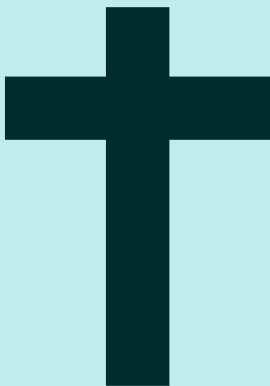

Wængongui nänö
Apänegainö

New Testament in Waorani (E:auc:Waorani)

Wængonguï nänö Apænegainö

New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690

Contents

Mäateo	1
Mäadoco	117
Odoca	186
Wäö	309
Näni Cægainö	396
Odömänoidi	513
1 Coodintoidi	568
2 Coodintoidi	621
Gadataidi	655
Epetoidi	674
Pidipenteidi	694
Codotenteidi	707
1 Tetadönitenteidi	719
2 Tetadönitenteidi	730
1 Timoteo	736
2 Timoteo	752
Tito	763
Pidemöö	771
Ebedeoidi	774
Tantiago	818
1 Pegodo	831
2 Pegodo	847
1 Wäö	856
2 Wäö	870
3 Wäö	872
Codaa	874
Nänö Odömongainö	879

Itota Codito ingantedö ante Määteo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Itota Codito wæmæidi
(Odoca 3.23-38)*

1 Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Itota Codito inongä ingampa. Tömengä iñömö Abadäo wodi pæingä nē ingaingä inte Awënë Dabii wodi pæingä mönö inongä ingacäimpa. Tömengä wæmæidi iimaï emongadänimpa, ante yewæmonte ongompa.

2 Abadäo wodi wengä Itæca ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Itæca wodi wengä Aacobo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aacobo wodi wënāni Oodaa nāni caipæ ëñagadänimpa.

3 Ayæ wææ Oodaa wodi Tämata ingante monte Pade tönö Dada inate tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Pade wodi wengä Etedöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Etedöo wodi wengä Adäma ëñagacäimpa.

4 Ayæ wææ Adäma wodi wengä Äminadabo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Äminadabo wodi wengä Näatöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Näatöo wodi wengä Tädämöö ëñagacäimpa.

5 Ayæ wææ Tädämöö wodi pæte Adacaba ingante möninqe Boodo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Boodo wodi pæte Odoto ingante monte Obedo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Obedo wodi wengä Yæte ëñagacäimpa.

6 Ayæ wææ Yæte wodi wengä Dabii ëñate pædinque awënë odeye bagacäimpa.

Ayæ wææ Dabii wodi pæte Odiya wodi nänöogængä iningä ingante möninqe Tadömöö ingante tapæigacäimpa.

7 Ayæ wææ Tadömöö wodi wengä Doboäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Doboäo wodi wengä Abiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiya wodi wengä Ata ëñagacäimpa.

8 Ayæ wææ Ata wodi wengä Ootapato ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootapato wodi wengä Oodäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Oodäo wodi wengä Otiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Otiya wodi wengä Ootäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootäo wodi wengä Acadæ ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Acadæ wodi wengä Etequiya ëñagacäimpa.

10 Ayæ wææ Etequiya wodi wengä Mänatee ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mänatee wodi
wengä Ämöö ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ämöö wodi wengä
Ootiya ëñagacäimpa.

11 Ìninqe Ootiya wodi
quëwengäñedë idægoidi
ìnänite babidöniaidi
ponte ö æ gobæ
wabæca mäodäni
gogadänimpa.

Ayæ wææ Babidöniabæ nani
goyedë Ootiya wodi
wënäni Eecöniya nani
caipæ ëñagadänimpa.

12 Mänii Babidöniabæ ö
ænte godäni ate ayæ
wææ Eecöniya wodi
wengä Tadatiedo
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadatiedo wodi
wengä Dodobabedo
ëñagacäimpa.

13 Ayæ wææ Dodobabedo
wodi wengä Abiodo
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiodo wodi
wengä Ediaquimö
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ediaquimö
wodi wengä Atodo
ëñagacäimpa.

14 Ayæ wææ Atodo wodi
wengä Tadoco
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadoco wodi
wengä Aquii ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aquii wodi wengä
Ediodo ëñagacäimpa.

15 Ayæ wææ Ediodo wodi
wengä Edeadado
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Edeadado
wodi wengä Mäatäo
ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mäatäo wodi
wengä Aacobo
ëñagacäimpa.

16 Ayæ wææ Ootee wodi
ingante Aacobo
tapæigacäimpa.

Ayæ Ootee wodi ëñate pæte
wææ Itota badä ingu-
ingä ingante Mäadiya
ingante mongacäimpa.

Mäadiya ingante mongä ate
tömengä wæætë Itota ingante
mangacäimpa. Tömengä
iñömö Awënë bacæcäimpa,
ante cædinque Wængongui
oguinguipæ gao cæcä ate
edæ, Codito, ante nänö në
pemongaingä ingacäimpa.

17 Mänömai i incæ
Abadäo wodi pæinäni wææ
nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga
go mempoga mänimpoga nani
yebæñedë ate Abadäo wodi
pæingä Dabii ëñagacäimpa.
Ayæ wææ Awënë Dabii wodi
pæinäni wææ nänömoidi
wææ, önompo tipæmpoga
wææ mempoga go mem-
poga mänimpoga nani
yebæñedë ate Oodeoidi
ìnänite wabæca Babidöniabæ
ænte gogadänimpa. Ayæ
Babidöniabæ ænte godäni
ate tömënäni pæinäni wææ
nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga
go mempoga mänimpoga
nani yebæñedë ate mönö
Codito nänö ponguinque
ëñagacäimpa.

*Itota Codito ëñacampa
(Odoca 2.1-7)*

18 Itota Codito iïmai
ëñagacäimpa. Wäänä Mäadiya

wodi nänö baquecãnedë
 Ootee wodi tömengä ingante
 do, Monguïmo, angä ëñëningä
 inte ayæ mönãmaï ïñongante
 Wængonguï Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca angä ëñëninge do
 yädëmadä bacä adänitapa.
 19 Yädëmadä ingä adinque
 Ootee cöwë nö cædongä
 inte, Piïnte änäni wæcæ
 wæ, ante wædinque, Awëmö
 pango cæcæboïmpa, ante
 pönengantapa.

20 Ante önöwënenque
 pönëninque möwocodë
 wüimöñongä Wængonguï
 tömengä anquedo ingante da
 pönongä pöninque anquedo
 ïñömö iïmaï angantapa.
 “Ootee, Awënë Dabii pæïmi
 ïnömï inte bitö nänöogængä
 Määdiya ingante guiñënämaï
 æncæbiïmpa. Tömengä
 ïñömö Wængonguï Tæiyæ
 Waëmö Önöwoca angä ëñente
 beyænque ënengä adinque
 bitö ïñömö tömengä ingante
 ee moncæbiïmpa. 21 Tömengä
 Wëñængä onguiñængä in-
 gante mancæcäïmpa. Mangä
 pæcä ate tömengä ïñömö, Botö
 guidëmïni mïni wæquinque
 wënæ wënæ cæmïnipa, ante
 adinque botö æmo beyænque
 quëwencæmïnimpa, ante
 cæcæcäïmpa cæbii. Bitö
 tömengä ëmowo ante, Në
 Ængä ïnongä ingampa, ante
 Itota pemoncæbiïmpa,” ante
 anquedo Wængonguï nänö
 në da pönöningä ponte Ootee
 ingante angacäïmpa.

22 ïninque Wængonguï beyæ
 në apænegaingä iïmaï ante
 nänö yewæmongainö bai

ante ïinque batimpa.

23 “Baquecä incæ yädëmadä
 badinque

Wëñængä onguiñængä in-
 gante mancæcäïmpa.

Mangä ëñacä adinque
 tömengä ëmowo,
 Ëmänoedo, ante godö
 pemoncædänimpa.”

Ante nãni yewæmongainö
 bai cædinque tömengä
 ëmowo, “Wængonguï mönö
 weca quëwengampa,” ante,
 Ëmänoedo, ante pemonte
 ïnongäïmpa.

24 Ootee mänüi wüimonte
 ñãni ömæmongä ate
 Wængonguï nänö da pönöningä
 anquedo nänö ämaï ëñente
 cædinque oncönë ænte gocä
 incæte guëa mönãmaï in-
 gadaimpa. 25 Edæ bamon-
 cadengä ëñacä ate, Itota,
 ante pemonte ate tömëna
 mänïñedë ate guëa mon-
 gadaimpa.

2

*Në ëñënäni Itota weca
 ëñacæ pönänipa*

1 Itota Bedëë nãni
 quëwëñömö ëñacä ate
 mänïñedë edæ Edode Ood-
 eabæ awënë odeye nänö
 ïñedë edæ në nö ëñënäni
 gobæ nænque tamönö
 quëwëñäni inte Eedotadëë
 pongadänimpa. 2 Ponte
 äninque,

—Oodeo Awënë Odeye
 ïñömö ñöwocä ëñadingä
 ïñömö æyömönö owocää,
 ante ëñencæte ante wæmönipa.
 Edæ nænque tamönö
 quëwëñömöni Awënë
 nëmö ta ñhongæ adinque

mönitö tömengä weca ædæ
wææninqe edæ, Bitö
Wængonguï imidö angüenë,
ante watapæ apæneceæ
pömöni imönipa, änänitapa.

³ Ayæ, Wacä Awënë Odeye
ëñacampa, ante tededäni
ëñente wædinque mäniömæ
tömämæ awënë odeye Edode
wæætë piinte bayongä Ee-
dotadëë quëwënäni tömänäni
tömengä tönö godongämæ
guiñente wädänitapa.

⁴ Ìninqe, Wængonguï quï, ante
në godönäni ñænænäni tönö
Wængonguï nänö wææ an-
gainö ante në odömönäni tönö
tömänäni inänite Edode añecä
godongämæ pönänitapa.
Pönäni ate tömengä, Codito
näni angaingä iñömö
æyömönö ëñaquingää, ante
æbänö yewæmonte öñö
aminii. ⁵ Añongante,

—Oodeabæ iñömö Bedëë
näni quëwëñömö mäniñömö
ëñacæcäimpa, ante Wængonguï
beyæ në apæneceæ incæ iïmaï
ante yewæmongacäimpa,
ante apænedänitapa.

⁶ “Oodabæ awënë gob-
edönadodoidi tæiyænäni
iñönäni

minitö adobæca Ood-
abæ quëwëninque
Bedëë iñömö mini
quëwencabo iñömö

mëa pönï imini incæte
edæ wii önöminique
incæminimpa.

Ìñæmpa Wëñængä ado-
canque ëñate pædinque
në Awënë bate taod-
inqe

në aacä bai inongä inte botö
guiidënäni idægoidi
inänite aacæcäimpa.”

Ante yewæmongä amönipa.

⁷ Ante apænedäni ëñente
wædinque Edode wæætë
në nö ëñënäni inänite
awëmö añete pönäni ate,
Nëmö æyedëno mä pönï
tamö aminitawo. Añongante
tömënäni, Mäniñedë tamö
atamönipa, ante apænedäni.

⁸ Eñëninque Edode iñömö,

—Minitö wæætë Bedëë
iñömö mäo në ëñadingä
ingante diqui diqui minte
aedäni. Tömengä ingante ad-
inque wæætë adodö pöninque
apænemini ëñëmoedäni.
Edæ minitö gote æbänö
wëñæ ingante apænemini
bai botö adobai edæ gote
ædæ wææninqe edæ,
Wængonguï Awënë imidö
anguënë, ante watapæ
apæneceæte ante amopa,
ante Edode önonque ante
pönëninque apænegacäimpa.

⁹ Angä ëñëninque nëmö
në adinäni iñömö Bedëë
taadö gote æmö ayönäni edæ
ado nëmö tömënäni nænque
tamönö quëwëninque näni
adimö incæ wo go adinque
edæ tē wocæ goyönänite
nëmö Wëñæ owoyömö
oncömanca tæcædæca inö næ
gongæ adänitapa. ¹⁰ Adinque
tömënäni edæ, Mönö acæ
pönongä iñömö ongongampa,
ante pönëninque watapæ
togadänimpa. ¹¹ Mänii näni
adincönë go guite ayönäni
Wëñængä iñömö wäänä
Määdiya tönö ongongä ad-
inque tömënäni Wëñængä

weca ædæ wææninqe, Bitö Wængongui Awënë imidö anguënë, ante wat-apæ apænedänitapa. Ayæ tömënäni nāni ænte pönincoo wi æmpodinque oodo tönö ogui waa qui tönö ti nā öni pæqui tönö, Bitö qui impa, ante pædæ godönāni ængacäimpa. ¹² Idæwaa adinqe tömënäni möwocodë wilmöñönānite wacä ponte apænecantapa. Minitö awënë Edode weca ocæ emænte godāmai iedāni, angä eñëninque tömënäni wæætë yaatænque godinqe tömënäni ömæ wadæ gogadänimpa.

Ooteidi Equitobæ wodii wïnönānipa

¹³ Godāni İninque edæ Ootee wilmöñongä Wængongui anquedo ingante da pönongä ponte apænedinque, “Edode do Wëñængä ingante wænoncæte ante diqui mincæcäimpa cæbii. Ængæ gantite Wëñængä nāna badancaya inate ö ænte Equitobæ wodii goe. Ayæ gote quëwëñömini botö ämo ate pödäni,” angä.

¹⁴ Eñëninque Ootee tömengä nänö wilmöönæ ayaönænëña incæ ængæ gantidinque Wëñængä nāna badancaya inate ö æninque edæ Equitobæ gocantapa. ¹⁵ Godinque Ootee nāni wencabo iñömö Edode nänö wænguinganca quëwencæ gogadänimpa. Go quëwënäni İninque mönö Awënë Wængongui iımai ante nänö apænegaınö

ante İinque batimpa. “Botö Wëñængä Equitobæ quëwëñongante añebo pongantapa,” ante Wængongui beyæ nē apæncä nänö yewæmongainö bai edæ do İinque batimpa.

Wëñcænāni inānite Edode angä wænönāni wænānipa

¹⁶ Edode guiquënë, Nëmö nē nō eñënāni botö äninö ante eñënāmai inte dæ godānipa, ante adinque edæ ængui bacantapa. Ængui badinque tömengä, Wëñænāni inānite māo wænöedāni, angantapa. Äninque tömengä, Mëa wadepo iñonte nëmö ta atamönipa, ante nē eñënāni nāni änimoga ante pönëninque, Mëa wadepo eñädināni tönö ayæ eñädināni tönö Bedëe quëwënäni incæ Bedëe eyequei quëwënäni incæ onguinænānique inānite māo wænöedāni, angantapa. İninque nē wænönāni wæætë awënë nänö adinānique inānite capo ado tedæ wænönāni wængadänimpa. ¹⁷ Wænāni wädāni İninque Wængongui beyæ nē apænegaingä Eedëmiya wodi iımai ante nänö angainö bai edæ İinque batimpa.

¹⁸ “Nāmaa nāni quëwëñömö nē Ca ca wæwënä nänä Ca ca wæpāmo eñënānitapa.

Wäänä nē Yæ yæ änönä inte, Daquedä iñömö, Botö wëñænāni, ante wädä eñënānitapa.

Dæ änäni pönente wædinque
wäänä ædö cæte
piyænē cæquinää,”

ante Eedēmiya wodi yewæmongacäimpa.

19 Ayæ ate awënë Edode
wængä ininque Ootee
iñömö Equitobæ ayæ
quëwëninque wïimöñongä
Wængongui anquedo ponte a
ongöninque tömengä ingante
apænecantapa. 20 “Ootee
ëñēmi. Wëñængä ingante
wænoncæ änönäni incæ
dobæ wænänipa cæbii. Ængæ
gantite Wëñængä nāna
badancaya inate Idægobæ
adodö ænte gocæbiimpa,”
angä.

21 Æñëninque Ootee iñömö
edæ ængæ gantidinqe nāna
badancaya inate Idægobæ
adodö ænte gocantapa.

22 Mäniñedē wæmpo Edode
wængä ininque, Wæætē
tömengä wengä Adoquedao
Oodeabæ awënë odeye ba-
cantapa, ante tededäni ëñente
wædinque Ootee iñömö, Botö
Oodeabæ ædö cæte wæætē
goquimoo, ante guiñente
wæcantapa. Wæætē tömengä
möwocodē wïimöñongä
wacä angä ëñëninque Ood-
eabæ wodo tebæ godinque
Gadideabæ gocantapa.

23 Godinque Ootee nāni
wencabo Nāatadeta ponte
quëwënanitapa. Ininque,
Nāatadënö ingampa, ante
pemoncædänimpa, ante
Wængongui beyæ nē
apænegaingä nānō an-
gainö bai cædinque wadäni
ñowo mönō Codito ingante,
Nāatadënö, ante pemonte bai
apænegadänimpa.

3

Wäo önömæca ponte

apænecä ëñënanipa

(Mäadoco 1.1-8; Odoca 3.1-
9, 15-17; Wäo 1.19-28)

1 Mäniñedē Wäo mönō
nē æpænē guidönongä inte
Oodeabæ önömæca ponte
apænecä ëñengadänimpa.

2 Ponte apænedinque
tömengä, “Öönædē Awënë
incæ inguipoga tömämæ
Awënë Odeye bacæcäimpa
cæminii. Minitö wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante ñimpo
cædäni,” ante Wäo apænecä
ëñënanitapa.

3 Mänömainö ante nē
apænecä ingantedö ante
Wængongui beyæ nē
apænegaingä Itaiya wodi
iimai ante do yewæmongacäimpa.

“Önömæca iñömö ado-
canque ogæ tedete aa
pecæcäimpa.

‘Awënë nānō ponguinö ante
minitö tee moncate bai
cædäni.

Taadö töinö pinonte bai
cædinque minitö
wënæ wënæ mini
cædinö ante edæ wido
cædäni,’ ante aa pecä
ëñengæimpa,”

4 Ante Itaiya wodi nānō
nē angaingä inte Wäo ñowo
pongantapa. Tömengä weo-
coo ante cämeyo ocaguin-
coo nonte badonte wëñate
mongæninque pacadeyænta
ante æmontai badonte en-
cadeyænongäimpa. Tömengä
cængui ante ñāwäique
cæninque tömengä be-
quī ante guiñëmænque
ade bete quëwënongäimpa.

5 Quēwēñongä, Eedotadēē quēwēñani tönö Oodeabæ tōmāo quēwēñani tönö Oododānonga biyönæ tōmāo quēwēñani tönö tōmengä weca tate bee tēninque ānānitapa. 6 Bitō āmaī nāwangä wēnæ wēnæ cæte quēwēmōni inte wæmōnipa, ante wædāni ēñēninque Wāō Oododānō æpænē guidongä guidānitapa.

7 Ayæ Paditeoidi tönö Tadoteoidi guiquēnē Wāō nānō guidōñmō pōnāni adinque tōmengä ayæ wæætē tōmēñani inānite angantapa. “Tæntæ pæimīni bai inōmīni inte mīnitō iñōmō ēñēñamaī cæte quēwēmīnipa. Oo pōni wænompadāni, ante æcānō wææ angä ēñēninque wodii wīnonte pōmīni. 8 Iñæmpa Wængonguī Awēnē gāmænō mīnitō dicæ ocæ ēmænte poncæ cæmīniyaa. Nō cæte pōmīni ininque mīnitō nē ocæ ēmænte pōnāni nāni waa cædō bai adobai waa cæedāni. 9 Ayæ nāmā wææ āninque, ‘Mōnitō adomōnique docā Abadāō wodi pæimōni inte mōni quēwenguinque imōnipa,’ ante mīni tedewēnō ante pōnēñamaī inguēnē quēwēmīni. Iñæmpa Wængonguī, Botō pæināni bacædānimpa, angä bai dicacoo incæ dobæ tōmengä pæināni bai bacædōnimpa. 10 Edæ awæ yecæte ante awænca nāni mæ yequinca eyewa pōni næænāni bai Wængonguī nānō panguinca næænte bai do edæ a on-gongampa. Tōmengä wainca

ante a ongōñongä ömæcawæ bai wīi pōnente cædāni adinque awæncaca wægo yete godō gongapamō iya tante bai cæcæcāimpa, ante āmo ēñēmaimīnīpa.”

11 Ayæ, “Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante wido cæcæmīnimpa, ante cædinque botō mīnitō imīnite æpænē guidōmo guimīnīpa. Incæte botō mænōmaī cæbo ate wacā ayæ poncæcāimpa. Tōmengä iñōmō tæi emongä ewocadongä iñongante botō wæætē wædāmo inōmo inte tōmengä awæncata incæ ædō cæte godō ænte nææmaimoo. Tōmengä da pōnongä pōninque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca incæ pō guidinke mīnitō mīmō mēnongacæcāimpa. Ayæ mīnitō wēnæ wēnæ cædinō ante gonga tante bai tōmengä cæcæcāimpa. 12 Waocā, Todigo tōmēmō wati wati tæñōninque botō tæñōniñōmō önōmancaque baquinque botō apænte æninque waiña tōmāmō oncōnē da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodō wo ææntodō cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñēmænte wo ewengampa. Waocā mænōmaī wo ewencæte ante timpodæ næægä bai mōnō nē Ponguingä iñōmō adobai oo pōni apænte ancæcāimpa. Todigo waiñacooque oncōnē da wente nē mangä bai tōmengä adobai nē waēmō ināni inānite apænte ængä ate tōmēñani tōmengä nempo guicædānimpa. Wæætē wadæ ñēmænte wo ewente

baī cædinqwe tōmengä nē on-
tapocoo wææincoo baī ināni
inānite cōwē bæcōyōmō iya
tangä gonte wæcædänimpa,”
ante Wäö apænegacäimpa.

Itota æpcænē guicampa

(*Mäadoco 1.9-11; Odoca*
3.21-22)

¹³ Wäö ayæ apæneyongä
Itota iñōmō Gadideabæ
quëwëninque, Wäö botō
imote æpænē guidongä gui-
icæboimpa, ante cædinqwe
Oododänonga pongantapa.
¹⁴ Ponte, Guidōmi guiiboe,
añongante Wäö wæætē wææ
äninque,

—Botō waēmō imopa diyæ
bitō imite guidōmo guiquimii.
Bitō wæætē botō imote
guidōmi guiibo baī waa
incædönimpa.

¹⁵ Ante wæyongante Itota
wæætē,

—Cōwē ee cæbi, ämopa.
Wængonguī nänō änō ante
tōmānō ëñente nō cæmō
ingüenēmō imopa.

Ante apænecä ëñëninque
Wäö Ao ante ee guidongä
guiigacäimpa. ¹⁶ Guiite æpæ
do tao gongænte æmō ayongä
iñontobæ öönæ incæ wëä
godōmonte bayō Wængonguī
Önōwoca incæ equemō wææ
baī tōmengä wææ pō guiicä
acantapa. ¹⁷ Wææ guiicä
ayongä edæ öönædē inō
apænedinque, “Mäningä
iñōmō botō Wëñængä inongä
inte botō nē waadecä
ingampa. Tōmengä ingante
adinque botō watapæ to-
bopa,” ante öönædē inō
apænecä ëñengacäimpa.

4

Itota incæ wënæ wënæ
cæcæcäimpa, ante wënæ
cæcampa

(*Mäadoco 1.12-13; Odoca*
4.1-13)

¹ Ayæ mäniñedē edæ,
Itota iñōmō wënæ angä
ëñente æbänō cæquiringä, ante
Wængonguī Önōwoca incæ
Itota ingante önömæca mæicä
æigacäimpa.

² Æi quëwëninque tōmengä
wantæpiyæ coadenta ëönæ
mänimpoönæ itædē woy-
owotæ cænāmai quëwëninque
gue ænente wægacäimpa.

³ Gue ænente wæyongä wënæ
awënē, Wënæ wënæ cæe,
ante nē änewengä inongä inte
Itota weca pōninque,

—Bitō Wængonguī Wëmi
imitawo. Nāwangä i inique
dica incæ pāō ämi ba
cæmäimipa.

⁴ Äñongante Itota iñōmō,

—“Cænguinque cænte ædō
cæte quëwenguīi. Wængonguī
nänō apænedō tōmāne ëñente
cædinqwe waocä cænguī
cænte baī quëwencæcäimpa.”
Mänōmäinō ante Wængonguī
beyæ yewæmonte ongō
apa änewëe, äninque Baa
ängantapa.

⁵ Wënæ awënē ayæ Itota
ingante Eedotadëe tæiyæ
waēmō nāni quëwëñōmō
ænte mäocä gocantapa.
Ayæ Wængonguī oncō
ñænænconga wænömënæca
ænte mäi gönongä næ
gongængantapa.

⁶ Næ
gongæñongante wënæ awënē
wæætē,

—Bitö Wængonguï Wëmi ïmitawo. Nāwangä ï ïinque bitö to wæibi ate dodäni ïimainö ante nāni yewæmongainö bai ïinque ba abaimpa.

“Bitö beyæ ante cædinque Wængonguï tömengä anquedoidi ïnänite angä pöinque, tömēnāni bitö ïmite wææ aate ïñæ æmpodāni ate bitö dicaa tee tēwadāmai incæbiimpa,” ante yewæmonte ongompa cæbii.

⁷ Äñongante Itota,

—Ïñæmpa godömenque ante yewæmongatimpa. “Bitö Awēnē bitö Wængonguï ïñongante bitö wæætē edæ, ‘Ëñēnāmai cæbo incæte mönō Awēnē Wængonguï æbānō cæqingäa,’ ante acæte ante cædāmai incæbiimpa,” ante adobai wææ yewæmonte ongö apa anewēē, ante Itota angantapa.

⁸ Ayæ wæætē wēnæ awēnē Itota ingante æibæ pöni onquiyaboga mæicä æicantapa. Æi ongöñongä wēnæ awēnē ïñömö awēnē odeye ömæcoo ingui-poga tömäo ongöñömæcoo adoyömö a ongonte bai ado tedæ odömöinque awēnē odeyēidi waa pöni nāni emönö adobai odömongä acantapa. ⁹ Itota ingante apænedinque wēnæ awēnē,

—Bitö botö weca ædæ wææninque, Tatānabi bitö Wængonguï Awēnē bai ïnōmi ïmipa, ante watapæ apænebi eñēmoe. Mänömainö ante apænebi eñēninque

botö wæætē, Mäniömæ tömäo ongöñömæ pönömo æninque bitö tömäma Awēnē babaïmipa, ante wēnæ incæ anewengantapa.

¹⁰ Änewēñongante Itota wæætē,

—“Bitö Awēnē Wængonguï weca ædæ wææninque tömengä ingante, Bitö Wængonguï ïmidö anguēnē, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ tömengä adocanque ingante nē cæbi incæbiimpa,” ante Wængonguï beyæ yewæmongatimpa cæbii. Botö weca ongönāmai gobäwe, angantapa. ¹¹ Angä go ate Wængonguï tömengä anquedoidi pöinque Itota beyæ pönö waa cægadānimpa.

Gadideabæ ponte Itota mä apænecampa

(Mäadoco 1.14-15; Odoca 4.14-15)

¹² Ayæ quēwēñongä, Wäo ingante dobæ tee mönedänipa, ante ted-edäni eñente wædinque, Itota wæætē Gadide-abæ wadæ gogacäimpa. ¹³ Wadæ godinque tömengä Nätadeta ponte wodo pänta godinque godömenque go gäwapæ yæwedeca Tabodööidi tönö Nempatadiidi nāni owogaimæ ïñömö pöinque edæ Capēnaömö nāni quēwēñömö ponte quēwengantapa.

¹⁴ Itota mäniñömö ponte quēwengä ïinque Itaiya wodi Wængonguï beyæ nē apæncä nänö angainö bai mäniñedē ïinque batimpa.

15 “Tabodöömæ tönö Nem-
patadiibæ ingaiñömö,
Gäwapæno gämænö godö,
Oododänö æmæmäa iñömö,
Gadideabæ iñömö wii ood-
eoidi wadäni nani
quëwëñömö impa.

16 Nē ēñēnāmaī ināni wēmō
iñömō contayōnāni,
tōmēnāni weca ñāō guinæ
tamō bai adānitapa.

Tōmēnāni nāni wænguimāmo
oo iñonte wēmō iñömō
contayōnāni,

mōnō Codito ñāō emongā inte
do pongā adānitapa.”

Ante Itaiya wodi nānō
yewæmongainō bai ante
cædinque Itota māniñömō
ponte apæ necā ēñēnānitapa.

17 Itota māniñedē iūmaī ante
mä apæ necā ēñēnānitapa.
“Öönædē Awënë incæ in-
guipoga tōmāmæ Awënë
Odeye oo bacæcāimpa
cæminii. Minitō wēnæ wēnæ
cædinō ante, Ancaa wæwente
awædō, ante pōnente ñimpo
cædāni,” ante cōwē apæ necā
ēñēngadānimpa.

*Nē gæyæ dadōwēnāni
inānite Itota aa pecampa*

*(Mäadoco 1.16-20; Odoca
5.1-11)*

18 Ayæ māni pōninque
Itota gäwapæ Gadideapæ
yæwedeca gote cægonte ay-
ongā Timōnō Pegodo nāni
änongā tönō Æntade nāna caya
inate acantapa. Nē gæyæ
dadōwēna inōna inte tōmēna
ñōwo dicamōñæ æpænē wo
guitodonte dadōwēñōna Itota
gote acantapa. 19 Tōmēna
inate Itota,

—Iñāna, botō miñæ edæ
tee empo pōeda, ämopa. Nē

dadonte ænte pōmīna inte
botō weca pōñōminate botō
pōnō cæbo ate minatō wæætē
nē apænemīna badinque
waodāni inānite nē ænte
pōmīna bacæminaimpa, an-
gantapa.

20 Angā ēñēninque tōmēna
dicamōñæ do emō cæte god-
inque Itota miñæ edæ tee
empō wadæ godatapa.

21 Māniñömō ongonte
wadæ godinque Itota wada
inate Tebedeo wēna Tanti-
ago tönō Wāō nāna caya
inate acantapa. Tōmēna
mæmpo tönō wipodē ongonte
dicamōñæ tadōmoncōna
adinque Itota tōmēna inate,
Botō miñæ pōeda, angā.

22 Ēñēninque tōmēna Ao
äninque Tebedeo wēna Tan-
tiago tönō Wāō wæmpocā in-
gante wæætē, Mæmpo ēñēmi,
ānatapa. Nē cædāni tönō
wipodē owote cæyōminite
mōnatō bitō imite emō
cæte godinque Itota miñæ
gomōnapa, äninque adodaque
wadæ gogadaimpa.

*Tæiyæñāni inānite Itota
odōmonte apæ necā ēñēnānipa
(Odoca 6.17-19)*

23 Ayæ Gadideabæ tōmāmæ
godinque Itota iñömō
Wængongui apæ necā nāni
ēñente yewæmongainta
ate odōmōincōnē go guite
odōmonte apænegacāimpa.
Öönædē Awënë incæ in-
guipoga tōmāmæ Awënë
oo badinque waa cæte
aacæcāimpa, ante apæ necā
ēñēngadānimpa. Ayæ
waodāni wēnæ wēnæ inte
nāni wæwēnō ante ayæ

quiemē beyæ wæncæ cæte
wædāni incæ Itota tōmēnāni
nāni wædō ante pōnō
cæcā ate tōmānāni waa
badānitapa. ²⁴ Adinque,
Itota mǎnōmaī cæcampa,
ante Tidiabæ tōmāmæ gode
ānāni ēñēninqe waodāni
pōninqe nē wēnæ wēnæ inte
wæwēnāni inānite tōmengā
weca ænte pōnānitapa. Ayæ
nantate wæwēnāni tōnō
wēnæ inte quēwēnāni inānite
ænte pōninqe dowænte
ināni tōnō cōmālnāni inānite
tōmengā weca ænte pōnāni ad-
inque tōmengā godō cæcā ate
nē wēnæ wēnæ inīnāni inte
tōmānāni waa bagadānimpa.

²⁵ Ayæ Gadideabæ
quēwēnāni tōnō Decapodibæ
quēwēnāni pōñōnāni wadāni
Eedotadēē quēwēnāni
tōnō Oodeabæ quēwēnāni
ayæ Oododānō æmæmāa
quēwēnāni tæiyænāni
pōninqe tōmengā miñæ tee
empote gogadānimpa.

5

*Itota ānanquidi cæite
apænecā ēñēnānipa*

¹ Tæiyænāni pōnāni ad-
inque Itota iñōmō ānanquidi
æi tæ contayongā tōmengā
miñæ nē godāni pōnāni. ² Ate
tōmengā iñæ ænete nangui
tedete iūmaī ante odōmonte
apænecā ēñengadānimpa.

*Waocā iūmaī cæte watapæ
tote quēwencæcāimpa, ante
(Odoca 6.20-23)*

³ “Waadāni, Botō waēmō
ēwocabopa diyæ oōnædē
Awēnē weca go guiquimoo,
ante nē wædāni iñōmō

tōmēnāni nāni watapæ to-
quinque edæ oōnædē Awēnē
Odeye nempo tōmēnāni
quēwenguinō do ēadānipa,”
angantapa.

⁴ “Nē wæwente quēwēnāni
iñōmō tōmēnāni nāni wat-
apæ toquinque wædānipa.
Edæ Wængongui tōmēnāni
inānite waadete godō
cæcā ate tōmēnāni wampo
pōnencædānimpa.”

⁵ “Nē gānē pōnente ædæmō
cæte quēwēnāni iñōmō
tōmēnāni nāni watapæ to-
quinque edæ inguipoga
tōmāmæ æninqe awēnēidi
baī bacædānimpa.”

⁶ “Wængongui nō pōni
nānō entawēnō baī adobaī
entawencæboimpa, ante
æcānō cængui cæinente
baī wæda, æcānō tepæ
gæwænte baī wæda tōmēnāni
iñōmō nāni watapæ to-
quinque wædānipa. Edæ
tōmēnāni tōmo cænte
baī Wængongui nānō nō
entawēnō ænte ædæmō
entawente tocædānimpa,”
ante Itota apænecantapa.

⁷ “Wadāni quēwencædānimpa,
ante nē godō waadete waa
cædāni iñōmō tōmēnāni nāni
watapæ toquinque cædānipa.
Edæ mǎnōmaī nē cædāni
inānite wadāni wæætē,
Quēwencæminimpa, ante
næmæ apænedinque godō
waadete waa cæcædānimpa.”

⁸ “Mimō nāō baī nē
entawēnāni iñōmō tōmēnāni
nāni watapæ toquinque
edæ Wængongui ingante
do acædānimpa,” ante
apænecantapa.

9 “Guëadö guëa püinämäi iedäni, ante nē wææ wææ änäni iñomö tömënäni nāni watapæ toquinque edæ wææ änänipa. Tömënäni inänite wadäni edæ, Minitö Wængongui wēñæmīni imīnipa, ante do apænedäni ēñente tocædānimpa.”

10 “Nö cædäni beyænque wadäni piinte pänäni nē wæwënäni iñomö edæ tömënäni nāni watapæ toquinque wæwënanīpa. Tömënäni öönædē Awënë Odeye nempo nāni quëwenguinö edæ do eadānipa.”

11 “Wadäni botö beyæ püinque mīnitö imīnite babæ ante änänitawo. Minitö imīnite edæ togænte pänänitawo. Ìnque edæ mīni watapæ toquinque impa. Ayæ, Nē wiwa cæmīni imīnipa, ante wadäni piinte anewënäni wæmīni inque edæ mīni watapæ toquinque impa. 12 Edæ, Öönædē mönö ænguīnō ante nanguī ongompa, ante pönëninque mīnitö ñowo wadäni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedäni. Edæ mīnitö imīnite piinte pänäni bai mīnitö ayæ dæ añedē Wængongui beyæ nē apænegaīnāni inänite adobai piinte pangadānimpa, ante toquënë wæwëmīni,” ante Itota odömonte apænecacāimpa.

Cati bai imīnipa. Ñäo bai imīnipa, ante (Mäadoco 9.50; Odoca 14.34-35)

13 Godömenque apænedinque Itota, “Minitö iñomö inguipoga quëwënäni beyæ

cati quimonte cæi bai inte ongöminīpa. Ìnque mīnitö cati bai yæpæ emonte bai inöminī inte wæætē edæ nongæmonte bai badāmai iedäni. Cati iñomö yæpæ emönāmai nongæmonte ba adinque edæ æbänö cæte wæætē yæpæ waa emonguī. Waa impa cænguīnāni anguënē. Ìñempa wido cæte nāni pinä gawate cægonguinque babaimpa,” ante odömonte apænecantapa.

14 Ayæ, “Ñäo bai emöminī inte mīnitö iñomö edæ inguipoga quëwënäni beyæ tica enente bai cædinque, Edonque acædānimpa, ante cæmīni imīnipa. Änanquidi tæiyænāni mænonte quëwënäni inque edæ ædö cæte wë womonte inguī. Edæ edonque abaimpa. 15 Waocä ædö cæte ti wodönote godö cængænē boo cæcaquingää anguënē. Edæ, Mönö quëwencabo edonque acæimpa, ante cædinque waocä ti wodönodinque wænömënæcapaa cö cæcä ate edonque bæco aquīnāni. 16 Minitö guiquënē, Wadäni mönö waa cædinö adinque mönö Mæmpo öönædē nē quëwengä ñäo bai tömengä nänö emönö ante waa ate apænecædānimpa, ante cædinque cöwē ñäo bai pönëninque waa cæte quëwëedäni,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Wængongui nänö wææ angaiñö ante

17 Ayæ iimaï ante godömenque odömönte apænecantapa. “Wængongui, Iimaï cædäni, ante Möitee wodi ingante angä eñëningue tömengä nänö wææ yewæmongainö ante ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni nani yewæmongainö ante minitö, Mäninö ante Itota wido cæcæte ante pongampa, ante ædö cæte pönëminii. Iñempa wii wido cæcæte ante pönimo inte botö tömënanii nani angainö bai iinque cæbo bacæimpa, ante pömo imopa. 18 Edæ näwangä ämopa. Inguipoga tönö öönæ iinque baganca Wængongui, Iimaï cædäni, ante nänö wææ angainö iñönte adodeque pönii wê womönte badämaï ingæimpa. Edæ guiyä tænoncaï incæ picæ yewæmöni incæ adodeque cöwê wadæ cædämaï iñönte tömengä nänö angainö bai tömänö adodö iinque cæte bacæimpa. 19 Iinque Wængongui nänö wææ angainö ante æcänö adodeque pönii ante eñënämaï cæda iñömö tömengä iñömö edæ öönædë Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque pönii inguingänö angüënë. Ayæ adobai Wængongui nänö wææ angainö adodeque pönii ante odömöningue, Mänine ante eñënämaï cædäni, ante æcänö odömönte apæneda tömengä iñömö öönædë Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque inguingänö angüënë. Wæætë mäninö Wængongui nänö

wææ angainö ante nê eñente cædinque æcänö adodö ante odömönte apæneda guiquënë tömengä wæætë öönædë Awënë Odeye nempo quëwëningue ñænængä pönii inguingänö angüënë. 20 Incæte minitö iminite iimaï ämopa. Iimaï cædäni, ante nani wææ yewæmongainö ate nê odömönäni nani cægancaque nö cæminii incæte Paditeoidi nani cægancaque nö cæminii incæte minitö wii godömenque nö cæminii iinque minitö edæ öönædë Awënë Odeye nempo ædö cæte guite quëwëmaïminii,” ante Itota odömönte apænecantapa.

Piinte nani änö ante Itota odömönte apænecampa (Odoca 12.57-59)

21 Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque odömönte apænecantapa. “Möitee wodi iñömö, ‘Wacä ingante godö wænönämaï ië. Nê wæningä nänö apænte pante wæquinque impa,’ ante dodäni inänite tömengä nänö wææ angainö ante minitö iñömö do eñëningue Ao äminitawo. 22 Botö iñömö edæ godömenque ante nö ämopa. Nani caipæ iñönäni æcänö tömengä töniiñacä ingante piina iñömö tömengä nänö apænte pante wæquinque cæcampa. Ayæ tömengä töniiñacä ingante æcänö, Eñënämaï imipa, äna edæ tömengä ingante nê Apænte nani Äincabo weca nänö panguinque ænte gönoncædänimpa. Edæ

wacä ingante æcänö, Bitö mīmō ömædēmi inte wīi ēñencädö, ante nē äna iñōmō tömengä tadömengadænguipo gonga bæcoyömō nänö wido cæquinque angampa töö,” ante Itota apænegacäimpa.

²³ Ayæ, “Mänōmaï beyæ bitö, Wængonguï quï, ante nāni iya täimoga godoncæte ante tæcæ cædinque, Æ, botö tönīñacä ingante edæ wënæ wënæ cæbo pīingampa, ante pönēmi iñinque, ²⁴ bitö godonguincoo nāni iya täimoga gäänē ññoninque bitö tönīñacä weca täno gote nō apæneyömi minatö guëa piyænē cæmina ate bitö iñōmō adodö ponte godöe,” angantapa.

²⁵ Ayæ, “Bitö ïmite nē piinte cæcä iñōmō nē apænte anguināni weca gönoncæte ante ænte idömæ goyongä bitö tömengä ingante waa apænebi ēñēninque tömengä wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Edæ taadö godinque guëa waa apænedinque piyænē cædämaï imīna iñinque tömengä iñōmō nē awënë apænte anguingä weca ænte mäocä gobaïmipa. Ayæ awënë nē apænte angä ingante pædæ godongä æninque tömengä bitö ïmite wæætē wææ wänongä ingante angä ēñēninque tömengä wæætē bitö ïmite bæi ongonte do tee mönebaingampa. ²⁶ Tee mönecä iñinque edæ bitö godonte æinta tömanta pönī pædæ godonte tabaïmipa, ante ämo ēñēmaïmipa,” ante

Itota apænegacäimpa.

Nāni godö towēmāmo ante Itota odömonte apænecampa
²⁷ Ayæ apænedinque, “Möitee wodi, ‘Bitö nänöogængä iñāmaï iñongante bitö godö mönāmaï incæbiimpa,’ ante nänö wææ angainö ante ēñēninque mīnitö Ao ämīnitawo. ²⁸ Botö godömenque apænedinque nō ämopa. Onquiyængä ingante wiwa toïnte adingä iñōmō tömengä nänöogængä iñāmaï iñongante do godö monte bai mīmō dobæ wentamö entawengampa.”

²⁹ Ayæ, “Bitö tömēmō inö incæ adinque wënæ wënæ toïnte babi iñinque tömēmi adimö incæ o togæmonte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbi waa imaimpa. Wæætē bitö wënæ wënæ adimö wido cædämaï iñinque bitö baö tömäo tadömengadænguipo wido cæte baquinö anguënē. ³⁰ Adobaï bitö önompoca tömēmæ inö incæ wënæ wënæ cædimi inte tömēmi cædimpo incæ aa wi æmpote bai cædinque bitö wënæ wënæ cædinö ante wido cæbi waa imaimpa. Edæ a wi æmpote wido cædämaï imi iñinque bitö baö tömäo tadömengadænguipo wido cæte baquinö anguënē,” ante Itota apænegacäimpa.

Nāni pämcænte wædö ante Itota odömonte apænecampa
 (Määteo 19.9; Mäadoco 10.11-12; Odoca 16.18)

³¹ Godömenque odömonte apænedinque Itota, “Ayæ,

'Onquiyængä ingante æcänö pämæinëna tömengä iñömö yewæmöinta ænte yewæmöninque, Bitö imite æmæwo pämæmopa, ante yewæmonte onquiyængä ingante godongä æncæcäimpa,' ante dodäni nani angainö ante do ëñëninque Ao ämïnitawo. ³² Botö edæ wadö ante iïmai ante nö ämopa. Onquiyængä awëmö todämai ee quëwëñongante tömengä nänöogængä godö pämængä ïninque onquiyængä nê towengä nänö baquinque wacä ingante godö möwengampa. Ayæ onquiyængä pämænte goyongä wacä onguiñængä tömengä ingante godö möninque adobai nê towengä bacampa, ante apænebo ëñëmaïminipa," ante Itota apænegacäimpa.

Cöwë baquinö angüënë, ante nani anewënö ante

³³ "Ayæ wæætë edæ, 'Botö Wængongui cöwë quëwengä bai botö änö cöwë baquinö angüënë, ante ämi ïninque Wængongui ëñengä beyænque bitö äninö ante cöwë cædinque bitö wadö cædämai incæbiimpa,' ante Möitee wodi dodäni ïnänite angacäimpa. Minitö iñömö tömengä nänö wææ angainö ante ëñëninque Ao ämïnitawo. ³⁴ Botö wadö ante nö ämo ëñëdäni. Edæ mäninö, Botö änö nöingä baquinö angüënë, ante änämai iedäni. Ayæ mäninö ancæte ante minitö Wængongui ëmöwo ante apænedämai imïni incæte minitö, Öönæ

tæi ongö bai impa, ante apænedämai iedäni. Iñæmpa, Öönæ, ante ämïni ïninque minitö Wængongui öönædë waa pöni nänö contayömö ante apænebaimini apa anewëminii. ³⁵ Ayæ Wængongui ëmöwo ante änämai ïninque minitö, Imæca cöwë ongö bai botö änö cöwë baquinö angüënë, ante adobai apænedämai iedäni. Iñæmpa, Imæca, ämïni ïninque minitö Wængongui pi cæwate nänö ongöñömö ante apænebaimini apa anewëminii. Ayæ, Eedotadëe cöwë ongö bai botö änö cöwë baquinö angüënë, ante apænedämai iedäni. Iñæmpa Eedotadëe iñömö mönö Tæiyæ Awënë Odeye ongongä apa anewëminii. ³⁶ Ayæ adobai, Botö änö nöingä baquinö angüënë, ancæte ante bitö, Tömëmo ocabo tæi ongö bai impa, ante mïni anewënö ante änämaiie. Iñæmpa bitö ocagui wentamö encabi ïninque bitö ædö cæte adoguinque pöni godö cæbi näämænta baquii. Ayæ näämænta encabi ïninque bitö ædö cæte adoguinque pöni godö cæbi wentamö baquii angüënë. ³⁷ ïninque minitö Ao äinëminii inte 'Ao' äninque mäninque ædäni. Ayæ edæ Baa äinente wædinque 'Baa' äninque edæ mäninque ædäni. Godömenque äninque minitö edæ nê wiwa cædongä angä beyænque äminipa töö," ante Itota odömonte apænegacäimpa.

*Näemæ wēncæ wēncæ nāni
cædō ante
(Odoca 6.29-30)*

38 Ayæ godōmenque
odōmonte apænedinque
Itota, “Īīmaī ante dodāni
nāni angainō ante ēñēninque
Ao āmīnitawo. ‘Bitō godō
cæbi beyæ wacā awinca
tæigæmongā bacā ĩninquē
tōmengā nāemæ cæcā
beyænque bitō awinca adobaī
tæigæmōmi bacæbiimpa.
Ayæ bitō godō cæbi beyæ
wacā бага tā tobæ gogacā
ĩninquē tōmengā nāemæ cæcā
beyænque bitō бага adobaī
tā tobæ gogacæbiimpa.’
39 Botō wæætē wadō ante
nō āmo ēñēedāni. Nē wīwa
pōnō cæcā ingante nāemæ
cædāmaī ĩedāni. Edæ wacā
bitō tōmempaga ĩnō pōnō
tamongā wæðimi inte bitō
wæætē æmæmpaga ĩnō dadi
ēmæmonte ee ongōmi wæætē
tamongæ. 40 Ayæ wacā, Bitō
ĩmite nē apænte angā weca
ænte godinque botō bitō
weocoo æncæboimpa, ante
cæyongā bitō mānincōoque
tōmengā ingante pædæ
godōninque wacoo bitō yabæ
mongæncōo tōnō ee abi ō
æncæcāimpa. 41 Ayæ wacā
bitō ĩmite, Bado, māninganca
mongænte māobi goboe,
angā ēñēninque bitō tōmengā
nānō āninganca māobi goy-
ongante ayæ adoganca
godōmenque mongænte māobi
gocæ. 42 Ayæ nē, Pōnōmi
æmoe, angā ingante godōmi
ængæ. Ayæ wacā, Bitō
quinca pōnōmi ænte cæte
ate wæætē pōnōmo æe, ante

nē angā ingante bitō pæ
gompodāmaī incæbiimpa,”
ante Itota apænegacāimpa.

*Nē pūinte ānāni ĩnānite
waadete cæedāni, ante
(Odoca 6.27-28, 32-36)*

43 Ayæ apænedinque
Itota, “Mīnitō dodāni nāni
angainō ante do ēñēninque
edæ Ao āmīnitawo. Tōmēnāni
ĩñōmō, ‘Bitō guidengā in-
gante waadete cæe,’ āninquē
edæ, ‘Nē pūingā ingante
nāemæ pūinte cæe,’ ante
wææ ānānitapa. 44 Botō
ĩñōmō edæ wadō ante nō
āmo ēñēedāni. Mīnitō ĩmīnite
nē pūinte cædāni ĩnānite
mīnitō wæætē waadete
cæedāni. Ayæ mīnitō ĩmīnite
nē togænte pānāni beyæ
ante Wængonguī ingante
apæneedāni. 45 Mānōmaī
cædinque mīnitō mōnō
Mæmpo ōōnædē nē quēwengā
wēñæmīni bacæmīnimpa.
Edæ nē wīwa cædāni beyæ
incæ nē waa cædāni beyæ
incæ Mæmpo Wængonguī
angā nænque tamōmpa.
Ayæ nē nō cædāni beyæ
incæ nē nō cædāmaī ĩnāni
beyæ incæ Wængonguī angā
cōōnæ cæpa. 46 Mīnitō
guiquēnē mīnitō ĩmīnite
nē waadedānique ĩnānite
waadete pōnēmīni ĩninquē
mīnitō mīni cædinō beyæ
ante dicæ paga ænguīmīniyaa.
Īñæmpa odōmāno awēnē
beyæ nē æwēnāni incæ
mīnitō waadete pōnenganca
adoganca cædinque tōmēnāni
ĩnānite nē waadete pōnēnānique
ĩnānite waadete pōnēnānipa
tōō. Bitō godōmenque

cæbitawogaa. ⁴⁷ Ayæ mīnitō tōññadānique īnānite waadete apænedinque mīnitō dicæ godōmenque cæmīniyaa. Īñæmpa wadāni nē, Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ēñēnāmaī cædāni incæ mīni cædō bai adoganca cædāni apa quēwēmīni. ⁴⁸ Mōnō Mæmpo oōnædē quēwengā nē nō waa cædongā ingā bai mīnitō adobai cædinque picæmīni badinque nō waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

6

Æbānō cæte waa cæquīī, ante Itota apænecampa

¹ Itota ayæ godōmenque īmaī ante odōmonte apænegacāimpa. “Mīnitō edæ, Wængonguī nānō ānō ēñente nō cæbote, ante cæmīnitawo. Īnīnque mīnitō, Waodāni botō īmote waa acædānimpa, ante ānāmaī inte wīī waodāni ayōnāni cædinque waa cæedāni. Edæ, Waodāni botō īmote waa acædānimpa, ante pōnēninque cæmīni īnīnque mōnō Mæmpo oōnædē nē quēwengā īñōmō mīnitō cædi beyæ wæætē pōnōnāmaī īmaingampa,” angantapa.

² Ayæ, “Wadāni nē wadō ante wadō cædāni guiquēnē, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante pædæ godoncæte ante cædinque, Botō æbānō waa pōñī cæboo, ante tōmānāni ponte waa acædānimpa, ante pōñente todompeta nāni ancadeca we we oōnānipa. Tōmēnāni

mīnitō odōmōincōnē go guīite ongōninque ayæ taadō gote cægōninque, Botō waa pōñī cæbo aedāni, ante yedæ ānāni ēñente godongāmæ pōñāni ate tōmēnāni tōmānāni ayōnāni godōnānipa. Bitō īñōmō tōmēnāni nāni, Pōñō waa acædānimpa, wædō bai wædāmaī inte edæ pæ wēēnete godōe. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. Nāwangā āmopa. ³ Bitō īñōmō, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante godoncæte ante cædinque bitō guīidengā eyequeī pōñī ongongā incæ adāmaī incæcāimpa, ante wææ cæe. ⁴ Mānōmaī wææ cædinque awēmō godōmi æncædānimpa. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo nē wēmō īñōmō nē acā īnongā inte awēmō bitō godōñī ante wæætē eyepæ pōñongā æncæbiimpa,” ante Itota angacāimpa.

Wængonguī ingante æbānō apænequīī, ante Itota apænecā

(Odoca 11.2-4)

⁵ Ayæ godōmenque apænedinque, Itota, “Wadāni Wængonguī ingante apænedinque nāmanque ante nāni cæbai mīnitō īñōmō wīī adobainō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Māñināni guiquēnē, Botō apænebo adinque waodāni pōñō waa acædānimpa, ante pōñewēninque mīnitō odōmōincōnē go guīidinque næ gongæninque

Wængonguī ingante apænedānipa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō ñænquedæmpo iñōmō gote næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānipa. Nāwangā āmopa. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. ⁶ Bitō iñōmō tōmēmi oncōnē guiite odemō tee mōnedinque mōnō Mæmpo nē awēmō quēwengā ingante apænee. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo wēmō iñōmō nē acā inongā inte awēmō bitō cædinō ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ānāni ōnonque nāni tedewēnō baī tededāmaī inte mīnitō nō cædinque Wængonguī ingante apæneedāni. Tōmēnāni iñōmō, Wantæpiyæ tedebo beyænque Wængonguī ēñencæcāimpa, ante babæ ante pōnēninque ōnōneque tedewēnānipa cæmīnii. ⁸ Mīnitō iñōmō edæ tōmēnāni ōnōneque tedete nāni cædō baī edæ cædāmaī iedāni. Iñæmpa mōnō Mæmpo ingante apænedāmaī iñōmonte tōmengā mōnō anguīnō ante wēēnēñedē do ēñengā apa tedewēmīni. ⁹ Iñinque edæ iīmaī ante Wængonguī ingante apæneedāni.

‘Mōnitō Mæmpo nē oōnædē quēwēnōmi inte ēñēmi. Bitō ēmōwo Tæiyæ Waēmō ēmōmi adinque mōnitō bitō ēmōwo

ante waa adinque apænemōnipa.

¹⁰ Bitō oōnædē Awēnē nē ingāimi inte ingui-poga Awēnē Odeyebi edæ bitō baquinque quingæ pōe.

Oōnædē owodāni ēñente cædāni baī ingui-poga adobaī bitō ānō ante edæ ēñente cæte bacæimpa.

¹¹ Mōnitō iñōnīte bitō, Cænguī, ante iīmō iñō iīmō iñō bitō pōnōni ñōwoōnæ incæ eyepæ pōnōmi ænte cæmōnie.

¹² Mōnitō iñōnīte nē waa cæquēnēnāni inte pōnō wēnæ wēnæ cædāni adinque

mōnitō godō ñimpo cæmōni quēwēnāni baī bitō nē panguēnēmi incæ adobaī cædinque

mōnitō nē waa cæquēnēmōni inte wēnæ wēnæ cæmōni adinque pōnō ñimpo cæbi quēwēmōnie.

¹³ Ayæ mōnitō wēnæ wēnæ cæinente wædō ante bitō pōnō wææ cæbi ate mōnitō taadō oda cædāmaī inte wēnæ wēnæ cædāmaī incæmōnīmpa.

Edæ nē wīwa cædongā nempo ongonte wæyōmōnīte bitō gā peyæmpote æmi quēwencæmōnie, āmōnipa.

Tōmēmīque edæ Awēnē Odeye tæi piñæmi iñōmi mōnitō bitō nempo ongōmōnipa. Nāmā ñāō baī entawēmi inte bitō

cōwē tæi emōmi inōmi
 impa.
 Amēē, ante, Nāwangā impa,
 ante apænemōnipa.
 Mänōmainō ante Wængongui
 ingante apæneedāni,
 ante Itota odomonte
 apænegacāimpa.

14 Ayæ godōmenque
 odōmonte apænedinque Itota
 iimainō ante apænegacāimpa.
 “Minitō iminite wēnæ wēnæ
 cæyōnānite mīnitō godō
 ñimpo cæmīni ininque mōnō
 Mæmpo nē oōnædē quēwengā
 adobaī mīnitō wēnæ wēnæ
 cædinō ante pōnō ñimpo cæcā
 quēwēmaīmīnipa. 15 Wæætē
 mīnitō waodāni nāni wēnæ
 wēnæ cædinō ante ñimpo
 cædāmaī imīni adinque edæ
 mōnō Mæmpo adobaī mīnitō
 wēnæ wēnæ cædinō ante
 ñimpo cædāmaī inte pōnō
 piincæcāimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Wængongui beyæ ante
 cæbānō cænāmaī i, ante*

16 Ayæ odōmonte apænecantapa
 “Wadō ante nē wadō
 cædāni guiquēnē iimaī ante
 mā pōnēninque cædānipa.
 Wængongui beyæ ante ee
 ate cænāmaī inte botō
 wæwente baī emōmo ad-
 inque wadāni botō imote
 waa acædānimpa, ante aw-
 inca nāmōnānipa. Mīnitō
 iñōmō Wængongui beyæ ante
 cædinque ee ate cænāmaī
 imīni ininque tōmēnāni nāni
 cæbaī cædāmaī iedāni. Wæætē
 nāmōnāmaī inte Wængongui
 beyænque ante cænāmaī
 iedāni. Nāwangā mīnitō
 imīnite āmopa. Tōmēnāni
 waodānique godō waa

adāni æninque māninque
 ænānipa. Wængongui
 guiquēnē waa adāmaī
 incæcāimpa. 17 Bitō guiquēnē
 Wængongui beyænque ante
 ee ate cænāmaī inte cæbi
 ininque awinca ñā mēmōnte
 ayæ ocabo ōni pæcate cæe.
 18 Bitō ee ate cænāmaī imi
 ininque, Waodāni edonque
 acædānimpa, ante anāmaī
 inte wæætē, Mæmpoque
 acæcāimpa, ante mænōmaī
 cæe. Bitō mænōmaī cæbi
 adinque mōnō Mæmpo nē
 wēmō iñōmō quēwengā inongā
 inte wēmō iñōmō edonque
 adinque awēmō bitō cædinō
 ante wæætē eyepæ pōnongā
 æncæbiimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Oōnædē mīni waa pōni
 manguincoo ante
 (Odoca 12.33-34)*

19 Godōmenque odōmonte
 apænedinque Itota, “Tōmēmo
 māincoo, ante mancæte
 ante wædinque mīnitō in-
 guipogaque cayæ cænte
 to tamonte iñōmō cabo tē
 gæte da wēnāmaī iedāni.
 Edæ nē ō ænāni bæ tate
 nāni ō ænguinque ingui-
 pogaque da wēmīni apa
 quēwēmīni. 20 Oōnædē
 ongoncoo guiquēnē to
 tamōnāmaī impa. Cayæ
 guidāmaī i ininque māincoo
 wodāmaī ongōmpa. Ayæ
 nē ō ænguīnāni adobaī
 māniñōmō bæ tate gui-
 idāmaī ināni ininque māincoo
 cōwē wē wodōnāmaī ee
 ongōmpa. Ininque, Waadete
 mīni cædincoo cabo tē gæte
 baī cædinque mīnitō oōnædē

waa pōni incoo mīni ænte manguinque ñōwo iñōmō waodāni inānite waadedinque ee cæedāni. ²¹ Edæ waa pōni mīnitō mǎincoo ongōñōmō mīnitō māniñōmō adoyōmō quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botō mānōmānō ante apænetabopa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

*Awinca wainca mōnō
ēmōnō ante
(Odoca 11.34-36)*

²² Ayæ odōmonte apænedinque, “Baonga quēwēninque mōnō edonque adinque cæcæimpa, ante mōnō awinca emōmōmpa. Ininque awinca wainca emonte edonque ate bai bitō mīmōno adobai ñāō entawēninque, Nō cæbote, ante pōnēmi ininque bitō baonga nō cæte quēwēmaīmīpa. ²³ Wæætē edæ awinca wīi wainca emōninque adāmaī inte bai wentamō entawēmi ininque bitō, Wīwa cæbote, ante mīmōno pōnēñōmite bitō baonga wīwa cæbaīmīpa. Edæ mīmō ñāō entawēñōmi wentamō ba ininque bitō quēwenguīmāmo mæ māmonte bai baquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

*Wængonguī beyæ cædinque
māincoo beyæ cæquī
(Odoca 16.13)*

²⁴ Ante apænedinque Itota ayæ odōmonte apænecantapa. “Mēnaa awēnēna bayōnate waocā iñōmō mēnaa awēnēna nāna ānō ante ædō cæte eñente cæquingāā. Iñæmpa

adocanque ingante pūinque tōmengā wacā ingante waadebaingampa. Wæætē iingā miñæ tee empo godinque tōmengā māningā ingante edæ wīwa adinque emō cæte gobaingampa. Mīnitō adobai Wængonguī beyæ ante nē cæmīni inte ædō cæte māincoo beyæ ante cæte quēwenguīmīni,” ante Itota angacāimpa.

*Mæmpo Wængonguī mōnō
imonte aacampa, ante
(Odoca 12.22-31)*

²⁵ Äninque, Itota ayæ godongāmæ odōmonte apænedinque, “Mānōmaī beyæ botō mīnitō imīnīte iīmaī amōpa, angantapa. Mīnitō inguipogaque mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī iedāni. Cænguī bequī ante ayæ weocoo ante wædāmaī iedāni. Cænguī cænte beyænque mōnō dicæ quēwēmōngaa. Weocooque mōnō mongænō beyænque dicæ quēwēmōngaa. Mōnō quēwēmāmo iñōmō godōmenque impa. ²⁶ Ayamōidi awænæca nē cæwodāni inānite amīnitawo. Tōmēnāni dicæ tōmēmō mīnte pæ ate tā pete daga wente mānāniyaa. Incæte mōnō Mæmpo oōnæde quēwēnōngā inte wæætē tōmēnāni inānite eyepæ godongā cænāni aedāni. Mīnitō guiquēnē ayamōidi ināmaī iñōmīnīte Wængonguī mīnitō imīnīte godōmenque waa adinque eyepæ pōnōngā cænte apa wæwēmīni. ²⁷ Edæ Wængonguī nānō anganca quēwenguēnēmīni inte mīnitō,

Wantæ iño incæ godömenque quëwëmote, ante wæwëmini incæte edæ ædö cæte nämä cædinque godömenque wantæpiyæ quëwenguimīni.”

28 Äninqe Itota godömenque odömonte apænecantapa. “İninqe mīnitö, Weocoo quincodö wëñaquī, ante pönente quīnante wæwëminii. İñempa ongaicoo ömædë pæ iñömö weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tināmaī tömenque pæ aedāni. 29 Incæte Awënë Tadömöö wodi waëmoncöo pönī eñagaingä incæ wīi ongai bai eñagacäimpa. Ongai iñömö godömenque waëmö pönī ënodänipa. 30 Gaguimæ iñömö iimö ate edæ gongapamö guitodonte tanguinque pæ incæte ñowoönæ Wængonguī pönongä waëmö wëñate ënopa. İninqe, Waëmö ënodö në pönongä inte Wængonguī mönö imonte godömenque eyepæ pönī pönongä ænte wëñacäimpa, ante pönëminiyaa. 31 İninqe mīnitö, ‘Quimönö impa cænguimöö,’ ante, ‘Quimænö impa bequimöö,’ ante ayæ, ‘Quincodö impa wëñaquimöö,’ ante pönëninque guñente wæwënamāi iedāni. 32 Mäninö ante wadāni në eñënamāi ināni nāni cabo nāni cabo wädāni incæte mīnitö guiquënë, Mönö æñente wädö ante mönö Mæmpo iñömö edæ do eñengampa, ante pönëninque edæ guñente wädāmaī incæminimpa. 33 Wæætë edæ, Wængonguī Awënë Odeye

nempo quëwencæboimpa, ante nanguī cædinque mīnitö, Tömengä nö cæte nänö waa quëwënö bai adobai nö cæte waa quëwencæboimpa, ante adobai nanguī cæedāni. Mänömaī quëwencæte ante tano wæmini adinque Mæmpo Wængonguī mäninö ante do edæ eyepæ pönī pönongä æñöminii mänincooque mīni wädö ante adobai eyepæ pönongä æncæminimpa. 34 Mänömaī i ininqe, iimö ate æbänö cæquī, ante guñente wädāmaī iedāni. Edæ iimö ate mäninö ante pönëninque eyepæ pönente inguimpa. İninqe mīnitö, Ñowoönæque æbänö cæquī, ante guñente pönëninque mäninganca pönente quëwëedāni,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

7

Wadāni inānite apænte änāmaī iedāni, ante (Odoca 6.37-38, 41-42)

1 Mänömainö ante odömonte apænëdinque Itota godömenque apænegacäimpa. “Mīnitö wacä ingante, Wënæ wënæ imipa, ante apænte änāmaī iedāni. Edæ mīni apænte wæquinque mīnitö wadāni inānite apænte äminipa. 2 Mīnitö wadāni inānite tee mante godöminii nāni ænganca wæætë adoganca pönönāni æncæminimpa. Ayæ mīni apænte anganca adoganca apænte änāni wæcæminimpa. 3 Bitö tönīñacä wædænque wënæ wënæ cæcä iñongante bitö guiquënë nanguī bitö wënæ wënæ cædinö ante

pönēnāmaī inte quīnante tōmengā ingante piīnte ānewēmii. Tōmengā edæ awinca guiyā mæ owo ēmongā bai entawente wæyongante bitō wæætē awæmpa wææ ēmongā bai wææ entawēmi inte ædō cæte ate bai tōmengā ingante apænte āmii. ⁴ Edæ tōmēmi awinca awæmpa wææ ēmonte bai bitō wēnæ wēnæ adīmō ēmōmi inte bitō tōniñacā ingante, ‘Biwi, bitō awinca guiyangā mæ owo bai ate æ wimōmoe,’ ante edæ abipa diyæ æ wimonguīmii. ⁵ Inæmpa wadō tedete wadō cædōmi inte bitō edæ tōmēmi awinca awæ wææ ongompa tāno wido cæte ate edonque adinque bitō tōniñacā awinca guiyā mæ owodō æmoncæbiimpa.”

⁶ Äninqe Itota godōmenque apænedinque, “Guintaidi inānite, Tōmēnāni cænguī, ante tæiyæ waēmō cænguī godōnānitawoo. Edæ godōnāmaī ināni bai mīnitō adobai Wængonguī nānō tæiyæ waēmō apænedō ante nē Baa ānāni inānite apænedāmaī iedāni. Ayæ odæ wængänāidi weca waodāni wamoncoo waa pōni ēmoncoo wææntodōnāmaī ināni bai mīnitō adobai Wængonguī beyæ waa pōni nāni apænegainō ante nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænedāmaī iedāni. Edæ odæ wængänā pinā gāwa baō wānā ñænte bai cædinque tōmēnāni ēñēnāmaī inte cædinque dadi ēmænte tōmēmīni baō wangō pocænte bai piīmaīnānīpa, ante mīnitō apænedāmaī

ñīne cæedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

Pönōmi æmoe, ante mönō angæimpa, ante

(Odoca 11.9-13; 6.31)

⁷ Ayæ apænedinque Itota, “Pönōmi æmoe, ante nē angā bai cædinque mīnitō mīni ænguīnō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Æyōmōnō iī, ante nē diqui diqui mingā bai cædinque mīnitō, Æbānō iī, ante ædæmō ēñencæte ante Wængonguī ingante wede pōnente apæneedāni. Odemō mönitō beyæ wi ænecæimpa, ante aa pecā bai cædinque mīnitō, Æbānō cæquīmoo, ante ēñencæte ante Wængonguī ingante nanguī apæneedāni. ⁸ Edæ, Pönōmi æmoe, ante nē ānāni iñōmō edæ do ænānīpa. Nē diqui diqui mīnāni adobai do adānīpa. Ayæ odemō ponte nē aa pedāni tōmēnāni nāni guiquinque edæ do wi ænete bai bacæimpa.”

⁹ Ayæ, “Bitō waobi inōmi inte ēñēmi. Bitō wēñængā cænguī ante pāo angā ēñēninque bitō dicæ dicæ pædæ godōmiyaa. ¹⁰ Gæyæ angā ininque bitō tæntæ incæ dicæ pædæ godōmiyaa. ¹¹ Mīni wao-

cabo nē wīwa cædōmīni incæ, Quīnō waa i, ante ēñēninque mīnitō wēñænāni inānite waēmoncooque godōmīni ænānīpa. Ininque mönō Mæmpo oōnæde nē quēwengā iñōmō nē ānāni inānite waēmoncooque ante godōmenque pōnongampa,” ante Itota odōmonte apænecantapa

12 Ayæ, “Minitö, Waodäni botö imote waa cädäni æninque waa tobaïmopa, ante wæminitawo. Ìninque mïni ante wædö bai ante mïnitö tömënäni ìnänite adobai waa cædäni. Mäninonque ante wææ ancæte ante dodäni, Ìimaï cædäni, ante wææ an-gadänimpa. Ayæ Wængonguï beyæ nè apænedäni adodö ante ancæte ante yewæmongadänimpa. Ìninque botö änö bai cædinque mïnitö tömënäni nani angainö bai do edæ cæbaiminipa,” ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

*Odemö guiyänemö ante
(Odoca 13.24)*

13 Itota godömenque odömoncæte ante ìimaï apænecantapa. “Minitö guiyänemö guidinque quëwenguïnö taadonque pödäni. Wænguinö godö guiquinemö guiquënë yabæ inö ñænænemö ongö ad-inque tæiyænäni ononque pö guïite edæ tömënäni nani wænguinque ñænænonque godänipa. 14 Wæætë wædænque ìnani guiquënë diqui minte guiyänemö ad-inque quëwenguïnö guiyänö guïite pönänipa,” ante Itota apænecantapa.

*Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete ëñengæimpa, ante
(Odoca 6.43-44)*

15 Itota ayæ godömenque odömonte apænecantapa. “Pancadäniya, Wængonguï beyæ nè apænemöni ìmönipa, ante nè babæ apænedäni

ïñönänite mïnitö gomö ate tömënäni ìnänite ëñënämaï iedäni. Tömënäni ìñömö edæ mëñeidi bai ìnani incæ obega æmontai bai wëñate bai babæ cädänipa. Obega ee quëwënäni bai ee cæmöni ìmönipa, ante edæ babæ ante pönäni tamëñedäni. 16 Edæ tömenca adinque mïnitö, Awæ æbänö iwæ, ante tä pete bete do ëñëmïni bai, Ìinani ædänidö ìnänii, ante ëñencæte ante tömënäni nani cædinö adinque edæ do ëñencæmïnimpa.”

“Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa tä pete ænäniiya. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ wæntowäa edæ tä pete ænäniiya. 17 Waiwæ tömäwæ wainca incapa. Baawæ wæætë baaca incapa. 18 Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquï. Wæætë wiwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquï. 19 Awæ quiwæmenque wainca incadämaï i ìninque mäniwæ tömëwæ mä yete gongapamö guitodönäni gonguinque ñongæmpa. Tömënäni adobai nani gonte wæquinque babæ cädänipa. 20 Ìninque, Awæ æbänö iwæ, ante tömenca ad-inque do ëñënäni bai waocä nänö cædö ante adinque, Tömengä æbänö ingää, ante edæ do ëñencæmïnimpa,” ante Itota apænecäimpa.

*Wü tömänäni ööncedë guiquinäni, ante
(Odoca 13.25-27)*

21 Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota ìimaï apænecantapa.

“Botö imote, ‘Awënë, bitö botö Awënë imipa,’ ante nē tededāni nāni tededō beyænque ædō cæte oönædē Awënë Odeye ömæ guiquinānii. Wæætē mōnō Mæmpo oönædē quēwengā nānō änō bai nē cædingā iñōmō tōmenganque guicæcäimpa. ²² Iñque bayonte pancadāniya botö imote, ‘Awënë, Awënë,’ äninque, ‘Bitö beyæ apænegamōnii ae, ancædānimpa. Ayæ, Bitö emōwo apænedinque wēnæ inte wido cægamōnii ae. Bitö emōwo apænedinque mōnitö, Ate pōnencædānimpa, ante bamōnengæ cædinque nangui waa cægamōnii ae,’ ancædānimpa. ²³ Eñëninque botö wæætē, ‘Iñæmpa botö mīnitö iminite cōwē adāmai inte tæcæ abopa. Nē eñënamai cædimini inte botö weca ongōnamai gobæwedāni,’ ancæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Nē mænōna inate ante
(Mäadoco 1.22; Odoca 6.47-49)

²⁴ Ayæ wæætē odömōninque Itota iimāi apænecantapa. “Iñinque edæ botö apænebo eñëninque nē eñente cædāni iñōmō tōmēnāni waocā nē eñengā inte nānō nō eñente cæi bai cædānipa. Nē eñengā iñōmō tæëmoncaa mænogampa. ²⁵ Tæëmoncaa mænogā ate cōönæ nangui cæ ate æpæ eyede äninque pō tapæmpa. Ayæ woboyæ nangui pæmænte pō incæte oncō tæëmoncaa mænonte ongō iñinque ædō cæte

cabænte bobænte guiqui. Nē eñente cædāni iñōmō māniñōmō mænogā bai inte todānipa. ²⁶ Wæætē botö apænebo eñëninque nē eñënamai cædāni guiquenē tōmēnāni iñōmō waocā ocai ömæcacā nānō eñënamai cæi bai cædānipa. Nē ömæcacā iñōmō emōnaiya aquii iñōmō mænogampa. ²⁷ Aquii iñōmō mænogā ate cōönæ nangui cæ ate æpæ eyede ante tapæmpa. Ayæ woboyæ nangui pæmænte pō adinque mänincō oñonte ætæwo goquinque edæ do acapowate bogocæ tæ go wææmpa. Nē eñënamai cædāni iñōmō māniñōmō mænogā bai inte wædānipa,” ante Itota odömōnte apænegacäimpa.

²⁸ Māninganca ante iñque apænecā eñëninque tōmānāni, Quinō bai angāā, ante guñente wædinque, ²⁹ Wii mōnō imonte nē odömōnāni nāni odömōnō bai tōmengā iñōmō nē angā inte bai edæ godōmenque nōingā ante odōmongā eñëmōmpa, ante tedegadānimpa.

8

Nē baadingā ingante Itota wadæ caacampa

(Mäadoco 1.40-45; Odoca 5.12-16)

¹ Mānii ānanquidi ongōninque iñque apænete wæængā adinque tæiyænāni tōmengā miñæ wæængadānimpa. ² Tōmengā miñæ tee empote wææ goyōnāni wacā baate eñawengā inongā inte eyepæ pō bee tēninque Itota önōwa

gäänē ædæ wææninqe
apænecantapa.

—Awënë, Bitō Ao āmi inte
wadæ caabi īninqe botō
waintai baabaīmopa.

³ Āñongante Itota pædæ
wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai
baacæbiimpa.

Angä īninqe ñömæintai
nänō ēñadintai dæ baadinque
tömengä waintai edæ do
baacantapa. ⁴ Itota edæ
tömengä ingante,

—Botō æbänō cæboo,
ante wadāni īnānite māo
apænedāmaī īmāwe. Wæætē,
Nāwangä impa, ante
acædānimpa, ante cædinque
bitō, Wængonguī quī, ante
nē godongä weca tōingä god-
inqe waintai bitō baadintai
odōmōmi acæcāimpa. Ayæ
Mōitee wodi wææ ante nänō
angaincoo bai ænte pōninque
bitō waintai bitō baadi beyæ
ante edæ, Wængonguī quī,
āninqe nē godongä ingante
pædæ godōmi æncæcāimpa,
ante Itota angacāimpa.

*Capitāo ingante nē cæcä
ingante Itota cæcä waa ba-
campa*

(Odoca 7.1-10)

⁵ Mänī pōninque Capēnaōmō
pō guiyongä odōmāno ton-
tadoidi awënë capitāo incæ,
Itota pōnō cæcæcāimpa, ante
apænecæte ante pongantapa.

⁶ Pōninque tōmengä,

—Awënë, botīmote nē cæcä
īñōmō cōmäingä badinque
nanguī pōni nantate oncōnē
ōñongampa cæbii.

⁷ Ante āñongante Itota,

—Gote cæbo waa bacä ae.

⁸ Angä ēñēninque,

—Awënë ēñēmi. Botō
waēmō īmopa diyæ bitō botō
oncōnē pō guiquīmii. Edæ
bitō adoyōmō ongōninque
āmi īninqe botō īmote nē
cæcä waa bacæcāimpa. ⁹ Bitō
īñōmō Awënë Wængonguī
ingante nē ēñente cædōmi īmi
bai botō adobai wacä awënë
ingante nē ēñente cæbo īmopa.
Īninqe botō awënë ēabo inte
botō awënë beyænque āmo
ēñēninque tontadoidi wæætē
guīñente wædinque botō ānō
ante ēñente cædānipa. Īninqe
adocanque ingante botō,
Goe, āmo ēñēninque edæ do
gocampa. Wacä ingante, Pōe,
āmo ēñente pongampa. Ayæ
botō īmote nē cæcä ingante,
Cæe, āmo ēñēninque edæ do
cæcampa.

¹⁰ Ante tontado capitāo
nanguī ēñengä inte apænecä
ēñente wædinque Itota wæætē
tömengä miñæ tee empo
pōnāni īnānite apænedinque,

—Mīnitō īmīnite nāwangä
āmopa. Mōnō idægocabo
īñōmonte māningä wede
pōnengä ingä bai adocanque
īncæ edæ dæ angä awædō,
angantapa. ¹¹ Incæte iīmāinō
ante apænebo ēñēdāni.
Mōnō wæmæidi Abadāo
wodi Itæca wodi Acobo
wodi ōñædē Awënë Od-
eye ææmæ ponte waa
beyōnāni edæ nænque
tamōnō gāmænō quēwēnāni
tōnō nænque guidō gāmænō
quēwēnāni īñōmō idægoidi
īnāmaī īnāni incæ tæiyænāni
adoyōmō pōninque mōnō
wæmæidi tōnō godongāmæ

becædänimpa. ¹² Wæætē Wængongi Awēnē Odeye ōmæ nē guiquēnēnāni guiquēnē tōmēnāni wēmō iñōmō, nāni guingo imonte Yæ yæ wæyōmō māniñōmō guitodonte wæquinānidō anguēnē.

¹³ Āninqe Itota wæætē ton-tado capitāo ingante,

—Nōwo wadæ goe. Bitō pōnēnō bai do bacæimpa.

Ante añongā adoyedē Itota nānō āniñedē incæ awēnē ingā nē cæcā do waa bagacäimpa.

Pegodo nānōgængā badä ingante Itota cæcā waa bacä

(*Mäadoco 1.29-31; Odoca 4.38-39*)

¹⁴ Ayæ Itota māniñōmō pōninqe Pegodo oncōnē pō guite ayongā Pegodo nānōgængā wānā daicawo gawænte möimoga ōñongā acantapa. ¹⁵ Adinqe

tōmengā ōnompō pædæ wææmpote bæi ongongā ate onquiyængā wæætē gançæ badinqe ængæ gantidinqe Itota beyæ pōnō cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inānite Itota cæcā waa badänipa

(*Mäadoco 1.32-34; Odoca 4.40-41*)

¹⁶ Māniñōnæ gāwadecæ ba iñinqe wēnæ tōnō quēwēnāni tæiyæñāni inānite ænte pōnāni adinqe adodeque āninqe Itota wēnæ inte wido cæcantapa. Ayæ quiēmē

quiēmē nantate wæwēnāni inānite, Waa baedāni, angā waa badānitapa.

¹⁷ Itota mānōmāi cæcā iñinqe Wængongi beyæ nē

apænecā Itaiya wodi do iīmaī ante nānō angainō bai iñinqe batimpa. “Mōnō nantate wæwēmāmo ō æninqe mōnō daicawoidi teēmente gote māo wido cæte bai cædinqe tōmengā teēmente wængā beyænque quēwēmō imōmpa,” ante Itaiya nānō angainō bai Itota cægacäimpa.

Itota miñæ nē goinēna

(*Odoca 9.57-62*)

¹⁸ Itota iñōmō, Tæiyæñāni godāmæ gongæñāni awædō, ante pōnēninqe tōmengā miñæ nē godāni inānite, Gāwapæ æmæ wedeca mantāmini taoboedāni.

¹⁹ Āninqe ayæ ongōñongante wacā tōmēnāni nāni wææ yewæmongainō ante nē ad-ingā inte nē odōmongā inongā inte Itota weca pōninqe,

—Awēnē nē Odōmōmi eñēmi. Bitō ædōmē goyōmite botō bitō miñæ pō gocæboimpa.

²⁰ Angā eñēninqe Itota wæætē edæ,

—Babæ guintaidi iñōmō ontatodē monguī eadāni inānipa. Ayamōidi on-

gonta eadāni inānipa. Botō Waobo eñagaimo guiquēnē monguī ōmaabo imo apa ponçæ amii, ante Itota wææ apænægacäimpa.

²¹ Ayæ wacā tōmengā eimiñængā incæ tōmengā ingante,

—Awēnē eñēmi. Botō tāno gote botō wæmpo wængā ate daga wente ate pōmoe.

²² Āñongante Itota wæætē,

—Iñæmpa nē wæwocadāni incæ tōmēnāni guidēnāni

wænāni ate ee abi daga wencädānimpa. Bitō wæætē botō miñæ ee pōe, an-gacäimpa.

Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongcempa

(Mäadoco 4.35-41; Odoca 8.22-25)

²³ Mänii tao gocæte ante wipodē guiyongä tömengä miñæ nē godāni godongāmæ guidinque tömengä tönō tao godānitapa. ²⁴ Tao wogaa goyönāni woboyæ iñontobæ nangui pōni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao goyonte wipo ñānæ ñānæ æi guiden-tapa. Itota iñömō mö ñongantapa. ²⁵ Mō ñongä adinque tömengä tönō godāni iñömō tömengä weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmompā cæbii.

²⁶ Ante añönāni,

—Mini pönēgade, quimæ guiñewëminii.

Äninque tömengä ængæ gantidique, Woboyæ pæmænāmai imāwe. Gäwapæ incæ cädāmai næ gongæmāwe, angä eñente woboyæ pæmænāmai iñō gäwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa.

²⁷ Äñongä tömēnāni an-cai guiñëninque nāmāneque tededinque,

—Æcāmē inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægädānimpa.

Guedatabæ iñömō wēncæ inte nē ènempoda

(Mäadoco 5.1-20; Odoca 8.26-39)

²⁸ Mänii æmæmäa tao ti wæænte Guedatabæ pōñongä wēncæ inte quēwēna iñömō wao wodido quēwente pōninque Itota ingante māmō bee tēnatapa. Tömēna iñömō, Waodāni taadō godāmai incädānimpa, ante wææ cæcæte ante nē püinte cädōna inte edæ, ²⁹ pō bee tēninque ogæ tededatapa.

—Bitō Wængongui Wëmi iñōmi incæ quimæ mönatō weca pōwë. İnque bayedē möna pante wæquēnēnō ante pönëninque bitō ñōwo do pancæte ante pōmitawo, ante wædatapa.

³⁰ Ante añönate odæ wængänāidi nangui ināni a ongonte cænāni adinque, ³¹ wēnæidi guiquēnē Itota ingante äninque,

—Bitō cōwē wido cæcæte ante pönëmi ininque edæ odæ wængänāidi baönē ämi gobaimönipa.

³² Ante ancaa tedete äna eñëninque Itota,

—Gobæwedāni, angä.

Eñëninque tömēnāni tao godinque odæ wængänāidi baönē guiyönāni odæncato wæætē ontadāa wæænömēmō iñömō gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wængädānimpa.

³³ Becadote wænāni adinque odæ wængänāidi nē aadināni guiquēnē pogodo wodii winonte tömēnāni quēwëñömō mào, Itota mänōmai cæcä wæmönipa,

ante tededänitapa. Ayæ, Wënæidi tönö nē quēwēnina inate Itota mänömaï cæcampa, ante wæmönipa, ante apænedäni. ³⁴ Eñëninque tömänäni Itota ingante bee tencæte ante tömēnāni nāni quēwēñömö tate pönänitapa. Tömengä ingante adinque, Mönitö ömæ iñömö quēwēnämaï gobæwe, ante nangui angadänimpa.

9

Nē cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäadoco 2.1-12; Odoca 5.17-26)

¹ Mäninö ante änāni eñëninque Itota wadæ godinque wipodē go guiid- inque imæmäa tate tömengä quēwēñömö pongacäimpa. ² Pongä adinque wadāni nē cömäingä möimpataa öñöñongante edæ æmatæ æmatæ bæi ongöninque tömengä ingante næænte pönänitapa. Næænte pönāni adinque, Nē næænte pönināni tönö nē cömäingä wede pönente pönänipa, ante adinque Itota iñömö nē cömäingä ingante,

—Botö wēmi eñëmi. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante ñowo ñimpo cætimpä.

³ Ante apænecä eñëninque edæ nē wææ odömönāni guiquēnē pancadāniya nämäneque pönente teded- inque, “Iingä iñömö Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä. Edæ babæ ancædö.” ⁴ Ante pönëñönāni Itota tömēnāni nāni pönēwēnō

ante öñowēninque do eñëninque edæ,

—Minitö mimöno quimæ wiwa ante pönēwēminii. ⁵ “Nē cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo, ante do ñimpo cætimpä,” ante botö Wængongui bai ämo eñëninque minitö guiquēnē, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëminipa. Ayæ wæætē, “Ængæ gantid- inque dao dao gocäcäimpa,” ante botö Wængongui bai cæbo adinque minitö edæ, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante adobai pönëmini imäminipa, ante awædö. Iñæmpa mänömainö ante pönëmini inique minitö edæ æbänö cæquēnëmo imo äminii. ⁶ Incæte woadāni nāni wënæ wënæ cædimämo ante botö Waobo eñagaïmo inte inguipoga quēwēninque nē ämo inte ñimpo cæbo quēwēnänipa, ante minitö edæ eñencæminimpa, ante botö iïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä ingante edæ,

—Ængæ gantid- inque bitö möimpata topo cædinque ænte tömëmi oncönē næænte goe.

⁷ Angä eñëninque cömäingä iningä incæ edæ ængæ gan- tidinque tömengä oncönē wadæ gocantapa. ⁸ Dao dao gocä ate wædinque godongämæ ongönāni iñömö, Æbänö cæcäi, ante eñënämaï inte guiñente wædinque, Wængongui pönö cæcä beyænque waocä ñowo nē angä badinque

mänömaï cæcä amönipa,
ante pönëninque, Wængongui
bitö ñäö bai ëmömi inte tæï
piñænte cæbi amönipa, ante
watapæ apænegadänimpa.

*Mäateo ingante Itota angä
tee empote gocampa*

(Mäadoco 2.13-17; Odoca
5.27-32)

⁹ Itota edæ mäninö
godömenque gocæ cæte ay-
ongä adocanque Mäateo
iñömö, Odömäno awënë qui
bacæimpa, ante godonte
æinta nani æincönë ongon-
te cæcä adinque Itota guimö
adinque Mäateo ingante
angantapa.

—Botö miñæ pöe, angä.

Ëñëninque Mäateo edæ
do ængæ gantidinke Itota
miñæ tee empote wadæ
gocantapa.

¹⁰ Ayæ ate Itota tömengä
miñæ në godäni tönö
Mäateo oncönë go guiite
cængöñönäni odömäno awënë
beyæ në æwënäni tönö në
ëñënamäi cædäni tönö nanguï
inäni ponte godongämæ
cænänitapa.

¹¹ Adinque
Paditeoidi guiquënë tömengä
miñæ në godäni inänite
äninque,

—Minitö Awënë në
Odömongä iñömö odömäno
awënë beyæ në æwënäni
tönö në ëñënamäi cædäni
tönö quimæ godongämæ
cæwengäa.

¹² Änäni ëñëninque Itota,

—Në waa ingä guiquënë,
Cæbi waa baboe, änämaï
ingampa. Në wënæ wënæ
inte wæcä guiquënë dotodo
ingante, Cæbi waa baboe,

ante do aa pecampa.
¹³ Pancadäniya, Nämä incæ
nö entawëmo imopa, ante
në änäni inänite adinque
botö në dotodo bai adobai
inömo inte tömënäni inänite aa
pedämaï incæboimpa. Wadäni
guiquënë, Nämä wënæ
wënæ cæbo imopa, ante në
änäni guiquënë, Wængongui
gämænö poncädänimpa, ante
botö tömënäni inänite aa
pecæ pönömoimpa. “Baö,
Wængongui qui baquimpa,
ante në iya tänäni inänite
wii ainëwædö, wæætë
godö waadete waa cædäni
inänite ainëmo imopa,”
ante Wængongui angä apa
quëwënäni. Nöwo edæ
godinke Wængongui nänö
änö æbänö ante angä ëñente
pömæwedäni, ante Itota
apænegacäimpa.

*Ee ate cænämaï ingæimpa,
ante në änäni*

(Mäadoco 2.18-22; Odoca
5.33-39)

¹⁴ Mänïñedë Wäö miñæ në
godäni pöninque Itota ingante
äninque,

—Paditeoidi tönö Wäö
miñæ möni gocabo tönö
mönitonque Wængongui
beyæ ante ee ate wii
cæmönipa. Bitö miñæ në
godäni guiquënë quinante
Wængongui beyæ ante
cædämaï inte edæ do cænänii.

¹⁵ Änäni ëñëninque Itota
wæætë,

—Onguïñängä në mongu-
ingä nänö wente æente në
pönäni bai inönäni inte botö
miñæ në godäni iñömö
ædö cæte wæwente bai
cænämaï inguïnänii. Wæætë

ayæ ate guiquënë, Monguingä, nāni nē ānongä bai iñömote wadāni ponte botō imote ö ænte gocædānimpa. Mänömaï cædāni ate botō miñæ nē godāni iñömō māniñedē ate wæætē cænāmaï inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænegacäimpa.

16 “Wacä dicæ miincoo æninque pedæncooga pönö tadömonguingä. Mänömaï cæcä iinque edæ miincoo incæ dobæ gāni tamonte guipite ate godömenque wänä tente baquënë. Minitö, Awente bai cænāmaï inte waa quëwengæimpa, ante mini ānewënö guiquënë pedæncoo bai inte ëwenguincoo bai ënepa. Codito nempo watapæ quëwengæimpa, ante botō apænedö guiquënë miincoo bai inte quëwenguine ënepa. Iinque ëwenguine tönö quëwenguine edæ ædö cæte adoyömo ëñente cæquii.

17 Ayæ adobai yowepæ biñömæ nāni āmæ miimæ æninque waodāni ædö cæte picæ æmontaicadedē godö pe ñiñænguñānii. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñænāni iinque yedæ æninque ætæwo goquino anguënë. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ æninque tæi æbænāmaï ee ongöñö edæ miimæ tönö æmontaicate adobai ee ongongæimpa, apa quëwëminii,” ante Itota apænegacäimpa.

Gaido wëñængä beyæ cæcæ goyongante

onquiyængä Itota weocoo gampocämpä

(Mäadoco 5.21-43; Odoca 8.40-56)

18 Tömēnāni inānite tæcæ apæneyongä wacä tömēnāni odömöincö awënë inongä inte Itota weca ponte ædæ wææninque apænecantapa.

—Botö wëñængä baquecä iñömö edæ dobæ wænca cæcampa cæbii. Bitö ponte tömengä ingante gampobi ate quëwencæcäimpa.

19 Angä ëñëninque Itota iñömö ængæ gantidique tömengä tönö goyöna tömengä miñæ nē godāni godongämæ godānitapa.

20 Idömæ goyönāni edæ wacä onquiyængä wantæpiyæ dote wadepo cöwë wepæ wantæ bidāmaï wææ wæwëningä iñömö ñowo Itota önöñabæ inö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque gampocantapa. 21 “Tömengä weocooque gampote waa bawënëmote,” ante onquiyængä nāmā pönëninque gampocantapa. 22 Gampocä ate Itota dadi ëmæmonte adinque,

—Onquiyæmi, wæwënāmaï ie. Bitö wede pönëno beyæ edæ wantæ bawënëmipa.

Ante āñongä do edæ wantæ bawënengacäimpa.

23 Itota mǎnii godinque awënë oncönë go guite ayongä nē ööña bai öönāni tönö nanguï ināni cægonte Yæ yæ wädāni inānite adinque, 24 tömēnāni inānite,

—Gä goedāni, äninque, Iñämpa iñömö wëñængä

wodi wii æmæwo wængampa.
Önonque edæ mö ñongampa.

Angä eñëninque tömëñäni,
Angantedö amini, ante
tömengä ingante badete
todänitapa. ²⁵ Ayæ mänii

angä taodäni adinque Itota
pö guiidinque wëñængä
baquecä wodi ingante pædæ
wææmpo bæi ongonte töö
æmængä ate wëñængä ængæ
ganticantapa. ²⁶ Mänömaï
cæcä adinque në adäni
iñömö gode ä gode ä cædäni
ate mäniñömö quëwëñäni
tömänäni eñengadänimpa.

*Babetamöna inate Itota
gampomongä waa adapa*

²⁷ Itota wadæ gote
godömenque goyongä ba-
betamöna tee empo ponte aa
pedinque,

—Awënë Dabii pæimi inömi
inte mönatö imöñate pönö
waadete waa cæbi æmönæ,
ante ancaa aa pedatapa.

²⁸ Aa peyöna tömengä edæ
oncönë go guicä adinque
adoyömö pö guiidatapa.
Guiida adinque Itota tömëna
inate,

—Mina änö ante nö waa
cæquimo, ante pönëmïna.

Äñongante,

—Ao. Awënë, bitö
änö bai cæcæbiimpa, ante
pönëmönäpa.

²⁹ Apæneda eñëninque Itota
pædæ gopo gampomöñinque,

—Në pönëmïna inimïna inte
mïna pönenganca do waa
bacæminaimpa.

³⁰ Ante äñongä edæ tömëna
awinca wi æmonte bai adat-
apa. Itota iñömö edæ,

—Botö cædinö ante
apænedämaï inguënë
quëwëmïnaa. Edæ pæ
wëneyömïna eñëñämaï
incædänimpa, ante nanguï
angantapa.

³¹ Iñinque wadæ godinque
Itota nänö äñinö ante wii
eñente cædinque tömëna, Itota
mänömaï cæcä waa bamon-
tamönäpa, ante tömämæ mäo
apæneda eñengadänimpa.

*Wënæ inte wido cæyongä
babetadecä iningä tedecampa*

³² Wadæ goyöna edæ wënæ
tönö cæcä inte babetadecä
inongä ingante Itota weca
ænte pönäni. ³³ Adinque
wënæ ingante Itota wido
cæyongä babetadecä iningä
iñömö edæ do tedecä
adinque tömänäni ancai
guiñëninque,

—Itota nänö cædö bai mönö
idægocabo adocanque incæ
dicæ cæcä atamongaa, ante
wædänitapa.

³⁴ Paditeoidi guiquënë,

—Wënæidi awënë tönö
cædingä inte tömengä wido
cæcä apa änewëñänii, ante
piingadänimpa.

*Itota waodäni inänite
waadete waa acampa*

³⁵ Itota iñömö nanguï
näni quëwëñömö ayæ
wædænque näni quëwëñömö
wayömö wayömö god-
inque Wængongui angä näni
eñente yewæmongainta ate
odömöincönë go guii go
guii cædinque odömongä
adänitapa. Ayæ, Mönö
Awënë Odeye inguipoga
oo ponguïnö anguënë, ante
nänö waa pönï äñinö ante

apænecä eññänitapa. Ayæ quiëmë daicawo cæpāmo adinque quiëmë wæncæ cæte wæwënö adinque tömengä godö cæcä waa badänitapa. ³⁶ Cæningancoo bai waodäni incæ bacoo inäni iñönäni nē aadingä dæ angä bai inänipa, ante acantapa. Mänömaï inäni inte babæidi wiñate wædinäni bai ængæ gantidämaï inäni bai waodäni incæ wæwëñönäni Itota tömënäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. ³⁷ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apænedinque, Tömëmoncoo bacoo bai inäni iñönänite tã pete inäni bai nē gode änäni iñömö mënäniya pönï inänipa cæminii. ³⁸ Tömëmoncodë gæqui angä Awënë iñongante minitö tömengä ingante apænedinque, Tömëmoncodë nē gæquinäni da godömi gote gæte bai añete poncädänimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni, ante Itota apænegacäimpa.

10

Itota angä ate dote ganca inäni nē gode änäni badänipa (Mäadoco 3.13-19; Odoca 6.12-16)

¹ Ayæ ate tömengä miñæ nē godäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni iñönänite Itota añecä pönäni ate tömengä, Botö pönö cæbo ate minitö nē ämini badinque wænæidi nē wentamö ewocadäni inänite wido cæcæminimpa, angantapa. Ayæ, Quiëmë daicawo gawænäni incæ quiëmë beyæ

wæncæ cæte wæwënäni incæ minitö eyepæ inte godö cæmini ate nē wæwëñänäni waa bacädänimpa, ante pönö cægacäimpa.

² Itota nänö nē da godöninäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni inänipa, ante adinque, Dote, ante näni gocabo inänipa, ante tededänipa. Tömënäni iïmaï emönäni inänipa. Tånoda Timönö Pegodo mönö änongå tönö Æntade nana caya inapa. Ayæ Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäö nana caya inapa. ³ Pedipe tönö Batodömëe mënäni inapa. Odömäno awënë beyæ nē æwëningä Mäateo tönö Tömato mënäni inapa. Adepeo wengä Tantiago tönö Tadeo inapa. ⁴ Wacä, Mönö ömæ ingæimpa, ante nē nanguï cædingä incæ wacä Timönö ingampa. Ayæ Itota ingante odömönte nē godonguingä Codaa Icadote mönö änongå ingacäimpa. Mänimpodäni Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo inänipa.

Wængongui Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa (Mäadoco 6.7-13; Odoca 9.1-6)

⁵ Ìniquë Itota miñæ näni, Dote, ante gocabo iñönänite tömengä, “Minitö idægoidi inämaï inäni taadö godämaï inte edæ Tämadiadi nänï quëwëñömö go guidämaï iedäni, ante da godongan-tapa. ⁶ Edæ cæningäidi obegaidi gueogæ gote bai iñönäni inte mönö idægocabo

taadö oda cædinque tömënäni
 näni wë womonte wænguino
 godänipa, ante adinque
 minitö tömënäni weca gote
 cædäni. ⁷ Godinque
 minitö, Öönædë Awënë
 Odeye oo poncæcäimpa
 cæminii, ante mäo apænemini
 ëñencædänimpa. ⁸ Ayæ
 quiëmë beyæ nantate
 wæwënäni adinque godö
 cæmini ate waa bacædänimpa.
 Do wænänäni inänite
 godö cæmini ate nänäni
 ömæmoncædänimpa. Baate
 inäni inänite godö wadæ
 caamini waintai baacædänimpa.
 Wënæidi inte godö wido
 cædäni. Botö önonque änämaï
 inte pönö cæbo ænimini inte
 minitö botö cæbo bai adobai
 cædinque wadäni inänite
 änämaï inte önonque godö
 cæmini æncædänimpa,” ante
 Itota angantapa.

⁹ Ayæ, “Minitö gocæ
 cædinque, Godonte æinta,
 ante tigitamö incæ oodo
 incæ padata incæ edæ
 wente æincadedë da wente
 ænämaï iedäni. ¹⁰ Edæ
 wadäni beyænque në cæcä
 iñömö tömengä eyepæ ænte
 quëwencæcäimpa cæminii.
 Mäincoo da wenguincade
 ænämaï inte goedäni, Weo-
 coo mini ëñacooque ëñate
 awæncata mini ëwataque ewate
 ongonto mini nææntoque
 næænte goedäni,” angantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque Itota
 tömengä miñæ në godäni
 inänite angantapa. “Nan-
 guï pönï nänäni quëwëñömö
 incæ wædænque inäni nänäni
 quëwëñömö incæ minitö

mäniñömö go guidinque
 waocä në nö cæcä ingante
 ante diqui minte adinque
 mäningä oncönë go guite
 owodinque wayömö mini go
 quëwenganca mänincönenque
 quëwëedäni. ¹² Mänincönë
 go guidinque, Iñänäni, waa
 quëwëedäni, äedäni. ¹³ Ayæ
 äninque, Minitö weca æbänö
 pö guite quëwenguimöni,
 äñömini Ao änäni ate minitö
 tömënäni weca go gui-
 ite gänë pönëninque ee
 quëwëedäni. Wæætë nö
 cædämaï inäni adinque minitö
 edæ ee quëwënämaï edæ
 wadæ gomini wæcædänimpa.
¹⁴ Edæ, Pöedäni, änämaï
 inäni adinque ayæ minitö
 apænemini ëñënämaï inäni
 ininque minitö wæætë
 tömënäni oncodo tao god-
 inque, Minitö quëwëñömö
 näwate awædö, ante
 odömoncæte ante cædinque
 önöwa wadæ wadæ cæwate
 wadæ goedäni. ¹⁵ Edæ
 näwangä ämopa. Botö apænte
 anguiönæ iñonte Todömä
 iñömö quëwengainäni tönö
 Gömoda iñömö quëwengainäni
 tönö nanguï pante wæwëñönäni
 minitö iminite në Baa änäni
 guiquënë godömenque pante
 edæ wæwencædänimpa,” ante
 Itota tömënäni inänite da
 godongä godänitapa.

*Togænte pancædänimpa,
 ante*

¹⁶ Ayæ äninque Itota, “Cöwä
 aedäni, angantapa. Minitö
 iñömö në cæningäidi bai
 iñöminite botö iñömö mēne
 bai inäni weca da godömo
 godinque minitö tæntæ

nämä wææ cæcæte ante nänö eñente cæbaï adobaï eñente cæedäni. Wæætë edæ equemö nänö ee cæbaï minitö adobaï pïinämaï inte ee cæte quëwëedäni. ¹⁷ Ayæ edæ minitö iminite bæi ongöningue waodäni tömënäni në apænte änäni weca mäo pædæ godönäni æncædänimpa. Ayæ godömenque tömënäni odömöincönë mäo ænte godinque minitö iminite tæi tæi pancædänimpa cæminii. Ìninqe minitö edæ, Æbänö cæquinäni, ante do eñëmïni inte edæ nämä wææ aaedäni. ¹⁸ Ayæ, Awënëidi tönö në eñënämaï inäni adobaï eñencædänimpa, ante cædinque botö ämo eñëninque minitö iminite mäo pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ayæ tömämæ awënëidi odeyëidi weca gönönäni gongæninque minitö botö beyæ apænecæminimpa. ¹⁹ Mäniñedë tömënäni nani ænte mäo gönöñedë, Quinö baï apænequïmoo, ante guiñënete wædämaï iedäni. Mäniñedë edæ quinö baï apænequï, ante do eñencæminimpa. ²⁰ Ìñæmpa wïi nämä pönëninque apænequïmïni wæætë mönö Wæmpo Önöwoca incæ apæncä eñëninque apænequïmïni iminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mäniñedë edæ näna caya iñöñate adocanque näëmæ pïininqe, Wænoncæ, äninque tömengä tönïñacä ingante da godongä

gocæcäimpa. Näna wencaya iñöñate mæmpocä iñömö näëmæ pïininqe, Wænoncæ, äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni incæ wæmpoda inate näëmæ pïininqe mäo apænedäni eñëninque wadäni tömënäni wæmpoda inate mämö wænönäni wæncædaimpa. ²² Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömänäni botö ëmowo beyænque minitö iminite nanguï pïincædänimpa. Pïinäni wæwëmïni incæ æcänö iimæca linque baganca wæntædämaï inte botö ëmowo beyæ pïinte badämaï ingää tömengä ingante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. ²³ Mäniñedë ate waodäni togænte pancæte ante mïni quëwëñömö pönäni ate wædinque minitö iñömö wayömö wadäni nani quëwëñömö wodii winöedäni, ämopa. Edæ näwangä ämopa. Edæ mönö Idægobæ wayömö wayömö wodii winöningue pancayömonga goyöminï botö Waobo eñagaimo inte edæ do poncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁴ Ayæ, “Në odömongä ingante pïinte cæyönäni tömengä miñæ në gocä ingante edæ ædö cæte pïinte cædämaï inguinäni. ²⁵ Awënë në odömongä wæwente quëwëñongä tömengä miñæ në gocä guiquënë ædö cæte wæwënämaï quëwenguingää. Edæ në cæcä tömengä awënë baï bacä ininqe idæwaa edæ imaimpa. Botö oncö

ëacä bai nē Awënë imo
iñomote wadäni, Wënë
awënë Beedeboobi imidö
anguënë, ante piinäni incæ
mñitö botö tönö mini
quëwencabo iñöminite wadäni
godömenque wënë wënë
ante piincädänimpa,” ante
Itota apænecä ëñengadänimpa.

*Guiñenämaï iedäni, ante
(Odoca 12.2-7)*

²⁶ Ayæ apænedinque,
“Incæte tömëni inänite
guiñenämaï iedäni. Iñæmpa,
Adämaï incädänimpa, ante
quiëmë wë womonte i
incæ iincayæ ate tömäa wi
ænete bayonte edonque
pöni bacæimpa. Ayæ
quiëmë awëmö cæteï incæ
iincayæ ate edonque pöni
acädänimpa. ²⁷ Botö
wëmö iñömö mñitö imñite
apænebo ëñente ate mñitö
botö apænedö ante ñäö
apäiyömö apænecæmñinimpa.
Ayæ godö wæntæ botö
äninö ëñente ate mñitö
æibæ oncömanca æidinke
ogæ tedete apænemini
ëñencädänimpa. ²⁸ Ayæ

në baonque wænönäni
inte önöwoca wænönämaï
inäni inänite adinke mñitö
tömëni inänite guiñenämaï
iedäni. Wæætë edæ baö tönö
önöwoca tadömengadænguipo
në ömæe ëwëngä ingante
guiquënë mñitö tömengä
ingante guiñente wæedäni.”

²⁹ Äninke, Itota godömenque
apænecantapa. “Wacä
ayamöidi önompö æmæmpoque
männimpodäni beyæ tigu-
tamö adotamonque ante
pædæ godongä amñitawo.
Incæte mñitö Mæmpo änämaï

iñonte ayamö adocanque
incæ yæipodë wæænämaï
ingampa. ³⁰ Mönö ocaguï
incæ æpoguïnö encamöö,
ante Mæmpo Wængonguï
do ëñëninque mönö imonte
aacampa. ³¹ Edæ, Ayamöidi
bacoo pöni iñinke önonque
inänipa, ante nē äningä inte
mönö Mæmpo iñömö mñitö
imñite wæætë waa acä apa
guiñëwëmïni,” ante Itota
apænecäcäimpa.

*Waadäni ëñëñönäni mönö
Itota ingante Ao angæimpa,
ante*

(Odoca 12.8-9)

³² Godömenque apænedinque
Itota, “Æcänö waodäni
ëñëñönäni botö imote Ao
äninke, Bitö botö Awënë
inömi imipa, ante äna tömengä
öönæde æiyongante botö
tömengä ingante wæætë edæ
Ao äninke, Bitö iñömö botö
miñæ nē gogaïmi inömi imipa,
ante botö Mæmpo ëñëñongä
ancæboimpa. ³³ Wæætë
waodäni ëñëñönäni botö
imote nē Baa angaingä
ingante guiquënë botö
Mæmpo öönæde nē quëwengä
ëñëñongä botö tömengä
ingante adobai edæ Baa
ancæboimpa,” ante Itota
apænecäcäimpa.

*Botö beyænque guëa
piñcädänimpa, angampa*

(Odoca 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Ayæ apænedinque
Itota, “Inguipoga quëwëni
piyænë cæte wæætedö
wæætë cädämaï inte
quëwencädänimpa, ante
cæcæte ante Itota imæca
pongaingä ingampa, ante

mīnitō pōnēmīnitawo. Īñæmpa yaēmē næænte bai pōmo ĩmopa. ³⁵ Botō apænedō beyæ onguĩñæna nāna wæmpocaya incæ nāēmæ piincædaïmpa, ante pōmo ĩmopa. Onquiyæna adobaĩ nāna badancaya incæ nāēmæ piincædaïmpa. Nāna wæntecaya incæ nāēmæ waadedāmaĩ inte piincædaïmpa, ante pōmopa. Mānōmaĩ cæbo ĩmopa, ante pōnēmīniyaa. ³⁶ Īnīnque, botō änō beyæ nāni owocabo incæ nāēmæ waadedāmaĩ piincædanīmpa,” ante apænegacāïmpa.

³⁷ Ayæ apænedīnque Itota ĩmaĩ apænecantapa. “Edæ æcānō mæmpo tōnō wāānā ĩnate ædæmō waadedīnque botō ĩmote wæætē pōnōmenque waadedā ĩñōmō tōmengā ĩñōmō botō nē ěmĩñængā ædō cæte baquingāā. Adobaĩ wēñængā ingante ædæmō waadedīnque botō ĩmote pōnōmenque nē waadecā ĩñōmō tōmengā wæætē botō nē ěmĩñængā ædō cæte baquingāā. ³⁸ Ayæ æcānō botō mĩñæ pōinēna tōmengā ĩñōmō edæ, Awæ botō wænguĩwæ, ante næænte ponte bai cædīnque, Wænōnāni wæmo incæte Itota mĩñæ cōwē gocæboïmpa, ante poncæcāïmpa. Wæætē æcānō mānōmaĩ cædāmaĩ ĩna guiquēnē tōmengā ædō cæte botō nē ěmĩñængā inguingāā. ³⁹ Æcānō nāmanque pōnente, Īmæcaque waa quēwenguĩmo, ante ānaa tōmengā ĩñōmō quēwēnāmaĩ incæcāïmpa. Wæætē edæ, Wæmo incæ

wæwēmo incæ botō öönædē Awēnē angā ěñente cōwē cæcæboïmpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā ĩñōmō edæ cōwē quēwencæcāïmpa,” ante Itota apænegacāïmpa.

Nē pōnengā nānō waa cædīnō beyæ eyepæ æncæcāïmpa (Māadoco 9.41)

⁴⁰ Ayæ apænedīnque, “Mīnitō ĩmīnite Ao ānīnque waocā botō ĩmote do edæ Ao āningā ingampa. Ayæ botō ĩmote Ao ānīnque botō ĩmote nē da pōnongaingā ingante do edæ Ao āningā ingampa. ⁴¹ Wængonguĩ beyæ nē apænecā ingante bitō, Wængonguĩ beyæ nē apænebi inte pōe, āmi ĩnīnque Wængonguĩ beyæ nē apænecā nānō paga ænganca bitō adopo æncæbiïmpa. Ayæ nē nō cæcā ingante, Bitō nē nō cæbi inte pōe, āmi ĩnīnque nē nō cæcā nānō paga ænganca bitō adopo æncæbiïmpa. ⁴² Nāwangā āmopa. Bitō Itota mĩñæ nē gobi inte æpæ becæbiïmpa, ante bitō guiyangā ingante pædæ godōmi ængā ĩnīnque bitō godōnī beyæ eyepæ æncæbiïmpa,” ante apænedīnque Itota tōmēnāni ĩnānite da godongā gogadānīmpa.

11

Wāō tōmengā mĩñæ nē goda ĩnate da pōnongā pōnapa (Odoco 7.18-35)

¹ Ayæ tōmengā mĩñæ nāni, Dote, ante gocabo ĩnānite ĩnīnque apænedīnque Itota

wadæ godinque tömënäni nänäi quëwëñömö odömoncæte ante ayæ, Eñencädänimpa, ante apæneceæte ante wayömö wayömö gocantapa.

² Mäniñedë edæ Wäö iñömö tee mönete ongöñongante wadäni tömengä weca pöninge, Mönö Codito iimaï cæcampa, ante tededäni eñente wædinque Wäö wæætë tömengä miñæ goda inate Itota weca da godongä godatapa. ³ Iñinque Wäö beyæ ancæte ante pöninge tömëna iimainö ante Itota ingante apænedatapa.

—Bitö iñömö dodäni nänäi, Në Ponguingä, ante në angaimi adobi iimitawo. Wæætë tömënäni nänäi në angaimi inämaï imi iñinque bitö wæætë, Wacä ponguingä, ante wänö cödäni, ämitawoo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁴ Ante äñöñate Itota wæætë, “Minatö ponte eñëñöminä botö æbänö apænebo eñëminatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo aminatawo, ante minatö wæætë Wäö weca gote mäo apænemina eñengæda. ⁵ Botö godö cæbo ate babetamö iñinäni incæ waa bamonte adäni aminapa. Cömante iñinäni incæ waa bate dao dao godäni aminapa. Baate iñinäni incæ æmontai waëmontai baadäni aminapa. Babeta-

monca inäni iñönänite botö godö cæmomo ate önömonca waa bamoncate eñënëni aminapa. Do æmæwo wænte öñönäni iñönänite botö godö cæbo ate ñäni ömæmönäni

aminapa. Ömaadäni inte wæyönänite botö Wængongui waa pönï nänö pönö cægainö ante apænebo eñente todäni aminapa. ⁶ Ayæ, Botö beyæ waocä wii piinte wadæ gocä iñömö tömengä watapæ nänö quëwenguinque edæ oda cädämaï incæcäimpa, ante apænebo eñëninge minatö Wäö ingante mäo adodö ante apænemina eñengæda,” ante Itota angantapa.

⁷ Angä eñëninge Wäö beyæ në äñina wadæ goyöna edæ Itota wæætë tömänäni inänite, Wäö æbänö ingäa, ante apæneceatapa. “Minitö guiquënë quinö acæte ante önömæca gominitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa. ⁸ Iñinque edæ quingänö ingante acæte ante gominitapa. Waocä weocoo waëmoncoo mongæñongä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa. Iñæmpa waëmoncoo mongængä iñömö awënë oncönë quëwengä apa quëwënëni. ⁹ Iñinque edæ quinante gominitawo. Minitö mini në go acæ cædongä iñömö edæ Wængongui beyæ në apæneceä ingantawo. Näwangä impa. Wængongui beyæ në apæneceä Wäö ingampa. Incæte tömengä wii Wængongui beyæ në apænegainäni bai inongä inte godömenque nangui cæcä ingampa, ante apænebo eñëmaimäni.

¹⁰ Wængongui iimaï angampa,

ante yewæmongatimpa.
 ‘Botö beyæ nē apæneca
 ingante da pönömo
 pöninque tömengä
 taadö täno beyænte bai
 cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito imi beyæ
 ante taadö waa pinonte
 bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni
 adocä Wäö ingantedö ante
 pönëninque yewæmongadänimpa.

¹¹ Nöwo iñömö ämo eñeedäni.
 Ìmæca mīni eñagaincabo
 iñöminite æpænē mönō
 nē guidönongä Wäö ado-
 canque ñænængä iñongante
 wacä tömengä bai edæ
 dæ angampa. Incæte

öönæde Awënë Odeye nempo
 quëwënäni iñönäni ado-
 canque guiyangä pönī ingä
 incæte Wäö pönömenque
 wædangä ingampa,” ante
 Itota apænecantapa. ¹² Ayæ
 iimaī ante godömenque
 apænecantapa. “Wäö

täno nänö apænedöñedē
 ayæ godömenque ñöwo
 ganca tæi piñænäni pogodo
 pöninque, Öönæde Awënë
 Odeye nempo mönō wäänē
 guicæimpa, ante tee

tate guite bai cædinqwe,
 Mönō Awënë incæcäimpa,
 ante edæ ö ænte bai
 cædänipa. ¹³ Edæ Wængongui

beyæ nē apænegainäni
 tönö, Iimaī cæedäni, ante
 nē wææ angaingä tönö
 tömënäni tömänäni edæ,
 Awënë poncæcäimpa, ante
 cöwē Wäö nänö pon-
 ganca apænegadänimpa.

¹⁴ Ìninque, Ediya wodi ayæ
 poncæcäimpa, ante nāni nē

änongä Wäö iñömö adocä
 ingampa, ante pönëminiyaa.
¹⁵ Eamonca ongonde eñeedäni,”
 angantapa.

¹⁶ Godömenque apænedinqwe
 Itota iimaī angantapa.

“Inguipogaque ante nē
 quëwënäni iñömö quingämē
 bai inänipa. Quiëmē bai edæ
 quëwënänipa. Wëñænäni

mönö godonte æiñömö tæ
 contate owempodäni nāni
 owempodö bai edæ adobai
 cædänipa, ante awædö.
 Wëñænäni nāni owempote
 cæcabo incæ ææmæ cæte
 bai owempote cædinqwe
 wadäni inänite aa pedänipa.

¹⁷ ‘Minitö beyæ ööña we we
 ööñömöni mīnitö wæætē edæ
 äwadämaī imīnitapa töö,’ ante
 owempodinqwe wëñænäni
 piinte tedewënänipa. Ayæ

wæætē, Waocä do wængä
 ate nāni wæbai ante
 wëñænäni nāni owempote
 cæcabo iñömö, ‘Mönitö
 Ca ca wæyömöni mīnitö
 wæætē edæ wædämaī imīni
 wæmönipa,’ ante piininqwe
 aa pedäni bai ñöwodäni
 iñömö edæ adobai piinte
 tedewënäni inänipa. ¹⁸ Iimaī

edæ impa. Wëñænäni nāni
 wædö bai Wäö iñömö cængui
 cænämaī tepæ bedämaī ponte
 quëwëñongante ñöwodäni
 guiquënë, Wënæ tönö Wäö
 quëwengampa, ante piinänipa.

¹⁹ Ayæ wæætē botö Waobo
 eñagaïmo inte edæ ponte
 nē cænte bete quëwëmo
 adinqwe botö imotedö ante
 mīnitö iñömö, Cæowæobi
 inte cæmipa. Beowæobi inte
 bebipa, ante badete tomīnipa.

Ayæ godömenque, Odömäno awënë beyæ nē æwēnāni tönö nē ēñēnāmaï cædāni iñōnānite bitö tōmēnāni æmigo ïmpææ, ante botö ïmote püinque mīnitö wēñēnāni nāni püinte aa pedö bai ānewēminipa töö. Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānipa, ante adinque, Nāwangā nō ēñēnānipa, ante mönō ēñengæïmpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

*Nē ēñēnāmaï cædāni inānite
Itota püingampa*

(Odoca 10.13-15)

²⁰ Ayæ, Mīnitö quēwēñōmō botö bamōnengæ nanguï cæbo adimīni incæ mīnitö wēnæ wēnæ mīni cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante dicæ wæmīnitawogaa, ante püinque Itota wayömö wayömö tōmengä nänö nanguï cædiñōmō quēwēnāni inānite iūmaïnö ante mä püingantapa.

²¹ “Codatü iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Betaida iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Mīnitö mīni wæwengüinque ēñēnāmaï cæte quēwēminidö angüenē. Edæ botö mīnitö weca tæi püñænte botö cædi bai Tido nāni quēwengäiñōmō Tidö nāni quēwengäiñōmō adobaï cæbo bai māniñōmō quēwengäināni iñōmō tōmēnāni dobæ wēnæ wēnæ nāni cægäinö ante ñimpo cædinque weocoo gömæ ēmoncoo wēñadinque gönai öni pæcate Ca ca wæcægädänimpa.

²² Ìniquē mīnitö ïmīnite ämopa. Wængongüi nänö apænte angüönæ iinque bayonte Tido iñōmō quēwengäināni tönö Tidö iñōmō quēwengäināni

inānite nanguï pangä wæwēnāni incæte tōmengä mīnitö ïmīnite godömenque pangä wæwencæminimpa. ²³ Ayæ Capēnaömö iñōmō quēwēminī ēñēdāni. Mīnitö ïmīnite Wængongüi dicæ öönædē wo ææntodongä æi gote toquimīniyaa. Ìñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guï wæcæminimpa. Edæ botö mīnitö weca tæi püñænte botö cædi bai Todömä nāni quēwengäiñōmō adobaï cæbo bai tōmēnāni nāni quēwengäiñōmō edæ godömenque ñowo ganca edæ mä ongoncædönimpa. ²⁴ Ìniquē edæ ämo ēñēdāni. Wængongüi nänö apænte angüönæ iinque bayonte Todömä quēwengäināni inānite nanguï pangä wædāni incæte mīnitö ïmīnite godömenque pangä wæcæminimpa,” ante Itota tōmēnāni inānite püingacäïmpa.

*Botö weca pö guēmædāni,
angampa*

(Odoca 10.21-22)

²⁵ Ayæ māniñedē Wængongüi ingante apænedinque Itota, “Mæmpo ēñēmi. Wadāni nāmā ocāi encadāni tönö nanguï adinque nē ēñēnāni tönö māninö bitö ēñengäinö ante ēñēnāmaï incædänimpa, ante cædinque bitö cægäinö ante wē wodonte bai pæ wēenægabiimpa. Wæætē edæ wēñēnāni nāni pönēnö bai nē pönēnāni inānite wæætē bitö edonque odömömi adinque do ēñēnānipa. Bitö öönædē Awënë ingäimi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte

edæ mänömaï cæbipa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. ²⁶ Mæmpo, bitö tömëmi änö bai cædinque waa cæbi adinque botö Ao ämopa,” ante Wængongui ingante waa apænecantapa.

²⁷ Wængongui ingante iinque apænedinque Itota godongämæ ongönäni inänite wæætë apænecantapa. “Botö Mæmpo nö eñengä inte pönö odömongä beyænque botö iñömö tömänö ante nē eñëmo imopa. Ayæ, Botö tömengä Wëñæmo iñömote botö Mæmpoque botö imote nē againgä iñongante wadäni adämaï inänipa. Wæætë edæ Mæmpocä ingante botö tömengä Wëñæmo inömo inte adoboque nē agaimo imopa. Iinque, Botö abo bai iinänique adobai ate bai pönencädänimpa, ante cædinque botö minitö iminite odömömo adinque minitö adobai Mæmpocä ingante nē ate bai pönëmini bamnipa.”

²⁸ “Teëmë mongænte bai nangæ batawëmini iinque minitö botö weca pömini ate botö wæætë teëmë mongænte mini wæwënö ante ö æmo ate minitö wæætë gançæ pönente guëmancæminimpa. ²⁹ Edæ botö mimöno gänë pönëninque nämä beyænque änämaï quëwëmo adinque minitö botö weca pömini iinque botö minitö tönö iñacabo cæcæboimpa. Edæ wagadada awæmpaa goti wimoncate äämencaque goda bai möna guëa

cæcaya bayömöna botö nö eñënömo inte pönö odömonte apænebo eñëninque minitö önöwoca wampo pönente guëmancæminimpa. ³⁰ Edæ botö tönö äämencaque bai cædinque bitö iñömö oo wimoncadimpa mongænte bai edæ do cæcæbiimpa. Botö mongæncoo wodæi iñonte bitö wæætë edæ wodæi mongænte gote bai nangæ badämaï incæbiimpa,” ante Itota iinque apænecäimpa.

12

Guëmanguïönæ iñonte tömëmö tä pete ænänipa (Mäadoco 2.23-28; Odoca 6.1-5)

¹ Mäniñedë guëmanguïönæ iñonte Itota tömëmoncodë tæcæguedencodë gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nē godäni guiquënë gæwænte wædinque tömëmö tä pe tä pe æninque tæcæ cænçæ cädäni. ² Adinque Padi-teidi guiquënë Itota ingante wæætë,

—Bitö miñæ nē godäni æbänö cädänii, ante cöwä aquënë. Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninö bai cädämaï iedäni, ante dodäni näni wææ angainö ante eñënämaï inte iinäni iñömö do cädänipa töö.

³ Ante püñönänite Itota, —Minitö iñæmpa docä Dabii wodi tönö godongämæ godäni tönö gæwænte wädäni iinque tömengä æbänö cægacäi ante yewæmonte ongö incæte minitö iñömö adämaï inte bai anewëmini awædö. ⁴ Tömengä iñömö

Wængonguī oncönē go guicantapa. Mänincönē, Wængonguī quī, ante nē godönānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque tōmēnāni, Wængonguī quī, ante pāo ñoncæ ñoncæ cædönānimpa. Incæte mänīī pāo wīī Dabiidi cænguī inī incæ Dabii do cægantapa. Ayæ tōmengä tönō cægönāni adobai godongāmæ cængadānimpa.⁵ Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godönāni iñömō Wængonguī oncönē ñænæncönē iñömō önönæque nāni cæbai guēmanguiönæ iñonte adobai cædāni incæte wentamō entawēnāmai önönque cæcædānimpa, ante Möitee wodi wææ yewæmongacäimpa. Minitō iñömō mäninō ante adāmai inte bai anewēminipa tōō, angantapa.

⁶ “Ayæ apænebo ēñēedāni. Minitō, Wængonguī oncō ñænæncō waa pōnī ongoncompa, ante ayōmini edæ botō ñōwo minitō weca nē ongōmo guiquēnē wīī Wængonguī oncō bai ongōmo inte wīī önōmoque ongōmopa. Wæætē edæ nāmā nō cædōmo inte botō iñömō edæ godōmenque waa pōnī ongōmo apa quēwēmini.⁷ Incæte, Wængonguī iīmainō ante apænecampa. ‘Wængonguī quī, äninque mīni iya tånō ante pönōmenque waa adinque botō nē waadete mīni godō waa cædō ante godōmenque waa abopa,’ ante Wængonguī angampa. İninque

minitō iñömō Wængonguī nānō angainō ante ēñēmīni inte bai iñāni wentamō mongænāmai iñönānite, Mīni pante wæquinque mänōmai cæminipa, ante apænte pīināmai incædōminimpa.⁸ Botō iñömō Waobo nē ēñagāimo iñömō Tæiyæ Awēnē inōmo imopa. İninque botō nē guēmanguiönæ Awēnē inōmo inte edæ, Guēmanguiönæ iñonte edæ æbānō cæquīī, ante adobo nē Ämo imopa,” ante Itota apænecacäimpa.

Ni cōmampoingä
(*Mäadoco 3.1-6; Odoca 6.6-11*)

⁹ Äninque wadæ godinque Itota iñömō Wængonguī angā nāni ēñente yewæmongainta ate oodeoidi nāni odōmōincönē go guiigacäimpa.¹⁰ Mänīñömō nī cōmampoingä a ongongä adinque Paditeoidi guiquēnē, Itota wapiticæ cæcä ininque mönō māo piinte angæimpa, ante nē änāni inte tōmengä ingante änānitapa.

—Guēmanguiönæ iñonte wacā waa bacæcäimpa, ante cædāni, ante Wængonguī wææ angantawo.

¹¹ Ante Itota ingante äñönānite tōmengä wæætē,

—Guēmanguiönæ iñonte waocä tōmengä cæningä ontatodē goyæ guī adinque mīni waocabo imīni incæ æcāmē pædæ guiipote ænāmai iīmaingä.¹² Cæningä önonganque iñongante waocä iñömō waēmō pōnī ingampa, ante adinque guēmanguiönæ i incæte waodāni beyæ cōwē

waa cæcæimpa, ante ämo
ëñëmäimīnīpa.

13 Änīnque nī cōmampōingä
ingante wæætē,

—Pædæ pompobi, angä.

Ëñëninque tōmengä pædæ
gopodīnque æmæmpo bai
waa empocä bacantapa.

14 Adīnque edæ Paditeoidi
guīquēnē wadæ godīnque,
Æbänö cæte tōmengä ingante
wænōmō wænguingää, ante
godongämæ pōnëninque tede-
gadänīpa.

*Codito æbänö cæqingä,
ante Itaiya nänö apænegainö*

15 Tōmënäni, Wængongæimpa,
ante pōnente tededäni
wædinque Itota iñömō wadæ
gocantapa. Wadæ goyongä
tæiyænäni tee empo godäni
ate wædinque tōmengä godō
cæcä ate nē wënæ wënæ
inte wæwëninäni tōmänäni
waa badänitapa. 16 Ayæ nē
waa badinäni inänite, Minitō,
Botō æbodō imo, ante mao
apænedämaī iedäni, ante
wææ angantapa. 17 Inīnque
Itaiya wodi Wængonguī beyæ
nē apænecä iīmaīnō ante
nänö yewæmongainö bai
iīnque cætīpa.

18 “Wængonguī iīmaī ante
apænecampa. Botō
imote nē cæqingä
incæcäimpa, ante botō
nē apænte ænongä
iñömō a ongongä
aedäni.

Adocä botō nē waadedongä
iñongante botō tōmengä
ingante adīnque wat-
apæ tobopa.

Botō Önōwoca ingante
da pōnōmo ænte
ëwocadinque botō imo
nē cæcä iñömō,

Botō nō cæte apænte
ancæboimpa, ante
tōmengä oodeoidi
ināmaī inäni inänite
māo apænecæcäimpa.

19 Incæte tōmengä wīī
wæætedō wæætē
piīncæcäimpa. Ogæ
tededämaī incæcäimpa.

Waadäni taadō godīnque
tōmengä dicæ Yæ
yæ ante tedecä
ëñënäniyaa.

20 Cæwīpa bede næænīmpa
wä tadämaī inäni
bai waocä wæwengä
iñongante tōmengä
adobaī nē wæwengä
ingante wido cædämaī
ingampa.

Ayæ gongapæncade cōmencaguī
mini tente tēemāmoque
go adīnque pi
ongömönämaī inäni bai
tōmengä adobaī waocä
wæntæye bayongante
tōmengä ingante godō
piīnämaī ingampa.

Adocä botō imote nē cædongä
ingaingä inte tōmengä
nē Awënē nänö
baganca cōwē nōingä
ante apænte äninque
cōwē waa cæcæcäimpa.

21 Ayæ botō imote nē cædongä
nē Awënē bacä ad-
īnque wadäni ood-
eoidi ināmaī inäni
incæ, Tōmengä emōwo
beyænque mōnō
quëwengæimpa, ante
pōnencædänīpa,”

ante Itaiya wodi Wængongui beyæ nänö yewæmongainö bai Itota mönö Codito ñowo ponte waa cæcä ingampa.

Wænæ tönö cæcä imaingampa, ante wapiticæ änänipa

(Mäadoco 3.20-30; Odoca 11.14-23, 12.10)

²² Mäniñedë wacä wænæ tönö quëwëngä inte babeta-mongä babetadecä badingä inongante wadäni tömengä ingante ænte mämönäni pongä adinque Itota godö cæcä ate tömengä awinca adinque në tedecä bacantapa. ²³ Cæcä waa bacä adinque tömänäni, Æbänö cæcää, ante guiñente wædinque, "Awënë Dabii wodi pæingä wabänö imaingampa," ante pönente wægadänimpa.

²⁴ Mänömaïnö ante wädäni ëñëninque Padi-teoidi guiquënë, "Iñæmpa wænæidi awënë Beedeboo tönö në cæcä inongä inte Itota wænæidi inänite wido cæbaingampa," ante tedewënänitapa.

²⁵ Wapiticæ tömënäni pönënö ante ëñente wædinque Itota tömënäni inänite, "Awënë odeye nempo quëwënäni iñömö näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædempote wæquinque tömënäni nämä ewente cæbainänipa. Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëñänäni incæ näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ gobainänipa. ²⁶ Ayæ Tatäna nempo quëwënäni

iñömö edæ näëmæ püinque wæætedö wæætë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë odeye imaingää. ²⁷ Minitö, Beedeboo tönö cædinque Itota wænæidi inänite wido cæcampa, ante tedewëminipa. Mäninö mini änewënö näwangä i bai minitö miñæ në godäni guiquënë æcänö tönö cæte wido cædäni. Ininque minitö miñæ në godäni incæ mini änewënö beyænque ante näëmæ püinque minitö imänite wæætë apænte äninque püincädänimpa anguënë. ²⁸ Botö iñömö Wængongui Önowoca tönö cæte wænæidi inänite wido cæbo apa änewëmini. Mänömaï i ininque botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte minitö weca do pömo aedäni," ante Itota apænegacäimpa.

²⁹ Ayæ apænedinque tömengä, "Në tæi piñængä ingante wii goto wüinque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite mäincoo ö ænguingää. Edæ në ëacä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guiite ö ænäni bai botö iñömö wænæ inte në bæi ongonte wido cæbo imopa," angantapa.

³⁰ Ayæ, "Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ Baa ante botö imote püinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncädänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætë botö

mīñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante apæñecantapa.

³¹ Ayæ, “İninqe apænebo eññeedäni, angantapa. Mini waocabo wënæ wënæ cæmīni incæ Mæmpo Wængonguī ingantedö ante babæ ante godö wīwa ämīni incæte Wængonguī wæætē tōmānō beyæ pönō ñimpo cæcä beyænque quëwencæmīnimpā. Wæætē edæ Wængonguī Öñowoca ingante babæ ante godö wīwa ämīni ininqe Wængonguī mäninō ante cōwē ñimpo cædämaī incæcäimpā. ³² Ayæ botö Waobo eññagaīmo iññomote botö imotedö ante waocä piīninqe adodeque angä incæte Wængonguī godö ñimpo cæcä ate quëwencæcäimpā. Wæætē botö Tæiyæ Waëmö Öñowoca ingantedö ante æcänö piīninqe babæ äna guiquënë tōmengä inguipoga nänö quëwengäñedē incæ wænte ate nänö goyedē incæ Wængonguī tōmengä nänö wënæ wënæ äñinö ante cōwē ñimpo cædämaī incæcäimpā,” ante Itota apænegacäimpā.

Awæ æbänö iwæ, ante tōmenca bete eññegäimpā, ante (Odoca 6.43-45)

³³ Ayæ waomö mönö cædinö ante awæ incate bai impā, ante odömoncæte ante Itota iīmaī ante apænegacäimpā. “Awæ æbänö iwæ, ante eññencæte ante mönö tōmenca tä pete bete eññegäimpā. Awæ waiwæ iwæ ininqe tōmenca wainca incaquiwæ impā.

Wæætē awæ baawæ iwæ ininqe edæ tōmenca baaca incaquiwæ iwæmpā, ante eññegäimpā. ³⁴ Mīmönē mönö pönēmāmo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimāmoque ante pönëninque tedomompā. İninqe mīnitö tæntæ pæimīni bai imīni iññomö wīwa cæte quëwëmīni inte mīnitö ædö cæte waa ante apænequimīni. ³⁵ Ayæ waa pönī maincoo da wente ate tadonte æñäni bai cædinque nē waa cæcä iññomö mīmönē waa pönī nänö entawëñinö ante pönëninque waa pönī tedete waa cæcampa. Nē wīwa cæcä guiquënë mīmönē wīwa nänö entawëñinö ante pönëninque wīwa tedete wënæ wënæ cæcampa.”

³⁶ “Edæ apænebo eññeedäni. Wængonguī tōmengä nänö apænte angüönæ iññonte, Mänine quīnante önonque tedebitawo, ante angä eññëninque mīni waocabo edonque apænequënëñimīni imīnipa. ³⁷ İninqe mīni tedepāmo tōmāmāmo ante Wængonguī apænte äninque edæ pancamīniya imīnite ñimpo cædinque edæ pancamīniya imīnite, Mīni panquinque tedewëmīnipa, ancæcäimpā,” ante Itota apænegacäimpā.

Mä cæte odömömi amönie, ante äñänipa

(Mäadoco 8.11-12; Odoca 11.29-32)

³⁸ Apæñecä eññëninque nē odömönäni tönö Paditeoidi

pancadäniya Itota ingante apænedinque,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Pönencädänimpa, ante mä cæte bitö odömönö ante mönitö ainente wæmönipa.

39 Äñönäni Itota wæætë,

—Mïni nē wïwa cæcabo inte Wængonguï ingante ëmö cæte pangote bai mïni wadæ godincabo iñömö mïnitö, Mä cæte odömömi adinque pönëmaïmönipa, ante ancaa ämïni awädö. Näwangä ämo ëñëedäni. Nöwomïni imïnite mä cæte odömönämaï ingäimpa. Cönäö wodi beyæ nänö cægäinö ante edæ mäninque mïni aquinque cæcäimpa änewëmïni.

40 Mëönaa go adoönæque iñonte gæyæ cæncadë Cönäö wodi nänö ongongai bai edæ botö adobai Waobo ëñagaïmo inte edæ mëönaa go adoönæque adopoönæ wao wodido ongoncæboimpa.

41 Cönäö wodi Wængonguï beyæ apænecä ëñëninque Nïnebaidi wënæ wënæ nani cægäinö ante ñimpo cædinque Wængonguï gämænö pongadänimpa. Cönäö wodi wädangä iñongante botö nē ñænæmo inte nö ante apænebo ëñëninque mïnitö wæætë ëñënämaï imïnipa. Ìnïnque Nïnebaidi Wængonguï gämænö nē pongäinäni incæ Wængonguï nē apænte angä weca pöninque mïni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ gongænte ongöninque, Mïni panguinque ëñënämaï ingamïnipa töö, ante apænte pïnnänidö angüënë.

42 “Ayæ adobai betamonca gämænö ömæ awënë onquiyængä iñömö awënë Tadömöö wodi nanguï ëñente nänö apænedö ante ëñencæte ante doönæ quëwëninque pongacäimpa. Tadömöö wädænque ëñengä iñongante botö godömenque nanguï ëñëmo inte mïnitö weca ongönömote mïnitö iñæmpa wïi ëñëmïnipa töö. Ìnïnque mäningä onquiyængä incæ Wængonguï nē apænte angä weca pöninque mïni ñöwo quëwencabo tönö godongämæ ongöninque, Mïni panguinque ëñënämaï ingamïnipa töö, ante apænte pïncæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Wënæ waodë owote god-
ingä inte adodö pongampa,
ante*

(Odoca 11.24-26)

43 Ayæ apænedinque Itota iïmaï ante apænecantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguïmoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ,
44 ‘Botö tao godincönë adodö go guite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo önonconque bai wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocacä

ingä abopa. ⁴⁵ Ante ad-
 inque tömengä wæætē god-
 inque wēnæidi godömenque
 wiwa cædāni tiæte ganca
 mänimpodāni inānite ænte
 pongampa. Tömēnāni
 tömānāni waocā baönē
 godongāmæ pō guiite
 owodāni ate waocā iñōmō
 wēnæ yewæninque godömenque
 wæwengampa. Nōwomīni
 guiquēnē wiwa mīni cæcabo
 adobaĩ bate wæwencæmīnimpā,
 ante Itota apænecāimpā.

*Itota badä tönö tömengä
 biwīidi*
 (Mäadoco 3.31-35; Odoca
 8.19-21)

⁴⁶ Itota oncönē a ongöninque
 nanguĩ ināni inānite apæneyongā
 tömengä nānō biwīidi tönö
 tömengä wāānā tömengä
 ingante bee tente apænecæte
 ante oncodo ponte a
 ongönāni. ⁴⁷ Adinque wacā
 āñecæ ponte apænecantapa.

—Bitö badä bitö biwīidi bitö
 imite apænecæte ante oncodo
 ponte yabæque ongönānipa
 cæbij.

⁴⁸ Añongante Itota wæætē,

—Botö badä ædānō ināā
 ante āmoo. Ayæ botö biwīidi
 ædānidö inānii ante āmoo,
 ante pönēmīnii.

⁴⁹ Äninqe, Itota tömengä
 miñæ nē godāni gāmænō oo
 cæmöninqe,

—Ināni iñōmō botö
 badāidi botö biwīidi inönāni
 inānipa, ante mānōmainō āmo
 abaīmīnipa. ⁵⁰ Mönö Mæmpo
 öönæde nē quēwengä nānō
 änō baĩ eñente æcānō cæte
 quēwēna māningä edæ botö
 biwī ingampa. Māningä
 botö biwinque ingampa.

Mäninä botö badä inampa,
 ante pönencæboimpā, ante
 Itota apænecāimpā.

13

*Waocā nānō quiyadö ante
 odömonte apænecampa*

(Mäadoco 4.1-9; Odoca 8.4-

8)
¹ Mäniönæ edæ Itota on-
 codo tao godinque gāwapæ
 wedeca godinque tæ con-
 tagacāimpā. ² Tömengä

nānō tæ contate ongöñmō
 nanguĩ ināni tömāo goto
 ponte ongönāni adinque
 tömengä wæætē wipodē
 go guiite tæ contate wāi
 wocænte owoyongä tömēnāni
 ayæ gāwapæ yæwedecaque
 ömaaque ongönānitapa. ³ Ayæ
 ömaaque ongönāni inānite
 apænedinque tömengä,
 Wængonguĩ Awēnē nempo
 quēwēninque æbānō cæquĩ,
 ante eñencæmīnimpā, ante
 botö imæca quēwēnāni nāni
 cædönō ante odömonte
 apænebo eñeedāni.

Äninqe Itota nanguĩ
 apænecantapa. “Waocā
 nē quiyacā iñōmō quiyacæ
 gocampa. ⁴ Gote quiyay-
 ongä pancamonga taadö
 iñōmō wææmompā. Taadö
 wæænte eyepodimö öñöñonte
 ayamöidi pöninqe dobæ ade
 cænānipa. ⁵ Pancamonga
 guiquēnē dicamontaa
 onguipoi woyedömö iñōmō
 eyepote wææmpā. Onguipoi
 woyedömö öñōmō inte
 pæquināmaĩ quingæ tā bo-
 cate pædinque æmonga
 æipa. ⁶ Edæ guingo icate
 æmæwo nāñe wæmpā.

Īninqe oguimento yæyæmē
 guiwadāmaī inte cōñe
 bawadāmaī ĩñonte nænque
 tī nāwāñō wānā cacadinque
 edæ guingo icate nāñe
 wæmpa. ⁷ Pancamonga
 guiquēnē ōmentacodē
 nāñō eyepodīmō ĩñōmō
 pæquināmaī tā bocate gā
 æiyonte ōmentacoo pō in-
 cootonque ganta cæca ate
 nāñe wæmpa. Wampo incapa
 pæquīī. ⁸ Waëmonguipoga
 quiyadīmō guiquēnē tā bo-
 cate waa pædinque tōmēmō
 nangū pōñī incapa. Incate
 pancawæncaa tiēē ganca,
 pancawæncaa tetenta ganca,
 pancawæncaa todēinta ganca
 mānimpomō incapa. Quiyacā
 nāñō quiyadō ante edæ botō
 māninqe ante apænebopa.
⁹ Ēamonca ongonte ēñēedāni,
 ante Itota apænegacāimpa.

*Ōnōmoncaque ēñente
 pōnēnāmaī ĩnānipa, ante
 (Māadoco 4.10-12; Odoca
 8.9-10)*

¹⁰ Ayæ tōmengā mīñæ nē
 godāni tōmengā weca ponte
 apænedinque, Itota ēñēmi.
 Bitō tōmēnāni ĩnānite ingui-
 poga quēwēnāni nāni cæinō
 ante odōmōninqe quīnante
 māninqe ante odōmonte
 apænebitawo.

¹¹ Āñōnānite Itota, “Ōōnædē
 Awēnē Odeye nempo æbānō
 quēwenguīī, ante mīni
 waocabo wēēnēñedē mīni
 ēñēnāmaī ingainō ante botō
 ñōwo mīnitō ĩmīnite pōnō
 edonque apænebo ate mīnitō
 adomīnique nē ēñēmīni
 bamīnipa. Wæætē tōmēnāni
 ĩnānite guiquēnē botō māñīnō

ante godō apænedāmaī ĩmopa.
¹² Edæ nē ēacā ingante
 godōnāni nāñō godōmenque
 æī bai botō nē ēñengā ingante
 godō apænebo ate tōmengā
 godōmenque waa pōñī ēñente
 bacæcāimpa. Wæætē nē
 ōmæpocā ĩnongā ingante
 wædænque nāñō ēadi incæ ō
 ænāni bai nē ēñēnāmaī ingā
 guiquēnē adobai wædænque
 nāñō ēñēnō incæ ō ænte bai
 ēwente bai baquinō anguēnē.

¹³ Incæte edæ awincaque
 adinque nē adāmaī ĩnāni
 inte tōmēnāni ōnōmoncaque
 ēñēninqe nē ēñēnāmaī
 ĩnāni inte pōnēnāmaī
 ĩnānipa. Īninqe botō,
 Wængonguī Awēnē nempo
 æbānō quēwenguīī, ante
 ēñēnāmaī incædānimpā, ante
 cædinque ĩmæca quēwēnāni
 nāni cæinonque ante
 odōmonte apænebopa, an-
 gantapa. ¹⁴ Edæ Wængonguī
 beyæ apænedinque Itaiya
 wodi ĩmaī ante nāñō
 yewæmongainō bai ñōwo
 quēwēnāni incæ ĩnque
 cædānipa.

‘Nāwangā ēñencæte ante
 cædinque mīnitō
 ōnōmoncaque ēñēninqe
 pōnēnāmaī ĩmīni inte
 ēñēnāmaī incæmīnimpā.

Nāwangā acæte ante cædinque
 mīnitō awincaque
 adinque wæætē
 pōnēnāmaī ĩmīni inte
 adāmaī incæmīnimpā.

¹⁵ Māñīnāni, Wīī aīnēwædō,
 ante awinca mōnæ
 guimonte bai cædinque,

Ōnōmonca wīī ēñēinēwædō,
 ante tee mōmoncate bai

cædinque,
 Mimönē wīī pönēinēwædō,
 ante mimō ömædē
 ināni inānipa.
 Wīī mǎnōmaī ī baī tōmēnāni
 awinca adinque
 önömonca ēñēninque mimönē
 pönencædönānimpa.
 Ayæ tōmēnāni nāni waa
 baquinque edæ
 dadi emæninque botō
 gāmænō poncædönānimpa.
 Ante Itaiya wodi nānō an-
 gainō baī iinque cætimpa,”
 ante Itota apænegacāimpa.

16 Ante Itota tōmengā
 miñæ nē godāni inānite
 apænecantapa. “Mīnitō
 guiquēnē awinca do adinque
 önömonca do ēñēninque mīni
 toquinque impa. 17 Nāwangā
 āmopa. Wængonguī beyæ nē
 apænegaināni tönō nē nō
 cægaināni tönō ñowo mīni
 adō ante nanguī aīnente
 wædāni incæte adāmaī in-
 gadānimpa. Ayæ mīni ñowo
 ēñēnō ante nanguī ēñēinente
 wædāni incæte ēñēnāmaī
 ingadānimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Quiyacā nānō cædō ante
 pönente ūmaī impa*

*(Mäadoco 4.13-20; Odoca
 8.11-15)*

18 Itota ayæ tōmēnāni
 inānite godömenque apænecantapa.
 “Mānīī quiyacā nānō
 quiyainō ante apænedinque
 botō, Wængonguī Awēnē
 ingante æbānō ēñenguī,
 ante odömoncæte ante
 apæneyömo mīnitō ēamonca
 ongonte ēñēdāni, angan-
 tapa. 19 Awēnē Wængonguī
 Odeye nempo æbānō cæte

quēwenguī, ante mönō
 apænedō ante önömoncaque
 ēñēninque waocā mimönō
 pönēnāmaī ingā iinque
 tōmengā mimönō nānō
 ēñēninō incæ wēnæ nē
 wīwa cæcā inongā inte pō
 ö ængampa. Māningā nē
 pönēnāmaī ingā iñömō taadō
 wedeca eyepodimō baī
 ingampa. 20 Woyedömō
 dicamontaa eyepodimō
 baī ingā guiquēnē tōmengā
 Wængonguī nānō apænedō
 ēñēninque quingæ Ao ante
 watapæ tocampa. 21 Ayæ
 ate adocā incæ tōmēmō
 woyedömō baī oguimento
 yæyæmē guiwadāmaī baī
 ingā inte wantæ iñō
 quēwengampa. Wængonguī
 nānō apænedō beyæ pīināni
 wæyongā tōmengā ingante
 wēnæ wēnæ cæcæte ante
 togænāni ate wædinque
 tōmengā guīñente wædinque
 edæ emō cæte gocampa,”
 angantapa.

22 Ayæ, “Ömentacodē
 wæænte pædimō baī ingā
 guiquēnē tōmengā ēñēninque
 godömenque quēwēñongā
 inguipoga quēwente quīēmē
 beyænque mönō wæpāmo
 pöninque ayæ, Māincoo
 beyænque toquīmo, ante
 pāni oda cæte wæwēmāmo
 pöninque ömentacoo ñancate
 cæ baī cæyonte Wængonguī
 nānō apænedinō incæ
 incadāmaī baī bapa.
 23 Onguipoga wainguipoga
 quiyadimō baī ingā guiquēnē
 tōmengā Wængonguī nānō
 apænedō ēñente wede
 pönēninque edæ tōmēwæ

incate bai Wængongui beyæ nangui cæcampa. Pancadaniya edæ tiëe ganca incate bai nangui cædänipa. Wadäni guiquënë tetenta ganca incate bai cædänipa. Ayæ wadäni todëinta ganca incate bai cædänipa," ante Itota apænecä ëñënänitapa.

Waimö tönö ömentacoo quiyate pæmö ante odömongampa

²⁴ Ayæ wæætë inguipoga quëwënanäni nani cæinö ante odömöningue Itota godömenque apænecäimpa. "Öönädë Awënë Odeye iñömö gönea tömëmö waimö në quiyacä bai ingampa.

²⁵ Tömengä quiyate gocä ate waodäni mö ñöñönäni wacä në piinte cædongä inte wæætë tömengä nänö quiyadiñömö awëmö ponte, Ömentacoo pæcäimpa, ante adoyömö pönö ni quiyate wadæ gocä.

²⁶ Ate waimö tänä nä bocate waiwæ pædinque tömëmö incayö adoyömö tæcæguedë ömentacoo pæ.

²⁷ Adinque në cædäni guiquënë në ëacä weca pöningue, 'Awënë, bitö gönea quiyadiñömö tömëmö waimö minämaï imitawo. Ædönö ponte

ömentacoo adoyömö pæ, ante wæmönipa.' ²⁸ Ante äñönäni, 'Wa. Mönö piinte ängongä cæbaingampa. Wabänö ii. Ante pönëñongä tömënäni,

'Inique bitö ämi godinque abæ wiquimöni, ämitawo.'

²⁹ Änäni ëñëningue në ëacä wæætë edæ, 'Iñæmpa mänömaï cæmini inique waiwæ tönö ömentacoo

guëa abæ wite babaimpa.

³⁰ Inique minitö ñowo edæ ömæ widämaï inte to amïña peganca ee amini guëa pæcäimpa. Amïñayedë

edæ në pedäni inänite botö, Ömentacoo täno të gæte topo cæte iya täningue tömëmö waimö guiquënë tä pete mämö ñönödäni, ancæboimpa,' ante në ëacä apænecampa." Mänömainö ante odömoncæte ante Itota apænecäimpa.

Möotatamö guidimö ante odömonte apænecampa

(Mäadoco 4.30-32; Odoca 13.18-19)

³¹ Ayæ wæætë inguipoga mönö adö ante odömöningue Itota godömenque apænedinque, "Waocä möotatamö tömëmö ænte mäo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ aminitawo. Mänimö guidimö inte ñænæ pæ bai Wængongui Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö adobai yebænte pæpa.

³² Edæ möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pönö i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyamö pönö i iñömö edæ dæ ampa. Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäa ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaï inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ i adinque ayamöidi ponte awænëmæ ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënanäni iñömö wædænque ininäni

incæ nanguĩ yebænguĩnāni
ĩnānipa,” ante odömōninque
Itota apænegacāimpa.

*Päo yedæ æmpoquĩ da wen-
guĩ ante odōmonte apænecā
(Odoca 13.20-21)*

³³ Ayæ wæætē ingui-
poga quēwēnāni nāni cæinō
ante odömōninque Itota
godōmenque iĩmaĩ ante
apænecantapa. “Päo
yedæ æmpocæimpa, ante
onquiyængā ñænængade
tee manguincade ænte
tee māninque ædĩna nāni
ämō ænte mempoga go
adopoque da wēninque
ayæ yedæ æmpoquĩ ænte
pönō da wēninque wempo
wempo ædæmō cædengā
ate pāōmo yedæ æmpote
tömāo nāāmænta bapa.
Yedæ æmpote ate pāōmo
tömāo nāāmænta ba bai
öönædē Awēnē Odeye
nempo mini quēwencabo
iĩñömō tömāmīni nō eñente
bamīnipa,” ante odömōninque
Itota apænegacāimpa.

*Inguipoga nāni cæi bai
impa, ante Itota odōmongampa
(Māadoco 4.33-34)*

³⁴ Nanguĩ ināni māniññömō
ongōnāni iĩññānite Itota
inguipoga quēwēnāni nāni
cæinō ante odömōninque
māninque ante tömēnāni
inānite apænecantapa.
³⁵ Edæ Wængonguĩ beyæ nē
apænegaingā iĩmāinō ante
doyedē apænegacāimpa.

“Wængonguĩ æbānō cæcāā,
ante botō inguipoga
quēwēnāni nāni cæinō
ante odömōninque

botō iĩñæ ænete
apænecæboimpa.

Wængonguĩ nānō badon-
gainēdē ayæ godōmenque
ñōwo ganca

nānō wē wodonte eñengainō
ante botō ñōwo
apænecæboimpa,”
ante docā nānō angainō
bai ñōwo iĩñömō iinque
cæquinque Itota odōmonte
apænegacāimpa.

*Ömentacoo ante iĩmaĩ ante
impa*

³⁶ Ayæ nanguĩ ināni inānite
ēmō cæte godinque Itota
oncōnē pō guicā adinque
tömengā miñæ nē godāni
guiquēnē tömengā ingante
māmō änānitapa. Gönea
ömentacoo quiyadincoo ante
apænedinque bitō æbānō
ante odōmoncæte ante
apænebii. Edæ edonque
apænebi eñēmōnie.

³⁷ Äññōnānite tömengā,
“Tömēmō waĩmō nē quiyad-
ingā botō äningā iĩñömō
botō Waobo eñagaĩmo
inte māningā bai imopa.
³⁸ Gönea botō äniññömō bai
iinguipo impa. Tömēmō
waĩmō botō änimō bai ināni
guiquēnē Awēnē Odeye
ingante nāni eñencabo inānipa.

Ömentacoo botō änincoo bai
ināni guiquēnē wēnæ inte
nē eñēnāni iĩññāni ³⁹ nē
pĩinte quiyacā botō äningā
bai iĩñömō edæ wēnæidi
awēnē ingampa. Amiña bai
guiquēnē inguipoga iinque
bayedē ingæimpa. Ayæ
amiña tā pete bai cædāni
guiquēnē Wængonguĩ anque-
doidi inānipa.”

40 “Īninqe edæ nāni amiña bayedē ōmentacoo tē gæte topo cæte nāni iya tǎi bai edæ adobai ĩnque bayedē baquinō anguēnē. 41 Māniñedē edæ Waobo eñagaimo inte botō anquedoidi ĩnānite āmo pōninqe tōmēnāni gōnea ĩñōmō ōmentacoo tē gæte bai cæcædānimpa. Botō nempo quēwēnāni pancadāniya oda cæte eñēnāmai cædānipa. Īninqe, Oda cæcædānimpa, ante nē cædāni tōnō nē eñēnāmai cædāni tōnō tōmānāni ĩnānite botō anquedoidi ĩñōmō abæ wite bai tē gæte māo, 42 gongapamō nāni āmogate Ca ca wæyōmō wido cæcædānimpa. 43 Māniñedē edæ nē nō entawēmīni guiquēnē mōnō Mæmpo Awēnē Odeye ĩñongā tōmengā nempo nē quēwēmīni ĩñōmō edæ nænque tamō guinæ gongæ bai adobai guinæ edæ gongæncæmīnimpa. Ēamonca ongonate eñēedāni,” ante Itota angacāimpa.

Waëmoncoo wē wodonte māincoo, ante

44 Godōmenque odōmōninqe Itota ĩmaīnō ante apænecantapa.

“Öönædē Awēnē Odeye nempo mīni quēwencabo ĩñōmō waëmoncoo onguipodē ææ wote nāni wē wodonte māincoo bai impa. Waocā gote māincoo adinque adodō ææ wote æninqe wayōmō wē wodongampa. Wodonte ate tōmengā watapæ todinque tōmengā ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninqe tōmengā waëmoncoo nānō wē wodōnimæ æncæte

ante ōmæ nē ēadingā weca do godinque mānimæ tōmāmæ beyæ ante edæ eyepæ pædæ godōninqe ængampa. Waocā mānōmai tōmengā ēadincoo tōmancoo nānō godōni bai cædinque öönædē Awēnē Odeye ĩñōmō, Botō nempo quēwencæmīnimpa, ante tōmengā Wēñængā ingante eyepæ godōninqe inguipoga tōmāo quēwēnāni ĩnānite ængacāimpa,” ante Itota apænecacāimpa.

Wamō adomonque pōni waëmō ĩmō ante

45 Ayæ godōmenque, “Öönædē Awēnē Odeye nempo guicæte ante cæcā ĩñōmō wamoncoo pededamō nāni āmoncoo godonte æncæte ante nē diqui diqui mingā bai ingampa. 46 Īninqe wamō pededamō nānō æĭnēnimō adomonque waëmō pōni ĩ ate tæcæ adinque waocā wadæ gote tōmengā nānō ēadincoo tōmancoo godonte eyepæ æninqe wæætē mānimō wamō ĩncæ godonte ængampa,” ante Itota odōmonte apænecacāimpa.

Dicamōñæ ante odōmonte Itota apænecampa

47 “Ayæ wæætē edæ, Öönædē Awēnē Odeye ĩñōmō edæ dicamōñæ gāwapæ nāni dadōi bai tōmāā gæyæidi ænte bai cæcampa. 48 Dicamōñæ eyede dadōninqe yæwedeca wēā manta cōnōninqe tæ contate apænte adinque, Nāwāaquinā ĩ, adinque ö æ otodē da wēninqe, Baacā ĩ, adinque wido

cædāni bai Wængonguī Awēnē adobai cæquiringānō anguēnē. ⁴⁹ Edæ iinque bayedē Wængonguī anquedoidi pōninque nē nō cædāni inānite apænte æninque nē wīwa cædāni inānite adinque nānēnē gōnongā ⁵⁰ ongōñōnānite gongapamō edæ guitodongā guicædānimpa. Tōmēnāni edæ māniñōmō guiite ongōninque āmogate wædinque Ca ca wæcædānimpa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Waëmoncoo incæ mīncoo tōnō pedæncōo ante

⁵¹ Māninō ante iinque odōmonte apænedinque Itota tōmēnāni inānite,

—Botō odōmonte apænedō tōmānō ante edonque eñēmīnitawo.

Āñongante,

—Ao eñentamōnipa.

⁵² Ante apænedāni eñēninque tōmengā apænecantapa.

—Īninque æcānō, Oōnædē Awēnē Odeye æbānō cæcāā, ante ædæmō eñēninque nē odōmonte apæneda i tōmengā iñōmō waëmoncoo nē da wente mangā bai adobai inongā inte Wængonguī nānō ānō ante entawengā ingampa. Ayæ edæ nē ēacā nānō da wēnincade wi ænedinque mīncoo tōnō pedæncōo tadonte odōmongā bai nē odōmonte apænecā iñōmō adobai cæcampa. Edæ doyedē nānō eñēnō incæ ñōwo nānō eñēnō incæ mīmōnē waa pōni nānō entawēnō ante edonque odōmonte apænecampa, ante

Itota māninque ante idæwaa apænegacāimpa.

Nāatadeta iñōmō ponte Itota apænecampa

(*Māadoco 6.1-6; Odoca 4.16-30*)

⁵³ Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante nānō odōmōninō tōmānō ante iinque apænedinque Itota wadæ gocantapa. ⁵⁴ Tōmengā nānō pægaiñōmō ponte tōmēnāni odōmōincōnē pō guiidinque māniñōmō quēwēnāni inānite odōmonte apænecantapa. Eñēninque tōmēnāni ancai guiñēninque,

—Īngā iñæmpa, æbānō cæte nanguī eñengā ingāā, ānānitapa. Tōmengā edæ æbānō cæte tæi piñæninque bamōnengæ cæcāā, ante eñencæte ante wæmōnipa.

⁵⁵ Īngā iñæmpa awæmpa nē iimōwengā wengā imaingā inte bamōnengæ māmōmāi cæcampa, ante awædō. Tōmengā wānā emōwo Māadiya ingampa, ante awædō. Tōmengā biwīidi onōnānique Tantiago tōnō Ootee, Timōnō tōnō Co-daa ināmaī inānitawogaa.

⁵⁶ Tōmengā biwinqueidi mōnitō tōnō tōmānāni ongōnāni aedāni. Īninque tōmengā wæætē æbānō cæte nanguī eñengā badinque edæ nanguī cæcāā.

⁵⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni tōmengā beyæ ante piinte badānitapa. Piinte badāni adinque Itota tōmēnāni inānite angantapa.

—İñæmpa Wængongui beyæ nē apæ necä iñömö tömengä tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætē tömengä nänö pægäiñömö pöninque oncönē pō guite apæneyongä edæ mäniiñomonque tömengä ingante wiwa adänipa tōö, ante apænegacäimpa.

⁵⁸ Incæte, Pönenämai iñönänite botö ædö cæte nangui mä cæquimoo, ante pönente wædinque tömengä tömənäni weca edæ wædænque pönī cægacäimpa.

14

Wäö æpcænē nē guidönongä wængampa

(Mäadoco 6.14-29; Odoca 9.7-9)

¹ Tömänäni mäniiñedē, Itota æbänö cæcää, ante mäo änäni eñëninque pancabaa awënë Edode do eñengacäimpa. ² Tömengä iñömö tömengä ingante nē cædäni inänite apæ necantapa. “Wäö wodi æpcænē nē guidönongä incæ iingä Itota iñömö adocä inte a ongongä awædö. Tömengä do wænte nänī ömæmöninque pongampa tōö. Mäninö beyænque tömengä tæi piñænte entawëningä inte nē nangui cæcä ingampa,” ante awædö, angantapa.

³ Wäö wodi iñömö iimaī wængacäimpa. Do iñedē awënë Edode iñömö tömengä biwi Pedipe manguiwëningä Ædodiya ingante ö ænte möningä inongäimpa. Mäningä Ædodiya Wäö ingante piingä

beyænque Edode iñömö Wäö ingante bæi ongonte goti winte tee mönedongäimpa. ⁴ Edæ Wäö iñömö nänö caate wænguinque Edode ingante iimaīnö ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode eñëmi, bitö Wængongui nänö angainö bai eñënëmai inte edæ mäningä onquiyængä ingante manguiwëmipa tōö,” ante cöwē wææ äningä inongäimpa.

⁵ Angä eñente piinque Edode, Wäö ingante botö æbänö cæte wænonguimo, ante cædongäimpa. Incæte tömänäni, Wængongui beyæ nē apænedongä Wäö ingampa, ante tededäni eñëningä inte Edode, Botö imote piinäni wæcæ wæ, ante guñente wædinque Wäö ingante wænönämai inte ata cæpodongäimpa. ⁶ Incæte Edode nänö eñagäionæ iinque bayö wadäni ponte godongämæ bete ayönäni edæ Ædodiya wengä baquécä tode pete äwacä adinque Edode wæætē nangui todongäimpa.

⁷ İinque tömengä, Wængongui ayongä näwangä ämopa, ante baquécä ingante änogäimpa. Waa pönī bitö tode pete äwadi beyæ bitö quiëmē ante æinente ämi adinque botö bitö änö ante cöwē pönömo æncæbiimpa, änogäimpa.

⁸ Angä eñëninque baquécä wæætē wäänä weca gote, Æbänö anguimoo, ante äñongä wäänä guiquënë, İimaī æe, angä eñëninque baquécä wæætē Edode ingante,

—Īimai pönö cæbi æmoe. Wäo æpænē guidönongä ingante wangö tamencate tömengä ocabo ĩni coyomënætaca cö cæte ænte mämö pædæ pönömi æmoe.

⁹ Angä ēñente wædinque awënē odeye ĩñömö, Æ ēñente awædö. Quinö ñöwo cæquimoo, ante nanguĩ wædongäimpa. Incæte godongämæ becönäni ēñēñönänite, Wængonguĩ ayongä cöwē godoncæboimpa, ante nē äningä inte nē wænogä ingante tömengä, Baquecä nänö äninö bai cædäni, änogäimpa. ¹⁰ Angä ēñēñinque nē wænogä tee möneincönē go guidinque edæ Wäo ingante mäo bæi ongöninque wangö tomen-cadongäimpa. ¹¹ Ayæ Wäo ocabo ĩni coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönönäni æninqe baquecä wæætē wäänä ĩnante godongä æñönäimpa.

¹² Ayæ Wäo wodi tömengä miñæ nē godinäni pöninque tömengä baö ĩni ænte mäo daga wëninque wæætē Itota weca pöninque, Wäo wodi mänömaĩ wængä wæmönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

5.000 ganca ĩnani ĩnänite Itota godongä cænänipa

(Mäadoco 6.30-44; Odoca 9.10-17; Wäo 6.1-14)

¹³ Wäo wodi do wængäimpa, ante apænedäni ēñente wædinque Itota wæætē edæ, Önomæca gocæboimpa,

ante wipodē guĩ contate wogaa gocantapa. Gocä ate, Mäniñömö gocæ cæcampa, ante tededäni ēñēñinque tæiyænäni tömënäni nänĩ quëwëñömö wacönē ta wacönē ta ömaaque oo pänta täno gote mä ongönänitapa. ¹⁴ Itota ĩñömö wipodē wogaa pö ti wæænte ayongä nanguĩ ĩnani dobæ ponte mä ongönäni adinque, Æbänö cæte quëwenguĩnänii, ante tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönengantapa. Ayæ daicawo gawænäni ĩnänite godö cæcä ate waa badänitapa. ¹⁵ Gäwadecæ bayö tömengä miñæ nē godäni tömengä weca pöninque,

—Ñöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, änanitapa. Ayæ, Önomæca incæ cænguĩ dæ ä adinque bitö godongämæ ongönäni ĩnänite ämi waodäni quëwëñömö gote cænguĩ godonte ænte cæncädänimpa.

¹⁶ Äñönänite Itota,

—Goquĩnäni, ante quĩnante äminii. Minitö wæætē godömĩni cæncädänimpa, ämopa.

¹⁷ Äñongante,

—Īñæmpa päö önompo æmæmpoque gæyæ mä pönĩ ĩ. Cænguĩ nææmönipa diyæ godömöni cænguĩnänii.

¹⁸ Ante wææ äñönäni Itota ĩñömö,

—Mänimpodäninque nææmĩni incæ ænte mämö pædæ pönömĩni æmoedäni, angantapa.

¹⁹ Ayæ godongämæ mä ongönäni ĩnänite angä gaguimäa tæ contadäni

ate tömengä päö önompo æmæmpoque gæyæ mæa æninque öönæde inö æmö adinque, Wængongui, bitö waa pönömi ænte cæmönipa. Ante apænedinque päö pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ nê godäni inänite pædæ pönongä æninque tömënäni wæætê godömenque tömänäni inänite di mæñæ di mæñæ cædäni ænte cænänitapa. 20 Mänömaï pönö cæcä æninque tömänäni tömo pönï cænänitapa. Cænte ate edæ tömënäni ao mæ ao mæ nani ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente æninque tömengä miñæ nê godäni iñömö otodê önompo tipæmpoga go mentodëa cængui eyede da wënäni contagatimpa. 21 Nê cænäni iñömö edæ onguiñænänique incæ tinco müido ganca mänimpodäni iñönäni onquiyænäni tönö nani wencabo tönö godömenque nangui inäni inte cængadänimpa.

Itota æpæ yædopæno dao dao gocampa

(Mäadoco 6.45-52; Wäö 6.16-21)

22 Tömänäni iinque cænäni ate Itota tömengä miñæ nê godänique inänite do angantapa. Minitö täno wipodê guii contate æmæ wedeca tao goyömini botö wæætê godongämæ ongönäni inänite ämo godäni ate ayæ poncæboimpa. 23 Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wæætê wadäni inänite, Ñöwo goedäni, angä wadæ godänitapa. Ayæ

tömengä Wængongui ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. Æite apænedinque wëmö bayö tömengä adocanque a ongongacäimpa. 24 Tömengä miñæ nê godäni guiquënë taocæte ante cædinque edæ tæcætibæ wiyate cæwoyönäni edæ woboyæ pæmænte nangui pönö edæ æpæ incæ incæ cæte mængonta mængonta cæyonte wipo wäi wocæntapa.

25 Ayæ tawadiya nänö peyedê bayonte edæ Itota iñömö æpæ yædopænoque edæ dao dao pongä adänitapa. 26 Yædopæno edæ dao dao pongä gomö adinque tömengä miñæ nê godäni edæ ancai guiñëninque,

—Quiëmê imäi. Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante Yæ ante guiñente wædänitapa.

27 Ante wæyönäni edæ Itota iñömö,

—Ee piyænê cæte guiñënämaï iedäni. Botö imo apa guiñewëminii.

28 Ante äñongä, Pegodo guiquënë,

—Awënë, bitö imitawo. Nö nö imi inte bitö æpæ yædopæ bitö weca ämi pömoe.

29 Angä ëñëninque,

—Pöe.

Äñongä Pegodo wipodê ongöninque edæ ti wææninque yædopæno edæ dao dao gote Itota weca tæcæ obo ponte ayongä, 30 woboyæ nangui nangui pæmæ ate wædinque ancai guiñëninque æpænê tæi guidinque Yæ wæcantapa.

—Awënë, æpæ bete
wæncæbointaye.

³¹ Ante wæcā adinque Itota
tömengä ingante edæ quingæ
pædæ gopo töö æmæninque,

—İñæmpa botonque
iñömote pönëninque pöe,
antabopa. Quinante wapiticæ
edæ pönëmitapa, angantapa.

³² Ayæ wipodë guiida
ate woboyæ iñontobæ
næ pæmænāmaï gongæ.

³³ Adinque wipodë ongönäni
wæætë Itota weca ædæ
wæænte apænedinque,

—Nawangä bitö Wængonguï
Wëñæmi inömi imipa, ante
watapæ apænedänitapa.

*Caate wædäni inänite Itota
cæcä waa badänipa*

(Mäadoco 6.53-56)

³⁴ Ayæ æmæmäa taod-
inque tömënäni Guënetadete bæ
ti wæænänitapa.

³⁵ Ti wæænäni adinque mäniömæ
quëwënäni guiquënë,
Tömengä Itota ingampa,
ante do adinque tömämæ
mäo gode ä gode ä cædäni
ëñëninque wënæ wënæ
inäni inänite tömänäni
inänite tömengä weca ænte
mämönäni pönänitapa.

³⁶ Itota ingante,
Bitö wecoo ämi yæwedecooque
gampote waa bacædänimpa.
Änäni wædinque tömengä
Ao angä ëñëninque nê
gampo gampo cædäni
iñömö tömänäni edæ
waa inäni bagadänimpa.

15

*Mimöno tao godi beyænque
waocä wentamö ëwocacampa
(Mäadoco 7.1-23)*

¹ Dodäni nänäni wææ an-
gainta ate nê odömönäni tönö
Paditeoidi pancadäniya Eedo-
tadëë quëwëninque mäniñedë
Itota weca pöninque iïmaï
änänitapa.

² —Bitö miñæ nê godäni
iñömö dodäni nänäni angainö
ante quinante ëñënämaï inte
wapiticæ cædäni wæmönipa.
Tömënäni iñæmpa mem-
podämaï inte wentamö nam-
pote cænguï cænäni awædö.

³ Ante püinäni wædinque
Itota wæætë,

—Minitö guiquënë dodäni
näni angainonque ante
ëñente cæcæte ante cædinque
Wængonguï nänö wææ an-
gainö ante edæ quinante
ëñente cædämaï imini.

⁴ Wængonguï, “Bitö wæmpo
ingante bitö badä inante
waadedinque waa cæe,”
angacäimpa. Ayæ, “Wæmpocä
ingante wäänä inante nê
piinte wiwa angä ingante
wænömäni wæncæcäimpa,”
ante wææ angacäimpa.

⁵ Minitö guiquënë iïmaï
änewëninque edæ wææ
cæminipa. Waocä mæmpocä
ingante waa cæquënergä
iñongante wäänä inante
adobaï waa cæquënergä
iñongante minitö wæætë
wææ äninque, Waocä
wæmpocä ingante wäänä
inante iïmainö ante apæne-
cæcäimpa.

änewëminipa. Wæætë edæ
“Mæmpo, bitö qui, ante, Badä,
minö qui, ante botö pönömo
mina ænguënenö incæ ñowo
wæætë edæ, Wængonguï
qui, ante do edæ godonte
impa.” ⁶ Ante apænedinque

waocä wæmpoda inate wii
godonguënegä ingampa,
ante minitö iñomö edæ
wææ anewëmini awædö.
Iñempa mänömainö ante
wææ anewëninque minitö
edæ dodäni näni angaiñonque
ante cæcæte ante cædinque
Wængongui näno wææ an-
gainö ante edæ, Önöneque
impa, ante bai cæminipa töö.
7 Minitö waa cæmini inte
bai në anewëmini iñominite
edæ ämo ëñeedäni. Mini
cædö ante Wængongui iimaï
ante apænecampa, ante
Itaiya wodi nöingä ante
yewæmongacäimpa.

8 "Iinani iñomö botö imote
önöneque waa apænete
bai tededäni incæte,
tömënanï mimöno æmæ
pönte edæ gobæ
ongonte bai inani
awædö.

9 Ayæ botö weca ædæ
wæænte waa ate bai
tededinque tömënanï,
Wængongui imidö an-
guënë, ante önöneque
tedewëninque önonque
edæ cædänipa.

Waadänique näni wææ
änönö ante odömonte
apænedänipa töö."

Ante Wængongui piingampa,
ante yewæmongacäimpa.

10 Mänömainö ante
apænete ate Itota wæætë
nanguï ongönäni inänite
aa pecä pönäni adinque
apænegacäimpa.

—Botö apænebo ëñëninque
ocaidë pönte ædæmö
ëñeedäni, angantapa.

11 Önönë guiidi beyænque
waocä mimö wentamö
entawënämaï ingampa.

Wæætë mimönë wiwa
pönëninque näno önöne tao
gode beyænque tömengä
wentamö mongængampa,
ante apænebo ëñeedäni.

12 Ante apænecä ate
tömengä miñæ në godäni
iñomö tömengä weca ponte
änänitapa.

—Bitö mänömainö ante
apænebi ëñëninque Padi-
teoidi iñomö guingo imonte
piinäni apa anewëe.

13 Äñönäni tömengä,

—Awæ botö Mæmpo
minämaï iwæ to wite bai
wido cæte bacæimpa. Pa-
diteoidi iñomö wii botö
Mæmpo quinäni inönäni
inte adobai edæ wido cæte
wæcædänipa.

14 Edæ babetamönäni bai
ëñënämaï inäni inte tömënanï
iñomö wadäni adobai ba-
betamönäni bai inäni inänite
në ænte mäodäni inäni apa
cæminii. Tömënanï inänite
gomö aedäni. Edæ babeta-
mongä ingante wacä adobai
babetamongä inongä ingante
ænte mäocä gocä ininque
tömëna näna babetamoncaya
guëa ontatodë mongæncadæ
guiibainapa.

15 Ante apænecä ëñëninque
Pegodo,

—Mänömainö ante odömonte
apænedinque bitö æbänö
ante odömoncæte ante
apænebitapa, ante apænebi
ëñëmönie.

16 Äñongante Itota,

—Minitö incæ ocäi
ömæcadäni bai inömini inte
ëñënämaï iminitawo. 17 Edæ
quincoomé önöne guidincoo
incæ cæncadë guiite ate
goiwaa ogä mente wido cæte

ba apa änewëminii. ¹⁸ Wæætë önöne waocä nänö tedewëno guiquënë mímönë nänö wíwa pönëno beyænque tao godepa. Ínínque waocä önöwoca mäninö beyænque wentamö ewocacampa. ¹⁹ Edæ waocä mímönë nänö entawente taodinö beyæ wíwa ante pönengampa. Mímönë nänö píinte pönëno beyænque waocä godö wængongampa. Mímönë towëinente tömengä nänöogængä inämaí iñongante godö mongampa. Ayæ æcämenque iñongante mímönë towëinente beyænque waocä godö mongampa. Mímönö æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mímönë wíwa pönëninque wacä ingante godö babæ wapiticæ apænecampa. Ayæ wacä ingante píinte tedecampa. ²⁰ Ínínque mímönö tao godí beyænque waocä wentamö ewocacampa. Wæætë mempodämaí inte nänö cænö beyæ waocä wentamö ewocadämaí ingampa, ante edæ Itota apænecacäimpa.

Onquiyængä oodeocä inämaí inte wede pönente angampa

(Mäadoco 7.24-30)

²¹ Mäniñömö quëwente wadæ godínque Itota Tido nani quëwëñömö Tidöo nani quëwëñömö eyequeí pongacäimpa. ²² Mäniñömö ponte quëwëñongä onquiyængä Cänaämæ né ëñate pädingä inte adoyömö quëwente tadínque tömengä weca pönínque aa pecantapa.

—Awënë bitö Awënë Dabii wodi päimi inömi inte ëñëmi. Botö beyæ pönö waadete waa cæe. Botö wëñængä onquiyængä wënæ inte quëwente wæwengampa cæbii.

²³ Ante mänömaí aa pecä wædinque Itota pä wëënecantapa. Pä wëëneca adínque tömengä miñæ né godäni guiquënë tömengä weca pönínque wææ apænedänitapa.

—Mönö miñæ tee empote Yæ yæ né änewëngä ingante ämi gocæe.

²⁴ Ante wææ änäni ëñëninque Itota wæætë,

—Cæninäni obegaidi gueogæ gote wæwënäni baí möni idægocabo adobaí inte wë wömönte wädäni adínque Mæmpo Wængonguí, Tömënaníque inänite cæquími goquími, äninque botö imote da pönongä wíi pontawoo.

²⁵ Angä ëñëninque onquiyængä iñömö wæætë Itota önöwa gäänë ædæ wæænínque apænecantapa.

—Awënë, botö beyæ cæbi waa bacæe, angantapa.

²⁶ Äñongante Itota wæætë, —Wënäni cænguí ingüënë waocä dicæ guintamöidi cænguí ante wææntodongüngäa. Bitö edæ wabi iñömöte botö bitö beyæ ædö cæte cæquímoo.

²⁷ Angä ëñente wædinque, —Awënë iñæmpa né ëädäni nani cænte eyepodímö wæænte ænömengadæmpa inö önöñö güintamöidi ade cæmpa.

²⁸ Äñongante Itota,

—Onquiyæmi eññemi. Bitö nangui pönëniimi iñömite bitö äno ante do cæte impa.

Ante tæcæ apæneyongä tömengä wengä edæ do adoyedë edæ waa bagacäimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

29 Mäniñömö quëwëninque wadæ godinque Itota Gadideapæ ömaaque pö änanquidi æi tæ contacantapa. 30 Tæ contate ongöñongä nangui inäni godongämæ pöninque wënæ wënæ inte wædäni inänite ænte pönänitapa. Pæ opa pæ opa godäni tönö tente tobænte wædäni inänite babetamö inäni tönö babetade inäni inänite Itota weca ænte mämö ñö cædänitapa. Nö cædäni ongöñönänite Itota tömänäni inänite godö cæcä ate waa badänitapa. 31 Godongämæ ongönäni guiquënë, Itota godö cæcä ate babetade inänäni incæ tededäni eññëmönipa, ante guñente wædänitapa. Tente tobænte wædinäni incæ waa badäni amönipa. Pæ opa pæ opa godäni inänäni incæ waa bate godäni amönipa. Babetamö inänäni incæ waa adäni wæmönipa, ante guñente wædinque edæ Wængongui ingante apænedinque, Mönï idægocabo Wængongui inömi inte edæ bitö adobique ñäö bai emömi inte edæ tæi piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa (Mäadoco 8.1-10)

32 Mäniñedë Itota tömengä miñæ në godäni inänite aa pecä pönäni ate apænecantapa.

—Inäni botö weca ongönäni iñömö meönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönäni tömënäni cænguï ömæpodäni badäni ate wædinque botö tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönëmopa. Cænämäi inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömënäni edæ idömæ godinque nangæ badinque edæ bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa.

33 Angä wædinque tömengä miñæ në godäni wæætë,

—Ënodäni inäniyaa. Önomæca incæ päö impa æninque godömöni cænguïnänii.

34 Ante wæyönänite Itota,

—Minitö päö æpodö nææmïni.

Åñongante,

—Päö önompo æmæmpoque go mäa gæyæ guiyä pönï mäa pönï mäæ ongompa, ante edæ apænedänitapa.

35 Itota iñömö godongämæ ongönäni nangui inäni iñönänite angä tæ contadänitapa. 36 Ininque

päö önompo æmæmpoque go mäa tönö gæyæ tönö nänï næænincoo pædæ godönäni æninque tömengä Wængongui ingante, Bitö waa pönömi cæncæmönimpa, ante apænedinque pä æninque tömengä miñæ

nē godāni inānite pædæ pönongä æninque tōmēnāni wæætē wadāni inānite pædæ pædæ godōnāni ænānitapa. ³⁷ Æninque tōmānāni godongāmæ cæninque tōmo pōni cænānitapa. Idæwaa cænāni ate tōmēnāni pā ænte nāni cænte ñōnōni ee õñoncoo wente æninque Itota miñæ nē godāni otodē pōnō da wēnānitapa. Ìninque õnompō æmæmpoque go mentodēa cænguī eyede contagatimpa. ³⁸ Nē cænīnāni iñōmō onguīñænānique coatodo mīdo ganca iñōnāni onquiyænāni tōnō nāni wencabo tōnō tōmēnāni æpodānimē godōmenque nangū pōni inōnānimpa. ³⁹ Ìnque cænāni ate Itota iñōmō, Goedāni, angā godāni ate tōmengā wipodē guī contate imæmāa Māagadabæ pongacāimpa.

16

Mā cæte odōmōmi amōnie, anānipa

(Māadoco 8.11-13; Odoca 12.54-56)

¹ Itota pongā adinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi iñōmō, Mōnō amō eñēninque tōmengā oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitō, Pōnencædānimpa, ante õönædē mā cæi bai cæbi amōnie. ² Anāni eñēninque tōmengā wæætē,

—Mīnitō iñæmpa gāwadecæ iñonte æmō adinque, “Baānæ watamō bacæ wiñadæ pōni gongæmpa,” ante do

eñēmīnipa. ³ Ayæ ñāo bayō edæ, “Cōönæ cæcæ guīnæ wepæ bai gongæmpa,” æninque mīnitō, Oönæ æbānō eönæpa, ante adinque do edæ eñēmīnipa. Ìninque, Wængonguī quīnō cæcæ cæcampa, ante quīnante wīi eñēmīni. ⁴ Ñōwomīni iñōmō edæ nē wiwa cæmīni inte mīnitō Wængonguī ingante pangocæte bai emō cæte gomīni imīnipa. Edæ, Mā cæte odōmōmi adinque pōnēmaimōnipa, ante ancaā amīni awædō. Incæte Cōnāo wodi mā pōni nānō cægāinō ante adinque mīnitō pōnenguēnemīni iñōmīnite māninque mīni aquinque ante odōmonte ingæimpa.

Æninque Itota tōmēnāni inānite emō cæte wadæ edæ gogacāimpa.

Wapiticæ nāni apænedō yedæ æmpoquī bai impa, ante (Māadoco 8.14-21)

⁵ Tōmengā miñæ nē godāni guīquēnē tao gocæ cædinque pāo wīi pōnente ænāmaī inte æmæmāa tao ti wæænānitapa. ⁶ Itota iñōmō mānīi pāo tōmēnāni nāni ænāmaī inō ante wīi tededinque wadō ante pōnente iīmaī apænecantapa.

—Pāo yedæ æmpoquī, ante Paditeoidi tōnō Tadoteoidi nāni da wente cæi ate gomō aedāni.

⁷ Angā eñente wædinque tōmengā nānō nē emīñænāni wæætē nāni caboque tededinque,

—Päo ænte pönämaï imöimpa, ante Itota wabänö mänömaï beyæ ämaingampa.

⁸ Ante nämäneque tededäni wædinque Itota iñömö,

—Mïni pönëgade. Päo ænämaï inte mïni pöninö ante quimæ tedewëminii.

⁹ Awıncaque adinque adämaï iminitawo. Edæ päo önonpo æmæmpoque æninque botö godömo æninque tinco müido ganca inäni näni cæninö ante awıncaque adimïni inte mïnitö mïmöno pönenämaï imïni awædö. Ayæ cænte ate näni wææntodönincoo wente ænte mïni contadinö iñömö cængui æpotodönö on-gontawo, ante pönëminiyaa.

¹⁰ Ayæ ate botö önonpo æmæmpoque go mäa päo ænte godömo æninque coatodo müido ganca inäni näni cæninö ante adinque mïnitö iñömö edæ ëñenämaï iminitawo. Ayæ edæ ñænæ otodë mïni wente ænte contadinö cængui æpotodönö ongontawo, ante pönëminiyaa.

¹¹ Mäninö ñowo botö, Gomö aedäni, ante wææ äninque botö wïi päonque ante apænetabopa, ante quinante wïi ëñëminii. Incæte botö, Päo yedæ æmpoquï, ante Paditeoidi tönö Tadoteoidi näni da wente cæi ate gomö aedäni, ante wææ ämopa.

¹² Angä ëñente pönente wædinque tömënäni, Gomö aedäni, ante apænedinque Itota wïi önonque päo da wente cæinque ante wææ angampa. Wæætë edæ Tadoteoidi tönö Paditeoidi wapiticæ ante näni

odömonte apænedö ante tömengä, Gomö aedäni, ante wææ angampa, ante do ëñënënitapa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo angampa
(Mäadoco 8.27-30; Odoca 9.18-21)

¹³ Mänüi imæmäa tate ate Tetadea Pidipobæ eyequeï pöninque tömengä miñæ në godäni inänite apænedinque Itota,

—Botö Waobo ëñagaïmo iñömote wadäni botö imotedö ante tededinque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëminii.

¹⁴ Añongante tömënäni wæætë apænedänitapa.

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäö wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Eedëmiya wodi ingampa, ante apænedänipa. Ayæ, Wïi Eedëmiya ingä ininque Itota Wængongui beyæ në apænegainäni iñönänite adocä imaingä ingampa, ante tededänipa.

¹⁵ Ante tömengä miñæ në godäni apænedäni ëñëninque Itota wæætë,

—Mïnitö diyæ, Æbodö imoo, ante pönëminii.

¹⁶ Añongante Timönö Pegodo wæætë,

—Wængongui në quëwengä Wëmi ingaïmi inte bitö iñömö Coditobi inömi imipa.

¹⁷ Ante apænecä ëñëninque Itota iñömö,

—Timönö bitö Öönata wēmi inōmi inte eñēmi. Wīi waočā apānecā beyæ bitö mänōmainö ante eñēmitapa. Wæætē bitö nanguī to-quinque edæ botö Mæmpo öönædē nē quēwengä incæ bitö imite pönö odömonte apānecā eñēmitapa. ¹⁸ Ayæ edæ iīmaī ante bitö imite ämopa. Bitö dicamö bai inōmi imipa, ante pönēninque botö bitö emöwo ante Pegodo pönö pemömo emömipa. Incæte dicabo tæimö i bai bitö nö äninö iñömö edæ tæine i iñonte botö mänimoga tæi mænonte bai pönö badömo ate mīnitö mīni pönencabo bacæminimpa. İninque mīnitö, Itota nē Codito ingampa, ante mīni pönencabo iñömö tæi emömini badinque mänimoga tæi ongonte bai wede pönēñöminite nē tæi piñænāni tadömengadænguipo owote ta pönāni incæ ædö cæte godömenque māmö bæ taquināni. ¹⁹ Edæ öönædē Awēnē Odeye nempo guiquinque ante odemö wi ænequī bai botö bitö imite pönömo æncæbiimpa. Æmi ate bitö nē ämi badimi inte inguipoga bitö wææ änö incæ öönædē dobæ wææ angainö inte ongongæimpa. Ayæ bitö quiēmē inguipoga ñimpo cæbi i iñonte mänī adobai öönædē dobæ ñimpo cæte ongongæimpa.

²⁰ Ante iinque apænedinque Itota tömengä miñæ nē godāni inānite iīmainö ante wææ angantapa. Mīnitö iñömö botö imotedö ante apænedinque, Codito inongä ingampa, ante

gode änāmaī inte edæ pæ wēēneedāni, angacäimpa.

Itota, İīmaī cædāni wæncæboimpa, ante apānecampa (Mäadoco 8.31-9.1; Odoca 9.22-27)

²¹ Ayæ Itota mänīñedē mä odömöninque tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque, Botö cöwē Eedotadēē goquēnēmo imopa, angantapa. Gobo ate oodeoidi nē aadāni nāni Picæncabo tönö, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni tönö godongāmæ cædinque botö imote wēnæ wēnæ cædāni wæwencæboimpa. Ayæ botö imote godömenque wænönāni wæncæboimpa. Incæte Wængonguī angä beyænque botö mēönaa go adoönæque iñonte edæ ñāni ömæmonte quēwencæboimpa, ante apænegacäimpa. ²² Mänömainö ante apānecā eñēñönāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nänēnē mäo godinque Itota ingante piingantapa.

—Awēnē, quīmæ wæncæ änewēē. Wængonguī pönö wææ aacā beyæ bitö caate wädāmaī incæbiimpa.

²³ Ante wææ añongante Itota dadi emæninque Pegodo ingante näemæ piininque,

—Bitö Tatānabi bai inōmi inte edæ botö weca ongönāmaī wadæ gobāwe, angantapa. Bitö wīi Wængonguī nānö pönēnö ante pönēmi inte wæætē edæ woadānique nāni pönēwēnö bai pönēninque

mänömainö ante bitö botö imote ægodawaquĩ ñõnonte baĩ cædinque wææ anewemi awædö, angacäimpa.

²⁴ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apæ necantapa.

—Æcänö botö miñæ pöinēna ina tömengä iñömö nämä beyæ ante pönēnāmaĩ inte edæ botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguiwæ mongænte ponte baĩ cædinque tömengä, Botö wæmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwē tee empote gocæboimpa, ante poncæcäimpa. ²⁵ Edæ æcänö, Nämä wææ gompod-

inque quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönāmaĩ ingä guiquēnē tömengä iñömö edæ quëwēnāmaĩ incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwē gocæboimpa, ante æcänö äna guiquēnē tömengä wæætē quëwencæcäimpa. ²⁶ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tōmancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba ininque edæ tömengä nänö ömæwocate wæquinque æmaingampa. Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætē æmaingäa.

²⁷ Ante Itota iñömö, “Edæ botö Waobo eñagaimo inte botö Wæmpo ñäö tömäo guinæ gongæñonte botö edæ botö anquedoidi tönö edæ godongämæ poncæboimpa. Ayæ põmo ate botö tömämini minitö cægai ganca ante eyepæ pædæ pönömo æncæminimpa. ²⁸ Edæ

nawangä ämopa. Minitö iñömö ongömini pancaminiya iñömö ayæ wænāmaĩ mümini quëwēñömini botö Waobo eñagaimo inte Awënë Odeye bate ponte a ongömo adinque minitö botö nempo quëwencæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

17

Itota waëmö pöni ñäö baĩ emongä bacä adänipa

(Mäadoco 9.2-13; Odoca 9.28-36)

¹ Mäninö ante apæ necä ate Itota önempo æmæmpoque go adoönæque iñonte Pegodo ingante ayæ Tantiago tönö Wäö nāna caya inate mänimpodäni inänite änanquidi mæicä adodänique æigadänimpa.

² Æite ongöñönäni edæ Itota awinca tömēnāni ayönāni edæ wii cöwē nänö emönö baĩ waëmö pöni ñäö baĩ edæ emongä bamongä adänitapa. Edæ nænque ti nāwante ñäö baĩ bate emongä ininque tömengä weocoo näämänta ñäö incoo eñacä adänitapa.

³ Ayæ ayönāni edæ doyedē pöni nē æigaina iñömö Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöninque Itota tönö godongämæ tedegönäni.

⁴ Adinque edæ Pegodo guiquēnē Itota ingante apæ necantapa.

—Awënë eñēmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö Ao ämi ininque botö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitö oncontai ante adotaique

Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaïmopa.

⁵ Ante ayæ tedeyongä boguimämo waemö pöni ocabogadäni obo wææninqe guinæ gongæ ayönäni boguimämodë önönepämoque apænecantapa.

—İngä inömo botö Wengä inongä inte botö nê waadegaingä inongä ingampa. Tömengä ingante adinqe botö watapæ tobopa. Minitö tömengä pönö apænecä eñeedäni.

⁶ Angä wædinque tömengä miñæ nê æidäni inömo ancaï guinëninque do do wæate bai cædinque guidömëmæ tæ go wæænänitapa. ⁷ Go wæænäni adinqe Itota tömënäni weca ponte godö gampodinque,

—Guinënamäi inte ængæ gantiedäni, angantapa.

⁸ Ayæ æmö ayönäni Iotaque adocanque ongongä agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pönönäni Itota tömënäni inänite angantapa.

—Minitö mä pöni botö emönö wilmonte bai mini adinö ante gode änämäi pæ wëneyömini botö inömo Waobo nê eñagaïmo inte edæ wænte ate nänäni ömæmoncæboimpa. Nänäni ömæmömo ate minitö edæ manifedë ate apænecæminimpa.

¹⁰ Angä eñente wædinque tömengä tönö nê æidinäni tömengä ingante änänitapa.

—Mänömaï i ininque, Ediya wodi tano poncæcäimpa,

ante nê odömönäni inæmpa quinante apænedäni.

¹¹ Äñönäni Itota wæætë, —Ediya wodi nänäni änogä inömo tano pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninque tömengä, Doyedë ingäi bai nöwo wæætë adobai bacæimpa, ante badongampa. ¹² Botö wæætë iimainö ante apænebo eñeedäni. Nöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Do pöningä ingante edæ awincaque adinqe, Æcänö ingäa, ante eñenämäi inte cædäni guiquënë quiemë nänäni cæinënö incæ edæ do cædänipa. Ayæ adobai, Tömengä ingante nänäni cædi bai botö Waobo eñagaïmo inömo botö imote adobai wænæ wænæ cædäni wæcæboimpa, ante apænebo eñeedäni.

¹³ Ante apænecä eñëninque tömengä tönö nê æidinäni inömo edæ, Æpænë mönö guidöningä Wäö ingantedö ante apænecampa, ante tæcæ eñenäni inte wægadänimpa.

Itota wænæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa (Mäadoco 9.14-29; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Mänii änanquidi æidinäni inte adodö wææninqe nangui pöni inäni weca pönäni adinqe wacä onguinængä Itota weca ponte da guicapodinque angantapa.

¹⁵ —Awënë eñëmi. Botö wengä onguinængä ingante waadete waa cæ ämopa.

Tömengä iñömö edæ an-
caa quidi quidi dowænte
wæwëninque wantæ wantæ
iñö gongapamö tæ wææ tæ
wææ cæcampa. Ayæ æpænë
tæi guii tæi guii cæcampa.
16 Ante wædinque, Botö
wengä ingante pönö cæmini
waa bacæcäimpa, ante botö
bitö miñæ në godäni weca
ænte pömo adinque tömënäni
ædö cæte cæquinäni.

17 Añongante Itota tömënäni
inänite,

—Nöwomini mini ædæmö
cædämaï incabo mini
pönëgade impa, angan-
tapa. Minitö weca æpogadö
quëwëmoï. Wapiticæ cæmini
iñömïnite æpogadö piyænë
cæte wæwëmoï. Edæ
wëñængä ingante iñömö
botö weca ænte mämömini
pongæedäni, angantapa.

18 Ayæ wënæ ingante
püinque Itota, Tao gobäwe,
angä tao gocä ate wëñængä
iñömö dobæ waa bacantapa.

19 Ayæ ate tömengä miñæ
në godäni adodänique Itota
weca pöninque tömengä in-
gante,

—Mönitö guiquënë bitö
baï wido cæcæ cædinque
edæ quinänte wido cædämaï
intamönii.

20 Ante wæyönänite,

—Wede pönëminipa diyæ
wido cæquimïni. Edæ
mini pönënö möotatamö baï
guiyã pönï ewocamini ininque
minitö änanquidi iñömö on-
gonquidi adinque, Nänënë
gobäwe, ante ämini baï edæ
änanquidi incæ do gä gote
wayömö gongæncædönimpa.

Edæ quïëmë cæcæte ante
ämïni ininque tömänö edæ
do cæte babaimpa, ante
nåwangä apænebo ëñëedäni.
21 Incæte mänii wënæ inte
wido cæcæte ante cædinque
cængui wantæpiyæ cænämaï
inte Wængongui ingante
apænete ate edæ wido cæqui
impa, ante Itota apænecä
ëñëänitapa.

*Wænönäni wæncæboimpa,
ante Itota adodö ante
apænecä*

*(Mäadoco 9.30-32; Odoca
9.43-45)*

22 Mänii Gadideabæ
pöninque godongämæ
goyönänite Itota iïmainö ante
apænecantapa. Adocanque,
Wacä në ëñagaingä iñömö
æyömönö ongongää, ante
godö odömöninque botö
imote woadäni nempo pædæ
godongä æncædänimpa.

23 Në ænäni wæætë botö
imote wænönäni näñe
wæncæboimpa. Ayæ mëönaa
go adoönæque iñonte edæ
Wængongui angä beyænque
botö edæ ñäni ömæmonte
quëwencæboimpa.

Itota mänömainö ante
apænecä ëñëninque tömengä
miñæ në godäni wæætë
edæ nangui wæwente
bagadänimpa.

*Wængongui oncö beyæ,
ante Itota eyepæ godongampa*

24 Mänii pöninque tömënäni
Itota tönö godongämæ
Capënaömö näni quëwëñömö
pöñönäni wadäni guiquënë
Wængongui oncö beyæ ante
tiguitamö didacöma näni
änontamö mentamonga ante

nē änönäni inte Pegodo weca ponte änänitapa.

—Minitö Awënë nē Odömongä guiquënë Wængongui oncö beyæ ante didacöma tiguitamö cöwë pönönämaï ingantawo.

²⁵ Äñönänite Pegodo,

—Cöwë nē pönongä ingampa.

Äninqe oncönë pö wäänë guiyongante Itota täno apænecantapa.

—Timönö, æbänö ante pönëmi, angantapa. Ìimæca nē quëwëmö mönö eyepæ ænte quëwengæimpa, ante ìimæca awënë odeyeidi ìñömö edæ tömënäni nempo nē quëwënäni ìnänite, Pönömini æmoedäni, änänitawo. Wæætë edæ wadäni ìnänite änänitawo. Ädänidö ìnänite änäni, ante pönëmi, ante Pegodo ingante Itota angantapa.

²⁶ Äñongante Pegodo,

—Wadäni ìnänite änänipa.

Ante apæneyongä Itota wæætë edæ,

—Mänömaï ì ìninqe edæ mönö Awënë Wængongui nempo nē quëwënömö inte wii godonguënëmö ìmompä. ²⁷ Incæte wii püinte bacædänimpa, ante botö ìimaï ämopa. Bitö gäwapäa mäo dadonte wëä tadöñömi gæyæ tänocä tacä æe. Äninqe gæyæ önöneca wi ænete ayömi adotamonque incæ coatodo didacöma ëmontamö incæ edæ gæyæ önöne ongontamö adinqe bitö tadonte æncæbiimpa. Mänintamö ænte mäo bitö beyæ botö beyæ eyepæ

godömi æncædänimpa, angä gote Pegodo cægacäimpa.

18

Æcänö ñæncængä inte nē angä inguingää, ante ted-edänipa

(Mäadoco 9.33-37; Odoca 9.46-48)

¹ Mäniñedë Itota miñæ nē godäni tömengä weca ponte apænedinqe,

—Bitö öönædë Awënë Odeye ìnque bayömi æcänö bitö nempo quëwëninqe ñænængä pönï inongä inte nē angä inguingää, änänitapa.

² Itota ìñömö wëñængä guiyangä ingante edæ aa pecä pongä ate tömengä ingante tæcæguedë goncædinque tömënäni ìnänite wæætë apænecantapa.

³ —Näwangä ämo ëñeedäni. Minitö öönædë Awënë Odeye nempo guicæte ante wapiticæ mini pönëwënö wido cædinque wëñænäni nänï piyænë cæte pönënö bai pönëedäni. Mänömaï cädämaï ìmini ìninqe Awënë Odeye nempo cöwë guidämaï inte wæbaïminipa. ⁴ Incæte ìingä wëñængä, Önömoque ìmopa, ante pönengä bai æcänö adobainö ante pönente quëwëna guiquënë tömengä ìñömö edæ öönædë Awënë Odeye nempo quëwëninqe ñænængä pönï inte edæ nē angä ingampa. ⁵ Ayæ æcänö botö ëmöwo apænedinqe mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä ìñömö tömengä ìñömö edæ botö ìmote edæ

do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædänipa (Mäadoco 9.42-48; Odoca 17.1-2)

⁶ Itota ayæ apænecantapa. “Wadāni godö cædāni beyæ botö imote nē pönēnāni incæ pancadāniya edæ dobæ oda cæte wēnæ wēnæ cædänipa. Īninqe, Wēñængä adocanque guiyangä pōni ingä incæ oda cædāmaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godö cæcæ cædingä ingante iūmaī cædāni ĩninqe tōmengä toquēnengä ĩmaingampa. Waodāni nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninqe tōmengä önōmenca æ wēmencadinque tōmengä ingante tæcætibæ wido cædāni ĩninqe tōmengä edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte becadote wæmo beyænque Wængonguī botö imote wīi godōmenque pangampa, ante wædinque waa toquēnengä ĩmaingampa. ⁷ Quiēmē beyæ oda cædinque inguipoga quēwēnāni nāni wæquinque wēnæ wēnæ cædänipa. Nē pönēnāni incæ pancadāniya wīi ēñente do oda cædänipa. Cōwē mänōmaī impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä ĩñōmō edæ tōmengä nangui nānō caate wæquinque cæcampa,” ante apænegacäimpa.

⁸ Ayæ, “Bitö önompoca cædinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe önompo aa wi æmpote

wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Bitö önōwa wapiticæ godinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe bitö önōwa aa wi æwate wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninqe bitö æmæmpoque empobi incæte æmæntique entibi incæte bitö öönædē æidinque cōwē wænāmaī quēwēmi ĩninqe waa ĩmaimpa. Edæ tipæmpoga empobi inte tipæntiya entibi inte edæ bitö gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīi æmæwo wido cæte wæquīmidö anguēnē. ⁹ Ayæ bitö awinca wīwa adinque wēnæ wēnæ cæbi ĩninqe bitö awinca oo togæmonte wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Īñæmpa inguipoga quēwēninqe bitö æmæmonque emōmi inte bitö godōmenque quēwēmi ĩninqe waa ĩmaimpa. Edæ wīi tipæmonga emōmi inte edæ bitö tadōmengadænguipo gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīi wido cæte wæquīmidö anguēnē,” ante Itota angacäimpa.

Bodego wē womonte ba, ante odōmonte apænecampa (Odoca 15.3-7)

¹⁰ Ayæ, “Īngä guiyangä ĩñōmō önonganque ingampa, ante mīnitö adocanque ingante incæ pīinte adāmaī ĩmæwedāni. Īñæmpa tōmēnāni ĩnānite nē aadāni

anquedoidi incæ öönædē
quēwēninque botō Mæmpo
nē öönædē quēwengä awinca
cōwē adānipa cæminii. ¹¹ Edæ
botō Waobo ēñagaimo inte
edæ wē womönāni inānite
diqui minte æncæte ante
pōmo imopa,” ante Itota
apænecantapa.

¹² Ayæ, “Æbänö ante
pönēmini edæ. Waocä
obegaidi tiēē ganca ēacä
ongöñönāni adocanque pan-
gocæte nänēnē gocä adinque
nē ēacä inñömö nöobenta i
nöbe ganca ināni änāmænē
ongöñönānite emö cæte diqui
mincæ wii goquingä, ante
pönēminii. Cōwē edæ diqui
diqui mincæ gocæcäimpa.
¹³ Godinque nē pangocæ
godingä ingante ēadente
acä ininque nē ēacä waa
tobaingampa. Edæ pangocæ
godämaï ināni nöobenta i
nöbe ganca ināni inānite
adinque cōwē tocä inongä inte
tömengä tæcæ nänö adingä
beyæ godömenque tocampa.
¹⁴ Minitö Mæmpo öönædē
nē quēwengä adobaingä,
Guiyangä wē womonte
wænāmaï incæcäimpa,
ante cōwē diqui diqui
mingampa,” ante Itota
odömönte apænecäimpa.

*Nē wēncæ wēncæ cæcä
ingante pünāmaï inte
waadecäimpa
(Odoca 17.3)*

¹⁵ Godömenque odömöninque
Itota apænecantapa. “Bitö
töninacä bitö imite wēnæ
wēnæ cæcä wædinque bitö
tömengä weca gote ämi
adominaque nänēnē gote

ongöeda. Ongöñöminate
bitö tömengä ingante,
Mänömaï cæbitapa, ante
ämi ēñengæ. Mänömaï
ämi ēñengä ininque tömengä
waadete babaingampa,” ante
apænecäimpa. ¹⁶ Ayæ
godömenque apænecantapa.
“Wæætē tömengä ēñenāmaï
inte waadedämaï ingä ininque
bitö Wængongui angä ēñente
nāni yewæmongainö bai
cæe. Waocä æbänö cæcäa,
ante adinque waoda mēnaa
ina incæ mēnaa go ado-
canque ināni incæ adoyömö
ante apænedāni ininque
tömēnāni nāni apænedö
beyænque ante mönö, Nö
impa, ante ēñengäimpa,
ante Wængongui beyæ
yewæmongatimpa. Ininque
bitö, Mönö adoyömö ante
apænecäimpa, ante waoda
mēnaa inate ämi incæ ado-
canque ingante ämi incæ
æcämenque bitö tönö goda
tömengä adoyömö ante
nöinö ante apænecäcäimpa.
¹⁷ Ayæ apænemini ate
nē wēnæ wēnæ cædingä
cōwē ēñenāmaï ingä ate
wædinque bitö inñömö,
Itota nē Codito ingampa,
ante mini pönencabo weca
gote apænebi ēñinguināni.
Ayæ tömēnāni wææ änāni
ate tömengä godömenque
ēñenāmaï ingä ininque
tömengä, Nämä cæte
quēwenguimo, ante nē
ēñenāmaï cædāni bai
ingampa. Ayæ, Odömāno
awēnē beyæ nē æwengä bai
ingampa cæbii. Tömengä
ēñenāmaï cæcäinö anguēnē,

ante bitö edæ tömengä ingante gomö ae,” ante Itota angantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Näwangä ämopa. Minitö inguipoga nē ämīni inte apænte ämīni inique mīni apænte äninö incæ öönædē dobæ apænte ante impa. Ayæ inguipoga mīnitö apænte äninque ñimpo cämīni inique mīni cædö bai öönædē adobai do ñimpo cæte ingæimpa.”

¹⁹ Ante apænedinque Itota ayæ apænedinque, “Minitö imīnite iīmaī ämopa, angantapa. Inguipoga mēmīnaa guëa adoyömö pönente apæneyöminā botö Mæmpo öönædē nē quëwengä iñömö mīna ämaī ante tömänö cæcæcäimpa. ²⁰ Edæ mēmīnaa imīna incæ mēmīnaa go adocanque imīni incæ æpomīnimē inöminī incæ mīnitö adoyömö ponte botö ëmowo apænete ongöñöminī edæ botö adoyömö mīnitö tönö godongämæ ongoncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ ate Pegodo tömengä weca ponte äninque,

—Awënë, botö tönīnacä botö imote wënæ wënæ cæcä adinque botö tömengä ingante æpogadö godö ñimpo cæbo ee goquingää. Edæ önonpo æmæmpoque go mempoga mänimpoga ñimpo cæbo ee goquingä, ämīi.

²² Äñongante Itota,

—Iñæmpa, wīi önonpo æmæmpoque go mempogaque angüi. Edæ godömenque bitö änimpoga pīnāmaī inte ñimpo cæbi

ate wæætē adopoga wæætē adopoga ayæ cöwë tetenta ganca wæætē wæætē ñimpo cædinque coatodo tiento nöobenta ganca mänimpoga pīnāmaī inte ñimpo cæbi goquingä. Mänömaī ante Itota tömengä mīñæ nē godäni inänite, Cöwë pīnāmaī inte ñimpo cæquimīni, angacäimpa.

Në cædongä nänö waad-edämaī cædö ante odömongampa

²³ Itota ayæ apænecantapa. “Mäninö beyæ bitö änö bai cædäni wædinque imæca awënë odeye nänö apænte ämaī öönædē Awënë Odeye incæ tömengä ingante nē ëñëminī imīnite æbänö apænte angampa, ante odömömo aquimīni, angantapa. ²⁴ Imæca awënë iñömö, Botö imote nē cædäni incæ botö imote debe inäni inte eyepæ pönönäni æncæboimpa, ante cæyongä adocanque tadento ñænængade nāni godonte æinta incæ diete miido ganca nänö pönongä æni beyæ wæætē pönönämaī debe ingä adinque tömengä ingante ænte mämönäni pongampa. ²⁵ Pongä adinque tömengä awënë iñömö, Ömæpocä inte tömengä ædö cæte pönongä ænguimoo, ante pönente wædinque iīmaī angantapa. Wacä ingante nē cædäni tömengä nāni wencabo bacædänimpa, ante cædinque botö nē pönönämaī ingä nāna gæncaya nāni wencabo tömänäni inänite bæi ongonte wacä ingante godonte eyepæ ænguimoo, angä. ²⁶ Eñente wædinque

edæ nē cæcā iñōmō tōmengä weca ædæ wææninqe edæ, 'Awënē, waadete cædinque ee abi adinque botō ayæ ate botō debe inganca tōmanta pōnōmo æncæbiimpa.' ²⁷ Ante wæcā eñēninque awënē iñōmō nē cæcā ingante guëa wæte bai pōnēninque, Tōmää edæ godonte impa, äninque godō ñimpo cæcā abæ tawænte gocantapa.

²⁸ "Incæte tōmengä tōnō wadäni näni godongämæ cæcabo iñōnāni wacā guiquënë adocā ingante tiëe tigitamō ganca nānō pōnongä æni beyæ wæætē pōnōnāmaï debe inongäimpa. Adinque nē abæ tawænte godingä incæ tōmengä ingante debe ingä ingante godō yao ongonde ñimämencate cædinque, 'Do bitō æninta pōnōmi æmo tōö.' ²⁹ Ante piingä wædinque tōmengä tōnō nē cæcā inte nē debe ingä wæætē nē äningä weca da guicapodinque, 'Bitō waadete cædinque ee abi ininque botō ayæ ate pōnōmo æncæbiimpa.' ³⁰ Ante wæyongä edæ Baa äninque tōmengä, Tōmanta edæ cōwē pōnōmi æmo ate tabaïmipa, äninque edæ tee mōnecā ongongantapa."

³¹ "Adinque edæ tōmēna tōnō nē cædāni guiquënë, Mänōmaï cæcā, ante wædinque piinque awënē weca gote, Mänōmaï cæcampa, ante wæmōnipa. ³² Änäni eñēninque wënæ wënæ nē cædingä ingante añecā pongä ate tōmengä ingante awënē, 'Botō imo nē cædīmi inte nē

wënæ wënæ cæbitapa tōö. Iñæmpa bitō nanguï ämi beyænque botō edæ, Tōmanta edæ godonte impa, ante ñimpo cæbo abæ tawænte gobitapa. ³³ Ininque botō guëa wæte pōnente cæbo bai bitō tōnō nē cæcā ingante bitō adobai guëa wæte pōnēmi bai waa incædōnimpa.' ³⁴ Äninque awënē äingä badinque, Tōmengä tōmanta nānō æninta botō imote adodō nānō pōnonguinganca botō, Tōmengä ingante ænte pancæminimpa, ämopa. Äninque tōmengä ingante tee mōnete oncōnē nē pänāni inänite pædæ godongä ænänipa." ³⁵ Mäninque ante odōmonte apænedinque Itota godōmenque apænegacantapa.

—Edæ mīni waocabo iñōmīnite mīnitō wacā nānō wënæ wënæ cædinō ante godō ñimpo cædāmaï imīni adinque awënē nānō apænte äno bai botō Mæmpo oönædē nē quëwengä iñōmō adobai mīnitō wënæ wënæ cædinō ante ñimpo cædāmaï inte tōmānō ancæcäimpa, ante apænegacäimpa.

19

Nänöogængä ingante näni pämænō ante

(Mäadoco 10.1-12; Odoca 16.18)

¹ Mänī Gadideabæ quëwente iinque apænete ate Itota Oododänō æmæmäa godinque Oodeabæ pongacäimpa. ² Pongä adinque nanguï inäni tee empo goyönāni tōmengä gampocā waa badänitapa.

3 Paditeoidi guiquënë, Godö ämö eñëninque Itota wabänö adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante pönëwënäni inte tömengä weca pöninque äñänitapa.

—Wængonguï æbänö ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante quïemë beyænque pämengä ïinque edæ nö cæte intawo.

4 Ante äñönäni Itota,

—Minitö ïñæmpa Wængonguï beyæ ante näni yewæmöinta adämaï inte äminitawo. Wëenëñedë edæ waocä ingante në Badongaingä ïñömö, “Onguïñængä ingampa, ante ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa,” ante yewæmongatimpa.

5 Ayæ, “Mänömaï beyæ waocä mæmpocä ingante ëmö cæte wäänä inante ëmö cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo moncæcäimpa. ïinque

mënaa ïnäna incæ tömëna näna gæncaya badinque adocanque bai bacædaïmpa,” ante yewæmongatimpa.

6 ïinque tömëna näna gæncaya adocanque bai badinque nänënë mënaa ïnämaï inapa. Mänömaï beyæ Wængonguï, Adocanque bai inapa, ante näna gæncaya nänö në badongäina ïñönate waocä wæætë pango cädämaï incæcäimpa.

7 Äñongante tömënäni wæætë,

—ïinque, Æmæwo pämömo goquïmi, ante yewæmöninque mäninta bitö yewæmöninta onquiyængä

ingante godömi ængä ate bitö önonque pämcæbiïmpa, ante Möitee wodi quïnante wææ angacäi, ante eñencæte ante mönitö wæmönipa.

8 Äñäni eñëninque Itota edæ,

—ïñæmpa, Mimö ömædëmini inömini inte minitö wënæ wënæ cæinëmini ïminipa, ante wædinque edæ Möitee, Nänöogængä ingante pämengä, ante yewæmongacäimpa. Wëenëñedë ïñömö edæ wïi mänömaï ingatimpa.

9 Wæætë onquiyængä wacä ingante godö todämaï ïñongante tömengä ingante në pämengä ïñömö tömengä dobæ nänö towenginque edæ wacä onquiyængä ingante godö mongampa. Ayæ onquiyængä pämente goyongä wacä onguïñængä tömengä ingante godö möninque adobäi në towengä bacampa, ante ämö pönëmaïminipa.

10 Angä eñëninque tömengä miñæ në godäni guiquënë,

—ïñæmpa näna gæncaya ïna inte pämnämaï ingäïmpa,

ante bitö änö bai nö ï ïinque edæ waocä wëmö cæcä bai waa imaimpa, ante pönente wæmönipa.

11 Ante wæyönänite Itota,

—Wëmö cæcä, ante mïni änö bai ante waocä ædö cæte cæquingä. Wængonguï nänö äñinänique mäninö ante Ao ante mönämaï ïnänipa. 12 Edæ ædänidö mönämaï inguinänii, ante pancadäniya guiquënë wäänä cæncadë eñayedë edæ ongænca babetamiñænäni eñagäinäni inte mönämaï

ināni. Pancadāniya wæætē waodāni cædāni beyænque babetamiñænāni badingque mōnāmaī inānīpa. Ayæ pancadāniya guiquēnē oōnædē Awēnē Odeye nempo beyæ ante nāmā pōnēnīnque Ao ante edæ mōnāmaī inānīpa. Edæ æcānō botō ānō ēñente Ao āna, tōmenganque mānōmaī cæcæcāimpa, ante Itota odōmongā ēñengadānīmpa.

Wēñænāni inānite gampo cæcadinque waa apcēnecampa (Māadoco 10.13-16; Odoca 18.15-17)

13 Ayæ ate, Wēñænāni inānite Itota pōnō gampo cæcadinque tōmēnāni beyæ Wængonguī ingante apcēnecampa ante cædinque wadāni tōmengā weca ænte pō ænte pō cædāni adinque tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē, Ænte pōnāmaī iedāni, ānīnque Baa Baa ānāni. 14 Ate wædinque Itota iñōmō edæ,

—Wēñænāni inānite ee amīni poncædānīmpa. Edæ mānīnāni nāni pōnēnō baī adobaī pōnēnāni inte edæ oōnædē Awēnē Odeye nempo do quēwēnāni inānīpa. Inīnque mīnitō iñōmō wēñænāni inānite Baa ānāmaī iedāni.

15 Ānīnque wēñænāni inānite pædæ gopo gampo cæcadinque wadæ gogacāimpa.

Māincoo nē nangui ēacā Itota weca ponte apcēnecampa (Māadoco 10.17-31; Odoca 18.18-30)

16 Ayæ wacā Itota weca pōnīnque,

—Awēnē nē Odōmōmi apænebi ēñemoe, angantapa. Botō æbānō waa cæbo inīnque cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwēmaīmoo.

17 Ante āñongā Itota edæ,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcā ingā incæte bitō botō imonte ānīnque, Æbānō waa cæquīmo, āmīi. Incæte, Quēwenguīmo, ante wæbi inīnque bitō, iīmaī cæedāni, ante Wængonguī nānō wææ angāinō ante ēñente cæe.

18 Angā wædinque,

—Ædedō ante āmīi.

Āñongante Itota wæætē,

—iīmaī. “Wacā ingante godō wænōnāmaī. Bitō mōnāmaī. Wacā ingā ināmaī iñongante godō mōnāmaī. Wacā quī awēmō ænāmaī. Wacā æbānō cæcāā, ante godō babæ wapiticæ ānāmaī. 19 Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinque godō waa cæe. Ayæ, Nāmā ante bitō waadete cæbi baī wadāni inānite adobaī godō waadete cæe.”

20 Angā ēñēnīnque edēningā iñōmō,

—Botō mānīnō bitō ānō baī do cæte pægaīmo inte botō quīnō edæ godōmenque cæquīmoo.

21 Āñongante Itota wæætē,

—Bitō, Ædæmō nō cæbo bacæboimpa, āmī inīnque edæ oōnædē bitō waēmoncoo ængūnīnque edæ ñōwo godinque imæca bitō mānīncoo tōmāncoo godonte ænīnque bitō ænīnta wæætē òmæpodāni inte wædāni inānite tōmānta godōmi

æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä eñëninque edëningä iñömö edæ, Botö mäincoo, ante nänö nanguï ëacoo ante pönente wæwente wædinque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä ininque edæ Itota tömengä miñæ nē godäni inänite apænedinque,

—Nawangä ämo eñëedäni, angantapa. Öönædë

Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nanguï ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa. ²⁴ Ayæ cämeyo

iñömö guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. Cämeyo ñænængade inongä inte pædæ

tadämaï ingä bai nē ëacä adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä inongä inte edæ æbänö cæte Wængongui Awënë Odeye nempo do wäänë guiite quëwenguingää.

²⁵ Ante apæ necä wædinque tömengä miñæ nē godäni wæætë ancai guiñëninque,

—Iñæmpa mänömaï i ininque æcänö wäänë guiite quëwenguingää, änänitapa.

²⁶ Itota tömënäni inänite cöwä adinque apæ necantapa.

—Waominique incæ nämä mini cædö beyænque ædö cæte quëwëmaïminii. Wæætë Wængonguinque nämä tömänö do cæcä ingampa.

²⁷ Angä eñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Mönitö iñömö edæ möni ëadincoo owæ caate bitö miñæ ömæpomöni inte pömöni abipa. Ömæpomöni imöni inte edæ quinö ænguimöni.

²⁸ Añongante Itota wæætë tömënäni inänite angantapa.

—Nawangä ämopa. Botö badömo ate tömancoo miincooque inque bayonte botö Waobo eñagaïmo iñömö edæ tömëmo ñäö ëmönö ëmöninque edæ pö tæ contactæboimpa. Ininque minitö botö imote nē tee empogaïmini inte mäniñedë ate tömëmini tæ contaïmpaa tipæmpoga go mempaa pö tæ contadinque awënëidi badinque edæ idægoidi tipæmpoga go mencabodäniya inänite apænte ancæminimpa.

²⁹ “Ayæ godömenque ämopa. Minitö nawangä oncodo tao godinque minitö tönïñadäni inänite ëmö cæte godinque badä inante mæmpocä ingante wënäni inänite botö ëmöwo beyænque ëmö cæte pömïnitapa. Ininque iïmaï ante nawangä ämopa. Æcänö botö beyænque mänömaï cædinque tömengä nänö eadi ömæ ëmö cæte goda iñömö tömengä nänö ëmö cæte godincoo bai adopocoo æncæcäimpa. Wïi adopogaque edæ æninque tömengä wæætë edæ godömenque adopocoo adopocoo æninque tiëë ganca mänimpoga æncæcäimpa. Ayæ botö pönö cæbo æninque tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa. ³⁰ Incæte edæ täno yæcado

ongöninäni pancadäniya
wæætē yæmiñæ gote
ongönäni bacädänimpa. Ayæ
yæmiñæ ongöninäni inte
wæætē yæcado ponte on-
goncädänimpa,” ante Itota
apænecacäimpa.

20

*Nē cädäni æbänö cädänii,
ante odömonte apænecampa*

¹ Itota ayæ edæ, Öönädē
Awënë Odeye nempo æbänö
quëwänäni, ante odömoncæte
ante iūmaī apænecacäimpa.
“Wacä nē ömæ ëacä nänö
cæbaī Öönädē Awënë Odeye
incæ adobaī cæcampa. Nē
ëacä ñäö bayö oncodo taod-
ingue, Æcänö ñöwoönæ botö
yowementacodē cæquīnaa.

² Ante adingue tömengä beyæ
nē cæcädäni inänite, Minitö
tömää itädē cæmīni ate botö
adocanque ingante deénadio
tigitamö adotamonque
pönöninge wacä ingante
wacä ingante adotamonque
adotamonque pönömo
æncæminimpa, añongante Ao
ante yowementacodē cæcæ
godänipa. ³ Gote cæyönäni
tömantadæ æñonte nē ëacä
tömänäni nāni godonte
æñömö gote ayongä wadäni
önonque cädämaī a ongönäni.

⁴ Adingue tömengä, ‘Minitö
adobaī gote cæmīni ate eyepæ
godömo æncæminimpa.’ Angä
ëñëninge Ao ante godänipa.

⁵ Ayæ tæcæbæcä iñonte
adobaī tömengä wadäni
inänite angä godäni ate
wæætē ædæ wæicä iñonte
adobaī taodingue wadäni
inänite angä godäni. ⁶ Ate

edæ awæncabo wæiyongante
edæ adocä tao ayongä
wadäni önonque a ongönäni
adinque tömengä tömänäni
inänite, ‘Quinante tömäa
itädē edæ cädämaī a
ongömīni.’ ⁷ Ante añongä,
‘Iñæmpa mönitö imönite,
Cædäni, änänipa cæquimönii.’
Änäni ëñëninge, ‘Minitö
adobaī edæ botö yowe-
mentacodē gote cædäni,
angä godänitapa,” ante Itota
odömonte apænecantapa.

⁸ Ayæ, “Gäwadecæ pönī bay-
onte nē ëacä iñömö tömengä
beyæ nē apænecä ingante
äninque, ‘Botö beyæ nē cädäni
inänite aa pebi pönäni ate
bitö tömänäni nāni cædi beyæ
godömi eyepæ æncädänimpa.
Awæncabo wæiyongä ñöwo
pönī gote cædinäni inänite
edæ täno godömi ænäni
ate wæætē wëenē gote
cædinäni inänite edæ ayæ
ate godömi æncädänimpa.’
⁹ Angä ëñente aa peyongä
awæncabo wæiyongä gote
cædinäni inte täno pönäni
ate deénadio tigitamö ado-
tamonque adotamonque
godongä ænäni. ¹⁰ Ate
adinque täno gote cædinäni
guiquënë, Mönö godömenque
ænguī impa, ante pönëñönäni
tömengä godongä æninque
edæ deénadio tigitamö incæ
adotamonque adotamonque
adopo adopo ænänipa.

¹¹ Æninque tömänäni nē
ëacä ingante piinte teded-
ingue, ¹² ‘Mönitö tömäa
itädē näwancate cæmöni
incæ iñæmpa cæbii. Ayæ
pönäni guiquënë wantæ iñö

adoque ooda ganca cædāni incæ mönitō bai adopo godōmi ænāni wæmōnipa tōō.' ¹³ Ante pīññōnāni nē ēacā wæætē adocanque ingante apænedinque, 'Īñæmpa botō bitō ĩmite wænæ wænæ cæbogaa. Edæ, Deēnadio tiguitamō adotamonque pōnōmo æncæbiimpa, añōmo Ao änāmaī ĩmitawoo. ¹⁴ Bado, bitō quī incæ ænte goe. Edæ bitō æni bai ayæ ponte cædingā ingante adopo godonguēnēmo intabopa. ¹⁵ Edæ botō ēadincoo incæ, Æcānō ingante godonguīmo, ante pōnente wædinque ædō cæte tōmēmo incæ änāmaī inguīmoo. Botō nē waa cæbo ĩñōmote bitō guiquēnē edæ piinte abi awædō,' ante nē ēacā angampa."

¹⁶ Māninganca ante odōmōnte apænedinque Itota ĩñōmō, "Mānōmaī cædāni ĩnque botō, Tāno yæcado ongōñināni inte wæætē yæmiñæ gote ongoncædānimpa, antabopa. Ayæ, Yæmiñæ ongōñināni inte wæætē yæcado ponte ongoncædānimpa, ante apænetabopa," ante apænegacānimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē adodō ante apæncæ (Mäadoco 10.32-34; Odoca 18.31-34)

¹⁷ Mānī godinque Eedotadēē gocæ cædinque tōmengā miñæ, Dote, ante nāni gocabo ĩnānite Itota nānēnē ænte māodinque idōmæ goyōnāni apænecantapa.

¹⁸ —Ñōwo ĩñōmō edæ mönō Eedotadēē ĩñōmō

æicæimpa. Æi gote ongōmō ate adocanque, Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō ongongāā, ante wadāni ĩnānite godō odōmongā bæi ongonguināni. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni nempo tōmengā botō ĩmote pædæ godongā ænque tōmēnāni wæætē botō ĩmote apænte ānque, Cōwē wæncæcāimpa, ancædānimpa. ¹⁹ Ayæ edæ, Awæ ñænquedimæ cædinque tōmengā ingante timpote wænōedāni, ante tōmēnāni oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni nempo botō ĩmote wæætē māo godōnāni æncædānimpa. Ænque tōmēnāni wæætē botō ĩmotedō ante badete todinque ayæ tæi tæi pānque awāa timpodāni wæncæboimpa. Nāñe wæmo ate Wængonguī angā beyænque botō mēōnaa go adoōnæque ĩñonte ñāni òmæmoncæboimpa, ante Itota apænegacāimpa.

Tantiago tōnō Wāo badā, Botō āmaī ante cæe, angampa (Mäadoco 10.35-45)

Tebedeo wēna Wāo tōnō Santiago ĩñōna tōmēna badā ĩñōmō tōmēnā wēna tōnō Itota weca ponte ædæ wæænque edæ, Botō āmaī ante cæe, ante apæncæ.

²¹ Ēñēnque Itota,

—Mīnō quīnō apæncæte ante pōmī.

Åñongante,

—Bitō Tæiyæ Awēnē Odeye bate tæ contadinque edæ botō wēñæna ĩnate āmi ate

adocanque bitö tömëmæmi
inö adocanque dipæmæmi
inö tæ contaquïna ämopa,
angantapa.

²² Eñninque Itota wæætë,

—Iñæmpa adämaï inte
minitö ämini awædö. Botö
nantate wæwenguimæ bai be-
cabo bai minatö edæ adotaca
becate bai Ao ante botö beyæ
nantate wæwenguimïnaa.
Edæ æpænë guite bai botö
wænguimæ bai guiñenämaï
imïnapa diyæ botö beyæ
wænguimïnaa.

Ñongante,

—Ao ante guiñenämaï
cæcæmönaimpa, änatapa.

²³ Itota wæætë,

—Botö nanguï caate
wæwëmo bai minatö adotaca
bete bai äanque bai caate
wæcæmïnaimpa. Näwangä
impa. Incæte æcänö botö
tömëmæ inö æcänö botö
dipæmæ inö tæ contaquïna
botö edæ pönö änämaï imopa.
Wæætë botö Mæmpo do,
Mäninaque mänimpaa tæ con-
taquïna, ante në badongaingä
inte tömengä adocanque godö
angä contaquïna, ante Itota
apænegacäimpa.

²⁴ Mänömaïnö ante
tededapa töö, ante eñninque
wadäni diete ganca tömengä
miñæ në godäni guiquënë
iñäna näna caya ïnate edæ
pïinänitapa.

²⁵ Pïinäni
ïinque Itota aa pecä pönäni
ate tömënäni ïnänite iïmaï
apænecantapa.

—Oodeoidi ïnämaï ïnäni
awënëidi æbänö cædänipa,
ante do eñëmïnipa. Tömënäni
iñömö nämä beyænque ante
cædinque nanguï pïinte änäni

wædinque tömënäni nempo
quëwënäni wæætë do eñente
cædänipa. Ayæ tömënäni
weca në ñænænäni ïnönäni
iñömö, Tömëmoque ämo
eñente cædäni, ante pïinte
änäni wædänipa. ²⁶ Minitö
guiquënë tömënäni nämä
beyænque ante nanguï änäni
bai wïi adobai cæquënëmini
imïnipa. Wæætë mini cabo
iñömïni adocanque ñænængä
pönï ingä bacæte ante
cædinque tömengä wæætë
edæ minitö beyæ në cæcä
baquënergä ingampa. ²⁷ Ayæ
yæcado ongöinente wæcä
iñömö tömengä yæcado
ongoncæte ante cædinque
wæætë edæ yæmiñæ pönï
gote tömänäni ïnänite në
cæcä badinque tömengä
nämä beyæ ante cædämaï
inguënergä ingampa. ²⁸ Edæ
Waobo eñagaïmo inte
adobai, Botö beyæ pönö
cæcædänimpa, ante wïi pömo
imopa. Wæætë wadäni beyæ
godö cæcæte ante pömoimpa.
Ayæ edæ nanguï ïnäni tee
mönete bai wæwëñönäni botö
wæætë, Tömënäni wibænete
tacædänimpa, ante tömëmo
wepæ incæ godoncæte ante
pömo imopa, ante Itota
apænegacäimpa.

*Babetamöna iñönate Itota
gampomongä waa bamönapa
(Mäadoco 10.46-52; Odoca
18.35-43)*

²⁹ Itota mäninö godinque
Eedicoo näni quëwëñömö
ponte tayönäni tömengä
miñæ nanguï ïnäni tee em-
pote godänitapa. ³⁰ Goyönäni
onguiñæna babetamöna

iñömö taadö wedeca tæ contate a ongöñöna, Itota pongampa, änäni eñëninque aa pedatapa.

—Awënë, bitö Dabii wodi pæimi inömi inte mönatö imönote pönö waadete waa cæe.

³¹ Ante añöna godongämæ godäni guiquënë, Apocænë inguënë quëwënaa, änäni incæ godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë, bitö Dabii wodi pæimi inömi inte mönatö imönote pönö waadete waa cæe, änatapa.

³² Itota iñömö næ gongæninque añecä pöna adinque,

—Mīnatö iminate quīnō cæbo ämīnaa.

³³ Angä eñëninque,

—Awënë gampomömi awinca wi ænete bai aquimöna, ante wæmöna.

³⁴ Añöna Itota tömëna godongämæ wæte bai pönëninque edæ pædæ gopo gampomongantapa. Gampomongä ate tömëna waa ada badinque Itota miñæ do godatapa.

21

Itota Eedotadëe iñömö pongampa

(Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40; Wäö 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëe obo pöninque Odibowænquidi ontacamö goimö Betapagüee nani quëwëñömö ganca pöñönäni Itota tömengä miñæ nê goda mënaa inate da godöninque angantapa.

² Tömëna inate,

—Mänii nani quëwëñömö ongö amina. Tömëñömö go guite ayömina bodo onquiyæ nana wencaya ñäni ñæi a ongö acæminaimpa. Ñäni ñæi a ongö adinque minatö mänina inate ñi cæyænte botö weca ænte pöeda. ³ Ayæ minatö iminate wææ änäni eñëninque minatö wæætë edæ, Awënë nänö ænguënönö ante ænte gomönapa, ante apæneedä. Ayæ, Tömengä iinque cæte ate do da pönongä æncæminimpa, ante apæneedä, angantapa.

⁴ Do iñömö Wængongui beyæ nê apænecä iimainö ante nänö apænegainö ante edæ iinque bacæimpa, ante mänömaï cætimpä.

⁵ “Tiöno iñömö quëwënäni inänite iimäi äedäni, ‘Badogaa, mīnitö Awënë Od-eye ñöwo mīnitö weca pongä aedäni.

Edæ mönö mäincoo mongæwënongä bodo wengäa tæ contate mönö Awënë pongampa.

Tömengä gänë pönengä inte bodoga contate pongä aedäni, ante ancæminimpa.”

Ante docä nänö apænegainö ante ñöwo iinque cætimpä.

⁶ Mänömainö ante angä eñente godinque tömengä miñæ nê goda iñömö Itota nänö äninö bai do cædinque, ⁷ bodo nana wencaya inate töi töi ænte pöninque tömëna weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque

edæ nanguĩ ináni, Itota nänö ponguinö, ante tömënäni weocoo yabæcooque ñö cædinque bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma õñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwaĩnonque gocantapa. ⁹ Gocä adinque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö godongämæ godinque nanguĩ ináni yedæ äninque,

—Bitö Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte pömi adinque, Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængonguĩ emöwo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængonguĩ bitö imite waa cæcæcäimpa. Ayæ öönædë iñömö adobai, Badogaa, möni quëwenguinque, ante ingæimpa.

¹⁰ Ante mänii cædinque pöñönäni, Itota Eedotadëë pongä adinque mäniñömö quëwënäni ancai guñëninque,

—Mäningä æcänö ingää.

¹¹ Ante wæyönäni godongämæ, pönäni iñömö,

—Itota ingampa. Tömengä iñömö Wængonguĩ beyæ në apænecä inongä inte Gadideabæ Näatadeta quëwente pongä ingampa, ante apænegadänimpa.

Wængonguĩ oncö tæiyæ waëmö baccëimpa, ante cæcä (Mäadoco 11.15-19; Odoca 19.45-48; Wäö 2.13-22)

¹² Itota iñömö Wængonguĩ oncö ñænæncönë yabæcönë pö guiidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wadäni në godonte ænäni tönö

ongönäni adinque tömengä tömänäni inänite, Oncodo taoedäni, äninque da ta-dongä oncodo tao godänitapa. Ayæ campio ante nänäni godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante në mänäni nänäni cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmæ tæ go wææntapa. ¹³ Ayæ tömënäni inänite angantapa.

—Wængonguĩ beyæ iimaĩnö ante yewæmongatimpa. “Waadäni botö oncönë pö guiidinque botö imote apænecædänimpa,” ante Wængonguĩ angä incæte minitö wënæ wënæ cæmini beyænque Wængonguĩ oncö incæ në awëmö ö ænäni nänäni womöincönë bai wentamö bapa töö.

¹⁴ Äninque Itota ayæ Wængonguĩ oncö ñænæncönë yabæcönë ongöñongä pæ opa pæ opa godäni tönö babetamönäni tömengä weca pönäni adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹⁵ Mänömai mä cæcä waa badäni ate wædinque, Wængonguĩ quĩ, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni guiquënë püinte badänitapa. Ayæ wëñænäni Wængonguĩ oncö ñænæncö yabæque ongöninque yedæ äninque, “Badogaa, Awënë Dabii pæimi inömi adinque möni quëwenguinque impa,” ante Yæ änänitapa. Änäni ëñëninque në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni ænguĩ badinque ¹⁶ Itota ingante änänitapa.

—Wëñænäni æbänö änäni ëñënamai imitawo.

Äñönäni Itota,
 Do eñemopa. Iñæmpa
 mīnitō guiquēnē Wængonguī
 beyæ ante iimainō ante
 yewæmonte ongō adāmaī
 inte ānewēmīnitawo.
 “Bitō tæcæ eñadāni tōnō
 goömæ nē gānāni
 inānite apænebi
 eñente,
 tōmēnāni Ao ante nō pōni
 tedinque,
 Wængonguī tæiyæ waēmō
 ingānō, ante watapæ
 apænedānipa.”

Mānōmainō ante yewæmonte
 i apa ānewēmīni.

17 Änīnque Itota edæ
 tōmēnāni inānite emō cæte
 wadæ godīnque Betānia
 nāni quēwēñōmō gote mon-
 gacāimpa.

*Iigowæ ömæcawæ i ad-
 inque Itota pīngampa
 (Mäadoco 11.12-14, 20-26)*

18 Nāō bayō Eedotadē
 nāni quēwēnō gāmænō adodō
 pōnīnque Itota gæwænte
 wæcantapa. 19 Gomō adīnque
 iigowæ a ongō ponte ayongā
 õñaboque emæ adīnque,

—Ömæcabi imi cōwē in-
 cadāmaī incæbiimpa.

Äñongā iigowæ incæ guīñē
 wænīmpa. 20 Guīñē wæ
 adīnque tōmengā mīñæ nē
 godāni iñōmō,

—Quimæ iigowæ iñontobæ
 guīñē wæ amōō.

21 Ante wæyōnāni Itota
 iñōmō edæ,

—Nāwangā ante mīnitō
 imīnite apænebopa. Wīi
 æmæ pōnēmīni inte wede
 pōnēmīni inīnque mīnitō
 iigowæ inte botō cæbaī

adobaī do cæbaimīni. Ayæ
 godōmenque cædīnque mīnitō
 ānanquidi ongō ate, “Ānanquidi
 eñēmi, ānīnque, Bitō cabænte
 wo gote gāwapænē guīie,”
 ante āmīni inīnque edæ mīnitō
 ānīnō baī do babaimpa.
 22 Wængonguī ingante wede
 pōnēmīni inīnque quīēmē
 incæ ante tōmengā ingante
 apænēmīni incæ mīni ānīnō
 tōmānō æncæmīnīmpa, ante
 apænegacāimpa.

*Awēnē imipa, ante æcānō
 ānaī, ante Itota ingante
 ānānipa*

*(Mäadoco 11.27-33; Odoco
 20.1-8)*

23 Itota ayæ Wængonguī
 oncō ñænæncōnē yabæcōnē
 pō guīdīnque odōmonte
 apænecā eñēñōnāni, Wængonguī
 quī, ante nē godōnāni
 ñænænāni tōnō oodeoidi
 inānite nē aadāni, Nāni
 Picæncabo, nāni ānāni tōnō
 tōmengā weca pōnīnque
 ānānitapa.

—Æcānō nē angā inte bitō
 imite angā cæbii. Iñæmpa, Nē
 āmi bacæbiimpa, ante æcānō
 pōnō āna eñente nē āmi inte
 baī cæbii, ante eñencæte ante
 wæmōnipa.

24 Änāni eñēnīnque,

—Mīni āmaī botō adod-
 eque āmo eñēnīnque mīnitō
 tāno apænēmīni eñente ate
 māniñedē ate botō wæætē,
 Æcānō nē āna inte pōnō
 angā cæboo, ante apænebo
 eñēmaīmīnīpa. 25 Wāō wodi
 ingante guiquēnē, Bitō
 æpænē guidoncæbiimpa, ante
 æcānō āna eñente guidongāi,
 ante pōnēmīni. Wængonguī

öönädē apæñecä eñente
cæcantawo. Wæætē edæ
waodānique änāni eñente
cæcantawo. Ædō ante
pönēmīni.

Itota angä eñēninque
tömēnāni nāmāneque wæætēdō
wæætē tedecōninque,
“Wa, æbānō anguii, ante
wædānitapa. Iñæmpa,
Wængongui angä eñēninque
Wäö cægacäimpa, ämō
baī Itota wæætē mōnō
imonte, ‘Quinante pönēnāmaī
imīnitawo,’ ancædongäimpa,”
ante wædānitapa. ²⁶ Wæætē
edæ, “Waodāni tömānāni,
Wængongui beyæ nē
apæñecä Wäö wodi in-
gacäimpa, ante pönēnānipa,
ante pönente wædinque Itota
ingante nē änāni iñōmō,
Wadāni pīnāni wæcæ wæ,
äninque, Waodānique änāni
eñente Wäö cægacäimpa, ante
mōnō ædō cæte anguii.”

²⁷ Ante pönēninque
tömēnāni Itota ingante edæ,
—Wa, eñēnāmaī imōnipa.

Ante wæyönāni Itota edæ,
Iñinque botō adobaī, Æcānō
nē angä inte pōnō angä
cæboo, ante mīni änīnō ante
apæñedāmaī incæboimpa,
angacäimpa.

*Mæmpocä wēna æbānō
cæda, ante odōmongampa*

²⁸ Itota odōmoncæte ante
apæñedinque,

—Mīnitō guiquēnē odōmonte
tedebo ate ämo eñente
apæñemīni eñēmoedāni. Iīmaī
impa. Waocä tömengä wēna
mēnaa iñōna adocanque weca
godinque mæmpocä iñōmō,
“Botō wēmi, bitō ñōwoñæ

yowmentacodē cæte pōe.”
²⁹ Añongä edæ, “Wīi goinēmo,”
angampa. Wæætē edæ
ayæ ate pönencōninque edæ,
Botō ædō cæte Baa äninque
quēwēmo, ante pönēninque
edæ mæmpocä nānō änīnō
ante eñēninque edæ cæcæ go-
campa. ³⁰ Ayæ ate mæmpocä
wæætē wacä wengä weca
adobaī māo añongä tömengä
edæ, “Bitō mæmpobi ämi
eñente gocæboimpa,” ante
apæñecä incæte edæ godāmaī
ingampa. Mäninque ante
tedebo. ³¹ Ñōwo mīnitō
imīnite ämopa, Mæmpocä nānō
änō baī æcānō cæcäi, ante
pönēmīni.

Añongante,

—Tānocä.

Ante apæneyönāni Itota
tömēnāni iñānite wæætē,

—Nāwangä ämopa. Mīnitō
Awēnē Wængongui Od-
eye nempo pō guidāmaī
iñōmīnite odōmāno awēnē
beyæ nē æwēnāni tōnō
onquiyænāni māincoo
beyæ ante nē towente
quēwēnāni tōnō tāno ponte
do guicædānimpā. ³² Edæ
Wäö wodi mīnitō weca
ponte nō cæte tōinō ante
odōmōñongante mīnitō iñōmō
pönēmīnitawogaa. Ayæ
godōmenque awēnē beyæ
nē æwēnāni incæ māincoo
beyæ ante nē towente
quēwēnāni tōnō incæ do
pönēnānipa. Ayæ mīnitō
mānōmaī cædāni adimīni
incæte wæætē wēnæ wēnæ
mīni cædinō ante wædāmaī
inte wīi pönēmīnitapa tōō,
ante Itota apænegacäimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante (Māadoco 12.1-12; Odoca 20.9-19)

³³ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Wængongu Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencæminīpa, ante botō imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmonte apænebo ēñēedāni. Edæ iīmaī impa. Ōmæ ēacā yowementacodē da da māo da caate wææ cædinque, Tōmēmō ænte pīnā pīnā gāwate wæ yopænte tōmēmæ ænguīñōmō ante cædinque ææ wote badongantapa. Ayæ, Yowementacodē awēmō guīdāmaī incædānīpa, ante cædinque æi wænōmēnæca gomō aquīñōmō mænongā ate nē ēacā iñōmō wabæca gocæ cædinque wadāni ōmæ wite nē aate tā pedāni inānite apænecantapa. Botō yowementacodē incæ mīnitō ōmæ wite aadāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncæminīpa, angā Ao añōnāni wadæ gocantapa.

³⁴ Ayæ yowedepo wodo bayonte tōmengā ingante nē cædāni inānite, Mīnitō yowementacodē nē aadāni weca godinque botō yowemō incæ pancamonga āmīni æninque botō weca wæætē māmōmīni æmoedāni, angā godānitapa.

³⁵ Angā godinque pōnāni adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōnāni inānite bæi ongōninque adocanque ingante nanguī tæi tæi pāninque wacā ingante godōmenque wænōnāni

wængā ate ayæ wacā ingante dicaca tacadāni. ³⁶ Adinque māo apænedāni wædinque nē ēacā iñōmō wæætē godōmenque nanguī ināni da godongā gote pōnāni adinque nē aadāni guiquēnē adobāi cædāni wædānitapa.”

³⁷ Ayæ godōmenque odōmōninque Itota apænecantapa. “Īninque nē ēacā iñōmō, ‘Tōmēmō wengā ingante da godōmo gocā adinque tōmēnāni guīñente wædinque ee abainānīpa,’ āninque tōmengā ingante da godongā tōmangā pōnī gocantapa. ³⁸ Yowementacodē nē aadāni guiquēnē gomō ayōnāni nē ēacā wengā dicæ pongā adinque, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo iñi edæ iingā iñōmō nē ænguīngā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængā ate edæ mōnō quī babainpa.’ ³⁹ Änewēninque tōmēnāni nē ēacā wengā ingante edæ bæi ongonte yowementacodē wææ cæte iñōmō yabæque edæ, Ōmæe, ante wænōnāni wængantapa.”

⁴⁰ Ante māninganca odōmonte apænedinque Itota iñōmō tōmengā ingante nē ānīnāni inānite angantapa. “Īninque mīnitō iñōmō, Nē ēacā pōninque edæ yowementacodē nē aaquēnēnāni inānite æbānō cæquīngāā, ante pōnēmīni.”

⁴¹ Ante añongante tōmēnāni wæætē,

—Ōmæe, ante nē wænōnīnāni inānite tōmengā nāēmæ

edæ, Ömäe, ante wæningä wæncæðanimpa. Ayæ wæætë, Æðänidö nö cædinque yowedepo iñö yowedepo iñö tä pete pönönäni ænguimoo, ante adinque awënë, Minitö wæætë aacæminimpa, angä Ao ante aacæðanimpa, ante apænedänitapa.

42 Itota ayæ tömënäni inänite,

—Wængonguï angä eñente nāni yewæmongaintaa æbänö ongö ante minitö adāmaï inte ämini awædö, angantapa.

“Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante nē mænönāni nāni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca inique täno nāni ñönöinca bæbængapa do bacapa.

Wængonguï Awënë incæ mänömaï cæcä adinque

mönö waocabo guiñente wædinque waa amopa,”

Ante yewæmonte impa abaïminipa.

43 Mäninö mini eñenāmaï inö beyæ minitö Awënë Wængonguï Odeye nempo quëwente mini cæquënënö incæ ö ænte bai cæcä wæcæminimpa. Ayæ wæætë wadāni inänite tömëmö wainca incate bai nö cæðāni inänite godö angä eñëninque tömënäni wæætë tömengä nempo quëwente waa cæcæðanimpa.

44 Botö iñömö mänü dica waëmonca bai inömo inte ämo eñëninque nē wæcä iñömö tömengä iñömö mänincaa tæ

go wææninqe wæðænque tobænte wæcä bai inongä inte botö önöwa gäänë ædæ wææncæcäimpa. Wæætë æcänö ingante Wængonguï piinte mänincaca tacacä ina tömengä guiquënë quiëmë bai yaintai bai goquinö anguënë, ante pönëminiyaa.

45 Ante nē aaquënënäni nāni cæinö ante odömöninqe Itota apænecä eñente wædinque, Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi iñömö, Iñæmpa mönö imonte piinte angä awædö, ante pönente wædinque, 46 Quinö cæte tömengä ingante bæi ongonte ö ænguï, ante cöwä adänitapa. Incæte, Waodāni tömänäni, Wængonguï beyæ nē apænecä Itota inongä ingampa, ante pönënanipa, ante wædinque, Piināni wæcæ wæ, äninque edæ ñimpo cægadänimpa.

22

Monguimæno ante odömönte apænecampa

(Odoca 14.15-24)

1 Wængonguï Awënë æbänö cæquiringä, ante eñencæminimpa, ante imæca awënë nänö cæinö ante Itota tömänäni inänite wæætë odömönte apænegacäimpa.

2 “Inguipoga awënë odaye tömengä wëñæ beyæ monguimæno ante nänö cæbai öönæðë Awënë Odeye iñömö adobai cæcampa. 3 Inguipoga awënë iñömö tömengä ingante nē cæðāni inänite, Wëenë

botö äninäni inänite wente ænte pöedäni. Angä tē tē wente ænäni eñēninque edæ, Wii pöinewædö, änäni. ⁴ Eñente wædinque awënë wæætē wadäni tömengä ingante nē cædäni inänite da godöninque, 'Wëenē botö äninäni weca godinque botö beyæ iimainö ante apænemini eñencædänimpa. Botö wengä monguimæno ante wagadaidi onguinænäni tönö cæninäni oguimo pöni inäni inänite do wænöninque botö ææmænoca do eyepæ cæbopa. Botö wengä monguimæno pö beedäni, ante mæmpocä angampa, ante edæ botö beyæ apæneedäni.' ⁵ Angä eñēninque gote apæneyönäni tömēnāni eñēnāmaī inte önonque wadæ godinque pancadäniya gönea ante goyönäni wadäni godonte æncæte ante godänitapa. ⁶ Wadäni ayæ ongönäni guiquenē eñēnāmaī inte awënë nänö da godonte nē cædäni inänite pīinte wænæ wænæ cædäni wæyönäni mao wænönäni wænänitapa."

⁷ "Mänömaī cædäni ate wædinque awënë odaye iñömö äingä badinque tömengä tontadoidi inänite angä eñēninque nē wænöninäni inänite mao capo wænönäni. Wænäni adinque godömenque onconcoo tömēnāni nāni eadincoo iya tänäni. ⁸ Ininque edæ awënë wæætē tömengä ingante nē cædäni inänite, 'Monguimæno do eyepæ cæte ongö incæte botö nē äninäni

waa cædänipa diyæ ämo bequinäni. ⁹ Ininque minitö wæætē edæ iyænompoga iyænompoga mao godinque æcämenque ingante bee tēninque tömēnāni tömānāni inänite ämīni ææmæno pö becædänimpa.' ¹⁰ Angä eñente cædinque nē cædäni taadonque pö bee bee bee tēninque waa cædäni incæ wiwa cædäni incæ tömānāni inänite añete ænte mämönäni pö monguimæno oncönē pö guidinque eyede goto gongænte bedänitapa."

¹¹ Ayæ, "Awënë odaye iñömö eñacæ pö bedäni inänite acæ guiyongä edæ adocanque monguimæno bequī weocoo awënë odaye nänö pönönincoo incæ wēñadāmaī inte önoncooque ee mongængä. ¹² Adinque, 'Æmigo, bitö ædö cæte monguimæno weocoo wēñadāmaī inte önoncooque ee mongænte guibii,' ante añongä edæ pæ wēnecä. ¹³ Adinque awënë odaye iñömö nē aadäni inänite äninque, 'Nē monguimæno weocoo wēñadāmaī ingä ingante minitö goti wimpote wææ goti wēwate edæ wēmö iñömö nāni guingo imonte Yæ yæ ante wæyömö mao wido cædäni,' ante awënë odaye angampa. ¹⁴ Mänömaī nāni cædö bai adobai impa. Edæ nanguī inäni inänite Wængongui, Pöedäni, angä incæte edæ wædænque inäni inänite apænte Ao ante ængampa," ante Itota apænegacäimpa.

Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededänipa

(Mäadoco 12.13-17; Odoca 20.20-26)

15 Itota mänömaï apæneca eñente wædinque Paditeoidi wadæ godinque godongämæ ponëë cöninque, Mönö pïinte apænte anginque ante quïnö cæmö ate Itota adod-eque wapiticæ tededinque oda cæquingää. 16 Ante pönëninque tömënäni nē emiñænäni tönö Edodeidi inänite da godönäni godinque Itota weca pöninque,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Bitö nö pönente cæbi ïimpa, ante do eñëmönipa. Ayæ bitö ayömi mönitö tömämöni önömönique ïmöni adinque bitö, Waodäni æbänö anguinäni, ante ayæ, Æbänö cæquinänii, ante wädämaï inömi inte edæ Wængonguï taadö ante guiñenämaï inte nö odömönte apænebipa. 17 Ìninque bitö æbänö pönëmi. Odömäno gobiedöno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tigitamö nänö äintamö ante æbänö wææ yewæmonte ï, ante eñencæte ante wæmönipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo, ante apænebi eñencæmönimpa.

18 Äñönäni Itota iñömö tömënäni do, Cæmö wapiticæ tedecæcäimpa, ante näni äñinö ante do eñëninque tömënäni inänite wæætë edæ,

—Mïni wadö tedete wadö cæcabo iñömö edæ quïnante botö ïmote, Æbänö cæmö oda cæquingää, ante cæmïni.

19 Tetædo tigitamö nänö äintamö odömömi aquïmo.

Äñongä deënadio tigitamö adotamonque ænte pönäni.

20 Adinque tömënäni inänite Itota,

—Æcänö awinca bai yewæmonte badonte ï. Edæ æcänö emöwo ante yewæmonte ï.

21 Äñongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmonte badonte ïmpa. Adocä emöwo ante yewæmonte ongö amönipa.

Änäni eñëninque Itota iñömö edæ,

—Awënë Tetædo quï ï ïninque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætë Awënë Wængonguï quï ï ïninque Wængonguï ingante godonguï ï apa anewëmïni.

22 Ante Itota nänö äñinö eñente beyæ, Quiëmë bai angää, ante ancai guiñente wædinque wadæ gogadänimpa.

Ædö cæte ñäni ömæmonguï, ante wædänipa

(Mäadoco 12.18-27; Odoca 20.27-40)

23 Mäniönæ adoönæ iñonte Tadoteoidi nē, Waocä wæninque ñäni ömæmönämaï æmæwo wængampa, ante nē anewënäni inte Itota weca pöninque, ïimainö ante eñencæte ante wæmönipa, äñänitapa.

24 —Awënë nē Odömömi eñëmi. Möitee wodi mönö beyæ ante wææ yewæmöninque ïimaï ante yewæmongacäimpa. Waocä möninque wëñæ tapæidämaï inte wængä ate tömengä

töniñacä wæætē owæmpoingä ingante möninqe wēñæ tapæidinque, Botö töniñacä wodi wengä ingampa, ante pæpogacæcäimpa, ante yewæmongacäimpa. ²⁵ Ñowo iñömö möni cabo iñömönite adodäni nani caipæ onompo æmæmpoque go mēnaa inäni iñönäni bamoncadengä möninqe wēñæ tapæidämaï manguiwēninqe edæ näñe wängä ate ayæmengä wæætē owæmpodingä ingante mongä. ²⁶ Ìninqe ayæmengä incæ adobaï wēñæ ömæpocä näñe wængantapa. Ayæ wææ wacä ayæmengä adocä ingante monte ate wēñæ adobaï tapæidämaï inte edæ näñe wængantapa. Ayæ wææ wacä adobaingä, ayæ wææ wacä tapæidämaï inte näñe, ayæ wææ wacä, ayæ wææ ayæmengä pöni adocä ingante möninqe wēñæ tapæidämaï inte näñe wængantapa. ²⁷ Onquiyængä guiquēnē owæmpote wædinque tömangä pöni näñe wængantapa. ²⁸ Ìninqe, Mönö ñäni ömæmonguïönæ, ante mini äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö nänöogængä baquingää. Edæ tömengä ingante iñömö edæ tömänäni manguiwengadänimpa. ²⁹ Äñönänite Itota wæætē,

—Minitö iñæmpa. Wængonguï angä eñente nani yewæmöinta adämaï inte bai ämini awædö. Wængonguï adocanque tæï piñængä inte edæ tömäa cæcampa, ante pönänämaï

inte edæ oda cæte ämini awædö. ³⁰ Edæ Wængonguï anquedoidi öönädē cöwē owodäni bai inönäni inte waodäni ñäni ömæmöninqe godö ñänönämaï inäni inte edæ mönämaï inguinänidö anguēnē. ³¹ Wæætē do wængainäni nani ñäni ömæmonguïnö ante eñencæminimp ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongö adämaï iminitawo. ³² “Botö iñömö Abadäo Wængonguïmo ingaïmo inte ayæ Itæca Wængonguïmo ingaïmo inte botö Aacobo Wængonguïmo adobo imo anguēnē,” angacäimpa. Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wæninäni tömēnäni Wængonguingä ædö cæte inguingää. Wæætē edæ müi quēwēnänique tömēnäni Wængonguï inongä ingampa. Ìninqe edæ nē wænte godinäni incæ ayæ müinäni quēwēnäni inänipa, ante pönenguēnē änewēmīnii.

³³ Ante apænecä eñēninqe godongämæ eñengönäni guiquēnē, Æbänö cæte Itota waa pöni odömonte apænecä eñēmönii, ante wægadänimpa.

Wængonguï nänö wææ angäine mēnea tæñineda pöni ēnepa (Mäadoco 12.28-34)

³⁴ Tadoteoidi guiquēnē, Ædö cæte gomonga anguï, ante edæ pæ wēenedänitapa. Mänömaï Itota nänö nö äninö beyæ pæ wēenedänipa, ante tededäni eñēninqe Padi-teoidi wæætē godongämæ pönänitapa. ³⁵ Itota æbänö cæte wapiticæ ämaingää, ante pönēñönäni adocanque

idægoidi nāni wææ angainō
ante nē ate ēñēnongā iñōmō
Itota ingante angantapa.

36 —Awēnē nē Odōmōmi
ēñēmi. Wængonguī, Īmaī
cæedāni, ante nānō wææ
angainēcoo ante pōnēninque
ædedō tæine pōni i iñonte
mōnō nanguī ēñente waa
cæquī.

37 Añongante Itota iñōmō,

—Īmainō ante nānō wææ
angaine iñōmō edæ tæine
pōni iñonte mōnō nanguī
ēñente waa cæcæimpa.
“Wængonguī mōnō Awēnē
ingante bitō mimō entawente
waadedinque bitō ocāi en-
cabi inte nō pōnēninque bitō
ōnōwoca ēwocabi inte edæ
tōmengā ingante ædæmō waa
waadete pōnēe.” 38 Māine
nānō wææ angainō waa
pōni i ĩnque māine tāno
waa cæquī impa. 39 Ayæ
wade nānō angainō adobaī
nanguī waa ēñente cæquī
impa. “Bitō nāmā bitō
waadete waa cædō bai
adobaī pōnēninque wadāni
inānite adobaī waa waadete
cæe.” 40 Īmaī cæedāni, ante
Mōitee wodi nānō wææ an-
gainō ayæ Wængonguī beyæ
nē apænedāni nāni angainō
cæcæte ante cædinque edæ
māine Wængonguī mēnea
nānō wææ angaine ēñente
cæte beyænque edæ tōmānō
edæ do eyepæ cæte impa,
ante Itota apænegacāimpa.

*Codito æcānō pæingā
iñongā ingāā, ante apænecampa
(Māadoco 12.35-37; Odoca
20.41-44)*

41 Māniī Paditeoidi
adoyōmō ponte ayæ
ongōñōnāni Itota tōmēnāni
inānite angantapa. 42 Itota
iñōmō tōmēnāni inānite,
—Codito iñōmō æcānō
ingāā, ante pōnēmīni. Æcānō
Wengā inongā ingāā, ante
pōnēmīni.

Ante añongante Paditeoidi
wæætē,

—Awēnē Dabii pæingā
iñongā ingampa.

43 Añōnānite Itota edæ,

—Awēnē Dabii pæingā
iñongā iñongante edæ Dabii
tōmē edæ Codito ingantedō
āninque quīnante, Awēnē
īmpa, angacāimpa.

44 “Awēnē Wængonguī incæ
botō Awēnē ingante
apænedinque,

Botō tōmēmæ inō tæ con-
tayōmi,

bitō ĩmite nē pīināni inānite
bæ tabo ate

bitō ōnōwa gāānē ongōñōnānite
bitō pīnā gāwacæbiimpa,
angacāimpa.”

Ante Wængonguī Ōnōwoca
apænecā ēñēninque Dabii
wodi yewæmongacāimpa.

45 Codito nē Awēnē ingampa,
ante awēnē Dabii wodi nānō
nē angaingā iñongā inte edæ
adocā Codito iñōmō ædō
cæte nāēmæ Awēnē Dabii
wodi pæingā inguingāā, ante
pōnenguēnē ānewēmīni.

46 Ante añongā edæ
tōmānāni, Mōnō ædō cæte
wæætē anguī, āninque
ēñēnāmāi inte edæ pæ
wēēnegadānimpa. Ayæ ĩncayæ
ate, Apænebi ēñēmōni, ante
ædō cæte anguīmoo, ante edæ

tömänäni guĩñente wædinque
änämaĩ ingadänimpa.

23

*Paditeoidi tönö nē
odömönäni inänite Itota pĩnte
angä*

*(Mäadoco 12.38-40; Odoca
11.37-54, 20.45-47)*

¹ Pæ wëenedäni adinque
tömengä miñæ nē godäni
godongämæ ongönäni nangui
inäni tönö ongõñönänite
Itota tömänäni inänite
apænecacäimpa.

² “Nē odömönäni tönö
Paditeoidi iñömö Möitee
wodi nänö angainö ante
nē eñenäni inte nē nō
odömönte apænedäni inänipa.

³ Mänömaĩ inäni adinque
minitö iñömö tömënäni äñinö
ante tömänö ante cōwē
eñente cædäni. Wæætē
tömënäni nāni cæi bai
cædämaĩ iedäni. Edæ, Iimaĩ
cædäni iimaĩ cædäni, ante
nāni änö ante tömënäni nāmä
incæ eñenāmaĩ cædänipa.

⁴ Edæ mäincoo teëmencoo mö
paate wadäni önönancapæ
cö cædancapænäni bai
cædinque tömënäni, Wadäni
guëmancædänimpa, ante
cædämaĩ inäni inte önompogonca
adopogoncaque incæ gä
ænancapænāmaĩ inänipa.”

⁵ “Quiēmē cædäni incæ
tömënäni cōwē, Wadäni
botö imote waa acædänimpa,
ante cædänipa. Wadäni,
Bitö Wængongui beyæ nāni
yewæmongainta nangui abi
imipa, ante pönëninque mönitö
imönite waa acædänimpa,
ante babæ cædinque
mäninta æmontaicade ñænæ
pöni badonte mini tente

önoncaipoga wo cæte en-
capodänipa. Ayæ, Bitö
Wængongui ingante nan-
gui apænëbi imipa, ante
pönencædänimpa, ante
cædinque tömënäni weocoo
ñä cæwate ñä cæwate doyæ
guënë ëwa badöninque doyæ
pöni wëñate mongænänipa.

⁶ Ayæ ææmæ becæ godinque
tömënäni, Botö tano bete
tocæboimpa, ante waëmompaa
pöni tæ contate bete todänipa.
Ayæ Wængongui angä nāni
eñente yewæmongainta
ate odömöincönē pö guiid-
inque tömënäni nāmanque
ante pönëninque waëmompaa
pöni tæ contate todänipa.

⁷ Ayæ waodäni nāni godonte
æiñömö wainö pancadē
goyönäni wadäni pö bee
tëninque, Nē odömömi, bitö
imite waa amönipa, ante
apænedäni eñëninque edæ
nē odömönäni iñömö nan-
gui todänipa,” ante Itota
apænecantapa.

⁸ Ayæ apænedinque,
“Minitö guiquënë minitö
Awënë nē Odömongä ado-
canque pöni iñongä mini
caipæ iñöminite wadäni,
Awënë nē odömömi imipa,
ante änāmaĩ incædänimpa,
ante wææ cædäni. ⁹ Ayæ
mönö Mæmpo adocanque
pöni öönædē quëwengä ingä
adinque minitö waocä in-
gantedö ante apænedinque,
Mönö mæmpo ingampa,
ante änāmaĩ iedäni. ¹⁰ Ayæ,
Mönö Awënë nē Odömongä
iñömö adocanque pöni
Codito inongä ingampa,
ante eñëmüni iñöminite

wadäni, Nē ämi ïmipa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cæedäni. ¹¹ Ayæ edæ mïni cabo ïñömïnite wacä beyæ wacä nē godö cæcä ïñömö ñænængä pönï ingä incæcäimpa. ¹² Edæ nämä ængö cæte bai cædinque æcänö, Botö botö, äna tömengä ïñömö edæ wææntodonte bai önonque bacæcäimpa. Wæætë æcänö, Botö botö, änämaï inte, Önömoque ïmopa, äna ïñömö edæ tömengä ingante ængö cæte bai cædäni adinque wadäni tömengä ingante waa acädänimpa,” ante Itota tömengä miñæ nē godäni ïnänite apænegacäimpa.

¹³ Ayæ nē odömönäni tönö Paditeoidi ïnänite Itota pïinte angantapa. “Mïnitö ïñömö mïni pante wæquinque edæ wadö tedete wadö cæmïni ïmïnipa. Wadäni öönædë Awënë Odeye nempo guidämaï incädänimpa, ante mïnitö odemö tee mönete bai wææ cæmïnipa. Tömëmïni guidämaï ïmïni inte mïnitö wadäni guicæ cæyönänite edæ tömënäni nänï guidämaï wæquinque edæ wææ cæmïnipa. ¹⁴ Nē odömömïni tönö Paditeoidi ïmïni mïni wadö tedete wadö cædincabo inte mïni wæquinque ïmpa. Owæmpoïnäni oncö ö æmïni incæte mïnitö, Wantæpiyæ botö tedebö beyænque wadäni botö ïmote waa acädänimpa, ante Wængonguï ingante wantæpiyæ nē tedemïni inte godömenque mïni panguinque ingæïmpa,” ante Itota angacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque, “Nē odömömïni tönö Paditeoidi ïmïni mïni wadö tedete wadö cædincabo inte mïni wæquinque. Edæ, Adocanque incæ mönitö ëmiñængä bacæcäimpa, ante mïnitö æpæ tömämæ wogaa gote diqui diqui mïninque inguipoga taadö tömänö gote diqui diqui minte ayömïni adocanque Ao angä adinque mïnitö tömengä ingante godö odömömïni. Eñëninque tömengä guiquënë mïnitö wënæ wënæ goquinö godömenque godinque gomonga nē wënæ wënæ cæcä badinque tadömengadænguipo nänö gomonga panguinque mïnitö miñæ tee empote gocampa töö.”

¹⁶ Ayæ, “Babetamömïni mïni wæquinque babæ ante mäömïni ate edæ oda cæte godänipa. ïñæmpa ïïmaï änewëmïnipa. ‘Botö änö nöngä baquinö anguënë, ancæte ante æcänö, Wængonguï tæiyæ waëmö oncö tæï ongö bai ïmpa, äna tömengä önonque tedete apænecampa, ante änewëmïnipa. Wæætë edæ, Wængonguï tæiyæ waëmö oncö oodo mäë ongö bai ïmpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä nö angä inte cæcæcäimpa,’ ante mïnitö ïñömö babæ wapiticæ ämïnipa. ¹⁷ Mïni babetamö incabo mïmö ömædë incädö. Edæ Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë oodo öñö adinque, Oodo incæ godömenque waa

pöni impa, ante babæ ante pönemīnipa. Iñæmpa oodo æninque, Wængonguī oncö waëmö emonguinta, ante ænte badönāni beyænque oodo tæiyæ waëmö bapa, ante pönemīniyaa.”

18 “Ayæ edæ mīnitö babæ apænedinque, ‘Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante waocä, Wængonguī quī, ante baö nāni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna önonque tedecampa. Wæætë mäninö ancæte ante, Baö iya täimpaa nāni iya tanguingä bai impa, ante æcänö äna iñömö tömengä nö ante cæcæcäimpa,’ ante mīnitö babæ wapiticæ ämīnipa. 19 Mīni babetamö incabo ämīni eñëmoedäni. Ædö waa intawo. Nāni iya täimpaa incädö tæiyæ waëmö intawo. Wæætë edæ baö nāni iya tanguingä incæ tæiyæ waëmö intawo. Æbänö ante pönemīni. Iñæmpa baö æninque, Wængonguī quī, ante iya tänāni beyænque baö näwaaqingä bacampa, ante pönemīniyaa. 20 Iñinque, Botö änö nöingä baquinö anguënë, ancæte ante waocä, Nāni iya täimpaa tæi ongö bai impa, ante æcänö äna tömengä, Iya täimpaa tönö baö nāni iya tanguingä tönö tömäa beyæ, ante bai dobæ angampa. 21 Ayæ æcänö, Wængonguī tæiyæ waëmö oncö beyænque ante näwangä baquinö anguënë, äna tömengä Wængonguī oncö beyæ ayæ mänincönë nē owocä beyæ adobai

dobæ angampa. 22 Ayæ æcänö, Öönädë beyænque näwangä baquinö anguënë, äna tömengä edæ Wængonguī nänö contaimpaa beyæ ayæ contaimpaa nē Contacä beyæ adobai dobæ angampa,” ante apænegacäimpa.

23 Ayæ apænedinque Itota, “Në odömömini tönö Padi-teoidi incæ mīni wadö tedete wadö cædincabo inte mīni wæquinque impa. Tömëmīni mīni minte pædimö tönö guimö oguī wayabo tönö tömëmö mīni tä pete ænimö tē gæte diete ganca mīni cabo tē gædincoo ñö cædinque adocooque æninque, Wængonguī quī, ante godöninque waa cæmīnipa. Incæte edæ Wængonguī, Nö cæedäni, ante nänö änö ante, Godö waadete waa cæedäni, ante nänö änö ante, Wede pönente cæedäni, ante nänö änö ante mīnitö mīni wæquinque eñente cædämaī imīnipa. Imaī täno waa cæquënëmīni inte mīnitö mänincoo ayæ godömenque Wængonguī ingante godömīni inguënëmīni imīnipa. 24 Babetamömīni babæ ante mäomīni ate edæ oda cæte godänipa. Mīnitö, Diète ganca mīnitö mäincoo ongö adinque adocooque cöwë godonguī i, äninque owætaca bequīñömö guincawæ owoyö tæ wedote bai cæmīnipa. Wæætë edæ Wængonguī nänö änö bai cædämaī inte mīnitö edæ cämeyo ñænængade pöni owoyö önonque ade bete bai pönënamāi inte cæmīnipa, ante awædö,” ante Itota

apænegacäimpa.

25 Ayæ nē odömönäni tönö Paditeoidi inänite godömenque äninque tömengä, “Mini wadö tedete wadö cæcabo inte mini wæquinque impa. Owæta tönö cængæ yabætaque ñongate bai minitö wadäni ayönäni nē waa cæmini inte wæætē edæ cæncadenta inö wentaga engate bai cæminipa. Mini wacä qui ö æinönö ayæ nämanque ante mini towönö beyæ owæta cæncadenta inö opogö tagate eyede bai impa diyæ. 26 Bitö Paditeobi babetamömi ëñëmi. Cæncadenta inö täno ñä mënongabi ininque yabæta inö ñongate wainta baquinö anguënë,” angacäimpa.

27 Ayæ, “Nē odömömini tönö Paditeoidi incæ mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Minitö wao wodido bai yabæque waëmö paate bai inönte cæncadē inö wao bayetoca ñömænte öö wayömö bai entawëmini iminipææ.

28 Ininque wadäni yabæque adinque, Minitö nō entawëmini iminipa, ante pönëñönäni minitö wiwa mini pönönö beyæ wadö tedinque wadö cædinque edæ mimö wentamö entawëminipa,” ante Itota pïngacäimpa.

29 Tömënäni inänite ayæ pïininque, “Nē odömömini tönö Paditeoidi incæ mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque. Edæ Wængongui beyæ nē apænegainäni wodido, ante minitö do mænönominipa. Ayæ, Nē

nō cægainäni wodido, ante mænöningue minitö oncontai waëmö pönï paadominipa. 30 Ayæ, ‘Mæmæidi näni quëwengaiñedë quëwëmöni bai mönitö tömënäni tönö, Wængongui beyæ nē apænedönäni inänite mäo wænönämäi inte ee quëwencædömönimpa,’ ante äminipa. 31 Mänömainö ante apænedinque minitö, Wængongui beyæ nē apænegainäni inänite nē wænongainäni pæimöni imönipa, ante nämä incæ edonque pönï apænte äminipa. 32 Edæ minitö wæmæidi nē wænongainäni inte näni pe ñiñængaimämo wi eyepæ inte bai cædinque minitö ñöwo godömenque eyede pe ñiñænte bai capo wænömæwedäni,” ante Itota badete bai angacäimpa.

33 Ayæ äninque, “Mini tæntæcabo pæimini bai imini ëñëdäni. Mini obecabo pæimini bai imini ëñëdäni. Minitö tadömengadænguipo mini pante wæquënönö ante æbänö cæte aamö cæte edæ tabaiminiyaa.

34 Ininque Wængongui beyæ nē apænedäni tönö nē nō ëñënäni tönö nē odömönäni inänite botö ñöwo minitö weca da pönömo pönänipa. Adinque minitö inömo edæ pancadäniya inänite wænömöni wæncædänimpa. Pancadäniya inänite minitö awäa timpömini wæncædänimpa. Ayæ pancadäniya inänite minitö odömöincönë bæi ongöningue tæi tæi pämini caate wædinque tömënäni

wayömö quëwënäni weca
 wayömö quëwënäni weca
 wodii goyönäni mīnitō tee
 empo tee empo togænte
 goquīmīni, ante awædō.
³⁵ Mänōmaī wënæ wënæ
 cæyōmīni edæ ñōwōmīni
 beyænque tōmāā inguipoga
 wepæ aa bedinque nāate
 baquīmīnidō anguënē. Edæ
 Adāō wodi wengä Abedo nē
 nō cægaingä wepæ tōnō ayæ
 quëwente nē ëñente cædāni
 inānite godō wænōnāni
 wængaināni tōnō tōmēnāni
 tōmānāni wepæ beyæ mīnitō
 nāate wæcæmīnīmpa. Ayæ
 mīnitō Wængonguī oncō
 ñænæncō boyæ iya tāimpaa
 gäänē ongōninque Bede-
 quiya wengä Tacadiya
 ingante godō wænōmīni
 wængä ininque tōmengä
 wepæ nāate wæmīnīpa.
³⁶ Ñōwōmīni mīni wepæ
 nāate wæquinque tōmanguipo
 aa betinō anguënē, ante
 ämo ëñēedāni,” ante Itota
 tōmēnāni inānite idæwaa pīinte
 apænægacāīmpa.

*Eedotadēë quëwënäni beyæ
 ante Itota wæcampa
 (Odoca 13.34-35)*

³⁷ Ayæ Eedotadēë iñōmō
 quëwënäni beyæ ante
 pōnēninque Itota, “Eedo-
 tadēë quëwēmīni ëñēedāni,
 angantapa. Wængonguī
 beyæ nē apænedāni inānite
 mīni wængaincabo inte
 ayæ Wængonguī nānō da
 pōnōnāni inānite dicaca
 tacamīni iñōmīnite botō
 iñōmō mīnitō imīnite waadete
 pōnō cæinente nanguī
 wæbopa. Tawadiya wæmōnā

iñōmō, Botō wënäni, ante
 gompodinque tæcæenēmæ
 wëä pōnō ö ænä baī botō
 adobaī, Botō wënäni pōedāni,
 ante æpogadō äñōmote mīnitō,
 Wīi pōinente awædō, ante
 Baa ämīni wætabopa. ³⁸ Ñōwo
 iñōmō edæ mīni quëwēñōmō
 önonconcooque baconcoo
 tamēñedāni. ³⁹ Ñōwo
 iñōmō edæ botō dæ äñōmo
 mīnitō, ‘Awënē Wængonguī
 ëmōwo beyænque pōninque
 bitō toquinque edæ waa
 cæcæbiīmpa,’ ante mīni an-
 guinganca mīnitō edæ botō
 imote adāmaī incæmīnīmpa
 ante ämo ëñēedāni,” ante Itota
 apænægacāīmpa.

24

*Wængonguī oncō ñænæncō
 bæ tate bacæīmpa, ante
 (Mäadoco 13.1-2; Odoca
 21.5-6)*

¹ Itota Wængonguī oncō
 ñænæncō oncodo tao gocan-
 tapa. Wadæ gocæ cæyongä
 tōmengä miñæ nē godāni
 iñōmō, Wængonguī oncō
 ñænæncō æbānō waa pōnī
 mænonte iī, ante odōmoncæte
 ante tōmengä weca pōnāni.
² Ate wædinque Itota wæætē,

—Mīnitō guiquënē mänincoo
 tōmancoo edæ waa amīnitawo.
 Nāwangä ante mīnitō imīnite
 apænebopa. Mänincoo
 mīni acoo incæ tōmanca
 bæ tadāni wæænca ad-
 inque panguīmæ panguīmæ
 godinque dica adocaque
 pōnī incæ wænōmēnæca
 ongōnāmaī ingæīmpa, ante
 apænægacāīmpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbänö ate eñenguüi, ante (Mäadoco 13.3-23; Odoca 21.7-24, 17.22-24)

³ Mänii taodinqe Odi-bowænquidi pö æite tæ contate ongöñongä tömengä miñæ nē godāni adodānique tömengä weca ponte apænedānitapa.

—Bitö änö ante æyedēnō iinque baquüi, ante eñencæte ante wæmönipa. Edæ bitö ponque æyedēnō ponguimii, ante ayæ mönō ingui-poga quēwēnō æyedēnō æmæwo iinque baquüi, ante eñencæte ante wæmönipa. Iinque, Æbänö mä odömonte bai ba adinqe edæ, Oo pönī impa, ante wædinque eñenguimönii, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁴ Äñönāni Itota,

—Wapiticæ odömöñönāni mīnitö wæætē, Mönō oda cædāmaï ingæimpa, ante nämä wææ aquēnē quēwēmīni. Edæ iīmaï baquüi атакедāni. ⁵ Edæ wadāni nanguï ināni botö emöwo ante babæ tedete pöninqe, “Botö Codito inömo imopa,” ante apænedinqe wapiticæ mäodāni godinqe edæ nanguï ināni tömēnāni miñæ oda cæte wapiticæ gocædānimpa. ⁶ Edæ, Wabæca awēnē tönö pö bee tēninque wæætedö wæætē cædapa, ante tededāni eñencæminimpa. Ayæ wayömö nāni guēadö guëa cæte wænönö ante tededāni incæte edæ guiñente wædāmaï iedāni. Edæ mäninö botö äninö bai cöwē

bacæimpa. Ba incæte mönō ingui-poga quēwēnō iñömö mänñedē wii æmæwo iinque bacæimpa. ⁷ Adobæca quēwēnāni iñönānite wabæca quēwēnāni ponte bee tēninque guēadö guëa cæquināni inānipa. Adobæca awēnē odeye nempo quēwēñönānite wabæca awēnē odeye tömengä nänö enempodāni mämö bee tēninque guēadö guëa cæte wænonte wænguināni inānipa. Ayæ waodāni nāni cæinente wænguinque cængui incæ tömäa capo wængæimpa. Ayæ wayömö wayömö goinque pö wæcædānimpa. ⁸ Incæte mänii nāni wæwēnō ba iinque edæ önonque mä pönī nāni wæwenguï inguinö anguēnē.

⁹ Mänömainö ante Itota godömenque apænegacäimpa. “Mänñedē edæ mīnitö imīnite mīni wæquinque ö ænte mäo godönāni wæyömīni godömenque wænönāni wæncæminimpa. Ayæ mänñedē botö emöwo apænemīni beyæ tömämæ quēwēnāni mīnitö imīnite pīncædānimpa. ¹⁰ Ayæ adoyedē mīni pönencabo incæ pancadāniya guingo imonte bai badinqe edæ pönēnāmaï inte Baa anguināni. Ayæ mīni cabo incæ näemæ pīninque pancadāniya, Nänö wænguinque, ante wacä ingante näemæ godoncædānimpa. ¹¹ Ayæ nē babæ ante apænedāni ponte, Wængongui beyæ

nē apænemōni imōnipa, ante odōmōnāni adinque pancadāniya edæ oda cæte wadō pōnente baquināni inānipa. ¹² Ayæ ēñēnāmaī inte nāni cæpāmo godōmenque yebænte bai nanguī ba ate wædinque nē pōnēnināni inte wodo tōmānāni edæ Baa āninque waadedāmaī bacædānimpa. ¹³ Edæ æcānō iimæca iinque baganca wæntædāmaī inte botō emōwo beyæ piinte badāmaī inaa tōmengā edæ botō æmo beyænque cōwē wænāmaī quēwencæcāimpa. ¹⁴ Ayæ edæ, Awēnē Odeye nempo watapæ quēwengæimpa, ante mīni pōnencabo tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænemīni ēñencædānimpa. Mānōmaī apænedinque iinque cæmīni ate māniñedē ate edæ iinque baquinō anguēnē,” ante Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite apænegacāimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque Itota, “Iinque, Wængonguī beyæ nē apænegaingā Daāniedo wodi, Nōmæī bai oō wadō nāni wo ewenguimāmo incæ Wængonguī oncō tæiyæ waemoncōnē ænte māmō cō cæquinānidō anguēnē, angacāimpa. Daāniedo nānō yewæmongainta adinque nē adingā iñōmō tōmengā do ēñēmaingampa. Iincayæ ate mānōmaī cō cædāni ongō adinque, ¹⁶ māniñedē Oodeabæ quēwēmīni iñōmō edæ ānanquidi do wodii winonte æibæwedāni. ¹⁷ Ayæ oncōmanca ongōmīni iinque

māincoo æncæte ante oncōnē wæi guiidāmaī inte oncōmancaque oncōmancaque wodii winōmæwedāni. ¹⁸ Ayæ tōmēmoncodē cæmīni iinque yacoo æncæte ante oncōnē ocæ emænāmaī inte godōmenque wodii winōmæwedāni. ¹⁹ Māniōnæ iinque bayedē nē yædemadā ināni tōnō goomæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. ²⁰ Ayæ mīnitō mīni wodii winonguionæ ante pōnēninque edæ Wængonguī ingante, Wīi edæ cōonædepo bacæimpa, ante ayæ, Guēmanguionæ iñonte badāmaī ingæimpa, ante ædāni. ²¹ Edæ māniñedē waodāni nanguī nāni wæwēmāmo nāni angā baquinō anguēnē. Edæ Wængonguī nānō badongaiñedē mānōmaī nāni wæwēmāmo bai dæ āñonte ayæ godōmenque ñōwo ganca dæ ānōmpa. Ayæ godōmenque iinque baganca mānōmaī nāni wæwenguimāmo bai dæ anguinō anguēnē. ²² Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguī impa, ante adinque Wængonguī, Mānimpoñæque edæ wæwencædānimpa, ante pōnōmenque ante ānāmaī ingā bai quingānō quēwenguēnē dæ ancædōnānimpa. Incæte, Nē quēwenguināni botō angaināni wīi wantæpiyæ wæwencædānimpa, ante cædinque Wængonguī dobæ pōnōmenque āninque, Idæwaa impa, ancæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

²³ Ayæ, Iinque bay-

onte æbänö inguüi, ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænecantapa. "Mäniñedë wadäni minitö iminite, 'Iñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedäni,' ante ayæ, 'Wayömö ponte a ongongä atamönipa,' ante tededäni ëñëninque minitö iñömö edæ ëñënämaï imæwedäni. ²⁴ Wadäni mäniñedë ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömëmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Ayæ, Wængonguï beyæ në apænebo inömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Tömënäni, Wængonguï nänö apænte ængainäni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocædänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquinäni inänipa. Incæte Wængonguï në apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²⁵ Edæ iinque badämaï iñonte botö ñowo do apænebo ëñëedäni. ²⁶ Iinque, pönente quëwëñömini wadäni, 'Cöwä aedäni, önömæca mæ ongongampa, ante änäni ëñëninque minitö acæ taodämaï iedäni. Ayæ, 'Oncö guimongacönë a ongongä apa quëwëedäni,' ante änäni incæte pönënämaï iedäni. ²⁷ Edæ nænque tamönö gämænö näininque guidö gämænö quingæ gote bai edæ tömänäni edonque ayönäni botö Waobo ëñagaïmo inte botö ponque

poncæboimpa. ²⁸ Edæ abadæidi ñömæingäa weëö pönäni bai minitö tömämini adoyedë iñontobæ botö weca ponguimini iminipa," ante Itota apænegacäimpa.

Waocä ëñagaïgä iïmaï pöninque cæccæcäimpa, ante (Mäadoco 13.24-37; Odoca 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

²⁹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, "Mäniñ nänni wæwëmämo nänni angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingäimpa. Nëmöncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængäimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquinö angüenë. ³⁰ Mäniñedë ate botö Waobo në ëñagaïmo inte oo pönömo öönæde ate bai ba adinque wabæca nänni cabo wabæca nänni cabo tömämaë quëwënäni Ca ca wæcædänimpa. Wæyönäni botö Waobo në ëñagaïmo inte boguïmancodë mämö pöninque botö tæi pönï piñæmo inte ñäö apäite bai waëmö ëmonte wææmo acædänimpa. ³¹ Mäniñedë todompeta mönö ancadeca yedæ ænete bai we ööñonte botö anquedoidi inänite da godömo godinque tömënäni boguïmä æmænö beta-monca æmænö betamonca nänö pö goinö godinque öönæde tömäne godinque edæ Wængonguï nänö apænte ængainäni inänite äñete

poncædänimpa," ante Itota apænecantapa.

³² Ayæ, "Wængongui Awënë æyedënö ponguingää, ante botö iigowæ æbänö iwæ ante odömönte apænebo ëñëedäni. Tömewæ miwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque minitö, Oñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëminipa.

³³ Ayæ adobai mäninö botö apænedinö bai edæ do ba adinque minitö, Waocä nê ëñagaingä iñömö edæ do odemö pönï ongöninque edæ oo poncæcäimpa, ante ëñencæminimpa. ³⁴ Näwangä ämopa. Nöwomini ayæ miimini quëwëninque wænte godämai iñömini mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do iinque baquinö angüenë. ³⁵ Öönædë ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angainonque guiquenë edæ dæ badämai inte edæ cöwë tæi ongongæimpa," angantapa.

³⁶ Ayæ, "Mänionæ æyedënö i, ante, Mäninepo ædepodö i, ante ëñencæte ante mini wædinö ante æcämenque incæ ëñënamai ingampa. Tömänäni ëñënamai iñönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ ëñënamai inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ ëñënamai iñömöte Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ nê ëñengä ingampa," ante Itota apænecäimpa.

³⁷ Ayæ godömenque

iimai ante apænecantapa. "Waobo nê ëñagaïmo inte botö ponguionæ iinque bayedë guiquenë Nöwee wodi Docä nani angaingä nänö quëwëñedë dodäni nani quëwengai bai adobai edæ quëwenguinani inänipa. ³⁸ Mäninëdë æpæ ayæ änämai iñedë nê quëwengainäni iñömö önonque cænte bete, Monguingä, ante godonte ate möninque tömënanäni Docä Nöwee oncö bai wipo mænonte nänö guiquionæ iinque baganca quëwencægadänimpa. ³⁹ Tömënanäni inänite æpæ ænte gocæ cæganca tömënanäni, Æpæ anguimpa, ante ëñënamai nani quëwengai bai adobai ëñënamai cæyönäni botö Waobo ëñagaïmö inte adobai edæ iñontobæ poncæboimpa. ⁴⁰ Mäninëdë waoda tömëmoncodë guëa cæyöna adocanque ingante ö ænani goyongä adocanque wæætë a ongoncæcäimpa. ⁴¹ Ayæ onquiyæna guëa apo cæyöna adocanque ingante ö ænani goyongä adocanque wæætë a ongoncæcäimpa," ante Itota odömönte apænecantapa.

⁴² Ayæ, "Awënë æyedënö ponguingää, ante ëñënamai imini inte minitö miimini inte edæ cöwä aquenë quëwënanii.

⁴³ Nê awëmö ængä æyedënö ponguingää, ante ëñente bai nê ëcä iñömö, Bæ tate guidämai incæcäimpa, ante wææ wänoncædongäimpa, ante ëñente quëwëedäni.

⁴⁴ Wao Wëmo ëñagaïmo

inte botö adobaï minitö
 eññämaï iñömini do
 iñontobæ ponguimo imo ante
 minitö botö ponguinö ante
 wänö cöedäni," ante Itota
 angacäimpa.

*Awënë quincoo ante nē
 ædæmō aacā*
(Odoca 12.41-48)

⁴⁵ Ayæ Itota iïmaï
 apænegantapa. "Inguipoga
 awënë iñömö, Æcänö nē
 eñngä inongä inte botö quin-
 coo ante ædæmō aacā ingu-
 ingää, äninque, Mänömaï inte
 cæcä ingante adinque botö
 ämo ate tömengä nē angä bad-
 inque botö oncönē quëwënäni
 inänite ædæmō aadinque
 cængui eyepæ iñonte godongä
 cæncädänimpa, angampa.

⁴⁶ Ante awënë wayömö gote
 ponte ayongä, Nē cæcä botö
 änö ante eñente cæcampa,
 ante adinque awënë wæætē
 tömengä ingante godö waa
 cæcä tömengä ingante godö
 waa cæcä ate nē waa cæcä
 iñömö edæ waa tocæcäimpa.
⁴⁷ Minitö iminite näwangä
 ante apænebopa. Nē eñente
 cædingä ingante awënë,
 Bitö botö mäincoo tömancoo
 edæ nē aabi bacæbiimpa,
 ancæcäimpa."

⁴⁸ "Wæætē edæ tömengä
 ingante nē cæcä incæ wënæ
 wënæ cæcä inongä inte
 mïmöno pönëwëninque, Botö
 awënë wabänö wantæpiyæ
 pönämaï imaingampa, ante
 pönengä ininque æbänö babaï.
⁴⁹ Tömengä edæ wadäni näni
 cæcabo iñönänite näemæ
 pïinque tæi tæi pangä
 ininque ayæ nē ti nämæ bete
 quidi quidi dowænte badäni

tönö godongämæ cænte
 becä. ⁵⁰ Ininque tömengä,
 Æönædö ponguingää,
 ante wædämaï iñongante,
 Æyedönö ponguingää, ante
 eññämaï iñongante edæ
 awënë iñontobæ pongä
 wæbaingampa. ⁵¹ Pöninque
 awënë iñömö eññämaï
 cædingä ingante baö wido
 wido todirque tömengä
 ingantedö äninque, Nē wadö
 tedete wadö cædinäni näni
 panguinö gote tömënäni
 tönö godongämæ ongonte
 wæcæcäimpa. Ante cædinque
 awënë tömënäni näni guingo
 imonte Ca ca wæyömö wido
 cæcä wæcæcäimpa," ante
 Itota apænegacäimpa.

25

*Baquedäni näni cæinö ante
 odömongampa*

¹ Mäninganca apænedinque
 Itota ayæ godömenque
 odömonte apænegacäimpa.
 "Mäniñedē öönædē Awënë
 Odeye nempo quëwënäni
 iñömö baquedäni diete
 ganca näni cæi bai adobaï
 cæcädänimpa. Baquedäni
 iñömö, Edëningä ñöwoönæ
 monguingä, ante tica
 ënëincade æninque tömengä
 ingante bee tencæte ante
 tao godänipa. ² Baquedäni
 incæ tömënäni tinco ganca
 inäni nē eññäni iñönäni
 edæ adoganca tinco ganca
 inäni nē eññämaï inäni
 inänipa. ³ Nē eññämaï
 inäni guiquënë tömënäni
 tica ënëincade æninque
 gongapæncade ænämaï
 goyönäni, ⁴ nē eññäni

guiquënë gongapæncadedë
godö pe ññænte gongapæ
eyepæ ænte godänipa.
5 Mänömaï ænte gote ayönäni
në monguingä wantæpiyæ
pönämaï dæ angä adinque
tömënäni tömänäni edæ
möinente ædo ædo cædinque
mö ññänipa.”

6 “Mö ññönäni ayaönæñëña
pöni bayonte edæ, ‘Në
monguingä pongä ataque-
edäni. Tao bee tengüënë
quëwëminii.’ 7 Ante aa pedäni
ëñëninque edæ baquedäni
tömänäni ængæ gantidinke,
Tica ënëincade waëmö tï
wodönote bacæimpa, ante
wadæ wadæ cædänipa.
8 Cæyönäni në ëñënämaï
inäni guiquënë në ëñënäni
inänite, ‘Mönitö tica ënëincade
edæ wodo mönæ ëmompæ
cæminii. Minitö næænimæ
incæ pancapäa pönömini
æncæmönimpa.’ 9 Äñönäni,
‘Inæmpa, mönitö beyæ minitö
beyæ adobaï wii eyepæ
imaimpa, ante awædö. Edæ
godoncæte ante në mänäni
weca gote godonte ædäni.’
10 Änäni ëñente godonte æncæ
goyönäni edæ në monguingä
do pongä adinque në ëñente
eyepæ nææninäni inömö
monguingä tönö godongämæ
monguimæno oncönë becæ
guiidäni ininke edæ odemö
tee mönete intapa. 11 Ayæ
ate edæ wadäni gongapæ
eyepæ ænte pönönäni do tee
mönete i adinque tömënäni,
‘Awënë, awënë ëñëmi. Odemö
wi ænebi guimönie.’ 12 Ante
wæyönäni awënë wæætë,
‘Minitö iminite näwangä

ämopa. Minitö æminidö iminii,
ante botö cöwë adämaï imopa,
angampa.” Mäninque ante
odömoncæte ante Itota iïmaï
angantapa.

13 “Minitö guiquënë,
Æönädö i, æyedënö i, ante
ëñënämaï imini inte edæ
wänö conte quëwëedäni,”
angacäimpa.

*Tadento näni godonte
æinta ante odömongampa
(Odoca 19.11-27)*

14 Ayæ æbänö baquüi,
ante odömoncæte ante
Itota, Waocä në ëacä nänö
cæi bai bacæimpa, ante
apænægacäimpa. “Në
ëacä wayömö gocæte ante
cædinque tömengä ingante në
cædäni inänite äñete mämongä
pönönänite, Botö ëadinta incæ
pönömo æninque minitö
në aamini badinke botö
beyæ godonte æncæminimpa.

15 Äninque në ëacä inömö,
Në cædäni æbänö nanguï
cædinque aaquänäni, ante
adinque tadento ñænængade
näni godonte æinta incæ
adocanque ingante önompö
æmæmpoque mänimpöta
pædæ pönöninque wacä
ingante tadento mentaa
mänimpöta pædæ pönöninque
wacä ingante tadento ado-
taque pædæ pönongampa.
Ayæ wadæ gocä. 16 Ininke
tadento önompö æmæmpoque
mänimpöta në æningä
inömö do godinke godonte
æ godonte æ cædinque
önompö æmæmpöta tömengä
nänö ænimpöta adopöta
æñongä edæ tadento önompö
tipæmpoga bapa. 17 Ayæ

tadento mentaa nē æningä adobaï godonte æ godonte æ cædinque mentaa nänö æninta adopota wæætē æñongä edæ tadento mēa go mēa bapa. ¹⁸ Wæætē adotaque nē æningä guiquenē tömengä wadæ godinque onguipodē ææ wodinque awenē godonte æinta æninque tee moncate wē wodongampa,” angantapa.

¹⁹ Ayæ, “Wantæpiyæ ate tömēnāni awenē adodö pöninge, Botö qui eyepæ æncæboimpa, ante cædinque tömēnāni nāni ænte aadinta ante cōwä acantapa.

²⁰ Önompo æmæmpoque tadento nē æningä iñömö edæ æmæmpota adopota nänö godonte æninta ænte pöninge awenē ingante, ‘Awenē, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönömi æntabopa. Æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mänimpota adopota æmæmpota dobæ æmoï ae.’

²¹ Angä wædinque tömengä awenē iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nē cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cōwē ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pönï botö ëadincoo pönömo æninque bitö wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botö bitö awenē inömo inte watapæ tote quëwëmo iñömote bitö edæ äänömonque bai bitö watapæ tote quëwenguinque

pöe,’ angantapa.”

²² “Ayæ mēa tadento nē æningä adobaï pöninge, ‘Awenē, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento mentaa mänimpota pædæ pönömi æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mentaa mänimpota adopota dobæ æmoï ae.’ ²³ Angä wædinque tömengä awenē iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nē cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cōwē ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pönï botö ëadincoo pönömo æninque bitö wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botö bitö awenē inömo inte watapæ tote quëwëmo iñömote bitö edæ äänömonque bai bitö watapæ tote quëwenguinque pöe,’ angantapa.”

²⁴ “Ayæ ate edæ adotaque nē æningä wæætē pöninge, ‘Awenē, bitö nē waadedämaï cædömi inte bitö wïi gadiñömö wayömo incæ edæ do wogaabipa. Ayæ bitö wïi miñömö wayömo incæ edæ do tä pete gæte bai æmipa, angantapa. ²⁵ Ìninque botö edæ ancai guiñente wædinque edæ tao godinque onguipodē ææ wote bitö tadento daga wëninque edæ wë wodontabopa. Bado, bitö qui incæ edæ do æmipa,’ angantapa.”

²⁶ “Angä ëñente wædinque tömengä awenē wæætē, ‘Botö imote nē cæbi inömi inte bitö wïwa pönëmi inte

wæntæye cæbi abopa. Botō æbānō gadāmaī iñōmō do wogaabopa, ante bitō edæ do eñēmitapa. Botō mināmaī iñōmō do tā pete gæbopa, ante bitō āninō edæ do eñēnīmi inte cæbitapa tōō. 27 Īnīnque mǎnīnō ante do eñēnīmi inte bitō edæ padata botō godonte æinta ænīnque edæ nē godonte ænāni weca godonte ænguēnēmi ĩmitapa tōō. Mǎnōmaī cæbi baī botō ocæ ēmænte pōnīnque edæ botō qui do ænīnque wadāni nāni guidōnīnta tōnō edæ do æncædōmoīmpa tōō. 28 Ānīnque tōmēngā ingante nē cædāni ĩnānīte awēnē angantapa. ‘Mīnitō ñōwo ĩngā tadento adotaque tōmēngā nānō nææñīnta ō ænīnque edæ tadento ōnōmpo tipæmpoga nē næængā ingante pædæ godōmīni æncæcāīmpa. 29 Edæ nē ēadāni ĩnānīte tōmānāni ĩnānīte godōmenque godonte ingæīmpa. Īnīnque tōmēnāni qui nangui ēacædānīmpa. Wæætē edæ ēadāmaī inte ōmæpocā ĩngā guīquēnē tōmēngā nānō ēadīncoo wædænque pōnī ĩ incæte edæ ō ænte dæ ba wæcæcāīmpa. 30 Ayæ edæ māningā botō ĩmote nē cædingā incæ wæntæye ĩnōngā inte cædāmaī ĩñōngante mīnitō wēmō ĩñōmō nāni guingo imonte Ca ca wæwēñōmō tōmēngā ingante edæ guitodonte wido cæmīni wæcæcāīmpa,’ ante tōmēngā awēnē angampa.”

Tōmāmæ quēwēnāni ĩnānīte

apænte angæīmpa, ante

31 Itota mǎnōmānō ante odōmonte apænedīnque godōmenque apænegacāīmpa. “Botō anquedoidi tōnō godōngāmæ pōnīnque botō Waobo nē eñgāīmo inte ñāō apāite baī nē ēmōmo inte poncæboīmpa. Mǎnīñedē botō pōñedē botō Awēnē tæ contāīmpaa tæ contadīnque edæ ōōnædē waa pōnī ongōnāni baī waa pōnī ongōncæboīmpa. 32 Mǎnīñedē tōmāmæ quēwēnāni botō weca godōngāmæ ponte a ongōncædānīmpa. Ayæ nē aacā tōmēngā cæñīnāni ĩnānīte apænte adīnque bodegoidi æmænō cōnōnīnque cabodaidi æmænō nānō cōnōnō baī cædīnque botō ĩñōmō edæ ĩmæca quēwēnāni tōmānāni ĩnānīte apænte adīnque pancadāniya ĩnānīte æmænō gōnōnīnque wadāni ĩnānīte æmænō gōnōmo ongōncædānīmpa. 33 Obegaidi baī nē eñente cædāni ĩnānīte botō tōmēmæ ĩnō gōnōnīnque wæætē cabodaidi baī nē eñēnāmaī cædāni ĩnānīte botō dipæmæ ĩnō gōnōncæboīmpa.”

34 “Gōnōnīnque botō Awēnē Odeyebo ĩnōmo inte botō tōmēmæ ĩnō nē ongōnāni ĩnānīte ancæboīmpa. ‘Botō Mæmpo nānō nē waademīni inte pōedāni. Tōmēngā ĩnguīpoga nānō badōngāīñedē ānīnque, Awēnē Odeye nempo mīni quēwēnguīnō ĩmpa, ante do badōngacāīmpa. Īnīnque Awēnē Odeye nempo mīni quēwēnguēnēnō ñōwo ænte quēwēdāni. 35 Edæ

botö gue ænente wæyömo mīnitö cænguī nē pönömīni cængaboimpa. Tepæ gæwænte wæbo adinque mīnitö nē pönömīni begaboimpa. Botö Wabo imo inte cowodē bai pōmo adinque mīnitö, Pö guī, ämīni ēñēninque mīnitö weca guīte ēñagaboimpa. ³⁶ Ayæ ömaabo inte wæyömo mīnitö pönömīni wēñagaboimpa. Wēnæ wēnæ inte wæyömo mīnitö ponte nē waadete cægaimīni imīnīpa. Tee mönete oncönē ongonte wæwēñömote botö weca ēñacæ nē pongaimīni inōmīni inte mīnitö ñowo wæætē edæ botö nempo guīte quēwencæmīnīpa, ancæboimpa.”

³⁷ “Ämo ēñēninque edæ nē nō cädāni guīquēnē, ‘Awēnē inæmpa æyedēnō bitö gue ænente wæyömi dicæ pönömōni cæmitawogaa, ancädānīpa. Ayæ tepæ gæwæñömi dicæ pönömōni hebitawogaa. ³⁸ Äyedēnō wacä incæ pōmi adinque mönitö dicæ, Pö guī, antamōniyaa. Ayæ ömaabi adinque dicæ pönömōni wēñabitawogaa. ³⁹ Ayæ wēnæ wēnæ inte wæyömi incæ tee mönete wæyömi incæ mönitö dicæ acæ pontamōniyaa.’ ⁴⁰ Ante wæyönāni botö Awēnē Odeyēbo inōmo inte edæ tömēnāni inānite, ‘Inæmpa botö tönīñadāni inñōnānite adocanque önonganque inñongante mīnitö waa cægaimīni inte edæ botö imote do waa cæte imīnīpa ämo ēñēdāni, ante tömēnāni

inānite ancæboimpa,” angan-tapa.

⁴¹ “Ayæ botö dipæmæ inö nē ongönāni inānite botö nē Awēnē inōmo inte ancæboimpa. ‘Mīnitö nē tente wæquēnēmīni guīquēnē ñowo edæ gä gobæwedāni. Edæ Wængonguī do badöninque, Wēnæ tönö tömengä anquedoidi nānō nē emīñænāni tönö wantæpiyæ cōwē wænāmaī nāni bæcote wæquiñömō, ante nānō badongaiñömō mīnitö mäniñömō edæ gote guīibæwedāni,’ ante edæ ancæboimpa. ⁴² ‘Edæ botö gue ænente wæbo adinque mīnitö edæ dicæ pönömīni cæntabogaa. Gæwænte wæyömo mīnitö dicæ pönömīni betabogaa. ⁴³ Ayæ Wabo imo inte cowodē bai pōmo adinque mīnitö dicæ, Pö guīie, ämīnitawogaa. Ömaabo inte wæyömo weocoo dicæ pönömīni wēñatabogaa. Wēnæ wēnæ inte wæbo incæ tee mönete wæbo incæ mīnitö inñömō edæ dicæ ēñacæ pömīnitawogaa, ancæboimpa.”

⁴⁴ “Ämo ēñente wædinque nē ēñēnāmaī ināni inñömō, ‘Awēnē ēñēmi. Bitö æyedēnō gue ænente tepæ gæwænte wæbitawo. Ayæ wabi bai inte æyedēnō pōmi atamōniyaa. Weocoo ömaabi inte wæbi adinque, daicawo gawæmi adinque, tee mönete wæbi adinque mönitö bitö beyæ dicæ cädāmaī intamōniyaa.’ ⁴⁵ Äñönāni botö inñömō edæ tömēnāni inānite, ‘Inæmpa wacä ingante önonganque inñongante

mīnitō cädāmaī ingaimini
 inte botō imote edæ mäninō
 do cädāmaī ingamīnimpā.
 Ämo ēñemaimīnīpa, ante
 pīncæboimpā. ⁴⁶ İninque
 tōmēnāni nāni tente wæwenguīnō
 incæ æmæwo wadæ
 gocädānimpā. Wæætē nē
 nō cädāni guiquēnē cōwē
 wænāmaī nāni quēwenguīnō
 æmæwo gocädānimpā,” ante
 Itota apænægacāimpā.

26

*Itota ingante bæi on-
 gongæimpā, ante cädānīpa*
 (Mäadoco 14.1-2; Odoca
 22.1-2; Wäö 11.45-53)

¹ Ayæ mäninō tōmānō İnque
 apænete ate Itota tōmengä
 miñæ nē godāni İnānite
 apænecantapa.

² —Mēönaa go ate wodo
 pänta gogaionæ bai Patowa
 mönō ææmæ cænguionæ
 impā, ante do ēñemīnīpa.
 Māniönæ İñonte botō Waobo
 ēñagai mo İñomote botō imote
 bæi ongöningue edæ, Awæ
 ñænquedimæ cæte İngä in-
 gante tōö godöningue daagö
 timpote wææ tiwadingue edæ
 æænö gö cæte wænöedāni,
 ante botō imote pædæ
 godönāni æncädānimpā, ante
 apænægacāimpā.

³ Māniñedē, Wængonguī quī,
 ante nē godongä ñænængä
 pōni Caiapato oncönē
 godongāmæ pōningue wadāni
 nē godönāni ñænænāni
 tönō oodeoidi İnānite nē
 aadāni nāni Picæncabo İñömö,
⁴ adoyömö pönēningue, Mönö
 æbānō babæ cæte Itota
 ingante awēmö bæi ongonte

ænte wænonguī, ⁵ ante
 pönēnāni incæte,

—İñæmpā ææmæntedæ
 İñonte wænömö bai tōmānāni
 ænguī bate Yæ yæ ante
 pīncæcädönānimpā, ante
 pönente wædinque mönō ædö
 cæte māniñedē cæquī, ante
 wægadānimpā.

*Itota ocaboga onquiyængä
 oguī wapæ gao cæcacampa*
 (Mäadoco 14.3-9; Wäö 12.1-
 8)

⁶ Itota māniñedē Betānia
 godingue nē baadingä
 Timönö oncönē guī ēñadinque
 cæncongantapa. ⁷ Cæncöñongä
 wacä onquiyængä İñömö
 tōmengä weca pö guīd-
 inque oguī wapæ nāni
 nanguī godonte ænimæ
 dica adabatodo waincadedē
 pe ñiñænte nānō mānimæ
 incæ ñöwo ænte māmö
 Itota ocaboga edæ gao
 cæcacantapa. ⁸ Mānōmaī cæcä
 adingue Itota miñæ nāni
 gocabo İñömö pīningue,

—İñæmpā önonque gao
 guēnente bai cæcampa tōö,
 änānitapa. ⁹ Edæ İimæ
 İñömö nanguī pōni æninta
 beyæ godonte ænguēnemæ
 İmæmpā. Godonte ænte bai
 ömæpodāni İnānite wæætē
 godonguēnē apa.

¹⁰ Ante pīnāni wædinque
 Itota İñömö,

—Quimæ pīiwēmīni. İngä
 onquiyængä İñömö botō
 imote waa pōni cæcä apa
 quēwēmīni. ¹¹ İñæmpā
 ömæpodāni ante mīni
 änīnāni mīnitō weca cōwē
 quēwēñönāni botō wæætē
 mīnitō weca wīi wantæpiyæ

quēwencæboimpa. ¹² Mānīmæ oguī wapæ botonga gadon-gadinque tōmengā botō baō daga wenguinque eyepæ iñonte edæ öni paacantapa. ¹³ Minitō iminite nāwangā ante apænebopa. Waa pōnī botō apænedō apænedinque tōmāmæ æyömömē apænedāni eñēnāni māningā on-quiyængā nānō cædinō ante adobai tededāni eñente pōnencædānimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante Codaa odōmonte godoncæte ante cæcampa

(Mäadoco 14.10-11; Odoca 22.3-6)

¹⁴ Ayæ māniñedē nāni, Dote, äincabo iñönāni adocanque Codaa Icadote nāni änogā iñömō, Wængonguī quī, ante nē godönāni ñænænāni weca gocantapa. ¹⁵ Godinque apænecantapa.

—Botō, Itota æyömönō ongongää, ante pönō odömōmo ate mīnitō bæi ongonte æmīni iñinque æpotadō, Eyepæi, ante pönömīni æmāimoo.

Angā eñēninque tōmēnāni padata tiguitamō incæ todēinta ganca tee mam-pote tōmengā ingante pædæ godönāni. ¹⁶ Æningā inte tōmengā cōwē cōwā adinque, Æbānō cæte Itota ingante odōmonte pædæ godōmo ate ænguīnāni, ante pönente cægacäimpa.

Päo tönō owceta Itota pædæ pōnogā cænte bedānīpa

(Mäadoco 14.12-25; Odoca 22.7-23; Wäo 13.21-30; 1

Coodintoidi 11.23-26)

¹⁷ Māniñedē oodeoidi päo yedæ æmpoquī ömæmō i nāni ææmæ cæte cænguionæ tæcæ ba adinque Itota miñæ nē godāni iñömō, Wodo pænta gogaionæ bai Patowa mönō ææmæ cænguionæ impa, ante pönente wædinque tōmengā weca ponte änānitapa.

—Æyömönō bitō beyæ Patowa ææmæ ante cæmöni ate cænguimii.

¹⁸ Äñönāni tōmengā nānō emiñænāna mēnaa inate äninque,

—Mīnatō waodāni nāni quēwēñömō godinque onguīñængā botō nē äningā ingante bee tēninque mīnatō iimainō ante apænemīna eñngæda. “Mönō Awēnē iimai angampa. Botō wænguionæ oo pōnī bapa cæbii. Botō nē emiñænāni tönō botō bitō oncönē Patowa ææmæ ponte cæncæmönimpa, angampa,” ante ämīna eñngæda, angā.

¹⁹ Eñente wædinque tōmēna Itota nānō änō bai cædinque, Patowa ææmæ cænguī impa, ante cædatapa.

²⁰ Gäwadecæ bayō Itota tönō, Dote, nāni äincabo ponte godongāmæ cæncæte ante ongönānitapa. ²¹ Cæncöñönāni Itota,

—Nāwangā ante apænebo eñēedāni. Mīni cabo incæ adocanque, Æncædānimpa, ante botō imote odōmonte pædæ godonguingā ingampa.

²² Ante apænecä eñēninque tōmēnāni wæwente bayönāni adocanque adocanque,

—Awënë, botö imotedö ante dicæ apænebitawogaa.

23 Ante tedeyönäni Itota wæætë,

—Botö tönö guëa adotaca nē mīi cædingä iñömö tömengä botö imote nē odömönte pædæ godonguingä ingampa. 24 Edæ dodäni Wængongui beyæ nāni yewæmongainö bai cædinque botö Waobo eñagaimo inte cöwë wænte goquënemo imodö angüenë. İninqe edæ botö imo nē odömönte godonguingä iñömö tömengä nänö wæquinque ingæimpa. Māningä wīi eñate bai waa toquënengä incædongäimpa.

25 Ante apænecä wædinque Codaa iñömö Itota ingante nē odömönte godonguingä iñömö edæ,

—Awënë nē Odömömi eñëmi, botö imotedö ante ämitawogaa.

Ante äñongante edæ Itota,

—Tömëmi nāmā incæ, Botö imotedö, ante do tedebi imipa.

26 Ante apænecantapa. Ayæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongönte æninqe Wængongui ingante waa ate apænedinque päö pä æninqe tömengä miñæ nē godäni inänite pædæ godö pædæ godö cæcantapa.

—Botö baö bai impa, ante pædæ pönömo æninqe mīnitö Ao ante cæedäni.

27 Äninqe ayæ bequimæ owætaca bæi ongönte æninqe Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque pædæ godöninque

—Botö wepæ bai impa, ante pædæ pönömo æninqe tömämīni Ao äninqe godongämæ intaca beedäni, angantapa. 28 Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate mīnitö Ao ämīni ininqe mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Nöwo adobai mīine äninqe apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante æmīni inte mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa. Edæ nangui imīni mīni wënæ wënæ cædinö beyæ ante ñä mënongaquimæ impa. 29 Nāwangä ämopa. Botö Mæmpo Awënë Odeye iñongä botö tömengä nempo quëwëninque mīnitö tönö godongämæ mīimæ botö beganca mänimæ yowepæ ñöwo æmæwo bebo tamëñedäni, ante Itota apænegacäimpa.

Dicæ abogaa, ante Pegodo anguingä, ante apænecampa (Mäadoco 14.26-31; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38)

30 Ayæ Wængongui ingante ämotamīni ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa. 31 Goyönänite Itota apænecantapa.

—Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në aadingä ingante tacabo dæ wængä ininqe edæ cæningäidi obegaidi panguimæ goquimpa,” ante nāni yewæmönite angainö bai cædinque mīnitö tömämīni ñöwoönæ woyapænedinque pædæ godöninque

beyæ guingo imonte bad-
inque edæ panguimæ go-
quimīni iminipa. ³² Panguimæ
gomīni incæte botō edæ ñāni
ōmæmonte ate Gadideabæ
tāno gote a ongōñōmo mīnitō
ayæ pōedāni.

³³ Angä wædinque Pegodo
guiquēnē,

—Īñæmpa dæ ämi beyæ
tōmānāni guingo imonte
badinque panguimæ godāni
incæte edæ botō guiquēnē
cōwē panguimæ godāmaī
incæboimpa.

³⁴ Äñongante Itota wæætē,

—Bitō imite nāwangä ante
apænebo ēñē. Ñōwoönæ
woyowotæ incæ tawadiya
pedāmaī iñonte bitō botō
imotedō ante wadō ante
apænedinque, Dicæ abogaa,
ante edæ mempoga go
adopoque anguimi imipa.

³⁵ Angä ēñente wædinque,

—Īñæmpa bitō tōnō guēa
wæmo incæte botō cōwē,
Dicæ abogaa, ante edæ
änāmaī incæboimpa.

Äñongä tōmengä miñæ nē
godāni tōmānāni adodō ante
angadānimpa.

*Guētēmāni iñōmō Itota
Wængonguī ingante apænecampa*
(Mäadoco 14.32-42; Odoca
22.39-46)

³⁶ Mānīi godinque Itota
yabæ incæ Guētēmāni nāni
äñōmō tōmengä miñæ nē
godāni tōnō gocantapa.
Māniñōmō pōninque tōmengä
tōmēnāni inānite,

—Tæ contate ongōñōmīni
botō godōmenque godinque

Wængonguī ingante apænete
pōmoedāni.

³⁷ Änīnque Pegodo tōnō
Tebedeo wēna inate ænte
mäocä goyōnāni Itota iñōmō
nanguī wæwente bad-
inque ancai guiñēninque,
³⁸ tōmēnāni inānite,

—Botō wænguimāmo pōnō
anguēnē, ante botō önōwoca
incæ pæmænte wæte wænguī
wæ, ante wæbo tamēñedāni.
Mīnitō guiquēnē ēamonca
godongāmæ wææ aacōedāni.

³⁹ Änīnque Itota wædænque
godōmenque godinque
guidōmēmæ ñongænte
Wængonguī ingante apænecantapa.

“Botō Mæmpo, bitō Ao änīnque
edæ tī nā wænguimæ bai ö
ænte bai cædinque botō imote
edæ, Wænāmaī incæbiimpa,
ämi inīnque botō edæ waa
tobaīmopa. Incæte botō änōnō
bai wīi cædinque wæætē
tōmēmi änōnō bai cæe,”
ämopa.

⁴⁰ Ante apænecä ate
tōmengä miñæ nē godāni
weca adodō ponte ayongä
tōmēnāni mö ñōnāni adinque
tōmengä Pegodo ingante,

—Botō tōnō wänō conguēnēmīni
incæ mīnitō adoque ooda
incæ wīi aacōmīni. ⁴¹ Mīmōno
waa cæinēmōnīpa, ante
ēwocayōmīni baō aquīñō
ēñamīni inte wæntæye
bamīnīpa. Īnīnque edæ
wänō cōninque nāmā
beyænque ante Wængonguī
ingante apænedinque
edæ, Wīi wēnæ wēnæ
cæinēmōni bacæmōnimpa,
ante apæneedāni.

42 Äninqe Itota adodö wadæ gote wæætē apænedingua
“Botö Mæmpo, botö bedämaï
iñömote bitö ö ænämaï imi
ininque botö cöwē bitö ämaï
becæboimpa.”

43 Ante Wængonguï ingante
apænete ate ponte ayon-
gante möwo möinente æmö
cæte wædinque mö ñönäni.
44 Adinque edæ tömengä
wæætē adodö godinque
ñöwo mempoga go adopoque
nänö apænedinö ante adodö
ante Wængonguï ingante
iinqe apænecantapa. 45 Ayæ
tömengä miñæ nē godäni
weca wæætē adodö pöninque,

—Iñæmpa cöwē mömïni
edæ cöwē guëmämïni awædö.
Aquënë quēwëedäni. Botö
Waobo eñagäimo inte botö
wæwenguïönæ do bayonte
edæ botö imote nē wënæ
wënæ cædäni inänite nē
godö odömonguingä iñömö
do godongäi атақeädäni.
46 Ængæ gantite mönö
gocæimpa. Botö imo nē
odömonte godonguingä obo
pöni pongä tamēñedäni,
angacäimpa.

*Itota ingante bæi ongonte
cänänpa*

(Mäadoco 14.43-50; Odoca
22.47-53; Wäö 18.2-11)

47 Ayæ apæneyongä edæ
Codaa wodi tömënäni näni,
Dote, ante gocabo adocabo
iningä incæ ñöwo pongan-
tapa. Wængonguï quï, ante
nē godönäni ñænænäni
tönö oodeoidi inänite nē
aadäni näni Picæncabo
tönö da pönönäni pöninque
wadäni tæiyænäni adobaï

yaëmē nææninqe canta
wæænäni inte Codaa miñæ
pönänitapa. 48 Doyedē iñömö
nē odömonte godoncæ cæcä
Codaa iñömö tömengä miñæ
poncæ cædäni inänite iïmaï
ante wëenēñedē apænedingä
inongäimpa. “Botö odömonte
queë bemömo adinque mïnitö
wæætē, Tömengä ingampa,
ante adinque tömengä in-
gante edæ bæi ongonte ö
æedäni.”

49 Ante do äningä inte Co-
daa ñöwo iñömö Itota weca
pöninque,

—Awënë nē Odömömi imi,
bitö imi.

Äninqe edæ waa cæte
baï queë bemongantapa.
50 Adinque Itota wæætē,

—Botö miñæ nē godïmi
eñëmi. Mäninö ante bitö
ponque pö cæbäwe.

Äñongä wadäni tömengä
weca pöninque pædæ gopo
bæi ongonte Itota ingante
ænänitapa.

51 Wængonguï quï, ante
nē godongä ñænængä pöni
ingante nē cæcä mäniñömö
ponte a ongongä adinque
Itota tönö pöningä adocanque
pædæ guiipote yaëmē o
togænte æninque mäningä
nē cæcä ingante tæi päninque
önömonca wangö tamonca-
cantapa. 52 Adinque Itota
iñömö tömengä ingante,

—Yaëmē adodö mïni tie,
ämopa. Edæ yaëmē nē o
togænte næænäni tömänäni
inänite yaëmenca adobaï
tacädäni wæncædänimpa.
53 Iñæmpa æbänö ante
pönëmi edæ. Wængonguï

anquedoidi adocabodänique
 tei miido ganca iñönänite
 botö Mæmpo ingante
 apænebo bai tömengä do
 angä iinque anquedoidi
 näni cabo näni cabo incæ
 önompo tipæmpoga go men-
 cabodäniya botö beyæ ponte
 cæbainäniya, ante pönëmiyaa.
 54 Incæte botö Codito
 inömo inte botö Mæmpo
 ingante mänömaï apænebo
 ëñente cæcä bai dodäni,
 Codito iïmaï wæncæcäimpa,
 ante Wængonguï angä
 ëñente näni yewæmongainö
 ante ædö cæte iinque
 bacædönimpa, ante awædö,
 ante apænegacäimpa.

55 Ayæ wæætë ñöwo pönäni
 inänite Itota apænecantapa.

—Minitö iñæmpa, Bitö
 nê ö ænïmi ïmipa, ante
 bai cædinque botö imote
 canta tönö yaëmë næænte
 ö æncæte ante pömïni
 awædö. Botö Wængonguï
 oncö yabæcönë iïmö iñö
 iïmö iñö apæncöñömo
 minitö botö imote yao
 ongönämaï ee amïnitapa töö.

56 Incæte mïnitö Wængonguï
 beyæ nê apænedäni näni
 yewæmongainö bai ñöwo
 iinque baquinque cæmïni
 abopa.

Ante apænecä ëñëninque
 tömengä ëmïñængä nê
 godinäni tömänäni edæ
 näwæ panguimæ cæte wodii
 wïnongadänimpa.

*Nê Apænte näni Änoncabo
 weca Itota ongongampa*

*(Mäadoco 14.53-65; Odoca
 22.54-55, 63-71; Wäö 18.12-
 14, 19-24)*

57 Ayæ Itota ingante nê
 yao ongonte ænäni guiquënë,
 tömengä ingante mäo god-
 inque edæ, Wængonguï
 quï, ante nê godongä
 ñænængä pönï inongä Caia-
 pato weca ænte godänitapa.
 Mänïñömö do pöninque
 nê wææ ante odömönäni
 tönö oodeoidi inänite nê
 aadäni näni Picæncabo
 tönö do a ongönänimpa.
 Mänïñömö Itota ingante
 ænte mämönäni pongacäimpa.
 58 Pegodo guiquënë tömengä
 miñæ ayæ ayæ godinque,
 Wængonguï quï, ante nê
 godongä ñænængä pönï
 inongä oncö yacö moyæ iñömö
 pö guidinque, Itota ingante
 æbänö cæquinänii, ante wææ
 wänönäni weca pöninque tæ
 contate waa acongantapa.

59 Wængonguï quï, ante
 nê godönäni ñænænäni tönö
 nê Apænte näni Änoncabo
 tömänäni, Mönö apænte ante
 wænömö wæncæcäimpa,
 ante cædinque, Itota nänö
 wænguinque wënæ wënæ
 cæcä ingampa, ante æcänö
 babæ ante anguingää, ante
 diqui diqui mïnönänimpa.

60 Incæte nanguï inäni
 ponte babæ apænedäni
 incæte, Æcänö eyepæ babæ
 änaa, ante edæ dæ angä
 wædänitapa. Ayæ ate mënäa
 nê babæ wapiticæ änöna
 inte awënëidi weca pö guiite,
 61 apænedinque,

—Iingä, “Wængonguï
 tæiyæ waëmö oncö ongö
 incæte botö iñömö tæi
 piñæmo inömo inte godö
 cæbo bai wo tænguimæ

wææmaimpa. Ayæ meönaa go adoönæque iñonte botö wæætë do mænömaimopa,” angä eñentamönapa töö.
 62 Ante apæneda eñëninque nê godongä ñænængä pönï inongä incæ ængæ gantid-
 ingue Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wëenebii. Tömëna bitö imitedö ante godö äninque nana äninö ante bitö æbänö ämii.

63 Añongä Itota cöwë änämaï edæ pæ wëenecä. Adinque nê godongä ñænængä pönï inongä wæætë,

—Wængongui nê Quëwengä inte tömengä nänö eñëñongä edæ näwangä ante apænebi eñëmönii, ämopa. Mönö Codito iñömö Wængongui Wengä inongä ingampa. Bitö iñæmpa mänimidö inömi imitawo.

64 Mänömaï angä eñëninque Itota wæætë,

—Tömëmi bitö äninö bai mänimodö inömo imopa. Incæte botö godömenque apænebo eñëedäni. Iincayæ ate botö iñömö edæ Waobo eñagaimo inte edæ Wængongui nê Tæï Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö ayæ ate botö öönæde boguimancodë pömo acæminimpa.

65 Ante apænecä eñente wædinque nê godongä ñænængä pönï inongä pïinte badinque, Eñente awædö, ante bai cædinque edæ nämä weocoo wänä ñænte,

—Wængongui ingampa mänömaï cæquiringä. Edæ tömengä nämä incæ babæ

ante nê wënæ wënæ apænecä iñinque idæwaa. Wacä tömengä ingantedö, Wënæ wënæ cæcä atabopa, ante nê ancæcäimpa, ante ñöwo diqui diqui minämaï ingæimpa. Tömengä nämä Wængongui Wengä inte bai babæ ante nänö änewëninö ante do eñëmïni inte minitö,
 66 edæ æbänö ante pönëmïni.

Ante añongä nê apænte änäni guiquënë,

—Nänö wænguinque änewengampa töö.

67 Ante apænte äninque edæ pancadäniya Itota tömengä awinca towæ tänömöninque tæi tæi pänänitapa. Wadäni guiquënë tömengä ingante tamöninque,

68 tömengä ingante,
 —Bitö Codito imitawo. Ecänö bitö imite awëmö nê pänaa, ante Wængongui beyænque apænedinque apænebi eñëmönii, ante badete togadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(*Mäadoco 14.66-72; Odoca 22.56-62; Wäö 18.15-18, 25-27*)

69 Ayæ Pegodo guiquënë mänii yæipodë yacömöñäa contate ongöñongä onquiyængä nê cæcä iñömö tömengä weca ponte apænedinque,

—Mäningä Gadideabæ quëwëningä Itota tönö bitö guëa cægömitapa töö.

70 Ante apæneyongä tömänäni nani ayömö Pegodo,
 —Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante dicæ eñëmogaa.

71 Ante äninque Pegodo yademö gäänē tao gote ongongä adinque wacä onquiyängä wæætē godongämæ ongönäni inänite apænedinque,

—Mäningä adobaï Itota Näatadeta quëwënongä tönö nē cægöningä ingä aedäni.

72 Ante apæneyongä Pegodo wæætē,

—Wængonguï ëñëñongä botö näwangä ämo ëñëedäni. Ìngä onquiyängä nänö nē äningä ingante botö dicæ abogaa, angantapa.

73 Ayæ wantæ ate mäniñömö ongönäni Pegodo weca pöninque,

—Ïñæmpa Itota tömengä tedecä baï adode nē tedebi inte bitö tömengä miñæ mini nē gocabo adobi ìmpa töö.

74 Äñönäni edæ Pegodo wæætē, Wængonguï ëñëñongä apænedinque botö nöingä ämopa, ante Wængonguï ëmowo ante babæ tedewëninque tömënäni inänite,

—Mini nē angä ingante dicæ abogaa.

Mänömaï ante tæcæ änewëñongä edæ tawadiya dobæ petapa. 75 Pe wædinque tömengä, Æ Itota nänö äninö baï impa, ante wæcantapa. Itota, “Tawadiya pedämaï iñonte bitö botö ìmotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguïmi ìmpa,” angantapa. Ante Pegodo, Ñowo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque oncodo taote edæ

guingo imonte wædinque edæ Ca ca wægacäimpa.

27

Itota ingante Pidato weca ænte mäo gönönäni
(Mäadoco 15.1; Odoca 23.1-2; Wäo 18.28-32)

1 Ayæ ñäö bayonte, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite nē aadäni näni Picæncabo tönö apænte äninque edæ, Itota ingante wænongæimpa, ante godongämæ Ao angadänimpa. 2 Äninque tömengä ingante yao ongonte goti winte æninque edæ odömänoidi beyæ Oodeabæ awënë gobedönadodo Pidato ingante mäo gönönäni ængacäimpa.

Codaa wodi iïmaï cædinque wængampa

3 Ayæ, Itota ingante wænongæimpa, änäni ëñente wædinque Codaa tömengä ingante nē godöningä guiquënë, Æ tömengä nänö wænguinquemë cæboinö ante pönëmogaa, ante guingo imonte wæcantapa. Ayæ, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē aadäni näni Picæncabo adodö æncädänimpa, ante todëinta padatamö tömënäni näni pönontamö adodö pædæ godoncæte ante gocantapa.

4 Ayæ tömënäni inänite,

—Ïñæmpa cæboo. Edæ Itota wënæ wënæ cædämaï ìningä iñongante botö nē godönimo inte wiwa cæbo imo ante awædö.

Ante añongante tömënäni guiquënë,

—Tömëmi wënæ wënæ cæðimi inte wentamö bitö entawënö adinque mönitö ædö cæte wæquimönii. Tömëmi edæ nē cæðimi inte edæ abaïmpa töö.

⁵ Änäni wædinque edæ tigitamö incæ Wængonguï tæiyæ waëmö oncönē wo wææntodöningue Codaa oncodo tao godinque edæ nämä önömenca wëä æi goti guemencate dobæ wængacäïmpa.

⁶ Mäninta wo wææntodongä ate wædinque, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni incæ tigitamö yao yao ongonte æninque,

—Wepæ näadintamö adinque Wængonguï Baa ancæcäïmpa, ante pönente wædinque mönö, Wængonguï quï, ante ædö cæte godonguïmöö

⁷ Ante godongämæ pönencöningue tömënäni, Oodeoidi inämaï inäni wodido bacæïmpa, ante ömæ nē dai bædongä eadiömæ incæ mänii tigitamö godonte ængadänimpa. ⁸ Ìninque wepæ näadintamö godonte näni ænimæ ante, Wepænguïpo impa, ante näni pemönimæ iñömö ñöwo ganca impa.

⁹ Ìninque do iñömö Eedëmiya wodi Wængonguï beyæ iïmaï ante nänö apænegainö bai ïinque batimpa. “Idægoidi, Tömengä beyæ mänimpotamö godonte ængæïmpa, ante näni änimpotamö incæ todëinta tigitamö padatamö æninque, ¹⁰ tömënäni Wængonguï botö imote nänö

äninö bai eñente cædinque edæ dai bædongä eadiömæ godonte ænänitapa,” ante Eedëmiya nänö angainö bai do ïinque batimpa.

Pidato weca Itota on-gongampa

(*Mäadoco 15.2-5; Odoca 23.3-5; Wäö 18.33-38*)

¹¹ Itota iñömö awënë gobedönadodo Pidato weca a ongöñongante awënë gobedönadodo iñömö tömengä ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi ïimitawo.

Äñongante,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, Itota angantapa.

¹² Ayæ, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē aadäni näni Picæncabo guiquënë Itota ingante äninque, Wënæ wënæ cæbipa töö, ante äñönäni tömengä edæ pæ wëenecä. ¹³ Ate wædinque Pidato wæætë,

—Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nanguï änäni eñenämaï inte bitö ædö cæte edæ pæ wëenebii.

¹⁴ Äñongante Itota iñömö tömënäni näni äninö ante adodeque ante apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante wægacäïmpa.

Itota wæncæcäïmpa, änänipa

(*Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-19.16*)

¹⁵ Mänimæ awënë gobedönadodo mänifedë wadepo

iñõ wadepo iñõ cõwë iïmaï cædongäimpa.

Oodeoidi ææmæ nãni cæyedë gobedönadodo iñõmö, Në tee mönete ongönãni inãnite adinque mïnitõ æcãnõ ingante ämïni ñimpo cæbo goquingää, ante ãñongä äñãni ëñëninge tõmengä tõmënãni nãni äningä adocanque ingante ñimpo cæcä godongäimpa.

¹⁶ Mäniñedë adocanque wënæ wënæ nãnõ cæðinõ beyæ tee mönete a ongongampa, ante tõmãnãni do ëñëñõnãnimpa. Mäningä ëmõwo Badabato inongäimpa.

¹⁷ Ñinque nanguï inãni godongämæ pönãni ate Pidato tõmënãni inãnite edæ, —Æcãnõ ingante mïnitõ beyæ ñimpo cæbo abæ tawænte gocä ænguïmïni. Badabato ingante ñimpo cæbo gocä ænguïmïni. Wæætë edæ Itota Codito mïni äñongä ingante ñimpo cæbo gocä ænguïmïni, angacäimpa.

¹⁸ Edæ do iñõmö, Itota gomonga cæcä ate wædinque tõmënãni tõmengä ingante pïinte adönãnimpa. Mäninõ beyænque tõmënãni Itota ingante bæi ongonte botõ nempo ænte mämõ pædæ pönönãnitapa, ante Pidato do ëñengantapa.

¹⁹ Ayæ odömãnoidi nãni apænte anguïmpaa ayæ ongõñongä Pidato nãnõogængä iñõmö wacä ingante da pönongä pöninque Pidato ingante nãnõogængä beyæ apæñecantapa. “Botõ ñõwoönæ möwoçodë wïlmõninge mäningä në nõ

cædongä beyæ nanguï wogæi wogæi cæwënente wæbopa cæbii. Bitõ tõmengä ingante gampodãmaï inte gomõ aquënë quëwëë, ämopa,” ante bitõ nãnõogængä angampa, angantapa.

²⁰ Angä ëñente wæyongä, Wængonguï quï, ante në godönãni ñænænãni tõnõ në aadãni nãni Picæncabo nãni äincabo guiquënë wadãni në godongämæ ongönãni inãnite äñãnitapa. Mïnitõ Pidato ingante iïmaï äedãni. Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ. Itota ingante wæætë ämi wænönãni wængæ, ante äedãni, äñãnitapa. Awënëidi incæ mänõmaï äñãni ëñëninge godongämæ ongönãni Ao äñãnitapa.

²¹ Awënë Pidato iñõmö tõmënãni inãnite äñinque,

—Mënaa ongõna iñõnate mïnitõ æcãnõ ingante ämïni ñimpo cæbo goquingää.

Äñongante,

—Badabato ingante ämõnipa.

²² Äñãni wædinque Pidato wæætë,

—Ñinque Itota Codito mïni äñongä ingante æbãnõ cæquïmoo, ante ämïni.

Äñongante tõmãnãni edæ,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönãni wængæ töö.

²³ Äñãni ëñëninge Pidato ayæ,

—Ïñæmpa quinõ wënæ wënæ cæcantawo.

Äñongä tõmënãni godõmenque yedæ äñinque adodõ,

—Ämi awäa timpote wænönäni wængäe.

²⁴ Ante ancaa änewëñönäni Pidato iñomö, Tæcæ wæætedö wææte änäni inte tömënäni wënæ wënæ cædäni wæquï wæ, ante guïñente wædinque ayæ, Ædö cæte botö godömenque cæquïmo, ante pönente wædinque edæ æpæ pi ñiñænte tömënäni ayönäni önompo mempodinque tömënäni inänite angantapa.

—Tömengä wënæ wënæ cædämaï iñongante botö, Wængongæimpa, änämaï imo inte tömengä wæpæ näadämaï imo aedäni. Wææte munitö guiquënë, Wæncæcäimpa, ante nê änimini inte edæ näate bacæminimpa, ante adinque botö mempobo aedäni.

²⁵ Angä ëñëninque tömänäni Ao äninque edæ,

—Möni äninö beyænque mönitö incæ mönitö wënäni incæ tömengä wæpæ beyæ näate bai bacæmönimpa töö.

²⁶ Änäni ate awënë gobedönadodo Pidato tömënäni näni äninö ante ëñente cædinque edæ Badabato ingante ñimpo cædinque tömënäni nempo pædæ godongä ænänitapa. Wææte edæ Itota ingante edæ Pidato angä æmontai badöimenca tæi tæi pänäni ate tömengä ingante ñænque quepote awäa näni gönonguinque edæ da godongä ænte godänitapa.

²⁷ Awënë gobedönadodo nänö wææ wänönäni guiquënë Itota ingante ænte godinque awënë gobedönadodo oncönë

Podætodio näni ancönë mangui guiiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ äñete pönänitapa. ²⁸ Pöninque tömënäni, Awënë imi inte awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todinque Itota weocoo gä tadongadinque wææte opatawæ ëmoncoo pönö da wëñadinque, ²⁹ daa mongæmenca bai æninque que cædinque, Awënë poganta wencacæbiimpa, ante bai cædinque pönö daga wencadänitapa. Ayæ cæwipa ænte mämö pædæ pönonte änäni æninque tömengä tömëmæmpoca pæ mangä adinque tömënäni da guicapodinque tömengä ingante,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi imipææ, ante badete togadänimpa.

³⁰ Ayæ tömengäa towæ towæ tänongadinque cæwipa æninque tæi tæi ancaa pancadänitapa. ³¹ Ayæ iñque badete todinque tömënäni opatawæ ëmoncoo gä tadongadinque tömengä nämä weocoo daga wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä ingante awæ timpote wænoncæte ante töö æmænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäadoco 15.21-32; Odoca 23.26-43; Wäö 19.17-27)

³² Ænte mäo godinque tömënäni Tidëne quëwengä Timönö ingante bee tëninque tömengä ingante edæ, Bitö ægodöe, Itota ingante möni

timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni mongænte gocan-tapa.

³³ Mänii Itota ingante ænte mao godinque Godogota nani äñömö mönō tededō "Ocatainō" iñömö mäniñömö pönänitapa. ³⁴ Mäniñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque yowepæ biinömæ nani ämæ tönō moncapæ adoyömö wempo cæðenique pædæ pönō cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ Baa angantapa.

³⁵ Ayæ Itota ingante awæ ñænquedimæ nani ænte pöniwäa töö godöninque pönō timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidänänitapa. Ængæ gantidänäni ate wægöñongä tömönäni wæætē tömengä weocoo ini ante, Æcänö quinca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wæantodöninque adocooque adocooque ænänitapa. Mänömaï cæyönäni Wængongui beyæ nani apænegaïnö bai iinque cætimpa. "Botö weocoo ini ö æninque tömönäni nani caboque wacä ingä wacä ingä nänempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante cæðänitapa."

³⁶ Tömönäni tæ contadinque tömengä ingante wææ aadänitapa. ³⁷ Ayæ, Itota nē wænguënengä ingampa, ante quinänte änänii, ante edonque acäimpa, ante cædinque tömönäni, "Iingä

Itota iñömö oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa," ante yewämöninque edæ awæmpaa tömengä ocaboca inö tee tinte wo cæðänitapa.

³⁸ Ayæ wada nē ö ænte quëwënina inate adoyedē tömengä tönō adocanque tömëmæ inö adocanque dipæmæ inö godö tim-pote ængæ gantidädäni wægongadaimpa. ³⁹ Ayæ wodo pænta nē godäni guiquënë Itota ingante godö wënæ wënæ ante badete todinque pica pica cædinque, ⁴⁰ tömengä ingante wapiticæ apænedinque,

—Bitö iñæmpa Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque edæ mëönaa go adoönæque iñonte do mänoncæ ämitawo. Mänömaï cæcæ änimi inte bitö tömëmi edæ nämä incæ cæte quëwëmawe. Bitö nö Wængongui Wëmi imi iinque edæ o togæmpote o togæwate wææe, ämönipa töö.

⁴¹ Äñönäni edæ, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænänäni guiquënë nē odömönäni tönō ayæ oodeoidi inänite nē aadäni nani Picæncabo tönō adobai iimaï ante edæ badete todänitapa.

⁴² —Tömengä, Wadäni quëwencæðänimpa, ante waa cæcantawoo. Nöwo iñæmpa ædö cæte nämä waa cæte quëwenguingäa. Idægoidi awënë odeye ingampa diyæ ti wæænte goquingäa. Edæ ti wæænte gocä adinque mönitö wæætē edæ, Näwangä impa, ante pönëmaï wædö. ⁴³ Ayæ nämä ingantedö

äninque tömengä edæ, Botö Wængongui Wëmo inömo imopa, ante angämææ. Tömengä, Wængongui cöwë pönö cæcæcäimpa, ante wede pönengä iñongante Wængongui wæætë tömengä ingante edæ waa acampa diyæ ñimpo cæcä goquingää, ante badete todänitapa. ⁴⁴ Ayæ në ö æna guiquënë tömengä tönö godongämæ timpote wægöna ininque Itota ingante piinte adobai wënæ wënæ ante badete togadainpa.

Itota wængampa

(*Mäadoco 15.33-41; Odoca 23.44-49; Wäö 19.28-30*)

⁴⁵ Tæcæbæcä pöni bayö tömämæ iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönäa wæiganca mä mämonte bai inimpa. ⁴⁶ Ayæ edæ ayaönäa wæiyonte Itota nangui pöni yedæ äninque, "Edii, Edii, nëma tabatäni," äninque mönö tededö, "Botö Wængonguiñaa, botö Wængonguiñaa, ædö cæte botö imo emö cæte gobiya."

⁴⁷ Ante wæcä eñëninque godämæ ongönäni guiquënë, —Æ. Ediya ingante aa pecä apa.

⁴⁸ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætamö ænte pöninque biinömæ bai önömænque ænte aa bedöninque næænte, Cæwipaca pædæ æænömo becæcäimpa, ante cæyongä, ⁴⁹ wadäni guiquënë,

—Ee aquënë. Ediya edæ ponte wabänö cæcä quëwengüingä abainpa, an-gadainpa.

⁵⁰ Itota iñömö wæætë ogæ tededinque do wængacäimpa.

⁵¹ Ininque edæ Wængongui oncö tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö nani wææ wodöincoo adoyedë önönæca inö tæcæguedë pöni tænguimæ wææntapa. Ayæ goinque bayonte dica incæ tæ gämæntapa. ⁵² Ayæ wao wodido incæ wi ænote bayonte edæ Wængongui quinäni do wængainäni incæ pancadäniya nani ömæmöninque ⁵³ tömënäni wodido abæ tawænte godänitapa. Edæ ñöwo iñömö, Itota nani ömæmongä ate tömënäni në nani ömæmöninäni inte Eedotadëë nani waëmö quëwëñömö ponte a ongöñönäni nangui inäni agadainpa.

⁵⁴ Mänii goinque do pö adinque ayæ, Æbänö cætimpa, ante tömänö adinque edæ tontado capitäo tönö wææ wänönäni tönö ancai guinëninque,

—Nawangä impa. Iingä iñömö Wængongui Wengä ingainö ante pönenguënë, an-gadainpa.

⁵⁵ Do iñömö Itota Gadide-abæ quëwente pöñongante onquiyænäni nangui inäni tee empote pöninque tömengä beyæ në cædinäni inte ñöwo adodäni adoyömö pö gongæninque pömö adänitapa. ⁵⁶ Mäadiya Mäagadadënë tönö wacä Mäadiya inatapa. Iinä iñömö Tantiago tönö Ootee badä inantapa. Ayæ Tebedeo wëna tömëna badä tönö wadäni

adobaï Itota wæñongante gobæ agadänimpa.

Itota wodi baö inï mäo daga wëñänipa

(*Mäadoco 15.42-47; Odoca 23.50-56; Wäö 19.38-42*)

⁵⁷ Ayæ gäwadecæ bayonte Ootee nē nanguï ēacā incæ Itota miñæ nē gocā do badingā inte Adimatea iñömō pægaingā inte pongā ingantapa. ⁵⁸ Tömengā iñömō ñowo Pidato weca godinque, Itota wodi baö inï pönömi æmoe, angantapa. Pidato Ao äninque nē cædäni inänite, Tömengā baö ee amini æncæcäimpa, angantapa. ⁵⁹ Itota wodi baö inï gämiyate pædæ wæænonte ænte godinque waëmō weocoo ninocoo nāni ancoo wini wini caadinque, ⁶⁰ Ootee, Botō wodido baquimpa, ante dicamontaa nänō wodintatodē miintatodē mäo guidō ñō cædinque daga wengantapa. Ayæ dicabo da pæñæ pönō tee mönodinque wadæ gogacäimpa. ⁶¹ Iïmaï cæyongā Mäadiya Mäagadadēnā tönō wacā Mäadiya tönō Itota wodido obo contate acönatapa.

Itota wodido iñömō wææ wæñönāni a ongönāni

⁶² Ayæ guëmanguïönæ bacæ cæpa, ante nāni tano cæönæ iinque cædäni ate iïmō ate, Wængonguï qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō Paditeoidi guiquënë Pidato weca ponte ⁶³ tömengä ingante äninque,

—Awënë eñëmi. Mäningä nē babæ äningä iñömō tömengä miingä iñedē apænedinque,

Mëönaa go adoönæque iñonte botō ñāni ömæmoncæboimpa, ante nänō äñinō ante pönente wæmönipa. ⁶⁴ Ayæ tömengä miñæ nē godināni incæ tömengä baö inï awëmō ö æmaināni ante edæ wæmönipa. Ænāni iñinque tömēnāni, “Dobæ ñāni ömæmongäimpa,” ante godömenque babæ äñāni edæ wënæ wënæ babaimpa cæbii. Ñowo wææ wänönāni inänite ämi godinque tömēnāni mäningä nänō wodintatodē tæëmō tee mönodinque mëönaa go adoönæque ganca wææ wänonte acædänimpa. Edæ wii godömenque wënæ wënæ bacäimpa, ante cæcæbiimpa, ämönipa.

⁶⁵ Äñönāni Pidato wæætē, —Bado, wææ wänönāni mæ ongönānipa. Minitō tömēnāni inänite ænte mäomini goyönāni minitō wæætē mini eñëñinō bai do cædinque tæëmō tee mönote cædäni.

⁶⁶ Angä eñente godinque tæëmō mönodinque Itota nänō wodintatodē dai tee bædodänitapa. Ayæ, Awënë ëmowo adinque wi ænodämaï incædänimpa, ante dai bæyömō aquïñedē ongontoca da guidonte awënë ëmowo adimpaca yewæmonte bai bagatimpa. Ayæ wææ wänönāni inänite ænte mäo gö cædäni wææ wänongadänimpa.

28

Itota do wæningä inte ñāni ömæmonte quëwengampa

(*Mäadoco 16.1-8; Odoca*

24.1-12; Wäö 20.1-10)

1 Mänii guëmanguiönæ iinque go ate wacä tēmāna baquinque ñäö ba iinque Määdiya Mäagadadēnä tönö wacä Määdiya iñömö Itota wodido acæte ante gogadaimpa. 2 Awēnē Wængongui anquedo do wææ pöinque edæ dicabo wëä godö oo wi ænocantapa. Ayæ goinque nangui ocæ ocæ cætimpä. Anquedo iñömö dicaboga tæ contacantapa. 3 Tömengä awinca näinte cæ bai emönongä inte tömengä weocoo näämänta pöni emoncoo mongænte a ongongä. 4 Adinque edæ nē wææ wänönäni guiquēnē ancaï guññente wædinque do do wäate bai badinque æmæwo wænte bai öñönänitapa. 5 Mänii onquiyæna pöñönate Wængongui anquedo iñömö,

—Guññenämäi ieda. Itota näni awäa timpodäni wæningä ingante minatö diqui diqui miminapa, ante edæ do eñemopa. 6 Iñömö edæ dæ angampa. Tömengä nänö äninö bai cædinque do edæ ñäni ömæmöninque tao gocäimpa. Pö guiite aeda. İntatodē nänö öñontatodē iñömö edæ öñontatoque impa. 7 Ayæ nē adimīna inte edæ quingæ pogodo gote tömengä miñæ nē godināni inänite gode ante apænedinque, “Itota dobæ ñäni ömæmongäimpa ataquedäni, äeda.” Ayæ iñömö tömengä Gadideabæ täno godinque a ongöñongä munitö gote aedäni, ante minatö

gode ante apænedä eñnedäni. Bado, ämo eñemīnapa edæ.

8 Angä eñëninque tömengä wodido abæ tawænte wadæ godinque tömēna, Ancaï guññente wæte todadö, äninque watapæ todinque Itota miñæ nē godināni inänite gode ancæ pogodo godatapa. 9 Goyöna edæ Itota incæ iñontobæ mäo bee tēninque edæ, Minatö, angä eñëninque edæ iñäna tömengä weca pöinque öñowaca ædæ wæænte mö ongöwate, Wængongui Awēnē imidö angüenē, ante watapæ apæneyöna, 10 Itota iñömö edæ,

—Guññenämäi ieda, angantapa. Ayæ, Minatö botö biwiidi inänite gode äninque iimaï äeda. Minitö Gadideabæ godinque botö imote acæminimpa, ante tömēnāni inänite äeda, ante Itota angacäimpa.

Nē wææ wänönināni babæ ante apænedänipa

11 Onquiyæna gode ancæ goyöna Itota wodido nē wææ wänönināni pancadäniya wæætē tömēnāni näni quewēñömö godinque, Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni inänite apænedinque, iimaï cætimpä, ante tömänö ante apænedänitapa. 12 Apænedäni eñëninque edæ nē godönāni ñænænāni guiquēnē nē aadäni näni Picæncabo tönö pönē cöinque godongämæ Ao äninque tontadoidi nē wææ wänönāni iñönänite tigitamö padatamö bacoo godöinque,

13 tōmēnāni inānite iīmaī angadānimpa.

—Wadāni Itota wodi baō ante wæyōnāni edæ mīnitō ōnonque, Mō cōñōmōni tōmengā miñæ nē godināni awēmō ponte ō ænānitapa, ante babæ apæneecæmīnimpa.

14 Ayæ mānīnō añōmīni awēnē gobedōnadodo eñēninque, Quimæ mōwēmīni, ante piingā adinque edæ mōnitō wæætē wææ cædinque tōmengā ingante amōni eñēninque tōmengā pānāmaī ñimpo cæyongā mīnitō guiñente wædāmaī incæmīnimpa.

15 Änīnque nē godōnāni ñænænāni iñōmō nē wææ wānōnīnāni inānite nangui tīguitamō godōnāni ænānitapa. Mānintamō ænīnque awēnēidi babæ nāni ānīnō baī adodō ante apænedinque, Tōmengā miñæ nē godāni ō ænānitapa, ante babæ wapiticæ apænegadānimpa. İnīnque tōmēnāni nāni babæ apænedō eñēninque edæ oodēidi gode ante tēdedinque godōmenque ñōwo ganca ayæ wapiticæ ante tēdedānipa.

Itota, Apæneecæ goedāni, angampa

(Māadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49; Wāō 20.19-23)

16 Ōnōmpo æmæmpoque go adodānique Itota miñæ nāni godincabo guiquēnē mānī Itota nānō ānō baī cædinque Gadideabæ godinque ānanquidi æiyōnāni
17 Itota a ongongā adinque tōmengā weca ædæ wæænte, Wængongui Awēnē imidō

anguēnē, ante watapæ apæneyōnāni pancadāniya guiquēnē, Wabānō i, ante pōnēnāmaī ingadānimpa.
18 Itota iñōmō tōmēnāni weca pōnōmenque pōninque,

—Wængongui pōnō cæcā beyænque botō iñōmō öönædē Tæiyæ Awēnē inōmo inte inguipoga adobāi nē Tæiyæ Awēnē badinque nāmā tæi piñæmo inte nē amo imopa. 19 Ante wædinque mīnitō guiquēnē inguipoga tōmāmæ quēwēnāni weca godinque, Itota miñæ gocædānimpa, ante apænemīni eñente botō miñæ nē godāni bacædānimpa. Ayæ mōnō Mæmpo emōwo apænedinque, ayæ Wængongui Wēmo iñōmote botō emōwo apænedinque, ayæ Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca emōwo apænedinque mīnitō tōmāmæ quēwēnāni inānite æpænē guidōmīni guicædānimpa. 20 Ayæ botō mīnitō imīnite botō ānīnō ante, Tōmānō ante adodō cæedāni, ante odōmōmīni eñente cæcædānimpa. Ayæ botō edæ ñōwo incæ ayæ inguipoga iinque baganca cōwē mīnitō tōnō ongonte godongāmæ cæcæboimpa. Nāwangā inguinō anguēnē, ante Itota angacāimpa.

**Itota Codito
ingantedö ante
Mäadoco
nänö watapæ ante
yewæmongainta**

*Wäö önömæca ponte
apæneca ëñënanipa*

(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)

¹ Ponguingä, ante nani Codito angaingä inongä inte Wængongui Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë iñömö Wængongui beyæ apænedinque, Codito ingante Wængongui iimaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquino waa wëwaqingä, ante bai cædinque botö,

Botö beyæ në gode änongå ingante da godömo täno beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

Tömengä iñömö, ‘Awënë nänö ponguino ante minitö tee moncate bai cædinque,

taadö töinö pïnonte bai cædäni,’ ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö në angaingä inongä inte Wäö ñowo önömæca pöningue æpænë guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä

mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængongui gämænö pöningue æpænë guicæminipa. Mänömaï cæmini adinque Wængongui minitö cædinö ante në panguëngä incæte püinamai inte ñimpo cæcæcäimpa. ⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante Oodeabæ tömäo quëwënanäni Eedotadëë quëwënanäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente ëñëningue, Näwangä ämipa. Bitö ä bai ëñënamaï cæte quëwëmöni inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wædäni ëñëningue Wäö Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

⁶ Wäö iñömö weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobai pacadeyænta ante æmontai badonte encadeyænongåimpa. Tömengä cængui ante ñawäique cænte tömengä bequi ante guïñëmænque ade bete në quëwënongåimpa. ⁷ Iimaï

ante apæneca ëñënanitapa. “Iincayæ ate në Ponguingä guiquënë tömengä täi ëmongä ewocadongä inte nanguï cæcä ingampa. Botö guiquënë wædämo pöni inömo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñi cæquimoo. ⁸ Botö önönque æpænë guidömo guimïnipa. Tömengä wæætë da pönongå ate Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä ewocacæminipa,” ante Wäö

mäniñedē apænegacäimpa.

Itota æpænē guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹ Īninque Gadideabæ Naatadeta quēwente Itota mäniñedē pongä adinque Wäo Oododänö æpænē tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Īninque æpænē guidingä inte do ää ta gongæninque Itota æmō ayongä öönæ gä godonte bayö equemō wææ bai Wængongui Tæiyæ Waemō Önöwoca incæ tömengäa wææ guicä acantapa. ¹¹ Ayæ eñeñongante, “Bitö botö Wëmi inömi inte nē botö waadebi ĩmipa, ate tobopa,” ante öönædē inö apæneçä eñengacäimpa.

Itota incæ wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante wënæ cæcampa

(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)

¹² Mäniñedē Itota ingante Wængongui Önöwoca incæ, Æibawë, äninque önomæca mäicä æicantapa. ¹³ Æi quëwëninque wantæpiyæ coadenta eönæ önomæca quëwëñongante wënæ awënë Tatäna pöninque, Wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante Itota ingante cædongäimpa. Ayæ Itota mänömai babæidi quëwëñömö quëwëñongante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömëñäni tömengä beyæ pönö waa cægadänimpa.

Itota Gadideabæ pöninque tæcæ mä cæcampa

(Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15)

¹⁴ Mänömai cæte ate ayæ awënë odeye Edode dobæ Wäo ingante tee möneçä ate mäniñedē Gadideabæ pöninque Itota mä Wængongui nänö waa pöni cægainö ante ĩmai ante apænegacäimpa. ¹⁵ “Ponguingä, ante dodäni näni angaiñedē botö Wængongui Awënë Odeyebö inömo inte ñöwo ĩnque bayedē do pömopa, ante apænebo eñeñäni. Minitö wënæ wënæ mini cædimämo wido cædinque waa pöni botö apænedinö mini eñenö ante pönëdäni,” ante Itota angacäimpa.

Në gæyæ dadöwëñäni inänite Itota aa pecampa

(Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

¹⁶ Ayæ mänii pöninque Itota gäwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongä Timönö tönö Æentade tömengä tönifacä ĩnate acantapa. Në gæyæ dadöwëna inöna inte tömëna dicamöñæ æpænē wo gutodonte dadöwëna acantapa. ¹⁷ Tömëna ĩnate Itota,

—Īñäna, botö miñæ edæ tee empo pöeda, ämopa. Në dadonte ænte pömïna inte botö weca pöñöminate botö pönö çæbo ate minatö wæætē nē apænemïna badinque waodäni inänite nē ænte pömïna bacæminäimpa, angantapa. ¹⁸ Angä eñëninque tömëna dicamöñæ do emö cæte godinque Itota miñæ

edæ tee empo wadæ godatapa.

19 Itota iñömö godömenque gote ayongä Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäo adobaï wipodë dicamöñæ tadömoncöna acantapa. 20 Adinque Itota do, Botö miñæ pöeda, angä ëñëninque tömëna Ao äninque wæmpocä ingante wæætë, Mæmpo ëñëmi, änatapa. Bitö nempo wipo ëmö cæte gomönapa, äninque adodaque wæmpocä ingante ëmö cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

Itota angä ëñente wënæ incæ tao gopa

(Odoca 4.31-37)

21 Ayæ tömënanï quëwëñömö Capënaömö mämongä pönänitapa. Oodeoidi guëmanguïönæ bayonte Itota iñömö Wængonguï apæ necä nani ëñente yewæmongainta ate nani odömöincönë do pö guïdinque odömonte apæ necä ëñënanitapa.

22 Eñëñönäni tömengä nämä tæï piñëninque në angä inongä inte nö odömonte apæ necä ëñente wædinque tömënanï, Wadäni në wææ odömönäni guiquënë mänömaï odömonte apæ nedäni ëñëmongaa. Itotaque nämä në ëñente entawënogä inte nö pönï odömonte apæ necä ëñëmönipa, ante wädänitapa.

23 Ayæ wënæ wentamö ewocacä inte në quëwengä mäniñedë tömënanï odömöincönë a ongöninque iñontobæ yedæ ante apæ necantapa.

24 —Bitö Itota Näatadeta quëwëniimi inte quinante mönatö weca pömii. Mönatö imönote edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömido imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Wëmi inömi imipa, ante edæ do ëñëmopa.

25 Ante tedeyongante Itota tömengä ingante wææ äninque,

—Apocænë quëwenguënë tedewëë. Waocä baönë quëwënömi inte edæ tao gobäwe.

26 Angä ëñëninque wënæ në wentamö ewocacä iñömö waocä ingante quidi quidi mäo tæ gotodö go wææñongante, Yæ yæ, äninque dobæ tao gotapa.

27 Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guïñente wædinque nani caboque wæætedö wæætë tededinque,

—Iingä iñömö quinö bai ante cæcä. Tömengä në angä inongä inte edæ mä pönï odömonte apæ necampa. Edæ wënæidi në wentamö ewocadäni inänite tömengä angä ëñente cædänipa, ante awædö.

28 Ante pönente wædinque tömënanï, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque Gadideabæ tömäo quëwënanï inänite mäo gode ä gode ä cædäni do ëñengadänimpa.

Pegodo nänöogcë wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä (Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

29 Mänii Itota oodeoidi odömöincönë ongöinque iinque odömonte apænecä ate tömënäni tao godinque Tantiago tönö Wäo miñæ godinque Timönö tönö Æntade oncönë go guiidänitapa. 30 Go guiiyönänite wadäni, Timönö nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongampa, änäni. 31 Æñente wædinque Itota tömengä weca go gongæninque pædæ wææmpote bæi ongonte töö æmængä ate tömengä ængæ ganticantapa. Ayæ gancæ badinque tömengä wæætë tömënäni beyæ cæcantapa.

Daicawo gawcænäni inänite Itota cæcä waa badänipa (Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

32 Mäniönæ gäwadecæ pönii nænque wëmö bayö wadäni daicawo gawcænäni inänite wënæ inte quëwënäni inänite tömänäni inänite Itota weca ænte pönänitapa. 33 Ayæ mäniñömö quëwënäni tömänäni adoyömö pöninque odemö goto gongcænänitapa. 34 Ayæ quiëmë beyæ wënæ wënæ inte wædäni adinque Itota nangui inäni inänite godö cæcä waa badänitapa. Ayæ wënæidi nangui inäni inänite wido cædinque Itota, Botö æbodö imoo, ante në adimiini inte tededämaï imæwedäni, ante tömënäni inänite wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guiidinque apænecampa (Odoca 4.42-44)

35 Ayæ tæcæ oque pönente wëmö iñonte ængæ gantidique Itota oncodo tao gote gomonga önömæca godinque Wængongui ingante apænecantapa. 36 Apæneyongante Timönöidi, Ædönö gocäi, ante tee empo tee empo gote, 37 adinque,

—Dæ ämi wædinque tömänäni bitö imite ante diqui diqui minänipa cæbii.

38 Ante äñönänite Itota wæætë,

—Mönö wayömö gocäimpa. Eyequei nani quëwëñömö nani quëwëñömö mäo botö apænebo ëñencädänimpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

39 Ante në äningä inte Gadideabæ tömäo godinque oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque Wængongui nänö apænedö ante Itota apænecä ëñengadänimpa. Ayæ wënæidi inänite wido cæcä gogadänimpa.

Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa

(Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)

40 Ayæ wacä cöwë baate ëñawengä inongä inte Itota weca ponte da guicapod- inque,

—Bitö Ao ämi inte wadæ caabi ininque botö do waintai baabaïmopa.

41 Äñongante Itota tömengä tönö guëa wæwente bai nangui pönengä inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

42 Angä ñinque ñömäintai nänö eñadintai dæ baadinque tömengä waintai edæ do baacantapa. 43 Itota edæ tömengä ingante do da godöningue nangui angantapa.

44 —Eñëmi. Botö æbänö cæboo, ante edæ wadäni inänite mäo apænedämaï imäwe. Wæætë, Näwangä impa, ante acædänimpa, ante cædinque bitö, Wængongui qui, ante nê godongä weca töngä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöningue bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninque nê godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota nê baadingä ingante nangui angantapa.

45 Angä incæte nê baadingä wæætë wadæ godinque eñënämaï inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboï aedäni, ante mäo tedecä eñënänitapa. Mänömaï eñënämaï cæcä beyænque Itota, Tömënäni weca ñöwo ædö cæte edonque goquimoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwënäni æmænö quëwënäni cöwë pö pö cægadänimpa.

2

Nê cömäingä ingante Itota

angä dao dao gocampa

(Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

1 Ayæ tæönæ quëwëningue ocæ emænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa.

2 Ante tededäni wædinque nangui inäni acæ pönäni oncönë eyede pönï guidinque odemö incæ tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaï tömäo goto ongönäni inänite tömengä Wængongui nänö apænedö ante apæncä.

3 Eñëñönäni wadäni tönö godongämæ pöningue mengäa go mengäa inäni incæ cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

4 Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pönï goto ongönäni adinque nê ænte mämö pöninäni iñömö, Ædö cæte guiquüi. Ante wædinque oncömäa inö æidämæ mäi æidinque Itota önönæca inö epæ cædäni ompite gongæñö tömënäni cömäingä möimpataa bæi ongöninque tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni.

5 Wæænte ongongä adinque, Tömënäni æbänö wede pönente cædänipa, ante adinque Itota cömäingä ingante,

—Botö wëmi wædämaï ië. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñöwo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

6 Ante apæncä eñëningue nê wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöninque

nämäneque pönente teded-
inque, ⁷ “Quimæ änewëë.
İngä iñömö Wængongui
ingampa diyæ mänömaï
cæquiringää. Edæ babæ
ancædö. Waomö wënæ
wënæ mönö cædimämo ante
Wængonguinque nē ñimpo
cæcä ingampa.” ⁸ Ante
mimönoque pönëñönäni Itota
tömënäni näni pönëwënö ante
önöwënenque do ëñente bai
pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömaïnö
ante pönëwëminii.

⁹ “Botö nē cömäingä nänö
wënæ wënæ cædimämo ante
ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,”
ante botö Wængongui bai ämo
ëñëninque minitö guiquënë,
Wængongui ingampa diyæ
mänömaï cæquiringää, ante
pönëminipa. Wæætë
edæ, “Ængæ gantidinqe
möimpata æninque dao
dao gocæcäimpa,” ante botö
Wængongui bai ämo ininque
minitö adobai, Wængongui
ingampa diyæ mänömaï
cæquiringää, ante pönëmini
imaiminipa, ante awædö.
İñæmpa mänömaïnö ante
pönëmini ininque minitö
edæ æbänö cæquënëmo imo
ämïni. ¹⁰ Incæte botö Waobo
ëñagalmo inte inguipoga
quëwëninque waomïni mini
wënæ wënæ cædimämo
ante nē ämo inte ñimpo
cæbopa, ante minitö edæ
ëñencæminimpa, ante botö
ïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä
ingante edæ,

¹¹ —Bitö imite ämo ëñëe,
Ængæ gantidinqe bitö

möimpata topo cæte æninque
edæ tömëmi oncönë næænte
goe.

¹² Angä ëñëninque cömäingä
iningä incæ edæ tömänäni
ayönäni ængæ gantidinqe
möimpata topo cæte nææ
nææ tao gocä adänitapa. Dao
dao gocä adinqe tömënäni,
Æbänö cæcäi, ante ëñënämaï
inte guïñente wædinque,

—Wëenëñedë mänömaï
cædäni atamöniyaa. Nöwo
iñömö mä pönï cæcä amönipa,
ante pönëninque, Wængongui
bitö ñäö ëmömi inte waa pönï
cæbi amönipa, ante watapæ
apænegadänimpa.

*Debii ingante Itota angä
tee empote gocampa*

(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-
32)

¹³ Itota wæætë adodö
gäwapæ wedeca gocan-
tapa. Ayæ nanguï inäni
adoyömö pö pö cædäni
adinque tömengä tömënäni
inänite odömonte apænecä
ëñënänitapa. ¹⁴ Ayæ

godömenque cægonte ay-
ongä Adepeo wengä Debii
iñömö, Odömäno awënë qui
bacæimpa, ante godonte
æinta näni æincönë awënë
beyæ æncæte ante ongongä
adinque Itota tömengä in-
gante,

—Botö miñæ pöe.

Angä ëñëninque Debii edæ
ængæ gantidinqe tömengä
miñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi
Debii oncönë pö guite
cængöñönäni odömäno awënë
beyæ nē æwënäni tönö nē
ëñënämaï cædäni tönö nanguï

ināni adoyömō pō guiite godongāmæ cænānitapa. Edæ tæiyænāni tōmengā miñæ nē godāni inōnānimpa. ¹⁶ Paditeoidi inōnāni inte nē odōmōnāni guiquēnē ponte ayōnāni nē eñēnāmaī ināni tōnō awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō Itota godongāmæ cængā adinque tōmēnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite änānitapa.

—Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē eñēnāmaī cædāni tōnō Itota quimæ godongāmæ cæwengā.

¹⁷ Añōnāni Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Nē waa ingā guiquēnē, Cæbi waa baboe, änāmaī ingampa. Nē wēnæ wēnæ ingā guiquēnē dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadāniya, Nāmā incæ nō entawēmo imopa, ante nē änāni inānite adinque botō nē dotodo bai adobai inōmo inte tōmēnāni inānite aa pedāmaī incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē änāni guiquēnē, Wængongui gāmænō poncædānimpa, ante botō tōmēnāni inānite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē änāni
(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)

¹⁸ Wäo miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi tōnō māniñedē Wængongui beyæ ante ee ate cænāmaī inōnānimpa. Ininque

wadāni Itota weca pōninque änānitapa.

—Wäo miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi miñæ nē godāni tōnō tōmēnānique, Wængongui beyæ, ante ee ate cænāmaī inānipa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē quinante Wængongui beyæ ante cædāmaī ināni inte do cænānii.

¹⁹ Änāni eñēninque Itota wæætē,

—Onguñængā nē monguingā nānō wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguinānii. Edæ botō tōnō watapæ quēwēnāni inte tōmēnāni ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguinānii.

²⁰ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nāni nē äongā bai iñōmote wadāni ponte botō imote bæi ongōninque o ænte gocædānimpa. Mänōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godōmenque iūmaī ante apænegacäimpa.

²¹ “Wacā dicæ müncoo æninque pedæncōoga pōnō tadōmonguingā. Mänōmaī cæcā ininque edæ müncoo incæ dobæ gäänē tamonte guipite ate godōmenque wänā tente baquēnē. Minitō, Awente bai cænāmaī inte waa quēwengæimpa, ante mini änewēnō guiquēnē pedæncōo bai inte ewenguine ēnepa. Codito nempo watapæ quēwengæimpa, ante

botö apænedö guiquenē
 mīncoo bai inte quēwenguīne
 ēnepa. Īnīnque ēwenguīne
 tōnō quēwenguīne ædō cæte
 adoyōmō ēñente cæquī.
 22 Ayæ adobaī yowepæ
 biinōmæ mīimæ ænīnque
 waocā ædō cæte picæ
 æmontaicadedē godō pe
 ñīñængūgā. Edæ picæ
 æmontaicadedē pe ñīñængā
 īnīnque yedæ æænīnque
 ætæwo goquīnō anguēnē.
 Wæætē edæ æmontai
 mīincadedē pe ñīñænte
 ate yedæ æænīnque tæi
 æbænāmaī ee ongonguī
 apa quēwēmīni,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Guēmanguīōncæ īñonte
 tōmēmō tā pete ænānīpa
 (Māateo 12.1-8; Odoca 6.1-
 5)*

23 Ayæ ate guēmanguīōnæ
 īñonte Itota tōmēmōncodē
 tæcæguedencodē gocantapa.
 Goyongā tōmengā mīñæ nē
 godāni tōmēmō inca tæcæ
 tā pe tā pe ænte idōmæ
 godāni. 24 Adīnque Padi-
 teoidi guiquenē Itota ingante
 ānīnque,

—Bitō mīñæ nē godāni
 æbānō cædānīi, ante
 cōwā aquēnē. Īñæmpa,
 Guēmanguīōnæ īñonte mānīnō
 bai cædāmaī iedāni, ante
 dodāni nāni wææ angainō
 ante ēñēnāmaī inte īñāni
 ēñēnāmaī inte quīmæ cædānīi.

25 Ante pīñōnānīte Itota,

—Docā Dabii wodi tōmengā
 nānō nē ēmīñænāni tōnō
 ōmæpodāni pōnī inte
 gæwænte wædīnque æbānō
 cægadānīi, ante yewæmonte

ōñō incæ mīnitō īñæmpa
 adāmaī inte āmīni awædō.
 26 Wængonguī quī, ante nē
 godōnānīque cænguī impa,
 ante wææ nāni angainō
 bai cædīnque dodāni pāō,
 Wængonguī quī, ante ñoncæ
 ñoncæ cædōnānīmpa. Incæte
 Abiatade wodi nē godongā
 ñænængā pōnī īnongā nānō
 godōñedē māñīñedē Dabii
 wodi Wængonguī oncōnē go
 guīdīnque māñī pāō do ænte
 cænīnque tōmengā mīñæ nē
 godāni īñānīte godōmenque
 godongā cænānītapa, ante
 yewæmonte ōñō apa
 ānewēmīnīi.

27 Ante apænedīnque Itota
 ayæ,

—Wængonguī quīnante,
 Guēmanguīōnæ, ante badon-
 gacāi, ante pōnēmīni.
 Guēmancædānīmpa, ante
 cædīnque Wængonguī waomō
 beyænque ante, Mīnitō
 guēmanguīōnæ, ante badon-
 gacāimpa, ante pōnenguēñēmīni
 īmīnīpa. Ædānidō māñīōnæ
 īñonte cædāmaī īñānīi, ante
 pōnēnīnque Wængonguī dicæ
 māñīōnæ beyænque ante
 waodāni īñānīte badonganta-
 wogaa. Ædō cæte māñōmaīnō
 ante pōñewēmīnīi. 28 Īnīnque
 botō Waobo nē ēñagāīmo
 īñōmō Tæiyæ Awēnē īñōmo
 inte edæ guēmanguīōnæ
 Awēnē īñōmo īmopa. Ayæ,
 Guēmanguīōnæ īñonte edæ
 æbānō cæquī, ante adobo nē
 Āmo ingāīmo īmopa, ante Itota
 apænegacāimpa.

Ni cōmampoingā
(*Māateo 12.9-14; Odoca 6.6-11*)

1 Īncayæ ate Itota wæætē oodeoidi Wængongui apæ necā nāni ēñente yewæmongainta ate nāni odömöincönē go guicantapa. Māniñömō onguiñængā nī cōmampote wædongā inte a ongongantapa. 2 Māniñedē Paditeoidi pancadāniya, Itota wapiticæ cæcā ĩninqe mōnō wæætē piinte angæimpa, ante nē ānewēnāni inte cædōnānimpa. Nōwo ĩñömō tōmēnāni, Guēmanguiönæ ĩ incæte Itota nī cōmampoingā ingante, Waa bacæcāimpa, ante cæcā ĩninqe mōnō māo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cōwā adānitapa. 3 Ante cōwā ayōnāni nī cōmampoingā ingante Itota, –Bitō ængæ gantidinqe tæcæguedē pō næ gongæe.

4 Āninqe wæætē nē piinte ancædāni ĩnānite āninqe, –Guēmanguiönæ ĩñonte mōnō æbānō cæquēnēmō ĩmōō, ante wææ angatiī. Mōnō edæ waa cæquēnēmō ĩmompā, ante pōnēmīnitawo. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæquēnēmō ĩmompā, ante pōnēmīnitawo. Quēwencædānimpa, ante mōnō waa cæquēnēmō ĩmompā, ante pōnēmīnitawo. Wæætē, Wæncædānimpa, ante mōnō wænonguēnēmō ĩmompā, ante pōnēmīnitawo. Mānōmāi ante Itota angā ĩninqe tōmēnāni edæ pæ wēenedānitapa. 5 Adinqe tōmengā ængui badinqe

tōmēnāni ĩnānite æmætæ gomō æmætæ gomō adinqe edæ, Mīmō ōmædēināni incædō, ante wædinque nī cōmampoingā ingante,

–Pædæ pompobi, angā ēñēninqe pædæ pompodinqe nē cōmampodinqā incæ ædæmō waa empocā bapocantapa. 6 Adinqe edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ tao godinqe Edodeidi tōnō bee tēninqe, Mōnō æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingāā, ante godongāmæ pōnēninqe tede-gadānimpa.

Gāwapæ wedeca nanguī ĩnāni pōnānīpa

7 Itota ĩñömō tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadæ tao godinqe gāwapæ wedeca godāni adinqe Gadideabæ quēwēnāni nanguī ĩnāni tee empote godānitapa. 8 ĩninqe wadāni Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ, Oododānō æmæmāa, Tido eyequei, Tidōō eyequei māniñömō quēwente tededinqe, Itota mānōmāi cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque bacoo ĩnāni māniñōmæ tōmāo quēwēnāni inte tōmengā weca pōnānitapa. 9 Adinqe Itota, Goto gongænāni wæcæ wæ, ante pōnēninqe tōmengā miñæ cōwē nē godāni ĩnānite, Wipo ænte pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte owocæboimpa, angantapa. 10 Wēēnē ĩñömō, Itota nanguī ĩnāni ĩnānite gampocā waa badānīpa, ante nē adīnāni inte tōmēnāni ñowo, Mōnō gampo cæte waa bacæimpa, ante

cædinque goto gongænāni
wædinque mänōmainō ante
ānongäimpa.

¹¹ Ayæ Itota ingante ad-
inque wænæidi nē wen-
tamō ēwocadāni incæ
tōmengä önōwa gäänē ædæ
wææninque,

—Bitō Wængonguī Wēmi
īnōmi īmipa tōō, ante Yæ
ānānitapa. ¹² Eñente wædinque
Itota wæætē, Botō æbodō
īmoo, ante cōwē ānāmaī
inguēnē quēwēmīni, an-
gacäimpa.

*Itota angä ate dote ganca
ināni nē gode ānāni badānīpa*
(Mäateo 10.1-4; Odoca 6.12-
16)

¹³ Ayæ ānanquidi æidinque
Itota, Īnāni inānite āmo
poncædānīpa, ante aa pecä
tōmengä weca pōnānitapa.

¹⁴ Pōnāni ate tōmengä dote
ganca ināni mānimpodāni
inānite, Mīnitō botō mīñæ
quēwēñōmīnite botō wadāni
weca da godōmo gote
apænemīni eñencædānīpa,
ānīnque, Botō beyæ nē
gode āmīni incæmīnīpa,
angacäimpa. ¹⁵ Ayæ pōnō
apænebo eñēnīnque mīnitō
tæī emōmīni inte wænæidi
inānite nē āmīni bad-
inque wido cæcæmīnīpa.

¹⁶ Tōmengä dote ganca nānō
apænte ænāni īñōmō īmaī
emōnōnānīpa. Tānocä
Timōnō emongä incæte
Itota wawo Pegodo pemon-
gacäimpa. ¹⁷ Tebedeo wodi
wēna Tantiago tōnō Wäo
nāna caya nē yedæ tededa
īna adinque Itota, “Detæbo
nānōmoda baī īnapa,” ante,

Mæmæ beyæ, ante Boānede
pemongacäimpa. ¹⁸ Ayæ

Æntade, Pedipe tōnō Ba-
todömēē, Mäateo tōnō Tōmato,
Adepeo wengä Tantiago
tōnō Tadeo inānitapa. Ayæ,
Mōnō omæ ingäimpa, ante
nanguī cædongä inte wacä
Timōnō ingantapa. ¹⁹ Ayæ

Itota ingante odōmonte
nē godonguingä Codaa
Icadiote nāni ānongä in-
gacäimpa. Mānimpodāni
inānite Itota angä nē gode
ānāni bagadānīpa.

*Wēncæ tōnō cæcä īmaingampa,
ante wapiticæ ānānīpa*

(Mäateo 12.22-32; Odoca
11.14-23, 12.10)

²⁰ Ayæ ate Itota oncōnē
pongacäimpa. Pongä adinque
bacoō ināni wæætē pō pō
goto gongænāni adinque
wadāni guiquēnē, Itotaidi
quīodō cænguīnānī, ante
wædōnānīpa. ²¹ Ayæ,

Quīmæ. Ocai edæ omædæcacä
pōnente baī cæcāmææ, ante
pōnente tededōnānīpa.
Mänōmainō ante tededāni
eñēnīnque Itota guīdēnāni
guiquēnē tōmengä ingante
bæi ongonte æncæte ante
wadæ pōnānīpa.

²² Ayæ nē wææ odōmōnāni
guiquēnē Eedotadēē quēwente
pōnīnque, “Īñæmpa wænæ
awēnē Beedeboo tōnō
quēwengä inte Itota māningä
tōnō cædinque wænæidi inānite
wido cæcä īmaingampa,” ante
tedewēnāni.

²³ Eñente wædinque Itota aa
pecä pōnāni ate, “Tatāna mīni
ānongä īñōmō nāmā incæ ædō
cæte wido cæquingä, ante

ēñencæminimpa, ante botō, In-
guipoga æbānō cædānii, ante
odōmōmo aedāni. ²⁴ Awēnē
odeye nempo quēwēnāni
iñōmō pūnāni badingue
nāēmæ wæætedō wæætē
cædāni iñinque awēnē odeye
nānō omædempote wæquinque
tōmēnāni nāmā ēwente
cædānīpa. ²⁵ Ayæ adocōnē
owocabo incæ adoyōmō
godongāmæ quēwēnīnāni
incæ nāēmæ wæætedō
wæætē cædāni iñinque
tōmēnāni oncō woquinque
nāwæ gobānānīpa. ²⁶ Ayæ
Tatāna nempo quēwēnāni
iñōmō edæ nāēmæ pūinte
badingue wæætedō wæætē
cædinque tōmengā in-
gante wido cædāni iñinque
Tatāna dicæ tōmēnāni
awēnē imaingāā,” ante Itota
odōmonte apænecantapa.

²⁷ Ayæ, “Nē tæi piñængā
ingante wīi goto wīnīnque
waocā ædō cæte tōmengā
oncōnē guiite māincoo ō
ænguīgāā. Edæ nē ēacā
ingante bæi ongonte goto
winte ate pō guiite ō ænāni
baī botō iñōmō wēnæ inte
nē bæi ongonte wido cæbo
imopa,” angantapa.

²⁸ Ayæ, “Nāwangā apænebo
ēñēdāni, angantapa. Mīni
waocabo wēnæ wēnæ cæmīni
incæ wadāni inānite godō
babæ ānewēmīni incæte
edæ Wængonguī wæætē
tōmānō ante pōnō ñimpo cæcā
beyænque quēwencæminimpa.
²⁹ Wæætē Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca ingante
waocā godō babæ ante
wēnæ wēnæ apænecā iñinque
tōmengā æmæwo wentamō

mongængā bagaingā iñinque
cōwē wantæpiyæ wentamō
mongæncæcāimpa. Mānōmaī
beyæ Wængonguī ñōwopāmo
iñonte ñimpo cædāmaī inte
iñcayæ pōmāmo iñonte
adobāi ñimpo cædāmaī inte
cōwē pancæcāimpa,” ante
Itota apænegacāimpa.

³⁰ Ānīnque, Mīnitō botō
imote, Bitō wēnæ nē wen-
tamō ēwocacā tōnō quēwente
cæbāimīpa, āmīnitawoo.
Iñæmpa, Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca tōnō
quēwente cæbo apa ānewēmīni,
ante Itota apænegacāimpa.

*Itota badā tōnō tōmengā
biwīidi
(Māateo 12.46-50; Odoca
8.19-21)*

³¹ Ayæ Itota wāānā tōmengā
biwīidi tōnō mānīi nāni
ponque pō do pōnīnque
yabæque ayæ ongōnīnque,
Guii āñete tae. ³² Ānāni ēñente
āñecæte ante ponte apænecā
ēñēnīnque wadāni Itota weca
contate ongōnāni Itota in-
gante wæætē apænedīnque,
—Bitō badā bitō biwīidi
tōnō bitō imite ante oncodo
ponte yabæque ongōnānīpa
cæbīi.

³³ Ante āñōnānite,
—Botō badā ædānō ināā
ante āmoo, ante pōnēmīni.
Ayæ botō biwīidi ædānidō
inānīi ante āmoo, ante
pōnēmīni.

³⁴ Ānīnque godāmæ contate
ongōnāni inānite adīnque,
—Iñāni iñōmō edæ botō
badāidi botō biwīidi inōnāni
inānīpa, ante mānōmaīnō
āmo abaīmīnīpa. ³⁵ Edæ
Wængonguī nānō ānō baī

ēñente æcänö cæte quëwëna
mäningä botö biwī ingampa.
Mäningä botö biwinque
ingampa. Mäninä botö badä
inampa, ämo abaiminipa, ante
Itota apænegacäimpa.

4

*Waocä nänö quiyadö ante
odömonte apænecampa*

(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Wæætë gäwapæ yæwedeca
gote odömoncæ cæyongä
nanguī inäni tömäo goto
ponte ongönäni adinque
Itota wipodë go guiite
tæ contate wäi wocænte
owoyongä tömënanäni ayæ
gäwapæ yæwedecaque ömaa-
que ongönänitapa. ² İn-
tömenäni inänite nanguī
pönī odömöninque Itota,
Wængonguī Awënë nempo
quëwëninque æbänö cæquī,
ante ēñencæminimpa, ante
botö imæca quëwënäni
näni cæinö ante odömonte
apænebo ēñeedäni.

Äninqe iimaī ante
odömonte apænecä ēñengadänimpa.

³ “Apænebo ēñeedäni. Waocä
në quiyadongä inömö quiy-
acæ gocampa. ⁴ Gote quiyay-
ongä pancamonga taadö
inömö eyepote wææmompä.
Taadö wæænte eyepodimö
önöñonte ayamöidi pöninque
dobæ ade cænänipa. ⁵ Pan-
camonga guiquënë dica-
montaa onguipoi woyedömö
inömö eyepote wææmpä.
Onguipoi woyedömö önömö
inte pæquinämaī quingæ tä
bocate pædinque æmonga
æipa. ⁶ İninqe oguimento

yæyæmë guiwadämaī
inte cöñe bawadämaī
inönte nænque ti näwänö
wänä cacadinque edæ
guingo icate näñe wæmpä.
⁷ Pancamonga guiquënë
ömentacodë nänö eyepodimö
inömö pæquinämaī tä bocate
gä æiyonte ömentacoo pö
incootonque ganta cæca ate
näñe wæmpä. Wampo incapa
pæquī. ⁸ Wæëmonguipoga
quiyadimö guiquënë tä bo-
cate waa pædinque tömëmö
nanguī pönī godömenque
incapa. Pancawænca edæ
todëinta ganca, pancawænca
teitenta ganca, pancawænca
tië ganca mänimpomö in-
capa. Quiyacä nänö quiyadö
ante edæ botö mäninque ante
apænebopa.”

⁹ Mänömaī impä, ante
inque apænebopa. Èamonca
ongonte edæ ēñeedäni, ante
Itota apænegacäimpa.

*Önömoncaque ēñente
pönënamäi inänipa, ante*

*(Mäateo 13.10-17; Odoca
8.9-10)*

¹⁰ Ayæ ate nanguī
ongöninäni dæ godäni ate Ito-
taidi adodäninque ongönönäni
edæ, Dote, ante näni go-
cabo tönö wadäni tömengä
miñæ godäni tönö tömengä
weca ponte änänitapa.
Itota ēñemi. Bitö mäninö
ante apænedinque æbänö
ante odömoncæte ante
apænebitawo. ¹¹ Äñönänite,
“Wængonguī Awënë Od-
eye inömö æbänö awëmö
cæcää, ante mīni wao-
cabo wëenëñedë ēñënamäi
inönö incæte ñowo edonque

pönö apænebo ate mīnitō adomīnique nē ēñēmīni bamīnipa. Gobæ ongönāni inānite apænedinque, Ingui-poga quēwēnāni nāni cæi bai impa, ante botō pancaa ante odōmonte apænebo ēñēnānipa. ¹² Dodāni Wængonguī beyæ apænedinque iīmāinō ante yewæmongadānimpa. Wængonguī nānō nē ñimpo cæquēnēnāni ināmaī ināni inte tōmēnāni iñōmō awincaque adinque wīi ædæmō adāni inte onōmoncaque ēñēninque ædæmō ēñēnāmaī ināni inte edæ ocæ emænte pōnāmaī incædānimpa, ante yewæmongadānimpa. Mānōmaī iinque bacæimpa, ante beyænque botō tōmēnāni inānite wīi edonque apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

*Quiyacā nānō cæinō
ante pōnente iīmāinō ante
ēñēgæimpa*

*(Māateo 13.18-23; Odoca
8.11-15)*

¹³ Itota ayæ tōmēnāni inānite godōmenque apænecantapa. “Botō mānīnō ingui-poga nāni cæinō ante do odōmonte apænebo ēñēninque mīnitō ēñēnāmaī imīnitawo. Inique ñōwo godōmenque odōmonte apænebo incæte mīnitō ædō cæte godōmenque ēñēnguimīnii.”

¹⁴ “Iīmāi impa. Nē apænecā iñōmō tōmēmō quiyate bai cædinque Wængonguī tōmengā nānō apænedō ante apænecampa. ¹⁵ Pancadāniya guiquēnē taadō eyepote wæænīmō bai ināni inte

Wængonguī nānō apænedō ante ēñēninque mīmōno pōnēnāmaī iñōnānite ayamō ade cængā bai Tatāna incæ ponte o ængampa. ¹⁶ Wadāni guiquēnē dicamontaa woyedōmō iñōmō eyepote wæænīmō bai ināni inte tōmēnāni Wængonguī nānō apænedō ēñēninque quingæ Ao ante watapæ todānipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodāni wantæ iñō quēwēñōnānite wadāni Wængonguī nānō apænedō beyæ pīināni wædānipa. Ayæ wadāni wēnæ wēnæ cæcæte ante togænte pānāni wædānipa. Inique oguimento yæyæmē guiwadāmaī nāñe wænte bai ināni inte tōmēnāni guīñente wædinque emō cæte godānipa. ¹⁸ Ayæ wadāni guiquēnē omentacodē eyepote wæænīmō bai inānāni inte Wængonguī nānō apænedō ēñēñōnāni, ¹⁹ ingui-poga quēwente quīēmē beyænque mōnō wæpāmo pompa. Ayæ, Māincoo beyænque toquīmo, ante nāni oda cæte wæwēmāmo pōninque wacoo wacoo nāni æinēnō pōninque edæ omentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængonguī nānō apænedinō incæ incadāmaī bai bapa. ²⁰ Ongui-poga waingui-poga quiyadīmō bai ināni guiquēnē tōmēnāni Wængonguī apænedinō ēñente Ao āninque wede pōnēnāni inte tōmēwæ incate bai Wængonguī beyæ nanguī cædānipa. Pancadāniya todēinta ganca incate bai nanguī cæyōnāni, pancadāniya godōmenque

teitenta ganca incate bai cædånipa. Pancadånिया nan-guĩ põni tiëë ganca incate bai cædånipa,” ante Itota apænecã eññenånitapa.

*Gongapæncade ante
odõmonte apænecampa
(Odoca 8.16-18)*

²¹ Ayæ tõmënåni inånite Itota iĩmai odõmõninqe apænecantapa. “Waomĩni gongapæncade ti wodõnodinque dicæ owætadë boo cæcamĩniyaa. Dicæ mõimoga ænõmengadæ inõ mæo concæmĩniyaa. Wæætë edæ wænõmënæcapaa concæmĩni ñåo bæco amĩnipa. ²² Quĩnõ ante wë wodonte bai i iñõmõ mãninõ ante iĩncayæ ate tadonte edonque ate bai eñnguinque ñõwo wë wodonte impa. Quĩnõ bee ocate bai i iñõmõ mãninõ iĩncayæ ate wi æncate edonque aquinque ñõwo bee ocate impa. ²³ Eamonca ongonte eñnguënë cæmĩnii,” angantapa.

²⁴ Ayæ tõmënåni inånite godõmenque apænedinque Itota, “Õnõmonca eññeninqe eñnguënë cæmĩnii. Mĩnitõ mĩni tee mante godon-cade incæ adocadeca tee mãninqe Wængonguĩ mĩnitõ imĩnite adodõ põnõninqe godõmenque ayæ põnongã æncæmĩnimpã. ²⁵ Edæ në eacã ingante godõnåni ængã bai në eñngã ingante godõ apænebo eññente entawëninque tõmengã godõmenque eññente bacæcãimpã. Në eadãmai ingã guiquënë tõmengã wædænque põni nånõ mãincoo iĩñonte

månincoo tõmancoo õ ænåni wæcã bai në eññenãmai ingã adobai tõmengã wædænque põni nånõ eññente entawëno iĩñonte õ ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcãimpã.” Månõmãinõ ante Itota tõmengã emiññenåni inånite odõmonte apænecã eññenånitapa.

*Guiyãmõ pæpa, ante
odõmonte apænecã*

²⁶ Ñõwo iñõmõ õõmaque ongõnåni inånite godõmenque odõmõninqe Itota iĩmai ante apænegacãimpã. “Waocã quiyacã ate awëmõ pæ bai inte Wængonguĩ Awënë Odeye põnõ cæcã ate tõmengã nempo në quëwënåni awëmõ yebæninque bacoo põni badånipa. Apænebo eññedåni. Waocã gõnea quiyate ate, ²⁷ woyowotæ mõ ñõninqe baånæ ñåni õmæmõñongã iĩmõ iñõ iĩmõ iñõ tõmëmõ nånõ quiyadimõ incæ awëmõ tã bocate pæpa. Waocã iñõmõ, Æbãmë cæte tã bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguipo beyænque tõmengã nånõ quiyadimõ incæ tã bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguĩ yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amiññate cænguĩ bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odõmonte Itota apænegacãimpã.

*Mõotatamõ guidimõ ante
odõmonte apænecampa
(Måateo 13.31-32; Odoca
13.18-19)*

³⁰ Ayæ godõmenque apænedinque Itota, “Wængonguĩ Awënë Odeye nempo æbånõ quëwënåni, ante mõnõ

quïnö odömonte ate eñenguï. Edæ, Inguipoga quïnö pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobai yebænänipa, ante eñengæimpa. ³¹ İmaï impa. Möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pöni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyamö pöni i inömö edæ dæ ampa. ³² Incæte möotatamö inömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocåñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäå ocåñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocåa inämaï inte möotatawæ inömö edæ ñænæ awæ impa. Adinque tömewæ ibæñömö ayamöidi gånë inömö ponte ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënanï inömö wædænque ininäni incæ nanguï yebænguïnäni inänipa," ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Inguipoga nāni cæi bai impa, ante Itota odömongampa (Mäateo 13.34-35)

³³ Ayæ Itota, Wængongui Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquï, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënanï nāni cæinö ante godömenque nanguï pöni odömöninque godongämæ ongönäni nāni eñenganca apænedinque idæwaa. ³⁴ Mäninonque bai odömonte apænedinque tömënanï inänite cöwë godömenque apænedämaï inongäimpa. Incæte tömengä miñæ në godäni adodänique ongöñönänite Itota edonque pöni, Mänömaï impa, ante

tömänö ante apænegä eñengadänimpa.

Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongæmpa (Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵ Mänionæ gawadecæ bayonte Itota tömengä emiñænäni inänite, —Gawapæ æmæmäa taocæimpa.

³⁶ Äninqe ömaa ongönäni inänite emö cæte taocæ cædinque tömengä nänö apænedimodë adopodë ayæ contayongante mantadäni taocantapa. Adinque wadäni wapodë godongämæ taodänitapa. ³⁷ Tao wogaa goyönäni woboyæ inontobæ nanguï pöni pæmæninque æpæ mängonta mängonta pöninque gao gao wipodë änëñö, ³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mö ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncaæ cæmompamö ñömii.

³⁹ Änänï eñëninque ñäni ömæmonte ængæ gantidinque,

Woboyæ, pæmænämaï imæwe. Gawapæ incæ cædämaï næ gongæmäwe.

Ante añongä woboyæ pæmænämaï inö gawapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa.

⁴⁰ Ayæ tömënanï inänite,

—Mini pönëgade, quimæ guñëwëminii.

⁴¹ Äñongä tömënanï ancaï guñëninque nämæneque tædinque,

—Æcāmē inte angā ēñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guñente wægadänimpa.

5

Wēncæ wentamō ēwocacā tönō nē quēwengā

(*Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39*)

1 Īninqe Itotaidi mänñi æmæmäa tao godinque Gue-databæ pō ti wæænänitapa. 2 Itota mänömaï pōninque gāwapæ tao ti wæængä adinque onguñængä wēnæ wentamō ēwocacā tönō nē quēwengä ĩnongä inte edæ waodänido quēwente tao bee tengantapa. 3 Tömengä waodänido cōwē nē quēwengä ingante ædō cæte goto winguinānii. Daagōmenca incæ tææmō impa goto winguinānii. 4 Ēno pönō goto wimænte wææ ēno pönō goto wīwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönāni tōmengä daagōmē wangō ñæ wangō ñæ cædongäimpa. Æcāmenque incæ tæi pñængä inte tōmengä ingante ænguingää. Edæ dæ änongäimpa. 5 Itædē incæ woyowotæ incæ tōmengä änanquidi æite wææ waodänido pō änanquidi æite wææ ocæ emænte pō pō cæte Yæ yæ äninque dicaca nämä incæ äwænonga äwænonga cæte wencata bai ēñate quēwēnongäimpa. 6 Īninqe Itota go dibæ pongä adinque tōmengä quingæ pogodo godinque Itota weca ædæ wææninqe, 7 ogæ teded-
inque,

—Itota ēñēmi, bitō nē Æibæ Quēwengä Wængonguï Wēmi ĩnōmi incæ quimæ botō weca pōwēē. Edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante botō imote cædämaï imäwe, ante nangui angantapa.

8 Edæ tōmengä tæcæ pō bee tēñongante wēnæ ĩngante Itota ĩmaï ante äningä ĩnongäimpa.

—Wentamō nē wentamō ēwocabi inte ämo ēñēe. Bitō waocä baonga guidēmi inte ñōwo tao gobäwe, ante Itota täno angä ēñente wædingä inte wēnæ ñōwo, Cædämaï imäwe, angantapa.

9 Īninqe Itota,

—Bitō æmōmidō ĩmii.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænāni adinque, Deguiönō, änanipa. Mönitō adobai tæiyæ pōni ĩmönipa, ante botō emōwo adobai Deguiönō emōmopa.

10 Ante apænedinque ayæ, Mönitō ĩmönite wabæca wido cædämaï incæbiimpa, ante ancaa angantapa. 11 Mäniñömō odæ wængänäidi nangui ĩnāni eyequei änanquidi a cængönāni adinque, 12 wēnæidi incæ Itota ingante,

—Īi odæ wængänäidi weca ämi godinque tōmēnāni baönē guite quēwēmōnie.

13 Ante tedete äñönānite Itota Ao angä ēñente wædinque wēnæidi wentamō ēwocadāni ĩñömō tao gote odæ wængänäidi baönē go guidänitapa. Īninqe odæncato dote mīdo ganca ĩnāni incæ ontacamō cægōninque tōmāne to wæi gāwapæno pogodo

wæi guite becadote capo wænānitapa.

14 Becadote wænāni ad-
inque odæ wængānāidi nē
aadīnāni guiquēnē pogodo
wodii wīnonte tōmēnāni
quēwēñōmō māo bee tente
apænedinque idōmæ māo
gode ā gode ā cæte, Itota
mānōmaī cæcā wæmōnipa,
ante apænedāni ēñēninque
wadāni, Æbānō cæcāi, ante
acæte ante pōnānitapa.

15 Itota weca ponte ayōnāni
wēnæidi tōnō nē quēwēningā
incæ ñōwo ōnonganque
bate weocoo ēñacā inte tæ
contate ongongā adinque
tōmēnāni, Mōnō Deguiōnō
ēnempocā āningā ingampa,
ante guiñente wægadānimpa.

16 Nē adīnāni guiquēnē ñōwo
pōnāni inānite apænedinque,
Wēnæ ēnempocā iningā in-
gante Itota æbānō cæcāi,
odæ wængānāidi inānite
Itota æbānō cæcāi, ante
apænedāni. 17 Ēñēninque
tōmēnāni wæætē Itota
ingante, Mōnitō weca
quēwēnāmaī gobāwe, ānāni.

18 Ēñente wædinque wipodē
go guicæ cæyongante
wēnæidi inte quēwēningā
iñōmō, Bitō miñæ māobi
goboe. 19 Āñongante Baa
āninque Itota,

—Tōmēmi oncōnē gote,
Wængongi Awēnē wēnæidi
inānite wido cæcā ōnōmoque
baboi amīnipa, ante bitō gui-
idēnāni inānite māo apænebi
ēñencædānimpa. Ayæ, Botō
wæwente quēwēñōmote
tōmengā guēa wæwente bai
pōnente pōnō cæcā waa

batabopa, ante apænebi
ēñencædānimpa.

20 Itota angā ēñēninque
wadæ godinque tōmengā
Decapodibæ māo, Itota waa
cæcā waa batabopa, ante
apænecā. Ēñente wædinque
tōmānāni, Æ æbānō cæte
mānōmaī waa bacāi, ante
guiñente wægadānimpa.

*Gaido wēñængā beycē
cæcæ goyongante*

*onquiyængā Itota weocoo
gampocāmpa*

(Māateo 9.18-26; Odoca
8.40-56)

21 Mānūi wipodē gui-
ite tōmengā imæmāa ta ti
wæængā ate nanguī ināni
acæte ante pō goto goto
godāmæ gongæñānitapa.
Itota ayæ gāwapæ wedeca
ongongantapa. 22 Ayæ

ongōñongā wacā oodeoidi
odōmōincō awēnē inongā
inte tōmengā emōwo Gaido
iñōmō Itota ingante adinque
pōninque tōmengā ōnōwaca
gāānē ædæ wææninque,
23 tōmengā ingante,

—Botō wēñængā baquecā
iñōmō edæ dobæ wæncæ
cæcampa cæbii. Bitō ponte
tōmengā ingante gampobi
waa bate quēwencæcāimpa,
ante nanguī angantapa.

24 Gaido mānōmaī angā
ēñēninque Itota wæætē
tōmengā miñæ gocantapa.
Idōmæ goyongante nanguī
ināni bee tente goto goto
pōnāni. 25 Īninque godāmæ
ongōnāni tōnō onquiyængā
adocanque wantæpiyæ
dote wadepo iñonte wepæ

wantæ bidāmaī cōwē wææ
wæwēningā inte adobaī
ponte tōmēnāni miñæ gocan-
tapa. ²⁶ Doyedē iñōmō on-
quiyængā waa bawēnencæte
ante cædinque tōmengā
quincoo tōmancoo eyepote
pædæ godongā æninqwe
dotodoidi tæiyænāni cædāni
caate wæcā incæte tōmengā
waa bawēnēnāmaī inte
godōmenque wēnæ wēnæ
bate wædongāimpa.

²⁷ Mānōmaī quēwente
wæyongante wadāni, Itota
mānōmaī cæcampa, ante
tededāni ēñente wædinque
tōmengā ñōwo goto pōnāni
tōnō pōninqwe Itota ōnōñabæca
inō ponte weocooque godō
gampocantapa. ²⁸ Edæ,

“Tōmengā weocooque gam-
pote waa bawēnēmote,” ante
pōnēningā inte, ²⁹ tōmengā
godō gampoyongā wepæ
nānō gowete wæwēnimæ
wantæ bi ate tōmengā,
Wantæ biwēnēmopa, ante
ōnōwēnenque pōnengantapa.
³⁰ Itota iñōmō, Æ, tæi
piñænte botō entawēnō
incæ edæ wacā beyæ
cæquinque do gotimpa, ante
wæwēnente awædō, āninqwe
goto gongænāni tæcæguedē
næ gongæninqwe dadi
ēmænte cōwā adinque,

—Botō weocoo æcānō pōnō
gampodaī, angantapa.

³¹ Æñongante tōmengā nānō
nē ēmiñænāni guiquēnē,

—Ēnodāni pōnānipa aquīmii.
Æcānō gampodaī, ante āmii.

³² Wææ ānāni incæte
tōmengā, Æcānō botō imote
wede pōnēninque gampodaī,

ante godōmenque tōmāo cōwā
cōwā acantapa. ³³ Ayongante
onquiyængā guiquēnē,
Wampo bawēnēmopa, ante
pōnēningā inte nanguī
guiñēninque do do wāate
wædinque Itota weca ponte
ædæ wææncate tōmānō ante
tōingā apænecā ēñengantapa.
³⁴ Apænecā ēñēninque Itota
wæætē,

—Onquiyæmi ēñēmi. Bitō
wede pōnēnō beyæ edæ
wampo bawēnēmipa. Ñōwo
edæ wædāmaī inte waa god-
inque nō bawēnente quēwēe,
angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongā
oodeoidi odōmōincō awēnē
Gaido oncōnē quēwēnāni
māniñedē pōninqwe edæ
Gaido ingante apænedānitapa.

—Bitō wengā iñōmō ñōwo
æmæwo wængampa cæbii.
Ñōwo Awēnē nē Odōmongā
ingante quīnante godōmenque
anguīi.

³⁶ Ante ponte āñōnānite
Itota tōmēnāni æbānō ted-
edāni ante ēñēnāmaī inte
baī cædinque oodeoidi
odōmōincō awēnē Gaido
ingante apænedinque,

—Guiñēnāmaī inte ōnonque
wede pōnēe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongāmæ
ongōnāni inānite, Ee
ongōedāni, āninqwe Pe-
godo ingante, Tantiago
tōnō Wāō nāna caya inate
mānimpodānique inānite ænte
gocantapa. ³⁸ Tōmēnāni tōnō
godinque Itota tōmēnāni
odōmōincō awēnē oncōnē
ponte ayongā mānincōnē
waodāni nanguī cægōninque
edæ Ca ca wædinque ogæ

tedete Yæ yæ änäni acantapa.
 39 Adinque Itota oncönë
 guidinique,

—Quimæ ogæ tedete
 cægöwëminii. Quimæ Ca ca
 wëminii. İñæmpa İñömö
 wëñængä wodi edæ wii
 æmæwo wængantapa. Edæ
 mö ñongampa.

40 Ante apæncä ëñëninque
 tömënanı, Angantedö amıni,
 ante tömengä ingante badete
 todänitapa. Itota wæætë edæ,
 Gä goedäni, angä oncodo tao
 godänitapa. İninque wëñængä
 wæmpo tönö wäänä İnate Itota
 tömengä miñæ në pöninäni
 tönö mänimpodänique İnänite
 ænte mangucä wëñængä
 wodi nänö öñoncönë wäänë
 guidänitapa. 41 Wëñængä
 wodi ingante Itota pædæ
 wææmpo bæi ongonte töö
 æmænınque,

—Tadita cömi, äninque
 mönö tededö, “Wëñæmi
 onquiyæmi ængæ gantibi,”
 angantapa.

42 Angä ëñëninque wëñængä
 baquecä dote wadepo
 ëñadingä inte dobæ ængæ
 gantite dao dao gocä.
 Adinque tömänäni ancai
 guiñente wædänitapa. 43 Itota
 wæætë, Botö æbänö cæboo,
 ante mınitö măo apænedämäi
 İedäni. Äninque edæ wëñængä
 beyæ cænguı angä godöna
 cængantapa.

6

*Näatadeta İñömö ponte
 Itota apæncämpa
 (Mäateo 13.53-58; Odoca
 4.16-30)*

1 Itota wadæ god-
 inque tömengä miñæ në
 godäni tönö tömengä nänö
 pægaiñömö pongadänimpa.
 2 Ayæ, Guëmanguionæ impa,
 äninque Itota tömënanı
 odömöincönë go guidinique
 tæcæ odömönte apæncä
 ëñëninque mänıñömö
 ongönäni nangui İnäni
 guiñente wædinque näni
 caboque tededänitapa.

—İngä İñæmpa ædö cæte
 nangui ëñente apæncä.
 Äbänö cæquı, ante æcänö
 tömengä ingante godö
 odömögä adinque tömengä
 mänömaı bamönengæ
 cæcä, ante ëñencæte ante
 wæmönipa. 3 İngä İñæmpa
 mönö awæmpa në timöwengä
 İmaingä inte bamönengæ
 mänömaı cæcampa, ante
 awædö. Edæ Mäadiya wengä
 İnongä inte tömengä İñömö
 önönänıque mëmö Ingampa.
 Tantiago tönö Ootee, Co-
 daa tönö Timönö tömënanı
 mëmö İnämaı Ingantawogaa.
 Tömengä biwinqueidi incæ
 mönitö tönö wii ongönäni
 atamö.

Ante pönente wædinque
 tömengä beyæ ante pıinte
 badänitapa. 4 İninque pıinte
 badäni adinque Itota wæætë
 angantapa.

—İñæmpa, Wængongui
 beyæ në apæncä inte
 tömämæ gote apæneyongante
 tömengä ingante waa
 adänipa. Wæætë tömengä
 nänö pægaiñömö ponte
 apæneyongante mänıñömonque
 wæætë wiwa adänipa.
 Tömengä nänö guidënanı

tönö tömengä oncönē
owodäni tönö mänimpodäni que
tömengä ingante wiwa
adänipa töö.

5 Äninqe Itota adopoque
adopoque gampocä waa
badänitapa. Mänömaï

wædænque cædinque tömengä,
Ædö cæte gomonga cæquïmoo.

6 Äninqe, Mïni pönëegade.
Quïnante pönënamaï imïni,
ante wægacäimpa.

*Wcængonguï Awënë ingant-
edö ante apæneedäni, ante
Itota angä godänipa*

(Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-
6)

Ayæ wayömö näni
quëwëñömö wayömö
näni quëwëñömö mäo
odömöninque Itota apænecä
ëñengadänimpa. 7 Ayæ, Dote
inäni, näni änönäni inänite aa
pecä pönäni ininque, Ñowo
mïnitö æmænö mëmïnaa
æmænö mëmïnaa goyöminite
botö pönö cæbo ate mïnitö
awënëidi bai badinque edæ
wënæidi wentamö ewocadäni
inänite nē ämïni incæmïnimpa,
ante da godongä godänitapa.

8 Ayæ, Iïmaï cæedäni, an-
gantapa. Mïnitö taadö
godinque ongontoque mïni
näæntoque näænte goedäni.
Cænguï incæ mäincoo da
wenguincade incæ ænämaï
inte godinque tigitamö
önoncamoncadedë da wënämaï
inte ömæpomïni goedäni.

9 Awæncata mïni ewataque
ewate weocoo mïni ëñacooque
ëñadinque wacoo ænämaï
goedäni, angantapa. 10 Ayæ
godömenque äninque Itota,

—Godinque æcönënö
täno go guimïni owod-
inque mïnitö wayömö
mïni go quëwenguinganca
mänincönenque go guï go
guï cædinque quëwëedäni.
11 Æyömomë goyöminite
wadäni, Pödäni, änämaï inte
mïnitö apænedö ante wïi
ëñënäni wædinque mïnitö
wæætë tömënäni inänite ëmö
cæte iïmainö ante goedäni.
Mïnitö iñæmpa, Pödäni,
änämaï imïni adinque
mönitö gomöni tamëñedäni,
ante odömoncæte ante
mïnitö önöwa wadæ wadæ
cæwadinque wadæ goedäni.

12 Äninqe Itota tömengä
ëmïñænäni inänite, Ñowo
goedäni, äninque da godongä
godänitapa. Godinque
tömënäni wabæca quëwënäni
inänite mäo, Mïnitö wënæ
wënæ mïni cædinö ante
wæwente pönëninque ñimpo
cæedäni, ante mäo apænedäni
ëñënänitapa. 13 Wënæidi
nanguï inäni inänite wido
cädänitapa. Ayæ waodäni
nanguï inäni wënæ wënæ
inte wædäni iñönänite oguin-
guipæ öni öni paadäni ate waa
bagadänimpa.

*Wäö æpæcnë nē guidönongä
wængampa*

(Mäateo 14.1-12; Odoca 9.7-
9)

14 Itota ëmöwo ante
apænedäni ëñëninque
tömämæ quëwënäni do
ëñëninque gode ä gode
ä cæte tedeyönäni Edode
pancabaa awënë odeye
incæ, Itota æbänö cæcää,

ante eñengacäimpa. İninqe
tömengä iñömö,

—Æpænē nē guidönongä
Wäo wodi dobæ wænte ñäni
ömæmönöngä inte iingä Itota
iñömö imaingampa. Mäninö
beyænque tömengä tæi
piñænte entawënonngä inte nē
nangui cæcä ingampa, ante
pönëmopa, angantapa.

¹⁵ Ayæ wadäni,

—Ediya wodi imaingampa.

Ante tedeyönäni wadäni
wæætē,

—Wængongui beyæ nē
apænegainäni bai tömengä
adocä imaingampa.

¹⁶ Ante tededäni eñëninque
Edode iñömö,

—Botö nē wangö tamen-
cadongä Wäo wodi adocä
incæ edæ ñäni ömæmonte
a ongömaingampa, ante
wædongäimpa.

¹⁷ Wäo wodi iñömö iimai
wængacäimpa. Do iñedē

awënë Edode nänö töninacä
Pedipe ayæ miingä iñongä
Pedipe manguiwëningä
Ædodiya ingante Edode
iñömö, Botö nänöogængä
bacæcäimpa, ante ö ænte
mongä. İninqe tömengä
adocä Wäo wodi ingante
bæi ongonte goti winte tee
mönedongäimpa. ¹⁸ Edæ

Wäo iñömö nänö caate
wænguinque Edode ingante
iimainö ante do wææ äningä
inongäimpa. “Edode eñëmi,
Wængongui nänö angainö bai
eñënamai inte bitö töninacä
nänöogængä ingante edæ
manguiwëmipa töö.”

¹⁹ Ante wææ angä
eñëninque Ædodiya guiquënë
Wäo nänö äninö beyæ

cöwë piininqe tömengä
ingante wænoncæ cæcä
incæte ædö cæte tömengä
ingante wænonguingä.

²⁰ Edæ, Wäo tæiyæ waëmö
onguiñængä inte nē nō
cæcä ingampa, ante do
eñënonngä inte Edode iñömö
Wäo ingante edæ guiñente
wædongä inongäimpa. İninqe
tömengä ingante edæ wææ
gompodongäimpa. Ayæ Wäo
apænecä eñëninque Edode,
Angä eñente æbänö cæquimoo,
ante nangui wæcä incæte
tömengä ingante eñëninque
todongäimpa. ²¹ İncayæ ate

Edode nänö eñagäönæ iinque
bayonte Ædodiya, Æönædö
wænonguimoo, ante nänö
äniönæ eyepæ batimpa.
Edode iñömö, Mäniönæ bai
eñagaboimpa, ante ææmæ
cædinque wente ængä ate
tömengä miñæ awënëidi
tönö tontadoidi awënëidi
tönö Gadideabæ quëwënanai
awënëidi tönö tömänäni becæ
pönänitapa. ²² Ponte bete

cængöñönäni Ædodiya wengä
baquecä incæ tæcæguedē pō
gongænte tode pete äwacä
adinque awënë odeye Edode
tönö godongämæ ongönäni
nangui todönänimpa. İninqe
baquecä ingante Edode
änongäimpa,

—Waa pönī bitö tode pete
äwadi beyænque bitö quiëmē
ante æinente ämi ate botö
eñente da pönömo æe.

²³ Äninque ayæ godömenque
äninque, Wængongui eñëñongä
nöingä ämopa, änongäimpa.
Quiëmē impa bitö æinëmi
botö tömäa edæ do godömo

æncæbiimpa. Edæ bitö æinente ämi ininque botö awënë odeyebo inömo inte botö enempodö incæ edæ tæcæ pä cæte pönömo æmaïmipa. ²⁴ Angä ëñëninque taodinqe,

—Badä ëñëmi, quïnö an-guïmoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö iïmaï ämopa, änantapa. Wäö æpænë nê guidongä ocabo wangö tomencate pædæ pönömi æmoe, ancæbiimpa, ämopa.

²⁵ Änä ëñëninque awënë weca do ponte guidinque baquecä wæætë,

—Wäö æpænë nê guidongä ingante wangö tomencate tömengä ocabo inï coy-omënætaca cö cæte do pönömi æmoe.

²⁶ Angä ëñente wædinque awënë odeye iñömö, Æ ëñente awædö. Quïnö ñöwo cæquïmoo, ante nanguï wædongäimpa. Incæte tömengä, Botö iñæmpa godongämæ becönäni ëñëñönänite, Wængonguï ayongä cöwë godoncæboimpa, ante nê äñimo inte edæ ædö cæte ñöwo Baa an-guïmoo. ²⁷ Ante pönente wædinque tömengä nänö äñinö, Cöwë godonguï impa, ante pönëninque Edode wæætë nê wæñongä ingante, Bitö godinque wangö tomencate ænte mämömi ængæ.

²⁸ Angä ëñëninque nê wæñongä wæætë tee mönincönë gote guidinque Wäö ingante wangö tomen-cacä wængantapa. Ayæ Wäö

ocamö inï coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönongä æninque baquecä wæætë wäänä inante godongä æñönäimpa.

²⁹ Mänömaï wængäimpa, ante gode äñäni ëñente wædinque Wäö wodi tömengä miñæ nê godinäni incæ pöninque tömengä baö inï ænte mäo daga wengadänimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)

³⁰ Mänü Itota nê nänö da godöninäni iñömö ocæ ëmænte ponte godämæ gongænte, Mänömaï cætamönipa. Mänömaï odömonte apænemöni ëñëñänitapa. ³¹ Ante apænedänitapa. Ayæ, wädäni nanguï owentædæ pänta owentædæ pänta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquïñänii. Cænguï incæ ædö cæte cænguïñänii. Adinque Itota,

—Minitö adomïnique botö miñæ önömæca gote wædænque guëmæedäni, angantapa. ³² Angä Ao ante tömënäni adodänique Itota miñæ wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodë wææ contate wogaa godänitapa. ³³ Goyönänite wädäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönë ta wacönë ta godinque tæiyænäni tee ta tee ta go ömaaque oo pänta pogodo gote do edæ pöninque a ongönänitapa.

³⁴ Ayæ wipodē wogaa māmō
 tæcæ æænoncadoyōnāni
 Itota iñōmō ti wæænte
 ayongā nanguī ināni do
 ponte a ongōnāni acantapa.
 Tōmēnāni nē aacā dæ añongā
 obegaidi quēwenguīnāmaī
 ināni inte adodānique
 ongōnāni bai ināni inte
 wæwēnānipa, ante pōnente
 tōmengā tōmēnāni tōnō
 godongāmæ wæwente bai
 pōnengantapa. Inique nan-
 guī odōmonte apænecā
 eññēnānitapa. ³⁵ Ayæ gāwadecæ
 bayō Itota miñæ nē godāni
 tōmengā weca ponte āninue,

—Ñowo wēmō bacæ cæpa
 cæbii, ānānitapa. Ayæ,
 Ōnōmæca incæ cænguī dæ
 ampa. ³⁶ Ināni inānite
 āmi idōmæ owodāni weca
 godinque ayæ nanguī ināni
 nāni quēwēñōmō godinque
 cænguī godonte cænguīnānie.

³⁷ Aññōnānite Itota wæætē,
 Minitō wæætē godōmini
 cæncædānimpā, āmopa.

Añongante,

—Æ, ēnodāni ināniyaa.
 Ināempa ocho apāicā cæte
 beyæ paga æinta æninque
 mānimpota pāo ante godonte
 æninque edæ wīi eyepæ
 imaimpa. Mōnitō wadæ gote
 mānimpota beyæ pāo godonte
 æninque iñōmō godongāmæ
 ongōnāni inānite godōmōni
 cænguīnānii, āmitawoo.

³⁸ Ante wæyōnānite Itota,

—Pāo æpodō nææminii.
 Acæ goedāni.

Angā ate pōninue,

—Pāo ōnompō æmæmpoque
 gæyæ mēa pōni mæ on-
 gōmpa.

³⁹ Ante apænedāni
 eññēnīnque Itota godongāmæ
 mæ ongōnāni inānite, Ñowo
 mīni cabo mīni cabo gaguīmāa
 tæ contaedāni. ⁴⁰ Angā

eññēnīnque pancadāniya tiēē
 ganca nāni cabo nānēnē
 pancadāniya tincoenta ganca
 nāni cabo nānēnē tōmānāni
 nāni cabo nāni cabo tæ
 contadānitapa. ⁴¹ Tæ con-

tadāni ate pāo ōnompō
 æmæmpoque gæyæ mēa
 æninque oōnædē inō æmō
 adinque, Wængonguī, bitō
 waa pōnōmi ænte cæmōnipa,
 ante apænedinque pāo pā pā
 æ cædinque tōmengā, Nanguī
 ināni cænguī ante ænte māo
 cō cæedāni, ante tōmengā
 miñæ nē godāni inānite
 pædæ pōnongā æninque
 māo cō cædānitapa. Ayæ
 gæyæ mēa iñonte adobāi
 æninque tōmengā tōmānāni
 inānite di mæñæ di mæñæ
 cæcā æninque cænānitapa.

⁴² Æninque tōmānāni tōmo
 pōni cænāni, ⁴³ ate edæ
 tōmengā ēmiñænāni pāo tōnō
 gæyæ nāni ao mænte ñōnōni
 ee oñoncoo pædæ wææmpo
 o æ da da wente æninque
 otodē ōnompō tipæmpoga go
 mentodēa cænguī eyede da
 wēnāni contagatimpa. ⁴⁴ Nē
 cænāni iñōmō onguīñænāni
 edæ tinco mīido ganca
 mānimpodāni nanguī ināni
 nāni wencabo cængadānimpā.

*Itota yædopæ dao dao go-
 campā*

(Māateo 14.22; Wāo 6.16-

21)

⁴⁵ Itota ayæ do tömengä nänö nē emiñænāni inānite, Ægodöedāni. Minitö tāno wipodē guiite æmæ wedeca Betaida tao goyömini botö wæætē wadāni nē cænināni inānite āmo godāni ate pömoedāni.

⁴⁶ Angä Ao ante tao goyönāni tömengä wadāni inānite wæætē angä godāni ate adocanque ongonte Wængongui ingante apænecæte ante ānanquidi æicantapa. ⁴⁷ Ayæ wēmö bayö tömēnāni tæcætibæ wogaa goyönāni tömengä adocanque ömaa ongonte ayongä, ⁴⁸ tömengä nänö emiñænāni wiyate taocæ cæyönāni edæ woboyæ nangui pæmænte pönömenque ænte pö ædö cæte goquināni. Adinque tawadiya nänö peyedē edæ tæcæpæ pönī ī gāwapæ wænömēnæcapæ inö edæ Itota iñömö æpæno yædopæ dao dao obo ponte wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹ Yædopæ edæ gocä gomö adinque tömēnāni Yæ āninqe, Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante wædānitapa. ⁵⁰ Edæ tömengä ingante adinque tömānāni ancai guiñente wædānitapa. Tömengä iñömö tömēnāni inānite do apænedinque,

—Ee piyænē cæte guiñēnāmai iedāni. Botö imo apa guiñewēmīni.

⁵¹ Äninqe wipodē pö guicä ate woboyæ incæ næ gongæ pæmænāmai batapa. Ba adinque tömēnāni godömenque guiñēninque,

Quinante mänömai cæ, ante wædānitapa. ⁵² Edæ, Itota æbänö iñontobæ päo nangui pönī pönö badongä, ante nē adināni incæte tömēnāni mimö ömædē ināni inte bai wiī pönente wægadānimpa.

Caate wædāni inānite Itota cæcä waa badānipa (Mäteo 14.34-36)

⁵³ Ayæ æmæmäa taod-inque tömēnāni Guënetadetebæ ti wææninque wipo ñä cæmencadānitapa. ⁵⁴ Mänömai ti wæænte ñä cæmencayönāni māniñömö quëwēnāni guiquēnē, Tömengä Itota ingampa, ante do adānitapa. ⁵⁵ Ante adinque māniömæ tömäo pogodo godinque wēnæ wēnæ wæwēnāni inānite ñönæmpado ñö cædinque, Itota æyömönö ongongä, ante eñēninque tömēñömö tömengä nänö ongöñömö do ænte pönānitapa. ⁵⁶ Ayæ wadāni nāni nangui pönī quëwēñömö incæ wædænque nāni quëwēñömö incæ idömæ incæ, Itota ædömē gocä, ante adinque wadāni wæncæ cædāni inānite māniñömö ænte mämö taadö wedeca ñö cædāni öñönānitapa. Ināni wæætē tömengä ingante, Bitö weocoo yæwedecooque ämi gampote waa bamönie. Ante wæyönānite, Ao angä eñente nē gampo gampo cædānique tömānāni waa ināni bagadānimpa.

7

Mimöno tao godi beyænque

waocä wentamö ewocacampa
(*Mäateo 15.1-20*)

¹ Ayæ Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni tönö pancadäniya Eedotadēē quēwente māniñedē Itota weca ponte godongāmæ gongænte ayönäni, ² Itota miñæ nē godäni pancadäniya mempodāmaï inte wentamö empote cænäni adänitapa.

³ Edæ dodäni, Önompö ædæmö mempoinänique cæncædänimpa, ante nāni wææ angainö ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mempote ate cænönäni inänipa. ⁴ Ayæ, Ædæmö äadänique cænguñäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi nāni godonte æiñömö gote pöninque ædæmö äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nangui nāni wææ angainö ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mënongate quēwënänipa.

⁵ Ìninqe dodäni nāni wææ angainö ante Ao ante tömänö ante eñente cæte quēwënäni inte Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ piinte äninque,

—Bitö miñæ nē godäni iñömö quinante dodäni nāni angainö ante eñenāmaï inte wentamö nampote cængui cænänii.

⁶ Ante piināni wædinque Itota wæætē,

—Minitö guiquënë waa cæmini inte bai nē änewëmini iñöminite mini cædö

ante Wængongui iïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäim

“Ïinäni iñömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁷ Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæænte tededinque, Wængonguimi imidö anguënë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önonquedö ante cædänipa.

Waadänique nāni wææ änonö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængongui piingampa, ante yewæmongacäimpa.

⁸ Edæ Wængongui, Ìmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante Baa änimini inte minitö waodänique nāni änewënö ante Ao ante cæminipa töö, angantapa.

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

—Minitö dodäni nāni angainonque ante eñente cæcæte ante cædinque Wængongui nänö wææ angainö ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa. ¹⁰ Möitee wodi,

“Bitö Wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Waocä wæmpocä ingante wäänä inante piinte wënæ wënæ angä ininque minitö tömengä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa.

¹¹ Incæte minitö iïmainö

ante wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënegä iñongante wäänä inante adobai waa cæquënegä iñongante minitö wæætë wææ äninque, Bitö wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque iimaï ante apænegæbiimpa, änewëminipa. Bitö, "Mæmpo, bitö qui, ante, Badä, minö qui, ante do botö pönonguënenö incæ ñowo wæætë Wængongui ingante do edæ godonte impa," ante, Codobänö nani änö impa, ante apænegæbiimpa.

12 Äninque minitö Wæmpo beyæ wäänä beyæ nē cæquënegä ingante wææ ämini beyæ tömengä wii cæcampa. 13 Mänömaï cædinque minitö dodäni nani angainö mini Ao ante æninonque ante eñëninque Wængongui nänö angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. Ayæ adobai wapiticæ äninque minitö wadö wadö cædinque wënæ wënæ cæminipa töö, ante Itota apænegacäimpa.

14 Ayæ nanguï inäni inänite Itota aa pecä pöñönänite apænegacäimpa.

—Minitö tömämini iminite apænebo eñëninque ocaidë pönente ædæmö eñëedäni. 15 Quincoomé yabæque ongoncoo incæ waocä önönë guidi beyænque tömengä mimö dicæ wentamö entawenguingää. Wæætë mimönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque mimö wen-

tamö mongængampa, ante apænebo eñëedäni.

16 Eamonca ongonte eñëedäni.

17 Ante apænedinque Itota nanguï ongönäni inänite emö cæte oncönë gote wäänë guicä ate tömengä nänö nē emiñænäni guiquënë, Mänömainö ante odömonte apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante eñencæte ante wæmönipa. 18 Ante wæyönänite Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadäni bai inömini inte eñënamai iminitawo. Cængui incæ waocä mimönë guipa wentamö ewocaquingää. 19 Edæ wii mimönë guipa. Wæætë cæncadë guite goiwaa ogä mente wido cæquinque i apa änewëminii.

Mänömainö äninque Itota, Tömää cængui waëmö impa, angacäimpa. 20 Äninque godömenque,

—Mimönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque waocä wentamö ewocacampa.

21 Edæ mimönë nänö entawente taodinö beyænque waocä önöwëninque wënæ wënæ ante pönengampa. Mimönë towëinente nänö pönëno beyænque waocä godö towente quëwengampa. Mimöno æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mimönë nänö piinte pönëno beyænque godö wængongampa. Nänöogængä inämaï iñongante waocä mimönë towëinente nänö pönëno beyænque godö mongampa. 22 Mimönë nanguï æinente wædinque

mäincooque ante pönëwengampa. Mimönë nänö taodi beyæ wacä ingante piinte cæcampa. Mimönë pönëwëninque, Wacä edæ oda cæcädänimpa, ante babæ cæcampa. Wiwa nänö pönëwënö beyænque quingämë bai cæte quëwengampa. Mimönë nänö piinte adö beyæ waocä, Wacä bai ñænæmo pönï bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godö wënæ wënæ ante babæ angampa. Mimönë nämä ante waa ate nänö pönënö beyænque, Tömëmoque waëmö imopa, ante nämä waa acampa. Mimö ömædengä inte ëñënamäi cæte önonque quëwengampa. ²³ Mänü wiwa cæpämö tömämämö mimönë nänö pönënö beyænque waocä wentamö ëwocacampa, ante Itota apænægacäimpa.

Onquiyæ oodeo inämaï inte Itota ingante pönente angä
(Mäateo 15.21-28)

²⁴ Mänüñömö quëwente godinque Itota Tido eyequeï gogacäimpa. Ayæ, Awëmö guiite owoyömo wadäni adämaï incädänimpa, ante pönëninque oncönë pö wäänë guiite ongongä incæte ædö cæte wü aquinänii. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededäni ëñëninque wacä wäänä, Botö wengä onquiyængä iñömö wënæ në wentamö ëwocä ingante ënempocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota ëñëmi. Wënæ botö wengä tönö në quëwengä

ingante wido cæquimi, angantapa. Mänü onquiyængä Tidopënitabæ në ëñagaingä inte guidiego tededö në tedecä inongä. ²⁷ Adinque Itota, Wü oodea onquiyængä inongampa, ante wædinque angantapa.

—Wënäni cænguï inguënë waocä dicæ guintamöidi cænguï ante wææntodonguingä. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁸ Äñongante,

—Awënë iñæmpa wëñænäni cænguï cæninque eyepodäni wæænte ænömengadæmpa inö öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongä Itota,

—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wënæ bitö wëñængä nänö wädö incæ dobæ edæ ëmö cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angä ëñëninque oncönë go guiite ayongä tömengä wëñængä önonganque bate möimoga ongongä agacäimpa.

Babetamoncacä ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mänü Tido gote quëwëninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pänta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa. ³² Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa.

33 Äñönäni Itota babeta-
moncacä ingante nänënë
ænte godinque önömonca
pædæ guipomoncacantapa.
Ayæ nämä önompo towæ
tänompodinque wapiticæ
tedecä ingante godö gampo
cæguenëwacantapa. 34 Ayæ
öönædë inö æmö adinque
öö guëmante äninque babeta-
moncacä ingante, "Epata,"
äninque mönö tededö,
"Önömonca wi æmoncabäwe,"
angantapa.

35 Äñongä edæ önömonca
tee mömoncate bai inä
wi ænete bai badinque
önonguënëwa ñimæncæguënëwa
gote bai cæguënëwadinque töö
tedecantapa. 36 Itota, Botö
cæbo nē adimäni inte gode
änämäi iedäni, äninque ancaa
angä incæte nē adinäni inömö
godömenque nanguï gode ä
gode ä cæte tededäni 37 Eñente
wædinque tömänäni nanguï
guñëninque, "Edæ önömonca
babetamonca ininäni inänite
Itota cæcä ate önömonca
eñënëni badänipa. Önöne
babetade ininäni inänite cæcä
ate önöne tededäni badäni
atamönipa. Tömää edæ waa
cæcä ingampa," ante nanguï
tedete wægadänimpa.

8

*4.000 ganca inäni inänite
Itota godongä cænänipa
(Mäateo 15.32-39)*

1 Mänñedë wadäni tæiyæ
pöni inäni ponte eñëñönäni
tömënäni cænguï dæ ä ad-
inque Itota tömengä miñæ nē
godäni inänite aa pecä pönäni
ate,

2 —Inäni botö weca
ongönäni inömö meönaa
go adoönæque inönte botö
weca ongönönäni tömënäni
cænguï ömæpodäni badäni ate
wædinque botö tömënäni tönö
godongämæ wæte bai nanguï
pönëmo imopa. 3 Cænämäi
inte gue ænente wæyönänite
botö, Oncönë goedäni, ämo
gote bai tömënäni edæ idömæ
godinque tepæ gæwæninque
edæ nangæ badinque bocæ
bocæ cæte wæcædönänimpa.
Edæ pancadäniya gobæ
quëwente pönäni abopa.

4 Ante apænecä eñente
wædinque tömengä miñæ nē
godäni wæætë,

—Inæmpa önömæca incæ
päö impa æninque godömöni
cænguñänäni.

5 Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmïni.
Äñongante,

—Önompo æmæmpoque go
mëa mæ ongompa.

6 Ante apæneyönäni Itota
godongämæ nanguï ongönäni
inänite angä onguipoiya tæ
contadänitapa. Ayæ päö
önompo æmæmpoque go
mëa näni næænincoo pædæ
godönäni æninque tömengä
Wængonguï ingante, Bitö
waa pönömi cæncæmönimpa,
ante apænedinque pä
æninque tömengä miñæ
nē godäni inänite, Pædæ
godö pædæ godö cæmïni
cæncædänimpa, ante godongä
æninque wadäni inänite
godäni ænte cænänitapa.
7 Ayæ gæyæ mëa pöni
näæänitapa. Mänii näni

nææni æninque Wængongi
ingante apænedinque
adobaï angä pædæ godö
pædæ godö cædäni. ⁸Æninque
tömo pöni cænänitapa. Ayæ
idæwaa cænäni ate tömënäni
pä ænte näni cænte ñönöni
ee öñoncoo wente æninque
Itota miñæ nê godäni otodê
pönö da wënänitapa. Æninque
önompo æmæmpoque go
mentodëa cænguï eyede
contagatimpa. ⁹Nê cænäni
iñömö onguïñænänique
ante tee mampote coatodo
müido ganca bai inäni inte
ongönönänimpa. Æninque
cænäni ate Itota angä wadæ
godänitapa. ¹⁰Godäni ate
Itotaidi do wipodê guï
contate cæwodinque imæmäa
pöninque Dadämänotabæ
pongadänimpa.

*Mä cæte odömömi amönie,
ante Paditeoidi änänipa*
(Mäateo 16.1-4; Odoca
12.54-56)

¹¹Itota pongä adinque
Paditeoidi ponte bee tēninque
tömengä ingante, Æbänö
cæbii, æbänö ämii, ante
ancaa änänitapa. Ayæ, Mönö
ämö eñente tömengä oda
cæbaingampa, ante cædinque
Itota ingante apænedinque,
Bitö, Pönencædänimpa, ante
öönædê mä cæi bai cæbi
amönie. ¹²Änäni eñëninque
Itota, Ancaa änäni awædö,
ante wæwente badinque öö
öö ante guëmangantapa.

—Iñæmpa ñöwomini, Mä
cæte odömömi adinque
pönëmaimönipa, ante ancaa
ämini awædö. Näwangä

ämo eñëedäni. Ñöwomini
iminite mä cæte odömönämaï
ingæimpa.

¹³Ante äninque tömënäni
inänite emö cæte godinque
wipodê guite æmæmäa
taocæ cæte cæwodinque wadæ
gocantapa.

Wapiticæ apænedäni
eñëninque gomö aedäni,
angampa

(Mäateo 16.5-12)

¹⁴Mänii æmæmäa näni
tao gocæ cæyedê tömengä
miñæ nê godäni guiquenê
päö wii pönente ænämaï
inte godäni Æninque päö
adoque pöni näni wëenëñedê
ñönöninque wipodê öñompa.
¹⁵Itota iñömö mänii päö
tömënäni näni ænämaï inö
ante wii tededinque wadö
ante pönente apænecantapa.

—Päö yedæ æmpoqui, ante
Paditeoidi tönö Edode näni da
wente cæi ate gomö aedäni.
¹⁶Angä eñente wædinque
tömengä nänö nê emiñænäni
wæætê näni caboque teded-
inque, Päö ænte pönämaï
imöimpa, ante Itota wabänö
mänömaï beyæ ämaingampa.

¹⁷Ante nämäneque ted-
edäni wædinque Itota wæætê
tömënäni inänite,

—Päö ænämaï inte
mini pöninö ante quimæ
tedewëminii. Botö päö ante
dicæ wæbogaa. Nanguï
cæbo adimini inte minitö
ayæ eñënämaï iminitawo.
Edæ mimö ömædëmini inte
tedewëminipa, ante awædö.

¹⁸Edæ awincaque adinque
ayæ adämaï iminitawoo.
Önömoncaque eñëninque
eñënämaï iminitawoo. Edæ

botö æbänö cætabopa,
ante adimīni inte edæ wīi
pönēmīnitawo. ¹⁹ Pāö önompo
æmæmpoque botö pä ænte
godöni incæ tīnco mīido
ganca īnāni nāni cænte ñönöni
ee öñöñonte æpotodēnō
cænguī wente æmīnīi.

Ñongante,

—Önompo tipæmpoga go
mentodæa.

²⁰ Ayæ päö önompo
æmæmpoque go mēa
guiquēnē coatodo mīido
ganca īnāni nāni cænte ñönöni
ee öñoncoo æpotodēnō cænguī
wente æmīnīi.

Ñongante,

—Önompo æmæmpoque go
mentodæa.

²¹ Apænedāni ēñēninque
tömengä edæ,

—Īñæmpa Tadoteoidi tönö
Paditeoidi wapiticæ ante
nāni odömonte apænedö ante
botö, Gomö aedāni, ante
wææ ämopa, ante mīnitö
ayæ ēñēnāmaī imīnitawoo,
angacäimpa.

*Betaida īñömö ba-
betamongä ingante gam-
pomongampa*

²² Mānīnō godinque Be-
taida īñömö pönāni ad-
inque wadāni babetamongä
ingante Itota weca ænte
pöninque, Gampomonguīmi.

²³ Änāni ēñēninque Itota
babetamongä önompo bæi on-
gonte tōö æmænte tömēnāni
quēwēñömö tao yabæque
ænte mäocä gocantapa.
Ayæ godö towæ tånömonte
gampo cæmöninque, Pancaa
tæcæ abi edæ, angantapa.

²⁴ Äñongä edæ tæcæ īñæ
æmonte,

—Awæ cægonte bai
wodāni incæ cægönāni
abopa. ²⁵ Itota wæætē
godö gampo cæmongä ate
babetamongä īningä incæ
ñöwo cöwä adinque edæ waa
bamöninque tömäo edonque
pönī acantapa. ²⁶ Īninque
tömengä ingante Itota,

—Īñömö nāni quēwēñömö
yaatænque wadæ godinque
tömēmi oncönē goe, angä
gogacäimpa.

*Bitö Codito īnōmi imipa,
ante Pegodo angampa*

*(Mäateo 16.13-20; Odoca
9.18-21)*

²⁷ Itota īñömö tömengä
mīñæ nē godāni tönö
wadæ godinque Tetadea
Pidipobæ wædænque īnāni
nāni quēwēñömö wædænque
īnāni nāni quēwēñömö go go
cädānitapa. Idömæ godinque
tömengä nānō nē ēmīñænāni
īnānite Itota angantapa.

—Wadāni botö imotedö ante
tededinque, Æbodö imoo, ante
apænedāni ēñēmīnīi.

²⁸ Ñongante,

—Bitö imitedö ante
apænedinque pancadāniya,
Æpænē nē guidongaingä
Wäö wodi incæ Itota adocä
īmaingampa, ante tededānipa.
Wadāni guiquēnē, Ediya wodi
incæ Itota īnongä īmaingampa,
ante apænedānipa. Wadāni
guiquēnē, Wængonguī beyæ
nē apænegaināni bai Itota
īñömö adocä īmaingampa, ante
bitö imitedö ante tededānipa,
änānitapa.

29 Ante tömengä miñæ në
godäni apænedäni eñëninque
Itota,

—Ayæ minitö guiquënë,
Æbodö imoo, ante äminii.

Äñongante Pegodo iñömö,

—Bitö mönö Codito inömi
imipa.

30 Angä eñëninque, Botö
imotedö ante, Codito inongä
ingampa, ante gode änämaï
edæ pæ wëëneedäni, ämopa,
ante Itota wææ angacäimpa.

*Itota, Iïmaï cædäni
wæncæboimpa, ante apæñecampa
(Mäateo 16.21-28; Odoca
9.22-27)*

31 Ayæ mäniñedë Itota
tömengä miñæ në godäni
inänite iïmaï ante mä
odömönte apænegacäimpa.
Botö Waobo eñagaimo inte
nanguï caate wæquënëmo
imopa. Edæ në aadäni

näni Picæncabo tönö,
Wængonguï quï, ante në
godönäni ñænænäni tönö në
odömönäni tönö mäninäni
iñömö botö imote Baa änäni
wæquënëmo imopa. Ayæ
botö imote godömenque
wænönäni wæncæboimpa.
Incæte botö do wænönäni
wænimo inte edæ meönaa
go adoönæque iñonte
ñäni ömæmoncæboimpa.

32 Mänömaï ante Itota
edonque apæñecantapa.
Apæñecä eñëñönäni Pe-
godo guiquënë Itota ingante
nänënë mäocä godinque,
Quimæ wæncæ anewëë, wææ
ante tæcæ piincæ cæyongante,

33 Itota edæ tömengä miñæ në
godäni gämænö dadi emænte
adinque Pegodo ingante
näemæ pïinque angantapa.

—Bitö Tatänabi bai
inömi inte edæ botö
weca ongönämaï wadæ
gobäwe. Wïi Wængonguï
nänö änönö ante pönëmi
inte bitö waodänique
näni pönëwënonque ante
pönëninque mänömainö ante
tedebi awædö, angantapa.

34 Ayæ tömengä emiñænäni
tönö nanguï ongönäni
inänite aa pecä pönäni
ate Itota tömänäni inänite
apæñedinque,

—Æcänö botö miñæ
pöinëna ina tömengä nämä
beyænque ante pönënamäï
inte botö miñæ tee empote
poncæcäimpa. Nämä nänö
wænguïwæ ænte mongænte
ponte bai cædinque tömengä,
Botö wænguïmo incæ caate
wæbo incæ Itota ingante
cöwë tee empote gocæboimpa,
äninque poncæcäimpa. 35 Edæ
æcänö, Nämä wææ gompod-
inque quëwencæboimpa, ante
cædinque botö miñæ pönämaï
ingä guiquënë tömengä
iñömö edæ quëwënamäï
incæcäimpa. Wæætë edæ,
Wænönäni wæmo incæte
botö Itota miñæ tee em-
pote godinque tömengä waa
pöni nänö cægainö ante
apæñecæboimpa, ante æcänö
cæda guiquënë tömengä
edæ ayæ quëwencæcäimpa.

36 Edæ waocä inguipoga
ongoncoo tömancoo ö æncæte
ante cædinque nämä önöwoca
incæ pædæ godongä wë
womonte ba ininque edæ
tömengä nänö ömæwocate
wæquinque mäincooque
æmaingampa. 37 Iñæmpa
eyepæ godongampa diyæ

önöwoca wæætē æmaingāā.
 38 Nōwodāni Wængonguī in-
 gante pāmænte godinque
 nē ēñēnāmaī cædāni weca
 quēwēninque mīnitō iñōmō
 botō Waobo nē ēñagaimo
 beyæ ante guingo imonte
 wæmīnitawo. Botō apænedō
 beyæ ante guingo imonte
 wæmīnitawo. Iñæmpa
 botō Mæmpo ñāō guinæ
 gongæñonte anquedoidi
 tæiyæ waēmō emōnāni tōnō
 dibæ pōninque botō wæætē
 botō beyæ ante nē guingo
 imonte wædingā beyæ ante
 nāēmæ guingo imonte
 wæcæboimpa.

9

1 Mänōmainō āninque Itota
 godōmenque,
 —Botō weca ongōmīni
 pancamīniya iñōmō iīmaī ba
 acæmīnīmpa, ante nāwangā
 āmopa. Mīnitō ayæ wænāmaī
 mīimīni quēwēñōmīni
 botō Wængonguī Awēnē
 Odeye inōmo inte tæī
 piñæninque Tæiyæ Awēnē
 babo acæmīnīmpa, ante Itota
 apænegacāimpa.

*Itota waēmō pōni ñāō bai
 emongā bacā adānīpa
 (Mäateo 17.1-13; Odoco
 9.28-36)*

2 Mānīnō ante apænecā
 ate Itota iñōmō onompo
 æmæmpoque go adoönæque
 iinque go ate Pegodo in-
 gante Tantiago tōnō Wāō
 inate mānimpodānique inānite
 ānanquidi mæicā adodānique
 æibæ æite ongonadānīmpa.
 Æite ongōñōnāni edæ Itota
 awinca tōmēnāni ayōnāni

edæ wīi cōwē nānō emōnō
 bai waēmō pōni ñāō bai edæ
 emongā bamongā adānitapa.
 3 Tōmengā weocoo ñāō pōni
 nāāmænta weocoo ēñacā
 adinque tōmēnāni, Ædō cæte
 iincoo bai nāāmænta pōni
 yamonte cæquīnāni, ante
 edæ wædānitapa. 4 Ayæ
 ayōnāni edæ doyedē pōni
 nē æigaina iñōmō Mōitee
 wodi tōnō Ediya wodi inçæ
 Itota tōnō edæ godongāmæ
 pō gongæninque tedeğōna
 adānitapa. 5 Adinque Pegodo
 guiquēnē Itota ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi
 ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni
 ongonte awædō. Bitō āmi
 iinque mōnitō oncontaicoo
 mentaiya go adotaique
 mænōninque bitō oncontai
 ante adotaique Mōitee on-
 contai ante adotaique Ediya
 oncontai ante adotaique
 mænōmaimōnīpa, angantapa.

6 Edæ Wāō tōnō Tantiago
 tōnō godongāmæ guiñente
 wædinque Pegodo, Æbānō
 ante tedequimoo, ante
 ēñēnāmaī inte mānīnō ante
 ononque tedecantapa. 7 Ayæ
 edæ boguimāmo ocabogadāni
 obo wææninque ganta
 owo iinque onōnepāmoque
 boguimāmodē apænecantapa.
 “Iingā iñōmō botō Wengā
 botō nē waadecā ingampa
 cæmīnī. Tōmengā pōnō
 apænecā ate ēñēedāni,” ante
 apænecā ēñengadānīmpa.
 8 Ēñēninque quingæ gomō
 gomō ayōnāni wada edæ
 do dæ goda iñōnate Itota
 adocanque ñōwo tōmēnāni
 weca ongongā agadānīmpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pöñönäni Itota tömënäni inänite angantapa. Mäninö mini adinö ante minitö gode änämaï pæ wëëneyömini botö Waobo eñagaimo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmomo ate minitö edæ mäniñedë ate apæñecæminimpa.

¹⁰ Ante angä eñëninque tömënäni gode änämaï pæ wëenedäni incæ nämäneque, Mäninö tömengä nänö ñäni ömæmonguimämo ante æbänö ante apæñecäa, ante wædönänimpa. ¹¹ Ìnque Itota ingante,

—Mänömaï ì ìnque, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nê odömönäni ìñæmpa quinante apæñedänii.

¹² Äñönänite Itota wæætë,
—Ediya wodi näni ängä ìñömö täno pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninque tömengä, Doyedë ingaï bai ñöwo wæætë adobai nö pöni bacæimpa, ante badongampa. Ìnque dodäni Waocä nê eñaqingä ingantedö ante yewæmöninque, Nanguï caate wæyongante wadäni püinque Baa ancædänimpa, ante quinante yewæmongadänii, ante pönëmini. ¹³ Incæte botö ìmaïnö ante apænebo eñëedäni. Nöwocä mönö Ediya ìngä inte do pongäimpa ante aquënë. Tömengä pongä adinque wadäni edæ dodäni näni yewæmongainö bai adobai cædinque quiemë ante näni cæinëwënö ante do

cædänipa, ante Itota tömengä tönö nê æidinäni inänite apæñegacäimpa.

Itota wënæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa (Mäateo 17.14-21; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Itotaidi mänii wææninque tömengä nänö nê ëmiñænäni æidämaï inäni weca ponte ayönäni wadäni nanguï inäni goto gongænäni adänitapa. Nê æidämaï inäni tæcæguedë ongöñönänite nê wææ odömönäni guiquënë tömënäni tönö wæætedö wæætë änäni adänitapa. ¹⁵ Itota do pongä adinque edæ goto gongænänäni tömänäni guñente wædinque wadæ pogodo ponte bee téninque, Bitö pömi, änänitapa.

¹⁶ Äñönänite Itota,
—Tömënäni tönö quinö ante apænedinque wæætedö wæætë äminii.

¹⁷ Äñongante adocanque tæcæguedë ongongä inte wæætë apænedinque,

—Awënë nê Odömömi eñëmi. Botö wengä wënæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca ænte pontabopa. ¹⁸ Äyömömë ongöñongante wënæ pö guidinque wëñængä ingante cöwë gotdongä tæ go wæængampa. Ìnque wëñængä wodi mäwanta tadedinque wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ nê godäni inänite, Wënæ inte wido cædäni, ämo

cæquēnēnāni incæ ædō cæte
cæquīnānii.

19 Ante apæneyongä Itota
tömēnāni inānite,

—Nōwomīni mīni pōnēgade.
Botō mīnitō weca æpogadō
quēwēmoī. Pōnēnāmaī inte
cæyōmīnite botō æpogadō
piyænē cæte wæwēmoī. Edæ
wēñængä ingante botō weca
ænte māmōmīni pongädāni,
angantapa.

20 Ænte pōnāni ate wēnæ
incæ Itota ingante adinque
do wēñængä ingante do do
wāate bai cædinque wido cæcä
tæ go wæængantapa. Ayæ
māwantabo tadedinque бага
wentoquēnē wentoquēnē
angadinque edæ pæntæmæ
pæntæmæ gocä. 21 Adinque
wæmpocä ingante Itota,

—Æyedēnō mānōmaī bacäi.

Ñongante,

—Wēñængäñedē do bad-
ingä inte quēwengampa.
22 Quēwēñongante wēñængä
ingante wantæ wantæ inō
wantæ wantæ inō, Gongā-
pamō guitodōmo gonte
wæncæcäimpa, ante wēnæ
incæ cæcä. Ayæ, Æpænē
adobai guitodōmo becadote
wæncæcäimpa, ante cæcampa
cæbii. Nāwangä tæi piñæmi
iniquē bitō mōnatō wæwēnō
ante pōnente cæbaimipa.
23 Ñongante,

—Bitō guiquēnē wabānō
wede pōnēmi imitawoo. Edæ
wede pōnēñongante edæ
waocä beyæ tömäā do cæte
impa.

24 Angä ēñente wædinque
wæmpocä inōmō yedæ
äninque,

—Bitō imite pōnēmopa. Edæ
botō æmæ pōnēnō ante
bitō cæbi ate ædæmō wede
pōnente bacæboimpa, ante
wæbopa.

25 Ante añongä nanguī
ināni do pogodo pōnāni ate
wædinque Itota inōmō wēnæ
nē wentamō ewocacä ingante
piinte äninque,

—Wēnæbi bitō, Ba-
betamonca babetade
bacædänimpa, ante nē cæbi
inōmi inte ñowo tao god-
inque wīi adodō guiquīmi
incæbiimpa, angantapa.

26 Æñente wædinque nanguī
Yæ yæ äninque wēñængä
ingante wido cæcä do do
wāate tæ go wææninque
pæntæmæ pæntæmæ goy-
ongante wēnæ tao gocan-
tapa. Gocä ate wēñængä
do wænīnāni bai õñongä
ate wædinque pancadāniya,
Æmæwo wæmaingampa,
ante wædāni. 27 Iniquē
Itota inōmō pædæ wææmpo
õnompō bæi ongonte ængæ
ganticantapa.

28 Itota ayæ wadæ god-
inque oncōnē pō guiiy-
ongante tömengä nānō nē
ēmiñænāni awēmō äninque,

—Mōnitō guiquēnē bitō bai
wido cæcæte ante cædinque
quīnante wido cædāmaī in-
tamōnii.

29 Ante wæyōnānite,

—Wēnæ māningä bai
ingante wido cæcæte
ante cædinque wantæpiyæ
cænāmaī inte Wængongui

ingante nanguï apænete
ate wido cæcæimpa, ante
apænecä eñengadänimpa.

*Wænönäni wæncæboimpa,
ante Itota adodö ante
apænecä*

*(Mäateo 17.22-23; Odoca
9.43-45)*

³⁰ Ayæ wadæ gote Ga-
dideabæ wodo pænta
godinque Itota, Wadäni
adämaï iñönänite ³¹ botö
ëmiñænäni adodänique
ongöñönänite odömonte
apænebo eñencädänimpa,
ante cæcantapa. Ayæ
tömënäni inänite iïmainö ante
awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä
në eñagaingä æyömönö
ongongää, ante godö
odömöninque botö imote
waodäni nempo pædæ
godongä æncädänimpa.
Në ænäni wæætë botö
imote edæ wænönäni näñe
wæncæboimpa. Incæte
mëönaa go adoönæque iñonte
botö adobo incæ ñäni
ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante
tömengä ëmiñænäni önömoncaque
eñëninque eñënämaï inäni
inte, Æbänö ante tedebii, ante
guiñente wædinque änämaï pæ
wëënegadänimpa.

*Æcänö ñcæncængä inte në
angä inguingää, ante ted-
edänipa*

*(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-
48)*

³³ Mänii godinque
Capënaömö iñömö ponte
oncönë guidinque tömënäni
inänite Itota,

—Idömæ pöninque æbänö
ante tedeminitawo.

³⁴ Añongante edæ, Mönö
cabo incæ æcänonque
ñænængä pönï inongä
inte në angä inguingää,
ante tedewëninäni inte
guingo imonte wædinque pæ
wëenedänitapa. ³⁵ Iñinque tæ
contadinque Itota iñömö,
Dote, näni äincabo inänite,
Pödäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömote, ante
në änongä iñömö tömengä
wæætë yæmiñængä pönï
gote ongonte tömänäni beyæ
në godö cæcä bate waa
tobaingampa.

³⁶ Äninqe Itota wëñængä
guiyangä ingante æninque
tæcæguedë goncæte pæ
mäninque tömënäni inänite
wæætë apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö ëmöwo
apænedinque mäningä bai
wëñængä ingante, Pöe,
ante godö waa cæcä iñömö
tömengä iñömö edæ botö
imote edæ do, Pöe, ante pönö
waa cæcä ingampa. Ayæ edæ
botö imote, Pöe, ante në waa
cæcä iñömö tömengä iñömö
wii botö adoboque imote
waa cæcä ingampa. Wæætë
botö imote në da pönöningä
ingante Wængongui ingante
adobai edæ, Pöe, ante do
waa cæcampa, ante Itota
apænegacäimpa.

*Mönö imonte æcänö
pünämaï ina mönö tönö
cæcampa*

*(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-
50)*

³⁸ Itota mänömaï apænecä
eñëñönäni Wäö guiquënë,

—Awënë në Odömömi
eñëmi. Wacä bitö ëmöwo
apænedinque wënæidi

inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönō cabo ingampa, ante adinque mönitō tömengä ingante Baa äninque, Cædämaï imäwe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætē,

—Ee amïni cæcæedäni. Edæ æcänō botō emōwo apænedinque öönæde nāni cæi bai mä cæda, tömengä ædō cæte botō imotedō ante do wænæ wænæ anguingäa.

⁴⁰ Edæ mönō imonte æcänō pünāmaï ina tömengä mönō cabo inongä inte bai mönō tönō godongämæ cæcä ingampa töö. ⁴¹ Nawangä ämopa. Bitō Codito nänō nē emiñænōmi imi ænte bee, ante wacä mïnitō iminite æpæ adotacaque pönongä bemini ininque nē pönöningä wæætē tömengä nänō pönöninō beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædänipa

(Mäateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)

⁴² Mänömainō apænedinque Itota godömenque apænecantapa cæbi ininque önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ewabi incæte bitō cöwë bitō wænämaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga ewabi inte edæ bitō tadömengadænguipo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁶ Edæ mänïñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænämaï gonga

æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni ininque tömengä edæ, Wænæ wænæ cædämaï inte becadote wæmo beyænque Wængonguï botō imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä imaingampa. ⁴³ Bitō önompoca cædinque wænæ wænæ cæbi ininque bitō önompo aa wi æmpote bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæmpoque empobi incæte bitō cöwë bitō wænämaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga empobi inte edæ bitō gonga cöwë bæcote wæwëngüiñömō wii æmæwo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁴ Edæ mänïñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænämaï gonga emönämaï bæcoquino angüenë.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitō önöwaca wapiticæ godinque eñenämaï cæbi ininque önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbäwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ewabi incæte bitō cöwë bitō wænämaï quëwënguinque öönæde æibi waa imaimpa. Edæ wii tipæmpoga ewabi inte edæ bitō tadömengadænguipo wido cæte wæquimidō angüenë. ⁴⁶ Edæ mänïñömō tadömengadænguipo iñömō cængota wænämaï gonga

ëmönämaï bæcoquïnö an-
guënë.”

47 “Ayæ ægodawate tæ go
wæænte bai cædinque bitö
awinca beyæ ëñënämaï cæbi
adinque bitö awinca cäi
cæmonte bai cædinque wënæ
wënæ bitö cædinö ante wido
cæquïmi, ämo. Edæ bitö,
Botö tipæmonga ëmonte
incæ tadömengadænguipo wïi
goïmente awædö, ante pönente
wædinque edæ cäi cæmonte
awinca æmæmonque ëmömi
inte quëwëninque Wængonguï
Awënë Odeye weca æite waa
tobaimipa. 48 Edæ mänïñömö
tadömengadænguipo iñömö
cængota wænämaï gonga
ëmönämaï bæcoquïnö
anguënë,” ante Itota
apænecantapa.

49 Ayæ godömenque
apænedinque, “Waadäni,
Ööingä ñömænämaï ingæïmpa,
ante cædinque cati ñænæ
quïmönique gongapamö æñö
cæte biyadänipa. Waomïni
tömämïni adobaï caate
wædinque ædæmö biyate
bai badinque ñömænämaï
inguïmïnidö anguënë. 50 Cati
quïmonte cæi iñömö waëme
inte gæpæ ëmompä. Incæte
nongæmonte ba adinque
mïnitö wæætë æbänö nö
cæmïni wæætë gæpæ ëmonguï
ï. Ööingä waëme bacæïmpa,
ante quïmonte cæi wëä
wëä pæmönäni bai cædinque
mïnitö mïni caipæ incæ
piyænë cæte wacä ingä wacä
ingä waa cæte quëwëädäni,”
ante Itota odömonte apænecä
ëñëgadänimpa.

10

*Nänöogængä ingante nani
pämënö ante*

(Mäateo 19.1-12; Odoco
16.18)

1 Mänïi Capënaömö
ongöninque wadæ tao igu-
idinque Oodeabæ ganca
Oododänö æmæ wedeca pon-
gantapa. Pongä adinque nan-
guï inäni wæætë pö pö cædäni
adinque Itota cöwë nänö
odömöi bai adobaï odömonte
apænecä ëñëänitapa.

2 Paditeoidi guiquënë, Godö
ämö ëñëninque Itota ado-
deque oda cædete wæcä
tocæi, ante cædinque tömengä
weca pöninque, Itota ëñëmi,
änänitapa. Wængonguï æbänö
ante wææ angacäi. Waocä
tömengä nänöogængä ingante
pämængä ïninque edæ nö cæte
iñawo.

3 Ante äñönäni tömengä
wæætë,

—Möitee wodi æbänö ante
yewæmöninque mïnitö ïmïnite
wææ angacäi.

4 Angä ëñëninque,

—Æmæwo pämæmo go-
quïmi, ante yewæmöninque
mäninta bitö yewæmöninta
onquiyængä ingante godömi
ængä ate bitö önonque
pämæncæbiïmpa, ante
Möitee wodi wææ ante
yewæmongacäïmpa.

5 Ante apænedäni ëñëninque
Itota,

—Iñæmpa, Mïmö ömædëmïni
ïnömïni inte mïnitö wënæ
wënæ cæinëmïni ïmïnipa,
ante wædinque Möitee wodi,
Mänömaï cæädäni, ante
yewæmongacäïmpa. 6 Edæ
wëënëñedë Wængonguï nänö

badongaiñedē tōmengä,
 “Onquiñængä ingampa, ayæ,
 Onquiyængä ingampa, ante
 badongacäimpa. ⁷ Mänömaï
 beyæ waocä mæmpocä in-
 gante ëmō cædinque wäänä
 inante ëmō cæte godinque
 onquiyængä ingante, Botō
 nänöogængä, ante æmæwo
 mongä ate tōmëna nāna
 gæncaya inōna inte möninqe
 guëa quëwencædaimpa.

⁸ Ìninqe æmæwo möninqe
 tōmëna nāna gæncaya
 incæ adocanque bai
 bate quëwencædaimpa,”
 ante Möitee wodi nänō
 yewæmongai bai cædinque
 tōmëna nāna gæncaya do
 möninqe nänënë ināmaï
 adocanque bai do bacäimpa.
⁹ Mänömaï beyæ Wængonguï,
 Adocanque bai inapa, ante
 nāna gæncaya nänō nē badon-
 gaina iñōnate waocä wæætē
 pango cædāmaï incæcäimpa.

¹⁰ Angä wædinque Itota tönō
 oncönē guidinque tōmengä
 miñæ nē godānique, Æbänō
 ante ämitawo. Godōmenque
 apænebi ëñëmōnie. ¹¹ Ante
 äññänite Itota,

—Æcänō nāwä nänöogængä
 ingante pämæninque wacä
 onquiyængä ingante möna
 tōmengä wiwa towengä do
 badinque nāwä nänöogængä
 ingante wiwa cæcampa.

¹² Onquiyængä guiquënë
 tōmengä nänöogængä in-
 gante pämænte godinque
 wacä ingante godō mongä
 ininqe tōmengä adobaï wiwa
 towengä bacampa, ante Itota
 apænecä ëñengadänimpa.

*Wëñænāni inānite gampo
 cæcadinque waa apænecampa
 (Mäateo 19.13-15; Odoca
 18.15-17)*

¹³ Ayæ ate, Wëñænāni
 inānite Itota pönō gampo
 cæcadinque waadete apænecæcäimp
 ante cædinque wadāni
 tōmengä weca ænte pō ænte
 pō cædāni adinque tōmengä
 miñæ nē godāni guiquënë,
 Ænte pönāmaï iedāni, äninque
 Baa Baa änāni. ¹⁴ Ate
 wædinque Itota ænguï bad-
 inque nē Baa änönāni inānite
 wææ äninque,

—Wëñænāni inānite ee
 amīni poncædänimpa. Edæ
 mänināni nāni pönënō bai
 adobaï pönënāni inte edæ
 Wængonguï Awënë Ode-
 eye nempo do quëwënāni
 inānipa. Ìninqe mīnitō
 iñömō wëñænāni inānite
 Baa änāmaï iedāni. ¹⁵ Edæ
 nāwangä apænebo ëñëedāni.
 Wëñængä do pönengä inte
 Ao angä ingä bai Wængonguï
 Awënë Odeye ingante do
 pönëninque nē Ao änāni iñömō
 tōmënanique tōmengä nempo
 guidinque quëwënānipa.
 Wadāni guiquënë Wængonguï
 Awënë Odeye ingante
 Baa ante pönënāmaï ināni
 guiquënë tōmënanī ædō cæte
 tōmengä nempo guidinque
 quëwenguinānīi, ante Itota
 apænegacäimpa.

¹⁶ Äninque edæ wëñænāni
 inānite bæi ongonte pæ
 mäninque, Wængonguï
 mīnitō imīnite waadete
 pönō cæcæcäimpa, ante
 Itota gampo cæcacä gampo
 cæcadinque waa apænegacäimpa.

Mäincoo nangui ëacä Itota weca ponte apæñecampa

(*Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30*)

¹⁷ Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapod-inque,

—Awënë nē waa Odömömi apæñebi ëñëmoe. Botö æbänö cædinque cöwë wænämaï wantæpiyæ quëwëmaïmoo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængongui adocanque nē waa cæcä iñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ¹⁹ İmaï cæedäni, ante Wængongui nänö wææ angainö ante bitö tömëmi do ëñëmipa. “Wacä ingante godö wænönämaï ie. Bitö nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönämaï ie. Wacä qui adinque awëmö ænämaï ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änämaï ie. Wacä qui æncæte ante cædinque babæ cædämaï ie. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tömëna inante godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do ëñëmipa, angantapa.

²⁰ Ante apæñecä ëñëninque nē äningä guiquënë Itota ingante wæætë,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Botö mäninö bitö änö bai tömänö ëñente cædinque pægaboï ae.

²¹ Apæñecä ëñëninque Itota tömengä ingante cöwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayæ ëñente cæquënëmi imipa, ante

ämo ëñëe. Öönædë bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñöwo godinque imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wädäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä ëñëninque, Botö mäincoo nangui impa, ante pönente wædinque nē ëacä iñömö nangui wæwëninque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä adinque Itota godongämæ adinque tömengä nänö nē ëmiñænäni inänite,

—Wængongui Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nangui ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ İninque tömengä miñæ nē godäni tömengä nänö apænedö beyæ ante, Äbänö angää, ante guiñente wæyönänite Itota wæætë,

—Botö wëmini ëñëedäni. Wængongui Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque ante waocä mäincoo mangä beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingää. ²⁵ Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. İninque, cämeyo ñænængade inongä inte pædæ tadämaï ingä bai nē ëacä adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä

inongä inte edæ æbänö cæte
Wængonguī Awēnē Odeye
nempo do wäänē guiite
quëwenguingää.

²⁶ Ante apænecä ëñëninque
godömenque nanguī pönī
guiñente wædinque tömënäni
nämäneque tededinque,

—İñæmpa mänömaī ī
inique æcänö wäänē guiite
quëwenguingää.

²⁷ Ante nämäneque tededäni
inänite adinque Itota,

—Waomīnique incæ nämä
mīni cædö beyænque
ædö cæte quëwëmaīmīni.
Wængonguī guiquënë wīi wao
baī cædongä inte nämä incæ
tömänö do cæcä ingampa.

²⁸ Ante apænecä ate
Pegodo tömengä ingante
äninque,

—Mönitö iñömö möni
ëadincoo owæ caate bitö
miñæ ömæpomöni pömöni æe.

²⁹ Tæcæ äñongante Itota
tömënäni inänite wæætë,

—Minitö botö beyæ ante
pönëninque waa pönī botö
apænebodö beyæ ante
pönëninque pömīnitapa.

İnique edæ botö iīmaī ante
nawangä ämopa. Æcänö

mäninö beyæ tömengä on-
codo taodinque tömengä
tönīñadäni inänite ëmö
cædinque mæmpocä tönö
wäänä inante ëmö cæte
wëñænäni inänite ëmö
cæte godinque tömengä

göneacoo ëmö cæte owæ
caate godinque botö miñæ
æcänö wadæ pöna iñömö,

³⁰ tömengä iñömö ingui-
poga quëwënincoo wëenë
nänö ëadincoo baī adopocoo

æninque godömenque adopo
adopo tiëë ganca mänimpoga
adopo æncæcäimpa. Ayæ

onconcoo æninque tömengä
tönīñadäni tömengä badäidi
tömengä wëñænäni tiëë
ganca baī yebænäni baī
æninque, tömengä göneacoo
wæætë bacoo æncæcäimpa.
Incæte tömengä ingante
togænte pancædänimpa.

İncayæ pömämo bayonte
botö, Bitö quëwenguimämo,
ante godömo æninque
tömengä cöwë wantæpiyæ
wænämaī quëwencæcäimpa.

³¹ Incæte edæ täno yæcado
ongöninäni inte pancadäniya
wæætë yæmiñæ gote

ongönäni bacædänimpa.
Ayæ yæmiñæ ongöninäni
inte wæætë yæcado ponte
ongönäni bacædänimpa, ante
Itota apænegacäimpa.

*Wæncæboimpa, ante
Itota wæætë adodö ante
apænecampa*

*(Mäateo 20.17-19; Odoca
18.31-34)*

³² Mänīi Eedotadëe ante
ñöwo änämænë æiyönäni
Itota incæ täno beyænte
æicä. Ate wædinque tömengä

ëmiñænäni guiquënë,
Tömengä nänö wænguinque
täno æicampa, ante wæyönäni
ayæ pönäni guiquënë
guiñente wædönänimpa. Itota
iñömö tömengä miñæ, Dote,

ante nänī gocabo inänite
nänënë ænte mäocä goyönäni
tömengä, Botö imote iīmaī
cædäni bacæboimpa, ante
edonque apænecantapa.

³³ Æñëñönänite, “Ñöwo iñömö
mönö edæ Eedotadëe iñömö

æicæimpa. Mäniñömö æi pö gongæmō ate adocanque, Waocä nē ēñagaingä æyömönō ongongää, ante godō odōmongä bæi ongonguinäni. Ayæ, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē odömönäni nempo tōmengä botō imote pædæ godongä æninqe tōmēnāni wæætē botō imote apænte äninqe, Cōwē wæncæcäimpa, äninqe oodeoidi inämaï inäni inänite wæætē pædæ mäo godönäni. ³⁴ Æninqe iinäni wæætē botō imotedō ante badete todinqe botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote botō imote godōmenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætē do wænimo inte botō meönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætē apænegacäimpa.

Tantiago tönō Wäö, Mönatō ämaï cæe, ante wædapa (Mäateo 20.20-28)

³⁵ Ayæ Tebedeo wēna Tantiago tönō Wäö iñömö Itota weca pöningue,

—Awēnē nē Odömömi ēñēmi. Mönatō quiēmē ämöna cæbi waa tobaïmönapa,

³⁶ Äna ēñēninqe,

—Mīnatō beyæ quīnō cæbo æmīna.

³⁷ Äñongante,

—Awēnē inömi inte bitō ñäo emömämōdē tæ contadinque mönatō imönate iimäi cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitō tōmēmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸ Ante äna ēñente wædinque Itota wæætē,

—Iñæmpa mīnatō ēñēnāmaï inte mänömaï ämīna awædō. Edæ botō nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatō edæ adobai adotaca becate bai Ao ante botō beyæ nantate wæwenguimīnaa. Ayæ botō wænguimämō ante mīnatō adopænē guite bai adobai Ao ante botō beyæ guiñēnāmaï inte wænguimīnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guiñēnāmaï cæcæmönaimpa.

Ante apæneyönate Itota,

—Botō nangui caate wæwēmo bai mīnatō adotaca becate bai äanque bai caate wæquimīna imīnapa. Botō wænguimämō ante mīnatō adopænē guite bai adobai wænguimīna imīnapa. Nawangä impa.

⁴⁰ Incæte botō tōmēmæmo inö botō dipæmæmo inö æcänō tæ contaquīna, ante wii botō godō ämo imopa. Wæætē, Awēnē contaimpaa mäninaque tæ contaquīna, ante do badongaingä inte Mæmpo Wængongui iñömö tōmengä adocanque godō angä contacædaimpa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Mänömainö ante tededapa töö, ante ēñēninqe wadäni diete ganca tōmengä miñæ nē godäni guiquēnē Tantiago tönō Wäö inate pīinänitapa. ⁴² Pīinäni ate wædinque Itota aa pecä pönäni ate tōmēnāni inänite wæætē apænecantapa.

—Minitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cædänipa, ante do eñëminipa. Tömënäni nani, Awënëidi, ante nē änönäni iñömö nämä beyænque ante cædinque nanguï pïinte änäni wædinque awënëidi nempo quëwënäni incæ wæætë do eñente cædänipa. Ayæ tömënäni weca nē ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante pïinte änäni wædänipa. ⁴³ Minitö guiquënë tömënäni nämä beyænque ante nanguï änäni bai wïi adobaï cæquënëmini iminipa. Wæætë mini cabo iñömini adocanque ñænængä pönï ingä bacæte ante cædinque tömengä täno edæ minitö beyæ nē cæcä baquënengä ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætë edæ yæmiñæ pönï gote tömänäni beyæ nē cæcä badinque tömengä nämä beyæ ante cædämaï inguënengä ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagaïmo inte adobaï, Botö beyæ pönö cæcædänimpa, ante wïi pömo imopa. Wæætë wadäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæætë, Tömënäni wibænete tadinque quëwencædänimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Batïmeo babetamongä ingante Itota angä waa ba-

mongä

(*Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43*)

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo nani quëwëñömö pongadänimpa. Tömengä nänö nē emiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pænta tayönäni wacä babetamongä Tïmeo wodi wë Batïmeo iñömö taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante änecönongäimpa. ⁴⁷ Iñinque wadäni, Itota Näatadeta pædingä inte pongampa, ante tededäni eñëninque tömengä ogæ tedete,

—Itota eñëmi. Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ añongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁹ Äninque ancaa aa pecä eñëninque Itota næ gongæninque,

—Babetamongä ingante aa pemini pongædäni.

Angä eñëninque babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinque wædämaï imäwe. Bitö imite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni eñëninque babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate do ængæ gantidinque Itota weca pongä.

⁵¹ Adinque,

—Bitö beyæ quinö cæquïmo.

Äñongante babetamongä,
—Awënë nē Odömömi
ēñēmi. Cæbi waa bamonte
aboe.

⁵² Angä ēñēninque Itota,
—Waa bitö bamonguinque
botö imote pönemitapa.
Önonque wadæ gobäwe.

Äñongante tömengä do waa
bamonte adinque Itota miñæ
taadonque gogacäimpa.

11

*Itota Eedotadēē iñömö
pongampa*

(Mäateo 21.1-11; Odoca
19.28-40; Wäö 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadēē
obo pöninque Odibowænquidi
nāni anquidi ontacamö goinö
Betapaguee nāni quēwēñömö
ganca ayæ Betānia nāni
quēwēñömö ganca pöñönāni
Itota tömengä miñæ nē
goda inate mēnaa inate
da godöninque angantapa.
² İimai angantapa.

—Mänii nāni quēwēñömö
ongö amīna. Tömēñömö
go guite ayömīna bodo wē
picängä incæ waocä ingante
mongænāmaī iningä inte
ñāni ñæingä a ongongä
acæmīnaimpa. Adinque ñi
cæyænte ænte pöeda. ³ Wacä,
Quinante ñi cæyæmīnaa, ante
wææ angä ēñēninque minatö
wæætē edæ, Mönö Awënë
nānö ænguēñönö ante ænte
gomönapa. Tömengä iinque
cæte ate adodö do da pönongä
æedāni, ante äeda.

⁴ Angä ēñente gote ayöna
bodo wē taadö wedeca
odemö awāa ñānö ñæ a ongö

adinque ñi cæyænte ænte
gocæte ante cæda.

⁵ Adinque mäniiñömö
ongönāni guiquēnē,

—Bodo wē quimæ ñi
cæyæwēmīnaa.

⁶ Äñönānite Itota nānö
äninö adodö āna ēñēninque,
Ao änāni. ⁷ Eñēninque ñi
cæyænte Itota weca töi töi
ænte pönatapa. Ænte pöninque
tömēna weocoo yabæcooque
æidämæ wo cæyabæda ate
Itota wænömēnæca inö
æi yiyæ tæ contacantapa.

⁸ Adinque nangui ināni,
Itota nānö ponguinö, ante
tömēnāni weocoo yabæcooque
pönö bee podöwayönāni
wadāni guiquēnē gönea gote
yæpæma öñabo tapænte
māmö bee bee podöwadāni
ate tömengä podöwainonque
gocantapa. ⁹ Gocä ad-
inque tāno godāni tönö ayæ
pönāni tönö nangui ināni
godongämæ godinque yedæ
äninque,

—Möni quēwenguinque
impa, ante, Badogaa, ante
tomönipa. Awënë Wængongui
ëmowo beyænque pömi
iinque bitö toquinque edæ
Wængongui bitö imite waa
cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ
Dabii wodi pæimi inömi
imipa, ante adinque mönitö,
Awënë odeye Dabii wodi
nempo nāni waa quēwengai
bai bitö nempo mönitö waa
quēwenguinque impa. İinque,
Badogaa, ante yedæ äñömöni
æibæ pöni quēwēñāni incæ,
Badogaa, ancædänimpa.

11 Ante yedæ aññonāni Itota Eedotadēē pō ti wææningue Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque māññōmō ongoncoo tōmāā acantapa. Ayæ, Gāwadecæ pōni ba awædō, ante tōmengä ēmiñænāni dote ganca ināni tōnō wadæ tao Betānia gogacäimpa.

*Iigowæ ömæcawæ i ad-
inque Itota piingampa
(Mäateo 21.18-19)*

12 Gote Betānia monte baönæ pōññonāni Itota gæwænte wædinque, 13 Quinō impa cænguimoo, ante gomō ayongä iigowæ õñabo emæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önönepoque i beyæ incadāmaī intapa. 14 Ante iigowæ inte apænedinque,

—iigowæ eññemi. In-
caquināmaī inte bitō in-
caquimi cænguñāni.

Añongante tōmengä nānō nē ēmiñænāni edæ eññe gongæñānimpa.

*Wængonguī oncō tæiyæ
waēmō baccäimpa, ante cæcä
(Mäateo 21.12-17; Odoca
19.45-48; Wäo 2.13-22)*

15 Do nāni ponguënēnō Eedotadēē pōnānitapa. Itota iññōmō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque māññōmō mǎincoo mǎnāni tōnō wadāni godonte æncæte ante godongāmæ pōnāni tōnō ongōnāni adinque tōmānāni inānite, Oncodo tao goedāni, ante da tadongä tao godānitapa. Ayæ campio ante nāni godonte æimpa

tōnō equemō godoncæte ante nē mǎnāni nāni cōnōimpa tōnō bæ tacā tōmampaa guidōmēmæ tæ go wææntapa. 16 Ayæ wadāni mǎincoo mongænte yacōnenque gocæte ante cæyōnānite Itota, İncodo mongænte godāmaī iedāni, āninque wææ cæcantapa. 17 Ayæ tōmēnāni inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iimainō ante yewæmogatimpa. “Tōmāmæ quēwēnāni botō oncōnē pō guidinque botō imote apænecædānimpa,” ante Wængonguī angä incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō õ ænāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

18 Ante odōmonte apæneyongante Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē wææ ante odōmōnāni tōnō eññē gōnānitapa. Wadāni önōnānique guiquēnē, Itota quīnante waa pōni apæncä eññēmōnii, ante wædāni. Ad-
inque awēnēidi wæætē, Itota beyænque piñnāni wæcæ wæ, ante pōnēninque Itota ingante guīñente wædinque, Quinō cæmō wæmaingāā, ante wænoncæte ante pōnente cægadānimpa. 19 Gāwadecæ bayonte Itotaidi iññōmō oncodo tao godinque godōmenque yabæque tao gogadānimpa.

*Iigowæ ömæcawæ do guīñē
wæ adānipa
(Mäateo 21.20-22)*

20 Baänæ ate iimō nāni pōññō adodō ponte

ayönäni iigowæ yæwaguinto
ætæwowate tömewæ æi
ayawæ edæ dobæ guingo
iwate wænimpa, ante
adänitapa. ²¹ Adinque Pe-
godo, Itota iimö nänö äni bai
impa, ante pönëninque,

—Awënë në Odömömi cöwä
ae. Bitö piinte äniwæ inte
iigowæ edæ dobæ guiñe wæ
ataque.

²² Äñongante tömënäni
inänite Itota wæætë,

—Wængongui ingante
wede pönëmæwedäni, an-
gantapa. ²³ Ii änanquidi

iñömö ongö iñonte waocä,
“Änanquidi eñëmi, äninque,
Bitö cabænte wo gote
gäwapænë guie,” angä
eñëninque änanquidi tömë
gäwapæno do wo gote guiqui
i, ante pönëminitawo. Edæ
näwangä ante minitö iminite
apænebopa. Æcämenque

incæ edæ æmæ pönënamäi
inte, Botö änö bai do
bacæimpa, ante wede
pönëninque äna ininque
tömengä nänö äninö bai do
æmaingampa. ²⁴ Mänömaï
beyæ botö minitö iminite
apænebopa. Minitö quiëmë
incæ ante Wængongui
ingante apænedinque,
Tömengä näwangä pönongä
æncæboimpa, ante wede
pönente apænemini ininque
minitö äninö tömänö edæ do
æncæminimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Minitö, Wiwa
cæbo incæte Wængongui
öönæde në quëwëngä inte
botö imote pönö ñimpo cæcä
ininque botö waa tobäimopa,
ante wæminitawo. Iñæmpa,

Wængongui mänömainö
cæcæcäimpa, ante cædinque
minitö tömengä ingante
apænecæte ante ongöninque
täno piyænë cæte cædäni.
Wacä wënæ wënæ cæcä
wædomini inte minitö wæætë
tömengä ingante pönö
ñimpo cædäni, ante Itota
apænegacäimpa. ²⁶ Wæætë
edæ minitö pönö ñimpo
cædämaï imini ininque minitö
wënæ wënæ cædinö ante
minitö Mæmpo öönæde në
quëwengä inongä inte tömengä
adobäi ñimpo cædämaï
ïmaingampa,” ante Itota
apænegacäimpa.

*Awënë imipa, ante æcänö
änäi, ante Itota ingante
änänipa*

*(Mäateo 21.23-27; Odoca
20.1-8)*

²⁷ Eedotadëe iñömö adodö
pönänitapa. Itota Wængongui
oncö ñænæncönë yabæcönë
go guite cægöñongä,
Wængongui qui, ante në
godönäni ñænænäni tönö në
wææ ante odömönäni tönö
në aadäni nani Picæncabo,
nani änäni tönö tömengä weca
ponte änänitapa. ²⁸ Tömengä
ingante,

—Æcänö në angä inte bitö
imite angä cæbii, änänitapa.
Æcänö bitö imite, Në ämi imipa,
pönö äna æninque bitö në
ämi inte bai edæ mänömaï
cæbii. ²⁹ Ante wæyönänite
Itota näëmæ äninque,

—Botö minitö änö bai
adodeque ämo eñëninque
minitö wæætë apænemini
eñëmoedäni. Apænemini
eñente ate, Botö cædinö
ante æcänö në angä inte

pönö äna æninque cæboi, ante botö wæætē apænebo eññemaïminipa.

³⁰ Wäo wodi ingante æcänö, Æpænē guidonguïmi, äna eññenique tömengä wæætē guidongäi, ante pönemini. Edæ Wængonguï angä eññente cæcantawoo. Wæætē waodänique änäni eññente cæcantawoo. Æcänö Wäo ingante änaa, ante apænemini eññemoedäni. ³¹ Angä eññente wædinque tömënäni, Æbänö anguï, ante wæætedö wæætē nämäneque tededinque, “Wængonguï angä eññente Wäo guidongantapa, ante ämö bai Itota wæætē mönö imonte, ‘Quinante Wäo ingante pönenämaï iminitapa,’ ancædongäimipa.

³² Ante pönente wædinque wæætē, Wængonguï beyæ nē apænecä Wäo wodi inongäimipa, ante tömänäni pönënënipa. Ante pönëninque awënëidi wæætē, Waodänique änäni eññente Wäo guidongantapa,” ante mönö ædö cæte anguï. Edæ pïinäni wæcæ wæ. ³³ Ante guiñente wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Eññenämaï imönipa.

Ante wæyönänite Itota wæætē,

—Ïninque edæ, Æcänö nē angä inte pönö äna æninque botö cæboi, ante minitö änö ante botö adobaï apænedämaï incæboimipa, ante angacäimipa.

incæ wïwa cædänipa, ante

(Mäateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

¹ Ayæ mäniñedē Itota, Wængonguï æbänö cæcää, ante eññencædänimipa, ante imæca quëwënäni nänï cæinö ante odömöninque iïmaï apænecantapa. “Waocä yowementacodē mininque wææ da da mäo da caadinque, Tömëmoncoo ænte pïnä pïnä gäwate tömëmæ ontatodē wæ yopænte æññömö, ante ææ wote badongä. Ayæ yowementacodē awëmö guidämaï incædänimipa, ante æi wænömënæca gomö aquïñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadäni ömæ wite nē aadäni inänite, Botö yowementacodē incæ ömæ wite aadäni, angantapa. Aayöminite botö, Minitö quï, ante pancamonga pönömo æncæminimipa, angä Ao äññönäni wadæ gocantapa.”

² “Ayæ yowedepo bayonte tömengä ingante nē cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodē nē aadäni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætē mämömi æmoe, angä gocantapa. ³ Angä godinque pongä adinque yowementacodē nē aadäni guiquënë nē æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque ömæpocä da tadönäni gocantapa. ⁴ Adinque nē ëacä iññömö wacä ingante tömengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodē nē aadäni adobaï tæi tacadäni wæyongante,

12

Nē aadäni inguënänäni

Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante godö wiwa cædänitapa. ⁵ Ayæ wæætë nê äacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodë pongä adinque nê aadäni wæætë tömengä ingante wænönäni wængantapa. Ayæ wæætë nangui inäni inänite da godongä pönäni adinque pancadäniya inänite tæi tæi päinque pancadäniya inänite wænönäni wænänitapa.”

⁶ “Adocanque pönï nê äacä weca ongönongäimpa. Mäningä iñömö nê äacä wengä onguiñængä iñongante nê äacä tömengä ingante nangui waadedongäimpa. Ìinque nê äacä iñömö, ‘Tömëmo wengä ingante da godömo gocä adinque tömënäni guiñente wædinque ee abainäni,’ ante pönëninque tömengä ingante da godongä tömangä pönï gocantapa. ⁷ Gote dicæ pongä adinque tömënäni, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nê ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa.’ ⁸ Änewëninque tömënäni nê äacä wengä ingante edæ bæi ongonte wænöninque tömengä baö ini yowementacodë wææ cæte yabæque edæ, Ömäe, ante wido cædänitapa. Mäninque apænebopa.”

⁹ Ante tededinque Itota apænegacäimpa. Ayæ mänii nê äinänäni inänite wæætë iimäi angantapa.

“Ìinque yowementacodë nê aaquënënäni inänite nê äacä æbänö cæquiringä, ante pönëmini. Tömengä edæ, Ömäe, ante do pöninque nê aaquënënäni inänite godö wænöninque wadäni inänite yowementacodë godongä æninque aacædänimpa.”

¹⁰ Äninque Itota, “Minitö guiquënë dodäni näni yewæmongainta adämaï inte botö imote äminitawo. Edæ iimainö ante Wængongui angä ëñente yewæmongadänimpa.

‘Dica ænte adinque, Wënæ wënæ inca, ante nê mænönäni näni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ìinque täno näni ñönöninca bæbængapa do bacapa.

¹¹ Wængongui Awënë incæ mänömaï cæcä adinque

mönö waocabo guiñente wædinque waa amompa,’

Ante yewæmonte i abaiminipa.”

¹² Mänömaï apæneca ëñente wædinque awënëidi wæætë, Ìñæmpa nê aaquënënäni näni cæinö ante odömonte apænedinque Itota mönö imonte püinte angä awædö, ante pönëninque tömengä ingante bæi ongoncæ cædänitapa. Incæte, Wadäni püinäni wæcæ wæ, ante wædinque ee adinque bæi ongönämaï inte tömënäni edæ wadæ gogadänimpa.

*Tæiyæ Awënë nänö äintamö
ante tededänipa*
(*Mäateo 22.15-22; Odoca
20.20-26*)

¹³ Mänii awënëidi incæ ayæ
ate Paditeoidi pancadäniya
tönö Edodeidi pancadäniya
inänite da godöningue,
Minitö gote Itota ingante
añömini wabänö tömengä
nänö pante wæquinque
adodeque wapiticæ bai
tedebaingampa. ¹⁴ Änäni
ēñēningue Itota weca wadæ
pöningue,

—Awënë nē Odömömi
ēñēmi. Bitö nö pönente cæbi
imipa, ante do ēñēmönipa.
Ayæ bitö ayömi mönitö
tömämöni önömönique bai
imöni adingue bitö iñömö,
Wadäni æbänö anguinänii,
ante ayæ, Æbänö cæquinänii,
ante wädämaï imi inte
Wængongui taadö ante bitö
guiñenämaï inte nö odömönte
apænebipa. Iningue apænebi
ēñēmönie. Odömäno gob-
iedöno beyæ ante tæiyæ
awënë Tetædo tigitamö
nänö ärintamö ante æbänö
wææ yewæmonte i, ante
ēñencæte ante wæmönipa.

¹⁵ Godonte edæ waa cæte
intawo. Wæætē wænæ
wænæ cæte intawo. Ante
añönänite Itota iñömö, Waa
cæte bai tedewänänipa, ante
do ēñente wædingä inte
tömänäni inänite,

—Botö imotedö ante
cædinque, Æbänö cæmō ate
oda cæqingäa, ante quinante
cæminii. Deñadio tigitamö
ænte pömīni aboedäni.

¹⁶ Angä ēñente ænte pönäni
adingue,

—Æcänö awinca bai
yewæmonte badonte
i. Æcänö emöwo ante
yewæmonte i.

Ante añongante,

—Awënë Tetædo awinca
bai yewæmonte badonte
impa. Adocä emöwo ante
yewæmonte ongö amönipa.

¹⁷ Ante apænedäni
ēñēningue Itota tömənäni
inänite,

—Awënë Tetædo qui i
iniquē edæ Tetædo ingante
godongæimpa. Wæætē
Awënë Wængongui qui i
iniquē Wængongui ingante
godongui i apa anewemīni.

Angä ēñēningue tömənäni,
Æ, nö pönī ante apænecampa,
ante tömengä ingante waa ad-
ingue guiñente wægädänimpa.

*Ædö cæte ñäni ömæmonguii,
ante wædänipa*

(*Mäateo 22.23-33; Odoca
20.27-40*)

¹⁸ Ayæ Tadoteoidi nē,
Wacä wæningue ñäni
ömæmönämaï æmæwo
wængampa, ante nē anewänäni
inte Itota weca pöningue,
Möni änö ante ämi ēñēmaimönipa,
äninque,

¹⁹ —Awënë nē Odömömi
ēñēmi. Möitee wodi
mönö beyæ ante wææ
yewæmöninque iimaï ante
yewæmongacäimpa. Wacä
möninque wēñæ tapæidämaï
inte wængä ate tömengä
töniñacä wæætē owæmpoingä
ingante möninque wēñæ
tapæidinque, Botö töniñacä
wodi wengä ingampa,
ante pæpogacæcäimpa, ante
yewæmongacäimpa.

20 “Īninque wadāni ĩmaĩ cædānitapa, ante apænemōni ēñē. Edæ ōnompō æmæmpoque go mengāa nāni caipæ ĩñōnānite bamoncadengā mōninque wēñæ tapæidāmaĩ manguiwēninque edæ nāñe wængā. 21 Wængā ĩninque wææ ayæmengā adocā ingante mōninque wēñæ tapæidāmaĩ nāñe wængā. Ayæ wææ wacā adobaĩ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe. 22 Ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaĩ nāñe, ayæ wææ ayæmengā pōni adocā ingante mōninque wēñæ tapæidāmaĩ nāñe wængantapa. Onquiyængā guiquēnē ancaa owæmpote wædinque tōmangā pōni nāñe wængantapa. 23 Īninque, Mōnō ñāni ōmæmonguiōnæ, ante mīni äönæ ĩñonte māningā owæmpoingā ĩñōmō æcānō nānōogængā baquingāa. Edæ tōmengā ingante ĩñōmō edæ tōmānāni manguiwengadānimpā.”

24 Aññōnānite Itota wæætē,

—Mīnitō ĩñæmpa. Wængongui angā ēñente nāni yewæmōinta adāmaĩ inte baĩ ämīni awædō. Wængongui adocanque tæi piñængā inte edæ tōmāa cæcampa, ante pōnēnāmaĩ inte edæ oda cæte ämīni awædō. 25 Edæ Wængongui anquedoidi ōönædē cōwē owodāni baĩ ĩnōnāni inte woadāni ñāni ōmæmōninque godō ñānōnāmaĩ mōnāmaĩ inguinānidō anguēnē. 26 Wæætē do wængaināni nāni ñāni

ōmæmonguinō ante Mōitee wodi ocāñequiya ante yewæmōninque adotaa æbānō yewæmongacāi, ante mīnitō adāmaĩ inte ämīni awædō. Edæ Mōitee wodi ingante Wængongui ĩmaĩ angacāimpa. “Botō ĩñōmō Abadō Wængonguimo ingaimo inte ayæ Itæca Wængonguimo ingaimo inte botō Aacobo Wængonguimo adobo ĩmo anguēnē.” 27 Ante nē angaingā inte edæ æmæwo wænīnāni tōmēnāni Wængongui ædō cæte inguingāa. Wæætē edæ mīi quēwēnānique tōmēnāni Wængongui ĩnongā ingampa, pōnenguēnē quēwēmīni. Nē wænte godīnāni incæ ayæ mīnāni quēwēnāni ĩnānīpa. Mīnitō edæ wadō ante tededimīni inte edæ oda cæte wapiticæ ānewēmīnīpa, angacāimpa.

Wængongui nānō wææ angaine mēnea tæīneda pōni ēnepa (Māateo 22.34-40)

28 Mānōmaĩ aññōnānite nō apænecā ēñente wædinque adocanque nē wææ ante odōmongā ĩñōmō Itota weca pōninque,

—Wængongui, ĩmaĩ cæedāni, ante nānō wææ angainecoo ante pōnēninque ædedō tæine pōni i ĩñonte mōnō nanguĩ ēñente waa cæquī.

29 Aññongante Itota ĩñōmō,

—Īmaïne ante nānō wææ angaine ĩñōmō edæ tæine pōni ēne ĩñonte mōnō nanguĩ ēñente cædinque waa cæcæimpa, angantapa.

“Idægoidi, ämo eññedäni. Wængongui mönō Awënë iñmō, tömengä adocanque inongä inte edæ näwä Awënë inongä ingampa. ³⁰ Mänōmaï Awënë Wængongui ingampa, ante adinque bitō mimō entawente tömengä ingante waadedinque önōwoca ewocabi inte ædæmō waadete pönencæbiimpa. Ayæ edæ bitō ocai encabi inte nō pönëninque bitō baō tæi piñænte eñabi inte edæ godō waadete cædinque tömengä ingante waa waadete pönë,” ante nänō yewæmongaine tæine iñonte mönō nanguï eñente waa cæcæimpa. ³¹ Ayæ wade nänō angaine adobaï tæine iñonte mönō eñente waa cæcæimpa. “Nämä bitō waadete waa cædō bai adobaï pönëninque bitō wadäni inänite adobaï waa waadete cæe.” Mäninque. Iïmaï cæedäni, ante Wængongui nänō wææ angainō ante tæineda bai wade edæ dæ ampa.

³² Ante apænecä eñëninque nē wææ odōmongä iñmō,

—Awënë nē Odömömi näwangä edæ ante apænëbi eñëmopa. Wacä wængongui dæ añongante adocanque mönō Wængongui inongä ingampa, ante nō ämipa.

³³ Iñinque tömengä ingante mimōno entawente waadedinque mönō ocai encamō inte nō pönëninque mönō baō tæi piñæmō inte godō Wængongui ingante waadete cædinque nämä mönō pönënō bai wadäni inänite adobaï

waadete godō waa cæmō adinque Wængongui waa acampa. Näwangä impa. Baō bataa iya tante godömō incæ, Wængongui qui, ante mönō ancaa godömō incæ Wængongui ayongä wædænque waa cæte impa. Wæætē mäninō bitō äninō bai cæmō adinque Wængongui godömenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odōmongä nō eñente apænecä wædinque Itota edæ,

—Bitō Wængongui Awënë Odeye nempo obo pönï ongömi inte guibaïmipa, ante awædō.

Angä eñëninque tömänäni, Mönō æbänō godömenque angui, ante guïñenete wædinque pæ wëenegadänimpa.

Codito æcänō Pæingä inongä ingäa, ante
(Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-44)

³⁵ Pæ wëenedäni adinque Itota ayæ Wængongui oncō ñænæncō yabæcönë ongöninque odömonte apænecantapa.

—Dodäni nani wææ yewæmongainō ante nē odömönäni iñmō mönō Codito ingantedō ante apænëdinque, Awënë Dabii wodi pæingä inongä ingampa, ante quïnante änanii, ante pönëmini.

³⁶ Iñæmpa Dabii wodi incæ Wængongui Tæiyæ Waëmō Önōwoca tönō apænëdinque, “Botō Awënë ingante apænëdinque Awënë Wængongui incæ iïmaï ante apænëgacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ con-
tate ongöñömi,
Bitö imite nē pīnāni inānite
bæ tabo ate,
bitö önöwa gäänē ongönāni
inānite pīnā gāwacæbiimpa
Ante Awēnē Dabii wodi
incæ yewæmongacāimpa.
37 Codito inongā ingampa,
ante awēnē Dabii wodi nānō
nē angaingā inongā inte edæ
adocā Codito iñömō ædō
cæte nāemæ Awēnē Dabii
wodi pæingā inguingā,
ante pönenguēnē ānewēmīni.
Mānōmaīnō ante Itota
odōmonte apænecā ēñēninque
tæiyænāni godongāmæ
ongönāni waa ēñengadānimpa.

*Nē wæce odömönāni inānite
Itota pīngampa
(Māateo 23.1-36; Odoca
11.37-54, 20.45-47)*

38 Itota godōmenque iīmaī
ante odōmonte apænegacāimpa.
“Cædāmaī, ante wæce ante
nāni yewæmongainta nē
ate odömönāni inānite mīnitō
gomō aedāni. Tömēnāni
iñömō doyæncōo waēmoncōo
wēñate mongænte todānipa.
Wadāni nāni godonte
æiñömō cægōñōnānite
wadāni pō bee tēninque
tömēnāni inānite, Nē
odömōmi, bitö imite waa
amōnipa, ante apænedāni
ēñēninque edæ nē odömönāni
iñömō nanguī todānipa.
39 Ayæ tömēnāni odömōincōnē
go guiddinque tömēnāni
nāmanque ante pönēninque
waēmompaa pōnī tæ con-
tate todānipa. Ayæ ææmæ
becæ godinque tömēnāni,
Botö tāno bete tocæboimpa,
ante waēmompaa pōnī tæ

contate bete todānipa.
40 Ayæ owæmpōināni oncō
yo mongænte bai cædinque
ō æwēnāni inte nē wæce
odömönāni iñömō, Botö
imote waa acædānimpa, ante
cædinque Wængonguī in-
gante nōingā apænete bai
cædinque babæ cædinque
wantæpiyæ tededānipa.
Tömēnāni godōmenque nāni
nanguī pōnī pante wæquinque
mānōmaī nāmā beyænque
ante cædānipa, ante ad-
inque mīnitō iñömō ee gomō
aedāni,” ante Itota wæce
angacāimpa.

*Owæmpoingā incæ,
Wængonguī quī, ante godongampa
(Odoca 21.1-4)*

41 Māniñedē Wængonguī
oncō yabæcōnē iñömō,
Wængonguī quī, ante
nāni wēnoncadedē da
wēnōnānimpa. Mānincōnē pō
guiddinque tömēnāni nāni da
wēnoncade gäänē tæ contad-
inque Itota a ongōñongā nan-
guī ināni adoyōmō pōninque
daga daga wēnāni acan-
tapa. Pancadāniya nanguī
ēadāni inte nanguī pōnī da
wēnāni acantapa. 42 Ayæ
a ongōñongā owæmpoingā
ömæpocā inte önontamonque
incæ mentamonga ænte
māmō daga wengantapa.
43 Adinque Itota tömengā
nānō nē ēmīñænāni inānite aa
pecā pōnāni ate,

—Nāwangā ante apænebo
ēñēdāni. Wadāni tömānāni
wædænque pōnī godonte bai
wīī eyepæ daga wēñōnāni
iingā owæmpoingā iñömō
ömæpocā inte wædongā

incæte godömenque nanguï
godonte bai godongä abopa.
44 Edæ mäninäni guiquënë
nanguï eädäni inönäni inte,
Quëwenguinta impa, ante cö
cædinque tömënëni nāni wīi
æinentaque ayæ ongöintaque
godönānīpa. Īngä ömæpocä
ingä guiquënë tömengä
nānō quëwenguinta incæ,
Wængonguï qui bacæimpa,
ante tömanta edæ daga
wengampa, ante Itota
apænégacäimpa.

13

*Wængonguï oncö ñænæncö
bæ tate baccæimpa, ante
(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-
6)*

1 Mänīi Wængonguï oncö
ñænæncö yabæcönē ongonte
īnque apænete tao goyongä
tömengä nānō nē emīñængä
adocanque Itota ingante,

—Awënë nē Odömömi
ēñēmi, angantapa. Dica-
coo wainca wænömænæca
wænömænæca nāni mænongaincö
waincö ongö cöwä ae.

2 Āñongante edæ,

—Bitö guiquënë, ñænængade
nāni mænongaincö ongö
abii. Mänincoo mīni acoo
incæ tömanca bæ tadāni
wæænca adinque pan-
guimæ panguimæ godinque
dica adocaque pōnī incæ
wænömænæca ongönāmaī
ingæimpa, ante Itota
apænégacäimpa.

*Oo īnque baccæimpa, ante
æbānō ate ēñenguīi, ante
(Mäateo 24.3-28; Odoca
21.7-24, 17.22-24)*

3 Mänīi taodinque Odi-
bowænquidi go æedinque
tömënëni Wængonguï oncö
ñænæncö gomö nāni ayömö
tæ contayongä Pegodo tönö
Tantiago, Wäö tönö Āntade
mänimpodāni Itota ingante
awëmö änānitapa. 4 Mänīi
bitö ānīnō ante æyedēnō
īnque baquīi, ante ēñencæte
ante wæmönīpa. Ayæ, Īmaī
cæbo ate mīnitö, Oo pōnī
impa, ante ēñencæmīnīpa,
ante Wængonguï æbānō mā
cæquingä, ante apænebi
ēñēmaīmönīpa.

5 Ante wæyönānite Itota,
“Wapiticæ odömōñönāni
mīnitö wæætē, Mönö
oda cædāmaī ingæimpa,
ante nāmā wææ aquënë
quëwēmīnī. Edæ Īmaī baquīi
ataqueedāni. 6 Edæ wadāni
nanguï ināni babæ tedete
pōnīnque botö emöwo ante,
‘Botö mānimodö inōmo Īmopa,’
ante apænedinque wapiticæ
edæ mädāni godinque nan-
guīnāni tömënëni mīñæ oda
cæte wapiticæ gocædānīpa,”
ante apænecantapa.

7 Ayæ, “Wabæca awënë
tönö pō bee tēnīnque
wæætedö wæætē cædapa,
ante tededāni ēñencæmīnīpa.
Ayæ wayömö nāni guëadö
guëa cæte wænönö ante
tededāni incæte edæ guīñente
wædāmaī ĩedāni. Edæ
mānīnō botö ānīnō bai cöwē
bacæimpa. Ba incæte mönō
inguipoga quëwēnō ĩñömö
māniñedē wīi æmæwo īnque
bacæimpa. 8 Adobæca
quëwēnāni ĩñönānite wabæca
quëwēnāni ponte bee tēnīnque

guëadö guëa cæquinäni
inänipa. Adobæca awënë
odeye nempo quëwëñönänite
wabæca awënë odaye ton-
tadoidi mämö bee téninque
guëadö guëa cæte wænonte
wænguänäni inänipa. Ayæ
wayömö wayömö goinque
pö wæcædänimpa. Ayæ
waodäni nänï cæinente
wænguinique cænguï incæ
tömää capo wængæimpa.
Mänii wëñæ mä nantate bai
wæwente bamini incæte mini
godömenque wæwenguinique
ingæimpa.”

⁹ Ante apænedinque Itota
godömenque, “Tömëmini
nämä incæ wææ aadäni.
Edæ minitö iminite bæi
ongöninque edæ nē apænte
änäni weca mäo pædæ
godönäni æncædänimpa.
Ayæ godömenque tömënäni
odömöincönē mäo gönönäni
gongæñömini minitö iminite
tæi tæi pancædänimpa. Ayæ
botö beyænque pancabaa
awënëidi gobedönadodoidi
weca ayæ tömämæ awënëidi
odeyeyidi weca mäo gönönäni
gongæninque minitö botö
beyæ apæ necæminimpa.

¹⁰ Edæ iinque bayedë
botö äñedë ayæ badämaï
iñonte, Botö æmo beyænque
quëwencæminimpa, ante waa
pöni botö apænedö ante
tömämæ quëwënäni doyedë
ëñencædänimpa. ¹¹ Iinque
mäniñedë minitö iminite
näni bæi ongonte ænte
goyedë, Nē apænte änäni
weca ongöninque æbänö
ante apænequimoo, ante
wædämaï iedäni. Edæ,
Æbänö waa apænequii, ante

Wængonguï Tæiyæ Waëmö
Önöwoca apæ necä ëñente
ate apæ necæminimpa. Wii
nämä pönëninque wæætë
Wængonguï nänö apænedö
ëñëninque apæ necæminimpa.”

¹² “Mäniñedë edæ näna
caya iñö nate adocanque
näemæ piinique, Wænoncæ,
äninque tömengä tönïñacä
ingante da godongä
gocæcäimpa. Näna wen-
caya iñö nate mæmpocä
iñömö näemæ piinique,
Wænoncæ, äninque tömengä
wengä ingante da godongä
gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni
incæ wæmpoda inate näemæ
piinique mäo apænedäni
ëñëninque wadäni tömënäni
wæmpoda inate mämö
wænönäni wæncædäimpa.
¹³ Ayæ, Coditoidi iminipææ,
ante tömänäni botö ëmöwo
beyænque minitö iminite nan-
guï piincædänimpa. Piinäni
wæwëmini incæte æcänö
iimæca iinque baganca
wæntædämaï inte botö ëmöwo
beyæ piinte badämaï inaa
botö tömengä ingante æmo
beyænque quëwencæcäimpa,”
ante Itota apæ necantapa.

¹⁴ Ayæ, “Wadäni pö ñömæi
bai öö wadö näni wo
ëwenguimämo incæ tæiyæ
waëmö iñömö ænte mämö cö
cæcædänimpa, ante doyedë
yewæmongatimpa. Docä
nänö yewæmongainta ad-
inque nē adingä iñömö
tömengä do ëñëmaingampa.
Iincayæ ate cö cædäni ongö
adinque edæ mäniñedë
Oodeabæ quëwëmini iñömö
änanquidi do wodii winonte

æibæwedäni. ¹⁵ Ayæ oncömanca ongömini ïninqe mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedäni. ¹⁶ Ayæ në gönea cæmini ïninqe yacoo æncæte ante oncönë ocæ emænämaï inte godömenque wodii winömæwedäni. ¹⁷ Mäniönæ ïnque bayedë yädëmadä ïnäni tönö goömæ në gänönäni tönö tömënäni näni wæquimämo baquinö angüenë. ¹⁸ Ayæ minitö mini wodii winongüönæ ante pönëninque edæ Wængongui ingante, Wii edæ cöönædepo bacæimpa, ante apæneedäni. ¹⁹ Edæ mäniñedë waodäni nangui näni wæwëmämo näni angä baquinö angüenë. Edæ Wængongui nänö badongaiñedë mänömaï näni wæwëmämo bai dæ ãñonte ayæ godömenque ñöwo ganca dæ änompä. Ayæ godömenque ïnque baganca mänömaï näni wæwenguimämo bai dæ anguinö angüenë.”

²⁰ “Edæ wantæpiyæ näni wæwenguï impa, ante adinque Wængongui, Mänimpoönæque edæ wæwencädänimpa, ante pönömenque ante änämaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancädönänimpa. Incæte Wængongui, Mänimpodäni ïnänite apænte æmo beyænque në quëwenguinäni ïnänipa, ante nänö apænte ængainäni ïnänite waadete pönëninque dobæ, Mänimpoönæque wæwencädänimpa, ante cædinque pönömenque an-

gacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ, ïnque bayonte æbänö inguii, apænedinque Itota godömenque ïmaï ante apænecantapa. “Mäniñedë wadäni minitö iminite, ïñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedäni,” ante ayæ, ‘Wayömö a ongongä atamönipa,’ ante tededäni ëñëninque edæ minitö ïñömö ëñënämaï imæwedäni.

²² Wadäni mäniñedë ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömëmo Codito ïnömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Ayæ, Wængongui beyæ në apænebo ïnömo imopa, ante në babæ ante tedequinäni. Tömënäni, Wængongui nänö apænte ængainäni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocädänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquinäni ïnänipa. Incæte Wængongui në apænte ængaingä inte edæ ee aqingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²³ Edæ ïnque badämaï ïñonte botö ñöwo do apænebo ëñente cædäni. Oda cædämaï incæboimpa, ante nämä wææ aabæwedäni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo ëñagaïmo inte botö ïmaï ponte cæcæboimpa, ante (Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äninqe Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii näni wæwëmämo näni angä ïnque go ate nænque

iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. ²⁵ Nëmöncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquïnö anguënë. ²⁶ Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagaimo inte boguimancodë pöninque tæi pöni piñæmo ininque edæ ñäö apäite bai waëmö ëmote wææmo acædänimpa. ²⁷ Mänömaï pöninque botö anquedoidi inänite ämo godinque tömënanï æmænö betamonca æmænö betamonca boguimä nani pö goïnö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængongui nänö apænte ængainäni inänite añete poncædänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Iigowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miïwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque mïnitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëmïnipa. ²⁹ Ayæ adobai mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque mïnitö, Waocä në ëñagaingä do odemö pöni ongöninque inguipoga oo poncæcäimpa, ante ëñencæmïnimpa. ³⁰ Näwangä ämopa. Nöwomïni ayæ miïmïni quëwëninque wænte godämaï inömïni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ

do inque baquïnö anguënë. ³¹ Edæ öönæde ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angainonque guiquënë dæ badämaï inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³² Ayæ, “Mäniönæ æyedënö i, ante, Mänïnepo ædepodö i, ante ëñencæte ante mïni wædinö ante æcämenque incæ ëñënämaï ingampa. Tömänäni ëñënämaï inönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ ëñënämaï inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ ëñënämaï inömotë Wæmpocä inömö tömengä adocanque incæ edæ në ëñengä ingampa,” angantapa.

³³ Äninque ayæ godömenque apænedinque Itota tömënanï inänite iïmaï angantapa. “Ininque, Äyedënö baquïi, ante ëñënämaï imïni inte edæ mönämaï miïmïni wänö cöninque edæ Wængongui ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguïnö inömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Ingä waocä inömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote në cædäni në änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä. ³⁵ Ininque botö në ëacä bai inömotë mïnitö, Mönitö Awënë æyedënö ponguingäa, ante ëñënämaï imïni inte gäwadecæ ayaönænëña

tawadiya peyedē ñäo ba, æyedēmē poncæcäimpa, ante wadō conguënë cæminii. ³⁶ Edæ, Wii mö ñömöni ponguingä ingänö angüenē, ante cædinque müimini quëwëmaiminipa. ³⁷ Minitö iminite botö änö ante tömänäni inänite adobai, Wänö conguënë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäo 11.45-53)

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaiönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi ñöwo, Päo yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cænguionæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mäniñedē, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongonte ænte mao wænongæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönä impa, ante wædinque awënēidi,

—Iñæmpa ææmæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ænguü bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mäniñedē cæquiü, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa

(Mäateo 26.6-13; Wäo 12.1-8)

³ Itota iñömö Betänia godinque nē baadingä Timönö oncönē go guüite ëñacantapa.

Guii ëñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ nani änömæ nänö nangui godonte ænimæ dica adabatodo waincadedē pe ñiñænte mäningä inte ñöwo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mænodinque Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque godongämæ ongönäni pancadäniya ænguü badinque nani caboque tededinque,

—Iñæmpa ogui wapæ incæ önonque guënente bai cæcampa töö. ⁵ Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deenadiota nani æninta ayæ godömenque æninta beyæ godonte ænguënemæ imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætē godongüenē apa.

Ante nämæneque tededinque onquiyængä ingante nangui piinte änänitapa.

⁶ Itota wæætē,

—Quimæ piüwëminii. Iñgä onquiyængä iñömö botö imote waa pönä cæcä apa quëwëminii. Ee aquënë quëwëminii. ⁷ Edæ ömæpodäni mini äninäni minitö weca cöwë quëwënäni adinque minitö æyedēmē tömönäni beyæ waa cæinëmini inte edæ do waa cæbäiminipa. Botö guiquënë minitö weca wii wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸ Adinque mänimæ ogui wapæ botonga gadongadinque tömengä edæ botö baö

daga wenguinque eyepæ
 iñonte öni paacantapa.
 İnıne tömengä nänö cæganca
 ante do cæcä apa änewëminii.
 9 Minitö iminite näwangä
 ante apænebopa. Tömämæ
 æyömömë wadäni nani eñente
 toquinque botö imotedö ante
 apænedäni eñënanii mäningä
 onquiyängä nänö cædinö
 ante adobaı tededäni eñente
 pönencædänimpa, ante Itota
 apænegacäimpa.

*Itota ingante odömonte
 godoncæte ante Codaa
 cæcampa*

(Mäateo 26.14-16; Odoca
 22.3-6)

10 Ayæ mäniñedë nani,
 Dote, äincabo iñönäni ado-
 canque Codaa İcadiote nani
 äongä iñömö, Itota æyömönö
 ongongä, ante odömonte
 pædæ pönömo æncæminimpa,
 ante cædinque, Wængongui
 quı, ante në godönäni
 ñænænäni weca wadæ
 gocantapa. 11 Godinque
 tömengä, İimaı cæcæboimpa,
 ante apænecä eñëninque
 awënëidi nanguı todinque Ao
 äninque, Cæbi ate tiguıtamö
 pönömöni æncæbiimpa, änäni.
 Eñëninque Codaa Ao äninque,
 Æbänö cæte godö odömömo
 ænguınäni, ante cöwä ad-
 inque ancaa cægacäimpa.

*Awënë Itota päö tönö
 owæta pönongä cænte bedänipa*
 (Mäateo 26.17-29; Odoca
 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1
 Coodintoidi 11.23-26)

12 Oodeoidi päö yedæ
 æmpoquı ömæmö i nani
 cænguionæ tæcæ ba ate
 tömënanı, Wodo pænta

gogaionæ bai Patowa
 mönö cænguionæ impa,
 ante pönente cædinque,
 Wængongui quı impa, ante
 codotedo mäniönæ edæ cöwë
 wænönönänimpa. İnıne
 mäniönæ inque ba adinque
 tömengä nänö në emiñænäni
 Itota ingante äninque,

—Ædönö ämi gote mönitö
 Patowa ææmæ ante cæmöni
 ate bitö bete cænguimii.

13 Änäni eñëninque Itota
 tömengä nänö në emiñænä
 mënäa İnate da godöinque,

—Mänii nanguı nani
 quëwëñömö gote taadö
 goyöminate onguıñängä
 incæ cadabodë æpæ iyænte
 næænte pö bee tengä
 adinque minatö tömengä
 miñæ tee empote goeda.
 14 Tömengä æcönëno guicä
 adinque mänii oncö në
 ëacä ingante äninque minatö,
 “Mönö Awënë në Odömongä
 inte İimaı angampa. Bitö
 oncönë guicönë æcönëno
 ante, Bitö oncö, ante
 ämi guidinque botö në
 emiñænäni tönö botö Patowa
 ææmæ bete cænguimöni,
 angampa.” 15 Ante äñöminate
 tömengä æmongapaa mäi
 odömöninque ñænæncö
 awæmpa nänö do cönöincö
 odömongä adinque minatö
 mänincönë mönö beyæ tömää
 eyepæ cæcæminaimpa.

16 Angä eñente tao god-
 inque nani quëwëñömö ponte
 ayöna, Itota nänö änö bai
 tömää do cæte ongompa,
 ante adinque tömëna Patowa
 ææmæ ante cædatapa.

17 Gāwadecæ bayonte dote ināni nāni cabo Itota miñæ godongāmæ pönānitapa. 18 Ponte tæ contate cæncōñōnānite Itota, —Nāwangā ante apænebo eñēdāni. Mini cabo incæ adocanque botō tönō ñowo godongāmæ cæncongā incæ, Æncædānimpa, ante botō imote odōmonte pædæ godonguingā ingampa.

19 Ante apænecā eñēninque, Wæinente awædō, ante pönēninque tōmengā ingante adocanque adocanque āninque tōmānāni adoyōmō, —Botō imotedō ante dicæ apænebitawogaa.

20 Äñōnāni Itota wæætē, —Önompō tipæmpoga go mēmīnaa iñōmīni adocanque botō tönō guēa adotaca mī cæte cængā incæ tōmengā nē cæquiringā ingampa. 21 Edæ dodāni Wængonguī beyæ ante nāni yewæmongai bai cædinque botō Waobo eñagaimo inte cōwē wænte goquēnēmo imodō anguēnē. Incæte botō imote nē odōmonte godōnongā guiquēnē tōmengā nānō wæquinque cæquiringā ingampa. Māningā wīi eñate bai waa toquēnengā incædongāimpa. 22 Ayæ tæcæ cæncōñōnāni Itota pāo bæi ongonde æninque Wængonguī ingante waa ate apænedinque pāo pā æninque tōmēnāni inānite pædæ godō pædæ godō cæcantapa.

—Botō baō bai impa, ante pædæ pönōmo æninque mīnitō Ao ante cæedāni.

23 Äninque ayæ bequimæ owætaca bæi ongonde æninque Wængonguī ingante waa ate apænedinque pædæ godōninque nēnempocā æninque tōmānāni bedānitapa. 24 Beyōnāni tōmēnāni inānite apænedinque,

—Botō wepæ iimæ bai impa. Wængonguī do apænedinque, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ininque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, angacāimpa. Ñowo adobai mīine āninque apænebopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa. Edæ nanguī ināni beyæ gowequimæ impa. 25 Botō iñōmō Awēnē Odeye badinque ocæ emænte pōninque mīimæ botō beganca mānimæ yowepæ ñowo æmæwo bebo tamēñedāni, ante Itota apænegacāimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequiringā ingampa, ante

(Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wāo 13.36-38)

26 Ayæ Wængonguī ingante ämotamīni ante tao godinque Odibowænquidi godānitapa. 27 Goyōnānite Itota iimāi ante apænecantapa.

—Dodāni Wængonguī beyæ yewæmōninque, “Nē aadingā ingante tacabo dæ wængā ate cæningāidi obegaidi wæætē panguimæ goquimpa,” ante nāni yewæmonte angainō bai cædinque botō dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tōmāmīni edæ

nāwæ goquimīni imīnīpa,
ante awædō. ²⁸ Panguimæ
gomīni incæte botō edæ ñāni
ōmæmonte Gadideabæ tāno
gote a ongōñōmo mīnitō ayæ
pōedāni.

²⁹ Angä ēñente wædinque
Pegodo guiquēnē,

—Īñæmpa dæ āmi beyæ
tōmānāni guingo imonte
badinque panguimæ godāni
incæte edæ botō guiquēnē
cōwē panguimæ godāmai
incæboimpa.

³⁰ Añongante,

—Bitō imite nāwangä ante
apænebo ēñē. Ñōwoōnæ
woyowotæ incæ tawadiya
mempoga pedāmai iñonte
bitō iñōmō botō imotedō ante
wadō ante apænedinque,
Dicæ abogaa, ante mempoga
go adopoque anguimi imīpa.

³¹ Angä ēñente wædinque
Pegodo wæætē,

—Īñæmpa botō bitō tōnō
wæmo incæte mānīnō ante
cōwē ānāmai incæboimpa.

Ante nanguī añongä
tōmānāni adodō ante
apænegadānimpa.

*Guetēmānii iñōmō Itota
Wængonguī ingante apænecampa
(Mäateo 26.36-46; Odoca
22.39-46)*

³² Mānīi godinque yabæ
incæ Guetēmānii nāni añōmō
pōninque tōmengä mīñæ nē
godāni inānite Itota,

—Tæ contate ongōñōmīni
botō godōmenque gote
Wængonguī ingante apænete
pōmoedāni.

³³ Änīnque Pegodo Tantiago
Wāō mānimpodānique inānite
ænte māocä goyōnāni Itota

iñōmō nanguī wæwente bad-
inque guñente wæcantapa.

³⁴ Ayæ tōmēnāni inānite,

—Botō wæwēmāmo
entawēninque pæmænte
wæte wænguī wædō. Mīnitō
guiquēnē tæ contadinque
ëamonca wānō cōedāni.

³⁵ Änīnque wædæ pō gote
ædæ wæænte guidōmēmæ
ñongæninque Wængonguī
ingante, Bitō Ao āmi botō
caate wæquintedæ wīi ba ate
waa tobāimopa. ³⁶ Änīnque,
“Mæmpo, botō Wæmpo ēñēmi.
Bitō tæi piñæmi inōmi imīpa.
Bitō ti nā wænguimæ bai ö
ænte bai cædinque botō imote
edæ, Wænāmai incæbiimpa,
āmi inīnque botō edæ waa
tobāimopa. Incæte botō änōnō
bai wīi cædinque wæætē
tōmēmi änōnō bai cæe,”
ämopa.

³⁷ Änīnque tōmēnāni weca
adodō ponte ayongä mō
ñōnāni adinque tōmengä
Pegodo ingante,

—Timōnō edæ mōmitawo.
Botō tōnō wānō congūēnēmi
incæ bitō adoque oda ganca
incæ wīi aacōmīi. ³⁸ Edæ,
Mīmōno waa cæinēmōnīpa,
ante ëwocayōmīni baō aquīñō
ēñamīni inte wæntæye
bamīnīpa. Inīnque edæ

mīnitō wānō cōninque
nāmā beyænque Wængonguī
ingante apænedinque
edæ, Wīi wēnæ wēnæ
cæinēmōni bacæmōnimpa,
ante apæneedāni.

³⁹ Änīnque Itota wæætē
wadæ godinque wēēnē nānō
änīnō bai apænedinque
Wængonguī ingante adodō

ante apænecantapa. ⁴⁰ Ayæ adodö ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänö anguimöö, äninque edæ pæ wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætë mempoga go adopoque gote apænedinque ñöwo adodö pöninque edæ tömënäni inänite,

—Ayæ edæ guémante mö ñöminii. Edæ idæwaa. Ñöwo ñinque cætimpa. Botö Waobo ëñagaïmo inte edæ botö wæwenguïönæ do edæ ba ñinque në wënæ wënæ cædäni nempo në pædæ godömoncæ cædingä ññömö botö imote do odömonte godongäi ataquedäni.

⁴² Ñöwo edæ ængæ gantidique mönö gocæimpa. Botö imo në odömonte godonguingä ññömö edæ obo pöni pongä tamëñedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömënäni nani, Dote, ante gocabo adocabo ñiningä incæ ñöwo pongantapa. Do ññömö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ odömönäni tönö në aadäni nani Picæncabo tönö wadäni inänite, Codaa miñæ goedäni, ante da godönönänimpa. Ñöwo ññömö tömënäni nani në da godönäni inte tæiyænäni yaëmë næænte canta næænte Codaa miñæ

pönänitapa. ⁴⁴ Doyedë ññömö në odömonte godoncæ cæcä Codaa ññömö tömengä miñæ poncæ cædäni inänite iïmaï ante wëenëñedë apænedingä ñnongäimpa. “Botö odömonte queë bemömo adinque mïnitö wæætë, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante bæi ongonte æninque wææ cæte mäomïni gocæcäimpa.” ⁴⁵ Ante do äningä inte Codaa ññömö ñöwo Itota weca pöninque,

—Awënë në Odömömi ñmi.

Äninque edæ waa cæte bæi edæ queë bemongantapa. ⁴⁶ Mänömaï queë bemonte odömongä adinque tömengä miñæ pönäni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongonte ænänitapa.

⁴⁷ Wængonguï quï, ante në godongä ñænængä pöni ñnongä ingante në cæcä incæ mäniññömö ponte a ongongä adinque Itota gäänë ongongä adocanque pædæ guipote yaëmë o togænte æninque mäningä në cæcä ingante tæi päninque önömonca wangö tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota ññömö ñöwo pönäni inänite,

—Mïnitö ññæmpa, Bitö në ö ænïmi ñmipa, ante bæi cædinque botö imote canta tönö yaëmë næænte ö æncæte ante pömïni awædö.

⁴⁹ Ññæmpa Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë iïmö ññö iïmö ññö apænecöninque botö mïnitö weca a ongönömote mïnitö edæ bæi ongönämaï ee amïnitapa töö. Incæte Wængonguï angä

ēñente nāni yewæmongainō
baī iinque baquinque ante
cæcæimpa.

⁵⁰ Ante apæneyongante
tömānāni edæ ēmō cæte wodii
winōnānitapa. ⁵¹ Adocanque
edēningā guiquēnē ōmaacā
inte yabæcooque nīnocoō nāni
ancooque pōnō winiyate Itota
miñæ gocantapa. Tömengā
ingante yao ongōnānitapa.
⁵² Adinque tömengā wæætē
gā tadongate weocoo ōmaacā
wodii winongacāimpa.

*Nē Apænte nāni Änoncabo
weca Itota ongongampa*

*(Mäateo 26.57-68; Odoca
22.54-55, 63-71; Wäo 18.12-
14, 19-24)*

⁵³ Wængonguī quī, ante
nē godongā ñænængā pōnī
inongā weca ænte godinque
Itota ingante gönōnāni
gongænte ongongantapa.
Ayæ, Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni tōnō
nē aadāni nāni Picæncabo
tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō
tömānāni pō bee bee tente
godongāmæ ongōnānitapa.
⁵⁴ Pegodo guiquēnē tömengā
miñæ ayæ ayæ godinque,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā oncō yacōmoyæ
iñōmō wäänē guican-
tapa. Māniñōmō guidique
tömengā wææ wānōnāni tōnō
gongapamō tæ contate a
ootocōngantapa.

⁵⁵ Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni tōnō
nē Apænte nāni Änoncabo
tömānāni, Mōnō apænte ante
wænōmō wæncæcāimpa,
ante cædinque, Itota nānō

wænguinque wēnæ wēnæ
cæcā ingampa, ante æcānō
nē adingā inte godō an-
guingāā, ante ancaa diqui
diqui miñōnāni mānōmainō
ante nē anguēnengā edæ
dæ angantapa. ⁵⁶ Edæ
nanguī ināni pōninque babæ
apænedinque, Mānōmaī cæcā
atamōnipa, ante apænedāni
incæte adoyōmō apænedāmaī
ināni inte wapiticæ wapiticæ
änānitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pan-
cadāniya ængæ gantidique,
Tömengā ingante apænte
angæimpa, ante cædinque
babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸ —İingā iīmaī ante
apænecā ēñentamōnipa.
“İincō Wængonguī tæiyæ
waēmō oncō waodāni
ōnompoca nāni mænōnincō
incæte botō cæbo wo
tænguimæ wæænguimpa.
Ayæ mēōnaa go adoōnæque
iñonte wacō wīi ōnompoca
mænonguincō wæætē
mænoncæboimpa,” ante
apænecā ēñentamōnipa tōō,
ante tededāni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante
apænedinque adoyōmō
äninque tömēnāni godōmenque
äninque wadō wadō wapiticæ
ante apænedānitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā guiquēnē godongāmæ
ongōnāni tōnō tæcæguedē
dibæ ongonte ængæ gantid-
inque Itota ingante,

—İñæmpa pæ wēēnebii. Bitō
æbānō cæbitapa, ante iīnāni
nāni äninō ante bitō æbānō
ämii.

⁶¹ Ante añongante edæ Itota cōwē ānāmaī pæ wēēnecā. Adinque nē godongā ñænængā pōnī inongā wæætē godō āninque,

—Wængonguī mōnō Waēmō inongā Wengā mōnō Codito inongā ingampa. Bitō iñæmpa mānimidō inōmi iimitawo.

⁶² Añongante Itota iñōmō,

—Ao. Mānimodō inōmo imopa. Inique iincayæ ate botō Waobo eñagaīmo inte Wængonguī nē Tæi Piñængā ingā tōmēmængā inō tæ contabo adinque mīnitō ayæ ate botō oōnædē boguīmancodē pōmo acæminimpa.

⁶³ Ante apænecā eñente wædinque nē godongā ñænængā pōnī inongā iñōmō piinte badinque, Eñente awædō, ante baī cædinque edæ nāmā weocoo wānā ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Nōwo wacā ingante, Itota wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante nē aīncædongā ingante godōmenque diqui diqui mīnāmaī ingæimpa.

⁶⁴ Tōmengā nāmā Wængonguī Wengā inte baī babæ godō tedewengampa tōō. Inique edæ tōmengā babæ nānō ānewēnō ante do eñēmīni inte edæ æbānō ante pōnēmīni.

Ante añongante nē apænte ānāni tōmānāni edæ, Nānō pante wænguinque edæ ānewengampa tōō.

⁶⁵ Ante apænte ānāni ate edæ pancadāniya Itota tōmengāa towæ tānongadinque tōmengā awinca weocoota

pōnō ñāne cæmōninque tæi tæi pāninque tōmengā ingante,

—Æcānō pānaa, ante Wængonguī beyænque apænebi eñēmōnie.

Ante badete toyōnāni wææ wānōnāni guiquēnē tōmengā ingante bæi ongonte tæi tæi pangadānimpa.

Pegodo incae, Dicæ abogaa, angampa

(Māateo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wāō 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquēnē yæipodē yacōmōñāa guī contate ongōñongā onquiyængā, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā ingante nē cæcā iñōmō adoyōmō pō guicantapa.

⁶⁷ Ponte ayongā Pegodo gongapamō ootocæ cæcā adinque onquiyængā ædæmō cōwā adinque,

—Māningā Nāatadeta iñōmō quēwēnongā Itota tōnō bitō guēa cægōmitapa tōō.

⁶⁸ Angā eñente wædinque,

—Dicæ. Bitō ānō ante æbānō āmīi, ante dicæ eñēmogaa.

Āninque tao yabædemō gāānē gongæñongā tawadiya wēēnengā petapa.

⁶⁹ Ayæ wæætē Pegodo ingante adinque onquiyængā iñōmō godongāmæ ongōnāni inānite,

—Māningā adocabodāni iningā inte ongongā ataqueedāni.

⁷⁰ Ante apæneyongā Pegodo wæætē, Dicæ bitō angānō imogaa, angantapa. Ayæ wantæ ate māniñōmō ongōnāni adobaī,

—İñæmpa Gadideabæ quëwëniimi inte bitö näwangä Itota tönö tee empo në pömi imipa töö.

⁷¹ Änäni ëñente wædinque Pegodo wæætë, Botö Wængongui ëñëñongä nöingä ämopa, ante Wængongui ëmöwo ante babæ tedewëninque tömënanäni inänite wæætë,

—Mini angantedö ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewëminipa töö.

⁷² Ante tæcæ änewëñongä iñontobæ tawadiya ayængä petapa. Ayængä pe ëñente wædinque Pegodo Itota nänö äninö ante pönengantapa. Itota do iñömö, “Tawadiya mempoga pedämaï iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguimi imipa,” äñongäimpa. Ante pönente wædinque Pegodo, Nöwo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäö 18.28-38)

¹ Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në aadäni näni Picæncabo tönö në wææ odömönäni tönö tömënanäni iñömö në änäni inönäni inte oodeoidi näni në Apænte Änoncabo inönänimpa. İinque mänüi ñäö bayonte tömënanäni, Æbänö cæquüi, ante pönente wædinque godongämæ pönëë cöninque Ao äninque Itota ingante

goto winte töö æmænte ænte godinque odömäno awënë Pidato wodi nempo mäo pædæ godönäni ængantapa. ² Pidato guiquënë tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi bitö imitawoo. Äñongante, —Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, ante Itota angantapa.

³ Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni guiquënë, İingä Itota iñömö wënæ wënæ cæcampa, ante wadö wadö ante püinque Pidato ingante ancaa änanitapa. ⁴ Änäni ëñente wædinque Pidato wæætë Itota ingante,

—İñæmpa pæ wëenebii. Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nangui änäni apa quëwëë.

⁵ Äñongante Itota tömënanäni näni äninö ante cöwë apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante guïñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änanipa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Mänimæ awënë gobedönadodo mänifedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë iimäi cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ cæyönänite gobedönadodo iñömö, Në tee mönete ongönäni inänite adinque mimitö æcänö ingante ämini ñimpo cæbo goquingää, ante änäni ëñëninque tömengä

tömēnāni nāni āningā adocanque ingante ñimpo cæcā godongāimpa.

⁷ Doyedē wadāni ænguī badinque, Awēnē ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wænonte cæyōnāni adocanque Badabato nāni ānongā tömēnāni tōnō godongāmæ cædongā ñnongāimpa. Ñinque awēnēidi nē wīwa cædāni ñnānite bæi ongonte goto wināni ongōñōnāni Badabato adobāi tömēnāni tōnō godongāmæ tee mömænete ongōnongāimpa.

⁸ Ñinque ñōwo ññōmō wadāni tæiyænāni Pidato weca pōninque, Cōwē bitō cædō bai ñōwo adobāi mōnitō beyæ cæquīmi ante wæmōnipa.

⁹ Ānāni ēñēninque Pidato ññōmō,

—Oodeoidi Awēnē Odeye ingante pōnō ñimpo cæbo abæ tawængā ænguīminii. Æbānō cæbo ænguīminii.

¹⁰ Edæ do ññōmō Itota gomonga cæcā ate wædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni incæ tömengā ingante pīnte adōnānimpa.

Mānīnō beyænque tömēnāni Itota ingante bæi ongonte botō nempo ænte māmō pædæ pōnōnānimpa. Ante pōnente wædinque Pidato, Oodeoidi Awēnē Odeye ingante ñimpo cæbo goquingā, āmīnitawoo, ante ñōwo angantapa.

¹¹ Ñinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni guiquēnē godongāmæ ongōnāni ñnānite apænedinque, Mīnitō Pidato ingante ñīmāi

æedāni, ānānitapa. Ānāni ēñēninque oodeoidi wæætē Pidato ingante, Wīi bitō ānongānō ante āmōnipa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæe, ante ānāni. ¹² Ēñēninque Pidato godō āninque,

—Ñinque oodeoidi Awēnē Odeye mīni ānongā ingante æbānō cæquīmoo, ante āminii.

¹³ Āñnongante tömēnāni ogæ tededinque,

—Awæ ñænquedīmæ āmi cæte wænōnāni wængæe tōō.

¹⁴ Ānāni ēñente wædinque Pidato,

—Ñnæmpa quīnō wēnæ wēnæ cæcantawoo.

Āñnongante godōmenque yedæ āninque adodō,

—Āmi awāa timpote wænōnāni wængæe tōō.

¹⁵ Ancaa ānewēñōnāni Pidato ññōmō, Mānīnāni pīnāmaī piyænē cæcædānimpa, ante cædinque Badabato nāni āningā ingante godō ñimpo cædinque tömēnāni nempo pædæ godongā ænānitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato wodi angā æmontai badōimenca tæi tæi pānāni ate ñænque quepote awāa nāni gōnonguinque edæ da godongā ænte godānitapa.

¹⁶ Pædæ godongā ate nē tontadoidi tömengā ingante tōō æmænte wadæ godinque awēnē gobedōnadodo oncōnē Podætodio nāni ancōnē mangui guiyongā tontadoidi bacabo Itota weca godongāmæ āñete pōnānitapa.

¹⁷ Pōninque tömēnāni, Awēnē ñimi inte awēnē

weocoo wēñacæbiimpa,
ante bai cædinque badete
todinque Itota ingante
wæætē opatawæ ēmoncoo
pönö da wēñadinque daa
mongæmenca æninque que
cædinque, Awënē poganta,
ante bai pönö daga wen-
cadänitapa. ¹⁸ Ayæ Yæ yæ
äninque,

—Badogaa, bitö oodeo
awënē odeyebi imipææ.

¹⁹ Ante badete todinque
cæwipaca ancaa tæi tæi
pancadinque tömengäa towæ
towæ tänongadinque da gu-
icapote ædæ wææninque,
Bitö Tæiyæ Waëmö Awënē
imi amönipa, ante bai badete
todänitapa. ²⁰ Ayæ iinque
badete todinque tömēnāni
opatawæ ēmoncoo gä ta-
dongadinque tömengä nämä
weocoo da wēñadänitapa.
Ayæ edæ tömengä ingante
awæ timpote gönoncæte
ante töö æmænte ænte tao
mäodäni gogacäimpa.

*Itota ingante awäa tim-
podäni wængampa*

*(Mäateo 27.32-44; Odoca
23.26-43; Wäö 19.17-27)*

²¹ Mäniñedē Tidēne
quēwēnongä Timönö guiquēnē
Adecantodo tönö Odopo
tömēna wæmpo inongä inte
tömengä yabæque gote
pönongäimpa. İninque Itota in-
gante ænte godinque ayönāni
mäningä Timönö ñöwo wodo
tebæ gocæ cædinque pongä
adänitapa. İninque tontadoidi,
Bitö ægodöe. Itota ingante
möni timpoquiwæ ænte
mongænte goe, änāni ænte
mongænte gocantapa.

²² Mänömaï godinque
Godogota näni añömö mönö
tededö “Ocatainö” iñömö
Itota ingante ænte pönänitapa.

²³ Mäniñömö pönāni ate
wadāni, Nantate beyæ
becæcäimpa, ante cædinque
biinömæ näni wædænque ti
nämæ tönö miidapæ näni
änömæ adoyömö wempe
cædēninque pædæ pönö
cæyönāni tömengä önonque
yædæ bedinque edæ bedämaï
ingantapa. ²⁴ Ayæ tömengä
ingante awæ ñænquedimæ
näni ænte pöniwäa töö
godöninque pönö timpod-
inque wææ tiwadinque
ængæ gantidēnänitapa.
Ængæ gantidēnāni ate
wægöñongä tömēnāni
wæætē tömengä weocoo
inī ante, Æcänö quinca
nö ta adinque tömengä
mänincoo æncæcäimpa, ante
wææntodöninque adocooque
adocooque ænänitapa.

²⁵ Edæ nænque tömantadæ
æñonte mäniñedē incæ
tömengä ingante iinque tim-
pote edæ ængæ gantidēnāni
wægongacäimpa. ²⁶ Ayæ,

Itota wæncæcäimpa, ante
quinante apænte änānii,
ante tömānāni ponte ad-
inque eñencædänimpa,
ante yewæmöninque,
“Oodeoidi Awënē Odeye
inongä ingampa,” ante
yewæmöninque awæmpaa
wo cædänitapa. ²⁷ Ayæ
wada nē ö ænte quēwēnina
inate adoyedē tömengä tönö
adocanque tömēmæ inö
adocanque dipæmæ inö
godö timpote gantidēdäni

wængadaimpa. ²⁸ Ìninque, Nē ēñēnāmaī cædāni nāni cabo tōnō tōmengā adocā ingampa, ante Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō bai ñōwo ïinque bagatimpa.

²⁹ Ayæ wodo pænta nē godāni guiquēnē Itota ingante godō babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitō ïñæmpa Wængonguī tæiyæ waēmō oncō incæ bæ tate wo ewēninque mēōnaa go adoönæque ïñonte do mæñonguimi inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wææninque edæ quëwëmawe.

³¹ Ayæ, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñæñænāni tōnō nē wææ odōmōnāni adobaī nāni cabo nāmāneque godongāmæ badete todinque,

—Tōmengā, Wadāni quëwencædānimpa, ante waa cæcantawoo. Ñōwo ïñæmpa. Nāmā beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwenguingää. ³² Idægoidi awēnē odeye ingā ïninque tōmengā ti wæænte gocā adinque mōnitō wæætē, Tōmengā nāwā Codito ingampa, ante pōnēmaī wædō.

Ante badete toyōnāni nē ō æna tōmengā tōnō godongāmæ timpote wægōna incæ adobaī Itota ingante pïininque wēnæ wēnæ ante badete togadaimpa.

Itota wængampa

(Māateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäo 19.28-30)

³³ Tæcæbæcā pōni bayō tōmāmæ ïñontobæ wēmō badinque ayæ ayaönāa wæiganca mæ māmonte bai ïnimpa. ³⁴ Ìninque ayaönāa wæiyonte Itota nanguī pōni yedæ äninque, “Edoi, Edoi, nēma tabatāni,” äninque mōnō tededō, “Botō Wængonguīñaa, botō Wængonguīñaa, ædō cæte botō ïmote emō cæte gobiya.”

³⁵ Ante wæcā ēñēninque godāmæ ongōnāni guiquēnē,
—Æ. Ediya wodi ingante aa pecā apa.

³⁶ Äñōnāni adocanque do pogodo gote önætamō ænte pōninque biñōmæ bai önōmænque æninque aa bedonte nææninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ ææñongantapa.

—Ee aquēnē quëwëedāni. Ediya wabānō ponte o togænte pædæ wææñongā abaimpa.

³⁷ Angā ate Itota ïñōmō wæætē ogæ äninque edæ æmæwo guëmāninque wængacäimpa. ³⁸ Ìninque edæ Wængonguī tæiyæ waëmoncōnē weocoo odemō nāni wææ wodōincoo adoyedē önōnæca ïnō tæcæguedē pōni tænguimæ wææntapa. ³⁹ Mänōmaī ogæ äninque do wængā adinque tontadoidi awēnē capitāo guiquēnē,

—Nāwangā impa. Ìngā ïñōmō Wængonguī Wængā ingainō ante pōnenguēnē, angacäimpa.

40 Ayæ onquiyænäni Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodāni adobai oo gote gomö a ongönānitapa. 41 Tömēnāni iñömö Gadideabæ quēwengāñede Itota miñæ gote pönö waa cædināni inte ñowo pö gobæ ongöningue pömö adānitapa. Itota Eedotadēē pö æñongante wadāni onquiyænānique godongāmæ tee empote pönināni inte ñowo pöninque a ongönānitapa.

Itota wodi baö iñi mäo daga wēnānipa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäö 19.38-42)

42 Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guēmanguiönæ inguimpa, ante nāni tāno cæönæ ingatimpa. Iñinque gäwadecæ oo ba ate wædinque, 43 Adimatea iñömö quēwēningä inte Ootee, Wængongui Awēnē Odeye nempo mönö æyedēnō quēwengæimpa, ante wānō conte bai quēwēnongäimpa. Tömengä oodeoidi nāni Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpa. Tömengä iñömö Pidato weca ñowo guiñēnāmaï pö guidinque, Itota wodi baö pönömi ænte wēmoe, angantapa. 44 Angä eñēningue Pidato, Wa. Wabānō wængäi, ante pönente wædinque awēnē capitäo ingante añete pongä adinque, Do wængäi. 45 Añongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apæ necä

eñēningue Pidato wæætē Ootee ingante, Itota wodi baö iñi o togænte æmäwe. 46 Angä eñēningue Ootee iñömö edæ wæmō weocoo nino nāni ānoncoo godonte æninque Itota wodi baö iñi wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wini wini caate dicamontaa wointatodē guidö ñö cæte daga wēninque dicabo edæ da pæñæ pönö tee mönogacäimpa. 47 Mänömaï cæyongante Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä tönö Otite badä Mäadiya mänimподаque tömengä ingante nāni da wēniñömö adatapa.

16

Itota do wēningä inte ñāni ömæmonte quēwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäö 20.1-10)

1 Tömēnāni guēmanguiönæ iñinque go ate Mäadiya Mäagadadänä nāni ānongä tönö Tantiago badä Mäadiya tönö Tadömee tömēnāni iñömö, Itota wodi baö öni pæcæimpa, ante cædinque ogui waqui godonte ænānitapa. 2 Ænte ate wacä tēmāna baquinque ñäo tæcæ bayonte iñāni do godinque nænque tæcæ mæ awæ nānō tamöñedē Itota wōdido pöninque, 3 nāmāneque änānitapa.

—Dicabo nāni moncadod-inca æcānō tæi piñængä inte pönö da tæñænāna ate mönö guiite aqui. 4 Ante wædinque go gongænte pömo ayönāni dicabo ñænængade pönī nāni

äninca incæ dobæ dicabo
 ñænængade pöni do da tæñæi
 a öñö adänitapa. ⁵ Adinque
 tömengä wodido wäänë guiite
 ayönäni edëningä bai ingä
 doyæncoo näämænta ëmoncoo
 wëñate tömëmæ inö tæ
 contate a ongongä adinque
 onquiyænäni wæætë edæ
 ancai guñente wädänitapa.
⁶ Edëningä iñömö,

—Guñente wädämaï iedäni.
 Minitö, Itota Näatadeta
 quëwëningä ingante edæ
 wadäni awæ timpodäni ate
 në wæningä ingante edæ
 diqui diqui mimini awædö.
 Tömengä edæ dobæ ñäni
 ömæmonte tao gocäimpa.
 Iñömö edæ dæ angampa.
 Iintodë nänö öñontatodë
 iñömö edæ önontatoque i
 ataqueedäni. ⁷ Ayæ Pe-
 godo tönö tömengä nänö në
 ëmiñæninäni tömänäni inänite
 gode ante apænedinque
 minitö në adimäni inte iimainö
 ante apænecæminimpa. “Itota
 iñömö täno Gadideabæ
 godinque a ongöñongante
 minitö adoyömö godinque
 tömengä nänö äninö bai
 godinque tömengä ingante
 acæminimpa,” ante gote
 apænedäni.

⁸ Ante apænecä ëñëninque,
 Æbänö ante mänömaï angää,
 ante ancai guñente do
 do wäate wædinque on-
 quiyænäni iñömö Itota wo-
 dido abæ tawæ tao wodii
 winönänitapa. Guñente
 wädönäni inte tömënäni
 wadäni inänite bee tëninque
 apænedämaï pæ wënegadänimpa

Itota ingante Mäadiya

Mäagadadënë acampa
 (Wäö 20.11-18)

⁹ Itota tömënäni nänäni
 guëmäniönæ go ate iimö
 baänæque do ñäni ömæmonte
 pö a ongöñongante Mäadiya
 Mäagadadënë tänocä agacäimpa.
 Iingä onquiyængä iñömö
 wëenëñedë wënæidi tiæte
 ganca inäni ënempoyongante
 Itota wido cædongäimpa.
¹⁰ Nöwo iñömö Itota
 miñæ nänäni quëwëincabo
 ayæ ca wæwëñönänite
 Mäadiya Mäagadadënë incæ
 tömënäni inänite mao
 apænecantapa. ¹¹ Itota
 ayæ müngä ingä atabopa,
 ante apænecä ëñëninque
 tömënäni wii pönënanique
 ongongadänimpa.

Wada tömengä nänö në
ëmiñænina Itota ingante
adapa

(Odoca 24.13-35)

¹² Mänömaï wii pönënanäni
 ate tömënäni nänäni Itota
 miñæ godincabo incæ mënaa
 idömæ gote ayöna Itota
 incæ wacä bai bate cægongä
 adatapa. ¹³ Ate wædinque
 tömëna wadæ godinque
 Itota miñæ nänäni godincabo
 wadäni inänite apænedinque,
 Mänömaï cægongä atamönapa,
 äna ëñëninque edæ cöwë
 pönënamäi ingadänimpa.

Tömengä nänö da godöninäni
inänite Itota angampa

(Mäateo 28.16-20; Odoca
 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁴ Ayæ ate onte ganca inäni
 nänäni Itota miñæ godincabo
 ante tedete a cöñönäni Itota
 pö a ongongä adänitapa.
 Tömengä iñömö, Minitö

pönëegade impa. Wadäni, Itota do edæ ñäni ömæmonte cægongä atamönipa, ante apænedäni eñëningue minitö mimö ömædemini inte wii pönëminii, ante Itota piingacäimpa.

¹⁵ Ayæ tömënäni inänite, “Wængongui nänö badongainäni inguipoga tömäo quëwënäni iñönänite minitö botö imotedö ante mäo tömänäni inänite watapæ apænemini eñencädänimpa.

¹⁶ Edæ æcänö wede pönëningue æpænë guiida tömengä botö godö æmo beyænque quëwencæcäimpa. Wæætë nê pönënämaï ingä guiquënë tömengä nänö apænte pante wæquinque pönënämaï ingampa. ¹⁷ Botö cæbo ate nê pönënäni adobaï edæ iïmaï mä cädäni adinque wadäni do eñencädänimpa. Botö emöwo apænedinque tömënäni wënæidi inänite wido cæcädänimpa. Ayæ wadäni tömënäni tededö mä tedecädänimpa. ¹⁸ Ayæ tæntæ bæi ongönäni incæte wænguimæ bedäni incæte wënæ wënæ badämaï incädänimpa. Ayæ caate wädäni inänite gampodäni ate do waa bacädänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Itota incæ öönæde æicampa
(Odoca 24.50-53)*

¹⁹ Iinque tömënäni inänite apænecä eñënäni ate edæ Wængongui öönæde ængö cæcä æidinque Wængongui tömengä nänö tömëmæ inö mönö Awënë Itota iñömö tæ contagacäimpa. ²⁰ Iinque tömengä nänö emiñæninäni

wæætë edæ tömämæ wadæ godinque wabæca mäo wabæca mäo apænedäni eñënänitapa. Mönö Awënë incæ cæcä ate tömënäni mä cädäni adinque nê eñënäni wæætë, Nö impa, ante wægadänimpa. Mäningue ante yewæmonte impa.

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

*Odoca imo yewæmömopa,
ante*

¹ Nöwodäni nanguï inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa.

² Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në againäni inte mäninö ante, Näwangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänipa. Tömënäni mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni

ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai ñöwodäni wæætë edæ adobai pönï ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa.

³ Teopido bitö ñænæmi pönï inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönï cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nanguï cædinque ædæmö ëñënimo inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa.

⁴ Wadäni odömönte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta

adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömö ae.

*Wäo ëñaqingä, ante an-
quedo ponte apæncampa*

⁵ Wængonguï quï, ante në godönäni pancadäniya Abiyaidi nani cabo iñönänite adocanque Tacadiya ëmongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedë, Wængonguï quï, ante në godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadöo wodi pæingä Editabeti ingacäimpa.

⁶ Tömëna iñömö nana gæncaya inöna inte Wængonguï ayongante nö cæte quëwëninque Wængonguï, Iimaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente quëwëñönte wadäni, Eñënamäi quëwënapa, ante ædö cæte anguinänii.

⁷ Editabeti owæntacä inte wëñæ mänämäi quëwëñongante wëñæ dæ ä wædinque nana gæncaya picæna badinque quëwengadaimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quëwëñönte Tacadiya wodi tönö godongämæ

näni godoncabo nani godöñedë ba iinque tömengä iñömö, Wængonguï quï, ante godongantapa.

⁹ Godöñongante tömënäni, Æcänö ñöwo guiidique oguï waquï tanguingäa, ante acæte ante cædänitapa. Tömënäni cöwë nani cæi bai cædinque tömënäni ëmöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wëninque ado-
taque tadonte adänitapa.

Ayönäni, Tacadiya emöwo impa, ante adinque änäni eñëninque tömengä Awënë Wængongui täiyæ waemö oncönë guidinque ogui waqui tangantapa. ¹⁰ Waodäni tömänäni, Nöwo ogui waqui iya tangæimpa, ante yabæcönë godongämæ pöninge Wængongui ingante apænegadänimpa. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængongui nänö da pönöningä anquedo tömënanäni nani iya täimpaa gäänë tömëmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque Tacadiya, Æbänö cæquii, ante ancaï guifente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquënë,

—Tacadiya, guifënëmaï ie. Bitö Wængongui ingante apænebi eñëninque tömengä bitö änö ante do cæcampa. Bitö nänöogængä Editabeti iñömö onguifængä ingante mancæcäimpa cæbii. Mangä eñacä adinque bitö tömengä emöwo, Wäö, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wëñængä waa pöni eñacä adinque bitö watapæ tocæbiimpa. Wadäni nanguï inäni adobaï wëñængä eñacä ate tocædänimpa. ¹⁵ Wængongui incæ, Botö ayömo bitö wengä wadäni baï guiyä inämaï ñænængä pöni ingä abopa, angä beyæ waodäni adobaï tömengä beyæ ante adinque tocædänimpa. Yowepæ biinömæ incæ wapæ incæ tömengä ti nämæ tömämæ

bedämaï incæcäimpa. Wäänä cæncadë ayæ ongöñongante Wængongui Täiyæ Waemö Önöwoca incæ tömengäa pö guicæcäimpa. ¹⁶ Ayæ bitö wengä picængä badinque mäo apænecä eñëninque idægoidi nanguï inäni Wængongui gämænö poncædänimpa. ¹⁷ Ayæ Wængongui Önöwoca ingante Ediya wodi nänö ewocagai baï adobaï ewocadinque bitö wengä iñömö adocä nänö tæi piñængä baï adobaï tæi piñængä incæcäimpa. Iñinque tömengä iñömö mönö Awënë nänö ponguinö ante täno beyænte baï cædinque odömongä ate mæmpoidi wëñænäni inänite pönente waadete cæcædänimpa. Ayæ tömengä apænecä eñëninque në eñënëmaï cædäni incæ nö cæte quëwënanäni nani eñënö baï nö eñente cæcædänimpa. Mänömaï cædinque bitö wengä adocä apænecä eñente cædinque waodäni mönö Awënë nänö ponguinö ante eyepæ pöni cædinque tömengä ingante ante wänö concædänimpa. Mänömainö ante anquedo Tacadiya ingante apænegacäimpa.

¹⁸ Angä eñëninque Tacadiya wæætë anquedo ingante apænedinque,

—Iñæmpa botö nänöogænä picænä inampa. Botö adobaï picæmo imopa. Ædö cæte, Nö impa, ante eñenguimoo.

¹⁹ Añongä anquedo wæætë,

—Botö Gabodiedo ingaimo imo apa anewëë. Wængongui

weca nē ongōmo iñōmote
tōmengā iñōmō, Botō watapæ
apænedō ante bitō Tacadiya
ingante apænete pōe, ante da
pōnongā pontabopa. ²⁰ Ñōwo
iñōmō botō änō pōnēnāmaï
ïmi inte bitō babetadebi bad-
inque tededāmaï iñōmite botō
apænedō ante iinque cæbo
ba ate tedecæbiimpa, ante
anquedo Tacadiya ingante
apænecantapa.

²¹ Mänōmaï tedeyōna
wadāni, Tacadiya taquiringā,
ante wänō cōninque,
Wængonguï tæiyæ waēmō
oncōnē guidinque æiquedō
taquiringā, ante wægadānimpa.
²² Tōmengā tadinque ted-
edāmaï ingantapa. Ayæ
godōmenque tededāmaï inte
ōnompoque oo cæpo oo cæpo
cæcā adinque tōmēnāni,
Wængonguï tæiyæ waēmō
oncōnē guiite ongōninque
Tacadiya wīlmonthe bai mā
pōni adingā inte ñōwo edæ
babetadecā inte tacampa,
ante wædānitapa.

²³ Wængonguï beyæ ante
cæe, ante nāni iinque änīōnæ
ganca cædinque Tacadiya
wodi oncōnē gocantapa.

²⁴ Māniñedē ate tōmengā
nānōogængā Editabeti
yædēmadā badinque edæ
ōnompo æmæmpoque apāicā
ganca oncōnē wē womon-
gantapa. ²⁵ Tōmengā iñōmō
edæ, “Wēēnēñedē, Owæntabi
ïmipa, ante pīnāni wæbo
adinque Wængonguï botō
ïmote waadete pōnō cædinque
ñōwo wæætē, Pīnāmaï
incædānimpa, ante cæcampa,”
ante pōnēninque Editabeti

togacäimpa.

Itota eñquiringā, ante

²⁶ Editabeti ōnompo
æmæmpoque go adoque
apāicā yædēmadā nānō iñedē
Wængonguï tōmengā anquedo
Gabodiedo nāni änongā in-
gante da pōnongā pōninque
Gadideabæ Nāatadeta nāni
quēwēñōmō gocantapa.

²⁷ Godinque tōmengā
baquecā Māadiya nāni änongā
weca pongantapa. Tōmengā
ingante Awēnē Dabii wodi
pæingā Ootee, Monguïmo,
ante do äningā inongäimpa.
²⁸ Iinque anquedo Gabod-
iedo Māadiya weca pō guid-
inque tōmengā ingante,

—Wængonguï nānō nē
waadebi inte eñēe. Wængonguï
bitō ïmite waa cæcæcäimpa.
Wadāni onquiyænāni inānite
Wængonguï pōnōmenque
pōnō waa cædongā inte bitō
ïmite edæ godōmenque waa
pōni pōnō cæcā acæimpa.

²⁹ Ante tæcæ apæneyongā
tōmengā ancai guññēninque,
Quinō bai i ante botō ïmote
apænecää, ante wæcantapa.

³⁰ Wæyongante anquedo
wæætē,

—Māadiya, bitō guññēnāmaï
ïe. Wængonguï incæ edæ
bitō ïmite nanguï waadete
pōnō acampa. ³¹ Bitō ñōwo
edæ yædēmadā badinque
bitō wēñængā onguññængā
mancæbiimpa. Tōmengā eñacā
ate bitō tōmengā emōwo,
Itota ingampa, ante pe-
moncæbiimpa. ³² Tōmengā
iñōmō edæ nanguï tæi
piñænte cæcā incæcäimpa.

Īninqe tōmengā ingant-
edō ante, Æibæ pōnī
nē Quēwengā Wengā in-
gāingā ingampa, ante
apænecæimpa. Ayæ Awēnē
Wængonguī incæ tōmengā
ingante apænedinque, Bitō
Awēnē bayōmi mæmæ awēnē
odeye Dabii wodi nempo
dodāni nāni quēwengāi
baī bitō nempo adobaī
quēwencædānimpā, ante
adocā Itota ingante pōnongā
ænte Awēnē Odeye bacæcāimpā.

³³ Īninqe Aacoboidi tōmengā
nempo quēwēñōnānīte
tōmengā cōwē tōmēnāni
Awēnē Odeye incæcāimpā.
Tōmengā nānō Awēnē Od-
eye inguīmāmo ĩñōmō edæ
dæ badāmaī ingæimpā,
ante Wængonguī nānō da
pōnōningā Māadiya ingante
angantapa.

³⁴ Māadiya wæætē tōmengā
ingante,

—Botō ĩñæmpā onguiñængā
tōnō mōnāmaī inte wēñæ ædō
cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante an-
quedo wæætē edæ,

—Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Onōwoca incæ
bitō weca poncæcāimpā.
Wængonguī Æibæ Quēwēnongā
tōmengā nānō tæī piñænō
incæ wææ owo baī
cæcæcāimpā. Mānōmaī
beyæ bitō Wēñængā
Onguiñængā incæ Tæiyæ
Waēmō ēñacā ate, Wængonguī
Wēñængā ingampa, ante
pemoncædānimpā. ³⁶ Ayæ
godōmenque apænebo
ēñēe. Editabeti bitō gui-
idengā ĩñōmō picængade

pōnī ĩñongante, Owæntacā
ingampa, ante tededānitawo.
Incæte tōmengā picængadecā
incæ dobæ edæ ōnompō
æmæmpoque go adoque
apāicā yædēmadā inte
tōmengā wēñængā edæ
onguiñængā ingante ēnengampa.

³⁷ ĩñæmpā quiēmē ante
Wængonguī nānō ānōnō ante
tōmāā edæ cōwē cæcæimpā.

³⁸ Ante anquedo angā
ēñente wædinque Māadiya,
—Mōnō Awēnē beyænque
nē cæbo ĩmopa. Bitō ānō baī
Ao āmo bacæimpā.

Ante apænecā ēñēninqe
Wængonguī nānō da pōnōningā
incæ ēmō cæte wadæ
gogacāimpā.

*Editabeti weca Māadiya
ēñacce gocampa*

³⁹ Māniñedē ate Māadiya
wodi wadæ godinque
ānāmænē quingæ æidinque
Oodeabæ quēwēnāni nāni
quēwēñōmō adoyōmonque
incæ pōninqe, ⁴⁰ Tacadiya
oncōnē pō guidinque Editā-
beti ingante, Waa quēwēmi,
angantapa. ⁴¹ Māadiya

mānōmaī apænecā ēñēninqe
Editabeti wodi wengā
cæncadē ongōninqe wogæi
wogæi tocantapa. Ed-
itabeti ĩñōmō Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Onōwoca incæ
tōmengāa pō guicā ĩninqe
ædæmō pōnī ēwocacā bacan-
tapa. ⁴² Mānōmaī badinque
adocā ogæ tededinque,

—Mōnō onquiyæncabo
ĩñōmonte bitō adobique
bitō waa toquinque impā,
angantapa. Wængonguī

wamōni imōnite pōnōmenque
 waadedinque bitō imīnite
 godōmenque nanguī waade-
 campa. Bitō nē ēnēnongā
 ingante Wængonguī nanguī
 waadecā beyæ tōmengā
 adobaī tocæcāimpa. ⁴³ Botō
 ōnōmoque iñōmote bitō iñōmō
 mōnō Awēnē badā inōmi
 inte edæ botō weca quinante
 pōmii. ⁴⁴ Tæcæ edæ apænebi
 ōnōmonca ēñēñōmo botō
 cæncadē nē ongōnongā incæ
 wogæi wogæi watapæ tocā
 ae. ⁴⁵ Mōnō Awēnē bitō imite
 nānō āninō ante bitō iñōmō,
 Tōmengā cōwē cæcæcāimpa,
 ante pōnēninque bitō to-
 quinque edæ nē pōnēmi
 imitapa.

⁴⁶ Editabeti mǎnōmaī
 apæneyongā Māadiya wæætē
 āmotamīni ante baī iīmaī
 angacāimpa.

“Botō mīmōno pōnēninque,
 Mōnō Awēnē iñōmō
 edæ waa pōni mōnō
 inongā ingampa, ante
 watapæ apænebopa.

⁴⁷ Ayæ, Quēwencæbiimpa,
 ante botō imote nē
 Ængā iñongante botō
 Wængonguī ingante
 ante pōnēninque
 edæ watapæ tote
 ēwocabopa.

⁴⁸ Botō tōmengā ingante nē
 cædōmo inte ōnōmoque
 pōni iñōmote tōmengā
 wæætē botō imote waa
 acampa.

Iīncayæ nānōmoidi wææ
 iīncayæ nānōmoidi
 wææ ināni tōmānāni
 botō imotedō ante
 apænedinque,

Tōmēnā iñōmō Wængonguī
 nānō nē waadedā
 ingadāimpa, ante
 apænecædānimpa.

⁴⁹ Wængonguī nē Tæi
 Piñænongā inte botō
 imote pōnō nanguī
 cæcā beyænque edæ
 apænecædānimpa.

Tōmengā ēmōwo iñōmō
 edæ Tæiyæ Waēmō
 ēmongampa.

⁵⁰ Ayæ iīncayæ nānōmoidi
 wææ iīncayæ nānōmoidi
 wææ ināni tōmengā
 ingante guiñente
 cæyōnānite tōmengā
 wæætē waadete pōnō
 waa cæcæcāimpa.

⁵¹ Tōmengā nē tæi piñænongā
 inte tōmengā ōnompoca
 cæte baī nanguī
 cæcantapa.

Ayæ wadāni, Tōmēmoque
 waēmō imopa,
 ante ōnōwēninque pōnēnāni
 inānite tōmengā angā
 nāwæ godānitapa.

⁵² Ayæ awēnēidi nāni tæ con-
 taimpaa ongōñōnānite
 tōmengā tōmēnāni
 inānite wido cæcā
 godānitapa.

Wæætē ōnōnānique inānite
 ængō cæcā con-
 tadinque tōmēnāni
 wæætē awēnēidi baī
 badānitapa.

⁵³ Ayæ gue ænente wædāni
 iñōnānite tōmengā waa
 pōni cænguī godongā
 æninque tōmēnāni
 tōmo pōni cænānitapa.

Wæætē nanguī ēadāni
 tōmēnāni inānite

da godongä god-
inque ömæpodäni inte
godänitapa.

54 Mönö idægocabo iñömö
tömengä ingante
në cæmö iñömonte
tömengä mönö tönö
godongämæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botö pönö
waa cægainö bai adodö
cæcæboimpa, ante
pönëninque tömengä
ñowo pönö waadete
waa cæcä æmompä.

55 Abadäö wodi pæimö
iñömonte tömengä
mönö mæmæidi
inänite nänö angainö
bai cædinque,

cöwë ñimpo cædämai
inte pönö waadete
cæcampa.”

56 Ante Mäadiya wodi
ämotamini ante bai an-
gantapa. Ayæ Editabeti
weca mäa go adoque apäicä
quëwente ate ayæ ate tömengä
oncönë gogacäimpa.

Wäö ëñacampa

57 Editabeti wodi guiquënë
oo pönï ënëninque tömengä
wëñængä onguïñængä man-
gacäimpa. 58 Ayæ tömengä
guidënäni tönö godongämæ
quëwënäni iñömö, Æ mönö
Awënë wii pïngä inte Ed-
itabeti ingante ædæmö
waadete waa cæcampa, ante
tæcæ ëñëmönipa, äninque
Editabeti tönö godongämæ
togadänimpa. 59 Ayæ

adoque Wængongui itädë
go ate wëñængä ingante
æmontaique ëö togæncæ
cädäni iñömö godongämæ
pöninque tömengä wæmpo

ëmöwo bai ante, Tacadiya,
ante pemoncæ cädänitapa.
60 Cæyönänite wäänä Baa
äninque,

—Tömengä ëmöwo Wäö
ëmoncæcäimpa, ante wææ
angadäimpa.

61 Äñongante tömënäni
wæætë,

—Iñæmpa bitö guidënäni
Wäö ëmönämai. Dæ
ämönänipa.

62 Äninque wæmpocä
ingante ömö cædinque,
Æmongänö ëmonguingä ämii,
ante odömömi amönii.

63 Äñönänite tömengä
tededämai inongä inte
önompocaque odömongä ad-
inque yewæmöinta æninque
pædæ pönönäni ate tömengä
iñömö edæ, “Tömengä
ëmöwo Wäö ëmoncæcäimpa,”
ante yewæmongä ad-
inque tömänäni edæ
guïñente wægadänimpa.

64 Yewæmongä ate tömengä
önonguënëwa ñimæ cæguënëwate
bai baguënëwate ate edæ
tömengä ogæ tedinque
Wængongui ingante, Waa
pönï cæbi abopa, ante wat-
apæ edæ apæncantapa.

65 İninque mänïñömö
godongämæ quëwënäni
tönö Oodeabæ änämænë
quëwënäni tönö tömänäni,
Mänömai batimpa, ante nan-
gui tededänitapa. 66 Tededäni
ëñëninque në ëñënäni wæætë,

“İngä wëñængä iñömö
æbänö nänö baquinque edæ
pæquiringä,” ante tömänäni
godongämæ wægadänimpa.
Edæ tömengä tönö Wængongui

godongämæ cæcä in-
gacäimpa.

*Tacadiya ämotamini ante
angampa*

67 Wëñængä wæmpocä
Tacadiya guiquënë Wængonguï
Tæiyæ Waëmö Önöwoca in-
gante ëwocadinque Wængonguï
beyæ apænedinque ämotamini
ante bai apænecantapa.

68 "Mönö idægocabo Wængonguï
iñömö adocä mönö
Awënë iñongante
mönö tömengä in-
gante waa ate watapæ
apænecäimpa.

Tömengä iñömö, Botö quinäni
bate abæ tawænte
bai quëwencädänimpa,
ante tömengä do æncæ
pongä acäimpa.

69 'Önömoncawæ wææ
ëmoncate bai wææ
gom pocæcäimpa,' ante
cædinque tömengä
mönö imonte në
ænguingä ingante da
pönongä pöninque
lingä wæætë ængä
beyænque quëwëmompä.

Wængonguï ingante në
cægäingä awënë
odeye Dabii wodi
pæingä inongä inte
tömengä mänömaï
cæcä beyænque
quëwëmompä.

70 Wængonguï iñömö
tömengä beyæ në
apænegainäni tæiyæ
waëmö ingainäni
iñönänite tömënäni
tönö apænedinque,

Cöwë cæcæboimpa, ante nänö
apænegainö bai ñowo
edæ iinque cæcampa.

71 Mönö iñömö në piinte änäni
nempo ongöñömonte
tömengä,

Piinte cädänipa, ante ad-
inque mönö imonte
gä pe æmpote ö
ængä beyænque
quëwëmompä.

72 Mänömaï cædinque tömengä
mönö mæmæidi
inänite nänö an-
gainö bai cædinque
ñowo waadete pönö
cæcampa.

Ayæ, Botö pönö cæbo ate
minitö Ao ämini iinque
mönö godongämæ
wææ cæte quëwengæimpa,
ante tömengä tæiyæ
waëmö nänö angainö
ante cöwë pönëngä
inte ñowo iinque
cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadäö
wodi ingante, Botö në
Quëwëmo ingaimo inte
nöingä ämopa,
ante Wængonguï iïmainö
ante nänö pönö
cæquinö ante nö
apænegacäimpa.

74 Abadäö ëñëmi. Në
piinte cädäni nempo
wæwëñöminite botö Gä
pe æmpote ö æninque
pönö cæbo ate eyepæ bad-
inque minitö wæætë
guññänämaï inte
botö Wængonguï imo
beyæ cæcæminimpa,
ante Wængonguï në
pönö cæqingä inte
apænegacäimpa.

75 Wængonguï iñömö edæ,
Minitö tæiyæ waëmö
ëwocadinque mini
quëwenganca

botō weca nō pōnī cæte
quēwencæminimpa,
ante pōnō cæcā
ingacāimpa,” ante
wēñængā mæmpocā
Tacadiya wodi
apænecantapa.

76 Ayæ wēñængā in-
gante tōmengā iīmaī ante
godōmenque apænecantapa.

“Botō wēmi bitō imite botō
wæætē apænebo ēñēe,
angantapa.

Nē Aibæ Pōnī Quēwengā
beyæ bitō nē apænebi
inōmi imipa, ante
bitō imitedō ante
apænecædānimpa.

Mōnō Awēnē taadō pīnongæimpā,
ante bitō edæ tāno
beyænte gote baī
cædinque,

77 mōnō Awēnē quīnāni
inānite iīmaī ante
odōmonte apænecæbiimpa.

Wēnæ wēnæ mīni cædō ante
Wængonguī pōnō ñimpo
cæcā ate mīnitō iñōmō
edæ,

Tōmengā ængā beyænque
mōnō quēwenguī
impa, ante do
ēñencæminimpa, ante
apænebi ēñencædānimpa.

78 Edæ mōnō Wængonguī incæ
mōnō wēnæ wēnæ
wædōnō ante waadete
pōnō waa cædinque,

ōönædē Quēwengā ingante
mōnō weca da pōnongā
pōnīnque nænque tæcæ
tamō baī emongā
acæimpa.

79 Mānōmaī cædinque mōnō
wænguīmāmo beyæ
wēmō iñōmō awædō,

ante wæyōmonte tōmengā
ponte a ongongā ad-
inque mōnō nænque
pāmo oo tote baī
quēwēmompā.

Ayæ, Mīnitō mīni gānē
pōnente quēwenguīnō
taadonque poncæminimpa,
ante tōmengā tōō æmænte
māmongā pōmompā.”

Mānōmaīnō ante Tacadiya
wodi tōmengā wēñængā
ingante apænegacāimpa.
80 Wēñængā iñōmō do
pædinque önōwoca tæī
pīñænte ewocagacāimpa.
Idægoidi weca tōmengā
nānō ponte a ongonganca
iñōmæca quēwengacāimpa.

2

Itota ēñacampa (Māateo 1.18-25)

1 Wāō idægoidi weca
nānō pōñedē inque bayonte
awēnē Tetædo Agoto iñōmō,
Æpomīnidō imīnīi, ante acæte
ante cædinque odōmāno
ōmæ nē quēwēnāni inānite
edæ, Mīnitō emōwo tōmāmīni
yewæmoncæminimpa, an-
gacāimpa. 2 Tidiabæ
awēnē Tidēnio ingāñedē
odōmāno awēnē tāno
angā. 3 Eñēninque ado-
canque tōmengā mæmæidi
nāni quēwengāiñōmō wacā
tōmengā mæmæidi nāni
quēwengāiñōmō tōmānāni
yewæmoncæte ante edæ go
go cægadānimpa.

4 Īninque Oodeabæ Awēnē
wodi Dabii wodi pæingā
īnongā inte Ootee iñōmō
Gadideabæ Nāatadeta nāni
quēwēñōmō quēwēninque

adobaī tōmengā mæmæ Dabii wodi nānō quēwengāiñōmō Bedēē iñōmō gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootee nānōogængā inguingā Māadiya yædēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguīna guēa yewæmoncæ godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñōmō iñque pædinque ⁷ bamoncadengā incæ onguīñængā inte iīmaī ēñagacāimpa. Māniñōmō monguī incōnē iñōmō māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinque tōmēna wæætē cænēnāni cænguī oncontaidē guiyan-taidē go guīda ate Wēñængā ēñacantapa. Iñique guiyan-taidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weo-coo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguīcadedē ñō cædā oñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoōnæ woyowotæ a cōnōnānimpā. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guīnæ gongæ adinque nē aadāni ancai guīñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guīñēnāmaī imæwedāni. Mīni nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēdāni. Mīnitō tōnō inguīpoga tōmāo quēwēnāni adobaī

adode beyænque watapæ tocæminimpā. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæminimpā, ante nē Ængā baquingā iñongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nānō quēwengāiñōmō ēñacantapa. ¹² Nō impā, ante gote acæminimpā. Wēñængā ingante wāānā wīni wīni caadinque edæ cænīnāni cænguīcadedē ñō cædā ate a oñongā adinque mīnitō, Nō impā, ante ēñencæminimpā.”

¹³ Ante anquedo āñongā wadāni nanguī ināni oōnædē owodāni incæ iñontobæ tontadoidi ongōnāni baī tōmengā tōnō godongāmæ ponte a ongōnīnque āmotamīni ante baī ānīnque Wængonguī ingante iīmaī ante watapæ apænedānitapa.

¹⁴ “Wængonguī æibæ pōni quēwēnongā inte edæ ñāō apāite baī ēmongānō anguēnē.

Tōmengā inguīpoga iñōmō waadete pōnō cæcā beyænque mīni wao-cabo edæ gānē pōnenguīmīnidō anguēnē.”

¹⁵ Ante āmotamīni ante baī ānīnque anquedoidi oōnædē adodō wadæ æite godāni ate nē aawēnāni iñōmō nāni cabo tededinque,

—Mōnō Awēnē mōnō imonte apænecā mōnō ēñēnō ante, Æbānō cæcāi, ante mōnō Bedēē gote ædæmō acæimpā. ¹⁶ Ānīnque pogodo ponte

ayönäni Mäadiya tönö Ootee a ongöñöna Wēñængä iñömö cænīnāni cænguincadedē a öñongä adānitapa. ¹⁷ Iinque adinque wadæ godinque, Wēñængä æbänö ingää, ante anquedo apæ necä nāni ēñēnö ante gode ä gode ä cæte wayömö wayömö quēwēnāni inānite tededāni ēñēnānitapa. ¹⁸ Eñēninque tömänāni wæætē, Nē aawēnāni æbänö ante apænedāni, ante guiñente wædānitapa. ¹⁹ Mäadiya guiquēnē, Wēñængä æbänö ingä änānii, ante nāmā pönēē congantapa. ²⁰ Nē aawēnāni guiquēnē, Wængongui ñāö apāite bai emönongä inte pönö waa pönī cæcä æmönipa. Edæ anquedo nänö apænedö bai do cæcä amönipa, ante apænedinque eyepancadē ocæ emænte godānimpā.

Bitö Wengä, ante mæmpoda Wēñængä ingante Wængongui oncönē ænte pönapa

²¹ Ayæ, Adoque Wængongui itædē go ate æmontaique eö togængæimpā, ante idægoidi cōwē nāni cæi bai cædinque Wēñængä ingante eö togænānitapa. Ayæ Mäadiya yædēmadāmaī nänö iñedē anquedo nänö pemöninö bai āninque mæmpoda Wēñængä emöwo ante, Itota, pemongadaimpā.

²² Wäänä mänimpoönæ wepæ näate inampa, ante Mōitee wodi nänö angaimpoönæ iinque go ate tömēna, Wēñængä iñömö Wængongui Awēnē qui ingampa, ante

mönö godongæimpā, ante tömengä ingante Eedotadēē iñömö ænte gogadaimpā. ²³ Edæ, “Onguiñænāni bamoncadēnāni tömänāni tæiyæ waemö bacædānimpā, ante tömēnāni Wængongui Awēnē nempo pædæ godongæimpā,” ante Awēnē Wængongui nänö angainö ante eñēninque Mäadiya tönö Ootee do cædatapa. ²⁴ Ayæ, Equemöna nāna gæncaya, Wængongui qui, ante godongæimpā. Wii mänömaī cæte tæcæ wengä wengä pæda mēnaa inate godongæimpā. Ootee tönö Mäadiya iñömö mänömaī cædinque, Wængongui qui impā, ante mēnaa inate ænte pöninque pædæ godöna ængacäimpā.

²⁵ Mäniñedē adocanque edæ tömengä emöwo Timeönö Wængongui beyænque ante nö cædongä inte Eedotadēē iñömö quēwengacäimpā. Idægoidi wampo pönente quēwencædānimpā, ante Wængongui æyedēnö ædæmö cæquingää, ante tömengä wänö cönonte quēwēnongäimpā. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca ingante tömengä cōwē ewocacä inongäimpā. ²⁶ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca do apæ necä eñēninque Timeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænāmaī müimö quēwemoyedē mönö Awēnē Codito ingante aquimo imopa, ante do eñēningä inongäimpā. ²⁷ Nöwo iñömö Wængongui

Önöwoca angä eñëninque
tömengä Wængonguï oncö
ñænæncönë yabæcönë pö
guicantapa. Mäniñedë
Itota mämpoda iñömö
idægoidi wææ ante nani
cægainö bai cæcæte ante
cædinque Wëñængä Itota
ingante ænte pö guida.
28 Adinque Timeönö iñömö
edæ Wëñængä ingante
bæi ongonte pæ mäninque
Wængonguï ingante, Tömëmi
waa toquinque mönitö
imönite pönö cæbipa, ante
apænecantapa.

29 "Bitö Tæiyæ Awënë inömi
inte eñëmi. Bitö
imite në cæbo iñömote
bitö doyedë, Cæbo
acæbiimpa, angabi-
impa.

Ïninque bitö äninö bai ñowo
edæ ïnque cæbi adïmo
iñömote bitö ämi ate
wænte goboe.

30 Edæ bitö, Quëwencæmïnimpa,
ante
në Ænguingä ingante ñowo da
pönömi ponte eñacä do
abopa.

31 Mänömaï cædinque bitö,
Wadäni nani cabo
wadäni nani cabo
waodäni tömänäni
acædänimpa,

ante cædinque bitö në
Ænguingä ingante
ñowo da pönömi ponte
a ongongä acæimpa.

32 Idægoidi inämaï inäni
incæ tömënäni nani
cabo nani cabo incæ
edonque acædänimpa,
ante cædinque bitö
da pönömi pöninque
tömengä ñäo apäite

bai a ongongä
acædänimpa.

Ayæ möni idægocabo
iñömönite bitö,
Wëñængä ængä
beyænque botö quimïni
iñömö ñäo bai waëmö
pönï emöninque
quëwencæmïnimpa,
ante pönö cæbi abopa."

33 Ante ämotamïni ante bai
Timeönö wodi, Wëñængä
æbänö cæquiringä ingäa, ante
tedecä eñëninque Wëñængä
mämpo tönö tömengä badä
iñömö guñente wædatapa.

34 Timeönö wæætë, Mïna waa
toquinque ïngä Wëñængä
ingante æmïnapa, ante
apænedinque tömengä badä
Mäadiya ingante ïmaï ante
godömenque apænecantapa.

—Picængä badinque ïngä
Wëñængä cæcä beyænque
idægoidi pancadäniya tæ go
wæænte bai wæyönäni pan-
cadäniya wæætë ængæ gan-
tite bai quëwencædänimpa.
Wængonguï iñömö, Wëñængä
ingante ate eñencædänimpa,
ante odömonte cæyongä pan-
cadäniya wæætë adocä in-
gante godö pïinte tedecædänimpa.

35 Ante apænedinque
Timeönö iñömö Mäadiya
ingante apænecantapa.
Mänömaï bayonte, Nan-
guï inäni æbänö ante
mïmöno pönënäni, ante
edonque acæimpa. Bitö
iñömö yaëmë yete bai
wæwente ëwocacæbiimpa, ante
apænecäimpa.

36 Ayæ wadä iñömö
Wængonguï beyæ në
apænedä iñömö tömënä

ēmōwo Änä adobaï ongönantapa. Atedoidi näni cabo iñönäni adocanque Pānoedo wēnä inönä inte tömēnä picængadedä ingadäimpa. Tömengä iñömö baquecāñedē möninqe nänöogængä tönö onompo æmæmpoque go mēa wadepo quēwente ate onguĩængä guiquēnē näñe wængacäimpa.³⁷ Onquiyænä iñömö ñōwo otenta i coatodo wadepo nänö eñagainganca owæmpoinä quēwēnä inte tömēnä Wængonguĩ oncö ñænæncönē yabæcöenque cōwē quēwēninque taodāmaï inönäimpa. Itädē woyowotæ tömēnä cōwē, Wængonguĩ ingampa, ante waa cædinque Wængonguĩ ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænāmaï quēwēnä inönäimpa.³⁸ Tömēnä ñōwo eyepæ pönĩ māmö bee tēninque Itota ingante adinque Wængonguĩ ingante waa ate pönēninque apænecantapa. Ayæ wadäni, Mönitö Eedotadēē iñömö quēwēmöni iñömönite Wængonguĩ æyedēnö pönö cæcä beyæ abæ tawænte quēwenguĩmönii, ante nē wänö cönäni inänite dodä Änä iñömö Wēñængä ingante do adinä inte, Wēñængä nē Ænguingä inte do eñate pongä atabopa, ante cōwē apænedä eñengadänimpa.

Näatadeta occē emænte godänipa

³⁹ Ayæ mänü, Awēnē Wængonguĩ, Īmaï cæedäni, nänö angainö ante ĩnque cæte ate Ootee näni wencabo

Gadideabæ gocæte ante wadæ godinque Näatadeta tömēnäni näna quēwēniñömö pongadänimpa.⁴⁰ Wēñængä iñömö edæ picængä pædinque tæi piñængä bacantapa. Ayæ ocai encacä inte nanguĩ eñente bagacäimpa. Ayæ Wængonguĩ waadete pönö apænecä eñente ewocadinque tömengä nē waadete pönö cæcä ingacäimpa.

Wængonguĩ oncönē Itota gote ongongampa

⁴¹ Wodo pænta gogaiönæ bai Patowa mönö ææmæ cænguïönæ ñōwo impa, ante pönēninque idægoidi Patowa ante Eedotadēē godinque ææmæ cædönänimpa. Itota mæmpoda adobaï Patowa näni ämæ cōwē cæyedē wadepo iñö wadepo iñö Eedotadēē goda ingadäimpa.

⁴² Īninque Itota dote wadepo iñonte Wængonguĩ beyæ ante ææmæ cōwē näni cædö bai Ootee näni wencabo do gote cædänitapa.

⁴³ Ææmæ tömäa ĩnque cædinque oncönē poncæte ante taadonque pöninque mæmpoda adāmaï iñöñate Itota guiquēnē Eedotadēē iñömö ayæ quēwengantapa.

⁴⁴ Godongämæ mönö poncabo tönö pongä ĩmaingampa, ante pönēna inte taadö tömäa itädē pöninque tömēna guidēnäni weca tömēna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyöna,⁴⁵ edæ dæ angä. Ate wædinque tömengä ingante diqui mincæte ante Eedotadēē adodö ocæ emænte gogadäimpa.

46 Mēōnaa go adoōnæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængongui onco ñænæ onconē yabæconē pō guite ayōnate Itota iñōmō nē odōmōnāni weca ēñēē cōninqe, Æbānō i, Æbānō cæquī, ante angā adatapa. 47 Tōmengā apænecā ēñēninqe tōmānāni, Æ tōmengā iñōmō ocai nē encacā waa ēñengā amōnipa, ānānitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbānō i, ante ānāni ēñēninqe tōmengā wæætē nō apænecampa, ante wædinque tōmānāni guiñente wædānitapa. 48 Mæmpoda iñōmō māniñōmō pō guite ayōna Itota mānōmāi cæcā adinque guiñente wædatapa. Tōmengā badā tōmengā ingante,

—Botō Wēmi ēñēmi. Mōnatō iñōnate quīnante mānōmāi cæbii. Iñæmpa bitō wæmpo tōnō mōnatō bitō imite ante ancaa diqui diqui minte wæwentamōnapa.

49 Āñongante tōmengā wæætē,

—Mīnatō iñæmpa, Mæmpocā onconē Itota ongonguēnengā ingampa, ante ēñēnāmaī iñinatawo. Quīnante wayōmō diqui diqui mīminatawo.

50 Āñongante, Æbānō ante angāā, ante ædæmō ēñēnāmaī iñatapa.

51 Tōmengā wæætē mæmpoda mīñæ gote Nāatadeta pōninqe tōmēna nāna ānō ante cōwē ēñente cæcantapa. Wāānā guiquēnē tōmengā nānō cædinō ante

nāmā pōnēē congā ingacāimpa. 52 Itota iñōmō edæ nangui ēñengā bate pædongāimpa. Picængā bayongante Wængongui tōnō waodāni adobaī tōmengā ingante cōwē godōmenque godōmenque waadete adōnānimpā.

3

*Wāō æpænē nē guidongā
ōnōmæca quēwente apænecā
(Māateo 3.1-12; Māadoco
1.1-8; Wāō 1.19-28)*

1 Tibedio quīte wadepo tōmāmæ awēnē nānō iñōñedē Pontio Pidato wodi nāni ānongā adoyedē Oodeabæ awēnē iñongante Edode wæætē Gadideabæ awēnē iñongāimpa. Adoyedē iñōmō Edode wodi nānō tōniñacā Pedipe Itodeabæ Todacōnitebæ awēnē iñongā Ditāniato wodi adoyedē Abidēniabæ awēnē iñongāimpa. 2 Mānimpodāni māniōmæ awēnēidi iñōnāni Ānato wodi tōnō Caiapato wodi adoyedē, Wængongui quī, ante nē godōna ñænæna pōni iñōna iñōnaimpā. Tōmēna nāna iñōñedē adoyedē edæ Tacadiya wodi wengā Wāō ingante ōnōmæca iñōmō ayæ quēwēñongante Wængongui apænecāimpa. 3 Wāō wodi iñōmō Oododānonga ōmaaque go tōmāo cægōninqe iīmaī apænecā ēñēnānitapa. Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante ocæ ēmænte Wængongui gāmānō pōedāni. Ayæ, Wēnæ wēnæ botō cædinō ante Wængongui pīnāmaī inte pōnō ata cæpocā

quëwëmopa, ante edonque acæimpa, ante odömöninque æpænë guiedäni, ante Wäö angacäimpa. ⁴ Mänömaï cædinque Wængonguï beyæ në apænegaingä Itaiya wodi iïmaï ante nänö yewæmonte apænegaïnö bai Wäö adobaï cægacäimpa.

“Adocanque önömæca
ongöninque iïmaï
ante yedæ tedecä
ëñencädänimpa.

‘Awënë nänö ponguïnö ante tee monte bai cædinque, taadö töinö pinonte bai cæedäni.

⁵ Onquiyabo incæ änanquidi incæ, Mæmö pönï bacæimpa, ante ææ wocæimpa.

Biyönæ iñömö tee möninque mæmö pönï badongæimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongæimpa.

Wënæ wënæ iñonte wainö pönï taadö badongæimpa.

⁶ Taadö mänömaï mæmö pönï ba ininque tömämæ quëwënäni incæ, Wængonguï pönö ængä beyænque mönö quëwenguïnö impa, ante edonque acædänimpa, ancæcäimpa.

⁷ Ante yewæmonte on-gompa cæminii, ante Wäö wodi æpænë guicæte ante pönäni nanguï inäni iñönänite iïmaï angantapa. “Minitö iñömö täntæ pæimïni bai inte në babæ cæmïni ininque edæ ëñenguënë quëwëmïni. Wængonguï nänö piïnte panguïmämo ante edæ,

Wænompadäni, ante æcänö äna ëñëninque mïnitö wodii winonte pömïni. ⁸ Wængonguï Awënë gämænö mïnitö ocæ ëmænte poncæ cæmïnitawo. Nö nö pömïni ininque edæ në ocæ ëmænte pönäni wainca incate bai waa cædäni bai mïnitö iñömö edæ adobaï waa cæedäni. Minitö nämæneque pönëninque, ‘Mönitö mæmæ Abadäo wodi pæimöni imöni beyænque Wængonguï mönitö imönite waa acæcäimpa,’ ante nämä wææ ancæ cæmïnitawo. Iñæmpa Wængonguï angä bai Abadäo wodi pæimïni mïni inö bai dicacoo incæ dobæ adobaï bacædönii apa änewëmïni. ⁹ Awæ iñömö wainca incadämaï i ininque edæ do yete gongapamö iya tangæimpa. Awæ yecæte ante awænca eyewanæænäni bai Wængonguï nänö panguïmämo iñömö edæ oo pönï pö apa quëwëmïni,” ante Wäö apænegacäimpa. ¹⁰ Angä wædinque godongämæ ongönäni pancadäniya wæætë,

Mänömaï i ininque æbänö cæquënëmöni imönii. ¹¹ Äñönänite Wäö,

—Weocoo mencooga në ðangä iñömö weocoo ömaacä ingante adocooque godongä æncæcäimpa. Cænguï në ëacä adobaï cænguï ömæpocä ingante godongä æncæcäimpa, angantapa. ¹² Ayæ odömäno awënë nänö äninta në ænäni guiquënë adobaï æpænë guicæte ante pöninque Wäö ingante änänitapa.

—Në odömömi ëñëmi.

Mönitö iñömö æbänö cæquënëmöni imönii. ¹³ Añönänitawæncata incæ ædö cæte ñi tömengä wæætë,

—Minitö awënë, Mänimpota, ante nänö änimpota ante wadäni inänite ämini pædæ pönönäni eyepæ æninque minitö wæætë, Tömëmöni qui, ante godömenque änämaï iedäni, angantapa. ¹⁴ Ayæ tontadoidi adobaï tömengä ingante,

—Mönitö guiquënë æbänö cæquënëmöni imönii.

Añönänite Wäo wodi iïmaï angantapa.

—Minitö wacä tömengä nänö godonte æinta ö æncæte ante pæmënänämaï iedäni. Ayæ wacä wënæ wënæ cædämaï iñongante minitö, Wënæ wënæ cæbitapa, ante babæ wapiticæ änämaï iedäni. Ayæ minitö cædi beyæ minitö awënë eyepæ pönongä æninque piyænë cæte godömenque æinente wædämaï iedäni, angantapa.

¹⁵ Añongante godongämæ ongönäni iñömö, Wængongui doyedë, Codito ponguingä, ante nänö në angaingä iñömö edæ iingä Wäo wabänö iïmaingampa, ante önöwënenque pönänäni inte edæ, Wäo æbänö cæquingä, ante acæte ante a ongönänitapa. ¹⁶ Wäo wæætë tömänäni inänite apænedinque, “Botö guiquënë näwangä minitö iminite æpænë guidömo guimäni. Iincayæ ate në Ponguingä guiquënë tömengä iñömö näwangä ñænængä pöni iñongante botö guiquënë

guiyämö inömo inte tömengä awæncata incæ ædö cæte ñi cæquimoo. Tömengä iñömö minitonga gonga bæcote bai cædinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante edæ da pönongä æncæminimpa. ¹⁷ Waocä, Todigo tömëmö wati wati tænoninque botö tænoniñömö önömancaque baquinque botö waiña tömämö oncönë da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo ewengampa. Waocä mänömaï wo ewencæte ante timpodæ næængä bai mönö në Ponguingä iñömö adobaï oo pöni apænte ancæcäimpa. Edæ waëmö inäni inänite apænte æninque tömengä ontapocoo bai inäni inänite gonga cöwë bæcöyömö iya tangä gonte wæcædänimpa.”

¹⁸ Mänömaïnö äninque Wäo wodi godömenque wade wade apænedinque tömënäni inänite, Ämo eñëmäimäni, angacäimpa. Ayæ, Codito ingantedö ante watapæ apæneca eñengadänimpa. ¹⁹ Incæte tömengä pancabaa Awënë Edode ingante, Bitö tönïñacä nänöogængä Edodiya ingante mömii, ante püinque Edode nänö wiwa cædinö ante tömänö ante piingä adinque, ²⁰ Edode wodi guiquënë godömenque wiwa cædinque Wäo ingante tee möneca wægacäimpa.

*Itota æpænë guicampa
(Mäateo 3.13-17; Mäadoco
1.9-11)*

21 Mänii Wäo tömänäni
 inänite æpænē nänö guidōñedē
 Itota ingante adobaī
 guidongā guiicantapa. Gui-
 ite ate Wængongui ingante
 apæneyongā öönæ wi
 ænete bai bayonte edæ
 22 Wængongui Tæiyæ Waëmö
 Öñowoca equemö wææ con-
 tate bai tömengäa edonque
 pönī wææ guicä ate öönædē
 apænedinque,

—Bitö botö Wëmi botö
 nē waadebi imipa. Bitö
 imite waa adinque waa to-
 bopa, ante öönædē apæneca
 eñengacäimpa.

Itota nänö mæmæidi
(Mäateo 1.1-17)

23 Todëinta wadepo nänö
 eñagaiñedē iinque bayonte
 Itota mänīñedē täno cæcä
 ingacäimpa. Tömengä in-
 gante nē pæpogadongä iñömö
 Ootee iñongante wadäni, Itota
 wæmpocä ingampa, ante
 pönënönänimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ
 Edii wodi ingacäimpa.

24 Edii wodi mæmpo wææ
 Mäatato,

Mäatato wodi mæmpo wææ
 Debii,

Debii wodi mæmpo wææ
 Mëedequi,

Mëedequi wodi mæmpo wææ
 Cäna,

Cäna wodi mæmpo wææ
 docä Ootee wodi in-
 gacäimpa.

25 Mänii docä Ootee wodi
 mæmpo wææ Mäatatia,
 Mäatatia wodi mæmpo wææ
 Ämoto,

Ämoto wodi mæmpo wææ
 Näacö,

Näacö wodi mæmpo wææ
 Etedi,

Etedi wodi mæmpo wææ
 Näagai ingacäimpa.

26 Näagai wodi mæmpo wææ
 Mäato,

Mäato wodi mæmpo wææ
 docä Mäatatia,

docä Mäatatia wodi mæmpo
 wææ Tëmei,

Tëmei wodi mæmpo wææ
 Ooteco,

Ooteco wodi mæmpo wææ
 Oodaa ingacäimpa.

27 Oodaa wodi mæmpo wææ
 Owäna,

Owäna wodi mæmpo wææ
 Deta,

Deta wodi mæmpo wææ
 Dodobabedo,

Dodobabedo wodi mæmpo
 wææ Tadatiedo,

Tadatiedo wodi mæmpo
 wææ Nëedi in-
 gacäimpa.

28 Nëedi wodi mæmpo wææ
 docä Mëedequi,

docä Mëedequi wodi mæmpo
 wææ Adi,

Adi wodi mæmpo wææ Cotäö,
 Cotäö wodi mæmpo wææ

Edëmadäö,
 Edëmadäö wodi mæmpo wææ

Ede ingacäimpa.

29 Ede wodi mæmpo wææ
 Ootowee,

Ootowee wodi mæmpo wææ
 Ediyedede,

Ediyedede wodi mæmpo
 wææ Oodii,

Oodii wodi mæmpo wææ
 docä Mäatato in-
 gacäimpa.

30 Mänii docä Mäatato wodi
 mæmpo wææ docä De-
 bii,
 mänii docä Debii wodi
 mæmpo wææ Timeönö,
 Timeönö wodi mæmpo wææ
 docä Oodaa,
 docä Oodaa wodi mæmpo
 wææ wacä docä
 Ootee,
 mänii docä Ootee wodi
 mæmpo wææ Öönäö,
 Öönäö wodi mæmpo wææ
 Ediyaquimö in-
 gacäimpa.
 31 Ediyaquimö wodi mæmpo
 wææ Mēedeä,
 Mēedeä wodi mæmpo wææ
 Mēna,
 Mēna wodi mæmpo wææ
 Mäatata,
 Mäatata wodi mæmpo wææ
 Näatäni ingacäimpa.
 32 Näatäni wodi mæmpo wææ
 Awēnē Dabii,
 Awēnē Dabii wodi mæmpo
 wææ Yæte,
 Yæte wodi mæmpo wææ
 Obedo,
 Obedo wodi mæmpo wææ
 Boodo,
 Boodo wodi mæmpo wææ
 Täna,
 Täna wodi mæmpo wææ
 Näatöo ingacäimpa.
 33 Näatöo wodi mæmpo wææ
 Äminadabo,
 Äminadabo wodi mæmpo
 wææ Adämii,
 Adämii wodi mæmpo wææ
 Adöni,
 Adöni wodi mæmpo wææ Et-
 edöo,
 Etedöo wodi mæmpo wææ
 Pade,

Pade wodi mæmpo wææ
 wacä docä Oodaa
 ingacäimpa.
 34 Mänii docä Oodaa wodi
 mæmpo wææ Aacobo,
 Aacobo wodi mæmpo wææ
 Itæca,
 Itæca wodi mæmpo wææ
 Abadäö,
 Abadäö wodi mæmpo wææ
 Tade,
 Tade wodi mæmpo wææ
 Näacodo ingacäimpa.
 35 Näacodo wodi mæmpo wææ
 Tedogo,
 Tedogo wodi mæmpo wææ
 Dagao,
 Dagao wodi mæmpo wææ
 Pedego,
 Pedego wodi mæmpo wææ
 Eebedo,
 Eebedo wodi mæmpo wææ
 wacä docä Täna in-
 gacäimpa.
 36 Mänii Täna wodi mæmpo
 wææ Cainäö,
 Cainäö wodi mæmpo wææ
 Adapacadæ,
 Adapacadæ wodi mæmpo
 wææ Temö,
 Temö wodi mæmpo wææ
 Docä Nöwee,
 Docä Nöwee wodi mæmpo
 wææ Nämeco in-
 gacäimpa.
 37 Nämeco wodi mæmpo wææ
 Mäatotadëö,
 Mäatotadëö wodi mæmpo
 wææ Ënoco,
 Ënoco wodi mæmpo wææ
 Aadedo,
 Aadedo wodi mæmpo wææ
 Mäadadede,
 Mäadadede wodi mæmpo
 wææ wacä docä
 Cainäö ingacäimpa.

38 Docä Cainäo wodi mämpo
 wææ Ënoto,
 Ënoto wodi mämpo wææ
 Teto,
 Teto wodi mämpo wææ
 Adäo,
 Adäo wodi ingante nē
 badongaingā iñömō
 edæ mönō Mæmpo
 Wængonguī inongā
 ingacäimpa. Mäninäni
 iñömō edæ Itota
 mæmæidi ingadänimpa.

4

*Itota wēnæ wēnæ
 cæcæcäimpa, ante wēnæ
 cæcampa*

(Mäateo 4.1-11; Mäadoco
 1.12-13)

¹ Mänī Oododänonga
 quēwēninque Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Önöwoca
 ingante ædæmō ewocacä
 inongā inte Itota iñömō wadæ
 gocantapa. Goyongante
 Wængonguī Önöwoca tömengä
 ingante önömæca ænte mäocä
 gogacäimpa. ² Godinque
 coadenta eönæ mänimpoönæ
 quēwēñongante wēnæ awēnē
 pōninque, Wēnæ wēnæ cæe,
 ante ancaa cædongäimpa.
 Itota iñömō mänimpoönæ
 cænāmaī iningā inte edæ
 iinque bayonte gæwænte
 wæcantapa. ³ Adinque wēnæ
 awēnē tömengä ingante,

—Bitō nāwangä Wængonguī
 Wēmi inōmi inte dica incæ
 päo ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante,

—“Cæntedō quēwengui i.
 Iñæmpa Wængonguī nänō
 apænedō ante tömānō ante
 eñente quēwengæimpa,”

ante yewæmonte ongō apa,
 äninque Itota edæ Baa an-
 gacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante on-
 quiyaboga ænte mæicä
 æite ongōñongante wēnæ
 awēnē wæætē inguipoga
 awēnē odeyeidi ömæ tömäo
 ongōñömæ adoyömō a on-
 gonte bai adotedæ odömongä
 acantapa. ⁶ Odömongä ayon-
 gante Itota ingante äninque
 wēnæ awēnē wæætē,

—Awēnēidi waincönē pōni
 ongōninque waëmoncooga
 mongæninque tæi piñæninque
 tömēnäni nempo quēwēnäni
 inänite nanguī änäni eñente
 do cædänipa, ante abii.
 Tömēnäni waēmō pōni
 nāni emömāmo ante æcänō
 emonguingäa, ante, Tæi
 piñænte nāni enempodō ante
 æcänō empoquingäa, ante,
 botō iñömō edæ do ænte
 enempogaïmo inte tömēmoque
 nē ämo inte godömo ænänipa.
 İinque bitō imite, Bado,
 godömo æe, ämopa. ⁷ İinque
 bitō mänincoo æncæte ante
 botō weca ædæ wææninque,
 Tatänabi bitō Wængonguī bai
 inōmi imipa, ämi adinque
 botō wæætē, Bado, bitō
 tömämæ Awēnē babipa, ante
 edæ pönōmo æmaïmipa, ante
 wēnæ awēnē änewengantapa.

⁸ Angä eñëninque Itota,

—İimaï ante yewæmongatimpa.
 “Awēnē Wængonguī weca
 ædæ wæænte tömengä in-
 gante apænedinque, Bitō
 adobique Wængonguimi
 imidō anguēnē, ante wat-
 apæ apæ necæbiimpa. Ayæ,
 Wængonguī beyænque

cæcæbiimpa," ante wææ
yewæmonte ongö apa
quëwëë, ante Itota an-
gacäimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota in-
gante Eedotadëë ænte mäocä
goyongante Wængonguï
oncö ñænæ oncömäa ænte
mæicä æicantapa. Æite
nä gongæñongante wënæ
awënë wæætë, Bitö näwangä
Wængonguï Wëmi ïmipa,
ante acædänimpa, ante bitö
to wæibäwe.

¹⁰ Äninqe
wënæ awënë godömenque
apænedinqe, "Ïmaï ante do
yewæmonte ongompa,
Bitö ïmite wææ aacædänimpa,
ante cædinque

Wængonguï tömengä an-
quedoidi ïnänite da
pönongä

¹¹ pöninqe bitö ïmite ïñæ
æmpodäni ïninqe,
bitö dicaa tee tëwadämaï
incæbiimpa,"

ante yewæmongatimpa
cæbii.

¹² Äñongä Itota wæætë,

—Ïñæmpa ïmaï ante in-
gatimpa. "Bitö, Mönö Awënë
Wængonguï æbänö cæquingäa,
ante acæte ante cædämaï
incæbiimpa. Æñänämaï

cæbo incæte edæ mönö
Awënë Wængonguï botö ïmote
cöwë wææ aaqingä, ante
acæte ante wënæ wënæ
cædämaï incæbiimpa," ante
wææ yewæmonte ongö apa
änewëë, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate
wënæ awënë incæ, Itota
wënæ wënæ cæcæcäimpa,
ante nänö änewënö ïninqe
cædinque ïncayæ ate nänö

ponte cæquinque edæ wadæ
gogacäimpa.

*Gadideabæ godinque Itota
täno cæcampa*

(Mäateo 4.12-17; Mäadoco
1.14-15)

¹⁴ Itota ïñömö Wængonguï
Önöwoca nänö tæï piñænö
ëwocadinque Gadideabæ
adodö pongacäimpa. Do
pongäimpa, ante adinque
wadäni wayömö gode ä gode
ä cædäni ëñengadänimpa.
¹⁵ Tömengä ïñömö mäniömæ
wayömö wayömö godinque
tömënäni nänö odömöincönë
go guiite go guiite cædinque
odömönte apæncä adinque
tömänäni, Waa pönö odömönte
apæncäimpa, ante tede-
gadänimpa.

*Näatadeta ïñömö ponte
Itota apæncäimpa*

(Mäateo 13.53-58; Mäadoco
6.1-6)

¹⁶ Wæætë Näatadeta
tömengä nänö pægaiñömö
pöninqe tömënäni guëmanguïönæ
ñonte Itota nänö cöwë cæi
bai ñöwo cæcantapa. Ood-
eoidi Wængonguï apæncä
nänö ëñente yewæmongainta
ate odömöincönë go guid-
inque tömengä mäninta ate
apæncæte ante ængæ gan-
ticä. ¹⁷ Adinque tömengä in-
gante Itaiya wodi Wængonguï
beyæ nänö yewæmongainta
pædæ pönönäni ægantapa.
Æninqe, Mäniñömö
yewæmonte ï, ante ñi
cæpote adinque, Ïmaï
yewæmonte ongompa, ante
apæncäntapa.

¹⁸ "Wængonguï Awënë
Önöwoca botonga pö

guicä ate botö tömengä
ingante ewocabopa.

İninqe tömengä botonga
gao cæte bai cædinque
tömengä nänö tæi
piñæmämo da pönöninge
botö imote angantapa.

Bitö ömaadäni wæwänäni
inänite Wængongui
Awënë waa pönö
cæcæcäimpa, ante
watapæ apænebi
ëñcædänimpa, an-
gacäimpa.

Në tee mönete bai wædäni
inänite bitö, Wængongui
pönö wi ænecä
beyænque minitö abæ
tawænte gocæminimpa,
ante godö apænebi
ëñcædänimpa.

Në babetamönäni inänite,
Minitö wæætë waa
acæminimpa, ante bitö
godö cæcæbiimpa.

Piinte cædäni ate wæwente
quëwëñönänite bitö
wæætë gä pe æmpobi
abæ tawænte bai
gocædänimpa.

19 Ayæ, Wængongui Awënë
nänö waadete cæquinepo
do batimpa, ante
apænebi

ëñcædänimpa, ante
Wængongui botö imote
do da pönongä pömo
ïmpa.”

20 Ante Itaiya wodi nänö
yewæmongainta adinque
adodö nä nä capodinque
mäniñömö në cæcä ingante
pædæ godöninge Itota tæ
contacantapa. Mänömaï
cæcä adinque tömënäni näni
odömöincönë në ongönäni

tömänäni tömengä ingante
cöwä adänitapa. ²¹ Ayönänite,

—Wængongui botö imotedö
ante apænecä ëñëninque
näni yewæmongainö bai
ñöwoönæ ëñëñömöni edæ do
linque ba aminipa.

²² Ante apænecä ëñëninque
tömänäni, Tömengä nan-
gui waadete pönö tede-
campa, ante apænedinque
tömengä ingante waa ad-
inque guiñente wædänitapa.

—İngä iñæmpa Ootee
wengä imaingä inte bamönengæ
mänömaï cæcampa, ante
awædö, ante nänö caboque
tededänitapa.

²³ Mänömaï ante wæyönänite
Itota tömënäni nänö pönönö
ante önöwënenque ëñëninque,

—Botö imote apænedinque
minitö, “Bitö dotodo bai inömi
inte nämä incæ cæte waa
babäwe,” ante dodäni nänö
angainö bai ante tedemini
awædö. Ayæ, “Capënaömö
iñömö bitö waa cæbi ad-
inque tededäni ëñëmönipa.
Mäniñömö bitö cædinö bai
tömëmi ëñagaiñömö adobai
wii cæbii,” ante wämöni
abopa.

²⁴ Äninqe Itota godömenque
apænedinque,

—Nawangä ämpa. Wængongui
beyæ në apænecä iñömö
tömengä quëwëniñömö
ponte apæneyongante, Wii
ëñëinë wædö, ante Baa
änänipa. ²⁵ Nawangä edæ
ämo ëñëedäni. Docä Ediya
wodi quëwengäñedë mëa go
adoque wadepo ayæ tæcæ
wadepo iñönte tömënäni
ömæ tömäo nänö gæwænte

wægaimāmo baquinque
 cōönæ cædāmaī ingatimpa.
 Māniñedē Idægobæ iñōmō
 owæmpoināni nanguī ināni
 quēwēñōnānite, ²⁶ tōmēnāni
 weca Ediya ingante da
 godōnāmaī inte Wængonguī
 wæætē edæ, Bitō Tidōō
 eyequeī gote Tadezata iñōmō
 quēwengā owæmpoingā
 weca goe, angā gogacāimpa.
²⁷ Adobaī Wængonguī beyæ
 nē apænegaingā Editeo
 wodi quēwengāñedē Idægobæ
 æmontai nē baadāni nanguī
 ināni iñōnānite Wængonguī
 tōmēnāni inānite wadæ
 caadāmaī inte wæætē edæ
 Tidiabæ quēwengā Nāāmāō
 ingante wadæ caacā waintai
 baagacāimpa.

²⁸ Ante Itota apænecā
 ēñēninque mānincōnē
 ongōnāni tōmānāni pīinte
 āināni badānitapa. ²⁹ Āināni
 badinque tōmengā ingante
 tōmēnāni nāni quēwēñōmō
 yabæ inō wido cædānitapa.
 Ayæ tōmēnāni nāni mænonte
 quēwenquidi tōmāne ænte
 māō godinque tōmēnāni,
 Bæ tamō guidōmēmæ tæ
 wææncæcāimpa. ³⁰ Ante
 cæyōnāni, Itota iñōmō
 tæcæguedē godinque aamō
 cæte wadæ gogacāimpa.

*Itota angā ēñente wēnæ
 incæ tao gopa
 (Māadoco 1.21-28)*

³¹ Wadæ godinque Ga-
 dideabæ Capēnaōmō nāni
 quēwēñōmō pōninque Itota
 tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ
 bayonte tōmēnāni inānite
 odōmonte apænecā ēñēnānitapa.

³² Ēñēñōnāni tōmengā nāmā
 tæi pīñæninque nē angā
 inongā inte nō odōmonte
 apænecā ēñente wædinque
 tōmēnāni, Æ tōmengā iñōmō
 nō pōni odōmonte apænecā
 ēñēmōnipa, ante wædānitapa.

³³ Māniñedē edæ onguīñængā
 wēnæ wentamō ēwocacā tōnō
 nē quēwengā iñōmō tōmēnāni
 odōmōincōnē a ongōninque
 iñontobæ yedæ ante aa
 pecantapa.

³⁴ —Quīmæ quēwēē. Bitō
 Itota Nāatadeta quēwēnīmi
 inte quīnante mōnatō weca
 pōmii. Mōnatō imōnate edæ
 æmæwo wido cæcæte ante
 wabānō pōmitawo. Bitō
 æmōmidō imii, ante botō do
 atabopa. Bitō Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Wēmi inōmi
 imipa, ante edæ do ēñēmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota
 wææ āninque,

—Apocænē quēwenguēnē
 tedewēē. Waocā baōnē
 quēwēnōmi inte edæ tao
 gobāwe.

Angā ēñēninque wēnæ
 guiquēnē tōmānāni ayōnāni
 waocā ingante māō tæ
 gotodō go wææñongante
 tōmengā baonga wēnæ wēnæ
 cædāmaī inte tao gotapa.
³⁶ Itota angā wēnæ tao gocā
 adinque tōmānāni guīñente
 wædinque nāmāneque teded-
 inque,

—Tōmengā æbānō cæte nē
 angā ingāā. Iñæmpa nē
 angā inongā inte tōmengā
 tæi pīñæninque wēnæidi nē
 wentamō ēwocadāni inānite
 angā tao godāni awædō.

³⁷ Ante pönente wædinque tömënäni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque mäniömæ tömäo gode ä gode ä cædäni ëñngadänimpa.

Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä
(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸ Mänü tömënäni odömöincönë ongonde apænedinque Itota tao godinque Timönö oncönë go guicantapa. Go guiiyongante wadäni, Timönö nänöogængä wäänä iñömö nangui daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii, änäni. ³⁹ Eñëninque Itota tömengä weca go gongæninque daicawo inte piinte bai äninque, Idæwaa impa, angä dæ batapa. İninque tömengä gancæ badinque ængæ gantidinque tömënäni beyæ Cæcantapa.

Nantate wæwënäni inänite Itota cæcä waa badänipa
(Mäateo 8.16-17; Mäadoco 1.32-34)

⁴⁰ Nænque gäwadecæ bayonte nantate wæwënäni inänite Itota weca ænte pönäni adinque tömengä wacä ingante wacä ingante godö gampocä ate tömënäni waa badänitapa. ⁴¹ Ayæ waodäni nangui inäni baönë wënæidi quëwëñönänite Itota angä ëñëninque tao godinque,

—Bitö Wængongui Wëmi inömi imipa, ante Yæ änänitapa.

İninque Itota, Botö Codito inömo imopa, ante do ëñënanipa, ante wædinque wënæidi inänite, Apocænë

imæwedäni, ante edæ wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömöincönë go guiite apæncä
(Mäadoco 1.35-39)

⁴² Ayæ baänæ ate Itota wayömö önömæca gocantapa. Gocä adinque wadäni tömengä ingante ante diqui diqui minte tömengä weca do pöninque, Mönitö imönite ëmö cæte godämaï incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædänitapa. ⁴³ Ate wædinque tömengä wææ äninque,

—Botö, Wængongui Awënë Odeye nempo watapæ quëwenguinö angüenë, ante cöwë apænequënëmo imopa. Wængongui, Mänömainö ante apæncæbiimpa, ante botö imote da pönongä pönimo inte botö tömänäni quëwëñömö gote apænequënëmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tömënäni odömöincönë go guii go guii cædinque Itota apæncä ëñngadänimpa.

5

Gæyæ nangui pönü dadöwënänipa

(Mäateo 4.18-22; Mäadoco 1.16-20)

¹ Ayæ Itota Guënetadetepæ wedeca gote ongöninque Wængongui nänö apænedö ante apæncantapa. Eñencæte ante cædinque nangui inäni godongämæ pö goto ongonte ëñëë congadänimpa.

² Apæncä ëñëñönäni tömengä gomö ayongä gæyæ në dadöwënäni dicamöñæ yamoncæte ante ti wææninque

tömēnāni nāni ti wææ
godimpo mēa wipo gāwapæ
wedeca ōmædempo wāi wocæ
acantapa. ³ Adinque Itota
adoque wipodē Timōnō
wipodē guidinque tōmengā
ingante, Tæcæpæno gāmænō
eyequei wo go wāi wocæe,
angā gā go wāi wocængā
īnīnque Itota tæ contate
tömēnāni inānite odōmonte
apænecā ēñēnānitapa.
⁴ Tömēnāni inānite īnīnque
apænedinque Timōnō in-
gante,

—Bitō wipo tæcæpæno
godōmenque ænte gobi ate
mīnitō dicamōñæ wo gui-
todonte gæyæ dadonte
æncæmīnimpa.

⁵ Āñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā
woyowotæ gæyæ dadoncæte
ante dicamōñæ ancaa gui-
todōñōmōni wīi datapa.
Incæte bitō āmi beyænque
botō Ao ante cæcæboimpa.

⁶ Ante māo guitodōñōnāni
gæyæ nanguī pōnī da ate
dicamōñæ wodo wægo ten-
gatimpa. ⁷ Īnīnque Timōnōidi
wa wipodē ongōnāni ponte
godongāmæ æncædānimpa,
ante ōmō cædāni adinque
wa wipo ænte pōnāni ate
gæyæ mēa wipodē eyede
pōnī ñōnōnāni ate wipo ēmā
guiicæ cætimpā. ⁸ Īnīnque,
Itota angā beyænque gæyæ
nanguī pōnī æmōnipa, ante
adinque Timōnō Pegodo
īñōmō Itota ōnōwa gāānē ædæ
wæænīnque,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ
wēnæ entawēmo īñōmote bitō

waēmō pōnī entawēmi inte
nānēnē goe, angacāimpa.

⁹ Ante guñēnte wæyongante
nē dadōwēnāni wadāni
adobai, Æbānō cæte nan-
guī pōnī gæyæ dadonte
æmōō, ante wædinque ancai
guñēninque Timōnō tōnō
godongāmæ wædānitapa.
¹⁰ Ayæ Timōnō tōnō
godongāmæ gæyæ nē
dadōwēna Tebedeo wodi
wēna Tantiago tōnō Wāō
adobai guñēnte wægadaimpa.
Īnīnque Itota īñōmō Timōnō
ingante,

—Guñēnāmaī incæbiimpa.
Gæyæidi gæte bitō æmaī
bitō īncayæ ate waodāni
inānite gæte bai cædinque
apænebi ēñēninque ponte
quēwencædānimpa.

¹¹ Angā ēñēninque wipo
ēmōnaiya ænte māmō ñā
cæcadodinque tōmēnāni
māincoo tōmancoo edæ ēmō
cædinque edæ Itota miñæ
wadæ gogadānimpa.

*Nē baadingā ingante Itota
wadæ caacampa*

*(Māateo 8.1-4; Māadoco
1.40-45)*

¹² Īncayæ ate Itota
wadāni nāni quēwēñōmō
gote quēwēñongante wacā
cōwē baate ēñawēnongā
inte tōmengā weca ponte
guidōmēmæ ædæ wæænīnque
angantapa,

—Awēnē, bitō Ao āmi inte
wadæ caabi īnīnque botō
waintai baabaīmopa.

¹³ Āñongā Itota pædæ
wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai
baacæbiimpa.

Ante tæcæ añongä
ñömæintai nänö eñadintai
edæ dæ baadinqe tōmengä
waintai do baacantapa.
14 Ìninqe Itota tōmengä
ingante,

—Eñēmi. Bitō wain-
tai baadimi inte wadāni
inānite māo apænedāmaī ie.
Wæætē, Nāwangä impa, ante
acædānimpā, ante cædinque
bitō, Wængonguī quī, ante
nē godongä weca tōingä god-
inque waintai bitō baadintai
odōmōmi ædæmō acæcāimpā.
Ayæ Mōitee wodi wææ
ante nänö angaincoo bai
ænte pōninqe bitō waintai
bitō baadi beyæ ante edæ,
Wængonguī quī, āninqe
nē godongä ingante pædæ
godōmi æncæcāimpā, ante
wææ angantapa.

15 Wææ angä incæte, Itota
mānōmaī cæcampa, ante
nanguī gode ä gode ä cædāni
eñēninqe nanguī ināni Itota
apænecā eñencæte ante ayæ
tōmēnāni nāni caate wædō
waa bacæte ante goto pō
goto pō cægadānimpā. 16 Itota
iñōmō wantæ wantæ iñō
önōmæca nānēnē godinque
Wængonguī ingante wæætē
wæætē apænegacāimpā.

*Nē cōmäingä ingante Itota
angä dao dao gocampa*

(Māateo 9.1-8; Māadoco 2.1-
12)

17 Ayæ adobaī iimō iñō
iimō iñō Itota cōwē odōmonte
apænegacāimpā. Māniñedē
oodeoidi nāni wææ angainō
ante nanguī adinque nē
eñēnāni iñōmō nē odōmōnāni
inōnānimpā. Wadāni adobaī,
Mōnō wææ angainō ante

eñente cæcæimpā, ante
nanguī änāni guiquēnē Padi-
teoidi nāni änāni inōnānimpā.
Ìninqe Itota māniñedē
odōmonte apæneyongä
māniñāni nē odōmōnāni tōnō
Paditeoidi iñōmō Gadide-
abæ nāni quēwēñōmō ta
Oodeabæ nāni quēwēñōmō
ta pōninqe ayæ Eedotadēē
iñōmō ta pōninqe Itota
weca pōninqe tæ contate
a ongōnānitapa. Māniñedē
wadāni wa wa badinque
wēnæ wēnæ inte wædāni
iñōnānite Itota iñōmō Awēnē
Wængonguī nänö tæi piñænō
entawēninqe nanguī cæcā
waa badōnānimpā. 18 Ìninqe
wadāni nē cōmäingä nänö
mōimpataa æmætæ æmætæ
bæi ongonte nææninqe,
Itota weca ænte manguī ñō
cæcæimpā, ante pōnānitapa.

19 Ponte ayōnāni wadāni
eyede pōni goto ongōnāni
adinque nē ænte māmō
pōniñāni iñōmō, Ædō cæte
guiquī. Ante wædinque
oncōmāa inō æidāmæ
mæi æidinque dai bæte
mænōniñōmō epæ cædāni
ompite gongæñō tōmēnāni
cōmäingä mōimpataa bæi
ongōninqe tōmengä ingante
godongāmæ ongōnāni weca
tæcæguedē Itota weca pædæ
wæænōnāni ongongantapa.
20 Mānōmaī cædāni adinque
Itota, Nāwangä wede pōnente
cædānipa, ante adinque,

—Æmigo, wēnæ wēnæ bitō
cædimāmo ante ñōwo ñimpo
cætimpā.

21 Añongä Paditeoidi
tōnō nē wææ odōmōnāni

nāmāneque pōnente teded-
inque, “Wēnæ wēnæ cædingā
ingante æcānō ñimpo
cæquiringā. Ìingā ìñōmō
Wængonguī ingampa diyæ
mānōmaī cæquiringā. Edæ
babæ ancædō.”

²² Ante pōnēñōnāni Itota
tōmēnāni nāni pōnēwēnō ante
do ēñēninque,

—Mīnitō mīmōno quīmæ
wēnæ wēnæ pōnēwēmīni.

²³ “Nē cōmāingā nānō wēnæ
wēnæ cædimāmo ante godō
ñimpo cæbopa,” ante botō
Wængonguī baī āmo ēñēninque
mīnitō guiquēnē, Wængonguī
ingampa diyæ mānōmaī
cæquiringā, ante pōnēmīnīpa.
Ayæ wæætē, “Ængæ gan-
tidinque mōimpata ænte
dao dao gocæcāimpa,” ante
botō Wængonguī baī āmo
ēñēninque mīnitō adobaī,
Wængonguī ingampa diyæ
mānōmaī cæquiringā, ante
pōnēmīni ìmaīmīnīpa, ante
awædō. Ìñæmpa mānōmaīnō
ante pōnēmīni ìninque mīnitō
edæ æbānō cæquēnēmo
āmīni. ²⁴ Incæte botō Waobo
ēñagalmo inte inguipoga
quēwēninque waodāni nāni
wēnæ wēnæ cædimāmo ante
nē āmo inte pōnō ñimpo
cæbopa, ante mīnitō edæ
ēñencæmīnīpa, ante botō
īmaī cæbopa.

Āninque nē cōmāingā in-
gante edæ,

—Bitō ìmite āmo ēñē.
Ængæ gantidinke bitō
mōimpata topo cæte æninque
tōmēmi oncōnē næænte goe.

²⁵ Angā ēñēninque cōmāingā
ìningā incæ edæ tōmānāni

ayōnāni ængæ gantidinke,
Wængonguī ñāō baī ēmōnongā
inte pōnō tæī piñænte cæcā
æmopa, ante apænedinke
tōmengā nānō ōñōninta topo
cæte tao oncōnē ænte gocan-
tapa. ²⁶ Gocā ate wædinque
tōmānāni, Æbānō cæcāī,
ante ēñēnāmaī inte guīñente
wædinque, Wængonguī bitō
ñāō baī ēmōmi inte waa pōnī
cæbi amōnīpa, ante watapæ
apænegadānīpa. Ayæ,

—Ñowo ìñōmō mā pōnī
cæcā amōnīpa, ante ancai
guīñente wædānīta.

*Debii ingante Itota angā
tee empote gocampa*

(Māateo 9.9-13; Māadoco
2.13-17)

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote
ayongā odōmāno awēnē nānō
āninta ante nē ængā Debii
ingante acantapa. Tōmengā
ìñōmō Awēnē nānō æimpa
gāānē tæ contate ongongā ad-
inque Itota tōmengā ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angā ēñēninque do ængæ
gantidinke Debii mānincoo
tōmancoo ēmō cæte Itota
miñæ wadæ gogacāimpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota
beyæ, ante tōmengā oncōnē
ææmæ nanguī pōnī
cæcantapa. Ìninque ææmæ
becæte ante awēnē beyæ nē
æwēnāni nanguī ìnāni pō tæ
contate cæñōnāni wadāni
adobaī pō tæ contate cæñāni.

³⁰ Adinke Paditeoidi tōnō
tōmēnāni nē odōmōnāni
guiquēnē Itota miñæ nē
godāni ìnānite piinte āninque,

—Odōmāno awēnē beyæ
nē æwēnāni tōnō wadāni nē

wënæ wënæ cædāni tōnō
mīnitō quīmæ godongāmæ
ponte tæ contate bete
cæmīnii.

³¹ Ante pūñnōnāni Itota
wæætē tōmēnāni īnānite,

—Nē waa ingā guiquēnē,
Cæbi waa baboe, ānāmaī
īñongante nē wënæ wënæ
ingā guiquēnē dotodo in-
gante, Cæbi waa baboe,
ante do aa pecampa.

³² Pancadāniya, Nāmā incæ nē
nō entawēmo īmopa, ante nē
ānāni īñōnānite botō īñōmō
edæ nē dotodo bai adobai
īnōmo inte tōmēnāni īnānite aa
pedāmaī incæboimpa. Wadāni
guiquēnē, Nāmā wënæ wënæ
cæbo īmopa, ante nē ānāni
īñōnānite botō, Tōmēnāni,
Idæwaa wënæ wënæ cæte
awædō, ante Wængonguī
gāmænō poncædānimpa, ante
cædinque tōmēnāni īnānite
aa pecæ pongaboimpa, ante
Itota apænegacāimpa.

*Ee ate cænāmaī ingcēimpa,
ante nē ānāni*

(Māateo 9.14-17; Māadoco
2.18-22)

³³ Itota ingante iīmaī ante
ayæ ānānitapa. Wāō mīñæ
nē godāni īñōmō, Wængonguī
beyæ, ante ee ate cænāmaī
īnānipa. Ayæ Paditeoidi
mīñæ nē godāni adobai ee
ate cædānipa. Bitō mīñæ nē
godāni guiquēnē do cænte
bete quēwēnānipa tōō.

³⁴ Ānāni ēñēnīnque Itota
wæætē,

—Onguīñængā nē mongu-
ingā wente ænte pōnāni
īñōnānite mīnitō wæætē, Ee
ate cænāmaī iedāni, ante

edæ ædō cæte wææ an-
guīmīnii. Monguingā nānō
wente ænte nē pōnāni bai
īnōnāni inte botō mīñæ nē
godāni īñōmō ædō cæte
wæwente bai cænāmaī in-
guīnānii. ³⁵ Wæætē ayæ

ate guiquēnē, Monguingā,
nāni nē ānongā bai īñōmote
wadāni ponte botō imote ō
ænte gocædānimpa. Mānōmaī
cædāni ate botō mīñæ nē
godāni īñōmō māniñedē
ate wæætē cænāmaī inte
wæcædānimpa, ante Itota
apænegacāimpa. ³⁶ Ayæ,

Wængonguī Awēnē nempo
quēwēnīnque æbānō cæquīī,
ante ēñencædānimpa, ante
Itota imæca quēwēnāni nāni
cæinō ante odōmonte iīmaī
ante apænecantapa.

—Mīncoo badonte ate
waocā dicæ adocoo wānā
ñænte pancacooga ænīnque
pedæncōoga pōnō tadōmonguingāa.

Mānōmaī cæcā īnīnque edæ
mīncoo incæ do wānā tente
baquēnē. Ayæ pedæncōo
ēmōnō bai mīncoo wīī adobai
ēmōmpa. Mīnitō, Awente
bai cænāmaī inte mōnō
quēwengcēimpa, ante mīni
ānewēnō guiquēnē pedæncōo
bai inte wote baquīne ēnēpa.
Wængonguī gāmænō pōnīnque
quēwencæmīnīnque, ante botō
apænedō guiquēnē mīncoo
bai inte quēwenguīne ēnēpa.
Īnīnque wote baquīne tōnō
quēwenguīne tōnō ædō cæte
mēnea ante ēñente cæquīī.

³⁷ Ayæ adobai yowepæ
biinōmæ mīimæ ænīnque
waocā ædō cæte picæ
æmontaicadedē godō pe
ñīñænguingāa. Īñæmpa picæ

æmontaicadedē pe ñiñængä
 ïninqe edæ tæi æbæ æmæwo
 goquënë. ³⁸ Miiimæ wæætē
 müincadedē pe ñiñængæimpa.
 Adobai botō odömönō müimæ
 bai iñonte dodāni nāni
 odömowēnō ædō cæte botō
 odömönō tönō adoyedē
 ēñente cæquii. ³⁹ Incæte,
 “Gönænimæ iñömō waëmepæ
 imæmpa,” ante nē bedömini
 inte munitō müimæ ædō cæte
 quingæ bequimīnii, ante Itota
 angacäimpa.

6

*Guëmanguïönæ iñonte
 tömëmō tā pete ænānīpa*
 (Mäateo 12.1-8; Mäadoco
 2.23-28)

¹ Ayæ ate guëmanguïönæ
 iñonte Itota tömëmoncodē
 tæcæguedencodē gocantapa.
 Goyongä tömengä müñæ nē
 godāni iñömō tömëmō inca
 tā pete æninqe dacæ dacæ
 cædinque ade cæ ade cæ
 godāni. ² Adinqe Paditeoidi
 guiquënë,

—Iñæmpa, Guëmanguïönæ
 iñonte mäninō bai cædāmai
 iedāni, ante dodāni nāni
 wææ angainō ante munitō
 ēñēnāmai inte quimæ
 cæmīnii.

³ Ante püññönānīte Itota,

—Docä Dabii wodi tömengä
 nānō emiñænāni tönō
 ömæpodāni inte gæwænte
 wædinque æbānō cægadānii,
 ante yewæmonte öñō incæ
 munitō iñæmpa adāmai
 inte bai ämīni awædō.
⁴ Wængongui quī, ante nē
 godönānīque cængui impa,
 ante wææ nāni angainō
 bai cædinque dodāni päo,

Wængongui quī, ante ñoncæ
 ñoncæ cædönānīmpa. Incæte
 Dabii wodi Wængongui
 oncönē go guidinque mänii
 päo do ænte cæninqe
 tömengä müñæ nē godāni
 inānīte godömenque godongä
 cænānītapa, ante yewæmonte
 öñō apa anewemīnii.

⁵ Ante apænedinqe
 Itota tömēnāni inānīte ayæ
 apænegacantapa.

—Botō iñömō Waobo nē
 ēñagäimo iñömō Tæiyæ
 Awënë inōmo inte edæ
 guëmanguïönæ Awënë inōmo
 imopa. Ìninqe botō,
 Guëmanguïönæ iñonte edæ
 æbānō cæquii, ante adobo nē
 Ämo ingäimo imopa, ante Itota
 apænegacäimpa.

Ni cömampoingä
 (Mäateo 12.9-14; Mäadoco
 3.1-6)

⁶ Ìncayæ ate guëmanguïönæ
 adobai waönæ iñonte Itota
 oodeoidi odömöincönē go
 guite odömōnte apæneyongä
 onguiñængä önompo tömëmæ
 inō nī cömampote wædongä
 inte mäniiñömō a ongongan-
 tapa. ⁷ Mäniiñedē nē
 odömönāni tönō Paditeoidi
 guiquënë, Itota wapiticæ
 cæcä ïninqe mönō wæætē
 püinte angæimpa, ante nē
 anewēnāni inönānīmpa. Ñowo
 iñömō tömēnāni, Ñowoönæ
 guëmanguïönæ i incæte Itota
 nī cömampoingä ingante,
 Waa bacæcäimpa, ante cæcä
 ïninqe mönō mäo püinte
 angæimpa, ante babæ
 cæcæte ante cöwä adānītapa.
⁸ Mäninō, Mönō püingæimpa,
 ante nāni pönēwēnō ante

Itota iñömö önöwēnenque
edæ do eñēninqe edæ nī
cōmampoingā ingante,

—Bitō ængæ gantidinqe
tæcæguedē pō næ gongæe.

Angä eñēninqe ængæ gan-
tidinqe pō næ gongængantapa.

⁹ İninqe Itota nē pūinte
ancædāni inānite,

—Ämo apænemīni eñēmoedāni.

Guēmanguïönæ iñonte mōnō
æbānō cæquēnēmō imōö,
ante wææ angatīi, ante
pōnēmīni. Mōnō waa
cæquēnēmō imompa, ante
pōnēmīnitawo.

Wæætē
edæ, Mōnō wēnæ wēnæ
cæquēnēmō imompa, ante
pōnēmīnitawo. Guēmanguïönæ
iñonte edæ, Quēwencædānimpā,
ante cæquēnēmō imompa, ante
pōnēmīnitawo. Wæætē mōnō
edæ ömæe ēwenguēnēmō
imompa, ante pōnēmīnitawo.

¹⁰ Äninqe æmætæ gomö
æmætæ gomö edæ tōmānāni
inānite adinqe nī cōmampoingā
ingante,

—Pædæ pompobi.

Angä eñente cædinque nē
cōmampodingā incæ pædæ
æmpote edæ ædæmō waa em-
pocā bapocantapa. ¹¹ İninqe
tömēnāni, Guēmanguïönæ
incæ mānōmaī cæcampā,
ante ænguī badinqe, Itota
ingante mōnō æbānō cæquīi,
ante pūninqe nāni cabo
nāmāneque tedegadānimpā.

—Pædæ pompobi.

*Itota angä ate dote ganca
ināni nē gode änāni badānipa*

(Mäateo 10.1-4; Mäadoco
3.13-19)

¹² Māniñedē Wængonguī in-
gante apænecæte ante Itota

ānanquidi æidinque tōmāā
woyowotæ apænee congan-
tapa. ¹³ Nāö ba adinqe

tömengä miñæ nē pōnīnāni
inānite aa pecā pōnāni ate
tömengä, Botō beyæ nē gode
ämīni incæmīnimpā, ante dote
ganca ināni mānimpodāni
inānite apænte ængacāimpā.

¹⁴ Tömengä nānō nē da
godōnāni baquīnāni iñömö
edæ iīmaī emōnōnānimpā.
Tānocā Timōnō emongä
ingä incæte Itota wawo
Pegodo pemongacāimpā.

İngä Pegodo tōnō Äntade
nāna caya, Tantiago tōnō
Wāö nāna caya, Pedipe tōnō
Batodömēe, ¹⁵ Mäateo tōnō
Tōmato, Adepeo wengä Tan-
tiago inōnānimpā. Ayæ, Mōnō
ömæ ingæimpā, ante nanguī
cædongä inte wacā Timōnō
inongäimpā.

¹⁶ Tantiago
wengä Codaa tōnō Itota in-
gante odōmonte nē godongu-
ingä ingaingä inte wacā
Codaa Icadote nāni änongä
inatapa. Mānimpodāni inānite
Itota apænte ængacāimpā.

*Tæiyçēnāni inānite Itota
gampocā waa badānipa*
(Mäateo 4.23-25)

¹⁷ Mānimpodāni tōnō Itota
mæmō iñömö wææninque
næ gongænte ongongantapa.
Māniñömö tōmengä miñæ
nē godāni nanguī ināni do
ponte a ongōnōnānimpā. Ayæ
tömēnāni tōnō wadāni Eedo-
tadēe iñömö quēwēnāni tōnō
Oodeabæ tōmāo quēwēnāni
ayæ Tido eyequei Tidōö
eyequei gāwapæ wedeca
quēwēnāni nanguī ināni do

ponte a ongönönänimpa. Tömēnāni, Itota apānecā ēñgāēimpa, ante ayæ, Wēnæ wēnæ inte wæwēmō inte mōnō waa edæ bacæimpa, ante pōninque a ongönānitapa. ¹⁸ Ayæ wēnæidi nē wentamō ēwocādāni tōnō quēwente wæwēnāni māniñōmō ponte ongönāni inānite Itota adoyōmō wææ pōninque godō cæcā waa badānitapa. ¹⁹ Ayæ, Itota tæi piñante entawengā inte pōnō cæcā ate waa badānipa, ante adinque tōmānāni tōmengā ingante gampocæte ante cædānitapa.

*Mini toquinque, ante ayæ,
Mini wæquinque, ante
(Māateo 5.1-12)*

²⁰ Ayæ Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite gomō adinque apānecā ēñēnānitapa.

“Mīnitō, Botō waēmō imopa diyæ Awēnē Odeye nempo guiquimoo, ante nē wæwēmīni iñōmō watapæ mini toquinque Wængonguī Awēnē Odeye nempo mīni quēwenguinō edæ do ēamīnipa,” angantapa.

²¹ “Inguipogaque gæwænte wæmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnongā tōmo pōni cæncæmīnimpa, angantapa.

“Mīnitō inguipogaque wæwente quēwēmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa,” angantapa.

²² “Botō Waobo ēñgāimo miñæ gomīni beyænque wadāni mīnitō imīnite badete todinque piinte adinque

wido cædānitawo. Botō beyænque mīnitō ēmōwo ante, Wīwa ēmōwo awædō, ante Baa ānānitawo. Edæ mīni waa toquinque inguipogaque mānōmaī cædānipa.

²³ Oōnædē mōnō ænguīnō ante nangui ongompā, ante pōnēninque mīnitō ñōwodāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Iñāni nē piinte cædāni wæmæidi incæ Wængonguī beyæ nē apānegaināni inānite edæ adobai piinte cægadānimpa, ante toquēnē wæwēmīni.

²⁴ Wæætē edæ māincoo nangui nē ēamīni guiquēnē iñcayæ ate mīni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quēwēmīnipa,” ante Itota apānecantapa.

²⁵ “Nē tōmo cæmīni guiquēnē iñcayæ ate mīni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tōmo cæmīnipa,” ante apānecantapa.

“Nē Ca ca tomīni adobai iñcayæ ate Ca ca mīni wæquinque edæ inguipogaque tomīnipa,” angantapa.

²⁶ “Mīnitō imīnite ante tōmānāni waa apānedāni iñinque edæ mīni wæquinque iñgæimpa. Iñæmpa iñāni nē waa apānedāni adodāni mæmæidi adobai cægadānimpa. Wadāni babæ wapiticæ apānedāni incæ, Wængonguī beyæ nē apānebo imopa, ante nē ānewēnāni inānite iñāni mæmæidi iñōmō adobai waa apānegadānimpa,” ante Itota apānegacāimpa.

*Nē pīinte cædāni inānite
waadete cæcæimpa, ante
(Māateo 5.38-48, 7.12)*

27 Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Minitö nē eñēmīni iñöminite ämo eñeedāni. Minitö iminite nē pīinte cædāni inānite minitö wæætē waadete cæedāni. Minitö iminite nē pīinte adāni inānite minitö wæætē waa cæedāni. 28 Wēnæ wēnæ bacæmīnimpa, ante nē änāni inānite minitö wæætē waa apænete godö cæedāni. Minitö iminite nē wēnæ wēnæ cædāni inānite minitö wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængongui ingante apæneedāni. 29 Wacā bitö imite imæmpaga inö tamongä wæðimi inte bitö wæætē æmæmpaga inö dadi emæmonte ee ongömi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitö yabæcoo ö ængä adinque önönanapæncoo tönö ee abi ö ængæ. 30 Mäincoo ante nē angä ingante tōmengä nänö änoncoo edæ ee godömi ængæ. Ayæ bitö mäincoo nē ö ængä ingante, Wæætē adodö pönömi æmoe, änāmaï incæbiimpa. 31 Minitö, Wadāni botö imote waa cæcædānimpa, ante wæmīnitawo. Edæ mäninö ante mīni wædö bai adobai wædānipa, ante pönēninque minitö wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cæedāni,” ante Itota angacäimpa.

32 Ayæ apænedinque, “Minitö iminite nē waadedānique inānite waadete pönēmīni inte wadāni inānite waadedāmaï imīni adinque edæ Wængongui

dicæ mīnitö imīniŋe waadete pönö aqingäa. Iñæmpa nē eñēnāmaï cædāni incæ nē waadete pönēnānique inānite waadete pönēninque minitö cæganca do cædānipa tōö. 33 Ayæ adobai mīnitö imīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaï imīni adinque Wængongui minitö imīnite dicæ waa aqingäa. Iñæmpa minitö cædö bai nē eñēnāmaï cædāni incæ adobai do cædāni apa cæmīni. 34 Ayæ, Adodö pönongä æncæboimpa, ante pönēwēninque minitö nē adodö pönonguingä ingante godöminī inte wadāni inānite godönāmaï imīni adinque Wængongui minitö imīnite dicæ waa aqingäa. Iñæmpa nē eñēnāmaï ināni nāni cabo incæ, Adodö pönongä æncæboimpa, ante pönēwēninque nē adodö pönonguinganque ingante godöninque minitö cædö bai adobai cædānipa tōö.”

35 “Wæætē mīnitö imīnite nē pīināni inānite waadete pönēninque waa cæedāni. Ayæ tōmēnāni nāni änö ante, Adodö pönömi æmoe, ante änāmaï inte ee godöminī æncædānimpa. Mänömaï waadete cæmīni ininque minitö iincayæ ate mīni waadete cægainö beyæ nanguï æmaimīnipa. Ayæ mönö Mæmpo Æibæ pönī nē Quēwengä iñongante tōmengä ingante nē waa ate pönēnāmaï ināni inānite tōmengä godö waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni

inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Īninque mīnitō tōmengā nānō cæi bai adobaī waadete cæmīni Īninque Mæmpocā waadete nānō entawēnō bai mīnitō adobaī entawēninque tōmengā wēmīni ĩmaīmīnīpa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægai bai mīnitō adobaī wadāni inānite godō waadete waa cæedāni,” ante Itota angacāimpa.

*Wadāni inānite apænte
ānāmaī ĩedāni, ante
(Māateo 7.1-5)*

³⁷ Ayæ wæætē Itota ĩmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī ĩmīni ĩninque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō ĩmīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī ĩmīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō űimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobaī mīnitō ĩmīnite űimpo cæcā quēwencæmīnīpa. ³⁸ Wadāni inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmāni ænāni ĩninque wadāni wæætē mīnitō ĩmīnite ee pōnōnāni æncæmīnīpa. Nē pōnōnāni ĩñōmō tōmēnāni nāni tee māincadedē da wēninque da wæænonte wancæ wancæ cædinque eyepote wæænguinque eyede pōni da wēninque mīnitō ænguincadedē pōnō wāne cædāni edæ æncæmīnīpa. Edæ mīnitō tee mante

mīni godōincade incæ adocadeca tee mante bai cædinque Wængonguī mīnitō ĩmīnite eyepæ pōnongā æncæmīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānīpa, ante Itota ĩmæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque ĩmaī apænecantapa. “Babetamongā ingante wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā goquingāā. ĩñæmpa mānōmaī cædinque nāna babetamoncaya ompite adopiticæ guēa go wææ guībainapa. ⁴⁰ Nē odōmonte apænecā ĩñōmō nē ēñengā inte odōmōñongante tōmengā nānō nē ēmīñængā guiquēnē dicæ godōmenque ēñengā ingāa. Incæte ĩnque odōmonte apænecā ēñēninque tōmengā nānō nē ēmīñængā abæ tawæninque wæætē nē odōmongā bai bacæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁴¹ Ayæ apænedinque, “Bitō tōniñacā wædænque wēnæ wēnæ cæcā ĩñongante bitō guiquēnē nanguī bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī ĩnōmi inte tōmengā ingante quīnante pīinte ānewēmīi. ĩñæmpa tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongōmpa, ante adāmaī inte bai cæbīpa tōō. ⁴² Tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongōmpa, ante bitō adāmaī inte bitō tōniñacā ingante, ‘Biwi, bitō awinca guiyā mæ owo bai ate æ wimōmoe,’ ante edæ abīpa ænguīmīi. ĩñæmpa

bitö nē wadö tedete wadö cædömi inte edæ tōmēmi awinca gāānē wææ ongompa tāno wido cæte ate edonque adinque bitö tōniñacā awinca guiyā owodö æncæbiimpa," ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tōmenca bete eñengæimpa, ante (Mäateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, "Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquii. Wæætē wīwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquii. ⁴⁴ Awæ æbänö iwæ, ante eñencæte ante mönō tōmenca tā pete bete eñengæimpa. Iigowæñeca æncæte ante woadāni dicæ daa mongæwāa edæ tā pete ænāniyaa. Yowemö æncæte ante woadāni dicæ daacamēña tā pete ænāniyaa. ⁴⁵ Mönō waocabo iñömō adobaī inömō inte cæmompā. Mimönē mönō pönēmāmo eyede tate bai tao godedinque mönō mānimāmoque ante pönēninque tede-mompā. Waocā nē waa cæcā guiquēnē waa pōni tōmengā nānō pōnēnō ante entawēninque waa tede-campā. Nē wīwa cæcā guiquēnē tōmengā nānō wīwa pōnēnō ante entawēninque wīwa tedecampā," ante Itota apænegacäimpa.

Nē mænōna ante (Mäateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godōmenque apænedinque, "Mīnitō iñömō botō imote, 'Awēnē, mōnitō Awēnē imipa,' ante tedemini incæte botō änō ante quīnante wīi eñente

cæminii. ⁴⁷ Nōwo iñömō edæ apænebo eñēedāni. Botō gāmænō ponte eñēninque waocā botō änō ante do eñente cæcā iñömō tōmengā iīmaī ingampā. ⁴⁸ Waocā adocanque oncō mænoncæte ante guuibæ ææ wodinque dicaboga mænoncæte ante gōnongā bai nē eñente cæcā iñömō adobaī cæcā ingampā. Tōmengā oncō tæi mænonte ongō iinque æpæ äninque quingæ pō incæte oncō ædö cæte wancæ wancæ cæquii. Iñæmpā tæi mænonte ongompa. ⁴⁹ Wæætē waocā guuibæ ææ wote gōnōnāmaī yabæque oncō mænongā ate yabæque mænōiñömō æpæ äninque pō ate oncō dobæ bogo cæte tæ wææninque æmæwo gopa. Botō apænebo eñēninque waocā nē eñēnāmaī cæcā iñömō tōmengā nē yabæque mænongā bai inte ocai incadāmaī inte bai eñēnāmaī cæcampā," ante Itota iinque apænegacäimpa.

7

Capitāo ingante nē cæcā ingante Itota cæcā waa bacampā

(Mäateo 8.5-13)

¹ Ayæ tōmēnāni inānite iinque apænedinque Itota Capēnaōmō nāni quēwēñömō gogacäimpa. ² Māniñömō quēwēninque odōmāno tontadoidi awēnē capitāo ingante nē cæcā iñömō wēnæ wēnæ badinque æmæwo wæncæ cæcā ingantapa. Awēnē capitāo ingante nē cæcā iñongante awēnē wæætē

tömengä ingante nanguï waadecantapa. ³ İninque, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni eñëningä inte tontado capitäo iñömö oodeoidi inänite nê aadäni nâni Picæncabo inänite apænedinque, Minitö Itota weca godinque tömengä ingante ämini eñente pöningue tömengä wæætë botö imote nê cæcä ingante cæcä waa bacæcäimpa. ⁴ Angä eñente godinque nê aadäni nâni Picæncabo guiquënë Itota weca pöningue tömengä ingante nanguï änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömönte mäningä tontado capitäo iñömö mönö imonte waa cæcampa, ante wædinque bitö tömengä beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömönte waadete cædinque, Wængonguï apæneçä nâni eñente yewæmongainta ate minitö odömöincö impa, ante do mænonte pönongä æmompæ cæbii.

⁶ Änâni eñëninque Itota nê aadäni nâni Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pöñönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite, Go bee tëninque botö beyæ Itota ingante iïmai ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönë pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. ⁷ Ayæ adobaï, “Botö wii waëmö inömo inte edæ bitö weca

pönämaï intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöninque ämi ininque botö imote nê cæcä waa bacæcäimpa. ⁸ Bitö iñömö Awënë Wængonguï ingante nê eñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante nê eñente cæbo imopa. İninque botö awënë ëabo inte botö awënë beyænque ämo eñëninque tontadoidi wæætë guñente wædinque botö änö ante cædänipa. İninque adocanque ingante botö, Goe, ämo eñëninque edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo eñëninque edæ do pongampa. Ayæ botö imote nê cæcä ingante, Cæe, ämo eñëninque edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyæ ante apænemîni eñengædäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite angä godinque tömënanî wæætë capitäo nänö änö bai ante Itota ingante adodö ante apænedänitapa.

⁹ Mänömainö ante tontado awënë beyæ apænedäni eñëninque Itota wæætë, Mäningä tontado awënë iñömö waa pönî eñengampa, ante wædinque godongämæ ongönâni inänite,

—Näwangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pönengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa.

¹⁰ Ayæ nê bee tencæ pöninâni oncönë wadæ gote ayönâni capitäo ingante nê cæcä iñömö do waa bacä agadänimpa.

Æmæwo wæningā ingante Itota angā nāni ōmæmongampa

11 Itota iñomō iimō ate Nāino nāni quēwēñomō gocæte ante goyongante tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadāni nanguī ināni godongāmæ gogadānimpa.

12 Māniñomō yabædemō obo pōñongā onguīñængā æmæwo wæningā ingante næænte pōnānitapa. Tōmengā badā owæmpoingā inongā inte tōmengā wengā adocanque wængā wædinque pongantapa. Ayæ māniñomō quēwēnāni nanguī ināni wāänā tōnō godongāmæ pōnāni acantapa. 13 Wāänā ingante adinque Itota tōmengā tōnō guēa wæwente bai pōnēninque,

—Wædāmaī iē.

14 Äninque do wæningā ingante tōmēnāni nāni daga wenguimpa gāänē ponte gampocā ate nē næænīnāni næ gongæñānitapa. Itota iñomō,

—Edēnīmi, bitō imite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

15 Æñēninque nē wæningā incæ ængæ gantidinque tæcæ tedecā adinque Itota wāänā ingante pædæ godongā ængantapa. 16 Itota mānōmaī cæcā adinque tōmānāni nanguī guīñente wædinque Wængonguī ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguī beyæ nē apænecā tæī ēmongā inongā inte mōnō weca a ongongā amompa, änānitapa.

Ayæ,

—Wængonguī quimō iñomonte Wængonguī incæ mōnō weca ponte godongāmæ cæcampa. Nāwangā impa, ante nanguī todānitapa.

17 Ayæ Oodeabæ tōmāo quēwēnāni inānite wayōmō gomonga quēwēnāni inānite māo gode ä gode ä cæte, Itota æbānō cæcāā, ante apænedāni ēñengadānimpa.

Wäo tōmengā miñæ nē goda inate da pōñongā pōnapa (Māateo 11.2-19)

18 Wäo miñæ nē godāni adobai, Itota æbānō cæcā ingāā, ante ēñēninque Wäo ingante māmō apænedāni ēñengantapa. Mānīnō ante apænedāni ēñente wædinque Wäo iñomō tōmengā miñæ nē goda mēnaa inate añecā pōnatapa. 19 Pōna adinque Wäo tōmēna inate, Mīnatō mōnō Awēnē weca godinque botō beyæ ante iīmaī ante äeda, angantapa. Awēnē ēñēmi. Bitō iñomō dodāni nāni, Nē Ponguingā, angaīmi adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni nē angaīmi ināmaī imi ininque bitō wæætē, Wacā ponguingā, ante wānō cōedāni, ämitawoo. Æbānō mōnitō cæquimōnii, ante botō beyæ ante ēñencæte ante äeda. Ante Wäo mēnaa inate Itota weca da godongā godatapa. 20 Godinque Itota weca pōninque iīmaī ante apænedatapa.

—Wäo æpænē nē guidōnongā iñomō mōnatō imōnate da pōnōninque bitō imite iīmaī angampa. Awēnē ēñēmi. Dodāni nāni, Nē Ponguingā,

angaïmi bitö iñömö adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni angaïmi ināmaï imi inique bitö wæætē, Wacā ponguingā, ante wānō cōedāni, āmitawo. Æbānō mōnitō cæquimōnii, ante ēñencæte ante Wāō mōnatō imōnate da pōngā pontamōnapa, ānatapa.

²¹ Māniñedē incæ daicawo gawæñāni tōnō wēnæ wēnæ inte wæwēnāni nanguï ināni inānite Itota godō waa cæcā waa badānitapa. Wēnæidi nē wīwa ēwocadāni inānite tōmengā wido cæcā ate waodāni nanguï ināni waa badānitapa. Babetamōnāni nanguï ināni inānite tōmengā gampomongā waa bamōnānitapa. ²² Inique mānōmaï cæcā waa ayōnate ñōwo pōna inate Itota,

—Botō godō cæbo ate babetamō inināni incæ do adāni aminapa. Cōmante inināni incæ waa bate dao dao godāni aminapa. Baate inināni incæ ñōwo æmontai waēmontai baadāni aminapa. Babetamonca ināni iñōnānite botō godō cæbo ate onōmonca ēñēnāni badāni aminapa. Do æmæwo wænte oñōnāni iñōnānite botō godō cæbo ate ñāni omæmonte quēwēnāni aminapa. Ōmaadāni inte wæwēnāni inānite botō Wængonguï Awēnē pōnō waa cæcæcāimpa, ante watapæ apænebo ēñencædānimpa. Inique mīnatō ponte ēñēñōmīna botō æbānō apænebo ēñēmīnatawo, ante ayæ, Botō æbānō cæbo aminatawo, ante mīnatō ñōwo wæætē Wāō weca gote

māo apænemīna ēñengæda, angantapa.

²³ Ayæ, “Botō beyæ waocā wīi piinte wadæ gocā iñömö tōmengā nānō watapæ toquinque oda cædāmaï incæcāimpa, ante Wāō ingante māo apænemīna ēñencæcāimpa,” ante Itota angantapa. ²⁴ Angā

ēñēnīnque Wāō beyæ nē ānīna wadæ goda adīnque Itota wæætē godongāmæ ongōnāni inānite, Wāō æbānō ingāā, ante apænecantapa. “Mīnitō guiquēnē quīnō acæte ante onōmæca gomīnitapa. Cæwīpa woboyæ pæmænte ate æmænō ædæ æmænō ædæ gobaingā ingante mīnitō dicæ acæ gomīnitawogaa. ²⁵ Inique

edæ quingānō ingante acæte ante gomīnitapa. Edæ waocā weocōo waēmoncōo mongæñongā ingante mīnitō dicæ acæ gomīnitawogaa. Inæmpa weocōo waēmoncōo nē mongæñāni iñömö nāmanque ante pōnente nāni ænte māincoo beyæ ante nē towēnāni inte tōmēnāni iñömö awēnē oncōnē quēwēnāni apa quēwēnānii. ²⁶ Inique edæ quīnante gomīnitawo. Mīnitō mīni nē go acæ cædongā iñömö edæ Wængonguï beyæ nē apænecā ingantawo. Nāwangā impa. Wængonguï beyæ nē apænecā Wāō ingampa. Incæte tōmengā wīi Wængonguï beyæ nē apænegaināni baï inongā inte godōmenque nanguï cæcā ingampa, ante

apænebo ēñēmaīmīnīpa.
 27 Wængonguī iīmaī angampa,
 ante yewæmongatīmpa.

‘Botō beyæ nē apænecā
 ingante da godōmo
 godīnque tōmengā
 taadō tāno beyænte baī
 cæcæcāīmpa.

Tōmengā bitō Codito īmi beyæ
 ante taadō waa pīnonte
 baī waa cæcæcāīmpa.’

Mānōmaīnō ante dodāni
 adocā Wāo ingantedō ante
 pōnēnīnque yewæmongadānīmpa

28 Nōwo iñōmō āmo ēñēdāni.
 Īmæca mīni ēñagāincabo
 iñōmīnīte æpænē mōnō
 nē guidōnongā Wāo ado-
 canque ñænængā iñongante
 wacā tōmengā baī edæ
 dæ angampa. Incæte
 Wængonguī Awēnē Odeye
 nempo quēwēnāni iñōnāni
 adocanque guiyangā pōnī
 ingā incæte Wāo pōnōmenque
 wædangā ingampa,” ante
 Itota apænecantapa.

29 Itota mānōmaīnō
 ante apænecā nē ēñēnāni
 iñōmō odōmāno awēnē
 beyæ nē æwēnāni incæ
 wadāni incæ tōmānāni
 Wāo nānō nē guidon-
 gāīnānīque iñōnānīmpa.
 Īnīnque tōmēnāni, Wængonguī
 nō cæcā ingampa, ante
 tōmānāni apænedānitapa.
 30 Paditeoidi tōnō idægoidi
 nāni wææ angāīnō ante nē
 ate ēñēnāni guiquēnē Wāo
 nānō guidongāīnāni iñāmaī
 iñōnānīmpa. Īnīnque tōmēnāni
 guiquēnē Wængonguī
 gāmæñō pōnguēnēnāni
 incæte edæ Baa ānānitapa.

31 Godōmenque apænedīnque
 Itota iīmaī angantapa.
 “Mānōmaī ī īnīnque ingui-
 pogaque ante nē quēwēnāni
 iñōmō quingāmē baī
 iñānīpa. Quiēmē baī edæ
 quēwēnānīpa. 32 Wēñænāni
 mōnō godonte æiñōmō tæ
 contate owempodāni nāni
 owempodō baī edæ adobaī
 cædānīpa, ante awædō.
 Wēñænāni nāni owempote
 cæcabo incæ ææmæ cæte baī
 owempote cædīnque wadāni
 iñānīte aa pedānīpa. ‘Mīnitō
 beyæ oōña we we oōñōmōni
 mīnitō wæætē edæ āwadāmaī
 īmīnitapa tōō,’ ante owem-
 podīnque wēñænāni pīinte
 tedewēnānīpa. Ayæ wæætē,
 Waocā do wængā ate nāni
 wæbaī, ante wēñænāni nāni
 owempote cæcabo iñōmō,
 ‘Mōnitō Ca ca wæyōmōni
 mīnitō wæætē edæ wædāmaī
 īmīni wæmōnīpa,’ ante
 pīīnīnque aa pedāni baī
 ñōwodāni iñōmō edæ adobaī
 pīinte tedewēnāni iñānīpa.”

33 “Edæ iīmaī impa.
 Wēñænāni nāni wædō
 baī Wāo æpænē mōnō
 nē guidōnongā iñōmō
 cænguī cænāmaī yowepæ
 bīīnōmæ nāni wædænque
 tī nāmæ bedāmaī ponte
 quēwēñongante mīnitō
 guiquēnē, Wēnæ tōnō
 Wāo quēwengampa, ante
 pīīmīnīpa. 34 Ayæ wæætē
 botō Waobo ēñagaīmo
 inte tōmāā cænguī cænte
 yowepæ bīīnōmæ bete mīnitō
 weca ponte quēwēñōmote
 mīnitō guiquēnē, Cæowæobi
 inte cæmīpa. Beowæobi
 inte bebīpa, ante badete

tomīnīpa. Ayæ godōmenque, Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni iñōnānite bitō tōmēnāni æmigo īmīpææ, ante botō īmote pīnīnque mīnitō wēñēnāni nāni pīinte aa pedō baī ānewēmīnīpa tōō. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānīpa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānīpa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænēgacāīmpa.

Paditeocā Timōnō oncōnē Itota go guīte ēñacampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota ingante, Botō oncōnē pō cæe, angā Ao ante Paditeocā oncōnē godīnque pō guīte cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquīyængā nē wēnæ wēnæ cæte quēwengā īnongāīmpa. Tōmengā iñōmō, Paditeocā oncōnē Itota cæncongampa, ante tededāni ēñēnīnque oguī wapæ dica adabatodo waincadedē pe ñīñante næænte pongantapa. ³⁸ Pō guīdīnque tōmengā Itota ōnōwaca īnō pō næ gongænīnque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā Itota ōnōwaca īnō ōmæ petæ petæ wææ aa bee adīnque onquīyængā wæætē tōmengā ocaguīncooca wadæ cæwacantapa. Ayæ queē bewadīnque oguī wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mānōmaī cæcā adīnque, Pō cæe, nē ānīngā inte Paditeocā iñōmō nāmāneque pōnēnīnque, “Itota iñōmō Wængonguī beyæ nē apænecā inte baī tōmengā, Æcānō botō īmote gampocāā, ante ayæ,

Quiēmē baī onquīyængā īngāā, ante ēñencædongāīmpa. Iñæmpa nē wēnæ wēnæ cædongā īngampa, ante do ēñencædongāīmpa.” ⁴⁰ Ante pōnēñongā Itota wæætē,

—Timōnō, bitō īmite adodēque apænebo ēñēe.

Åñongante Paditeo wæætē,

—Ao, nē Odōmōmī īmī, apænebi ēñēmoe.

⁴¹ Angā īnīnque Itota,

—Onguīñængā ado canque nē godōwengā inte quēwēñongante onguīñæna mēnaa īnante godongā ate debe badapa. Adocanque ingante nanguī quīnīento ēmō godongā ate nanguī debe bayongante wacā ingante wædænque tincoenta ēmō godongā ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nē godōnīngā nānō ānīmpota ōmæpoda inte tōmēna, Ædō cæte wæætē adodō pōnonguīmōnaa, ante wæyōnate nē godōnīngā iñōmō edæ, Ōmæpomīna inte mīnatō ædō cæte adodō pōnōmīna ænguīmoo, ante botō ænāmaī inte ñīmpo cæcæboīmpa, angampa. Iñīnque Timōnō bitō īmite āmopa. Mēnaa īnate ñīmpo cæte ānāmaī īngā adīnque nē godongā ingante æcānō godōmenque nanguī waadete pōnengūngāā, ante pōnēmīi.

⁴³ Åñongante Timōnō,

—Wa. Godōmenque nanguī ēmō debe īngā iñōmō tōmengā wabānō godōmenque waadete pōnengā īmaīngampa, āmopa.

Angā ēñēnīnque Itota,

—Nāwangä ante pönēmipa.

44 Äninqe Itota on-
quiyængä gämænö dadi
ëmænte adinqe Timönö
ingante apænedinqe,

—İngä onquiyængä in-
gante edæ abi. Botö bitö
oncönë pö guiyö mote bitö,
Mëwaquimæ, ante bitö
dicæ pönömiyaa. Tömengä
guiquënë ömæ wææmonte
aa bewadinqe tömengä
ocaguinca wadæ cæwacä ae.

45 Bitö guiquënë waadedämaï
inte queë bemönämaï iñömite
tömengä iñömö botö pö gui-
iyedë täno queë bewadinqe
cöwë queë bewacä ae. 46 Bitö
guiquënë oginguipæ gao
cæcadämaï iñömite tömengä
iñömö ogui wapæ gao cæwacä
ae. 47 İninqe botö, Tömengä
mänömaï cæcampa, ante
odömöninqe bitö imite ämo
ëñëe. Edæ tömengä nanguï
wënæ wënæ cæcä iñongante
Wængonguï godö ñimpo cæcä
ate tömengä wæætë nan-
guï waadete pönengampa.
Bitö iñömö edæ wædænque
wënæ wënæ cæbi iñömite
Wængonguï pönö ñimpo cæcä
ate bitö wæætë wædænque
waadete pönëmi abopa.

48 Äninqe onquiyængä in-
gante apænedinqe Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö
ante pönö ñimpo cæbo æe.

49 Angä ëñëninque wadäni
godongämæ cæ cönäni
guiquënë godö wæntæ
wæntæ äninqe,

—İngä iñömö edæ waocä
wënæ wënæ nänö cædinö
ante, Pönö ñimpo cæbo æe,

ante në angä iñömö edæ
æcänö ingäa.

50 Ante wædinque tedeyönäni
Itota iñömö onquiyængä
ingante,

—Bitö wede pönönö
beyænque quëwencæbiimpa.
Ñowo edæ wædämaï inte goe,
angacäimpa.

8

*Itota beyæ, ante on-
quiyænäni godongämæ
cædänipa*

1 Ayæ ate Itota nan-
guï inäni näni quëwëñömö
wayömö wædænque inäni
näni quëwëñömö wayömö
wayömö godinque, Awënë
Wængonguï Odeye nempo
watapæ quëwencæminimpa,
ante waa apænecä ëñengadänimpa.

Ayæ tömengä tönö dote
ganca inäni mänimpodäni
godongämæ godänitapa.

2 Ayæ onquiyænäni adobaï
Itota miñæ godänitapa.

Tömënäni pancadäniya
wënæidi në wiwa ëwocadäni
tönö në quëwengainäni

iñönänite wadäni nantate
wæwengainäni iñönänite Itota
cæcä ate tömänäni do waa

badänäni inte ñowo tömengä
miñæ tee empote godäni
inönänimpa. Adocanque

Mäadiya Mäagadadënë näni
angaingä tömengä baonga
wënæidi tiæte ganca inäni

tao godäni ininqe tömengä
önonganque badingä inte
Itotaidi tönö godinque

pönö cæcä inongäimpa.
3 Wacä onquiyængä Wäönä
nänöogængä Tiota guiquënë
Edode nänö ëadincöo në

aacä iñongante Wäönä iñömö Totänä tönö ayæ wadäni onquiyænäni nanguï inäni tönö adobai Itotaidi tönö godongämæ godinque pönö cædönänimpa. Tömänäni nani äadincoo incæ ænte pöningue Itotaidi beyæ ante pönö cædönänimpa.

Waocä nänö quiyadö ante Itota odömonte apæneccampa
(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï inäni wayömö nani quëwencabo wayömö nani quëwencabo bacoo inäni godongämæ ponte a ongöñönänite Itota apæneccantapa. Wængonguï nänö apænedö ante waodäni æbänö ëñänäni, ante ëñencædänimpa, ante inguipoga quëwänäni nani cæinö ante iimainö ante apæneccantapa. ⁵ “Waocä në quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gawadäni ædö cæte pæquï. Ayæ ayamöidi pöningue dobæ ade cænänipa. ⁶ Pancamonga guiquënë dicamontaa iñömö wææninque pæquinämai Gä æidinqe oguimento guiwapa pæquï. Guiwadämai inte edæ guingo icadinqe tömencaguï näñe wæncaguimpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquinämai tä bocate Gä æiyonte ömentacoo adoyömö pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä.

Wampo incapa pæquï. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö tiëë ganca mänimpomö nanguï pönö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tededinque, “Ëamonca ongonte edæ ëñëedäni,” angacäimpa.

Önömonque ëñente pönänämai inänipa, ante
(Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)

⁹ Tömengä miñæ në godäni iñömö, Itota ëñëmi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äñönänite tömengä, “Wængonguï Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguï, ante mini waocabo wëëñëdë mini ëñänämai ingainö ante botö ñöwo edonque pönö apænebo ate minitö adomïnique ëñëmini iminipa. Wæætë wadäni inänite edæ botö inguipoga quëwänäni nani cæinonque ante odömoninque apænebopa. Edæ tömänäni, Awincaque adinque wüi ædæmö adäni inte önömoncaque ëñëninque ædæmö ëñänämai incædänimpa, ante dodäni Wængonguï beyæ ante nani yewæmongainö bai iinque bacæimpä, ante botö tömänäni inänite mänömainonque ante apænebopa,” ante Itota apæneccantapa.

*Quiyacā nānō cæinō
ante pōnente iīmainō ante
ēñengæimpa*

*(Māateo 13.18-23; Māadoco
4.13-20)*

¹¹ Itota ayæ godōmenque
apænecantapa.

“Botō
nē quiyacā nānō cæinō
ante apænedinque iīmainō
ante odōmoncæte ante
apænetabopa.

Tōmēmō
quiyadīmō iīnōmō Wængonguī
nānō apænedō bai impa.

¹² Taadō wæænte oñnōmō
botō ānōmō guiquēnē nē
ēñēnāni bai impa.

Tōmēnāni
Wængonguī nānō apænedō
ante tæcæ ēñēñōnānite wēnæ
awēnē pōninque, Quēwēnāmaī

incædānimpā, ante cædinque
Wængonguī nānō angainō
ante o ængā iinque tōmēnāni

ōmætawēnāni inte ædō cæte
pōnente quēwenguīnāni.

¹³ Dicamontaa wæænte
pædimō bai ināni guiquēnē
Wængonguī nānō apænedō

ante watapæ ēñente tod-
inque nē Ao ānāni inānipa.

Tōmēnāni iīnōmō oguīmento
guiwadāmaī bai ināni inte
wantæ iīnō pōnēnāni ate

tōmēnāni nāni pōnēnō
beyæ ante wadāni pīinte
cædāni ate tōmēnāni wæætē

guiñente wædinque emō cæte
godānipa.

¹⁴ Ömentacodē
wæænte pædimō bai ināni
guiquēnē tōmēnāni ēñēninque

godōmenque quēwēñōnāni
inguipoga quēwente quiēmē
beyænque mōnō wæpāmo

pō ate guiñente wædinque
pædāmaī inānipa. Māincooque
beyæ ayæ ōnonque towente

nāni wædō beyæ tōmēnāni
ōmentacoo incootonque

ñā caate bai cæ iinque
edæ wampo encadānipa
pæquināni.

¹⁵ Onguipoga
wainguipoga quiyadīmō bai
ināni guiquēnē tōmēnāni nō

pōnente waa cæte quēwēnāni
inānipa. Tōmēnāni iīnōmō edæ
Wængonguī nānō apænedō

ante ēñēninque do bæi on-
gonte wede pōnēnāni inānipa.

Wæntæye ināmaī ināni
inte tōmēnāni ee cædinque
tōmēwæ incate bai waa

cædānipa. Botō mānōmainō
tōmānō ante odōmoncæte
ante nē quiyacā nānō cædō

ante apænetabopa,” ante
Itota apænegacāimpa.

*Gongapæncade, ante
odōmonte apænecampa
(Māadoco 4.21-25)*

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade tī
wodōnodinque waodāni dicæ
owætadē boo cæcadāniyaa.

Möimoga ænōmengadæ
inō dicæ concæcadāniyaa.

Wæætē, Māniñnōmō nē pō
guidāni acædānimpā, ante
cædinque gongapæncade

awæmpa æmongapaa
conçædāni ñāo bæco adānipa.

¹⁷ Quiēmē ante wē wodonte i
iīnōmō māninō tōmānō ante
iincayæ ate edonque ate

bai ēñengæimpa. Quinō
ñōwo bee ocate bai i incæ
māninō tōmānō iincayæ

ate wi æncate bai iñonte
edonque acæimpa,” ante
Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ, “Nē ēacā ingante
godōnāni ængā bai nē ēñengā
ingante godō apænebo

ēñente entawēninque tōmengā
godōmenque ēñente bacæcāimpa.
Nē ēadāmaī ingā guiquēnē

tömengä, Ęabopa, ante pönëninque nänö wædænque pönï eadincōo iñonte ö ænāni wæcā bai nē ēñēnāmaï ingā adobai tömengä, Entawēmopa, ante pönengä iñinque wædænque pönï nänö entawënö iñonte edæ ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa cæminii. Ęamonca ongonte ēñenguēnē quēwēmīni,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota wäänä tönö tömengä biwüdi pönänipa

(Mäateo 12.46-50; Mäadoco 3.31-35)

¹⁹ Mäniñedē tömengä wäänä tönö tömengä biwüdi pöninque tömengä weca guiicæte ante cæyönāni wadāni goto ongönāni ate wædinque, Ædö cæte guiquūi. ²⁰ Ante wædāni adinque wacā,

—Itota ēñēmi. Bitö badä tönö bitö biwüdi bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

²¹ Ante apænecā ēñëninque Itota,

—Wængonguï nänö änö ēñëninque nē ēñente cædāni iñömö tömënāni botö badä bai botö tönīñadāni bai inänipa, angacäimpa.

Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäateo 8.23-27; Mäadoco 4.35-41)

²² Mäniñedē tömengä miñæ nē godāni inänite Itota,

—Gäwapæ æmæmäa taocæimpa.

Angä ēñente cædinque tömengä tönö wipodē guidinque tæcæ taocæ wogaa godänitapa.

²³ Tao wogaa goyönāni Itota wipodē nāñe ñongæninque edæ mö ñongantapa. Mänömaï mö ñöñongä goyönānite woboyæ nangui pönï pæmæninque edæ æpæ mængonta mængonta pöninque wipodē baguimæ guii adinque tömënāni, Æpæ bete wænguï wæ, ante Yæ wædänitapa. ²⁴ Itota weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënē, möni Awënē, ēñenguēnē quēwēe. Bete wæncæ cæmompæ cæbii.

Änāni ñāni ömæmonte ængæ gantidinque, Woboyæ æpæ idæwaa mængonta cæbipa. Næ gongæmäwe, angä. Næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmæmpa.

²⁵ Ayæ tömënāni inänite,

—Mīni pönëgade incæ quñante wiï pönëmīni.

Äñongante tömënāni ancai guñëninque, Æbänö anguimöo, ante nāmāneque tedegadänipa.

—İngä iñömö æcänö inongä inte mänömaï angä ēñëninque woboyæ incæ æpæ incæ næ gongæmpa, ante wæmönipa, ante tedegadänipa.

Guedatabæ iñömö wence inte nē enempocä

(Mäateo 8.28-34; Mäadoco 5.1-20)

²⁶ Mänü Gadideabæ emö cæte godinque Itotaidi æmæmäa wogaa tao godinque Guedatabæ pö ti wæænänitapa. ²⁷ Wipodē manta wo cæyönāni Itota ti wæænte tæcæ ömaa goyongante onguñængä

wënæidi tönö nē quēwengä
 iñömö mämö bee tengan-
 tapa. Ìngä iñömö tōmēnāni
 quēwēñömö nē quēwengaingä
 inte ñōwo wantæpiyæ oncōnē
 quēwēnāmaï inte ōmaacä
 quēwēninqe waodänidoque
 cōwē quēwengä inongäimpa.
 28 Itota ingante adinque
 tōmengä önōwa inō ædæ
 wææninqe edæ Yæ angan-
 tapa.

—Itota eñēmi, bitō Æibæ
 Quēwengä Wængonguï Wēmi
 inōmi incæ quimæ botō weca
 pōwēē. Botō imote edæ,
 Æmogate wæcæcäimpa, ante
 cædāmaï imāwe, ante nangui
 angantapa.

29 Edæ tæcæ pōñongante
 tōmengä wentamö nānō
 nē ewocadongä ingante
 Itota, Gobāwe, ante do
 angä eñente wædingä inte
 ñōwo mänōmaï angantapa.
 Mänii wënæ iñömö wantæ
 wantæ inōnte onguïñængä
 ingante bæi ongonte bai
 cædongäimpa. Ìninqe
 mäningä onguïñængä ingante
 waodäni daagōmenca edæ èno
 pōnō goto wimænte wææ èno
 pōnō goto wiwadinque wææ
 wänönönänimpa. Incæte
 tōmengä daagōmē wangō
 ñæ wangō ñæ cædongäimpa.
 Ayæ tōmengä ingante wënæ
 wæætē wæætē da godongä
 önōmæca wodii winōnte
 quēwēnongä inte adocä ñōwo
 Itota weca ponte angacäimpa.
 30 Angä eñēninqe Itota
 wæætē,

—Æmōmidö imii.

Äñongante,

—Botō èmōwo Deguiönō
 èmōmopa, angantapa.

Edæ tontadoidi Deguiönō
 nāni anoncabo bacoo ināni bai
 botō nē ènempodāni adobaï
 wënæidi bacoo inānipa, ante
 adinque, Deguiönō èmōmopa,
 ante onguïñængä angantapa.
 31 Wënæidi guiquēnē Itota
 ingante wæætē wæætē
 äninqe, Mōnitō imōnite
 tadōmengadænguipoga wido
 cædāmaï imāwe, ancaa
 änānitapa.

32 Mäniiñömö odæ wængänäidi
 nangui ināni änanquidi a
 cængönāni adinque, Iñömö
 odæ wængänä baönē ämi
 go guiite quēwenguimōni,
 änāni eñēninqe Itota, Ao
 angä. 33 Eñēninqe waocä
 baönē quēwente tao god-
 inque wënæidi odæ wængänä
 baönē wæætē go gui-
 idāni ate odæncato wæætē
 ontadäa wæænōmēmō
 iñömö gäwapæno pogodo
 wæi guiite becadote capo
 wængadänimpa.

34 Itota mänōmaï cæcä ate
 wædinque odæ wængänäidi
 nē aadināni guiquēnē
 pogodo wodii winōnte
 tōmēnāni quēwēñömö mǎo
 bee tente apænedinque
 idōmæ mǎo gode ä gode
 ä cæte, Itota mänōmaï
 cæcä wæmōnipa, ante
 apænedänitapa. 35 Eñēninqe
 wadāni wæætē, Æbānō cæcäi,
 ante acæte ante pōnānitapa.
 Itota weca ponte ayönāni
 wënæidi tönö nē quēwēningä
 incæ ñōwo önonganque bate
 weocoo eñacä inte Itota
 önōwa gäänē eñēē congä ad-
 inque guïñente wægadänimpa.

36 Wēnæ tōnō quēwēningā ingante Itota mǎnōmaī cǎcǎ ante nē adīnāni īñōmō ñōwo pōnāni īnānite, Mǎnōmaī cǎcantapa, ante do apǎnedānitapa. 37 Ēñēninque Guedatabæ quēwēnāni tōmānāni ancaī guīñente wædinque Itota ingante, Mōnitō weca quēwēnāmaī ñōwo gobāwe, ānāni ēñente wædinque tōmengā wipodē īmǎmāa poncǎete ante guicǎ. 38 Adinque wēnæidi tao godāni ate nē ōnonganque bate quēwengā īñōmō Itota ingante, Bitō miñǎe māobi goboe, angā ēñēninque Itota wǎætē, Bitō ee quēwēmi, āninque,

39 —Tōmēmi oncōnē adodō godinque, Wǎngonguī æbānō nanguī cǎcǎ waa bata-woo, ante māo apǎnebi ēñencǎdānimpa.

Angā ēñēninque oncōnē godinque tōmēnāni nāni quēwēñōmō tōmāo cǎgōninque tōmengā, Itota mǎnōmaī cǎcǎ ate waa batapopa, ante māo apǎnecǎ ēñengadānimpa.

Gaido wēñǎengā beyǎe cǎcǎe goyongante

Itota weocoo onquiyǎngā gampocampa

(Mǎateo 9.18-26; Mǎadoco 5.21-43)

40 Itota īmǎmāa ocǎe ēmǎente pongā adinque, Āyedēnō ponguingā, ante nē wædināni inte tōmānāni tōmengā ingante waa ate togadānimpa. 41 Mǎñēdē wacǎ oodeoidi odōmōincō awēnē īnongā inte tōmengā ēmōwo Gaido īñōmō pō

Itota ōnōwaca īnō ædǎe wǎæninque tōmengā ingante, Botō oncōnē quingǎe pōe, ante nanguī angantapa. 42 Edǎe botō wēñǎengā onquiyǎngā adocanque īnongā inte dote wadepo nānō ēñagāi īñonte edǎe wǎncǎe cǎcampa cǎebii, ante wǎcantapa.

Īninque Itota tōmengā miñǎe gocantapa. Idōmǎe goyongante nanguī īnāni goto goto pōninque wodo mō ñongǎenāni wǎcantapa. Wampo impa goquingā.

43 Mǎñēdē wacǎ onquiyǎngā pongantapa. Tōmengā īñōmō wantǎepiyǎe dote wadepo īñonte wepǎe wantǎe bidāmaī cōwē wǎæ wædinque waa bawēnencǎete ante cǎdinque tōmengā quincōo tōmancoo eyepote pǎdǎe godongā æninque dotodoidi æcǎmenque incǎ onquiyǎngā beyǎe ædō cǎete waa cǎequīnāni.

44 Mǎnōmaī quēwente wædongā inte tōmengā ñōwo Itota ōnōñabǎca īnō pōninque tōmengā weocoo yǎwedecooque godō gampo cǎyongā wepǎe īñontobǎe edǎe wantǎe bitapa.

45 Itota īñōmō edǎe,

—Æcānō botō imote pōnō gampodāi.

Āñongante tōmānāni, Æcānō gampodatawogaa, ante adoyōmō ante ānāni ate wædinque Pegodoidi wǎætē,

—Awēnē ēñēmi. Bitō weca tōmānāni goto goto godāni apa āmii.

46 Itota wǎætē,

—Īñæmpa adocanque botō
īmote wede pōnēninque gam-
pocantapa. Tæi pīñænte botō
entawēnō incæ edæ wacā
beyæ cæquinque do gotimpa,
ante wæwēnente awædō.

⁴⁷ Āñongante onquiyængā
īñōmō, Ædō cæte wē wom-
onguimoo, ante pōnente
wædinque do do wāate bai
guiñēninque Itota weca
ædæ wææncate tōmānāni
ayōnānite apænedinque,
Botō waa bawēnencæte ante
bitō imite pōnō gampotabopa.
Tæcæ pōnō gampo cædinque
waa babo ae. ⁴⁸ Ante
apænecā ēñēninque Itota,

—Onquiyæmi ēñēmi.
Bitō wede pōnēnō beyæ
edæ wantæ bawēnēmipa.
Ñōwo edæ nō bawēnēmi
inte wampo pōnente waa
goe, ante godō ædæmō
apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongā
oodeoidi odōmōincō awēnē
Gaido oncōnē quēwengā
māniñedē pōninque edæ
Gaido ingante apænecantapa.

—Bitō wengā īñōmō ñōwo
æmæwo wængampa cæbii.
Nē Odōmongā ingante ñōwo
bitō godōmenque ānāmaī
incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñōwo pōningā Gaido
ingante angā ēñēninque Itota
wæætē,

—Gaido, guiñēnāmaī iē.
Bitō wede pōnēmi ad-
inque bitō wengā mīingā
quēwencæcāimpa.

⁵¹ Āninque Itota godōmenque
godinque awēnē oncōnē
pō guicæ cædinque Pegodo
ingante Tantiago tōnō Wāō
inate wēñængā wæmpo tōnō

wāānā inate mānimpodānique
īnānite ænte manguicā wāānē
guidānitapa. Wadāni inānite
wæætē wææ cæcā gui-
idāmaī inānitapa. ⁵² Tōmānāni
Ca ca wædinque wēñængā
wodi ingante ante pōnente
wæwēnāni adinque Itota
tōmēnāni inānite,

—Ca ca wædāmaī iedāni.
Īñæmpa īñōmō wēñængā
wodi edæ wīi æmæwo
wængantapa. Mō edæ
ñongampa.

⁵³ Angā ēñente wædinque
tōmēnāni, Æmæwo wænte
ōñongampa, ante do adināni
inte wæætē edæ, Antedō
amīni, ante tōmengā ingante
badete todānitapa. ⁵⁴ Īninque
Itota wēñængā ingante pædæ
wææmpo bæi ongonte tōō
æmæninque ogæ teded-
inque,

—Wēñæmi, ængæ gantibi,
angantapa.

⁵⁵ Āñongā tōmengā
do wæningā inte ñāni
ōmæmonte quēwēninque
ængæ ganticantapa. Itota
wēñængā beyæ cænguī
angā godōna cængantapa.

⁵⁶ Adinque mæmpoda,
Æbānō cæte mānōmaī cæcāā,
ante guiñente wædatapa.
Incæte Itota wæætē, Botō
æbānō cæboo, ante minatō
wadāni inānite apænedāmaī
incæmīnaimpa, angacāimpa.

9

*Wængonguī Awēnē ingant-
edō ante apæneedāni, ante
Itota angā godānipa*

*(Māateo 10.5-15; Māadoco
6.7-13)*

¹ Tömengä miñæ nē godāni, Dote ināni, nāni ānōnāni inānite Itota angā pōnāni ate, Botō nē āmo inte botō tæi piñænō ante ñowo pōnōmo ænte entawēninque mīnitō tæi piñæninque nē āmīni bacæmīnimpa. Ininque mīnitō āmīni ate wēnæidi tōmānāni do gocædānimpa. Adobaī āmīni ate wēnæ wēnæ inte wæwēnāni waa bacædānimpa.

² Mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye inguipoga do pongāimpa, ante apænemīni eñencædānimpa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō cæmīni waa bacædānimpa, ante Itota mānimpodāni inānite da godongā gogadānimpa.

³ Īmaī angacāimpa.

—Mīnitō ōmæpomīni taadō goedāni. Ongonto incæ māincoo da wenguincade incæ cænguī incæ godonte æinta incæ tōmancoo edæ ænāmaī inte ōmæpomīni godinque edæ eñacooque eñate goedāni, angantapa. ⁴ Ayæ, Godinque æcōnēnō tāno go guimīni owodinque mīnitō wayōmō mīni go quēwenganca mānincōnenque go guī go guī cædinque quēwēedāni.

⁵ Æyōmōmē goyōmīnite wadāni, Pōedāni, ānāmaī inte mīnitō apænedō ante wīi eñēnāni wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite emō cæte ĩmāinō ante goedāni. Mīnitō iñæmpa, Pōedāni, ānāmaī ĩmīni adinque mōnitō gomōni tamēñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitō ōnōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

⁶ Angā godinque tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmēnāni quēwēñōmō wayōmō tōmāo godinque Itota nānō da godōnīnāni iñōmō mōnō Awēnē ingantedō ante māo watapæ apænedāni eñēnānitapa. Ayæ wēnæ wēnæ ināni inānite godō cædāni ate waa bagadānimpa.

Itota æcānō ingāā, ante Edode wæcampa

(Māateo 14.1-12; Mādoco 6.14-29)

⁷ Tōmānāni māniñedē, Itotaidi æbānō cædāni, ante tedeyōnānite pancabaa awēnē odeye Edode incæ do eñengantapa. Itota iñōmō æcānō ingāā, ante wædinque pancadāniya, Wāo wodi do wænte ñāni ōmæmōningā inte iingā Itota ĩmaingampa, ante tededāni eñente wædinque awēnē Edode guīñente wæcantapa.

⁸ Wadāni guiquēnē, Ediya wodi ponte a ongōmaingampa, ante tedeyōnāni wadāni guiquēnē, Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ adocanque docā incæ do ñāni ōmæmōningā inte a ongōmaingampa, ante tededāni. ⁹ Eñente wædinque Edode wæætē,

—Botō tōmēmo āmo eñēninque Wāo wodi ingante wido tamencadāni wængantapa. Ininque māningā Itota nāni nē tededongā guiquēnē æcānō ingāā.

Ante wædinque Edode, Æbānō cæte Itota ingante

aquimoo, ante nanguĩ cægacäimpa.

*5.000 ganca inäni inänite
Itota godongä cænänipa*

*(Mäateo 14.13-21; Mäadoco
6.30-44; Wäö 6.1-14)*

¹⁰ Itota nänö da godöninäni inñomö tömengä weca adodö pöningue, Mänömaĩ mänömaĩ cætamönipa, ante nanguĩ tededäni eñengacäimpa. Eñente ate tömengä tömönäni inänite nänënë Betaida eyequeĩ ænte mäocä. ¹¹ Goyönänite wadäni do eñëningue tee empote pönäni adinque Itota, Waa pömĩni abopa, ante waadete apænedinque, Minitö Wængonguĩ Awënë Odeye nempo watapæ quëwencæminipa, ante apænecantapa. Ayæ, Pancadäniya waa baquënënäni inänipa, ante adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹² Ayæ gäwadecæ bayonte edæ, Dote, ante nani Itota miñæ gocabo inñomö tömengä weca pöningue änänitapa.

—Inñomö önömæca impa cæbii. Bitö godongämæ ongönäni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nanguĩ inäni nani quëweñomö godinque oncö eyepæ i ate cæningue moncädänimpa.

¹³ Äñönänite Itota,

—Minitö wæætë godömini cæncädänimpa. Äñongante,

—Inñæmpa pöö onompo æmæmpoque gæyæ mæa pönĩ mänimpoque nææmönipa töö. Ininque bitö wæætë,

Tömänäni beyæ cænguĩ gote ænte pöedäni, ämitawoo.

¹⁴ Onguñænänique tinco müido ganca inäni edæ mæ ongönönänimpa. Incæte Itota tömengä miñæ nē godäni inänite angantapa.

—Minitö tömänäni inänite, Tincoenta ganca mini cabo nänënë tincoenta ganca mini cabo nänënë ämini tæ contactädänimpa.

¹⁵ Angä eñëningue änäni tæ contadänitapa. ¹⁶ Itota pöö onompo æmæmpoque æningue gæyæ mæa æningue öönæde æmö adinque Wængonguĩ ingante, Bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænecantapa. Ayæ pöö tönö gæyæ pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ nē godäni inänite pædæ godongä æningue tömönäni tömänäni inänite di mæñæ di mæñæ cædäni ænte cængadänimpa. ¹⁷ Tömänäni eyepæ ænte tömo pönĩ cænänitapa. Ayæ ao mæ ao mæ cæte ñönönäni ate Itota miñæ nē godäni wæætë ao mæ nani ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æningue onompo tipæmpoga go mentodëa cænguĩ eyede da wënäni contagatimpa.

*Bitö Coditobi inömi imipa,
ante Pegodo apænecampa*

*(Mäateo 16.13-19; Mäadoco
8.27-29)*

¹⁸ Ayæ ate Itota nänënë godinque Wængonguĩ ingante apæneyongä tömengä miñæ nē godäni tömengä tönö godongämæ ongönönänimpa. Tömönäni inänite angantapa.

—Wadāni botō imotedō ante apænedinque, Æbodō imoo, ante apænedāni eñēmīni.

19 Æñongante tōmēnāni wæætē,

—Bitō imitedō ante apænedinque pancadāniya, Wāō apænē nē guidongaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ānānipa. Wadāni pancadāniya wæætē, Ediya wodi ingaingā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ānānipa. Pancadāniya wæætē, Wængonguī beyæ nē apænegaingā adocanque do wængaingā inte ñāni omæmonte quēwēnongā incæ Itota adocā imaingā ingampa, ante tededānipa.

20 —Minitō guiquēnē, Botō æbodō imoo, ante pōnēmīni.

Æñongante Pegodo,

—Wængonguī nānō nē angaimi inōmi inte bitō iñōmō edæ nē Coditobi inōmi imipa, angantapa.

Itota, Ìimai cædāni wæncæboimpa, ante apænecampaedæ quēwēnāmaī incæcāimpa. (Māateo 16.20-28; Māadoco 8.30-9.1)

21 Pegodo mānōmaīnō ante apænecā eñēninque Itota wæætē angantapa. Minitō botō imotedō ante apænedinque, Coditō inongā ingampa, ante gode ānāmaī iedāni amopa, ante nangui āninque edæ wææ angacāimpa. 22 Āninque,

—Botō Waobo eñagaimo inte nangui caate wæquēnēmo imopa. Nē aadāni nāni Picæncabo tōnō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni

tōnō mānināni edæ botō imote Baa ānāni wæquēnēmo imopa. Ayæ botō imote godōmenque wænōnāni wænguēnēmo imopa. Incæte Wængonguī angā beyænque botō meōnaa go adoōnæque iñonte edæ ñāni omæmonte quēwēncæboimpa, ante apænegacāimpa.

23 Ante apænedinque Itota tōmānāni inānite godōmenque apænedinque,

—Æcānō botō miñæ pōinēna ina tōmengā nāmā beyænque ante pōnēnāmaī inte iimō iñō iimō iñō botō miñæ tee empote poncæcāimpa. Nāmā nānō wænguīwæ næænte ponte baī cædinque tōmengā, Botō wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, āninque poncæcāimpa. 24 Edæ æcānō, Nāmā wææ gompodinque quēwēncæboimpa, ante cædinque botō miñæ pōnāmaī ingā guiquēnē tōmengā iñōmō edæ quēwēnāmaī incæcāimpa.

Wæætē edæ, Wænōnāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote cōwē gocæboimpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā wæætē quēwēncæcāimpa. 25 Edæ

waocā inguipoga ongoncoo tōmancoo ò æncæte ante cædinque nāmā onōwoca incæ pædæ godongā wē womonte ba ininque edæ tōmengā iñæmpa quēwēngampa

diyæ māincoo ēaquiringā. 26 Minitō pancamīniya botō beyæ ante botō apænedō beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Iñæmpa botō

Mæmpo nänö emönö tönö anquedoidi tæiyæ waemö inäni nani emönö guinä gongæñonte botö Waobo nē ēñagäimo inte edæ nämä ñäo apäite bai dibæ pöninque botö wæætē nē guñente wægaingä beyæ ante näemæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷ Nawangä ämopa. Botö weca ongömini pancaminiya ayæ wænämaï edæ müimini quewēñömini botö Wængongui Awenē Odeyebö babo ate botö nempo guicæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waemö pöni ñäo bai emongä bacä adänipa
(Mäateo 17.1-8; Mäadoco 9.2-8)

²⁸ Mänömainö ante apænedingä inte Itota adoque Wængongui itæde go ate Wængongui ingante apæneçæte ante æidinique Pegodo ingante Wäo tönö Tantiago inate mänimpodäni inänite änanquidi ænte mæicä æidänitapa. ²⁹ Æite go apæneyongä tömengä awinca iñömö edæ wii cöwē nänö emönö bai waemö pöni ñäo bai edæ emongä bamongä adänitapa. Ayæ tömengä weocoo nänö ēñacoo iñömö edæ näinte bai emonçoo badinique näämänta pöni ēñacantapa. ³⁰ Ayæ ayönäni edæ onguiñæna mänaa edæ Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöinique Itota tönö tededatapa. ³¹ Tömëna iñömö ñäo apäite bai emöna inte Itota tönö godongämæ apænedatapa.

Godongämæ apænedinque tömënäni, Itota æbänö ñöwo Eedotadëe godinque iinique cædinque oo wænte wadæ gocæcäimpa, ante tededänitapa. ³² Mänömainö ante tedeyönäni Pegodoidi guiquënë möinente a ongöinique ædæmö ñäni ömæmonte æmö ayönäni Itota ñäo apäite bai emongä adinique tömengä tönö onguiñæna mänaa godongämæ adiyæ ongönäni adänitapa. ³³ Onguiñæna iñömö Itota ingante tæcæ emö cæte gocæ cæyöna Pegodo guiquënë,

—Awenē ēñemi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö ämi ate mönitö onçontaiçoo mentaiya go adotaique mænöinique bitö onçontai ante adotaique Möitee onçontai ante adotaique Ediya onçontai ante adotaique mænömaïmönipa.

Mänömainö ante tededinque Pegodo, Æbänö ante tedequënëmo imoo, ante ēñënämaï inte önonque tedecantapa. ³⁴ Mänömaï tedeyongä boguimancoo obo wæænte wææ owoyö adämaï inäni inte, Boguimancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guñente wædänitapa. ³⁵ Ayæ boguimancodē önonöpämoque apæneçantapa. “Iingä botö Wengä botö nē apænte ængaingä ingampa cæminii. Tömengä pönö apæneçä ate ēñëedäni.”

³⁶ Ante apæneçä ëñente ayönäni Itota ñöwo adocanque a ongongä adänitapa.

Īninqe tōmengā miñæ nē
godāni nē adinānique inte
pæ wēenedinque tōmēnāni
nāni adinō ante māniñedē
wadāni inānite apænedāmai
ingadānimpa.

*Itota wēnæ ingante angā
go ate wēñængā waa bacampa
(Māateo 17.14-21; Māadoco
9.14-29)*

³⁷ Māniī ānanquidi æi iimō
ate wææ pōñōnāni Itota
ingante bee tencæte ante
nanguī ināni pōnānitapa.
³⁸ Godongāmæ ponte
nanguī ināni ongōñōnāni
onguiñængā adocanque edæ
ogæ tededinque,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Botō
wengā onguiñængā ingante
pōnō waa ae. Tōmengā ado-
canque botō wengā ingampa
cæbii. ³⁹ Tōmengā nānō
nē ewocadongā inte wēnæ
incæ tōmengā ingante edæ
bæi ongongā ate tōmengā
iñontobæ Yæ yæ angampa.
Ayæ godō cæcā ate botō
wengā edæ do do wāadinque
ōnōne māwanta tadecampa.
Wēnæ iñōmō wantæ iñō
tao godinque adodō pō
guiite edæ cōwē quēwēninque
botō wengā ingante edæ
ēwencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰ Bitō
miñæ nē godāni inānite botō,
Wēnæ inte wido cædāni,
ancaa āñōmo tōmēnāni nē
cæquēnēnāni incæ ædō
cæte wido cæquīnānii, ante
wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Nōwomīni mīni ædæmō
cædāmāincabo mīni pōnēgade
impa. Mīnitō weca æpogadō
quēwēmoī. Wapiticæ

cæyōmīnite botō æpogadō
piyænē cæte wæwēmoī.
Āninqe mæmpocā ingante
apænedinque, Bitō wengā
ingante botō weca ænte pōe.

⁴² Angā ēñente ænte
māmongā pōñongante wēnæ
incæ yæipodē bæ tacā do
do wāate wæwengantapa.
Tōmengā wentamō nānō nē
ēwocadongā ingante Itota
iñōmō edæ, Ee ae, ante wææ
angantapa. Ayæ wēñængā
ingante pōnō cæcā ate
tōmengā wæætē ōnonganque
bayongante mæmpocā in-
gante Itota pædæ godongā
ængacāimpa. ⁴³ Mānōmai cæcā
adinque, Wængongui incæ
tæi piñænongā inte mānōmai
cæcampa, ante pōnēninque
tōmānāni ancai guiñente
wægadānimpa.

*Īimai cædāni wæncæboimpa,
ante adodō ante apænegā
(Māateo 17.22-23; Māadoco
9.30-32)*

Mānōmai cæcā ate guiñente
wæyōnāni tōmengā miñæ nē
godāni inānite Itota iimai ante
apænegacāimpa.

⁴⁴ —Nōwo āmo ēñenguēnē
quēwēmīnii. Adocanque,
Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō
ongongāā, ante godō
odōmōninque botō imote
waodāni nempo pædæ
godōnāni æncædānimpa.

⁴⁵ Āninqe tōmengā nānō
apænedō æbānō ī, ante
wædānitapa. Wē womonte
ī ininqe tōmēnāni ædō
cæte ēñenguīnānii. Ayæ,
Æbānō ante āmii, ante
anguēnēnāni incæ edæ

guiñēnete wædinque pæ
wēēnegadānimpa.

*Æcānonque nē angā ingu-
ingāā, ante tededānipa*

*(Māateo 18.1-5; Māadoco
9.33-37)*

⁴⁶ Tömengā miñæ nāni nē
gocabo iñōmō, Mōni cabo
incæ æcānonque ñænængā
pōni inongā inte nē angā
inguingāā, ante wædinque
nāmā incæ wæætedō
wæætē tedeyōnānite ⁴⁷ Itota
ōnōwēnenque do eñngantapa.
Eññenique wēñængā ado-
canque ingante bæi
ongōninque tōmengā gāānē
iñōmō gō cæcantapa.

⁴⁸ Tömēnāni inānite apænecantapa⁵¹
—Wacā botō emōwo
beyænque iingā wēñængā
ingante, Pōe, ante waa cæcā
iñōmō tōmengā botō imote
adobāi edæ, Pōe, ante do
waa cæcampa. Botō imote
æcānō, Pōe, āninqe waa
cæda tōmengā adobāi botō
imote nē da pōnongā ingante
Wængongui ingante edæ
adobāi, Pōe, ante do waa
cæcampa. Edæ mini waocabo
wædāmīni iñōminite waocā
guiyangā pōni inongā nānō
entawēnō bai nē entawengā
iñōmō tōmengā ñænængā
pōni inongā ingampa, ante
apænegacāimpa.

*Nē pūinte cædāmaī ingā
iñōmō godongāmæ cæcā
ingampa*

(Māadoco 9.38-40)

⁴⁹ Wāō iñōmō Itota ingante
apænedinque,

—Awēnē eññēmi. Wacā incæ
mōnō cabo ināmaī inongā inte
bitō emōwo apænedinque

wēnæidi inānite wido cæcā
atamōnipa. Ininqe mōnitō
wæætē edæ, Bitō mōnitō
tōnō gobi imipa Itota emōwo
apænequīmīi, ante tōmengā
ingante edæ wææ an-
tamōnipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante
Itota,

—Iñæmpa mīnitō imīnite nē
pūinte cædāmaī ingā iñōmō
tōmengā wæætē mīnitō tōnō
godongāmæ cæcā ingampa
cæmīnīi. Tōmengā ingante
wææ anāmaī incæmīnimpa,
angacāimpa.

*Tantiago tōnō Wāō inate
Itota wææ angampa*

Oo pōni nānō æiquiōnæ
bacæ cæyonte Itota, Ee-
dotadēē iñōmō botō cōwē
gocæboimpa, ante gocæ
cæcantapa. ⁵² Wadāni inānite
tōmengā, Poncæcāimpa, ante
mīnitō tāno beyænte goedāni,
ante da godongā godānitapa.
Godinque tōmēnāni iñōmō
Tāmadiabæ godinque tōmengā
beyæ cæcæte ante Tāmadiāidi
nāni quēwēñōmō gocæ
cæyōnāni, ⁵³ Tāmadiāidi
wæætē edæ, Eedotadēē
gāmēnō Itota gocā awædō,
ante adinque, Mōnitō weca
pōnāmaī incæcāimpa, ante
wææ anānitapa. ⁵⁴ Iīmaī
cædāni adinque Wāō tōnō
Tantiago tōmengā nānō
emiñæna iñōmō,

—Awēnē eññēmi. Baa
ānāni adinque oōnædē
gonga āmōna wææ gonte
wænguināni, āmi, ānatapa.

⁵⁵ Añōnate Itota wæætē
edæ dadi emæmonte wææ
ante tōmēna inate, “Iñæmpa

mīnatō īmīnate æwocadō
angā ēñente āmīnaa, ante
mīnatō edæ ēñēnāmaī
īmīna awædō. ⁵⁶ Īñæmpa
botō Waobo ēñagaīmo
īmo īñōmō edæ waodāni
īnānite ōmæe ēwencæte
ante wīi pongaīmo īmopa.
Wæætē edæ, Botō æmo
beyænque quēwencædānimpa,
ante pongaboimpa,” ante
pīngacāimpa. Ayæ wadāni
nāni quēwēñōmō gogadānimpa.

*Itota mīñæ nē goīnēnāni
(Māateo 8.19-22)*

⁵⁷ Taadonque goyōnāni
Itota ingante wacā angan-
tapa.

—Awēnē, bitō ædōmē
goyōmite botō bitō mīñæ pō
gocæboimpa.

⁵⁸ Angā ēñēnīnque Itota
wæætē,

—Babæ guintaidi īñōmō
ontatodē monguī ēadāni
īnānipa. Ayamōidi on-
gonta ēadāni īnānipa. Botō
Waobo ēñagaīmo wæætē edæ
monguī ōmaabo īmopa poncæ
āmīi, angacāimpa.

⁵⁹ Ayæ wacā ingante Itota,

—Botō mīñæ pōe.

Angā ēñente wædinque
tōmengā,

—Awēnē ēñēmi. Botō tāno
gote botō wæmpo wængā ate
daga wente ate pōmoe.

⁶⁰ Āñongante Itota wæætē,

—Īñæmpa nē wæwocadāni
incæ tōmēnāni guīdēnāni
wēnāni ate ee abi daga
wencædānimpa. Bitō wæætē,
Wængonguī Awēnē Odeye
do pongāimpa, ante gote
apānebi ēñencædānimpa.

⁶¹ Ayæ wacā adobaī,

—Awēnē bitō īmite tee
empote goīnēmo incæ ee
ongōñōmi tāno gote botō gui-
idēnāni īnānite, Gobopa, ante
apānete pōmoe. ⁶² Āñongante
Itota wæætē,

—Ōmæ nē mangæ mangæ
cædongā īñōmō tōō pōnī
mīnte pæquimpa, ante
cæquēnengā ingampa.
Tōmengā dadi ēmænte ad-
inque tōō pōnī cæcampa
diyæ tōō mīnte pæquīi. Ayæ
adobaī Wængonguī Awēnē
Odeye nempo quēwēnīnque
nē cæquēnengā īñōmō
tōmengā dadi ēmænte ingui-
pogaque ante acā īnīnque
Awēnē beyæ ante ædō cæte
cæquingā.

10

*72 ganca īnāni īnānite Itota
da godongā godānipa*

¹ Ayæ ate mōnō Awēnē
godōmenque tetenta i doo
ganca īnāni mānimpodāni
īnānite īmaī angantapa.
Mīnitō æmænō mēmīnaa
æmænō mēmīnaa godinque
botō nē goquīñōmō ante
wayōmō nāni quēwēñōmō
māo wayōmō nāni quēwēñōmō
māo tāno beyænte gomīni
ate botō ayæ poncæboimpa,
ānīnque da godongā gogadānimpa.

² Īmaī ante da godongā
godānitapa. “Nāwangā

āmopa. Waocā tōmencacodē
do pequinca nanguī inca
baī Awēnē nempo nē
quēwenguēnēnāni adobaī
nanguī īnāni īnānipa. Incæte
nē tā pedāni wædænque īnāni
baī nē gode ānāni īñōmō
adobaī mēnāniya pōnī īnānipa

cæminii. Minitō Wængongui ingante apænedinque, Awënë, bitō tōmencacodē nē ēabi inte āmi ēñēninque gote apæ necædānimpā, ante ædāni. ³ Nōwo mīnitō iñōmō goedāni, āmopa. Mēñeidi weca ongōninque codotedoidi iñōmō tæēmō inānipa diyæ nāmā wææ aaquīnānii. Minitō iñōmō codotedoidi aquīnāni bai adobai aquīmīni iñōmīnite botō āmo mēñe bai ināni weca edæ gomīni ataqūedāni. ⁴ Godonte mīni ænguīta wente æī ænāmaī inte māincoo mongænte godāmaī iedāni. Awæncata næænte godāmaī iedāni. Taadō godinque wacā ingante bee tēninque apænedāmaī inte goedāni. ⁵ Æcōnēmenque go guiite, Mīni quēwencabo gānē pōnente waa quēwēedāni, āmīni ēñencædānimpā. ⁶ Mānincōnē quēwengā Ao angā ininque tōmengā gānē pōnente waa quēwēmaingampā. Wæætē Baa angā ininque mīnitō adomīnique gānē pōnente waa quēwēmaīmīnipa. ⁷ Mānincōnē mīni go guidincōnē quēwēñōmīnite mānincōnē quēwēnāni pædæ pōnōnāni ænte cænte bete quēwēedāni. Edæ nē cæcā iñōmō tōmengā nānō cædi beyæ eyepæ ænguēnengā ingampā. Mīnitō adocōnenque quēwēninque wacōnē wacōnē godāmaī iedāni. ⁸ Æyōmōmē goyōmīni māniñōmō quēwēnāni, Pōedāni, ānāni ēñente

wædinque mīnitō tōmēnāni cængui pōnōnāni æninque cæedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ wæwēnāni inānite godō cæmīni waa bacædānimpā. Ayæ tōmēnāni inānite, 'Wængongui Awënë Odeye mīnitō weca oo pongā acæmīnimpā,' ante apæneedāni. ¹⁰ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō go guiyōmīnite Baa ānāni ininque mīnitō wæætē tōmēnāni taadonque tao godinque tōmēnāni inānite, ¹¹ 'Mīnitō quēwēñōmō onguipoi wadæ cæwate gomōna tamēñedāni. Incæte Wængongui Awënë Odeye mīnitō weca oo pongā acæmīnimpā,' ante ædāni. ¹² Edæ mīnitō imīnite āmopa. Wængongui nānō apænte anguiōnæ iinque bayonte Todōmā iñōmō quēwengāināni guiquēnē nanguī pante wæwēñōnāni mīnitō imīnite nē Baa ānāni guiquēnē godōmenque nanguī pante wæwenguīnāni inānipa," ante Itota angacāimpā.

Nē ēñēnāmaī quēwēnāni inānite Itota pūngampā (Māateo 11.20-24)

¹³ Āninque Itota nē ēñēnāmaī quēwēnāni inānite pīinque iīmaī angantapa. "Codatīi iñōmō quēwēmīni ēñēedāni. Betaida iñōmō quēwēmīni ēñēedāni. Mīnitō mīni wæwenguīnque ēñēnāmaī cæte quēwēmīnidō anguēnē. Edæ botō mīnitō weca tæī pīñænte botō cædi bai Tido nāni quēwengāiñōmō Tidōō nāni quēwengāiñōmō adobai cæbo bai māniñōmō

quëwengainäni inömö wënæ
wënæ nani cægainö ante
dobæ ñimpo cædinque gömæ
ëmoncoo da wëñadinque
gönaiboga tæ contadinque Ca
ca wæcægadänimpa. ¹⁴ Inique
Wængongui nänö apænte
anguionæ iinque bayonte
Tido inömö tönö Tidöo
inömö quëwengainäni inänite
nanguï pangä wæwënäni
incæte tömengä minitö
iminite godömenque pangä
wæwencæminimpa. ¹⁵ Ayæ

Capënaömö inömö quëwëmini
ëñëedäni. Wængongui
minitö iminite dicæ öönædë
wo ææntodongä æi gote
toquiminiyaa. Inæmpa

tadömengadænguipo wææntodongä
guii wæcæminimpa,” an-
gantapa. ¹⁶ Äninqe Itota
wæætë tetenta i doo inäni
inänite apænedinque, “Minitö
apæneyömini æcänö ëñengä
tömengä inömö edæ botö
imote do ëñengä ingampa.
Wæætë minitö iminite në
Baa angä inömö tömengä
edæ botö imote do Baa angä
ingampa. Ayæ botö imote
në Baa äningä inte tömengä
botö imote në da pönöningä
ingante do Baa angampa,”
ante apænedinque tömënäni
inänite Itota angä godänitapa.

*Tetenta i doo inäni do
godinäni inte occæ ëmænte
pönäni*

¹⁷ Angä godinäni inte
tetenta i doo ganca inäni
adodö occæ ëmænte pöninque
watapæ todinque Itota in-
gante apænedinque,

—Awënë, bitö ëmöwo
apænedinque mönitö

wënæidi inänite ämöni
ëñëninque bitö ëmöwo
beyænque godänipa.

¹⁸ Ante todäni ëñëninque
Itota wæætë,

—Näinte quingæ cæ bai
Tatäna inömö wënæ awënë
incæ öönædë inö wæængä
në agaïmo inte botö adobo
ämopa. ¹⁹ Botö pönö ämo

ate minitö inömö në ämini
badinque edæ tæntæ tönö
emëñe ingante pinä gawadäni
bai adobai tæi ëmömïni
inte tæntæ bai në cædäni
inänite wido cæcæminimpa.
Ayæ mönö imonte në piinte
cædongä incæ tæi piñænte
cæcä incæte minitö inömö
godömenque tæi ëmömïni inte

piñængä nänö tæi piñænte
cæpämö ante tömämämö ante
edæ wido cæcæminimpa.
Edæ æcämenque incæ
minitö iminite æmæwo
wido cædämaï incæcäimpa.

²⁰ Incæte minitö ämini
ëñëninque wënæidi do ëñente
cædäni beyænque todämaï
iedäni. Wæætë, Mönitö ëmöwo
öönædë dobæ yewæmonte
ongompa, ante adinque
minitö mänömaï beyænque
watapæ toedäni, angacäimpa.

*Mæmpo Wængongui ingante
apænedinque Itota tocampa*

(Mäateo 11.25-27, 13.16-17)

²¹ Äninqe Wængongui
Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante ëwocadongä inte
Itota mänïñedë edæ watapæ
todinque Wængongui ingante
iïmaï ante apænecantapa.
“Mæmpo ëñëmi. Bitö, Wadäni
nämä ocai encadäni tönö
nanguï adinque në ëñënäni
tönö mänïnö bitö cægainö

ante eññēnāmaī incædānimpa,
 ante cædinque bitō cægāinō
 ante wē wodongabiimpa.
 Wæætē wēñænāni tæcæ
 eññādāni baī ināni inānite bitō
 edonque odōmōmi adinque
 do eññēnānipa. Bitō oönædē
 Awēnē ingaīmi inte ingui-
 poga Awēnē adobi inōmi
 inte edæ mænōmaī cæbipa,
 ante adinque botō bitō
 imite waa ate pōnēninque
 apænebo. Mæmpo, bitō
 tōmēmi ānō baī cædinque
 waa cæbi adinque botō Ao
 āmopa, ante apænebo,”
 ante Wængonguī ingante
 apænegacāimpa.

22 Ayæ, “Botō Mæmpo
 incæ, Bitō Awēnē inōmi
 inte aacæbiimpa, ante tōmāo
 iñōmō ongoncoo botō
 nempo pædæ pōnōninque
 tōmāo iñōmō quēwēnāni
 tōmānāni inānite adobaī
 botō nempo pædæ pōnongā
 æninque botō iñōmō edæ
 tōmancoo enempodinque tōmāo
 iñōmō quēwēnāni inānite nē
 enempobo imopa. Wængonguī
 Wēmo iñōmote, Æbodō imoo,
 ante Mæmpoque eñngā
 ingampa. Botō wæætē
 tōmengā Wēmo inōmo inte,
 Wængonguī æcānō ingāā,
 ante adoboque nē eññēmo
 imopa. Ayæ, Iñāninque nē
 eññēnāni incædānimpa, ante
 botō nē angāināni inānite
 odōmonte botō apænebo
 eññēninque tōmēnāni wæætē,
 Wængonguī æcānō ingāā, ante
 nē eññēnāni badāni ate mōnitō
 adomōnique āanque baī nē
 eññēmōni imōnipa.”

23 Ante apænedinque

Itota dadi emæninque
 tōmengā miñæ nē godāninque
 inānite apænedinque, “Nōwo
 mīni adinō adinque nē
 emōmīni inte mīnitō mīni
 watapæ quēwenguinque impa.
 24 Iīmaī impa, ante apænebo
 eññēdāni. Wængonguī beyæ
 nē apænegāināni nanguī
 ināni tōnō imæca awēnēidi
 nanguī ināni incæ mīni adinō
 baī ante aīnente wægāināni
 incæte edæ adāmaī in-
 gadānimpa. Mīni eññēninō
 ante adobaī eññēinente
 wægāināni incæte tōmēnāni
 eññēnāmaī ingadānimpa,” ante
 māninganca Itota apænecā
 eñngadānimpa.

*Tāmadiabæ quēwengā incæ
 nē waa cæcā ingampa, ante*

25 Ayæ ate adocanque
 idægoidi nāni wææ an-
 gāinō ante nē ate eñngā
 iñōmō, Itota æbānō wapiticæ
 apænebaingāā, ante cædinque
 ængæ gantidinque tōmengā
 ingante iīmaī angantapa.

—Awēnē nē Odōmōmi
 eññēmi. Botō æbānō cæte
 cōwē wænāmaī wantæpiyæ
 quēwenguiimoo, ante wæbopa.

26 Añongante Itota,

—Mōitee wodi, Iīmaī
 cædāni, ante wææ yewæmōninque
 æbānō ante yewæmongā
 ongō abii.

27 Añongante nē odōmongā
 wæætē,

—Iīmaī ante yewæmongacāimpa.
 Bitō mīmō entawēmi inte
 Wængonguī mōnō Awēnē
 ingante waadedinque bitō
 onōwoca ewocadinque ædæmō
 waadete pōnencæbiimpa.
 Bitō baō tæī piñænte eññabi

inte godö waadete cædinque bitö ocai encabi inte nö pönëninque waa waadete pönëe. Ayæ adobai bitö nämä bitö waadete waa cædö bai adobai pönëninque godongämæ quëwënanï inänite adobai waa waadete cæe.

²⁸ Ante apænecä ëñëninque Itota tömengä ingante wæætë,

—Bitö nö ëñëmi inte nöingä apænëbitapa. Mäninö bitö äninö bai cæbi ïninque bitö wænämäi quëwëmaïmipa.

²⁹ Angä ëñëninque guiñente wædinque nê odömongä ïñömö, Botö cæquënëö ante wii cæbopa, ante Itota ëñënëmaï incæcäïmpa, ante nämanque ante wææ äninque,

—Ïñæmpa wa. Godongämæ quëwënanï, ante bitö äninänï ïñömö ædänidö ïnänii.

³⁰ Äñongante Itota wæætë, Mönö guïdengä æcänö ingää, ante odömoncæte ante iïmaï apænëgacäïmpa.

—Onguïñængä adocanque Eedotadëë quëwente Eedicoo wæidö cægöñongante nê ö ænänï tömengä ingante ïñontobæ bæi ongonte weocoo gäni tadongadinque tæi tæi pänäni nangæ bacä ïninque wadæ godäni. ³¹ Ate, Wængonguï quï, ante nê godongä adocanque adodö wæidö godö godinque nê nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæinänï nänï Wængonguï oncönë cæcabo incæ adocanque adobai adoyömö

wææ pöninque nê nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pænta gocampa. ³³ Ayæ ate wacä Tämadiabæ nê quëwëngä incæ ado wæidö godinque nê nangæ öñongä weca adoyömö ponte gomö adinque, Tömengä ædö cæte quëwëngügää, ante tömengä wædö ante bai nanguï pönente cæcantapa. ³⁴ Ìngä ïñömö nê nangæ bate öñongä weca pöninque tæi tæi pänäni nänö æbäadiñömö oguin-guipæ tönö yowepæ ti nämæ biïnömæ nänï ämæ gao caadinque weococa wini caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcäïmpa, ante adocä Tämadiabæ quëwengä ïñömö nämä nänö nê mongænte goquënëngä bodo önöñabæ nê nangæ badingä ingante ængö cæcä tæ contayongante bodo ingante töö töö ænte gocampa. Ayæ taadö pönäni nänï cænte guite möincö ganca ænte mào guïdinque nê nangæ badingä ingante waa cæcampa. ³⁵ Ìimö ate padata nänï godonte æinta mentaa tadöninque mänincönë nê aacä ingante pædæ godöninque, Bitö nê nangæ badingä ingante waa cæe. Quiëmë æinengä adinque bitö godömi ængä ate botö bitö weca adodö pöninque bitö godönimpo adopo wæætë pædæ pönömo æncæbiïmpa, ante gocampa. Mänömaï cæcampa. ³⁶ Äninque Itota tömengä ingante nê äningä ingante godömenque

angantapa. Bitō ïmite ñōwo
 āmo ēñēnque bitō wæætē
 apænebi ēñēmoe. Nē nangæ
 bate ōñongā weca pōnāni
 mengāa go adocanque ïnāni
 incæte æcānō tōmengā tōnō
 godongāmæ quēwēnāni bai
 inte waa cæcantawoo, ante
 pōnēmii.

37 Æñongante nē odōmongā
 wæætē,

—Tōmengā ingante nē
 waadete godō waa cædongā
 incæ tōmengā guidendā bai
 cæcampa.

Ante apænecā ēñēnque
 Itota wæætē,

—Tōmengā nānō cædō
 bai bitō adobai godinque
 cæbāwe, angacāimpa.

*Māadota tōnō Māadiya nāna
 caya oncōnē Itota ēñacampa*

38 Ayæ taadō goyōnāni
 tōmēnāni quēwēñōmō
 pongā adinque onquiyaengā
 tōmengā emōwo Māadota
 ïñōmō Itota ingante angā
 tōmengā oncōnē pō guite
 ēñacantapa.

39 Māadota
 tōññacā Māadiya ïñōmō Itota
 ōnōwaca ïnō tæ contadinque
 tōmengā apænecā ēñēē con-
 gantapa. 40 Māadota guiquēnē
 nē ēñadāni beyæ ante nangui
 cæte wædinque Itota weca
 pōninquē,

—Awēnē, botō tōññacā emō
 cæte gocā ate botō adoboque
 nangui cæbo ate wædāmaï
 ïmitawo. Edæ āmi pō cæcæe.

41 Æñongante Itota,

—Māadota, Māadota, bitō wa
 wa wa cæcæte ante wæwēmi
 awædō. 42 Wæætē adoque
 pōni cædinque edæ eyepæ
 ïmpa. Māadiya do, Quinō

waa cæquimoo, ante apænte
 pōnēningā inte botō ōnōwaca
 ïnō pō tæ contate ēñēē
 congā adinque botō wæætē
 tōmengā ingante, Goe, ānāmaï
 incæboimpa, angacāimpa.

11

*Wængongui ingante æbānō
 apænequii, ante Itota
 apænecā*

(*Māateo 6.9-15, 7.7-11*)

1 Itota ayæ ate wayōmō
 gote Wængongui ingante
 apænecantapa. ïnque
 apænecā adinque tōmengā
 nānō nē emiñængā ado-
 canque tōmengā ingante
 apænedinque,

—Awēnē ēñēmi, Wāō
 tōmengā nānō emiñænāni
 ïnānite odōmonte, Wængongui
 ingante æbānō ante apænequii,
 ante nānō apænedō bai
 bitō mōnitō ïmōnite adobai
 ante odōmonte apænebi
 ēñenguimōnii.

2 Ante wæyōnāni Itota,

—Wængongui ingante
 apænecæte ante ïmaï ante
 apæneedāni,

“Mōnitō Mæmpo nē oōnædē
 quēwēnōmi inte ēñēmi.

Mōnitō bitō emōwo tæiyæ
 waemō emōmi ad-
 inque bitō emōwo
 ante waa adinque
 apænemōnipa.

Bitō oōnædē Awēnē nē
 ingāmi inte ingui-
 poga Awēnē Odeyebi
 bitō baquinque edæ
 quingæ pōe. Oōnædē
 owodāni ēñente cædāni
 bai inguipoga adobai

bitō änō bai ēñente
cæcæimpa.

³ Mönitō imönite bitō, Cænguī,
ante iimō iñō iimō iñō
eyepæ pönōmi ænte
cæmönie.

⁴ Mönitō wænæ wænæ
cæmōni incæte bitō
nē panguēnēmi incæ
pönō ñimpo cæbi
quēwēmōnie. Mönitō
adobai edæ wadāni
mönitō imönite wænæ
wænæ cædāni ad-
inque ñimpo cæmōni
quēwēnāni ae.

Mönitō wænæ wænæ mōni
cæinēnō godō gocæte
ante cæmōni ad-
inque bitō wææ cæbi
ate mäninō godō
godāmaī inte mönitō
wæætē wænæ wænæ
cædāmaī incæmönimpa,
Wæætē edæ nē
wiwa ewocadongā
nempo ongōñmönite
bitō gā pe æmpobi
quēwēmōnie.”

Mänōmainō ante apænete
Wængonguī ingante apæneedāni
Itota angantapa.

⁵ Äninqe tōmēnāni inānite
godōmenque apænedinque
Itota,

—Bitō iimaī cæbi ininque
bitō æmigo æbānō cæbaingā,
ante pōneedāni. Ayaönæneña
incæ bitō æmigo weca god-
inque bitō, “Botō æmigo
ēñēmi. Pāōmo bodogaa
tānoque pönōmi ænimo inte
ayæ ate botō adopo pönōmo
æncæbiimpa. ⁶ Edæ wacā
botō æmigo incæ wayōmō
gocæte ante botō weca
pongampa cæbii. Botō,
Quinō impa diyæ godōmo

cænguingā, ante wædimo
inte bitō imite ämopa.” ⁷ Äñōmi
tömengā guicōnē öñöninque,
“Botō odemō ædæmō tee
mōnedinque botō wēñænāni
tönō möimoga öñōmo inte
diyæ ædō cæte ængæ gan-
tite godōmo ænguimii. Ee
ae.” ⁸ Äninqe bitō æmigo
incæ bitō ämi beyænque
ængæ gantite pönönāmaī
ingampa. Incæte wæætē
wæætē äñōmi tōmengā, An-
caa ēñente awædō, äninqe
ængæ gantidinque bitō imite
do pönongā æmaīmipa. ⁹ Ante
apænedinque botō iñōmō
mīnitō imīnite iimaī ämopa.
Pönōmi æmoe, ante nē angā
bai cædinque mīnitō mīni
ænguino ante Wængonguī in-
gante apæneedāni. Äyömönō
ii, ante nē diqui diqui mingā
bai cædinque mīnitō, Äbänō
ii, ante ædæmō ēñencæte
ante Wængonguī ingante
wede pönente apæneedāni.
Odemō mönitō beyæ wi
æncæimpa, ante aa pecā
bai cædinque mīnitō, Äbänō
cæquimoo, ante ēñencæte
ante Wængonguī ingante
nanguī apæneedāni. ¹⁰ Edæ,
Pönōmi æmoe, ante nē änāni
iñōmō edæ do ænānipa. Nē
diqui diqui mināni iñōmō do
adānipa. Ayæ odemō ponte
nē aa pedāni tōmēnāni nāni
guiiquinque edæ do wi ænete
bai bacæimpa.

¹¹ Ante apænedinque Itota
godōmenque apænecantapa.

—Wēñæ mæmpobi imi,
ēñēmi. Bitō wēñængā pāō
ante angā ēñēninque bitō
dicæ dicamō incæ godōmi

ængäa. Gæyæ ante angä
 ëñëninque bitö tæntæbo
 incæ dicæ godömi ængäa.
 12 Enquëmo angä ëñëninque
 bitö emëñe incæ dicæ godömi
 ængäa. 13 Ìninqe mïnitö
 nê wïwa cædöminï incæ,
 Wëñængä beyæ quïnö waa ì,
 ante ëñëmïni inte do godöminï
 ængampa. Mönö Mæmpo
 iñömö waa pönï cædongä
 iñongante änäni ëñëninque
 tömengä nê änäni inänite
 tömengä Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca ingante da pönongä
 æncædänimpa, ante Itota
 apænegacäimpa.

*Wënæ tönö cæcä ìmaingampa,
 ante wapiticæ änänipa*

*(Mäateo 12.22-30; Mäadoco
 3.20-27)*

14 Ayæ wënæ nê ba-
 betadecä iñömö waocä baö
 do guite ongöñongante Itota
 tæcæ wido cæcantapa. Wënæ
 tao gocä ate onguïñængä ted-
 edämaï iningä incæ do tedecä
 ate wædinque godongämæ
 ongönäni wæætë guïñente
 wædinque waa agadänimpa.
 15 Pancadäniya guiquënë,
 “Ìñæmpa wënæ awënë
 Beedeboo tönö godongämæ
 cædinque Itota wënæidi
 inänite wido cæcä ìmaingampa
 töö,” ante tedewënanitapa.

16 Wadäni guiquënë,
 Æbänö cæmö ate Itota oda
 cæqingäa, ante cædinque
 tömengä ingante, Bitö öönædë
 näni cæi bai mä odömömi
 ate pönëmaïmönipa, änänitapa.
 17 Mänömaï babæ cæcæte
 ante anewënanipa, ante Itota
 do ëñëningä inte ìmaï angan-
 tapa. “Awënë odeye nempo

quëwënäni näëmæ wæætedö
 wæætë cædäni ìninqe awënë
 nänö ömædempote wæquinque
 tömënäni nämä ewente
 cædänipa. Ayæ adocönë
 owocabo incæ adoyömö
 godongämæ quëwëninäni
 incæ näëmæ wæætedö
 wæætë cædäni ìninqe
 tömënäni oncö woquinque
 näwæ gobainänipa. 18 Mïnitö,
 Wënæ awënë Beedeboo
 tönö cædinque Itota wënæidi
 inänite wido cæbaingampa,
 ante anewëminipa töö.
 Ìñæmpa awënë Tatäna
 nempo quëwënäni iñömö
 näëmæ wæætedö wæætë
 pïinäni ìninqe adocabodäni
 inämaï iñönänite tömengä
 dicæ tömënäni inänite
 ënempobaingäa. 19 Mïnitö,
 Beedeboo tönö cædinque
 Itota wënæidi inänite wido
 cæcampa, ante tedewëminipa.
 Mäninö mïni anewënö
 näwangä ì bai mïnitö miñæ
 nê godäni guiquënë æcänö
 tönö cæte wido cædänii.
 Ìninqe mïnitö miñæ nê
 godäni incæ mïni anewënö
 beyænque ante näëmæ
 pïininqe mïnitö imïnite
 wæætë apænte äninque
 pïincædänimpa anguënë.
 20 Botö iñömö Wængonguï
 tönö godongämæ cædinque
 wënæidi inänite wido cæbo
 apa anewëminï. Mänömaï
 ì ìninqe botö Wængonguï
 Awënë Odeye inömo inte
 mïnitö weca do pömo aedäni,
 ante Itota apænegacäimpa.

21 Ayæ, “Ìmaï impa. Nê tæi
 piñængä iñömö tæëmoncoo
 wëñate mongæninque, Wææ
 godö cæinca, ante tæëmonca

næænte tōmengā oncō boyæ wææ godō wææ godō cæyongā tōmengā ēadincoo iñōmō edæ ee ongompa. Tatāna iñōmō mǎnōmaī ingampa. ²² Incæte wacā godōmenque tǎi ēmongā inte pōninque māningā ingante edæ bæ tacampa. Ayæ tǎēmonca, Wææ godō botō cæinca, ante māningā nānō āninca ñōwo pōningā iñōmō gā pe æmpote ō æninque tōmengā nānō ēadincoo adobaī gā pe æmpote ō ænte māo nēnempocampa. Botō iñōmō nē tǎi ēmōmo pōni iñōmo inte edæ godōmenque tǎi ēmongā nānō gānā cæbaī cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botō tōnō æcānō wīi godongāmæ cæcā iñōmō tōmengā iñōmō edæ botō imote Baa ante piinte cæcā ingampa. Ayæ botō, Waodāni botō miñæ poncædānimpa, ante cæyōmo waocā botō tōnō wīi cæcā iñōmō tōmengā wæætē botō miñæ poncæ cæyōnānite tatodongā wadæ godānipa,” ante Itota apænecantapa.

*Wēnæ waodē owote god-
ingā inte adodō pompa, ante
(Māateo 12.43-45)*

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iīmaī ante apænecantapa. “Waocā baōnē owote ate tao godinque wēnæ wentamō nānō ēwocadingā iñōmō edæ, Quingānō baōnē go guidinque edæ guēmante quēwenguīmoo, ante diqui diqui minte ayongā ōnōmæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botō tao godincōnē adodō

go guiite quēwencæboimpa,’ ante pōnēninque adodō pongampa. ²⁵ Ponte ayongā waocā ōnonganque bayongante wacā ōnōwoca tōmengāa owodāmaī ingā adinque wēnæ wæætē, Æ waocā botō owodincō baī inongā inte ñōwo wadæ ñēmænte māincoo cabo tē gæte baī ōmæwocacā ingā abopa. ²⁶ Ate adinque tōmengā wæætē godinque wēnæidi godōmenque wentamō ēwocadāni tiæte ganca mānimpodāni inānite ænte pongampa. Tōmēnāni tōmānāni waocā baōnē godongāmæ pō guiite owodāni ate waocā iñōmō wēnæyewæninque godōmenque wæwengampa,” ante Itota apænegacāimpa.

*Æbānō cæte watapæ
quēwenguīi, ante*

²⁷ Itota tæcæ apæneyongante onquiyængā iñōmō godongāmæ ongōnāni tōnō ongōninque ogæ tededinque,

—Bitō imite nē mangāinā inte edæ tōmēnā nānā toquinque impa. Bitō imi goōmæ gānongāinā inte edæ tōmēnā watapæ nānā quēwenguinque impa.

²⁸ Ante ogæ tedecā ēñēninque Itota wæætē,

—Iñæmpa Wængonguī nānō ānō ēñēninque nē cædāni guiquēnē tōmēnāni wæætē nāni watapæ quēwenguinque ēñente cædānipa, ante apænegacāimpa.

*Öönædē nāni cæi baī
cædinque mā cæbi amōnie,
ānānipa*

29 Māniñedē godōmenque nanguī ināni pōnāni adinque Itota, iīmaī ante apānecantapa. “Minitō wīwa mīni cēcabo imīnīpa. Minitō edæ, Mā cæte odōmōmi adinque pōnēmaīmōnīpa, ante ancaa āmīni awædō. Nāwangā āmo ēñēedāni. Cōnāō wodi beyæ cædinque Wængonguī bamōnengæ nānō cægāinō ante mīnitō pōnēnāmaī iñōmīnite edæ mānīnque mīni aquinque cæcæimpa ānewēmīni. ³⁰ Nīnebaidi pōnencædānīpa, ante Cōnāō wodi ingante Wængonguī angā quēwengacāimpa. Nōwomīni pōnencæmīnīpa, ante adobai cædinque Wængonguī botō Waobo ēñagāimo iñōmote adobai angā quēwēmo acæmīnīpa. ³¹ Doyedē iñōmō betamonca gāmænō ōmæ awēnē inongā inte onquiyængā incæ awēnē Tadōmōō wodi nanguī ēñente nānō apānedō ante ēñencæte ante doōnæ quēwēnīnque pongacāimpa. Tadōmōō wædænque ēñengā iñongante botō godōmenque nanguī ēñēmo inte mīnitō weca ongōñōmote mīnitō iñæmpa wīi ēñēmīnīpa tōō. Inīnque māningā onquiyængā incæ Wængonguī nē apāente angā weca pōnīnque mīni nōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōnīnque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apāente pīingūngā ingampa. ³² Cōnāō wodi Wængonguī beyæ apānecā ēñēnīnque Nīnebaidi wēnæ wēnæ nāni cægāinō

ante wæwente pōnēnīnque ñīmpo cægadānīpa. Cōnāō wodi wædangā iñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apānebo ēñēnīnque mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imīnīpa. Inīnque Nīnebaidi incæ Wængonguī nē apāente angā weca pōnīnque mīni nōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōnīnque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apāente pīinānidō anguēnē,” angan-tapa.

Mōnō awīnca gomō aquīnemō bai ēmōmpa, ante (Māateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godōmenque apānecantapa. “Gongapāencade tī wodōnodīnque waodāni dicæ awēmō iñōmō wē wodōnāniyaa. Owæta boo cæcadāniyaa. Wæætē, Māniñōmō nē pō guīdāni acædānīpa, ante cædinque gongapāencade awæmpa æmongapaa cō cædāni ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo beyæ mōnō awīnca tīca ēnente bai ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēnīnque amō inīnque mōnō ñāō tīca ēnente cægōnte bai waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō inīnque mōnō wēmō iñōmō cægōnte bai inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocadāmaī incæboīmpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adīnque nāmā wææ cæe. ³⁶ Inīnque bitō baō tōmāo ñāō entawēnīnque bitō ōnōwoca adobai ñāō ēwocabi inīnque quīomenque incæ

wēmō entawēnāmaī īmaīmipa. Gongapæncade ñāō bæco edonque abi baī edæ ñāō ædæmō entawēninque edonque adinque waa quēwēmaīmipa,” ante Itota apænegacāimpa.

Paditeoidi tōnō nē wææ odōmōnāni inānite Itota pīngā

(Māateo 23.1-36; Māadoco 12.38-40; Odoca 20.45-47)

³⁷ Īnque apænecā ate adocanque Paditeocā tōmengā ingante, Pō cæe, angā ēñente pō guite cæncæte ante ongongā. ³⁸ Adinque Paditeocā īñōmō, Itota quīnante mempodāmaī inte cængāā, ante guīñente wæcā. ³⁹ Īnque mōnō Awēnē tōmengā ingante,

—Mīnitō Paditeoidi īñōmō edæ owæta tōnō podato cæncadē inō wentamō ēnencoo ee adinque yabæque mēnongate baī cæmīni īmīnipææ. Māincooque æīnente mīni wædō beyæ ayæ wīwa mīni cædō beyæ edæ mīmōno wentamō entawēmīni īmīnipa. ⁴⁰ Mīni ēñēgadē. Nē badongā īñōmō yabæque badōninque cæncadē inō badōnāmaī ingantawogaa. Īñæmpa mōnō baō nē badongaingā īñōmō adocā mōnō ōnōwoca badongacāi apa quēwēmīni. ⁴¹ Īnque mīnitō wæætē wadāni inānite ædæmō waadedinque mīnitō māincoo pædæ godō pædæ godō cæmīni īnque tōmancoo edæ ñā mēnongate baī ba adinque mīnitō wæætē edæ ñāō baī entawencæmīnipa.

⁴² Paditeoidi mīni wæquinque īmaī cæmīnipa. Māincoo

diete ganca mānimpocoo ænte cō cædinque, Adocooque Wængonguī quī impa, ante mōnō godongæimpa, ante cæmīnipa. Mīnitō mānōmaī cædinque edæ ōñabo mīni minte pæyabo, Oguī waa cænguī, ante mīni tā pete æñabo incæ edæ, Wængonguī quī impa, ante pancayaboga godōmīnipa. Māninganca cædinque mīnitō waa cæmīni incæte wadāni inānite nō cædāmaī īmīni inte Wængonguī ingante waadete pōnēnāmaī īmīnipa tōō. Īñæmpa mānīnō ōñabo godonguēnēmīni inte mīnitō godōmenque waadete pōnēninque nō cæquēnēmīni īmīnipa.

⁴³ Ayæ Paditeoidi mīni wæquinque impa. Mīnitō odōmōincōnē go guīdinque nāmanque ante pōnēninque waēmompaa pōnī tæ contacte tomīni awædō. Ayæ waodāni nāni godonte æīmancadē godinque mīnitō nāmanque pōnēninque, Wadāni, Waa quēwēdāni, ante apænedinque mōnitō īmōnite waa acædānipa, ante mīni wæquinque edæ ānewēmīnipa tōō.

⁴⁴ Ayæ waocā wodido ñōmæī ongō baī mīnitō īñōmō mīni wæquinque edæ wentamō entawēmīnipa. Mānōmaī entawēmīnipa, ante ēñēnāmaī inte wadāni edæ mīni ānō ante ēñente cædinque edæ oda cædānipa, ante Itota pīngantapa.

⁴⁵ Īnque adocanque idægoidi nāni wææ angāinō

ante nē ate eñengā iñōmō
Itota ingante apænedinque,

—Awēnē, mǎnōmaī āninquē
bitō mōnitō imōnite adobaī
piinte ānewēmi awædō.

⁴⁶ Añongante,

—Mīnitō dodāni nāni wææ
angainō ante nē adimīni inte
edæ mīni adobaī wæquinque
impa. Edæ, Cædāmaī
cædāmaī, ante ancaa wææ
āninquē mīnitō iñōmō edæ
māincoo teēmencōo mō
paate wadāni ōnōnancapæ
cō cædancapænāni baī
cæmīnīpa tōō. Ayæ wæætē
ōnompogonca adopogoncaque
incæ gā ænancapænāmaī
cæte baī cædinque mīnitō
mīni wæquinque edæ, Æbānō
cæte waa quēwenguī, ante
odōmonte apænedāmaī
imīnīpa tōō, ante Itota
apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ godōmenque
apænedinque, “Wængonguī
beyæ nē apænegaināni
inānite mīnitō mæmæidi
incæ nē wænōnāni in-
gadānimpa. Mīnitō iñōmō,
Nē wænongaināni nānōmōidi
imōnīpa, ante baī cædinque,
Wængonguī beyæ nē
apænegainānido, ante
mænōnomīnīpa tōō. Mīni
wæquinque edæ mǎnōmaī
cæmīnīpa. ⁴⁸ Īninquē, Mōnitō
mæmæidi wænongadānimpa,
ante eñēnimōni inte tōmēnāni
wodido ante mænōnomōnīpa,
āninquē mīnitō mæmæidi
nāni cægainō ante Ao āninquē
cæmīnīpa tōō,” ante Itota
pīingantapa.

⁴⁹ Ayæ iīmaī ante apænecantapa.
“Mǎnōmaī beyæ Wængonguī
mōnō nē eñengaingā

inongā incæ iīmaī ante
apænegacāimpa. ‘Botō
beyæ nē apænedāni tōnō
botō nē da godōnāni
inānite botō, Idægoidi
weca gote apæneedāni,
āmo gocædānimpa. Āmo
gote pōnāni adinquē
idægoidi wæætē pan-
cadāniya inānite wænōnāni
wæncædānimpa. Ayæ pan-
cadāniya inānite togænte
pānāni wæcædānimpa,’ ante
Wængonguī do apænegacāimpa.
⁵⁰ Īninquē ñowo quēwēmīni
iñōmīnite, Quīnante wænōmīni,
ante Wængonguī edæ
mīnitō imīnite ancæcāimpa.
Wængonguī beyæ nē
apænegaināni inānite
tōmengā nānō badongaiñedē
dodāni mā pōnī wænōnāni
beyæ ayæ iīncayæ ate ñowo
ganca wænōnāni beyæ
īninquē edæ nē wænāni
tōmānāni wepæ nāni nāgainō
ante, Ñowo quēwēmīni
mānīnāni tōmānāni wepæ
nāate baī imīnīpa. ⁵¹ Edæ
tōmānāni nāni wænongainō
ante edæ ñowomīni mīni
pante wæquinque impa.
Edæ mā pōnī wænōnīnque
docā Abedo wodi in-
gante adocanque wænongā
wængacāimpa. Īncayæ ate
Wængonguī oncō ñænæncō
boyæ nāni iya tāimpaa gāanē
ongōñongante Tacadiya wodi
ingante wænōnāni nānō
wænganca wadāni nanguī
ināni inānite wænōnāni
wængadānimpa. Incæte
Wængonguī, Mīnitō mæmæidi
nānōmōidi ingaimīni inte
tōmēnāni nāni wænongai

beyænque wepæ næate bai wentamö entawëñmõninite botö wæætë ñowomîni imînite pämö wæcæminimpa, ante Wængongui angampa,” ante Itota apænegacäimpa.

⁵² Ayæ apænedinque, “Dodäni näni wææ angainö ante nê adimîni iñömö mînitö nê ëñenguënemîni inte edæ mîni wæquinque nö pönente ëñenämäi imînipa. Ayæ wadäni, Nö pönente ëñengæimpa, ante odemö guite bai tæcæ cædäni adinque mînitö odemö tee mönete yabæ wido cæte bai cædinque tömënäni inänite edæ wææ cæminipa töö,” ante Itota apænegacäimpa.

⁵³ Inque apænete tao goyongä nê odömönäni tönö Paditeoidi tömengä ingante nanguï püinte badinque, Ämöni ëñëninque apænebi ëñëmönii, apænebi ëñëmönii, ante ancaa änänitapa. ⁵⁴ Ayæ, Tömengä wabänö oda cæte tedecä inique mönö wæætë pämö wæbaingampa, ante wææ wänonte bai cægadänimpa.

12

Wadö tedete wadö näni cædönö ante

¹ Mäniñedë nanguï inäni æpodö müido ganca inäni adoyömö pö bee tē bee tē cædinque goto gongæñönäni Itota tömengä miñæ nê godäni inänite täno apænedinque, “Paditeoidi iñömö wadö tedete wadö cæyönäni mînitö wæætë wadö näni cædö ante, Päö yedæ æmpoqui bai wodö wodö cæpa, ante gomö

adinque tömënäni näni cæinö bai cædämäi iedäni. ² Adämäi incædänimpa, ante quiëmë wë wodonte i incæ iincayæ ate tömäa wi ænete bayonte edonque pönï bacæimpa. Ayæ quiëmë awëmö cæte i incæ iincayæ ate edonque pönï acædänimpa. ³ Wëmö iñömö mîni tededö incæ edæ ñäö iñömö edonque pönï ëñengæimpa. Ayæ guicönë mînitö wæntæ apænedö incæ iincayæ ate oncömanca inö æi edæ ogæ tedete edonque ëñengæimpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcänö ingante guiñente wæquï, ante

(Mäateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botö æmigoidi ämo ëñëedäni. Waocä baonque wænönäni ate tömengä ingante ædö cæte godömenque cæquinänii. Inique mînitö iñömö, Baonque wænönäni wæncæ wæ, äninque edæ guiñenämäi iedäni. ⁵ Wæætë edæ, Æcänö ingante guiñente wæquënemîni imîni, ante botö odömonte apænebo ëñëedäni. Waomîni imînite wænonte ate nê angä inongä inte tadömengadænguipo nê wido cæcä ingante iñömö mînitö tömengä ingante edæ guiñëedäni. Ao. Mäningä ingante guiñente wæedäni,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Wadäni ayamöidi önompo æmæmpoque mänimpodäni beyæ tiguitamö menta-monga ante pædæ godonte ænäni amînitawo. Incæte ayamö adocanque ingante edæ Wængongui cöwë

wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamöidi bacoo pönī ināni incæte önönānique inānīpa, ante nē āningā inte mōnō Mæmpo iñōmō mīnitō imīnite wæætē godōmenque waa acampa. Iñæmpa mōnō ocaguī incæ æpoguīnō encamōō, ante Wængonguī iñōmō edæ do ēñente aacā apa guīñewēmīni,” ante Itota angantapa.

Waadāni ēñēñōnāni mōnō Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Māateo 10.32-33, 12.32; Māadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Nāwangā āmopa, angantapa. Æcānō waodāni ēñēñōnāni botō imote Ao āninque, Bitō botō Awēnē inōmi imīpa, ante āna botō Waobo nē ēñagaīmo inte tōmengā ingante wæætē Ao āninque, Bitō iñōmō botō miñæ nē gogaīmi inōmi imīpa, ante Wængonguī anquedoidi ēñēñōnāni ancæboimpa. ⁹ Wæætē edæ waodāni ēñēñōnāni botō imote nē Baa angaingā ingante botō wæætē Wængonguī anquedoidi ēñēñōnāni tōmengā ingante edæ Baa ancæboimpa,” angantapa.

¹⁰ Āninque, “Botō Waobo ēñagaīmō iñōmote waocā babæ ante wīwa angā incæte Wængonguī wæætē edæ pōnō ñimpo cæcā quēwencæcāimpa. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante godō babæ ante nē ānewengā ingante Wængonguī wæætē edæ ñimpo cædāmaī inte cōwē pancæcāimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ, “Mīnitō imīnite bæi ongonte tōmēnāni odōmōincōnē ænte godinque gō cædāni incæte mīnitō māniñedē, Æbānō ante apænequīmoo, ante wædāmaī iedāni. Awēnēidi weca incæ nē ānāni weca incæ mīnitō imīnite ænte māo goncædāni incæte mīnitō māniñedē, Pīināni ēñente wædinque æbānō ante nāmā wææ anguīmoo, ante ayæ, Æbānō ante apænequīmoo, ante guīñente wædāmaī iedāni. ¹² Iñæmpa Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca māniñedē incæ, Æbānō wææ anguīi, ante odōmonte angā ēñēninque mīnitō wæætē māniñō ante wææ ancæmīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Māincoo nāni æīnēmāmo ante

¹³ Tæcæ apæneyongā godongāmæ ongōnāni ongōninque adocanque Itota ingante,

—Awēnē, botō wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi omæ ingaīmæ incæ botō mēmō ingante tæcæguedē āmi pā cæcā æmōe.

¹⁴ Āñongante Itota,

—Botō nē apænte āmo imopa diyæ āmo pā cæquingāā.

¹⁵ Āninque godongāmæ ongōnāni inānite apænedinque,

—Wīi māincoo nanguī ænte beyænque mōnō quēwengæimpa cæmīni. Mīni māincoo æīnēmāmo ante edæ ñimpo cædinque ee aedāni.

¹⁶ Āninque Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæquingāā,

ante eñencædänimpa, ante
imæca quëwënäni nāni cæinō
ante odömōninque iīmaī
apænecantapa.

—Adocanque nē nan-
guī ēacā inte tōmengā
ōmæ waingui-poga nan-
guī pōni pæ. ¹⁷ Adinque
tōmengā iñōmō, “Æbānō
cæquīmoo. Botō cænguī
da wenguincō ñænæncō
impa diyæ da wente man-
guīmoo.” ¹⁸ Äninqe, “Iīmaī
cæcæboimpa. Guiyancō
oncō bæ tate ñænæncō
wæætē mænoncæboimpa.
Mænōninque tōmēmoncoo
tōnō mæincoo wæætē
mānincōnē tōmancoo da
wæncæboimpa. ¹⁹ Ayæ
nāmanque apænedinque
botō, Botō cænguī tōnō
mæincoo nanguī wadepo
ba beyæ eyepæ mānīmo
inte botō guēmancæboimpa.
Ōnonque cænguī nanguī cænte
nanguī bete tocæboimpa,”
²⁰ Ante nāmanque pōnēñongā
wæætē nē māningā in-
gante Wængonguī, “Ēñēnāmaī
cæbipa tōō. Ñōwo woy-
owotæ incæ edæ, Idæwaa
quëwēmipa, ämo wæncæbiimpa.
Wæmi adinque edæ bitō
mæincoo inī edæ æcānō
mæincoo baquī,” ante
Wængonguī angampa,
ante Itota, Māninque
ante apænebopa, an-
gacäimpa. ²¹ Ayæ tōmēnāni
inānite wæætē, “Wængonguī
mānōmaī angā eñente
wædinque mīnitō wæætē
iīmaī ante pōnencæmīnimpa.
Æcānō, Tōmēmoque quī,
ante da da wente māna

iñōmō tōmengā Wængonguī
ayongā nē ōmæpocā bai
inte ōmæwocacā ingampa.
Nē ēacā wodi nānō wænō
bai tōmengā adobaī bate
wæquīnō anguēnē,” ante Itota
apænegacäimpa.

*Tōmengā wēñænāni inānite
Wængonguī aacampa, ante
(Māateo 6.25-34)*

²² Itota māniñedē tōmengā
mīñæ nē godāni inānite,
“Iñinque botō mīnitō imīnite
ämopa. Inguipoga mīni
quëwenguīmāmo ante
wædāmaī iedāni. Quīmōnō
impa cænguīmoo, ante, Quin-
cōdō impa wēñaquīmoo,
ante wædāmaī iedāni.
²³ Cænguinque cæninque
dicæ quëwēmongaa. Weo-
cooque wēñadinque dicæ
quëwēmongaa. Mōnō
quëwenguīmāmo iñōmō
godōmenque impa. ²⁴ Gapatai
iñōmō cænguī ante dicæ
minte pæ ate tā pete
mānāniyaa. Incæte Wængonguī
eyepæ godongā cænāni
aedāni. Mīnitō guiquēnē
ōōmā ēadāni bai ināmaī
iñōmīnite Wængonguī mīnitō
imīnite godōmenque waa
adinque eyepæ pōnongā
cæmīnīpa. ²⁵ Wængonguī nānō
anganca quëwēninque mīnitō
nanguī cædinque wantæ iñō
incæ ædō cæte godōmenque
quëwenguīmīnī. ²⁶ Mānīnō
wædænque cæquī incæte wīī
eyepæ cæmīni iñinque mīnitō,
Botō quëwenguīnō ante wadō
wadō cæcæboimpa, ante
quīnante wæmīnī,” ante Itota
angantapa.

27 Ayæ, “Ongai guiquënë weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tūnāmaī iñōnānite Wængonguī weocoo waëmoncoo bai godongā waa pōni ēnopa. Awënë Tadōmōō wodi waëmoncoo ēgainingā incæ wī ongai bai ēñagacāimpa. Ongai iñōmō godōmenque waëmō pōni ēnopa. 28 Gaguīmæ iñōmō iimō ate edæ gongapamō nē tanguinque ñōwoönæ pæ incæte Wængonguī waëmō pōnongā ēnopa. İninque, Waëmō ēnodō nē pōnongā inte mōnō imonte godōmenque eyepæ pōni pōnongā ænte ēñacæimpa, ante pōnēminiyaa. 29 Minitō cænguī ante bequī ante æinente wædāmaī iedāni. Edæ, Æbānō cæte ænguīmōō, ante wædāmaī iedāni. 30 Inguipoga wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo mānīnō ante wæyōnāni mīnitō guiquënë, Mōnō ænguēnēnō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque guīñente wædāmaī iedāni. 31 Wæætē Awënë Odeye nempo quēwencæte ante nangui cæyōmīnite tōmengā wæætē mīnitō ænguēnēnō ante do edæ eyepæ pōni pōnongā æncæmīnimpa,” ante İtota apænecantapa.

Mōnō ēaquincoo öönçedē do ēamompa, ante

(Māateo 6.19-21)

32 Godōmenque apænedinque İtota, “Botō nē aabo iñōmote mīnitō botō miñæ mīni

gocabo iñōmō wædænque pōni imīni incæte edæ guīñente wædāmaī iedāni. İñæmpa mīnitō Mæmpo iñōmō, Awënë Odeye nempo quēwencæmīnimpa, ante pōnō cædinque waa tocampa cæmīnii. 33 Mīnitō iñōmō, Ö ænāni dæ añōmō cayæ cænāmaī iñōmō botō māincoo wodāmaī inguincoo inte edæ cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque öönædē iñōmō wo ææntodonte bai cæedāni. Wodāmaincadedē da wente bai cædinque mīnitō māincoo godonte æninque ömæpodāni wæwēnāni inānite wæætē godōmīni æncædānimpa. 34 Mīni waocabo iñōmō mīnitō māincoo ongōñōmō māniñōmō quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botō, Öönædē iñōmō wo ææntodonte bai cæte mæedāni, antabopa,” ante İtota apænecantapa.

Tōmāā eyepæ cædinque wānō cōedāni, ante

35 Ayæ apænedinque, “Waadāni, Awënë beyæ ante cæcæimpa, ante weocoo eyepæ wēñadinque, Gongapæncade waëmō bæcocæimpa, ante eyepæ pōni cædāni bai mīnitō adobai eyepæ pōni cædinque, Awënë poncæcäimpa, ante wānō cōedāni. 36 Edæ waodāni tōmēnāni awënë wayōmō gote ææmæ bete ocæ ēmænte ponte aa pecā ēñēninque quingæ wi ænecæte ante wānō cōnāni bai cædinque mīnitō adobai, Awënë poncæcäimpa, ante wānō cōedāni. 37 Edæ awënë ponte

ayongä tömengä ingante nē cædāni wānō cōnāni adinque tömengä wæætē edæ pōnō waa cæcā æninque tömēnāni iñōmō tocædānimpa. Minitō iminite nāwangä āmopa. Nē wānō cōnināni inānite awēnē pōnō angä ate tæ contadāni ate tömengä nē awēnē inongä incæ, Nanguī cæcæimpa, ante weocoo wēñadinque tömēnāni weca pōninque edæ pōnō cæcā æncædānimpa.³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcā incæ ayatadāa wæicā incæ pōninque tömengä nē wānō cōnināni inānite waa adinque pōnō waa cæcā adinque tömēnāni iñōmō watapæ edæ tocædānimpa.³⁹ Wæætē oncō nē ēacā guiquēnē, Nē awēmō æncæ cædongä æyedēnō ponguingää, ante ēñēninque do wææ cæcā bai nē awēmō æncæ cædongä wæætē edæ pō guite ænāmaī incædongäimpa, ante apænebo ēñente pōnēdāni.⁴⁰ Minitō adobaī, Waocā nē ēñagaingä æyedēnō ponguingää, ante ēñēnāmaī imini inte edæ tömānō eyepæ cædinque edæ wānō cōedāni,” ante Itota angacäimpa.

Awēnē ingante nē cæda, ante

(Māateo 24.45-51)

⁴¹ Mānōmaī angä ēñēninque Pegodo,

—Mānīnō odōmonte bitō apænedō ante mōnitō adomōnique ēñencæmōnimpa, ante apænebitawo. Wæætē edæ, Wadāni tömānāni ēñencædānimpa, ante apænebitawo.

⁴² Añongante mōnō Awēnē wæætē odōmoncæte ante apænedinque, “Inguipoga awēnē iñōmō, Æcānō nē ēñengä inongä inte botō quincōo ante ædæmō aacā inguingää, āninque, Mānōmaī inte cæcā ingante adinque botō āmo ate tömengä nē angä badinque botō oncōnē nē cædāni inānite ædæmō aadinque cænguī eyepæ iñonte godongä cæncædānimpa, angampa.

⁴³ Īninque awēnē wayōmō gote ponte ayongä, Nē cæcā botō ānō ante ēñente cæcampa, ante adinque awēnē wæætē tömengä ingante godō waa cæcā ate nē waa cæcā iñōmō edæ waa tocæcäimpa.

⁴⁴ Minitō iminite nāwangä ante apænebopa. Nē ēñente cædingä ingante awēnē, Bitō botō māincoo tömancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcäimpa.”

⁴⁵ “Incæte nē cæcā wæætē, Botō awēnē æiquedō ponguingää, ante pōnēninque tömengä tōnō awēnē ingante nāni godongāmæ cæcabo onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ tömēnāni inānite tæi tæi pāninque cænguī nanguī cæninque tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte bacā.⁴⁶ Īninque tömengä, Æönædō ponguingää,

ante wædāmaī iñongante, Æyedēnō ponguingää, ante ēñēnāmaī iñongante edæ awēnē iñontobæ pongä wæbaingampa. Ponte adinque awēnē wæætē māningä nē ēñēnāmaī cædingä ingante

wido wido todirque nē
pōnēnāmaī ināni weca māo
wido cæbaingampa,” ante Itota
apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ, “Awēnē ingante nē
cæcā incæ awēnē nānō ānō
ante ōnōmoncaque ēñēninqe
wīī eyepæ cædirque ēñēnāmaī
cæcā ininqe awēnē iñōmō
tōmengā ingante nanguī tæi
tæi pancæcāimpa. ⁴⁸ Ayæ
wæætē edæ, Awēnē æbānō
angāā, ante ēñēnāmaī inte
ēmoncacā guiquēnē tōmengā
nānō panguinqe wēnæ
wēnæ cæcā incæte tōmengā
ingante wædænque tæi tæi
pancæcāimpa, ante Itota
apænegacāimpa.

Edæ
awēnē æcānō nempo nanguī
pōnongā ænte næængā iñōmō
tōmengā ingante Awēnē
wæætē, Bitō adodō nanguī
pōnōmi æmoe, ancæcāimpa.
Ayæ, Botō māincoo nan-
guī ongoncoo iñonte bitō
aacæbiimpa, ante æcānō in-
gante awēnē angāā tōmengā
ingante, Bitō godōmenque
nanguī cæcæbiimpa, ante
awēnē ancæcāimpa,” ante
odōmōninqe Itota apænegacāimpa.

*Nāwæ gocædānimpā, ante
cæcæte ante pōmopa, angampa
(Māateo 10.34-36)*

⁴⁹ Äninqe Itota godōmenque
apænedinqe, “Botō ingui-
poga gonga bai tånoncæte
ante pongaīmo inte edæ,
Do tånonte bai edæ waa
tocædōmoimpa. ⁵⁰ Ayæ
botō nantate wæwencæte
ante pongaīmo inte botō
nantate wæganca nan-
tate botō wæquēnēnō
ante iinqe cæcæte ante

wæbopa. ⁵¹ Mīnitō, Inguipoga
quēwēnāni piyænē cæte
wæætēdō wæætē cædāmāi
inte quēwencædānimpā, ante
cæcæte ante Itota pongaingā
ingampa, ante pōnēmīnitawo.
Iñæmpa wadō āmo ēñēdāni.
Botō inguipoga pōmo
beyænque wæætēdō wæætē
piīncædānimpā. ⁵² Iīncayæ
ate ōnompō æmæmpoque
nāni owocabo mānimpodāni
iñōnānite mengāā go ado-
canque ināni iñōmō botō
beyænque mēnaa inate nāēmæ
piīnte bacædānimpā. Ayæ
wæætē mēnaa ina incæ
mengāā go adocanque
ināni inānite wæætē nāēmæ
piīnte bacædāimpā. ⁵³ Botō
ēmōwo beyæ mæmpocā
tōmengā wengā onguīñængā
ingante nāēmæ piīnte
bacæcāimpā. Wēñængā
wæætē mæmpocā ingante
nāēmæ piīnte bacæcāimpā.
Wānā tōmēnā wengā on-
quiyængā ingante wæætē
nāēmæ piīnte bacædāimpā.
Wæætē wānā ingante
wēñængā incæ nāēmæ piīnte
bacæcāimpā. Biyongā in-
gante nānō wæntedā incæ
nāēmæ piīnte bacædāimpā.
Nānō wæntedā inante biyongā
ingante nāēmæ wæætē piīnte
bacæcāimpā,” ante Itota
tōmengā miñæ nē godāni
inānite apænegacāimpa.

*Æbānō oo baquimpā, ante
ēñengæimpā, ante
(Māateo 16.1-4, 8.11-13)*

⁵⁴ Ayæ godongāmæ
ongōnāni inānite apænedinqe,
“Nænque guidō gāmænō

boguimā wentamō pō ad-
 inque mīnitō, Cōönæ wen-
 tamō wocæmpa, añōmīni
 edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayæ
 wæætē woboyæ betamonca
 inō pæmæ pō adinque,
 Ocoi nāwancæ cæpa, ante
 tedeyōmīni dobæ ocoi
 nāwampa. ⁵⁶ Inguipoga
 gomō adinque oönæde æmō
 adinque mīnitō, Æbānō
 cæcæte ante emōō, ante
 edæ do eñēmīnīpa. Wæætē,
 Inguipoga wayōmō wayōmō
 æbānō cædānīi, ante adinque
 mīnitō, Wængonguī oo pōnī
 cæquingānō anguēnē, ante
 quīnante wīi eñēmīnīi. Edæ
 wadō tedete wadō cæmīni
 imīnīpa tōō,” ante Itota
 tōmēnāni inānite pīngacāimpa.

*Nē pīngā ingante waadete
 apænecæimpa, ante
 (Māateo 5.25-26)*

⁵⁷ Ayæ edæ, “Æbānō cæte
 nō cæquīi, ante mīnitō
 tōmēmīnique apænte ante
 cæquēnēmīni imīnīpa. ⁵⁸ Nē
 pīinte angā iñōmō bitō
 imite edæ, Wīwa cæbīpa,
 ante awēnē weca ænte
 māocā idōmæ godinque bitō
 guiquēnē tōmengā ingante
 waadete apænebi eñēninque
 tōmengā wæætē piyænē
 cædinque ee abaingampa.
 Wæætē edæ wīi waadete
 apænebi ininque tōmengā
 nē apænte angā weca
 godōmenque ænte gob-
 aingampa. Nē apænte
 angā wæætē bitō imite
 wææ wānongā ingante
 pædæ godongā æninque
 wææ wānongā wæætē tee
 mōnebaingampa. ⁵⁹ Tee

mōnecā ininque bitō quīēmē
 beyæ debe imi ininque edæ
 tōmanta pōnī di godonte
 ate tabaimīpa, ante āmo
 eñēmāimīpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

13

*Ocæ emænte Wængonguī
 gāmænō ponguēnēmīni imīnīpa*

¹ Māiñedē wadāni Itota
 weca pōninque iīmaī ante
 apænedāni eñengantapa.
 Gadideabæ quēwēnāni,
 Wængonguī quī, ante cæningā
 ingante tæcæ wænōñōnānite
 Pidato guiquēnē tōmēnāni
 inānite iñontobæ wænōninque
 tōmēnāni wepæ cæningā
 wepæ tōnō dibæ cæcantapa.
² Ante tedeyōnāni Itota
 wæætē, “Gadideabæ
 quēwēnāni wadāni pōnōmenque
 wēnæ wēnæ cædāni iñōnāni
 mānimpodānique godōmenque
 wēnæ wēnæ cædāni
 inte mānōmaī wænānīpa,
 ante mīnitō pōnēmīni
 awædō. Iñæmpa Gadide-
 abæ quēwēnāni tōmānāni
 adobaī wēnæ wēnæ cædāni
 iñōnāni māninānique edæ
 wænānīpa. ³ Wīi mānōmaī
 impa, āmo eñēmāimīnīpa.
 Tōmēnāni wīi godōmenque
 wēnæ wēnæ cædīnāni inte
 wænānitapa. Mīnitō guiquēnē
 wēnæ wēnæ mīni cædīnō
 ante wæwente pōnēninque
 ñimpo cædāmaī imīni ininque
 mīnitō tōmāmīni adobaī
 wæmāimīnīpa,” angantapa.

⁴ “Ayæ Eedotadēe iñōmō
 tōmēnāni nāni gomō aquincō
 Tidoe nāni ānoncō tæ
 wææñonte waodāni dietio-
 cho ganca ināni capo wænāni

ĩninqe mĩnitō, Tōmēnāni godōmenque wēnæ wēnæ cædāni inte wēnānīpa, ante pōnēmīni awædō. Īñæmpa Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni adobaī wēnæ wēnæ cædāni ĩñōnāni mānimpodānique edæ wēnānīpa. ⁵ Wīi mĩnitō pōnēnō baī impa, āmo ēñēmaīmīnīpa. Tōmēnāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cædīnāni inte wēnānīta. Mĩnitō guiquēnē wēnæ wēnæ mīni cædīnō ante wæwente pōnēninqe ñimpo cædāmaī ĩmīni ĩninqe mĩnitō tōmāmīni adobaī wæmaīmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

*Iigowæ òmæca ongompā,
ante odòmōnte apænecampā*

⁶ Ayæ Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencædānīmpa, ante ĩmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odòmōninqe ĩmaī apænecantapa. “Waoçā tōmencodē iigowæ mīnte pæ ate tōmenca ante ponte ayongā edæ dæ òmæcawæ ongompā. ⁷ Ate wædinque tōmengā ocæ ēmænte godinque tōmencawæncōo nē aacā ingante apænedinque, ‘Edæ mēa go adoque wadepo tōmenca ante gote ayōmo edæ mǎnīi iigowæ cōwē òmæcawæ ònonque wææ ongompā cæbīi. Òmæcawæ wææ ongōwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸ Āñongā tōmencawæncōo nē aacā wæætē, ‘Awēnē, ee ongōe. Botō iigowæ ònōwa gāānē ææ wodinque māmō wagada goī ænte wempo cædente tee moncabo ate wadepo

ate bitō ongōñōmi edæ, ⁹ do incabaimpa. Wæætē wadepo ate ayōmite òmæcawæ ate wædinque edæ æmæwo wido tate wido cæbaīmīpa,’ ante nē cæcā angampa.” Māninqe ante odòmōnte apænēbopa, ante Itota apænecāimpā.

*Itota bocæ bocæ wædingā
ingante cæcā ate waa bacampā*

¹⁰ Guēmanguīōnæ ĩñonte Itota oodeoidi odòmōincōnē go guīdinque odòmōnte apænecantapa. ¹¹ Onquiyængā mǎnīñōmō ongongā ĩñōmō tōmengā dietiocho wadepo ĩñonte wēnæ guicā ate bocæ bocæ wæwēningā inte ædō cæte adiyæ ængæ gantiquingāā. ¹² Tōmengā ingante adinque Itota aa pecā pongā ate,

—Onquiyæmi, bitō bocæ bocæ wædō ante ñōwo botō ñīmæncæpote baī cæbo ate bitō waa babīpa.

¹³ Āninqe tōmengā ingante gampocā ate ñīmæncæpote baī badinque onquiyængā ĩñōmō adiyæ gantidinque wæætē, Wængonguī bitō ñāō baī ēmōmi inte waa pōnī pōnō cæbi æmopa, ante watapæ apænecantapa. ¹⁴ Guēmanguīōnæ ĩñonte Itota mǎnōmaī cæcā waa bacā adinque tōmēnāni odòmōincō awēnē guiquēnē pīinte badinque godongāmæ ongōnāni ĩnānite,

—Quīmæ quēwēmīnīi. Ònōmpo æmæmpoque go adoōnæque mōnō cæōnæ ĩñonte mĩnitō waa bacæte ante ponguēnēmīni ĩmīnīpa.

Guëmanguiönæ iñonte edæ cædāmaī inguēnē quēwēmīnii.

15 Ante piñongante mōnō Awēnē wæætē,

—Minitō wadō tedete nē wadō cædōmīni inte ēñēdāni. Minitō cæningā iñōmō waga da incæ bodo incæ gue ænente wæyongante mīnitō guëmanguiönæ i incæte cōwē ñi cæyænte æpæ wedeca ænte māo gōnōmīni gongænte becampa. 16 Wæætē māningā onquiyængā iñōmō Abadāo wodi pæingā iñongante Tatāna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcā wædingā iñongante mīnitō iñæmpa guëmanguiönæ i beyænque edæ, Tōmengā ñīmæncæpodāmaī incæcāimpa, ante quīnante wææ āmīnii.

17 Angā ēñente wædinque nē piinte ānāni guingo imonte wæyōnāni godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Bamōnengæ pōni Itota waa pōni cæcampa, ante adinque nanguī togadānimpa.

Mōotatamō guidimō ante odōmonte apænecampa

(Māateo 13.31-32; Māadoco 4.30-32)

18 Iñinque Itota tōmēnāni iñānite, “Wængonguī Awēnē Odeye nempo nāni quēwencabo iñōmō quīnō bai iñānii. Edæ, Æbānō nanguī yebænte badānii, ante botō inguipoga quīnō pæte yebænte bai i adinque, Mānīnāni adobaī yebænānipa, ante ēñenguīi.

19 Iīmaī impa. Waocā mōotatamō tōmēmō ænte māo tōmēmoncodē quiyacā bocate pæ iñinque ñænæñeque

bayonte ayamōidi pōninque awænēmæ ongōnānipa. Mōotatamō guidimō incæ mānōmaī pæ bai Wængonguī Awēnē nempo quēwēnāni iñōmō wædænque iñināni incæ nanguī yebænguīnāni iñānipa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Pāo yedæ æmpoquī da wenguī ante odōmonte apænecampa

(Māateo 13.33)

20 Itota ayæ angantapa. “Wængonguī Awēnē iñōmō tōmengā nempo quēwēnāni iñānite æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante botō, Iīmaī cæcampa, ante odōmonte apænebo ēñenguīmīnii.

21 Edæ iīmaī impa. Onquiyængā ñænængade tee manguincade ænte tee māninque ædīna nāni āmō ænte mempoga go adopoque da wēninque ayæ, Pāo yedæ æmpocæimpa, ante adoyōmō pōnō da wēninque wempo wempo ædæmō cædengā ate pāōmo yedæ æmpote tōmāo nāāmænta bapa. Yedæ æmpote ate pāōmo tōmāo nāāmænta ba bai oōnædē Awēnē nempo mīni quēwencabo iñōmō tōmāmīni nō ēñente bamīnipa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

Odemō guiyānemō, ante

(Māateo 7.13-14, 21-23)

22 Itota māñīdē Edo-tadēē taadō godinque nanguī nāni quēwēñōmō wodo pænta godinque wædænque nāni quēwēñōmō wodo pænta godinque wayōmō wayōmō gote

odömönte apænegacäimpa.
 23 Goyongante adocanque,
 —Awënë, bitö æmi
 beyænque nē quēwenguināni
 iñömö wædænque inānipa,
 ämitawo.

Ñongante Itota,

24 —Odemö guiyänemö
 guicæte ante edæ nanguï
 cædäni. Edæ nanguï ināni
 incæ guicæte ante cædinque
 guidāmaï incædänimpa, ämo
 ëñëmaïminipa. 25 Ìimaï impa.
 Oncö nē eacä ængæ gantid-
 inque odemö tee mönecä ad-
 inque minitö iñömö tömengä
 oncö boyæ gote ongöningue
 aa pedinque, “Awënë,
 wi ænebi guiquimöni.”
 Ante wæyöminite tömengä,
 “Æminidö iminii, ante ayæ,
 Ædönö gämænö quēwente
 pömïni iminii, ante botö
 adāmaï imopa,” ancæcäimpa.
 26 Angä ëñëningue minitö
 wæætë, “Ìñæmpa mönitö
 bitö tönö godongämæ
 cænte becongämönimpa.
 Ayæ bitö mönitö taadö
 ponte cægöningue odömönte
 apænebi ëñëngamöni ae,”
 ancæminimpa. 27 Æñömïni
 tömengä iñömö, “Æminidö
 iminii, ante, Ædönö gämænö
 pömïni iminii, ante botö
 ëñënamäi imopa. Edæ do
 antabopa. Nöwo nē wïwa
 cægäimïni inte edæ botö
 weca ongönāmaï. Edæ wadæ
 goedäni, ämopa,” ancæcäimpa,
 ante Itota apænecantapa.

28 “Ìinque minitö gomö
 ayömïni Wængonguï beyæ
 nē apænegaināni tönö
 dodäni Abadäo wodi Itæca

wodi Aacobo wodi tönö
 tömänāni Wængonguï Awënë
 Odeye ömæ godongämæ
 ongöñönāni minitö iminite
 edæ yabæque wido cæcä
 ate wædinque minitö
 wæætë guingo imonte
 piinte wædinque edæ Ca ca
 wæcæminimpa. 29 Wadäni
 wæætë edæ nænque tamönö
 pönāni tönö nænque gui-
 idö pönāni ayæ beta-
 monca æmatæ æmatæ
 pönāni tönö Wængonguï
 Awënë Odeye oncönë ponte
 tæ contadinque ææmæ
 bete cængoncædänimpa.
 30 Ìinque ayæ ate ëñënanäni
 incæ pancadäniya yæcado
 ongönāni bate toyönāni
 minitö guiquënë do ëñënimini
 inte yæcado ongömïni incæte
 pancamïniya wæætë yæmiñæ
 gote ongonte wæcæminimpa,”
 ante Itota apænegacäimpa.

*Eedotadëë quëwënāni beycë
 ante Itota wæcampa
 (Mäateo 23.37-39)*

31 Mäniñedë Paditeoidi
 pancadäniya tömengä weca
 pöningue,

—Awënë Edode bitö imite
 wænoncæ angantaye. Bitö
 ongönāmaï wayömö wadæ
 goe.

32 Änāni ëñëningue Itota,

—Edode congäñe bai babæ
 cædongä iñongante minitö
 tömengä weca godinque,
 Itota iimaï angampa, ante
 apænemïni ëñëngædäni.
 “Edode ëñëmi. Botö
 ñöwoönæque baönæque
 wænæidi inānite iinque wido
 cædinque iinque godö cæbo
 waa badäni ate iñabæ

guingä iñonte botö edæ mäniñedë edæ idæwaa cægaimo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænemini eñengädäni, ämopa. ³³ Incæte botö ñowoönæ godinque baönæ godömenque godinque edæ waönæ godömenque botö goquënënö godinque Eedotadëë gocæboimpa. Edæ Wængongui beyæ nê apænegaïnäni incæ Eedotadëë iñömö tömënäni nâni wængaiñömö iñonte botö Wængongui beyæ nê apænebo adobo inömo inte edæ ædö cæte wayömö ongonte wænguimoo.

³⁴ Ante apænedinque Itota Eedotadëë iñömö quëwënäni beyæ ante pönente wædinque, “Eedotadëë quëwëmini eñëedäni, angantapa. Wængongui beyæ nê apænedäni inänite mini wænongaincabo inte ayæ Wængongui nänö da pönönäni inänite dicaca tacamini iñöminite botö iñömö minitö iminite waadete pönö cæinente nangui wæbopa. Tawadiya wæmönä iñömö, Botö wënäni, ante gompodinque tæcæënëmæ wëä pönö ö ænä bai botö adobai, Botö wënäni pöedäni, ante æpogadö äñömote minitö, Wii pönente awædö, ante Baa ämini wætabopa. ³⁵ Ñowo iñömö minitö onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamëñedäni. Ñowo edæ botö dæ äñömo minitö, ‘Awënë Wængongui emöwo beyænque pöinque bitö toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’

ante mini anguinganca minitö edæ botö imote adamai incæminimpa ante ämo eñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

14

Æpæ eñate nê wædongä ingante Itota cæcä waa bacä

¹ Itota guëmanguiönæ iñonte Paditeoidi awënë oncönë cæncæte ante go guiyongante godongämæ ponte ongönäni guiquënë, Itota æbänö cæquiringä, ante waa agönänitapa. ² Tömengä weca adocanque æpæ eñate nê wædongä inte a ongongä. ³ Adinque idægoidi nâni wææ angainö ante nê ate eñënäni tönö Paditeoidi inänite apænedinque Itota iimai angantapa.

—Wængongui æbänö ante wææ angacäi. Waa bacædänimpa, ante guëmanguiönæ iñonte mönö waa cæquënëmö imö, ante pönëmini. Wæætë edæ, Guëmanguiönæ iñonte cædämai inguënëmö imö, ante pönëmini.

⁴ Äñongä edæ pæ wëenedänitapa. Itota iñömö edæ nê æpæ eñate wædongä ingante gampocä waa bacantapa. Ayæ, Goe, angä gocantapa. ⁵ Angä gocä ate Itota wæætë tömënäni inänite iimai angantapa.

—Minitö waocabo iñöminite adocanque tömengä wëñængä onguiñængä incæ tömengä wagada onguiñængä incæ æpæ ante nâni ææ wodiñömö goyæ guicä ininque mæmpocä iñömö guëmanguiönæ iñonte

edæ dicæ tōō tadōnāmaī
inguingāā. Mānōmaī goyæ
guicā wædinque mīnitō
tōmāmīni guēmanguiōnæ
ī incæte do gote nāwæ
gongæninque edæ quingæ
tōō tadōmāimīnipa.

⁶ Ante Itota āñongante
tōmēnāni ædō cæte wæætē
anguināni. Edæ pæ
wēenedānitapa.

*Monguimæno ante awēnē
beyæ gote nē wente ænāni,
ante*

⁷ Ayæ Paditeo awēnē
nānō nē āñedināni pōninque
nāmanque ante pōnēninque,
Yæcado ongōñōmote botō
imote waa acædānimpa, ante
cædinque waa pōni tæ contaī
īñōmō tæ contadāni Itota
acantapa. Īninque tōmengā,
Wængongi Awēnē nempo
quēwēninque æbānō cæquī,
ante ēñencædānimpa, ante
īmæca quēwēnāni nāni cæinō
ante odōmōninque īmaī
apænecantapa.

⁸ —Bitō imite, Monguimæno
pō bee, ante nē wente ængā
ēñēninque bitō pōninque
yæcado inō waēmō īñōmō
tæ contadāmaī incæbiimpā.
Īñæmpa wacā tōmengā
nānō nē waadecā pongā
īninque ⁹ mīnatō imīnate nē
wente ængā īñōmō bitō
weca pōninque, “Bitō gā
goyōmi botō nē waadecā
wæætē tæ contaquingā,” ante
āmaingampa. Īninque bitō gā
godinque wīi waēmō īñōmō
wæætē tæ contadinque
guingo imonte wæbāimipa.
¹⁰ Wæætē nē wente ængā
ēñēninque bitō monguimæno

pōninque yæmiñæ pōni wēnæ
wēnæ īñōmō tæ contæ. Edæ
nē wente ængā ponte ayongā
bitō wēnæ wēnæ īñōmō tæ
contabi adinque tōmengā
wæætē bitō imite, “Botō nē
waadebi inōmi inte bitō nōwo
yæcado pōni pō tæ contæ,
āmopa,” āmaingampa. Mānōmaī
angā ēñēninque godongāmæ
cæ cōnāni īñōmō, Nē ēacā
nānō nē waadebi bitō imi
amōnipa, ante bitō imite
waa abāinānipa. ¹¹ Edæ,
Botō nāmā nē waa cæbo
inōmo inte edæ yæcado on-
gonguēnēmo imopa, ante nē
cæcā īñōmō tōmengā īñōmō
wææntodonte bai guingo
imonte wæcæcāimpa. Wæætē
edæ, Botō onōmoque imopa,
ante yæmiñæ nē ongongā
īñōmō tōmengā guiquēnē
ængō cæte tocæcāimpa, ante
Itota apænecantapa.

¹² Tōmēnāni inānite ĩnque
apænedinque nē wente
æningā ingante Itota
godōmenque angantapa.

—Bitō, Pō cæe, ante
ææmænoca wente æninque
bitō æmigoidi inānite wente
ænāmaī ĩe. Bitō tōniñadāni
inānite wente ænāmaī ĩe.
Bitō guidēnāni inānite wente
ænāmaī ĩe. Eyequeī owote
māincoo nē ēadāni inānite
wente ænāmaī ĩe. Edæ bitō
tōmēnāni inānite wente æmi
īninque tōmēnāni wæætē bitō
imite wente æmāinānipa,
ante wææ cædinque bitō
īñōmō, Botō godōnō wæætē
eyepæ pōnōnāni māninque
æninque oōnædē wæætē
ænāmaī ĩmaimopa, ante
wædinque edæ tōmēnāni
inānite wente ænāmaī ĩe.

13 Wæætē ææmæno ante wente æninque omæpodāni inte wæwēnāni inānite cōmante wæwēnāni inānite bee ñante wæwēnāni inānite babetamōnāni inānite wente æe. 14 Mānināni inānite wente æninque edæ bitō toquinque ingæimpa. Tōmēnāni wæætē ædō cæte adopo pōnōnāni ænguimii. Edæ nē nō cædāni nāni ñāni omæmonguionæ iinque bayonte edæ mōnō Mæmpo Wængonguī incæ bitō imite adopo pōngōgā æncæbiimpa, ante Itota apænegacāimpa.

Æcæmcæ ante Itota odōmoncæte ante apænecampa (Māateo 22.1-10)

15 Angā ēñēninque Itota tōnō nē cængongā adocanque tōmengā ingante apænecantapa.

—Wængonguī Awēnē Odeye pongā ate tōmengā tōnō godongāmæ nē cængā iñōmō edæ tōmengā nānō watapæ toquinque cænguingā.

16 Apænecā ēñēninque Itota wæætē tōmengā ingante odōmoncæte ante apænecantapa.

—Wacā ææmæno ante cædinque nanguī ināni inānite māo apænedinque, ñincayæ ate āmo ate pō bete cæedāni, ante cæcantapa.

17 Ææmæno beyedē iinque bayonte tōmengā ingante nē cæcā ingante āninque, “Iionæ ææmæno iinque cætimpa. Pōedāni,” ante bitō tē tē wente ænte pōe, ante da godongā. 18 Godinque wente ængā ēñēninque do nānō nē āñedīnāni wæætē,

Ædō cæte ponguimōnii, ante tōmānāni adoyōmō wædānipa. Tānocā iñōmō, “Botō omæ ante tæcæ godonte æninque botō acæ goquimo inte botō ææmæ becæ godāmaī imopa. Incæte nē wente æningā weca adodō gote bitō botō beyæ apænebi ēñēninque tōmengā wæætē botō imote pīnāmaī incæcāimpa,” angampa. 19 Wacā guiquēnē, “Wagada onguīñæna nāna goti wimencacaya nāna goti wimencacaya onompo æmæmpoque ganca mānimpodāni ināni inānite godonte ænimo inte botō, Æbānō cædānii, ante acæ gocæ cæbopa. Iinque botō ææmæ becæ pōnāmaī imo incæte awēnē ingante āmi botō imote pīnāmaī incæcāimpa,” angampa. 20 Wacā guiquēnē, “Botō tæcæ mōnimo inte ædō cæte ponguimoo,” angā. 21 Æñēninque nē cæcā iñōmō awēnē weca adodō pōninque tōmēnāni nāni cædōnō ante tōmāā apænecā ēñente wædinque nē ēacā iñōmō ænguī badinque tōmengā ingante nē cæcā ingante, “Bitō mōnō quēwēñōmō wacā taadō wacā taadō ñænænō incæ guiyānō incæ tōmāo gote adinque nē omæpodāni inānite, nē cōmāināni inānite, nē biyaate ināni inānite, nē babetamōnāni inānite adinque æente pōe.” 22 Angā ēñente cædinque nē cæcā wæætē awēnē ingante, “Awēnē, bitō āninō ante do cæbo incæte bitō oncō wīi eyede impa.” 23 Ante

apæ necā ēñente wædinque awenē wæætē, “Önömæca iñömö ñænænö incæ guiyänö incæ gote diqui diqui minte wadāni inānite ate āmi pönāni ininque botö oncö eyede ponte cæncædānimpa. ²⁴ Edæ bitö imite ämopa, Wēēñēdē botö wente ænināni incæ bedāmaī incædānimpa,” ante nē ēacā angampa. Māninque ante apænebopa, ante Itota apænegacāimpa.

Itota miñcæ goccete ante æbānō cæquī, ante (Māateo 10.37-38)

²⁵ Itota tönö nanguī ināni godongāmæ godānitapa. Tömēnāni inānite apæ necæte ante tömengä dadi emænte adinque apæ necantapa.

²⁶ “Minitö iñömö, Itota gāmænö ponguīmo, ämīnitawo. Iñæmpa botö weca pöninque waocā mæmpo tönö wäänä inate ante wædāmaī incæcāimpa. Tömengä nänöogængä ingante ante wædāmaī inte tömengä wēñænāni tönö tömengä nänö tönīñadāni inānite ante wædāmaī incæcāimpa. Mānimpodāni inānite piinte bai pönēninque tömengä, Nāmanque ante quēwencæboimpa, ante wædāmaī inte piinte bai pönēninque botö imote wæætē godömenque nanguī waadete pönenguēngä ingampa. Mänömaī ante pönēnāni iñömö tömēnānique edæ botö miñcæ nē godāni badānipa. ²⁷ Ayæ botö miñcæ poncæ cædinque waocā, Awæ botö wænguīwæ, ante næænte ponte bai

cædinque, Wænönāni wæmo incæte Itota miñcæ cōwē gocæboimpa, ante poncæcāimpa. Mänömaīnō ante wīi cæcā iñömö tömengä iñömö edæ botö nē emiñængä ædö cæte baquingää. ²⁸ Æi gomö aquincö mænnoncæ cædinque bitö, Æpodö godonte æninque iinque mænonguīmo. Botö eyepæ mantawo, ante tāno pönēnāmaī inte edæ ædö cæte mænonguīmī. ²⁹ Tāno pönēē cönāmaī imi iinque bitö ongonto ontowæ do nāñe ñongæninque godömenque ænguī ante ömæpobi badinque iinque edæ mænönāmaī imaimipa. Ayæ edæ mænönāmaī imi adinque godongāmæ ongönāni wæætē, ³⁰ ‘Æ bitö mænnoncæ cædimi incæ iinque mænönāmaī imipa töö,’ ante badete tobainānipa,” angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awenē wabæca awenē ingante guēadö guēa piinte cæcæte ante cædinque ædö cæte tāno pönēnāmaī inte cæquingää. Imaī pönente cæquēngä ingampa. Botö tontadoidi guiquēnē diete müido ganca iñönānite wabæca awenē tömengä tontadoidi guiquēnē bæinte müido ganca ināni awædö. Tömengä tontadoidi nanguī ināni tönö piincæte ante pönongante botö æbānō cæte edæ wææ cæquīmo, ante tāno pönēē congruēnē ingampa. ³² Ayæ, Botö iñömö tæi piñæmo imopa diyæ tömēnāni inānite wido

cæquimoo, ante pönengä inique tömengä edæ wabæca awënë gobæ ongõñongante mao wææ anguënegä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyænë cæte ee ate gobi quëwëmoë, ante wææ anguënegä ingampa. ³³ Mini cabo adobaï iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinque minitö tömancoo emö cædinque tömänäni inänite emö cædinque botö miñæ poncæminipa. Inæmpa emö cædämaï imini inique minitö botö nê emiñæmini ædö cæte baquimiiii,” ante Itota angacäimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante

(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quimonte cæi inömö waëme inte gæpæ emompa, angacäimpa. Incæte nongæmonte ba adinque minitö wæætë æbänö nö cæmini wæætë gæpæ emonguü. ³⁵ Inæmpa gönea inguipoga cati wäne cædäni inique tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Ayæ wagada goi tönö wemponente wäne cædäni inique tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Inique edæ cati nongæ ba ate wido cædänipa. Mänömaï apænebo ëñëninque ëamonca ongonte ëñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

15

Cæningä wë womönimpa, ante odömöninque apænecampa (Mäateo 18.10-14)

¹ Odömäno awënë beyæ nê ænäni tönö Wængonguü ingante ëñënamäi inte nê cædäni tönö tömänäni Itota apænegä ëñencæte ante godongämæ pönäni inönänimpa. ² Adinque Päditeoidi tönö nê odömönäni guiquënë Itota ingante ante püinque,

—Ingä inömö, Pödäni, äninque nê ëñënamäi cædäni tönö cæ congä awædö.

³ Ante püinte tededäni wædinque Itota, Wængonguü Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquü, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwënäni näni cæinö ante odömöninque iimaï apænegantapa. ⁴ “Minitö inæmpa.

Mini waocabo inömönite adobi inömö bitö obegaidi tiëë ganca ëabi inömi obega adocanque incæ wë womonte edæ dæ bacä inique bitö inömö æbänö cæbaïmii. Edæ nöobenta i nöebe inäni ayæ ongoncoo inänite yabæque emö cæte godinque önömæca gote wë womöninä ingante bitö ædö cæte diqui diqui minämaï imii. Bitö aganca cöwë edæ diqui diqui mimaïmipa. ⁵ Ayæ diqui diqui minte ëadente ate, Nöwo ëadëmopa, ante todinque önönancapæ wo ææntodöninque, ⁶ oncönë mongænte pöninque bitö guidënäni tönö bitö æmigoidi tönö añete pönäni ate, ‘Badogaa, botö wë womö wædö dobæ ëadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante nê ëabi inömö ämaïmipa.

7 Öönædē quēwēnāni iñōmō adobai cædānipa, ante apænebo ēñeedāni. Waodāni nōobenta i nōebe ganca ināni nē nō cædōnāni inte wē womōnāmai inte ayæ ongōnāni ad- inque öönædē quēwēnāni wædænque todānipa. Wæætē waocā adocanque incæ nē womōningā iñōmō tōmengā edæ wēnæ wēnæ nānō cædinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cæte pongā adinque öönædē quēwēnāni iñōmō godōmenque wat- apæ todānipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Onquiyængā tiguitamō nānō wē wodōnintamō ante

8 Godōmenque apænedinque Itota odōmongantapa. “Ayæ wæætē onquiyængā ti- guitamō diete ganca māñongā adotamonque wē wodonte ba adinque, Ñāō gongængæimpa, ante tica wodōnodinque tōmengā oncō tōmāo wadæ ñēmæ wadæ ñēmæ cæte diqui diqui minte ængampa. 9 Do æninque tōmengā guidēnāni tōnō tōmengā æmigoidi tōnō añete pōñōnānite, ‘Botō wē wom- ontamō wædō dobæ ēadente abopa. Mōnō edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. 10 Ìninque mīnitō imīnite apænebopa. Adocanque incæ wēnæ wēnæ nānō cædinō wæwente pōnēninque ñimpo cædinque pongā ad- inque Wængonguī anque- doidi incæ watapæ todānipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nē ewengā ingante mæmpocā waadete pōnō cæcā

11 Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Mæmpocā tōmengā wēñæna mēnaa iñōnate, 12 ayæmengā iñōmō wæmpocā ingante apænedinque, ‘Mæmpo, bitō ēacoo incæ æmæncooque pā cæte botō ænguēnencooque pōnōmi æmoe.’ Angā Ao äninque wæmpocā pā cædinque wacā ingā pædæ wacā ingā pædæ godongā æna. 13 Ate wantæ ate ayæmengā iñōmō ænte næænte wabæca godinque quingāmē bai önonque towente quēwēninque wæmpocā nānō pōnōnincoo incæ eye cæpote ba. 14 Ate mǎniömæ cænguī dæ ba ate nāni gæwænte wæpāmo pō ìninque tōmengā mäincoo ænguēnengā inte wæwengā. 15 Ìninque tōmengā mǎniñōmō quēwengā weca gote äninque, Bitō ìmi nē cæbo bacæboimpa, añongante Ao äninque, Botō ömæ odæ wængänāidi nāni cæmancadē gote nē aabi bacæbiimpa, ante da godongā. 16 Gote aadinque tōmengā gue ænente ömædengā inte odæ wængänāidi nāni cæntapodē incæ cæinente wæyongante cænguī dicæ pōnōnāniyaa.”

17 “Ante wædinque tōmengā nāmanque pōnēē cōninque, ‘Ïñæmpa botō wæmpo ingante nē cædāni iñōmō öñōnānique incæ eyepæ pōni cæññōnāni botō iñōmō edæ gæwænte wænguī wæ. 18 Botō mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa.

Gote pōninque botō tōmengā ingante, Mæmpo ēñēmi. Ōönædē quēwengā ingante botō godō ēñēnāmaī cædinque bitō ayōmite pōnō wēnæ wēnæ cæbo iñōmote, ¹⁹ bitō ñōwo edæ, Botō wēmi, ante ædō cæte anguīmii. Wæætē edæ, Bitō botō imote, Nē cæbi bae, āmi ate botō bitō imite nē cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.' ²⁰ Ante pōnēninque wadæ godinque wæmpocā weca go-cantapa," ante apænedinque Itota godōmenque odōmonte apænecantapa.

"Ayæmengā mænōmaī gote gobæ pōni dibæ pōñongante wæmpocā iñōmō gomō adinque iñontobæ pōnō waadete wæcampa. Pogodo pōni godinque tōmengā wengā ingante waa waadedinque bæi ongonte queē bemongampa. ²¹ Tōmengā wengā iñōmō, 'Mæmpo ēñēmi. Ōönædē nē quēwengā ingante botō godō ēñēnāmaī cædinque bitō ayōmite pōnō wēnæ wēnæ cæbo iñōmote bitō ñōwo edæ, Botō wēmi, ante ædō cæte anguīmii.' ²² Ante tæcæ apæneyongante mæmpocā iñōmō nē cædāni inānite āninque, 'Weocoo waēmoncoo quingæ ö ænte māmō daga wēñaquīmīni. Ōonmpo timpoi ænte pōninque godō da tim-podinque awæncata ö ænte godō da wēwaedāni. ²³ Ayæ wagada wēñængā nanguī cænte oguīmo pōni inongā inte wænonte ænōmīni ate mōnō cænte tocæimpa. ²⁴ Edæ botō wengā iñōmō do wænte bai

inongā incæte ñōwo mīingā pongā aedāni. Botō nē wē womongā wædongā incæ edæ ñōwo dobæ ēadente tobopa.' Ante wæmpocā angā ēñēninque ææmæ cædinque nanguī todānitapa," ante Itota godōmenque odōmonte apænecantapa.

²⁵ "Ææmæ cæte toyōnāni bamoncadengā guiquēnē gōnea ayæ cædongāimpa. Inque cæte ate obo ponte ēñēñongā āmotamīni ante āwadāni. ²⁶ Eñente wædinque nē cæcā ingante añecā pōñongante, Æbānō cædānii, ante wæcampa. ²⁷ Añongante, 'Bitō biwī incæ do pongā adinque bitō wæmpo, Botō wengā mīingā ēñadente tobopa, ante adinque wagada wengā oguīmo pōni inongā ingante do angā wænonte ææmæ cæte todānipa.' ²⁸ Ante apænecā ēñēninque bamoncadengā iñōmō edæ ænguī badinque oncōnē guīdāmaī, Baa angā. Wædinque wæmpocā iñōmō oncodo taodinque tōmengā ingante waadete apænedinque, Oncōnē pō guīie, angampa. ²⁹ Bamoncadengā wæætē, 'Iñæmpa bitō beyæ ante wadepo iñō wadepo iñō botō ancaa cædinque bitō änō tōmānō ante do cæbo iñōmote bitō wæætē, Bitō æmigoidi tōnō cænte tocæmīnimpa, ante dicæ āmiyaa. Caboda wengā incæ dicæ pōnōmi æmogaa. ³⁰ Wæætē māningā bitō wengā guiquēnē on-quiyænāni māincoo beyæ

ante nē towente quēwēnāni tōnō quēwēninque bitō ēadincoo incæ nē ēwēnengā inte pongā adinque bitō wæætē wagada wē oguimo pōni inongā incæ māningā beyæ do wænōmipa, ante awædō, angantapa.”

31 “Ante pīñongante wæmpocā, ‘Botō wēmi ēñēmi. Bitō iñōmō cōwē edæ botō weca ongōmi imipa. Botō māincoo inī edæ bitō māincoo cōwē impa. 32 Incæte māningā bitō biwī, Do wæmaī ingampa, ante mōnō nē pōnēnongā inte ñōwo mīingā ingā pongā ae. Nē wē womōningā ingante do ēadente ate edæ ææmæ cæte toquēnē inimpa,’ ante bamoncadengā ingante mæmpocā angampa.” Māninque ante apænebopa, ante Itota apænegacāimpa.

16

Nē aaquēnengā incæ nō cædāmaī ingampa, ante

1 Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite godōmenque apænedinque, “Waocā adocanque māincoo nanguī ēacā iñongante wadāni, Bitō māincoo nē aaquēnengā incæ ōnonque pōni wido cæcā ae. 2 Ānāni ēñēninque nē ēacā iñōmō nē aaquēnengā ingante añecā pongā ate iīmaī angampa. ‘Bitō quimæ cæbii, ante adinque tededāni edæ ēñēmopa. Nōwo idæwaa botō māincoo inte nē aadīmi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa. Āmo ate ēñente wædinque bitō botō māincoo inī ante edæ,

Æbānō aadinque cæboo,’ ante apænebi ēñēmoe.”

3 “Ante piinte angā ēñente wædinque nē aadingā iñōmō nāmāneque tededinque, ‘Botō awēnē, Gobāwe, angā ēñēninque botō abæ tawænte gote awædō. Botō cæte ænguēnenta ñōwo ænāmaī ininque æbānō cæte ænte quēwenguimo. Botō, Wadāni beyæ onguipoi ææ wobo ate pōnōnāni ænte quēwencæboimpa, ante pōnēmo bai edæ tæi pīñæmopa diyæ ææ woquimoo. Ayæ, Ōnonque pōnōmīni æmoedāni, ante ædō cæte anguimoo. Guiñēnete awædō. 4 Æ, Tæcæ pōnēmopa. Botō awēnē angā botō abæ tawænte goyōmote wadāni wæætē, Botō oncōnē pō guiie, ancædānimpā, ante cædinque botō ñōwo iīmaī cæcæboimpa,’ ante iīmaī cæcampa,” ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

5 “Wadāni iñōmō iingā awēnē pōnongā æninque adodō pōnōnāmaī ināni inte debe inōnānimpā. Ināni inānite adocanque adocanque tōmānāni inānite angā pōñōnānite nē aadingā iñōmō tāno pōningā ingante apænedinque, ‘Botō awēnē ingante bitō ayæ æpodō pōnōnāmaī imii.’

6 Āñongante, ‘Oguinguiæ incæ botō tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pōnōnāmaī inte debe imopa.’ Ante apænecā

ēñēninque ‘Mānimpocadedē debe ïmipa,’ ante awēnē nānō yewæmōninta pædæ godōninque nē aadingā ïñōmō, ‘Bado, bitō ïinta ænte pōnōmenque ante yewæmōninque edæ, Botō tincoenta ganca encadedē debe ïmopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmōe,’ angā ēñente cæcampa. ⁷ Ayæ pōningā ingante nē aadingā angantapa. ‘Bitō guiquēnē æpodō pōnōnāmaï ïmii.’ Añongante, ‘Todigo incæ tee manguincade ñænængade pōni tiēē ganca encadedē botō debe ïmopa.’ Ante apænecā ēñēninque awēnē nānō yewæmōninta pædæ godinque nē aadingā, ‘Bado bitō ïinta ænte pōnōmenque ante yewæmōninque, Otenta ganca debe ïmopa, ante yewæmōe,’ angā cæcampa.”

⁸ “Ïninque nē aaquēnengā mānōmaï ōnonque wīwa cæcā wædinque awēnē tōmengā ingante, Bitō ocai nanguï encabi inte nāmanque ante pōnēwēninque cæbitapa, angampa, ante Itota nē aaquēnengā ingante ante māninque apænecantapa. Ayæ godongāmæ ongōnāni ïnānite godōmenque apænedinque, Inguipogaque ante quēwēnāni ïñōmō nāni caboque nanguï ēñente cæyōnāni botō ñāō ïñōmō nē quēwēnāni nāni cabo guiquēnē wīi nanguï ēñente cædānipa,” ante Itota odōmoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō ïmīnite ñōwo

āmo ēñēedāni. Māningā nē aacā ocai encate cæcā bai mīnitō ïñōmō adobaï inguipogaque wīwa cæcæte ante nāni godonte æinta māmīni ïninque ocai encate tōingā pōnente cæedāni. Inguipoga ïnque bayedē māninta ïñōmō edæ dæ bacæimpa, ante pōnente wædinque, wadāni beyænque ante godō waa cæedāni. Mānōmaï cæmīni ïninque mīnitō ōmæpomīni inte ōñædē nāni cōwē wantæpiyæ quēwencōnē æite godinque pōñōmīnite, Oncōnē pōedāni, āmainānipa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, “Wacā māincoo wædænque pōni æninque ædæmō aacā ïninque tōmengā wæætē nanguï māincoo æninque adobaï ædæmō aaqingā ingampa. Wæætē edæ māincoo wædænque pōni aaquēnengā incæ babæ cæcā ïninque tōmengā wæætē nanguï æninque cōwē babæ cæqingā ïmaingampa. ¹¹ Ïninque māincooque ante mīni wædoncoo æninque mīnitō ædæmō aadāmaï ïmīni adinque mīnitō ïmīnite, Wo ēwēnāmāincoo aacæbiimpa, ante dicæ pōnōnāni ænguïmīniyaa. ¹² Ayæ wacā mīnitō ïmīnite, Botō quī ædæmō aedāni, ante pōnongā ænimīni inte mīnitō ædæmō aadāmaï ïmīni adinque, Tōmēmīni quī, ante mīnitō ïmīnite pōnōnāmaï incædānipa,” ante Itota apænecacāimpa.

¹³ Ante apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

“Mēnaa awēnēna ina beyæ waocā ædō cæte cæquingāā. Adocanque awēnē ingante pīninqe wacā ingante waadebaingampa. Wæætē adocanque miñæ godinque wacā ingante wīi waa abaingampa. Mīnitō adobaī imīni inte Wængonguī ingante nē cæmīni īninqe māincooque ante ædō cæte cæquimīni,” ante Itota angacāimpa.

¹⁴ Itota apænecā ēñēninqe Paditeoidi guiquēnē māincooque

ante nē wæwēnāni inōnāni inte, Quimæ ānewēē, ante badete togadānimpā.

¹⁵ Adinque Itota wæætē tōmēnāni inānite, “Mīnitō iñæmpā, Mōnitō imōnite adinque waodāni, Nē nō cædāni inānīpā, ante pōnencædānimpā, ante nē babæ cæmīni imīnīpā. Incæte Wængonguī mīnitō mīmōnē mīni entawēnō ante edæ do acampā. Waodāni nāni waa adō ante Wængonguī wæætē, Wentamō pōni i awædō, ante pīingampā,” ante Itota apænecantapā.

Wængonguī Awēnē nānō wææ angainō cōwē ongompā

¹⁶ Āninqe Itota, “Wēēnēñedē iñōmō Wāō nānō ponganca dodāni Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni angainō ante apænete quēwengadānimpā. Nōwo guiquēnē, Wængonguī Awēnē Odeye nempo guīte quēwengæimpā, ante watapæ apænete impā. Iīne ante ēñēninqe tōmānāni Awēnē nempo guicæte ante

edæ pæ pagænte cædinque da godō guidānīpā,” ante apænecantapā.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Incæte oōnæ tōnō inguipo æmæwo edæ dæ nāni baganca edæ Wængonguī nānō wææ angainō iñōmō edæ cōwē mæ ongongæimpā. Mānīne ante yewæmōninqe dodāni nāni tænoncagāi iñōmō edæ guiyā pōni incæ cōwē wadæ cædāmaī ingæimpā,” ante Itota apænecacāimpa.

Nāni pāmænte wædō ante Itota apænecampā

(Māateo 19.1-12; Māadoco 10.1-12)

¹⁸ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Æcānō nāwā nānōogængā ingante pāmæninque wacā onquiyængā ingante godō mōna iñōmō tōmengā edæ wīwa towengā do bacampā. Adobaī, tōmengā nānōogængā īningā iñongante wacā mōninqe edæ do towente bacampā,” ante apænecantapā.

Tæcæ wodi tōnō Datado, ante Itota odōmonte apænecā

¹⁹ Godōmenque odōmonte apænecæte ante Itota iīmaī ante apænecacāimpa. “Onguīñængā adocanque nē ēacā inte cæncadencoo waēmoncoo wēñadinque awēnēidi nāni opatawæ ēmoncoo baī yabæque wēñadongāimpā. Tōmengā tæcæ wodi īnongā inte waēme cænguīncooque æninqe iīmō iñō iīmō iñō ææmæ cædinque nangūi todinque quēwēnongāimpā. ²⁰ Tæcæ

wodi yabædemō inō wacā tōmengā emōwo Datado ingante ænte māmō ñō cædāni ñongængantapa. Ìngā ìñōmō, Pōnōmi æmoe, Pōnōmi æmoe, ante nē anewēnongā inte quēmoncoo tōmāo baate wædongäimpa. ²¹ Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodāni wæænte oñoncoo adinque tōmengā ænte cæncæte ante wæwēnongäimpa. Ayæ edæ tōmengā nanguī baate ñōmænte wæyongā guintaidi incæ pō yædæ yædæ beyadōnänimpa. ²² Tōmengā nē, Pōnōmi æmoe, Pōnōmi æmoe, ante anewēnongā inte nāñe wængā adinque Wængonguī anquedoidi tōmengā önōwoca ingante Abadäo wodi weca ænte mæidāni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobaī nāñe wængā adinque tōmengā baō ñi daga wēnānitapa.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godōmenque apænecantapa. “Tōmengā önōwoca guidōmēmō taadō wææ gote mæ māmonte bai ìñōmō ongōninque nanguī ämogate wæwēnongā inte gomō ayongā Abadäo wodi a ongongā acantapa. Datado wodi adobaī Abadäo wodi weca a ongongā acantapa. ²⁴ Adinque tæcæ wodi ìñōmō Abadäo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäo eñēmi. Botō gonga bæcoyōmō guite nanguī ämogate wæwēmo cæbii. Botō ämogate wædō ante pōnō waadete waa cædinque bitō Datado ingante da pōnōmi

pōninque tōmengā æpæ ada ipomencacā botō cōñe bamentcaboe.’ ²⁵ Äñongante Abadäo, ‘Botō wēmi, Datado ìmæcayedē wēnæ wēnæ ämogate wæwēñongante bitō mäincoo waēmoncooque ænte todirique quēwēnōmiimpa. Ñōwo diyæ bitō ämogate wæwēñōmite Datado ingante wæætē ædæmō cæbo ate wampo pōnēninque tōmengā ñōwo ìñōmō watapæ quēwente tocampa. ²⁶ Ayæ godōmenque ämo eñēe. Nānēnē ì apa anewēe. Botō weca ongongā inte ædō cæte bitō weca goquingää. Wæætē bitō weca ongongā inte botō weca ædō cæte ponguingää. Guiibæ pōni ìñōmō taadō ñpa taquī. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäo wodi angampa, angantapa.”

²⁷ “Angä eñente wædirique tæcæ wodi wæætē, ‘Mæmpo Abadäo eñēmi. Datado ingante ämi eñente tōmengā botō mæmpo oncōnē adodō gocæcäimpa. ²⁸ Māniñōmō botō tōniñadāni önompō æmæmpoque ganca mānimpodāni ñnānipa. Ìninque bitō Datado ingante ämi tōmēnāni weca gote, Wænompadāni, ante wææ angä eñēninque tōmēnāni wæætē ìñōmō nanguī pōni ämogate wæwēñōmō pōnāmaī incædänimpa.’ ²⁹ Äñongante Abadäo wæætē, ‘Mōitee wodi nānō wææ ante yewæmongainta Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainta do mānāni inte edæ bitō tōniñadāni ìñōmō māninta

adinque, Æbänö i, ante do eñenguēnēnāni inānipa.³⁰ Ante apæneyongä tæcæ wodi wæætē, 'Inæmpa mæmpo Abadäo eñēmi. Wacä nē wængaingä inte nāni ömæmonte tömēnāni weca gote apænecä eñēninque botö töninadāni tömēnāni wēnæ wēnæ cædinö ante wæwente pönēninque do edæ ñimpo cæbainānipa.'³¹ Ante wæyongante, 'Inæmpa Möitee wodi nänö wææ angainö ante Wængongui beyæ nāni apænegainö ante eñēnāmaï ināni inte tömēnāni nē wænte nāni ömæmōningä apæneyongante cōwē eñēnāmaï imainānipa,' ante Abadäo wodi angantapa." Tæcæ wodi ingante ante apænedinque Itota mäninque ante apænegacäimpa.

17

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædänipa (Mäateo 18.6-7; Mäadoco 9.42)

¹ Ayæ tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque Itota, "Nē pönēnāni incæ pancadāniya wii eñente do oda cædänipa. Cōwē mänömaï impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä iñömö edæ tömengä nangui nänö caate wæquinque cæcampa.

² Ininque edæ, Wēñængä adocanque guiyangä pōni incæ oda cæcæcäimpa, ante nē godö cæcæ cædingä iñömö edæ, Wii cæcæcäimpa, ante mönö edæ wææ cæcæimpa. Waodāni nāni

dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque nē godö cæcæ cæcä önömenca æ wēmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædāni ininque tömengä edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaï inte wæmo beyænque Wængongui botö imote pänāmaï ingampa, ante tömengä waa toquēnengä imaingampa. ³ Mänömaï ämo eñēmīni inte mīnitö, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä bai cædāmaï incæboimpa, ante edæ nāmā wææ aedāni," äninque Itota iimaï apænecantapa.

"Wacä wēnæ wēnæ cæcä adinque bitö wæætē tömengä ingante, Cædāmaï incæbiimpa, ante wææ æe. Ämi eñēninque tömengä wēnæ wēnæ nänö cædinö beyæ guingo imonte wædinque, Wiwa cætabopa, ante apænecä eñēninque bitö wæætē piyænē cædinque tömengä ingante ñimpo cæbi ee gocæcäimpa. ⁴ Tömengä wæætē adoönæque iñonte önompo æmæmpoque go mempoga mänimpoga bitö imite wiwa cædingä inte tömengä guingo imöninque, 'Bitö imite wiwa cætabopa,' ante adopoga apænecä eñēninque bitö wæætē tömengä ingante adopoga ñimpo cæbi ee gocæcäimpa," ante Itota angantapa.

*Mönö tæi piñænte
entawenguinque wede
pönēmompä*

⁵ Mönö Awēnē tömengä nänö nē da godönināni iñömö tömengä ingante äninque,

—Wædænque pönēmōni
iñmōnite bitō pönō cæbi
æninque mōnitō ædæmō
wede pönēmōni bacæmōnimpa.

6 Änāni eñēninque mōnō
Awēnē wæætē,

—Mōotatamō guiyāmō pōni
nānō inganca mīnitō pōnēnō
mäninganca wædænque
pōnēmīnitawo. Mäningancaque
pōnēmīni incæte mīnitō
mōodedawæ nāni äwæ inte
apænedinque, “Awæ eñēmi.
Bitō bæ wite godō gāwapæ
minte pæbāwe,” ante ämīni
bai awæ incæ dobæ edæ
eñente cæcædōnimpa, ante
Itota apænecantapa.

*Wacä ingante nē cæcä
inccæ ümāi cæquēnengä
ingampa*

7 Ayæ godōmenque
apænedinque, “Mīni wao-
cabo iñmōnite adobi nē
ëabi imi ininque bitō imite nē
cæcä ingante edæ æbānō
cæbāimii. Tömengä gönea
mangæ mangæ wodinque
ayæ cænīnāni inānite inque
aadinque pō guicä ad-
inque bitō iñmōmō edæ,
‘Pō tæ contate cæe,’ ante
edæ dicæ ämiyaa. Edæ nē
ëacä ingampa diyæ tāno
cænguingä. 8 Wæætē nē
ëabi inōmi inte bitō, ‘Botō
beyæ cænguī ænōninque
bitō weocoo topo cædinque
pōnōmi æninque botō cænte
bebo ate bitō mäniñedē ate
edæ cænte becæbiimpa,’ ante
cōwē ämäimipa. 9 Ayæ, Cæe,
ante bitō äninō ante tömengä
eñente cæcä beyænque bitō,
Waa cæbi æmopa, ante
dicæ anguīmii. 10 Ininque

mōnō Awēnē, Cæedāni, ante
nānō angainō ante eyepæ
pōni cædinque mīnitō adobaī
ante pōnenguēnēmīni imīnipa.
‘Mōnitō nē cæmōnique
inte önömōnique inömōni
inte wēnæ wēnæ cæte
awædō. Mōnitō tömengä
nānō änonque mäninque cæte
ate tömengä beyæ ante
dicæ godōmenque nangui
cæmōniyaa,’ ante pōnente
wæquēnēmīni imīnipa,” ante
Itota tömengä miñæ nē godāni
inānite apænegacäimpa.

*Itota angä ate diete ganca
ināni waintai baadānipa*

11 Mänii Eedotadēe iñmōmō
gocæte ante godinque Itota
Tämadiabæ æmætæ Gadide-
abæ æmætæ tæcæguedē pōni
godinque, 12 waodāni nāni
quēwēñmōmō tæcæ pōñongä
nē baate wædāni önompō
tipæmpoga ināni pō bee
tēnānitapa. Pō gobæ næ
gongæninque pōmō adinque,
13 aa pedānitapa.

—Itota nē Awēnē inōmi
inte eñēmi. Mōnitō wædō
ante pōnō waadete waa cæe,
ämōnipa.

14 Äñōnānite gomō adinque
Itota,

—Mīnitō guiquēnē Wængongui
oncōnē godinque, Wængongui
qui, ante nē godōnāni
inānite mīnitō æmontai māo
odōmōmīni acædānimpa.

Angä eñente tömēnāni
idōmæ godinque iñontobæ
waintai baagadānimpa.
15 Ininque adocanque watapæ
todinque, Wængongui bitō
ñāo apāite bai inōmi inte
edæ waa cæbi æmopa, ante

yedæ apænedinque adodō pongantapa. ¹⁶ Tömengä iñömō wabæca Tämadiabæ nē quēwëningä incæ pō Itota önōwa inō guidömëmæ ñongæninque waa ate pönëninque, Bitō pönō cæbi ate waintai baabopa, ante apænecä. ¹⁷ Eñëninque Itota wæætë angantapa.

—Iñæmpa mīni cabo önompo tipæmpoga mänimpomīni inömīni inte edæ wīi tōmāmīni waintai baamīnitawo. Ininque wadāni önompo æmæmpoque go mēnaa go mēnaa ināni iñömō edæ ædönō gote dæ änāni. ¹⁸ Iingä iñömō wabæca quēwëningä incæ adocanque Wængonguī ingante waa pōni apænecæte ante ponte quēwëñongä wadāni guiquënë tōmānāni pönāmaī inānitawo.

¹⁹ Äninque Itota tōmengä ingante,

—Bitō wede pönënō beyænque waintai baadīmi inte ængæ gantite goe, angantapa.

Iīmaī iinque bayonte Awënë Odeye poncæcäimpa, ante (Māateo 24.23-28, 36-41)

²⁰ Paditeoidi Itota ingante, Wængonguī Awënë æyedënō ponte Awënë Odeye baquingää, ante wæyönānite tōmengä wæætë, Iñæmpa wīi waomīni ayömīni Wængonguī Awënë Odeye pongä ingampa. ²¹ Ininque, “Tömengä iñömō ponte ongongampa,” ante ayæ wæætë, “Tömengä wayömō gote ongongampa,” ante edæ

ædō cæte anguūi. Mīnitō weca nē quēwengä incæ Awënë Odeye bayongante waodāni tōmengä nempo do quēwëñāni apa änewëmīni, ante Paditeoidi inānite angacäimpa.

²² Ayæ tōmēnāni inānite iinque apænedinque Itota tōmengä nänō nē ëmīñænāni inānite wæætë apænecantapa.

—Iincayæ ate mīnitō, Waocä nē eñagaingä ingante adoönæque incæ ainëmōnīpa, ante wæcæmīnimpa. Wæmīni incæte adāmaī incæmīnimpa. ²³ Wadāni mīnitō imīnite, “Iñömō ongongä tamēñedāni,” äninque ayæ, “Wayömō ongongä tamēñedāni,” äñönāni mīnitō acæ godāmaī iedāni. Tōmēnāni mīñæ edæ godāmaī imæwedāni.

²⁴ Botō ponguïönæ iinque bayonte botō iñömō edæ Waobo nē eñagaīmo inte edæ ñäō æmatæ æmatæ näinte bai ëmōninque edæ edonque pōni ponte a ongoncæboimpa. ²⁵ Incæte botō ñōwo guiquënë tāno nanguī ämogate wæwencæboimpa. Ayæ ñōwodāni iñömō botō imote edæ Baa äninque wido cæcædānimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁶ “Botō Waobo nē eñagaīmo inte botō ponguïönæ iinque bayedë guiquënë Nōwee wodi Docä nāni angaingä nänō quēwëñedë dodāni nāni quēwengāi bai adobāi edæ quēwenguñāni inānipa. ²⁷ Docä Nōwee wodi ñænæ wipoboga oncō bai mænōninque

tömengä nänö guiganca tömënäni önonque cænte bete monte quëwengadänimpa. Monguina, ante ññante quëwengadänimpa. Mäniñedë edæ tömënäni nani capo bedö wænguinque edæ æpæ do angatimpa. ²⁸ Dooto wodi nänö quëwengaiñedë dodäni adobaï cænte bete quëwengadänimpa. Në mänäni godongadänimpa. Æinënäni wæætë godonte ængadänimpa. Minte pæcæimpa, ante cædinque onconcoo mænonte quëwengadägonpa.

²⁹ Incæte Dooto wodi Todömä iñömö quëwente nänö tao gogaïönæ iñonte gonga tönö atopodemö nanguï ocoi bæcomö cöönæ cæ bai wææninque mäo bæco inique mäniñömö quëwënäni tömänäni gonte wængadänimpa. ³⁰ Botö Waobo ëñagaïmo inte edonque botö a ongöñedë mäninö nani bæco gonte wængai bai adobaï bacæimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota angacäimpa.

³¹ Ayæ godömenque apænedinque, “Mäniönæ iñonte minitö oncömanca ongöninque, Botö mäincoo, ante oncönë wæi guidingue ænämaï inte wodii winömaewedäni. Ayæ gönea cædinque mäincoo ante oncönë ocæ emænte æncæ pönämaï imæwedäni. ³² Iñæmpa, Dooto nänöogængä wodi æbänö dadi emænte adinque edæ gonte wængacäi, ante pönëminiyaa. ³³ Inguipogaque cöwë quëwencæboimpa, ante

në pönengä iñömö tömengä iñömö edæ quëwënämaï incæcäimpa. Wæætë edæ inguipoga mönö guëmante quëwenguimämo ante në wädämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ cöwë wænämaï quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁴ Ayæ, “Mäniñedë woyowotæ i inique mënaa äñömonque öñöna adocanque ingante bæi ongoncæcäimpa. ³⁵ Ayæ onquiyaena cænguï ante guëa dicaca dacæ dacæ cæte godö wëñöna adocanque ingante bæi ongoncæcäimpa.” ³⁶ “Ayæ onguiñæna gönea guëa cæyöna adocanque ingante bæi ongoncæcäimpa.”

³⁷ Ante apænegacäi ëñente wædinque tömënäni wæætë, —Awënë, bitö änö æyömönö incæ mänömaï baquii.

Äñönänite,
—Baö æyömömë wænte öñöñömonte abadæidi wë ongoncæcäi do godongämæ pönäni bai woadäni, Mönitö Awënë pongampa, ante do ëñëninque godongämæ poncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

18

Në apænte änongå tönö owæmpoingä æbänö cædaï, ante

1 Ayæ tömengä miñæ nē godäni cōwē Wængonguī ingante apænedinque wæntæte badämaī incädänimpa, ante cædinque Itota inguipoga quëwënäni nāni cæinō ante odömonte apænegacäimpa. 2 “Wayömö nāni quëwëñömö adocanque waodäni nāni nē apænte ängongä inte quëwëngongäimpa. Wængonguī ingante guññänämaī inongä inte tömengä iñömö, Waodäni æbänö äñänii, ante wädämaī inongäimpa. 3 Adoyömö tömënäni quëwëñömö onquiyængä adocanque owæmpoingä inte nē wædongä inte quëwëngongäimpa. Tömengä guiquënë mäningä nē apænte adongä weca wæætē wæætē pöninque, Botö imote adocanque nē piingä iñongante bitö ämi ëñente wæætē nö cæcæcäimpa. 4 Ante ancaa pöninque änä ëñente wædinque nē apænte ängongä iñömö edæ cōwē Baa Baa angä. Incæte ayæ ate nämäneque tedinque tömengä, ‘Onquiyængä iñömö ancaa angä awædö, äninque, Wængonguī ingante guññänämaī imo inte botö, Waodäni æbänö äñänii, ante wädämaī imo incæte, 5 mäningä owæmpoingä pö pö cæcä wædinque botö, Ancaa ponte angä wæcæ wæ, ante wæætē tömengä ingante waa cæcæboimpa. Tömengä ingante nē piingä ingante botö, Nö cæe, ante wææ ämo wæcæcäimpa.’

Äninque nē Baa äningä incæte owæmpoingä beyæ do waa cæcampa. Mäninque ante odömömopa.”

6 Ante odömonte apænedinque mönö Awënë iñömö godömenque apænecantapa. “Nē apænte angä iñömö wiwa cæcä incæte, Tömengä æbänö apæneçää, ante minitö ëñente pönemæwedäni. 7 Wængonguī nänö nē apænte ængaimini inte minitö itædē woyowotæ wæætē wæætē aa pe aa pe cæyömini Wængonguī edæ ædö cæte Baa anguingä. Wææ ämi ate nö cæcædänimpa, ante äñöminite tömengä iñömö edæ, İncayæ ate cæcæboimpa, ante ædö cæte anguingä. 8 Wæætē quingæ edæ do cæcæcäimpa. Nē piinte cædinäni iñönänite Wængonguī wææ angä ate tömënäni minitö iminite wæætē nö cæcædänimpa, ante ämo ëñemaiminipa. Incæte Wao Wëmo ëñagaïmo inte botö ponte ayömo wede pönënäni wabänö inguipoga mä ongönäni aquimoo, ante wæbopa,” ante Itota angacäimpa.

Paditeo tönö awënë beyæ nē ængongä æbänö cæda, ante

9 Ayæ pancadäniya, Wadäni önönänique iñönäni mönonque nö cæmö imopa, ante pönëwëninque wadäni inänite piinte adänipa. Mänömainö ante nē änewënäni inänite Itota, Wængonguī ingante æbänö apænequii, ante ëñencädänimpa, ante imæca quëwëna nāna apæneinö ante odömöninque apænecantapa.

10 “Woda mēnaa Paditeo tōnō odōmāno awēnē beyæ nē æwengā iñōmō Wængonguī ingante apænecæte ante Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē æi guuidatapa.

11 Paditeo iñōmō adiyæ gongæninque nāmā incæ apænedinque, ‘Wængonguī ēñēmi. Wadāni bai wīi imopa. Botō iñōmō godōmenque waēmō imopa, ante todirque botō mǎnōmaī beyæ bitō imite waa ate apænebopa, ānewengampa. Edæ wadāni guiquēnē wacā quī ō ænānīpa. Wadāni inānite wīwa cædānīpa. Tōmēnāni nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnānīpa. Botō iñōmō mānīnāni bai ināmaī inōmo inte botō māniñōmō ongongā odōmāno awēnē beyæ nē æwengā bai wīi imopa, ante adinque botō Wængonguī bitō imite waa ate pōnēninque apænebopa.

12 Botō iñōmō, mēōnaa go mēōnaa iñonte, mēōnaa go mēōnaa iñonte bitō imite apænecæte ante cænāmaī quēwēmopa. Ayæ botō ænincoo tōmancoo ate adinque botō ōnompō tipæmpoga mānimpocoo mæ ongōñoncoo adocooque æninque, Wængonguī quī, ante cōwē pædæ pōnōmo ae,’ ante apænewengampa.”

13 “Odōmāno awēnē beyæ nē ænongā guiquēnē guingo imōninque nāmā tæi tæi yatawēninque, ‘Wængonguī ēñēmi, botō nē wīwa cæbo adinque bitō waadete pōnō pīnāmaī incæbiimpa, āmopa,’ angā. Māninque

angampa. 14 Mǎnōmaīnō ante odōmoncæte ante apænedinque Itota, Nōwo āmo ēñēdāni, angantapa. Iñgā awēnē beyæ nē æwengā mǎnōmaī āñongante Wængonguī do, Botō ayōmo bitō nō cæbi babīpa, ante godō badongā ate tōmengā edæ nō pōnēnongā inte tōmengā oncōnē go-campa. Wæætē Paditeo, Nāmanque waēmō imopa, ante nē ānewēningā ingante Wængonguī, Nō cæbi bacæbiimpa, ante godō badōnāmaī incæcāimpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa. Edæ, Nāmanque waa cæbo imopa, ante nē ængō cæcā guiquēnē edæ wææntodonte bai inte wæcæcāimpa. Wæætē, Nāmanque wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē apænecā guiquēnē edæ ængō cæte bai inte tocæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Wēñænāni inānite gampo cæcadinque Itota waa apænecā (Māateo 19.13-15; Māadoco 10.13-16)

15 Ayæ ate wadāni, Wēñænāni inānite Itota pōnō gampo cæcadinque waa apænecæcāimpa, ante cædinque tōmengā weca guiyānāni inānite ænte pō ænte pō cædāni adinque tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē, Ænte pōnāmaī iedāni, ante Baa ānāni. 16 Adinque Itota wæætē wēñænāni inānite aa pecā pōñōnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Wēñænāni inānīte
 botō weca ee amīni
 poncædānīmpa. Iñæmpa
 mānīnāni nāni pōnēnō baī
 adobaī pōnēnāni inte edæ
 Wængonguī Awēnē Ode-
 eye nempo do quēwēnāni
 inānīpa. Inīnque mīnitō
 iñōmō wēñænāni inānīte
 Baa ānāmaī iedāni. ¹⁷ Edæ
 nāwangā apænebo ēñēedāni.
 Wēñængā do pōnengā inte
 Ao angā ingā baī Wængonguī
 Awēnē Odeye ingante do
 pōnēnīnque nē Ao ānāni iñōmō
 tōmēnānīque tōmengā nempo
 guīdīnque quēwēnānīpa.
 Wadāni guīquēnē Wængonguī
 Awēnē Odeye ingante
 Baa ante pōnēnāmaī ināni
 guīquēnē tōmēnāni ædō cæte
 tōmengā nempo guīdīnque
 quēwengūinānīi, ante Itota
 apænegacāīmpa.

*Māincoo nangūī ēacā
 inte Itota weca ponte
 apænecampa*

*(Māateo 19.16-30; Māadoco
 10.17-31)*

¹⁸ Māniñedē Itota ingante
 wacā awēnē angantapa.

—Awēnē nē waa Odōmōmi
 apænebi ēñēmoe. Botō
 æbānō cædīnque wænāmaī
 wantæpiyæ quēwēmaīmoo.

¹⁹ Añongante Itota tōmengā
 ingante,

—Wængonguī adocanque
 nē waa cæcā iñongante bitō
 botō imote, Nē waa cæbi
 imīpa, amīi. ²⁰ Ānīnque Itota
 godōmenque apænecantapa.
 Īmaī cæedāni, ante Wængonguī
 nānō wææ angāinō ante
 bitō tōmēmi edæ do ēñēmīpa.
 “Bitō nānōogængā ināmaī

iñongante bitō godō guēa
 mōnāmaī ie. Wacā ingante
 godō wænōnāmaī ie. Wacā
 quī adīnque awēmō ænāmaī
 ie. Wacā wēnæ wēnæ
 cæcā atabopa, ante godō
 babæ wapiticæ ānāmaī ie.
 Wæmpocā ingante wāānā
 inante waa adīnque tōmēna
 inate godō waadete cæe,” ante
 wææ yewæmongacāīmpa,
 ante bitō edæ do ēñēmīpa,
 angantapa.

²¹ Ante apænecā ēñēnīnque
 māningā awēnē wæætē,

—Botō mānīnō bitō ānō baī
 tōmānō ante ēñente cædīnque
 pægaboī ae.

²² Ante apænecā ēñēnīnque
 Itota wæætē,

—Adodeque ayæ ēñente
 cæquēnēmi imīpa, ante
 āmo ēñēe. Ōōnædē bitō
 waēmoncoo ængūnque edæ
 imæca bitō mānīncoo tōmancoo
 godonte ænīnque bitō
 ænīnta wæætē ōmæpodāni
 inte wædāni inānīte tōmanta
 godōmi æncædānīmpa. Ayæ
 edæ botō imote tee empote
 pōe.

²³ Angā ēñente wædīnque
 tōmengā māincoo nangūī
 ēadongā inte mānīncoo
 beyænque ante pōnēnīnque
 māningā awēnē iñōmō
 wæewente bacantapa. ²⁴ Inīnque
 Itota tōmengā ingante gomō
 adīnque,

—Wængonguī Awēnē Odeye
 nempo guīte quēwencæte
 ante cædīnque waodāni
 ōmæpodāni inte botō miñæ
 pōnānīpa. Māincoo nangūī
 ēacā guīquēnē æbānō cæte
 ōmæpocā inte botō miñæ

ponte guite quēwenguingää, angantapa. ²⁵ Cāmeyo iñōmō guiyangä ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacää. Ìninqe cāmeyo pædæ tadāmaī ingä bai nē ēacä iñōmō adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä inongä inte edæ æbänō cæte Wængongui Awënë Odeye nempo do wäänē guite quēwenguingää.

²⁶ Mänōmainō ante Itota apænecä ēñēninqe nē ēñēnāni wæætē,

—Ìñæmpa mänōmaī i ininqe æcänō wäänē guite quēwenguingää.

²⁷ Ante wæyönānite,

—Waomīni mīni, Ædō cæte cæquī, ante mīni wædō incæ Wængongui iñōmō do cæcampa, ante Itota apænecä.

²⁸ Èñente wædinque Pegodo,

—Awënë ēñēmi. Mōnitō ēadincoo owæ caate bitō miñæ tee empo pōmōni abipa.

²⁹ Æñongante Itota tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīnitō nāwangä on-codo tao godinque mīnitō nänōgængä ingante mīnitō tōniñadāni inānite wæmpoda inate wēñænāni inānite emō cæte botō miñæ pōmīnitapa. Ìninqe iīmaī ante nāwangä ämopa. Æcänō Wængongui Awënë Odeye beyænque botō miñæ mänōmaī pōna iñōmō, ³⁰ tōmengä iñōmō ingui-poga quēwēninqe nänō emō cædincoo adopocoo æninqe ayæ wæætē godōmenque nangui æncæcäimpa. Ayæ iīncayæ ate öönædē godinque edæ

tōmengä cōwē wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcäimpa, ante ämo ēñēmaīmīnīpa, angacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē adodō ante apænecä (Mäateo 20.17-19; Mäadoco 10.32-34)

³¹ Æninqe tōmengä miñæ, Dote, ante nāni gocabo inānite Itota nänēnē ænte mäocä goyönāni iīmaī ante apænecantapa. “Ñōwo iñōmō mōnō edæ Eedotadēē iñōmō æicæimpa. Wængongui beyæ nē apænegaināni iīmainō ante yewæmōninqe, Nē Waocä iīncayæ ate ēñate pæcä adinque tōmengä ingante æbänō cæquīnāni, ante yewæmongadānimpa. Ñōwo mōnō Eedotadēē iñōmō æi pō gongæmō ate edæ mäninō dodāni nāni angainō bai edæ do iinque bacæimpa. ³² Botō edæ mänimodō ēñagaīmo iñōmote oodeoidi botō imote ö æninqe wadāni inānite pædæ mao godönāni ö æninqe tōmēnāni wæætē tawimæ botonga towæ tänongadinque botō imote badete todinque pūninqe wiwa anguīnāni inānīpa. ³³ Ayæ æmontaimenca tæi tæi pānāni ämogate wæyōmote botō imote godōmenque wænōnāni wæncæboimpa. Wæætē meōnaa go adoönæque iñonte edæ botō do wænimo inte edæ ñāni ömæmonte wæætē quēwencæboimpa,” angantapa.

³⁴ Tömengä miñæ nē godāni iñōmō mäninō, Tömengä

æbänö bate wæquiringäa,
ante adodeque incæ edæ
ëññënamäi ingadänimpa.
Tömengä nänö apænedö
edæ wë wodonte bai
iññonte tömënanäni önömoncaque
ëññëninque, Æbänö ante
apænecäa, ante wii edonque
ëññënanitapa.

*Itota angä ate babeta-
mongä iningä incæ do waa
acampa*

(Mäateo 20.29-34; Mäadoco
10.46-52)

³⁵ Itota mäninö godinque
Eedicoo iññömö obo pöñongä
onguiñængä babetamö inte
në wædongä inte taadö
wedeca, Pönömi æmoe, ante
änecönongäimpa. ³⁶ Nangui
inänäni cægönäni ëññëninque ba-
betamongä iññömö, Quinante
cægönänäni, ante wæyongante,
³⁷ Itota Näatadeta quëwëningä
inte edæ ñöwo wodo tebæ
gocampa, ante apænedäni.
³⁸ Æññëninque tömengä iññömö
aa pedinque,
—Itota ëññëmi. Bitö Awënë
Dabii wodi pæimi inömi inte
botö wædö ante edæ ñöwo
waadete pönö waa cæe.

³⁹ Æññongante täno godäni
wæætë tömengä ingante,
Apocænë inguënë änewëë,
ante wææ äññönäni tömengä
godömenque nangui äninque,

—Awënë Dabii pæimi inömi
inte edæ botö wædö ante
pönö waadete waa cæe, ante
wæcä.

⁴⁰ Wædinque Itota næ
gongæninque, Tömengä
ingante ænte mämöminäni
pongæädäni. Angä obo ænte
mämönäni pöñongante Itota,

⁴¹ —Æbänö ante ämii. Bitö
beyæ quinä cæquimoo.

Æññongante,

—Awënë, wëenë botö
ëmongaï bai cæbi acæboimpa.

⁴² Angä ëññëninque Itota
wæætë,

—Wëenë bitö ëmongaï bai
abäwe. Edæ wede pönëmi inte
edæ waa bamömpa.

⁴³ Ante nänö äññedë në
babetamöningä do waa
bamöninque Itota miññæ god-
inque Wængongui ingante,
Bitö ñäö apäite bai ëmömi
inte edæ waa cæbi æmopa,
ante togacäimpa. Mänömaï
cæcä adinque tömänäni
adobai Wængongui ingante
waa adinque, Bitö ñäö bai
ëmömi inte waa cæbipa, ante
togadänimpa.

19

Itota tönö Taqueo

¹ Itota mänii Eedicoo
pöninque tæcæ wodo tebæ
gocä ingantapa. ² Mäniiññömö
adocanque Taqueo nänäni
änongä iññömö tömengä
odömäno awënë beyæ në
ænänäni awënë inongä inte
nangui mäincoo ëadongä
inongäimpa. ³ Tömengä ñöwo,
Itota æcänö ingäa, ante
acæte ante ponte ayongä
wadäni nangui inänäni wææ
ongönäni adinque, Botö ocäa
pöni inömo inte edæ Itota
ingante ædö cæte aquimoo,
ante wæcantapa. ⁴ Adämaï
inte wæyongante wadäni,
Itota iinö gämænö pö wodo
tebæ goqingä, ante tededäni
ëññëninque tömengä Itota in-
gante acæte ante pogodo täno

gote awāa ticāmodōwāa nāni
 āwāa daēwa æi næ gongænte
 a ongongantapa. ⁵ Itota
 obo pōninque æmō ayongā
 Taqueo a ongongā adinque
 tōmengā ingante,

—Taqueo, quingæ wææe.
 Nōwoönæ edæ pō bitō oncōnē
 ēñaquēnēmo imopa.

⁶ Angā ēñēninque Taqueo
 quingæ wææ ti wææninque,
 Ao, botō oncōnē waa
 poncæbiimpa, ante wat-
 apæ todinque edæ tōmengā
 oncōnē māmongā pon-
 gacāimpa. ⁷ Itota mǎnōmaī
 cæcā adinque wadāni,
 Æ nē wīwa cæcā weca
 Itota quīmæ ēñacæ gocāā,
 ante tōmānāni pīinte tede-
 gadānimpa. ⁸ Taqueo iñōmō
 edæ tōmēnāni ayōnāni ængæ
 gantite adiyæ ongōninque
 mōnō Awēnē ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō
 mǎincoo tæcæguedencoo pā
 cædinque ōmæpodāni inte
 wæwēnāni inānite ñōwo
 godōmo ænāni ae. Ayæ
 botō wacā quī ante babæ
 āninque ō æmo wæcā
 ininque wēenēñedē botō
 ō ænincoo adopocoo baī
 incæ godōmenque mem-
 poga go mempoga godōmo
 æncæcāimpa.

⁹ Ante apæncæ ēñēninque
 Itota wadāni inānite apænedinque

—Taqueo adobāi Abadāo
 wodi pæingā iñongante botō
 nē æmo inōmo inte tōmengā
 oncōnē nāni owocabo
 quēwencædānimpa, ante
 ñōwoönæ pontabopa. ¹⁰ Botō
 Waobo ēñagalmo iñōmō æmo
 beyænque quēwencædānimpa,

ante cædinque wē womonte
 baī ināni inānite diqui diqui
 mincæ pontabopa, ante Itota
 apænegacāimpa.

*Minata nāni godonte æinta
 ante odōmongampa
 (Māateo 25.14-30)*

¹¹ Mǎnōmaī apæncæ
 ēñēnāni inte tōmēnāni, Itota
 Eedotadēe obo pongampa,
 ante adinque, Wængonguī
 Awēnē Odeye nempo mōnō
 oo pōni quēwenguinque
 impa, ante pōnente edæ
 oda cædānitapa. Ininque
 Itota, Wængonguī Awēnē
 æbānō cæquiringāā, ante
 ēñencædānimpa, ante imæca
 quēwēnāni nāni cæinō ante
 odōmōninque apæncantapa.

¹² Iimāinō ante apæncantapa.

“Waocā adocanque awēnē
 odeye pæingā inongā inte,
 Botō gobæ wabæca gote
 imæca pancabaa awēnē
 odeye bate pōmoedāni.

¹³ Äninque tōmengā ingante
 nē cædāni diete ganca ināni
 inānite añete pōnāni ate
 tōmengā oodo minata nāni
 äinta wantæpiyæ cæte nāni
 æinta incæ æninque ado-
 canque ingante adotaque
 pædæ wacā ingante ado-
 taque pædæ godōninque
 tōmānāni inānite godongā
 adopota adopota ænānipa.
 ‘Minitō mǎninta æninque
 godonte æī godonte æī
 cædinque, Yebængæimpa,
 ante botō gote pompoga
 cædāni.’ ¹⁴ Ante wadæ gocā
 adinque tōmengā nempo
 quēwēnāni guiquēnē tōmengā
 ingante pīinte cædinque

pancadāniya inānite āninque, Mīnitō tōmengā miñæ godinque awēnēidi inānite gode āninque, Māningā iñōmō wīi mōnitō awēnē odeye bacæcāimpa, ante wææ āmīni ēñencædānīmpa, ante da godōnāni godānitapa,” ante apænedinque Itota ayæ godōmenque apænecantapa.

15 “Incæte awēnēidi do ānāni ate awēnē odeye badinque tōmengā ōmæ pongantapa. Pōninque tōmengā, Botō beyæ nē cædāni iñōmō godonte æi godonte æi cædinque æbānō godōmenque nangui edæ ænte mānānīi, ante acæte ante cædinque, Botō oodo mīnata nē ænīnāni inānite āñete pōedāni, angā.

16 Āñete pōnāni ate tōmengā weca tāno pōningā iñōmō, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ōnompo tipæmpoga mānīmpota edæ ñōwo yebænte bapa.’

17 Ante apænecā ēñēninque tōmengā ingante, ‘Botō imote nē cæbi imi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænīmi inte bitō ædæmō aate cæbīpa, ante adinque botō ōnompo tipæmpoga nāni quēwēñōmō quēwēnāni iñōnānite bitō nempo pōnōmo æninque nē āmi inte aabi æmoe.’ 18 Ante tōmēnāni awēnē angā ate ayængā pōninque, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ōnompo æmæmpoque mānīmpota ñōwo yebænte bapa.’ 19 Ante apænecā ēñēninque tōmengā ingante adobaī apænedinque,

‘Ōnompo æmæmpoque nāni quēwēñōmō quēwēnāni iñōnānite botō bitō nempo godōmo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apænecantapa.

20 Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Awēnē angā ate tōmengā guiquēnē pōninque, ‘Awēnē ēñēmi, tōmēmi mīnata æe. Botō weocodē ædæmō wīni caadinque wææ aate mantabopa.

21 Āninque, Bitō wīi bitō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ō ænte māmi awædō. Ayæ wīi bitō mīmi pæ incæ wacā mingā pædi incæ tā pebi imīpa, ante pōnente wædinque cætabopa. Bitō tæēmō inōmi imīpa, ante guñente wædinque botō oodo mīnata botō ænīnta wīni caapote weocodē ædæmō wææ aabo ae.’

22 Āñongante tōmengā awēnē iñōmō, ‘Iñæmpa bitō nē wīwa cæbi imi nāmā bitō tededō beyænque bitō imite apænte ancæboimpa. Botō tæēmō imo inte wīi botō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ō æmopa. Wīi botō mīmo pædi incæ wacā mingā pædi incæ edæ do tā pebo imopa. Mānōmaī impa, ante bitō dicæ ēñēnāmaī imītawogaa.

23 Do ēñēnīmi inte bitō ēñente edæ cæquēnēmi imītapa tōō. Botō oodo mīnata godonte æīnta æninque edæ nē godonte ænāni weca baanco weca quīnante wīi guidonte æmitawo. Mānōmaī cæbi baī botō ocæ ēmænte pōninque edæ botō quī do æninque wadāni nāni guidōnīnta tōnō

edæ do æncædömoimpa töö,'
angampa."

24 "Äninqe godongämæ
ongönäni inänite awënë
apænecantapa. 'Minitö

ñowo ïngä minata nänö
nææninta ö æninqe edæ
minata önompo tipæmpoga
në næængä ingante pædæ
godömini æncæcäimpa.'

25 Angä ëñëninque tömëni,
'Awënë ïñæmpa, ïngä diete
ganca minata do mangä apa
ämii.'

26 Ante wæyönäni
awënë wæætë, 'Ïñæmpa
në ëadäni inänite tömänäni
inänite godömenque godonte
ingæimpa. Wæætë edæ
ëadämaï inte ömæpocä ingä
guiquënë tömengä nänö
ëadincöo wædænque pönï
ï incæte edæ ö ænte dæ
ba wæcæcäimpa. Ante

apænebo ëñëmaïminipa.

27 Ayæ botö imote në
pïinäni guiquënë botö
imotedö ante apænedinque,
Bitö wïï mönitö awënë
odeye bacæcäimpa, ante
në Baa änäni guiquënë,
tömëni inänite botö weca
ænte pöninque botö ayömo
wænömïni wæncædänimpa,
ämopa,' awënë angantapa.
Mäninqe ante odömonte
apænebopa," ante Itota
apænegacäimpa.

*Eedotadëe ïñömö Itota
pongampa*

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco
11.1-11; Wäö 12.12-19)

28 Mäninganca apænedinque
Itota Eedotadëe æicæte ante
täno gocantapa. 29 Godinque

Odibowænquidi nänäni an-
quidi ontacamö goinö Be-
tapaguee nänäni quëwëñömö
obo pöninque Betänia ganca
pöninque Itota tömengä miñæ
në goda mënaa inate da
godöninque, 30 ïmaï angan-
tapa.

—Mänü nänäni quëwëñömö
ongö amïna. Tömëñömö
go guïte ayöminä bodo wë
picængä incæ waocä ingante
mongænämaï ïningä inte
ñänäni ñæingä a ongongä
acæminäimpa. Adinque

ñï cæyænte ænte pöeda.
31 Ayæ wacä minatö iminate,
Quinante ñï cæyæminäa, ante
wææ angä ïninqe minatö
wæætë, Mönö Awënë nänö
ænguënönö ante æmönäpa,
ante apæneeda, angantapa.

32 Tömengä nänö në da
godöna wadæ gote ayöna
Itota nänö äni bai bodo
wë a ongö. 33 Adinque ñï
cæyæñöna bodo wë në ëadäni
tömëna inate,

—Bodo wë quimæ ñï
cæyæwëmïnaa.

34 Wææ äñönänite tömëna
wæætë,

—Mönö Awënë nänö
ænguënönö ante æmönäpa.

35 Ante äna ëñëninque
Ao änäni ïninqe awæ ñä
cæyæñömö ñï cæyænte bodo
ingante töi töi ænte pönatapa.
Ayæ ænte pöninque tömëna
weocoo yabæcooque æidämæ
wo cæyabædinque äna ate
Itota wænömënæca ïnö æi tæ
contate gocantapa. 36 Bodoga
æi tæ contate taadonque
goyongä tömengä nänö go-
quïnö ante waodäni weocoo
wæænö bee podöwadänitapa.

³⁷ Odibowænquidi wæænömëmöedonque pöni adinque Ao iñömö pönömenque pöñongante tömengä miñæ nē godäni godongämæ nāni poncabo tömänāni iñontobæ nangui todinque ogæ tededänitapa. Itota bamönengæ nangui cæcä atamönipa, ante nāni adinö ante pönëninque Wængongui ingante waa ate apænedänitapa.

³⁸ —Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui ëmöwo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Öönädë nē quëwengä pönö piyænë cæcänö anguënë. Æibæ pöni quëwënogä iñömö ñäo bai ëmongänö anguënë. ³⁹ Ante nangui ināni godongämæ godinque ämotamini ante bai äñönāni pancadāniya Paditeoidi inönāni inte Itota ingante,

—Në Odömömi ëñëmi. Bitö miñæ nē godäni inänite wææ ämi apocænë inānie.

⁴⁰ Äñönänite tömengä wæætë,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni pæ wëenedäni ininque dicacoo incæ botö imote waa ate bai edæ yedæ ämainänipa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Ayæ pönömenque pöninque Eedotadëë gomö adinque Itota mäniñömö quëwënāni inänite ante pönëninque Ca ca wædinque, ⁴² iimaï angantapa. “Minitö iñömö edæ ñöwoönæ mini gänë pönenguinque botö imote

ämäni bai waa incædönimpa. Incæte minitö, Æbänö cæte gänë pönenguimöö, ante edæ wë wodonte bai i ininque minitö adämaï iminipa.

⁴³ İncayæ ate minitö iminite nē pünāni incæ minitö wææ cæinca gäänë pönö tee mongate godämæ wææ ongönāni adinque minitö edæ ædö cæte tao wodii winonguimini.

⁴⁴ Botö minitö weca pömo incæte minitö awincaque adinque, Wængongui ñöwoönæ ponte æncæcäimpa, ante dicæ aminiyaa. Mänömaï beyænque nē pünāni iñömö minitö iminite bæ tadäni tæ go wææñöminite wænönāni wæncæminipa.

Ayæ wëñænāni wææ cæte iñömö quëwëñönänite tömënāni inänite edæ wænönāni wæncædänimpa. Dica mini mæñongainca incæ bæ tadäni ate dica adocaque incæ wænömënæca, inö ongönāmaï ingäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængongui oncö tæiyë waëmö baccäimpa, ante cæcampa

(Mäateo 21.12-17; Mäadoco 11.15-19; Wäö 2.13-22)

⁴⁵ Ayæ Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë go guidinque Itota mäniñömö nē godonte æncæte ante nē mänāni inänite da tadongä tao goyönänite, ⁴⁶ Ayæ tömënāni inänite angantapa.

—Wængongui beyæ iimaïnö ante yewæmongatimpa. “Waodäni botö oncönë pö guidinque botö imote apæncædänimpa,” ante

Wængonguī angā incæte
mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni
beyænque Wængonguī oncō
incæ nē awēmō ō ænāni nāni
womōincōnē bai wentamō
bapa tōō.

⁴⁷ Ayæ iimō iñō iimō iñō
Wængonguī oncō ñænæncōnē
yabæcōnē go guiidinque
Itota odōmonte apænecā
ēñēnānitapa. Māniñmō,
Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni
tōnō nē odōmōnāni tōnō
tōmēnāni awēnēidi guiquēnē,
Itota ingante wænonte
wido cæcæimpa, ante an-
caa cæyōnāni, ⁴⁸ wadāni
tōmānāni, Tōmengā æbānō
odōmongāā, ante ēñē
cōnāni adinque awēnēidi
wæætē, Tōmengā ingante
mōnō ædō cæte wido
cæquī, ante wædinque ñimpo
cægadānimpa.

20

*Awēnē imipa, ante æcānō
ānai, ante Itota ingante
ānānipa*

*(Māateo 21.23-27; Māadoco
11.27-33)*

¹ Iincayæ ate Itota
Wængonguī oncō ñænæncōnē
yabæcōnē go guiite waodāni
īnānite odōmonte apænedinque
Wængonguī Awēnē ingant-
edō ante watapæ apænecā
ēñēnānitapa. Apænecā
ēñēñōnāni, Wængonguī quī,
ante nē godōnāni ñænænāni
tōnō nē odōmōnāni iñmō
nē aadāni nāni Picæncabo
tōnō tōmengā weca ponte
ānānitapa. ² Ponte apænedinque,

—Æcānō nē angā inte bitō
īmite angā cæbii. Bitō īmite

æcānō, Nē āmi babipa, āna
ēñēninque cæbii.

³ Ante āñōnānite Itota,
—Botō wæætē mīnitō
īmīnite āmo ēñente apænemīni
ēñēmoedāni. ⁴ Wāō wodi
iñmō quīnante æpænē
guidongantawo, ante
pōnēmīni. Ōōnædē nē owocā
angā ēñente cæcantawoo.
Waodānique ānāni ēñente
cæcantawoo. Æbānō ante
pōnēmīni. Mīnitō wæætē
apænemīni ēñēmoedāni.

⁵ Āñongā tōmēnāni iñmō
nāni caboque tededinque,
“Iñæmpa mōnō, Wængonguī
ōōnædē inō angā Wāō
ēñente cæcampa, āmo bai
Itota wæætē, ‘Quīnante
tōmengā ingante pōnēnāmaī
īmīni,’ ante mōnō imonte
pīincædongāimpa. ⁶ Ayæ
wæætē, Waodānique ānāni
ēñente cægacāimpa, āmo
bai godongāmæ ongōnāni
iñmō, Wængonguī beyæ
nē apænecā Wāō wodi
ingacāimpa, ante nē
pōnēnāni inte tōmānāni
mōnō imonte dicaca tacadāni
wæncædōmōimpa.”

⁷ Ante pōnente wædinque
tōmēnāni wæætē Itota in-
gante, Wa. Æcāmē angā
ēñēninque Wāō wodi cægacāī,
ante ēñēnāmaī imōnipa, ānāni.

⁸ Wædinque Itota wæætē,

—Botō adobai, Æcānō nē
angā inte pōnō āna ēñēninque
botō mānōmaī cæboo, ante
mīnitō imīnite apænedāmaī
incæboimpa, angacāimpa.

*Nē aadāni inguēnēnāni
incæ wīwa cædānipa, ante*

(Māateo 21.33-44; Māadoco

12.1-11)

9 Ayæ godongämæ ongönäni inänite Itota, Wængongui Awënë æbänö cæcää, ante eñencæðänimpa, ante imæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöningue iimaï apænecantapa. “Onguïñængä adocanque yowementacodë minte pæyonte wadäni ömæ wite aate nē tā pedäni inänite, Botö yowementacodë incæ ömæ wite aadäni. Aayöminite botö, Minitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao änäni ate nē äacä iñömö edæ wantæpiyæ wabæca quëwencæ gocantapa. 10 Yowedepo iinque bayedë nē cæcä ingante nē äacä iñömö, Bitö yowementacodë nē aadäni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætë mämömi æmoe, angä. Gote pongä adinque yowementacodë nē aadäni guiquënë nē æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque da tadönäni ömæpocä inte gocantapa. 11 Ayæ wæætë nē äacä iñömö wacä tömengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodë nē aadäni adobai tæi tæi pänäni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante godö wiwa cæðäni wæyongante da tadönäni ömæpocä inte gocampa. 12 Ayæ mënaa inate da godongä ömæpoda pöna adinque nē äacä iñömö wacä nē cæcä ingante angä gote põñongante tömënäni godö

mæ yete wido cæðänitapa,” ante odömöningue Itota godömenque apænecantapa.

13 “Mänömaï cæðänipa, ante eñente wædinque yowementacodë nē äacä iñömö, ‘Botö iñömö æbänö cæquënemo imoo, ante wædinque, Botö edæ iimaï cæcæboimpa. Botö wengä onguïñængä botö nē waadecä iñongante da godömo gocæcäimpa. Tömëmo wengä da godömo gocä adinque tömënäni wabänö guïñente wædinque ee abainänipa,’ ante pönëningue da godongä. 14 Gote dicæ pongä adinque yowementacodë nē aadäni guiquënë, ‘Tömengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñömö nē ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mao wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa.’

15 Änewëningue tömënäni tömengä ingante wæcæte iñömö yabæque wido cædinque godömenque wænönäni wængantapa.”

Ante Itota, Mäningue ante apænebopa, ante tömënäni inänite angantapa. “Mänömaï cæðäni adinque yowementacodë nē äacä iñömö tömënäni inänite æbänö cæquingää, ante pönëmini. 16 Tömengä edæ do pöninque nē aaquënënäni inänite godö wænöninque wadäni inänite wæætë yowementacodë godongä æninque nē aadäni bacæðänimpa.”

Itota mänömaï angä eñente wædinque godongämæ ongönäni iñömö,

—Mänömaï cædämaï
inguënē anewēē, ante
wædänitapa.

17 Ìninqe Itota tømēnāni
īnānite gomō adinque,

—Īñæmpa ēñēnāmaï
cæmīni īñōmīnite Wængonguï
pānāmaï inguingāā, ante
pönēmīnitawo. Ìninqe
mīnitō, Īmaï ante quīnante
yewæmongatimpa, ante
pönēmīni.

“Dica ænte adinque, Wēnæ
wēnæ inca, ante nē
mænōnāni nāni wido
cædīnca incæ

gomonga waëmonca inca
īninqe tāno nāni
ñōnōnīnca bæbængapa
do bacapa,”

ante yewæmongadānimpa.
18 Botō īñōmō mānū dica
waëmonca bai inōmo inte
āmo ēñēnīnque nē wæcā
īñōmō tømengā īñōmō
mānīnca tæ go wææninque
tobænte wæte bai botō ōnōwa
gāānē ædæ wææncæcāimpa.
Wæætē æcānō ingante
Wængonguï pīinte mānīnca
tacacā īnaa tømengā guīquēnē
quīēmē bai yaintai bai
goquīngānō anguēnē, ante
pönēmīniyaa, ante Itota
apænegacāimpa.

19 Ante nē aaquēnēnāni
nāni cæīnō ante odōmōnīnque
Itota apænecā ēñente
wædinque nē odōmōnāni
tōnō, Wængonguï quī, ante
nē godōnāni ñænænāni
īñōmō, Īñæmpa mōnō īmonte
pīinte angā awædō, ante
pönēnānitapa. Ìninqe
tømēnāni, Mōnō ñōwo pōnī

tømengā ingante bæi on-
gongæimpa, ante cædānitapa.
Incæte tæcæ bæi ongoncæ
cædinque, Wadāni pīināni
wæcæ wæ, ante wædinque ee
adānitapa.

*Tæiyæ Awēnē nānō äintamō
ante tededānīpa*

(*Māateo 22.15-22; Mādoco
12.13-17*)

20 Ìninqe, Mōnō Itota
ingante bæi ongōnīnque
odōmāno gobedōnadodo
awēnē nempo godōmō
æninque tømengā wæætē nē
angā inte edæ Itota ingante
apænte ancæcāimpa, ante
ñænænāni incæ tømengā
ingante cōwā adānitapa.
Ayæ wadāni īnānite āninque,
Mīnitō Itota mīñæ tee em-
pote gote nōingā ante bai
apænedīnque wæætē babæ
cædāni. Babæ cæmīni beyæ
tømengā adodeque incæ
wapiticæ tedecā ēñēnīnque
mīnitō ocæ emænte ponte
apænēmīni ēñencæmōnīmpa,
ānāni ēñente godīnque
ñænænāni nāni ānīñō bai
babæ cædānitapa. 21 Ìninqe
ñænænāni nāni nē da
godōnīnāni īñōmō Itota weca
pōnīnque,

—Awēnē nē Odōmōmi
ēñēmi. Bitō apænedō nō
impa, ante do ēñēmōnīpa.
Bitō ayōmi mōnō waocabo
adoyōmō pōnī īmōnīpa, ante
adinque bitō tōmāmōni
īmōnīte adoyōmō pōnī
cæbi æmōnīpa. Ayæ,
Wængonguï taadō ante bitō
nō pōnī odōmōmi īmīpa,
ante ēñēmōnīpa. 22 Ìninqe
apænebi ēñēmōnīi. Odōmāno

gobiedōno beyæ ante tæiyæ awënē Tetædo tigitamō nānō ānintamō ante æbānō wææ yewæmonte i, ante ēñencæte ante wæmōnipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wënæ wënæ cæte intawo.

²³ Āñōnānite Itota iñmō, Tōmēnāni wënæ wënæ ancæte ante babæ cædānipa, ante do ēñente wædinque,

²⁴ —Deēnadio tigitamō odōmōmīni aboedāni. Æcānō awinca bai yewæmonte badonte i. Æcānō emōwo ante yewæmonte ongō, ante edæ apænemīni ēñēmoedāni.

Āñongante,

—Awënē Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocā emōwo ante yewæmonte ongō amōnipa.

²⁵ Ante apænedāni ēñēninque,

—Awënē Tetædo qui i iñinque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awënē Wængongui qui i iñinque Wængongui ingante godongui i apa ānewēmīni.

²⁶ Ante Itota tōmānāni ayōnānite nō apænecā ēñente wædinque ñænænāni nāni da pōnōnīnāni wæætē, Mōnō ædō cæte piingui, ante guingo imonte wædinque pæ wëēnegadānipa.

Ædō cæte ñāni omæmongui, ante wædānipa

(Māateo 22.23-33; Māadoco 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocā wæninque ñāni omæmōnāmai æmæwo wængampa, ante nē ānewēnāni inte Itota weca pōninque, Mōni ānō

ante apænebi ēñēmaimōnipa, ānānitapa.

²⁸ —Awënē nē Odōmōmi ēñēmi. Mōnō beyæ ante Mōitee wodi iūmai ante wææ yewæmongacāimpa. Onguiñægā monte ate wēñæ tapæidāmai inte wængā iñinque tōmengā tōniñacā incæ owæmpoingā ingante mōninque, Botō tōniñacā wodi wēnāni wæætē pæcædānipa, ante tapæicæcāimpa, ante yewæmongacāimpa. ²⁹ Iñinque wadāni iūmai cædānitapa, ante apænemōni ēñē. Edæ onompo æmæmpoque go mengāa nāni caipæ iñōnānite bamoncadengā mōninque wēñæ tapæidāmai manguiwēninque edæ nāñe wængā. ³⁰ Ate ayæmengā wææ adocā ingante mōninque wēñæ tapæidāmai inte nāñe wængā. ³¹ Ayæ wææ wacā mōninque adobai nāñe wængā, ayæ wææ wacā mōninque nāñe wængā, ayæ wææ wacā mōninque nāñe, ayæ wææ wacā mōninque nāñe, ayæ wææ wacā mōninque nāñe wængampa. Onompo æmæmpoque go mēnaa iñāni owæmpoingā ingante mōninque edæ wēñæ tapæidāmai inte edæ tōmānāni nāñe wænāni. ³² Ate onquiyægā tōmangā nāñe wængā. ³³ Iñinque, Mōnō ñāni omæmonguiōnæ, ante mīni āōnæ iñonte māningā owæmpoingā iñōmō æcānō nānōogægā baquingā. Edæ tōmengā ingante iñōmō edæ tōmānāni man-

guiwengadänimpa.

³⁴ Äñönänite Itota,

—Inguipoga quëwëninque edæ mîni waocabo iñömö do mömînipa. Wacä ingante do godö ñänömîni mongampa.

³⁵ Wæætë, Miingui-poga bay-onte iinänique eyepæ inte ñäni ömæmonte öönædë æite quëwencædänimpa, ante Wængongui nänö nê angainäni iñömö tömënäni mönämaï iinique wadäni inänite godö ñänönämaï incædänimpa.

³⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi bai inönäni inte tömënäni Wængongui nänö nê angainäni iñömö ædö cæte wæætë wænguïnänii. Tömënäni nê ñäni ömæmongainäni inönäni inte edæ Wængongui wëñænäni inänipa.

³⁷ Wæætë Möitee wodi incæ ocäñeque bæcoñeque ante nänö yewæmongainta adotaa yewæmöninque, Waodäni dobæ ñäni ömæmonte quëwencædänimpa, ante edonque odömongacäimpa. Tömengä iimaï ante yewæmongacäimpa.

Mönö Awënë inongä iñömö Abadäo Wængongui ingaingä inte ayæ Itæca Wængongui ingaingä inte adocä Aacobo wodi Wængongui ingänö angüënë, ante yewæmongacäimpa. ³⁸ Iñæmpa Wængongui iñömö nê quëwënäni Wængongui inongä inte tömengä nê wængainäni Wængongui inämaï ingampa. Wæætë tömengä ayongante do wængainäni incæ tömänäni mînnäni quëwënanipa.

³⁹ Ante apæneyongante nê

odömönäni pancadäniya,

—Awënë nê Odömömi ëñëmi. Bitö nöingä ante apænebi awædö, ante apænedänitapa.

⁴⁰ Ayæ wadäni tömänäni guiñente wædinque godömenque änämaï ingadänimpa.

Codito æcänö Pæingä inongä ingää, ante

(Mäateo 22.41-46; Mäadoco 12.35-37)

⁴¹ Ayæ tömënäni inänite Itota,

—Awënë Dabii wodi Pæingä inongä wææ Codito ingampa, ante quïnante änänii, ante pönëmîni, angantapa. ⁴² Iñæmpa Dabii wodi incæ tömengä nänö ämotamîni äintaa iimaï ante yewæmongacäimpa.

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængongui incæ iimaï ante apænegacäimpa.

Bitö botö tömëmæ inö tæ contate a ongöe.

⁴³ Ongöñömite botö bitö imite nê pünnäni inänite bæ tate cæbo ate,

bitö önöwa gäänë ongönäni inänite pinä gäwacæbiimpa,” ante Awënë Wængongui apænegacäimpa.

⁴⁴ Codito nê Awënë ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö nê angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi Pæingä inguingää. ante pönenguënë änewëmîni, ante Itota angacäimpa.

Nê wææ odömönäni inänite Itota püingampa

(Mäateo 23.1-36; Mäadoco 12.38-40; Odoca 11.37-54)

45 Ayæ tōmānāni ēñēē cōñōnānite tōmengā miñæ nē godānique inānite Itota apænecantapa.

46 “Cædāmaī, ante wææ ante nāni yewæmongainta nē ate odōmōnāni inānite mīnitō gomō aedāni. Tōmēnāni iñōmō doyæncōo waēmoncōo wēñate mongænte todānipa. Waodāni nāni godonte æiñōmō cægōñōnānite wadāni pō bee tēninque tōmēnāni inānite, Nē odōmōmi, bitō imite waa amōnipa, ante apænedāni ēñēninque edæ nē odōmōnāni iñōmō nanguī todānipa. Ayæ tōmēnāni odōmōincōnē go gui-idinque tōmēnāni nāmanque ante pōnēninque waēmompaa pōni tæ contate todānipa. Ayæ ææmæ becæ godinque tōmēnāni, Botō tāno bete tocæimpa, ante waēmompaa pōni tæ contate bete todānipa.

47 Ayæ owæmpoināni oncō yo mongænte bai cædinque ō æwēnāni inte nē wææ odōmōnāni iñōmō, Botō imote waa acædānipa, ante cædinque Wængonguī ingante nōingā apænete bai cædinque babæ cædinque wantæpiyæ tededānipa. Tōmēnāni edæ nāni nanguī pōni pante wæquinque mănōmaī nāmā beyænque ante cædānipa, ante adinque mīnitō iñōmō ee gomō aedāni,” ante Itota wææ angacāimpa.

21

*Owæmpoingā incæ,
Wængonguī qui, ante godongampa
(Māadoco 12.41-44)*

1 Itota Wængonguī oncōnē ongonte gomō ayongā nē nanguī ēadāni, Wængonguī qui, ante nāni wēnoncadedē pō daga daga wēnāni acantapa. 2 Ayæ ayongā onquiyængā owæmpoingā ōmæpocā inte ōnontamonque mentamonga pō daga wengā. 3 Adinque Itota iūmaī ante apænecantapa.

—Nāwangā ante apænebo ēñēedāni. Wadāni tōmānāni wædænque pōni godonte bai wīi eyepæ daga wēñōnāni iingā owæmpoingā iñōmō ōmæpocā inte wædongā incæte godōmenque nanguī godonte bai godongā abopa. 4 Tōmēnāni nanguī ēadāni inōnāni inte, Quēwenguīta impa, ante cō cædinque tōmēnāni nāni wīi æinentaque ayæ ongōintaque godōnānipa. Iingā ōmæpocā ingā guiquēnē tōmengā nānō quēwenguīta incæ, Wængonguī qui bacæimpa, ante tōmanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacāimpa.

*Wængonguī oncō ñæncō
bæ Tate bacæimpa, ante
(Māateo 24.1-2; Māadoco
13.1-2)*

5 Wēēnēñedē Wængonguī oncō ñæncō mænōninque wadāni dicacoo waēmoncōo pōni tee bædāni waa on-goncadompa. Ayæ wacoo waēmoncōo pōni ænte pōninque, Wængonguī qui impa, ante pædæ godōnāni ongōnompa. Nōwo iñōmō Itota miñæ nē godāni pancadāniya gomō ayōnāni, Dicacoo tōnō wadāni waa pōni nāni ænte

pönoncoo waëmoncoo pöni
ongö amönipa, ante ted-
edänitapa. Tedeyönänite Itota,
6 —Mänincoo mini acoo
incæ iincayæ ate tömanca
bæ tadäni wæænca ad-
inque panguimæ panguimæ
godinque dica adocaque
pöni incæ wænömënæca
ongönämaï ingæimpa, ante
apænegancaïmpa.

*Oo iinque bacæimpa, ante
æbänö ate ëñenguï, ante*

*(Mäateo 24.3-28; Mäadoco
13.3-23)*

7 Mänömaï apænecä
ëñëninque tömënäni wæætë,
—Awënë në Odömömi
ëñëmi. Mänï bitö äninö ante
æyedëno iinque baquï, ante
ëñencæte ante wæmönipa.
Ayæ, Iïmaï cæbo ate
minitö, Oo pöni impa,
ante ëñencæminimpa, ante
Wængonguï æbänö mä
cæquingää, ante apænëbi
ëñëmönie.

8 Äñönäni Itota, “Wapiticæ
odömöñönäni minitö wæætë,
Mönö oda cädämaï ingæimpa,
ante nämä wææ aedäni.
Edæ iïmaï baquï i ataq-
uedäni. Wadäni nanguï inäni
ponte botö ëmowo ante
apænedinque, ‘Coditobo
ïmpa,’ ante babæ ante
tedequinäni inänipa. Ayæ,
‘Oo pöni impa,’ ante ponte
nanguï inäni tedequinäni
inänipa. Mänömainö ante
ponte tedeyönänite minitö
wæætë tömënäni miñæ tee
empote godämaï imæwedäni.

9 Ayæ, Wabæca awënë tönö
pö bee téninque wæætedö
wæætë cädapa, ante ted-
edäni ëñencæminimpa. Ayæ,

Adobæca quëwëninque incæ
awënë ingante wido cæcæte
ante ængæ gantidänipa, ante
tededäni ëñëninque minitö
iñömö edæ guiñënämaï ledäni.
Mänömaï edæ täno cöwë
bacæimpa. Incæte iinque
baönæ botö äönæ æiquedö
ponguï.”

10 Ante apænedinque Itota
godömenque apænecantapa.
“Adobæca quëwënäni
iñönänite wabæca quëwënäni
ponte bee téninque guëadö
guëa cæquinäni inänipa.
Adobæca awënë odeye
nempo quëwëñönänite
wabæca awënë odeye
nempo quëwënäni mämö
bee téninque guëadö guëa
cæte wænonte wænguinäni
inänipa. 11 Ayæ wayömo
wayömo goinque nanguï
pöni ocæ ocæ cæcæimpa.
Ayæ woadäni näni cæinente
wænguinque cænguï incæ
tömää capo wængæimpa.
Ayæ quingæ näni wodonte
wënæ wënæ inte wæwenguïmämo
incæ edæ do pongæimpa.
Edæ ancaï näni guiñenguïmämo
edæ pongæimpa. Öönädë
iñömö näni wo go wo go
cæwënguïmämo edæ ate bai
bacæimpa.”

12 Ayæ apænedinque
Itota, “Mänimämo näni
guiñenguïmämo tömämämo
ayæ pönämaï iñonte minitö
iminite togænte yao on-
gonte tömënäni odömöincönë
ænte go guiidinke apænte
äninque minitö iminite mäo
tee mönecädänimpa. Ayæ
botö ëmowo beyæ minitö
iminite tömämæ awënëidi

odeyeidi weca ayæ pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ænte mäodäni gote gongæncæminimpa. ¹³ Minitö awënëidi weca godinque gongænte apænemini ëñëninque awënëidi incæ, Itota æcänö ingää, ante ëñencädänimpa. ¹⁴ Ìninqe minitö iminite awënëidi weca ayæ ænte godämaï ñedë incæ minitö iïmaï ante nãmãneque pönëedäni. Botö awënë weca ongöninque æbänö ante wææ anguïmoo, ante edæ wädämaï incæboimpa, ante piyænë cædäni. ¹⁵ Ìñæmpa botö pönö nö apænebo ëñënimini inte minitö wæætë adodö ante apænecæminimpa. Mänömainö ante apænemini ëñëninque në pïinãni guiquënë nö pönï mini apænedö ante ædö cæte wido cæquïnãni. Wæætedö wæætë ædö cæte anguïnãni. ¹⁶ Minitö mæmpoidi incæ minitö tönïñadäni incæ minitö guidënanäni incæ minitö æmigoidi incæ, Ìngä ingampa, ante godö odömöninque minitö iminite wadäni nempo pædæ godönäni ö æncädänimpa. Æninqe pancaminiya iminite godömenque wænönäni wænguïmini iminipa. ¹⁷ Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömãnanäni botö ëmowo beyænque minitö iminite nanguï pïincädänimpa. ¹⁸ Incæte minitö baö incæ ocaguï incæ adoguinque incæ æmæwo ëwënämaï ingæimpa. ¹⁹ Ìninqe minitö botö imote pïinãmaï inte

wæntædämaï inte ee cæmini ñinque botö æmo beyænque quëwencæminimpa.”

²⁰ Ante apænedinque Itota godömenque apænegacäimpa. “Wabæca tontadoidi pöninque Eedotadëë godongãmæ wææ ongönäni adinque minitö, Bæ tate nãni wido cæquimãmo oo pompa, ante do edæ ëñencæminimpa.

²¹ Mänömaï cædäni adinque Oodeabæ quëwëmïni ññömö änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. Ayæ Eedotadëë quëwëmïni ññömö edæ yabæque taobæwedäni. Ayæ yabæque quëwëmïni inte Eedotadëë ññömö pö guidämaï imæwedäni. ²² Mänïñedë edæ Wængonguï nänö panguïönæ incæ Wængonguï beyæ nãni yewæmonte angaiönæ incæ ñnque baquïnö anguënë.

²³ Mänïönæ ñnque bayedë edæ yædëmadä ñnãni tönö goömæ në gänönäni tönö tömënäni nãni wæquimãmo baquïnö anguënë. Ìmæca quëwënäni edæ mänïñedë nanguï pönï caate wæquïnãni ñnãnipa. Idægoidi ñnãnite edæ nanguï pönï piinte cæquïnö anguënë.

²⁴ Pancadäniya ñnãnite yaëmenca wido tadäni wænguïnãni ñnãnipa. Ayæ pancadäniya ñnãnite bæi ongonte mäo wabæca ænte goquïnãni ñnãnipa. Wængonguï doyedë apænedinque, Oodeo ñnãmaï ñnãni ñnque nãni cæpoga cæcädänimpa, angacäimpa. Ìninqe tömengä nänö angaimpoga ñnque baganca oodeoidi ñnãmaï ñnãni incæ Eedotadëë ññömö

pöninge nanguï cægöninge
 pinä gäwate bai bæ tadäni
 wæquimini iminipa, ante
 apænebo eñemaiminipa," ante
 Itota apænegacäimpa.

*Waobo eñagaïmo inte botö
 iïmai ponte cæcæboïmpa, ante
 (Mäateo 24.29-35, 42-44;
 Mäadoco 13.24-37)*

²⁵ Ayæ, "Oo pönï impa, ante
 edæ eñencæminimpa, ante
 cædinque Wængongui angä ate
 nænque tönö apäicä nemoncoo
 mä pönï edæ wacoo bai
 bacæïmpa. Inguipoga
 guiquënë ñænængade pönï
 gäwapæntibæ tadömengadæ
 mængonta mængonta cædinque
 nanguï ä eñente wædinque
 tömämæ quëwënäni edæ,
 Æbänö cæquimöö, ante
 edæ nanguï pönï guiñente
 wæquinäni inänipa. ²⁶ Ayæ
 waodäni æmö ayönäni
 öönädë tæi ongongaincoo
 incæ wancæ wancæ cæte
 bai wapiticæ go ate adinque
 tömënäni ancai guiñente
 wædinque, Inguipoga mönö
 quëwëñömö edæ quiëmë bai
 bacæïmpa, ante wædinque
 iñontobæ nangæ bate
 wæcædänimpa. ²⁷ Mäniñedë
 edæ botö Waobo në eñagaïmo
 inte boguïmancodë pöninge
 tæi pönï piñæmo ininque
 edæ ñäö apäite bai waëmö
 ëmonte wææmo acædänimpa.
²⁸ Ininque mänömaï tæcæ
 ba ate wædinque minitö
 ocabo guini æmencadinque,
 Badogaa, äninque edæ, Oo
 pönï mönö abæ tawænte
 goquinque impa, ante
 ämäewedäni," ante Itota
 apænegacäimpa.

²⁹ Ayæ, Wængongui
 Awënë oo poncæcäïmpa,
 ante æbänö eñenguïi, ante
 eñencædänimpa, ante Itota
 imæca quëwënäni nänï cæinö
 ante odömöninge iïmai
 apænecantapa. "Iigowæ
 aedäni. Ayæ quiwæmë incæ
 tömawæ aedäni. ³⁰ Öñabo
 tänä nä boca adinque minitö
 iñömö, Öñabo nänö bocaïnepo
 inte nænque näwantedæ
 baquinque bocapa, ante
 pönëninge edæ do eñëmïnipa.
³¹ Ayæ adobai mäninö botö
 apænedö bai do edæ ba
 adinque minitö, Wængongui
 Awënë Odeye do odemö
 pönï ongöninge ingui-
 poga oo poncæcäïmpa, ante
 eñencæminimpa," angacäïmpa.

³² Ayæ apænedinque Itota,
 "Nawangä ämopa. Nöwomini
 mümini quëwëninge wænte
 godämaï iñömïni edæ mäninö
 botö äninö bai tömänö edæ
 do iinque baquinö anguënë.
³³ Edæ öönädë ongöñömö
 inguipoga tönö wo ëwente
 bai dæ ba incæte botö
 angaïnonque guiquënë dæ
 badämaï inte edæ cöwë
 tæi ongongæïmpa," ante
 apænecantapa.

³⁴ Ayæ, "Minitö iñömö
 edæ, Mönö quingämë bai
 wiwa quëwëmö ininque
 mönö mimö ömædëmö bate
 wæcæ wæ, ante nämä wææ
 aedäni. Ti nämæ bete
 quidi quidi dowäninge
 mimö ömædëmö bacæ wæ,
 ante nämä wææ aedäni.
 Ayæ, Inguipoga quëwëmö
 inte quiëmë beyænque
 wædinque mimö ömædëmö
 bacæ wæ, ante nämä wææ

cædæni. Mimö ömædëmö inte wæyömonte mæniönæ wii iñontobæ pö wæcæimpa, ante mimö ömædëmö badamaï ingæimpa, ante nämä wææ cædæni. ³⁵ Iñæmpa waodæni tömänäni inguipoga tömämæ quewëñönänite edæ iñontobæ ba wæcædänimpa. ³⁶ Iñinque woyowotæ itæde cöwë wänö cöninque minitö Wængongui ingante cöwë apæneedäni. Minitö, Mäninö iñinque ba adinque mönö eyepæ inte aamö cæte wodi winongæimpa, ante Wængongui ingante apæneedäni. Ayæ, Waocä ne ëñagaingä weca mönö eyepæ gongængæimpa, ante adobaï edæ Wængongui ingante apæneedäni," ante Itota angacäimpa.

³⁷ Itota mäniñedë Wængongui oncö ñænæncönë iimö iñö iimö iñö yabæcönë go guiite odömonte apænecä ëñënanäni ate tömengä wæætë gäwadecæ iñö gäwadecæ iñö tao godinque Odibowænquidi æite owodongäimpa. ³⁸ Ayæ tömengä Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë ongonte apænecä ëñencæte ante tömänäni wæætë baänæ iñö pö baänæ iñö pö bee tönönänimpa.

22

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5, 14-16; Mäadoco 14.1-2, 10-11; Wäö 11.45-53)

¹ Päö yedæ æmpoqui ömæmö i nani cænguiönæ ante oodeoidi, Patowa

mönö wodo pänta gogaïönæ ææmæ oo pöni bacæimpa, ante cædönänimpa. ² Wængongui qui, ante ne godönäni ñænænäni tönö ne odömönäni iñömö, Itota ingante mönö wido cæcæimpa, ante cöwë cædönänimpa. Incæte, Wadäni piñäni wæcæ wæ, ante guiñente wædinque tömënäni mäniñedë, Mönö æbänö cæte awëmö bæi ongongæimpa, ante wægadänimpa.

³ Ayæ Itota miñæ nani, Dote, ante gocabo iñönäni Codaa Icadote nani änogä adocä inongäimpa. Tatäna mäniñedë tömengä pö guicantapa. ⁴ Iñinque ne godönäni ñænænäni tönö Wængongui oncö ne wææ wänönäni awëñëidi iñömö godongämæ ongöñönäni Codaa tömënäni weca godinque iimaï ante apænecantapa. Itota æyömonö ongongäa, ante botö æbänö odömonte pædæ pönömo ate ænguimäni. Angä ëñëninque tömënäni tömengä tönö mäniñö ante godongämæ tedegadänimpa.

⁵ Tömengä, Odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante apæneyongante tömënäni nangui todinque wæætë, Tigitamö padatamö pönömöni æncæbiimpa, ante apænedäni.

⁶ Eñëninque tömengä Ao ante wadæ godinque, Wadäni adamaï iñönänite botö æbänö cæte iñäni inänite awëmö odömonte godömo ænguänäni, ante cöwä adinque cægacäimpa.

Awënë Itota pāo tōnō
owæta godongā cænte
bedānipa

(Māateo 26.17-29; Māadoco
14.12-25; Wāo 13.21-30; 1
Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Pāo yedæ æmpoquī
ōmæmō ī nāni cænguīōnæ
īñonte wodo pænta gogaīōnæ
baī ī īnīnque Patowa
ææmæ bete cænguīōnæ do
īnīnque batimpa. Māniōnæ
īñonte oodeoidi cōwē
cæningā codotedo ingante
wænōnīnque, Wængonguī
quī, ante godonguēnēnāni
īñōnānipa. ⁸ Īnīnque Pegodo
tōnō Wāo īnate da godōnīnque
Itota īīmaī angantapa.

—Mīnatō īñōnō gote,
Patowa ææmæno impa,
ante ænōmīna ate mōnō
cængæimpa.

⁹ Angā ēñēnīnque tōmēna,
—Æcōnēnō go guīite
æænonguīmōna, āmii.

¹⁰ Āñōnate tōmēngā wæætē,
—Waa aeda. Mīnatō
mānīī nāni quēwēñōmō go
guīiyōmīna onguīñængā
īncæ cadabodē æpæ iyænte
næænte gocā adīnque
tōmēngā ingante edæ tee
empote goeda. Tee empo
goyōmīna tōmēngā oncōnē
go guīicā adīnque, ¹¹ mīnatō
wæætē oncō nē ēacā ingante
īīmaī ante aeda. “Mōnō
Awënë nē Odōmongā incæ
bitō īmite īīmaī angampa.
Bitō æcōnēnō āmi guīid-
īnque botō nē ēmīñænāni
tōnō Patowa ææmæ ante
cænguīmōnīī, angampa,” ante
apæneeda. ¹² Mānōmāinō
ante apænemīna ēñēnīnque
nē oncō ēacā īñōmō

æmongapaa mæi goyōmīnate
oncō ñænæncō awæmpaa
do nānō cōnōincō odōmongā
adīnque mīnatō mānīncōnē
tōmāā eyepæ cæcæmīnaimpa,
ante Itota da godongā godat-
apa.

¹³ Mānōmaī angā god-
īnque apæneyōna, Itota
nānō ānō baī adobaī tōmāā
batimpa, ante adīnque
tōmēngā nānō nē ēmīñæna,
Patowa ææmæno impa, ante
cædatapa.

¹⁴ Īnīnque ææmæno nāni
cæñedē īnīnque bayonte
Itota awæmpaa gāānē pō
tæ contayongā tōmēngā
nānō nē da godōnīnāni
godongāmæ pō tæ contadāni.
¹⁵ Adīnque Itota tōmēnāni
īnānite apænecantapa.

—Botō īñōmō caate wæte
wænāmaī īñedē mīnitō
tōnō godongāmæ Patowa
ante cænte tocæimpa, ante
cæīnente nangūī wætabopa.
¹⁶ Apænebo ēñēdāni. Botō
Wængonguī Awënë īnōmo
īnte Awënë Odeye bad-
īnque māniñedē ate waodāni
īnānite æmæwo pōnī ata
cæpocæboimpa. Māninganca
botō ata cæpoganca botō
ñōwo, Wængonguī Awënë
dodāni īnānite ata cæpodīnque
wodo pænta gogacāimpa,
ante Patowa ææmæno
ñōwo īnīnque cæncæ cæbopa.
¹⁷ Ānīnque ayæ Itota be-
quīmæ owætaca bæi ongonte
ænīnque Wængonguī in-
gante waa ate apænēdīnque
tōmēnāni īnānite angantapa.

—Mīnitō owæta īīnta
ænīnque godongāmæ

beedäni. ¹⁸ Ämo eñeedäni. Yowepæ ñowo bedinque botö Wængonguï Awënë inömo inte Awënë Odeye botö baganca edæ ñowo æmæwo bebopa.

¹⁹ Ante apænedinque Itota päo æninque Wængonguï ingante waa ate pönente apænedinque pä æninque pædæ godöninque apænecantapa.

—Ïi päo botö baö bai impa. Botö, Minitö quëwencæminimpa, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pä ænte pædæ pönömo bai minitö ïincayæ ate botö imote ante pönëninque adobaï cæte wacä ingä wacä ingä pædæ godonte cæedäni, angantapa. ²⁰ Mänömaï angä ïinque cænäni ate owæta adobaï ænte apænedinque tömengä,

—Botö wepæ ïimæ bai impa. Wængonguï do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ïinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ñowo adobaï botö wepæ minitö beyæ pædæ godömo ate minitö Ao ante æmini ïinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa.

²¹ Incæte botö imote nê pönö odömonte pædæ godonguingä ïñömö botö önonpo gäänë cænguimpaa adoyömö ongö aedäni. ²² Wængonguï do nänö angainö bai botö nê Waobo eñagaimo inte wænte gocæboimpa. Näwangä impa. Incæte botö imote nê pönö odömonte pædæ godonguingä ïñömö edæ tömengä

nänö nanguï wæwenguinque edæ mänömaï cæcä ingampa töö.

²³ Ante Itota apæneyongä tömënäni nani caboque tededinque edæ, Æcänö ingante ante apænecää, ante wædänitapa.

Æcänö yæcado ongonguingää, ante tededänipa

²⁴ Ayæ adobaï, Mönö cabo ïñömonte æcänö ñænængä inte edæ yæcado ongonte bai nê angä baquingää, ante wædinque tömënäni wæætedö wææte äninque nanguï tedewënäni. ²⁵ Adinque Itota tömënäni inänite, "Idægoidi inämaï inäni awënëidi ïñömö tömënäni nempo quëwënäni inänite, Botö ämo eñente cæedäni, ante nanguï piinte änewënänipa. Incæte nê piinte änewënäni ïñönänite tömënäni nempo quëwënäni wææte, Mönitö awënëidi nê Pönö Cædäni inänipa, ante babæ ante pemöwënänipa.

²⁶ Wææte minitö guiquënë inguipoga awënëidi nani cæi bai cædämaï ïedäni. Mini cabo incæ nê yæcado ongongä inte yæmiñængä bai baquënergä ingampa. Ayæ nê angä ïongä inte wacä beyæ nê cæcä bai baquënergä ingampa.

²⁷ Æbänö ante pönëminii. Æcänö ingante, Awënë bai ingampa, ante nanguï waa adänii. Nê cænguimpaa gäänë tæ contate cængä ingante waa adänitawo. Wææte awënë beyæ ante ænte mämö pönongä ingante waa adänitawo. Ïñæmpa nê contactä ingante näwangä waa

adānīpa. Incæte botō iñōmō
ōnōmoque bai cædōmo inte
mīnitō weca pōninque nē ænte
māmō pōnongā bai inte nē
pōnō cædōmo imōpa,” ante
Itota apænecantapa.

28 Ayæ apænedinque,
“Botō caate wæwēñōmote
mīnitō iñōmō botō tōnō
godongāmæ iñacabo cædimīni
imīnīpa. 29 Inique botō
Mæmpo botō imote, Awēnē
Odeye bacæbiimpa, ante
nānō pōnō cægai bai botō
wæætē, Botō tōnō iñacabo
cædimīni inōmīni inte mīnitō
awēnē odeyeidi adobai
bacæmīnīpa, ante pōnō
cæcæboimpa. 30 Ayæ, Botō
nē Awēnē Odeye bayōmote
mīnitō botō awæmpaa gāānē
tæ contadinque godongāmæ
edæ cænte becæmīnīpa,
āmōpa. Ayæ idægoidi ōnōmpo
tipæmpoga go mencabodāniya
iñōnānite mīnitō awēnē tæ
contaimpaa tæ contadinque
tōmēnāni inānite nē apænte
āmīni bacæmīnīpa,” ante
tōmengā miñæ nē godāni
inānite Itota apænecāimpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abo-
gaa, ante anguingā ingampa,
ante*

*(Māateo 26.31-35; Māadoco
14.27-31; Wāō 13.36-38)*

31 Itota ayæ,

—Timōnō, ēñēmi. Timōnō,
bitō imite āmōpa. Waocā
tōmēmō ænte wanæ wanæ
cæcā ontapo wææ bai mīnitō
imīnite Tatāna incæ bæi
ongonte wēnæ wēnæ cæcæte
ante angampa. 32 Wæætē,
Bitō wede pōnēninque nangæ
badāmai incæbiimpa, ante

botō do edæ Wængongui in-
gante apænecantapa. Inique
bitō iñōmō edæ iñcayæ ate
botō gāmænō ocæ ēmænte
pōnguimi imōpa. Pōninque,
Bitō tōniñadāni wæætē tæi
piñænāni bacædānīpa, ante
tōmēnāni inānite godō tōō
æmænte bai cæe.

33 Ante apænecā ēñēninque
Timōnō wæætē,

—Awēnē ēñēmi. Bitō imite
tee mōnedāni inique botō
do bitō tōnō go guibaīmōpa.
Bitō imite wænōnāni wæmi
inique edæ botō bitō tōnō do
wæmaīmōpa.

34 Ante apænecā ēñēninque
Itota angantapa.

—Pegodo, bitō imite āmo
ēñēe. Tawadiya ñōwoōnæ
ayæ pedāmai iñonte bitō botō
imotedō apænedinque, Dicæ
abogaa, ante mempoga go
adopoque anguimi imōpa, ante
Itota apænecāimpa.

*Botō caate wæquimāmo oo
bacæimpa, angampa*

35 Ayæ wæætē tōmēnāni
inānite,

—Botō wēenēñedē mīnitō
imīnite da godōninque,
Godonte æinta da wente
ænguincadedē ænāmai inte
goedāni, antabōpa. Māincoo
da wente ænguī næænāmai
inte awæncata næænāmai
inte goedāni, ante botō
da godōmo godinque
mīnitō ænguēnēmini inte
wæmīnitawo.

Åñongante,

—Ænguēnente wædāmai in-
tamōnīpa, ānānitapa.

36 Itota wæætē tōmēnāni
inānite,

—Nōwo iñōmō æcānō godonte æinta da wente ænguincade māna tōmengā mānincade nææante gocæcāimpa. Ayæ māincoo da wente ænguī adobaī nææante gocæcāimpa. Ayæ yaēmē mānāmaī ingā inte weocoo yacoo nē māningā wacā ingante godonte æninqe wæætē yaēmē godonte æncæcāimpa. ³⁷ Īmaī ante dodāni nāni yewæmongainō baī botō ĩmote cæcædānimpa. “Nē ēñēnāmaī nāni cæcabo iñōnānite tōmengā adocā ĩnogā ingampa, ante ānānitapa,” ante yewæmongatimpa. Mānōmaī impa, ante pōnēninqe botō ĩmaī āmopa. Botō ĩmote æbānō cæquīnānii, ante nāni yewæmongainō baī botō ĩmote tōmānō ĩnque cæquīnō anguēnē. Botō ĩmote ante nāni yewæmongainō baī cædinque ñōwo iñōmō edæ eyepæ ba aedāni.

³⁸ Ante apæneyongante tōmēnāni,
—Awēnē, yaēmē mēa mæ ongō ae.

Ānānitapa. Tōmengā wæætē,
—Idæwaa, angacāimpa.

Guetēmānii iñōmō Itota Wængonguī ingante apænecampa
(Māateo 26.36-46; Māadoco 14.32-42)

³⁹ Īnque apænedinqe Itota wadæ godinque cōwē nānō æidō baī æidinque Odibowænquidi go æiyongante tōmengā miñæ nē godāni tee empo æigadānimpa. ⁴⁰ Æi cōwē nānō æi ongōñōmo pōninqe tōmēnāni ĩnānite,

—Mīnitō ñōwo Wængonguī ingante nāmā beyænque apænedinqe, Mōnitō wīi wēnæ wēnæ cæinēmōni bacæmōnimpa, ante apæneedāni.

⁴¹ Āninqe Itota wadæ godinque dica mōnō wido cæganca māninganca godinque da guicapodinqe Wængonguī ingante apænecantapa.

⁴² Apænedinqe, “Mæmpo ēñēmi. Bitō Ao āninqe edæ tī nā wænguīmæ baī ō æante baī cædinque botō ĩmote edæ, Wænāmaī incæbiimpa, āmi ĩninqe botō edæ waa tobāimopa. Incæte botō ānōnō baī wīi cædinque wæætē tōmēmi ānōnō baī cæe, āmopa.”

⁴³ Ante apæneyongā Wængonguī ōōnædē nānō da pōnōningā anquedo Itota weca ponte a ongōninqe, Tæī piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pōnō tōō æmænte baī cæcantapa. ⁴⁴ Incæte Itota iñōmō edæ nanguī wæwente badinqe Wængonguī ingante ancaa apæncā ĩninqe edæ tōmengā owæmæ wepæ gowete baī tadinque onguipoiya petæ petæ wææntapa.

⁴⁵ Ayæ ĩnque apænedinqe tōmengā ængæ gantite godinque tōmengā miñæ nē pōnīnāni weca ponte ayongā tōmēnāni nanguī wæwente wædinque mō ñōnāni. ⁴⁶ Adinqe edæ tōmengā tōmēnāni ĩnānite,

—Īñæmpa mōwo mōmīnii. Edæ ængæ gantidinque,

Wēnæ wēnæ cæinente
badāmaī incāmōnimpa,
ante Wængonguī ingante
apæneedāni, angacāimpa.

*Itota ingante bæi ongonte
ænte godānipa*

(*Māateo 26.47-56; Māadoco
14.43-50; Wāö 18.2-11*)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongā
nanguī ināni iñontobæ ponte
a ongōnānitapa. Itota miñæ
nāni, Dote, ante gocabo
iningā incæ Codaa iñōmō
tāno beyænte pōninque Itota
ingante waa cæte bai queē
bemoncæte ante pongā.
⁴⁸ Adinque Itota tōmengā
ingante,

—Codaa iñæmpa, botō
Waobo eñagaīmo iñōmote
bitō, iñgā ingampa, ante
queē bemōninque odōmonte
pædæ godōmi ænguīnāni,
angantapa.

⁴⁹ Mānōmaī cæcæ cædānipa,
ante adinque tōmengā miñæ
nē godāni guiquēnē,

—Awēnē, yaēmenca godō
tao cæquīmōni āmii, ānānitapa.

⁵⁰ Wængonguī quī, ante
nē godongā ñænængā pōni
inongā ingante nē cæcā
iñōmō māniñōmō ponte
a ongongā adinque Itota
miñæ nē pōningā ado-
canque wæætē yaēmē
æninque māningā önōmonca
tōmēmonca inō wangō tamon-
cacā wæcantapa. ⁵¹ Adinque
Itota wæætē,

—Idæwaa, āninque gampo
cæmoncacā waa bamonca-
gacāimpa. ⁵² Ayæ, Wængonguī
quī, ante nē godōnāni
ñænænāni incæ Wængonguī
oncō ñænæncō ante nē

wææ wānōnāni incæ nē
aadāni nāni Picæncabo incæ
tōmengā ingante æncæte ante
nē pōnināni iñōnānite Itota
tōmēnāni inānite, Botō miñæ
nē godāni tōnō botō dicæ
awēnē ingante wido cæcæte
ante cæbogaa. Incæte mīnitō,
Nē wido cæcā ingampa, ante
bai cæmīni awædō. Edæ
canta teēmenca mīni badōinca
tōnō yaēmē næænte botō
weca pōmīni. ⁵³ Iñæmpa
botō æpogadō Wængonguī
oncō ñænæncōnē iimō iñō
iimō iñō yabæcōnē go gui-
idinque mīnitō weca a
ongōñōmote mīnitō wæætē
bæi ongoncæte ante pædæ
gopodāmaī imīnitapa. Edæ
ñōwo wēmō mæ māmonte bai
iñonte edæ mīni nē wēnæ
wēnæ cæyedē impa, ante
apænegacāimpa tōö.

*Pegodo incæ, Dicæ abo-
gaa, angampa*

(*Māateo 26.57-58, 69-75;
Māadoco 14.53-54, 66-72; Wāö
18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ Iñinque Itota ingante
bæi ongonte ænte māo,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōni
inongā weca ænte godānitapa.
Gobæ godāni iñinque Pegodo
iñōmō ayæ ayæ gocantapa.

⁵⁵ Ñænæ oncō yacōmoyæ
iñōmō wææ wānōnāni
gonga tānonte godāmæ pō
tæ contadāni adinque Pe-
godo tōmēnāni weca pō tæ
contacā. ⁵⁶ Adinque nē
cæcā onquiyængā tōmengā
gongapamō ongongā ad-
inque tōmengā ingante cōwā
adinque,

—Īngā adobaī māningā miñæ tee empo gocā ingantapa.

⁵⁷ Āñongante Pegodo,

—Onquiyæmi eñëmi. Botō māningā ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸ Ayæ wantæ ate wacā pōninque Pegodo ingante waa adinque,

—Bitō adobaī tōmengā miñæ nē gobi ĩmitapa tōō.

Ante apæ necā eñëninque,

—Onguĩñæmi eñëmi. Botō dicæ tōmengā miñæ gobogaa. Edæ wabo ĩmopa.

⁵⁹ Ayæ wacā adobaī wantæ wantæ adoque ooda go ate āninque,

Īngā ĩñōmō Itota miñæ nē godingā ingampa. Nāwangā ĩmpa. Gadideabæ quēwëningā ĩnte edæ pongā aedāni.

⁶⁰ Angā eñëninque Pegodo,

—Onguĩñæmi, quiēmē baī apænebipa, ante botō eñënamā ĩmopa.

Ante tæcæ mēnea āñongante tawadiya ĩñontobæ aa aa pecantapa.

⁶¹ Itota ĩncæ tōmengā gāmænō dadi ēmænte pōmō acā adinque Pegodo ĩñontobæ,

Æ, āninque, “Tawadiya ñōwoñæ pedāmā ĩñonte bitō botō ĩmotedō ante wadō ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tedinque

mempoga go adopoque anguĩmi ĩmipa,” ante Itota wëenëñedē apæ necā eñentabopa.

⁶² Ñōwo nānō pequinque do pecampa, ante pōnente wædinque Pegodo

oncodo tao godinque Ca ca wægacā ĩmpa.

Itota ingante badete todinque cædānipa

(Māateo 26.67-68; Māadoco 14.65)

⁶³ Itota ingante nē wæe wānōnāni ĩñōmō tōmengā ingante māññedē badete todinque edæ tæi tæi pānānitapa.

⁶⁴ Ayæ tōmengā awinca wīni cæmōninque tōmēnāni,

—Æcānō bitō ĩmite tæi tæi pānaa, ante Wængonguĩ apæ necā eñente ate apænebi eñëmōnie.

⁶⁵ Ante badete todinque quiēmē baī ante godō babæ ānewēnānitapa.

Nē apænte ānāni weca Itota ongongampa

(Māateo 26.59-66; Māadoco 14.55-64; Wāō 18.19-24)

⁶⁶ Ñāō bayedē, Wængonguĩ quĩ, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni ĩñōmō idægoidi ĩnānite nē aadāni nāni Picæncabo ĩnōnāni ĩnte edæ godongāmæ

go bee tēninque tōmēnāni nāni apænte anguĩmpaa gāānē ongōñōnāni Itota ingante tōmēnāni weca tōō æmænte ænte māo gōnōnāni gongængantapa.

⁶⁷ Tōmengā ingante nē apænte ānāni ĩñōmō,

—Apænebi eñëmōnie, āninque, Bitō mōnitō Codito ĩñōmi ĩmitawoo.

Āñōnānite Itota wæætē,

—Botō apænebo ĩninque mīnitō wæætē eñënamā ĩmā ĩmīnīpa.

⁶⁸ Ayæ wæætē botō eñencæte ante āmo ĩninque mīnitō wæætē botō ĩmote apænedāmā ĩ

ĩmaĩminipa. ⁶⁹ Incæte ämo
ẽñeedäni. Botö iñömö
në Waobo ẽñagaĩmo inte
ĩncayæ ate Wængonguĩ në
tæi Piñængä tömëmæ inö tæ
contate ongoncæboimpa.

⁷⁰ Ante apæ necä ẽñëninque
tömänäni,

—Ĩñæmpa, bitö Wængonguĩ
Wëmi ĩmitawoo.

Äñönänite,
—Botö mänimodö ĩmopa.
Tömëmini edæ mänömaĩ
äninque edæ nö apænemĩnipa.

⁷¹ Ante apæ necä ẽñëninque,
—Idæwaa. Tömengä nämä
incæ edæ, Wængonguĩ Wëmo
ĩmopa, ante wënæ wënæ
apæ necä do ẽñentamompa.
Ĩnĩnque mönö ñöwo edæ,
Wädäni, Itota wënæ
wënæ cæcampa, ante
apæ necädänimpa, ante
quĩnante godömenque
diq̄i diq̄i mingũĩ, ante
wægädänimpa.

23

*Pidato weca gote Itota on-
gongampa*

(*Mäateo* 27.1-2, 11-14;
Mäadoco 15.1-5; *Wäö* 18.28-38)

¹ ĩnĩnque mänĩñömö
ongönäni tömänäni godongämæ

ængæ gantidĩnque Itota
ingante awënë Pidato
weca ænte gogädänimpa.

² Godĩnque tömënäni, Itota
ĩmaĩ në wënæ wënæ cæcä
ingampa, ante pĩĩnĩnque,

—Mönitö cöwä ayömöni
ĩngä iñömö wapiticæ
odömonte apæ necä ẽñëninque
mönitö ömæ quëwënanĩ
oda cæte ẽñënamäi cädäni
wëmönipa. Edæ odömäno
awënë Tetædo nänö ärinta

godönämaĩ ĩedäni, ante
tömengä wææ angampa. Ayæ
tömengä, Botö iñömö Awënë
Odeye Coditobo inömo ĩmopa,
ante nämä ante angampa töö.

³ Ante godö pĩĩnäni
ẽñëninque Pidato iñömö Itota
ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë
Odeyebi ĩmitawoo.

Äñongante Itota wæætë,
—Bitö tömëmi änö bai botö
mänimodö ĩmopa, angan-
tapa.

⁴ ĩnĩnque në godönäni
ñænænäni tönö wädäni
godongämæ ongönönänite
Pidato wæætë,

—Botö ayömote ĩngä dicæ
ẽñënamäi cæte wentamö
mongængä abogaa, angan-
tapa.

⁵ Ante Pidato apæ necä
incæte tömënäni godömenque
äninque,

—Ĩñæmpa tömengä Ga-
dideabæ täno odömöninque
ñöwo iñömö ganca pönĩnque
Oodeabæ tömäo godĩnque
odömonte apæ necä ẽñëninque
waodäni edæ pĩĩnte badäni
apa cæbii, änänitapa.

*Edode weca Itota gote on-
gongampa*

⁶ Mänömainö änäni ẽñente
wædinque Pidato wæætë,

ĩngä iñömö näwangä Ga-
dideabæ quëwëningä inte
pongantawoo.

⁷ Äñongante,
Mänĩngänö ingampa, ante
apæ nedäni ẽñëninque
tömengä, Gadideabæ në
quëwëningä inte tömengä

awënë Edode nänö në
ënempodongä ingampa, ante
tæcæ ẽñengantapa. Ayæ,

Edode ñöwo Eedotadëe

ponte quëwengampa, ante do ëñëningä inte Itota ingante Edode weca Pidato da godongä gocantapa. ⁸ Doyedë iñömö wadäni, Itota æbänö cæcää, ante tededäni ëñëninge Edode, Itota botö weca pöninge wabänö bamönengæ pöni cæcä abaimopa, ante pönëninge tömengä ingante wantæpiyæ ainengä inongäimpa. Inique Itota ingante ñöwo adinque Edode nangui togacäimpa. ⁹ Inique, Apænebi ëñëmoe, ämi ëñëmoe, ante Edode wæætë wæætë añongante Itota iñömö edæ pæ wëenete apænedämaï ingacäimpa. ¹⁰ Edode weca adoyömö ongöninge në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni guiquënë ænguï badinque, Itota wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante nangui piinte angadänimpa. ¹¹ Ayæ Edode tönö tömengä tontadoidi tönö Itota ingante piinique, Waa cæte bai cæcantedö abi, ante badete todänitapa. Önonque badete tocæte ante tömënäni waëmö pöni weocoo daga wëñadinque tömengä ingante adodö Pidato weca da godönäni gogacäimpa. ¹² Inique do nana guëadö guëa piincaya inina inte edæ Edode tönö Pidato mäniönæ edæ guëa piyænë cæte nana æmigocaya bagadäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäateo 27.15-26; Mäadoco 15.6-15; Wäo 18.39-19.16)

¹³ Pidato iñömö në godönäni ñænænäni tönö awënëidi tönö önönäni que inänite añecä pönäni ate tömengä, ¹⁴ tömänäni inänite äninge,

—Ingä ingante botö weca ænte pöninge minitö, Tömengä wapiticæ odömonte apæne cä ëñëninge wadäni oda cædinque ëñënämaï cædänipa, ante piiminipa. Incæte minitö edonque ayöminite botö, Itota æbänö cæcää, ante ëñencæte ante cöwä ayömo edæ tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante mini änewënö ante edæ dæ ä abopa. ¹⁵ Ayæ Edode adobai tömengä ingante apænte äninge wënæ wënæ nänö cædinö ante adämaï inte wædinque adodö botö weca da pöngä ponte a ongongä aedäni. Edæ, Tömengä nänö wænguinque, ante nänö cædinö edæ dæ ä apa änewëminii. ¹⁶ Inique botö önonque tæi tæi päninge ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷ Wadepo iñö wadepo iñö tömënäni ææmæ nani cæyedë, Në tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo cæquënegä inongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa. ¹⁸ Mänömainö angä ëñëninge tömänäni adoyömö ogæ tededinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönie, änänitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënäni nani quëwëñömö

awënë ingante wido cæcæte
 ante cædinque godömenque
 waocä ingante wænöningä
 inte edæ ñowo tee mönete
 ongönongäimpa. ²⁰ Pidato
 iñömö, Itota ingante æbänö
 cæte ñimpo cæbo goquingää,
 ante wædinque tömënäni
 inänite wæætë aa aa peyon-
 gante, ²¹ Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi
 cæte gönonte wænönäni
 wængæe töö, ante wæætë
 wæætë adodö äninque Yæ
 änänitapa.

²² Quimæ änewëminii, ante
 do mempoga äningä inte
 Pidato ñowo mempoga go
 adopoque äningä inte,

—Quinö wënæ wënæ
 cæcantawogaa, angantapa.
 Iñæmpa, Quinö wënæ wënæ
 cæcantawo, ante cöwä ayömo
 edæ dæ ampa. İninque
 botö ämo ate edæ tömengä
 ingante tæi tæi päninque
 ñimpo cædäni gocæcäimpa,
 ämopa, angantapa.

²³ Incæte awënëidi tönö
 wadäni godömenque Yæ
 äninque, Awæ ñænquedimæ
 ämi cæte gönonte wænönäni
 wæncæcäimpa, ante, Cöwë
 wængongäimpa, ante an-
 caa aa pedänitapa. İninque
 tömënäni nani Yæ yæ äno
 beyænque Pidato ñimpo
 cæcantapa. ²⁴ İninque ancaa
 wææ änäni eñente wædinque
 tömengä, Tömënäni nani äno
 bai godö cæcæboimpa, ante
 nämæneque pönengantapa.
²⁵ Mänñedë Badabato
 në, Awënë ingante wido
 cæcæimpa, ante cædinque
 në wænöningä inte ayæ

tee mönete ongönongäimpa.
 Pidato ñowo, İngä guiquënë
 oodeoidi nani në äningä
 ingampa, ante godö ñimpo
 cæcantapa. Itota ingante
 wæætë, Oodeoidi nani äno
 bai cæcæimpa, ante cædinque
 Itota ingante wæætë tonta-
 doidi nempo pædæ godongä
 ænte godänitapa.

*Itota ingante awäa tim-
 podäni wængampa*

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco
 15.21-32; Wäö 19.17-27)

²⁶ Itota ingante ænte
 goyönäni Tidënebæ në
 quëwengä Timönö wayömö
 gote pöninque eyepæ pönï
 mämö bee tengantapa.
 Tömengä ingante adinque
 bæi ongöninque tömënäni,
 Ñænquedimæ möni cædiwæ
 Itota miñæ ænte goe, äninque
 ñö cædancapænäni næænte
 gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ
 nangui inäni godänitapa. On-
 quiyænäni incæ Yæ yæ ante
 wo ca wo ca wædinque tee
 empote godänitapa. ²⁸ İninque
 Itota dadi emænte adinque
 tömënäni inänite,

—Onquiyämïni, Eedotadë
 quëwëminii inte minitö botö
 beyæ ante wädämaï iedäni.
 Wæætë tömëmïni nämä
 beyænque ante wæedäni.
 Ayæ minitö wëñænäni
 beyæ ante pönente wæedäni,
 ämopa. ²⁹ İncayæ ate minitö
 caate wædinque iïmaï ante
 wæquimïni iminipa. “Wëñæ
 në mänämaï ingä iñömö
 edæ tömengä nänö waa
 toquinque. Goömæ në

gänönämaï ingä iñömö edæ tömengä nänö toquinque impa,” ante wæquimïni imïnipa. ³⁰ Mäniñedë edæ, “Waadäni iïmaï ante wæcädänimpa. Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñö goyæ guimönie. Änanquidi wææ mönitonga capo ñongæñö wë womonte bamönie, ante wæcädänimpa,” ante dodäni nani yewæmongainä ³¹ Edæ awæ müwæ iñonte gonga wædænque wo cädäni bai ñowo iñömö waodäni wïi nangui wënæ wënæ cädänipa. Wæætë awæ amimö bayonte ti wodönoyönäni dobæ wo bæco bai waodäni iincayæ ate quingämë bai cæquïnäni inänipa, ante Itota mäninö godinque apænegacäimpa.

³² Ayæ, Mäo wæñongæimpa, ante në ænte godäni iñömö mënaa në wënæ wënæ cädina inate tömengä tönö godongämæ ænte gogadänimpa. ³³ Ocatainö, nani añömö ænte pönnique awæ ñænquedimæ nani badöniwäa Itota ingante töö godonte timpodique wææ tiwadinque ængæ gantidënanitapa. Ængæ gantidënanäni ate wægöñongä tömënäni në wënæ wënæ cädina inate adobai Itota tömëmæ inö adocanque tömengä dipæmæ inö adocanque timpote gönönäni gongænatapa. ³⁴ Mänömaï cädäni adinque Itota,

—Mæmpo eñëmi. Tömënäni eñënamäi inäni inte iïmaï cädänipa cæbii. Wënæ

wënæ nani cæinö ante bitö wæætë edæ ñimpo cæbi quëwencädänimpa ämopa, angacäimpa.

Mäniñedë tömengä weocoo ini ante, Æcänö quinsa nö ta adinque tömengä badincoo æncæcäimpa, ante tömënäni wæntodönnique adocooque adocooque ænänitapa. ³⁵ Wadäni, Æbänö cæquingää, ante acæte ante godongämæ a ongönänitapa. Awënëidi incæ tömengä ingante ante badete todinque,

—Tömengä, Quëwencädänimpa, ante wadäni inänite ængä quëwënanitawo. Ayæ Wængongui iñömö, Codito ingampa, ännique tömengä ingante ængantawo. Ænnique tömengä Wængongui nänö në ængaingä inongä inte edæ nämä aamö cæte quëwencæcäimpa, ante badete togadänimpa.

³⁶ Tontadoidi guiquënë obo pönnique tömengä ingante badete tote bai cædinque edæ, Yowepæ ti nämæ becæcäimpa, ante pædæ æænönnique, ³⁷ tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi imi ininque bitö nämä aamö cædinque quëwëmæwe, ante towengadänimpa.

³⁸ Ayæ, “Ængä oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmöninque tömënäni tömengä dæca inö wo cädäni owotapa.

³⁹ Në wënæ wënæ cädina guiquënë tömengä tönö ongöñöna adocanque

tömengä ingante godö wënæ
wënæ ante badete tocantapa.

—Bitö iñæmpa, Codito
inömo imopa, ämitawo. Mänimi
inömi ininque bitö tömömi
aamö cæte gote quëwëninque
mönatö imönate adobaï ñimpo
cæbi aamö cæte gomönae.

⁴⁰ Añongante wacä wææ
äninque,

—Iñæmpa tömömi adobaï
bitö wænguinque ongömi
inte Wængongui ingante
guiñenämaï inte ämi awædö.

⁴¹ Mönatö wënæ wënæ
cæmöna iñömönate nē apænte
änäni edæ nöngä cæte
pänäni wæmönapa. Mönatö
wënæ wënæ cædinö beyæ
eyepæ tente wæmönapa.
Tömengä guiquënë wënæ
wënæ cædämaï inongä inte
wængä apa anewëe.

⁴² Äninque adocä wæætë
Itota ingante apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë
Odeye badinque botö imote
pönente cæbi ämopa.

⁴³ Añongante Itota,

—Nawangä ämopa. Bitö
ñöwoönæ incæ wænte god-
inque do wænte gogainäni
näni watapæ quëwëñömö
botö tönö guëa ongoncæbiimpa,
angacäimpa.

Itota wængampa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco
15.33-41; Wäö 19.28-30)

⁴⁴ Mäniñedë edæ tæcæbæcä
iñedë mä mämönte bai tæcæ
badinque ayaönäa wæiganca
tömämæ iñömö edæ wëmö
ingatimpa. ⁴⁵ Edæ nænque
nāwānāmaï i ininque wëmö
ingatimpa. Ayæ Wængongui
täiyæ waëmoncönë odemö

näni wææ wodöincoo
adoyedë edæ önönæca inö
tæcæguedë pönï tænguimæ
wææntapa. ⁴⁶ Mäniñedë Itota
ogæ tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Nöwo edæ
botö önöwoca bitö önönempo
pædæ pönömo æe.

Äninque edæ æmäwo
guëmäninque wængacäimpa.

⁴⁷ Mänömaï cæte wængä
adinque odömäno tontado
capitäo incæ,

—Nawangä impa. Iingä
iñömö edæ nö pönï cæcä
inongä inte edæ wængä
abopa, äninque, Wængongui
ñäo apäite bai ëmönongä inte
mänömaï cæcä abopa, ante
apænegacäimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbänö cæquïi,
ante godongämæ ponte a
ongönäni iñömö tömänäni,
Itota mänömaï wængä
awædö, ante wædinque
edæ nämä önontawë tæi
tæi tompotawëninque wadæ
gogadäniimpa. ⁴⁹ Wæætë

Itota ingante nē do
adinänique iñömö gobæ
ongonte pömö agönänitapa.
Wëenëñedë tömengä Gadide-
abæ quëwente pöñongante
onquiyænäni tömengä miñæ
nē pöninäni inte tömönäni
ñöwo adobaï gobæ ongonte
pömö agönänitapa.

*Itota wodi baö inï mäo
daga wënanipa*

(Mäateo 27.57-61; Mäadoco
15.42-47; Wäö 19.38-42)

⁵⁰ Oodeoidi näni Apænte
Äincabo iñönänite adocanque
tömengä ëmöwo Ootee
inongäimpa. Tömengä cöwë

waa cædinque nē nō cædongä
 inongäimpa. ⁵¹ Do iñömö, Itota
 ingante wæningäimpa,
 ante oodeoidi nāni Apænte
 Äincabo godongämæ pönente
 cæyönänite adocä Ootee
 iñömö edæ Baa ante tömënäni
 tönö godongämæ cædämaï
 inongäimpa. Tömengä,
 Wængonguï Awënë Odeye
 nempo mönō æyedënō
 quëwengäimpa, ante wänō
 conte bai quëwëningä
 inongäimpa. Tömengä Ood-
 eabæ Adimatea iñömö nē
 quëwëningä inte ñowo
 pöningä ingantapa. ⁵² Mäningä
 Ootee iñömö awënë Pidato
 weca do gote apænedinque,
 Itota wodi baö inï pönömi
 ænte daga wëmoe. ⁵³ Angä
 ëñëninque awënë Ao angä
 ëñente gocantapa. Godinque
 tömengä Itota wodi baö inï wi
 æmpote wææ wi æwadinque
 pædæ wæænonte ænte god-
 inque waëmö weocoo nino
 nāni änoncoo wini wini caate
 dicamontaa wointatodë
 önantatoque iñömö daga wen-
 gantapa. Do nāni wënämaï
 intatocæ iñonte daga wen-
 gantapa. ⁵⁴ Oodeoidi
 nāni, Gäwadecæ ba ate
 guëmanguïönæ inguimpa,
 ante täno nāni cæönæ i
 inique Ootee mänömaï täno
 cægacäimpa.

⁵⁵ Do iñömö Gadide-
 abæ quëwente Itota tönö
 godongämæ nē pönināni
 inte onquiyænāni ñowo
 Ootee miñæ tee empote
 pöninque Itota wodido ad-
 inque, Tömengä baö æbänö
 ñö cædāni, ante do adānitapa.
⁵⁶ Adinque tömënāni oncönë

godinque oguï wapæ oguï
 wayabo tönö ænte ponte
 öni pæcæte ante cædānitapa.
 Incæte, Guëmanguïönæ impa,
 ante wædinque waönæ ate
 nāni goquinque tömënāni
 Wængonguï nänö wææ an-
 gainö bai cædinque täno
 guëmangadänimpa.

24

*Itota do wæningä inte ñāni
 ömæmonte quëwengampa*

(Mäateo 28.1-10; Mäadoco
 16.1-8; Wäö 20.1-10)

¹ Ayæ guëmanguïönæ inique
 go ate baänæ ate ooque
 pönente bayonte mänināni
 onquiyænāni oguï waquï
 nāni cædincoo ñowo ænte
 nææninque Itota wodido
 pönānitapa. ² Ponte ayönāni
 dicabo ñænængade pönï do
 da tæñæi a öñö adānitapa.
³ Ayæ ontatodë guiite ayönāni
 edæ mönō Awënë Itota
 wodi baö edæ dæ antapa.
⁴ Önantatoque i awädö, ante
 adinque guiñente wæyönāni
 edënina bai ina iñömö weocoo
 näämænta pönï näinte bai
 ëmoncoo mongæna inte edæ
 iñöntobæ tömëna weca a
 ongöna. ⁵ Ate wædinque
 onquiyænāni iñömö ancai
 guiñente wædinque ædæ
 wæænte onguipoga bigui
 tëmönānitapa. Edënina bai ina
 iñömö onquiyænāni inänite,

—Iñæmpa minitö do
 wænināni weca ponte nē
 quëwengä ingante ante
 quinante diqui diqui miminii.
⁶ Tömengä iñömö edæ dobæ
 ñāni ömæmonte godingä inte
 edæ iintatodë iñömö dæ angä

aedāni. Tömengā wēēnēdē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēdē mīnitō imīnite iīmaī ante apænecā ēñēmīni inte ñ_{wo} adodō ante pōnēdāni. ⁷ Tömengā iñōmō, Botō Waobo ēñagaīmo iñōmote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmonte māo pædæ godōnāni æninque tōmēnāni wæætē wænōnāni wænguēnēmo imopa, ante apænecā ēñēmīnitapa. Ayæ mēōnaa go adoönæque iñonte botō ñāni òmæmonte quēwenguēnēmo imopa, ante apænecā ēñēmīni inte pōnenguēnē quēwēdāni.

⁸ Ante edēnāna baī ina āna ēñente wædinque onquiyænāni iñōmō, Itota æbānō angacāi, ante tæcæ pōnente wædānitapa. ⁹ Inique ontatodē tao wadæ godinque onquiyænāni iñōmō Itota tōmengā miñæ nē godināni ònompō tipæmpoga go adocanque ināni inānite māo apænedinque wadāni tōmānāni inānite apænedāni ēñēnānitapa. ¹⁰ Mānōmaīnō ante Itota nānō nē da godongaināni inānite nē gote apænedāni iñōmō Māadiya Māagadadēnā nāni ānongā tōnō Wāōnā, Tantiago wāānā Māadiya ayæ wadāni onquiyænānique tōnō godinque tōmēnāni inānite apænedāni ēñēnōnānimpa. ¹¹ Incæte, Mānōmaī impa, ante māo apænedāni ēñēninque, Onquiyænāni iñōmō ònonquedō ante tededāni awædō, ante Itota nānō nē da godōnāni iñōmō edæ pōnēnāmaī ingadānimpa. ¹² Pegodo

guiquēnē quingæ ængæ gantidique pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guimō ayongā wīni wīni cædincooque òñō adinque tōmengā nāmāneque pōnēninque, Æbāmē cætimpā, ante wædinque wadæ gogacāimpa.

*Ēmaodō taadō godānipa
(Māadoco 16.12-13)*

¹³ Eedotadēē ongōninque wædænque ināni nāni quēwēñōmō Ēmao goīnō iñōmō onte quidōmetodo ganca māninganca taadō impa. Māniōnæ adoönæque iñonte Ēmao iñōmō gocæte ante waoda mēnaa idōmæ godatapa. ¹⁴ Æbānō cætimpā, ante tōmānō ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyōna Itota incæ māmō bee tēninque godongāmæ gocā. ¹⁶ Incæte, Tōmengā æcānō ingāā, ante wē wodonte baī i beyæ tōmēna adāmaī ēmōna inte ēñēnāmaī inatapa. ¹⁷ Itota iñōmō,

—Æbānō ante wæætedō wæætē tede gomīnatawoō.

Angā ēñente wædinque tōmēna wæwente baī ēmōna inte edæ næ gongænatapa. ¹⁸ Adocanque tōmengā ēmōwo Codeopato iñōmō tōmengā ingante apænedinque,

—Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, Æbānō ñōwo māniñōmō cætimpā, ante ēñēñōnāni bitō adobique adoyōmō quēwēninque edæ ēñēnāmaī imitawoo.

¹⁹ Āñongante Itota,

—Ædō āmīna.

Åñongä tömöna wæætë,

—Itota Nāatadeta quëwëningä ingante ante tedemónapa. Wængonguï beyæ në apænecä inongä inte mäningä onguïñængä iñömö Wængonguï ayongä ayæ waodäni ayönäni adobaï tæï piñænongä inte waa pöni apænedinque nanguï cæcä inongäïmpa. ²⁰ Mänömaï iñongante në godönäni ñænænäni tönö mönö ömæ awënëidi guiquënë wadäni nempo pædæ godöningue, Itota ingante apænte äningue mäo wænömïni wængædäni, änäni ëñëningue iñäni wæætë tömengä ingante ñænquedimæ cæte timpote wææ tiwadingue edæ gönönäni wængantapa. ²¹ Mönatö guiquënë, Tömengä mönö idægocabo Awënë badinque pönö ængä beyænque mönö abæ tawænte quëwenguïmö imompa, ante pönënimöna inte edæ ñöwo wæmónapa. Ayæ, Tömënäni mänömaï näni cædiönæ edæ ñöwo mëönaa go adoönæque impa, ante edæ mönatö godömenque wæmöna ae. ²² Mänömaï i incæte möni cabo incæ onquiyænäni pancadäniya tömengä wodido gote pöningue, Iïmaï atamönipa, ante apænedäni ëñente wædingue mönatö wæætë ancaï guïñente wæmónapa. ²³ Tömënäni iñömö tömengä baö iñi adämaï inäni inte edæ wadæ pöningue iïmaï ante apænedäni wætamónapa. Mönitö wïlmonte baï

Wængonguï anquedoda inate mä pöni atamönipa, änänitapa. Ayömönite anquedoda iñömö, Itota ñäni ömæmonte edæ miingä quëwengampa, ante apæneda ëñëningue edæ wadæ pömönipa, ante onquiyænäni apænedäni ëñentamónapa. ²⁴ Mänömainö ante apænedäni ëñëningue möni cabo incæ pancadäniya Itota wodido gote adinque, Onquiyænäni näni äninö baï edæ näwangä impa, ante adäni incæte Itota ingante adämaï inäni wæmónapa.

²⁵ Ante apæneda ëñëningue Itota wæætë tömöna inate,

—Minatö pönëegade i apa änewëmïnaa. Mïmö ömædëmïna iñina inte minatö Wængonguï beyæ në apænegainäni näni apænedö ante tömänö ante edæ ëñënämaï iñina awædö. ²⁶ Codito iñömö edæ cöwë caate wæquënegä ingacäïmpa. Ayæ wænte ñäni ömæmöninque tömengä nämä nänö ñäö iñömö æiquënegä ingacäïmpa, ante pönëmïnaa.

²⁷ Ayæ, Codito æbänö cæquingäa, ante Möitee wodi æbänö apænete yewæmongacäi, ante täno apænedinque Itota mïmönoque pönëningue, Wængonguï beyæ në apænedäni tömänäni æbänö apænegadänii, ante, Codito æbänö cæquënegä ingacäi, ante edonque odömonte apænecä ëñënatapa.

²⁸ Mänü tömöna nänä quëwëñömö tömöna nänä gocæ cæyömö pöñönäni Itota wodo tebæ gocæ cæte baï

cæcä. ²⁹ Adinque tömëna nangui äninque tömengä ingante edæ,

—Ñowo gäwadecæ pöni inte wëmö ba apa. Mönatö oncönë go guiite cænte monte baänæ ate goe.

Ante ancaa äñöna tömëna oncönë pö eñacæ guican-tapa. ³⁰ Ayæ tömëna tönö cæncæte ante tæ contadinque tömengä päö pä æninque Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque tömëna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongä. ³¹ Tömëna awinca wi ænete bai bayö, Tömengä ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tömengä iñömö edæ adoyedë tömëna ayöna edæ dæ gocä. ³² Adinque tömëna guëa tededinque,

—Nawangä intawo. Wængongui mönö Codito ingantedö ante apænecä eñëninque æbänö yewæmongadänimpa, ante tömengä ponte odömongä eñëninque mönö mimö edæ gonga bæco bai totamompa. Wii edæ mänömaï intawo.

³³ Ante tededinque tömëna adodö taadö quingæ godinque Eedotadëe ponte ayönate edæ Itota miñæ në godinäni iñömö onte ganca mänimpodäni iñönäni tömënanäni tönö wadäni godongämæ pö bee tente a ongönäni adatapa. ³⁴ Iinäni guiquënë,

—Mönö Awënë iñömö ñäni ömæmonte miingä quëwengampa. Nawangä edæ impa. Tömengä ingante Timönö Pegodo do acantapa,

ante godongämæ tededäni adatapa.

³⁵ Mänömainö ante tededäni eñëninque tömëna wæætë, Mönatö taadö goyömönate wacä pö bee tëninque iïmaï cæcantapa, äninque, Æbänö cæcantapa, ante adodö adodö ante apænedatapa. Ayæ godömenque apænedinque, Oncönë go guiyömöni tömengä päö pä ængä adinque mönatö, Itota ingampa, ante do eñentamönapa, ante tömänö ante apæneda eñengadänimpa.

Tömengä miñæ në godinäni weca Itota pongampa

(*Mäateo 28.16-20; Mäadoco 16.14-18; Wäö 20.19-23*)

³⁶ Mäninö ante ayæ tæcæ tedeyönäni Itota incæ edæ tömënanäni weca tæcæguedënäni do pö guiite a ongöninque,

—Guiñënamäi gänë pönëedäni.

³⁷ Angä eñëninque tömënanäni, Önöwoca badï iïmaï, ante ancai guiñente wædinque, Yæ änäni. ³⁸ Adinque Itota,

—Quinante guiñewëminii. Mimöno quinante æmæ æmæ pönente wæminii. ³⁹ Bado botö önompo empobo edæ aedäni. Botö önöwa ëwabo aedäni. Botö baö edæ gampo caate aedäni. Iñæmpa önöwoca badï imo bai ædö cæte baö tönö bamë ëaquënëmöö. Baö tönö bamë ëadömo inte botö imo apa guiñewëminii.

⁴⁰ Äninque Itota önompo tönö önöwa tömënanäni inänite odömongä. ⁴¹ Adäni incæte

tömēnāni guññente todirque
wede pōnēnāmaī iññōnānite
tōmēngā,

—Mīnitō weca cænguī
æbānō māminii.

⁴² Añongante gæyæ baō
do awēnii ēadāni inte
pædæ godōnāni ⁴³ ænirque
tömēnāni ayōnāni edæ ade
cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tömēnāni
inānite apænedirque Itota,

—Botō imotedō ante
Mōitee wodi wææ ānirque
æbānō yewæmongacāi,
ante botō mīnitō weca
ayæ quēwēnirque do
apænetabopa. Botō imotedō
ante Wængonguī beyæ
nē apænegaināni æbānō
yewæmongadānii, ayæ
āmotamīni ānirque æbānō
yewæmongadānii, ante
apænetabopa. Mānīne botō
apænedō ante tömānō edæ
iirque baquīnō anguēnē.

⁴⁵ Ante apænedirque Itota,
Ocai encate ēñencädānirque,
ante pōnō cædirque tömēnāni
inānite Wængonguī angā
ēñēnirque nāni yewæmongainō
ante odōmonte apænecā
ēñēnirque tömēnāni edonque
edæ ēñēnānitapa. ⁴⁶ Ayæ
godōmenque apænedirque,

—Mōnō Codito cōwē nan-
tate wæninirque mēōnaa
go adoönæque iññōnte
ñāni òmæmonguēnengā
incæcāirque, ante edæ
edonque yewæmongatirque.

⁴⁷ Ayæ, Codito emōwo
ante Eedotadēē iññōmō
tāno apænete ate tömāmæ
quēwēnāni inānite iimāi ante
apænecæirque. Tömēnāni
inānite apænedirque,
Wēnæ wēnæ mīni cædirno

ante ñirque cædirque
Wængonguī gāmānō pōedāni.
Pōmīni adirque tömēngā
wæætē pānāmaī inte pōnō
ñirque cæcæcāirque, ante
apænequināni incädānirque,
ante yewæmongatirque.

⁴⁸ Mīnitō iññōmō, Æbānō
cætirque, ante nē adimīni
inte edæ nē apænequimīni
imīnirque. ⁴⁹ Ayæ edæ
Wængonguī, Botō Tæiyæ
Waēmō Öñōwoca ingante
da pōnōmō æncæmīnirque,
angacāirque. Inirque botō
Mæmpo nānō nē angaingā
ingante botō oo da pōnōmō
æncæmīnirque. Mānōmaī i
inirque Wængonguī nānō tæi
piññēnō æncæte ante mīnitō,
Wængonguī Öñōwoca ingante
ēwocacæirque, ante Eedo-
tadēē iññōmō wānō cōedāni,
angacāirque.

*Öñnædē Itota æicampa
(Māateo 16.19-20)*

⁵⁰ Itota ayæ tao god-
irque Betānia obo pōnirque
tipæmpoga pædæ æmpodirque,
Mīnitō imīnite Wængonguī
waa cæcæcāirque, ante waa
apænecā ēñengadānirque.

⁵¹ Tæcæ apænecā ēñēññōnāni
edæ tömēngā iññōntobæ irque
ingā edæ öñnædē æigacāirque.

⁵² Adirque tömēngā mīñæ nē
godināni iññōmō ædæ wæænte
apænedirque, Nāwangā
Wængonguī Wengā inongā
inte æicampa, ante watapæ
apænedirque Eedotadēē
wadæ godirque nangui
togadānirque. ⁵³ Wængonguī
oncō ñæñæncōnē yabæcōnē
iimō iññō iimō iññō pō pō

cædinqe Wængongui ingante,
Bitö ñäö bai emömi inte waa
pöni cæbipa, ante cöwë waa
apænegadänimpa.

Itota Codito ingantedö ante Wäo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wængonguï nänö Angainö
ante nê emongaingä Waocä
bagacäimpa*

¹ Weëneñedë pönï Wængonguï
nänö mä badöñedë Wængonguï
nänö Angainö ante nê
emongaingä iñömö do
ingacäimpa. Tömengä

Wængonguï weca quëwengacäimpa.
Ayæ adocä adobai nê
Wængonguï inongä in-
gacäimpa. ² Weëneñedë

pönï tömancoo badönämaï
iñedë mäningä do Wængonguï
weca quëwengacäimpa.

³ Wængonguï angä eñëninque
adocä tömancoo badon-
gacäimpa. Tömengä wïi

badongä bai Wængonguï nänö
badongaincoo tömancoo edæ
dæ ancædonimpa. ⁴ Mäningä

iñömö mönö quëwenguïnö
entawengacäimpa. Ayæ
mönö quëwenguïnö edæ

entawëninque tömengä
waodäni beyæ nê ñäo bai
inongä ingacäimpa. ⁵ Tömengä

nê ñäo bai ingaingä inte
mönö wëmö iñömö ta ta-
mongä ate adoyömö ñäo bai

bayonte edæ mönö wëmö
iñömö edæ mänüi ñäo ædö
cæte mönæ emonguï.

⁶ Onguïñængä adocanque
ingante Wængonguï da
pönongä pöningä ingampa.
Tömengä emöwo, Wäo,

ante pëmonte ingacäimpa.
⁷ Tömengä iñömö Wængonguï
nänö ñäo emömämo ante
edonque pönï bacæimpa,

ante nê ñäo bai ingaingä
ingantedö ante apænecæte
ante pongacäimpa. Adocä

apænecä beyænque waodäni
tömänäni tömengä nänö
nê apænedongä ingante

pönencædanimpa, ante
pongacäimpa. ⁸ Incæte

mäningä wïi ñäo bai in-
gaingä ingampa. Wæætë
tömengä, Wacä waodäni

beyæ nê ñäo bai ingaingä
ingampa, ante apænecæte
ante pongacäimpa. ⁹ Nê nö

ñäo bai nê ingaingä iñömö
waodäni tömänäni inänite
tömengä nänö ñäo emömämo

pönoncæte ante inguipoga
wææ pongacäimpa.

¹⁰ Tömengä inguipoga
iñömö quëwengacäimpa.
Ayæ tömengä inguipoga

nê badongaingä iñongante
inguipogaque quëwënäni
wæætë Baa äninque tömengä

ingante ædö cæte ate bai
pönenguïnänii. ¹¹ Tömengä

edæ tömengä quï weca pon-
gacäimpa. Pongä ate tömengä
guidënäni incæ tömengä

ingante ænämaï ingadänimpa.
¹² Incæte tömengä ingante
nê ængäinäni iñömö tömengä

emöwo, Codito, ante nê
wede pönënäni iñönänite
tömengä tömënäni inänite

Ao äninque edæ, Wængonguï
wënäni bacædanimpa, ante
pönö cægacäimpa. ¹³ Ayæ

Wængonguï wënäni iñömö
wïi waocä eñate bai inänipa.
Waocä, Botö wë man-

guinque, ante änämaï
iñongante eñadänipa. Wïi
nänöogængä angä beyænque
inänipa. Wæætë Wængongui
tömenganque cæcä ate
tömënäni tömengä wënäni
badänipa.

14 Tömengä iñömö edæ,
Wængongui nänö An-
gainö, ante në emongaingä
ininque Waocä eñate
bagacäimpa. Waocä eñate
badinque tömengä mönö
weca quëwengacäimpa.
Mæmpo Wængongui Wengä
adocanque inte adocä
godömenque ñænængä inte
në cædongä ingä atamönipa.
Adocä Mæmpo weca
quëwente në pongä iñömö
tömengä nanguï waadete
pönö cædongä inte nöingä
änongä ingampa. 15 Wäo
iñömö, Mäningä æbänö ingää,
ante apænedongä ingant-
edö ante iïmaï apænetabopa.
Botö täno põmo imopa.
Tömengä në ayæ Ponguingä
iñömö godömenque ñænængä
inte cædongä ingampa. Edæ
botö eñadämaï iñedë tömengä
do ingacäimpa,” ante nanguï
pöni yedæ äninque Wäo
apænegacäimpa.

16 Mäningä në ayæ
Ponguingä iñömö nan-
gui pöni waadete pönö
cædinque tömengä wæætë
wæætë nänö entawënö ante
pönongä æninque tomompa.
17 Edæ Wængongui tömengä
nänö wææ angainö ante
apænecä eñëninque Möitee
wodi wæætë adodö ante
yewæmöninque waodäni

inänite godongacäimpa.
Wængongui nänö waadete
pönö cægainö ante nöingä
nänö angainö ante guiquënë
Itota Codito beyænque
eñëmompa. Itota Codito
iñömö mönö në Pongu-
ingä ingaingä ingampa.
18 Mönö waocabo tömämö
incæ Wængongui ingante
cöwë adämaï imompa.
Incæte tömengä adocanque
Wengä Wængongui weca në
quëwënonngä inte, Mæmpo
æbänö ingaingä ingää,
ante tömengä odömongä ate
pönëmompa.

*Wäo æpæñë guidönonngä,
Botö wïi Codito imopa, angä
(Mäateo 3.11-12; Mäadoco
1.7-8; Odoca 3.15-17)*

19 Oodeoidi awënëidi Ee-
dotadëë quëwënäni iñömö
Wængongui quï, ante në
godönäni tönö Debiï wodi
pæinäni inänite da godönäni
Wäo weca godänipa. Gote
pöninque adodäni, Æbidö
inömi imii, ante apænebi
eñëmönie, añönäni Wäo iïmaï
äninque 20 nämä wææ änämaï
inte wæætë, Botö wïi Codito
inömo imopa, ante edonque
pöni angantapa.

—Botö wïi Codito inömo
imopa.

21 Añongante tömënäni
wæætë tömengä ingante,
—Æbidö inömi imii, Ediya
wodi inömi imii. Apænebi
eñëmönie.

Ante änäni eñëninque
tömengä,

—Wabo imopa.

Ante añongä tömënäni
wæætë,

—Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguīmi inōmi imitawo.

Änāni eñēninque tōmengä,

—Wabo imopa.

Ante angantapa.

²² Tömēnāni iinque äninque,

—Æbidō inōmi imii, ante apænebi eñēmōnie tōō. Mōnitō imōnite nē da pōnōnināni weca godinque mōnitō tōmēnāni inānite, Æbidō imii, ante ancæmōnimpa. İinque bitō nāmā incæ æbānō ämii.

²³ Äñōnāni Wäo wæætē tōmēnāni inānite, İtaiya wodi nē Wængonguī beyæ nē apænecä nānō angainō bai ante iūmaī ante apænebo eñencæminimpa.

—Önōmæca incæ nē aa pebo inōmo inte botō tōmēmo pepāmo iūmaī nāni eñēnō impa. “Awēnē nānō ponguīnō ante tōinō pīnonte bai tee möedāni,” ante aa pebopa, angantapa.

²⁴ Paditeoidi nē wadō tedete wadō cædāni nāni cabo inōnāni inte tōmēnāni pancadāniya inānite da godōnāni Wäo weca nē godānipa. ²⁵ Gote pōninque mänināni guiquēnē,

—Bitō wīi Codito inōmi inte wīi Ediya wodi inōmi inte ayæ wīi Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguīmi inōmi imipa. Bitō ædō cæte waodāni inānite æpænē guidōmi imii.

²⁶ Ante äñōnāni Wäo wæætē,

—Botō önonque æpænē guidōnōmo imopa. Wæætē mīnitō weca adocanque a ongongä iñongante, Tōmengä

æcānō ingää, ante mīnitō eñēnāmaī imīnipa. ²⁷ Botō tāno pōmo imopa. Tōmengä nē ayæ Ponguingä ingampa. Botō önonque wædænque cæbo inte ædō cæte tōmengä awæncata incæ nī cæte cæbo imoo.

²⁸ Betānia nāni quēwēñōmō Oododānō æmæmäa Wäo æpænē nānō guidōñōmō mänōmaī bagatimpa.

Itota Wængonguī Codotedo

²⁹ Bäänæ ate Itota bee tente pongä adinque Wäo apænecantapa. “Aedāni, iingä Wængonguī da pōnongä pōningä ingampa. Ayæ tōmengä waodāni ingui-poga quēwēnāni nāni wēnæ wēnæ cægāinō ante æninque teēmē mongænte wænguingä ingampa, ante Wængonguī tōmengä ingante, Codotedo, ante pōnō pemongacäimpa.

³⁰ Māningä iñōmō botō nē apænedongä iñongante botō iūmaī apænetabopa. ‘Botō tāno pōmo imopa. Onguīñængä nē ayæ Ponguingä iñōmō godōmenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botō eñadāmaī iñedē tōmengä do ingacäimpa.’

³¹ Botō incæ adobaī, Tōmengä æcānō ingää, ante eñēnāmaī intabopa. Mōnō idægocabo iñōmonte, Mīnitō tōmengä ingante eñencæminimpa, ante botō æpænē guidōninque pōmo intabopa.”

³² Ayæ Wäo, Tōmengä ingampa, ante äninque, “Botō æmō ayōmote Wængonguī Önōwoca incæ öönædē owote equemō bai wææ tōmengäa næ gongængä atabopa.

33 Wængonguī, Waodāni inānite æpænē guidōe, ante botō imote nē da pōnōningā wīi botō imo angā bai botō, Itota æcānō ingāā, ante ēñēnāmaimo incædōmoimpa. Incæte tōmengā botō imote īīmaī angantapa. ‘Wængonguī Ōnōwoca incæ æcānō onguīñængāā wææ næ gongængā ayōmi māningā īñōmō nē æpænē guidōnāni bai Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā waodāni mīmōnoque pō guiquingā, ante cæcā ingampa.’

34 Mānīnō botō adīnō impa. Mānōmaī beyæ īīmaī āmopa, Māningā īñōmō Wængonguī Wengā īnongā ingampa,” ante Wäo apænegacāimpa.

Itota miñæ nē tāno godāni

35 Baānæ ate Wäo tōnō tōmengā ēmiñæna mēnaa adoyōmō ongōñōnāni 36 Itota wodo tebæ cængongā adinque Wäo angantapa.

—Aeda, tōmengā īñōmō Wængonguī Codotedo īnongā ingampa.

37 Mānīnō angā ēñēninque Wäo nānō nē ēmiñæna īnīna incæ Itota ingante tee empo godaimpa. 38 Itota dadi ēmænte ayongā tee empo pōna adinque angantapa.

—Quinante pōmīnaa.

Ante āñongā tōmēna wæætē,

—Mætodo, æyōmōnō owobi. Apænebi ēñēmōnae.

Ānatapa. Mānīne, Mætodo, ante mōnō tededō, Nē Odōmongā, ante impa.

39 Āna ēñēninque tōmengā,

—Ægodōeda go aeda.

Āñongā tōmengā miñæ go-datapa. Goyōna ædæ wææicā intapa. Ayæ nānō owocōnē gote adinque tōmēna adoōnæ tōmengā weca a ongōnapa.

40 Wäo nānō ānīnō ēñēninque Itota ingante tee empo goda mēnaa īñōnate adocanque Āntade īñōmō Timōnō Pegodo tōñīnacā ingantapa. 41 Tōmengā nānō tōñīnacā Timōnō ingante ancæte ante diqui diqui minte gote adinque angantapa.

—Mēetiya mōnō ānongā ingante atamōnapa, angantapa. Tōmengā īñōmō Wængonguī nānō nē Pōnongaingā Codito īnongā ingampa.

42 Ayæ Timōnō ingante Itota weca ænte māmongā pongā adinque Itota angampa.

—Bitō Wäo wē Timōnōmi īmi abopa. Botō wæætē, Bitō tæīmō dicabo bai īmipa, ante bitō imite mōnō tededō, Quepata, pōnō pemōmopa. Ōnonque adowo ēmōwo incæ guidiego tededō, Pegodo, ānānipa.

Pedipe tōnō Nāatānaedo īnate Itota angā tee empo goda

43 Baānæ ate Itota, Gadide-abæ ante gocæboimpa, ante pōnengāimpa. Pedipe ingante adinque Itota tōmengā ingante,

—Botō miñæ pōe, āmo, angacāimpa.

44 Pedipe īñōmō Āntade tōnō Pegodo bai Betaida nāna quēwēñōmō adoyōmō quēwēningā īnongaimpa.

45 Pedipe Nāatānaedo weca
gocā adinque tōmengā in-
gante iīmaī āninque,

—Wængonguī nānō wææ
angainō ante yewæmōninque
Mōitee wodi nānō nē
yewæmongaingā ingante
mōnitō atamōnipa. Wængonguī
beyæ nē apænegaināni
adobaī māningā ingantedō
ante yewæmongadānimpa.
Tōmengā iñōmō Itota
Nāatadeta quēwēnongā inte
Ootee wengā ingampa, ante
angantapa.

46 Ante āñongā Nāatānaedo
wæætē,

—Nāatadeta quēwēñōmō
adocanque waa quēwente
pongā, ante mōnitō dicæ
ēñēmōniyaa.

Angā ēñēninque Pedipe
iñōmō,

—Pō ae, angantapa.

47 Itota ayongā Nāatānaedo
pongā adinque tōmengā,

—Īngā iñōmō nāwā idægocā
inongā inte tōmengā nē nō
entawēnongā inte babæ
cædāmaī inongā ingampa,
āmopa.

48 Angā ēñēninque Nāatānaedo,

—Æbānō imoo, ante bitō
æbānō cæte do ēñēmii,

Ante āñongā Itota wæætē
tōmengā ingante,

—Pedipe iñōmō bitō imite
ayæ aa pedāmaī iñedē bitō
iigowæncawa tæ contabi
iñōmite botō bitō imite do
atabopa, angacāimpa.

49 Ayæ Nāatānaedo,

—Awēnē nē Odōmōmi ĩmi,
bitō Wængonguī Wēmi ĩnōmi
ĩmipa. Idægoidi mōnō cabo
iñōmonte bitō mōnitō Awēnē
Odeyebi ĩnōmi ĩmipa, āmopa.

50 Āñongā Itota wæætē,

—Bitō iigowæncawa tæ
contabi iñōmite botō bitō
imite atabopa, āmo beyænque
pōnēmi ĩmipa. Mānīnō ante
adinque bitō godōmenque
botō bamōnengæ cæbo
acæbiimpa, āmopa.

51 Tōmengā godōmenque an-
gantapa.

—Bitō imite nāwangā āmopa.
Öönædē wi ænete bayō
Wængonguī anquedoidi
Waocā ēñagaingā weca
wææninque æiyōnāni bitō
acæbiimpa.

2

*Cānaa quēwēñōmō nāni
monguimæno cæte bedāni*

1 Mēōnaa go adoönæque
iñonte Cānaa quēwēñōmō Ga-
dideabæ iñōmō monguimæno
ante bedānipa. Itota
wäänā adoyōmō ponte on-
gongacāimpa. 2 Itota tōmengā
ēmiñænāni tōnō tōmēnāni
inānite adobaī, Monguimæno
mīni bequinque, ante tē tē
wente ænte pongadānimpa.

3 Ayæ yowepæ wædænque tī
nāmæ biinōmæ nāni āmæ dæ
bedāni adinque Itota wäänā
tōmengā Wengā ingante,

—Tōmēnāni biinōmæ dæ
āmæmpa.

4 Āñongā Itota wæætē,

—Badā ēñēmī. Botō
cæquēnēnō tōmēmoque
cæquīnō impa. Botō cæyedē
wīī eyepæ impa, āmopa.

5 Tōmengā wäänā iñōmō nē
cædāni inānite,

—Mīnitō ĩmīnite æbānō angā
ēñente cædāni, angantapa.

⁶ Ayæ önompo æmæmpoque go adocadeque æpæncade dica inte badöincade iñömö cö cædäni ongoncadepa. Wængongui weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante äate cædänipa, ante oodeoidi nani äagaincade incadepa. Iincade pancacadea otenta ditodo næ ongoncadepa. Ayæ pancacadea tië ditodo næ ongoncadepa.

⁷ Næ cædäni inänite Itota,

—Æpæncadecoo iñömö æpæ eyede pöni pe ñiñæedäni.

Angä eñëninque pe ñiñægadänimpa. ⁸ Ayæ tömönäni inänite,

—Owæta ænte wædænque mä iyænte monguimæno ante næ cædongä ingante godömini æncæcäimpa, ämopa.

Angä eñëninque mänömaï cægadänimpa. ⁹ Ayæ monguimæno ante næ cædongä æpæ inimæ incæ biinömæ badimæ æninque, Æbänö imæ, ante bedinque tömengä, Itota nänö badönimæ impa, ante eñënamäi inongäimpa. Næ cædönäni Itota weca æpæ pe ñiñænanique eñënonänimpa. Ayæ monguimæno ante næ cædongä iñömö næ monguingä ingante, Nänënë pöe, aa pecä pongä ate, ¹⁰ iïmaï angantapa.

—Wadäni tömänäni waimæ biinömæ täno godönäni bedänipa. Ayæ ate ææmæ becæ pönäni tömo pöni bedäni adinque tömönäni biinömæ wædænque godonte nani ænimæ wæætë godönäni bedänipa. Bitö guiquënë

ñöwoyedë waimæ biinömæ bitö nänënë concædimæ ænte pömipa.

¹¹ Itota, Acædänimpa, ante mänömaï cædinque tömengä Cänaa quëwëñömö Gadideabæ iñömö mänii mä nänö bamönengæ cægacäimpa. Mänii tæi piñænte bamönengæ cæcä adinque waodäni, Tömengä waëmö pöni inte cæcampa, ante edonque agadänimpa. Ayæ tömengä emiñænäni iñömö tömengä ingante godömenque wede pönänäni bagadänimpa.

¹² Ayæ ate Capënaömö quëwëñömö Itota tömengä wäänä tönö tömengä biwiidi tönö tömengä emiñænäni tönö wææ gogadänimpa. Mäniñömö godinque wædænque eönæ quëwengadänimpa.

Wængongui oncö tæiyæ waëmö bacæimpa, ante cæcä (Mäateo 21.12-13; Mäadoco 11.15-18; Odoco 19.45-46)

¹³ Wodo pänta gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa nani ææmæ cænguionæ oo pöni bayedë Itota Eedotadëe iñömö æigacäimpa. ¹⁴ Tömengä iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque ayongä wagaiddi obegaidi tönö equemöidi inänite godonte æncæte ante næ mänäni inänite acantapa. Ayæ wadäni campio næænte næ godonte ænönäni iñömö nani godonte æimpaa tæ contayönänite tömengä acantapa. ¹⁵ Yæguincamë

ñænæmōmo nää wënëninque que cæte ate æninque tōmengä Wængonguī oncö ñænæncönë yabæcönë nē ongönäni inänite tatodongä tao godänitapa. Adobaī obegaidi tönö wagadaidi inänite, Tao gobäewedäni, angä tao godänitapa. Ayæ campio næænte nē godonte ænönäni tōmënäni tigitamö æninque tōmengä wido cæcä gueogæ gotimpa. Ayæ adodäni nāni æimpaa bæ tacä guidömëmæ go wææntapa.

¹⁶ Ayæ equemōidi godonte æncæte ante nē mänäni inänite Itota,

—Minitö equemōidi ænte tao gobäewedäni. Botö Mæmpo oncönë incæ mīnitö ædö cæte, Mönö godonte æiñömö bai impa, ante cæmīnitapa tōö, angacäimpa.

¹⁷ Mäninö angä eñëninque tōmengä ëmiñænäni Awënë Dabii nänö yewæmongainö ante iimaī ante pönente wædänipa. “Bitö oncö ante waodäni waa acædänimpa, ante cæcæboimpa, ante botö nanguī cæinente wænguī wæ,” ante yewæmongatimpa.

¹⁸ Ayæ oodeoidi awënëidi pancadäniya tōmengä ingante,

—Bitö mänii tōmää awënë bai cæbi incæ æbänö bitö bamönengæ cæte odömömi adinque mönitö, Mäningä nē angä ingampa, ante eñencæmönimpa, ämönipa.

¹⁹ Äñönäni Itota wæætë tōmënäni inänite,

—Wængonguī tæiyæ waëmö oncö incæ mīnitö iincö bæ tate ewëmīni ininque botö

mëönaa go adoönæque iñö mīincö mænoncæboimpa, ämopa.

²⁰ Angä eñëninque oodeoidi awënëidi pancadäniya,

—Wængonguī tæiyæ waëmö oncö coadenta i tei wadepo ganca mænongadänimpa. Bitö iñömö ædö cæte, Botö mëönaa go adoönæque iñö mīincö mænoncæboimpa, ämii, änänitapa.

²¹ Itota iñömö nämä baö incæ ante, Wængonguī tæiyæ waëmö oncö bai impa, ante apænecä inongäimpa.

²² Tōmengä iincayæ wængä ate Wængonguī, Nāni ömæmoe, angä ñäni ömæmongä ate, Æbänö angacäi, ante tōmengä ëmiñænäni pönënanitapa. Ayæ, Wængonguī angä eñente nāni yewæmongainö nö impa, ante pönënanī inte ayæ Itota tōmënäni inänite nänö äninö ante adobaī pönengadänimpa.

Itota, Mönö waocabo æbänö imöö, ante eñengampa

²³ Patowa nāni ææmæ cæyedë Itota Eedotadëe iñömö ponte quëwëninque, Acædänimpa, ante bamönengæ nanguī cæcä adinque waodäni tæiyænäni iñömö, Mäningä mönö Codito ingampa, ante pönengadänimpa.

²⁴ Itota edæ, Waodäni tōmänäni æbänö entawënäni inänii, ante do eñëngongä inte tōmengä, Wabänö pönënanii, ante tōmënäni inänite gomö adongä ingantapa. ²⁵ Edæ tōmengä waodäni nāni entawënö

ante do eññongä ingan-
tapa. İnıne waocä iñmō,
Waodäni äbänō cädäniı, ante
apænecäcäımpa, ante Itota
tömengä ingante, Bitō botō
ımo adodō ancäbiımpa, ante
änämaı ingacäımpa.

3

Itota tönō Nıicodemō

¹ Padıteocä adocanque
tömengä emōwo Nıicodemō
tömengä iñmō oodeoidi
awënëidi tönō nē godongämæ
cäcä ingacäımpa. ² Adocä
woyowotæ Itota weca
pönınque,

—Awënë nē Odömōmi
eññemi. Wængonguı,
Odömoncäbiımpa, ante bitō
ımite da pönongä pönımi
ımıpa, do eññemönıpa. Edæ
Wængonguı waocä tönō
godongämæ cädämaı ingä
ınıne mäningä ædō cæte
bitō baı bamönengæ cäcä
aquımönıı.

³ Angä eññınne Itota
wæætē,

—Bitō ımite näwangä ämopa.
Nē mempoga eññadinganque
Wængonguı Awënë Odeye
nempo guıte aqingä
ingampa.

⁴ Äñongä Nıicodemō,

—Waocä picængä ba
ate ædō cæte mempoga
eññaqingää. Tömengä nänō
wäänä cæncadē ædō cæte
mempoga guı æıdıneque
eññaqingää.

⁵ Angä eññınne Itota an-
gantapa.

—Bitō ımite näwangä
ämopa. Waocä æpænē guı-
ıdıngä iñongante Wængonguı

Önōwoca cäcä beyænque
mempoga eññadinganque
Wængonguı Awënë Odeye
nempo guıte quēwengıngä
ingampa. ⁶ Baonga beyænque
nē eññadäni iñmō edæ
baonque eññate quēwēnänıpa.

Wæætē Wængonguı Önōwoca
cäcä beyænque nē eññadäni
iñmō Wængonguı Önōwoca
ingante ewocate quēwēnänıpa.

⁷ Botō, Bitō mempoga
eññaquēñemi ımıpa, ante botō
änō eññınne, Äbämē ımıpa,
ante änämaı incäbiımpa.

⁸ Woboyæ nänō cægäı baı
wayömō wayömō pæmænte
gopa. Woboyæ nänō

pæmæmämo eññemō incæ,
Ædonō pæmænte pō, ædonō
pæmænte go, ante eññänämaı
ımopıpa. Wængonguı Önōwoca
cäcä beyænque nē eññadäni
tömänäni inänıte tömengä
äbänō cäcää, ante adobaı
eññänämaı ımopıpa, ämopa,
ante Itota apænecantapa.

⁹ Apænecä eññınne
Nıicodemō,

—Äbänō inguıı.

¹⁰ Äñongä Itota wæætē,

—Idægoidi inänıte nē
odömōmi ımi incæte mänınō
ante ædō cæte eññänämaı
ımiı. ¹¹ Bitō ımite näwangä
ämopa. Mönıtō quıēmē
ante eññımönıııte mänınō
ante apænemönıpa. Mönıtō
quıēmē ante adımönıı
ınıne, Mänömaı ımıpa,
ante apænemönıpa. Mınıtō
quıquēñē möni änō ante
apænemönıı eññınne ayæ
Baa ämıniıte pönänämaı
ımınıpa. ¹² Botō mınıtō ımınıte,
Inguıpoga quēwēnänı weca

æbänö i, ante apænedimo imo incæte munitö eñenāmaï iminipa. Inique Wængongui cæcä beyænque öönädë mini quëwenguinö ante æbänö i, ante apænebo bai ædö cæte pönenguiminii, ante apænecantapa.

13 Ayæ apænedinque, "Woadäni tömänäni öönädë æidāmaï ingadānimpa. Waobo nē eñagaïmo inte öönädë quëwente nē wææ pōmo iñömö botö adoboque öönädë æibo imopa. 14 Möitee wodi önömæca tæntæ nāni badöninto æninque awāa ñā cædinque gö cæcä a ongongatimpa. Waobo eñagaïmo imote adobai awāa timpodinque tiwadinque gö cædāni wægonguenēmo imopa. 15 Mänōmaï botö imote cædāni adinque botö imote nē wede pönēnāni iñömö tömänäni cōwë wænāmaï quëwencædānimpa," ante Itota apænecacäimpa.

Wængongui nänö waadete pönēnō

16 "Edæ Wængongui incæ inguipoga quëwēnāni inānite nē waadete pönengä inte tömengä Wengä adocanque onguinængä iñongante pönongä pongacäimpa. Inique æcänö tömengä ingante nē wede pönēna iñömö tömengä wë womönāmaï inte cōwë wænāmaï quëwencæcäimpa. 17 Edæ Wængongui incæ tömengä Wengä ingante inguipoga iñömö da pönongä pongacäimpa. Incæte, Inguipoga quëwēnāni nāni

pante wæquinque, ante apænte ancæte ante wii pongacäimpa. Wæætë inguipoga quëwēnāni inānite tömengä ængä beyænque quëwencædānimpa, ante tömengä ingante da pönongä pongacäimpa."

18 "Æcänö tömengä ingante nē wede pönēna iñömö Wængongui tömengä ingante, Bitö pante wæquinque cæbipa, ante apænte anāmaï incæcäimpa. Æcänö guiquenē wede pönēnāmaï ina iñömö Wængongui tömengä ingante, Botö Wengä adocanque iñongante bitö tömengä emōwo ante pönēnāmaï inōmi inte wæcæbiimpa, ante do apænte angä ingampa. 19 Wængongui nänö apænte änö iñömö iïmaï impa. Nē ñäo bai inongä iñömö, Wængongui æbänö ingäa, ante inguipoga iñömö ancæte ante pongacäimpa. Incæte woadäni tömēnāni nāni cædimāmo wēnæ wēnæ i beyænque wēmö iñömö ante waadete pönēnāni inānipa. Wæætë nē ñäo bai inongä ingante waadedāmaï inānipa. 20 Nē wēnæ wēnæ cædönāni inte ñäo iñömö ante piinique Baa äninque, Mönö cædinö edonque pönī badāmaï ingæimpa, ante ñäo iñömö pönāmaï inānipa. 21 Woadäni Wængongui nāwangä nänö ämaï nē cædönāni guiquenē, Mönö cædinö ante Wængongui mönö tönö godongamæ cæcä beyænque cætamompa, ante edonque pönī acædānimpa, ante cædinque ñäo iñömö

pöningue cædänipa.”

Wäo nē guidönongä Itota ingantedö ante apæneçä

22 Ayæ ate Itota tömengä emiñænäni tönö Oodeabæ wædænque nāni quëwëñömö godänitapa. Gote pöningue mäniñömö tömënäni tönö wædænque quëwëningue Itota angä beyænque tömënäni waodäni inänite æpænë guidönäni guiigadänimpa.

23 Ænöö quëwëñömö æpæ nanguï mä ædinque Wäo mäniñömö guidongä guiigadänimpa. Ayæ waodäni, Wäo mönitö imönite æpænë guidonguingä, ante cöwë tömengä weca pönäni inänite guidongä guidänimpa. Ænöö quëwëñömö Tadii quëwëñömö eyequei inimpa.

24 Mäniñedë Wäo ingante ayæ tee mönedämaï ingadänimpa.

25 Wäo emiñænäni pancadäniya oodeocä adocanque tönö apænedinque, Mönö oodeocabo æbänö cæte Wængonguï weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante tömënäni nāni pönënö ante guëadö guëa ante tedewënanipa.

26 Adodäni Wäo weca ponte apænedinque,

—Në odömömi eñëmi. Oododänö æmæmäa bitö weca nē pöningä ingantedö ante bitö, Mäningä ingampa, ante apænebitawo. Edæ mäningä onguiñængä iñömö adobai æpænë guidongä guidänipa töö. Waodäni tömänäni tömengä weca godänipa, ante wædänitapa.

27 Ante wædäni eñëningue Wäo,

—Wængonguï öönædë quëwëningä pönö angä æninque waocä mänömaï beyæ cæcampa. 28 Botö wii Codito inömo imopa. Iñæmpa Wængonguï botö imote täno da pönongä pönimo imopa. Tömengä ayæ Ponguingä, ante apænetabopa. Mänömainö ante apænebo eñënimini inte minitö tömëmimi mäniñö ante nē apænequëñëmini iminipa.

29 Monguingä iñömö mongä ate tömengä onquiyængä nänöogængä bacampa. Tömengä guidengä iñömö nē monguingä ante wänö cöningue eñëñongä monguingä apæneçä eñëningue, Monguingä apæneçä eñëmopa, ante watapæ tocampa. Botö adobai Codito apæneçä eñëmopa, ante mäningä bai nanguï watapæ tobo imopa. 30 Tömengä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä baquënegä ingampa. Botö guiquënë pönömenque wædämo inte cædömo baquëñëmo imopa, ante Wäo apænegacäimpa.

Öönædë nē quëwente wææ pongä

31 Ayæ Wäo godömenque apænecantapa. Öönædë nē quëwente wææ pongä iñömö tömengä iñömö wii wadäni bai wædangä inte wæætë ñænængä inte cædongä ingampa. Öönædë nē quëwente wææ pongä iñömö tömengä godömenque

ñænængä inte cædongä ingampa. Inguipoga iñömö nē ēñacä guiquēnē waodāni bai quēwēnongä inte ingui-pogaque ante apænecampa. ³² Tömengä Wængonguī weca quiēmē adingä inte quiēmē ēñēningä inte mäninō ante apænecä ēñēninge wadāni wæætē, Nāwangä impa, ante änāmaī inānīpa tōō. ³³ Mäninō ante nē Ao angä guiquēnē tömengä, Wængonguī nāwangä angä ingampa, ante edonque pōnī angä inongä ingampa. ³⁴ Edæ Wængonguī nänö da pönöningä iñömö Wængonguī nänö änö ante apænecampa. Tömengä ingante Wængonguī iñömö tömengä Önöwoca ingante godongä æninque tömengä ædæmō ewocate quēwengampa. ³⁵ Mæmpo Wængonguī iñömö tömengä Wengä ingante nē waadete pönengä ingampa. Wængonguī tömengä ingante, Bitö nempo quīnō inincoo tömancoo pönömo æninque bitö awēnē bacæbiimpa, ante pönö cægacäimpa. ³⁶ Æcänö Wængonguī Wengä ingante nē wede pönēna iñömö tömengä cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa. Æcänö Wængonguī Wengä ingante nē Baa ante pönēnāmaī ina guiquēnē tömengä wīī cōwē wænāmaī quēwencæcäimpa. Edæ Wængonguī tömengä ingante ænguī nänö panguimāmo cōwē cædongä ingampa, ante Wäo māniñedē iñique apænecacäimpa.

4

*Itota Tämadiabæ on-
quiyængä ingante apænecä*

¹ Paditeoidi inānite iīmaī ante tededāni ēñēnānitapa. Itota pönö cædinque æpænē guidongä guidinque tömengä nänö ēmiñænāni iñömö wīī Wäo ēmiñænāni bai wædænque badāni inte nanguī ināni badānīpa, ante tededānitapa. ² Mänömaī änāni incæte wīī Itota nē guidongä inongäimpa. Wæætē tömengä ēmiñænāni waodāni inānite guidönāni guigadānīpa. ³ Mäninō ante Paditeoidi do ēñēnānīpa, ante änāni ēñēninge Awēnē Itota Oodeabæ quēwēninge wadæ go Gadideabæ iñömö ocæ emænte gogacäimpa.

⁴ Gadideabæ taadö Tämadiabæ iñömö tæcæguedē inö godö tömengä goquēnengä inongäimpa. ⁵ Tämadiabæ iñömö godinque tömengä Ticada nāni añömö pongantapa. Mänīī Ticada quēwēñömö eyequeī docä Aacobo wodi tömengä wengä Ootee wodi ingante, Pancabaa bitö ömæ baquīñömö, ante tömengä ingante nänö godongaimæ inimpa. ⁶ Ayæ æpäämönīcæ Aacobo wodi nänö ææ wogaimönīcæ adoyömö inimpa. Itota taadö gobæ inö godinque nangæ badinque æpäämönīcæ iñömö pö tæ contayongä māniñedē tæcæ bæcä bagatīpa. ⁷ Tæ contate ongöñongä Tämadiabæ quēwengä on-quiyængä æpæ iyænte ta-

donte æncæte ante pongä ad-
inque Itota tömengä ingante,

—Æpæ pönömi beboe,
angantapa. ⁸ Edæ tömengä
miñæ nē godäni mäninäni
quewēñömö cænguī godonte
æncæ godäni inönänimpa.

⁹ Tämadiaidi inänite ood-
eoidi cōwē gomö adäni
inänipa, ante eñengä inte
Tämadiabæ quewengä on-
quiyængä iñömö Itota in-
gante,

—Bitö oodeobi imi incæte
botö Tämadiabæ quewēmo
iñömote bitö ædö cæte botö
imote, Æpæ pönömi beboe,
ämii, ämopa.

¹⁰ Äñongä Itota wæætē,

—Bitö, Wængonguī quīnö
nänö pönöni i, ante eñente
baī ayæ, Æbodö inömo inte
bitö imite, Æpæ pönömi
beboe, ante apæneboo, ante
eñente baī bitö wæætē botö
imote, Æpæ pönömi beboe,
ancædömiimpa. Ayæ botö
bitö imite æpæ quewenguimæ
pönömo becædömiimpa,
ämopa.

¹¹ Angä eñēninque on-
quiyængä,

—Awënë, bitö æpæ mä
iyæncade dæ ampa. Ayæ
æpäämönicæ guiibæ impa.
Mänimæ æpæ quewenguimæ
bitö nē apænedimæ ædönö
mä iyænte ænguimii. ¹² Mönö
docä mæmpo Aacobo wodi
iñömö, Botö æmæwo wæmo
adinque botö æpäämönicæ
minitö qui bacæimpa,
ante iimönicæ mönö imonte
godongacäimpa. Tömengä
adomönicæ æpæ begacäimpa.
Tömengä wēnāni tönö tömengä

cæningäidi adobaī adopæ
begadänimpa. Adocä mönö
docä wædangä iñongante bitö
godömenque ñænæmi inte nē
cædömi imitawogaa, ämopa.

¹³ Äñongä Itota wæætē,

—Æcämenque iñömö
mänimæ bedinque wæætē
gæwænte bacæcäimpa.

¹⁴ Æcämenque botö godonguimæ
nē becä guiquenē tömengä
gæwænämäi cōwē quewencæcäimpa
Wæætē botö tömengä in-
gante tömëmo godonguimæ
godömo bedinque tömengä
botö quewenö entawente
quewencæcäimpa. Æpäämönicæ
cōwē cægö baī botö tömengä
mimöno godonguimæ
beyænque tömengä wænämäi
nänö quewenguinö do
æninque quewencæcäimpa,
ämopa.

¹⁵ Onquiyængä tömengä in-
gante,

—Awënë, äninque, Botö
gæwænämäi bacæboimpa,
ante mänimæ botö imote
pönömi beboe, ämopa. Ayæ
mäniiñömö cōwē æpæ iyæncæ
pönämäi incæboimpa.

¹⁶ Ante äñongä tömengä
wæætē,

—Goe, bitö nänöogængä
ingante aa pedinque ænte
mämömi pongæ, angantapa.

¹⁷ Äñongä tömengä wæætē,

—Botö nänöogængä dæ
ampa.

Angä eñēninque Itota
tömengä ingante,

—Bitö, Botö nänöogængä
dæ angampa, äninque nō
ante ämipa. ¹⁸ Iñæmpa
bitö nänöogæidi önompo
æmæmpoque iñönänite bitö

tömēnāni inānite mōnīmi
 imipa tōō. Ayæ ñōwoyedē
 onguīñāngā bitō weca nē
 quēwēngā iñōmō wīi bitō
 nāwā nānōogāngā ingampa.
 Īinque ñōwo bitō ānō iñōmō
 edæ nāwangā impa, āmopa.

¹⁹ Angā ēñēninque on-
 quiyāngā,

—Awēnē, Bitō Wāngonguī
 beyæ nē apānebi imi ad-
 inque ēñēmopa. ²⁰ Mōnitō
 dodāni mēmpoidi wodi, Īi on-
 quiyabo inō gote Wāngonguī
 ingante, Bitō Awēnē
 Wāngonguī imidō anguēnē,
 ante ædæ wææninque
 angadānimpa. Mīnitō nē
 oodeoidi imīni guiquēnē,
 Wāngonguī ingante waa ate
 apānecæte ante Eedotadēē
 quēwēñōmō māniñōmonque
 godinque ædæ wæænte
 apānecæimpa, āminipa tōō.

²¹ Āñongā Itota wæætē,

—Onquiyāmi ēñēmi. Botō
 ānō ēñēninque pōnēe. Mīnitō
 iñōmō ædæ wææninque
 botō Mēmpo ingante, Bitō
 Awēnē Wāngonguī imidō an-
 guēnē, ante Īi onquiyabo inō
 incæ Eedotadēē māniñōmō
 incæ mīnitō mānīnō ante
 ānāmaī anguīōnæ oo pōnī
 impa. ²² Mīnitō tāmadiadi
 iñōmō nē Wāngonguī in-
 gante, Bitō Awēnē Wāngonguī
 imidō anguēnē, ante ædæ
 wææninque apānemīni

incæte adocā ingante, Ābānō
 ingāā, ante ēñēnāmaī imīnīpa
 tōō. Mōnitō guiquēnē nē ædæ
 wææninque Wāngonguī
 ingante waa ate apānemōni
 inte adocā, Ābānō ingāā,
 ante do ēñēmōni imōnīpa.

Edæ, Nē wēnæ wēnæ
 cædāni wæncæ cædināni
 incæ quēwēncædānimpa, ante
 nē Āngā iñōmō oodeocā
 inongā ingā apa ānewēē.

²³ Botō Mēmpo ingante,
 Bitō Awēnē Wāngonguī
 imidō anguēnē, ante ædæ
 wææninque nāwangā
 ante apānedōnāni inte
 apānecædānimpa. Adodāni,
 Nāwangā impa, ante nō
 pōnente ēwocadāni inte ædæ
 wææninque Wāngonguī
 ingante mānīnō ante watapæ
 apānecædānimpa. Mānīnō
 ante nāni apānequīōnæ
 iñōmō edæ oo pōnī impa.
 Edæ do Īinque batimpa.
 Wāngonguī,

Mānōmaī
 entawente nō pōnēnāni baī
 ināni inānite diqui diqui
 mīninque, Mānīnānique botō
 imote, Bitō Awēnē Wāngonguī
 imidō anguēnē, ante ædæ
 wææninque watapæ
 apānecædānimpa, angampa.

²⁴ Wāngonguī Ōnōwocaque
 ēwocate quēwēngā ingampa.
 Īinque nē ædæ wæænte
 tōmēngā ingante watapæ
 apānedāni iñōmō tōmēnāni,
 Nāwangā impa, ante nō
 pōnente ēwocadāni inte ædæ
 wææninque tōmēngā ingante
 watapæ apānequēnēnāni
 inānīpa, āmopa.

²⁵ Angā ēñēninque on-
 quiyāngā,

—Botō, Mēetiya nāni Codito
 ānongā poncæcāimpā, ante
 do ēñēmopa. Tōmēngā pongā
 ate, Ābānō inguīi, ante mōnō
 imonte tōmānō odōmonte
 apānecā ēñencæmōnīpa.

²⁶ Āñongā Itota wæætē,

—Botö nē apænebo iñömö
Codito inömo imo apa cæbii,
ämopa.

27 Tæcæ apæneyongante
tömengä miñæ nē godäni
ocæ emænte ponte ayönäni
tömengä iñömö onquiyængä
ingante apæneccä adinque,
Æbänö cæ wæmönii, ante
guiñente wædänitapa. Incæte,
Æbänö ämii, ante, Quinante
tömengä ingante tedebii, ante
adocanque incæ änämaï in-
gantapa. 28 Ayæ onquiyængä
tömengä iyæncade emö cæte
näni quëwëñömö ocæ emænte
gote pöninque waodäni inänite
apænedinque,

29 —Ægodödäni, onguiñængä
iñömö botö imote tæcæ
adinque, Botö æbänö cæboo,
ante tömänö ante botö imo nē
apæneccä ingante pö aedäni.
Mäningä wabänö mönö
Codito inongä ingantawo,
ante ämopa.

30 Angä eñëninque tömënäni
näni quëwëñömö tao
godinque tömengä weca
gogadänimpa. 31 Onquiyængä
näni quëwëñömö tæcæ
goyongä Itota nänö nē
emiñænäni iñömö tömengä
ingante,

—Awënë nē Odömömi imi
wædænque cæe, ämönipa.

32 Ante añönäni tömengä
wæætë tömënäni inänite,

—Botö cænguï botö ëadö
ante quinä i, ante minitö
guiquënë tömää eñënämaï
imïnipa töö.

33 Angä eñëninque tömengä
emiñænäni godongämæ
nämanque apænedinque,

—Wabänö wacä tömengä
ingante cænguï ænte pon-
gantawo.

34 Añönäni Itota,

—Botö imote nē da
pönongä nänö änö bai botö
cädö iñömö mänii tömëmö
cænguï bai impa. Ayæ,
Tömengä nänö cädö ante
tömänö inque cæbopa, ante
botö cädö iñömö botö
cænguï bai adobai impa.

35 Minitö iñömö, Mëa go mëa
apäicä bayonte amiñayedë
tömëmönкодë gæcæmönimpa,
ante wii ämönitawo. Botö
guiquënë minitö iminite
ämopa. Waodäni inänite
wi æmante aedäni. Edæ
mäninäni tömëmöncoo gæyedë
bai inänipa. 36 Itota,

Botö beyæ ante waodäni
inänite nē gædongä ingante
botö, Bitö cæbipa, ante
paga cædinque ñöwoyedë
incæ do pönömo ængampa.
Wænämaï wantæpiyæ
quëwencædänimpa, ante
cædinque ñöwoyedë incæ
tömengä tömënäni inänite do
gædongä ingampa. Ininque
botö änö ante waodäni
mimöno nē quiyadingä
tönö nē gædingä tönö guëa
tocædaimpa. 37 Mänömaï

wëenënedë näni angainö
ante, Waocä adocanque
tömëmö quiyacä ate wacä
guiquënë nē gædongä
ingampa, ante näwangä ante
impa. 38 Tömëmönкодë iñömö
cädäni bai cædämaï imini
incæte minitö tömëmöncoo
gæquinäni bai bacæminimpa,
ante botö, Waodäni botö
quinäni inänite gæcæminimpa,
ante minitö iminite da

godömo gominitapa. Wadäni iñömö do mänincodē nangui pōni quiyate cædinque botö änö ante waodäni inänite apænegadänimpa. Minitö guiquenē mini cädämaï iñömö incæ önonque gædimini iminipa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁹ Onquiyængä guiquenē tãmadiaidi mäniñömö nãni quëwëñömö quëwëñäni inänite, "Tömengä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tömänö ante botö imote apænecantapa," ante apænecä ëñëninque tömënäni nanguï inäni Itota ingante pönengadänimpa. ⁴⁰ Tãmadiaidi tömengä weca godinque, Bitö mönitö weca a ongöe, änäni ëñëninque tömengä mëönaa iñonte tömënäni weca owocantapa. ⁴¹ Tömengä nänö owoyedë tömengä nänö änö beyænque godömenque tæiyænäni iñömö tömengä ingante wede pönente badänitapa. ⁴² Adodäni onquiyængä ingante,

—Wii bitö apænete änonque ante ëñëninque pönëmöni inte mönitö tömengä apænecä adobaï ëñënimöni imönipa. Ayæ, Mäningä iñömö inguipoga mönö quëwencabo iñömönte tömengä näwangä mönö imonte nē Ænongä ingampa, ante do ëñëmönipa, apænegadänimpa.

*Itota cæcä beyænque awënë
tönö cæcä wengä waa bacäi*

⁴³ Mëönaa go ate tömengä mäniñömö quëwëninque

wadæ godinque, Gadideabæ gocæboimpa, ante gocantapa. ⁴⁴ Itota incæ wëenëñedë, iïmaï impa, ante änongäimpa. Wængonguï beyæ nē apænecä inte tömengä nänö pægäimæ incæ mäniñömö apæneyongä tömengä tönö pægäinäni guiquenē tömengä ingante wii waa adänipa töö, ante änongäimpa. ⁴⁵ Tömengä mäniï Gadideabæ nänö ponque pongä adinque gadideaidi edæ Eedotadëe iñömö Patowa nãni ææmæ cæyedë Itota bai mäniñömö gote ongöñönäni, Tömengä æbänö cæcäa, ante tömäa adinäni inte, Bitö pömi waa amönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

⁴⁶ Ayæ Gadideabæ godinque Itota wæætë Cãnaa nãni quëwëñömö, Æpæ incæ biñömæ bacäimpa, ante wëenëñedë nänö cædiñömö adoyömö gocantapa. Capënaömö nãni äñömö quëwëninque adocanque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä iñömö tömengä wëñængä onguïñængä wënæ wënæ inongäimpa. ⁴⁷ Adocä onguïñængä iñömö, Itota Oodeabæ quëwente Gadideabæ pongä, änäni ëñëninque tömengä Itota weca gote angantapa. Botö wëñængä onguïñængä wæncæ cæcä iñongante bitö tömengä ingante cæbi waa bacæ. Ægodöe. ⁴⁸ Itota tömengä ingante,

—Botö, Acæminimpa, ante

bamönengæ cæbo ate wæmini
 inte mīnitō māninō beyænque
 botō imo pönēmīni awædō.

⁴⁹ Ante apæ necā ēñēninque
 pancabaa awēnē tōnō
 godongāmæ cæcā,

—Awēnē, botō wēñængā
 ayæ wænāmaī īñedē ægodōe
 gocæimpa.

⁵⁰ Ante āñongā Itota
 wæætē,

—Ñowo wadæ goe.
 Bitō wēñængā īñōmō
 quēwencæcāimpa, āmopa.
 Angā ēñēninque onguīñængā,
 Itota nānō ānō nō impa,
 ante pönēninque wadæ
 gogacāimpa.

⁵¹ Tōmengā,
 Botō oncō, ante taadonque
 goyongante tōmengā beyæ
 nē cædōnāni tōmengā ingante
 apæ necæte ante pō bee
 tēnānitapa. Pō bee tēninque,

—Bitō wēñængā waa bacāi.

⁵² Ante apæ nedāni
 ēñēninque tōmengā tōmēnāni
 īnānite, Botō wēñængā
 æyedēnō waa bacāi, ante
 āñongā tōmēnāni wæætē
 tōmengā ingante,

—Īmō ædæ gowayedē
 māniñedē tōmengā gancæ ba-
 cantapa, ante apæ nedānitapa.

⁵³ Ayæ wēñængā mæmpo,
 Bitō wēñængā quēwencæcāimpa,
 ante Itota botō imote nānō
 āniñedē adoyedē botō
 wēñængā do waa bacantapa,
 ante wædinque tōmengā tōnō
 tōmengā nāni quēwencabo
 tōmancabo Itota ingante
 wede pönēnāni bagadānimpa.

⁵⁴ Itota oodeoidi weca
 quēwente Gadideabæ ocæ
 ēmænte pöninque tōmengā
 māniñōmō īī bamönengæ

cædinque mempoga nānō
 cædō bamönengæ bagatimpa.

5

*Itota cæcā beyænque pæ
 opa pæ opa gocā waa bacāi*

¹ Ayæ ate oodeoidi, Mōnō
 Wængonguī beyæ, ante
 nāni ææmæ cæyedē Itota
 Eedotadēē īñōmō æidinke
 ado ante gogacāimpa.

² Eedotadēē wææ cæte
 īñōmō obegaidi nāni pō
 guidemō gāānē gāwapæ
 impa. Mānimæ gāwapæ
 ebedeo tededō Betadapæ

nāni āmæ yæwedeca ōnompō
 æmæmpoque ñoncæcate
 īnoncōimpa.

³ Mānincōnē
 wēnæ wēnæ īnāni tæiyænāni
 cōwē ōñōnōnānimpa. Pan-
 cadāniya babetamōnāni inte
 pancadāniya pæ opa pæ
 opa godōnāni inte pan-
 cadāniya cōmante īnōnāni
 īnānipa.

⁴ Adodāni, Æpæ
 incæ gopæ, ante wānō
 cōnōnāni īnōnānimpa. Edæ
 Wængonguī anquedo wæætē
 wæætē, Mānimæ incæ

incæ gopængæimpa, ante
 wææ pōninque cædongāimpa.
 Gāwapæ incæ incæ go
 cæpæ adinke æcānō

tāno mānimæ nē guida
 inte adocā quiēmē wēnæ
 wēnæ ī waa badongāimpa.

⁵ Māniñōmō ōñōnāni weca
 adocanque nē ōñōnongā
 īñōmō todēinta ī ocho
 wadepo ganca wēnæ wēnæ
 inte wægaingā īnongāimpa.

⁶ Adocā māniñōmō ōñongā
 ingante Itota ponte ayongā
 wadāni, Māningā wantæpiyæ
 mānōmaī wēnæ wēnæ inte

wægaingä ingampa, ante apænedäni eñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö, Waa bainëmo, ämitawo.

⁷ Ante añongä nê wënæ wënæ ingä wæætë,

—Awënë, gäwapæ incæ incæ gopæñedë æcänö botö imote ænte guiquinaa edæ dæ angampa. Ayæ botö, Æpænë guicæboimpa, ante goyömo wacä pöninque do täno guicä.

⁸ Ante wæyongante Itota,

—Ængæ gantie, bitö bee podonte möimo ænte goe.

⁹ Añongä onguiñængä iñömö iñontobæ waa badingä inte tömengä bee podonte möimo ænte cægonde gocantapa. Oodeoidi näni guëmanguionæ iñonte Itota mänömaï cæcantapa. ¹⁰ Mänömaï beyæ oodeoidi awënëidi iñömö onguiñængä nê waa badingä ingante,

—Nöwoönæ guëmanguionæ iñonte mönö æbänö cæquï, ante do wææ yewæmonte impa cæbii. Bitö bee podonte möimo næænämaï incæbiimpa.

¹¹ Ante püñönäni tömengä wæætë,

—Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä iñömö adocä incæ, Bitö bee podonte möimo ænte goe, angä cætabopa.

¹² Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Mäningä iñömö bitö imite, Bitö bee podonte möimo ænte goe, ante nê angä iñömö æcänö ingä. Apænebi eñëmönie, änänitapa.

¹³ Itota guiquënë do waodäni nangui inäni ongönäni tæcæguedë go wadæ godongäimpa. Mänömaï beyæ onguiñængä nê waa badingä iñömö, Nê cædingä æcänö ingä, ante eñënämaï ingantapa. ¹⁴ Ayæ ate Itota Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guiidineque tömengä ingante bee téninque,

—Eñëmi, bitö wæætë waa babi imipa. Ininque godömenque wënæ wënæ cädämaï incæbiimpa. Bitö mäninö wënæ wënæ bitö cægäinö ante ñimpo cädämaï imi Ininque wabänö bitö wæwenguinque godömenque babaïmipa, ämopa.

¹⁵ Angä eñëninque onguiñængä wadæ gote oodeoidi awënëidi weca pöninque angantapa. Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä iñömö Itota ingampa, ante apænecantapa. ¹⁶ Mänömaï beyæ Itota mäninö nänö cædinö ante guëmanguionæ iñonte cæcä adinque oodeoidi awënëidi iñömö tömengä ingante togænte wënæ wënæ cädänitapa. ¹⁷ Itota tömënäni inänite,

—Botö Mæmpo ñöwoönæ ganca tömengä nänö cædö ayæ cæcä ingampa. Ayæ botö adobaï cæbo imopa, ante apænecantapa.

¹⁸ Mäninö angä eñëninque tömënäni godömenque püinque, Mönö tömengä ingante æbänö cæte wænömö wænguingä, ante godömenque nangui cægadänimpa. Tömënäni, Tömengä guëmanguionæ

iñonte do cæcä ingampa. Ayæ godömenque, Wængongui botö Mæmpo inongäimpa, ante tededinque tömengä, Botö Wængongui bai imopa, ante bai cæcampa töö, ante tömënäni godömenque pïngadänimpa.

Tömengä Wengä ingante Wængongui pönö cæcä ate Awënë bacampa

¹⁹ Itota adodäni inänite iimäi äninque, "Botö minitö iminite näwangä ämopa. Botö Wængongui Wëmo inömo incæ ædö cæte adoboque nämanque cæbo imoo. Botö Mæmpo æbänö cæcää adinque botö adodonque cæbopa. Edæ botö Mæmpo nänö cædö bai botö Wængongui Wëmo inte adobai cæbopa. ²⁰ Edæ Mæmpocä Wëmo iñömote tömengä botö imote waadete pönëninque tömengä nänö cædö tömänö ante botö imote odömongä abo imopa. Ayæ minitö, Æbänö cæcä wæmöö, ante wæcæminimpa, ante cædinque tömengä godömenque bamönengæ nänö cædö ante botö imote odömongä ate botö wæætë cæbo acæminimpa. ²¹ Edæ botö Mæmpo iñömö æmæwo wængainäni inänite, Ñäni ömæmöninque minitö müimini quëwencæminimpa, ante pönö cæcä bai botö tömengä Wëmo iñömö adobai cæbo imopa. Æcänö ingante, Bitö müi quëwencæbiimpa, ante äinëmo inte botö tömengä ingante pönö cæbo ate müingä quëwencæcäimpa. ²² Adobai

botö Mæmpo iñömö waodäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte änämai ingampa. Wæætë edæ botö tömengä Wëmo iñömote tömengä, Bitö mäninö ante waodäni tömänäni inänite apænte ancæbiimpa, ante cægacäimpa. ²³ Mänömai cædinque botö Mæmpo, Waodäni botö imo nänö waa abai adobai botö Wengä ingante tömänäni waa acædänimpa, ante cægacäimpa. Botö tömengä Wëmo iñömote në waa adämai ingä iñömö tömengä botö Wæmpocä botö imote da pönongä ingante adobai waa adämai ingampa töö," ante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque, "Minitö iminite näwangä ämopa. Waocä botö änö eñëninque botö imote në da pönongaingä ingante në wede pönengä iñömö tömengä nänö apænte pante wæwenguinö godämai incæcäimpa. Wæætë tömengä nänö wænämai quëwenguinö gocæcäimpa. Edæ tömengä mönö æmæwo wæwenguinö ñimpo cædinque wænämai mönö quëwenguinö do gocäimpa. ²⁵ Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni në quëwënäni incæ tömënäni æmæwo wængainäni bai inönäni inte tömënäni iñömö Wængongui Wëmo botö tedepämo oo eñencädänimpa. Ñöwoönæ tömënäni nänö eñenguionæ do batimpa. Në eñënäni iñömö tömënäni nänö wænämai quëwenguinö gocædänimpa. ²⁶ Wængongui

nämä nē quēwēnongā inte
 tōmānāni nāni quēwēmāmo
 ante nē godongā ingampa.
 Mānōmaī beyēnque botō
 tōmengā Wēmo adobaī
 nämā nē quēwēnōmo inte
 tōmānāni nāni quēwēmāmo
 ante nē godōmo imopa.
 27 Ayæ Waobo ēñagaīmo
 iñōmote tōmengā pōnō cæcā
 beyēnque botō nē āmo bad-
 inque nämā tæī piñante
 cædinque edæ, Æcānō waa
 cæcantawo, ante, Æcānō
 wēnæ wēnæ cæcantawo,
 ante nē apænte anguīmo
 imopa. 28 Botō mānōmaīnō
 ante apænebo ēñēnque
 mīnitō, Æbānō angā wæmōō,
 ante ānāmaī incæmīnimpa.
 Edæ æmæwo wængaināni
 tōmānāni tōmēnāni nāni wo-
 dido nē oñongaināni iñōnānite
 edæ botō tedepāmo incæ
 tōmēnāni nāni ēñenguīōnæ
 oo pōnī impa. 29 Botō
 tedepāmo ēñēnque tōmēnāni
 tōmānāni ta poncædānimpā.
 Nē waa cægaināni iñōmō
 wænāmaī nāni quēwenguīnō
 nāni goquinque ñāni
 omæmoncædānimpā. Nē
 wēnæ wēnæ cægaināni
 guiquēnē nāni apænte pante
 æmæwo wæwenguīnō nāni
 goquinque omæmoncædānimpā
 cæmīnii,” ante Itota apænegacāirbaī.

*Æcānō āna ēñente cæbii,
 ante Itota ingante ānānīpa*

30 Ayæ godōmenque
 apænedinque Itota iīmaī
 apænecantapa. “Botō ædō
 cæte nāmanque adoboque
 cæbo imoo. Wæætē
 Wængonguī botō imote æbānō
 angā ēñēnque botō mānīnō

ante, Æcānō waa cæcantawo,
 ante, Æcānō wēnæ wēnæ
 cæcantawo, ante apænte
 āmopa. Ayæ botō apænte
 ānō iñōmō cōwē nōinō ante
 impa. Edæ botō tōmēmo
 āmaī cædāmaī imopa. Wæætē
 botō Mæmpo botō imote
 nē da pōnongaingā nānō
 āmaī cæbo imopa. 31 Botō
 nāmanque ānīnque, Æbānō
 cæboo, ante apænebo baī
 mīnitō, Ōnonquedō ante impa,
 ancædōmīnimpā. 32 Botō
 æbānō cæboo, ante wacā
 botō beyæ ante nē apænecā
 ingampa. Tōmengā botō
 imotedō ante nānō apænedō
 iñōmō edæ nō impa, ante
 ēñēmopa. 33 Mīnitō botō
 imotedō ante, Æbānō cæcāā,
 ante ēñencæte ante Wāō
 nē æpænē guidōnongā
 weca wadāni inānite da
 godōmīnitapa. Ayæ Wāō
 mānīnāni inānite botō
 imotedō ante nō apænecā
 ēñēnānitapa. 34 Botō æbānō
 cæboo, ante waodāni botō
 beyæ apænecædānimpā, ante
 botō ānāmaī imopa. Wæætē,
 Mīnitō botō æmo beyēnque
 quēwencæmīnimpā, ante
 cædinque botō mānōmaīnō
 ante apænetabopa. 35 Wāō nē
 æpænē guidōnongā tōmengā
 iñōmō ti wodōnoincade bæco
 baī. ingacāimpā. Ayæ,
 Tōmengā nānō angainō ñāō
 baī impa, ante adinque
 mīnitō wantæyō iñonte,
 Waa impa, ante watapæ
 tomīnitapa. 36 Botō æbānō
 cæboo, ante Wāō nē æpænē
 guidōnongā nānō angainō
 beyæ waodāni mānīnō ante
 do ewocadāni ingadānimpā.

Ayæ botö Mæmpo, Bitö iimaï cæe, ante, Tömää iinque cæcæbiimpa, ante botö imote nänö angainö bai ante do cædömo imopa. Botö Mæmpo botö imote da pönongaingä ingampa, ante wadäni botö cædinö beyæ do eñënanimpa. ³⁷ Ayæ botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä iñömö adobaï, Botö æbänö cæboo, ante apænecä eñengadänimpa. Minitö guiquënë tömengä ingante adämaï imini inte tömengä nänö tedepämo incæ cöwē eñënamäi iminipa töö. ³⁸ Ayæ botö Mæmpo botö imote da pönongä pönimo imopa, ante minitö pönënamäi imini inte edæ tömengä nänö angainö ante entawënämaï quëwëmini iminipa. ³⁹ Wængongui angä eñëninque nāni yewæmongainta ædæmō adömini inte edæ minitö, Mäninö nāni yewæmongainta amöni beyænque mönitö wænāmaï möni quëwenguinö gocæmönimpa, ante pönëmini iminipa. Iñæmpa mänintaa yewæmöninque botö imotedö ante apænedinque yewæmongadänimpa. ⁴⁰ Botö, Minitö wænāmaï mini quëwenguinö ante pö æedäni, äñömote minitö wæetē Baa äninque botö weca pönāmaï iminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴¹ Ayæ apænedinque tömengä, “Wadäni botö imote waa adinque apænecædänimpa, ante änāmaï imopa, an-gantapa. ⁴² Iñæmpa,

Minitö æbänö cæminii, ante botö do eñëmopa. Wængongui nänö waadete pönente entawënö minitö entawënämaï quëwëminipa, ante do eñëmopa. ⁴³ Wængongui angä eñëninque botö wææ pönimo adinque minitö Baa ante botö imote pönënamäi iminipa. Wacä guiquënë nāmä äninque pongä ininque minitö mäningä ingante Ao ante pönëmaïminipa, ante awædö. ⁴⁴ Minitö wacä ingä wacä ingä, Botö imote waa adinque waa apænecædänimpa, ante cæmini awædö. Incæte minitö, Mönö Wængongui nē adocanque ingaingä ingampa, ante, Tömengä mönö imonte waa adinque apænecæcäimpa, ante cædämaï iminipa. Mänömaï beyæ minitö botö imote ædö cæte pönëmini iminii. ⁴⁵ Botö Mæmpo weca ongöninque minitö iminitedö ante botö, Iñäni wënæ wënæ cædäni Inänitapa, ante ancæboimpa, ante minitö pönëminitawo. Mänömainö ante edæ pönënamäi iedäni. Wæetē Möitee wodi nänö angainö eñente beyænque mönö quëwengæimpa, ante pönëminipa. Iñæmpa adocä Möitee wodi mini nē pönënongå iñömö, Nē wënæ wënæ cæmini iminipa, ante ancæcäimpa cæminii. ⁴⁶ Minitö Möitee wodi ingante pönente bai adobaï botö imote pönencædöminimpa. Edæ tömengä botö imotedö ante yewæmongacäimpa. ⁴⁷ Möitee wodi nänö

yewæmongainö ante —İñæmpa pöö ante
 pönënamai imini inique tömänäni wædænque cæncædänimpa
 minitö ædö cæte botö ante ocho apäicä cæte
 apænedö ante eñëninque beyæ paga æinta æninque
 pönenguimii,” ante Itota mänimpota godonte æninque
 mäniñedë inique apænegacäimpa edæ wii eyepæ imaimpa,
 angantapa. ⁸ Ayæ tömengä
 emiñængä Timönö Pegodo
 biwi Æntade iñömö Itota
 ingante,

6

*5.000 ganca inäni inänite
 Itota godongä cænänipa*

¹ Mäninö inique apænete
 ate wantæyö iñonte Itota
 wadæ godinque gäwapæ Ga-
 dideapæ näni ämæ æmæmäa
 tao gogacäimpa. Mänimæ
 Tibediapæ näni ämæ impa.

² Tömengä wogaa tao gocä
 adinque waodäni tæiyænäni
 pö tee empo godänitapa.
 Tömengä, Acædänimpa, ante
 cædinque wænæ wænæ inäni
 inänite bamönengæ cæte
 odömongä do adinäni inte
 godänitapa. ³ Ayæ Itota

tömengä nänö emiñænäni
 inänite änanquidi ænte mæicä
 æidinque tömënäni tömengä
 tönö tæ contadänitapa.

⁴ Wodo pänta gogaionæ, ante
 oodeoidi Patowa näni ææmæ
 cæönæ oo pöni ingatimpa.

⁵ Itota gomö ayongä waodäni
 tæiyænäni tömengä weca
 pönäni adinque tömengä
 Pedipe ingante,

—Mäninäni waodäni
 beyæ ædönö gote pöö
 godonte æninque godömöni
 cænguinäni, angantapa.

⁶ Edæ Itota iñömö, Æbänö
 cæbaimoo, ante do eñëningä
 inte mäninö ante, Pedipe
 æbänö cæquingää, ante acæte
 ante angantapa. ⁷ Pedipe
 wæætë tömengä ingante,

⁹ —Mönitö weca në on-
 gongä edëningä iñömö tebada
 näni awënënimö guiyä
 pöö onompo æmæmpoque
 tönö guiyä gæyæ mäa pöni
 næængä ingampa. Incæte
 mänii cænguü tæiyænäni
 beyæ ædö cæte eyepæ i, ante
 wæbopa.

¹⁰ Angä eñëninque Itota,

—Minitö tæiyænäni
 godongämæ ongönäni inänite
 ämini tæ contaedäni, angan-
 tapa. Tömengä nänö ämai
 änäni eñëninque waodäni
 önömæcaque inö nanguü
 gaguimæ pæyömö do tæ
 contadänitapa. Onguiñænäni
 incæ onompo æmæmpoque
 miido ganca inäni inte tæ
 contadäni ingadänimpa.

¹¹ Itota pöö æninque,
 Wængongui, Bitö waa pöni
 pönömi ænte cænguimöni,
 ante apænedinque tömengä
 nänö emiñænäni inänite
 godongä æninque tömënäni
 wæætë tæ contadäni inänite
 di mæñænäni cænänitapa.
 Ayæ tömengä gæyæ æninque
 adobaï cæcantapa. Tömänäni
 iñömö näni cæinënö ante
 eyepæ cængadänimpa.

¹² Tömënäni tömo pöni
 cænäni ate tömengä emiñænäni
 inänite tömengä,

—Cænguī nāni ao mæ ao mæ ñōñōñī ee õñoncoo wote badāmaī ingæimpa, ante pædæ wææmpo ö æedāni.

¹³ Angä eñente cædinque nē cænāni pāo õnonmpo æmæmpoque tebada nāni awēnēñimō nāni ao mæ ao mæ ñōñōñī ee õñoncoo ö æente da wēnāni ate edæ otodē tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatimpa. ¹⁴ Waodāni iñōmō Itota bamōnengæ nānō cædi adinque,

—Nawangä iingä iñōmō Wængonguī beyæ nē apænecā ingampa. Tömengä inguipoga Ponguingä, ante nāni angaingä inongäimpa, ante tæcæ änānitapa.

¹⁵ Tömēnāni, Bitō mönitō Awēnē Odeye bacæbiimpa, ante botō imote bæi ongoncæte ante poncæ cædānipa, ante wædinque Itota wadæ godinque adocanque ānanquidi wæætē æigacäimpa.

Itota æpæ yædopæ dao dao gocä

(*Mäateo 14.22-27; Mäadoco 6.45-52*)

¹⁶ Gäwadecæ pōñi bayō tömengä emiñænāni iñōmō gäwapæ yæwedeca wæi gogadānimpa. ¹⁷ Itota angä eñēninque māñiñōmō wæi wipodē guidinque tömēnāni, Gäwapæ æmæmäa Capēnaömō nāni quēwēñōmō mönō taocæimpa, ante tæcæ wogaa tao goyōnāni dobæ wēmō bayō Itota ayæ tömēnāni weca pōnāmaī inongäimpa. ¹⁸ Ayæ woboyæ

nanguī pæmænte pōñō æpæ mæ conta mæ conta cæyonte, ¹⁹ tömēnāni wodo tinto quidōmetodo wiyate cæyōnāni Itota iñōmō wipo gämænō pōninque æpæ yædopæ wænōmēnæcapæ dao dao pongä adinque ancaī guiñēñānitapa. ²⁰ Ancaī guiñēñōñānite Itota iñōmō tömēnāni inānite,

—Botō imopa. Guiñēñāmaī iedāni, angantapa.

²¹ Ante añongä tömēnāni Ao ante tömengä ingante wipodē æninque tömēnāni nāni goñēñōmō emōnaiya do tao gogadānimpa.

Waodāni Itota ante diqui diqui minte pōnāni

²² Iimō ate tæiyænāni gäwapæ imæ wedeca a ongōñōñānimpa. Iinque tömēnāni, Wipo adoque pōñi māñiñōmō wäi wocæ incæte Itota iñōmō mānimpodē guidāmaī iñongante tömengä miñæ godāni adodānique guī wadæ tao godānitapa, ante adinque wædānitapa. ²³ Awēnē Itota do Wængonguī ingante, Bitō waa pōñi pōñomi cænguimōni, ante apænecā ate waodāni nāni pāo cæñiñōmō pancadāniya ayæ ongōñānimpa. Ñowo iñōmō wapocoo Tibedia nāni quēwēñōmō wo cæwodinque māñiñōmō tömēnāni nāni cæñiñōmō eyequei pōñāni adānitapa. ²⁴ Iinque Itota tönō tömengä nānō emiñænāni edæ dæ änāni wædinque tæiyænāni iñōmō wipodē guite Capēnaömō godinque Itota

ante diqui diqui mincæte
ante wogaa gogadänimpa.

*Itota, Mönö quëwenguinque,
ante cængui bai ingampa*

²⁵ Adodäni gäwapæ
æmæmäa tao godinque
tömengä ingä adinque,

—Awënë nē Odömömi imi
æyedēnō iñömō pōmitawo,
änänitapa.

²⁶ Äñönäni Itota wæætē,
—Minitō iminite näwangä
ämopa. Minitō tōmo pōni
päo cænimini inte botō imote
ante diqui diqui mincæ
pōminitapa tōō. Wæætē

edæ botō, Acæminimpa,
ante bamönengæ cæbo
beyæ minitō wii pōmini
awædō. ²⁷ Minitō, Mönö
cængui, ante æncæte ante
cæmini incæte inguipogaque
mini woquïnonque ante
æncæ cædämaï quëwëedäni.
Wæætē edæ, Mönö cængui
iinque bayedē cængui mæ
öñongæimpa, ante cædinque
minitō, Mönö wænämaï
quëwenguinque gocæmöimpa,
ante pönente quëwëedäni.
Botō nē Waobo ëñagaïmo imo
mänii cængui minitō iminite
pönömo æncæminimpa. Botō
Mæmpo botō imotedō ante,
İngä nō cæcä ingampa, ante
odömongacäimpa.

²⁸ Angä ëñëninque tömënäni
tömengä ingante,

—Mönitō, Wængongui nänö
cæquïmämo ante cæcæte ante
quïnō cæquënëmöni imönii,
ante wæmönipa.

²⁹ Äñönäni Itota wæætē,

—Botō Wængongui nänö
nē da pönongaïmo iñömote
minitō botō imote mini wede

pönënö iñömö edæ mäninö
Wængongui nänö cædö impa,
angantapa.

³⁰ Mänömaï beyæ tömënäni
godömenque tömengä ingante,

—Bitō, Eñencädänimpa,
ante bamönengæ bitō cædö
ante æbänö cæte odömömi
adinque pönëmaïmönipa.
Æbänö cæquïmii, ante
änewënänitapa. ³¹ Mönö

wæmæidi önömæca näni
quëwënedē cængui mänää
näni angai cængadänimpa.
İimainö ante yewæmongatimpa.

“Tömengä, Minitō cængui,
ante tömënäni inänite öönædē
inö mäwææ godongacäimpa,”
ante näni yewæmongainö bai
impa, ante apænedänitapa.

³² Itota wæætē tömënäni
inänite,

—Nawangä ämopa. Minitō
iminite öönædē mäwææ
cængui nē pönongaingä iñömö
tömengä wii Möitee wodi
ingacäimpa. Wæætē botō
Mæmpo iñömö tömengä
minitō iminite öönædē näni
näwä cængui bai pönongä
cæncæminimpa. ³³ Öönædē
quëwente wææ pongaingä
iñömö tömengä iñömö,
Cængui bai ingampa, ante
Wængongui nänö nē an-
gaingä ingampa. Adocä
inguipoga quëwënäni inänite,
Mini wantæpiyæ wænämaï
quëwenguïnö ante pönongä
æninque quëwënanipa.

³⁴ Ante Itota apæneçä
ëñëninque tömënäni,

—Awënë, ñowo mänii
cængui iimö iñö iimö iñö
pönömi cæmönie.

³⁵ Äñönäni Itota godömenque
apænedinque,

—Botö iñömö, Mîni quëwenguinque, ante mîni cænguî bai inómo imopa. Botö weca nê pongä iñömö cöwë cænguî gue ænënamai bai quëwencæcäimpa. Ayæ botö imote nê wede pönengä iñömö cöwë tepæ gæwënamai bai quëwenguingä ingampa, ante apænecantapa. ³⁶ Ayæ

wæætë, Mînitö imînite do botö änö bai impa. Botö imote do adimîni incæte mînitö ayæ wede pönënamai imînipa. ³⁷ Botö Mæmpo, Bitö quînäni bacædänimpa, ante cædinque botö imote pönongä æmo îninque botö quînäni nê badäni inte tömënanî tömänäni iñömö botö weca edæ do pönänipa. Ayæ æcämenque botö weca pöna înite, Botö weca pönämai imipa, ante cöwë änämai incæboimpa. ³⁸ Edæ öönædë quëwëninque botö wîi tömëmo ämai cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. Wæætë botö imote nê da pönongaingä nänö ämai cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. ³⁹ Ayæ botö

imote nê da pönongaingä botö imo nänö angainö iñömö iïmai impa. Waodäni bitö quînäni bacædänimpa, ante pönömo æninque bitö quînäni badinque adocanque incæ wë womonte wënamai incæcäimpa. Wæætë îninque baquïönæ iñonte bitö, Ñäni ömæmöedäni, ämi ëñëninque bitö quînäni tömänäni edæ ñäni ömæmoncædänimpa. ⁴⁰ Edæ botö Mæmpo nänö angainö iñömö iïmai impa. Botö Wængonguî Wëmo

iñömote botö imote ædæmö adinäni inte edæ botö imote nê pönënanî tömänäni cöwë wënamai wantæpiyæ quëwencædänimpa. Mänömainö ante impa. Ayæ îninque baquïönæ iñonte botö mäninäni inänite, Mînitö ñäni ömæmöedäni, ämo ate ömæmoncædänimpa. Itota mänömai apænecantapa.

⁴¹ Apænecä ëñëninque oodeoidi iñömö, Tömengä, “Botö cænguî bai imopa, ante öönædë inö wææ pontabopa,” angampa, ante tömengä ingantedö ante tæcæ piïnte tedewënanitapa. ⁴² Tömënanî,

—Îngä iñömö wîi Ootee wengä Itota ingantawo. Tömengä mæmpo tönö wäänä wîi mönö adöna inatawo. Tömengä ædö cæte, Botö öönædë quëwente wææ pontabopa, angä anewëë.

⁴³ Ante piïñönäni Itota wæætë,

—Mînitö namanque godongämæ piïnte tededämai iedäni.

⁴⁴ Botö Mæmpo botö imote nê da pönongaingä wîi pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämai incædongäimpa. Ayæ îninque baquïönæ iñonte botö weca nê pongä ingante, Ñäni ömæmöe, ämo ñäni ömæmoncæcäimpa. ⁴⁵ Wængonguî beyæ nê apænegainäni nani yewæmongaint iïmai ante yewæmongadänimpa. “Wængonguî waodäni tömänäni inänite odömonte apænecä ëñencædänimpa.” Botö Mæmpo apænecä nê

ēñēnāni iñōmō tōmengā nānō
odōmonte apænedō ante
nē ēñēnāni iñōnāni iñinque
tōmēnāni tōmānāni botō
weca pōnānipa, ante Itota
apænecantapa.

⁴⁶ Ayæ apænedinque, “Mīni
waocabo tōmāmīni incæ
botō Mæmpo ingante cōwē
adāmaī imīnitapa. Botonque
iñōmō Wængonguī weca
nē quēwente pōmo inte
botō Mæmpo ingante nē
adīmo iñōmō adoboque pōni
imopa. ⁴⁷ Mīnitō imīnite
nāwangā āmopa. Botō imote
nē wede pōnengā iñōmō
tōmengā cōwē wantæpiyæ
nānō quēwenguīmāmo
do entawente quēwengā
ingampa. ⁴⁸ Botō iñōmō,
Mīni quēwenguinque, ante
mīni cænguī bai imopa.
⁴⁹ Mīni wæmæidi ōnōmæca
quēwēñedē cænguī mānāā
nāni angai cængaināni incæte
edæ do wængadānimpa.
⁵⁰ Botō iñōmō cænguī bai
iñōmo inte ōñnædē quēwente
wææ pōmo imopa. Iñinque
waocā, Cænguī cænte bai
quēwengæimpa, ante botō
imote pōnengā iñinque
tōmengā cōwē wænāmaī
quēwēmaingampa. ⁵¹ Botō
cænguī bai imo inte ōñnædē
quēwengaimo incæ wææ
pontabopa. Æcānō cænguī
cænte bai botō imote
pōnēna tōmengā iñōmō cōwē
wænāmaī quēwencæcāimpa.
Ii cænguī botō godonguī
botō nāmā baō impa. In-
guipoga quēwēnāni inānite,
Mīnitō quēwenguīmīni, ante
botō nāmā baō incæ

godoncæboimpa,” ante Itota
mānōmaī apænecantapa.

⁵² Mānīnō angā ēñente
wædinque oodeoidi nāni cabo
iñōmō godongāmæ nāmanque
tededinque wæætē godō
wæætē godō ānewēnānitapa.

—Māningā iñōmō mōnō imō
tōmengā nāmā baō ædō cæte
pōnongā cænguīmōnii.

⁵³ Ante tedewēñōnāni Itota
wæætē tōmēnāni inānite,

—Mīnitō imīnite nāwangā
āmopa. Botō Waobo
ēñagaīmo iñōmote mīnitō
botō baō cænāmaī inte
botō wepæ bedāmaī
imīni iñinque ædō cæte
Wængonguī wantæpiyæ nānō
quēwenguīmāmo entawēmīni
inguīmīnii. ⁵⁴ Botō baō

nē cængā ayæ botō wepæ
nē becā tōmengā iñōmō
Wængonguī wantæpiyæ
nānō cōwē quēwenguīmāmo
do entawente quēwengā
ingampa. Ayæ iñinque
baquiōnæ iñonte botō
māningā ingante, Bitō
ñāni ōmæmōe, āmo ñāni
ōmæmoncæcāimpa. ⁵⁵ Edæ
botō baō nāwā cænguī bai
impa. Ayæ botō wepæ
nāwā bequi bai impa.

⁵⁶ Botō baō nē cængā inte
ayæ botō wepæ nē becā
iñōmō tōmengā botō nempo
ee quēwēnongā ingampa.
Ayæ adobai tōmengā
botō imote entawēnongā
ingampa. ⁵⁷ Botō Mæmpo
nē Quēwēnongā inte botō
imote da pōnongā pōnīmo
imopa. Tōmengā pōnō cæcā
ate quēwēmo imopa. Botō
imote nē cængā iñōmō

adobaï botö cæbo beyænque
quëwencæcäimpa. ⁵⁸ Botö
cænguï bai imo inte öönædë
wææ pönimo iñömö mänii
cænguï bai imopa. Mönö
wæmæidi cænguï mänää
nani angai cængainäni incæ
edæ do wængadänimpa.
Wæætë ñowo wææ pömo
iñömote, Cænguï impa,
ante në cængongä iñömö
tömengä cöwë wænämäi
quëwencæcäimpa, ante Itota
apænecacäimpa.

⁵⁹ Tömengä mäninö ante
Capënaömö nani quëwëñömö
nani odömöincönë ongöningue
tömënanäni inänite odömonte
apænecacäimpa.

*Itota nänö änö beyænque
mönö wænämäi quëwengäimpa*

⁶⁰ Mäninö odömonte
apænecä ëñëningue tömengä
ëmiñænänäni nanguï inäni,

—Tömengä nänö odömonte
apænedinö iñömö waad-
edämäinö impa. Edæ æcänö
ëñëmäinaa, ante änänitapa.

⁶¹ Mäninö nänö odömonte
apænedinö ante tæcæ piinte
tedewënanäni wædingue Itota
tömënanäni inänite,

—Minitö botö äninö ante
oda cæmini inte piimini
iminitawo, angantapa. ⁶² Ayæ
godömenque apænedinque,
Botö Waobo ëñagäimo imo
öönædë quëwente wææ pon-
gäimo inte adodö adoyömö
æibo adinque minitö æbänö
ante ämäiminii. ⁶³ Wængonguï
Önöwoca pönö cæcä beyænque
waocä quëwengä ininque
tömengä baonque nänö
ëñayö beyænque ædö cæte
quëwëmaingä. Botö

Wængonguï Önöwoca tönö
apænedinque minitö iminite
botö apænedinö beyæ
minitö önöwoca ëwocate
quëwencæminimpa. ⁶⁴ Incæte
minitö weca pancadäniya
iñömö botö imo pönënamäi
inänipa töö, ante Itota
apænecantapa.

Edæ tömënanäni weca
æcänö tömengä ingante
pönënamäi ingäa, ante
Itota do ëñëngäimpa.
Ayæ tömengä ingante në
godö odömonguingä æcänö
imaingäa, ante tömengä
adobaï do ëñëngäimpa.
⁶⁵ Itota godömenque apænedinque,

—Botö mänii beyæ minitö
iminite do antabopa. Botö
Mæmpo wii pönö cæcä bai
æcämenque incæ botö weca
pönämäi incædongäimpa, ante
apænecacäimpa.

⁶⁶ Mänionæ ganca tömengä
miñæ në godäni incæ nan-
guï inäni wadæ godinque
tömengä miñæ ayæ tee
empo godämaï ingadänimpa.

⁶⁷ Tömënanäni wadæ godäni
adinque Itota önompo
tipæmpoga go mä ganca inäni
inänite,

—Minitö diyæ æbänö
cæquiminii. Minitö tömënanäni
bai adobaï botö imote ëmö
cæte, Wadæ goinëmönipa,
äminitawo.

⁶⁸ Äñongä Timönö Pegodo
wæætë,

—Awënë, æcänö miñæ
gobäimönii. Wacä mönitö
imönite në ëmiñængä
iñömö edæ dæ angampa.
Wantæpiyæ wænämäi
möni quëwenguinö ante
æbänö gocæmönimpa, ante

wæyömöni bitö iñömö nē
apænebi ïmipa. ⁶⁹ Bitö
iñömö Wængonguï nänö
da pönönömi inte tömengä
nänö Tæiyæ Waëmö inömi
ïmipa, ante pönömöni inte
ëñëmönipa.

⁷⁰ Ante apænecä ëñëninque
Itota,

—Minitö önompo tipæmpoga
go mëa ganca ïmini inte
wii botö apænte ænömöni
ïminitawo. Incæte mini cabo
incæ adocanque iñömö
wënæ qui ingampa, ante
apænegacäimpa.

⁷¹ Timönö Icadote wengä
Coda ingantedö ante
Itota mänömaï angacäimpa.
Tömengä önompo tipæmpoga
go mënaa nani cabo ado-
canque inongä incæte ayæ
ate Itota ingante odömönte nē
godonguingä inongäimpa.

7

*Itota biwüdi tömengä in-
gante pönënamäi inäni*

¹ Ayæ ate Itota Gadide-
abæ tömämæ wayömö
wayömö gocä ingacäimpa.
Oodeabæ iñömö ood-
eoidi awënëidi botö imote
wænoncæ cädänipa, ante
wædinque Itota, Ood-
eabæ wii goinëmopa,
ante mäniömæ godämaï
inongäimpa. ² Oodeoidi,
Mönö wæmæidi on-
contaicoo mænöninque
quëwengadänipa, ante
pönëninque tömënäni ææmæ
oo pöni ingatimpa. ³ Itota
biwüdi tömengä ingante,

—Bitö ëmiñænäni bitö
bamönengæ cæbi acädänimpa,

ante cæcæte ante bitö iñömö
ongönämaï inte wæætë
Oodeabæ goquënëmi ïmipa.
⁴ Waodäni tömänäni ayönäni
cæbo edonque acädänimpa,
ante cæinengä iñömö tömengä
wii awëmö cæcampa. Bitö
mänii cædinö do cæbi inte
waodäni tömänäni bitö imite
edonque pöni acädänimpa,
ante odömönte cæe, ämönipa.

⁵ Edæ tömengä biwüdi incæ
tömengä ingante pönënamäi
inäni inönänimpa. ⁶ Mänömaï
beyæ Itota tömënäni inänite,

—Botö wii ñöwo goquënëmo
ïmopa. Minitö guiquënë
æyedëmë gomöni incæ cöwë
waa impa. ⁷ Inguipogaque
quëwënäni minitö iminite
ædö cæte piinte badänii.
Wæætë botö tömënäni inänite,
Minitö wënæ wënæ cæmüni
ïminipa, ante apænebo
beyæ tömënäni botö imo
piinänipa. ⁸ Minitö ææmæ
cädäni weca æite goedäni.
Botö goquïönæ wii eyepæ
impa, ante pönëninque botö
ayæ mänimæ cädäni weca
godämaï ïmopa.

⁹ Mäninö äninque tömengä
godömenque Gadideabæ on-
gonte quëwengacäimpa.

*Itota nani ææmæ cæyömö
gote pongacäimpa*

¹⁰ Incæte tömengä biwüdi
ææmæ ante godäni ate
tömengä adobai godinque
wii waodäni nani ayömö
gocampa. Wæætë awëmö
gocantapa. ¹¹ Ayæ nani
ææmæ cæyömö oodeoidi
awënëidi iñömö,

—Mäningä onguïñængä
æyömönö ingää, ante tömengä

ingante ante diqui diqui
 minte wææ wänönanitapa.

¹² Tæiyænäni ponte
 a ongönäni godongämæ
 nämä tededinque tömengä
 ingantedö ante wæntæ
 wæntæ tededänitapa. Pan-
 cadäniya, "Tömengä waa
 cæcä ingampa." Äñönäni
 wadäni iñömö, "Baa,
 mäningä waodäni inänite
 wapiticæ mäodinque, Oda
 cæquinänimpa, ante cæcä
 ingampa," ante apænedönänimpa.

¹³ Oodeoidi awënëidi inäni
 adinque guiñente wædinque
 wadäni tömänäni tömengä
 ingantedö ante waodäni
 ëñëñönäni apænedämaï
 inönänimpa.

¹⁴ Tömënäni ææmæ
 do cæyedë Itota iñömö
 Wængonguï oncö ñænæncönë
 yabæcönë æite pö gui-
 idinque waodäni inänite
 mä odömonte apæneçä
 ëñengadänimpa. ¹⁵ Tömengä
 odömonte apæneçä ëñëninque
 oodeoidi ançai guiñëninque,

—Æbänö cæte nangui
 ëñengä ingää. Edæ tömengä
 ecoeda adämaï inongä
 ingampa.

¹⁶ Äñönäni Itota wæætë,
 —Botö odömonte apænedö
 ante wii nämä pönëninque
 odömonte apænebo imopa.
 Wæætë Wængonguï botö
 imote në da pönongaingä
 nänö angainö ante odömonte
 apænebopa. ¹⁷ Minitö,

Wængonguï nänö an-
 gainö ante Itota odömonte
 apæneçampa, ante pönëminitawo
 Wæætë, Nämä pönëninque
 Itota odömonte apæneçampa,

ante pönëminitawo. Iñæmpa
 waocä, Wængonguï nänö
 ämaï cæcæboimpa, ante
 æcänö änaa tömengä iñömö,
 Æcänö angä ëñëninque Itota
 odömonte apæneçä, ante do
 ëñencæcäimpa. ¹⁸ Në nämä
 pönëninque apæneçä iñömö
 tömengä nämä ante, Botö
 imo waa acædänimpa, ante
 aïnente apæneçä ingampa.
 Wæætë edæ, Botö imo në
 da pönongainganque ingante
 waa acædänimpa, ante në
 aïnente cæcä iñömö tömengä
 edæ në nö cæte quëwëngä
 ingampa. Adocä, Waodäni
 oda cæquinänimpa, ante
 tömënäni inänite wii wapiticæ
 mäocä ingampa, ante Itota
 apæneçantapa. ¹⁹ Ayæ
 apænedinque, "Wængonguï
 nänö wææ angainö ante
 Möitee wodi wii minitö beyæ
 ante yewæmongacäi. Incæte
 minitö tömämïni Wængonguï
 nänö wææ angainö adinque
 ëñente cædämaï iminipa töö.
 Minitö quïnante botö imote,
 Wænöinëmönimpa, ante
 pönëninque cæminii."

²⁰ Ante awënëidi inänite
 äñongante nangui inäni
 adoyömö ongönäni wæætë,

—Bitö wënæ tönö cæbi
 imipææ, ante tömengä in-
 gante äninque, Bitö imite
 æcänö wænöinente cæcä.

²¹ Ante änäni ëñëninque
 Itota godömenque tömënäni
 inänite,

—Guëmanguïönæ iñonte
 botö adopoque bamönengæ
 sæbo adinque minitö
 tömämïni ançai guiñente
 wæminipa edæ. ²² Möitee

wodi iñömö, Minitö wēñængä
 ēñacä ate önompo æmæmpoque
 go meönaa go adoönæque
 iñonte mänionæ tömengä
 yabæque eö togæncæminipa,
 ante minitö iminite odömonte
 apænegacäimpa. Wii Möitee
 wodi mänömaï mä cæcä in-
 gacäimpa. Wæætē wēēñedē
 incæ minitö wæmæidi do
 adodö cægadänimpa. Incæte
 Möitee wodi, Mänionæ iñonte
 eö togæncæminipa, ante
 pönö angä beyænque minitö
 guëmanguionæ i incæte
 minitö wēñængä onguiñængä
 ingante eö togæmini iminipa
 töö. ²³ Möitee wodi nänö
 wææ yewæmongainö
 wido cædämaï ingæimpa,
 ante cædinque minitö
 guëmanguionæ iñonte edæ
 wēñængä onguiñængä in-
 gante do eö togæminipa.
 Incæte edæ guëmanguionæ
 iñonte botö wænæ wænæ
 iningä ingante ämo ate
 tömengä baö tömäñö waa
 bacä beyænque quinante
 botö imote piimini iminii.
²⁴ Waocä wabänö nänö
 cædi wænæ wænæ i, ante
 pönëninque ædæmö eñënamäi
 imini inte minitö tömengä
 ingä, Bitö wænæ wænæ cæbi
 imipa, ante apænte änämaï
 iedäni. Wæætē, Æbänö i, ante
 ædæmö eñëninque nöingä
 ante ancæminipa, ante Itota
 mänömaï apænegacäimpa.

*Itota iñömö Codito mönö
 nē Ponguingä ingampa*

²⁵ Mänömaï beyæ Ee-
 dotadēē quēwänäni pan-
 cadäniya,

—Mäningä ingante wænömönitömengä
 ingante bæi
 wæncæcäimpa, ante awënëidi

wii änänitawo, ante mäniñedē
 tæcæ tedewänänitapa.
²⁶ Aedäni, tömengä iñömö
 edonque pönï a ongöinque
 waodäni inänite apæneyongä
 incæ mönö awënëidi tömengä
 ingante änämaï pæ wēēnete
 inänipa töö. Tömënanäni
 wabänö, Mäningä iñömö
 näwangä Codito mönö
 änogä ingampa, ante
 pönënanitawo. ²⁷ Iñæmpa,
 Mäningä onguiñængä
 æyömönö quēwente pongä
 ingää, ante do eñëmöpa.
 Mönö Codito, Nē Ponguingä,
 ante nänï angaingä iñömö
 æyömönö quēwente pongää,
 ante mönö waocabo tömämo
 incæ eñënamäi inguimö
 imompa, änänitapa.

²⁸ Ayæ Itota Wængongui
 oncö ñænæncönē yabæcönē
 odömonte apænedinque aa
 pecantapa.

—Ao, Botö æbodö imoo,
 ante minitö eñëminiyaa. Ayæ
 botö, Æyömönö quēwente
 pömoo, ante minitö adobäi
 eñëminiyaa. Botö wii nämä
 pönëninque pontabopa. Botö
 imote nē da pönongaingä
 näwangä inongä ingampa.
 Minitö, Tömengä æbänö in-
 gää, ante eñënamäi iminipa
 töö. ²⁹ Botö wæætē edæ
 tömengä weca quēwëmo
 iñömote tömengä botö imote
 da pönongä pönimo inte edæ
 botö iñömö edæ tömengä
 ingante do agaïmo inömo
 imopa, angacäimpa.

³⁰ Mäninö angä eñëninque
 tömënanäni, Quinö cæte
 ingante bæi
 ongonguimönimpa, ante

pönengadänimpa. Incæte
tömengä nänö wænguiönæ wii
eyepæ i beyæ tömengä in-
gante ö ænämaï ingadänimpa.
³¹ Tæiyænäni adoyömö pö
ongönäni weca ongöninque
nanguï inäni tömengä in-
gante wede pönänanitapa.
Tömänäni,

—Mäningä onguiñængä
iñömö nanguï bamönengæ
cæcä inongäimpa. Mönö
Codito iñömö tömengä pongä
ate godömenque bamönengæ
cæquingä ingantawogaa.

*Itota ingante bæi on-
goncæte ante cædäni*

³² Tæiyænäni mäniñömö
ongönäni iñömö Itota ingant-
edö ante mänömainö ante
wæntæ wæntæ tedeyönäni
Paditeoidi ëñänanitapa.
Ayæ, Wængongui qui, ante
në godönäni ñænænäni
tönö Paditeoidi iñömö
Wængongui oncö ñænæncö
wææ wänönäni inänite,
Minitö goedäni. Tömengä
weca godinque tömengä
ingante bæi ongonte ænte
pöedäni, änänitapa. ³³ Itota
godömenque apænedinque,

—Minitö weca wantæyö
quëwëninque botö ayæ
ate botö imote në da
pönongaingä weca ocæ
ëmænte gocæboimpa. ³⁴ Botö
ocæ ëmænte gobo ate minitö
botö imote ante diqui diqui
mimäni incæte adämaï in-
guimäni imänipa. Ayæ botö go
quëwëñömö minitö adoyömö
ædö cæte ponguimäni imäni.

³⁵ Angä ëñëninque ood-
eoidi awëñëidi nämanque
tededänitapa.

—Mäningä, Gocæboimpa,
ante ædönö goyongante
mönitö diqui diqui minäni
adämaï inguimöni imönii.
Tömengä, Edæ mönö gui-
idänäni do panguimæ god-
inque guidiegoidi weca
wayömö wayömö näni
quëwëñömö tömengä wabänö
goquingä. Ayæ guidiegoidi
mäniñömö quëwëñäni
inänite odömonte apænebo
ëñencädänimpa, ante
apænequingä. ³⁶ Tömengä
iñämpa, “Botö imote ante
diqui diqui mimäni incæte
minitö botö imote adämaï
inguimäni imänipa, angampa
töo. Ayæ, Botö go
quëwëñömö minitö adoyömö
dicæ ponguimäniyaa,” ante
mäniñö ante æbänö ante
apænecantawo, angadänimpa.

*Waëmö æpæ tayömö ta
gopæ mönö quëwenguimæ
impa*

³⁷ Ayæ tömänäni näni
ææmæ iinque cæönæ iñonte,
Ñænæ ææmæ impa, ante
godömenque nanguï cæyönäni
Itota iñömö ængæ gantid-
inque yedæ yedæ tede-
cäntapa.

—Në gæwænte wæcä
iñömö tömengä botö weca
poncæcäimpa. Ayæ botö tönö
godongämæ becæcäimpa.
³⁸ Æcämenque botö imote
në wede pönengä iñömö
tömengä quëwenguimæ ænte
entawencæcäimpa. Ayæ
waëmö æpæ tayömö ta
gote cægömæ bai tömengä
adobai tömengä nänö
entawënö godonte bai
cædinque, Wädäni bete

baï quëwencädänimpa,
ante godö cæcæcäimpa.
Wængonguï angä ëñente nãni
yewæmongainö baï ante
mänömainö ante impa.

³⁹ Mänömainö ante Itota
iñömö, Botö imote në wede
pönënanï inte ayæ ate
Wængonguï Önöwoca ingante
ænte entawenguïnãni inãnipa,
ante pönëninge mäningä
Wængonguï Önöwoca ingant-
edö ante apænecäimpa.
Edæ Itota ayæ wænãmaï inte
öönæde ocæ ëmænte æidãmaï
nãnö iñedë Wængonguï iñömö
Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante ayæ da pönönãmaï
inongäimpa.

*Waodäni wæætë godö
wæætë godö nãni änewënö*

⁴⁰ Mäninö nãnö änö
ëñëninge waodäni pan-
cadäniya,

—Nawangä impa. Mäningä
iñömö, Wængonguï beyæ në
apænecä në Ponguingä, ante
nãni angaingä adocä inongä
ingampa.

⁴¹ Ante äñönãni wadäni
guiquënë,

—Mönö Codito në Pongu-
ingä, ante nãni angaingä
mäningä ingampa.

Änãni ëñëninge wæætë
wadäni,

—Mönö Codito ædö cæte
Gadideabæ quëwente pongä
ingää, änãnitapa. ⁴² Iñæmpa
mönö Codito iñömö Awënë
Dabii pæingä inguingäimpa.
Ayæ Bedëe Dabii nãnö
quëwengaiñömö adoyömö
ëñaqingä ingampa, ante
Wængonguï angä ëñente nãni

yewæmongainö ongö adãmaï
iminitawo.

⁴³ Angä ëñëninge waodäni,
Itota æcãnö ingää, ante
mänömaï wadö wadö ante
pönente tedewengadänimpa.

⁴⁴ Pancadäniya, Tömengä
ingante bæi ongöinëmönipa,
änãni incæte tömengä in-
gante bæi ongonte ænãmaï
ingadänimpa.

*Awënëidi Itota ingante
pönënamã inönãni*

⁴⁵ Wængonguï oncö tæiyæ
waëmö oncönë wææ
wänönãni iñömö, Wængonguï
quï, ante në godönãni
ñænænãni tönö Paditeoidi
weca ocæ ëmænte pönãnipa.
Ocæ ëmænte pönãni adinque
tömënãni,

—Quinante tömengä ingante
ænte pönãmaï iminïi.

⁴⁶ Ante äñönãni wææ
wänönãni wæætë,

—Mäningä onguïñængä
waa apænecä baï æcãnö
adobaï tedecä iñömö edæ dæ
angampa.

⁴⁷ Änãni ëñëninge Padi-
teoidi guiquënë,

—Tömengä minitö iminite
adobaï wapiticæ mäocä oda
cæte gobaïmïni baminitawo.

⁴⁸ Äninqe tömënãni godömenque,
Awënëidi incæ Paditeoidi
incæ adocanque tömengä
ingante pönengä inganta-
wogaa. ⁴⁹ Nanguï inãni
iñömö ongönãni guiquënë
tömënãni në önönãnique
inte Wængonguï nãnö wææ
angainö ante ëñënamã
inãni inte tömengä ingante
pönënanï inãnipa. Mänömaï
beyæ tömënãni Wængonguï

nänö pangaimämo ante
wæquinäni inäni.

50 Niicodemö iñömö
weññedē Itota weca nē
godingā adobai tōmēnāni
bai Paditeocā inongā inte
apænecantapa.

51 —Wacā, Æbänö cæboo,
ante nāmā beyæ wææ änāmai
iñongante mönō, Tōmengā
ingante pangæimpa, ante
ædō cæte apænte angui.
Edæ, Wææ änāmai iñongante
pangæimpa, ante dicæ wææ
yewæmongadāniñaa.

52 Ante añongā tōmēnāni,
—Bitō adobai Gadideabæ
quēwente ponte bai tede-
bipææ. Wængongui beyæ
nāni yewæmongainta ae. Ad-
inque bitō, Wængongui beyæ
nē apænecā wii Gadideabæ
quēwente pongā ingampa,
ante do eñencæbiimpa, ante
angadānimpa.

Onquiyængā nänö towēnō

53 Mäninö änāni ate
tōmānāni oncōnē ocæ emænte
gogadānimpa.

8

1 Itota guiquēnē Odi-
bowænquidi nāni anquidi
gocantapa. 2 Iimō ate ñāö
bayedē tōmengā Wængongui
oncō ñænæncōnē yabæcōnē
wæætē pō guicā adinque
waodāni tōmānāni tōmengā
nänö ongōñömö goto pōnāni
adinque Itota tōmēnāni
inānite odōmonte apænecæte
ante tæ contacantapa.

3 Mänñedē onquiyængā
adocanque tōmengā nänöogængā 8 Än-
ināmai iñongante wacā
onguiñængā tönō tæcæ

godō guēa mongā adāni
ate nē odömōnāni tönō
Paditeoidi iñömö māningā
onquiyængā ingante ænte
pōnānitapa. Tōmengā in-
gante tæcæguedē gō cædāni
ongōñongā 4 tōmēnāni Itota
ingante,

—Awēnē nē Odömōmi imi,
iingā onquiyængā iñömö
wacā ingante tæcæ godō
guēa mongā adāni wæmōnipa.
5 Wængongui nänö angainō
ante Möitee wodi iimai ante
wææ yewæmongacäimpa.
Onquiyænāni māningā
onquiyængā bai cædāni
iñōnānite mīnitō tōmēnāni
inānite dicaca tacamini
wæncædānimpa. Bitō
guiquēnē quinō amii.

6 Mäninö ante tōmēnāni
iñömö, Æbänö apænecā,
äninque, Wabänö pancadea
wapiticæ tedecæcäimpa, ante
cædānitapa. Edæ wapiticæ
tedecā ininque mönitō, Adocā
wēnæ wēnæ cæcā ingampa,
ante ancæmōnimpa, ante
cædānitapa. Itota guiquēnē
ædæ wææninqe ongui-
poga tōmengā ōnongompoga
yewæmongacäimpa. 7 Tōmēnāni
godōmenque tōmengā in-
gante eñencæte ante añōnāni
Itota ængæ gantite tōmēnāni
inānite,

—Mīnitō weca adocanque
ongōninqe nē wēnæ wēnæ
cædāmai ingā ininque māningā
täno onquiyængā ingante,
Wænguimi, ante dicaca
tacacæcäimpa, ante angan-
tapa.

Äninqe wæætē ædæ
wææninqe onguipoga
yewæmongacäimpa. 9 Mäninö

angä nē ēñēnāni iñōmō adocanque wadæ go wacā wadæ go wacā wadæ go tōmānāni wadæ godānīpa. Picænāni tāno wadæ godāni ayæ wadāni wadæ godānitapa. Tōmānāni dæ godāni adinque Itota adocanque ee ongōñongā onquiyængā ayæ adoyōmō næ gongægantapa. 10 Itota ængæ gantidīnque onquiyængā ingante,

—Æyōmōnō ināni. Bitō imite apænte ānīnque tacadāmaī inānitawo.

11 Añongā tōmengā wæætē, —Awēnē, tōmānāni mānōmaī cædāmaī inānitapa.

Angä ēñēnīnque Itota, —Botō adobaī bitō imite apænte ānīnque tacadāmaī incæboīmpa. Nōwo goe āmopa. Bitō wēnæ wēnæ cæte quēwēnimāmo ñīmpo cæte waa quēwēe, angacāīmpa.

Inguipoga quēwēnāni beyæ Itota ñāō baī inongāīmpa

12 Ayæ Itota wæætē waodāni inānite apænedīnque, —Botō iñōmō inguipoga quēwēnāni beyæ ñāō baī imodō anguēnē. Æcānō botō miñæ tee empo goda tōmengā wēmō iñōmō cōwē cægōnāmaī ingampa. Wæætē tōmengā nānō quēwēnō taadō edonque acæcāīmpa, ante botō tōmengā beyæ ñāō baī imopa, ante apænecantapa.

13 Paditeoidi guiquēnē tōmengā ingante,

—Bitō iñōmō nāmā ānīnque, Æbānō imoo, ante apænebi imīpa tōō. Mānōmaī nāmanque ante apænebi beyæ bitō

ānīnō ōnonquedō ante impa, āmōnīpa, pīinānitapa.

14 Itota wæætē,

—Botō iñōmō nāmā ānīnque, Æbānō imoo, ante apænebo incæ botō apænedō nāwangā impa. Edæ, Botō æyōmōnō quēwēnte pōmo imoo, ante ayæ, Ædōnō gobo imoo, ante do ēñēmopa. Mīnitō guiquēnē, Botō æyōmōnō quēwēnte pōmoo imoo, ante ayæ, Ædōnō gobo imoo, ante wīī ēñēmīnīpa tōō.

15 Waodānīque, Iīmaī cædāni, ante nāni wææ ante cægāī baī mīnitō wacā ingante apænte āmīni imīnīpa. Botō guiquēnē waodāni tōmānāni inānite adinque, Æcānō waa cæcantawo, ante, Æcānō wēnæ wēnæ cæcantawo, ante apænte ānāmaī imopa. 16 Incæte

botō mānōmaī apænte āmo baī, Æbānō apænte āmoo, ante pōnēnīnque tōmēmo nō ante apænte āmopa. Edæ wīī botonque apænte āmopa. Wæætē botō Mæmpo botō imote nē da pōnongaingā iñōmō tōmengā iñōmō botō tōnō godongāmæ cæcā ate apænte āmopa. 17 Mīnitō mīni wææ yewæmongaintaa iīmaī ante wææ yewæmongatīmpa. Mēnaa onguīñæna nē adīna inte tōmēna nāna adīnō ante apæneda ēñēnīnque mīnitō wæætē, Nō impa, ante ēñencæmīnīmpa. 18 Botō iñōmō nāmā ānīnque, Æbānō imoo, ante apænebo imopa. Ayæ botō Mæmpo botō imote nē da pōnongaingā iñōmō tōmengā botō imotedō ante,

Æbänö ingää, ante adobai
apæ necä eñencæminimpa.

¹⁹ Angä eñëninque tömënanï
tömengä ingante,
—Bitö Mæmpo æyömönö
quëwengää.

Äñönäni Itota wæætë,
—Minitö iñömö, Botö incæ
æbänö imoo, ante, Botö
Mæmpo incæ æbänö in-
gaingä ingää, ante eñëmïni
iminitawogaa. Botö æbodö
imoo, ante eñëmïni inte bai
minitö, Botö Mæmpo æbänö
ingaingä ingää, ante adobai
eñëmïni incädöminimpa, ante
apænegacäimpa.

²⁰ Itota Wængonguï oncö
ñænæncönë yabæcönë go gui-
idinque, Wængonguï qui, ante
nani da wencade gäänë on-
gonte apænedinque mäninö
ante apænegacäimpa. Incæte
tömengä nänö wænguiönæ wïi
oo pönï i beyænque tömengä
ingante bæi ongonte ænämaï
ingadänimpa.

*Itota, Botö goquiñömö
minitö ædö cæte goquimïni,
angä*

²¹ Itota wæætë tömënanï
inänite äninque,
—Botö wadæ goquïmo
imopa. Gobo ate minitö
botö imote ante diqui diqui
minguimïni iminipa. Minitö
wënæ wënæ cädöminï inte
wæncæminimpa. Botö go-
quiñömö minitö ædö cæte
ponguimïni, angantapa.

²² Mäninö beyæ oodeoidi
awënëidi, Tömengä iñömö,
Botö goquiñömö ante minitö
ædö cæte ponguimïni, ante
quinate angää. Tömengä
nämä incæ, Wænonguïmo,

ante pönëninque iïmaï an-
gantawo, ante änanitapa.

²³ Itota godömenque,

—Minitö iñömö ingui-
poga quëwëmïni iminipa.
Botö guiquënë öönæde
quëwente pömo imopa. Minitö
iñömö iï inguipogaque nani
quëwencabo tönö adomïni
iminipa. Botö guiquënë iï in-
guipogaque nani quëwencabo
tönö adobo inämaï imopa.

²⁴ Mänömaï beyæ botö,
Minitö wënæ wënæ cädöminï
inte wæncæminimpa, ante
minitö iminite apænetabopa.
Botö, Æbänö imoo, ante
ämo eñëninque pönënamäi
imïni ininque minitö wënæ
wënæ cädöminï inte nö
wëmaïminipa.

²⁵ Ante apæ necä eñëninque
tömënanï,

—Æbidö imitawo.

Ante äñönäni Itota wæætë,

—Botö do minitö iminite,
Æbodö imoo, ante në änimö
imopa.

²⁶ Botö minitö
iminitedö ante nanguï an-
guënëmo imopa. Minitö
iminitedö ante ämo bai mänï
botö änö minï apænte an-
guinque imaimpa. Incæte
botö imote në da pönongaingä
iñömö tömengä nöingä inte
tömengä, Quinö botö imote
angää, ante botö eñëninö
ante botö adodö ante in-
guipoga quëwënäni inänite
apænebo imopa, angantapa.

²⁷ Incæte tömënanï, Itota
tömengä Mæmpo ingant-
edö ante mönitö imönite
apæ necampa, ante eñënamäi
ingadänimpa.

²⁸ Mänömaï
beyæ Itota,

—Botö Waobo eñgaimo iñomote minitö botö imote awäa timpodinque tiwadinque gö cæmini wægöñomo minitö mäniñedē edæ, Botö æbodö imoo, ante eñencæminimpa. Ayæ botö nämä pönëninque cædämaï imopa. Wæætē Wæmpo nänö odömonte apænedö ante botö imote apænecä botö eñëninö ante adodö ante apænebopa, ante minitö adobai mäniñedē eñencæminimpa. ²⁹ Botö imote nē da pönongaingä botö imote emö cædämaï inte cöwē botö tönö godongämæ ongongä ingampa. Edæ botö cöwē, Æbänö cæbo ate tömengä waa aqingä, ante cæbopa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁰ Mäninö añongä nangui inäni iñömö tömengä ingante pönengadänimpa.

Wænæ beyænque nē cædäni

³¹ Oodeoidi pancadäniya nē pönënanī iñönänite Itota iñömö,

—Minitö cöwē botö odömonte apænedinö bai cæmini inique botö miñæ nō gomini imaïminipa. ³² Ayæ botö änö nöinö impa, ante eñencæminimpa. Mäninö nō botö änö beyænque minitö ñimpo cæte quëwencæminimpa.

³³ Ante añongä tömënanī wæætē,

—Mönitö iñömö Abadäo nänö pæimöni imöni inte mönitö cöwē waocä æcämenque beyænque nē cæmöni inämaï intamönipa töö. Bitö iñömö, Wacä beyænque minitö godömenque cædämaï inte ñimpo cæte

quëwencæminimpa, ante ædö cæte ämii.

³⁴ Añönäni Itota wæætē,

Minitö iminite näwangä ämopa. Nē wænæ wænæ cæcä iñömö tömengä wacä beyænque cæte nē quëwengä bai wædongä inte edæ tömengä nänö wænæ wænæ cægänonque ante cædinque ædö cæte aamö cæte go- quingä. ³⁵ Wacä beyænque cæte nē quëwengä iñömö tömengä awënë nänī wencabo tönö wii cöwē godongämæ quëwengä ingampa. Awënë wengä guiquënë tömengä mæmpo tönö nänä wencaya ina beyænque tömengä awënë tönö cöwē guëa quëwengä ingampa. ³⁶ Mänömaï beyæ Wængongui Wengä minitö iminite ñimpo cæcä inique minitö nō ñimpo cæte quëwëninque wacä beyænque nē cæcä bai inämaï inte quëwenguimini imaïminipa.

³⁷ Minitö iñömö Abadäo nänö pæimini iminipa, ante do eñëmopa. Incæte botö änö ante mimmönē entawënamäi quëwëmini beyæ minitö botö imote, Wænömöni wæncæcäimpa, ante pönëmini iminipa. ³⁸ Botö iñömö botö Mæmpo weca tömëmo adinö ante minitö iminite apænebo imopa. Minitö guiquënë mini mæmpo nänö angainö mini eñëninö ante cæmini iminipa.

³⁹ Ante apæneyongä tömënanī wæætē,

—Abadäo mönö docä mæmpo ingaingä ingampa.

Änänī eñëninque Itota,

—Minitö nō Abadäo wëmini inte bai minitö tömengä

nänö cægainö bai adobai cæcædöminimpa töö. ⁴⁰ Nöwo iñæmpa botö, Wængongui näwangä nänö angainö ante botö eñëninö ante minitö iminite nê apænebo iñömote minitö, Mönitö æbänö cæte wænömöni wænguingää, ante pönëmini iminipa. Abadäo mänii mini cægai bai cædämaï ingacäimpa. ⁴¹ Minitö iñömö tömëmini mæmpo nänö cægai bai adobai cædömini imini awædö.

Ñongante tömënäni,

—Mönitö wii wegöwæ wëmöni imönipa töö. Wængongui incæ tömengä adocanque mönitö Mæmpo inongäimpa.

⁴² Änäni eñëninque Itota tömënäni inänite,

—Wængongui näwangä minitö Wæmpocä ingä bai minitö botö imote waadete pönencædöminimpa. Edæ botö Wængongui weca quëwente minitö weca ñöwo wææ pontabopa. Botö wii nämä pönëninque pontabopa. Wæætë tömengä botö imote da pönongä pongaimo imopa. ⁴³ Minitö iminite botö quinä apæneboo, ante minitö quinante eñënëmaï iminii. Edæ botö änö ante, Quinä apæneboo, ante minitö babetamö inäni bai inömini inte ædö cæte eñënguimii. ⁴⁴ Wënæ iñömö minitö mæmpo inongäimpa. Ayæ minitö mæmpo nänö cæinëwëno ante minitö adodö ante, Mönitö cæinëmönipa, ante cæminipa. Wëneñedë inguipoga mä badöñedë tömengä, Botö wænonguimo,

ante do entawengä ingacäimpa. Tömengä, Quinä näwangä impa, ante cöwë änämaï ingampa. Ayæ edæ, Quinä änö nöinö impa, ante tömengä entawënämaï inongäimpa. Adocä babæ tededinque tömengä babæ nänö entawënonque ante tedewengä ingampa. Edæ tömengä nê babæ änogä ingampa. Ayæ tömengä iñömö mä babæ angaingä ingampa. ⁴⁵ Incæte botö näwangä ämo beyænque minitö botö änö ante pönënëmaï iminipa töö.

⁴⁶ Minitö weca ongongä iñömö æcämenque incæ botö imote apænte äninque, Bitö wënæ wënæ cæbi imipa, ante, Näwangä impa, ante odömönatawogaa. Botö näwangä ämo bai minitö quinänte botö angainö ante pönënëmaï iminipa.

⁴⁷ Wængongui wënäni nê inönäni iñömö Wængongui nänö angainö ante eñënëni inänipa. Minitö guiquënë tömengä wëmüni inämaï imini beyæ, Tömengä quinä angää, ante eñënëmaï iminipa, ante Itota apænegacäimpa.

Abadäo ayæ eñädämaï iñedë mönö Codito do ingaingä

⁴⁸ Oodeoidi wæætë tömengä ingante,

—Bitö Tämadiabæ quëwëmi imipææ. Ayæ wënæ tönö cæbi imipææ, ante wii näwangä ämöni intamönii.

⁴⁹ Ante pünäni eñëninque Itota wæætë apænedinque,

—Botö wii wënæ tönö cædömo imopa. Wæætë botö

iñömö, Botö Mæmpo ingante waa acæboimpa, ante cæbo imopa. Minitö guiquënë botö imote waa adāmaï iminipa töö. ⁵⁰ Waodāni, Bitö waëmö imipa, ante botö imote apænecædānimpa, ante botö cædāmaï imopa. Wæætē wacā iñömö, Waodāni bitö imite apænedinque, Waëmö imipa, ante apænecædānimpa, ante nē cæcā ingampa. Māningā nē apænte ānongā ingampa. ⁵¹ Minitö iminite nāwangā āmopa. Botö angainö ante nē ēñente cæcā tōmengā iñömö wantæpiyæ wænāmaï quēwencæcāimpa, angantapa.

⁵² Ante apænecā ēñēninque oodeoidi,

—Bitö wēnæ tönö cæbi imipa, ante ñōwo ædæmō ēñēmōnipa. Abadāo wodi iñæmpa do wængacāimpa. Ayæ Wængonguï beyæ nē apænedāni adobaï do wængadānimpa. Incæte bitö, “Botö angainö ante nē ēñente cæcā tōmengā iñömö wantæpiyæ wænāmaï quēwencæcāimpa, ante apænebi töö.” ⁵³ Mönö docā mæmpo Abadāo wodi ñænængā inte cægaingā incæte bitö iñömö edæ, Abadāo wædangā iñongante botö iñömö godōmenque ñænæmo inte cædōmo imopa, āmitawo. Tōmengā iñömö edæ do wængacāimpa. Ayæ Wængonguï beyæ nē apænedāni adobaï do wængadāni apa ānewēē. Bitö nāmā āninque, Æcāmē bai imoo, ante āmi.

⁵⁴ Āñönāni Itota wæætē,

—Botö nāmā āninque, Waodāni, Bitö waëmö imipa, ante botö imote apænecædānimpa, ante ēñēnente wæbo bai waodāni botö imote nāni waa apænedō wæætē ōnonquedō ante incædōnimpa. Botö Mæmpo incæ mīnitö, Mönö Wængonguï ingampa, ante mīni ānongā guiquënë tōmengā iñömö, Bitö waëmö imipa, ante botö imote pönö apænecā apa quēwēmīni. ⁵⁵ Minitö tōmengā ingante wīi adinque pönēnāmaï iminipa töö. Botö guiquënë tōmengā ingante do agaïmo inte pönēmo imopa. Botö tōmengā ingante adāmaï imopa, ante bai botö mīnitö bai babæ ante ancædōmoimpa. Wæætē tōmengā ingante do adinque nē pönengaïmo inte botö iñömö edæ tōmengā nānō angainö bai nē cæbo imopa. ⁵⁶ Inguipoga botö ponguïönæ ante mīnitö docā mæmpo Abadāo wodi incæ, Codito ponguïönæ pongā acæboimpa, ante pönēninque do edæ watapæ togacāimpa. Īninque tōmengā māniönæ Codito nānō ponguïönæ adinque godōmenque togacāimpa, ante Itota apænecantapa.

⁵⁷ Oodeoidi tōmengā ingante,

—Bitö ēñagai iñömö tincoenta wadepo ināmaï i incæte bitö ædō cæte, Botö Abadāo ingante atabopa, ante āmii.

⁵⁸ Ante pīñönāni Itota wæætē,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Abadäo wodi ayæ ëñadamaï iñedë botö iñömö edæ do quëwëmo ingaimo imopa, ante apæñecantapa.

⁵⁹ Mäninö ante apæñecä ëñëninque tömëñäni iñömö tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo æñänitapa. Incæte Itota wë womöñinque Wængonguï oncö ñænæncodo tao wadæ gogacäimpa.

9

Babetamö ëñagaingä incæ waa bamonte acampa

¹ Itota gomonga godinque onguïñængä babetamö ëñagaingä ingante acantapa. ² Tömengä ëmiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë në Odömömi imi, mäningä onguïñængä incæ tömengä mæmpoda incæ æcänö wënæ wënæ cæda beyæ tömengä babetamö ëñacantawo, ante ëñencæte ante änänitapa.

³ Itota tömëñäni inänite,

—Ïngä onguïñængä incæ tömengä mæmpoda incæ tömänäni wënæ wënæ cædämaï inänitapa. Wæætë tömengä babetamö ëñagaingä inte quëwëñongante Wængonguï nänö cædö iñömö edonque pönï acäimpa, ante mäningä mänömaï ingacäimpa. ⁴ Ïñänäni ëñëedäni. Botö imote në da pönongaingä tömengä nänö cædö ante mönö müi quëwenganca mönö cæquëñëmö imopa. Mönö wænguïönæ iñonte mönö ædö cæte ayæ cæquïmöö. ⁵ Botö

inguipoga quëwëñedë botö inguipoga quëwëñäni beyæ ñäo bai inömo imopa.

⁶ Mäninö ante äñinque Itota onguipoga towæ tänöñinque wëä wëä gopodinque aquimæ bayonte æñinque babetamongä awinca öni öni pæmongantapa. ⁷ Ayæ tömengä ingante,

—Goe. Gäwapæ Tidoeë nänï ämæ godinque bitö awinca ñäo mëmoe, ämopa, angantapa. Tidoepæ nänï ämæ iñömö mönö tededö, Da godömæ, ante impa.

Angä ëñente godinque onguïñængä ñä mëmöñinque tömengä oncönë ocæ ëmæante pöninque do acä ingacäimpa. ⁸ Tömengä mänömaï do acä inte pongä adinque godongämæ quëwëñäni tönö wëenëñedë tömengä, Pönömi æmoe, äñongante në adinänï tönö,

—Æ, Ïngä onguïñængä diyæ, Pönömini æmoedäni, ante në äñecöningä wïi adocä ingantawo.

⁹ Äñäni ëñëñinque pancadäniya,

—Mäningä ingampa, änänitapa.

Wadäni guiquënë,

—Wïi tömengä ingä, önonque tömengä nänö ëmö bai ëmönongä ingampa.

Ante tedeyönäni onguïñængä tömenganque,

—Botö mänimodö inömo imopa, angantapa.

¹⁰ Ayæ tömëñäni,

—Æbänö cæte bitö waa bamonte abii.

¹¹ Äñönäni tömengä wæætë,

—Onguĩñængä iñömö
tömengä emöwo Itota
iñömö onguipoga towæ
tänöningue wëä wëä gopod-
inque aquimæ bayonte
æningue botö awinca öni
öni pæmongantapa. Ayæ botö
imote, “Goe. Gäwapæ Tidoepæ
nani ämæ godinque bitö aw-
inca ñä mêmöe” angantapa.
Angä eñëningue botö wadæ
gote ñä mêmöningue do waa
bamonte abopa, angantapa.

¹² Tömënanï tömengä in-
gante,

—İngä onguĩñængä bitö
änongä iñömö æyömönö
ingäa.

Ante añönäni tömengä
wæætë,

—Botö eñënamai imopa, an-
gacäimpa.

Babetamö iningä ingante
Paditeoidi ancaa änäni

¹³ Ayæ Paditeoidi weca
onguĩñængä në babetamö
eñagaingä ingante ænte
mämönäni pongantapa.

¹⁴ Itota mäni aquimæ
badöningue babetamö iningä
awinca wi æmante bai
nanö cæönæ iñömö oodeoidi
guëmanguionæ inönimpa.

¹⁵ Mänömai beyæ Paditeoidi
iñömö adobai eñencæte ante
babetamö iningä ingante
edæ, Æbänö cæte bitö waa
bamonte abii, ante añönäni
tömengä wæætë,

—Mäningä iñömö aquimæ
æningue botö awinca öni
öni pæmongantapa. Ayæ
botö tömëmo awinca ñä
mêmöningue ñöwo waa
bamömo inte abopa, angan-
tapa.

¹⁶ Paditeoidi pancadäniya,

—İngä onguĩñængä
iñömö wii Wængongui
weca quëwente pongä
ingampa. Edæ tömengä
mönö guëmanguionæ iñonte
guëmänamai inte do cæcampa,
änänitapa.

Wadäni guiquënë,

—İñæmpa waocä në wënæ
wënæ cæcä inongä inte ædö
cæte mänömai, Acæminimpa,
ante mä cæquingäa, änänitapa.

İninque tömënanï wadö
wadö ante pönente tedewen-
gadänimpa. ¹⁷ Ayæ tömënanï
wæætë babetamö iningä
ingante,

—Tömengä cæcä ate bitö
waa abi inte bitö edæ
tömengä ingantedö ante
quönö ämii.

Ante añönäni onguĩñængä
wæætë,

—Tömengä Wængongui
beyæ në apæncä ingampa,
angantapa.

¹⁸ Babetamö iningä iñömö,
Waa bamömo imopa, ante
apæncä eñëningue oodeoidi
awëneidi ayæ pönënamai
inänitapa töö. Tömengä
mæmpoda inate aa pedäni
ponte apænedä ate mäniñedë
pönënanitapa. ¹⁹ Tömënanï
tömëna inate,

—İngä onguĩñængä edæ
minatö wengä ingantawo.
Mäningä në babetamö
eñagaingä minatö änongä
adocä ingantawo. Æbänö
cæte tömengä ñöwo waa
bamonte acäi.

²⁰ Ante añönäni tömengä
mæmpoda wæætë, Në ba-
betamö eñagaingä iñömö
tömengä mönatö wengä

ingampa, ante eñēmōnapa.
 21 Incæte mōnatō, Æbānō
 cæte tōmengā nōwo waa
 bamonte acāā, ante, Æcānō
 tōmengā awinca wi æmōnte
 bai cæcāā, ante eñēnāmaī
 imōnapa. Minitō tōmengā
 ingante eñencæte ante
 ædāni. Tōmengā do picængā
 ingampa. Tōmenganque
 apænecā eñencæminimpa,
 anatapa.

22 Tōmengā mæmpoda
 oodeoidi awēnēidi inānite
 guiñēninque māninō ante
 apænedatapa. Edæ
 oodeoidi awēnēidi iūmaī
 ante do apænedōnānimpa.
 Æcānō Itota ingante
 Ao ante, Mōnō Codito
 ingampa, āna eñēninque
 edæ, Mōnitō odōmōincōnē
 ongōnāmaī incæbiimpa,
 ante tōmengā ingante da
 tadōmōni tao gocæcāimpa,
 ante godongāmæ pōnente
 apænedōnānimpa. 23 Mānōmaī
 beyæ tōmengā mæmpoda,
 “Tōmengā do picængā
 ingampa. Minitō tōmengā in-
 gante eñencæte ante ædāni,”
 angadaimpa.

24 Onguiñængā nē ba-
 betamō iningā ingante
 wæætē aa pedāni pongā ate
 tōmengā ingante,

—Bitō Wængongui eñēñongā
 nāwangā ante apænee,
 amōnipa. Edæ iingā
 onguiñængā māninō nē
 cædingā wēnæ wēnæ cæcā
 ingampa, ante edæ do
 amōnipa.

25 Ante pūñōnāni tōmengā
 wæætē,

—Māningā wēnæ wēnæ
 cæcā incæ wīi wēnæ wēnæ

cæcā incæ botō eñēnāmaī
 imopa. Botō babetamōmo
 inimo incæ nōwo waa ba-
 monte abopa. Māninque
 eñēmo imopa.

26 Ante apænecā eñēninque
 tōmēnāni tōmengā ingante,

—Tōmengā iñōmō bitō imite
 æbānō cæcantawo. Æbānō
 cæte bitō waa bamonte abii,
 ānānitapa.

27 Tōmengā wæætē,

—Minitō iminite do
 antabopa. Botō añōmote
 minitō eñēnāmaī iminipa tōō.
 Quinante wæætē adodō ante
 eñēinēmīni. Minitō adobai,
 Mōnitō tōmengā emiñæmōni
 baquimōni, ante aminitawo,
 ante angantapa.

28 Ayæ tōmēnāni tōmengā
 ingante piinte wēnæ wēnæ
 badete todinque,

—Bitō māningā emiñæmi
 imipa tōō. Mōnitō guiquēnē
 Mōitee emiñæmōni imōni
 apa quēwēmii, ānānitapa.

29 Wængongui Mōitee ingante
 apænegacāimpa, ante do
 eñēmōnipa. Iingā guiquēnē
 æyōmōnō quēwente pongāā,
 ante eñēnāmaī imōnipa.

30 Añōnāni onguiñængā
 wæætē,

—Māninō minitō āninō
 wīwa impa amīni. Tōmengā
 pōnō cæcā waa bamonte abo
 incæte tōmengā æyōmōnō
 quēwente pongāā, ante
 minitō eñēnāmaī iminipa.

31 Nē wēnæ wēnæ cædāni
 iñōmō Wængongui ingante
 apæneyōnāni tōmengā
 tōmēnāni inānite eñēnāmaī
 ingampa, ante do eñēmōmpa.
 Wæætē Wængongui in-
 gante, Bitō adobique mōnō

Wængongui imidö anguënë, ante nē apænecā iñömö tömengä Wængongui nänö angainö nē eñente cædongä inte apæneyongante Wængongui tömengä ingante eñencæcäimpa.

³² Waocä nē babetamö eñagaingä iñongante wacä tömengä awinca wi æmonte bai cæcä ante æyedemenque incæ inguipoga quëwënäni dicæ änäni eñänänitawogaa.

³³ Ìngä onguiñængä iñömö wii Wængongui nänö da pönongä pongaingä inte bai tömengä tömänö cædämaï incædongäimpa, angantapa.

³⁴ Mäninö angä eñëninque tömënäni wæætë,

Bitö eñagaïnedë do wënæ wënæ cæte eñagaïmi imipa. Incæte bitö mönitö imönite ædö cæte, Eñencæminimpa, ante odömonte apænebi imipa töö.

Änäni ininque tömënäni, Bitö mönitö odömöincönë ongönämaï tao gobäwe, ante tömengä ingante da tadönäni tao gogacäimpa.

Nē babetamö bai inäni inänite ante Itota apænecampa

³⁵ Tömënäni tömengä ingante da tadönänipa, ante tededäni eñëninque Itota tömengä ingante ante diqui diqui minte gote adinque.

—Bitö Waocä nē eñagaingä ingante pönëmitawo.

³⁶ Angä eñëninque onguiñængä,

—Awënë, mäningä æcänö inaa. Botö tömengä ingante pönencæboimpa, ante apænebi eñëmoe.

³⁷ Ante añongä Itota wæætë,

Bitö tömengä ingante do abitapa. Ayæ bitö imite nē apænebo iñömö tömëmo imopa.

³⁸ Angä eñëninque onguiñængä, —Awënë, botö wede pönëmo imopa. Ayæ, Bitö Wængongui Wëmi imidö anguënë, ante tömengä Itota weca ædæ wæëninque apænecantapa.

³⁹ Itota iñömö edæ,

—Botö, Inguipoga quëwënäni æbänö cædänii, ante apænte ancæte ante pöninque iïmaï cæbopa. Botö nē babetamönäni bai inäni waa bacædänimpa, ante cædinque pontabopa. Ayæ wæætë, Mönitö waa amönipa, ante nē änäni inänite, botö, Babetamömïni bai iminipa, ante edonque odömoncæte ante pontabopa.

⁴⁰ Mäninö angä eñëninque Paditeoidi pancadäniya tömengä weca nē ongönäni guiquënë tömengä ingante,

—Æbänö ämii. Iñæmpa mönitö adobaï babetamömöni bai imönitawogaa.

⁴¹ Ante añönäni Itota wæætë,

—Minitö babetamömïni bai inte bai wënæ wënæ cædämaï incædöminimpa. Wæætë mïnitö, Mönitö waa amönipa, ante nē änömïni inte mïni wentamö mongæncoo ee mongæmïni inguimïnidö anguënë, ante apænegacäimpa.

10

Nē aacä tönö tömengä obe-gaidi

¹ Itota ayæ iïmaï apænecantapa. “Minitö iminïte näwangä

ämopa. Onguiñængä obegaidi nāni wææ cæyömö guidemö nē guidāmaī inte wæætē wayömö da ēwa æi guicā iñömö tömengä iñömö nē awēmö ö ængä inongä inte adobaī wadāni ayönāni nē pö ö ænte gocā ingampa. ² Odemö nē guicā guiquënë tömengä obegaidi inānite nē aacā ingampa. ³ Nē aacā beyæ odemö nē wææ cæcā wi ænecampa. Wi ænecā ate nē aacā pö guiite tedeyongä obegaidi tömengä nānō tedepāmo ēñente inānipa. Tömengä obegaidi inānite nāni emöwo nāni emöwo ante aa pecā pöñönānite tömengä tömēnāni inānite ænte taocampa. ⁴ Tömengä obegaidi tömānāni inānite ænte taodinqwe tömengä önömæca iñömö tāno beyænte gocā ate tömengä obegaidi tömengä nānō tedepāmo ēñēninque tömengä ingante tee empo godānipa. ⁵ Wacā ingante guiquënë tömēnāni tee empote godāmaī inānipa. Wæætē wacā nānō tedepāmo ēñēnāmaī ināni inte tömēnāni tömengä weca ongönāmaī wodii gocädānimpa,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Tömengä mänömaī tömēnāni inānite odömoncæte ante, Nē aacā æbānō cæcāā, ante odömonte apænecā incæte tömēnāni tömengä nānō äninö ante ēñēnāmaī ingadānimpa.

Itota mönō imonte nē Aacā ingä

⁷ Mänömaī beyæ Itota wæætē äninque, “Botö mīnitö

imīnite nāwangä ämopa. Botö iñömö nē obegaidi baī ināni nāni wææ cæyömö, Guicädānimpa, ante odemö baī imopa. ⁸ Wēēñēñedē botö ayæ pönāmaī iñedē wadāni odömonte apænecæ pongadānimpa. Tömēnāni tömānāni waodāni inānite nē awēmö ö ænāni baī inönāni inte adobaī wadāni ayönāni nē pö ö ænte gogaināni baī ingadānimpa. Incæte waodāni iñömö nē botö obegaidi baī inönāni inte nē ö æinēnāni inānite wæætē ēñēnāmaī ingadānimpa. ⁹ Botö nē odemö baī imopa. Odemö nē guicā baī iñömö tömengä botö imote pönengä iñongante botö æmo beyænque quēwencæcāimpa. Adocā nē obega baī inte tömēnāni nāni wææ cæyömö guidemö nē guicā baī ininque tömengä piyænē cæte quēwencæcāimpa. Ayæ tömengä wæætē nē taocā baī ininque tömengä nānō cængui mæ öñö adinque eyepæ cæncæcāimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ apænedinque, “Nē awēmö ængä guiquënë tömengä iñömö awēmö æncæte ante pongä inongä inte adobaī wænoncæte ante wo ewencæte ante mäninganca cæcæte ante pongä ingampa. Botö iñömö, Waodāni quēwencädānimpa, ante ayæ, Tömēnāni nāni quēwenguinque ante watapæ pönī quēwencädānimpa, ante pontabopa. ¹¹ Botö obegaidi baī ināni inānite nē waa aacā baī imopa. Nē waa Aacā iñömö nāmā

incæ obegaidi beyænque wæncæcäimpa. ¹² Godonte æinta ante wacä ingante nē cæcä iñömö tömengä iñömö obegaidi nē ēacä inämaï inongä inte nē aacä inämaï ingampa. Mänömaï beyæ adocä iñömö mēñe bai ingä pongä adinque tömengä obegaidi inänite emö cæte wodii winongampa. Tömengä wodii winongä adinque mēñe bai ingä wæætē obegaidi weca pogodo ponte obega ingante yao ongöningue, Obegaidi pangocæ goquinäni, ante cæcampa. ¹³ Godonte æintaque ante nē cæcä iñömö, Æbänö cæte obegaidi waa quëwenguinäni, ante änämaï inongä inte edæ wodii winongampa,” ante Itota apænecantapa. ¹⁴⁻¹⁵ Ayæ apænedinque, “Obegaidi inänite waa aacä bai edæ botö iñömö nē waa Aabo imopa. Botö Mæmpo edæ botö imote do ate pönengä bai botö adobaï tömengä ingante do adinque pönëmopa. Ayæ tömëmo obegaidi bai inäni inänite do adinque tömënäni inänite pönëmopa. Ayæ tömënäni guiquënë botö imote do adäni inte botö imote pönënanipa. Botö nämä incæ obegaidi bai inäni beyænque wæncæboimpa. ¹⁶ Ayæ wadäni iñömö botö obegaidi bai nē inäni incæ wii mäniñömö wææ cæyömö quëwënäni inänipa. Botö mäninäni inänite adobaï æante mämö ponguënëmo imopa. Adodäni adobaï botö tedepämo, Æbänö ämo, ante

ëñenguinäni inänipa. Mänömaï beyæ mäninäni iñömö do botö quinäni tönö tömänäni adocabodanique baquinäni inänipa. Ayæ nē Aabo adoboque iñömö tömänäni beyæ cæcæboimpa.” ante Itota apænecantapa.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Botö nämä incæ Ao ante wæningue ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætē tömëmo mü quëwenguimo incæboimpa. Mänömaï beyæ botö Mæmpo botö imote waadete pönengä ingampa. ¹⁸ Wadäni iñömö ædö cæte botö imote wænonguinäni. Botö nämä incæ Ao äningue wæncæboimpa. Botö nämä tæï piñæmo iñömö, Wænguimo, ante nē ämo inömo imopa. Ayæ adobaï botö nämä tæï piñænte nē ämo inte botö, Ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætē tömëmo mü quëwenguimo incæboimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö wææ angainö botö ëñëninö ante ëñente cæbopa,” ante apænecantapa.

¹⁹ Mäninö apænecä ëñëningue oodeoidi wæætē wadö wadö ante pönente tedewengadänipa. ²⁰ Oodeoidi nanguï inäni iñömö,

–Tömengä wënæ tönö cæcä inte edæ ömæcacä inongä ingampa. Ædö cæte tömengä ingante ëñëmïni imïni.

²¹ Äñönäni oodeoidi incæ wadäni guiquënë,

–Tömengä wënæ tönö cæcä inte bai tömengä iïmaï nänö äninö ante wii angä

incædongäimpa. Nē wēnæ
 inte quēwente cæcā iñōmō
 babetamōnāni awinca wi
 æmōnte bai cæcā waa
 bamōnāniyaa.

*Oodeoidi Itota ingante Baa
 ānāni*

²² Yogueite tedæ iñōnte
 waodāni Eedotadēē quēwēnāni,
 Wængonguī oncō tæiyæ
 waēmō oncō ante dodāni
 mænongadānimpa, ante
 pōnente ææmæ cæyōnāni.

²³ Itota Wængonguī oncō
 ñænæncōnē yabæcōnē
 Tadōmōō nāni ānōncōnē
 iñōmō cægongantapa. ²⁴ Oodeoidi
 tōmengā weca pō godongāmæ
 gongænte ānāni,

—Bitō æbānō imii, ante
 æpoōnædō ayæ ālnēnāmaī
 imii. Bitō mōnitō Codito
 imi inique mōnitō imōnite
 edonque pōni apænebi
 ēñēmōnii.

²⁵ Ante āñōnāni Itota
 wæætē,

—Mīnitō imīnite do
 antabopa. Incæte mīnitō
 pōnēnāmaī imīnipa tōō. Botō
 edæ botō Mæmpo emōwo
 ante bamōnengæ cæbo ad-
 inque mīnitō, Botō æbānō
 imoo, ante ēñenguēnēmīni
 imīnipa. ²⁶ Mīnitō wīi botō
 obegaidi bai inōmīni inte botō
 imote pōnēnāmaī imīnipa tōō.

²⁷ Waodāni botō obegaidi bai
 nē ināni inte botō tedepāmo,
 Æbānō āmoo, ante do ēñēnāni.
 Ayæ botō tōmēnāni inānite
 adinque pōnēmo iñōmote
 tōmēnāni wæætē botō imote
 tee empote godānipa. ²⁸ Botō
 adodāni inānite wantæpiyæ
 nāni quēwenguīnō godōmo
 æninque quēwencædānimpa.

Ayæ cōwē wænāmaī
 incædānimpa. Tōmēnāni
 tōmēmo onōnempo ongōñōnānite
 æcānō tōmēnāni inānite gā
 pe æmpoda iñōmō edæ
 dæ angampa. ²⁹ Botō
 Mæmpo edæ adodāni inānite
 botō imote nē pōnongaingā
 inongā ingampa. Tōmānāni
 wædānāni iñōnāni tōmengā
 iñōmō godōmenque ñænængā
 inte nanguī cædongā
 ingampa. Inique tōmengā
 onōnempo ongōñōnānite
 æcānō tōmēnāni inānite gā
 pe æmpoda iñōmō edæ dæ
 angampa. ³⁰ Botō iñōmō
 botō Mæmpo tōnō āawocaque
 bai ēwocamōna imōnapa, ante
 Itota apænegacāimpa.

³¹ Mānīnō angā ēñēninque
 oodeoidi wæætē tōmengā
 ingante dicaca tacacæte ante
 cædinque dicacoo wææmpo
 ænānipa. ³² Tōmēnāni dicacoo
 wææmpo æñōnānite Itota
 tōmēnāni inānite,

—Botō mīnitō weca botō
 Mæmpo nānō angāi bai
 nanguī bamōnengæ odōmōnte
 cætabopa. Ædō botō
 bamōnengæ cædinō ante
 adinque mīnitō botō imote
 dicaca tacacæ cæmīnii.

³³ Ante āñongā oodeoidi
 wæætē,

—Mānīnō bitō waa cædinō
 beyæ ante mōnitō wīi
 bitō imite dicaca tacacæ
 cæmōnipa. Wæætē bitō babæ
 ante Wængonguī ingante
 godō wēnæ wēnæ āmīpa, ante
 bitō imite tacacæ cæmōnipa.
 Edæ mōnitō waomōni bai inte
 bitō adobai waobi imi incæte
 bitō, Botō Wængonguīmo
 inōmo imopa, ante āmīpa tōō.

34 Ante wæyönäni Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Minitō mīni wææ yewæmongainō wīi īimai ante yewæmongatiī. “Minitō īñōmō wængonguīdi īmīnīpa, ante do antabopa,” ante yewæmongadānīmpa. 35 Wængonguīpa.

angā ēñente nāni yewæmongainō ante waodāni ædō cæte Baa ānīnque wido cæquīnānīi. Wængonguī nānō angainō ante apæneçā nē ēñēnāni īñōnānite tōmengā, Minitō wængonguīdi īmīnīpa, angantapa. 36 Ayæ botō

Mæmpo botō imote ingui-poga da pōnoncæte ante, Botō adoboque quīmi īmīpa, ante botō imote apænte ængacāīmpa. Īnīnque edæ

botō tōmengā quīmo inōmo inte tōmengā nānō nē da pōnongāīmo īñōmote edæ botō imote edæ æbānō anguīi. Īñæmpa botō

īñōmō Wængonguī Wēmo inōmo īmōpa, āñōmote edæ mīnitō wæætē, Bitō babæ ante Wængonguī ingante godō wēnæ wēnæ āmīpa, ante quīnante āmīnitawo.

37 Botō edæ Mæmpo nānō cædō bai cædāmai īmo bai mīnitō māniñedē botō imote pōnēnāmai īmīni bai waa incædōnīmpa. 38 Minitō botō

imote pōnēnāmai īmīni incæte botō guiquēnē botō Mæmpo nānō cædō bai adobai cæbo īnīnque mīnitō, Botō æbānō cæboo, ante adīnque pōnencæmīnīmpa. Mānōmai cædīnque, Botō Mæmpo ingante botō ēwocabo īmōpa, ante ayæ, Botō adobai botō Mæmpo nempō quēwēmōpa,

ante ēñenguīmīni inte ayæ ēñēnīnque pōnencæmīnīmpa, ante Itota angacāīmpa.

39 Mānīnō angā ēñēnīnque tōmēnāni wæætē tōmengā ingante bæi ongoncæ cæyönāni tōmengā do aamō cæte gocan-

40 Ayæ Eedotadēē wadæ godīnque Oododānō æmæmāa ocæ emænte taodīnque tōmengā Wäo wēēnēñedē waodāni inānite æpænē nānō guidōniñōmō adoyōmō gote ongongā ingantapa.

41 Ayæ tōmengā māniñōmō ongōñedē waodāni nanguī īnāni tōmengā weca goto pōnīnque ānānitapa.

—Ate ēñencæmīnīmpa, ante Wäo wodi cōwē bamōnengæ cædāmai ingā incæte tōmengā māningā Itota ingantedō ante nānō angainō tōmānō nāwangā ante angantapa, ante apænedānitapa.

42 Ayæ māniñōmō ongōnīnque waodāni nanguī īnāni Itota ingante wede pōnēnāni bagadānīmpa.

11

Datado wængāīmpa

1 Māniñedē wacā onguīñængā tōmengā emōwo Datado wēnæ wēnæ bādīnque oñōnongāīmpa. Māadiya tōnō Māadota tōmengā tōniñada nāna quēwēñōmō tōmengā adoyōmō Betānia īñōmō quēwēnongāīmpa. 2 Īngā

Māadiya guiquēnē ayæ ate uguī wapæ ænte Awēnē Itota ingante ōni pædīnque nāmā ocaguī inte tōmengā

önöwa amimö cæquiringä adocä
Mäadiya iñongä tömengä
töniñacä Datado ñöwo wënæ
wënæ bacä inongäimpa.

³ Iñique Datado töniñada
iñömö, Itota ingante aa pebi
pongæ, äna eñente wacä gote,

—Awënë eñëmi, Bitö nē
waadecä iñömö wënæ wënæ
ingampa cæbii, ante änapa,
ante apænecantapa.

⁴ Mäninö nana änö ante
apænecä eñëninque Itota,

—Mäninö wënæ wënæ
inte nänö wædö iñömö wii
wængui impa. Wæætē

waodäni, Wængongui ñäo
apäite emönongä ingampa,
ante acädänimpa. Ayæ botö
imote, Bitö Wængongui Wëmi
adobai ñäo apäite emönömi
imipa, ante apænecädänimpa,
ante mäningä wënæ wënæ
ingampa, angantapa.

⁵ Mäadota tönö tömengä
töniñacä Mäadiya nana
caya inate ayæ Datado in-
gante Itota tömënäni inänite
waadete pönënongäimpa.

⁶ Datado wënæ wënæ
ingampa, ante apænecä
eñengä incæte Itota nänö
ongöñömö adoyömö meönaa
ayæ ongongantapa. ⁷Tömengä
ayæ ate tömengä emiñænäni
inänite,

—Ægodödäni, wæætē Ood-
eabæ mönö gocäimpa.

⁸ Äñongä tömënäni wæætē
tömengä ingante,

—Awënë nē Odömömi imi,
wantæyö intapa oodeoidi
bitö imite dicaca tacacæ
cädäni incæte bitö ñöwo
wæætē, Mäniñömö goquimo,
ämitawo.

⁹ Ante änäni Itota wæætē,

—Iñæmpa nænque wii
tömää itædē apäitawo. Itædē
nē gocä mönö nænque in-
guipoga apäicä ate beyæ
tëwadämaï gocampa. Botö
iñömö itædē gocä bai adobai
miiimo botö quëwenganca botö
cæquënönö iñque cæquinque
gobopa. ¹⁰ Woyowotæ nē
gocä bai guiquënē tömengä
wæætē ñäo dæ ä beyæ tēwate
bai gocampa, angacäimpa.

¹¹ Mäninö angä ate tömengä
godömenque tömënäni inänite,

—Mönö æmigo Datado
iñömö mö ñongä. Botö
ñöwo tömengä weca gote,
Ñäni ömæmöe, ämo ñäni
ömæmonguingä, ante
apænecantapa.

¹² Tömengä emiñænäni
wæætē tömengä ingante,

—Awënë Itota, tömengä mö
ñongä iñique edæ gancæ
baquiringä, apænedänitapa.

¹³ Itota Datado nänö
æmæwo wænimämo ante
apænecä incæte tömengä
emiñænäni guiquënē, Datado
önonque mö ñongampa, ante
Itota apænecampa, ante
pönënonänimpa. ¹⁴ Mänömaï
beyæ Itota tömënäni inänite,

—Datado æmæwo wængäimpa,
ante edonque pönii apænecantapa.

¹⁵ Minitö pönencæminimpa,
ante botö, Tömengä wæncæ
cæyongä botö tömengä weca
ongönämaï intabopa, ante
minitö beyæ ante tobopa.
Ægodödäni, tömengä weca
mönö gocäimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ Tömato Äancadënaque
näni änongä iñömö Itota
emiñænäni wadäni inänite,

—Ægodöedäni, äninque, Tömengä tönö godongämæ wæncæte ante tömengä miñæ gocæimpa, angacäimpa.

Itota mönō ömæmonguïmämo mönō mü quëwenguïmämo ante nē pönongä ingampa

¹⁷ Ayæ Itota ponte ëñëñongä, Datado baö tömënäni näni wodintatodë meönaa go meönaa do daga wënanitapa, ante apænedäni ëñengacäimpa.

¹⁸ Betänia iñömö näni taadö godö Eedotadëë näni quëwëñömö godö eyequei inönimpa. Mänü taadö wodo tedete quidömetodo ganca inönimpa.

¹⁹ Oodeoidi nanguï inäni iñömö Mäadota tönö Mäadiya weca pöninque, Minatö tönüñacä wængä ate wæwëmïna incæte piyænë cæte quëwencæminaimpa, ante waadete apænecæte ante pönänitapa.

²⁰ Itota oo pönï pongampa, ante änäni ëñëninque Mäadota tömengä ingante bee tencæte ante gocantapa. Mäadiya guiquënë oncönë ee ongongantapa.

²¹ Mäadota Itota weca pöninque tömengä ingante,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö tönüñacä wü wæncædongäimpa. ²² Tömengä æmæwo wængä incæte bitö ñöwo Wængonguï ingante quiëmë ante apænebi tömengä pönö cæcä ænguïmi ïmipa, ante botö ëñëmopa, ante apænecantapa.

²³ Angä ëñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö tönüñacä wodi ñäni ömæmonguingä.

²⁴ Ante apænecä ëñëninque Mäadota wæætë,

—Ao, inguipoga iinque bayedë mönö ñäni ömæmöñedë tömengä do wængaingä incæte ñäni ömæmoncæcäimpa, ante botö do ëñëmopa, angantapa.

²⁵ Itota tömengä ingante äninque,

—Botö nē ñäni ömæmonguïmo inömo inte cæbo beyænque mïnitö ñäni ömæmoncæminimpa.

Mïni wantæpiyæ quëwenguinque ante nē Quëwëmo inömo ïmopa. Botö ïmote nē wede pönengä iñömö do wængä incæte ayæ ate wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

²⁶ Ayæ nē mü quëwengä inte botö ïmote wede pönengä iñömö tömengä cöwë wænämäi quëwencæcäimpa. Bitö mäninö ante pönëmitawo.

²⁷ Angä ëñëninque Mäadota tömengä ingante,

—Awënë Itota Ao ämopa, ante apænecantapa. Bitö mönitö Codito inömi ïmipa, ante pönëmopa. Wængonguï Wëmi inömi inte bitö iñömö edæ, Inguipoga nē Ponguingä, ante näni angäimi ïmipa, ante pönëmopa, ante apænecantapa.

Itota Datado wodintatodë gote wæcä

²⁸ Mänömaï ante apænedinque Mäadota ocæ ëmænte gote Mäadiya ingante aa pecä pongä ate Mäadota tömengä ingante awëmö äninque,

—Mönö nē Odömongä do pöninque bitö ïmite aa pecampa.

29 Angä eñëninque Mäadiya
 quingæ ængæ gantite
 tömengä weca gocan-
 tapa. 30 Itota Betänia
 iñömö ayæ guidämaï
 inongäimpa. Mäadota tömengä
 ingante nänö bee tēniñömö
 tömengä adoyömö ayæ a
 ongönongäimpa. 31 Oodeoidi
 Mäadiya tönö oncönē
 godongämæ ongöninque,
 Tömengä piyænē cæcæcäimpa,
 ante tæcæ waadete apæneyönäre
 tömengä quingæ ængæ gan-
 tidinque taocä adinque
 tömēnāni, Tömengä Datado
 wodi nänö wodintatodē
 wæcæte ante gocampa, ante
 pönente tömengä ingante tee
 empote godänitapa.

32 Itota nänö ongöñömö
 pöninque Mäadiya tömengä in-
 gante adinque tömengä önöwa
 ædæ wæænte apænedinque,
 —Awënë Itota, bitö
 mönitö weca ongömi
 bai botö tönñacä wii
 wæncædongäimpa, ante
 wæcantapa.

33 Mäadiya mänömaï
 wæyongä oodeoidi tömengä
 tönö godongämæ nē pönināni
 adobai wædāni adinque
 Itota wæwente entawëninque
 wæcantapa. 34 Ayæ,

—Datado wodi baö
 æyömönö da wëminitawo,
 Angä eñëninque tömēnāni,
 —Awënë Itota, pö ae.

35 Ante äñönāni Itota Ca
 wæcantapa. 36 Tömengä
 mänömaï wæcä adinque
 oodeoidi,

—Aedāni, tömengä Datado
 wodi ingante nö waadete
 pönengä ingantapa.

37 Ante tedeyönāni pan-
 cadāniya,
 —Tömengä iñæmpa nē
 babetamongä awinca wi
 æmonte bai cædingä inte
 adocä Datado wodi in-
 gante cæcä bai tömengä
 wii wæncædongäimpa, ante
 wægadänimpa.

*Datado nänö ñāni
 ömæmömämo*

38 Itota wæætē wæwente
 entawëninque Datado wod-
 intatodē pongacäimpa.
 Tömengä wodido ontatodē i
 iñonte dicabo ñænængade da
 pæñæ pönö tee mönodāni.
 39 Adinque Itota,

—Dicabo da tæ ñæedāni,
 äñongä Datado wodi tönñacä
 Mäadota wæætē,

—Awënë Itota, eñëmi.
 Mëönaa go mëönaa tömengä
 wodido öñöningue tömengä
 wodi do öö wadingä
 ingampa.

40 Ante wææ angä
 eñëninque Itota,

—Bitö wede pönëmi iñinque
 edæ Wængongui æbänö ñäö
 apäite ëmönongä inte cæcäa,
 ante bitö acæbiimpa, ante bitö
 imite wii antawo, angacäimpa.

41 Iñinque tömēnāni dicabo
 tæ ñænānitapa. Ayæ Itota
 æmö adinque,

—Mæmpo botö apænedinö
 ante do eñëmitapa, ante
 adinque botö bitö imite waa
 ate pönëninque apænebopa.

42 Botö apænedö ante
 æyedëmē apænebo incæ
 bitö cöwē eñëmipa, ante
 botö do eñëmopa. Wæætē
 edæ waodāni botö weca
 godongämæ gongæñāni

beyæ ante botö mäninö
ante apænetabopa. Bitö
botö imote da pönömi
pontabopa, ante tömënäni
pönencædänimpa, ante
apænetabopa.

⁴³ Mänömainö ante
Wængongui ingante apænedinque
Itota,

—Datado ta pöe, ante yedæ
aa pecantapa.

⁴⁴ Nē wæningä iñömö edæ
do ta pongantapa. Tömengä
önompo weocoo inte nāni
wīni wīni cædincoo ayæ
empodisque önöwa nāni wīni
wīni cædincoo ayæ ewadinque
tömengä awinca weocoo nāni
ñāne cæmönincoo ayæ emongä
inte ta pongä adinque Itota
tömënäni inänite,

—Mänincoo ñi cæmini gocæe,
angacäimpa.

*Itota ingante bæi ongonte
cængæimpa, ante tedewënäni
(Mäateo 26.1-5; Mäadoco
14.1-2; Odoca 22.1-2)*

⁴⁵ Mänömai beyæ oodeoidi
nangui inäni Mäadiya weca
ëñacæ nē pönināni inte
iināni iñömö Itota mänömai
cæcä adinque tömengä
ingante wede pönënāni
bagadänimpa. ⁴⁶ Pancadäniya
guiquënë Paditeoidi weca
godinque, Itota quinä cæcää,
ante adodö angadänimpa.

⁴⁷ İninque Wængongui
qui, ante nē godönāni
ñænænāni tönö Paditeoidi
iñömö wæætē tömënāni
ömæ nāni Apænte Äincabo
tömänāni inänite, Mönö
godongämæ apæncæimpa,
ante adoyömö pödäni, ante

añönāni pönāni adinque
tömënāni,

—İngä iñömö, Acædänimpa,
ante nangui bamönengæ
cæcä ingä. Mönö quinä
cæquimö. ⁴⁸ Ante wædinque
mönö tömengä ingante,

Bitö mänömai godömenque
cædämai incæbiimpa, ante wii
wææ ämö İninque waodäni
tömänāni tömengä ingante
pönëmainänipa. Tömengä

ingante pönënāni İninque,
Itota oodeoidi Awënë bacæte
ante cæcampa, ante pönente
wædinque odömänoidi incæ
edæ wææ cæbainänipa.

İninque tömënāni pöninque
mönö tæiyæ waëmö oncö wo
ëwëmainänipa. Ayæ mönö
ömæ iñömö mönö quëwencabo
incæ nämä nē ämö iñömonte
tömënāni pö ö ænte bai
cædinque tömënānique nē
änāni babainänipa, änänitapa.

⁴⁹ Tömënāni weca ado-
canque Caiapato manii
wadepo, Wængongui qui, ante
nē godongä ñænængä pönii
inongä inte tömengä iñömö,

—Minitö tömänö ante
ëñënämai iminipa töö,
apæncantapa. ⁵⁰ Mönö

ömæ quëwencabo wii
tömämö wængæimpa,
ante wæætē tömëmö
beyæ ante adocanque
onguiñængä wængä İninque
godömenque waa imaimpa,
ante minitö ëñënämai imini
inte tedewëmini awädö.

⁵¹ Mänömainö ante
apænedinque Caiapato
mä nänö pönënonque ante
wii angacäimpa. Wæætē
tömengä manii wadepo
iñönte, Wængongui qui,

ante nē godongä ñænængä pōni inongä inte Wængongui beyæ apænedinque, Itota iñömö oodeoidi beyæ ante wæncæcäimpa, ante apænegacäimpa. ⁵² Ayæ wii Oodeabæ quëwënänique beyæ ante wænguingä. Wæætë, Wængongui wënäni wayömö wayömö pangote godinäni inte adodänique badinque adoyömö godongämæ poncädänimpa, ante tömengä wæncæcäimpa. ⁵³ Caiapato mäninö ante nänö äniönæ iñonte täno godongämæ pönëninque oodeoidi ömæ nani Apænte Äincabo iñömö, Æbänö cæte Itota ingante wænömö wænguingää, ante cöwë tedewënönänimpa.

⁵⁴ Mänömaï beyæ Itota ayæ oodeoidi weca wii edonque gocä inongäimpa. Wæætë wadæ godinque tömengä önömæca eyequei Epadaimë nani äñömö godinque mäniñömö tömengä ëmiñænäni tönö ongönongäimpa.

⁵⁵ Wodo pänta gogaiönæ, ante Patowa nani cæönæ oo pōni inönimpa. Mäniñedë Oodeabæ wayömö wayömö quëwënäni nanguï inäni Eedotadëë quëwëñömö pō æidinqe tömënäni Patowa nani ææmæ ayæ cädämaï iñedë dodäni angai bai cædinque, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö mënongate bai waëmö bacäimpa, ante nämä incæ äacæte ante cædinque æi gogadänimpa. ⁵⁶ Adodäni Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pō guidinque

adiyæ gongæninque, Itota æyömönö ingää, ante pönente gomö adinque nämäneque godongämæ apænedinque, —Mäningä iñömö ææmæ beyæ ante edæ pönämaï ingantawo. Æbänö ante pönëminii, ante apænedönänimpa.

⁵⁷ Wængongui qui, ante godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi wæætë waodäni inänite wææ änönänimpa. Æcänö Itota nänö a ongönömö ante nē ëñengä iñömö tömengä mönitö imönite angä ëñëninque mönitö wæætë Itota ingante yao ongonte æmäimönipa, ante do wææ änönänimpa.

12

Awënë Itota önöwa ogui wapæ gao cæwacampa
(Mäateo 26.6-13; Mäadoco 14.3-9)

1 Önompo æmæmpoque go adoönæque ate Patowa nani ämæ bacæ cæyedë Itota Betänia iñömö pongantapa. Itota do angä ate nē ñäni ömæmöningä Datado iñömö tömengä adoyömö Betänia quëwënongäimpa. ² Itota pongä adinque waodäni mäniñömö quëwënäni, Itota ingante waa amönipa, ante tömengä beyæ ææmæ cægadänimpa. Wadäni tönö Datado adobai Itota tönö godongämæ tæ contate cæñönänite Mäadota iñömö tömënäni inänite cængui godongä cænänitapa. ³ Ayæ Mäadiya iñömö mëedio ditodoganca nani ogui wapæ öni pæquimæ näadodopæ nänö

nanguĩ godonte ænimæ incæ ænte mämö Itota önöwa gao cæwadinque tömengä ocagui inte amimö cæcä ininque oncönë tömancönë ogui waacönë ingatimpa. ⁴ Itota miñæ në gocä adocanque Codaa Icadote nani änongå iñömö edæ, Itota ingante æncæðänimpa, ante odömonte në godonguingä inte ñöwo wææ apænecantapa.

⁵ – Ìimæ nänö ogui wapæ quĩnante ömæpodäni beyæ ante godonte ænämaĩ ingantawo. Ìñæmpa waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deenadiota nänö ænimpota beyæ mänimæ godonte ænimæ ìmæmpa, ante wæcantapa.

⁶ Tömengä dicæ ömæpodäni beyæ ante pönëninque mänömainö ante apænecantawo. Wæætë tömengä në awëmö ænongä inte mäninö ante apænecantapa. Tömënäni da wente æintaa næænongä inte tömengä iñömö, Tömënäni da wëninta incæ pancataa botö qui bacæimpa, ante awëmö ænongä inte mänömaĩ apænecantapa. ⁷ Itota wæætë tömengä ingante,

– Onquiyængä ingante piĩnte änewënämaĩ incæbiimpa. Mänimæ botö daga wenguionæ ante manguënegä inte tömengä botö baö nani daga wenguinque ante eyepæ iñonte öni paacantapa. ⁸ Ömæpodäni cöwë minitö weca quëwënäni inänipa. Botö guiquënë wii cöwë minitö

weca quëwëmo ìmopa, ante apænegacäimpa.

Datado ingante wænongæimpa, ante tedewënäni

⁹ Itota Betänia ponte ongongampa, ante apænedäni ëñëninque oodeoidi nanguĩ inäni tömengä weca pönäni incæte wii tömengä beyænque pönänintapa. Wæætë adobaĩ Datado ingante angä në ñäni ömæmöningä ingante acæte ante pongadänimpa. ¹⁰ Mänömaĩ beyæ Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni iñömö, Æbänö cæte Datado ingante adobaĩ wænömö wænguingä, ante godongämæ tedewënanitapa.

¹¹ Ìñæmpa oodeoidi nanguĩ inäni, Datado beyæ mönitö ìmönite ëmö cæte Itota ingante pönëninque tömengä gämænö godänipa, ante wægadänimpa.

Itota Eedotadëe iñömö pongä

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40)

¹² Ìimö ate, Eedotadëe iñömö poncæte ante Itota idömæ pongampa, ante apænedäni ëñëninque ææmæ beyæ ante tæiyænäni pöninäni iñömö, ¹³ yæðemæmäa wangö tate mäo bee tente taodinqe yedæ aa pedinqe,

– Möni quëwenguinque ante, Badogaa, ante tomönipa. Bitö Awënë Wængongui ëmowo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Bitö idægoidi

Awënë inömi inte bitö to-
quinque ingæimpa.

14 Ante yedæ añönäni
Itota iñömö bodo wengä ate
æninque tömengäa æi contate
pongantapa. Wëenëñedë

Wængongui beyæ iimaï ante
näni yewæmonte angainö bai
iinique cædinque pongantapa.

15 "Tiöno iñömö quëwëmini
iñömö edæ guiñënamäi
iedäni.

Minitö Awënë Odeye ñowo
minitö weca pongä
aedäni. Edæ bodo
wengäa æi contate
pongampa,"

ante yewæmongadänimpa.

16 Tömëñäni dodäni näni
angai bai cædinque Itota
ingante bee tencæ taodäni
adinque Itota nänö në
ëmiñænäni iñömö, Æbänö
cädänii, ante mäniñedë
ëñënamäi inte wædönänimpa.
Wæætë edæ Itota Wængongui
ñäö ëmöñömö ocæ ëmænte
gocä adinque tömengä
ëmiñænäni mäniñedë
ate edæ, Itota ingante
waodäni ñowo näni cædonö
ante dodäni wëenëñedë
yewæmongadänimpa, ante
pönente wædönänimpa.

17 Datado wodi ontatodë
ongöñongante Itota, Ta pöe,
ante aa pecä ëñëninque
në wæningä incæ ñäni
ömæmöninque ta pongä ad-
inque Itota weca godongämæ
ongöninäni nanguï inäni
iñömö, Itota mänömaï
cæcä atamönipa, ante gode
ä gode ä cædönänimpa.

18 Iinique edæ, Itota mänömaï
bamönengæ cæcampa, ante
apænëdäni ëñente beyænque

waodäni tæiyænäni Itota
weca bee tencæ pönänitapa.
19 Mänömaï beyæ Paditeoidi
iñömö nämanque godongämæ
tedewëñänitapa.

—Waadäni tömänäni æbänö
tömengä miñæ tee empo
godäni ante aedäni. Mänii
beyæ ante, Mönö cædinö
wii eyepæ impa, ante ad-
inque, Mönö æbänö cæte
godömenque cæquimöö, ante
wægadänimpa.

Guidiegoidi pancadäniya
Itota ingante diqui minäni

20 Eedotadëe iñömö
tömëñäni ææmæ cæyedë
Wængongui ingante waa
ate apænecæte ante në
pönäni pancadäniya iñömö
guidiegoidi inönänimpa.

21 Mäninäni iñömö Pedipe
weca pöninque edæ,

—Awënë, ëñëmi. Mönitö
Itota ingante ainëmönipa,
ante änänitapa. Mäningä
Pedipe iñömö Betaida
quëwëñömö Gadideabæ
quëwente pongä inongäimpa.

22 Tömengä iñömö Æntade
weca gote tömengä ingante
guidiegoidi näni äninö ante
apænecä ate tömëna wæætë
Itota weca guëa godinque
tömengä ingante añöna,
23 Itota wæætë,

—Wængongui nänö cæönæ
do ba ininque tömengä pönö
cæcä beyænque botö Waobo
ëñagaïmo iñömö ñäö apäite
ëmoncæboimpa. 24 Minitö
iminite näwangä ämopa.
Tömëmö onguipo quiyadimö
incæ yabæque ñömäadamäi
i bai ædö cæte tä bocate
pædinque tömëmö nanguï

pöni imonguii. Wæætē tōmēmō yabæque ñōmäate ate tā bocate pædinque nangui pöni imompa. Botō adobaī wænguēnēmo imopa. Botō wīi wæmo bai ædō cæte waodāni tæiyænāni botō quīnāni baquīnāni. ²⁵ Nē, Nāmanque pōnente quēwēmote, ante pōnengā iñōmō edæ tōmengā nānō quēwenguīmāmo incæ wo ēwente bacæcāimpa. Inguipoga quēwēñedē nē, Wīi nāmanque pōnente quēwēmote, ante pōnengā guiquēnē tōmengā nānō wantæpiyæ quēwenguīnō ante do ēadingā inte tōmengā nānō wænāmaī quēwenguīnque gocæcāimpa. ²⁶ Æcānō botō imote nē cæda ina tōmengā iñōmō edæ botō imote tee empo goquēnengā ingampa. Ayæ æyōmōnō botō quēwēmō botō imote nē cædongā adoyōmō quēwencæcāimpa. Botō Mæmpo iñōmō botō imote nē cædongā ingante waa acæcāimpa, ante Itota apænecāimpa.

Itota, Botō wæncæboimpa, ante apænecā

²⁷ Ayæ godōmenque apænedinque Itota iūmaī apænecantapa. “Botō guīñēmāmo entawēnīnque wæbo inte quīnō anguīmoo. ‘Botō Mæmpo ēñēmi, ānīnque, Botō nantate wæwenguīōnæ oo pōni ba incæte bitō pōnō ō æmi ate wæwēnāmaī bacæboimpa,’ ante botō wīi mænōmainō ante ancæboimpa. Edæ botō wæwenguīnō beyæ ante pontabopa. ²⁸ Mæmpo,

Bitō æbānō ñāō apāite ēmōmi imii, ante odōmōmi acædānimpa,” angantapa.

Åñongā ōönædē inō tedepāmo apænedinque, “Botō æbānō ñāō apāite ēmōmo imopa, ante do odōmontabopa. Ayæ wæætē adodō cæcæboimpa,” ante apænecā ēñēnānitapa.

²⁹ Māniñōmō godongāmæ ongōnāni nangui ināni iñōmō mānimāmo ēñēnīnque edæ, Detæbo tæi tēmāmo bai impa, ante wædānitapa. Wādāni guiquēnē,

—Anquedo iñōmō tōmengā ingante apænecantapa, ante ānānitapa.

³⁰ Itota iñōmō wæætē,

—Mānimāmo wīi botō beyæ ante apænecampa. Wæætē mīnitō beyæ ante apænecampa. ³¹ Nōwoyedē Wængongui inguipoga quēwēnāni inānite apænte nānō panguīnō iñōmō edæ oo baquīnō anguēnē. Inguipogaque quēwēnāni awēnē iñongante wēnæ ingante Wængongui ñōwoyedē, Gobāwe, angā gocæcāimpa.

³² Botō imote awāa timpodinque ængæ gantidēnāni wægōmo ate botō waodāni tōmānāni inānite, Mīnitō botō weca poncæminimpa, ante aa pecæboimpa, ante Itota apænecantapa.

³³ Mānōmainō ante apænedinque tōmengā, Æbānō wænguīmoo, ante ēñencædānimpa, ante apænecantapa. ³⁴ Ēñēnīnque māniñōmō ongōnāni nangui ināni,

—Mönitö iñæmpa, Mönö Codito cōwē ee ongoncæcäimpa, ante dodäni nāni wææ angainö ante yewæmonte ongompa, ante eñentamönipa. Incæte bitö iñömö nāmanque äninque, Botö Waobo eñagaimo iñömote botö imote awäa timpodique gö cædäni wægonguimo imopa, ante ædö cæte ämii. Äninque, Ìngä Waocä nē eñagaingä iñæmpa ee ongönämaï wænte goquingää.

³⁵ Ante wæyönäni Itota tömënäni inänite,

—Botö, Waodäni mimönē ñäö bai entawëninque quëwencædänimpa, ante pontabopa. Wædænque ayæ iñö botö minitö weca quëwëninque minitö iminite odömonte apænebopa. Mönitö taadö wëmö badämaï ingæimpa, ante minitö taadö ayæ ñäö iñedē goedäni. Edæ wëmö iñömö nē gocä iñömö tömengä edæ, Ædönö goboo, ante eñënämaï ingampa.

³⁶ Botö ñäö bai emönömo imopa. Näö iñömö nē cægömöni incæmönimpa, ante bacæte ante cædique minitö iñömö botö minitö weca ayæ ongöñömote botö imote pönëedäni ämopa, angantapa.

Tömengä iinque apænete ate wadæ godinque wë womonte ongongacäimpa.

Oodeoidi Itota ingante iïmaï cæte pönënämaï inänipa

³⁷ Itota oodeoidi weca nangui bamönengæ cæte odömongä incæte tömënäni ayæ tömengä ingante pönënämaï inänitapa. ³⁸Wægongui

beyæ nē apænecä Itaiya wodi iïmaï ante do nänö angainö bai iinque baquinque tömënäni mänömaï cædönänimpa.

“Awënë Wægongui eñëmi. Mönitö apænemöni tömënäni nāni eñënö ante edæ æcänö eñente pönengää. Iñæmpa nē pönengä iñömö edæ dæ angä awædö.

Ayæ Awënë Wægongui nänö tæï piñænte cægainö ante æcänö ada iñömö edæ dæ angampa.”

³⁹ Iinque tömënäni ædö cæte pönenguinänii, ante Itaiya wodi edæ wayömö yewæmöninque, Wægongui iïmainö ante cæcä beyæ pönënäni inänipa, ante yewæmongacäimpa.

⁴⁰ “Tömënäni botö gämænö ocæ emænte pönäni bai botö wæætē, Waa bacæminimpa, ante godö cæcædömoimpa.

Incæte mänömaï cædämaï incæboimpa, ante Wægongui iïmaï cægacäimpa.

Tömengä godö cæcä beyænque waodäni babetamönäni bai adämaï bagadänimpa.

Adobai mimönē nāni pönënö ömædē badinque eñënämaï bagadänimpa.

Edæ, Tömënäni nāni adinö ante eñënämaï incædänimpa, ante cædique

ayæ edæ, Tömënäni nāni eñënö ante eñënämaï incædänimpa,” ante wææ cægacäimpa.

ante Itaiya wodi yewæm ongacæm inque botö iñömö ingui-
 41 Itaiya wodi Itota nänö ñäö poga quëwënäni weca ñäö bai
 ëmömämo æbänö ingui, ante inömo inte pontabopa.”
 do ate bai ingaingä inte edæ
 Itota ingantedö ante mäninö
 ante doyedë angacæmpa.

42 Nöwo guiquënë ood-
 eoidi awënëidi tæiyænäni
 Itota ingante pönënanimpa.
 Incæte Paditeoidi beyæ
 guiñänäni inte, Mönö
 odömöincönë go guiyömönite
 tömënäni mönitö imönite
 wii tatodoncædänimpa,
 ante wææ cædinque
 tömënäni në pönënanäni incæ
 waodäni ëñëñönäni pæ
 wëenete tededämaï inänimpa.
 43 Edæ mäninäni, Waodäni
 mönitö imönite waa ate
 apænecædänimpa, ante
 nanguï aïnente wædäni
 inönänimpa. Adodäni,
 Wængongui mönitö imönite
 waa ate apænecæcäimpa,
 ante pönömenque aïnente
 wædäni inönänimpa.

*Itota nänö änö beyænque
 waodäni apænte wæccædänimpa*

44 Itota yedæ äninque aa
 pecantapa. “Botö imote në
 pönengä iñömö wii botö
 adoboque imote pönëngä
 ingampa. Wæætë edæ botö
 imote në da pönongaingä
 ingante tömengä adobai
 pönengä inongäimpa. 45 Adocä
 botö imote në acä iñömö
 tömengä botö imote në da
 pönongaingä ingante adobai
 acä ingampa. 46 Botö
 imote në wede pönënanäni
 iñönäni adocanque incæ
 wëmö iñömö wii godömenque
 ee ongoncæcäimpa, ante

47 “Waocä botö änö
 ëñëninque wii ëñente cæcä
 ingä incæte botö tömengä
 ingante apænte änämaï
 imopa. Edæ botö wii in-
 guipoga quëwënäni inänite
 apænecæte ante pontabopa.
 Wæætë inguipoga quëwënäni
 inänite æmo beyænque
 quëwencæminimpa, ante
 pontabopa cæminii. 48 Botö
 imote në Baa angä iñömö
 tömengä botö änönö ante,
 Dicæ pönëmogaa, angä
 iñongante tömengä ingante
 në apænte änö incæ edæ
 mæ ongompa. Inguipoga
 iinque baquïönæ iñonte
 botö äninö incæ në apænte
 anguingä bai ba iinque
 mäningä ingante, Bitö pante
 wæquinque Baa angabi-
 impa, ante bai apænete
 ingæimpa. 49 Edæ botö
 wii nämanque pönëninque
 apæneta bopa. Wæætë, Botö
 quïnö apænequimoo, ante,
 Æbänö ante apænequimoo,
 ante botö Mæmpo botö
 imote në da pönongaingä
 iñömö tömengä botö imote
 wææ angä ëñëninque
 apæneta bopa. 50 Tömengä
 nänö wææ angainö ëñente
 cæbo beyænque minitö
 wantæpiyæ cöwë quëwencæminimpa
 ante do ëñëmopa. Iinque
 botö Mæmpo botö imote
 nänö angainö ante botö
 adodö ante apæneta bopa,”
 ante Itota mäniñedë iinque
 apænecæcäimpa.

13

*Itota incæ tömengä
ëmiñænäni önöwa mënöwacä*

¹ Patowa näni ämæ
wantæyö bacæimpa, ante
näni cæyedë Itota iñömö,
Botö inguipoga quëwente
ëmö cæte botö Mæmpo
weca ocæ ëmænte æi go-
quïönæ do bacæimpa,
ante do ëñëngäimpa.
Itota ingante pönënanäni
në inguipoga quëwënanäni
iñönänite tömengä tömënanäni
inänite waadete pönëningue
ñöwoyedë, Botö æbänö nanguï
waadete pönëmo imoo, ante
odömongäimpa.

² Gäwadecæ bayö Itota
tömengä ëmiñænäni tönö
godongämæ cæñönäni wënæ
awënë cæcä beyænque
Timönö wengä Codaa Ica-
diote iñömö, Itota ingante
odömonte godoncæboimpa,
ante pönengä inongäimpa.

³ Itota iñömö, Quincoomë
ongoncoo incæ Wængonguï
pönö cæcä beyænque botö
tömancoo awënë badingue
nämä tæi piñænte në ämo
imopa, ante ëñëngäimpa.
Ayæ edæ Wængonguï weca
quëwente wææ pönimo inte
botö Wængonguï weca ocæ
ëmænte goquïmo imopa, ante
do ëñëngäimpa. ⁴ Mäninö
ante ëñëngä incæ tömengä
iingue cænte ate ængæ gan-
tidingue yabæcoo gä tadon-
gadingue wadæ caaincoo
æningue önoncadeyæ inö
goti padengantapa. ⁵ Ayæ
ate æpæ mënongaquintadë
pe ñiñæningue tömengä
ëmiñænäni tömännäni önöwa

mënöwadingue wadæ caain-
coo goti padëincoo inte wadæ
cæwacæ tæcæ cæcantapa.

⁶ Mänömaï cædingue
tömengä Timönö Pegodo
weca pongä adingue adocä
iñömö tömengä ingante,
—Bitö botö Awënë imi
incæte botö önöwa mënöwacæ
pömitawo.

⁷ Ante äñongä Itota wæætë,
—Ñöwoque botö æbänö
cæboo, ante ëñënamäi imipa.
Incæte ayæ ate ëñencæbiimpa.

⁸ Angä ëñëningue Pegodo,
—Botö önöwa cöwë
mënöwadämaï incæbiimpa,
ante Baa ämopa cæbii.

Ante äñongä Itota godömenque,
—Botö bitö önöwa mënöwadämaï
imo bai bitö wii botö quïmi
imaïmipa, ante angantapa.

⁹ Mäninö angä ëñëningue
Timönö Pegodo wæætë,
—Awënë, Mänömaï i
iingue bitö wii botö
önöwaque mënöwaquïmi.
Wæætë botö önompo adobaï
mënompodingue botö ocabo
mënoncae.

¹⁰ Ante äñongä Itota
wæætë,
—Æpæ në äadingä iñömö
tömengä baö ëñayö tömäñö
waëmö impa. Iingue
tömengä önöwaque nämanque
mënöwacä inte eyepæ impa.
Minitö do mïmö mënongate
waëmö entawënomïni
imïnipa. Incæte wii tömämïni
waëmö entawëmïni imïnipa,
angantapa.

¹¹ Edæ, Æcänö botö imote
në odömonte godonguingä
ingäa, ante tömengä do
ëñëngäimpa. Mänömaï
beyæ tömengä, “Minitö wii

tömämīni do mēnongate
wæmō entawēnōmīni
īmīnīpa,” angantapa.

12 Ayæ tōmēnāni ōnōwa
īnque mēnōwadinque tōmengā
yabæcoo wēñadinque tōmengā
adodō gote tæ contadinque
tōmēnāni īnānite,

—Botō mǎnōmaī cædinque
mīnitō beyæ ante quīnō
cæboo, ante ēñēmīnitawo, ante
ānīnque Itota godōmenque,
13 Mīnitō botō īmote, Nē
Odōmōmi īmīpa, ānīnque ayæ
adobaī, Awēnē īmīpa, āmīni
īmīnīpa. Edæ botō mīnitō
Awēnē īnōmo īnīnque mīnitō
mǎnōmaīnō ante nāwangā
ante āmīnīpa. 14 Botō īñōmō
mīnitō Awēnē īnōmo inte
nē mīnitō īmīnite Odōmōmo
īmo incæ mīnitō ōnōwa
do mēnōwabo amīnīpa.
īnīnque botō mǎnōmaī
mēnōwabo baī mīnitō adobaī
wacā ōnōwa wacā ōnōwa
mēnōwaquēnēmīni īmīnīpa.
15 Botō cæbo baī mīnitō
adobaī cæcæmīnīpa, ante
cædinque botō mīnitō beyæ
ante cæbo aedāni. 16 Mīnitō
īmīnite nāwangā āmōpa.
Awēnē ñænængā īnongā
īñongante tōmengā ingante nē
cæcā īñōmō wīī godōmenque
ñænængā ingampa. Awēnē
nē da godongā ñænængā
īñongā tōmengā nānō nē
da godōningā wæætē wīī
godōmenque ñænængā
ingampa. 17 Mīnitō ñōwo
mǎnīnō ante ēñēnīmīni inte
edæ ado ante cæmīni īnīnque
mīni toquinque bacæimpa,
ante Itota apænecantapa.

18 Ayæ apænedinque,
“Botō wīī tōmāmīni beyæ

antabopa. Botō apænte
ænināni ædānidō īnānīi,
ante botō nē ēñēmo īmōpa.
Wængonguī angā ēñente nāni
yewæmongainō baī īnque
bacæimpa, ante īmaī bacæ
cæpa. ‘Botō tōnō godongāmæ
nē cængongā īñōmō botō
īmote nē pīinte cæcā bacan-
tapa.’ 19 Mǎnōmaī ba adīnque
edæ mīnitō botō īmotedō
ante apænedinque, Tōmengā
mōnō Cōdīto īnongā ingampa,
ante pōnencæmīnīpa, ante
cædinque botō ñōwo ayæ
badāmaī īñedē mīnitō īmīnite
āmōpa. 20 Mīnitō īmīnite
nāwangā āmōpa. Æcāmenque
botō nē da godongaingā
ingante æna tōmengā īñōmō
edæ botō īmote adobaī ængā
ingampa. Ayæ æcāmenque
botō īmote æna tōmengā
īñōmō botō īmote nē da
pōnongaingā ingante ængā
ingampa cæmīnīi,” ante Itota
apænecacāimpa.

*Itota ingante Cōdaa nē
godonguingā ingampa, ante
(Māateo 26.20-25; Māadoco
14.17-21; Odoca 22.21-23)*

21 Mǎnīnō angā ate
Itota īñōmō tōmengā nānō
wæwēmāmo entawēnīnque
wæcā inte, Nāwangā ante
apænebo ēñēedāni. Mīni
cabo incæ adocanque,
Æncædānīpa, ante botō
īmote odōmonte pædæ
godonguingā ingampa.

22 Ante apænecā wædinque
tōmengā emīñænāni, Æcānō
ingante apænecāā, ante
ēñēnāmaī inte godongāmæ
wacā ingā wacā ingā
adānitapa. 23 Itota emīñænāni

adocanque iñömö Itota nänö
 nē waadete pönengaingä
 inongäimpa. Tömengä iñömö
 Itota tönö äänömonque
 tæ contate ongönaimpa.
 24 Timönö Pegodo iñömö iingä
 ingante ömö ömö cædinque
 angampa. Bitö Itota ingante,
 Æcänö ingää, ante ämi angä
 eñente ate apænebi eñëmönie.
 25 Angä eñëninque mäningä
 Itota tönö äänömonque nē tæ
 contacä iñömö,

—Awënë, æcänö ingää,
 ante apænebi eñëmönie, ante
 tömengä ingante añongä.

26 Itota wæætë,

—Botö iï päö owætaca mii
 cæte godömo nē ænguingä
 iñömö tömengä nē cæquingä
 ingampa.

Ayæ päö owætaca mii
 cædinque Timönö wë Codaa
 Icadote ingante godongan-
 tapa. 27 Codaa päö ængä
 ate Tatäna iñömö tömengäa
 do guigacäimpa. Iinque
 tömengä ingante,

—Bitö quinö cæcæ cæbii
 edæ quingæ cæe, ante Itota
 angantapa.

28 Wadäni adoyömö
 nē cænäni iñömö, Itota
 quinante mäninö ante
 tömengä ingante angää,
 ante eñënamaï inönänimpa.
 29 Edæ Codaa tömënäni da
 wente æinta næænongä
 ingä beyæ tömënäni pan-
 cadäniya, Ææmæ beyæ
 ante mönö cænguï wii
 eyepæ ëamöni iinque,
 Bitö godonte æncæbiimpa,
 ante Itota angampa, ante
 pönënönänimpa. Adobaï
 ömæpodäni inänite, Godömi

ænguïnänimpa, ante Itota
 angampa, ante pönënönänimpa.

30 Codaa päö ænte ate tao
 gogacäimpa. Do woyowotæ
 inönimpa.

*Itota nänö wææ änönö
 ante ñöwo angampa*

31 Codaa dæ gocä adinque
 Itota,

—Botö Waobo eñagaïmo
 inte æbänö ñäö apäite
 ëmönömo imoo, ante ñöwo
 edonque bacäimpa. Botö
 cæquinö beyæ Wængonguï
 æbänö ñäö apäite ëmongä
 ingää, ante edonque
 bacäimpa. 32 Ayæ botö
 cæquinö beyæ Wængonguï
 ñäö apäite nänö ëmönö
 edonque ba iinque Wængonguï
 cæcä ate botö ñäö apäite
 botö ëmönö adobaï edonque
 bacäimpa. Ayæ mänömaï
 Wængonguï wantæyö
 cæcæcäimpa. 33 Botö wëmïni
 botö mïnitö weca wantæyö
 quëwëninque gobopa. Mïnitö
 botö imote ante diqui diqui
 minguimïni iminipa. Ayæ
 oodeoidi inänite botö angainö
 bai ñöwo mïnitö iminute adodö
 ämopa. Botö goquïñömö ante
 mïnitö ædö cæte ponguimïni
 iminii. 34 Botö wææ änönö
 ante ñöwo mïnitö iminute
 ämopa. Wacä ingä wacä ingä
 waadete pönencæmïnimpa.
 Botö mïnitö iminute waadete
 pönënömo bai mïnitö adobaï
 wacä ingä wacä ingä
 waadete pönenguënëmïni
 iminipa. 35 Mïnitö wacä
 ingä wacä ingä waadete
 pönëmïni adinque wadäni
 tömänäni, Mïnitö Itota nänö
 nē ëmïñæmïni iminipa, ante

ẽñencæðänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angungä ingampa, ante

(Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Odoca 22.31-34)

³⁶ Timönö Pegodo tõmengä ingante,

—Awënë, ædömë gobii.

Ante añongä Itota wæætë,

—Botö goquiñömö ante bitö ædö cæte botö imote ñowo tee empo ponguimi imii. Ayæ ate guiquënë bitö botö imote tee empo ponguimi incæbiimpa, angantapa.

³⁷ Pegodo godömenque,

—Awënë, äninque, Botö quinante bitö imite ñowo tee empo godämaï imoo, ante wæcampa. Botö Ao äninque bitö beyæ ante nämä wænguimo imopa.

³⁸ Ante añongä Itota wæætë,

—Bitö Ao äninque botö beyæ ante näwangä wænguimi imiyaa. Bitö imite näwangä ante apænebo ẽñëe. Tawadiya pedämaï iñonte bitö iñömö botö imotedö, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imipa, ante apænegacäimpa.

14

Mæmpo weca mönö godö ante Itota taadö bai ingampa

¹ Itota tõmengä ẽmiñænäni inänite, “Mimönë guinente wædämaï iedäni. Wæætë Wængongui ingante wede pönëedäni, angantapa. Ayæ adobaï botö imote wede pönëedäni. ² Botö Mæmpo

nänö quëwëñömö onconcoo bacoo pönï mä ongompa. Mänömaï impa, ante wii näwangä i bai botö minitö iminite ancædömoimpa. Minitö beyæ ante botö, Mini ponte quëwenguï onconcoo ante tõmäa ædämö badoncæte ante mäniñömö gocæboimpa. ³ Ayæ minitö quëwenguï onconcoo tõmäa ædämö mænoncæte ante gobo inique botö ocæ emænte poncæboimpa. Pöningue minitö botö quëwëñömö adoyömö botö tõnö godongämæ quëwencæminimpa, ante botö minitö iminite ænte mæibo æicæminimpa. ⁴ Botö goquiñömö æyömönö i, ante ayæ mäniñömö gocæte ante taadö godö ante minitö do ẽñëminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁵ Apænecä ẽñëninque Tömato iñömö tõmengä ingante,

—Awënë, Ædömë goquimii, ante mönitö ẽñënämaï imöni inte mönitö mäninö bitö goquinö ædönö i, ante taadö ædö cæte ẽñenguimönii.

⁶ Añongä Itota wæætë,

—Botö iñömö tõmëmö nê taadömo bai inömo imopa. Ayæ botö adobo nê näwangä änö bai inömo bai iñömote minitö æbänö näwangä impa, ante ẽñenguimini iminipa. Botö edæ nê Quëwëmo inte pönö cæbo beyænque minitö quëwenguimini iminipa. Botö wii pönö cæbo bai waocä æcämenque incæ botö Mæmpocä weca godämaï incædongäimpa. ⁷ Botö imote

do ate pönēmīni īnīnque mīnitō
botō Mæmpo ingante adobaī
ate pönēmīni īmaīmīnīpa.
Ñōwo tōmengā ingante tæcæ
ate baī pönēmīni īnte mīnitō
tōmengā ingante cōwē nē
agaīmīni incæmīnīmpa, ante
apænecantapa.

⁸ Mānīnō apænecā
ēñēnīnque Pedipe īñōmō,

—Awēnē, Mæmpocā ingante
odōmōmi amōnie. Mānīnque
adinque idæwaa. Eyepæ
īmpa.

⁹ Āñongā Itota wæætē,

—Pedipe ēñēmi. Botō
mīnitō weca wantæpiyæ
quēwēmo incæ bitō ayæ
botō īmote adāmaī īnte baī
pönēnāmaī īmitawo. Nē botō
īmote acā īñōmō tōmengā
adobaī Mæmpocā ingante
nē acā ingampa. Īnīnque
bitō īñōmō, Mæmpocā in-
gante odōmōmi amōnie,
ante ædō cæte botō īmote
āmīi. ¹⁰ Wæmpocā nempo
botō nē quēwēmo īmopa,
ante ayæ, Wæmpocā in-
gante botō entawēmo
īmopa, ante bitō pönēnāmaī
īmitawo. Botō mīnitō īmīnite,
Æbānō apæneboo, ante
wīī nāmanque pönēnīnque
apænebopa. Wæætē botō
Wæmpocā incæ botō tōnō nē
āawocaque baī quēwēnongā
īnte edæ tōmengā nānō cædō
ante nē cæcā ingampa.
¹¹ Tōmengā nempo quēwēmo
īmopa, ante ayæ, Tōmengā in-
gante botō entawēmo īmopa,
ante mīnitō īmīnite apænebo
ēñēnīnque pönēedāni. Wæætē
edæ mīnitō botō ānō
beyænque ayæ pönēnāmaī

īmīni incæte botō bamōnengæ
nanguī cædīnō adīnque
mānīnō beyænque pönēedāni.
¹² Mīnitō īmīnite nāwangā
āmopa. Botō īmote nē wede
pönengā īñōmō tōmengā botō
cæbaī adobaī cæcæcāīmpa.
Ayæ botō Mæmpocā weca
ocæ ēmænte gobo beyæ nē
wede pönengā īñōmō edæ wīī
ōnonque botō cæbaī cædīnque
godōmenque cæquīngā
ingampa. ¹³ Mīnitō botō
ēmōwo ante apænedīnque
quīēmē æncæte ante
apænēmīni ēñēnīnque botō
Wængonguī Wēmo īnōmo
īnte edæ, Mæmpocā nānō
ñāō ēmōmāmo edonque pōnī
acædānīmpa, ante cædīnque
mīnitō ānō baī edæ do
cæcæboīmpa. ¹⁴ Mīnitō,
Ænguīmōnī, ante quīēmē
beyæ ante botō ēmōwo
ante botō īmo apænēmīni
ēñēnīnque do cæcæboīmpa,
ante Itota apænecāīmpa.

*Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca poncæcāīmpa, ante*

¹⁵ Ayæ godōmenque
apænedīnque Itota īīmaī
ante apænecantapa. “Mīnitō
botō īmote waadete pönēmīni
īnīnque botō wææ an-
gāinō ante ēñēnte cæquīmīni
īmaīmīnīpa. ¹⁶ Ayæ, Wacā
botō beyæ ante mīnitō
tōnō godongāmæ cæquīngā,
ante botō īñōmō botō
Mæmpocā ingante, Da godōmi
gocæ, ante apænecæboīmpa.
Ayæ tōmengā botō ānō
ante do ēñēnte cædīnque
edæ, Tōmengā mīnitō tōnō
cōwē ongonte godongāmæ

cæcæcäimpa, ante cædinque adocä ingante mīnitō weca da pōnongä ponguingä ingampa. 17 Wængonguī nē nō cæcä ingampa, ante nāwangä impa, ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ nē odōmongä inongä ingampa. Incæte waodāni nē ingui-pogaque quēwēnāni iñōmō tōmengä ingante adāmaī ināni inte pōnēnāmaī inōnāni inte edæ ædō cæte tōmengä ingante Ao ante ænguīnāni. Wæætē edæ tōmengä mīnitō weca quēwēnongä iñongante mīnitō tōmengä ingante nē entawenguīmīni inte tōmengä ingante do ate baī pōnēmīni imīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

18 Ayæ apænedinque, “Botō wīi mīnitō nōwamīni baī mīni baquinque ante edæ emō cæte goquīmo imopa. Wæætē mīnitō weca ocæ emænte poncæboimpa. 19 Wantæ ate waodāni nē ingui-pogaque quēwēnāni iñōmō edæ botō imote adāmaī inguīnāni inānīpa. Mīnitō guiquēnē botō imote aquīmīni imīnīpa. Edæ botō quēwēmo beyænque mīnitō adobaī quēwencæmīnīpa. 20 Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nānō ponguīōnæ iñonca mīnitō iñōmō edæ, Mōnō æbānō āanque baī quēwēmō imōō, ante eñencæmīnīpa. Edæ, Botō Mæmpocä nempo quēwēmo imopa, ante ayæ edæ, Mīnitō botō nempo quēwēmīni imīnīpa, ante ayæ, Mīnitō imīnite

adobaī botō entawēmo quēwēnōmīni imīnīpa, ante mīnitō eñencæmīnīpa. 21 Æcānō botō wææ angainō ō æninque eñente cæda tōmengä iñōmō botō imote nē waadete pōnengä ingampa. Botō imote nē waadete pōnengä ingante botō Mæmpo nāemæ waadete pōnencæcäimpa. Ayæ botō adobaī māningä ingante waadete pōnencæboimpa. Ayæ, Botō æbānō imoo, ante tōmengä ingante odōmōmo acæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

22 Codaa iñōmō edæ wīi Codaa Icadīote wacä Codaa iñōmō edæ Itota ingante apænecantapa.

—Awēnē iñæmpa bitō mōnitō imōnite apænedinque, Botō æbānō imoo, ante odōmōmo acæmīnīpa, āninque quīnante wæætē, Inguipogaque quēwēnāni inānite odōmōnāmaī incæboimpa, ante pōnēninque cæbitawo, anganfapa.

23 Itota wæætē,

—Waocä botō imote nē waadete pōnengä iñinque tōmengä iñōmō botō odōmonte apænedō ante eñente cædongä iμαingampa. Botō Mæmpo adocä ingante waadete pōnenguingä ingampa. Ayæ mōnatō tōmengä tōnō cōwē godongāmæ quēwencæte ante tōmengä weca ponguīmōna imōnāpa. 24 Botō imote nē waadete pōnēnāmaī ingä guiquēnē tōmengä iñōmō botō odōmonte apænedōnō ante eñēnāmaī cædongä ingampa.

Mäninö botö odömonte apænebo mîni eñëninö iñömö wîi botö nämä pönëninque apænedinö impa. Wæætë botö imote nê da pönongaingä nänö angainö impa, ante Itota apænecantapa.

25 Ayæ apænedinque, “Minitö weca botö quëwënedë botö mäninö ante mînitö imînite apænetabopa. 26 Botö Mæmpocä botö ëmowo beyæ ante tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä ponguingä inte tömengä mînitö tönö godongämæ nê cædongä ingampa. Adocä mînitö imînite tömänö ante odömonte apæneçä eñencæmînimpa. Ayæ botö apænedö mîni eñëninö tömänö ante tömengä adodö apæneçä wæætë pönencæmînimpa,” ante Itota apænecantapa.

27 Ayæ apænedinque, “Botö pönö cæbo beyænque mînitö gänë entawente quëwëedäni, ante pönö cædinque gobopa. Botö gänë entawëmämo incæ mînitö imînite pönömo æninque mînitö gänë pönente quëwencæmînimpa. Botö inguipogaque quëwënäni nâni godönö bai wîi pönömo imopa. Nö cæte pönömo imopa. Mînitö mîmönë guiñente wædämaï inte piyænë cæte quëwencæmînimpa. 28 Botö mînitö imînite ëmö cæte godinque mînitö weca ocæ ëmænte poncæboimpa, ante botö apænebo eñëmînitapa. Botö edæ, Botö Mæmpocä weca gocæboimpa, ante

apænebo eñënimîni inte mînitö botö imote waadete pönëmîni ininque botö beyæ ante watapæ tobaïmînipa. Edæ botö wîi botö Mæmpo bai inömo inte wædämo inömo imopa. 29 Mänömaï inque ba adinque mînitö, Nawangä impa, ante pönencæmînimpa, ante botö ñöwoque ayæ badämaï iñedë mînitö imînite apænetabopa,” ante Itota apænecantapa.

30 Ayæ apænedinque, “Ïi inguipogaque quëwënäni awënë iñömö wënæ inongä inte oo poncæ cæcampa. Ininque botö mînitö imînite wîi wantæpiyæ ayæ apænebopa. Edæ tömengä ædö cæte botö imote nämä tæi piñænte nê angä inguingä. 31 Incæte botö, Waodäni inguipogaque quëwënäni iñömö iïmaï ante eñencædänimpa, ante cæbopa. Botö Mæmpo ingante botö waadete pönëmopa, ante ayæ, Botö Mæmpo botö imo wææ angä bai botö adodö cæbo imopa, ante tömënäni eñenguënänäni inänipa,” ante Itota inque apænegacäimpa.

Ayæ, “Ñöwo edæ ængæ gan-tidinqe mönö gocæimpa,” angacäimpa.

15

Itota näwä yowementa bai ingampa

1 Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmaï apænecantapa. “Botö näwä yowementa bai imopa. Ayæ botö Mæmpo yowementa nê aacä bai ingampa. 2 Botö imote pönënäni tömänäni

ii yowementa gädëmænto bai inänipa. Æcänö wii botö emiñængä bai cæda tömengä iñömö gädëmænto ömæcato bai ingampa. Botö Mæmpo gädëmænto ömæcato bai iñongante wangö topænte bai cædinque tömengä ingante wido cæcampa. Æcänö botö emiñængä bai cæda guiquënë tömengä gädëmænto tömenca incato bai ingampa. Gädëmænto tömenca incato incæ godömenque waa pædinque nanguï incacæimpa, ante wææ topæ wææ topæ cædäni bai botö Mæmpo iñömö adobaï cæcampa. Botö nê emiñængä wii eyepæ cæcä adinque tömengä ingante wadæ cæcampa. ³ Botö änö ante minitö iminite botö apænedinö beyæ minitö mimönê do mënongate quëwëmini iminipa. ⁴ Minitö botö nempo ee quëwënomini incæminimpa. Ayæ adobaï minitö botö imote cöwë entawente quëwënomini iminipa. Gädëmænto yowementa adoyömö ibænte odæ yate bai pæte incate bapa. Edæ gädëmænto adotoque iñonte ædö cæte nämä cædinque incaquintoo. Minitö iñömö, Tömenca incate bai mönö nanguï cæcæimpa, ante cædinque botö nempo ee quëwenguënëmini iminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁵ Ayæ apænedinque, “Botö yowementa bai imopa. Minitö guiquënë gädëmænto bai iminipa. Waocä botö nempo ee quëwënongå inte ayæ botö

imote cöwë entawënongå ingä ininque tömengä tömenca incate bai nanguï cæbaingampa. Wæætê edæ botö nempo quëwënamäi imini ininque minitö tömää cædamäi imaiminipa töö. ⁶ Nê botö nempo ee quëwënamäi ingä iñömö tömengä gädëmænto nani wido cædinto bai ingampa. Mäninto amimö bayonte gæte mämö gongapamö ñö cædäni wo bæco bai cædinque tömengä ingante botö Mæmpo adobaï wido cæcä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁷ Ayæ apænedinque, “Minitö guiquënë botö nempo ee quëwëninque botö angainö ante ee entawente quëwëmini ininque minitö quiëmê æncæte ante äinëmini incæ Wængonguï ingante apænëmini inte tömengä wæætê pönongä æmaimminipa. ⁸ Minitö nanguï pönï tömenca incate bai imini inte, Minitö botö emiñæmmini iminipa, ante edonque pönï ingæimpa. Mänömaï cæmini ininque, Botö Mæmpo ñäö apæite emönongä ingampa, ante odömönte ingæimpa. ⁹ Botö Mæmpo iñömö botö imo waadete pönengä ingaingä bai botö adobaï minitö iminite waadete pönëmo intabopa. Botö nê waadete pönëmo iñömöte minitö iñömö botö nempo ee ongödäni. ¹⁰ Botö Mæmpo nê waadecä iñongante botö tömengä nänö wææ angainö ante ëñente cædimö inte tömengä nempo ee ongömopa. Minitö adobaï

botö nē waadete pönēmo iñōmote mīnitö botö wææ angainö ante eñente cæmini inique edæ botö nempo ee ongömīni imaiminipa,” ante Itota apænecantapa.

11 Ayæ apænedinque, “Botö watapæ topāmo ante mīnitö mīmōnē entawēninque watapæ tocæminipa, ante ayæ, Mīni watapæ topāmo eyepæ ingæimpa, ante botö mīnitö iminite mäninö ante apænetabopa. 12 Botö

wææ änö iñōmō iīmaī ante impa. Mīnitö iminite botö waadete pönēninö bai mīnitö adobai wacā ingā wacā ingā waadete pönēdāni.

13 Æcānō nānō æmigoidi beyæ ante, Botö Ao āninque nāmā incæ tōmēnāni beyæ ante wænguīmo, ante cæcā iñōmō tōmengā nānō waadete pönēmāmo wīi waodāni tōmānāni waadete pönēmāmo bai impa. Tōmengā iñōmō edæ godōmenque nanguī waadete pōnengā ingampa.

14 Mīnitö botö wææ angainö eñente cæmini inique botö guidēmīni imaiminipa.

15 Mīnitö botö imo nē cædōmīni iminipa, ante botö mīnitö iminite godōmenque apænedāmaī imopa. Edæ awēnē ingante nē cæcā iñōmō, Awēnē æbānō cæcāā, ante eñēnāmaingā ingampa. Wæætē edæ botö Mæmpo nānō angainö ante botö eñēninö tōmānō ante mīnitö iminite apænebo eñēmīni beyæ botö, Mīnitö botö guidēmīni iminipa, ante apænedīmo imopa. 16 Mīnitö wīi botö imote apænte

ænimīni iminipa. Wæætē botö iñōmō, Mīnitö botö emiñæmīni inōmīni inte tōmenca nanguī incate bai nanguī cæcæminipa, ante mīnitö iminite apænte ænīmo imopa. Mīnitö botö emiñæmīni inōmīni inte cōwē cæmini inique mīnitö quiēmē ante botö emōwo beyænque apænemīni eñēninque Mæmpocā iñōmō do pōnongā æncæminipa. 17 Botö wææ änö iñōmō iīmaī ante impa. Mīnitö wacā ingā wacā ingā waadete pönēdāni,” ante Itota apænegacāimpa.

Inguipogaque nē quēwēnāni Itotaidi inānite nāni pūmāmo

18 Mānōmaīnō ante apænedinque Itota godōmenque iīmaī ante apænecantapa. “Inguipogaque nē quēwēnāni iñōmō mīnitö iminite pūināni adinque mīnitö guīñēnāmaī inte edæ, Itota ingante do pūingadānimpā, ante pōnēmīni iminipa. 19 Waodāni nē inguipogaque quēwēnāni nāni cabo wacā ingā wacā ingā waadete pōnēnāni inānipa. Mīnitö inguipogaque nāni quēwencabo tōnō adomīni imīni bai tōmēnāni mīnitö iminite adobai waadete pōnencædōnānimpā. Wæætē mīnitö inguipoga nāni quēwencabo tōnō adomīni ināmaī iminipa. Iñæmpa wēēnēñedē mīnitö inguipoga quēwēñōmīnite botö do mīnitö iminite apænte æntabopa. Mānōmaī beyæ nē inguipogaque quēwēnāni iñōmō mīnitö iminite pūināni inānipa. 20 Botö änö ante

mīnitō imīnite, Æbānō apæneboo, ante ñōwo wæætē pōnēedāni. ‘Awēnē ñænængā inongā iñongante tōmengā ingante nē cæcā iñōmō wīi godōmenque ñænængā ingampa.’ Waodāni botō imote pīināni wæwēmo bai mīnitō imīnite adobai pīināni wæwēmīni incæmīnimpā. Botō odōmonte apænegaīnō ante ēñente cædāni bai mīnitō odōmonte apænedō ante adobai ēñente cæcædānimpā. ²¹ Mīnitō botō quīmīni iñōmīnite edæ botō emōwo beyænque iñāni, Botō imote nē da pōnongaingā, Æbānō ingāā, ante ēñēnāmaī ināni inte mǎnōmaī edæ cæquīnāni inānimpā,” ante Itota apænecantapā.

²² Ayæ apænedinque, “Botō tōmēnāni inānite wīi ponte apænebo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguīmāmo mongænāmaī incædōnānimpā. Ñōwo iñōmō, Botō apænebo nē ēñēnāni inte tōmēnāni nāni wentamō mongæmāmo do mongænānimpā. Iñæmpā Itota apænecā ēñēnāmaī imōnimpā, ante ædō cæte anguīnānīi. ²³ Botō imote nē pīingā iñōmō tōmengā adobai botō Mæmpocā ingante pīingā ingampa. ²⁴ Wacā, Botō bamōnengæ botō cæbai adobai cæcā iñōmō cōwē dæ angampa. Inique botō wīi tōmēnāni weca bamōnengæ cæbo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguīmāmo mongænāmaī incædōnānimpā. Incæte, Botō æbānō cæboo, ante do adāni incæ tōmēnāni

botō imote pīininque botō Mæmpo ingante adobai pīinānitapā. ²⁵ Dodāni nāni wææ yewæmongaintāa yewæmōninque iīmaī ante nāni apænegaīnō bai ñōwodāni nāni cædō beyæ edæ inque batimpā. ‘Botō imote ōnonque pīinānitapā,’ ante yewæmongadānimpā,” ante Itota apænecantapā.

²⁶ Ayæ apænedinque, “Botō edæ botō Mæmpo weca ocæ emænte gote ate mīnitō beyæ ante mīnitō tōnō godongāmæ cæquingā ingante da pōnoncæboimpā. Māningā iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waemō Ōnōwoca inongā inte edæ, Æbānō nāwangā i, ante apænecā ēñencæmīnimpā. Tōmengā botō Mæmpo weca quēwente ponguingā ingampa. Pōninque tōmengā, Botō æbānō cæboo, ante apænecā ēñencæmīnimpā. ²⁷ Mīnitō adobai wēēnēñedē botō mā cæyedē do botō miñæ godimīni imīni inte edæ, Botō æbānō cæboo, ante apænēquēnēmīni imīnimpā,” ante Itota tōmengā nānō nē emīñænāni inānite apænecacāimpā.

16

¹ Godōmenque apænedinque Itota iīmaī apænecantapā. “Mīnitō oda cædāmaī tæi gongænte ongoncæmīnimpā, ante cædinque botō mīnitō imīnite mǎnīnō ante tōmānō apænētabopā. ² Mīnitō odōmōincōnē go guīiyōmīnite wadāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ongōnāmaī

iedäni, ante mīnitō imīnite
tatodōnāni gocæminimpa. Wī
mānīnonque cæquinānimpā.
Wæætē iincayæ ate æcāmenque
mīnitō imīnite nē wænonguīna
īna iñōmō tōmengā, Botō
Wængonguī nānō cædō ante
cæbopa, ante pōnencæcāimpā.
3 Botō Mæmpo ingante wī
adinque pōnēnāmaī īnāni
inte ayæ botō imote adāmaī
inte bai pōnēnāmaī īnāni
iñōmō tōmēnāni iñōmō
mīnitō imīnite mānīnō
cæquināni īnānīpā. 4 Edæ
māniōnæ bayonte mīnitō,
Botō wææ angainō ante
æbānō āmo, ante wæætē
pōnencæminimpā, ante botō
mīnitō imīnite mānīnō ante
do apænetabopa,” ante Itota
apænegacāimpā.

Wængonguī Tæiyæ Waēmō

Önōwoca nānō cædō

Ayæ godōmenque apænedinque
Itota īmaī apæncantapa.
“Mīnitō tōnō wēēnēdē
godongāmæ ongōmo beyæ
botō mānīnō ante māniñedē
apænedāmaī intabopa. 5 Botō
īmo nē da pōnongaingā
weca botō ñōwo pōni ocæ
ēmænte goquīmo incæte,
Bitō æyōmōnō goquīmi, ante
mīnitō tōmāmini botō imote
ānāmaī imīnīpā. 6 Botō mānīnō
āmo beyæ mīnitō nanguī
pōni wæwēmīni imīnīpā.
7 Incæte botō mīnitō imīnite
nāwangā āmopa. Mīnitō beyæ
waa ingæimpā, ante botō
goquīmo īmopa. Botō wadæ
godāmaī īmo bai mīnitō tōnō
godongāmæ nē cæquingā
iñōmō mīnitō weca pōnāmaī
incædongāimpā. Wæætē edæ
cōwē goquīmo inte godinque

botō tōmengā ingante mīnitō
weca da pōnōmo pongu-
ingā ingampā. 8 Pōnīnque
Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Önōwoca cæcā beyænque
inguipogaque quēwēnāni,
Mōnō wēnæ wēnæ cædōmō
inte wentamō mongæmō
awædō, ante wæcædānimpā.
Ayæ tōmengā cæcā beyænque,
Wængonguī weca æcānō
nō cæte quēwēna īna, ante
ēñencædānimpā. Ayæ
Wængonguī apænte ante
pancæcāimpā, ante adobai
ēñencædānimpā. 9 Edæ botō
imote nāni pōnēnāmaī īnō
beyænque inguipogaque
quēwēnāni iñōmō edæ, Mōnō
wēnæ wēnæ cædonque ante
cædinque pōnēnāmaī īmopa,
ante wæcædānimpā, ante
adocā cæcæcāimpā. 10 Ayæ
edæ, Botō iñōmō botō Mæmpo
weca gote quēwēñōmote
mīnitō botō imote adāmaī in-
guīmīni imīnīpā. Īnīnque botō
Mæmpo weca gote quēwēmo
beyæ Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Önōwoca incæ, æbānō
nō cæte quēwēnguī, ante
inguipogaque quēwēnāni
īnānite odōmonte apænecā
ēñencædānimpā. 11 Ayæ
inguipogaque quēwēnāni
awēnē iñongante wēnæ
ingante Wængonguī, Botō
pancæboimpā, ante do apænte
angacāimpā, ante Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Önōwoca godō
odōmonte apænecā beyænque
ēñencædānimpā,” ante Itota
apænecantapa.

12 Ayæ apænedinque,
“Botō mīnitō imīnite nanguī
ayæ apæneīnente wæbo

incæte mīnitō ñōwo ganca
 ædō cæte eñenguimīni.
 13 Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca pongā ate tōmengā
 iñōmō, Æbānō nāwangā
 impa, ante tōmānō ante
 mīnitō imīnite odōmonte
 apæ necā eñencæmīnimpā.
 Adocā, Æbānō apænequīmoo,
 ante wū nāmā pōnēnīnque
 apæ necæcā impa. Wæætē
 Wængonguī tōmengā ingante
 angā nānō eñēnīnō ante
 Wængonguī Ōnōwoca iñōmō
 mānīnonque ante mīnitō
 imīnite odōmonte apæ necā
 eñencæmīnimpā. Ayæ,
 Īncayæ ate æbānō baquī,
 ante tōmengā mīnitō imīnite
 apæ necā eñencæmīnimpā.
 14 Botō æbānō ñāo apāite
 emōnōmo imopa, ante
 edonque pōnī bacæ impa,
 ante cædinque tōmengā iñōmō
 botō entawēnō ante mīnitō
 imīnite odōmonte apæ necā
 eñencæmīnimpā. 15 Botō
 Mæmpo nānō eadoncoo
 iñōmō edæ tōmancoo botō
 quīncoo impa. Mānōmāi
 beyæ iīmāi apænetabopa.
 Tōmēmo entawencōo ante
 Wængonguī Ōnōwoca iñōmō
 mīnitō imīnite odōmonte
 apæ necā eñencæmīnimpā,
 ante apænetabopa,” angan-
 tapa.

16 “Ayæ wantæ ate mīnitō
 botō imote adāmāi inguīmīni
 imīnīpa. Ayæ ate wantæyō
 iñonte botō imote wæætē
 acæmīnimpā,” ante Itota
 apænegacā impa.

*Mīni wæwēmāmo incæ
 wæætē mīni toquinque
 bacæ impa*

17 Tōmengā emīñænāni
 pancadāniya nāmanque
 godongāmæ apænedīnque,

—Mānīnō ānīnque tōmengā,
 Mīnitō wantæ ate botō
 imote adāmāi inguīmīni
 imīnīpa, ante æbānō ancæte
 ante apæ necā, ante
 wædānitapa. Ayæ, Wantæ
 iñonte mīnitō botō imote
 wæætē acæmīnimpā, ante
 ayæ, Botō Mæmpo weca gote
 quēwēmo beyæ impa, ante
 Itota apæ necā awædō, ante
 apænedānitapa. 18 Tōmēnāni
 wæætē wæætē, Mānīnō
 tōmengā, Wantæyō, ante nānō
 ānō iñōmō edæ æbānō ante
 apæ necā, ante wædānitapa.
 Tōmengā æbānō ancæte ante
 apæ necā, ante eñēnāmāi
 imōnīpa, ante wædānitapa.

19 Tōmēnāni mānīnō ante
 pōnēnīnque botō imote
 eñencæte ante ānēnāni
 inānīpa, ante wædinque Itota
 tōmēnāni inānīte,

—Wantæ ate mīnitō botō
 imote adāmāi inguīmīni
 imīnīpa, ante botō ānō
 ante ayæ, Wantæyō iñonte
 mīnitō botō imote wæætē
 acæmīnimpā, ante botō
 æbānō āmoo, ante mīnitō
 nāmanque godongāmæ
 tedemīnitawo. 20 Mīnitō
 imīnite nāwangā āmopa.

Inguipogaque quēwēnāni
 iñōmō watapæ toyōnāni
 mīnitō caate wæquīmīni
 inte Ca ca wæcæmīnimpā.
 Mīnitō wæwenguīmīni imīnīpa.
 Incæte mīni wæwēmāmo
 incæ mīni toquinque
 bacæ impa. 21 Onquiyængā
 iñōmō tōmengā wēñæ eñacæ
 cæyedē nanguī nantate
 wæcā inte wæwengā bacā

incæte tömengä wēñæ ēñacä adinque tömengä, Botö wē ēñacä ingampa, ante watapæ tote beyæ tömengä nänö wædinö ante edæ pönēnāmaī ingampa. ²² Minitö tömengä bai adobai iminipa. Nöwoyedē mini caate wæyedē impa. Incæte botö wæætē mīnitö iminite aquimo imopa. Mänömaī beyæ mīnitö watapæ tocæminimpa. Māniñedē, Mīnitö todāmaī incæminimpa, ante æcāmenque incæ wææ cædāmaī incæcāimpa.

²³ Godömenque apænedinque Itota, “Māniñedē mīnitö botö imote, Æbänö i, ante ēñencæte ante godömenque änāmaī incæminimpa. Mīnitö iminite näwangä ämopa. Botö Mæmpo ingante mīnitö quiēmē æncæte ante botö emöwo ante apæneyömini tömengä iñömö do pönongä æncæminimpa. ²⁴ Nöwo ganca mīnitö quiēmē æncæte ante botö emöwo ante apænedāmaī iminini iminipa. Nöwo iñömö edæ, Pönömi æmönie, ante Wængongui ingante apæneedāni. Apænemini ēñēninque tömengä pönongä æninque mīnitö eyepæ pönī mini watapæ toquinque ænguimini incæminimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Itota nē tæi emönongä ingampa

²⁵ Mänömainö ante apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Mīnitö iminite inguipoga quëwēnāni nāni cæbainö ante odömonte apænedimo incæte botö wantæyö baquionæ iinque

bayonte mänömainö ante godömenque odömonte apænedāmaī incæboimpa. Wæætē botö tömēmo Mæmpo ingantedö ante apænedinque mīnitö iminite edonque pönī apænecæboimpa. ²⁶ Māniönæ mīnitö botö Mæmpo ingante botö emöwo beyænque apænequimini iminipa. Iinque botö, Mīnitö beyæ ante botö Mæmpo ingante apænequimo imopa, ante mänömaī beyæ botö änāmaī imopa. ²⁷ Edæ botö Mæmpo incæ mīnitö iminite waadete pönengä ingampa. Botö imo waadete pönēninque mīnitö iñömö edæ, Wængongui weca quëwēninque Itota pongaingä ingampa, ante pönēnimini beyæ botö Mæmpo adobai mīnitö iminite waadete pönengä ingampa. ²⁸ Botö edæ Mæmpocā weca quëwente inguipoga iñömö pönimo inte nōwo pönī inguipoga quëwēninque wadæ godinque Mæmpocā weca ocæ emænte goquimo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Tömengä emiñænāni,

—Nöwo inguipoga quëwēnāni nāni cæbainö ante odömonte apænedāmaī inte bitö edonque pönī apænebi ēñēmönipa. ³⁰ Bitö tömänö ante ēñēmi imipa, ante nōwo ēñēmönipa. Iinque mönitö, Æbänö i, ante ēñencæte ante bitö imite änāmaī iñömöni bitö iñömö do nē ēñēmi imipa. Mänömaī beyæ mönitö, Bitö Wængongui weca quëwente pönimi inte nē ēñēmi imipa,

ante do pönēmōni imōnipa.

³¹ Ante añōnāni Itota wæætē,

—Ñowo tæcæ pönēmīni imīnitawo. ³² Wantæyō

bayedē iñōmō edæ ñowo pōni batimpa. Māniñedē mīnitō botō imote emō cæte panguimæ panguimæ wodii winōninque tōmēmīni oncōnē go guiquimīni imīnipa. Botō imo adoboque emō cæte gomīni incæte botō iñæmpa wii adoboque ongōmopa. Edæ botō Mæmpo botō tōnō godongāmæ ongongampa.

³³ Mīnitō iñōmō botō nempo quēwēmīni inte gānē pōnente quēwencæmīnimpa, ante cædinque botō mānīnō ante mīnitō imīnite apænetabopa. İi inguipoga quēwēninque mīnitō caate wæcæmīnimpa. Incæte mīni wæwenguimāmo ante guiñēnāmaï iedāni. Edæ inguipogaque ante nāni wēnæ wēnæ cædōnō ante Baa āninque botō godōmenque tæi emōnōmo inte nē gānā cægāimo imopa. Mānōmaïnō ante Itota tōmengā nānō emiñænāni inānite iinque apænecā eñengadānimpa.

17

Itota Mæmpo ingante mōnō beyæ ante apænecampa

¹ Itota mānōmaïnō ante iinque apænedinque öönædē æmō adinque iïmaï apænecantapa. “Mæmpo eñēmi. Bitō, Æbānō baquii, ante bitō angaiñō bai do batimpa. Botō edæ, Bitō Wēmo inōmo iñōmote bitō pōnō cæbi ate botō ñāo

apāite bai botō emōnō iñōmō edonque pōni bacæimpa, ante apænebopa. Mānōmaï cæbi adinque botō wæætē bitō beyæ pōnō cæbo ate bitō ñāo emōmāmo edonque pōni bacæimpa. ² Bitō pædæ pōnōmi botō nē ængaināni inānite botō cōwē wantæpiyæ nāni quēwenguinō ante godōmo æncædānimpa, ante bitō botō tōnō godongāmæ cæbi beyænque botō woadāni tōmānāni inānite nē āmo batabopa. ³ Woadāni cōwē wantæpiyæ nāni wænāmaï quēwenguinō ante iïmaï impa. Mæmpo, bitō adobique nāwā Wængongui inōmi iñōmite tōmēnāni bitō imite ate bai pōnencædānimpa. Ayæ botō Itota Coditobo bitō nē da pōnongāimo iñōmote do adinque tōmēnāni pōnencædānimpa. Tōmēnāni mānōmaï nāni pōnēnō beyænque edæ cōwē wantæpiyæ nāni wænāmaï quēwenguimāmo edæ do éadānipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴ Ayæ Mæmpo ingante godōmenque apænedinque, “Bitō, İïmaï cæe, ante bitō angaiñō ante botō inguipoga quēwēninque do iinque cæbo beyæ bitō ñāo emōmāmo edonque pōni bagatimpa. ⁵ Wēenēñedē pōni inguipoga badōnāmaï iñedē bitō weca ongōninque botō ñāo emongāimo inte ñowo bitō weca ocæ emænte pōmo adinque bitō pōnō cæbi ate botō adobo ñāo apāite bai emōmo ate edæ edonque pōni

acæimpa," Mæmpo ingante apænecantapa.

6 Ayæ, "Inguipoga quëwënäni bitö quinäni inänipa, ante bitö pædæ pönömi æninque botö wæætë, Wængonguï æcänö ingää, ante tömënäni inänite odömömo ëñënanitapa. Adodäni bitö quinäni iñönänite bitö tömënäni inänite pædæ pönömi æntabopa. Tömënäni bitö angainö ante ëñente cædinäni inänipa. 7 Bitö pönömi æninque botö ëwocagaincoo ante iinäni iñömö edæ, Mänincoo tömancoo edæ Mæmpocä pönongä æninque Itota ëwocacampa, ante ñowo do ëñënanipa. 8 Edæ Mæmpo bitö pönö apænebi botö ëñente ængainö ante botö adodö ante edæ tömënäni inänite godö apænebo ëñëninque tömënäni do ænanitapa. Botö bitö weca quëwente pongaïmo imopa, ante ëñëninque tömënäni ædæmö ëñënanitapa. Ayæ, Bitö botö imote da pönömi në pongaïmo imopa, ante pönënanitapa," ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

9 Ayæ, "Mæmpo, botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. Botö wii inguipogaque quëwënäni beyæ ante apænebopa. Wæætë edæ, Bitö në pædæ pönömi botö ængainäni iñömö edæ bitö quinäni inänipa, ante botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. 10 Botö quinäni tömänäni bitö quinäni inänipa.

Ayæ bitö quinäni tömänäni botö quinäni adobaï inänipa. Tömënäni cædäni beyænque botö ñäö ëmömämo edonque pönö batimpa."

11 Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. "Botö inguipoga iñömö godömenque ongönämaï incæboimpa. Wæætë bitö weca ocæ ëmænte ponguïmo imopa. Botö ëmiñænäni guiquënë inguipoga iñömö ayæ ongönäni inänipa. Mæmpo bitö në Tæiyæ Waëmö inömi inte ëñëmi. Bitö ëmowo bitö pönö pemongaiwo beyænque botö tæï piñænte në ämo imopa. Inique mönatö äawocaque bai ëwocate quëwëmöna bai mäninäni adobaï äawocaque bai ëwocate quëwencædänimpa, ante cædinque bitö tæï piñæmi inte tömënäni inänite wææ aacæbiimpa, ante bitö imite apænebopa. 12 Mäninäni weca botö quëwënedë botö iñömö bitö ëmowo bitö pönö pemongaiwo beyænque botö tömënäni inänite wææ aatabopa. Ayæ, Wë womönämaï incædänimpa, ante adodäni inänite wææ gampotabopa. Inique tömënäni tömänäni wë womönämaï inänipa. Önonque adocanque iñömö æmæwo wë womonguënegä incæ tömengä iñömö edæ Wængonguï angä ëñente näni yewæmongainö bai ñowo inique baquinque ante edæ æmæwo wë womongantapa," ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

13 Ayæ, "Botö ñowo

bitö weca ocæ ãmænte
 ponguimo imopa. Tömënäni
 botö watapæ topämo
 tömämämo entawëninque
 quëwencädänimpa, ante botö
 mäninö ante inguipoga ayæ
 quëwënedë apænebo imopa.
 14 Mæmpo, bitö angainö
 ante botö tömënäni inänite
 godö apænebo ëñënanitapa.
 Botö inguipogaque nãni
 quëwencabo tönö adobo
 inämaï imo bai tömënäni edæ
 adobai inguipogaque nãni
 quëwencabo tönö adodäni
 inämaï inäni adinque in-
 guipogaque quëwënäni
 wæætë tömënäni inänite
 pïlnänitapa. 15 Mæmpo
 ëñëmi. Bitö botö ëmiñænäni
 inänite, Minitö inguipoga
 iñömö ayæ quëwënämaï
 incæminimpa, ante ænte
 mäobi gocädänimpa, ante
 botö bitö imite apænedämaï
 imopa. Wæætë, Wënæ
 awënë në wiwa cædongä
 iñömö tömënäni inänite,
 Oda cæcädänimpa, ante
 cæyongante bitö wææ aabi
 ate tömënäni wæætë oda
 cädämaï incädänimpa, ante
 bitö imite apænebopa.
 16 Botö inguipogaque nãni
 quëwencabo tönö adobo
 inämaï imo bai tömënäni edæ
 adobai inguipogaque nãni
 quëwencabo tönö adodäni
 inämaï inänipa. 17 Bitö
 änö iñömö edæ näwangä
 ante impa. Ininque bitö
 godö cæbi ate näwangä bitö
 änö beyænque tömënäni
 iñömö tömëmi cædonque
 ante cædinque tæiyæ
 waëmö ëwocate quëwënäni
 incädänimpa, ante bitö imite

apænebopa. 18 Bitö botö
 imote inguipoga iñömö bitö
 da pönömi pömo bai botö
 adobai tömënäni inänite
 inguipoga quëwënäni weca
 da godömo godänitapa.
 19 Tömënäni iñömö bitö
 cædonque ante cædinque
 tæiyæ waëmö ëwocate
 quëwënäni incädänimpa,
 ante botö iñömö edæ bitö
 cædonque ante Ao äninque,
 Botö nämä incæ tömënäni
 beyæ ante wænguimo imopa,”
 ante Itota apænecantapa.

20 “Mæmpo ëñëmi. Botö
 wii botö ëmiñænänique beyæ
 ante bitö imite apænebopa.
 Wæætë tömënäni botö an-
 gainö ante apænedäni ëñente
 pönëninque wadäni në wede
 pönenguinäni iñönänite botö
 iñäni beyæ ante adobai bitö
 imite apænebopa. 21 Mæmpo,
 Bitö imite botö entawëmo imo
 bai ayæ botö bitö nempo
 quëwëmo imo bai mäninäni
 tömänäni adobai äawocaque
 bai ëwocate quëwëmäinänipa,
 ante cæcæbiimpa, ante
 bitö imite apænebopa.
 Ayæ inguipoga quëwënäni
 iñömö, Bitö botö imote da
 pönömi pongaimo imopa,
 ante pönencädänimpa, ante
 cædinque bitö godö cæbi ate
 tömënäni mönatö nempo
 quëwencädänimpa, ante bitö
 imite apænebopa. 22 Bitö
 pönö cæbi beyænque botö
 ñäö bai entawëninque,
 Mönatö äawocaque bai ëwocate
 quëwëmöna bai tömënäni
 adobai äawocaque bai ëwocate
 quëwencädänimpa, ante botö
 iñömö bitö pönönimämo
 botö ñäö entawëmämo

tömēnāni inānite adopāmo godōmo ænte entawēnānipa. ²³ Tömēnāni āawocaque bai ēwocate quēwencædānimpa, ante tömēnāni botō imote entawēnānipa. Ayæ botō bitō imite entawēmo imopa. Tömēnāni mǎnōmaī āawocaque bai ēwocadāni adinque inguipoga quēwēnāni iñōmō, Bitō botō imote nē da pōnōmi pongaīmo imopa, ante ēñencædānimpa, ante apænebopa. Ayæ botō imote waadete pōnengāimi imi bai bitō tömēnāni inānite adobai waadete pōnengāimi imipa, ante ēñencædānimpa, ante apænebopa,” ante Mæmpocā ingante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ, “Mæmpo, Bitō pædæ pōnōmi botō nē ængaināni iñōmō botō ñāō ēmōmāmo acædānimpa, ante botō, Tömēnāni botō quēwēñōmō adoyōmō quēwencædānimpa, ante aīnente wæbopa. Wēēñēdē pōni inguipoga badōnāmaī iñēdē bitō iñōmō edæ botō imote waadete pōnēninge botō ñāō ēmōmāmo pōnōmi botō ængaimāmo tömēnāni adopāmo acædānimpa, ante aīnente wæbopa. ²⁵ Mæmpo nē nō cædōmi imi ēñēmi. Inguipogaque quēwēnāni bitō imite wīi adinque pōnēnāmaī ināni incæte botō iñōmō edæ bitō imite do ate pōnēmo imopa. Botō ēmiñænāni iñōmō, Bitō botō imote da pōnōmi nē pongaīmo imopa, ante do ēñēnānitapa. ²⁶ Botō cæbo beyænque mǎnināni iñōmō, Bitō imite ate bai pōnēnānitapa. Botō imote

bitō waadete pōnēnō ante adodō waadete pōnēnō tömēnāni mīmōnē entawente quēwencædānimpa, ante ayæ, Tömēnāni botō imote entawencædānimpa, ante botō ayæ cæbo beyænque tömēnāni iñōmō, Bitō imite ate bai pōnencædānimpa,” ante Itota Mæmpo ingante iinque apænegacāimpa.

18

Itota ingante bæi ongonte ænte godānipa

(Māateo 26.47-56; Māadoco 14.43-50; Odoco 22.47-53)

¹ Wængonguī ingante iinque apænedinque Itota tömengā ēmiñænāni tōnō wadæ godinque Quedodōo biyōnæ æmæ wedeca godānitapa. Æmæ wedeca odibowæncodē nāni ancodē i iinque Itota tömengā ēmiñænāni tōnō mǎnincodē pō guidānitapa. ² Itota ingante nē odōmonguingā Codaa iñōmō Itota tömengā ēmiñænāni tōnō mǎnincodē wantæ iñō wantæ iñō gote ongōnāni iinque Itota ingante nē odōmonguingā Codaa iñōmō mǎnincodē do adingā inongāimpa. ³ Iinque tontadoidi adocaboque inānite æninque Codaa iñōmō edæ tāno beyænte adocodē pongantapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi nāni wææ wānōnāni inānite Codaa nempo godōnāni æningā inte tömengā tömēnāni inānite tontadoidi tōnō ænte mǎmongā pōnānitapa. Pōninque

tömēnāni gonga ticainē
 næænte gongapæncade
 ticainē nææninque yaēmē
 næænte Codaa miñæ
 pōnānitapa. ⁴ Itota nāmā ante,
 Æbānō bate wæquimoo, ante
 tōmāā ēñēnongā inte awænē
 tao godinque tōmēnāni
 inānite,

—Æcānō ingante ante diqui
 diqui minte pōmīni.

⁵ Ante añongā tōmēnāni
 wæætē,

—Itota Nāatadeta nē
 quēwēningā ingante āmōnipa.

Ānāni ēñēninque,

—Botō tōmēmo imopa, ante
 Itota apænecantapa.

Ayæ nē odōmonguingā
 Codaa iñōmō tōmēnāni weca
 a ongōnongāimpa. ⁶ Itota

iñōmō, “Botō tōmēmo imopa,”
 ante añongā tōmēnāni gā
 godinque onguipoga tæ
 go wæænānitapa. ⁷ Tæ go
 wæænāni adinque tōmengā
 adodō,

—Æcānō ingante ante diqui
 diqui minte pōmīni.

Ante añongā tōmēnāni
 wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā
 ingante āmōnipa.

⁸ Ānāni ēñēninque Itota
 wæætē,

—Botō tōmēmo imopa, ante
 do antabopa. Minitō iñōmō
 botō imote ante diqui diqui
 minte pōmīni bai mānīnāni
 inānite bæi ongōnāmāi iedāni.

⁹ Itota Mæmpocā ingante
 do apænedinque, “Bitō
 edæ pōnōmi botō ængaināni
 inānite wææ aabo beyæ ado-
 canque incæ wē womōnāmāi
 inānitapa,” ante nānō angainō

bai ñōwo iinque bacæimpa,
 ante māmōmāi angantapa.

¹⁰ Timōnō Pegodo iñōmō nē
 yaēmē næængā inte pædæ
 guipote yaēmē æninque,
 Wængongui qui, ante nē
 godongā ñænængā pōni
 inongā ingante nē cæcā in-
 gante tæi pāninque tōmēmonca
 inō wangō tamoncacantapa.
 Pegodo nānō nē wangō ta-
 moncadingā emōwo Māadoco
 emongā inongāimpa. ¹¹ Itota
 wæætē Pegodo ingante,

—Bitō yaēmē adodō da wēe,
 æninque, Botō wæwenguimāmo
 ante botō Mæmpo pōnongā
 ænimo inte wæwenguēnēmo
 imopa, angacāimpa.

*Itota ingante bæi ongōninque
 Ānato weca ænte godāni
 (Māateo 26.57-58; Māadoco
 14.53-54; Odoca 22.54)*

¹² Ayæ odōmāno tontadoidi
 tōnō tōmēnāni awēnē ayæ
 oodeoidi awēnēidi tōnō Itota
 ingante bæi ongōninque
 ænānitapa. Æninque tōmengā
 ingante goto wimpote
 cædānitapa. ¹³ Ayæ adodāni

Ānato nānōwāa Caiapato
 weca Itota ingante ænte
 māo godānitapa. Edæ Ca-
 iapato iñōmō, Wængongui
 qui, ante nē godongā
 ñænængā pōni inongā māni
 wadepo iñonte inongāimpa.
¹⁴ Caiapato wēenēñedē ood-
 eoidi awēnēidi inānite iimāi
 ante nē ānongā inongāimpa.
 Mōnō waocabo beyæ ante
 adocanque onguiñængā
 wængā iinque waa imaimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(*Mäateo 26.69-70; Mäadoco 14.66-68; Odoca 22.55-57*)

¹⁵ Itota nänö emiñængä wacä tönö Timönö Pegodo iñömö tömëna iñömö Itota ingante tee empo godatapa. Mäningä iñömö Itota nänö emiñængä iñömö, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pöni nänö nē adingä inongäimpa. Inique Itota tönö pöninge tömengä Wængongui ingante nē godongä ñænængä pöni inongä oncö yacömöñäa iñömö pö guicantapa.

¹⁶ Pegodo guiquënë odemö yabæ inö a ongönongäimpa. Wacä Itota miñæ nē gocä iñömö, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pöni inongä nänö nē adingä iñömö tömengä ocæ emænte pöninge baquecä odemö nē wææ aacä ingante apænegantapa. Pegodo ingante ämi guicæe, angä eñëninge baquecä wi ænecä ate tömengä Pegodo ingante ænte manguicä guicantapa.

¹⁷ Manguicä guiyongä baquecä odemö nē wææ aacä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö adobaï mäningä onguiñængä nänö nē emiñænömi imipa töö.

Äñongä tömengä wæætë,

—Botö wabo imopa, angantapa.

¹⁸ Yoguite ingatimpa. Ayæ nē cædönäni tönö oodeoidi awëneidi wææ wänönäni gongapamö ootoqui, ante nani tadöni gäänë adiyæ

ongonte ootodönänimpa. Pegodo adobaï tömënanäni tönö godongämæ adiyæ ongonte ootocantapa.

Nē godongä ñæncængä Itota ingante angampa

(*Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Odoca 22.66-71*)

¹⁹ Mäniñedë Änato iñömö, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pöni iñömö Itota ingante, Bitö nē emiñænäni diyæ, änonngäimpa. Ayæ Itota nänö odömonte apænegainö ante, Äbänö i, ante tömengä ingante adobaï angantapa. ²⁰ Itota wæætë,

—Waadäni eñëñönänite botö edonque pöni apænebo eñëñänitapa. Botö cöwë minitö odömöincönë incæ Wængongui oncö ñænæncönë incæ oodeoidi tömänäni nani pöincönë pö guidique odömonte apænebo eñëñänitapa. Botö cöwë awëmö apænedämaï intabopa.

²¹ Bitö botö imote, Äbänö i, ante quinante ämi. Botö imote nē eñëñänäni inänite ämi eñente apænedäni eñencæbiimpa. Edæ mäninäni ædæmö eñëñäni inänipa.

²² Mänömaïnö angä eñëninge wææ wänongä adocanque iñömö Itota gäänë ongönique tömengä ingante tæi tamöninge apænecä,

—Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pöni inongä ingante ædö cæte mänömaï ante wæætë änewëë töö.

²³ Ante äñongä Itota wæætë,

—Botö wënæ wënæ änimö imo bai bitö botö wënæ wënæ

äninö ante, Æbänö i, ante apænebi eñemoe. Wæætē edæ nāwangä ante apænebo ininque bitō quinante botō imote tæi tamömipææ, angantapa.

²⁴ Ayæ, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pōni Caiapato weca gocæcäimpa, ante Änato iñömö Itota ingante ayæ goto wimpoingä iñongante angä eñëninque tömengä ingante ænte gogadänimpa.

Pegodo inca, Dicæ abogaa, wæætē angampa

(Mäateo 26.71-75; Mäadoco 14.69-72; Odoca 22.58-62)

²⁵ Timönö Pegodo ayæ adiyæ ootoyongante wadäni, —Bitō tömengä emiñænömi adobaï imipa töö.

Änäni eñëninque tömengä, —Wabo imopa, angantapa.

²⁶ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pōni inongä ingante nē cädäni iñönänite adocanque iñömö Pegodo nänö nē wangö tamoncadingä guidengä inongäimpa. Tömengä iñömö Pegodo ingante,

—Bitō tömengä miñæ odibowæncodē ongöñedē bitō imi atabopa. Bitō wii imitawo.

²⁷ Ante añongä Pegodo wæætē, Wabo imopa, ante tæcæ anewëñongä tawadiya dobæ pegatimpa.

Pidato weca Itota ongongä
(Mäateo 27.1-2; Mäadoco 15.1-5; Odoca 23.1-5)

²⁸ Tæcæ ñäö bayonte Itota ayæ Caiapato weca ongöñongante oodeoidi

iñömö, Mönö tömengä ingante odömäno gobedönadodo awënë Pidato weca ænte gocæimpa, ante cædinque awënë oncö boyæ mäodäni gocantapa. Incæte tömënäni dodäni nänö wææ angainö beyæ ante guiñente wædinque, Pidato oncönē guiite bai mönitö mimö wentamö ewocamöni incädömönimpa. Iñæmpa mänömaï cæmöni ininque mönitö Patowa mönö ææmæ cæyedē cænguï ædö cæte cænguïmönii, ante wædinque guidämaï inänitapa. ²⁹ Ininque Pidato tömënäni weca oncö boyæ taodinque tömënäni inänite,

—Iingä onguiñængä iñömö quinö wënæ wënæ cæcantawo.

³⁰ Añongä tömënäni wæætē, —Mäningä wii wënæ wënæ cæcä inte bai mönitö tömengä ingante wii ænte mämö pædæ godömöni æncädömiimpa.

³¹ Änäni eñëninque Pidato, —Minitö tömëmïni tömengä ingante ænte godinque mini wææ yewæmongainö bai ante cædinque, Tömengä ingante pangæimpa, ante apænte æedäni.

Añongä oodeoidi awënëidi, —Iñæmpa minitö wææ ämïni iñömini mönitö cöwē tacamöni wænäni möni cægainö bai ædö cæte æcämenque ingante wænömöni wænguingäa, ante wædänitapa.

³² Odömänoidi mäniñedē wënæ wënæ cädäni inänite awäa töö godömænte timpodinque wææ tiwadinque

godö wænönäni inönänimpa.
 Inique odömänoidi inänite
 pædæ godöningue ood-
 eoidi wæætë Itota, Æbänö
 cædäni wænguimoo, ante
 do nänö angainö bai ñowo
 inique baquinque cædänitapa.

³³ Mäninö änäni eñëningue
 Pidato wæætë oncönë
 ñænæncönë guiddinque Itota
 ingante añecä pongä ad-
 inque, Pidato,

—Bitö oodeoidi Awënë
 Odeyebi imitawo.

³⁴ Angä eñente Itota
 wæætë,
 —Bitö nämä pönëningue
 apænebitawo. Wabänö wacä
 botö imotedö ante bitö imite
 apænecä eñëmitawo.

³⁵ Ante añongä Pidato,
 —Botö dicæ oodeobo
 imogaa. Tömëmi guiddänäni
 tönö Wængongui qui, ante
 në godönäni ñænænäni
 inömö bitö imite mämö pædæ
 pönönäni æntabopa töö. Bitö
 quinö wænæ wænæ cæbitawo.

³⁶ Añongante Itota wæætë
 apænedinque,

—Wii inguipoga quëwënäni
 änäni beyæ botö Awënë
 Odeyebö në ingaimo imopa.
 Botö inguipoga quëwënäni
 Awënë Odeyebö inte në
 ämo imo bai botö nempo
 quëwënäni inömö botö
 imote, Bæi ongonte ænte
 godämaï incædänimpa, ante
 wææ cædinque oodeoidi
 tönö guëa wæætedö wæætë
 cæcædönänimpa. Incæte
 wii inguipoga quëwënäni
 änäni beyæ wæætë edæ
 wayömö quëwengaimo inte
 botö tömëmo nämä incæ

Awënë Odeyebö në ingaimo
 imopa.

³⁷ Mänömainö ante Itota
 apænecä inique Pidato,

—Inæmpa Awënë Odeyebi
 bitö imitawo.

Añongante Itota wæætë,
 —Bitö tömëmi änö bai botö
 Awënë Odeyebö inömoimpa.
 Nawangä ämipa. Botö inömö
 Wængongui nänö angainö
 ante, Nawangä impa, ante
 inguipoga quëwënäni inänite
 apænecæte ante edæ mänii
 beyænque ante inguipoga
 inömö pö eñagaimo imopa.
 Wængongui nawangä ante
 nänö angainö ante Ao ante
 eñente në cædäni inömö
 edæ tömënäni tömänäni botö
 imote në eñënäni inänipa,
 angantapa.

³⁸ Añongante Pidato,
 —Æcämë nawangä angää,
 angacäimpa.

*Itota wæncæcäimpa,
 änänipa*

*(Mäateo 27.15-31; Mäadoco
 15.6-20; Odoco 23.13-25)*

Pidato mänömaï apænedinque
 wæætë oodeoidi weca
 oncö boyæ taodinque
 apænecantapa.

—Ingå quinö wænæ
 wænæ cæcä ingampa, ante
 eñënämaï imopa. Inique
 botö dicæ tömengä ingante
 apænte anguimo imogaa.
³⁹ Wadepo inö wadepo inö
 Patowa mini ææmæ cæönæ
 minitö, Ædänidö tee mönete
 ongönänii, ante pönëningue
 adocanque emöwo ante botö
 imote apænedinque, Ingå
 ingante ñimpo cæbi goquingä,
 ante cöwë äminipa. Inique

adocanque ingante, Ìngä ìñömö mìni apænedongä ingampa, ante botö tömengä ingante ñimpo cæbo ate ænte gomîni ìnömînimpa. Ìnque ñöwo diyæ. Mînitö, Oodeomöni Odeye ìñongante pönö ñimpo cæbi abæ tawænte goguinga, ämînitawo.

40 Äñongante tömënäni yedæ tedinque,

—Mäningä ingante dicæ ämöniyaa. Wæætë Badabato ingante ñimpo cæbi gocæe, ante tedewengadänimpa.

Badabato wëenënedë wadäni tönö, Odömäno tæiyæ awënë ingante wido cæcæimpa, ante cædingä ìnongäimpa.

19

1 Ayæ Pidato angä ate Itota ingante bæi ongonte mäo æmontaiya tæi tæi pänänitapa. 2 Tontadoidi daa mongæmenca æninque que que cædinque, Awënë poganta, ante pönö da wencadänitapa. Awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante badete tote bai cædinque Itota ingante opatawæ ëmoncoo pönö daga wëñadänitapa. 3 Daga wëñadinque tömënäni wæætë wæætë tömengä weca ponte äninque,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi ìmipææ.

Ante badete todinque tömengä ingante tæi tamönänitapa.

4 Pidato tömënäni weca oncö boyæ adopoque ayæ tadinque oodeoidi ìnänite apænedinque,

—Ìngä ìñömö æbänö cæcantawo, ante ëñencæte ante cæbo ate tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante dicæ abogaa. Mînitö mänömainö ante ëñencæmînimpa, ante botö tömengä ingante mînitö weca ænte mantabo tacä aedäni, angantapa.

5 Itota daa mongæmenca poganta encadinque opatawæ ëmoncoo mongænte tayongä Pidato tömënäni ìnänite,

—Ìngä onguñængä ongongä aedäni.

6 Tömengä ingante adinque, Wængongui quï, ante në godönäni ñænænäni tönö adodäni ìnänite në wææ wänönäni ìñömö yedæ tedewëninque,

—Awæ ñænquedimæ cæte ämi wænönäni wængæe. Ämi wænönäni wængæe.

Ante ancaa änewënäni ëñëninque Pidato wæætë,

—Mînitö ìñæmpa tömengä ingante æninque awæ ñænquedimæ cæte wænömîni wængæe. Botö guiquënë ìngä wënæ wënæ nänö cædö ante dicæ abogaa.

7 Pidato äñongä oodeoidi wæætë ìimai tedewënanitapa.

—Mönitö wææ yewæmongainö ante ëñente quëwëmöni ìmönipa. Ìngä ìñömö edæ nämä ante edæ, Wængongui Wëmo ìnömo ìmopa, ante cædinque edæ mäninö möni wææ yewæmongainö ante ëñënämaï cæcampa. Mänömaï ëñënämaï inte cæcä beyæ tömengä në wænguëngä ingampa.

8 Mänömainö änäni
ēñēninque Pidato godōmenque
guñēnte wædinque, ⁹ oncōnē
ñænæncōnē adodō pō guiid-
inque Itota ingante,

—Bitō ædōnō quēwente
pōmi imii.

Ante añongä Itota guiquēnē
pæ wēēnecä. ¹⁰ Adinque
Pidato tömengä ingante,

—Bitō quīnante botō imo
tededāmaī imii. Botō nāmā
nē tæi piñænte āmo inōmo
inte āmo ininque ñimpo cædāni
gobaīmipa. Botō wadō ante
āmo ininque bitō imite do awæ
ñænquedimæ cæte wænōnāni
wæmaīmipa, ante ēñēnāmaī
imitawo.

¹¹ Añongante Itota wæætē,

—Wængonguī bitō tæi
piñænte āmāmo ante
godōnāmaī ingä bai bitō
tömēmi tæi āmi imi diyæ botō
imote anguīmiyaa. Mänōmaī
beyæ bitō imite, Wænōmi
wæncæcāimpa, ante botō
imote nē pædæ pōnōningä
iñōmō edæ godōmenque
wēnæ wēnæ cæcä ingampa,
ante apænecantapa.

¹² Mänömainö angä
ēñēninque Pidato, Æbānō
ñimpo cæbo goquingää, ante
cædongäimpa. Cæyongä
oodeoidi wæætē godōmenque
yedæ änōnānimpa,

—Bitō mäningä ingante
ñimpo cæbi bai bitō odōmāno
tæiyæ awēnē Tetædo æmigo
dicæ imiyaa. Æcāmenque
iñōmō edæ, Botō awēnē
inōmoimpa, ante nē angä
inte tömengä iñōmō Tetædo
ingante nē pīnongä ingampa.

¹³ Mäninō änäni ēñēninque
Pidato iñōmō, Itota ingante
ænte tao godinque awēnē
nānō apænte äimpaa gote
tæ contacantapa. Pidato
nānō tæ contayōmō iñōmō,
Dicacoo ayadi bai nāni
caayōmō impa, ante nāni
añōmō ininque ebedeo tededō,
Gabata, nāni añōmō inōnimpa.
¹⁴ Patowa nāni ææmæ
cæyedē inque bayō oodeoidi,
iimō ate guēmanguiōnæ
inguimpa, ante mōnō
ñōwoōnæque cæcæimpa, ante
nāni cæōnæ inōnimpa. Iiōnæ
wodo tæcæ bæcä bayonte
Pidato oodeoidi inānite,

—Iingä iñōmō mīnitō Odeye
inongä ingampa.

¹⁵ Añongante yedæ äninque
tömēnāni,

—Tömengä ingante wænōmi
wængæ. Tömengä ingante
wænōmi wængæ. Awāa tim-
pote āmi wænōnāni wængæ.

Ante ancaa änewēñōnāni
Pidato wæætē,

—Botō iñōmō mīnitō Odeye
iñongante awāa timpote āmo
wænōnāni wængæ, ante
änewēmīnitawo.

Angä ēñēninque Wængonguī
quī, ante godōnāni ñænænāni
iñōmō,

—Tetædoque incæ mōnitō
awēnē odeye inongä apa
cæbii, änewēñōnānimpa.

¹⁶ Ancaa änewēñōnāni
Pidato, Awāa āmo timpote
wænōmīni wængædāni,
ante Itota ingante ton-
tadoidi inānite pædæ
godongä ængadānimpa. Ayæ
tömēnāni Itota ingante ænte
gogadānimpa.

*Itota ingante awäa tim-
podäni wængäimpa*

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco
15.21-32; Odoco 23.26-43)

¹⁷ Itota incæ tömengä
timpoquiwæ æninque
mongænte taodique
“Ocatainö” mönö aññömö
pongantapa. Mäniñömö
ante ebedeo tededö,
Godogota, näni aññömö impa.

¹⁸ Mäniñömö põñongante
tömänäni awæ ñænquedimæ
cædique tömengä ingante
töö godonte timpodinque
wææ tiwadinque ængæ gan-
tidänäni ongongantapa.
Ayæ wada inate tömengä
weca æmatæ inö æmatæ
inö mämö adobai cæte
ængæ gantidänäni wægöñöna
Itota tæcæguedë wægongä
ingantapa.

¹⁹ Pidato
angä yewæmöinta, Näni
ëñguinta, ante yewæmonte
æninque ñænquedimæ iwäa
wo cädänitapa. “Itota
Näatadeta quëwëningä ood-
eoidi Awënë Odeye inongä
ingampa,” ante yewæmonte
wo cæte ongongatimpa.

²⁰ Itota ingante näni tim-
podinñömö eyequei i inique
oodeoidi nangui inäni
tömänäni näni quëwëñömö
ta põninque Pidatoidi näni
yewæmöninta adänitapa.
Mäninta inñömö ebedeo ted-
edö datü tededö guidiego
tededö ante yewæmonte
ingatimpa.

²¹ Oodeoidi
beyæ ante, Wængongui qui,
ante nê godönäni ñænænäni
inñömö Pidato weca godinque
tömengä ingante,

—Bitö, “Oodeoidi Awënë
Odeye inongampa,” ante

yewæmönämai inguënë
quëwë. Wæætë tömengä
nämä nänö angainö bai,
“Botö oodeoidi Awënë
Odeyebo inömoimpa, ante nê
änewëningä ingampa,” ante
yewæmöe.

²² Ante änewëñönäni Pidato
wæætë,

—Botö yewæmöninö
ante yewæmönimo inte
botö wæætë wadö ante
yewæmönämai incæboimpa.

²³ Tontadoidi inñömö
tömengä ingante awäa tim-
pote ængæ gantidänäni
wægöñongä tömänäni
tömengä weocoo ini æninque
mencooga go mencooga
cönöninque adocanque ado-
cooque adocanque ado-
cooque æninque tömänäni
ænönänimpa. Täno mongæincoo
guiquënë ayæ öñoncoopa.
Mänincoo inñömö bæbængapaa
badönämai incoo tömancoo
adocooque da wëñaque badöi
inimpa. ²⁴ Adocooque wänä
ñænämai ingæimpa, ante
adodäni godongämæ teded-
inque,

—Æcänö quince nö ta
adinque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante wææntodönänita,

Edæ Wængongui angä
ëñente dodäni iimäi ante
näni yewæmongainö bai
ñöwo inique baquinque ton-
tadoidi mänömai cädänitapa.
“Edæ botö weocoo ini ö
æninque tömänäni näni
caboque wacä ingä wacä
ingä nënempodänitapa. Ayæ,
Æcänö quince nö ta ad-
inque tömengä mänincoo
æncæcäimpa, ante wææntodöninque
ænänitapa,” ante näni

yewæmongainö bai tontadoidi ñowo cæðanitapa.

²⁵ Itota ingä nani ængæ gantidēñomö tömengä wäänä tönö wäänä tönñäcä nana caya ayæ Codeopato nänöogængä Mäadiya tönö wacä Mäadiya Mäagadadēnä mänññomö pöningue eyequei a ongönänitapa. ²⁶ Itota iññomö tömengä wäänä înainte acantapa. Ayæ botö tömengä miñæ nē godimo iññomö tömengä nänö nē waadebo inömo inte tömēnä weca ongömo adinque Itota tömengä wäänä înainte,

—Badä eñēmī. Mäningä iññomö minö wengä bacæcäimpa.

²⁷ Äninque tömengä emiñænimo iññomote,

—Botö emiñænimi eñēmī, Mäninä iññomö botö badä incæ bitö badä bacædäimpa, angacäimpa.

İninqe botö Itota nänö nē emiñænimo inte tömengä nänö änoñedē täno ænte mämömo pöningue tömengä wäänä iññomö botö oncönē cöwē owodönäimpa.

Itota incæ wængäimpa

(Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Odoco 23.44-49)

²⁸ Quinö bacæimpa, ante ñowo iinqe batimpa, ante nē eñēnongä inte Itota iññomö edæ, Wængongui angä eñente nani yewæmongainö bai ñowo iinqe bacæimpa, ante cædinque,

—Botö gæwænte awædö, ante apæncantapa.

²⁹ Adoyömö biñömæ nani ämæ bai wæðænque godonte nani ænimæ owætadē engate

ongö adinque tömēnani dayömö bai æninque mänimænē pæðæ guidonte aa beyonte wëä tadonte æninque iitopowænca nani äwænca ongontoca goto wencadodinque Itota önöne pæðæ æænö pæ mänänitapa. ³⁰ Pæ mäññonäni Itota oo guēmante bedinque,

—Ñowo iinqe batimpa.

Ante apænedinque tömengä ocabo æðæ wææncadinque tömengä önöwoca wadæ goyöwoca do wængäimpa.

Itota betagonta inö tontado boo tænongä

³¹ İimö ate, Mönö guēmanguionæ iññomö Patowa inguionæ beyæ godömenque waa eönæpa, ante oodeoidi, Ñowoönæque cæcæimpa, ante nani cæönæ inimpa. Oodeoidi awēñēidi, Awäa nē ongönäni baö mäniwäa guēmanguionæ ongönämaï incæðänimpa, ante Pidato weca godinque tömengä ingante, İinani nani timpodiwäa nē ongönäni quingæ wæncæðänimpa, ante cædinque bitö tömēnani önömēñē bamē ämi wadäni taa mænäni do wæncæðänimpa. Ayæ tömēnani baö o togænte pæðæ wæænonte ämi ænänie, änänitapa. ³² Mänii beyæ tontadoidi pöningue Itota weca täno nani nē ængæ gantidēningä önömēñē bamē taa mæninqe edæ ayæ nani nē timpodingä wængongä önömēñē bamē taa mænänitapa. ³³ Taa

mæningue Itota weca pöninque tömengä do wængäi adinque tömengä önömene taa mænämaï inönänimpa.

³⁴ Wæætē tontado adocanque Itota betagonta inō boo tænoñongä wepæ tönō æpæ guï gotimpa.

³⁵ Botō mäninō bayonte nē adīmo inte, Æbänō nāwangä batimpa, ante nō apænebopa. Ayæ, Botō änō ante nāwangä impa, ante do eñēmopa. Mīnitō adobaï eñente pönencæminimpa, ante apænebopa. ³⁶ Edæ,

“Tömengä bamē adomenque incæ taa mænte wædämaï incæcäimpa,” ante Wængonguï angä eñente nāni yewæmongainō baï bacæimpa, ante mänömaï batimpa. ³⁷ Ayæ edæ,

“Woadäni nāni nē boo tænoñingä ingante aquināni inänipa,” ante Wængonguï angä eñente wataa nāni yewæmongainō baï iinque bacæimpa, ante mänömaï batimpa.

Itota wodi baō inī māo daga wēnänipa

(Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47; Odoca 23.50-56)

³⁸ Ayæ ate Adimatea quēwengä Ootee iñömō oodeoidi awēnēidi inänite guñente awædō, ante awēmō Itota emiñæningä inongäimpa. Tömengä iñömō Pidato Awēnē ingante, Itota wodi baō pönömi ænte wēmoe, angantapa. Pidato Ao angä eñēninque Ootee do pöninque Itota wodi baō timpodiwāa ongōñongante o togænte pædæ wæænonte ængantapa.

³⁹ Ayæ Niicodemō wēenēnedē Itota weca woyowotæ eñacæ nē pöningä iñömō Ootee miñæ pongantapa. Tömengä miidamō nāni änömō nangui ti nāmō tönō aadoemō nāni änömō nangui oguï wamō tönō adoyömō nāni wempo cædimō todēinta quido ganca ænte pongantapa. ⁴⁰ Ootee tönō Niicodemō iñömō Itota wodi baō æninque ninocoo nāni ancoo guiancoo incæ doyæncoo mänincoo oguï wamō nāna ænte pönimō ænte wāne cædedatapa. Ayæ oodeoidi daga wencæte ante nāni cægäi baï adobaï cædinque tömēna nāna wāne cædincoo inte tömengä baō wīni wīni cægadaimpa. ⁴¹ Itota ingante nāni timpodiiñömō eyequei gönea inimpa. Adodea iñömō müntatodē nāni ææ wodiñömō onontatoque inimpa. ⁴² Iimō ate guēmanguiönæ inguimpä, ante oodeoidi, Nōwoönæque cæcæimpa, ante nāni cæönæ impa, ante beyæ, Ontato eyequei impa, ante tömēnāni Itota wodi baō māniñömō daga wengadänimpa.

20

Itota nē wæningä incæ nāni ömæmonte quēwengä

(Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12)

¹ Oodeoidi guēmanguiönæ Tabado go ate mönō Dominco tæcæ ooque pönente bayedē Mäadiya Mäagadadēnä Itota wodido ponte ayongä dicabo ontato tee mönocæte ante nāni da pæñæninca incæ

do wëä godö concæi intapa.
 2 Botö Itota nänö nē waad-
 edimo tönö Timönö Pegodo
 iñömö Itota miñæ möna nē
 godincaya iñömönate Mäadiya
 Mäagadadēnā wæætē,
 Mänömaï impa, ante adinque
 mönatö weca pogodo ponte
 apænecantapa,

—Awënë Itota wodi baö
 ontatodē öñöñongante ænte
 taodique ædönö mäo ñö
 cædāni, ante ëñēnāmaï
 imönipa.

3 Ante apæneyongä Pe-
 godo tönö botö Itota miñæ
 möna nē godincaya iñömö
 tömengä wodido quingæ
 gote pogodo pontamönapa.

4 Guëa pogodo gomöna
 incæte tömengä ëmiñænimo
 botonque quingæ tömengä
 wodido täno pontabopa.
 Pegodo ayæ pongantapa.

5 Mäniñömö täno pöninque
 ædæ wæænte guite ayömo
 iñāna nāna wini caadin-
 cooque öñö abo incæte
 guidāmaï intabopa. 6 Timönö
 Pegodo botö miñæ ayæ
 nē pöningä Itota wodido
 ontatodē ponte wäänē gui-
 icantapa. Wäänē guiyon-
 gante doyæncocooque iñāna
 nāna wini caadincooque
 mäniñömö öñö acantapa.

7 Ayæ Itota wodi ocabo
 nāna ñāni cæcadincoo adobaï
 öñö acantapa. Mänincoo
 doyæncoo tönö wii adoyömö
 ñönonte intapa. Wæætē
 iincoo nää wënente nänënë ñö
 cæte öñö acantapa. 8 Iinque
 botö tömengä wodido onta-
 todē täno nē pönimo incæte
 ñöwo tæcæ adobaï wäänē
 guitabopa. Guite ayömo,

Itota nänö öñöniñömö æbänö
 i, ante adinque, Tömengä
 ñāni ömæmonte quëwengä
 ingampa, ante pönentabopa.
 9 Edæ Wængongui angä ëñente
 yewæmöninque dodāni, Mönö
 Codito iñömö do wæningä
 incæ ñāni ömæmonte
 quëwenguënegä incæcäimpa,
 ante mönatö mäniñedē
 ayæ ëñēnāmaï inömönaimpa.
 10 Ayæ mönatö tömengä miñæ
 nē godimöna iñömö wadæ
 godinque tömëmöna oncönē
 ocæ ëmænte gotamönapa.

*Itota iñömö Mäadiya
 Mäagadadēnā weca pongä
 (Mäadoco 16.9-11)*

11 Mäadiya guiquënë Itota
 wodido ontatodē yabæ inö
 a ongonde wædongäimpa.
 Mänömaï wædinque tömengä,
 Abote, ante ædæ wæænte
 guite 12 adinque Wængongui
 anquedoda näämæntacoo
 mongæna inte Itota wodi baö
 öñöniñömö tæ contada ina
 acantapa. Adocanque Itota
 wodi ocabo öñöniñömö tæ
 contayongä wacä Itota wodi
 önöwa öñöniñömö tæ contate
 ongongä acantapa. 13 Tömëna
 iñömö tömengä ingante,

—Onquiyæmi, minö
 quinante wæmintawo.

Äna ëñëninque tömengä
 wæætē,

—Botö Awënë wodi baö
 ini ö ænte godāni awædö.
 Ädönö mäo ñö cædāni, ante
 ëñēnāmaï wæbopa.

14 Mäninö äninque Mäadiya
 dadi ëmænte ayongä Itota
 mäniñömö a ongongä ad-
 inque Itota incæcä tömengä
 ëñēnāmaï ingantapa. 15 Itota
 iñömö,

Minö quĩnante wæmintawo.
Æcänö ingante ante diqui
diqui mĩmintawo.

Ante angä eñëninque
Mäadiya, Ìngä ìñömö wabänö
gönea ömæ wite nê aacä
ingampa, ante önöwënenque
pönëninque,

—Èñëmi, bitö tömengä
wodi baö ìni wayömö ænte
mäobi inte bai ædönö gote
ñö cæbitapa, ante apænebi
eñëmoe. Apænebi eñëninque
botö tömengä wodi baö do
gote æmaĩmopa.

¹⁶ Äñongante Itota tömengä
ingante,

—Mäadiya, angantapa.

Angä eñëninque tömengä
weca dadi emænte ebedeo
tededö äninque,

—Adaböni, angantapa.
Mäninö mönö tededö, “Awënë
nê Odömömi ìmi,” ante impa.

¹⁷ Itota ìñömö,

—Edæ botö ayæ botö
Mæmpo weca ocæ emænte
godämaĩ ìmopa, ante ad-
inque mĩnö botö ìmo pæ
mänämaĩ ìedä, angantapa.
Wæætê mĩnö botö tönĩñadäni
weca godinque tömënäni
ìnanite ìmaĩ apænebi
eñencädänimpa. Botö ñöwo
botö Mæmpo weca ocæ
emænte goquĩmo ìmopa.
Tömengä ìñömö mĩnitö
Mæmpo adobaĩ ìnongampa.
Botö ñöwo botö Wængonguĩ
weca ocæ emænte goquĩmo
ìmopa. Tömengä ìñömö
mĩnitö Wængonguĩ adobaĩ
ìnongampa, angantapa.

¹⁸ Itota angä ate Mäadiya
Mäagadadënë ìñömö Itota
nänö nê emĩñænĩnäni

weca pöninque, Awënë
Itota ingante atabopa,
äninque, Tömengä ìmaĩnö
ante apænecä eñentabopa,
ante tömënäni ìnanite mäo
apænegacäimpa.

*Itota ìñömö tömengä
emĩñænĩnäni weca pongä*

(Mäateo 28.16-20; Mäadoco
16.14-18; Odoca 24.36-49)

¹⁹ Guëmanguĩönæ go ate
ìmö ate wëmö bayö tömengä
emĩñænĩnäni adoyömö
pöninque, Oodeoidi awënëidi
ìnanite ancaĩ guĩñente awædö,
ante odemö tee mönete
ongönänitapa. Itota tömënäni
weca pö guĩte tæcæguedê a
ongöninque,

—Guĩñenämaĩ inte gänê
pönencæmĩnimpa, angantapa.

²⁰ Mäninö angä ate
tömengä önompo odömöninque
tömengä betagonta odömongä
adänitapa. Ìninque mönö
Awënë ingante adinque
tömengä emĩñænĩnäni nangui
watapæ todänitapa. ²¹ Itota
wæætê adodö,

—Guĩñenämaĩ inte gänê
pönencæmĩnimpa, angantapa.
Botö Mæmpo ìñömö botö
ìmote nänö da pönongaĩmo ìmo
bai botö adobaĩ mĩnitö ìmĩnite
da godömo goquĩmĩni ìmĩnipa.

²² Ante apænedinque
tömënäni baonga woo öngate
apænecä,

—Botö ñöwo pönĩ mĩnitonga
Wængonguĩ Tæiyæ Waëmö
Önöwoca ingante pönö
pönömo æedäni. ²³ Nê wënæ
wënæ cæcä ingante adinque
mĩnitö tömengä ingante
godö ñimpo cæmĩni ìninque
Wængonguĩ adobaĩ tömengä

ingante godö ñimpo cæcä quëwëmaingampa. Minitö wæætë nê wënæ wënæ cæcä ingante godö ñimpo cædämaï imini ininque Wængongui adobaï cædämaï inte tömengä ingante pönö ñimpo cædämaï imaingampa.

Itota ñäni ömæmonte nê quëwengä ingante Tömato acä

²⁴ Itota ëmiñæninäni adoyömö a ongöñönäni tömengä pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöñongä tömengä ëmiñæningä adocanque Tömato mëwoga ëmongä Äancadënaque iñömö dæ angampa. ²⁵ Ayæ ate Itota nänö nê ëmiñæninäni wadäni iñömö,

—Mönö Awënë ingante atamönipa, ante Tömato ingante apænedäni ëñëninque tömengä wæætë,

Botö iñömö tömengä önönempo näni daagö timpodinömö, Äyömönö empocä, ante adinque öngompoca gampodique ayæ tömengä betagonta inö näni tapa tænonte codinömö botö tömëmo öngompoca gampote ate pönëmaï wädö, angantapa.

²⁶ Wacä tëmäna go ate Itota ëmiñæninäni wæætë oncönë adoyömö pö guiite a ongöñönäni Tömato tömënäni tönö godongämæ pö guiite a ongongantapa. Odemö tee mönete ongö incæte Itota iñontobæ pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöninque,

—Guiñënämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁷ Ayæ Tömato ingante,

—Bitö tömëmi öngompoca pædæ pompodinque botö önompo ae. Pædæ guipote botö betagonta inö gampoe. Ayæ, Wabänö incædö, ante änämaï incæbiimpa. Wæætë pönëe.

²⁸ Ante äñongä Tömato,

—Botö Awënë inömi imipa. Ayæ adobaï botö Wængongui inömi imipa, angantapa.

²⁹ Ayæ Itota tömengä ingante,

—Botö imote ate pönëmi imipa. Wæætë nê adämaï inäni incæ botö imote pönënäni ininque tömënäni näni toquinque ingäimpa, angacäimpa.

Wäo nänö yewæmongainta quïnante yewæmongacäi

³⁰ Tömengä ëmiñæninäni weca Itota, Eñencädänimpa, ante wadö wadö cædinque tömengä nänö bamönengæ ayæ godömenque nanguï pönï cægacäimpa. Botö iñömö iintaa yewæmöninque mäninö tömengä nänö cægainö ante wii tömäa yewæmontabopa.

³¹ Wæætë mäninö ante yewæmöninque botö, Itota mönö Codito inongäimpa, ante ayæ, Tömengä Wængongui Wengä inongä ingampa, ante minitö pönencæminimpa, ante yewæmontabopa. Edæ tömengä ëmöwo beyænque minitö mänömainö ante pönëninque cöwë wänämaï quëwencæminimpa, ante botö iinta yewæmömopa.

21

*Itota tömengä emiñænināni
7 ganca ināni weca pongä*

¹ Ayæ ate tömengä emiñænināni Tibediapæ nāni ämæ yæwedeca emōnaiboga ongōñōnāni Itota iñōmō tömēnāni weca pōninque a ongongä adānitapa. Edæ iīmaī batimpa. ² Timōnō Pegodo adocanque, Tōmato Äancadēnaque nāni ānongä tōnō Gadideabæ Cānaa nē quēwengä Nāatānaedo mēnaa, Tebedeo wēna nāna caya mēnaa, ayæ Itota nānō nē emiñænina wada mēnaa mānimpodāni adoyōmō ongōnōnānimpa. ³ Timōnō Pegodo iñōmō tömengä tōnō ongōnāni inānite,

—Botō ñōwo gæyæ dadoncæ tao gobopa.

Angä eñēninque tömēnāni iñōmō,

—Bitō miñæ gocæmōnimpa.

Äninque, Ägodōedāni gomompa, ante tao godinque wipodē godongāmæ guidinque tömää woyowotæ gæyæ dadoncæ cädāni incæte gæyæ dæ ænāmaī inōnānimpa. ⁴ Nāō bayonte Itota iñōmō emōnaiya yæwedeca a ongongä adinque, Itota ingampa, ante tömengä emiñænināni incæ eñēnāmaī inānitapa. ⁵ Ayæ tömengä tömēnāni inānite yedæ aa pedinque,

—Iñānāni, gæyæ æmīnitawo. Äñongante,

—Ænāmaī imōnipa.

⁶ Änāni eñēninque tömengä wæætē,

—Mīnitō dicamonca wipo tömēmæ inō æpænē wo guitodonte gæyæ dadonte æedāni.

Tömengä nānō ämaī cædinque tömēnāni nanguī pōni gæyæ dicamonca date owo adinque ædō cæte dicamonca wēä pōnonte ænguīnāni. ⁷ Itota emiñænimo tömengä nānō nē waadebo inōmo inte botō Pegodo ingante apænedinque,

—Iñgä iñōmō mōnō Awēnē Itota ingampa.

Ämo eñēninque Timōnō Pegodo iñōmō tömengä yabæcoo nānō gä tadongate cōnōnincoo æninque daga wēñate æpænē to go ti wææninque ömaa taocantapa. ⁸ Wadāni Itota nānō nē emiñænināni iñōmō yæwedeca obo pōni tiēē mēetodo ganca bai iñōmō wāi wocädāni ininque wipodē ayæ owodāni iñōmō Pegodo miñæ wogaa godinque dicamō gæyæ eyede pōni wēä pōnō pōnānitapa. ⁹ Tömēnāni wipodē inte pædæ æænoncado ponte ayōnāni, Æænonguī, ante gonga emōñōmō gæyæ öñō adinque adoyōmō wædænque pāo cō cæte öñō adānitapa. ¹⁰ Itota tömēnāni inānite,

—Gæyæ mīni ñōwo æni wædænque æente pōedāni.

¹¹ Angä eñēninque Timōnō Pegodo wipodē pō guidinque dicamō æente emōnaiya wēä tadongantapa. Edæ tiento tincoenta i todee ganca ināni mānimpodāni gæyæ ñænængade dicamō iñōmō eyede owodāni incæte

dicamö wangö tēmönāmaī
inimpa. ¹² Itota iñōmō
tömēnāni inānite,

—Pö cædāni,

Åñongante tōmengā
ēmīñænīnāni tōmānāni, Mōnō
Awēnē Itota ingampa, ante
ēñēninque, Æbidō imii, ante
tōmengā ingante ædō cæte
anguināni. ¹³ Itota gonga-
pamō iñōmō pōninque pāo
ænte tōmēnāni inānite pædæ
godongā ænāni ininque
tōmengā ayæ gæyæ ōñō
æninque tōmēnāni inānite
pædæ godongā cænānitapa.

¹⁴ Mānōmaī cædinque
Itota do wæningā incæ
ñāni ōmæmonte quēwente
mempoga do ponte a
ongōningā inte ñowo tōmengā
ēmīñænīnāni weca mempoga
go adopoque pongacāimpa.

*Timönö Pegodo ingante
Itota apæneccā*

¹⁵ Tömēnāni iinque cænāni
ate Itota iñōmō Timönö Pe-
godo ingante,

—Timönö Wäo wēmi
ēñēmi. Botō imo mānīnāni
pōnōmenque waadete
pōñēñōnāni bitō iñōmō
nawangā botō imote godōmenque
waadete pōñēmitawo.

Åñongā,

—Awēnē, Ao āmopa. Bitō
imite botō waadedō ante bitō
do ēñēmipa.

Angā ēñēninque Itota,

—Waadāni iñōmō botō
obegaidi wēnāni bai iñōnānite
bitō tōmēnāni inānite botō an-
gainō ante odōmonte apænebi
ēñencædānimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ wæætē,

—Timönö Wäo wēmi ēñēmi.
Bitō nawangā botō imote
waadete pōñēmitawo.

Åñongā,

—Awēnē, Ao āmopa. Bitō
imite botō waadedō ante bitō
do ēñēmipa.

Angā ēñēninque Itota,

—Waadāni botō obegaidi
bai iñōnānite bitō tōmēnāni
inānite aacæbiimpa, angan-
tapa.

¹⁷ Itota mempoga go
adopoque tōmengā ingante,

—Timönö Wäo wēmi ēñēmi.
Bitō botō imote waadete
pōñēmitawo, ante angantapa.

Itota mempoga go
adopoque tōmengā ingante,
Bitō botō imote waadete
pōñēmitawo, ante angā
ēñēninque Pegodo wæwente
inongāimpa. Incæte Itota
ingante,

—Awēnē bitō tōmāā ēñēmi
imipa. Bitō imite botō waad-
edō ante bitō do ēñēmipa.

Ante wæyongā Itota
wæætē,

—Waadāni iñōmō nē
botō obegaidi bai iñōnānite
bitō tōmēnāni inānite botō
angainō ante odōmonte
apænebi ēñencædānimpa.

¹⁸ Bitō imite nawangā āmopa.
Bitō wēñæmiyedē tōmēmi
nāmā daga wēñadinque,
Ædōnō goinēmo, ante bitō
goinēnonque do gobi imitapa.
Ñowo iñōmō bitō picæmi
bayedē bitō pædæ gopoyōmi
wacā incæ bitō imite godō
daga wēñadinque bitō
goinēnāmaī iñōmō māñiñōmō
bitō imite māocā gocæbiimpa.

¹⁹ Pegodo ingante māñōmañō
ante apænedinque Itota

iñömö, Tömengä ingante æbänö wænönäni wæñongä Wængongui ñäo apäite bai nänö emönö edonque bacæimpa, ante odömoncæte ante apænegacäimpa. Ayæ godömenque tömengä ingante,

Botö miñæ tee empo pöe, angacäimpa.

Itota emiñæningä nänö nê waadecä

²⁰ Pegodo guiquenê dadi emænte botö Itota emiñænimo nänö nê waadebo iñömö tömëna miñæ tee empo pömo acantapa. Mänimo iñömö do möni cæñedê Itota tönö äänömonque tæ contadinque, "Awënë bitö imi æcänö godö odömonguinaa, apænebi eñëmönie," ante nê apænedimo inömoimpa. ²¹ Pegodo botö imo adinque Itota ingante,

—İngä iñömö nê tee empo pongä diyæ æbänö tömengä beyæ bacæimpa.

²² Äñongä Itota wæætê,

—Botö ocæ emænte ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ämo bai bitö wæætê ædö cæte nê ämi inguïmii. Botö iñömö nê anguïmo imopa. Bitö guiquenê botö miñæ tee empo ponguënemi imipa, angantapa.

²³ Mänömaï beyæ pancadäniya möni tönïñadäni weca godinque gode ä gode ä cædinque botö imotedö ante apænedinque, İngä iñömö cöwê wænämaï quëwenguingä ingampa, ante tedewengadänimpa.

Itota iñæmpa, İngä iñömö wænämaï quëwencæcäimpa, ante änämaï ingacäimpa. Wæætê, "Botö ocæ emænte ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ante ämo bai bitö ædö cæte anguïmii. Botö anguïmo imopa," ante mäninque angacäimpa.

²⁴ Tömënäni, İngä wænämaï quëwengä ingampa, ante nänö nê apænedimo iñömö edæ botö tömengä nänö nê emiñænimo adobo imopa. Tömëmo, Æbänö batimpa, ante botö apænedö iñömö näwangä ante nê apænedimo inte botö adodö ante tömänö ante nê yewæmönimo imopa. Mäninö ante botö angainö iñömö näwangä impa, ante mönitö eñëmönipa.

²⁵ Itota iñömö nanguï pönï godömenque wadö wadö cægacäimpa. Æbänö cæcää, ante tömää nänö cægainö ante adinque yewæmömöni bai mänintacoo möni yewæmönintacoo ñönongui ante edæ inguipoga tömäo incæ wii eyepæ incædönimpa, ante pönëmopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Itota nānō da godongaināni Nāni Cægainō

Wængonguī Tæiyæ Waëmō

Önōwoca poncæcäimpa, ante

1 Teopido bitō acæbiimpa, ante botō do yewæmōninque, Itota æbānō mā cægacāi, ante, Itota æbānō mā odōmonte apænegacāi, ante yewæmontabopa.

Mānōmainō ante do yewæmōninque ingadänimpa. ⁴Tömēnāni tōnō godongāmæ ongōninque Itota iīmaī angantapa.

inte botō adobo Odoca inōmo inte ñōwo godōmenque yewæmōmo ae. ² Itota do iñōmō, iīnāni botō imotedō ante nē apænequināni inānīpa, ante cædinque tōmēnāni inānite apænte æninque da godongacäimpa. Iñinque tōmengā nānō æite goquīōnæ iñonte tōmēnāni tōnō godongāmæ ongōninque Itota iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önōwoca tōnō cædinque tōmēnāni inānite, Botō dæ gobo ate mīnitō iīmaī cæcæmīnīmpa, ante apænegacäimpa.

Iñinque apænegacä ate tōmengā ingante Wængonguī do ænte mæicä inque ingā æigacäimpa. Iñinque māninganca tōmengā nānō cægainō ante do yewæmōnīmo inte botō iñōmō, Bitō Teopidobi godōmenque acæbiimpa, ante ñōwo wæætē yewæmōmopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingā inte ñāni ömæmonte ate coadenta

ëönæ manimpoönæ ingui-poga quēwēninque tōmēnāni weca mīngā inte wæætē pō wæætē pō cædinque mā pōnī cædongäimpa. Iñinque, Tōmengā nāwangā mīngā inte mānōmaī cæcampa, ante adinque tōmēnāni ædō cæte wadō ante pōnenguīnāni. Ayæ tōmēnāni weca a ongōninque tōmengā tōmēnāni inānite, Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwencæmīnīmpa, ante tōmānō ante adodō adodō ante apænegacä

ingadänimpa. ⁴Tömēnāni tōnō godongāmæ ongōninque Itota iīmaī angantapa.

—Wūi wayōmō goedāni, Eedotadēē iñōmō ee quēwēdāni, angantapa. Botō Mæmpo iñōmō, Wacā ingante da pōnōmo æninque ëwocacæmīnīmpa, ante do apænebo eñēmīnitawo. Tōmengā, Da pōnonguīmo, ante nānō nē angaingā ingante ante ænte ëwocacæte ante mīnitō ñōwo wānō cōedāni. ⁵ Edæ Wāō wodi iñōmō apæne guidongacäimpa. Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önōwoca guiquēnē mīnitō baonga wantæ iñō pō guicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ööncedē æicampa

⁶ Ayæ Itota tōnō godongāmæ ponte ongōnāni iñōmō tōmengā ingante änānitapa.

—Itota eñēmi. Mōnō idægocabo mōnō quēwengāimæ iñonte wadāni do ö ænāni incæte bitō ñōwo wæætē adobæ æninque mōnitō

Awēnē Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitō nempo oo pōnī godongāmæ quēwencæmōnīmpa, ante cæbitawo, ante eñencæte ante wæmōnipa.

⁷ Ancaa aññōnāni,

—Īñæmpa mīnitō ante wæinō bai, Æyedēnō baquīī, ante, Æpogadō baquīī, ante mīnitō wīī eñenguēnēmīni ĩmīnipa. Mæmpoque nē angaingā inte mānīnō ante eñengampa. ⁸ Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō guīdīnque pōnō cæcā ate mīnitō wæætē tæī piñænte ēwocamīni edæ bacæmīnīmpa. Īnīnque, Botō æbānō cægaboī, ante nē adīmīni inte mānīnō botō cægainō ante mīnitō tāno Eedotadēē ĩñōmō quēwente apænedīnque ayæ Ood-eabæ māo apænedīnque ayæ Tāmadiabæ māo apænedīnque godōmenque tōmāmæ māo apænēmīni eñencædānīmpa, ante Itota angacāīmpa.

⁹ Mānōmāīnō ante apænecā eñente a ongōññōnāni Itota māññōmō ongonte æi boguīmancodē ingæ æicā æmō agadānīmpa. ¹⁰ Ōönædē æite ingæ gocā æmō ayōnāni edæ onguīñæna nāāmænta weocoo mongæna tōmēnāni weca a ongōnīnque edæ, ¹¹ tōmēnāni ĩnānite apænedīnque,

—Gadideabæ quēwēmīni inte onguīñæmīni eñēdāni. Quīnante æmonga a cōmīnīi. Edæ Itota mīnitō tōnō ongōnīnque ōönædē æicā

amīnitawo. Edæ ōönædē æicā mīni adī bai adocā Itota ĩncayæ ate ocæ ēmænte poncæcāīmpa, ante apænedatapa.

Codaa nānō cæquēnēnō wacā cæcæcāīmpa, ante cædāni

¹² Oodeoidi nāni guēmanguīōnæ cōwē nāni goganca māningancaque ĩ ĩnīnque wīī gobæ ĩ ĩnīnque tōmēnāni Odibowænquīdi nāni anquīdi ongōnīnque ocæ ēmænte wææ Eedotadēē pōnānitapa. ¹³ Tōmēnāni ēmōwo Pegodo tōnō Wāō, Tantiago tōnō Æntade, Pedipe tōnō Tōmato, Batodōmēē tōnō Māateo, Adepeo wengā Tantiago, wacā, Mōnō ōmæ ingæīmpa, ante nē ānongā Timōnō, Tantiago wengā Codaa. Mānōmāī ēmōnāni inte pō guīdīnque tōmēnāni nāni wānoncōnē æmongapaa æi guīdānitapa. ¹⁴ Ayæ ĩnāni tōnō wadāni Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante cōwē pō pō cægadānīmpa. Onquiyænāni adobāi Itota badā Māadiya tōnō ayæ Itota biwīidi tōnō cōwē ponte apænedōnānīmpa.

¹⁵ Māññēdē Itota ingante nāni tee empote quēwēnāni tiento bæinte ganca ĩnāni inte ongōññōnāni Pegodo tæcæguedē ængæ gantite apænecantapa. ¹⁶ “Īñānāni eñēdāni. Nōwocā Codaa wodi Itota wodi ingante nē æncædāni ĩnānite nē godō odōmongā ingantawo. Edæ tōmengā ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wēēñēdē apænecā eñēnīnque awēnē

Dabii wodi nänö yewæmongainö mönö apænte angæimpa. bai cōwē iinque baquinö Awënë Itota imæca mönö tönö anguënë. ¹⁷ Edæ Itota mōnitō guëa cægongānedē wadāni imōnite apænte æninque godongāmæ nē cægōnināni Codaa ingante adobai apænte inānite adinque mönö iimainö ængacäimpa. Iinque mönö ante apænte ængæimpa. cabo mönö nē cæquënëno ²² Wäo wodi nänö guidōnedē cægōninque ñowoñæ Itota ante apænte ængæimpa. cægōninque ñowoñæ Itota nänö æite goönæ ganca æcänö æcänö mönö tönö godongāmæ cægōnināni ingacäimpa. ¹⁸ Tömengä cægōnināni inānii, ante adinque mönö wīwa cæte tigitamö adocanque ingante apænte ænintamö incæ ængæimpa. Apænte æmō adodō godongä ænānitapa. ate tömengä, Itota dobæ ñāni Tömēnāni wæætē tigitamö æninque, Waodānido omæ bacæimpa, ante omæ godonte ænānitapa. Tömengä inñomö guidömēmæ wæænte òmengö tæi æbæ godente æmæwo wængantapa.

¹⁹ Mänömaï wængä eñëninque Eedotadëe quëwēnāni tömānāni, 'Wepæ onguipo ba awædö,' ante tömēnāni nāni tededö Atedāmæ pemönānitapa. ²⁰ Edæ Ämotamini nāni Angaintaa iimāi ante dobæyedē yewæmongatimpa.

'Tömengä oncö æmæwo önonconque bacæimpa.

Wacä mänincönē cōwē quëwēnāmaï incæcäimpa.

Ante nāni Ämotamini Angainta bai do batimpa. Ayæ,

'Tömengä nē aacä bate nänö cæquënëno incæ wacä badinque cæcæcäimpa,'

ante yewæmonte ongompa,"

²¹ Ante apænedinque Pegodo godömenque iimāi ante apænecantapa. "Mänömaï iï iinque Codaa wodi nē nänö cæquënëno incæ edæ wacä cæcæcäimpa, ante ñowo

apænte angæimpa. Awënë Itota imæca mönö tönö guëa cægongānedē wadāni godongāmæ nē cægōnināni inānite adinque mönö iimainö ante apænte ængæimpa.

²² Wäo wodi nänö guidōnedē cægōninque ñowoñæ Itota nänö æite goönæ ganca æcänö æcänö mönö tönö godongāmæ cægōnināni inānii, ante adinque mönö adocanque ingante apænte ængæimpa. Apænte æmō ate tömengä, Itota dobæ ñāni omæmongantapa, ante nē againgä inte wæætē mönö tönö godongāmæ apæncä incæcäimpa." ²³ Ante Pegodo angä eñente cædinque tömēnāni wæætē, Æcänö æcänö nē againāni inānii, ante adinque mēnaa inate apænte ænānitapa. Adocanque Ootee, Badatabato nāni äongä inte tömengä mæmæ beyæ, Yoto, ante nāni pemongaingä iñongante tömēnāni tömengä ingante apænte æninque edæ wacä ingante Mäatiya ingante apænte ænte gönönānitapa. ²⁴ Mänömaï apænte æninque Wængongui ingante apænedānitapa. "Awënë eñëmi. Mōnitō æbänö pönēmōnii, ante tömää eñëmi inte bitö iina inate adinque æcänö ingante do apænte ængabiï, ante odömömi amōnii. ²⁵ Edæ Codaa wodi tömengä nänö pante wænguinque oda cæcantapa. Iinque bitö ñowo wacä ingante da godömi godinque Codaa wodi nänö cæquënëno ante cæcæcäimpa, ante ämii,

ante wæmōnīpa.”

²⁶ Ante Wængonguī ingante apænedinque tōmēnāni, Æcānō inaa, ante ēñencæte ante cædinque dicamō æninque, Wo godō wo godō cæyōmō to ta wææ acæi, ante cæte ayōnāni Māatiya nānō cæ to ta wæænca adinque, Mōnō imonte Itota da godongā nē godīmō ōnompō tipæmpoga go adocanque iñōmonte tōmengā mōnō cabo badinque godongāmæ cæcæcāimpa, ante cægadānīmpa.

2

*Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca pongampa*

¹ Tōmēmō incadepo ba ate Pentecotee ææmænoca nāni aōnæ iñonte tōmēnāni nāni cabo adoyōmō ponte godongāmæ ongōnānitapa.

² Ongonte ēñēñōnāni woboyæ nanguī pæmænte ā bai iñontobæ ōnædē pō ēñēñōnāni oncōnē nāni on-goncōnē tōmancōnē wææ guite bai woboyæ nanguī pæmænte ā bai ēñēnānitapa.

³ Ayæ waodāniya incæ gonga bai onguēnē onguēnē bæco adānitapa. ⁴ Ayōnāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmānāniya pō guicā ewocadānitapa. Pō guidinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmēnāni wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai mā apænedānitapa.

⁵ Māniñedē oodeoidi Wængonguī ingante guīñente quēwēnāni inte edæ wabæca wabæca tōmāmæ

quēwēninque ñōwo Eedotadēē ponte quēwēnōnānīmpa.

⁶ Iñāni iñōmō woboyæ nanguī pæmænte bai ā ēñente wædinque ponte ēñēñōnāni Itota ingante nē pōnēnāni iñōmō ñōwo pōnāni nāni tededō bai tededāni ēñēnānitapa. Adocanque nānō tededō bai wacā nānō tededō bai tededāni ēñēninque tōmēnāni, Æbānō cæte tōmāmō tededō bai tededāni ēñēmōnii, ante wædānitapa. ⁷ Tōmēnāni nāmāneque apænedinque,

—Iñæmpa Gadideabæ quēwēnīnānīque inte iñāni mānōmāi tededāni awædō.

⁸ Iñinque ædō cæte mōnō ēñagāiōmæ mōnō tededō bai tededāni ēñēmōō, ante ancai guīñente wædānitapa.

⁹ Edæ iñōmō nē ongōmō iñōmonte pancadāniya Padatiabæ quēwente pōñōmō wadāni guiquēnē Mēediabæ, Edāmæ, Mēetopotāmiabæ, Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quēwente pōnāni iñānīpa. ¹⁰ Wadāni guiquēnē Pidiguiabæ,

Pampidiabæ, Equitobæ quēwente pōnāni iñānīpa. Wadāni guiquēnē dibiabæidi iñāni inte Tidēne iñōmō quēwente pōnānīpa. Wadāni guiquēnē Odōmā iñōmō quēwēninque ēñacæ ante ponte owodānīpa. ¹¹ Odōmā iñōmō nē quēwēnīnāni iñōmō pancadāniya oodeoidi ēñagāināni iñōnāni pancadāniya wæætē wadāni incæ oodeoidi pōnēnāni bai adodō pōnente oodeoidi bai

bagāināni iñānīpa. Ayæ

wadāni guiquēnē codeten-
teidi tōnō adabeidi inte
pōnāni inānīpa. Iinque
mōnō wabæca wabæca
quēwēnīque wadāni nāni
tededō bai wadāni nāni ted-
edō bai nē tedemō imōmpa.
Incæte iināni guiquēnē,
Wængonguī waa pōni cæcā
ingampa, ante mōnō tededō
bai mā pōni tededīque
apænedāni ēñēmōmpa tōō.

12 Ante wædinque tōmēnāni
nāni cabo nāmāneque
apænedīque,
—Æbānō ēñēmōō, ante
wæmōnīpa tōō.

13 Ante wæyōnāni pan-
cadāniya babæ apænedīque,
—Biinōmæ mīimæ tōmō
pōni bedīque dowænāni
inte tededānīpa, ante badete
togadānīpa.

*Pegodo tōmēnāni inānite
apænecampa*

14 Mānōmaī tedeyōnāni
Pegodo iñōmō ōnōmpo
tipæmpoga go adocānque
ināni tōnō ængæ gan-
tidīque nangūi tedecā
ēñengadānīpa. “Ood-
eoidi ēñēedāni. Ayæ
wamīni guiquēnē Eedotadēē
iñōmō ñōwo ponte owomīni
inte mīnitō oodeoidi tōnō
tōmāmīni ēamonca ongōte
ēñēedāni. Botō, Æbānō i,
ante edonque apænebo
ēñencæmīnīpa,” angantapa.

15 “Gāwadecæ impa diyæ
tī nāmæ bete dowænte
baquīnāni. Iñæmpa
nænque ayaōnāa ææñongā
ædō cæte mīni ānō bai
bete dowænte baquīnāni.
16 Wæætē Wængonguī beyæ
nē apænegaingā Oedo

wodi do nānō angainō
bai ñōwo cædānīpa, ante
apænebo ēñēedāni. Oedo
wodi iñōmō iimāinō ante
yewæmongacāimpa.

17 Wængonguī iimāi angampa,
angacāimpa.

Iinque bayedē botō Ōnōwoca
ingante tōmānāniya
āmo pō guicā
ēwocacædānīpa.

Māniñedē onquiyænāni incæ
onguīñænāni incæ
mīnitō wēnāni inōnāni
inte botō beyæ
apænecædānīpa.

Edēnīnāni iñōmō ate bai mā
pōni acædānīpa.

Picænāni guiquēnē nō
wūimōte bai acædānīpa.

18 Ayæ botō Ōnōwoca in-
gante āmo pō guicā
ēwocadinque

onguīñænāni incæ on-
quiyænāni incæ

botō beyænque nē cædāni
inōnāni inte botō beyæ
apænecædānīpa.

19 Edæ mīni ææmō ate
pōnenguīque ante
botō ōōnædē mā cæbo
acæmīnīpa.

Ayæ imæca adobai pōnō cæbo
ate wepæ gonga tēēmā
nanguī mongæ ad-
īnque ēñencæmīnīpa.

20 Edæ nænque tāno wentamō
bayō apāicā wepæ emō
ba acæīpa.

Ayæ ate tōmengā nānō
ponguīōnæ iñōte

Wængonguī Awēnē incæ tæi
piñængā inongā inte

ñāō apāite bai emōnīque
poncæcāimpa.

21 Īninqe botō ěmōwo ante nē
aa pedāni ĩñōmō
tōmānāni botō æmo beyænque
quĕwencædānimpa.’

Ante Wængonguī Awĕnē
cæcæcāimpa, ante Ooedo
wodi yewæmongacāimpa.”

22 Ante apænedinque Pe-
godo godōmenque ĩmaī ante
apænecantapa. “Idægoidi,
apænebo ěñĕedāni. Itota
Nāatadeta nē quĕwengaingā
nāwangā botō nē da
pōnongā ingampa, ante
pōnencæmīnimpa, ante mā
cædinque Wængonguī Itota
tōnō godongāmæ tæī pīñante
nanguī cæcā ate Itota mīnitō
weca bamōnengæ cædinque
nanguī cægacāimpa. Īninqe
mānōmaī cæcā nē agaīmīni
inte mīnitō, Nāwangā Itota in-
gante Wængonguī da pōnongā
ponte cæcampa, ante do
ěñĕmīnīpa. 23 Wængonguī

nāmā pōnĕninque, Codito
ingante tōmĕnāni nempo
pædæ godoncæboimpa, ante
do angaingā inte, Mīnitō
tōmengā ingante æninque
mānōmaī cæcæmīnimpa, ante
do ěñengacāimpa. Īninqe
mīnitō ĩñōmō Itota ingante
bæi ongonte æninque ěñente
cædāmaī ĩnāni nempo pædæ
godōninque, Mīnitō tōmengā
ingante awāa timpodinque
wææ tīwate wænōedāni,
ante āmīni wænōnānitapa.
Mānōmaī ōnōnecaque tedete
beyæ mīnitō tōmĕmīni edæ nē
wænōmīni baī bamīnīpa tōō.

24 Mīnitō mānōmaī wadāni
tōnō cædinque wænōmīni
beyæ Itota ĩñōmō mōnō
wænguĕnĕmāmo teĕmĕ

mongænte caate wædinque
wængacāimpa. Ayæ pæ opate
ōñōñongante Wængonguī
wæætĕ, Idæwaa, ante wi
ænote baī cædinque angā
ate Itota nāni ōmæmonte ta
pongantapa. 25 Adocā Codito
beyæ ante apænedinque
awĕnē Dabii wodi ĩmaī ante
yewæmongacāimpa.

‘Botō, Mōnō Awĕnē cōwĕ
botō weca mæ on-
gongampa, ante
atabopa.

Īninqe tōmengā botō tōmĕmæ
ĩnō tōō æmænte on-
gongā ĩninqe botō
ĩmote ædō cæte bæ
tadāni wæquīmoo.

26 Mānōmaī beyæ botō, Wat-
apæ bacæimpa, ante
mīmōnē pōnĕmo inte
botō ōnōneca āmotamīni
ante baī nanguī to-
bopa.

Botō nāni ōmæmonguinque
nē wæwocabo ĩmopa,
ante pōnĕmo inte botō
guīñĕñate wædāmaī
inte baō ěñate
quĕwencæboimpa.

27 Wængonguī ěñĕmi. Botō
wadāni nāni wænte
ongōñōmō ōñōñōmote
bitō ěmō cæte godāmaī
incæbiimpa.

Bitō ĩmite nē cæbo inte botō
tōmĕmi cædō ante
cōwĕ cæbo ĩñōmote bitō
ædæmō wææ aabi ate
botō baō nōmāadāmaī
incæboimpa, ante edæ
botō do ěñĕmopa.

28 Taadō botō quĕwenguīnō
ante bitō do odōmōmi
agaboimpa.

Bitō weca æidinqe bitō aw-
inca adinqe watapæ
tocæboimpa,

ante awënë Dabii wodi
āmotamini ante bai apænegacāimpa.

29 Ante apænedinqe Pe-
godo godōmenque apænecantapa
“Īnānāni nōwo edonque
apænebo ēñenguēnē quēwēmīni.
Mōnō mæmæ Dabii wodi
do wængacāimpa. Tōmengā
māo do daga wengadānimpā.
Edæ tōmengā wodido nāni
wengaiñōmō nōwo ganca
a ongō amīnīpa. 30 Incæte
tōmengā ingante Wængonguī,
Dabii ēñēmi, angacāimpa.
Bitō pæināni wææ pæyōnāni
adocanque ingante botō bitō
awënë containpaa pōnō
cōnōmo contadinqe tōmengā
iñōmō nē Awënë bacæcāimpa,
ante apænecā ēñēninqe
awënë Dabii wodi Wængonguī
beyæ nē apænegaingā
inongā inte edæ, Wængonguī
tōmengā nānō ānō bai
cōwē cæcæcāimpa, ante
do ēñengacāimpa. 31 Ayæ,
Æbānō cæquingā, ante do
ēñengaingā inte tōmengā,
Mōnō Codito iñōmō wadāni
nāni wænte ongōñōmō
ōñōñongante Wængonguī ēmō
cæte godāmaī inte wææ aacā
beyænque tōmengā baō incæ
ñōmāadāmaī ingæimpā, ante
apænegacāimpa. Mānōmaīnō
ante apænedinqe awënë
Dabii wodi, Mōnō Codito
nāni omæmoncæcāimpa,
ante do apænegacāimpa.
32 Itota ingante Wængonguī,
Nāni omæmōe, angā nāni
omæmongantapa. Īninqe
mānīnō tōmengā nānō

nāni omæmongainō ante
nē adīmōni inte mōnitō
tōmāmōni edæ, Nāwangā
impa, ante nē apænemōni
ōñōñōnīpa.”

33 “Īninqe Wængonguī angā
beyænque Itota inque ingā
ōönædē æidinqe Wængonguī
tōmēmæ inō tæ contate
ongongampa. Ayæ Mæmpo
Wængonguī, Botō Ōnōwoca
ingante æncædānimpā, ante
nānō nē angaingā ingante
do godongā æninqe Itota
wæætē mōnitō imōnite
nōwo da pōnongā ænte
ēwocamōnīpa. Īninqe mīnitō
guiquēnē gonga bæco ate
wæmīnitawo. Wadāni nāni
tede bai tedemōni ēñente
wæmīnitawo. Edæ Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque
gonga bæco amīnīpa.
Wængonguī Ōnōwoca pōnō
cæcā beyænque wadāni nāni
tede bai tedemōni ēñēmīnīpa.

34 Itota oönædē inque ingā
æicā bai awënë Dabii wodi
wīī adobai æigacāimpa.
Incæte tōmengā godōmenque
apænedinqe iīmaī ante
yewæmongacāimpa.

‘Awënë Wængonguī incæ
botō Awënë ingante
apænedinqe,

Nē Awënë ĩmi ēñēmi. Botō
tōmēmæ inō tæ con-
tayōmi,

35 botō bitō ĩmite nē pīinte
cædāni inānite bæ
tabo ate bitō tōmēmāni
inānite pīnā gāwate
bai cæcæbiimpā, ante
Awënë Wængonguī an-
gacāimpa,” ante Dabii
wodi yewæmongacāimpa.

36 Ante apænedinque Pegodo godömenque iïmai angantapa. “Mänömai beyæ mïni idægocabo tömämïni, iïmainö ante näwangä pönï impa, ante eñencæminimpa. Mäningä Itota ingante mïnitö ñænquedimæ gönonte wænömïni nê wæningä ingante ante apænedinque Wængongui incæ, Itota nê Awënë inongä ingampa, ante ayæ, Nê Codito inongä ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

37 Ante Pegodo apænecä eñeninque tömënäni, Æ, wënæ wënæ cæte awædö, ante ancai guiñente wædinque Pegodoidi inänite,

—Iñänäni, æbänö cæquenëmönf
imönii.

38 Äñönänite Pegodo wæætë,

—Iïmai cæedäni. Mïnitö wënæ wënæ mïni cædinö ante Wængongui pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wënæ wënæ cætabopa, ante Itota Codito emöwo ante apænedinque æpænê guiedäni. Mänömai cæmïni adinque Wængongui tömengä Önöwoca ingante da pönongä ænte ewocacæminimpa. 39 Edæ mïnitö imïnite aa pecä incæ mïni wënäni inänite aa pecä incæ gobæ quëwënäni inänite aa pecä incæ ayæ ate quëwënäni inänite aa pecä incæ mönö Awënë Wængongui nänö nê aa pedäni inänite apænedinque, Botö änö bai cöwê cæcæboimpa, angampa.

40 Ante apænedinque Pegodo godömenque nan-gui äninque, Eñenguënë quëwënänii, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Ñöwodäni iñömö nämanque näni cæinënö ante idiquibæ näni cæi bai mïnitö adobai cædämai inte nöingä cæte waa quëweedäni.

41 Ante Pegodo an-caa angä eñëninque pancadäniya Ao äninque æpænê do guidänitapa. Iñinque edæ mäniönæ todee mïido ganca inäni mänimpodäni wede pönëninque do pönengainäni tönö adocabodäni bagadänimpa. 42 Iñänäni iñömö adocabodäni badinäni inte cöwê ñimpo cædämai Iñinque godongämæ pö pö cæyönänite Itota nänö da godongainäni apænedäni eñënonänimpa. Ayæ näni pönencabo inönäni inte wacä ingä wacä ingä watapæ apænedinque päö pä ænte godongämæ cæninque Wængongui ingante cöwê apænete quëwënönänimpa.

*Näni pönencabo godongämæ
waa cæte quëwënänipa*

43 Iñinque edæ tömänäni guiñente wædinque ee quëwënönänimpa. Ayæ Itota nänö da godongainäni iñömö, Tömänäni pönencädänimpa, ante cædinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni näni pönëninque ante mä cædinque bamönengæ nangui cædönänimpa. 44 Nê pönänäni tömänäni adoyömö pö pö

cædinque tōmēnāni nāni mānincōo incæ, Tōmāmō qui impa, ante nē pōnēninque, Wacā ingā wacā ingā mōnō godongāmæ godonguinque māmōmpa, ante cædōnānimpa.
 45 Māincōo tōnō ōmæ nāni ēadincōo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadāni nē ōmaadāni inte wādāni inānite pancæ pancæ godōnānimpa. 46 Ī inique iimō iñō iimō iñō adoyōmō pōninque Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē guī guī cædāni inte mimōno nō pōnēninque tōmēnāni oncōnē adobaī pāo pā ænte watapæ toduinque godongāmæ cænōnānimpa.
 47 Tōmēnāni edæ Wængonguī ingante, Waa pōni nē cæbi imipa, ante ancaa añōnāni wadāni edæ tōmēnāni inānite waa adōnānimpa. Ayæ mōnō Awēnē pōnō cæcā ate tōmēnāni edæ, Itota Codito ængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēninque iimō iñō wacabomō iimō iñō wacabomō nē pōnēnāni badinque edæ tæiyænāni bagadānimpa.

3

Cōmāwaingā ingante āna waa bawacampa

1 Īncayæ ate nænque ædæ wæicā ate oodeoidi nāni cōwē Wængonguī ingante apænedōñedē Pegodo tōnō Wāo iñōmō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē guīcæte ante æidatapa. 2 Æite ayōna wadāni pōninque cōmāwaingā

ēñate nē pædingā ingante næænte māmōnāni pongā adatapa. Īingā cōmāwaingā iñōmō nē pō guīdāni inānite, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ancæcāimpa, ante cædinque tōmēnāni tōmengā ingante iimō iñō iimō iñō næænte pō næænte pō cædinque edæ Wængonguī oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, nāni ānemō yabæque cō cædōnānimpa. 3 Īninque ñōwo Pegodo tōnō Wāo Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guīcæ cæda adinque tōmengā tōmēna inate, Pōnōmīna æmoeda, angantapa. 4 Angā ēñēninque Wāo tōnō tōmengā ingante cōwā adinque Pegodoque apænecantapa.

—Mōnatō imōnate ææmō ae.

5 Angā ēñēninque cōmāwaingā, Botō imote wabānō pōnōna ænguīmo, ante pōnēninque ææmō ayongā 6 Pegodo iñōmō,

—Quīnō māmopa pōnōmo ænguīmīi. Edæ oodo incæ tigitamō incæ ōmæpobo imopa. Wæætē tæiyæ waēmō botō ēwocadō ante bitō imite pōnō apænebo ate bitō æe. Nāatadeta quēwengāingā Itota Codito emōwo beyænque bitō dao dao goe, angacāimpa.

7 Āninque Pegodo cōmāwaingā tōmēmæ inō pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmængā ate cōmāwadingā ōnōwa tōnō ōnoncaiwa tæi piñæwacā. 8 Ate iñontobæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wāo tōnō Pegodo miñæ

Wængonguī oncō ñænæncōnē
yabæcōnē godongāmæ
go guiidinque dao dao
go togæi togæi godinque
Wængonguī ingante waa ate
apænedinque, Wængonguī,
bitō cōwē waa pōni inōmi
inte pōnō cæbi æmopa,
ante nanguī apænecantapa.

⁹ Wængonguī mænōmaī waa
cæcampa, ante nanguī pōni
tededinque dao dao gocā
adinque edæ tōmānāni,

¹⁰ Æ, iingā iñōmō, Pōnōmi
æmoe pōnōmi æmoe, ante
Wængonguī oncō ñænæncō
boyæ yabædemō, Wainemō,
mōnō ānemō gāānē mōnō nē
ānecōningā adocā ingampa.
Ante adinque, Quinō baī
cæte waa bacāi, ante ancai
guiñente wægadānimpa.

*Tadōmōō yabætaa ongonte
Pegodo apænecampa*

¹¹ Māniī cōmāwaingā iingā
incæ Pegodo tōnō Wāō inate
winimā winimā cæcā adinque
wadāni tōmānāni guiñente
wædinque Tadōmōō yabætaa
nāni āñōmō pogodo ponte
tōmēnāni weca guidānitapa.

¹² Guidāni adinque Pegodo,
“Mīni idægocabo eñēdāni.
Mōnatō imōnate quīnante waa
aminii. Mānōmaī waa bawacā
adinque edæ quīnante
guiñente wæminii. Mōnatō
edæ, Tōmengā dao dao
gocæcāimpa, ante cædinque
tæiyæ waēmōna imōnapa diyæ
tæi piñænte cæquimōnaa.

¹³ Abadāō wodi Itæca wodi
Aacobo wodi tōmēnāni, Mōnō
Wængonguī inongā ingampa,
ante nāni nē angaingā inte
Wængonguinque cæcā ate

waa bawacampa. Mōnō
wæmæidi Wængonguī incæ,
Itota botō imote nē cædongā
ñāō baī emōñongante tōmengā
ingante waa acædānimpa,
ante mænōmaī cæcampa.
Adocā Itota ingante mīnitō
iñōmō, Wængongæimpa,
āninque pædæ godōmīnitapa.
Ayæ Pidato, Nīmpo cæbo
gocæcāimpa, ante apænte
angā ate mīnitō wæætē
Pidato weca ongōninque
adocā ingante ante Baa
āmīnitapa. ¹⁴ Iñinque nē

Tæiyæ Waēmō inongā
inte nō cæyongante mīnitō
Baa āninque wæætē nē
wænōningā ingante ante
āninque, Iingā ingante ñimpo
cæbi pongæ, āmīnitapa
tōō. ¹⁵ Iñinque mōnō

quēwenguīmāmo nē pōnongā
ingante Baa āninque mīnitō nē
wænōnimīni imīnīpa. Incæte
Wængonguī tōmengā ingante,
Nāni omæmōe, angā ñāni
omæmongantapa. Iñinque
tōmengā ñāni omæmongā
nē adimōni inte mōnitō,
Æbānō cægacāimpa, ante
adodō ante nē apænemōni
imōnīpa. ¹⁶ Adocā Itota

emōwo ante apænemōna
eñente pōnēninque māningā
cōmāwadingā mīni nē ad-
ingā iñōmō ñōwo tæi
piñæwacampa. Edæ Itota
pōnō cæcā beyæ māniī
onguīñængā nē pōnengā bad-
inque Itota emōwo beyænque
ædæmō waa bawate tæi
piñængā bacā aminīpa,” ante
Pegodo apænecantapa.

¹⁷ Ayæ godōmenque

apænedinque Pegodo, “Nöwo botö töninamini eñeedäni. Minitö awenëidi eñenāmai näni cæi bai cædinque minitö inömo adobai, Æbänö nö cæquii, ante eñenāmai inte cæminitapa, ante awædö. ¹⁸ Incæte minitö mänōmai eñenāmai cædinque Wængongui beyæ nē apænegaināni tömänāni näni apænegai bai do iinque cæminipa. Tömēnāni, Mönö Codito caate wæte wæncæcäimpa, ante näni angainö bai minitö cædi beyæ nōwo iinque batimpa. ¹⁹ Iinque minitö wænæ wænæ mini cædinö ante wæwente pönente ñimpo cædinque wentamö mini mongænö mini ñä mēnongaquinque Wængongui gämænö pöedäni. ²⁰ Mönö Awenë weca mini wampo pönenguinque pöedäni. Ayæ Wængongui, Minitö Codito poncæcäimpa, ante do nänö angaingä inongä inte Itota minitö weca poncæcäimpa, ante tömengä gämænö pöedäni.”

²¹ “Incæte edæ, Tömancoo do ingai bai adobai bacocæcäimpa, ante Wængongui badoncæcäimpa, ante tæiyæ waemö ingaināni Wængongui beyæ doyedē apænegadänimpa. Wængongui mänōmai nänö badompoga Itota inömo mänimpoga öönædē quëwencæcäimpa anguënē. ²² Edæ Möitee wodi, ‘Botö wænte gobo ate minitö Awenë Wængongui wæætē minitö beyæ cædinque mini cabo inöminite adocanque ingante apænte Ao

ante æncæcäimpa. Tömengä ingante äinque, Möitee wodi botö beyæ nē apænecä ingaingä bai bitö adobai edæ botö beyæ nē apænebi bacæbiimpa, ancæcäimpa. Wængongui mönö Codito ingante mänōmai angä iinque tömengä wæætē nē apænecä bagacäimpa. Iinque minitö inömo tömengä quiemē ante apæneyongä éamonca ongonte tömänö ante eñencæminimpa. ²³ Iinque edæ mäningä Wængongui beyæ nē apænecä ingante æcänö eñenāmai ina inömo, tömengä guidēnāni weca quëwēnāmai edæ wæncæcäimpa,’ ante Möitee wodi apænegacäimpa,” ante Pegodo apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque Pegodo, “Æpodänidö Wængongui beyæ nē apænegaināni ināni. Edæ tömēnāni Tämöedo tönö ayæ pönāni tönö tömänāni adoyömö apænedinque Codito nōwoönæ nänö cædö ante apænegadänimpa.

²⁵ Iinque minitö guiquënë Wængongui beyæ nē apænegaināni wëmini inömini inte tömēnāni näni angainö ante nē ænguimini iminipa. Ayæ edæ Wængongui, Botö pönö cæbo ate Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante nänö angainö ante minitö edæ mini quëwenguinque eñente quëwencæminimpa. Abadäo wodi ingante apænedinque Wængongui, ‘Abadäo eñemi. Minitö mini quëwencabo tönö wadäni

tömāmæ quëwënāni nāni cabo
 nāni cabo tönō tömāmīni
 iñōmīnite bitō Pæingā pönō
 waadete cæcā beyænque waa
 quëwëninque tocæmīnīmpa,
 ante apænegacāīmpa.
 26 Wængonguī, Botō Wengā
 pönō aa pecā eñëninque
 mīnitō wæætē wënæ wënæ
 cæte mīni gogainō ocæ
 ëmænte wadæ pöninque
 wæætē waa quëwenguīnō
 cægōninque waa tocæmīnīmpa.
 Ante cædinque tömengā tāno
 mīnitō beyæ ante tömengā
 ingante nē cædongā mōnō
 Codito ingante da pönongā
 pongacāīmpa,” Ante Pegodo
 iñique apænegacāīmpa.

4

*Pegodo tönō Wäo awëñëidi
 weca gongænte apænedapa*

1 Pegodo tönō Wäo
 tömānāni inānite tæcæ
 apæneyōna wadāni tömēna
 weca māo godongāmæ
 pönānitapa. Iñāni iñōmō
 nē, Wængonguī quī, ante
 godōnāni tönō Tadoteoidi
 tönō Wængonguī oncō
 ñænæncō ante nē wææ
 wāñōnāni awëñë tönō
 mānīnāni pongadānīmpa.
 2 Itota ñāni ömæmongā
 bai mōnō adobai ñāni
 ömæmongæīmpa, ante Pe-
 godo tönō Wäo apænedapa,
 ante do wædōnāni inte
 tömēnāni ñōwo piinte māmō
 pönānitapa.

3 Pöninque tömēnāni iñāna
 inate bæi ongōnānitapa. Ayæ
 wēmō ba iñique baänæ ate
 nāna taquinque tömēna inate
 tee mōnedāni guīdatapa.

4 Incæte tömēna āna nē

eñëñināni guīquënë pan-
 cadāniya nanguī ināni incæ
 nē pönēnāni bagadānīmpa.
 Iñique onguīñænāni nāni
 nē pönencabo iñōmō wodo
 tīncō mīido ganca ināni
 mānīmpodāni bai bagadānīmpa.

5 Baänæ ate oodeoidi
 awëñëidi tönō tömēnāni
 inānite nē aadāni nāni
 Picæncabo tönō nē odōmōnāni
 tönō Eedotadëe iñōmō
 godongāmæ ponte ongōnānitapa.

6 Wængonguī quī, ante nē
 godongā ñænængā pōni
 Ānato ponte a ongōñongā
 tömengā guīdēnāni Ca-
 iapato Wäo Adecantodo
 tönō wadāni tömengā guī-
 idēnāni incæ tömengā weca
 godongāmæ pō guīdānitapa.

7 Pō guīdinque edæ Wäo
 tönō Pegodo inate tæcæguedē
 māmō gōnōnāni gongæñōna
 ānānitapa.

—Minatō æcānō tönō
 tæi piñænte cæmīna ate
 cōmāwadingā waa bawacantawo.
 Edæ æcānō ëmōwo apænete
 cæmīnai.

8 Ante āñōnāni Pegodo
 iñōmō Wængonguī Tæiyæ
 Waëmō Öñōwoca tönō
 apænedinque,

—Awëñëidi imīni eñëedāni,
 nē aamīni mīni Picæncabo
 eñëedāni.

9 Cōmāwaingā
 æbānō cæte waa bawacāi,
 āmīnitawo. Edæ cōmāwaingā
 ingante mōna waa cædi
 beyænque mīnitō ñōwoönæ
 pönō apænte āmīni awædō.

10 Iñique mīnitō tönō idægoidi
 wadāni tönō botō tömāmīni
 imīnite adoyōmō apænebo
 eñëncæmīnīmpa. Itota Codito

Näatadeta quëwëningä ingante awæ ñænquedimæ cæte mîni nê wænöningä ingante Wængonguï angä do ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä adocä Itota ëmowo beyænque cömäwaingä ñingä tæi piñængä badinque mînitö weca a ongongä apa änewëminii. ¹¹ Edæ wainca nê mænönäni näni wido cædinca incæ wacä, Tæcæ manca pönî tæi manguimpa, ante cönongampa. Itota ññömö mäninca bai ææmonga pönî ongongampa.

¹² Ñinque Itota, Quëwencæmînimpa, ante mönö imonte ængä bai wacä ædö cæte adobai ænguingä. Itota ëmowo beyænque quëwencæmînimpa, ante pönö cægaingä inte Wængonguï wæætë, Wawo adobai i, ante dicæ pönö cæcantawogaa. Ññæmpa inguipoga tömämæ ññömö edæ æcämenque incæ adobai nê tæi piñænte ëmönongä ññömö edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo tönö Wäö önönaque ñna inte nanguï adämaï ñna incæte edæ guññënamäi edonque apænedapa, ante adinque tömënäni, Æbänö cæte edæ do ëññënatawoo, ante wædinque, Itota miñæ nê godîna inte do ëññënapa. Näwangä impa, ante wædänitapa.

¹⁴ Edæ cömäwadingä ñingä tömënäni weca a ongongä adinque tömënäni ædö cæte wadö ante tedequinänii.

¹⁵ Ñinque tömëna ñnate, Mönitö godongämæ Apænte Äincabo

weca ongönämaï godömenque goeda, änäni goda ñninquë, Tömëna ñnate æbänö cæquïi, ante pönëninque godongämæ tedecönänitapa. ¹⁶ Ñmaï ante apænedänitapa.

—Mänîna ñnate quïnö cæquïmöö. Ññæmpa tömëna tæi piñænte bamönengæ cædatapa, ante Eedotadëë quëwënäni, Näwangä impa, ante tömänäni do ëññënanipa. Ñninquë, Waa cædämaï ñnatapa, ante mönö ædö cæte anguïi. ¹⁷ Incæte

mönö näni apænedö ante wadäni wïi godömenque ëññæcädänimpa, ante wææ cædinque mönö tömëna ñnate wææ angæimpa. Mänîi ëmowo ante mînatö mîna wæquinque apænemînapa. Wacä æcämenque ingante apænedämaï imäeweda, ante mönö wææ angæimpa, ante nämäneque tededänitapa.

¹⁸ Ayæ ñninquë tededinque Wäö tönö Pegodo ñnate äññete mämönäni pöna adinque tömëna ñnate wæætë, Ëññënguënë quëwëmînaa, äññänitapa. Edæ mîna panguinque ante Itota ëmowo ante apænemîna. Ñncayæ ate tömengä ëmowo ante apænedinque edæ adopoque incæ odömönämaï imäeweda. ¹⁹ Ante äññönänite Pegodo tönö Wäö wæætë,

—Ññæmpa æcänö ingante ëññente cæquïmöna, ante pönëmîinii. Mînitö äññö ëññëninque wæætë Wængonguï nänö äññö ëññënamäi inte cæmöna adinque Wængonguï

edæ, Nö cæmīna abopa, anguingää. ²⁰ Edæ mōna adinō ante mōna ēñēnō ante ædō cæte apænedāmaī inguimōnaa.

²¹ Ante apæneda ēñente wædinque awēnēidi wæætē, Mīni panguinque, ante ancaa apænedañitapa. Incæte

wadāni, Cōmāiningā ingante Wængonguī waa pōnī cæcantapa, ante watapæ apænedañi ate wædinque awēnēidi wæætē Wāō tōnō Pegodo inate pancæte ante cædināni inte, Īñæmpa waodāni pīnāni ĩninqe mōnō æbānō cæte panguimōō, ante guñente wædinque pānāmaī inte ñimpo cædāni godatapa.

²² Edæ waa nē bawadingā ĩñōmō do coadenta wadepo ayæ godōmenque tōmengā nānō ēñadi ĩñonte Wængonguī bamōnengæ cæcā waa bacā adinque tōmānāni ædō cæte wadō ante pōnenguñānīi.

Wede pōnente tæī pīñænte cæcæmōnīmpa, ante Wængonguī ingante apænedañīpa

²³ Mānīi ñimpo cædāni godinque Pegodo tōnō Wāō ĩñōmō tōmēna tōnō godongāmæ pōnēnāni weca ponte apænedinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo ĩñōmō mōnatō ĩmōnate ĩmaī ānāni wætāmōnāpa, ante tōmānō ante adodō ante apæneda.

²⁴ Ēñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo adoyōmō pōnēninque Wængonguī ingante adotedæ tedete apænegađānīmpa. “Awēnē

Wængonguī ēñēmi. Tæiyæ Awēnē ĩnōmī inte bitō oōnæ owocoo tōmancoo inguipoga tōmāmæ gāwapæntibæ tōmāmæ badōninque oōnædē owodāni yæipodē quēwēnāni gāwapāa owodāni æyōmōmē quēwēnāni tōmānāni ĩnānite bitō adobique badongabi-
impa. ²⁵ ĩninqe mōnitō mæmæ Dabii wodi ingante apænedinque bitō, Dabii ēñēmi, Bitō botō ĩmote nē cædōmī ĩñōmite botō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā ēñēninque bitō wæætē ĩmaī ante apænecæbiimpa.

“Wadāni nē ēñēnāmaī ĩnāni incæ quīnante ænguī badinque wido cæcæte ante cædānīi.

Waadāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ idiquibæ ante quīnante pōnēnānitawo.

²⁶ Inguipoga awēnē odeyeidi, Wido cæcæimpa, ante tæī gongænte ongōnānīpa.

Pancabaa awēnēidi adobaī, Ēbānō cæquimōō, ante godongāmæ pōnēninque

mōnō Awēnē ingante ayæ tōmengā nānō nē ōni pæcadongā Codito ingante pīinte ānewēnānīpa tōō, ante apænēbi ēñēninque mæmæ Dabii wodi wæætē bitō beyæ apænegađānīmpa.”

²⁷ Ante Wængonguī ingante apænedinque ñōwodāni nāni pōnencabo godōmenque apænedañitapa. “Wængonguī ēñēmi. Tōmēmi Wengā

bitō Tæiyæ Waëmō inongā iñongante bitō, Botō imote nē cæbi bacæbiimpa, ante ðni pæcagabiimpa. Nāwangā impa. Incæte bitō imite nē cædongā iñongante Itota bitō nē ðni pæcadongā ingante edæ Edode tōnō Pontio Pidato tōnō idægoidi tōnō wadāni tōnō piinte adoyōmō ponte mōni quēwēñōmō incæ ongōnque bitō imite nē cædongā ingante, Æbānō cæte wido cæquī, ante do cædānitapa. ²⁸ Edæ bitō tæi piñæmi inōmi inte nāmā pōnēnque edæ, Īlmaī baquīnō anguēnē, ante do angabiimpa. Tōmēnāni guiquēnē bitō angainō baī wæætē cædinque piinte pō gongænte cædānitapa. ²⁹ Nōwo iñōmō bitō imite nē cæmōni iñōmōnite ñōwodāni pōnō piinte ānāni ate wædinque bitō wæætē pōnō cæbi ate mōnitō tæi piñæninque bitō ānō ante guīñēnāmaī apænecæmōnimpa. ³⁰ Ayæ nē wēnæ wēnæ ināni inānite bitō ðnompoca pōnō gam-pobi ate waa bacædānimpa, āmōnipa. Ayæ bitō Wengā Itota Tæiyæ Waëmō iñongante mōnitō tōmengā ēmōwo apænedinque, Wadāni pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōngæ cæmōni adinque tōmēnāni guīñente wæcædānimpa āmōnipa,” ante Wængonguī ingante apænedānitapa.

³¹ Īnque apænedāni ate tōmēnāni nāni godāmæ ongōñōmō incæ iñontobæ ocæ ocæ cætapa. Cæyō

tōmānāni inānite Wængonguī Tæiyæ Waëmō Ōnōwoca pō guīcā æninque ædæmō ēwocadinque tōmēnāni Wængonguī nānō ānō ante guīñēnedāmaī inte edonque apænegadānimpa.

Tōmāmō mōnō quincoo impa, ante cædānipa

³² Ayæ tōmānāni nāni pōnencabo incæ tōmēnāni nāni ēwocadō adodō ēwocate baī ināni inte mīmōnē adodō ante pōnēnque tōmēnāni ēadincoo incæ, Botō quī impa, ante ānāmaī ināni inte, Tōmāmō mōnō quī impa, ante pæ gompodāmaī inōnānimpa.

³³ Ayæ Itota nānō da godongaināni iñōmō tæi piñænte apænedinque, Itota Codito ñāni ðmæmongantapa, ante cōwē nāni apænedī baī apænedōnānimpa. Edæ

Wængonguī tōmēnāni inānite waadete pōnō cæcā ate wat-apæ quēwēnōnānimpa. ³⁴ Ayæ tōmēnāni nāni cabo incæ æcāmenque ðmæpocā i iñōmō edæ dæ angantapa. Edæ ðmæ nāni ēadī incæ godonte æninque oncō mænonte nāni ēadī incæ godonte æninque tōmēnāni nāni godonte æninta ænte pōninque ³⁵ Itota nānō da godongaināni weca ænte māmō ñō cædāni æninque tōmēnāni wæætē ðmæpodāni inānite godōnāni eyepæ eyepæ ænōnānimpa.

³⁶ Īnque Itota nānō da godongaināni iñōnāni adocanque Debiī wodi pæingā Ootee ingacāimpa. Tōmengā iñōmō, Wadāni wampo pōnente quēwencædānimpa,

ante nē ædæmō apænedongä
iñongante wadäni tömengä
ingante Bedēnabee ante
pönö pemongadänimpa.
İngä Ootee Bedēnabee näni
pemöningä iñömö Tipidebæ
quēwente pöningä inte edæ,
37 tömengä ömæ ēadi godonte
æninque tömengä nänö
godonte æninta Itota nänö da
godongainäni weca mämö ñö
cægacäimpa.

5

Änäniya tönö Tapidæ

1 Mäniñedē Änäniya näni
änongä tömengä nänöogængä
Tapidæ tönö tömēnāni näni
cæi bai cædinque ömæ nāna
ēadimæ godonte ænatapa.
2 Ayæ nänöogængä ēñēñongä
tömēna godonte nāna æninta
incæ Änäniya iñömö pan-
cataa pæ gompote æninque
wæætē pancataa ænte mämö
Itota nänö da godongainäni
weca ñö cæcantapa. 3 Ñö cæcä
adinque Pegodo,

—Änäniya ēñēmi. Tatāna in-
gante ædæmō entawēmi inte
ömæ beyæ bitö æninta pan-
cataa, Botö qui, ante awēmö
ñö cædinque edæ pancataa
ænte mämö ñö cædinque bitö,
Tömanta impa, ante quimæ
änewēē. İñæmpa, babæ
cædimi inte bitö Wængongui
Tæiyæ Waēmö Önöwoca in-
gante babæ ämipa töö. 4 Edæ
bitö ömæ ini incæ bitö qui
cöwē intapa. Ayæ ñöwo
mäninta æninque, Æbänö
cæquii, ante tömēmi nē ämi
imitapa. İninque edæ mimöno

pönēninque quimæ wapiticæ
cæbitawo. Bitö mänömai
cædinque waodäni inänite
wii babæ apænedinque
Wængongui ingante babæ
apænebitapa töö.

5 Angä ēñente wædinque
Änäniya iñömö tæ wæænte
æmæwo wængantapa.
Wængä adinque tededäni
ēñēninque tömänäni guiñente
wädänitapa. 6 Wængä
iñinque edēñināni ponte
wini caate næænte mao
daga wēnänitapa. 7 Dobæ
wængä ate todee ooda go ate
tömengä æbänö wængä ante
ēñēnāmai İningä inte tömengä
nänöogængä incæ pö guicä.
8 Adinque Pegodo tömengä
ingante,

—Apænebi ēñēmoe. Minatö
ömæ godöninque mänimpota
æminatawoo. Äñongä,

Ao, mänimpota.

9 Angä ēñēninque Pegodo
wæætē,

Minatö iñæmpa edæ guäa
pönēninque, Mönö Awēnē
Önöwoca æbänö panguingäa,
ante quimæ cæminatawo.
Edæ bitö nänöogængä baö
ini nē daga wēñināni incæ
do dao dao pönäni ēñēmii.
Edæ bitö baö adobai ænte
gocædänimpa töö.

10 Tæcæ ante äñongä on-
quiyængä iñömö tömengä
önöwa gäänē tæ wææninque
näñe wængantapa. Wængä
ate mänii edēñināni pö
guite ayönäni dobæ wænte
a öñongä adinque tömengä
baö ini æninque tömengä
nänöogængä wodido gäänē
mao daga wēnänitapa.

11 Mānōmaī nāñe wænapa, ante tededāni eñēninqe Codito ingante nāni nē godongāmæ pōnencabo tōnō wadāni tōmānāni ancai guiñente wægadānimpa.

Ate eñencædānimpa, ante bamōnengæ nanguī cædānipa

12 Māniñedē Itota nānō da godongaināni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō cædinque, Ate pōnencædānimpa, ante wadāni ayōnāni mā cædinque bamōnengæ nanguī cædōnānimpa. Ayæ adoyōmō pōnēninqe tōmānāni Wængonguī oncō Tadōmōō yabæcōnē nāni ānoncōnē pō guī pō guī cædōnānimpa.

13 Wadāni tōmēnāni inānite adinque, Nē pōnēnāni waa quēwēnāni inānipa, ante pōnēnāni incæte guiñente wædinque godongāmæ pō guīdāmaī gomō adōnānimpa. 14 Pancadāniye

15 Ininque mānīi bamōnengæ cædāni adinque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite ænte pōninqe mōimoga mōincodē ñō cædānitapa. Edæ, Pegodo nænque pāmo wodo pænta goyongā tōmengā gānēñōmō ōñōninqe adocanque adocanque waa bacædānimpa, ante cædinque Pegodo nānō goquīnō ante ænte māmō ñō cædāni ōñōnānitapa. 16 Ayæ

adobaī Eedotadēē eyequeī wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō quēwēninqe wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite næænte māmō næænte māmō cōnōnāni ate tōmānāni waa badānitapa. Ayæ wēnæ nē wentamō ēwocadāni inte yewænte wæwēnāni inānite adobaī ænte māmō pōninqe waa badānitapa.

Itota nānō da godongaināni inānite pūinte tee mōnedānipa

17 Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā tōnō wadāni tōmengā tōnō godongāmæ cædāni incæ Tadoteoidi inōnāni inte, Nāni ōmæmōnāmaī ingæimpa, ante nē pōnēnāni inōnānimpa. Ininque Itota nānō da godongaināni mānōmaī waa cædāni ate wædinque awēnē tōnō Tadoteoidi inōmō tōmēnāni inānite pūinte agadānimpa. 18 Ininque Itota nānō da godongaināni inānite yao ongonte æninqe tōmānāni ayōnāni tee mōnedānitapa. 19 Tee mōnedāni wæcōñōnānite Wængonguī anquedo woyowotæ ponte odemō wi ænete mantacā tayōnānite apænecantapa. 20 "Goedāni. Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīite næ gongæninqe mīnitō māniñōmō pōnāni inānite apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante ædæmō apænemīni eñencædānimpa." 21 Angā eñente cædinque

tömēnāni baönæ ñāo bayonte
Wængonguī oncō ñænæncō
yabæcōnē do go guiid-
inque odōmonte apænedāni
ēñēnānitapa.

Mānōmaī do go gui-
ite apænedānīpa, ante
ēñēnāmaī ināni inte edæ,
Wængonguī quī, ante nē
godongā ñænængā pōnī
inongā guiquēnē tōmengā
tōnō godongāmæ cædāni tōnō
adoyōmō pō guiidānitapa.
Pōnīnque tōmēnāni idægoidi
inānite nē aadāni Picænāni
godongāmæ nāni Apænte
Ānoncabo tōmānāni inānite
āñete pōnānitapa. Ināni
wæætē tontadoidi awēnēidi
inānite ānīnque, Mīnitō tee
mōneincōnē gote Itota nānō
da godongaināni inānite āñete
māmōmīni poncædānīmpa.

22 Ānāni tee mōneincōnē gote
ayōnāni edæ dæ ānāni ante
wædinque wææ wānōnāni
awēnēidi gode ancæ pōnīnque,
23 Iīmaī ante apænedānitapa.

—Gote ayōmōni oncō
ædæmō tee mōnete intapa.
Ayæ tontadoidi odemō
pōnī a ongōnāni adīnque
mōnitō go wi ænete gui-
iyōmōni edæ dæ ānāni ate
wædinque wadæ pōmōnīpa.

24 Ante tededāni ēñēnīnque,
Wængonguī quī, ante nē
godōnāni ñænænāni tōnō
Wængonguī oncō ñænæncō
ante nē wææ wānōnāni
tæiyæ awēnē tōnō guīñente
wædinque, Ñōwo quīēmē bai
bacæīmpa. 25 Ante wæyōnāni
wacā do pō guiidīnque
tōmēnāni inānite,

—Aquēnē quēwēmīni.

Mānīnāni mīni tee mōnedīnāni
īncæ Wængonguī oncō
ñænæncō yabæcōnē go guīite
a ongōnīnque mānīñōmō
pōnāni inānite odōmonte
apænedāni ēñēnāni ataq-
uedāni.

26 Ante apænecā ēñente
wædinque wææ wānōnāni
awēnē tōmengā nānō wææ
wānoncabo tōnō Itota nānō
da godongaināni inānite
æncæ godīnque, Godongāmæ
ongōnāni incæ pūinte tacadāni
wæcæ wæ, ānīnque pānāmaī
inte ee ænte pōnānitapa.
27 Ānte pōnīnque nē aadāni
Picænāni godongāmæ nāni
Apænte Ānoncabo weca
ænte māmō gōnōnāni
gongæñōnānite, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī inongā iñōmō
tōmēnāni inānite angantapa.

28 —Māningā Itota emōwo
apænedīnque wadāni inānite
odōmōnāmaī imæwedāni,
ante anca antamōnīpa
tōō. Incæte mīnitō mānīne
mīni odōmonte ānewēnō
ante Eedotadēē tōmāo
odōmonte apænēmīnīpa. Ayæ
godōmenque tedewēnīnque
mīnitō, Māningā nē wængaingā
ingante awēnēidi nē wēnæ
wēnæ cædīnāni inānīpa,
ante mōnitō imōnitedō ante
ānewēmīnīpa tōō.

29 Ante nē ñænængā
pūīñongā Pegodoidi wæætē,

—Mōnitō guīquēnē waomīni
imīnite ēñēnāmaī inte
Wængonguī ingante ēñente
cæquēnēmōni imōnīpa.

30 Mīnitō Itota ingante
ñænquedīmæ timpote
wænōmīni wængā ate mōnō

wæmæidi Wængonguī incæ angā ñāni ōmæmongantapa.
³¹ Ayæ nē ñāni ōmæmōningā ingante apænedinque Wængonguī, Bitō, Quēwencædānimpā, ante nē Æmi bacæbiimpa, angacāimpa. Nē Æmi iñōmite idægoidi tōmānāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte quēwente awædō, ante botō gāmænō poncædānimpā, ante cæcæbiimpa. Bitō æmi beyænque botō tōmēnāni inānite pōnō waadete ñimpo cæcæboimpa. Ante cædinque edæ Itota nānō Awēnē baquinque Wængonguī æmonga ænte mæicā æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa.
³² Itota ingante Wængonguī ænte mæicā æigacāimpa, ante nē adimōni inte mōnitō māninō ante nē apænemōni imōnipa. Ayæ nē eñēmō cæmō iñōmonte Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ewocamompa. Tōmengā Ōnōwoca adobaī mōnitō tōnō godongāmæ nē apænecā ingampa, ante Pegodoidi apænedānitapa.

³³ Mānōmaī apænedāni eñēninque awēnēidi ænguī badinque tōmēnāni inānite edæ wænoncæ cædānitapa.
³⁴ Māniñedē adocanque Paditeocā incæ tōmengā emōwo Gāmadiedo tōmēnāni nāni wææ angainō ante nē eñengā iñongante tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpā. Iñinque tōmēnāni nāni Apænte Äincabo wænoncæ cæyōnāni māningā iñōmō tōmēnāni

nāni nē waadecā inongā inte ængæ gantidinke, Itota nānō da godongaināni inānite oncodo mantamini wantæ ongoncædānimpā.
³⁵ Angā dæ godāni iñinque Gāmadiedo wæætē awēnēidi inānite apænecantapa.

—Idægoidi eñēedāni. Mānināni inānite æbānō cæquī, ante ædæmō pōnente ate edæ ee cæedāni.
³⁶ Edæ doyedē wacā Teodo adobaingā ængæ gantidinke, Botō nē nanguī cæbo imopa, ante añongante edæ tōmengā miñæ coatodo tiento ganca ināni godānitapa, ante pōnēedāni. Tōmengā ingante wadāni māo wænōnāni wængā ate tōmengā emiñēnināni wæætē nāwæ godāni ate edæ dæ batimpa.
³⁷ Ayæ ate edæ awēnē, Minitō emōwo ponte yewæmoncæminimpā, ante nānō āniñedē wacā Gadideabæ quēwēningā Oodaa adobaī awēnē ingante wido cæcæte ante ængæ gantiyongā nanguī ināni tōmengā miñæ goyōnāni tōmengā ingante wænōnāni wængā ate nāwæ adobaī gogadānimpā.
³⁸ Iñinque, Mānōmaī batimpa, ante pōnente cæedāni. Ñōwo iñōmō iñāni adobaī ængæ gantidāni adinke mīnitō tōmēnāni inānite ee ate gomō aedāni amopa. Tōmēnāni waodānique inte cædāni baī ædō cæte cæquīnāni. Edæ dæ bacæimpa.
³⁹ Wæætē Wængonguī angā eñente cædāni baī mīnitō ædō cæte Baa ante wido cæquīmīni.

Edæ mīnitō mǎnōmaī cædinque Wængonguī ingante pīimīni inte wæbaīmīnipa.

Ante wææ angā ēñente wædinque Ao ante tōmengā nānō ānō bai cædānitapa. 40 Itota nānō da godongaināni inānite aa pedāni pōnāni ate awēnēidi, Pædāni, ānāni ēñēninque nē wææ wānōnāni æmontaimenca tæi tæi pānānitapa. Ayæ awēnēidi godōmenque, Itota

ēmōwo ante apænedāmaī imæwedāni, ante āninque Itota nānō da godongaināni inānite ñimpo cædāni godānitapa.

41 Nē Apænte nāni Āincabo weca ongonte tao godinque tōmēnāni wæætē, Wængonguī mōnō imonte adinque, Botō Wēñængā ēmōwo beyæ wadāni wēnæ wēnæ ānāni ate mīnitō eyepæ inte caate wæcæmīnimpa, ante do cæcampa, ante pōnēninque edæ nanguī togadānimpa. 42 Īninque

Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē incæ waodāni oncōnē incæ tōmēnāni ñimpo cædāmaī inte cōwē go guī go guī cædinque cōwē odōmonte apænedinque, Itota tōmengā nāwangā mōnō Codito ingampa, ante watapæ apænedāni ēñengadānimpa.

6

Tiæte ganca ināni nē nēnempodāni badānipa

1 Itota ingante nē tee empote quēwēnāni māniñedē nanguī ināni badāni ate pancadāniya guidiego tededō nē tededāni iñōmō ebedeo

tededō nē tededāni inānite pīinte āninque, Mīnitō mīni cabo owæmpoīnāni inānite iīmō iñō iīmō iñō cænguī eyepæ godōninque mōni cabo owæmpoīnāni inānite pōnōnāmaī imīnipa tōō, ante ānāni. 2 Itota nānō nē da godongaināni iñōmō dote ganca ināni iñōnānite wadāni, Dote inānipa, ante pe-

monte bai apænedōnānimpa. Īnāni iñōmō guidiegoidi mǎnōmaīnō ante wædānipa, ante ēñente wædinque wadāni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite āñete godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni inānite,

—Wængonguī nānō apænedō ante nē apænequēnēmōni inte mōnitō ædō cæte mōni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque cænguinque ante godonguīmōnii. 3 Īninque

botō tōniñamīni ēñēdāni. Mīni pōnencabo nāmā cōwā adinque, Æcānō æcānō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āāwocaque bai ēwocate nō cædāni ināni, ante adinque mīnitō tiæte ganca ināni mānimpodāni inānite apænte æedāni. Apænte æmīni adinque mōnitō tōmēnāni inānite, Cænguī nē godōmīni bacæmīnimpa, āmōni ēñente cæcædānimpa. 4 Mōnitō

wæætē Wængonguī ingante cōwē apænedinque Wængonguī nānō apænedō ante godōmenque odōmonte apænedinque māniñonque cæte quēwencæmōnimpa.

5 Mǎnōmaīnō ante ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni

inōnāni inte tōmānāni Ao ante edæ, īināni mānōmaī inānīpa, ante adinque īīmaī ēmōnāni inānīte apænte ængadānīmpa. Adocanque Etebā nē wede pōnengā inte Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocacā inongāīmpa. Tōmengā tōnō Pedipe, Podocodo tōnō Nīicānodo, Timōnō tōnō Padōmēna, ayæ Antioquiya īīnōmō nē quēwēningā Nīicodato. Īingā īīnōmō oodeoidi nāni pōnēnō baī pōnengā inte do oodeo baī bacā inongāīmpa. Mānimpodāni inānīte apænte ænānītapā. ⁶ Apænte ænīnque Itota nānō nē da godongaināni weca ænte māmō gōnōnāni ongōñōnānīte īīnāni īīnōmō, Mīnitō nē godōmīni bacæmīnīmpa, ante cædinque tōmēnāni inānīte gampodīnque Wængonguī ingante apænedānītapā.

⁷ Īinque Wængonguī nānō apænedō ante gode ā gode ā cædinque māo apænedāni ēñēnōnānīmpa. Īinque Eedotadēē īīnōmō Codito mīñæ nāni tee empote quēwencabo tæiyæñāni yebænte bagadānīmpa. Wængonguī quī, ante nē godōnāni incæ adobaī nanguī ināni wede pōnēnīnque ēñēnte bagadānīmpa.

Etebā ingante bæi ongōnānīpa

⁸ Etebā īīnōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ate tæī pīñænte ēwocadongā

inte bamōnengæ nanguī cædongāīmpa. Ayæ, Cæbo ate pōnencædānīmpa, ante mā cæcā adinque godongāmæ ongōnāni pancadāniya, Æbānō cæcāā, ante wædānītapā. ⁹ Wadāni guīquēnē Etebā tōnō guēa wæætedō wæætē ancæte ante cædānītapā. Īīnāni īīnōmō oodeoidi inōnāni incæ pancadāniya Tidēnebæ quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Adecantodia īīnōmō quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Tiditiabæ quēwēnīnāni īīnōnāni pancadāniya Atiabæ quēwēnīnāni inōnānīmpa. Tōmēnāni doyedē wadāni inānīte nē cægaināni inōnāni inte nōwo abæ tawænte godīnāni inōnāni inte godongāmæ pōnīnque adocabodāni baī badīnāni inōnānīmpa. Tōmēnāni odōmōincō ante, Mōni nē Abæ Tawænte Gocabo Odōmōincō īmpa, ante pemōnōnānīmpa. Īinque tōmēnāni pancadāniya Etebā ingante wæætedō wæætē ante cæyōnāni, ¹⁰ tōmengā nē nō ēñēnongā inte Wængonguī Ōnōwoca tōnō godongāmæ apænecā ēñēnīnque tōmēnāni, Æ mōnō wæætē ædō cæte wææ anguī, ante wædānītapā.

¹¹ Īinque nē wæætedō wæætē ānāni adodāni incæ wadāni inānīte godō awēmō ānānītapā. Mīnitō babæ ante ī incæte, Mōītee wodi ingante ante Etebā godō wēnæ wēnæ apænecā ēñēntamōnīpa, ante ōnonque ædāni. Ayæ Wængonguī ingante adobaī tōmengā godō

wēnæ wēnæ ante babæ apæneca eñentamōnipa tōō, ante incæ æedāni, ante nē abæ tawænte godināni ānānitapa. Mānōmaīnō ānāni Ao ante tōmēnāni nāni angainō bai cædinque Etebā ingante ante babæ ante pīnānitapa. ¹² Mānōmaīnō ante babæ ante pīnāni eñēninque wadāni ōnōnānique incæ nē aadāni nāni Picæncabo incæ nē odōmōnāni incæ tōmānāni ænguī badānitapa. Mānōmaī ænguī badinque tōmēnāni Etebā wodi ingante bæi ongonte nē Apænte nāni Āincabo weca ænte māo gōnōnāni ongongantapa. ¹³ Pancadāniya Etebā ingante ante babæ apænedinque iīmaī ānānitapa. Īngā iñōmō ñimpo cædāmaī inte cōwē Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō iñonte wīwa tedewēninque tōmengā godōmenque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante godō wīwa ante babæ apæneca eñentamōnipa. ¹⁴ Iñōmō oncō ante apænedinque adocā Etebā iñōmō, Itota Nāatadeta nē quēwēningā iī oncō bæ tadete wido cæcæcāimpa, ante ānewengampa. Ayæ adocā Itota iñōmō, Īmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Ao ānāmaī inte edæ, Wadō ante cæquēnēmīni imīnipa, ante odōmongampa, ante iingā Etebā iñōmō adobai ānewengā eñentamōnipa tōō, ante babæ apænegadānimpa.

¹⁵ Mānōmaī babæ apænedāni eñēninque nē Apænte nāni Āincabo incæ Etebā ingante

cōwā ayōnāni tōmengā awinca Wængonguī anquedo nānō emōnō bai emongā agadānimpa.

7

Etebā nāmā wææ apænecampa

¹ Īninque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā iñōmō Etebā ingante āninque, Bitō ĩmitedō nāni āninō nāwangā intawoo.

² Āñongante Etebā wæætē iīmaī ante nāmā wææ apænecantapa. “Botō wæmpoidi eñēedāni. Botō tōniñamīni eñēedāni. Mōnō wæmæ Abadāō wodi Mēetopotāmiabæ ayæ quēwēninque Cadāna iñōmō ayæ quēwencæ godāmaī iñongante Wængonguī nē ñāō apāite bai emōnongā inte Abadāō weca ponte a ongongā agacāimpa.

³ Ayæ Abadāō ingante apænedinque Wængonguī, ‘Bitō guidēnāni inānite emō cæte bitō omæ emō cæte godinque wabæca botō odōmonguīmæca æmæwo wadæ goe,’ angacāimpa.

⁴ Angā eñente cædinque Abadāō wodi māniōmæ Cadeabæ emō cæte wadæ godinque Cadāna nāni quēwēñōmō ganca pōninque quēwengacāimpa. Ayæ

tōmengā wæmpo wodi wængā ate Wængonguī tōmengā ingante angā eñēninque Abadāō iīmæca mōnō ñōwo quēwēmæ ponte quēwengacāimpa.”

⁵ “Incæte Wængonguī, Tōmēmi omæ, ante Abadāō

wodi ingante cabo incæ
 ömæ pönönāmaī ingacäimpa.
 Wæætē Abadäo wodi
 wēñængä mæmpo ināmaī
 iñongante Wængonguī, İimæ
 incæ bitö ænguimæ iñonte
 bitö pæināni adobæ tömäo
 quēwencädänimpa, ante
 odömongacäimpa. ⁶ Ayæ
 godömenque apænedinque
 Wængonguī, Bitö pæināni
 iñömö wabæca gote mänimæ
 quēwēnāni weca quēwēñönānite
 iñāni wæætē bitö pæināni
 inānite edæ ö ænte bai
 cædinque, Mönitö beyænque
 cædāni, ante nanguī
 änāni wæcädänimpa. Ayæ
 tömēnāni nempo wantæpiyæ
 coatodo tiento wadepo ganca
 mänimpoga quēwēñönānite
 adodāni wēnæ wēnæ cædāni
 beyæ caate wæcädänimpa.
⁷ Ante Wængonguī godömenque
 apænedinque, 'Bitö pæināni
 inānite nē ö ænte wēnæ wēnæ
 cædāni inānite botö wæætē
 apænte äninque pancæboimpa.
 Ayæ iincayæ ate bitö pæināni
 mänïömæ tömēnāni nāni
 caate wædiömæ emö cæte
 wadæ pöninque iimæca
 wæætē pöninque botö
 Wængonguimo iñömote botö
 beyæ cæquīnāni inānipa.'
⁸ Äninque Wængonguī, Mönö
 godongämæ cæcæimpa, ante
 pönö cæbo ate minitö wæætē
 Ao ante eñente cæcæminimpa.
 Mänömaī ante cædinque
 minitö onguīñæminique eö
 togænte caate wædinque
 eñencæminimpa. Angä
 eñēninque Abadäo wodi
 wēñængä Itæca eñacä
 ate tömengä nänö eñadi
 adoque Wængonguī itæde

go ate tömengä ingante
 eö togængacäimpa. Itæca
 wodi pæte wææ Aacobo
 wæmpo bagacäimpa. Aacobo
 wodi pæte wææ dote ganca
 ināni tapæicä wææ mönö
 wæmæidi wodi baquinque
 pægadänimpa."

⁹ Ante apænedinque Etebä
 godömenque, "Mänināni
 mönö wæmæidi ingaināni
 iñömö tömēnāni biwi Ootee
 ingante ante adinque
 piinte wædinque tigitamö
 beyænque pædæ godönāni
 ö æninque Equitobæ ænte
 mäodāni gogacäimpa. Eq-
 uitobæ pöninque tömēnāni
 godonte æncæte ante
 cædinque Ootee wodi in-
 gante mänïñömö quēwengä
 nempo pædæ godönāni
 awënë beyænque cæte
 quēwengantapa. Mänömaī
 quēwengä incæte tömengä
 tönö godongämæ Wængonguī
 cöwē cægacäimpa. ¹⁰ İinque
 Ootee wodi ingante nanguī
 wiwa cædāni wæyongante
 Wængonguī cöwē wææ
 aacä quēwengacäimpa. Ayæ
 Wængonguī pönö apænecä
 eñēninque nē eñente bay-
 ongante Equitobæ tæiyæ
 awënë Padaönö incæ tömengä
 ingante waa adinque, Botö
 tæiyæ awënë imo bai bitö
 wodo adobai badinque Eq-
 uitobæ wædænque awënë
 bacæbiimpa. Ayæ adobai
 botö awënë onconcoo bitö
 aacæbiimpa, angacäimpa."

¹¹ Ante apænecä eñēñönāni
 Etebä godömenque, "Mänïñedē
 Equitobæ tömäo Cänäamæ
 tömäo to aminte bay-

onte tepæmpo gæwænte wædönänimpa. Mönö

wæmæidi cænguī æncæte ante cædinque ænāmaī inönänimpa. 12

Inique, Equitobæ cænguī ayæ mæ õñompa, ante tededāni eñëninque wæmpocā Aacobo wodi mönö mæmæidi nē baquināni inānite āninque, Botö wēmīni, Equitobæ godinque cænguī ænte pödāni, angā mā gogadänimpa.

13 Gote pöninque ayæ wæætē mempoga gote a ongönāni adinque Ootee wodi incæ tömengā mēmōidi inānite, Botö mīnitö biwīmo eñgaimö imopa, angā wægadänimpa. Ayæ, Ootee guidēnāni do pönānipa, ante tededāni eñëninque awēnē Padaönö ingante gode ānāni edonque eñngacäimpa. 14

Ayæ ate Ootee wodi tömengā wæmpo Aacobo wodi nāni pæincabo tetenta i tinco ganca mānimpodāni añecā gogadänimpa. 15

Aacobo wodi mänōmaī Equitobæ gote quëwëninque wængacäimpa. Ayæ tömengā pæināni wææ mönö wæmæidi ingaināni inte adobaī māniñömö gote quëwente wængadänimpa. 16

Abadäo wodi wëenëñedë, Mönitö wodido, ante Caämōdo wënāni nāni ānimpota mānimpota godonte æninque Tiquemö iñömö ömæ godonte ænongäimpa. Ante do againāni inte mönö wæmæidi ñowo Aacobo wodi bayetoca ingai Cānaāmæ ænte pöninque, ayæ iincayæ ate wææ tömengā wënāni

bayetoca ingai Abadäo wodi nānō ængaimæ tömënāni wodido ingaiñömö māmō daga wengadänimpa.”

17 Ante apænedinque Etebä godömenque apænecantapa.

“Abadäo wodi ingante Wængonguī wëenëñedë nānō, Botö wantæpiyæ ate bitö pæināni inānite adodö ænte māmōmo poncädänimpa, ante nānō angaiñedë wodo iinque bayonte tömënāni Equitobæ quëwëninque nangui bacoo yebænte bagadänimpa. 18

Māniñedë wacā onguiñængā ñowocā incæ, Ootee wodi æcānō ingacāi, ante eñënamāi inongā inte Equitobæ awēnē bagacäimpa. 19

Tömengā iñömö mönö guidēnāni wodi inānite wapiticæ ante wënæ wënæ cægacäimpa. Tömengā, Mīnitö wëñænāni tæcæ eñadāni inānite wido cædāni, ante pīngā eñente wædinque mönö wæmæidi wodi incæ tæcæ eñadāni inānite yabæque wido yabæque wido cædāni wængadänimpa.”

20 “Tömënāni mänōmaī nāni cægaiñedë incæ Möitee wodi eñate pægacäimpa. Tömengā waëmö wëñæ iñongante Wængonguī waa acampa, ante pönëninque mēa go adoque apaicā go ate tömengā ingante mæmpo oncönë pæ gom-pote pæpogada pæcantapa. 21

Ayæ, Wænönāni wæncæ wæ, ante guiñente cædinque tömëna tömengā ingante yabæque gäwapæ yædopæ wo cæda ongöñongante awëne

Padaönö wengä onquiyængä adinque, Botö wē, ante cædinque Möitee ingante ænte pæpogacä pægacäimpa. 22 Mänömaï cæcä beyæ equitoidi nāni ēñengainö ante tömänö ante odömönāni ēñente pædinque Möitee wodi nē angä baquinque nanguï cæcä baquinque tæï piñæñongä inte pægacäimpa.”

23 Ante Etebä godömenque apænedinque, “Ayæ æmæwo pædinque coadenta wadepo nänö ēñagaiñedē Möitee wodi, Idægoidi botö tönïñadāni inānite ēñacæ gobote, ante ēñacæ gocantapa.

24 Gote ēñayongä, Equito onguïñængä incæ botö guidengä ingante wïwa cæcä caate wæcampa, ante adinque Möitee wodi tömengä guidengä ingante wææ cæcæte ante cædinque tiyænö tiyæ cædinque Equito onguïñængä ingante wæñongä wængacäimpa.

25 Edæ, Wængonguï botö ïmote äninque, Bitö idægoidi inānite ö ænte mäobi wadæ gocædänimpa, ante do angä ēñentabopa, ante do ēñëningä inte Möitee wodi, Idægoidi adobaï ante ēñente pönencædänimpa, ante pönente cæyongä tömënāni wæætë mäninö ante ēñënāmaï ingadänimpa.

26 Mänömaï ï ïninque Möitee wodi ïmö ate ponte ayongä idægoda wæætedö wæætë cæda adinque, ‘Ïñāna, mīna guidendaya incæ wacä ingante quimæ wënæ wënæ cæte quëwëmīnaa.’

27 Ante, Guëa waa waadete quëwencædaimpa, ante cæyongä adocanque tömengä guidengä ingante nē wënæ wënæ cædingä guiquënë Möitee wodi ingante bæ tadinque angantapa. ‘Ïñæmpa, Bitö mönitö awënë inömi ïmipa, ante, Nē apænte ämi ïmipa, ante æcänö bitö ïmite nē änaï. 28 Edæ Equito ingante ïmö bitö wænömi bai ñöwoönæ adobaï botö ïmote wæñoncæte ante pönëmi awædö.’ 29 Angä ēñente wædinque Möitee wæætë wodii winongacäimpa. Wodii winonte wabæca Mäadiämæ gote wadāni ömæ quëwëninque wëñænā mēnaa wæmpocä bagacäimpa.”

30 Ante apænedinque Etebä godömenque awënëidi inānite ïmaï ante apæñecantapa.

“Ayæ wæætë coadenta wadepo go ate Möitee wodi önömæca cægöñinque onquiyabo Tinaiquidi gämænö gote dadi emænte ayongä ocäñequiwæ gonga bæcöyömö Wængonguï anquedo ponte a ongongä agacäimpa. 31 Ate wædinque Möitee wodi, Quinö bai inte bæco ante botö wïimonte bai aboo, ante acæte ante pönömenque pöñongante mönö Awënë tömengä ingante ïmaï ante apæñegacäimpa. 32 ‘Bitö

wæmæidi Wængonguïmo ïnömo inte botö Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi Wængonguïmo inömo ïmopa.’ Ante apæñecä ēñente wædinque Möitee wodi do do wäate guïñente wædinque, Wïi äñente awædö, ante

cægacäimpa. ³³ Mänömaï cæyongante mönō Awënë wæætē, 'Bitō næ gongænte ongōñömō botō adoyōmō ongōmo beyænque onguipoi tæiyæ waēmō impa, ante pönëninque bitō awæncata gā tadōwæ ämopa. ³⁴ Botō edæ cōwā adinque, Botō quinäni inänite equitoidi æbänō wënæ wënæ cædänii, ante do abopa. Tömënäni caate ö ö wädäni do ëñente wædinque botō, Ñimpo cæbo ate abæ tawænte gocædänimpa, ante wææ pōmo imopa. Ñōwo iñömō edæ ægodöe. Botō, Equitobæ gocæbiimpa, ante bitō imite adodō da godōmo gocæbiimpa,' ante Wængonguï Möitee wodi ingante an-gacäimpa."

³⁵ Ante apænedinque Etebä iïmaï ante godōmenque apænecantapa. "Adocä Möitee ingante pïininque idægoidi doyedē, 'Iñæmpa, Bitō mönitō awënë inömi imipa, Nē apænte änömi imipa, ante æcänō bitō imite nē änaï,' ante änönänimpa. Ñōwo iñömō Wængonguï anquedo ocäñequi iñömō pöninque tömënäni nāni nē pïingaingä adocä Möitee ingante, Bitō idægoidi awënë bacæbiimpa, angacäimpa. Bitō tömënäni inänite ö æninque ænte mäobi abæ tawænte gocædänimpa, ante cædinque Wængonguï bitō imite da godongä gocæbiimpa, ante Wængonguï beyæ apænedinque Wængonguï anquedo angacäimpa.

³⁶ Möitee iñömō, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque ayæ Wængonguï tönō bamönengæ nangui cædinque idægoidi inänite ænte mäocä gogadänimpa. Equitobæ ëmō cæte wadæ pöninque gäwapæntibæ Opatawæmæ yæwedecapæ pō ongöninque adocä Möitee mantacä imæmäa pongadänimpa. Önömæca ta pöninque coadenta wadepo ganca cægöñönäni tömengä, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ nangui cægacäimpa," ante Etebä wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, "Adocä Möitee, Idægoidi ëñeedäni. Botō Wængonguï beyæ nē apænebo imo bai wacä edæ minitō tönïñacä incæ adobai edæ Wængonguï beyæ nē apænecä bacæcäimpa. Tömengä ponte apænecä ëñëninque minitō tömengä ingante ædæmō ëñente cæcæminimpa, ante Möitee wodi apænegacäimpa. ³⁸ Godongämæ nāni Wængonguï ingante apæneincabo tönō Möitee wodi önömæca cægönongäimpa. Mönō mæmæidi tönō cægöñönäni Wængonguï anquedo wëenëñedē Tinaiquidi nē ponte äningä incæ adocä tönō Möitee wodi önömæca cægönongäimpa. Mäniñedē mönō imonte ante pönō cædinque Wængonguï, Möitee ëñëmi, angacäimpa. Ìncayæ quëwenguïnäni ëñente quëwencædänimpa, ante cædinque botō, Minitō cæte quëwenguïminii, ante

apænebo eñëninque bitö
adodö ante yewæmoncæbiimpa,
ante apænegacäimpa,” ante
Etebä apænecantapa.

39 Ayæ, “Möitee wodi
mänömaï cæyongante mönö
wæmæidi guiquënë eñënämaï
inäni inte tömengä ingante
Baa äninque Equitobæ
mönö adodö gocæimpa,
ante önöwënenque pönente
wægadänimpa. 40 Mänömaï

në wædönäni inte tömënäni
wæætë Aadöo wodi ingante
apænedinque, ‘Aadöo eñëmi.
Mäningä, Equitobæ në emö
cæte mönö imonte mämöningä
Möitee wodi ædönö gote dæ
angää, ante adämaï imönipa
cæbii. Wængonguïdi inänipa,
ante mönö imonte në töö
æmænte ænte goquïnäni
ante bitö badömi æmönie.’

41 Äninque mänïñedë, Mönö
wængonguï ingampa, ante
cædinque tömënäni wagada
wë bai badongadänimpa.
Ayæ, Mönö wængonguï quï
impa, ante cædinque cænïnäni
wænöninque baö tömënäni
näni badöinca gäänë ænte
mämö ñö cædinque önompoca
näni badöinca adinque
ææmæ bai cæte togadänimpa.

42 Mänömaï cædäni ate
wædinque Wængonguï
näemæ, Pönë cæminiyaa,
ante piingacäimpa. Ayæ,

ïinäni öönædë owocooque
ante, Wængonguïdi inänipa,
ante oda cæcædänimpa,
ante cædinque idægoidi
inänite ñimpo cædinque dadi
ëmæninque aadämaï in-
gacäimpa. Edæ mäninö
tömënäni näni cægainö bai

ante pönente yewæmöninque
wacä wantæpiyæ ate
Wængonguï beyæ iïmaï ante
yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi eñëedäni. Önömæca
gote coadenta wadepo
ganca cægöninque
mïnitö,

Wængonguï quï, ante
pönoncæte ante
cædinque cænïnäni
wænöninque baö tönö
mäincoo ænte pö ænte
pö cæmïni incæte

dicæ botö imote ante
pönëninque pönömïni
æntawogaa.

43 Ìñæmpa, Mönö wængonguïdi
inönänite ædæ wæænte
apænecäimpa,

ante cædinque mïnitö mïni
badöinca adoca
Mönoco mïni änonca
beyæ

æmontaicö oncö næænte
godinque wocæ wocæ
cædömïni awædö.

Ayæ waca, Möni wængonguï
Adempaö nëmö bai
owocæimpa, ante mïni
badöinca næænte
æmonga cö cæ cö cæ
cædöminimpa töö.

Ante adinque Wængonguï,
Mänömaï cæmïni beyæ
botö mïnitö imïnite

Babidönia ganca da godöninque
godömenque gobæ da
godömo gocæminimpa,’

angampa, ante yewæmongatimpa.

Ante apænedinque Etebä,
Mönö wæmæidi iïmaï
cægadänimpa, ante godömenque
apænecantapa.

44 “Wængonguï doyedë
Möitee wodi ingante
apænedinque, Mïnitö

æmontaicö mænonte
 ate botö wææ ante
 yewæmöninca cö cæte
 mancæminimpa. Iïmai
 mænoncæminimpa, ante
 odömongä adinque Möitee
 wodi wæætë mönö wæmæidi
 inänite odömongä ate
 ëñëninque tömënanï wæætë
 Wængongui nänö odömönö
 bai mänömaïnonque æmontaicö
 mængadänimpa. Mänömaï
 mænonte ate dica wææ
 ante Wængongui nänö
 yewæmongainca incæ
 mänincönë cö cægadänimpa.
 Ayæ önömæca wayömö
 wayömö gocæte ante
 æmontaicö capote mongænte
 mäo wocæ wocæ cægadänimpa.
 45 Ayæ wadäni mäniömæ
 në quëwënanï iñönänite
 Wængongui wido cæcä ate
 mönö wæmæidi Ootowee
 wodi miñæ ponte ömæ
 æninque Wængongui oncö
 æmontaicö nänï ænte
 mongængaincö mämö wodon-
 gadänimpa. Wodönänï ate
 Awënë Dabii wodi nänö ëñate
 quëwenguimpoga mänincö
 æmontaicö incæ ayæ a
 owogatimpa. 46 Awënë Dabii
 ingante Wængongui pönö
 waa agacäimpa. Iñinque
 Dabii wæætë Wængongui
 ingante apænedinque, Bitö
 Aacobo wodi Wængongui
 inömi ïmpa, ante adinque
 botö, Bitö quëwenguïñömö,
 ante oncö ämi mængonguïmo,
 añongante Wængongui Baa an-
 gacäimpa. 47 Wæætë Tadömö
 wodi Wængongui beyæ në
 oncö mængongä ingacäimpa.
 48 Mänömaï cægainänï incæte
 Wængongui iñömö edæ

æmonga pönï në ongongä
 inte waocä nänö önompoca
 mænönincönë ædö cæte pönö
 Ao ante guïite quëwenguingä.
 Mänömaïnon ante pönente
 wædinque Wængongui beyæ
 në apænegaingä Iïmai ante
 apænegacäimpa.

49 'Botö në Tæiyæ Awënë
 inömo iñömote öönæ
 incæ botö Awënë tæ
 contaqui bai impa,
 inguipoga wæætë botö önöwa
 podöwate qui bai impa.
 Mänömaï në ongömo beyæ
 minitö botö oncö
 ante ædö cæte
 mængonguïminii.

Inguipoga æcönënö guïid-
 inque guëmanguïmo,
 ante Wængongui
 angampa.

50 Botö iñæmpa tömëmo
 önompoca tömää në
 badongaimo inömo
 imopa,
 ante Wængongui Awënë
 angampa, ante wacä
 yewæmongacäimpa."

51 Ante apænedinque
 Etebä godömenque Iïmai
 ante apænecantapa. "Nöwo
 ëñëedäni. Minitö mimö
 ömædë imini inte wii
 pönencædö. Önömoncaque
 ëñëninque wii ædæmö
 ëñëmïni imini awædö. Minitö
 wæmæidi nänï cægainö
 ante ëñëmïnitawo. Iñæmpa
 tömënanï nänï cægai bai
 adobai cædinque minitö
 Wængongui Tæiyæ Wæmö
 Önöwoca ingante Baa
 äninque cöwë wææ äminipa
 töö. 52 Minitö wæmæidi
 doyedë Wængongui beyæ
 në apænegainänï inänite

togænte päninque adocanque
 ingante ata cæpodämaï
 inte tömänäni inänite
 togænte pangadänimpa.
 Edæ nē apænedäni, Nē
 nō entawēnongä inte
 ponguingä ingampa, ante
 apæneyönänite tömēnāni
 inänite do wænönāni
 wængadänimpa. Nōwo
 iñömö tömēnāni nāni, Pongu-
 ingä, angaingä incæ do
 pongä adinque mīnitö
 godö wænömīnitapa töö.
⁵³ Edæ, İimaï cæedäni, ante
 Wængonguï wææ angampa,
 ante Wængonguï anquedoidi
 änāni eñēninque yewæmönāni
 ate mīnitö nē adömīni incæ
 Baa äninque eñēnāmaï cōwē
 cæmīnipa töö,” ante Etebä
 iñinque apænecantapa.

*Etebä ingante wænönāni
 wængampa*

⁵⁴ Mänī awēnēidi guiquēnē
 Etebä nānō apænedō ante
 eñente wædinque äināni bad-
 inque бага wentoquēnē wen-
 toquēnē angate pīnānitapa.
⁵⁵ Etebä iñömö Wængonguï
 Tæiyæ Waemö Önöwoca in-
 gante ædæmö ewocadinque
 öönædē inö æmö adinque
 Wængonguï ñāö apāite bai
 nānō emönö acantapa. Ayæ
 nē Waocä eñagaingä inte Itota
 incæ Wængonguï tömēmæ inö
 adiyæ ongongä acantapa.
⁵⁶ Adinque,

—Badogaa, öönædē wi
 ænete bai ba abopa. Waocä
 nē eñagaingä incæ Wængonguï
 tömēmæ inö adiyæ ongongä
 abopa.

⁵⁷ Ante apænecä eñente
 wædinque tömēnāni piinte Yæ

yæ äninque eñēnāmaï cæcæte
 ante önömonca ñi māmōncate
 cædänitapa. Godongämæ
 piinte quingæ tömengä weca
 pogodo pöninque, ⁵⁸ tömengä
 ingante bæi ongöninque
 tömēnāni nāni quēwēñömö
 yabæque ænte mao dicaca
 tæi tacacæ cædänitapa.
 Tömengä æbänö angää, ante
 eñēnānāni inte nē apænedäni
 iñömö edæ tacacæ cædinque
 tömēnāni weocoo yabæcooque
 gä tadongate tæcæ æmæwo
 pædingä Taodo nāni änogä
 önöwoca inö ñö cædönänimpa.
⁵⁹ Dicaca tacayönāni Etebä
 iñömö Wængonguï ingante
 apænedinque, “Awēnē
 Itota, bitö botö önöwoca
 æncæbiimpa.” ⁶⁰ Ante da
 guicapodinque yedæ äninque,
 “Awēnē, tömēnāni nāni wēnæ
 wēnæ cædönö ante ee ae,”
 äninque edæ mö ñonte bai
 wængacäimpa.

8

¹ Etebä wodi ingante
 wænoncæte ante dicaca
 tacadäni adinque Taodo
 guiquēnē, Waa wænömīni
 wængampa, ante Ao ante
 ongongacäimpa.

*Nē godongämæ pönēināni
 inänite Taodo togænte pangä*

Mänionæ incæ mä togænte
 päninque Eedotadēe iñömö
 Codito ingante nāni nē
 godongämæ pönencabo
 inänite godömenque nanguï
 togænte piinte pangadänimpa.
 Ate wædinque Itota nānō nē
 da godongainānique godämaï
 ongöñönāni wadäni iñömö
 nāwæ wodii winöninque

Oodeabæ Tāmadiabæ æmænō
 æmænō gogadānimpa.
 2 Mānī Etebā wodi in-
 gante æmæwo wænōnāni
 wængā ate Wængonguī
 ingante nē waa adāni
 incæ Ca ca wædinque māo
 daga wenānitapa. 3 Taodo
 guiquēnē, Itota ingante
 nē pōnēnāni inānite wido
 cæcæimpa, ante nanguī
 wēnæ wēnæ cædinque
 wacōnē pō guī wacōnē pō
 guī cædinque onguīñænāni
 tōnō onquiyænāni inānite
 bæi ongonte wēā māo tee
 mōnegadānimpa.

*Tāmadiabæ godinque
 Pedipe apænecā ēñēnānīpa*

4 Mānī nē wodii winōnāni
 iñōmō ædōmē godinque
 Codito ingantedō ante
 cōwē watapæ apænedāni
 ēñēnōnānimpa. 5 Īninque
 Pedipe iñōmō Tāmadia
 nāni nanguī quēwēñōmō
 gote apænedinque, Mōnō
 Codito æbānō do ponte
 cægacāi, ante apænecā
 ēñēnānitapa. 6 Mānōmāinō
 ante apænedinque tōmengā,
 Ate pōnencædānimpa, ante
 mā cæcā adinque nanguī
 ināni adoyōmō pōnēninque,
 Mōnō ēñengæimpa, ante
 cædānitapa. 7 Waodāni nanguī
 ināni wēnæidi wentamō
 ēwocadāni tōnō quēwēnāni ad-
 inque Pedipe angā ēñēninque
 wēnæidi incæ Yæ āninque dæ
 tao godāni ate ōnōnānique
 badānitapa. Ayæ cōmāināni
 incæ cabæināni incæ
 tæiyænāni inānite Pedipe
 cæcā ate waa badānitapa.
 8 Ante adinque māniñōmō

quēwēnāni wæætē watapæ
 togadānimpa.

9 Wacā idō tōmengā emōwo
 Timōnō iñōmō tōmengā
 adoyōmō quēwēninque
 wēnæ tōnō wantæpiyæ
 cæcā inongāimpa. Īninque
 Tāmadiabæ quēwēnāni
 tōmānāni, Æbānō nan-
 guī cæcāā, ante guīñente
 wæyōnānite tōmengā, Nē
 idōmō inōmo inte botō
 iñōmō edæ nanguī cæte
 beyæ ñæñæmo pōni imo
 aedāni. 10 Angā ēñēninque
 awēnēidi incæ ōnōnānique
 incæ tōmānāni adoyōmō
 pōnēninque, “Wængonguī
 nānō tæi piñænō bai
 entawēninque ingā idō iñōmō
 nē Tæi Piñængā ingampa,”
 ante pōnēwēninque, Nē
 Ñænængā pōni inongā
 ingampa, ante pemongad-
 inque tōmengā apænecā ate
 ædæmō ēñēnōnānimpa.

11 Ayæ tōmengā wantæpiyæ
 wēnæ tōnō wæætē wæætē
 mā cæcā adinque tōmēnāni,
 Tōmengā ingante mōnō
 ēñengæimpa, ante tee empo
 tee empo godōnānimpa.
 12 Mānōmāi cæyōnānite
 Pedipe guiquēnē, Wængonguī
 Awēnē Odeye nempo mōnō
 quēwengæimpa, ante wat-
 apæ apænecā ēñēnānitapa.
 Ayæ, Mōnō Codito iñōmō
 tōmengā emōwo Itota
 emongampa, ante apænebo
 ēñēedāni. Ante apænecā
 ēñēninque onguīñænāni incæ
 onquiyænāni incæ wede
 pōnēninque æpænē guī-
 idānitapa. 13 Īninque Timōnō
 incæ adobai pōnēninque

æpænē guiddinque Pedipe
miñæ tee empo tee empo
gocantapa. Pedipe, Ate
pönencædänimpa, ante mā
cædinque tæi piñænte nan-
gui cæcā ate wædinque
Timönō adocā cōwē guiñente
wægacäimpa.

14 Ìninqe, Tämadiabæ
quëwënāni Wængonguī nānō
apænedō ante ëñëninque do
Ao änānipa, ante Eedotadëe
ponte tedeyönānite Itota
tömengā nānō da godon-
gaināni incæ do ëñënānitapa.
Ëñëninque Pegodo tönō Wäo
inate Tämadiabæ da godönāni
godatapa.

15 Godinque
Tämadiabæ pöninque tæcæ mā
pönënāni beyæ ante tömëna
Wængonguī ingante iūmaī ante
apænedatapa. Wængonguī
ëñëmi. Bitō Tæiyæ Waëmō
Önōwoca ingante tömënāniya
da pönömi pō guicā ate
ëwocacædänimpa, ämönapa.

16 Edæ Awënë Itota ëmōwo
apænedinque tömënāni mā
æpænë guiyönānite bitō
Tæiyæ Waëmō Önōwoca
tömënāniya wææ guiddāmaī
ingantapa cæbii. Nōwo ämi
pō guicæcäimpa.

17 Ante
apænedinque Pegodo tönō
Wäo tömënāniya pönō gam-
pote apæneyōna Wængonguī
Tæiyæ Waëmō Önōwoca pō
tömënāni baonga guican-
tapa.

18 Mänōmaī pönō gam-
poyōna Wængonguī Tæiyæ
Waëmō Önōwoca tömënāniya
pō guicā ate wædinque
Timönō guiquënë tömënāni
godonte æinta pædæ

pönöninque, 19 tömëna ìnate,
—Minatō bai botō adobaī
në cæbo bacæboimpa ämopa.
Pönō cæmina ate botō në cæbo
badinque wadāniya pönō
gampobo ate Wængonguī
Önōwoca adobaī pō gui-
icæcäimpa, ämopa.

20 Äñongante Pegodo,
—Bitō mīni godonte
æintaque pædæ godöninque,
Wængonguī Önōwoca nānō
da pönönongā ingante
æncæboimpa, ante pönëwëmi.
Edæ tömëmi tiguita-
monque nææninqe edæ
bitō ömæe ëwenguinque
gobāwe.

21 Ìñæmpa,
Wængonguī Önōwoca nānō da
pönönongā ingante æninque
godongāmæ cæcæboimpa,
ämಿತawoo. Wængonguī ayongā
nō pönente cæbipa ænguimii.
Edæ mönatō tönō ædō cæte
cæquimii.

22 Nōwo edæ
mäninō bitō wiwa cædinō
ante wæwente pönëninque
ñimpo cæe. Ayæ mönitō
Awënë ingante apænebi
ëñëninque tömengā wabānō
pönō waadete cædinque
mimōno bitō pönëwënō
ante wadæ cædinque ñimpo
cæbaingampa.

23 Bitō nāmā
beyænque ante në æinëmi
inte bitō mimönë guinæmæ
entawente bai quëwëmipa.
Ayæ bitō tömëmi wiwa cædō
beyænque ñā cæyænte bai
quëwëmipa, ante awædō.

24 Angā ëñëninque Timönō
wæætë,

—Æ ämi awædō, äninque
Pegodo ingante, Botō minatō
änō bai wii bacæboimpa,
ante cædinque minatō botō

beyæ Wængongui ingante apæneeda, angantapa.

²⁵ Ayæ Wāo tönō Pegodo iñömō, Itota incæ mōnō Codito ingaingā ingampa, ante māniñömō quēwēnāni inānite mōnō Awēnē nānō ānō ante apæneda ēñēnānitapa. Īnque apænedinque adodō Eedotadēē gocæte ante wadæ gote Tāmadiabæ godinque tōmēna wayōmō wayōmō māo wædænque quēwēnāni weca pō pō cædinque nanguī ināni inānite apænedinque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēnānitapa.

Etiopæbe awēnē ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Māningā Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte āninque, “Bitō ægodōe, Eedotadēē wæi Gata goquīnō pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa. Māninō ōnōmæcaque wæidō inōmpa. ²⁷ Mānōmāinō angā ēñēninque Pedipe ængæ gantidinque wadæ godinque anquedo nānō āninonque cægonte ayongā onguīñængā Etiopæbe quēwēningā pō eyepæ bee tengā acantapa. Īngā iñömō Etiopæbe tæiyæ awēnē onquiyængā Cantate beyæ tōmēnāni godonte æinta nē aacā inongā inte ñænæ awēnē inongāimpa. Tōmengā ñōwo Wængongui weca ædæ wææninque watapæ apænecæte ante Eedotadēē æidingā inte ocæ emænte pōninque Pedipe ingante eyepæ māmō bee tengantapa. ²⁸ Īngā

iñömō cabayo nānō wēā pōnoncadea æi tæ contate ocæ emænte pōninque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē apænegaingā nānō yewæmongainta næænte a congantapa.

²⁹ Mānōmaī a conte pōñongante Pedipe ingante Wængongui Ōnōwoca, “Goe, Īi cabayo nānō wēā pōnoncade eyepæ godinque guēa goe,” angantapa. ³⁰ Angā ēñēninque

Pedipe pogodo godinque obo ponte ēñēñongā Etiopæbe awēnē iñömō Itaiya wodi nānō Wængongui beyæ yewæmongainta adinque apænecā ēñēninque,

—Bitō ate apænedō ante ædæmō ēñēmitawo.

³¹ Āñongante,

—Īñæmpa ēñēmogaa. Botō imote apænedānipa ēñenguīmoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitō botō weca ææ guiite tæ contae, angā ææ guī tæ contacantapa.

³² Māninta Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta Etiopæbe awēnē nānō aintaa iīmaī ante yewæmonte ongōnōnipa.

“Codotedo ingante wænongæimpa

ante bæi ongonte æninque tōō godonte baī cædinque tōmengā ingante adobāi wænoncæte ante bæi ongonte ænte godānitapa.

Obegaidi ocaguincoo ēō toyōnāni wædāmaī pæ wēēnecā baī

tömengä adobaï wädämaï
inte pæ wëenecantapa.

³³ Pïinte änäni wæyongante nē
apænte anguënänäni
incæ, Pangæimpa,
ante cædinque nöingä
ante änämaï inänitapa.

Tömengä ingante æmæwo
wænönäni wængaingä
iñongante,

Tömengä nänö pæinäni, ante
ædö cæte apænequii.”

³⁴ Ante näni yewæmongainö
adingä inte Etiopæbæ awënë
ñowo Pedipe ingante,

—Apænebi eñnemoe.
Nē Wængongui beyæ
apænegaingä iñömö æcänö
ingante ante nē apænægacäi.
Tömengä nämä ingante
ante yewæmongantawo.
Edæ wacä ingante ante
yewæmongantawo, ante
eñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante añongante Pedipe
iñömö Etiopæbæ awënë
nänö adinta adotaa ate
apænedinque ayæ wataa
wataa adinque Itota ingant-
edö ante watapæ apænecä
eñngantapa. ³⁶ Apæneyongä
taadö godinque wapæ ganca
pönatapa. Equitobæ awënë
mänimæ adinque Pedipe in-
gante, Waa ae. Iñömö gäwapæ
impa. Æpænē guidämaï
inguimo, ämitawoo.

³⁷ Angä eñëninque,

—Bitö mïmöno wede
pönëmi ate botö Ao ämäimopa,
angantapa. Añongante,

—Ao botö, Itota Codito
näwangä Wængongui Wengä
iñongä ingampa, ante wede
pönëmopa.

³⁸ Äninqe Etiopæbæ awënë
angä cabayo næ gongæ ate
Pedipe tönö guëa æpænē ti
wæænna ate Pedipe tömengä
ingante æpænē guidongä
guiicantapa. ³⁹ Ayæ æpænē
guiite ate tömengä tao
gongæñongä Wængongui
Awënë Önöwoca Pedipe
ingante iñæ æænonte ö
ængä. Ate æmæwo adinque
Etiopæbæ awënë watapæ
todinque oncönē goinö go-
cantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquënë
Atota iñömö iñontobæ a
ongöninque godömenque
wadäni näni quëwëñömö go
apænedinque wayömö näni
quëwëñömö go apænedinque
Tetadea ganca godinque
Codito ingantedö ante wat-
apæ apænecä eñngadänimpa.

9

*Awënë Itota ingante Taodo
acampa*

(Näni Cægainö 22.6-16,
26.12-18)

¹ Taodo guiquënë mönö
Awënë ingante nē tee empote
quëwënäni inänite piininque,
Wæñongæimpa, ante bæi
ongö bæi ongö cædinque
cöwë ñimpo cädämaï in-
gacäimpa. Nöwo godömenque
cæcæte ante Wængongui
oncönē gote nē godongä
ñænængä pönï inongä in-
gante apænedinque, ² Awënë
eñëmi, angantapa. Bitö Ao
ämi ininque botö Daämaco
näni quëwëñömö gote ayömo,
Onguïñænäni incæ on-
quiyænäni incæ æcämenque
Itota Taadö ante nē godäni
inänii, ante adinque tömënäni

inānite bæi ongonte goti winte Eedotaðeē ænte pōmaimopa. Inique bitō, Taodo mǎnōmaī cæcæcāimpa, ante botō beyæ cadota ante yewæmōninque pædæ pōnōmi æninque botō wæætē Daāmaco iñōmō māo ood-eoidi odōmōincōnē awēnēidi weca gote pædæ godōmo ænte adinque tōmēnāni Ao āñōnāni mǎnōmaī cæbāimpa. ³ Āñongā awēnē Ao ante yewæmōninque pædæ pōnongā æninque Taodo Daāmaco obo gote ayongante iñontobæ oōnædē inō nāinte bai cædinque tōmengā nānō ongōñōmō tōmāo guinæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidōmēmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte oñōñongante tōmengā ingante, “Taodo. Taodo. Quinante botō imote togænte pāmii.”

⁵ Angā ēñente wædinque Taodo wæætē, “Awēnē, æmōmidō inōmi imii.” Ante ēñēñongā, “Botō Itotabo inōmo inte bitō nē togænte pānimo mǎnimotō imopa cæbii. Iñæmpa wagada pāintoca bai bitō nāmā iñæ æwate bai cædinque cowate bai edæ caate bai wæbipa tōō.” ⁶ Mǎnōmaī apænecā ēñēninque Taodo ancai guiñente do do wæadinque, “Awēnē, æbānō cæquimo āmii.” Āñongante mōnō Awēnē wæætē apænecantapa. “Bitō ængæ gantidinke iināni nāni quēwēñōmō goe. Botō, Taodo iīmaī cæcæcāimpa, ante wacā ingante Daāmaco

iñōmō nē quēwengā ingante do apænebo ēñengampa cæbii. Bitō Daāmaco iñōmō gote ongōñōmi tōmengā wæætē bitō imite apænecā ēñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tōnō godongāmæ godāni guiquēnē waocā ingante adāmaī ināni incæte, Ōnonque tempa, ante pōnēninque ancai guiñente wædānitapa. ⁸ Taodo iñōmō onguipoga ayæ a oñongā inte ængæ gantidinke awinca adāmaī ingā adinque wadāni tōmengā ingante onompo bæi ongōninque Daāmaco ganca ænte mǎodāni gocantapa. ⁹ Mǎniñōmō gote ongōninque tōmengā adāmaī inongā inte cænāmaī bedāmaī mēōnaa go adoōnæque iñonte wæwengacāimpa.

¹⁰ Ayæ wacā nē pōnengā Ānāniya Daāmaco iñōmō quēwengā inte mā pōni wīlmonte bai ayongā mōnō Awēnē, “Ānāniya,” angā ēñēninque, “Awēnē, botō ēñē cōmopa.”

¹¹ Āñongā mōnō Awēnē wæætē, “Taodo ñōwo Wængonguī ingante apænecampa cæbii. Bitō ængæ gantidinke taadō nāni Tōinō ānōnō godinke Codaa oncōnē gote āninque, Tado to nē quēwēningā Taodo iñōmō owocantawo, ante acæbiimpa. ¹² Wængonguī ingante ñōwo apænedinke ate bai ayongā wacā Ānāniya pō guidinke, Ñōwo edonque acæbiimpa, ante gam-pocampa, ante ate bai Taodo

wæcantapa cæbii. Tömengä wüimonte bai adinque nänö wædö bai cædinque bitö ñöwo gote cæcæbiimpa.”

13 Angä eñente wædinque Änäniya wæætē, “Awënë iñæmpa botö, Mäningä Taodo iñömö quinäo bai onguñængä ingää, ante nangui tededäni do eñemopa. Ayæ, Eedotadēe iñömö tömengä bitö quinäni inänite wænæ wænæ cæcampa, ante tededäni eñente wæbopa. 14 Ayæ nē godönäni ñænænäni Ao ante yewæmönäni æninque tömengä iñæmpa nē angä badinque bitö emöwo ante nē apænemöni iñömönite bæi ongonte tee mönecæte ante pongampa cæbii.”

15 Ante wæyongante mönö Awënë wæætē Änäniya ingante, “Iingä ingante do apænte æmo apa anewē. Tömengä ingante, Bitö wabæca gote wadäni inänite botö emöwo ante apænedinque ayæ tömönäni awënëidi inänite botö emöwo ante apænedinque idægoidi inänite adobai botö emöwo apænebi eñencædänimpa, ante tömengä ingante do antabopa cæbii. Ñöwo tömengä weca gobäwe. 16 Ayæ botö nē æningä inte tömengä æbänö botö emöwo beyæ nangui caate wæquëngä ingää, ante odömömo ate eñencæcäimpa.”

17 Angä eñëninque Taodo nänö owoyömo go guidinque Änäniya tömengä ingante gampomöninque,

—Taodo botö tönñabi eñëmi. Bitö taadö pöninge Itota ingante abitawo. Tömengä iñömö nē Awënë inongä inte botö imote apænecantapa. Bitö Taodo weca godinque cæbi ate tömengä wëenënedë nänö emönö bai adinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æninque ewocacæcäimpa, ante mönö Awënë angä eñëninque botö bitö weca pontabopa.

18 Ante Änäniya tæcæ apæneyongä Taodo tömentagæ nänö emönintagæ tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængæ gantiyongante Änäniya tömengä ingante apænë guidongä guicantapa. 19 Ayæ cængui cæninque tömengä baö wæætē tæi piñængä bacantapa. Ayæ Daämaco iñömö Itota ingante nē tee empote quëwënäni weca godömenque tæönæ quëwengantapa.

Daämaco iñömö Taodo apænecä eñënanipa

20 Mäniñömö quëwëninque Taodo do oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä ingampa, ante apænecä eñënanitapa. 21 Mänömai apænecä eñëninque tömengä ingante nē eñënäni iñömö ancai guñëninque, “Æ. Iingä adocä Eedotadēe iñömö Itota emöwo ante nē apænedäni inänite nē wido cæcä imaingampa. Tömengä adocä nē wido

cæcā incæ adodāni inānite bæi ongonte æninque, Wængonguī quī, ante nē godönāni n̄ænænāni weca māo pædæ godoncæte ante n̄owo in̄ömö pöninge cæcā awædö. Edæ adocā ingänö angüenē.”

22 Ante wædāni incæte Taodo godömenque tæi piñænte entawëninge iīmaī ante apænecantapa. Awënē bacæcāimpa, ante Wængonguī nānō nē gao cæcadongā in̄ömö mönō Codito in̄ömö edæ Itota adocā inongā ingampa, ante, Nāwangā impa, ante nöingā pöni apænecā. Adinque Oodeoidi Daāmaco in̄ömö quëwënāni guiquënē, Ædö cæte wadö anguīi, ante wægadānimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyönāni Taodo aamö cæte gocampa

23 Inique tæönæ go ate oodeoidi godongamæ pönente Ao äninque, Taodo ingante wænogæimpa, ante cædānitapa. 24 Mänömaī ante cæyönāni Taodo mäninö nāni äninö do ëñengantapa. Tömënāni guiquënē, Mönö quëwëñömö wææ cæinemö tacā ate wæñömö wæncæcāimpa, ante itädë woyowotæ wææ wänönānitapa. 25 Wææ wänöñönāni tömengā ingante nē tee empote quëwënāni wæætë yabæ wææ cæte in̄ömö Taodo ingante woyowotæ mæi ayacömoyāa inö otodë pædæ wæænönāni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadëe ponte apænecampa

26 Mänömaī godinque Taodo Eedotadëe pöninge, Itota ingante nē tee empote quëwënāni weca gobote, ante pongā. Adinque tömänāni, Nāwangā Itota ingante nē pönengā ingantawogaa, ante guñente awædö, ante pönëninge wææ adānitapa. 27 Bedënabee guiquënē Taodo ingante bæi ongömænte æninque Itota nānō nē da godongaināni weca ænte mämongā pongantapa. Ayæ tömënāni inānite Bedënabee apænecantapa. Taodo n̄owo taadö godinque mönō Awënē ingante dobæ acāimpa. Mönö Awënē tömengā ingante do apænecantapa. Daāmaco gote quëwëninge Itota ëmöwo ante tömengā guñënāmaī apænedingā inte n̄owo in̄ömö pongā apa quëwëminii. 28 Bedënabee mänömaī angā ëñëninge Ao äñönāni Taodo Eedotadëe in̄ömö quëwëninge tao guiite ta tao guiite ta cædinque tömënāni tönö godongamæ cædinque mönō Awënē ëmöwo ante guñënedāmaī apænecantapa. 29 Ayæ wadāni oodeoidi incæ guidiego tededö nē tededāni mänñömö quëwënönānimpa. Ināni inānite Pabodo mönō Awënē ëmöwo ante nanguī apænedinque wæætedö wæætë äñongante tömënāni wæætë wænoncæte ante cædānitapa. 30 Mänömaī cædānipa, ante ëñente wædinque tömengā nānō

tōniñadāni bai badināni
 inte pancadāniya Taodo
 ingante Tetadea ganca mǎo
 emōninque, Godōmenque Ta-
 doto iñōmō wodii winonte
 goe, ante da godōnāni
 gogacāimpa.

³¹ Īninque Codito ingante
 nāni godongāmæ pōnencabo
 incæ Oodeabæ Gadide-
 abæ Tāmadiabæ tōmǎo
 quēwēninque māniñedē
 wædāmāi inte guēmānānitapa.
 Ayæ tæi piñænte entawēnāni
 badānitapa. Ayæ Wængonguī
 Tæiyæ Waemō Ōnōwoca
 ædæmō apænecā ate
 tōmēnāni wampo pōnēnāni
 badinque yebænte nanguī
 ināni bagadānimpa. Ayæ
 mōnō Awēnē ingante ædō
 cæte eñēnāmāi cæquī, ante
 guīñente wægadānimpa.

*Ēnea ingante Pegodo angā
 waa bacampa*

³² Mānōmāi tōmēnāni nāni
 pōnencabo nanguī yebænte
 bayōnāni Pegodo guiquēnē
 wayōmō wayōmō wodo
 tebæ wodo tebæ godinque
 Dida iñōmō pōninque mōnō
 Awēnē quīnāni weca eñacæ
 pongantapa. ³³ Māniñōmō
 ponte apæneyongā wacā
 tōmengā emōwo Ēnea do
 ocho wadepo ganca mōimoga
 cōmāingā inte nē ongōningā
 ingā. ³⁴ Adinque Pegodo
 tōmengā ingante,

—Ēnea eñēmi. Itota Codito
 cæcā ate waa babipa cæbii.
 Ængæ gantidinque tōmēmi
 mōimo nī capoe.

Āñongā Ēnea iñōmō do edæ
 ængæ ganticā. ³⁵ Adinque

Dida quēwēnāni tōnō Tadōo
 quēwēnāni tōnō wēenē nāni
 pōnēwengāinō ante emō
 cædinque Wængonguī Awēnē
 gāmænō pōnānitapa.

*Dodoca wodi ingante Pe-
 godo angā nāni omæmongampa*

³⁶ Māniñedē wacā on-
 quiyængā nē pōnengā Tabita
 iñōmō Cope nāni quēwēñōmō
 quēwēnongāimpa. Tōmengā
 emōwo guidiego tededō
 Dodoca incæ mōnō tededō
 Cowāñe emongā inongāimpa.
 Tōmengā iñōmō nē waa
 cædongā inte omæpodāni
 wæwēnāni inānite nanguī
 waa cædongā inte Cope
 iñōmō quēwēnongāimpa.

³⁷ Tōmengā māniñedē nangæ
 badinque æmæwo wængā.
 Ate tōmengā baō ĩni æpæ
 āadēninque wænōmēnæcapaa
 mæi nō cædānitapa. ³⁸ Cope
 iñōmō quēwēninque Dida wīi
 gobæ impa, eyequei impa.
 Mānōmāi beyæ, Pegodo Dida
 iñōmō ongongampa, ante
 tededāni eñente wædinque
 Itota ingante do tee empote
 quēwēnāni iñōmō onguīñæna
 mēnaa ĩnate da godōninque,
 Cope iñōmō gote Pegodo
 ingante, “Quingæ pōe, ante
 æeda.”

³⁹ Ānāni gote āñete
 pōñōnate Pegodo godongāmæ
 pongā adinque tōmengā
 ingante wænōmēnæcapaa
 mæidāni guite acantapa.
 Owæmpōināni godongāmæ
 pōninque doyæncōo tōnō
 yabæcōo Dodoca miingā
 quēwengāñedē nānō badon-
 gaincōo odōmōninque Ca
 ca wædāni. ⁴⁰ Adinque

Pegodo tōmānāni inānite angā tao godāni adinque da guicapote Wængonguī ingante apæne cantapa. Ayæ dobæ wænte onguite a õñongā gāmænō dadi emænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi ämo.

Äñongā Tabita wodi awinca wi æmōninque Pegodo ingante adinque ængæ gantite contacantapa. ⁴¹Ængæ ganti contayongante tōmengā õnompō bæi ongōninque Pegodo tōo æmængā ate ædæmō ængæ gantite adiyæ gongængantapa. Ayæ owæmpoināni tōnō mōnō Awēnē quīnāni inānite Pegodo aa pecā pō guīdāni ate mīngā ingā odōmongā adānitapa. ⁴²Īninque, Mōnō Awēnē mānōmaī cæcantapa, ante Cope iñōmō nāni quēwēñōmō tōmāo gote tededāni eñēninque nanguī ināni mōnō Awēnē ingante nē pōnēnāni badānitapa. ⁴³Pegodo māniñedē æmontai nē aminengā Timōnō weca owodinique Cope iñōmō tæōnæ quēwengacāimpa.

10

Pegodo tōnō Codōnedio

¹Tetadea nāni quēwēñōmō odōmāno tontadoidi Itadiadi nāni ānoncabo inte quēwengadānimpa. Īninque tontadoidi tiē ganca nāni cabo tiē ganca nāni cabo iñōnānite adocabodāni capitāo tōmengā emōwo Codōnedio emongacāimpa.

²Tōmengā nāni wencabo

nāni owocabo owodinique, Mōnō wadō pōnēñōmonte Wængonguī pangā wæcæ wæ, āninque Wængonguī nānō ānō ante eñente quēwēnōnānimpa. Ayæ pæ gompodāmaī inte Codōnedio, Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante pædæ godō pædæ godō cæcā ænōnānimpa. Ayæ Wængonguī ingante ñimpo cædāmaī cōwē apænedongāimpa. ³Tōmengā iñōmō ædæ wæicā ate mā pōni wīimonte bai acantapa.

Edonque wīimonte bai ayongante Wængonguī anquedo tōmengā weca pō guīdinque, “Codōnedio bitō imi.” ⁴Angā wædinque Codōnedio tōmengā ingante cōwā adinque ancaī guīñente wædinque, “Awēnē, æbānō ante ämii. Ämi eñēmoe.” Äñongante, “Bitō Wængonguī ingante nē apænebi imitawo, omæpodāni wæwēnāni inānite nē godōmi imitawo. Māninō bitō apænedō ante māninō bitō godōnō ante adinque bitō imite waa abopa, Wængonguī angampa, angantapa. ⁵Ñowo wadāni inānite ämi Cope iñōmō gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ⁶Adowo emōnongā Timōnō weca Timōnō Pegodo gāwapæntibæ wedeca owocampa. Māningā Timōnō æmontai nē aminēnongā ingampa.”

⁷Ante apænedingā inte Wængonguī anquedo ingæ gocā adinque Codōnedio wæætē tōmengā ingante nē cæda mēnaa inate aa pecā

pōnatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadāniya tōmengā ingante nē cædāni inōnānimpā. Inique adocanque tontado incæ Codōnedio ingante nē cæcā incæ Wængonguī ingante nē ēñengā inongāimpā. Tōmengā ingante Codōnedio adobai aa pecā pongantapa. ⁸ Mānōmaī aa pecā ate tōmēnāni godongāmæ pōnāni ate Codōnedio, Wængonguī æbānō angantawoo, ante tōmānō ante adodō apænedinque, Nōwo Cope inōmō goedāni, angantapa.

⁹ Angā godinque iimō wææñō taadō godinque Cope inōmō obo pōñōnāni māniñedē incæ tæcæbæcā incæ Pegodo guiquēnē Wængonguī ingante apænecæte ante oncōmanca æicantapa. ¹⁰ Ayæ ate gue ænente wædinque wadāni inānite, Cæinente awædō, āñongante cænguī inque æænōnāmaī inte cōnōnāmaī inōnānite tōmengā wīimonte ate bai cæwēnengantapa. ¹¹ Ate bai æmō ayongante oōnædē wi ænete bai bayō mōincoo bai ñænæncoo pōni inōnte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongōnete bai ingui-poga pædæ wæænonte bai wææ wāi wocæ acantapa. ¹² Wāi wocæñō nē ocaguī mongænāni incæ, nē ocaguī oomadāni incæ, nē oōmā emænte æidāmæ godāni incæ babæidi tōmānāni weocoo cæncadencoō inō ongōnāni acantapa. ¹³ Ayongante wacā āninqe, “Pegodo, ængæ gantidinqe wænonte cæe.”

¹⁴ Angā ēñēninque Pegodo, “Awēnē, ēñēmi. Ōnōnānique inōnānite botō, Baacā awædō, āninqe cōwē cænāmaī imo apa ānewēē.” ¹⁵ Āninqe wæætē ēñēñongā, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā incæ bitō ædō cæte baacā āmiī.”

¹⁶ Āninqe nē apænedingā inōmō wæætē adodō adodō angā ēñēninque Pegodo wæætē, Baacā awædō, ante Baa angantapa. Ayæ mem-poga go adopoque wæætedō wæætē adodō āna ate ñænæncoo pōni weocoo incæ oōnædē inō wēā æænongā bai acantapa. ¹⁷ Inique, Mānōmaīnō ante wīimonte bai adīmo inte botō quīnō bai cæquīmoo, ante Timōnō Pegodo pōnēē congantapa. Pōnēē cōñongā Codōnedio nē nānō da pōnōnināni guiquēnē, Timōnō oncō æyōmōnō i, ante diqui diqui minte adinqe yabædemō inō næ gongæninque, ¹⁸ Timōnō Pegodo nāni ānongā inōmō owocāā, ante ēñencæte ante aa pedānitapa.

¹⁹ Pegodo wīimonte bai nānō adinō ante ayæ pōnēē cōñongante Wængonguī Ōnōwoca, “Timōnō ēñēmi, bitō imite ante onguīñænāni mengāa go adocanque diqui diqui minānīpa quēwēmīi. ²⁰ Tōmēmo āmo pōnānīpa cæbīi. Bitō ængæ gantidinqe yæipodē wæidinque tōmēnāni tōnō ee goe,” angantapa.

²¹ Angā ēñēninque Pegodo yæipodē wæidinque tōmēnāni inānite, Botō mīnitō nē diqui

diqui mīnōmo adobo imopa.
Mīnitō quīnante pōmīni.

22 *Ñongante,*

—Mōnitō awēnē capitāo
Codōnedio incæ angā
pōmōnipa. Tōmengā
īñōmō Wængonguī ayon-
gante nō cæcā inongā inte
Wængonguī ingante guīñente
quēwengampa. Nē nō cæcā
ingampa, ante pōnēninque
oodeoidi tōmānāni tōmengā
ingante waa adānipa. Īninque
Wængonguī anquedo tæiyæ
wæmō inongā inte wæætē
Codōnedio ingante, Bitō
wadāni inānite āmi gote
Pegodo ingante añete
poncædānipa. Tōmengā
īñōmō bitō weca pōninque
apænecā ēñencæbiimpa, angā
ēñente wædinque Codōnedio
wæætē mōnitō imōnite da
pōnongā pōmōni ae.

23 *Ante apænedāni*
ēñēninque Pegodo angā
pō guīte tōmengā weca
owodānitapa. Īimō ate
Pegodo tōmēnāni tōnō tao
goyongante Cope īñōmō
quēwente nē pōnēnāni incæ
pancadāniya godongāmæ tao
wadæ godānitapa.

24 *Mānōmaī godinque Pe-*
godo īñabæ wæængā Tetadea
pongantapa. Codōnedio
guīquēnē, Oo pongu-
ingā, ante pōnēninque
tōmengā guīdēnāni tōnō
tōmengā æmigoidi inānite
do añecā ponte godongāmæ
ongōnānitapa. 25 Īninque Pe-
godo īñōmō oncōnē pō guīcæ
cæyongā Codōnedio wæætē
oncodo tao bee tēninque, *Æ,*

bitō Wængonguī anquedo
īnōmi imipa, ante baī cædinque
ædæ wæænte Pegodo onōwa
gäänē guidōmēmæ ñongængā.
26 *Adinque Pegodo wææ*
āninque,

—*Īñæmpa bitō waobi imi*
baī botō adobaī waobo inōmo
imopa. *Ængæ gantibi, āninque*
Pegodo angā ængæ gantican-
tapa.

27 *Ayæ Codōnedio tōnō*
guēa tededinque Pegodo
oncōnē guīte ayongante
nanguī ināni godongāmæ
mæ ongōnāni. 28 *Adinque*
tōmēnāni inānite,

—*Mīnitō do ēñēmīnipa.*
Oodeoidi inōmōni inte mōnitō
Mōite wodi nānō wææ
angainō ante Ao ante ēñente
cæmōnipa. Īninque, Oodeo
ināmaī ināni tōnō godongāmæ
cædāmaī incæmīnimpa, ante
ayæ, Tōmēnāni weca go
guīdāmaī incæmīnimpa,
ante mōnitō ēñengainō
ante cæmōnipa, ante mīnitō
do ēñēmīnitawoo. *Incæte*
Wængonguī wæætē botō imote
īmaī ante odōmongantapa.
Bitō, Baacā awædō, ante
tedete baī waocā ingant-
edō ante tededinque, Wen-
tamō mongængampa, ante
ānāmaī incæbiimpa. *Ayæ,*
Ōnonganque ingampa, ante
ānāmaī incæbiimpa, ante
Wængonguī botō imote do
odōmongā atabopa. 29 *Ññete*
pōnāni ate botō, Wængonguī
mānōmaīnō ante odōmongā
atabopa, ante pōnēninque ee
pontabopa. Īninque quīnante
botō imote aa pemīni, ante
ēñencæte ante wæbopa.

30 Æñongante Codōnedio
wæætē,

—Do mēōnaa go mēōnaa
īñonte botō tōmēmo oncōnē
cænāmaī inte Wængonguī
ingante apænetabopa.
Botō mænōmaī ñōwo bai
ædæ wæicā apæneyōmo
onguīñængā weocoo nāāmænta
pōnī mongængā ponte
botō weca a ongongā
atabopa. 31 Ayæ botō imote
apænedinque, “Codōnedio,
bitō Wængonguī ingante
apænebitawo, angantapa.
Māninō bitō apænedō ante
Wængonguī do ēñengantapa.
Ōmæpodāni wæwēnāni
quī, ante bitō godōmitawo.
Māninō bitō godōnō ante
adinque Wængonguī cōwē
pōnengampa cæbii. 32 Ñōwo
āmi Cope gote Timōnō Pegodo
nāni ānongā ingante āñete
poncædānimpa. Tōmengā
wacā Timōnō æmontai nē
aminengā weca gāwapæntibæ
wedeca owocampa.” 33 Angā
ēñēninque botō wæætē bitō
imate ante, Æñete pōedāni,
antabopa. Ñōwo bitō do pōmi
waa abopa. Īninqwe ñōwo
īñōmō Wængonguī ayongā
tōmāmōni godongāmæ a
ongōñōmōni bitō, Wængonguī
Awēnē mōnitō beyæ ante
bitō imite æbānō angāā,
ante apænebi ēñencæte ante
ongōmōnipa, angantapa.

*Codōnedio oncōnē ongōninque
Pegodo apænecampa*

34 Codōnedio mænōmaī
apænecā ēñēninque Pegodo
īmaī ante apænecantapa.

—Wængonguī, Adoyōmō
pōnī imīnīpa, ante tōmāmō
imonte pōnō adoyōmō
pōnī cæcampa, ante botō,
Nāwangā impa, ante ñōwo
tæcæ ēñēmopa. 35 Īninqwe
īimæca quēwēnāni incæ
wayōmō wabæca wabæca
quēwēnāni incæ æcānō
Wængonguī ingante guīñente
wædinque nō cæte quēwēna
ante adinque Wængonguī
māningā ingante Ao ante
do ængampa. 36 Mænōmaī
cæbopa, ante idægoidi inānite
apænemīni ēñencædānimpa,
ante Wængonguī mōnitō
imōnite da godongā gote īmaī
ante apænemōni ēñēnānīpa.
Tōmāmæ quēwēmō īñōmonte
mōnō Tæiyæ Awēnē īñōmō
Itota Codito ingampa.
Tōmengā waa pōnī pōnō
cæcā beyænque Wængonguī
piyænē nānō cægainō ante
watapæ mōni apænedō
impa. 37 Wāo wodi, Æpænē
mōnō guidongæimpa, ante
apænecā ēñēnāni ate Itota
Codito īñōmō Gadide-
abæ īñōmō mā cædinque
Oodeabæ tōmāo cægonte
æbānō cægacāi, ante do
ēñēmīnīpa. 38 Īmaī in-
gatimpa. Wængonguī tōmengā
Ōnōwoca ingante angā Itota
Nāatadeta nē quēwengāingā
baonga wææ guīgacāimpa.
Wææ guicā ate Itota
tæi pīñante entawēninque
wayōmō wayōmō gote tōmāo
cægōninque waa cægacāimpa.
Edæ Wængonguī tōmengā tōnō
godongāmæ quēwente cæcā
beyæ Itota īñōmō, Wadāni

wēnæ angā ēñēninque goti winte bai wæwēnānipa, ante adinque wēnæidi inānite angā tao godānitapa. Ayæ wadāni wēnæ wēnæ inte wæyōnānite tōmengā godō cæcā ate edæ waa ināni bagadānimpa.

³⁹ Pabodo mǎnōmǎinō ante godōmenque apænecantapa. “Oodeoidi ōmæ cægōninque ayæ Eedotadēē iñōmō quēwēninque, Itota Codito æbānō cægacāi, ante nē adimōni inte mōnitō iñōmō mǎninō tōmānō ante nē apænemōni imōnipa. Tōmengā ingante awæ ñænquedimæ cæte godō wænōnāni wængacāimpa. ⁴⁰ Incæte Itota do wæningā inte mēōnaa go adoōnæque ōñongante Wængonguī angā ñāni ōmæmonte mīingā inte edonque pōni a on-gongā agadānimpa. ⁴¹ Wīi tōmānāni adānitapa. Pancamōniya atamōnipa. Itota ñāni ōmæmongā ate tōmengā tōnō nē godongāmæ cæte bedimōni iñōmōnite Wængonguī, Mānimpodānique Itota mīingā ongongā ingampa, ante nē adināni inte nē apænedāni incædānimpa, ante mōnitō imōnite apænte ængacāimpa. Mōnitō adomōnique tōmengā ingante atamōnipa. ⁴² Ayæ mōnitō imōnite āninque Wængonguī, Mīnitō iñōmō do ēñēnimini inte nē apænemīni badinque waodāni inānite mǎnōmǎinō ante apænedinque iīmaī ante apænecæmīnimpa. Mīi quēwēnāni inānite do wænīnāni inānite Itota Codito iñōmō edæ tōmānāni

inānite edæ nē apænte an-guingānō anguēnē, ante apænemīni ēñencædānimpa, ante Wængonguī mōnitō imōnite angacāimpa. ⁴³ Ayæ, Mōnō Codito poncæcāimpa, ante do ēñengāināni inte tōmānāni Wængonguī beyæ adoyōmō apænecadānimpa. Tōmēnāni, Codito ingante nē pōnēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō ante adocā Codito ēmōwo beyænque Wængonguī pōnō waadedinque ñimpo cæcā quēwencædānimpa, ante doyedē apænecadānimpa,” ante Pegodo Codōnedioidi inānite apænecā ēñēnānitapa.

Oodeoidi ināmaī ināni Wængonguī Ōnōwoca ingante ænāni

⁴⁴ Pegodo mǎninō ante tæcæ apænecā ēñēē cōñōnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāni tōmānāni baonga wææ guicantapa. ⁴⁵ Pegodo tōnō godongāmæ pōnināni guiquēnē nē pōnēnāni ināni incæte, Mōnō eō togænte quēwengæimpa, ante nē ānōnāni ingadānimpa. Ininque tōmēnāni, Oodeoidi ināmaī ināni inānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do wææ guicampa, ante adinque edæ guiñente wædānitapa. ⁴⁶ Edæ Codōnedioidi Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadinque wadāni nāni tede bai wadāni nāni tede bai iñontobæ apænedinque Wængonguī ingante waa adinque waa todāni ēñente wædinque oodeoidi mǎnōmaī guiñente

wædānitapa. ⁴⁷ Adinque
Pegodo tōmengā tōnō nē
pōnināni inānite,

—Tōmēnāni mōnō bai
Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca do ænināni inānite
adinque tōmēnāni, Æpænē
guidōmi guiiboe, āñōnānite
mōnō ædō cæte wææ anguū.

⁴⁸ Āninqe Pegodo angā
ēñēninqe tōmēnāni Itota
Codito emōwo apænedinque
æpænē guidōnāni gui-
idānitapa. Æpænē nē gui-
idēnāni iñōmō ayæ Pegodo
ingante, Tæōnæ mōnitō weca
quēwencæbiimpa, ānāni Ao
ante quēwengacāimpa.

11

*Eedotadēē iñōmō nē
pōnēnāni inānite Pegodo
apænecā*

¹ Oodeoidi ināmai ināni
incæ Wængonguī nānō ānō
ante do Ao ante ēñēnānīpa,
ante wadāni Oodeabæ tōmāo
cægonte tededānitapa. Īninqe
Itota nānō da gogaināni tōnō
wadāni nē pōnēnāni tōnō
māninō ante do ēñēnānitapa.

² Īninqe Pegodo Eedotadēē
iñōmō æite quēwēñongante nē
pōnēnāni incæ pancadāniya,
Mōnō eō togængæimpa, ante
nē ānōnāni inte tōmengā
ingante pūininqe, ³ iīmai ante
ānānitapa.

—Quimæ bitō togænāmai
ināni weca incæ go guiid-
inque cæmitapa tōō.

⁴ Āñōnānite Pegodo, Æbānō
cæte ī, ante adodō adodō ante
apænecā ēñēnānitapa.

⁵ —Botō Cope nāni
quēwēñōmō gote quēwēninqe

Wængonguī ingante apænedinque
cæwēnente ongōninqe
wīimonte bai atabopa.

Wīimonte bai ayōmote weo-
coo ñænæncoo mōincoo bai
æmænecoo yao æmænecoo
yao oncōnete bai oōnædē
inō pædæ wæænonte bai
ayōmote botō weca wææ
wāi wocæ atabopa. ⁶ Wāi
wocæñō botō acæte ante
guiimō ayōmo babæidi bai
ināni inte ocaguī mongænāni,
æmontaique mongænāni,
ōōmā emænāni yæmiñæncoo
inō ongōnāni bai atabopa.

⁷ Ayæ wacā botōmote, “Pe-
godo, ængæ gantidinque
wænonte cæe.”

⁸ Angā
ēñēninqe botō, “Awēnē
ēñēmi. Baacā ingā ānewēē.

Nāwāaquiringā ināmai iñongante
cōwē cænāmai imōi ae.” ⁹ Ante
wæyōmote oōnædē apænecā
botō nē ēñēningā godōmenque

āninqe, “Wængonguī nānō
ædæmō mēnongadongā ædō
cæte baacā āmii.” ¹⁰ Āninqe
tōmengā wæætē wæætē

mempoga go adopoque
adodō angā ate ñænæncoo
bai adodō oōnædē ingæ
æi atabopa.

¹¹ Māniñedē
Tetadea nē quēwengā
da pōnongā pōninqe
onguīñænāni mengāa go

adocanque botō imote ante
diqui mincæte ante botō
owocō boyæ tæcæ pōninqe

næ gongænānitapa. ¹² Ayæ
Wængonguī Ōnōwoca incæ
botō imote angā ēñēninqe

botō, Wadāni inānīpa, ante
pūināmai imo inte guiñēnāmai
tōmēnāni tōnō ee gotabopa.

Ayæ botō tōnō iñāni iñōmō

tei ganca ināni mānimpodāni godongāmæ godānitapa. Gote ayōmōni, Codōnedio oncō impa, ante adinque go guitamōnipa, ante Pegodo apænecantapa. ¹³ Ayæ, Go guite eñeñōmōnite Codōnedio iñōmō, Æbānō cætimpa, ante apænedinque mōnitō imōnite iūmaī ante apænecantapa. Botō oncōnē Wængonguī anquedo a ongongā atabopa. Ayæ botō imote āninque anquedo iñōmō, “Bitō Cope iñōmō āmi wadāni gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ¹⁴ Tōmengā pōninque, Mīni quēwencabo æbānō cæte wænāmaī quēwenguīminī, ante bitō imite apænecā eñencæbiimpa.” Mānōmainō ante Wængonguī anquedo apænecā eñente cætabopa, ante Codōnedio mōnitō imōnite apænecā eñentamōnipa.

¹⁵ Māninganca apænedinque Pegodo iūmaī angantapa. “Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca mā pōninque mōnitō imōnite nānō guidō baī nōwo iñōmō botō tæcæ apænecæ cæyōmo adocā edæ tōmēnāniya adobaī wææ guicantapa. ¹⁶ Īninque botō, Mōnō Awēnē Itota æbānō angacāi, ante adodō ante pōnentabopa. ‘Wāō wodi iñōmō æpænē guidongacāimpa. Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca guiquēnē mīnitō baonga pō guicæcāimpa,’ ante Itota do apænecacāimpa, ante botō ōnōwēnenque pōnentabopa.

¹⁷ Ayæ, Mōnō Awēnē Itota Codito ingante wede pōnēmōni ate Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā æntamōnipa. Nōwo tōmēnāni adobaī wede pōnēnāni ate Wængonguī mōnitō imōnite nānō da pōnongaingā ingante tōmēnāniya adobaī da pōnongā ænānipa, ante pōnentabopa. Mānōmaī cæcampa, ante pōnēninque botō, Ædō cæte Wængonguī ingante Baa anguīmoo.”

¹⁸ Ante Pegodo, Æbānō cætimpa, ante tōmānō ante edonque apænecā eñēninque tōmēnāni wæætē, Mōnō ædō cæte godōmenque pūinte anguīi, ante piyænē cæte apænedānitapa.

—Nōwo idæwaa āmōnipa. Wadāni oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō baī, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante guingo imonte wædāni ate Wængonguī pōnō waadete cæcā ate quēwēnānipa, ante nōwo tæcæ mā eñēmōnipa, ante todingue Wængonguī ingante edæ watapæ apænecadānimpa.

Antioquiya iñōmō Itota ingante nāni pōnencabo

¹⁹ Māningā Etebā wodi ingante wænōninque oodeoidi godōmenque wadāni nē pōnēnāni inānite wēnæ wēnæ togænte pānāni wædinque nē pōnēnāni iñōmō wodii winōninque nāwæ gote Pēnitia ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godānitapa. Godinque tōmēnāni, Itota

Codito æbānō cægacāi, ante oodeoidique inānite apænedinque wadāni inānite apænedāmaī ingadānimpa. ²⁰ Incæte Tipidebæ iñōmō quēwēnāni tōnō Tidēnebæ iñōmō quēwēnāni pancadāniya Antioquiya iñōmō godinque guidiegoidi inānite adobaī Itota Codito ingantedō ante watapæ apænedāni ēñēnānitapa. ²¹ Īnque mōnō Awēnē tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcā beyænque nanguī ināni tæcæ pōnēninque tōmengā gāmænō pōnānitapa.

²² Mānōmaī pōnēnānīpa, ante tededāni ēñēninque Eedotadēē iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Bedēnabee ingante, Bitō Antioquiya iñōmō godinque ate pōe, ānāni. ²³ Māniñōmō gote pōninque Bedēnabee iñōmō, Antioquiya iñōmō quēwēnāni inānite Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante adinque nanguī todinque tōmānāni inānite, Minitō mīmōno wede pōnēninque mōnō Awēnē miñæ cōwē quēwēedāni, ante nanguī angantapa. ²⁴ Bedēnabee iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ēwocadinque nē wede pōnengā inongā inte nē waa cæcā inongāimpa. Īnque tōmengā apænecā ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni mōnō Awēnē gāmænō pongadānimpa.

²⁵ Bedēnabee wæætē Taodo ingante diquī mincæte ante Tadoto iñōmō gote, ²⁶ adinque tōmengā ingante

Antioquiya iñōmō ænte pongantapa. Pōninque adoque wadepo quēwēninque tōmēnāni Codito ingante nē tee empote quēwencabo tōnō cōwē godongāmæ ponte apænedinque nanguī ināni inānite odōmonte apæneda ēñēnānitapa. Ayæ Antioquiya iñōmō quēwēnāni Codito ingante nē tee empote quēwēnāni inānitedō ante apænedinque, Coditoidi inānīpa, ante mā pemōninque apænedōnānimpa.

²⁷ Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni pancadāniya māniñedē Eedotadēē quēwēninque Antioquiya pōnānitapa. ²⁸ Tōmēnāni nāni Wængonguī beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo nāni ānongā iñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocate apænedinque, Mōnō wacabo quēwēñōmō tōmāmæ cænguī oo dæ ba adinque mōnō gæwænte wæquimāmo baquinō anguēnē, ante angacāimpa. Īnque iincayæ ate Codaodio Awēnē ingānedē Agabo nō nānō ānīnō baī do batimpa. ²⁹ Ba adinque Antioquiya nāni pōnencabo godongāmæ pōnēninque, Mōnō tōniñadāni iñōmō Oodeabæ quēwēninque edæ tepæmpo gæwænte wædānīpa cæmōō. Tōmēnāni beyæ mōnō godonte æinta pædæ godōninque adocanque eyepæ inte nānō godonganca wacā eyepæ inte nānō godonganca godongæimpa, ante

godongāmæ Ao änānitapa.
 30 Äninqe eyepæ pædæ
 pönöninge Bedēnabee tönö
 Taodo inate, Ænte mǎo god-
 inque nē pönēnāni inānite
 nē aadāni nē Picænāni
 nempo pædæ godōmina
 æncædānimpa, ante da
 pönönāni ænte gote godōna
 ængadānimpa.

12

*Tantiago wængä ate Pe-
 godo ingante tee mönedānipa*

1 Māniñedē Codito ingante
 nāni godongāmæ pönencabo
 iñönānite awēnē odeye
 Edode iñömō pancadāniya
 inānite wēnæ wēnæ cæcæte
 ante angä bæi ongonte
 ængadānimpa. 2 Mānōmaï
 cædinque tōmengä angä
 eñēninque Wäö tōniñacä
 Tantiago ingante yaēmenca
 wænönāni wængacāimpa.
 3 Tantiago wodi mǎnōmaï
 wængä adinque oodeoidi
 todāni ate wædinque Edode,
 Godōmenque cæbo ate nanguï
 todinque botö imote waa
 acædānimpa, ante cædinque
 Pegodo ingante adobaï bæi
 ongongantapa. Edæ pǎo
 yedæ æmpoquï ömæmō i nāni
 ææmæ cæyedē māniñedē
 tōmengä ingante bæi on-
 gonte ængantapa. 4 Mānōmaï
 æninqe Edode iñömō,
 Oodeoidi Patowa ææmæ
 iinque bedāni ate botö Pe-
 godo ingante ænte tadonte
 tōmānāni ayönānite apænte
 ancæboimpa, ante pönēninque
 tōmengä ingante tee
 mönecantapa. Tee mönedinque
 Edode godōmenque angä

eñēninque tontadoidi mengäa
 go mengäa nāni cabo pö
 wææ wānonte goyönāni
 wacabo adopodāni pö
 wææ wānonte godönānimpa.
 Mānōmaï wacabo pö wa-
 cabo pö cædinque menca-
 bodāniya go mencabodāniya
 wæætē wæætē ponte
 wææ wānonte godönānimpa.
 5 İninqe Pegodo ayæ tee
 mönete ongönongäimpa.
 Incæte tōmēnāni Codito
 ingante godongāmæ nāni
 pönencabo Wængonguï in-
 gante tōmengä beyæ cōwē
 nanguï apænegadānimpa.

*Pegodo ingante Wængonguï
 incæ ñimpo cæcä gocampa*

6 Pegodo ingante tonta-
 doda mēnaa tönö æmæncaipo
 æmæncaipo yaēmengö tæi goti
 wincapodāni wæyongante
 wada odemö cōwē wānō
 cönönaimpa. İninqe Edode
 tōmengä nānō apænte an-
 guïönæ ado woyowotæ Pe-
 godo mǎnōmaï goti winte
 wædongä inte mö ñongantapa.
 7 İñontobæ Wængonguï Awēnē
 nānō da pönöningä an-
 quedo a ongongantapa.
 Tee mönete oncönē ñǎo
 gongæntapa. Pegodo mö
 ñöñongante Wængonguï nānō
 da pönöningä iñömō æmætæ
 inö tao cædinque, “Pegodo,
 ñāni ömæmonte quingæ
 ængæ gantibi.” Añongä
 daagömē nāni tæi wini
 incæ tōmenque ñimæncæ
 tæ wæængatimpa. 8 Ayæ,
 “Bitö weocooga pacadeyænta
 pacadeyænte awæncata
 wēwabi.” Angä eñente cæcä

adinque Wængonguī anquedo godōmenque, “Yacoo wīni caadinque botō miñæ pœ.”

9 Angä ēñēninque Pegodo, Awii cæmonte awædō. Anquedo dicæ ponte cæcää. Mänōmaī ponte cæcampa, ante botō wīimonte bai aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. 10 Mänōmaī tao godinque guicōnē nē wänōna ongōñōna wodo tebæ tao godinque yabæcōnē tamongademō nē wänōna ongōñōna wodo tebæ tao godinque yaēmewæ odemō tōmēnāni quēwēñōmō ante nāni tao goquīnemō ganca pōnatapa. Mänīnemō ganca ponte ongōñōna yaēmewæ odemō incæ tōmenque æ ænete bayō tao godinque taadō adodunque cægōna ate anquedo iñōmō ingæ gocā ate Pegodo guiquēnē adocunque a ongangantapa.

11 Adoboque a ongōmopa, ante wædinque tōmengä wæætē nāmā pönengä badinque, “Æ. Nāwangä incæ do tate ēñēmopa. Edode nempo wæwēninque botō oodeoidi nāni pūnō wæquēnēmo imo adinque Wængonguī angä ēñēninque tōmengä anquedo ponte botō imote gä pe æmpote ö ængä ate aamō cæbopa, ante tæcæ pönēmopa.”

12 Ante pōnente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäo Mäadoco nāni ānongä tōmengä badä Mäadiya oncō boyæ ponte næ

gongængantapa. Mänincōnē wadāni nē pōnēnāni incædo pōninque Wængonguī ingante godongāmæ apænee cōnōnānimpa. 13 Pegodo iñōmō yabædemō ongonte aa peyongä baquecā nē ēacā ingante nē cæcā inte tōmengä emōwo Adoda iñōmō ēñencæte ante pongantapa. 14 Ponte ēñēñongä Pegodo incæ aa pecä ēñēninque watapæ tote wædinque tōmengä wīi pōnēninque odemō wi ænedāmā pogodo gote edæ wadæ guiddinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamēñedāni. 15 Ante apænecä ēñēninque tōmēnāni wæætē,

—Adoque antedō amīni.

Ante wæyōnāni tōmengä, Nāwangä impa, ante ancaa angä ēñēninque tōmēnāni,

—Wa. Pegodo ingante nē aacā anquedo imaingampa.

16 Ante tedeyōnāni Pegodo iñōmō ayæ aa pete ongōnongäimpa. Ayæ ponte wi ænete ayōnāni Pegodo ingante adinque ancai guiñente wædānitapa. 17 Tōmengä wæætē, Apocænē iedāni, ante önompocaque compo cæcā adinque pæ wēneyōnāni tōmēnāni inānite apænecantapa. Botō tee mōnete wæyōmote Wængonguī æbānō pōnō cæcā ate tate pōmoo, ante tōmānō ante adodō ante apænedinque,

—Botō apænebo mīni ēñēnō ante mīnitō wæætē wacā Tantiago ingante apænedinque wadāni mōnō

töniñadäni inänite apænemini
ēñencädänimpa.

Äninqe Pegodo wayömö
wadæ gocantapa.

18 Iimö wæñö ñäö bay-
onte tontadoidi guiquenē,
Pegodo ædönö gote dæ angää,
ante nangui Yæ yæ ante
cädänitapa. 19 Mänömaï
cætimpä, ante apænedäni
ēñente wædinque Edode angä
diqui diqui miñönäni Pegodo
ayæ dæ angantapa. Ininqe
nē wææ wänöninäni inänite
Edode, Æbänö cætiï, ante an-
caa angä wædinque tömënäni,
Mönö ædö cæte anguiï,
ante wæyönänite tömengä
wadäni inänite angä capo
wænönäni wængadänimpa.
Edode tömē Oodeabæ wadæ
tao godinque Tetadea gote
quëwengacäimpa.

Edode wængampa

20 Tido iñömö quëwënäni
tönö Tidöo iñömö quëwënäni
inänite awënē Edode wodi
mäniñedē ēnogate ængui
bacä adinque tömënäni
wæætē godongämæ pönente
Ao äninqe Edode weca
apænecæ pönänitapa.
Tömënäni, Mönö iñömö
awënē odeye Edode
ömæ quëwënäni pönönäni
æninqe mäniñonque cænte
quëwëmompä, ante wædönäni
inte tömengä ingante, Bitö
piñämaï inte piyænē cæbi
quëwëmönie, ante ancæte
ante pönänitapa. Pöninqe
tömënäni Edode oncönē
owodäni inänite nē aacä
Bodato ingante waa cædinque
tömengä ingante änäni Ao
ante tömengä wæætē Awënē

Edode ingante tömënäni
beyæ apænecä ēñengacäimpa.

21 Edode iñömö, Iiönæ ba ate
botö ponte apænecæboimpa,
ante tömengä nänö äniönæ
ininqe ba ate tömengä
awënē weocoo waëmonçoo
wëñate pöninqe awënē
nänö apænte ante con-
taimpaa tæ contadinque
tömänäni ayönäni tömënäni
inänite apænecantapa.

22 Apænecä ēñëninque
tömänäni Yæ yæ äninqe,
“Wii waocanque tedecä
ēñëmompä. Wængonguïdi
näni tedepämo bai tedecä
ēñëmompä.” 23 Ante Yæ
äñönäni Edode wodi wæætē,
Näwä Wængonguinque nē waa
cæcampa, ante angüenengä
incæte änämaï pæ wëenecä
adinque tömengä ingante
Wængongui anquedo wæætē
godö cæcä ate ayago cæ
æmæwo wængacäimpa.

24 Incæte Wængongui nänö
angainö ante mäniñedē
wayömö mäo wayömö mäo
apænedäni ēñëninque nanguï
inäni mönö Awënē ingante nē
wede pönënäni badänitapa.

25 Bedënabee tönö Taodo
iñömö Eedotadēē iñömö
godinque tömëna nänä
cæquënönö tömänö ininqe
cædinque wadæ godinque
Wäo Mäadoco näni änongå
ingante tömëna tönö æninqe
adodö godänitapa.

13

*Wængongui angä ēñente
Bedënabee tönö Taodo godapa*

1 Antioquiya iñömö
Itota Codito ingante näni

godongāmæ pönencabo
 inönāni iñōmō pancadāniya
 Wængonguī beyæ nē
 apænedāni iñōnāni pan-
 cadāniya guiquēnē nē
 odōmonte apænedāni
 inönānimpa. Bedēnabee tōnō
 wacā Timōnō Nēegodo nāni
 ānongā inönaimpa. Tidēnebæ
 nē quēwēningā Dotio
 inongāimpa. Pancabaa awēnē
 Edode tōnō godongāmæ nē
 pædingā Mānāēnē tōnō Taodo
 inönaimpa. Mānimpodāni in-
 gadānimpa. ² Inique tōmānāni
 godongāmæ mōnō Awēnē
 ingante, Tæiyæ Waēmō imipa,
 ante watapæ apænecæte
 ante cænāmaī apæneyōnānite
 Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca incæ iīmaī an-
 gacāimpa. “Bedēnabee tōnō
 Taodo mīnitō tōnō nē cæda
 iñōnate āmīni botō beyænque
 cædinque nānēnē godinque
 botō ānīnō ante cæcædaimpa,”
 angacāimpa.

³ Inique iinque cænāmaī
 inte apænedinque tōmēnāni
 Bedēnabee tōnō Taodo inate
 gampocadinque Wængonguī
 ingante apænedinque ānāni
 ate wadæ gogadaimpa.

*Wāa tēiwænē Tipidebæ
 gote apæneda ēñēnāni*

⁴ Bedēnabee tōnō Taodo
 iñōmō Wængonguī Tæiyæ
 Waēmō Ōnōwoca mānōmaī
 angā godina inte Tedeo-
 tia iñōmō wæi wipodē
 ñænæmpodē go guiid-
 inque wogaa godinque wāa
 tēiwænē Tipidebæ nāni
 āmæ godatapa. ⁵ Tadamīna
 nāni quēwēñōmō pōninque
 oodeoidi odōmōincōnē

wacōnē go guīi wacōnē go
 guīi cædinque Wængonguī
 nānō apænedō ante nōingā
 apæneda ēñengadānimpa.
 Ayæ Wāō tōmēna mīñæ
 godinque tōmēna beyæ nē
 cæcā inongāimpa.

⁶ Mānōmaī wāa tēiwænē
 tæcæguedē wodo tebæ
 cægōninque yæcado god-
 inque Papo nāni quēwēñōmō
 ganca pōnānitapa. Pōninque
 tōmēnāni wacā idō tōmengā
 ēmōwo Baditota ingante
 māmō bee tēnānitapa.
 Tōmengā iñōmō oodeocā
 inongā inte, Wængonguī beyæ
 nē apænebo imopa, āninue
 nē babæ ānongā inongāimpa.
⁷ Tōmengā wāa tēimæ awēnē
 Tedeguo Pabodo nāni ānongā
 tōnō godongāmæ nē cædongā
 inongāimpa. Awēnē Tedeguo
 guiquēnē nē ocāi encadongā
 inte Wængonguī nānō ānō
 ante ēñēinente wædinque
 Bedēnabee tōnō Taodo inate
 āñete māmongā pōnatapa.
⁸ Tōmēna ponte apæneyōnate
 idō Baditota guiquēnē gui-
 diego tededō Edīma nāni
 ānongā inongā inte edæ,
 Awēnē nē pōnengā badāmaī
 incæcāimpa, ante wææ
 cæcæte ante piinte cæcantapa.
⁹ Inique Taodo Pabodo nāni
 ānongā iñōmō Wængonguī
 Tæiyæ Waēmō Ōnōwocaque
 ēwocadinque idō ingante gomō
 adinque, ¹⁰ tōmengā ingante
 angantapa.

—Bitō iñōmō wēnæ awēnē
 nānōmōmi bai imidō anguēnē.
 Iñæmpa, Wadāni quiēmē nō
 impa, ante oda cæcædānimpa,
 ante bitō piinte pōnēwēnonque

entawēninqe bitō nē babæ cædōmi imipa tōō. Wængonguī nānō tōinō ponguīnō ante idiquibæ bacæimpa, ante bitō æpogamē incæ cæbii. 11 Nōwo iñōmō Wængonguī Awēnē nē piñængā inongā inte bitō imite pancæcāimpa. Tōmengā pōnō gampomongā ate bitō babetamōmi badinque nænque ñāō tamōnō wantæpiyæ tōmengā nānō ānimpoga adāmaī incæbiimpa.

Åñongā boguīmā bai do wææ inique wēmō emōninque Edīma Baditota nāni ānongā gampo gampo cædinque, Æcānō botō imote tōō æmænte māoda goquīmoo, ante diqui diqui mingantapa. 12 Mānōmaī bacā adinque wāā tēimæ awēnē wæætē Wængonguī Awēnē ingantedō ante iñāna nāna odōmonte apænedō ante pōnente guñente wædinque nē pōnengā bagacāimpa.

Pitidiabæ Antioquiya godinque cædapa

13 Pabodoidi iñōmō Papo iñōmō wadæ godinque wipodē ñænæmpodē wogaa taodinque Pampidiabæ pōninque Pedegue iñōmō ti wææñōnāni Wāō wæætē adodō Eedotadēē gocæte ante tōmēna inate emō cæte wadæ gogacāimpa. 14 Tōmēna wæætē Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pōninque Antioquiya nāni quēwēñōmō pōnatapa. Ayæ tōmēnāni guēmanguīōnæ iinque bayō oodeoidi odōmōincōnē pō guite tæ contadatapa. 15 Tæ

contate a cōñōna Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta ate apænedānitap. Ayæ māniñōmō awēnēidi iñōmō tōmēnāni weca on-gongā adocanque ingante apænedinque,

—Bitō ñōwo pōna inate māō āninque iīmaī apænecæbiimpa, Iñāna, mōni tōniñamīna eñēmīna. Iñōmō ongōnāni wampo pōnēninque tæi gongænte ongoncædānimpa, ante cædinque minatō ædæmō apænemīna eñenguīnāni, ante āmi apænebaīnapa.

16 Ānāni eñente māō angā eñēninque Pabodo iñōmō ængæ gantidinque ōnompoca compo compo cædinque tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Mīnitō, pancamīniya idægoidi iñōmīnite pancamīniya wamīni incæ, Nāwā Wængonguī inongā ingampa, ante nē guñente wēmīni iñōmīnite botō tōmāmīni imīnite apænebo eñēedāni. 17 Idægoidi, mīnitō imīnite tāno apænebo eñēedāni. Mōnō idægocabo Wængonguī incæ mōnō mæmæidi inānite apænte ængā ate wadāni nēmæ Equitobæ iñōmō quēwēñōnānite tōmengā pōnō cæcā ate tōmēnāni tæiyænāni yebængadānimpa. Ayæ Wængonguī tæi piñænongā inte ingæ æmæninque tōō æmænte māocā wadæ gogadānimpa. 18 Godinque tōmēnāni coadenta wadepo mānimpoga

önömæca cægōninque æbāmē wēnæ wēnæ cæte quēwēnāni ate wēcā incæte tōmengā pānāmaī inte ata cæpote ænte māocā gogadānimpa. ¹⁹ Ayæ wadāni Cānaāmæ quēwēnāni ōnompō æmæmpoque go mencabodāniya iñōnānite wido cædinque Wængonguī, Tōmēnāni ōmæ ini mīnitō ōmæ wæætē bacæimpa, ante mōnō wæmæidi inānite pōnongā ængadānimpa. ²⁰ Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mānimpoga wabæca quēwēnāni ate māniñedē ate Wængonguī, Mīnitō ōmæ, āninque mōnō wæmæidi inānite pōnongā æninque quēwengadānimpa.

Ante apænedinque Pa-bodo, Idægoidi dodāni æbānō cægadāni, ante godōmenque apænecantapa. “Mānimæca ponte wantæpiyæ quēwēnāni ate pancadāniya nē apænte ānāni iñōnānite Wængonguī angā ate adodāni awēnēidi bai badinque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque aagadānimpa. Tāmoedo Wængonguī beyæ nē apæneca nānō ponte apæneganca māniñānique aagadānimpa. ²¹ Iincayæ ate mōnitō dodāni iñōmō Wængonguī ingante apænedinque, Bitō adocanque ingante āmi ate tōmengā tæiyæ awēnē bacæcāimpa, ante ancaa ānāni eñente wædinque tōmengā wæætē Beencaminō wodi pæingā incæ Titæ wengā Taodo ingante angā bagacāimpa. Tæiyæ awēnē

badinque tōmengā coad-enta wadepo mānimpoga iñonte aagacāimpa. ²² Ayæ ate Wængonguī wæætē, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæætē angā tæiyæ awēnē bagacāimpa. Adocā Dabii ingantedō ante apænedinque Wængonguī, Botō waa pōni entawēmo bai Yæte wengā Dabii iñōmō adobai entawengā abopa. Tōmengā iñōmō botō ānō bai edæ tōmānō cæqingā ingampa, ante apænegacāimpa.”

²³ “Wængonguī doyedē, Codito ængā beyænque idægoidi quēwencadānimpa, ante do nānō angainō bai ñōwo cædinque adocā Dabii pæingā Itota Codito ingante da pōnongā pongacāimpa. ²⁴ Itota ayæ pōnāmaī iñongā Wāo wodi idægoidi tōmānāni inānite apænedinque, Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguī gāmænō wadæ pōninque æpænē guiedāni, ante apæneca eñengadānimpa. ²⁵ Ayæ adocā Wāo incæ, ‘Botō æbodō imoo, ante pōnēmīni. Mīnitō pōnēnō bai wīi imopa. Botō do pōnīmo iñōmote mīni nē pōnēnongā iñōmō ayæ poncæcāimpa. Tōmengā ingante adinque botō waēmō imopa diyæ tōmengā awæncata godō ñi cæquīmoo.’ Ante Wāo tōmengā nānō cæquēnēnō wodo iinque cæyedē apænegacāimpa.”

²⁶ Ante apænedinque Pa-bodo godōmenque apænecantapa.

“Iñānāni, pancamīniya Abadāo wodi pæimīni iñōmīni pancamīniya wamīni incæ Wængonguī ingante guīñēmīni iñōmīni edæ botō tōmāmīni imīnite apænebo eñēedāni. Mānīnō, Codito ængā beyænque quēwencæmīnimpa, ante Wængonguī tōmāmō beyæ pōnō apænegacāimpa. 27 Eedotadēē quēwēnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi iñōmō, Itota æcānō ingāā, ante pōnēnāmaī ingadānimpa. Iñinque guēmanguiōnæ iñō guēmanguiōnæ iñō Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta cōwē adāni incæte tōmēnāni, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante babæ ante apænte ānewēninque edæ dodāni nāni yewæmonte angainō bai iñinque cædānitapa. 28 Tōmēnāni, Itota nānō wænguinque æbānō wentamō mongængāā, ante cōwā ayōnāni edæ dæ ampa. Ante wædinque awēnē Pidato ingante apænedinque tōmēnāni, Itota ingante āmi wænōnāni wængæe, ante ancaa ānāni eñēninque Pidato Ao angā wænōnāni wængacāimpa. 29 Iñinque Itota ingante awāa timpote wænōninque tōmēnāni dodāni tōmengā ingante ante nāni yewæmonte angainō bai tōmānō ante iñinque cædānitapa. Mānōmaī cædāni ate wængā ate tōmēnāni ānāni ate tōmengā miñæ godināni wæætē

tōmengā nānō ongōwāa pædæ æmpodique ōnompō o togæmpote wæi ōnōwa o togæwadinque pædæ wæænōninque edæ ænte māo daga wengadānimpa.”

30 “Incæte Wængonguī guiquēnē do wæningā ingante, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmonte quēwengampa. 31 Nāni ōmæmōninque tōmengā tæōnæ iñonte pō pō cædinque a ongōñongante edæ tōmengā tōnō wēēnēñedē Gadideabæ quēwēninque Eedotadēē iñōmō nē pongaināni iñōmō edæ tōmengā ingante wæætē adānitapa. Iñinque tōmēnāni iñōmō nē adīnāni inte woadāni inānite, Itota nāwangā ñāni ōmæmonte mīingā quēwengampa, ante nē apænedāni inānipa.”

32 Ante apænedinque Pabodo, “Dodāni inānite Wængonguī, Minitō beyæ botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante apænegacāimpa, ante eñēmīnitawo. Mānīnō ante watapæ nānō apænegainō ante mōnitō ñōwo iīmaī ante apænemōnipa. 33 Mānīnō tōmengā dodāni inānite nānō angainō bai ñōwo tōmēnāni mōmōidi beyæ iñinque cædinque Wængonguī Itota ingante, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāimpa. Tōmengā ñōwo iñinque cæcampa, ante Ämotamīni nāni Angainta tānota gao wæintaa Wængonguī beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa. ‘Botō Wēmi inōmi imipa. Nōwoōnæ bitō Mæmpobo

babopa.’ ³⁴ Ayæ mäninō, Tömengä Wengä do wæningä iñongante Wængongui angä ñāni ömæmöninque baö ñömädamaï incæcäimpa, ante pönëninque Itaiya wodi iïmai ante Wængongui beyæ ante yewæmongacäimpa. ‘Awënë Dabii wodi ingante apænedinque botö, Tæiyæ waëmö botö cædö bai cædinque cöwë ædæmö aate cæcæboimpa, ante nö botö angainö bai cædinque mïnitö imïnite pönö adobai cæcæboimpa,’ ante Wængongui angampa, ante yewæmongacäimpa. ³⁵ Ayæ mäninö ante wataa adobai Wængongui ingante apænete bai Dabii wodi yewæmongacäimpa. ‘Bitö imite nê Cæcä iñömö bitö cædö ante cöwë cædongä inte wængä adinque bitö ædö cæte tömengä ingante ænämai inte ee abi baö ñömäaquiringä,’ ante yewæmongacäimpa.”

³⁶ “Awënë Dabii wodi guiquënë Wængongui nänö änönö ante eñëninque adoyedë quëwëñani beyæ waa cædingä inte edæ nāñe wæninque tömengä mæmæidi weca æiyongä tömengä baö iñi ñömænte bagatimpa. ³⁷ Wæætë Wængongui, Nāni ömæmöe, angä eñente nê ömæmongaingä iñömö tömengä baö ñömädamaï ingatimpa. ³⁸ Iñinque onguiñæmïni botö tönïñamïni eñëdäni. Itota pönö cæcä beyænque mönitö mïnitö imïnite apænedinque, Wënæ wënæ mönö cædö ante

adinque Wængongui pönö ñimpo cæcä ate quëwëmompa, ante apænemöni eñëmïnipa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente beyænque mönö iñömö dicæ nö cæte quëwëmö imongaa. ³⁹ Wæætë mäningä onguiñængä iñömö Itota iñömö tömengä nö pönï nänö entawënö ante pönongä ænte entawëmö beyænque mönö nê pönëmö tömämö wæætë Wængongui ayongä edæ nö cæte quëwëmö inömö imompa. ⁴⁰ Iñinque Wængongui beyæ nê apænegainäni iïmai ante nāni apænegainö ante pönëninque mïnitö iñömö, Mönitö imönite wïi bacæimpa, ante nāmā wææ aquënë quëwëedäni. Iïmai ante edæ ämotamïni ante bai yewæmongadänimpa.

⁴¹ ‘Mïnitö nê badete towëmïni inte cöwä aquënë quëwëedäni.

Botö cæbo adinque mïnitö ancai guïñente wæcæmïnimpa.

Mïnitö ayæ mümïni quëwëñömïni edæ botö mā pönï cæcæboimpa, ante pönëmïniyaa.

Wængongui mänömai cæcæcäimpa, ante edonque pönï apænedäni bai

mïnitö wæætë, Babæ ancædö, ante wæcædömïnimpa.’

Ante nāni yewæmongainö ante adinque edæ badete todämai iedäni,” ante Pabodo apænecantapa.

⁴² Mänömainö ante iñinque apænedinque Pabodo tönö Bedënabee tömënäni odömöincönë ongonte on-codo tao goyönate Antioquiya

iñōmō quēwēnāni iñōmō,
Wacā guēmanguiōnæ bay-
onte mīnatō ñōwoōnæ mīna
apænedō bai godōmenque
apænemīna eñencæmōnimpa,
ānānitapa. ⁴³ Ayæ godongāmæ
nāni ponte ongōnincabo tao
goyōnāni oodeoidi pan-
cadāniya ayæ oodeoidi bai nē
bagaināni adobai Wængonguī
ingante guiñente quēwēnāni
nanguī ināni iñōmō Pabodo
tōnō Bedēnabee inate edæ
tee empote godāni. Ad-
inque iñāna wæætē tōmēnāni
inānite apænedinque,
Wængonguī waadete nānō
pōnō cædōnō ante pōnēninque
mīnitō cōwē ñimpo cædāmaī
tæi ongōninque edæ waa
quēwēdāni, ante nanguī
apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængonguī
itædē go ate tōmēnāni nāni
guēmanguiōnæ bayonte
māniñōmō quēwēnāni wodo
tōmānāni Wængonguī Awēnē
nānō ānō eñencæte ante
godongāmæ pōnānitapa.
⁴⁵ Nanguī ināni mānōmaī
pōnāni ate wædinque ood-
eoidi guiquēnē pīinte
badinque, Babæ ante
ānewengampa, ante Pa-
bodo ingante godō pīinte
tedewēnānitapa. ⁴⁶ Mānōmaī
tedewēñōnānite Pabodo
tōnō Bedēnabee wæætē
guiñēnedāmaī inte apænedatapa

—Mīnitō oodeoidi imīni inte
edæ tāno eñencæmīnimpa,
ante cædinque mōnatō
Wængonguī nānō ānō ante
edæ mā apænedinque mīnitō
imīnite tāno apænequēnēmōna
intamōnapa. Mīnitō
iñāmpa mīni cōwē wænāmaī

quēwenguīnō ante apæneyōmōna
mīni apænte pangā wæquinque
edæ Baa āmīnīpa. Ante
wæmōna inte mōnatō ñōwo
ēmō cæte godinque edæ
oodeoidi ināmaī ināni weca
edæ apæneceā gomōna
tamēñedāni. ⁴⁷ Mōnitō Awēnē
īmaī ante mōnatō imōnate
angacāimpa.

“Quēwencæmīnimpa, ante
botō cægainō ante bitō
inguipoga tōmāmæ
māo apænedinque

Oodeoidi ināmaī ināni
beyæ tica ēnente bai
cæcæbiimpa,

ante cædinque botō bitō imite
da godōmo apæneceā
gocæbiimpa.”

Ante nē apænegaingā inte
Wængonguī mōnatō imōnate
angā eñente apænemōnapa.

⁴⁸ Mānōmaīnō ante
apæneda eñēninque ood-
eoidi ināmaī ināni iñōmō,
Awēnē nānō apænedō
waa eñēmōnīpa, ante
watapæ apænedānitapa.
Ayæ mōnō Awēnē doyedē
apænedinque, Mānimpodānique
wede pōnēninque cōwē
wædāmaī quēwenguīnāni
incædānimpa, ante tōmengā
nānō nē angainānique ñōwo
pōnēnānitapa. ⁴⁹ Īninque

mōnō Awēnē tōmengā
nānō apænedō ante māo
apæneyōnāni māniōmæ
tōmāo quēwēnāni eñēnānitapa.

⁵⁰ Oodeoidi guiquēnē,
Pabodo tōnō Bedēnabee inate
mōnō wido cæcæimpa, ante
cædinque īmaī cædānitapa.
Onquiyænāni nāni nē waa
adāni inte Wængonguī in-
gante guiñente quēwēnāni

iñōnānite tōmēnāni tōnō
onguīñænāni māniñōmō
quēwēnāni awēnēidi bai
inte ñænænāni iñōnānite
oodeoidi, Badogaa, ante
nanguī ānāni ēñēnānitapa.
Oodeoidi nanguī ānāni ēñente
cædinque māniñāni wæætē
Pabodo tōnō Bedēnabee inate
togænte pāninque, Mōnitō
ōmæ quēwēnāmaī, ante wido
cædāni godatapa. ⁵¹ Mānōmaī
cædāni godinque tōmēna
iñōmō, Mānimæ nāwate
awædō, ante bai cædinque
piwacæ piwacæ cædinque
Icōnio iñōmō gocæte ante
wadæ godatapa. ⁵² Itota
ingante nē tee empote
quēwēnāni guiquēnē watapæ
todāni badinque Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca in-
gante ænte ēwocadinque edæ
waa quēwengadānimpa.

14

*Pabodo tōnō Bedēnabee
Icōnio iñōmō godapa*

¹ Māniñi godinque Icōnio
nāni quēwēñōmō pōninque
Pabodo tōnō Bedēnabee
cōwē nāna cæi bai cædinque
oodeoidi odōmōincōnē go
guiidatapa. Go guiite
apæneyōna, Nō apæneda,
ante pōnēninque oodeoidi
tōnō oodeoidi ināmaī ināni
tōnō nanguī ināni nāni wede
pōnenguinque ēñēnānitapa.
² Wæætē oodeoidi incæ
pancadāniya nē Baa ānāni
inte babæ wapiticæ
apænedinque, Iñāna nē
wēnæ wēnæ apæneda inate
wii ēñengæimpa. Ante
tedewēnāni ēñente wædinque

wadāni oodeoidi ināmaī
ināni wæætē piinte badinque
mōnō tōniñada inate ante
wiwa adānitapa. ³ Incæte
iñāna wantæpiyæ māniñōmō
quēwēninque guīñēnedāmaī
inte mōnō Awēnē beyæ
apænedatapa. Apæneyōna
mōnō Awēnē incæ, Pabodo
tōnō Bedēnabee iñōmō botō
pōnō waadete cægainō ante
nē nō apæneda inōnapa, ante
wadāni pōnencædānimpa,
ante cædinque tōmēna tōnō
godongāmæ cæcā ate tōmēna,
Ate pōnencædānimpa, ante
mā cædinque bamōnengæ
cædatapa.

⁴ Mānōmaī cæda incæte
māniñōmō quēwēnāni pan-
cadāniya, Oodeoidi bai
pōnēmōnīpa, āñōnānite
wadāni guiquēnē, Itota
da godongā nē pōna bai
pōnēmōnīpa, ante pan-
cadāniya wadō pancadāniya
wadō cædānitapa. ⁵ Iñinque
oodeoidi tōnō oodeoidi
ināmaī ināni tōnō tōmēnāni
awēnēidi tōnō godongāmæ
pōnēninque, Pabodo tōnō
Bedēnabee inate mōnō piinte
cædinque dicaca tacamō
wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao
ante cæyōnāni Pabodo tōnō
Bedēnabee iñōmō, Mānōmaī
ante cædāniya, ante ēñente
wædinque wodii winōnatapa.
Wodii winonte godinque
Dicaōniabæ pōninque tōmēna
Ditada nāni quēwēñōmō
Dedebe nāni quēwēñōmō
wayōmō wayōmō godinque,
⁷ mōnō Awēnē ingantedō ante
watapæ māo godōmenque
apæneda ēñēnōnānimpa.

Ditada iñōmō Pabodo ingante tacadānīpa

⁸ Māniñōmō Ditada iñōmō edæ wacā cabæwaingā tōmengā ōnōwa tipæwaa wēnæ wēnæ ēwacā ēñagaingā inte dao dao godāmaingā pægaingā inte tæ contate a ongongantapa.

⁹ A ongōñongā Pabodo ponte apænecā ēñēe congantapa. Pabodo wææmō adinque ōnōwēnenque pōnēninque, Īngā nānō waa bawāquinque nē pōngā ingampa, ante do pōnente wædinque, ¹⁰ tōmengā ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidinque adiyæ gongæmi āmopa.

Angā ēñēninque nē cabæwaingā incæ quingæ ængæ gantidinque dao dao gocantapa. ¹¹ Māniñōmō ongōnāni guiquēnē Pabodo mānōmāi cæcā ate wædinque dicaōniaidi tōmēnāni tededō yedæ āninque,

—Īñāna iñōmō wængonguīna incæ waoda bai bate mōnō weca wæænte ongōna abaimpa.

¹² Ante pōnente wædinque Bedēnabee ingantedō ante apænedinque, Mōnō wængonguī Deoto ingānō anguēnē, ante Deoto pōnō pemōninque, Īngā wæætē nē apænecā ingampa, ante pōnēninque Pabodo ingante, Mōnō wængonguī Edēme ingānō anguēnē, ante pemōnānitapa. ¹³ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō yæcado tōmēnāni wængonguī Deoto oncō mænonte ongōnimpa. Deoto qui, ante

nē godongā iñōmō edæ, Pabodo tōnō Bedēnabee nē wængonguīna inapa, ante wapiticæ pōnēninque, Mōnō wængonguīna qui, ante tōmānāni tōnō godoncæ cæcantapa. Mānōmāinō ante cædinque tōmengā nāni que cædi ongai ænte pōninque wagadaidi onguīñænāni inānite yabædemō ænte ponte wænoncæ cæcantapa. ¹⁴ Mānōmāi cæcā ate wædinque nē ponte apæneda Bedēnabee tōnō Pabodo iñōmō, Wiwa cæminīpa, ante bai cædinque nāmā weocoo wānā ñæninque pogodo māmō nanguī ongōnāni weca tæcæguedē næ gongæninque,

¹⁵ —Īñānāni, quīmæ quēwēmīni. Mīnitō waomīni imīnīpa, mōnatō mīnitō bai adobai waomōna imōna apa quēwēmīni. Mōnatō iñæmpa watapæ mōna ēñēnō ante apænecæte ante pōnimōna inte mīnitō imīnite iīmāi ante āmōnapa. Īncoo mīni waa adincoo incæ edæ, Ōnoncooque impa, ante adinque mīnitō mānincooque wido cædinque Wængonguī nē Quēwengā gāmænō pōedāni. Tōmengā iñōmō oōnæ inguipoga gāwapæntibæ nē badongaingā inte oōnæde quēwēnāni tōmānāni inguipoga quēwēnāni tōmānāni gāwapāa quēwēnāni tōmānāni inānite nē badongaingā Wængonguī inongā ingampa. ¹⁶ Tōmengā wēenēñedē tōmāmæ quēwēnāni nāmā pōnēninque nāni goquīnonque ee acā gogadānimpa.

17 Incæte tōmēnāni inānite wīi æmæwo emō cæte gogacāimpa. Wæætē edæ, Wængonguī æbānō ingāā, ante ēñencædānimpa, ante cædinque tōmengā ñimpo cædāmaī cōwē odōmongacāimpa. Edæ mīnitō imīnite pōnō waadete cædinque Wængonguī cōōnæ angā inguipoga wææ inique incadepo incadepo cænguī eyepæ pōnongā cæninque mīnitō watapæ todinque quēwēmīnīpa.

18 Mānōmainō ante Pabodo tōnō Bedēnabee wææ cæcæte ante apæneda ēñēnāni incæte godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Mīnatō wængonguīmīna quī, ante cōwē pōnoncæmōnimpa, ante wawique pōnēninque cædānitapa. Wodo edæ pōnōñōnānite iñāna godōmenque wææ āna ēñēninque ñimpo cæte wīi pōnōnānitapa.

19 Ayæ ate oodeoidi Antioquiya iñōmō quēwēninque Icōnio iñōmō quēwēninque pō Ditada iñōmō pōninque māñiñōmō godongāmæ ongōnāni inānite, Iīna onguīñæna inate mōnō wīi ēñengæimpa, ante ānāni. Ēñēninque godongāmæ Ao āninque Pabodo ingante dicaca tacadāni wæyongā, Æmæwo wængampa, ante pōnēninque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō wēā māo wido cædānitapa.

20 Incæte Itota ingante tee empote quēwēnāni godongāmæ ponte æænīmæ gongæante ayōnāni Pabodo

yabæque æmæwo wænte bai oñōningā inte ængæ gantidique adodō tōmēnāni quēwēñōmō pongantapa. Ayæ iimō ate tōmengā Bedēnabee tōnō wæætē Dedebe nāni quēwēñōmō adodō gocæte ante wadæ godatapa.

21 Godinque Dedebe iñōmō pōninque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni Itota mīñæ quēwēnāni bagadānimpa. Inique tōmēna māñiñōmō idæwaa apænete wadæ godinque Ditada iñōmō adodō pō godinque Icōnio iñōmō adodō pō godinque Antioquiya nāni quēwēñōmō wæætē pōnatapa.

22 Mānōmaī wayōmō wayōmō godinque Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite bee tēninque Pabodo tōnō Bedēnabee nanguī apæneda ēñēninque iñāni godōmenque tæi piñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ tōmēnāni inānite, Mīni pōnēnō ante ñimpo cædāmaī inte godōmenque wede pōnēninque tæi ongoncæmīnimpa, ante ædæmō apæneda ēñēnānitapa. Ayæ waadete apænedinque, Mōnō nanguī nantate wædinque Wængonguī Awēnē Odeye nempo guicæimpa, ante apænedatapa. 23 Ayæ wayōmō wayōmō tōmāo godinque Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo weca go guiite ongōninque Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō iīmaī cædatapa. Nē

nō cædāni inānite adinque tōmēna, Itota Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo iñōmīnite iñānique e dæ nē aadāni bacædānimpa, ante āna ate mānīnānique nē Picænāni nāni ānōnāni badānitapa. Ayæ cænāmaī inte Wængonguī ingante apænete ate tōmēnāni inānite iñāna, Mīnitō mōnō Awēnē ingante wede pōnēmīnitawoo. Tōmengā mīni nē pōnēnongā incæ mīnitō imīnite wææ aacæcāimpa, ante apænedatapa.

Tidiabæ Antioquiya iñōmō ocæ ēmænte godapa

²⁴ Pabodo tōnō Bedēnabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pōnatapa. ²⁵ Māniñōmō ponte Pedegue nāni quēwēñōmō mōnō Awēnē nānō angainō ante apænedinque Ataya nāni quēwēñōmō wææ pōnatapa. ²⁶ Māniñōmō pōninque tōmēna imæmāa Antioquiya iñōmō adodō tacæte ante ñænæ wipodē guidatapa. Doyedē iñōmō tōmēna nāna māniñōmō quēwente tao goyedē wadāni nē pōnēnāni inte tōmēna inate, Wængonguī pōnō waadete godongāmæ cæcā ate mīnatō eyepæ cæcæmīnaimpa, ante da godongaināni inōnānimpa. Ñōwo iñōmō tōmēnāni nāni ānīnō do iinque eyepæ cædīna inte tōmēna adoyōmō nāni da godiñōmō ocæ ēmænte pōnatapa. ²⁷ Māniñōmō pōninque tōmēnā Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite āñete

pōnāni ate tōmēnāni inānite apænedinque Wængonguī tōmēna tōnō nānō cædīnō ante adodō adodō tōmānō ante apænedatapa. Ood-eoidi ināmaī ināni wede pōnēninque guicædānimpa, ante Wængonguī odemō wi ænete bai cæcā ate do pōnente badānīpa, ante apæneda eñēnānitapa. ²⁸ Ayæ māniñōmō Itota ingate nē tee empote quēwēnāni tōnō wantæpiyæ quēwengadaimpa.

15

Eedotadēē iñōmō pōninque wæætedō wææte ānāni

¹ Māniñedē onguīñænāni Oodeabæ quēwēnāni pancadāniya Antioquiya iñōmō wææ pōninque nē pōnēnāni inānite iīmaī ante odōmonte wææ angadānimpa. Mīnitō bagāamīni inte Mōitee wodi nānō wææ angainō bai wīi cæmīni adinque Wængonguī dicæ ængampa quēwenguīmīni. ² Ante wææ ānewēnāni eñente wædinque Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Quimæ ānewēmīni, ante nāēmæ wææ ānatapa. Iinque Antioquiya iñōmō quēwēnāni guiquēnē Pabodo tōnō Bedēnabee tōnō wadāni nē pōnēnāni inānite, Mīnitō Eedotadēē godinque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picænāni inānite bee tēninque, Oodeabæ quēwēnāni nāni wææ ānōnō ante æbānō cæquīi, ante eñencæte ante æedāni.

³ Āninque Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo incæ Pabodoidi

inānite da godōnāni wadæ godānitapa. Ayæ godinque Pēnitiabæ wodo tebæ godinque mānimæ quēwēnāni inānite apænedinque godōmenque Tāmadiabæ adobaī wodo tebæ gote apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā ate oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō Awēnē gāmænō do pōnānīpa, ante Pabodoidi apænedāni. Eñēninque mōnō tōniñadāni mānimæ quēwēnāni incæ watapæ todānitapa.

4 Pabodoidi Eedotadēē inōmō pōnāni adinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo tōnō Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni nē Picænāni tōnō godongāmæ ponte ongōninque Pabodoidi inānite, Waa pōmīni amōnīpa. Ante añōnānite Pabodo tōnō Bedēnabee inōmō, Wængonguī iīmaī mōnatō tōnō godongāmæ cæcampa, ante tōmānō ante adodō adodō apæneda eñēnānitapa. 5 Māniñedē Paditeoidi incæ pancadāniya nē pōnēnāni badināni inte ængæ gantidinque iīmaī ante apænedānitapa.

—Iñæmpa oodeoidi ināmaī ināni inānite, Cōwē eō togænguēnēmīni imīnīpa, ante mōnō wææ angæimpa. Ayæ Mōitee wodi, Iīmaī cæedāni, ante nānō angainō ante eñēnguēnēmīni imīnīpa, ante mōnō cōwē angæimpa.

6 Ānāni ate Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni

Picænāni tōnō godongāmæ pōninque, Oodeoidi ināmaī ināni inānite mōnō æbānō anguī, ante tedecōnānitapa. 7 Māniñō ante wæætedō wææte apænedāni adinque Pegodo guiquēnē ængæ gantidinque godongāmæ ongōnāni inānite iīmaī ante apænecantapa.

—Botō mēmōidi, mīnitō iīmainō ante do eñēmīnīpa. Wængonguī do inōñedē, Oodeoidi ināmaī ināni incæ Codito ingantedō ante watapæ eñēninque edæ nē pōnēnāni bacædānīmpa, ante cædinque mōnō imonte apænte æninque botō imote angā gote māniñō ante apænebo eñēnānitapa. 8 Da godongā gote apæneyōmo Wængonguī, Waocā æbānō mīmōno pōnengā ingāā, ante nē eñēnongā inte edæ tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante oodeoidi ināmaī ināni inānite da pōnongā ænte ewocadānīpa. Iīninque mōnō imonte pōnō cæcā baī tōmēnāni inānite adobaī cædinque tōmengā edæ, Oodeoidi ināmaī ināni inānite botō Ao ante do æmopa, ante odōmongā abaimpa. 9 Tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī tōmēnāni mīmō ñā mēnongadinque, Oodeoidi ināmaī ināni incæ mīnitō baī adobaī ināni apa ānewēmīni, angampa. 10 Mōnō inōmō mōnō mæmæidi tōnō teēmē mongænte baī wædinque edæ, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō ædō cæte eñente cæquī, ante

godongämæ wægamoimpa. Nöwo guiquenē Oodeoidi ināmaī ināni incæ tæcæ pönēñönānite mīnitō iñōmō teemē cönōnancapænte bai cædinque tōmēnāni inānite, Cædāni, ante wææ äminipa tōö. Mänōmaī cædinque mīnitō, Wængonguī ōnonque cæcampa, ante bai cæminipa tōö. ¹¹ Iñæmpa mönō Awēnē Itota pönō waadete ængä beyænque tōmēnāni wænāmaī inte quēwēnāni bai mönō adobai mäninō beyænque wænāmaī inte quēwēmōmpa, ante pönēmōnipa. Mänōmainō ante Pegodo iinque apænecä eñēnānitapa.

¹² Ayæ Bedēnabee tönō Pabodo wæætē tōmēnāni inānite apæneda eñēninque godongämæ ongönāni tōmānāni edæ tededāmaī inte eñēē cönānitapa. Tōmēna iñōmō, Wængonguī mönatō tönō godongämæ cædinque edæ, Mīnatō mā cæmīna adinque Oodeoidi ināmaī ināni incæ pönencædānimpa, ante cædinque bamōnengæ wæætē wæætē cæcantapa, ante adodō adodō ante apænecatapa. ¹³ Iinque apæneda ate Tantiago wæætē tōmangä apænecantapa.

—Botō biwīidi, botō ñöwo apænebo eñēedāni. ¹⁴ Wængonguī tāno waadete pönō cædinque oodeoidi ināmaī ināni pancadāniya inānite apænte æninque, Botō quimīni bacæminimpa, ante cæcantapa, ante Timōnō do apænecä eñentamōmpa. ¹⁵ Ayæ Wængonguī beyæ nē

apænegaināni incæ, Iincayæ ate Wængonguī mänōmaī cæcæcäimpa, ante pönēninque adoyōmō ante iimainō ante do yewæmongadānimpa.

¹⁶ “Awēnē Dabii nempo nē quēwengaināni nāwæ godāni adinque botō iñōmō oncō wodintai wæætē tæi mænonte bai cædinque, iincayæ ate adodō pōninque pönō cæbo ate nāwæ gogaināni iñōmō Awēnē nempo adodō pōninque quēwencædānimpa.

¹⁷ Mänōmaī cæbo ate edæ wadāni tōmāmæ quēwēninque oodeoidi ināmaī ināni incæ botō emōwo ante nē ewocadāni inte nāwä Awēnē ingante ante diqui diqui minte acædānimpa,

¹⁸ ante mönō Awēnē iñōmō edæ mäninō ante nē cægaingä inongä inte, do cæcä nāni eñengainō ante apænecampa.”

¹⁹ Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godōmenque apænecantapa. “Botō Wængonguī nānō apænegainō ante pōnente wædinque, Iimaī cæcæimpa, ante pönēmōpa. Oodeoidi ināmaī ināni, Idæwaa wapiticæ pōnente awædō, ante wædinque ocæ emænte nāwä Wængonguī gämænō pōñönānite mönō edæ ee cædinque tōmēnāni taadō ganta cædedāmaī ingæimpa. ²⁰ Ōnonque, Tōmēnāni acædānimpa, ante iimaī ante yewæmongæimpa,

Wadāni, Wængonguīdi qui, ante cænguī nāni cōnōni cænāmaī incæminimpa. Ayæ nānōogængā ināmaī iñongante godō mōnāmaī incæminimpa. Ööingā ñē wēmencate wæningā ate cænāmaī incæminimpa. Baō wepæ owemōingā i adinque cænāmaī incæminimpa, ante mōnō yewæmongæimpa, ämopa. ²¹ Edæ doyedē pōni oodeoidi nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō tōmāā iñōmō māo Mōitee wodi nānō wææ angainō ante apænedāni eñengadānimpa. Ayæ ñōwo ganca adobainō ante guēmanguilōnæ iñō guēmanguilōnæ iñō mōnō odōmōincōnē go guite apænedāni eñente mǎnōmainō ante eñente cæquēnēnāni inānipa. Mǎniñonque ante mōnō yewæmongæimpa, ämopa,” ante Tantiago iinque apænecantapa.

Oodeoidi ināmaī ināni acædānimpa, ante yewæmōnānipa

²² Mǎnōmainō ante apænecā eñēninque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picænāni tōnō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabo tōnō godongāmæ pōnēninque, Mōnō cabo incæ mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate, Mīnatō Pabodo tōnō Bedēnabee miñæ Antioquiya goeda, ämō gocædaimpa. Ante Ao äninque tōmēnāni, Mōnō pōnencabo iñōmonte Codaa Badatabato mōnō änongā tōnō Tidato iñōmō nē äna inapa, ante adinque tōmēna

inate apænte ænānitapa. ²³ Ayæ, Cadota ante ænte gocædānimpa, ante iūmaī ante yewæmongadānimpa.

Mōnitō pancamōniya Itota nānō da godongaimōni iñōmōni pancamōniya nē pōnēnāni inānite nē aamōni Picæmōni imōnipa. Mǎnōmaī imōni inte mōnitō mīnitō tōniñamōni imōnipa. Mīnitō oodeoidi ināmaī imīni inte Antioquiya iñōmō Tidiabæ iñōmō Tiditiabæ iñōmō quēwēninque mīni pōnencabo mīni pōnencabo iñōmīnite mōnitō, Waa quēwencæminimpa, ämōnipa.

²⁴ Iūmaī ante tededāni eñentamōnipa. Mōnitō, Goedāni, änāmaī iñōmōni wadāni mōni cabo incæ pancadāniya wadæ gote mīnitō weca pōninque mīnitō imīnite, Eō togæedāni, ante wææ änāni. Eñēninque mīnitō tōmēnāni nāni wææ äninō beyænque teēmē mongænte bai, Æbānō cæquī, ante wæminipa, ante tededāni eñēmōnipa. ²⁵ Mǎnōmainō ante tededāni eñente wædinque mōnitō godongāmæ pōnēninque onguīñæna mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate iūmaī antamōnipa. Mīnatō Bedēnabee tōnō Pabodo mōnō nē waadedā tōnō godongāmæ godinque oodeoidi ināmaī ināni weca goeda, ante cætamōnipa. ²⁶ Bedēnabee tōnō Pabodo iñōmō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo beyænque

cædinque nāna nāmā wodo
wænguinque cædatapa.
27 Īninqe, Īi cadota mōni
yewæmōnō nāwangā
impa, ante adodō ante
apænecædaimpa, ante
cædinque mōnitō Codaa
tōnō Tidato inate da
godōmōni godinque mīnitō
weca pōna aedāni. 28 Edæ,
mōnitō Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca tōnō
godongāmæ pōnēninque,
Mīnitō godōmenque
teēmē mongænāmaī
incæmīnimpa, antamōnīpa.
Īninqe, Mīnitō ĩmaī
cædinque idæwaa, ante
pōnēmōnīpa.

29 Wadāni, Wængonguīdi
quī, ante cænguī nāni
cōnōnincoo ante cænāmaī
gomō aedāni. Wepæ
owemōingā adinque ōōingā
ñē wēmencate wæningā
adinque cænāmaī ĩedāni.
Ayæ nānōogængā ĩnāmaī
ĩñongante godō mōnāmaī
ĩedāni. Mīnitō māninque
ante ee ate cædāmaī ĩmīni
ĩninqe waa quēwēmaīmīnīpa.
Māninque ante yewæmōmōnīpa.

30 Ante yewæmonte pædæ
pōnōnāni ænte wadæ god-
inque Antioquiya ĩñōmō
wæidinque nē pōnēnāni
ĩnānite añete godongāmæ
pōnāni ate Eedotadēē
quēwente pōnāni tōmēnāni
nāni yewæmōnīnta pædæ
pōnōnāni ænte adānitapa.
31 Eedotadēē quēwēnāni,
Mīnitō godōmenque teēmē
mongænāmaī incæmīnimpa,
ante nāni yewæmonte ānīnō
adinque oodeoidi ĩnāmaī

ĩnāni ĩñōmō wampo pōninque
todānitapa. 32 Codaa tōnō
Tidato ĩñōmō Wængonguī
beyæ nē apæneda ĩnte
adobai, Tæi pīñante
entawencæmīnimpa, ante
cædinque ædæmō apæneda
ēñēninque tōmēnāni nāni
pōnencabo mīmōnē gancæ
batawente wede pōnēnānitapa.
33 Īninqe tæōnæ quēwēna ate
māniñōmō quēwēnāni nāni
pōnencabo wæætē tōmēna
ĩnate waa apænedinque,
Ñōwo gānē pōnēninque waa
goeda, ante tōmēna ĩnate nē
da pōnōnāni weca wæætē
adodō da godōnāni godatapa.
34 Tidato guiquēnē, ĩñōmō
ongoncæboimpa, ante ayæ
ongongantapa. 35 Pabodo
tōnō Bedēnabee guiquēnē
Antioquiya ĩñōmō ayæ
quēwēninque wadāni nan-
guī ĩnāni tōnō godongāmæ
odōmōninque Wængonguī
nānō ānō ante watapæ
apæneda ēñengadānimpa.

*Pabodo ingante wæætē da
godōnāni gocampa*

36 Īncayæ ate Bedēnabee in-
gante Pabodo,

—Wēēnēñedē Wængonguī
nānō ānō ante mōna gote
apænediñōmō wæætē
adoyōmō gote mōnatō
tōniñadāni weca gote
ēñadinque, Æbānō quēwēnāni,
ante acæmōnaimpa.

37 Āñongā Bedēnabee Ao an-
gantapa. Ayæ tōmengā, Wāō
Māadoco nāni ānongā ingante
mōnatō tōnō godongāmæ
gocæcāimpa, ante cæcantapa.

38 Pabodo guiquēnē, Iñæmpa wēēnēnedē Pampidiabæ iñōmō pōñōmōnate iingā Māadoco iñōmō mōnatō tōnō godōmenque cædāmaī inte edæ wadæ gocantapa, āninqe, Nōwo wīi ænte gocæimpa, ante Baa angantapa. 39 Iñinqe tōmēna wæætedō wææte āninqe tōmēna wadō wadō gote panguimæ godatapa. Bedēnabee guiquēnē Māadoco ingante ænte ñænæ gāwapāa gote wipodē ñænæmpodē guiite wogaa godinqe wāā tēiwænē Tipidebæ tao gocantapa. 40 Pabodo guiquēnē Tidato ingante apænte ænte gocæ cæyongante tōmēnāni nāni pōnencabo iñōmō tōmēna inate apænedinqe, Wængonguī minatō beyæ pōnō waadete cæcæcāimpa, ānāni ēñēninqe wadæ godatapa. 41 Ayæ Tidiabæ tōmāo godinqe Tiditiabæ tōmāo godinqe Pabodo iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānite apænecā ēñēninqe tōmēnāni wede pōnēninqe tæī piñænte batawengadānimpa.

16

*Pabodo tōnō Tidato miñæ
Timoteo gocampa*

1 Mānīi godinqe Pabodo Dedebe iñōmō ponganque go Ditada iñōmō pongantapa. Itota ingante tee empote nē gocā Timoteo māniñōmō quēwengacāimpa. Tōmengā wāānā oodea inōna incæ nē ædæmō cæte pōnēnā

inōnāimpa. Timoteo mæmpo wææte guidiego inongāimpa. 2 Timoteo iñōmō Itota ingante pōnente quēwengā adinqe nē pōnēnāni Ditada iñōmō quēwēnāni incæ Icōnio iñōmō quēwēnāni incæ, Timoteo nē waa quēwēnongā ingampa, ante adoyōmō apænedānitapa. 3 Iñinqe Pabodo, Botō tōnō Timoteo guēa gocæcāimpa, angantapa. Wææte, Oodeoidi mānimæ quēwēnāni tōmānāni, Timoteo mæmpo guidiego ingampa, ante do ēñēnāni inte piñāni wæcæ wæ. Āninqe Pabodo angā yæcadogæ eō togænāni ate Timoteo ingante ænte gocantapa. 4 Godinqe Pabodoidi wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō godinqe iīmaī ante apænedānitapa. Minitō oodeoidi ināmaī imini inte æbānō ēñente cæte quēwenguimīni, ante Eedotadēē iñōmō nē aadāni Picænāni tōnō Itota nānō da godongaināni tōnō godongāmæ pōnēninqe do ānānipa. Ante apænedinqe Pabodoidi wææte tōmēnāni nāni āninō ante adodō ante apænedāni ēñēnānitapa. 5 Mānōmaī apænedāni ēñente wædinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōmō wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni wede pōnēninqe edæ tæī piñænte badinqe iīmō iñō godōmenque iīmō iñō godōmenque nanguī yebænte bagadānimpa.

Māatedōniabæ quēwengā in-

gante Pabodo wüimonte acä

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyönänite Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca iïmaï ante apænecantapa. Minitö botö änö ante mänimæ apænecæ godämaï incæminimpa, ante wææ angä eñente wædinque tömënäni wæætë Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiquiabæ tömäo cægöningue godänitapa. ⁷ Mänimæ cægönaque go Miitiyabæ ganca pöningue Bitiniabæ gocæ cæyönänite Itota Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Godämaï, Baa angä wædinque tömënäni mäninömö ñimpo cæte godömenque godämaï inänitapa. ⁸ Mänömaï beyæ tömënäni Miitiyabæ wodo pænta go Todoa inömö wæi godänitapa.

⁹ Mäninömö wæi gote ongöningue woyowotæ ba ate Pabodo wüimonte bai ayongä Mäatedöniabæ onguiñængä a ongöningue tömengä ingante iïmaï ante apænecantapa. "Mäatedöniabæ pöningue bitö mönitö imönite pönö cæquimi ämönipa," ante Pabodo ingante angä eñengantapa. ¹⁰ Inique Pabodo, Mänömaï wüimonte bai atabopa, ante apænecä eñente wædinque mönitö wæætë, Minitö Mäatedöniabæ gote mäo apænemini eñencädänimpa, ante Wængonguï incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo tönö wadäni Pabodo tönö nê godongämæ cädäni tönö wæætë, Mönö mäninömö

gote Codito ingantedö ante watapæ apænecäimpa, ante pönëningue gocæte ante cætamönipa.

Pabodo tönö Tidato Pidipoto inömö ponte cædapä

¹¹ Mänömainö ante pönëmöni inte mönitö Todoa inömö gäwapæ wedeca quëwëningue ñænæ wipodë guite wogaa tao godingue wää tæiwænë Tämotadate töngä gote möningue iïmö ate tao Næapodi pontamönipa. ¹² Mäninömö pö ti wææningue taadonque godingue mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöningue tæönæ quëwentamönipa. Mäatedöniabæ incæ pancabaa quëwënäni näni yæcado quëwëñömö Pidipoto impa. ¹³ Mönitö mäninömö ponte quëwëningue guëmanguionæ inque bayonte tömënäni näni quëwëñömö yabædemö tao godingue, Önö wedeca Wængonguï ingante godongämæ apænebaïnänipa, ante önöwënenque pönëningue mäninömö gotamönipa. Mäninömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adinque mönitö tæ contadinque tömënäni inänite apænëtamönipa. ¹⁴ Mäninömö nê eñënäni tönö adodanque tömënä emöwo Didia inömö Tiatida quëwënönä inte weocoo awënëidi näni opatawæ ëmoncoo godonte ænte quëwënönäimpa. Tömënä Wængonguï ingante nê waa ate pönënä inönäimpa. Inique

Pabodo apæ necā ēamonca ongonte ēñēñōnante mōnō Awēnē tōmēnā mīmō wi ænete bai cæcā ate tōmēnā wede pōnēnantapa. ¹⁵ Īniquē tōmēnā nāni owocabo pōnēninque godongāmæ æpænē guidiāni ate tōmēnā ĩñōmō mōnitō ĩmōnite apænedantapa.

—Botō ĩmote ante adinque mīnitō, Mōnō Awēnē ingante Didia ædæmō cæte pōnengā ingampa, ante pōnēmīnitawoo. Mānōmaīnō ante pōnēmīni inte mīnitō botō oncōnē ponte owoedāni, āmopa.

Ante ancaa apænedā ēñente wædinque mōnitō Ao ante gote owotamōnipa.

¹⁶ Māniñedē wacā onquiyængā obe badā ĩnongā inte wadāni nempo quēwēninque tōmēnāni beyænque nē cæte quēwengā ĩnongāimpa. Tōmengā ĩñōmō nē cæwēnengā inte wadāni ĩnānite, ĩncayæ ate æbānō baquī, ante yewænte tedecā ĩnongāimpa. Tedecā ēñēninque nē ēñēnāni wæætē tōmēnāni nāni godonte æinta bacoo pædæ pōnō pædæ pōnō cædāni incæte tōmengā awēnēidi wæætē ō æ ō æ cædōnānipa. Īniquē māniñōmō quēwēninque mōnitō ayæ ate Wængongū ingante nāni apæneiñōmō adodō gocæ cæyōmōnite māningā onquiyængā māmō bee tengantapa. ¹⁷ Mānōmaī bee tēninque tōmengā mōnitō Pabodo tōnō mōni gocabo ĩñōmōnite tee empo tee empo pōninque yedæ angantapa.

—Īināni Wængongū Æibæ pōni Quēwengā ingante nē cædāni inte mīnitō ĩmīnite apænedinque, Æcānō ængā beyænque quēwengū, ante apænedānipa.

¹⁸ Āninque tæōnæ ĩñonte tōmengā tōmēnāni ĩnānite tee empote godinque Yæ yæ ānewengā ēñente wædinque Pabodo, Ancaa ēñente awædō, ante dadi ēmænte wēnæ ingante āninque,

—Bitō ĩmite botō Itota Codito ēmōwo apænedinque, Tao gobāwe, āmopa.

Ante tæcæ apæneyongā wēnæ incæ baquēcā ingante ēmō cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mānōmaī angā ate tao go ate wædinque onquiyængā awēnēidi guiquēnē, Æ tōmengā yewængā beyæ mōnō æincædō incæ dæ gotimpa. Nōwo æbānō cæte nanguī ænguīmōō. Ante pīinte wædinque tōmēnāni, Mōnō tōmēna ĩnate odōmāno awēnēidi weca ænte gocæimpa, ante Pabodo tōnō Tidato ĩnate bæi ongonte wēā māo tōmēnāni nāni godonte æiñōmō ænte godānitapa. ²⁰ Ayæ odōmāno awēnēna tōmēnāni quēwēñōmō nē apænte āna ĩñōnate nē pīinte cædāni māniña awēnēna weca Pabododa ĩnate ænte māmō gō cædinque,

—Īina ĩñōmō edæ oodeoda ĩnōna inte mōnitō quēwēñōmō ponte wēnæ wēnæ apænedā ēñēninque tōmānāni ænguī badinque Yæ yæ ānānipa. ²¹ Mōnō odōmānocabo mōnō wīi cæquēnēnō ante odōmonte apænedinque tōmēna ĩñōmō,

Mānīnonque cædāni, ante ancaa ānewēnāpa.

²² Ante tæcæ apæneyōnāni godongāmæ ongōnāni iñacabo cædinque Pabodo tōnō Tidato inate piinte cædānitāpa. Ayæ odōmāno awēnēna iñōmō, Tōmēna weocoo gā tadongate tæi tæi pædāni. ²³ Āna ēñente tæi tæi pānāni wæyōnate awēnēna godōmenque āna ēñente cædinque tōmēna inate bæi ongonte māo tee mōnedinque tee mōneincō nē aacā ingante, Īina inate bitō ædæmō wææ ae, ānatāpa.

²⁴ Īinque mǎnōmaī ānāni ēñente wædinque nē wææ wānongā wæætē Pabodo tōnō Tidato inate guimongacōnē manguicā guīdatāpa. Ayæ godōmenque tōmēna ōnōwa awæmpaa goti guidōwate tæi tee mōnecā ongōñōna wadæ taocantāpa.

²⁵ Ayaōnænēna bayō Pabodo tōnō Tidato mǎnōmaī goti guidōwate wægōninque Wængonguī ingante apænedinque Wængonguī wææ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa. Mīni ōwocabo tōmāmīni adobaī wede pōnente quēwencæmīnimpa, ānatāpa.

²⁶ Īñontobæ goinque nangui ocæ ocæ pōninque tee mōneincō tǎnōninca incæ wancæ wancæ cæyō odemō tōmānemō wi æmænete gotāpa. Ayæ tōmānāni Īnānite nāni tæi pōni yaēmengō nāni ñāni ñænīmē incæ ñīmæncæ ñīmæncæ wææntāpa. ²⁷ Tee mōneincō nē aacā guiquēnē Īñontobæ ñāni ōmæmonte ayongā, Odemō dobæ wi æmænete gotimpa, ante wædinque tōmengā, Æ tee mōnete ongōñāni dobæ

tao wodii wīnōnānīpa, ante pōnente wædinque, Botō awēnēidi piinte pānāni wænguī wæ, ante pōnēninque nāmā wænonte wæncæte ante yaēmē o togænte ængā. ²⁸ Ate wædinque Pabodo Īñontobæ ogæ tededinque,

—Nāmā wēnæ wēnæ cædāmaī. Ee ae. Tōmāmōni ayæ ongōmōni apa quēwēē.

²⁹ Angā ēñēninque nē wææ wānongā iñōmō edæ, Tica wodōnoī ænte pōedāni, angā ænte pōnāni æninque tōmengā pogodo pōninque ancai guīñente wædinque do do wāate wædinque Pabodo tōnō Tidato ōnōwa ĩnō wæængantāpa. ³⁰ Ayæ ængæ gantidinque edæ tōmēna inate oncodo ænte māocā tayōnate,

—Mīnatō nē āmīna ĩte apænemīna ēñēmoeda. Botō æbānō cæte quēwenguīmoo, ante wæcā.

³¹ Ēñēninque tōmēna wæætē,

—Awēnē Itota ingante wææ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa. Mīni ōwocabo tōmāmīni adobaī wede pōnente quēwencæmīnimpa, ānatāpa.

³² Āninque tōmēna nē wææ wānongā ingante godōmenque Wængonguī Awēnē nānō apænegaīnō ante apænedinque tōmengā oncōnē nāni ōwocabo tōmānāni Īnānite apæneda ēñēnānitāpa. ³³ Ayæ woyowotæ incæ tōmēna inate æninque nē wææ wānongā iñōmō tōmēna inate tæi tæi pānāni nāna

æbāate wædiñomō ñā
mēnongacantapa. Ayæ
tōmengā nāni wencabo do
æpænē guiidānitapa. ³⁴ Ayæ
tōmengā oncōnē ænte mængā
ææ guiyōna tōmēna inate
cænguī godongā cænatapa.
Ayæ tōmengā nāni wen-
cabo nē Wængonguī ingante
pōnēnāni badināni inte wat-
apæ todānitapa.

³⁵ Baänæ ate odōmāno
awēnēna guiquēnē podi-
tiyaidi inānite nē wææ
wānongā weca da godōninque,
Pabodo tōnō Tidato inate
ñimpo cæbi gocædaimpa, āmīni
ēñengæda, angā ēñēninque
godānitapa. ³⁶ Ponte
odōmāno awēnēna emōwo
ante apænedāni ēñēninque
nē wææ wānongā wæætē Pa-
bodo ingante apænedinque,

—Poditiyaidi ñōwo ponte
apænedinque, Pabodo
tōnō Tidato inate ñimpo
cæbi gocædaimpa, ante
odōmāno awēnēna ānapa, ante
apænedānipa. Inique minatō
ñōwo taote godinque piyænē
cæte ee goeda.

³⁷ Angā ēñēninque Pabodo
wæætē poditiyaidi inānite
apænedinque,

—Mōnatō odōmānomōna
imōna incæte nē apænte āna
weca apænedāmaī iñōmōnate
tōmēna āna tōmānāni ayōnāni
edæ mōnatō imōnate tæi tæi
pāninque tee mōnedānitapa
tōō. Tee mōnedāni wæyōmōna
ñōwo wæætē mōnatō imōnate
awēmō wido cæcæte ante
cædānipa tōō. Mōnatō iñæmpa
edæ Baa āmōnapa. Awēnēna
incæ iñōmō pōninque

mōnatō imōnate ænte māoda
gocæmōnaimpa.

³⁸ Mānōmainō ante
apæneca ēñente wædinque
poditiyaidi tōmēnāni awēnēna
weca adodō godinque Pa-
bodo nānō apænedō ante
adodō ante apænedānitapa.
Ayæ, Pabodo tōnō Tidato
odōmānoda inapa, ante
apænedāni ēñēninque
odōmāno awēnēna guiquēnē
guñente wædatapa. ³⁹ Ayæ
guñente wædinque awēnēna
incæ Pabodo tōnō Tidato
weca ponte waadete
apænedinque, Mōnatō
oda cædinō ante minatō
odōmānomīna imīna inte
piinte ānāmaī ieda, ante
āninque Pabodo tōnō Tidato
inate ænte māoda taoda
adinque tōmēna inate, Nōwo
mōnitō quēwēñomō emō
cæte wadæ goeda, āmōnapa.
⁴⁰ Āna ēñente taodinque
onquiyænā Didia oncōnē
go guiidinque Pabodo tōnō
Tidato iñōmō, Nē pōnēnāni
wampo pōnēninque tæi on-
goncædānimpa, ante cædinque
ædæmō apænedinque wadæ
gogadaimpa.

17

*Tetadōnica iñōmō quēwēnāni
Yæ yæ ānānipa*

¹ Mānūi godinque Pabodo
tōnō Tidato Ampipodi nāni
quēwēñomō wodo tebæ
godaque go Apodōnia nāni
quēwēñomō wodo tebæ
godaque go Tetadōnica
nāni quēwēñomō pōnatapa.
Māniñōmō oodeoidi Wængonguī
apæneca nāni ēñente

yewæmongainta ate odömöincöpüinte wædinque iïmaï nāni mænongaincō mæ ongō. ² Adinque Pabodo cōwē nānō cæi bai cædinque guēmanguïönæ bayō guēmanguïönæ bayō mēönaa go adoönæque iñonte tōmēnāni odömöincōnē go guïdinque edæ Wængonguï angä ēñente nāni yewæmongaintaa ate adinque tōmēnāni inānite, iïmaï impa quēwēmīni, ante nō apænecantapa. ³ Tōmēnāni inānite edonque apænedinque Pabodo, Wængonguï beyæ nē apænegaināni iïmaï ante do yewæmongadānimpa, angantapa. Mōnō Codito iincayæ ate pōninque cōwē caate wæquēnengä ingampa. Ayæ adocā wænte ate cōwē ñāni ömæmonte quēwenguēnengä ingampa, ante yewæmongadānimpa, ante Pabodo apænecantapa. Ayæ godömenque apænedinque,

—Itota botō nē änongä incæ adocā mōnō Codito inongä ingampa, ante apænecantapa.

⁴ Mänömaï apænecä ēñēninque oodeoidi pancadāniya, Nō impa, ante pönēninque Pabodo tōnō Tidato miñæ godānitapa. Ayæ guidiegoidi nanguï ināni Wængonguï ingante nē guïñēnāni inte adobaï pönēninque tōmēna miñæ godānitapa. Ayæ awēnēidi bai ināni onquiyænāni incæ nanguï ināni adobaï pönēninque tōmēna miñæ godānitapa.

⁵ Mänömaï pönēnānipa, ante wædinque oodeoidi guiquēnē

cædānitapa. Tōmēnāni nāni godonte æiñömō gote ayönāni nē wiwa cædāni ongönāni adinque tōmēnāni inānite änāni Ao ante godongämæ pōninque oodeoidi tōnō iñacabo cædinque Yæ yæ ante püinānitapa. Mänömaï yedæ änāni ēñente wædinque māniñömō quēwēnāni tōmānāni godongämæ püinte badinque Yæ yæ änānitapa. Oodeoidi iñömō, Mōnō Yatōnō oncōnē guïdinque Pabodo tōnō Tidato inate da tadōninque nē püinte cædāni inānite da godömō æncædānimpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gāwade guïdānitapa.

⁶ Wäänē guïdinque tōmēna inate adāmaï ināni inte oodeoidi wæætē oncō nē éacā Yatōnō ingante yao ongōninque wadāni nē pönēnāni inānite yao ongonte wēä tadō māo tōmēnāni nāni quēwēñömō awēnēidi weca ænte godānitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—Iïna onguïñæna iñömō tōmāmæ quēwēnāni inānite wapiticæ nē apænedina inte ñōwo wæætē iñömō pōna tamēñedāni. ⁷ Ayæ Yatōnō guiquēnē, Botō oncōnē pōeda, ante manguicā guïdatapa. Iñāni tōmānāni edæ odömāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō äñinō ante Baa äninque wacā Itota nāni änongä ingantedō ante, Tōmengä nē Awēnē Odeye ingampa, ante änewēnānipa cæmīnii.

⁸ Ante püināni ēñente

wædinque godongāmæ
 ongönāni tönō awēnēidi
 adobaī pīinque, Quinō
 cæquī, ante wædinque Yæ
 yæ ānānitapa. ⁹ Īnque
 Yatönōidi inānite ānque
 awēnēidi, Mīnitō nōwo
 mānimpota pönōmīni ænte
 māñōmōni mīnitō wēnæ
 wēnæ cædāmaī ĩmīni adinque
 mönitō ĩncayæ ate wæætē
 adodō pönōmōni æmaīmīnīpa,
 ante tōmēnāni godonte
 æinta ānāni pædæ godōnāni
 ænque nīmpo cædāni abæ
 tawænte gogadānīpa.

*Bedeā ĩñōmō quēwēnāni
 ēñente pönēnānīpa*

¹⁰ Ayæ tæcæ wēmō
 bayonte nē pönēnāni
 wæætē Pabodo tönō Tidato
 ĩnate, Bedeā ĩñōmō goeda,
 ante da godōnāni godat-
 apa. Māññōmō gote
 pōnque tōmēna oodeoidi
 odōmōincōnē go guīdat-
 apa. ¹¹ Māññ Tetadōnica
 ĩñōmō quēwēnāni nē
 pīinte cædāni ĩñōnānite be-
 deaidi guīquēnē pīnāmaī
 ināni inte mönō Awēnē
 nānō apænedō ante do
 ēñēnānitapa. Ayæ ēñēnque,
 Wængonguī angā ēñente nāni
 yewæmongainō baī Pabodo
 nō apænecantawo, ante
 pōnente wædinque bedeaidi
 ĩñōmō, Wængonguī æbānō
 angā ēñente yewæmongadānī,
 ante ēñencæte ante ĩmō ĩñō
 ĩmō ĩñō mānīnta ænque
 cōwā adānitapa. ¹² Māññōmaī
 cædinque oodeoidi tæiyæñāni
 wede pönēnāni badānitapa.
 Ayæ guīdiegoidi awēnēidi
 baī ināni onquiyæñāni incæ

nanguī ĩnāni pönēñōnāni
 guīdiegoidi onguīñænāni
 adobaī tæiyæñāni nē wede
 pönēnāni badānitapa.

¹³ Incæte wadāni Tetadōnica
 ĩñōmō godinque oodeoidi
 inānite apænedinque, Pa-
 bodo nōwo Bedeā god-
 inque māññōmō quēwēnāni
 inānite apænecā ēñēnānīpa,
 ante tededāni. Ēñēnque
 oodeoidi wæætē Be-
 deā ĩñōmō pōnque, Pa-
 bodo wīwa apænecā apa
 ēñencæ quēwēmīnī, ānque
 wapiticæ tededāni ēñēnque
 godongāmæ ongönāni
 guīquēnē ænguī badānitapa.

¹⁴ Māññōmaī ænguī badāni
 adinque nē nāni pōnencabo
 ĩñōmō Pabodo ingante æpæ
 yæwedeca do ænte māodāni
 godinque tōmengā wipodē
 ñænæmpodē go guīdinque
 godōmenque wogaa goyon-
 gante Tidato tönō Tīmoteo
 wæætē Bedeā ĩñōmō ayæ
 ongōnatapa. ¹⁵ Pabodo tönō
 godongāmæ godāni ĩñōmō
 Atēna ganca māodāni gocā
 ate tōmengā wæætē, Mīnitō
 adodō Bedeā ĩñōmō god-
 inque Tidato tönō Tīmoteo
 ĩnate apænedinque tōmēna
 eyepæ inte ate botō weca
 quingæ āmīni pōnae, angā
 ēñēnque tōmēnāni adodō
 Bedeā ĩñōmō godinque Pa-
 bodo nānō ānīnō baī ĩñāna
 ĩnate apænedānitapa.

*Atēna ĩñōmō Pabodo
 apænecā ēñēnānīpa*

¹⁶ Māññōmaīnō ante āningā
 inte Pabodo tōmēna nāna

ponguinō ante ee ongongan-
tapa. Ee ongōninqe ay-
ongā māniñōmō quēwēnāni,
Wængonguīdi inānīpa,
ante badonte nāni cō
cægainca bacoo mæ ongō
ate wædinque Pabodo
wæwēwocate quēwengantapa.
17 Mānōmaī beyæ ood-
eoidi odōmōincōnē go gui-
idinque oodeoidi inānite
apænedinque ayæ gui-
diegoidi incæ Wængonguī
ingante nē guiñēnāni
inānite apænedinque Pa-
bodo, Mānōmaī impa.
Apænebo ēñēmaīmīnīpa,
ante apænecantapa. Ayæ
tōmēnāni nāni godonte
æiñōmō adobaī iimō
iñō iimō iñō godinque
māniñōmō ponte ongōnāni
inānite adobaī nō apænecā
ēñēnānitapa. 18 Mānōmaī

cæyongā wadāni Epicodeoidi,
Mōnō tote quēwengæimpa,
ante nē ānewēnāni nāni
cabo tōnō wadāni Etoicoidi,
Waa imō incæ caate wæmō
incæ mōnō piyænē cæte
quēwengæimpa, ante nē
quēwēnāni nāni cabo tōnō
tōmānāni adoyōmō ponte
bee tēninque Pabodo ingante
wæætedō wææte ānānitapa.

Pabodo iñōmō Itota emōwo
ante apænecā beyæ ayæ Itota
nānō ñāni omæmongainō
ante apænecā beyæ Epi-
codeoidi nāni cabo tōnō
Etoicoidi nāni cabo tōnō
pancadāniya guiquēnē,

—Īngā iñōmō ōnonque ante
tedewēnongā inte æbāmē
ante tedewengā.

Ante wæyōnāni adodāni
incæ pancadāniya guiquēnē,

—Tōmengā wabānō,
Wabæca wængonguīdi inānite
pōnencæmīnīmpa, ante cæcā
īmaingampa, ante wædānitapa.

19 Īninque Pabodo in-
gante bæi ongonte tōō
æmænte ænte godinque
tōmēnāni Adeopagoidi nāni
ānōnāni nāni godongāmæ
ēñente pōnencōñōmō māodāni
gocantapa. Go guite
ongōñongante,

—Mā bitō odōmonte
apænedō æbānō ii. Edæ
apænebi ēñēmōnie. 20 Edæ
bitō odōmonte apænedō ante
tæcæ ēñēmōni inte mōnitō,
Æbānō ante apænebii, ante
ēñencæte ante wæmōnīpa,
ānānitapa.

21 Edæ atēnāidi tōnō wadāni
Atēna iñōmō ñōwo ponte
quēwēnāni tōnō tōmānāni
wadō cædāmaī inte ōnonque,
Wadāni æbānō mā apænete
pōnēnānīi, ante wædinque
māniñonque ante tedete
quēwēnōnānīmpa.

22 Pabodo iñōmō Adeopagoidi
godongāmæ nāni ēñente
pōnenconcabo tæcæguedē
ængæ gantidinque tōmēnāni
inānite apænedinque,

“Atēnāidi, ēñēdāni.
Wængonguīdi, mīni ānōnāni
inānite waa ate baī mīnitō
nanguī pōni cæmīni abopa.

23 Botō mīnitō quēwēñōmō
tōmāo cægonte ayōmo,
Wængonguīdi inānīpa, ante
mīni waa adoncacoo nanguī
ongō atabopa. Ayæ mīni
waa adonca adocaque iñōmō
mīni pōnō yewæmōnīmpaa
īmaī ante yewæmonte ongō
atabopa. ‘Wacā wængonguī

æcāmē ingāā, ante mōnō
ēñēnāmaī nē inongā beyæ
mōnō waa adonca impa,
ante mānimpaa yewæmōi
ongō atabopa. Mānimpaa
yewæmōi ongō adimo inte
botō mīni, Æcāmē ingāā,
ante ēñēnāmaī inte mīni waa
adongā ingante ante ñowo,
Æcānō ingāā, ante ñowo
apænebo ēñēdāni.”

24 Ante apænedinque Pa-
bodo godōmenque, “Wængongui
inguipoga nē badongaingā
inongā inte tōmāā iñōmō
ongoncoo nē badongaingā
inongā inte tōmengā in-
guipoga tōmāmæ Awēnē
inongā ingampa. Tōmengā
adocā iñōmō oōnædē
Awēnē ingampa. Inique
Tæiyæ Awēnē inongā inte
tōmengā waomō ōnompoca
mænōnincōnē ædō cæte
guiite quēwenguingāā. 25 Ayæ
waomō iñōmonte tōmengā
mōnō quēwenguiāmō
pōnongā æmompā. Ayæ
mōnō guēmanguimāmō adocā
pōnongā guēmāmompā.
Ayæ tōmengā adocā nānō
pōnōnonque tōmānō æninqe
quēwēmompā. Mānōmaī
nē pōnōnongā inte tōmengā
mōnō waocabo iñōmonte,
Pōnōmi æmoe, ante ædō
cæte anguingāā. Inique
tōmengā beyæ ante mōnō
waomō ōnompoca ædō cæte
cæquimōō.”

26 Ante apænedinque Pa-
bodo godōmenque apænecantapa
“Wængongui waocā ado-
canque ingante badōninque,
Tōmengā nānō pæināni
nanguī ināni yebæninque

nāni cabo nāni cabo
tōmancabodāni bacædānimpa,
angacāimpa. Ayæ edæ,
Adocanque pæināni inōnāni
inte mānincabodāni iñōmō
nānēneto nānēnē godinque
adocaboque wabæca wa-
cabo wabæca godinque
inguipoga tōmāo go go
cædinque wayōmō wayōmō
quēwencædānimpa, ante
cægacāimpa. Mānōmainō
ante badōninque tōmengā
tōmancabodāni inānite ante
pōnēninque, Æyōmōnō
quēwenguiānāni, ante cædinque,
Ināni iimæca mānimpoga
quēwencædānimpa, āninqe,
Wadāni wabæca mānimpoga
quēwencædānimpa, ante
doyedē angacāimpa. 27 Edæ
tōmāmæ quēwēnāni botō
imote ante diqui diqui
mincædānimpa. Ayæ botō
imote ante pædæ æmpo
cædinque wabānō bee ten-
guināni, ante cædinque
Wængongui mānōmaī badōninque
angacāimpa. Incæte
Wængongui mōnō tōmāmō
weca ongōninque wīi
gobæque quēwengampa.
28 Wængongui tōmāo quēwengā
iñongante mōnō waomō
inōmō inte wayōmō wayōmō
gomō incæte tōmengā nempo
edæ cōwē quēwēmompā. Mīni
cabo incæ āmotamīni ante
baī nē tededāni pancadāniya,
'Wængongui pæimō adomō
imompā,' ante do nāni ānō baī
edæ mānōmaī impa,” ante
Pabodo apænecantapa.

29 Ayæ, “Mānōmaī beyæ
mōnō Wængongui pæimō
inōmō inte edæ iimāinō

ante wīi pōnenguēnēmō
 imompa. Mōnō, Waocā
 nanguī pōnēninque dicaa
 yewæmōninque waa pōnī
 nānō badōinca bai Wængonguī
 adobai ingampa, ante ædō
 cæte ānewenguī. Oodo tōnō
 padata waocā nānō badōi
 bai Wængonguī ingampa,
 ante mōnō wīi mǎnōmāinō
 ante pōnenguēnēmō imompa.
³⁰ Incæte wēēnēñedē mǎnīnō
 nāni ēñēnāmaī ingainō ante
 adinque Wængonguī pōnō
 waadete ata cæpogacāimpa.
 Nōwo guiquēnē tōmāmæ
 quēwēnāni inānite, Mīnitō
 ēñēnāmaī cædō ante, Ancaa
 wæwente awædō, ante ñimpo
 cædāni. ³¹ Ante Wængonguī
 nē apænte anguingā inongā
 inte iūmaī angampa. Iiōnæ
 iinque bayonte botō ingui-
 poga tōmāmæ quēwēnāni
 inānite apænte ancæboimpa,
 ante mǎniōnæ æōnædō i,
 ante do angacāimpa. Ayæ,
 Waocā adocanque tōnō
 botō godongāmæ cæyōmo
 tōmengā nōingā ante apænte
 ancæcāimpa, ante Wængonguī
 māningā onguīñængā ingante
 do apænte ængacāimpa. Ayæ
 tōmānāni, Wængonguī nānō
 angainō bai cōwē bacæimpa,
 ante pōnencædānimpa, ante
 cædinque Wængonguī māningā
 Onguīñængā dobæ wængā
 ate, Nāni òmæmōe, angā
 iinque māningā iñōmō
 edæ do ñāni òmæmonte
 quēwengampa.”

³² Ante Pabodo mǎnīnō
 Itota nānō ñāni òmæmongainō
 ante apænecā ēñēninque pan-
 cadāniya, Babæ ancædō, ante

badete todānitapa. Wadāni
 guiquēnē,

—Iñcayæ ate mǎnīnō ante
 adodō apænebi ēñēmōnie,
 ānānitapa.

³³ Mǎnōmāinō ante cædāni
 adinque Pabodo iñōmō
 tōmēnāni inānite emō cæte
 godinque tao gogacāimpa.

³⁴ Incæte pancadāniya
 tōmengā miñæ godinque
 nē pōnēnāni badānitapa.
 Adeopagoidi nāni ēñente
 pōnēē concabo iñōnānite
 adocanque Diōnitio adobai
 nē pōnengā bacantapa. Ayæ
 onquiyængā tōmengā emōwo
 Daāmadi tōnō wadāni adobai
 nē pōnēnāni bagadānimpa.

18

*Coodinto iñōmō pōninque
 Pabodo apænecampa*

¹ Atēna iñōmō ongonde
 apænecā ēñēninque mǎnōmaī
 cædāni ate Pabodo wadæ
 godinque Coodinto nāni
 quēwēñōmō pongantapa.

² Doyedē iñōmō odōmānoidi
 tæiyæ awēnē Codaodio ood-
 eoidi inānite piinte āninque,
 Mōnitō quēwēñōmō Odōmā
 iñōmō ñōwo quēwēnāmaī
 inte tōmāmīni wadæ goedāni,
 angā ēñente wædinque
 tōmānāni nāwæ wadæ
 godōnānimpa. Adocanque
 tōmengā emōwo Aquidæ
 Pontobæ ēñagaingā inte
 Itadiabæ gote mǎniñedē
 quēwēnongāimpa. Tōmengā
 adocā oodeocā inongā inte
 awēnē nānō ānō ante
 ēñente wadæ godinque
 tōmengā nānōogængā Piditida
 tōnō ñōwo Coodinto iñōmō

wadæ ponte quēwēnōnaimpa. Īnque Pabodo ñōwo Aquidæ ingante tæcæ adinque tōmēna weca ēñacæ pongantapa. ³ Tōmēna weca ponte ayongā tōmēna tōmengā nānō tadōmōnō bai adobai æmontai cadopa tadōmonte godonte ænte quēwēna adinque Pabodo tōmēna weca ee owodique tōmēna tōnō godongāmæ tadōmōnānitapa. ⁴ Mānōmai cæte quēwēninque Pabodo guēmanguiōnæ iñō guēmanguiōnæ iñō oodeoidi odōmōincōnē go guidinque, Oodeoidi incæ oodeoidi ināmai ināni incæ ēñente pōnencædānimpa, ante cædinque, Īimai impa ante apænebo ēñēmaiminipa, ante nanguī apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tōnō Tīmoteo Māatedōniabæ quēwente wadæ pōninque Coodinto iñōmō nāna wææ pōñedē Pabodo māniñedē æmontaicō nānō badōninō ñimpo cædinque wæætē, Wængongui nānō apænedō ante ēñencædānimpa, ante nanguī cæinente wædinque nanguī apænedinque māninque cæte quēwengantapa. Mānōmai cædinque tōmengā, Codito mōnō nē ānongā incæ Itota adocā inongā ingampa, ante botō nē agaīmo inte apænebo ēñēmaiminipa, ante oodeoidi inānite apænecantapa. ⁶ Mānōmai apæneyongante oodeoidi wæætedō wæætē godō wēnæ wēnæ ante pīnāni wædinque Pabodo wæætē, Wīi ēñēinē wædō, ante bai cædinque nāmā

weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ tōmēnāni inānite,

—Wængongui weca mini goquēnēnō ante apænebo ēñēninque mīnitō pōnō wææ āninque tōmēmīni wænguinque wentamō mongæmīnipa. Botō wæætē mīnitō imīnite edonque pōni apænedimo inte mini cædō wentamō mongænāmai imopa tōō. Īnque botō Wængongui taadō mīnitō imīnite idæwaa odōmōninque edæ oodeoidi ināmai ināni weca ñōwo wadæ gobo tamēñedāni.

⁷ Āninque Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odōmōincō gāānē wacā oncōnē go guī go guī cædinque cōwē apænecantapa. Mānincō nē ēacā Titio Yoto nāni ānongā iñōmō Wængongui ingante nē waa ate pōnengā inongāimpa. ⁸ Oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Codipo guiquēnē mōnō Awēnē ingante nē pōnengā bayongā tōmengā oncōnē nē owodāni tōmānāni pōnēnānitapa. Ayæ coodintoidi nanguī ināni pō ēñēē pō ēñēē cædinque adobai wede pōnēninque æpænē guīgadānimpa. ⁹ Māniñedē woyowotæ iñō Pabodo wīimonte bai ayongante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecantapa. “Bitō guīñēdāmai inte apænebi ēñencædānimpa. Pæ wēēnedāmai incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto iñōmō botō quīnāni nanguī ināni inānīpa, ante cædinque botō iñōmō edæ bitō tōnō godongāmæ

cōwē cæcæboimpa. Īninqe wadāni bitō ĩmite māmō pīninqe wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa.”
 11 Ante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecā ēñēninqe Pabodo adoque wadepo go tæcæ ĩñonte Coodinto ĩñōmō ongōninqe Wængonguī nānō apænedō ante tōmēnāni ĩnānite odōmonte apænecā ēñēnōnānimpa.

12 Mānīñedē odōmānoidi ānāni ate Acayabæ awēnē Gadiōno ĩnongāimpa. Tōmengā awēnē nānō ĩñōñedē oodeoidi godongāmæ pōnēninqe Ao āninqe Pabodo ingante quingæ māmō bæi ongonte æninqe awēnē Gadiōno nānō cōwē apænte ānōñōmō ænte māodāni gocantapa.
 13 Awēnē weca pōninqe Pabodo ingantedō ante pīnte āninqe,

—Īngā ĩñōmō, Mōnō wadō bai cædinque Wængonguī ingante waa ate apænecæimpa, ante odōmōninqe mōnitō awēnēidi nāni wææ ānōnō ante wido cæcampa. Mānōmaī wapiticæ cædinque ancaa ānewengā ēñēninqe tōmānāni adobai wapiticæ cædānipa cæbii.

14 Ānāni ate Pabodo tæcæ apænecæ cæyongante Gadiōno oodeoidi ĩnānite ĩmaī ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi ēñēdāni. Minitō botō weca ponte apænedinque, Odōmāno awēnē nānō wææ ānō bai ĩngā ēñēnāmaī cæcampa, āmīni bai, Waocā ingante ædæmō wīwa cæcampa, ante āmīni bai botō mīni

ānō do ēñēninqe apænte ancædōmoimpa. 15 Minitō ĩñempa, Tōmengā tede-donque ante oda cæcampa, āmīnipa. Minitō emōwo ante oda cæcampa, āmīni. Minitō wææ angāinō ante oda cæcampa, ante pīmīnipa. Mānīnonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewēmīni wædinque botō wæætē tōmengā ingante apænte ānāmaī incæboimpa. Tōmēmīninqe tōmengā ingante apænte aedāni.

16 Ante pīinte āninqe awēnē tōmēnāni ĩnānite, Botō apænte āñōmō ongōnāmaī gobæwedāni. 17 Ante wido cæcā tao godinque tōmānāni oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Totēnē ingante wæætē bæi ongonte tæi tæi pānāni incæte nē apænte anguēnengā incæ Gadiōno ĩñōmō ōnonque adāmaī inte bai ee acā pangadānimpa.

Pabodo Antioquiya ponte gocampa

18 Īninqe tæōnæ quēwente ate Pabodo Coodinto ĩñōmō nāni pōnencabo ĩnānite, Gobopa, āninqe wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tōmengā do apænedinque, Botō mānimpoga ocaguī tocadāmaī inte Wængonguī beyænque cædinque botō tōmēmō ānīnō ante cōwē cæcæboimpa, ante doyedē ānongāimpa. Nōwo ĩñōmō tōmengā nānō ānīnō bai ĩnque cædingā inte Tencodea ĩñōmō pōninqe ocaguī eō toacantapa. Ayæ eō tocacā

ate tōmengā Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya tōnō godongāmæ ñænæ wipodē go guindique tōmēnāni Tidiabæ gocæte ante wogaa godānitapa. ¹⁹ Mānōmaī godinque Epeto iñōmō go ti wæænānitapa. Tōmēna nāna gæncaya māniñōmō ti wææninque tæ contayōna Pabodo iñōmō oodeoidi nāni odōmōincōnē go guindique oodeoidi inānite, Īimaī impa apænebo eñencæminimpa, ante apænecā. ²⁰ Eñēninque tōmēnāni, Bitō mōnitō weca wantæpiyæ quēwenguīmi, āñōnāni tōmengā Baa āninque, ²¹ wæætē, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Ñōwo Eedotadēē iñōmō ææmæ bequinque goquēnēmo ĩmo incæte Wængonguī Ao angā ate botō mīnitō weca ayæ ate wæætē ocæ emænte poncæboimpa. Ñōwo gobo tamēñedāni.”

Āninque Epeto iñōmō ñænæ wipodē go guī tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pō ti wææninque Eedotadēē iñōmō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo weca eñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³ Ayæ ate māniñōmō tæōnæ quēwēninque wadæ godinque Gadatiabæ adodō godinque Pidiquiabæ tōmāo wayōmō wayōmō cægonte godinque Itota miñæ nē tee empote quēwēnāni tōmānāni inānite māo apænedinque, Mōnō ñimpo cædāmaī inte tæi

piñænte cæcæimpa, ante apænecā eñēninque tōmēnāni tæi piñænte entawēninque quēwengadānimpa.

Epeto iñōmō Apodo apænecā eñēnānipa

²⁴ Māniñedē wacā oodeo tōmengā emōwo Apodo iñōmō Equitobæ Adecantodia nāni quēwēñōmō eñate pægaingā inte ñōwo Epeto nāni quēwēñōmō pongantapa. Tōmengā iñōmō nanguī adinque nē eñēnongā inte Wængonguī angā eñente nāni yewæmongainō ante do eñēninque waa pōni apænecā inongāimpa. ²⁵ Mōnō Awēnē taadō ante apæneyōnāni do eñēningā inte māninō ante ædæmō ewocadinque tōmengā, Eñencædānimpa, ante nanguī apænecantapa. Ayæ Itota nānō cægainō ante nō ante odōmonte apænecā incæte Apodo iñōmō Wāo æpænē nānō guidongaiñonque ante māningancaque eñēningā inte māningancaque ante tōingā odōmongā eñēnōnānimpa. ²⁶ Tōmengā ñōwo oodeoidi odōmōincōnē go guī go guī cædinque guiñēnedāmaī inte apænecantapa. Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya guiquēnē tōmengā mānōmaī apænecā tæcæ eñēninque edæ Apodo ingante, Mōnatō weca pōe, āna pōñongante, Wængonguī taadō ĩimaī inompa, ante tōingā apæneda tæcæ mā eñengantapa.

²⁷ Mānōmaī cæda ate Apodo wæætē Acayabæ gocæte ante cæyongante tōmēnāni

nāni pōnencabo tōmengā
 ingante, Waa goe, ānānitapa.
 Ayæ, Acayabæ iñōmō Itota
 ingante nē tee empote
 quēwēnāni acædānimpā,
 ante iīmaī ante cadota
 ante yewæmōnānitapa.
 Minitō, Apodo pongā ad-
 inque tōmengā ingante waa
 cædāni, ante yewæmōninque
 tōmengā ingante pædæ
 pōnōnāni ænte godinque māo
 Acayabæ quēwēnāni inānite
 pædæ godongā adānitapa.
 Tōmēnāni Wængonguī
 waadete pōnō cæcā ate nē
 pōnēnāni iñōnānite Apodo
 nē waa pōni apænedongā
 inte māniñōmō ponte
 apænedinque tōmēnāni tōnō
 godongāmæ cægacāimpā.
 28 Edæ tōmānāni ayōnāni
 Apodo oodeoidi inānite
 nanguī wæætedō wæætē
 apænedinque gomonga
 apænecā wædānitapa.
 Tōmengā, Mōnō Codito
 æbānō cæquiringā, ante
 Wængonguī angā ēñente nāni
 yewæmongainta adinque
 mōnō ēñengæimpā, angan-
 tapa. Ayæ, Itota māniñō
 nāni yewæmongainō bai
 nē cædongā inte nāwangā
 mōnō Codito inongā ingampa,
 ante nō apænecā ēñēninque
 tōmēnāni ædō cæte wadō ante
 apænequināni.

19

*Epeto iñōmō Pabodo ponte
 apænecampa*

¹ Apodo ayæ Coodinto
 iñōmō ee ongōñongā Pabodo
 nānō cægōnimæ tæcæguedē
 ānanquidi owēñaque pō

Epeto iñōmō wæængantapa.
 Ponte ayongā Itota ingante
 nē tee empote quēwēnāni
 pancadāniya a ongōnāni.
² Adinque tōmengā tōmēnāni
 inānite,

—Minitō pōnente bayōmīni
 Wængonguī tōmengā Tæiyæ
 Waēmō Ōnōwoca ingante da
 pōnongā æmīnitawo.

Åñongā tōmēnāni wæætē,

—Iñæmpa māningā Tæiyæ
 Waēmō Ōnōwoca ingant-
 edō ante apænedānipa
 ēñenguimōnii.

³ Ante apænedāni ēñēninque
 Pabodo wæætē,

—Iñinque æcānō emōwo ante
 æpænē guimīnitawo.

Åñongante,

—Wāo wodi nānō æpænē
 guidongainō ante gui-
 itamōnipa.

⁴ Mānōmāinō ante apænedāni
 ēñēninque Pabodo wæætē,

—Wāo wodi nānō guidon-
 gainō ante guiigaimīni
 inte mīnitō, Idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante
 Wængonguī Awēnē gāmēnō
 ocæ emænte pongaimīni
 imīnipa. Incæte Wāo wodi,
 Iñcayæ ate nē Ponguingā
 ingante pōnencæmīnimpā,
 āninque tōmēnāni inānite
 æpænē guidongacāimpā.
 Māningā iñōmō Wāo nānō,
 Nē Ponguingā, ānongā iñōmō
 Itota inongā ingampa.

⁵ Ante apænecā ēñente
 wæyōnāni Pabodo wæætē
 mōnō Awēnē Itota emōwo
 apænedinque æpænē
 guidongā guidānitapa.
⁶ Ayæ tōmengā gampocā

ongōñōnāni Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wææ
tömēnāni baonga guican-
tapa. Guicā ate tömēnāni
wadāni nāni tede bai mā
tededinque Wængonguī beyæ
apænedānitapa. ⁷ Mānīnāni
onguīñænāni æpænē nē
guidēnāni iñōmō ōnompō
tipæmpoga go mengāa
inōnānimpa.

⁸ Pabodo apāicā mengāa
go adocanque pāmonque
adoyōmō quēwēninque ood-
eoidi odōmōincōnē go guī go
guī cædinque guīñēdāmaī
apænedinque, Wængonguī
Awēnē Odeye do pongāimpa,
ante apænebo ēñēdani,
ante nōingā ante apænecā
ēñēnānitapa. ⁹ Apænecā
ēñēñōnāni pancadāniya
guiquēnē, Wīi pōnēinente
awædō, ante Baa āninqwe
Wængonguī Awēnē taadō
ante wīwa tedewēnānitapa.
Mānōmaī tedewēnāni ēñente
wædinque Pabodo iñōmō
ēmō cæte godinque Itota
ingante nē tee empote
quēwēnāni inānite ænte
wadæ gocantapa. Ayæ iīmō
iñō iīmō iñō Tidānō nānō
apæneincōnē go guī go guī
cæte apænedinque Pabodo
māniñōmō pō guidāni tōnō
guēadō guēa apænedānitapa.
¹⁰ Ayæ mēnepoga wadepo
ganca Pabodo mānōmaī
cæyongā oodeoidi incæ
guidiegoidi incæ Atiabæ
quēwēnāni tōmānāni mōnō
Awēnē nānō apænedō ante
ēñēnānitapa.

¹¹ Ayæ Pabodo tōnō
godongāmæ cædinque

Wængonguī tæi piñænongā
inte nangui cæcantapa.
¹² Īninqwe tömēnāni Pabodo
weocoo wadæ cæcadoquincoo
incæ padēincoo incæ
æninqwe wēnæ wēnæ ināni
inānite ænte māmō wo
caayōnāni waa badānitapa.
Ayæ mānōmaī cæyōnāni
wēnæidi nē wīwa ēwocadāni
tömēnāni nāni nē ēwēnēināni
tao godānitapa.

¹³ Māniñedē oodeoidi
Itota ingante pōnēnāmaī
ināni incæ pancadāniya
wayōmō wayōmō godinque
wēnæidi nē wīwa ēwocadāni
inānite nē wido cædāni
inōnānimpa. Tömēnāni
nāmā mā pōnēwēninque,
Nōwo Awēnē Itota ēmōwo
apænedinque mōnō wēnæ
ingante wido cæcæimpa,
ante cædinque wēnæidi inānite
iīmaī ānōnānimpa. Pabodo
nānō nē apænedongā Itota
ēmōwo apænedinque botō,
Wēnæbi tao gobāwe āmopa,
ānewēnōnānimpa.

¹⁴ Māniñedē oodeoidi
beyæ, Wængonguī qui, ante
nē godongā ñænængā ado-
canque Etequeba iñongā
tōmengā wēnāni tiæte ganca
inānitapa. Īnāni iñōmō
Itota ingante pōnēnāmaī
ināni incæte adobaī cæcæ
cædānitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ
cæyōnānite wēnæ nē wīwa
ēwocadongā incæ tömēnāni
inānite nāēmæ tededinque,
“Itota ingante do abopa. Ayæ
Pabodo æcānō ingāa, ante
do ēñēmopa. Wæætē mīnitō
guiquēnē æmīnidō imīni.”

¹⁶ Añongā wēnæ wīwa
inongā ingante nē ēwēnengā

inte wiyaēmæ tōmēnāni
 inānite to māo yao ongōninque
 bæ tacantapa. Mānōmaī
 cædinque tōmēnāni weocoo
 gā tadongadinque tæi tæi
 pangā ate tōmēnāni weocoo
 ōmaadāni inte wepæ taate
 wædinque oncodo tao wodii
 winōnānitapa. ¹⁷ Mānōmaī
 batimpa, ante tedeyōnāni
 Epeto iñōmō quēwēnāni ood-
 eoidi incæ guidiegoidi incæ
 tōmānāni ēñēninque ancai
 guiñente wædānitapa. Ininque
 mōnō Awēnē Itota ēmōwo wīi
 ōnonque ante tededāni inte
 tōmengā ēmōwo æwocæte bai
 cædinque, Tæi piñængā inte
 ēmongampa, ante wædānitapa.

¹⁸ Ayæ nanguī ināni
 ñōwo wede pōnente bad-
 inque adoyōmō pōninque
 tōmānāni ēñēñōnāni tōmēnāni
 nāni wēnæ wēnæ cædinō
 ante tōmānō ante edonque
 apænedinque, Idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante
 wido cædānitapa. ¹⁹ Ayæ idō
 inte nē yewænīnāni incæ
 pancadāniya adobaī pōnente
 badinque tōmēnāni nāni,
 Æbānō cæte yewænguī, ante
 yewæmōninta incæ adoyōmō
 ænte pōninque tōmānāni
 añōnāni nē tånānitapa.
 Mānintacoo æpodō itædē
 cædinque padata nāni æinta
 beyæ godonte ænāni, ante
 cōwā ayōnāni tincoenta
 mīido ganca mānimpota
 nāni godonte æninta incæ
 nē tånāni agadānimpa.
²⁰ Mānōmaī nē pōnēnāni
 badinque waa cædāni ininque
 mōnō Awēnē nānō ānō
 ante godōmenque wayōmō

wayōmō māo gode ānāni
 ēñēninque tōmengā in-
 gante nāni pōnencabo incæ
 yebæninque tæi piñænāni
 bagadānimpa.

²¹ Mānōmaī cædāni
 ate Pabodo ōnōwēnenque
 pōnēninque, Māatedōniabæ
 ēñacæ godinque botō
 Acayabæ ēñacæ godinque
 Eedotadēē gocæboimpa,
 ante pōnēninque, ayæ,
 Māniñōmō gote ate Odōmā
 nāni quēwēñōmō cōwē go-
 quēnēmo imopa, angantapa.
²² Āninque tōmengā beyæ nē
 cædāni iñōnānite mēnaa inate
 Tīmoteo tōnō Edaato inate
 apænedinque, Māatedōniabæ
 gote ongōñōmīna botō Atiabæ
 wantæ quēwente pōmoeda,
 ante da godongā godatapa.

*Epetoidi nanguī Yæ yæ
 ānānipa*

²³ Māniñedē Epeto
 iñōmō quēwēnāni iñōmō,
 Itota Taadō mōnō wido
 cæcæimpa, ante nanguī Yæ
 yæ ānānitapa. ²⁴ Tōmēnāni,
 Mōnitō wængonguīnā Diānā
 inampa, ante onquiyænā
 ēmōnō bai badōninque
 mānınca weca ædæ wæænte
 nē apænedāni inōnānimpa.
 Tōmēnāni quēwēñōmō ado-
 canque Deēmetedio nāni
 ānongā iñōmō padata
 aca podonte nē badongā
 inongāimpa. Tōmengā
 iñōmō padatagæ æninque
 aca podonte badōninque,
 Mīni wængonguīnā Diānā
 inante mīni tæiyæ waēmō
 apæneincō bai impa, ante
 guianconque badonte
 quēwēnongāimpa. Mānōmaī

badõñongä tömengä tönö godongämæ cädäni wæætë wadäni inänite godonte æninqwe mänincoo beyæ tömënäni godonte æinta nanguï æninqwe quëwënönänimpa.
 25 Ìninqwe tömengä tönö në cädäni inänite ayæ wadäni adobai cädäni inänite añete pönäni ate Deëmetedio ìñömö tömënäni inänite apænecantapa.

“Ìñänäni, do ëñëminipa. Mönö badonte godöninque wadäni nāni pönöninta nanguï æmompä. 26 Ayæ nanguï inäni Epeto ìñömö quëwënäni incæ Atiabæ wodo tömämæ quëwënäni incæ ìngä Pabodo guiquënë wapiticæ apænecä ëñëninque edæ oda cædinque tömengä miñæ godänipa, ante do ëñëminipa. Tömengä ìñömö, Önompoca badöninca wii wængonguïdi inänipa, ante tedecä apa quëwëminii. 27 Mänömaï tedecä beyæ mönö badönö ante wadäni nanguï inäni piinte anguinäni awædö. Ayæ Diänä ñænænä wængonguinä ìñönante tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önonconque impa, anguinäni awædö. Ayæ godömenque, Mönö wængonguinä Diänä waa pönï wængonguinä inampa, ante Atiabæ tömäo quëwënäni tönö inguipoga tömäo quëwënäni nāni waa adönä ìñönante wabänö wapiticæ tededinque godö piinguinäni badänipa, ante awædö.”

28 Ante Deëmetedio mänömainö ante apænecä

ëñëninque tömënäni ænguï badinque ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante wæætë wæætë ancaa änänitapa.

29 Mänömaï padata në badönäni Yæ yæ änäni ëñente wædinque mänñömö quëwënäni tömänäni, Quiëmë bai cädänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo pönänitapa. Ponte ayönäni Mäatedöniabæ quëwente Pabodo tönö godongämæ në pönina Gayo tönö Aditadoco a ongöna adinque tömënäni tömëna inate bæi ongonte quingæ mäo tömënäni nāni aincönë ñænæncönë go guidänitapa. 30 Pabodo guiquënë mänömaï cädäni ate wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guidinqwe apænecæboimpa, ante cæyongante Itota ingante në tee empote quëwënäni wæætë, Wænompä, ante, Go guidämaï incæbiimpa, ante wææ cädänitapa. 31 Ayæ mänimæ awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi inäni inte adobai mämö tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mänñömö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

32 Ìñonte godongämæ ongönäni guiquënë, Quinante pömoï, ante wodo tömänäni ëñënämaï inänitapa. Pancadäniya, Ìimaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquënë, Wadö bai cæcæimpa, ante wæætedö wæætë ante ogæ tededinque nanguï pönï Yæ

yæ änānitapa. ³³ Yæ yæ
 aññōnāni oodeoidi guiquenē
 Adecantodo ingante yæcado
 gö cædāni ongongā adinque
 godongāmæ ongōnāni pan-
 cadāniya tömengā ingante,
 Īimaī cæcæimpa, änānitapa.
 Tömengā guiquenē tömēnāni
 inānite wææ apæneceate
 ante, Apocænē ĩedāni, ante
 bai cædinque pipo pipo
 cæcantapa. ³⁴ Oodeo ĩnongā
 ĩnte mänōmaī cæcampa, ante
 wædinque tömengā ingante
 eññēnāmaī ĩnte tömānāni
 adoyōmō ogæ tededinque,
 “Epetoidi wængonguinā Diānā
 ñænænā ĩnampa,” ante mēa
 ooda ganca adodō adodō
 adodō ante nanguī änānitapa.

³⁵ Ayæ ate tömēnāni awēnē
 Tequedetadio incæ an-
 caa tömēnāni ĩnānite angā
 eññente apocænē cæyōnāni
 tömengā, “Epetoidi eññēmīni.
 Tömāo quēwēnāni mänōmaīnō
 ante do eññēnānīpa. Mōnō
 Epeto ĩñōmō quēwencabo
 mōnō wængonguinā Diānā
 apæneincō nē aamō ĩmōmpa.
 Ayæ tömengā awinca bai
 yewæmōinca oōnædē mōnō
 wæængainca adobai nē wææ
 cæmō ĩmōmpa, ante ad-
 inque tömāmæ quēwēnāni do
 eññēnānīpa cæmīnī. ³⁶ Mānīnō
 ante nāwangā pōnī ĩmpa, ante
 adinque, Babæ ĩmpa, ante
 ædō cæte anguinānī. ĩnīnque
 mīnitō eññēnāmaī mīni Yæ
 yæ ānewēnō ñimpo cædinque
 piyænē cæquēnēmīni ĩmīnīpa.

³⁷ Īina mīni bæi ongonte
 ænte pōnōnīna ĩñōmō
 mōnō wængonguinā Diānā
 apæneincōnē guīdāmaī

īna ĩnte wēnæ wēnæ
 cædāmaī ĩnāpa. Ayæ mōnō
 wængonguinā Diānā ĩnantedō
 ante wīi wēnæ wēnæ ante
 pīina apa quēwēnānīi.”

³⁸ “Deēmetedio padatagæ
 nāni badoncabo incæ wacā
 ingante, Wīwa cæbitapa, pīinte
 wædānitawo. Edæ nē apænte
 nāni āincō cōwē wī ænete on-
 gōmpa. Mānīcōnē nē apænte
 änāni cōwē ongōnānīpa.
 ĩnīnque Deēmetediodi nē nāni
 pīinongā ingante māññōmō
 ænte gote änāni eññēnīnque
 nē apænte änāni wæætē
 tömengā ingante do apænte
 anguēnēnāni ĩnānīpa. ³⁹ Ayæ
 apænte änāni, Īiōnæ tömāmīni
 godongāmæ pōedāni, nāni
 āñiōnæ bayonte mīnitō
 godōmenque pīinte āinēmīni
 ĩnte māñiōnæ ponte āmīni
 eññente apænte änāni ate
 mīnitō piyænē cæquēnēmīni
 ĩmīnīpa. ⁴⁰ Edæ ñōwoōnæ
 mīni Yæ yæ ānewēnīnō ante
 awēnēidi pōnīnque, Quīnante
 mänōmaī cæmīnīi, ante
 aññōnāni wæætē, Quīēmē
 beyæ cætīmpa, ante mōnō
 angæimpa. Tömēnāni
 wæætē mōnō ĩmonte ānīnque,
 Mīnitō awēnē ingante wido
 cæcæte ante cæmīnīpa,
 ante pīināni wæcæ wæ.”
⁴¹ Ānīnque godongāmæ ponte
 ongōnāni ĩnānite tömengā
 angā gogadānīmpa.

20

*Mātedōniabæ godinque
 Pabodo Guidetiabæ gocampa*

¹ Māñīi Yæ yæ ante
 nāni ānewēnō ĩnque cædāni
 ate Itota ingante nē

tee empote quēwēnāni
 inānite wæætē āñete
 pōñōnānite Pabodo, Mīnitō
 gancæ pōnente godōmenque
 cæcæmīnīmpa, ante godō
 ædæmō apæñecantapa.
 Ayæ, Nōwo gobopa, ante
 Māatedōniabæ gocan-
 tapa. ² Godinque tōmengā
 māñīñōmō quēwēnāni inānite,
 Mīnitō gancæ pōnente
 godōmenque cæcæmīnīmpa,
 ante godō ædæmō apæñecā
 ēñēnānitapa. Mānōmaī nan-
 guī apæñedinque tōmengā
 māñīmæ tōmāo cægōnīnque
 wayōmō māo wayōmō
 māo apæñecā ēñēnāni ate
 Guidetiabæ gote pongan-
 tapa. ³ Māñīñōmō pōnīnque
 mēa go adoque apāicā
 quēwēngantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquīmo,
 ante tæcæ ñænæ wipodē gui-
 icæ cæyongante wadāni, Ood-
 eoidi bitō imite wænoncæte
 ante cædānīpa атаque.
 Ante wææ ānāni wædinque
 tōmengā, Botō wæætē adodō
 godinque Māatedōniabæ
 wodo tebæ gocæboīmpa,
 ānīnque taadonque gocan-
 tapa. ⁴ Goyongā tōmengā
 tōnō godongāmæ godāni
 iñōmō, adocanque Bedea
 quēwēningā inte Pidido
 wengā Topatede, ayæ
 wææ Tetadōnica quēwēnīna
 Aditadoco tōnō Tegonto
 mēnaa, ayæ wææ Dedebe
 quēwēningā Gayo tōnō
 Tīmoteo mēnaa, ayæ wææ
 Atiabæ quēwēnīna Tiquico
 tōnō Todopīmo mēnaa,
 māñīmpodāni inānitapa.
⁵ Tōmēnāni tāno godinque

Todoa nāni quēwēñōmō
 pōnīnque mōnitō wipodē
 ponguīmōni ante ee ongōnānitapa.
⁶ Mōnitō guiquēnē ood-
 eoidi pāo yedæ æmpoquī
 ōmæmō i nāni cænguīōnæ
 iñīnque baganca Pidipo
 iñōmō quēwēnīnque wipodē
 ñænæmpodē go guīd-
 iñīnque wogaa godinque
 ōnōmpo æmæmpoque ēōnæ
 gote ate tōmēnāni weca
 Todoa pōnīnque ōnōmpo
 æmæmpoque go mēōnaa
 quēwentamōnīpa.

*Todoa iñōmō Pabodo ponte
 apæñecampa*

⁷ Tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ
 go ate mōnitō, Nōwo
 gāwadecæ bayō Wængonguī
 itædē impa, ante pāo
 godongāmæ cæncæte
 ante æmongapaa æi
 wænōmēnæcapaa æi guīd-
 iñīnque tæ contatamōnīpa.
 Pabodo iñōmō baānæ ate
 gocæ cædingā inte æi guī
 tæ contadinque wantæpiyæ
 ayaōñænēña pōñi ayæ
 apæñecā ēñentamōnīpa.
⁸ Wænōmēnæcapaa mōni
 godongāmæ ēñengoncōnē
 gongapæncade bacoo tī
 wodōnote mæ ongōnīmpa.
⁹ Adocanque edēningā
 tōmengā ēmōwo Eotico
 ayamōnecāa tæ contate on-
 gongantapa. Iñīnque Pabodo
 wantæpiyæ apæneyongā
 edēningā iñōmō mōwocodē
 nangui mōlnente ayæ wangæ
 monte wænōmēnæcapaa
 ongōnīnque yæipodē tæ
 go wæængantapa. Go

wæænte do wængä ad-
inque tōmengä ingante
yao ongonte mänänitapa.
10 Nāñe wænte öñöñongä Pa-
bodo yæipodē wææninque,
Quēwencæcäimpa, ante
cædinque wīni ænte pæ
mangantapa. Ayæ nē
pönēmōni mōni caipæ imōnite
apænedinque,

—Mii quēwengä ingampa.
Guiñente wædāmaī iedāni, an-
gantapa.

11 Äninque Pabodo wæætē
adodō æmongapaa æidinke
päö ænte pä ænte mōnitō
tönō godongämæ cæninque
wantæpiyæ godōmenque
apæñecöñongä edæ ñäö
batimpa. Ñäö ba ate Pabodo
ñimpo cæte wadæ gocantapa.
12 Ayæ, Edëningä miingä
quēwengampa, ante ænte
wadæ godinke tōmēnāni
wampo pönēninque nanguī
to gadänimpa.

*Ömaaque godinke Pabodo
Miideto ganca pongampa*

13 Pabodo guiquēñē
taadonque gocæ cædinque
mōnitō imōnite apæñecantapa.
Minitō wipodē ñænæmpodē
go guidinque mäodāmæ
wipodenque godāmæ
goyōmīni, botō ömaaque nāñe
tebæ pōmoedāni. Atönō
iñömō pō wāi wocænte
owoyōmīni botō iñömō
ömaaque pō adopodē guiibo
ate gocæimpa, angä Ao ante
mōnitō tāno go guī tæ con-
tadinque öme tagamōnimpā.
14 Mänōmaī godinke Atönō
iñömō pō wāi wocænte
owoyōmōni tōmengä ömaaque

pō bee tēninque ñænæ
wipodē adopodē pō gui-
ite tæ contacä ate mōnitō
godongämæ wogaa godinke
Miitidēne nāni quēwēñömō
pontamōnipa. 15 Mänñömō
wāi wocænte monte ate
ñäö ba wogaa godinke
mōnitō Quiyo ganca pōninque
waönæ ate wodo pænta
godinke wæætē Tāmo
iñömō pömōnique go Todogu-
idio iñömō pömōnique go
iñabæ guingä ate Miideto
pontamōnipa. 16 Edæ,
Ææmæ Pentecotee nāni
änömæ botō bequinque Ee-
dotadēe eyepæ poncæte ante
quingæ goquēñēmo imopa,
ante do äningä inte Pabodo
ñöwo, Atiabæ wantæpiyæ
ongōninque ædō cæte Ee-
dotadēe eyepæ pōmaīmo.
Ante pōnente wædinque,
Epeto iñömō ti wæænāmaī
yaatænque gocæboimpa.
Äñongä mōnitō tōmengä tönō
Epeto wodo tebæ godinke
Miideto iñömō pontamōnipa.

*Epeto iñömō nē Picænāni
inānite Pabodo apæñecampa*

17 Mänii wipo ñænæmpo
Miideto iñömō wogaa pō wāi
wocæ ate ti wææninque
Pabodo wadāni inānite da
godōninque, Minitō Epeto
iñömō tōmæwæ æidinke
Itota Codito ingante nē
godongämæ pönēnāni weca
godinke tōmēnāni inānite
nē aadāni Picænāni inānite
añete pōedāni. 18 Angä
añete pōñönānite tōmengä,
“Botō Atiabæ mā ponte
quēwēninque botō goganca
æbänō mīnitō weca waa

cæte quēwēnōmoī, ante do ēñēmīnīpa. ¹⁹ Edæ ood-eoidi, Wænoncæ, ānāni ēñēnīnque nanguī guīñente wæbo incæte botō, Ōnōmoque bai īmopa, ante pōnēnīnque Wængonguī beyænque nanguī cædinque Ca ca wædinque ee cætabopa. ²⁰ Īnīnque botō, Mīnitō beyænque quīnō waa inguī, ante pōnēnīnque pæ wēenedāmaī inte do apænebo ēñēmīnitapa. Ayæ edæ tōmānāni ayōnāni odōmonte apænedīnque botō wacōnē māo wacōnē māo go guīdinque apænebo ēñēmīnitapa. ²¹ Ayæ pancamīniya oodeoidi īñōmīnite pancamīniya guīdiegoidi īñōmīnite botō tōmānīnī īmīnite apænedīnque īmaī ante apænetabopa. Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante pōnente wædinque Wængonguī gāmænō pōnīnque mōnō Awēnē Itota Codito ingante pōnencæmīnīmpa, ante āmo ēñēmīnitapa. Mānōmaī tōmāā cætabopa, ante do ēñēmīnīpa.”

²² “Nōwo guīquēnē Wængonguī Ōnōwoca angā ēñēnīnque Eedotadēē gocæboīmpa. Mānīñōmō pōñōmote quīēmē bai bacæīmpa, ante pōnente wædīmo incæte ee gocæboīmpa. ²³ Ōnonque botō ñōwo wayōmō wayōmō nāni quēwēñōmō pōñōmote wadāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō apænecā ēñēnāni inte do botō īmote īmaī ante wææ ānānīpa. Bitō tee mōnete

nanguī caate wæquinque Eedotadēē gobīpa, ānāni ēñēnīnque mānīnque ante ēñēmōpa. ²⁴ Incæte, Wængonguī waadete pōnō cædinque nānō cægainō ante watapæ apænedīnque bitō, Nō pōnī impa, ante apænebi ēñencædānīmpa, ante mōnō Awēnē Itota doyedē botō īmote angacāīmpa. Īnīnque tōmengā nānō anganca īnīnque cæcæte ante cæyōmote wænōnāni wæmo incæte botō, Godōmenque inguīpoga quēwenguēnēmo intabopa, ante wædāmaī incæboīmpa. Ayæ pogodo gote bai botō goquīnō tōmānō gocæte ante nanguī cæcæboīmpa, āmopa,” ante Pabodo apænecantapa.

²⁵ Ante apænedīnque tōmengā ayæ godōmenque apænecantapa. “Botō, Mōnō Awēnē Odeye do pongāīmpa, ante apænedīnque wayōmō māo wayōmō māo apænebo ēñēmīnitapa. Idæwaa apænebo ēñēnīmīni inte mīnitō ñōwo æmæwo botō awīnca amīnīpa. ²⁶ Mānōmaī beyæ botō ñōwoñæ apænedīnque mīnitō īmīnite īmaī āmopa. Botō, Quēwencæmīnīmpa, ante cædinque ancaa apænebo incæte pancadānīya tōmēnāni nāni wīī ēñēnō beyænque wentamō mongænte nāni wænguīnque goyōnāni botō wæætē mānīnō beyæ wentamō mongænāmaī īmopa. ²⁷ Wængonguī, Īmaī cæbo bacæīmpa, ante nānō ānō ante botō īñōmō edæ pæ wēenedāmaī inte mīnitō

īminite tōmānō edonque pōni apænebo eñēmīnīta.

28 “Mīnitō iñōmō edæ nāmā wææ aadinque waa cæte quēwēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mīnitō iīminite ānīnque, Iñāni cæningāidi bai iñānīpa, ante nānō nē angaināni iñōnānīte mīnitō wæætē nē aamīni iñōmīni inte tōmēnāni iñānīte ædæmō wææ aadāni. Mōnō Awēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñānīte æncæte ante tōmengā nāmā wepæ godonte ængā ate Wængonguī quīnāni bagadānīmpa cæmīnī. Mīnitō tōmēnāni iñānīte nē aamīni inte waa aadāni. 29 Edæ botō do eñēmōpa. Babæidi gāwæi ecate ade cænāni amīnīpa. Edæ botō emō cæte gobo ate waodāni incæ babæidi cædāni mīni abai adobai wēnæ wēnæ cædinque mīni pōnencabo iñōmīnīte ata cæpodāmai incædānīmpa. Tōmēnāni babæ wapiticæ ānāni eñēnīnque mīni cabo incæ pancadāniya eñēnāmai badīnque wadæ godāni wæcæmīnīmpa. 30 Ayæ tōmēmīni mīni pōnencabo incæ pancadāniya, Mōnitō mīnæ poncæmīnīmpa, ante cædinque babæ wapiticæ odōmoncædānīmpa cæmīnī. 31 Edæ wææ cæedāni. Botō, Mānōmai bacæīmpa, ante wadepo mēnepoga go adodepoque iñonte itæde incæ woyowotæ incæ ñīmpo cædāmai inte Ca ca wædinque mīnitō tōmāmīni iīmīnīte apænebo eñēnōmīnīmpa. Mānōmainō ante pōnēedāni,” ante Pabodo

apænecā eñēnānīta.

32 Ānīnque tōmengā, “Iñānāni, botō mīnitō iīmīnīte Wængonguī nempo ñōwo emō cæte gobo tamēñedāni. Tōmengā waadete nānō pōnō cædinō ante mōni apænedō ante eñente ewocamīni iñōmīnīte tōmengā mīnitō iīmīnīte godongāmæ cæcā ate tæi piñante bacæmīnīmpa. Ayæ Wængonguī quīmōni tōmāmōni tōnō mīnitō adocabomīni bayōmīnīte tōmengā eyepæ da pōnongā ate mīnitō mōnitō tōnō godongāmæ æncæmīnīmpa. 33 Botō iñōmō æbānō quēwēmoī aedāni. Edæ wacā quī tīguitamō incæ oodo incæ weocoo incæ, Botō quī bacæīmpa, ante cōwē æīnēnāmai iñōmoīmpa. 34 Edæ tōmēmō ōnompoca botō cædinō beyænque quīēmē ænguēnēmo ante eyepæ ænīnque quēwēnōmoīmpa. Ayæ botō tōnō godongāmæ cædāni nāni ænguēnēnō ante adīnque adobai botō tōmēmō ōnompoca cædinō beyænque ænīnque tōmēnāni iñānīte da godō da godō cæbo ænīnque quēwēnōnānīmpa. Mānōmai botō cædinō ante do eñēmīnīpa. 35 Mōnō Awēnē Itota incæ iīmai ante apænegacāīmpa. ‘Māincoo ænīnque mōnō wædænque tomōmpa. Wæætē wacā ingante pædæ godōnīnque mōnō nangūi toquinque impa.’ Ante Itota nānō apænegainō ante pōnēnīnque botō, Mānōmai mōnō ōnompoca nangūi cædinque ænīnque wadāni

nē ænguēnēnāni inānite mōnō pædæ godongæimpa, ante mīnitō imīnite cōwē odōmonte apænebo ēñēmīnitapa.”

³⁶ Mānōmainō ante iinque apænedinque Pabodo tōmēnāni tōnō da guicapod- inque Wængonguī ingante apænecantapa.

³⁷ Ayæ tōmēnāni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongāmæ goto pōninque tōmengā ingante yaagō yaagō cædānitapa. ³⁸ Tōmengā nānō, Botō imote æmæwo amīnīpa, nānō ānīnō beyæ godōmenque nanguī wædānitapa. Ayæ tōmengā ingante ñænæ wipo ganca ænte māodāni gogacāimpa.

21

*Pabodo Eedotadēē go-
campā*

¹ Mōnitō tōniñadāni tōnō godongāmæ wægōninque Pabodo tōnō mōni goquin- cabo iñōmō, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Nōwo gomōnīpa, ante tōmēnāni inānite ēmō cæte godinque mānimpodē go guītamōnīpa. Guīdinque mōnitō tōingā wogaa godinque Coto nāni quēwēñōmō ponte tōmæwæ æite monte ate iimō ate Ododata gomōnique go Patada nāni quēwēñōmō pontamōnīpa. ² Patada iñōmō pō ti wæænte ayōmōni, Wipo ñænæmpo Pēnitia goquimpo impopa, ante adinque mānimpodē go guīdinque wogaa gotamōnīpa. ³ Wogaa godinque dipæmæ inō

gomō ayōmōni wāā tēiwæne Tipidebæ a ongō adinque tæcæpæ inō wodo tebæ wogaa gomōnique go Tidiabæ pontamōnīpa. Ayæ ñænæmpo mōni goimpo Tido iñōmō māincoo ōwāquī impa, ante ēñēninque mōnitō māniñōmō adobaī ti wææntamōnīpa.

⁴ Ti wææninque mōnitō tōmēnāni quēwēñōmō ponte ayōmōni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni a ongōnāni adinque mōnitō ōnompo æmæmpoque go mēōnaa iñōnte tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwentamōnīpa. Tōmēnāni guīquēnē, Wængonguī Tæiyæ Waemō Ōnōwoca apænecā ēñēnīnāni inte Pabodo ingante, Bitō wæquinque Eedotadēē iñōmō gocæ cæbīpa, ante wææ ānānitapa. ⁵ Mānōmaī ante wææ ānāni ēñēmōni incæte mōnitō, Mānimpoñæque quēwenguēnēmōni in- tamōnīpa, ante adinque wadæ gotamōnīpa. Iinque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō tōmēnāni nāni wen- cabo tōmānāni ænte māodāni godinque mōnitō ēmōnaiya pōninque godongāmæ da guicapodinique Wængonguī ingante apænetamōnīpa. ⁶ Apænete ate mōnitō, Gomōnīpa, āninque go ñænæ wipodē adopodē guīdinque wogaa gocæ cæyōmōnite tōmēnāni wæætē, Waa goedāni, āninque ocæ ēmænte tōmēnāni oncō godānitapa.

⁷ Mōnitō iñōmō Tido iñōmō wadæ tao wogaa godinque Todēmaida iñōmō pō tōmæwæ

æidinqwe mǎniñōmō nāni pōnencabo inānite adinqwe mōnitō, Pōmōnipa, āninqwe tōmēnāni tōnō adoōnæque quēwentamōnipa. ⁸ Īmō ate wadæ godinqwe Tetadea nāni quēwēñōmō pōninqwe Pedipe oncōnē pō guiite quēwentamōnipa. Wēēnēñedē Itota nānō nē ēmiñænāni, Mōnō pōnencabo beyæ ante nē cædāni tiæte ganca ināni incædānimpa, ante nāni Tiæte ānōnāni iñōnāni adocā Pedipe tōmēnāni nāni pōnencabo beyæ ante nē cæcā inongā inte Codito waa pōni nānō pōnō cægainō ante nē apænecā inongāimpa. ⁹ Tōmengā wēnāni baquedānique mengāa go mengāa iñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā ate tōmēnāni Wængonguī beyæ nē apænedāni inōnānimpa. ¹⁰ Mōnitō Pedipe weca tæōnæ quēwēmōni ate wacā onguīñægā tōmengā ēmōwo Agabo Wængonguī beyæ nē apænedongā inte Oodeabæ quēwente wææ pongantapa. ¹¹ Mōnitō weca pōninqwe tōmengā Pabodo pacadeyænta æninqwe nāmā ōnompō goti wimpote wæi ōnōwa goti wēwadinque iīmaī ante apænecantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca botō imote æbānō ante apænecāā, ante apænebo ēñeedāni. Oodeoidi Eedotadēē nē quēwēnāni iñōmō iī pacadeyænta nē ēadingā ingante mǎnōmaī goti wininqwe oodeoidi ināmaī ināni nempō pædæ

godōnāni æncædānimpa, ante do apænecā ēñēmopa, ante Agabo apænecantapa.

¹² Mǎnōmaī apænecā ēñēninqwe mōnitō Tetadea quēwēnāni tōnō Pabodo ingante wææ wææ apænedinqwe, Eedotadēē godāmaī imāwe. ¹³ Ante wææ āñōmōnite Pabodo wæætē,

—Minitō iñæmpa Ca ca wæmīni ēñente wædinque wætawente awædō. Edæ Eedotadēē goyōmote bæi ongonte goti wināni incæte wænōnāni wæmo incæte botō iñōmō ñimpo cædāmaī inte mōnō Awēnē Itota ēmōwo beyænque cōwē gocæboimpa.

¹⁴ Ante mǎnōmaī apænecā ēñēninqwe mōnitō ancaa wææ āñōmōnite Pabodo, Cōwē gocæboimpa, ante ñimpo cædāmaī inte angā wædinque mōnitō wæætē edæ, Wængonguī nānō ānō baī bacæimpa, ante adinqwe mōnitō ee ate pæ wēēnetamōnipa.

¹⁵ Īninqwe mǎnimpoōnæ mǎniñōmō quēwēninqwe, Ōnōwo mōnō Eedotadēē gocæimpa, ante cædinque Pabodo tōnō godongāmæ ee gotamōnipa. ¹⁶ Goyōmōni Tetadea iñōmō quēwēnāni inte Itota ingante nē tee empote quēwēnāni pancadāniya mōnitō tōnō godongāmæ

godinqwe, Nāatōō oncōnē owocæminimpa, ante māninganca ænte māmōnāni pō guiitamōnipa. Tōmengā iñōmō wāā tēiwænē Tipidebæ nē quēwēningā inte dobæyedē Itota nānō nē

ēmīñængā badingā inte
quëwënongåimpa.

*Tantiago weca Pabodo
ëñacæ gocampa*

17 Tömengā oncönë pō
guii mōmōnique go Eedo-
tadëë pōñmōni māniñōmō
quëwente nē pōnēnāni iñōmō,
Waa pōmīni amōnipa, ante
todānitapa. 18 Ayæ iimō ate
Pabodo tōnō godongāmæ
mōni poncabo Santiago
weca ëñacæ gotamōnipa.
Tömengā weca pōñmōnite nē
pōnēnāni inānite nē aadāni nē
Picænāni tōmānāni adoyōmō
pōnānitapa. 19 Adinque
Pabodo, Waa quëwēmīni,
āninque godōmenque iimāi
ante apænecantapa. Mēmōidi
ëñëedāni, āninque, Botō
oodeoidi ināmaī ināni weca
gote cæyōmote Wængongui
iimāi godongāmæ waa
cæcantapa, ante Wængongui
nānō cædinō ante tōmengā
adodō adodō ante apænecā
ëñēnānitapa. 20 Ëñëninque nē
aadāni Picænāni guiquënë,
Wængongui, Bitō waa pōni
cæbitapa, ante godongāmæ
watapæ apænedānitapa. Ayæ
Pabodo ingante wæætē
apænedinque,

—Biwi ëñëmi. Oodeoidi
æpodō mīido ganca ināni ñōwo
do pōnente badāni abitapa.
Tömēnāni iñōmō Wængongui
nānō wææ angainō ante
tōmānāni ëñente cōwë cædāni
abitawo. 21 Ayæ edæ
bitō Pabodobi wënæ wënæ
cædāmaī iñōmite wadāni bitō
imitedō ante babæ wapiticæ
godō oodeoidi inānite iimāi
ante tedewēnāni ëñēnānipa.

Tömēnāni, Pabodo wayōmō
wayōmō godinque oodeoidi
wabæca quëwēnāni inānite
bee tente odōmōninque iimāi
ante apænecampa, ante
tedewēnānipa. Pabodo,
Mīnitō wēnāni inānite ëō
togænāmaī iedāni, āninque,
Dodāni nāni angainō
mīni ëñēnō ante ñimpo
cædāni, ante ānewengampa,
ante tedewēnānipa. Ayæ
godōmenque āninque, Mōitee
wodi nānō wææ angainō
ante wido cædāni, ante Pa-
bodo ānewengampa tōō. Ante
tömēnāni bitō imitedō ante
babæ ante tedewēnānipa.
Iñæmpa bitō mānōmainō ante
änāmaī iñōmite tōmēnāni
oodeoidi inānite babæ
ante apænedāni ëñēnānipa
cæbii. 22 Īninque, Pabodo do
pongäimpa, ante oodeoidi
do ëñenguināni inānipa, ante
pōnente wædinque mōnitō
ñōwo, Æbānō cæte wææ
cæquīi, ante wæmōnipa.
23 Īninque, Pabodo nō cæcā
iñongante wadāni babæ
wapiticæ tededānipa, ante
oodeoidi ëñencædānimpa,
ante wææ cædinque bitō iimāi
cæcæbiimpa amōnipa.

“Pabodo ëñëmi, änānitapa.
Mōnitō weca onguiñænāni
mengāa go mengāa ināni
ñōwo ongōninque, Wængongui
beyænque ante cōwë
cæcæmōnimpa, ante nē
änināni inte tōmēnāni nāni
äninō bai iinque cæquināni
inānipa. 24 Tömēnāni,
Mōnitō äninō ante do
iinque cædimōni inte wen-
tamō mongænāmaī imōni
acædānimpa, ante cædinque,

Wængonguī qui, ante godoncæ cædānīpa. Īnīnque bitō īñōmō mānīnāni īnānīte ænte godīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ, Wængonguī qui, ante godōe. Ayæ bitō eyepæ pædæ godōmi ænīnque tōmēnāni nāni godonguēnencoo godonte ænīnque, Wængonguī qui, ante godōnīnque tōmēnāni ocaguī tōmanguī ocāa pōnī ēō tocate incædānīpa. Bitō mānōmaī tōmēnāni tōnō īñacabo cædīnque Mōitee wodi nānō angainō baī cæbi adīnque oodeoidi wæætē, Æ, Pabodo nō cæcā īñongante wadāni īñōmō babæ wapiticæ tededānīpa, ante ēñencædānīpa,” ante nē Picænāni ānānītapa.

²⁵ “Ayæ oodeoidi īnāmaī īnāni guiquēnē nē pōnēnāni badīnque æbānō cæquēnēnāni īnānīpa, ante pōnente wædīnque mōnītō do godongāmæ pōnēnīnque tōmēnāni īnānīte īmaī ante yewæmontamōnīpa. Wadāni, Wængonguīdi qui, ante cænguī nāni cōnōnīncoo ante mīnītō cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adīnque cæningā ñē wīmencate wæningā adīnque cænāmaī īedāni. Ayæ nānōogængā īnāmaī īñongante mīnītō godō guēa mōnāmaī īedāni, ante do yewæmontamōnīpa,” ante nē aadāni Picænāni Pabodo īngante apænēgadānīpa.

Wængonguī oncōnē Pabodo īngante bæi ongōnānīpa

²⁶ Īmō ate ñāō bayonte nē aadāni Picænāni nāni

ānīnō baī ēñente cædīnque Pabodo mengāa go mengāa īnāni īnānīte ænte māocā gote cæyōnāni tōmengā nānō tæiyæ waēmō baquinque ante tōmēnāni tōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcantapa. Mānōmaī cædingā īnte tōmengā Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīdīnque mānīñōmō cædāni īnānīte apænēdīnque, Mōnītō adoque Wængonguī itædē go ate Mōitee wodi nānō angainō īnque cæmōni ate īnāni īñōmō, Wængonguī qui, ante baō pædæ pōnōnāni ænīnque tancæmīnīpa, ante Pabodo tōmēnāni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ ōnompo æmæmpoque go mēōnaa nānō ānīmpoōnæ wodo īnque ba ate oodeoidi Atiabæ quēwente nē pōnīnāni guiquēnē Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē ponte ayōnāni Pabodo a ongongā. Adīnque mānīñōmō ōnonque ongōnāni īnānīte, Mōnō pīinte cæcæīmpa, ante ānāni ēñēnīnque īnāni wæætē ænguī badānītapa. Ayæ Pabodo īngante bæi ongonte, ²⁸ aa pedīnque tōmengā īngante nē pīinte ānāni īñōmō, “Idægoidi cōwā aedāni” ante, “Īngā īngampa cæmīnī. Pō godongāmæ cædāni. Tōmengā īnguīpoga tōmāo godīnque tōmāmæ quēwēnāni īnānīte māo apænēdīnque īmaīnō ante tedewengampa. Idægoidi wēnæ wēnæ cædāni īnānīpa, ante cōwē ānewengampa.

Wængonguī oncō ñænæncō
incæ ōnonconque impa,
angampa. Ayæ Wængonguī
nānō wææ angainō ante
mōnō ēñēnāmaī ingæimpa,
ante tōmengā ānewengampa
tōō. Ayæ iñōmō oncō
tæiyæ waēmō oncō iñonte
tōmengā wæætē guidiegoidi
inānite ænte māmō iincōnē
guidinque otænē ōñō bai
cæcantapa cæmīni,” ante
pīinānitapa.

²⁹ Do edæ wacā Todopīmo
iñōmō Epeto iñōmō quēwēningā
inte Eedotadēē pōninque Pa-
bodo tōnō cægōna inōnāimpa.
Mānōmaī guēa cægōna ad-
inque oodeoidi, Æ, iingā
oodeocā ināmaī iñongante
Pabodo do Wængonguī
oncō ñænæncō yabæcōnē
ænte māmōngā wāānē gui-
ibaingampa, ante wawique
pōnēninque mānīnō ante
wapiticæ apænedānitapa.

³⁰ Mānōmaī ante ānewēnāni
ēñēninque Eedotadēē
quēwēnāni tōmāo iñōmō
Yæ yæ āninque pogodo
pōnānitapa. Ponte Wængonguī
oncō ñænæncō yabæcōnē
māo pō guidinque Pa-
bodo ingante bæi ongonte
æninque oncodo wēā man-
tao godinque odemō do
tee mōnedānitapa. ³¹ Ayæ
godōmenque, Wængongæimpa,
ante tæcæ cæyōnāni ado-
canque mæi odōmāno ton-
tadoidi awēnē cōmantante
ingante apæncantapa.
Eedotadēē tōmāo Yæ yæ
āninque pogodo pōnānipa
cæbii. ³² Ante mæi angā
ēñēnte wædinque awēnē

cōmantante iñōmō tontado
capitāōidi tontadoidi inānite,
Pōedāni, āninque nē Yæ
ānāni weca pogodo wææ do
pōnānitapa. Iñinque awēnē
cōmantante tōnō tontadoidi
do wæænte pōnānipa, ante ad-
inque wadāni wæætē Pabodo
ingante nē tæi tæi pānīnāni
inte ñōwo ñimpo cædinque ee
adānitapa. ³³ Pabodo weca
pōninque awēnē cōmantante
angā ēñēninque tontadoidi
wæætē Pabodo ingante
bæi ongōninque yaēmōngō
mēmēña goti wīnānitapa.

Awēnē cōmantante iñōmō,
Æcānō ingāi, ante ayæ,
Quinō wēnæ wēnæ cæcāi.
³⁴ Añongante pancadāniya,
Iīmaī cæcantapa, āñōnāni
wadāni wæætē, Wīi Iīmaī
wadō cæcantapa, āninque
wææ wææ āñōnānite ton-
tadoidi awēnē cōmantante
iñōmō, Nōingā ante æbānō
cæte ēñēnguimoo, ante
wædinque tontadoidi inānite
angā ēñēninque Pabodo
ingante tōmēnāni wææ
cæte iñōmō ænte mæicæte
ante cædānitapa. ³⁵ Ænte
godinque tēwaimpa ganca
tæcæ pōñongante godongāmæ
ongōnāni godōmenque ænguī
badinque wīwa cæcæ cædāni
wædinque tontadoidi wæætē
Pabodo ingante wææ
cædinque ōnōnāncapæ ængō
cædinque adīmōngā næænte
mæidāni tēwaimpaa æicantapa.
³⁶ Ayæ tōmānāni edæ tee
empote pōnāni iñōmō Yæ
yæ āninque, “Cōwē wido
cæcæimpa,” ante ancaa
ānānitapa.

Pabodo nāmā wææ apænecampa

³⁷ Wææ cætiñmō tæcæ mangui guicæte ante cæyōnāni Pabodo iñmō tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænedinque,

—Bitō Ao āmi ēñente ate botō adodeque bitō imite apænecæboimpa.

Åñongante,

—Iñæmpa bitō guidiego tededō tedebi imitawo. ³⁸ Bitō iñæmpa equitobi inōmi inte edæ doyedē, Wido cæcæimpa, ante cædinque nē, Wænongæimpa, ante nāni ānincabo iñōnānite coatodo miido ganca ināni inānite önōmæca ænte māobi godānitapa. Botō ayōmo bitō adobi imitapa tōo.

³⁹ Åñongante Pabodo wæætē,

—Iñæmpa botō waobo ēñagaimo inte oodeobo inōmo imopa. Botō wīi önōñōmonque ēñagaimo imopa. Tiditiabæ Tadoto nāni nangui quēwēñōmō ēñagaimo imopa cæbii. Ao āmi ate botō iināni inānite apænebo ēñēmainānipa.

⁴⁰ Åñongante Ao angā ate tēwaimpaa adiyæ gongæninque godongāmæ ongōnāni inānite Pabodo, Apocænē iedāni, ante bai cædinque compo compo cæcā. Adinque tededāmai ongōnāni ate tōmengā ebedeoidi nāni tededō tededinque iimai ante apænecā ēñēnānitapa.

22

¹ “Botō tōniñamini imini ēñēdāni. Botō wæmpomini

imini botō nāmā wææ apænebo ēñēdāni.”

² Ante Pabodo ebedeo tededō apænecā ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō tededō apænecampa, ante wædinque godōmenque ēamonca nōwæ ongōñōnāni tōmengā iimai ante apænecantapa.

³ “Botō iñmō oodeobo ingaimo imopa. Tiditiabæ Tadoto iñmō ēñagaimō inte botō Eedotadēe ponte pægaboi aedāni. Iñmō pædinque Gämadiedo nē odōmongā weca adimo inte botō mōnō mæmæidi nāni wææ angainō ante ædæmō ēñēninque adodō ante ēñente cæte pægaboimpa. Minitō, Wængongui beyæ ante mōnō cōwē cæcæimpa, ante ñōwoōnæ cæminipa. Minitō cæmini bai botō adobai Wængongui beyæ ante cæcæte ante cōwē nangui cædinque quēwengaboimpa.

⁴ Inninque, Itota oōnædē godō Taadō bai ingampa, ante nē pōnēnāni inānite botō, Pāmo wæncædānimpa, ante togænte pangaboimpa. Onguiñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmānāni inānite bæi ongōninque botō wadāni nempo pædæ godōmo æninque tōmēnāni wæætē nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedāni wægadānimpa.”

⁵ “Mānōmai cædinque botō, Godōmenque Daāmaco iñmō godninque botō, Taadō, ante nē pōnēnāni inānite bæi ongonte goti winte adodō Eedotadēe iñmō ænte māmō pædæ godōmo æninque awēnēidi wæætē

tömēnāni inānite pānāni wæcædānimpa, ante cætabopa. Mānōmaī cæcæte ante cæbo adinque, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō Ao āninqe, Mōnitō tōniñadāni Daāmaco iñōmō quēwēnāni acædānimpa, ante cadota ante yewæmōnāni ænte gotabopa. Ininqe, Botō æbānō cæboo, ante nē agāināni inte awēnēidi incæ edæ, Pabodo nāwangā angampa, ante ñōwo nē apænequēnēnāni inānipa,” ante Pabodo angantapa.

Botō wēēnē pōnēwengainō ante ñimpo cædinque wadō ante pōnēmopa, ante Pabodo apænecampa

(Näni Cægainö 9.1-19, 26.12-18)

6 Äninqe Pabodo, Iīmaī cægaboimpa, ante godōmenque apænecantapa, “Botō taadō godinque tæcæbæcā iñonte Daāmaco obo ponte ayōmote öönædē iñontobæ ñāo botō weca pō godongāmæ guīnæ gongæ ate wædinque, 7 botō guidōmēmæ tæ go wææntabopa. Ayæ eñēñōmote, ‘Taodo, Taodo. Botō imote quīnante togænte pāmii.’ 8 Äñongante, ‘Awēnē, æbidō inōmi iīii.’ Ante wæyōmote tōmengā, ‘Itota Nāatadeta quēwēnīmo inte māñimodō bitō nē togænte pānōmo imopa,’ ante apænecantapa. 9 Mānōmaī apæneyongā botō tōnō godongāmæ godāni guiquēnē ñāo gongænque adinque botō

imote nē apænecā nānō ted-edō ante eñēnāmaī inānitapa. 10 Botō iñōmō, ‘Awēnē, quīnō cæquēnēmo imoo, ante āmi eñēmoe.’ Äñōmote mōnitō Awēnē wæætē, ‘Bitō ængæ gantidinque Daāmaco iñōmō goe. Botō, Taodo iīmaī cæcæcāimpa, ante wacā ingante Daāmaco iñōmō nē quēwengā ingante do apænebo eñengampa cæbii. Bitō Daāmaco iñōmō gote ongōñōmi tōmengā wæætē bitō imite apænecā eñente cæcæbiimpa,’ angantapa. 11 Ayæ ñāo gongæ adinque botō bee wodōmonte bai bayōmote botō tōnō godongāmæ godināni wæætē tōo æmænte Daāmaco iñōmō māodāni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

12 Mānōmainō ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Māniñōmō gote ongōñōmo wacā tōmengā emōwo Änāniya botō weca pongantapa. Tōmengā iñōmō Wængongui ingante guīñente wædongā inte dodāni nāni wææ angainō ante cōwē eñente cæcā inongāimpa. Ininqe ood-eoidi māniñōmō quēwēnāni tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpa. 13 Tōmengā iñōmō botō weca pō næ gongæninque, ‘Taodo, bitō botō biwī iīi, ñōwo waa bamonte ae.’ Tæcæ äñongante botō æmō adinque tōmengā ingante waa atabopa. 14 Tōmengā ayæ apænedinque, ‘Mōnō mæmæidi Wængongui incæ,

Botō æbānō cæquīmo īmoo, ante botō pōnente angainō ante bitō ēñencæbiimpa, ante cædinque bitō īmite apænte ængampa. Ayæ, Mōnō nō cædongā ingante tōmēmi acæbiimpa. Adocā apænecā ēñencæbiimpa, ante cædinque Wængonguī bitō īmite do apænte ængampa. ¹⁵ Īnīnque nē adīmi inte nē ēñēmi inte bitō īñōmō edæ bitō adīnō ante bitō ēñēnīnō ante, Nāwangā impa, ante tōmāmæ quēwēnāni īnānite māo apænebi ēñencædānīmpa. ¹⁶ Nōwo īñōmō quīnante a ongōmīi. Ængæ gantīnque Itota ēmōwo apænedīnque, Wēnæ wēnæ botō cædō pōnō ñā mēnongabi quēwēmoe, ānīnque æpænē guīie.’ Ante Ānāniya angā ēñēnīnque botō æpænē guīitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodō Eedotadēē pontabopa. Ayæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīidīnque Wængonguī ingante apænedīnque botō ate bāi cæwēnente ayōmō, ¹⁸ mōnō Awēnē botō īmote īmāi ante apænecantapa. ‘Bitō botō īmote ante nō apænebi incæte īnāni ēñēnāmāi īnāni inte Baa anguīnāni īnānīpā cæbīi. Nōwo Eedotadēē quīngæ wodīi tao gobāwe.’ ¹⁹ Āñongante botō, ‘Awēnē ēñēmi, antabopa. Oodeoidi odōmōincōnē wacōnē waçōnē go guīidīnque botō bitō īmite nē pōnēnāni īnānite māo tee

mōnedīnque tæi tæi pānīmo īmopa. Mānōmāi impa, ante īnāni do ēñēnānīpā. ²⁰ Ayæ, Itota incæ nāwā Awēnē īnongā ingampa, ante nē apænecā īñongante Etebā wodi ingante wænōnāni wæñongā botō edæ Ao ānīnque nē wænōnāni weocoo aate a ongontabopa, ante tōmēnāni do agāināni inte botō īmote waa aquīnāni īnānīpā.’ ²¹ Ante wææ apænebo incæte Wængonguī Awēnē wæætē, ‘Nōwo goe, āmopa, angantapa. Gobæ oodeoidi īnāmāi īnāni weca bitō īmite da godōmo gocæbiimpa,’ ante da godongā gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo tontadoidi awēnē cōmantante weca ongongampa

²² Pabodo, Oodeoidi īnāmāi īnāni weca angā gotabopa, ante nānō apænedī ganca godongāmæ ongōnāni ēñēē gōnānitapa. Wæætē mānīne apænecā ēñente wædinque tōmānāni yedæ ānīnque, “Oodeoidi īnāmāi īnāni weca godīngā īñōmō edæ quēwēnāmāi īnguēnēngā awædō. Tōmēngā ingante mōnō wo ēwēngæīmpa.” ²³ Ānīnque tōmēnāni godōmenque ænguī badīnque Yæ yæ ānīnque nāmā weocoo yabæcooque gāni tadongadīnque wancæ wancæ cædinque onguīpo guīdīmō ō ænīnque wo ææntodō wo ææntodō anca cædānitapa. ²⁴ Mānōmāi ænguī bate wēnæ wēnæ cædāni adīnque tontadoidi awēnē cōmantante

angā ēñēninque Pabodo ingante wææ cæte iñōmō manguidāni guicantapa. Ayæ, Quinō wēnæ wēnæ cæcāi ante piinte ānāni, ante ēñencæte ante tontadoidi inānite apænedinque, Minitō cōwē cædinō bai cædinque tæi tæi pāmīni caate wædinque Pabodo tōmāā tōmengā cædinō edonque pōni apænecā ēñencæboimpa, angantapa. ²⁵ Eñēninque tōmengā ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wininque ñō cæyōnāni Pabodo iñōmō tontado awēnē capitāō māniñōmō ongongā ingante apænedinque,

—Iñæmpa apænte ānāmaī iñōnāni botō odōmāno onguīñæmo iñōmote quimæ pāwēmīni. Mānōmaīnō cædinque mīnitō awēnēidi nāni wææ angainō ante dicæ ēñente cæmīniyaa.

²⁶ Añongā capitāō wæætē awēnē cōmantante weca godinque,

—Iingā iñōmō odōmāno onguīñægā inongā ingā ataque. Nōwo æbānō cæquīmīi. ²⁷ Angā ēñente wædinque cōmantante iñōmō Pabodo weca pōninque tōmengā ingante,

—Bitō nāwangā odōmāno onguīñæmi imitawo.

Añongante Pabodo,

—Ao, bitō ā bai botō māniṃodō imopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apænecā ēñēninque cōmantante wæætē,

—Botō guiquēnē odōmāno ināmaī ēñagaīmo inte māniñō bacæte ante cædinque

nanguī godōmo æninque odōmānoidi wæætē botō imote, Odōmānobi imipa, ante yewæmōnāni bagaboimpa.

Apænecā ēñēninque Pabodo wæætē,

—Botō guiquēnē odōmānobo ēñagaīmo inte edæ odōmānobo inōmo imopa, ante apænecantapa.

²⁹ Mānōmaī apæneyongā nē pancæ cædināni guiquēnē do tōmengā ingante emō cæte wadæ godānitapa. Ayæ cōmantante iñōmō, Pabodo odōmāno onguīñægā iñongante botō āmo yaēmengonca goti winānīpa tōō, ante guīñente wædinque, Botō awēnēidi piināni wæcæ wæ, ante wægacāimpa.

Oodeoidi nāni Apænte Aīncabo weca Pabodo ongongā

³⁰ Iimō ate cōmantante iñōmō, Quinō Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi ante oodeoidi piinte ānāni, ante ēñencæte ante Pabodo ingante añecā ta pongantapa. Ayæ,

Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñæñænāni tōnō oodeoidi tōmēnāni nāni nē Apænte Aīncabo inānite añete godongāmæ ponte ongōñōnāni Pabodo ingante ænte māwæ tōmēnāni weca gō cæcā gongængantapa.

23

¹ Pabodo iñōmō oodeoidi nāni nē Apænte Aīncabo inānite gomō adinque,

—Botō mēmōidi ēñēdāni. Botō mīmō entawente nāmā apænte cædinque Wængonguī beyæ botō cæquēnēnō ante wēēñēdē iinque cædinque

cōwē ñōwo ganca adobaī
cædinque quēwēmopa.

² Ante mǎnōmaī apæ necā
ēñente wædinque, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī inongā
Ānāniya guiquēnē Pabodo
gäänē ongōnāni inānite
apænedinque, Ōnōneca tæi
tæi tadeedāni, angantapa.

³ Āñongā Pabodo wæætē,

—Bitō iñæmpa botō imote
apænte ancæte ante Mōitee
wodi nānō wææ angainō
ante cæbitawo. Incæte
adode nānō wææ angainō
ante ēñēnāmaī inte bitō
edæ, Tæi tadeedāni, ante
pōnō āmi awædō. Bitō
weocoo waëmoncoo ēñabi
incæte mīmō wentamō
entawēninque cæyōmite
Wængonguī bitō imite nāemæ
tæi tadecæcāimpa tōō.

⁴ Ante apæ necā ēñēninque
Pabodo gäänē ongōnāni
wæætē,

—Bitō iñæmpa, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī iñongante
quīmæ tedewēmii.

⁵ Āñōnānite Pabodo
wæætē,

—Botō tōniñadāni ēñēdāni.
Botō, “Waodāni awēnē
iñongante tōmengā ingante
wēnæ wēnæ tededāmaī
incæbiimpa,” ante do wææ
yewæmongatimpa, ante
do ēñēmopa. Inique botō,
Iñōmō ongongā, Wængonguī
quī, ante nē godongā
ñænængā pōnī inongā
ingampa, ante ēñēnāmaī
inte botō mǎnōmainō ante
apænetabopa.

⁶ Ante apænedinque Pa-
bodo, Iñāni pancadāniya
Tadoteoidi iñōnānite pan-
cadāniya Paditeoidi ināniya,
ante adinque tōmēnāni nāni
nē Apænte Āincabo inānite aa
pedinque,

—Botō mēmōidi ēñēdāni.
Botō Paditeo wēmo nē
ēñagaīmo inte botō mæmpo
Paditeo nānō ingaī baī
botō adobaī Paditeobo
inōmo imopa. Mānimodō
inōmo inte botō, Mōnō
ñāni ōmæmonte wat-
apæ quēwengæimpa, ante
pōnēmopa. Inique māni
botō pōnēnō beyænque botō
imote apænte āninque mīnitō
pancæ cæmīni awædō, an-
gantapa.

⁷ Pabodo mǎnōmainō
ante apæ necā ēñente
wædinque Paditeoidi tōnō
Tadoteoidi dodāni nāni
pōnengainō ante wæætedō
wæætē ānewēninque Padi-
teoidi nānēnē Tadoteoidi
nānēnē nāni cabo nāni cabo
badānitapa. ⁸ Iīmaī impa.

Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga
waomō ēwocamō inte mōnō
ñāni ōmæmongæimpa, ante,
Babæ ancædō, ante Baa
āninque, Ōnōwocaidi tōnō
anquedoidi Wængonguī weca
owodāniya, ante adobaī
edæ Baa ānāni inōnānimpa.
Paditeoidi guiquēnē mēnea
ante pōnēninque Ao ānāni
inōnānimpa. ⁹ Inique

wadō wadō tedete ogæ
tedeyōnānite Paditeoidi
tōmēnāni nē odōmōnāni pan-
cadāniya ængæ gantidinque,

—Iñgā iñōmō mōnitō
ayōmōni wēnæ wēnæ

cædāmaī ingampa tōō.
Wæætē edæ anquedo
incæ wacā önōwoca incæ
Wængonguī weca owocā
inongā inte tōmengā in-
gante apæ necā īmaingampa
ānewēmīnīi.

10 Ante nanguī ogæ
tedeyōnāni tōmānāni godōmenque
Yæ yæ ānāni ate wædinque
tontadoidi awēnē cōmantante
īñōmō, Pabodo ingante
æmæmæ inō tōō godō
æmæmæ inō tōō godō
cædinque æi guīñænāni
wæmaingampa. Ante
pōnente guīñente wædinque
tontadoidi inānite angā
wæænāni ate, Pabodo in-
gante bæi ongonte ō æninque
wææ cæte īñōmō ænte mæi
tee mōneedāni, angā ēñente
tee mōnedānitapa.

11 Īimō ate woyowotæ
mōnō Awēnē īñōmō Pabodo
weca ponte apæ necantapa.
“Pabodo, Guīñente wædāmaī
incæbiimpa. Bitō doyedē Ee-
dotadēē īñōmō botō imotedō
ante apænedinque, Nāwā
Awēnē inongā ingampa, ante
apænebitawo. Nōwo īñōmō
do bitō apænedō bæi Odōmā
īñōmō godinque adobai
apæ necæbiimpa,” angantapa.

*Pabodo ingante wænongæimpa
ante cædānipa*

12 Ñāō bayonte Ood-
eoidi pancadāniya guiquēnē
godongāmæ pōnēninque
īmāinō ante Ao ānānitapa.
Cænāmaī bedāmaī inīmo
inte mōnō Pabodo in-
gante wænongæimpa,
ante cædinque, Pabodo
mīi quēwēñongante mōnō

cabo incæ æcānō cæna
æcānō beda māningā
nānō wænguinque cæcampa.
13 Onguīñænāni nē ānāni
īñōmō coadenta ganca ināni
ayæ godōmenque nanguī
ināni godongāmæ pōnēninque
mānōmaī ānewēninque cædāni
mānitapa. 14 Īināni īñōmō,
Wængonguī quī, ante nē
godōnāni ñænænāni tōnō
nē aadāni nāni Picæncabo
weca godinque īmaī ante
apænedānitapa.

—Mōnitō godongāmæ Ao
āninque, Pabodo ingante
wænongæimpa. Edæ
mīi quēwēñongante æcānō
cæna æcānō beda nānō
wænguinque, ante āmōnipa
cæmīnīi. 15 Mīnitō tōnō
wadāni mīni Apænte Āincabo
inōmīni inte mīnitō īñōmō,
Pabodo æbānō cæcāi, ante
ædæmō ēñencæte ante wæte
bæi apænedinque tontado
awēnē cōmantante ingante
babæ ante āmīni ēñēninque
tōmengā wæætē Pabodo
ingante mīnitō weca ænte
poncæ cæcæcāimpa, āmōnipa.
Mānōmaī babæ āmīni ēñente
cædinque cōmantante wæætē
Pabodo ingante māwængā
tæcæ wææñongante mōnitō
guiquēnē taadō wææ
wæñōninque bæi ongonte edæ
wæñōmōni wæncæcāimpa
āmōnipa.

16 Āñōnāni Pabodo
nānōwāā īñōmō edæ do
ēñengantapa. Ēñēninque
tōmengā tontadoidi nāni
wææ cæte īñōmō do go
guidinque Pabodo ingante
apæ necā. 17 Ēñēninque
Pabodo wæætē tontadoidi

awēnē capitāō ingante
apænedinque,

—Īngā edēningā ingante
mīnitō awēnē cōmantante
weca ænte manguibi guicāe.
Tōmengā cōmantante ingante
adodeque apæneccāimpa.

18 Angā Ao ānīnque
capitāō wæætē māningā
edēningā ingante ænte gui-
dinque cōmantante ingante
apæneccantapa.

—Pabodo mōnō nē tee
mōnedongā iñōmō botō imote
aa pedinque iīmaī angan-
tapa. Īngā edēningā ingante
awēnē cōmantante weca ænte
māobi guidinque tōmengā
awēnē ingante adodeque
apæneccāimpa, angantapa.

19 Ante apæneccā eñēnīnque
cōmantante iñōmō edēningā
ingante tōō æmænte nānēnē
māocā goyongante,

—Botō imote æbānō
apæneccæte ante pōmii.

20 Añongante,

—Awēnē eñēmi. Oodeoidi
godongāmæ pōnēnīnque iīmaī
babæ cæcæte ante cædānīpa.
Tōmēnāni, Pabodo æbānō
cæcāi, ante ædæmō eñencæte
ante bai apænedinque bitō
imite babæ ante apæneccæ
cædānīpa. Bitō iīmō ate Pa-
bodo ingante tōmēnāni nāni
nē Apænte Aincabo weca ænte
poncæbiimpa, ante cædinque
babæ cæcæte ante cædānīpa.

21 Tōmēnāni iñōmō, Pabodo
mīngā quēwēñongante æcānō
cæna æcānō beda nānō
wængūnque, ante nē ānōnāni
inte edæ, Wængongæimpa,
ānīnque cædānīpa. Adodāni
nāni cabo incæ coad-
enta ganca onguīñænāni

wænoncæte ante taadō
do wææ wānōnīnque edæ,
Wæñōmō wæncæcāimpa, ante
edæ a ongōnānīpa cæbii.
Tōmēnāni, Bitō æbānō Ao
anguīmi, ante eñencæte ante
ponte ānewēñōnāni bitō
iñōmō wæætē tōmēnāni nāni
ānō bai cædāmaī incæbiimpa
āmopa.

22 Ante edēningā apæneccā
eñēnīnque cōmantante iñōmō,
Bitō, Awēnē ingante ante
mānōmaī apænetabopa, ante
wacā ingante apænedāmaī
pæ wēenecæbiimpa. Nōwo
edæ goe, angantapa.

*Pedique weca Pabodo in-
gante ænte māodāni gocampa*

23 Edēningā ingante
mānōmaī angā gocā ate
cōmantante wæætē awēnēna
capitāōna mēnaa īnate aa pecā
pōñōnate tōmēna īnate iīmaī
angantapa. Mīnatō nōwo
tontadoidi onōwa nē godāni
dotiento ganca īnāni tōnō
cabayo mongænte nē godāni
tetenta ganca īnāni ayæ
tapa nē næænāni dotiento
ganca īnāni tōnō mānimpodāni
īnānite iīmaī ancæmīnaimpa.
Mīnitō nōwoonæ eyepæ
cædinque wantæ wantæ
guīñongā wadæ godinque
Tetadea ganca goedāni,
ante da godōmīna tao
gocædānīpa. 24 Ayæ Pabodo
beyæ cabayoidi āmi ænte
gocædānīpa. Tōmengā

ingante wææ aadinque pan-
cabaa awēnē gobedōnadodo
Pedique weca āmīna ænte
māodāni cabayo mongænte
adīmongā gocæcāimpa.

25 Añinque awēnē cōmantante

īñmō cadota ante īīmaī ante
yewæmongantapa.

²⁶ Pedique ēñēmi.

Bitō acæbiimpa, ante botō
Codaodio Ditia īnōmo
inte ñōwo yewæmōmopa.
Bitō nē gobedōnadodo
awēnē īnōmi inte waēmō
pōni īmipa, āmopa. Waa
quēwencæbiimpa, āmopa.

²⁷ Īngā ingante oodeoidi
bæi ongonte wænoncæ
cæyōnānite botō wæætē,
Īñæmpa īingā īñmō
odōmāno onguīñængā
ingampa, ante do ēñente
wædīmo inte tontadoidi
tōnō godinque tōmengā in-
gante gā pe æmpote ō ænte
wææ aatabopa. ²⁸ Ayæ

oodeoidi, Pabodo wēnæ
wēnæ cæcāi, ante quīnante
piinte ānāni. Ante ēñencæte
ante cædinque botō
tōmengā ingante tōmēnāni
nāni nē Apænte Āincabo
weca ænte gotabopa.

²⁹ Ænte gote ēñēñōmo
tōmēnāni dodānique nāni
angaiñonque ante, Pabodo
ēñēnāmaī cæcampa, ante
piinte ānāni wætabopa.
Īnīnque botō ayōmote
tōmēnāni, Pabodo nānō
wænguinque nānō tee
mōnequinque wēnæ wēnæ
cæcampa, ante piīnīnque
ōnonquedō ante cædānipa,
ante awædō. ³⁰ Ñōwo

īñmō, Īngā onguīñængā
ingante wænoncæte ante
oodeoidi awēmō cædānipa,
ante tededāni ēñēnīmo
inte botō tōmengā ingante
bitō weca do da godōmo
gocampa. Tōmengā ingante

nē piinte ānīnāni īnānite bitō
weca adobaī da godōmo
godānipa. Mānīnque ante
yewæmōmopa.

Ante cadota ante yewæmōnīnque.

Awēnē gobedōnadodo
Pedique acæcāimpa, ante
tontado awēnē cōmantante da
godongā ænte godānitapa.

³¹ Īnīnque cōmantante
nānō ānīnō ēñente cædinque
tontadoidi woyowotæ tao
godinque Pabodo ingante
Antipati ganca adīmongā
māodāni gocantapa. ³² Īmō
ate, Cabayo mongænte
nē godāni tōnō Pabodo
adīmongā gocæcāimpa,
ānīnque tōmēnāni nempo
ēmō cæte godinque ōnōwa
nē godānique tōmēnāni nāni
cæte quēwencōnē ocæ ēmænte
godānitapa. ³³ Cabayo

mongænte nē godāni wæætē
Pabodo ingante godōmenque
ænte godinque Tetadea
īñmō pōnīnque awēnē gob-
edōnadodo ingante cadota
pædæ godōnīnque Pabodo
ingante awēnē nempo
pædæ godōnāni ængantapa.

³⁴ Awēnē gobedōnadodo
īñmō cadota ænte adīnque,
Bitō æbædō ēñagabiimpa.
Āñongā Pabodo, Tiditiabæ
ēñagaboimpa. ³⁵ Ante

apænecā ēñēnīnque gob-
edōnadodo wæætē,

—Bitō īmite nē piinte ānīnāni
pōnāni ate māñīñedē ate botō,
Bitō æbānō apænequīmi, ante
ēñencæboimpa.

Ānīnque wææ wānōnāni
īnānite apænedīnque, Mīnitō
Awēnē Edode wodi nānō

apænte angaincönë Pa-
bodo ingante ænte gote
wææ wänöedäni, ante
gobedönadodo angä ænte
godänitapa.

24

*Pedique weca ongöningue
Pabodo nämä wææ apænecä*

1 Önompo æmæmpoque
iïönæ go ate, Wængongui qui,
ante në godongä ñænængä
pöni inongä Änäniya iïömö
Eedotadëë quëwëningue
wææ Tetadea gocantapa.
Ayæ wacä tömengä emöwo
Tedetodo tömënäni näni
wææ angainö ante ædæmö
adingä inte wadäni beyæ
ante në wææ apænecä
inongä inte në abogado
näni änogä inongäimpa.
Tömengä tönö oodeoidi në
aadäni näni Picæncabo pan-
cadäniya adobäi Änäniya
tönö godongämæ godänitapa.
Godingue pancabaa awënë
gobedönadodo weca ponte
apænedingue, Pabodo
në wënæ wënæ cædongä
ingampa töö, änänitapa.

2 Pabodo ingante äñete
mämönäni pongä ate në
abogado Tedetodo iïömö
gobedönadodo Pedique weca
ongöningue apænecantapa.
—Awënë gobedönadodo
ëñëmi. Bitö nempo
quëwëningue mönitö wantæpiyæ
wæætedö wææte cædämaï
inte godongämæ piyænë cæte
waa quëwëmönipa. Ayæ bitö
në aabi inömi inte, Æbänö
cæcæimpa, ante do ëñëningue
mönitö ömæ iïömö waa
cæbi ate mönitö godömenque

waa pöni quëwëmönipa.
3 Awënë Pedique, bitö
waëmö pöni inömi inte imæca
tömäo waa cæbi æningue
mönitö bitö imite cöwë
waa ate pönëningue waa
apænëmönipa. 4 Incæte, Botö
wantæpiyæ apænebo bai bitö
wæcædömiimpa, ante pönente
wædingue botö, Ao ämi ate
wantæ iïö apænebo pönö
ëñëe, ante abogado Tedetodo
angantapa.

5 Ayæ, “Mönitö ayömöni
iïömö ongongä iïömö në
wënæ wënæ cædongä inte
tömäo godingue wapiticæ
apænecä ëñëningue oodeoidi
ængui badingue Yæ yæ änäni
wëmönipa. Edæ Näatadënöidi
wapiticæ näni cæcabo
iïönänite iingä iïömö adocä
inongä inte në angä ingampa
töö. 6 Ayæ Wængongui oncö
ñænæncö incæ önonconque
bai baquinque tömengä
wënæ wënæ cæcä adingue
mönitö tömengä ingante
bæi ongontamönipa. Ayæ
mönitö mæmæidi näni
wææ angainö ante Pabodo
æbänö ëñente cæcäi, ante
mönitö apænte ancæte ante
cætamönipa. 7 Mänömaï ante
tæcæ cæyömöni tömengä
mönitö nempo ongöñongante
cömantante Ditia iïömö
mämö gä pe æmpote ö
ængantapa. 8 Ayæ mönitö
adocä Pabodo ingant-
edö ante në piinte ämöni
iïömönite adocä cömantante
Ditia angä ëñëningue bitö
weca ponte ongömöni æe.
Bitö Pabodo ingante ämi
ëñëningue tömengä, Æbänö
cæboï, ante nämä wææ

apænecæcäimpa. Tömengä mänömaï wææ apænecä eñëninque bitö, Mönitö æbänö näwangä ämönipa, ante do eñencæbiimpa.”

⁹Ante Tedetodo mänömainö ante apæneyongante oodeoidi godongämæ apænedinque, Tedetodo näwangä angampa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante adoyömö ante apænedänitapa. ¹⁰Gobedönadod Pedique guiquënë Pabodo gämænö opo cæpoyongante Pabodo wæætë iïmaï apænecantapa.

—Awënë Pedique eñëmi. Tæiyæ wadepo iñonte bitö iïmæca nē apænte angäimi inte möni oodeocabo æbänö cæmöni iïmönii, ante do eñëmipa, ante adinque botö, Bitö weca ponte nämä beyæ wææ apænecæboimpa, ante tobopa. ¹¹Bitö iñömö eñencæte ante cæbi iñinque iïmainö ante do eñenguïmi iïmämipa. Botö önompo tipæmpoga go mēönaa mänimpoönæque iñonte Wængonguï weca ædæ wææninque tömengä ingante waa apænecæte ante Eedotadēē æitabopa. ¹²Mäniñömö æi pöninque botö tömënäni ayönäni quïnö wënæ wënæ cæboï ae. Botö Wængonguï oncönë ñænæncö yabæcönë go guiibo incæ, oodeoidi odömöincönë go guiibo incæ taadö gobo incæ wadäni tönö guëadö guëa pïinte ämo dicæ adäniyaa. Botö ædömë godinque Yæ yæ ämo dicæ eñënäniyaa. ¹³Iñinque

tömënäni nāni, Pabodo wënæ wënæ cæcampa, ante nāni pïinte änewënö ante edæ, Näwangä impa, ante quïnö impa odömonguïnāni. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nämä wææ apænecantapa.

¹⁴“Incæte mönitö, Quëwenguïnö Taadö impa, ante möni pönënönö ante oodeoidi wæætë, Wapiticæ goquïnö impa, ante pïinäni. Iñinque, Pabodo mäninönö ante pönengampa, ante iïnäni nö ante apænedänipa. Näwangä impa, ante bitö imite ämopa. Botö mäninönö ante pönëninque mönitö mæmæidi Wængonguï ingante waa ate cædinque quëwëmopa. Ayæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante botö Ao äninque Wængonguï beyæ nē apænedäni nāni yewæmongainö ante adobaï Ao äninque quëwëmopa. ¹⁵Wængonguï angä ate mönö waocabo edæ nö cæmö incæ wïwa cæmö incæ tömämö wænte ate ñäni ömæmöninque mönö quëwengæimpa, ante iïnäni pönënänipa. Botö tömënäni nāni pönënö baï adobaï ante pönente tobopa. ¹⁶Mänömaï beyæ botö, Wængonguï ayongä incæ wadäni ayönäni incæ botö nämä apænte botö pönënö tæiyæ waëmö entawencæboimpa, ante cöwë nanguï cæbopa.”

¹⁷Äninque Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wayömö gote tæiyæ wadepo quëwente ate tömëmo ömæ adodö pöninque, Ömæpodäni

wæwēnāni qui, ante ænte pōninque botō guidēnāni oodeoidi inānite wæætē pædæ godōmo ænānitapa. Ayæ, Wængongui qui, ante baō pædæ godontabopa. 18 Mānōmaī cæyōmo ayōnāni botō iñōmō tæiyæ waēmō bacæte ante Mōitee wodi nānō angainō bai do eyepæ cædimo inte Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē pō guid- inque, botō, Wængongui qui, ante godōmo adānitapa. Wīi nanguī ināni tōnō cædinque botō Yæ yæ ānāmaī inte cæbo adānitapa. 19 Incæte botō imotedō ante nāni pīinte āninō nāwangā i bai wadāni guiquēnē oodeoidi incæ Atiabæ quēwente pōnāni iñōmō, tōmēnāni wæætē bitō weca do ponte anguēnēnāni inānipa. 20 Botō oodeoidi nāni nē Apænte Āincabo weca ongōñōmote, Pabodo æbānō nō cædāmaī ingāā, ante apænte āñōnānite bitō weca ñōwo ongōnāni guiquēnē māninō ante nē ēñēnāni inānipa. Īnquinque wadāni dæ ānāni adinque iināni wæætē edæ tōmēnāni nāni ēñēninō ante nē anguēnēnāni inānipa. 21 Botō awēnēidi weca ongōninque yedæ āninque, 'Mōnō wænte ate ñāni ōmæmongæimpa, ante botō apænedō beyænque mīnitō ñōwoōnæ botō imote apænte āninque pīlmīnīpa, ante apænetabopa. Īnquinque iñōmō ongōnāni wabānō adobaī adode botō āninō beyænque pīinte ānānipa," ante Pabodo nāmā wææ ante iinque apænecantapa.

22 Pabodo māninganca apænecā ēñēninque Pedique, Taadō ante nē quēwēnāni æbānō ante pōnēnāni, ante do ēñēningā inte, Idæwaa, āninque tōmēnāni inānite,

—Cōmantante Ditia pongā ate wæætedō wæætē mīni āninō ante apænte ancæboimpa.

23 Āninque tontadoidi capitāo ingante apænedinque, Pabodo ingante tee mōnedāmaī inte wææ wānōedāni. Ayæ tōmengā quiēmē ante ænguēnengā ingā adinque tōmengā æmigoidi ponte pædæ pōnōnāni ængā Īnquinque mīnitō ee amīni æncæcāimpa, angantapa.

24 Tæōnæ go ate Awēnē Pedique tōmengā nānōogængā Dodotida tōnō nāna gæncaya pōnatapa. Tōmengā nānōogængā oodea onquiyængā Īnongāimpa. Pedique iñōmō Pabodo ingante āñete māmōnāni pōninque Pabodo wæætē, Codito Itota ingante mōnō wede pōnente quēwengæimpa, ante apænecā ēñēē cōnatapa.

25 Ayæ Pabodo godōmenque apænedinque, Mōnō nō cæte quēwengæimpa, āninque, Mōnō nāmā wææ ate waa cæte quēwengæimpa, angantapa. Ayæ, Wængongui Awēnē nānō apænte anguiōnæ oo baquinō anguēnē, ante apænecā ēñēninque Pedique wæætē guiñente wædinque, Idæwaa, āninque,

—Ñōwo gobāwe, angantapa. Waōnæ ate botō eyepæ imo inte āmo bitō imite āñete

māmōnāni ponte apænebi
ēñēmaimopa, angantapa.

²⁶ Mānōmaī āninque
tōmengā, Pabodo wabānō,
Ńimpo cæbi gocæboimpa,
ante cædinque godonte
æinta pōnōmaingampa, ante
pōnengantapa. Īninque

tōmengā wantæ wantæ
iñō Pabodo ingante angā
pōñongā guēa tededatapa.

²⁷ Mānōmaī ancaa cæyongā
wadepo mēnepoga ba ate
Pedique gobedōnadodo
awēnē ĩnque bayongante
wacā Pontio Peto nāni ānongā
pōninque wæætē awēnē
gobedōnadodo bacantapa.

Īninque Pedique ĩnque awēnē
bayedē, Botō ĩmaī cæbo ate
oodeoidi botō ĩmote waa
acædānimpā, ante pōnente
cædinque Pabodo ingante
tee mōneincōnē oncodo
tadōnāmaī ee adinque wadæ
gogacāimpā.

25

*Gobedōnadodo Peto
weca Pabodo ongonte
apænecampa*

¹ Peto iñōmō pancabaa
awēnē gobedōnadodo tæcæ
badingā inte mānimæ
pōninque Tetadea nāni
quēwēñōmō mēōnaa go
adoōnæque quēwēninque
Eedotadēē go æicantapa.

² Eedotadēē iñōmō ponte
ongōñongante, Wængonguī
quī, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō oodeoidi
awēnēidi tōmengā weca
pōninque, Pabodo ĩmaī wēnæ
wēnæ cæcantapa tōō, ante
apænēdāni ēñengantapa.

³ Tōmēnāni doyedē adoyōmō
pōnēninque, Gobedōnadodo
Peto ingante āmō ate
tōmengā wæætē Pabodo
ingante Eedotadēē iñōmō
da pōnongā pōñongante
mōnō taadō wææ wānonte
ō ænte wænongæimpā.
Ante nē pōnēwēnāni inte
tōmēnāni ñōwo Peto weca
pōninque ĩmaī ānānitapa.
Gobedōnadodo Peto ēñēmi,
Bitō Ao ante mōni āmaī
pōnō cæquīmi. Bitō Pa-
bodo ingante āmi Eedo-
tadēē iñōmō ænte māmōnāni
pongæ, ante ancaa ānāni.

⁴ Ēñēninque Peto wæætē
tōmēnāni ĩnānite edæ, Pabodo
iñæmpā Tetadea iñōmō tee
mōnete ongongantawo. Botō
tōmēmo edæ oo adoyōmō wæi
gocæboimpā. ⁵ Āninque,

—Mānōmaī beyæ mīnitō
mīni cabo iñōmīnite nē
ānāni pancadāniya ĩnānite
da godōmīni botō tōnō
godongāmæ Tetadea wæi
gocædānimpā. Pabodo wēnæ
wēnæ cæcā ingā ĩninque
tōmēnāni māniñōmō pōninque
ancædānimpā.

⁶ Āninque tōmēnāni tōnō
wodo ōnompō tipæmpoga
iñōnæ godōmenque quēwēninque
Peto wadæ godinque
Tetadea wæi gocantapa.
Pōninque tōmengā ĩimō ate
awēnēidi apæncæte ante
nāni containpaa tæ con-
tadinque angā ate Pabodo
ingante ænte māmōnāni
pongā. ⁷ Ate oodeoidi Eedo-
tadēē quēwente ñōwo wææ
pōnīnāni inte pō godongāmæ
gongæninque, Pabodo

mānōmainō wīwa cæcampa, wadō wīwa cæcampa, iimainō wīwa cæcampa, ante ancaa ānewēnānitapa. Incæte Petoidi inānite, Nāwangā ante apænemōnipa, ante odōmoncæte ante tōmēnāni quīnō impa ante odōmōnāni aquīnāni. ⁸ Pabodo iñōmō nāmā wææ apænedinque,

—Oodeoidi nāni wææ angainō ante Baa ānāmaī inōmo inte botō ēñente cæte quēwēnimo imopa. Wængonguī oncō ñænæncō waa adinque botō mēnincōnē yabæcōnē guite wēnæ wēnæ cædāmaī intabopa. Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānō ante ēñente cædinque wadō ante cōwē cædāmaī intabopa.

⁹ Āñongante Peto, Oodeoidi tōmēnāni nāni ānīnō baī cæbo ate botō imote waa acædānimpā, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botō Eedotadēē go æibo ate adinque bitō botō weca pōñōmi iināni pīinte nāni ānīnō ante apænte ancæboimpā. Bitō Ao ante, Gocæboimpā, āmitawo.

¹⁰ Āñongante Pabodo wæætē,

—Botō iñæmpa odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō Apænte ante Contaimpaa gāānē ñowo incæ ongōmo æ. Minitō iñōmō Tetædo beyæ ante nē apænte āmini inōmini inte edæ botō imote nē apænte anguēnēmīni imīnitapa tōō. Bitō tōmēmi iñōmō edæ, Pabodo oodeoidi inānite wēnæ wēnæ cædāmaī iningā ingampa, ante edæ

do ēñēmīpa. ¹¹ Īnīnque wēnæ wēnæ cædinque botō tente wænguēnēmo imo baī botō edæ Baa ānāmaī inte edæ dobæ wæncædōmoimpā. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæbipa, ante iināni oodeoidi nāni ānewēnō guiquēnē ōnonquedō ante i ĩnīnque waocā æcāmenque incæ ædō cæte tōmēnāni nempo pædæ godonguēnengā ingāā. Īnīnque botō, Odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo ingante āmo botō imote pōnō apænte ancæcāimpā, angantapa.

¹² Pabodo mēnōmaī angā ēñente wædinque Peto tōmengā tōnō godongāmæ nē apænte ānāni tōnō, Æbānō cæquīmōō, ante adoyōmō pōnēnāni ate tōmengā Pabodo ingante,

—Ao āmōnipa. Tæiyæ awēnē Tetædo incæ apænte ancæcāimpā, ante do ānīmi inte bitō Tetædo weca edæ gocæbiimpā, angacāimpā.

Awēnē odeye Agodipa ingante Peto apænecampa

¹³ Tæōnæ go ate wacā awēnē odeye Agodipa tōnō onquiyængā Bedēnite iñōmō gobedōnadodo awēnē Peto ingante, Bitō iimæca waa pōmi amōnapa, ante apænecæte ante Tetadea iñōmō pōnīnque Peto weca ēñacæ pōnatapa. ¹⁴ Pōnīnque tæōnæ quēwēna ate awēnē Peto guiquēnē awēnē odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iimāi cætāmōnipa, ante apænedinque,

—Gobedōnadodo awēnē Pedique wodi nānō nē

tee mönete ëmö cæte god-
ingä iñömö onguñængä
adocanque ayæ a on-
gongampa. ¹⁵ Ìninqe botö Ee-
dotadëe æite quëwëñömote,
Wængonguï qui, ante në
godönäni ñænænäni tönö
oodeoidi inänite në aadäni
näni Picæncabo guiquënë
botö imote äninque, Mäningä
iñömö wīwa cæcä ingä
adinque bitö tömengä in-
gante apænte äninque ämi
wænönäni wæncæcäimpa,
änänitapa. ¹⁶ Eñëninque
tömënäni inänite botö wæetë
iīmaī antabopa. Waocä nämä
beyæ apænedämaī iñongante
mönitö möni odömānocabo
iñömö në pänäni inänite
pædæ godönāmaī imönipa.
Wæetë wadäni, Ìngä iīmaī
cæte wënæ wënæ cæcampa,
ante piinte änäni ëñente
wædinque mönitö mäningä
tönö në piinäni inänite ämöni
godongāmæ pönänipa. Ponte
awincadö awinca adinque
wæatedö wæetë añönänite
mönitö iñömö, Tömënäni
näni piinte äninö ante
tömengä æbänö nämä wææ
apæneccä, ante ædæmö
ëñente ate nöngä ante
apænte ämönipa. Mänömainö
ante botö tömënäni inänite
apænetabopa, ante awënë
Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mänömaī ante
apænebo ëñëninque në
piinte änäni botö tönö wææ
Tetadea iñömö godongāmæ
pönänitapa. Ìninqe botö a
ongönāmaī do möni apænte
äimpaa iīmō ate go tæ con-
tadinque, Mäningä ingante

ænte pöedäni, ämo ænte
pönänitapa. ¹⁸ Botö iñömö,
Pabodo wadäni inänite wīwa
cæcampa, ante piinguinäni
imainänipa, ante pönentabopa.
Incæte në piinte änäni ængæ
gantite apænedinque edæ
botö ante pönëninö bai wīi
piinänitapa. ¹⁹ Wæetë edæ
wadö ante piinäni ëñente
wætabopa. Wængonguï in-
gante æbänö cæte waa aquī,
ante tömënäni Pabodo tönö
wæatedö wæetë piinänitapa.
Ayæ tömënäni mæmæidi näni
wææ angainö ante tömënäni,
Pabodo ëñënämaī ingampa
tö, ante piinänitapa. Ayæ
adocanque Itota wodi
do wængaingä incæte Pa-
bodo, Mīingä quëwengampa,
ante tedecampa tö, ante
piinänitapa. ²⁰ Ìninqe botö,
Quiëmë bai änewënäni,
Æbänö cæte nö ëñente apænte
anguimoo, ante wædinque
botö Pabodo ingante iīmaī
antabopa. Tömënäni näni
piinte äninö ante bitö Ao
äninque Eedotadëe gote
ongöñömite botö apænte
ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Añömö tömengä
wæetë, Botö imote ee
wææ wänöñömini, Botö
æbänö cætawoo, ante tæiyæ
awënë Empedadodo mönö
änongä apænte ancæcäimpa,
ämopa. Angä ëñëninque botö,
Æyedëmë eyepæ i ate Pabodo
ingante tæiyæ awënë Tetædo
weca da godömo gocæcäimpa,
ante pönëninque, Tömengä
ingante mänimpoga wææ
wänöedäni, antabopa,” ante
Peto apænecantapa.

22 Mānōmaī apænecā eñēninque awēnē Agodipa wæætē,

—Īngā onguīñængā æbānō apænecāā, ante tōmēmo eñēinente wætabopa.

Āñongante Peto,

—Īmō ate tōmengā apænecā eñencæbiimpa, angantapa.

23 Īmō ate awēnē odeye Agodipa tōnō Bedānite iñōmō waēmō pōnī weocoo wēñate mongæninque tōmēnāni nāni eñēincōnē ñænæncōnē pōninque, Mōnatō awēnēmōna iñōmōnate waa aedāni, ante bai cædinque wæñee da da pō guiddatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēnēidi tōnō māniñōmō quēwēnāni awēnēidi ñænænāni tōnō tōmēna miñæ dao pōnānitapa. Ayæ Peto angā eñēninque nē wææ wānōnāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōnāni pō guite ongōñongante, ²⁴ Peto iñōmō,

—Awēnē odeye Agodipa eñēmi, angantapa. Iñōmō ongōmīni tōmāmīni edæ eñēedāni. Īngā ingante amīnii. Tōmengā ingante āninque Eedotadēē quēwēnāni incæ iñōmō quēwēnāni incæ oodeoidi tōmāñāni botō imote yedæ āninque, Īngā nē wēnæ wēnæ cæcā inte godōmenque wīi quēwenguēnengā ingampa cæbii, āninque, Bitō apænte ancæbiimpa, ante wædānīpa. ²⁵ Īninque, Adocā Pabodo nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcantawoo, ante botō cōwā ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tōmengā

guiquēnē, Tæiyæ awēnē empedadodo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, angā eñēnte pōnēninque botō, Ao, tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa. ²⁶ Incæte, Īngā nānō cædinō ante tæiyæ awēnē aquinō ante botō ædō cæte yewæmonguimoo, ante wæbopa. Mānōmaī beyæ botō, Mīnitō tōmāmīni apænte āmīni eñencæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitō tōmēmi apænte āmi nō eñēnte ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque botō ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongā aedāni. ²⁷ Īñæmpa botō, Mōnō nē tee mōnete ongongā wēnæ wēnæ nānō cædinō ante yewæmōnāmaī inte mōnō ædō cæte da godonguīi, ante awædō, ante Peto apænegacāimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nāmā wææ apænecampa

1 Awēnē odeye Agodipa wæætē Pabodo ingante,

—Bitō ñōwo nāmā beyænque wææ apænecæbiimpa, āmopa.

Angā eñēninque Pabodo compo compo cædinque nāmā beyænque ante wææ apænecæ cæcantapa.

2 “Awēnē odeye Agodipa, eñēmi. Oodeoidi nāni pīinte āninō tōmānō ante nāmā beyænque wææ apænedinque botō bitō awēnē imi weca ongonte apænebopa, ante adinque botō waa edæ tobopa. ³ Mōni

oodeocabo dodāni nāni cægai
 bai möni cæinō ante bitō
 iñomō edæ do eñēmipa, ante
 tobopa. Ayæ adobai, Ood-
 eoidi ñowodāni æbānō ante
 wæætedō wæætē ante ted-
 edāni, ante do eñēmi inōmi
 inte bitō botō wææ apænedō
 ante edonque eñenguimi
 imipa, ante pönëninque botō
 godömenque tobopa. Ìninqe
 bitō Ao ante ee ongöninque
 eñencæbiimpa, ämopa.”

*Ïmai quëwengaboimpa, ante
 Pabodo apænecampa*

⁴ Ante apænedinque,
 “Botō ñowo ganca æbānō
 quëwëmoï, ante oodeoidi
 tōmänāni do eñënānipa.
 Edæ do wëñæmoyedē botō
 eñagaïmæ quëwente pædinque
 botō edënimoyedē ñowo
 ganca æbānō Eedotadēe
 iñomō quëwengaboï, ante do
 eñënānipa. ⁵ Möni oodeocabo
 incæ pancadāniya Wængongui
 ingante wædænque eñente
 quëwëñönāni möni Paditeo-
 caboque wæætē, Dodāni
 nāni wææ angainō ante
 mönō eñente cæcæimpa,
 ante eñente quëwëmönipa.
 Botō iñomō Paditeobo inōmo
 inte mäninō ante cōwë Ao
 ante godömenque nangui
 cæte quëwentabopa. Ìninqe
 oodeoidi do againāni inönāni
 inte Ao ante bai, Nāwangä
 Pabodo eñente quëwengampa,
 ante apænecædönānimpa.
⁶ Mönitō mæmæidi inānite
 apænedinque Wængongui,
 Minitō beyæ cōwë pönō
 waa cæcæboimpa, ante nānō
 angainō bai cæcä beyænque

mönō watapæ bacæimpa,
 ante botō pönëmopa.”

“Ñowo iñomō mänine botō
 pönënō beyænque iināni,
 Pabodo ingante apænte
 ancæminimpa, ante ænte
 mämönāni pöninque botō
 minitō weca a ongömo
 aedāni. ⁷ Wængongui, Minitō
 beyæ pönō waa cæcæboimpa,
 ante nānō angainō ante
 iinque bacæimpa, ante möni
 pönënō beyænque möni
 oodeo pægaincabo önonpo
 tipæmpoga go mencaboga
 mänimpomöni imöni iñomō
 woyowotæ itädē, Wængongui
 ingampa, ante tömengä
 beyæ cæte quëwëmönipa.
 Incæte awënë odehybi,
 eñēmi. Wængongui, Cōwë
 cæcæboimpa, ante nānō
 angainō ante möni pönënō
 beyænque oodeoidi incæ botō
 imote, Wiwa cæbipa tōö, ante
 pïinānipa. ⁸ Minitō iminite
 ämo apænemini eñëmoedāni.
 Do wænināni iñönānite
 Wængongui, Botō pönō cæbo
 ate ñāni ömæmoncædānimpa,
 angacäimpa. Minitō iñæmpa,
 Wængongui ædö cæte
 mänömai cæquiringä, ante
 pönente wædinque quinante
 Baa änewëminii,” ante Pabodo
 angacäimpa.

*Pabodo, Coditoidi inānite
 togænte pantabopa, angampa*

⁹ Äninqe Pabodo godömenque
 apænecantapa. “Botō
 wëenënedē edæ ood-
 eoidi nāni pönëwënō bai
 pönengaboimpa. Mäniñedē
 botō Itota wodi Nāatadeta
 quëwengaingä emöwo ante
 nāni pönënō ante pïinte

cædinque nanguī wido
 cæquēnēmo imopa, ante
 pönēwentabopa. ¹⁰ Īniquē
 botō Eedotadēē ĩñōmō
 quēwēniquē mānīnonque
 ante cægaboimpa. Mānīñedē
 edæ, Wængonguī quī, ante
 nē godōnāni ñænænāni
 ĩnānite antabopa. Āmo Ao
 ante tōmēnāni nē ānāni
 ĩnte yewæmonte pædæ
 pōnōnāni æniquē botō
 Wængonguī Awēnē quīnāni
 nanguī ĩnāni ĩnānite bæi
 ongonte æniquē nē tee
 mōnebo ingaboimpa. Ayæ
 tōmēnāni ĩnānite wænoncæ
 cæyōnāni botō cōwē godō Ao
 angaboimpa. ¹¹ Botō wayōmō
 wayōmō godinque ood-
 eoidi odōmōincōnē wantæ
 wantæ ĩñō go guidinque,
 Wængonguī Awēnē quīnāni
 tōmengā ingante godō wēnæ
 wēnæ ante piincædānimpa,
 ante cædinque pædāni, ante
 nanguī āmo pangadānimpa.
 Ayæ tōmēnāni ĩnānite nanguī
 piīniquē godōmenque ænguī
 badinque botō tōmēnāni
 ĩnānite pancæte ante wabæca
 nāni quēwēñōmō wabæca
 nāni quēwēñōmō incæ
 togænte gogaboimpa,” ante
 Pabodo wææ apænecantapa.

*Wadō ante pōnente babopa,
 ante Pabodo adodō angampa*
 (Näni Cægainö 9.1-19, 22.6-
 16)

¹² Ante apænedinque Pa-
 bodo godōmenque, “Mānōmaī
 wabæca go wabæca go
 cædōmo ĩnte Daāmaco ĩñōmō
 gocæte ante cætabopa.
 Cæyōmō, Pabodo ĩmaī
 cæcæcāimpa, ante Ao

āmōnipa, ante, Wængonguī
 quī, ante nē godōnāni
 ñænænāni nē ānāni ĩnōnāni
 ĩnte botō beyæ cadota
 ante yewæmōniquē pædæ
 pōnōnāni ænte gotabopa.
¹³ Awēnē odeyebi, ēñēmi.
 Mānōmaī gote idōmæ goyōmo
 tæcæ bæcā pōni bayonte
 nænque nānō nāwā bai
 godōmenque nāwā oōnædē ĩnō
 botonga mōni godongāmæ
 gocaboga pō tōmāo guīnæ
 gongæ. ¹⁴ Ate wædinque
 tōmāmōni guidōmēmæ
 go go wææñōmōni ado-
 canque mōni ebedeo tededō
 tedete oōnædē apænecā
 botō adoboque ēñentabopa.
 ‘Taodo. Taodo āmo. Botō
 ĩmote quīnante togænte pāmii.
 ĩñæmpa wagada pāintoca bai
 bitō nāmā ĩñæ æwate cowate
 bai bitō caate wæquinque
 cæbipa,’ angacāimpa.”

¹⁵ “Angā ēñente wædinque
 botō, ‘Awēnē, æbidō ĩnōmi
 ĩmii.’ Ante ēñente wæyōmote,
 ‘Botō Itota ĩnōmo ĩnte bitō nē
 togænte pānimo mānimodō
 ĩmopa cæbii. ¹⁶ Nōwo edæ
 ængæ gantidique adiyæ
 næ gongæmi āmopa. Botō
 beyæ nē pōnō cæbi āmo
 edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botō
 ĩmote æbānō abii, ante bitō
 adinō ante nē apænēbi āmo
 bayōmite botō ĩncayæ ate
 godōmenque odōmōmo ate
 bitō aquinō ante bitō nē
 apænēbi āmo bacæbiimpa.
 Mānōmaīnō ante āmo
 bacæbiimpa, ante apænecæte
 ante botō bitō weca ponte
 a ongōmopa. ¹⁷ Ayæ bitō
 guidēnāni oodeoidi incæ

wadāni wabæca quēwēnāni
 incæ bitō imite wēnæ wēnæ
 cæcæ cæyōnāni ate botō
 bitō imite gā pe æmpote
 wææ gompobo beyænque
 bitō wæætē quēwencæbiimpa.
 Tömēnāni weca botō bitō
 imite da godōmo gocæbiimpa.
 18 Tömēnāni botō imote
 wede pōnēnāni ate botō
 wēnæ wēnæ nāni cædinō
 ante godō ñimpo cæbo ate
 tömēnāni do botō tæiyæ
 waēmō badongaināni tōnō
 adocabodāni bai badōmo
 badinque quēwencædānimpa,
 ante cæbopa. Mänōmainō
 cæcæte ante botō, Bitō
 Taodobi iñōmō tömēnāni
 awinca wi æmōnte bai
 cædinque apænebi eñēninque
 tömēnāni wæætē edonque
 adinque ñāō inō gāmænō
 poncædānimpa, ante cæbopa.
 Tatāna nempo quēwēñōnānite
 bitō wæætē gā pe æmpote
 bai cædinque odōmōnte
 apænebi eñēninque tömēnāni
 wæætē edæ ocæ emænte
 pōninque Wængongui nempo
 quēwencædānimpa, ante bitō
 imite da godōmo gocæbiimpa.
 Ante Awēnē Itota botō imote
 angā eñente gotabopa,” ante
 Pabodo apænecantapa.

*Pabodo, Öönædē apænecā
 eñente cætabopa, angampa*

19 Mänōmai apænedinque
 Pabodo godōmenque, “Awēnē
 odeyebi Agodipa, eñēmi.
 Botō wiimōnte bai ayōmo
 öönædē inō nē angā nānō
 angainō ante botō ædō
 cæte eñēnāmai cæquimoo.
 Edæ do cætabopa. 20 Tāno
 Daāmaco iñōmō quēwēnāni
 inānite apænedinque botō

ayæ Eedotadēē iñōmō god-
 inque māniñōmō quēwēnāni
 inānite apænedinque Ood-
 eabæ quēwēnāni inānite go
 apæneboque go wayōmō
 oodeo ināmai ināni inānite
 māo apænedinque iimainō
 ante apænebo eñēnānitapa.
 Minitō wēnæ wēnæ mini
 cædō ante, Ancaa wæwente
 awædō, ante ñimpo cædinque
 Wængongui gāmænō edæ
 pōedāni. Ayæ pōninque
 minitō, Mäninō wēnæ wēnæ
 botō cædinō edæ æmæwo
 ñimpo cæbopa, ante edonque
 acæimpa, ante cædinque waa
 cæte quēwēedāni, ante āmo
 eñēnānitapa.”

21 “Īninque botō mänōmai
 cæbo beyænque Wængongui
 oncō ñænæncō boyæ
 ongōñōmote oodeoidi botō
 imote bæi ongōninque edæ
 wænoncæ cædānitapa.

22 Mänōmai wēnæ wēnæ
 cædāni incæte Wængongui
 ñōwoönæ ganca botō tōnō
 cōwē godongāmæ cæcampa.
 Īninque botō, Wængongui
 Awēnē æbānō cæcāā,
 ante guiñēnāmai inte næ
 gongæninque awēnēidi
 inānite önōnānique inānite
 apænedinque apæneboi
 ædāni. Mōitee wodi
 tōnō wadāni Wængongui
 beyæ nē apænegañāni
 tōnō, Æbānō baquii, ante
 apænegañānimpa, ante
 apænebopa. Mänine
 tömēnāni nāni apænegañeque
 adodō ante apænedinque
 botō godōmenque apænedāmai
 imo inte edæ iimainō ante
 apænebopa. 23 Mōiteeidi
 iñōmō, Mönō Codito cōwē

caate wæquingä ingampa, ante apænegadänimpa. Ayæ, Wænte ate tömengä tänocä nē ñāni ömæmönigä inongä inte, Acædänimpa, ante cædinque ñāö tica ënente bai tömengä guidënāni inänite wadāni inänite edæ odömoncæcäimpa, ante yewæmongadänimpa. Botö iñömö, Möiteidi nāni angainö do edæ iinque batimpa, ante apænedinque wadö ante apænedāmai imopa,” ante Pabodo apænegacäimpa.

Agodipa, bitö Codito ingante pönenguënēmi imipa, angä

²⁴ Pabodo mänömai nämä beyænque tæcæ wææ apæneyongante awënë Peto do ogæ tededinque,

—Iñæmpa Pabodo ocai ömæcabi inte tedebe awædö. Nangui wantæpiyæ dibodo adimi inte idiquibæ pönente babiimpa töö.

²⁵ Ante wææ tedecä ëñëninque Pabodo,

—Awënë Peto bitö waa pöni awënë gobedönadodo imi incæte botö wii bitö änö bai imopa. Botö wii idiquibæ pönēmo inte töingä pönëninque näwangä ante apænebopa. ²⁶ Awënë odeye Agodipa guiquënë tömengä mäninö botö apænedö ante tömää ëñengä iñongante tömengä ingante edonque apænebo ëñengampa. Edæ mäninö botö äninö wii awëmö cætimpä, ante pönëninque botö, Awënë odeye incæ do adingä inte ædö cæte ëñënämai inguingää, ante awædö. ²⁷ Awënë odeyebi

Agodipa, ñöwo bitö imite apænebo ëñëe. Wængongui beyæ nāni apænegainö ante bitö pönëmitawo. Do pönëmi imitapa, ante ëñëmopa.

²⁸ Äñongante Agodipa wæætë,

—Iñæmpa bitö botö imote wantæ iñö tededinque, Agodipa bitö Codito ingante do pönencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

²⁹ Äñongä Pabodo wæætë,

—Wantæ iñö apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitö botö bai pönëmi waa tobaïmopa. Edæ bitö tönö godongämæ ëñëe cönāni tönö minitö tömāmini botö bai entawencæminimpa, ante botö Wængongui ingante apænebopa. Incæte, Botö bai baedāni, äninque botö, Yaëmengoncoo empocæminimpa, ante apænedāmai intabopa.

³⁰ Ante Pabodo mänömai apænecä ëñëninque awënë odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awënë Peto, Bedänite, godongämæ ongönāni adobai tömengä tönö ængæ gantid- inque, ³¹ mänincönë tao god- inque iïmai ante tededänitapa.

—Iingä Pabodo wënæ wënæ cædāmai iñongante quinante wææ wänonguii. Quinante apænte wænonguii. Edæ wënæ wënæ nänö cædinö dæ ampa.

³² Ante tedeyönāni Peto ingante Agodipa apænecantapa.

—Tetædo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, ante Pabodo wīi angā bai botō edæ tōmengā ingante do ñimpo cæcædōmoimpa, angacāimpa.

27

Pabodo ingante Odōmä inōmō da godōnāni gocampa

¹Mānōmainō ante wædinque mānimæ awēnēidi, Pabodoidi inānite ñōwo Itadiabæ ämō wogaa gocædānimpa, ante godongāmæ Ao änānitapa. Māniñōmō ton-tadoidi inōmō tæiyæ awēnē empedadodo beyænque nāni wææ wānoncabo inōnāni inte Empedadodoidi nāni ānoncabo inōnānimpa. Tōmēnāni capitāo Codio nempo Pabodo tōnō wadāni nē tee mōnete ongōnīnāni inānite pædæ godōnāni ō æninqe ænte gocantapa. Ayæ botō Odocabo nē yewæmōmo tōnō wadāni adobai Pabodo tōnō godongāmæ gotamōnipa.

²Gāwapæntibæ wedeca gote ayōmōni wipo ñænæmpo Adadāmitio wāi wocænte nāni ænte pōnimpo inte ñōwo Atiabæ godinque wayōmō go ti wææ wayōmō go ti wææ nāni goquimpo adinque mōnitō mānimpodē go guite gāwapæntibæ wogaa gotamōnipa. Ayæ wacā Aditadoco Māatedōniabæ Tetadōnica inōmō quēwēningā inte mōnitō tōnō pō āampodenque gocantapa.

³Īimō ate Tidōo nāni quēwēñōmō pō wāi wocæñōmōmō Pabodo ingante capitāo Codio waa cædinque pōnō

apænecantapa. Bitō æmigoidi weca quiemē bitō ænguēnēnō ante gote ænte pōe, āninqe ee acā tōmæwæ gote eñadinque ænte pongantapa. ⁴Ayæ māni Tidōo inōmō eñate wogaa goyōmōnite mōni nē gocæ cædō woboyæ betamonca pæmæ ate wædinque mōnitō wāa tēiwænē Tipidebæ nāni āniwænē wææ cæteinō wogaa gotamōnipa. ⁵Wāa tēiwænē go wodo tebæ gomōnique go tæcæpæ pōni wogaa godinque Tiditiabæ wodo tebæ pōmōnique go Pampidiabæ wodo tebæ pōmōnique go Ditiabæ godinque Miida nāni quēwēñōmō pō wāi wocæntamōnipa.

⁶Māniñōmō wacā wipo ñænæmpo Adecantodia nāni ænte pōnimpo adinque capitāo Codio, Itadiabæ goquimpo impa, āninqe mōnitō imōnite angā godongāmæ guite wogaa gotamōnipa.

⁷Tæōnæ inōnte wæñee godinque mōnitō, Æiquedō goquimōni, ante ancaa cæmōnique go Gōnido nāni quēwēñōmō go wodo tebæ gotamōnipa. Ayæ woboyæ cōwē mōnitō gocæ cædō inō nanguī pōni pō ate wæmōnique go wāa tēiwænē Tadamōne wodo tebæ godinque wawænē Cædeta nāni ānōwænē yaatænque gotamōnipa. ⁸Māniwænē wææ cæteinō yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godinque mōnitō Datea wēmonca wodōinōmō nāni Waa Wodōinōmō nāni āniñōmō

pontamönipa. Mäniñömö pömöni ate wipodē nē cädäni iñömö, Wipo ñænæmpo wäi wocæñompo nämä godämaï ingæimpa, ante cædinque teëmenca gæguincamē inte näni ñä cæcadodinca guitodönäni näñe ñongæ ate wipo godämaï wäi wocæntapa.

⁹ Mäniñömö wäi wocænte owodinque mönitö, Quingæ pongamö incæ wæñee pömompa, ante wædinque mönitö, Woboyæ nangui pæmæ tedæ baquinque mönitö Wængongui beyæ ante mönö cænämaï eönæ do iinque batimpa, ante pönentamönipa. Iinque mönitö, Nöwo mönö wænguinque wipodē godömenque gomompa, ante wæyömöni wipo ñænæmpo nē ænte godäni inänite Pabodo nö pönëninque wææ angantapa.

¹⁰ —Iñänäni, botö ayömo mönö ewente wæquinque godömenque gomompa. Mäincoo mini ænte gocoo wido cæquinque wipo nä tobæ go ate mönö becadote wænguinque impa cæminii.

¹¹ Äñongä wipo ñænæmpo nē eacä tönö wipo capitäo wadö ante apænedä eñëninque tontado capitäo Codio iñömö Pabodo nänö äninö ante eñënämaï cæcantapa.

¹² Wæætē edæ, Iñömö ponte mönö wodöiñömö woboyæ pæmæ tedæ iñonte wii owöinente wæmompä. Ante wædinque wodo tömänäni, Pënite näni wëmonca wodöiñömö

nænque tamönö imætæ inö ongöninque woboyæ ante wææ cæte impa cæmöö. Nöwo wadæ godinque Pënique näni wëmonca wodöiñömö go ti wæænte quëwëninque woboyæ pæmæ tedæ iinque pæmænte go ate mönö gomonga gocæimpa, ante adoyömö änänitapa.

Wini cai pompa

¹³ Mänömainö, Gocæimpa, äñönäni ñænæ wipo goquinque woboyæ dipæmæ inö betamonca wædænque pæmæ ate wædinque, Mönö äninö bai nöwo mönö waa goquinque impa, ante todänitapa. Ayæ wipo ñænæmpo wäi wocæñö teëmenca näni guitodöninca nöwo gæguincamenca quingæ iñæ æænö ñænæ wipodē cö cädäni ate mönitö wogaa go Cædeta näni änöwænē yæwedecaque gotamönipa.

¹⁴ Mäninö tæcæ gocæ cæyömöni do woboyæ wini cai Yodocodöno näni änö wää tēiwænē ayaënëmää inö mämö pæmæ pöninque, ¹⁵ wipo ñænæmpo mämö ö ænimpa. Mönitö, Mönö wodöiñömö adodö gocæimpa, ante cædinque woboyæ pönö gämænö ædö cæte wiya wënente goquii. Ante wædinque mönitö ee amöni woboyæ betamonca inö quingæ mämö dadi wënente da godö mäo gotamönipa. ¹⁶ Wää tēiwænē guiwawænē Caoda näni änöwænē dipæmæ inö yæwedeca

woboyæ wææ cæteinō god-
 inque mōnitō guiyampo
 mōni wēā wēā ænte
 pōnimpo ante, Tobænāmaī
 impacæimpa, ante pæ
 pagænte ancaa cædinque
 wēā pōnonte pæ man-
 tamōnipa. ¹⁷ Ayæ nē cædāni
 guiyampo gæguincamenca
 wēā æænonte ñænæmpodē
 da wēnānitapa. Guiyampo
 da wēnente ate tōmēnāni,
 Ñænæmpo awæmpacoo
 wīi bede wænecæimpa,
 ante cædinque ñænæ wipo
 incæ gæguincamenca wīni
 wīni cæte goto winānitapa.
 Ayæ, Ōnætāmō Tidite nāni
 ānontāmō impa, ante ad-
 inque tōmēnāni, Æ quingæ
 gomō baī mōnō wænguinque
 Tidite ēmōnaiboga go
 nāñe ñongæncædōnimpa.
 Ante pōnente guiñente
 wædinque wæñee gocæte
 ante cædinque weocoo
 ñænæmpodē pæmænte
 mǎo nāni gocoo incæ wēā
 wænonte ñō cædinque ee
 adāni woboyænque wæñee
 mǎo gotamōnipa.

¹⁸ Wīni cai iñōmō
 godōmenque woboyæ
 pæmæninque æpæ mængonta
 mængonta ante cæ wædinque
 wipo ñænæmpo incæ
 æmætæ dadiimæ æmætæ
 dadiimæ go wætāmōnipa.
 Ìnque iimō ate tōmēnāni,
 Wipo òmæde bate wodæī
 bacæimpa, ante cædinque
 mǎincoo ñænæmpodē
 ongōnincoo incæ æpænē edæ
 wido wido cædāni gotapa.
¹⁹ Waönæ bayonte tōmēnāni,
 Ñænæ wipo quincoo, ante

nāni cæincoo incæ nāmā
 ōnompoca pancacooga æpænē
 wido cædāni gotapa. ²⁰ Ayæ
 tæönæ iñonte nænque edæ
 tamōnāmaī nēmō tamōnāmaī
 ī ate mōnō, Ædōmē go-
 mōmpa, ante ēñēnāmaī inte
 edæ wætāmōnipa. Ayæ
 woboyæ godōmenque māmō
 pæmæñō æpæ nangui
 mængonta mængonta cæ
 wædinque mōnitō, Ñōwo
 quēwenguināmaī imōmpa, ante
 edæ pōnēninque wætāmōnipa.

²¹ Mānīnāni wantæpiyæ
 cænāmaī ināni adinque
 Pabodo tæcæguedē ængæ
 gantidinque tōmāmōni
 ayōmōni tōmēnāni inānite
 iimāi apænecantapa.

—Iñānāni, botō āmo
 ēñēninque Cædeta nāni
 ānōwænē ēmō cæte pōnāmaī
 inte ee owoquēnēmīni
 imīnitapa. Edæ mǎnōmaī
 ee ongōmīni baī wipo
 tobænāmaī iñonte mīnitō
 mǎincoo ēwēnāmaī inte
 wædāmaī incædōmīnimpa.

²² Ñōwo guiquēnē guiñēnāmaī
 piyænē cæte quēwēedāni.
 Ñænæ wipo mōnō goimpo
 incæ tobænte bacæimpa.
 Nāwangā impa. Incæte
 waomō iñōmō wænāmaī
 tōmāmō mīimō quēwenguimō
 imōmpa. ²³ Botō iñōmō
 edæ Wængongui quīmo
 inōmo inte botō, Wængongui
 ingampa, ante tōmēngā beyæ
 cæbopa. Ñōwoönæ woyowotæ
 tōmēngā anquedo botō weca
 pōninque, ²⁴ botō imote
 apænecā ēñentabopa. “Pa-
 bodo, guiñēnāmaī īe. Tæiyæ
 awēnē Tetædo weca bitō cōwē

gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitö beyæ waadete pönö cædinque Wængongui bitö tönö adopodë godongämæ godäni inänite do angä quëwencædänimpa.”²⁵ Ante mänömaï pönö apænecä ëñënimö inte botö wæætë mïnitö imïnite, Guiñënamäi imïni inte pönencæminimpa, ämopa. Tömengä nänö apænedö baquinö angüenë, ante botö Wængongui ingante në wede pönëmo inte ämopa.²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wää tëiwænë wawænë godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ Ìninqe mëa Wængongui itädë iñonte woboyæ ayæ pæmæ mäo godinque mönitö Adodiaticopæ näni änömäa wadö wadö wogaa gotamönipa. Mänimpoönæ iinqe go ate woyowotæ ayaönænëña iñonte wipo ñænæmpodë në cædäni iñömö, Onguipoiya obo pömompa, ante pönënanitapa.²⁸ Tömënanï, Ægancadö iï, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todëinta i tei mëetodo impa, ante adinque ayæ godömenque godinque pædæ guidonte adinque tömënanï, Nöwo edæ pönömenque bæintitiæte mëetodo impa, ante wædänitapa.²⁹ Dicaboga pönï edæ gomö tamënedäni, ante guiñente wædinque, Ñænæ wipo wäi wocængæimpaincæ ante teëmenca näni guitodöninca menca go menca yämïñæmpo inö edæ

guitodönänitapa. Ayæ, Näo ba waa tobaimpa, ante Wængongui ingante apænedinque edæ wäi wocænte a owotamönipa.³⁰ Wipo ñænæmpo në cædäni guiquënë, Mönö wodii winongæimpa, ante awëmö cædinque waca näni guitodöninca yæcadopo inö guitodoncæte ante cæte bai babæ cædinque, Mönö awëmö goquimpo, ante guiyä wipo incæ pædæ wæænnoncæ cædänitapa.³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænöñönäni Pabodo iñömö tontado capitäo tönö tontadoidi inänite angantapa.

—Ìinäni wipo ñænæmpo në cædäni inte ñænæ wipodë ongönämäi inäni bai mïnitö ædö cæte nämä cæte quëwenguimïni.

³² Angä ëñente wædinque tontadoidi guiquënë ñænæ wipo në cædäni näni awëmö gocæ cædimpo gæguincamë aa wiyænäni iinqe guiyæmpo tæi guite æmæwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pönente iñonte Pabodo iñömö, Tömämïni cængui cæedäni, ante nanguï äninque,

—Nöwo mëa Wængongui itädë iñonte mïnitö ancaï guiñente wædinque ee ate cænämäi quëwëminï abopa.³⁴ Nöwo iñömö mïnitö imïnite, Cæedäni, ämopa. Cænte quëwenguënë cæminïi, ämopa. Mïnitö æcämenque

³⁵ Äninque tömënanï waa ayönäni Pabodo päö æninque

Wængongui ingante, Waa pönömi cæmönipa. Ante apænedinque ao mänte cængä. ³⁶ Adinque tömënäni, Mönö quëwengæimpa, ante gancæ pönente wædinque tömänäni cænänitapa. ³⁷ Wipodë möni adopodë gocabo iñömö dotiento tetenta i tei mänimpomöni intamönipa. ³⁸ Mänömaï cædinque tömënäni eyepæ cænäni ate edæ, Wipo teëmë emiñante önætamo iñömö gobaimpa, ante guiñente wædinque, Wodæi bacæimpa, ante cædinque mönitö cængui tömëmö incæ æpænë gäwapænë wido cægadänimpa.

Wipo ñæncæmpo incæ goyæ guipa

³⁹ Mänii ñäö bayö ömæ adinque ñænæ wipo në cädäni iñömö, Ìimæ quimæmë impa, ante eñënämaï inäni inänitapa. Wæætë cöwä ayönäni, Æpæ wedeca togaa paodämæ iñömö emönai impa, ante adinque, Eyepæ imö ininque mönö emönai boga wipo näñe ñongæimpa. ⁴⁰ Ante cædinque teëmenca näni guitodönincacoo emö cæte gocæte ante gæguincamë aa wiyæninque ñimpo cädäni tadömengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tömënäni wäi wocæñedë yæmiñæmpoya inö näni goti winimpa incæ ñöwo wæætë edæ, Wipo töö gocæimpa, ante ñi cædinque æpænë wæætë pædæ guidönänitapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte

mäo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cädäni ate emönai boga togaa paodämæ iñömö töngä mäo gotamönipa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyömöni önætamo iñömö näñe ñongæntapa. Wipo yæcado näñe ñongæ adinque mönitö, Mönö ædö cæte goquii, ante wæyömöni æpæ nangui mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nä tobæninque panguimæ pangui mæ wo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñö tontadoidi guiquënë, Në tee mönete ongönäni wii tæi tæi pante wodii winonguinäni, ante wææ cædinque tömënäni inänite wænoncæ cädänitapa. ⁴³ Adinque tontado capitäö iñömö, Pabodo cöwë quëwencæcäimpa, ante cædinque tömënäni näni cæcæ cædinö ante wææ angä eñente ñimpo cädänitapa. Ayæ mönitö imönite, Në ipo cæmini iñömö täno æpænë tæi guiidique önompoca compo compo go tömæwæ ömaa goedäni, angä eñente gotamönipa. ⁴⁴ Wadäni ipo cädämaï inäni inänite tömengä, Minitö guiquënë awæmpaa incæ wipopa tobæninpaa incæ näñe ñongæninque wiyacæ wiyacæ goedäni, angä eñente godänitapa. Mänömaï eñente cædinque mönitö edæ tömämöni æpæmpo becadote wænämaï inte ömaa edæ tömæwæ pongamönimpa.

*Wää tēiwænē Mānatabæ
Pabodo ponte quēwengampa*

1 Æpæmpo becadote wænāmaī inte tōmāmōni ōmaa taote ēñēñōmōnite, Wää tēiwænē iīwænē Mānatabæ impa, ante apænedāni ēñentamōnipa. 2 Māniōmæ quēwēnāni iñōmō wīi wadāni baī cædinque mōnitō imōnite waadete cædānitapa. Cōōnæ ayæ nanguī cæ ate yoguite wæyōmōnite tōmēnāni gonga tānōninque, Pō ootoedāni, ānāni gonga tōmāmōni bæcoyōmō oototamōnipa. 3 Pabodo iñōmō ōnompoca gæte tēnewæ bacoo ænte māmō ñō cæyongā gonga ocoī ā wædinque tæntæ gongapamō manta Pabodo ōnompocæ ænte ñinga cædāmaī ee engate owo wæcā. 4 Adinque iñōmō quēwēnāni wæætē nāni cabo nāmāneque tededinque, “Īngā iñōmō waocā ingante nē wæningā ingā awædō. Tōmengā æpæmpo becadote wænāmaī iñongante edæ mōnō nō cæte pānongā incæ tōmengā ingante ata cæpodāmaī inte angā ate ñōwo quēwenguīnāmaī incæcāimpa.”

5 Ante wapiticæ ante pōnente tedeyōnānite Pabodo iñōmō pongadāmaī ingā inte pipo cæcā tæntæ ñingacæ gongapamō togodo guiite gonga gonte wængantapa. 6 Adinque tōmēnāni, Tincadō pæncæ pæncæ mempo-quiringāā, ante ayæ, Tincadō iñontobæ tæī go wæænte wænguingāā, ante acæte ante wantæpiyæ cōwā ayōnāni, Ayæ dæ pongadāmaī i inque

ingampa, ante adinque tōmēnāni wæætē edæ, Æ Īngā wacā wængonguī inongā inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pōnēnānitapa.

7 Ayæ māniwænē awēnē Pobidio iñōmō tōmengā quincodē mōni ōmaa pōñōmō eyequei intapa. Tōmengā, Oncōnē pō guiite quēwēedāni, angā pō guiite mōnitō mēōnaa go adoōnæque quēwēñōmōni tōmengā waadete pōnō cæcā ate waa quēwentamōnipa. 8 Pobidio mānōmaī waa cæcā quēwēñōmōni, Tōmengā mæmpo wepæ tōnō gōmæ cæte daicawo gawænte mōimoga a oñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tōmengā weca guidinque Wængonguī ingante apænedinque gampocā ate waa bacantapa. 9 Pabodo mānōmaī cæcā adinque māniwænē tōmāo gode ānāni ēñente wædinque nē wēnæ wēnæ ināni inānite Pabodo weca ænte māmō ænte māmō cæyōnāni tōmānāni Wængonguī cæcā waa badānitapa. 10 Māniñōmō quēwēnāni mōnitō imōnite wæætē pōnō waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmōni adinque quīēmē mōni ænguēnēnō ante adinque tōmēnāni, Mīnitō ænte goquī, ante eyepæ pōni ænte māmō da wēnāni ænte gotamōnipa.

*Odōmā iñōmō Pabodo
pongampa*

11 Ayæ mōnitō Mānatabæ iñōmō mengāa go adocanque māmonque quēwēninque

gocæte ante cædinque,
 Āancadēnaquepo, Adecanto-
 dia iñōmō quēwēnāni nāni
 pemonte ānimpodē go
 guitamōnipa. Tōmēnāni
 wængonguina Catodo tōnō
 Podoco awinca bai ante
 badōninque tōmēnāni ñænæ
 wipocado gō cædinque
 wipo ñænæmpo ēmōwo,
 Āancadēnaquepo impopa,
 ante pemōnōnānimpa.
 Mānimpo Mānatabæ wēmonca
 wodōiñōmō do pōninque
 pæmæ tedæ wāi wocæ
 adinque mōnitō iñōmō
 mānimpodē go guiid-
 inque wogaa gotamōnipa.
 12 Godinque Tidacota iñōmō
 nāni wēmonca wodōiñōmō
 pō wāi wocæninque mōnitō
 mēōnaa go adoñæque
 quēwentamōnipa. 13 Ayæ
 wadæ godinque Odeguio
 nāni quēwēñōmō pon-
 tamōnipa. Īimō ate dipæmæ
 gāmænō woboyæ beta-
 monca wædænque pæmæ
 wædinque mōnitō wadæ
 godinque waōnæ ate Poteodi
 quēwēnāni nāni wēmonca
 wodōiñōmō æmæwo pō
 ti wææninque tōmæwæ
 gotamōnipa.

14 Tōmæwæ godinque Po-
 teodi nāni quēwēñōmō ponte
 ayōmōni nē pōnēnāni nāni
 cabo ongōnāni atamōnipa.
 Tōmēnāni, Adoque Wængonguī
 itæde mōnitō tōnō ee
 owoedāni, ānāni Ao ante
 mōnitō tōmēnāni nāni
 ānimpoga māniñōmō quēwentamōnipa.
 Ayæ ate Odōmä taadonque
 gotamōnipa. 15 Odōmä iñōmō
 quēwente nē pōnēnāni iñōmō,

Pabodoidi oo pōnānipa, ante
 do ēñēnāni inte doōnæ tad-
 inque mōnitō imōnite bee
 tencæte ante pōnānitapa.
 Pancadāniya iñōmō Apio
 nāni godonte æiñōmō
 ganca pōninque mōnitō
 imōnite māmō bee tēnāni
 ate godongāmæ gotamōnipa.
 Godinque, Cæincō, ante Men-
 conga go Adoconque, nāni
 āñōmō māniñōmō pōñōmōni
 wadāni māmō bee tēnānitapa.
 Mānināni inānite adinque
 Pabodo iñōmō, Nōwo iñōmō
 wampo pōnēmopa, āninque
 Wængonguī ingante waa ate
 pōnēninque apænecantapa.
 16 Ayæ odōmānoidi nāni
 nanguī quēwēñōmō Odōmä
 nāni āñōmō pōñōmōni ton-
 tado capitāo iñōmō nē tee
 mōnedināni wadāni inānite
 tōmengā awēnē nempo pædæ
 godōninque Pabodo ingante
 tee mōnedāmaī ingantapa.
 Wæætē wacōnē nānēnē æente
 māodāni quēwēñongante ton-
 tado adocanque tōmengā in-
 gante wææ wānōnongāimpa.

*Odōmä iñōmō Pabodo
 quēwengampa*

17 Māniñōmō ponte ate Pa-
 bodo mēōnaa go adoñæque
 ate oodeoidi nē ānāni inānite
 āñēcā godongāmæ pōnāni ate
 tōmēnāni inānite,

—Botō tōniñamīni, ēñēedāni.
 Mōnō guidēnāni inānite
 wēnæ wēnæ cædāmaī
 inte botō dodāni nāni an-
 gainō ante wido cædāmaī
 iñōmote oodeoidi inçæ
 bedotadēe iñōmō botō
 imote bæi ongōninque
 æninque odōmānoidi nempo
 pædæ godōnāni gotabopa.

18 Odömānoidi guiquēnē botō imote apænte āninquē, Æbānō cæcantawo, ante ancaa ante adinquē, Pabodo dicæ tōmengā nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcāa, ante adinquē botō imote ñimpo cæcæte ante cædānitapa. 19 Odömānoidi botō imote ñimpo cæcæte ante cæyōnāni oodeoidi wæætē ancaa Baa ānāni ēñente wædinque botō iñōmō edæ, Odömānoidi tæiyæ awēnē Tetædo incæ botō imote apænte anguēnengā ingampa, antabopa. Mānōmaī ānimo incæte botō awēnē Tetædo weca ongōninque, Botō guidēnāni wēnæ wēnæ cædānitapa, ante wæætē piinte ānāmaī incæboimpa. 20 Mānōmaī beyæ mīnitō imīnite apæncæte ante botō, Pōedāni, antabopa. Ñōwo apænebo ēñēdāni. Mōnō idægocabo iñōmō, Mōnō nē ponguingā Codito pōnō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēmompā. Māninō mōnō pōnengainō beyænque botō daagōmē ñānoncapoīmo a ongōmo aedāni.

21 Ante apæneyongante tōmēnāni wæætē Pabodo ingante apænedinque,

—Oodeabæ quēwēnāni bitō imite ante yewæmōninque cadota pædæ pōnōnāni dicæ æmōniyaa. Mōnitō tōniñadāni Oodeabæ quēwente pōninque bitō imitedō ante dicæ wīwa ānāniyaa. Bitō wīwa cædinō ante yewæmōninque odōmōnāmaī iñōnānimpa.

22 Mānōmaī i incæte wayōmō wayōmō tōmāmæ quēwēnāni, Mānināni Coditoidi iñōmō wēnæ wēnæ cædāni iñānipa, ante piinte tededāni do ēñēmōni iñinquē mōnitō, Bitō ayōmi Coditoidi æbānō cædāni iñānii. Æbānō pōnēmii, ante ēñencæte ante wæmōnipa.

23 Āninquē tōmēnāni, Iiōnæ godongāmæ bee tēninque ēñengæimpa, āninquē wadæ godānitapa. Ayæ wæætē māniōnæ nāni āniōnæ iñinquē ba ate ocæ emænte pōñōnāni tæiyænāni bee tēninque Pabodo weca godongāmæ pōnānitapa. Pōnāni adinque Pabodo iñōmō baānæ contadingā gāwadecæ pōni apænedinque, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō quēwengæimpa, ante apæncantapa. Ayæ, Mōitee wodi tōnō Wængonguī beyæ nē apænegaināni, Mōnō Codito ponte cæcæcāimpa, ante nāni angainō bai Itota iñōmō ñōwo ponte tōmānō ante do iñinquē cægacāimpa. Nāwangā impa, ante botō apænebo ēñēmaīmīnipa, ante Pabodo oodeoidi iñānite apæncantapa. 24 Angā ēñēninque pancadāniya, Pabodo nāwangā angampa, ānānitapa. Pancadāniya guiquēnē, Wīi pōnēinente awædō, ānānitapa. 25 Nāni cabo incæ mānōmaī wæætedō wæætē apænete wadæ gocæ cæyōnānite Pabodo wæætē æmæwo apæncantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apæneca

ēñēninque Itaiya wodi
doyedē mīnitō mæmæidi
inānite nāwangā ante
apænegacāimpa.

²⁶ “Itaiya ēñēmi, bitō ood-
eoidi weca godinque
īmaī ante apænebi
ēñencædānīmpa.

Mīnitō önōmoncaque ēñēninque
ēñēnāmaī incæmīnīmpa.

Awīncaque adīnque cōwē
adāmaī incæmīnīmpa,
ante apænebi ēñencædānīmpa.

²⁷ Īnāni edæ mīmō ōmædēnāni
inte wīl ēñēnente
wæwædō,

āninque ædō cæte ēñenguīnāni.
Awīnca wīl aīnente awædō,
ānāni inte ædō cæte
aquināni.

Edæ mīmō ēnēnāni inte bai
tōmēnāni awīnca wī
æmōnte adīnque

önōmonca wī æmoncate
ēñencædōnānīmpa.

Edæ mīmō nō pōnēninque
dadi ēmænte botō
gāmænō pōnāni bai

botō do godō cæbo waa
bacædōnānīmpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō
mæmæidi beyæ āmotamīni
ante bai yewæmongacāimpa.

²⁸ Īninque mīnitō oodeoidi
inōmīni inte ēñēnāmaī ĩmīni
adīnque Wængonguī ñōwo
wæætē, Botō pōnō æmo
beyænque quēwencæmīnīmpa,
ante oodeo ināmaī ināni
inānite do apænecæ cæcampa.
Tōmēnāni guiquēnē ædæmō
waa ēñenguīnāni inānīpa, ante
apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante
Pabodo apænecantapa.

²⁹ Mānōmaī apænecā
ēñente wædinque ood-
eoidi nāni cabo nanguī

pōnī wæætēdō wæætē
āninque wadæ godānitapa.

³⁰ Pabodo ĩñōmō oncō ænte
quēwencæte ante tōmēnāni
nāni godōnte æīnta pædæ
godōninque wacā oncō incæ
tōmengā oncō bai bayō
mānīncōnē wadepo mēnepoga
quēwengantapa. Ayæ, Æcānō
ēñacæ pōinēna cōwē botō
weca waa ponguīmīni, ante
quēwēninque tōmengā nē
pōnāni inānite apænecā
ēñēnōnānīmpa. ³¹ Ayæ nē
wææ wānōnāni cōwē Baa
ānāmaī ĩñōnāni tōmengā
guīñēnāmaī apænedīnque,
Wængonguī Awēnē Odeye
nempo mōnō quēwengæīmpa,
ante apænedīnque, Mōnō
Awēnē Itota Codito æbānō
cægacāi, ante edonque
odōmōnte apænecā ēñengadānīmpa.

Odömännoidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa,
ante

¹ Itota Codito ingante nê cædömo inte botö Pabodobo inömo inte i cadota ante nê yewæmömö imopa. Wængongui botö imote apænte æninque iimainö ante aa pegacäimpa. Bitö Pabodobi gote botö pönö cædö ante watapæ apænebi eñencædänimpa, ante angacäimpa.

² Mäninö, Wængongui æbänö pönö cæquingä, ante watapæ apænedinque tömengä beyæ nê apænegainäni wëenëñedë pönö nani tæiyæ waëmö yewæmongainö ante botö mäninö ante nê apænebo imopa. ³ Mäninö waa pönö nänö cæquinö ante iinque cæcæte ante cædinque Wængongui tömengä Wengä ingante da pönongä pongacäimpa. Tömengä iñömö waocä onguiñængä nänö baquinque Awënë Dabii wodi Pæingä inte eñagacäimpa. ⁴ Adocä Itota iñömö botö Wengä inongä ingampa, ante tömänäni edonque acædänimpa, ante odömoncæte ante cædinque Wængongui tæi piñængä inte iimäi cægacäimpa. Iingä Itota Codito mönö Awënë iñömö Tæiyæ Waëmö ewocacä inte do wæningä iñongante Mæmpo Wængongui wæætë

nanguï angä ate ñäni ömæmongacäimpa.

⁵ Ayæ adocä tönö godongämæ cædinque tömengä emöwo beyæ mönitö imönite Wængongui pönö waadete cægacäimpa. Ayæ, Minitö wabæca wabæca gote apænemini eñëninque tömämæ quëwënäni Itota Codito emöwo ante wede pönëninque nê eñente cæte quëwënäni bacædänimpa, ante cædinque Wængongui adobai Itota onompo inte mönitö imönite da godongä gotamönipa.

⁶ Iinque tömämæ quëwënäni inänite Itota Codito, Botö gämænö pödäni, ante aa pedinque minitö imönite adobai aa pecampa. ⁷ Minitö botö quimäni badinque botö ayömö tæiyæ waëmö ewocate quëwëmini bacæminimpa, ante Wængongui cægacäimpa. Iinque minitö Odömä iñömö quëwëninque Wængongui quimäni iñöminite botö, Acæminimpa, ante iimäi ante yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæyonate minitö wæætë gänë pönente bacæminimpa, æninque yewæmömopa.

Odömä iñömö eñacce
pöinëmopa, ante

⁸ Minitö æbänö wede pönëminii, ante tömämæ quëwënäni tededäni eñënanipa. Iinque botö iñömö Itota Codito emöwo apænedinque Wængongui ingante waa ate apænebopa. Wængongui bitö adobique pönö cæbi

ate odömännoidi wede
pönännäni, ante apänebopa.

⁹ Wængongui Wængä in-
gantedö ante watapæ
apänedinque botö Wængongui
ingante nē cädömo inte
tömengä nänö änö ante
ædämö ewocadinque apänebo
ēñännäni. Botö mänömaï
cæbopa, ante nē adingä
inte Wængongui iñömö edæ,
Odömännoidi beyæ ante
Pabodo botö imote woy-
owotæ incæ itædē incæ
apänecampa, ante nē ēñengä
ingampa. ¹⁰ Edæ, Wængongui,
bitö Ao ämi ate botö ñowo
odömännoidi weca ēñacæ
gobaimopa, ante Wængongui
ingante minitö beyæ ante
botö cöwē apänebopa.

¹¹ Wængongui Önöwoca beyæ
apänebo ēñēninque minitö
tæi piñænte ewocacæminimpa,
ante cæcæte ante botö
minitö weca ēñacæboimpa,
ante wæbopa. ¹² Edæ
minitö botö wede pönönö
beyæ wampo pönente
bayömini botö wæætē,
Minitö wede pönēminipa,
ante adinque adobaï
wampo pönēmo inique
mönö pönencabo godongamæ
wampo pönēninque godömenque
tæi piñænte entawengæimpa,
ante pönēninque botö minitö
iminite ainente wæbopa.

¹³ Botö wabæca quëwēnāni
weca gote apänebo
ēñēninque pancadāniya
wede pönännäni badānitapa.
Inique, Botö minitö weca
gote apäneyömo wadāni
pancadāniya adobaï wede
pönencädänimpa, ante

cædinque botö æpogamē
incæ poncæ cæyömo
edæ wææ cæte intapa.
Inique botö, Tæmpo poncæ
cætäbopa, ante yewæmömo
ate ēñencæminimpa, ante
yewæmömopa. ¹⁴ Edæ gui-
diegoidi incæ wadāni incæ,
ocai encadāni incæ ocai
ömæcadāni incæ ædānimē
iñönnānite botö debe inte
baï edæ tömänāni inānite
odömönte apänequēnēmo
inömo imopa. ¹⁵ Mänömaï
beyæ minitö Odömä iñömö
quëwēmini iñöminite botö
minitö iminite adobaï mönö
Codito ingantedö ante wat-
apæ apänecæte ante nangui
cæinente wæbopa.

*Mönö tæi piñænte ewocadö
Codito beyænque impa, ante*

¹⁶ Mönitö oodeomöni
iñömönite täno apänedinque
Wængongui iñömö minitö
oodeoidi ināmaï iñöminite
ayæ adobaï apänedinque,
Minitö wede pönēmini ad-
inque Codito waa pöni
pönö ængä beyænque
quëwencæminimpa, ante tæi
piñænte cægacäimpa. Inique
mäninö Codito ingantedö
ante botö iñömö watapæ
apänedinque, Wængongui
tæi piñænte nänö cægainö
impa, ante pönente wædinque
edæ guiñēnedāmaï inte do
apänebopa. ¹⁷ Mönö wede
pönemö iñömönte Wængongui
mänine ante odömönte wat-
apæ apänecä beyænque
mönö nö cæte quëwēmö
bagamöimpa. Mänine
beyænque godömenque wede
pönente badinque mönö

wede pönönö beyænque quëwëmompä. Īninqe docä ĩñömö Wængonguĩ beyæ yewæmöninqe, “Në nõ cæte quëwënongå incæ tømengä nänö wede pönönö beyænque quëwencæcäimpa,” ante nänö yewæmongainö bai edæ do batimpa.

Mönö waocabo wentamö mongænte wæmompä, ante

18 Në wīwa cædäni guiquënë wīwa nāni cædö beyænque wadäni edæ Wængonguĩ nõ pönĩ nänö apænegainö ante ædö cæte ëñenguinānii. Īninqe Wængonguĩ ingante nē wīwa cædäni nāni ëñenāmai ĩñinö ante godö piĩninqe tømengä öönædē ongöninque wīwa nāni cædinö beyænque do pangä wædäni edonque amompä.

19 Wængonguĩ, Botö æbodö ĩmoö, ante tømämĩni edonque pönĩ ëñencæminimpa, ante cædinque tømämö ĩmonte odömöninqe tømēnāni ĩnānite adobaĩ edonque pönĩ odömongä wægadānimpä.

20 Wëēñedē pönĩ nē quëwengaināni tönö ñowo ganca quëwëmö adobaĩ, Wængonguĩ mönö nē adāmai ĩnongä inte æbänö quëwengäā, ante ëñencæte ante wægaimö ĩnömö inte mönö tømengä nänö badongaincooque adinqe edæ edonque pönĩ acæimpa. Edæ, Tømengä ñimpo cædāmai inte cöwē nē tæĩ piñænongä ingampa, ante ayæ, Nē Wængonguĩ ĩnongä ingampa, ante wædinque mönö waocabo

edonque aquënëmö ĩmompä. Īñæmpä ëñenāmai intabopa, ante ædö cæte anguĩi.

21 Wængonguĩ ingante do ate bai ingaināni incæte waodāni tømengä ingante edæ, Bitö Wængonguĩ ñäö ëmönömi ĩmipa, ante edæ änāmai ĩñönānimpä. Wængonguĩ ingante waa ate pönente apænedāmai ĩñönānimpä. Mänömai

ocai ömæcadāni bai mimö ömædēnāni bai badinqe tømēnāni wentamö entawēnāni bagadānimpä.

22 Ocai encamöni ĩmönipa, ante änāni incæte tømēnāni wæætē mänömai cædinque ocai ömæcadāni bagadānimpä.

23 Edæ Wængonguĩ wænāmai nē Quëwengaingä ĩñongante tømēnāni wæætē godö Baa angadānimpä. Tømengä

nänö ñäö ëmönö ante piĩnte cædinque tømēnāni wæætē waomö nē wæwocamö mönö ëmönö bai badöninque, öömä ëñadāni nāni ëmönö bai badöninque, ocaguĩ ëñadāni nāni ëmönö bai badöninque, ocaguĩ ömaadāni nāni ëmönö bai badöninque tømēnāni, Mönitö wængonguĩ ingampa, ante cædönānimpä.

24 Mänömai cædäni ate wædinque Wængonguĩ, Minitö minĩ cæinente wædö ante ee abo cæcæminimpa, ante da godongä wædæ godinque tømēnāni baonga nāni ñömæĩ mongænte quëwenguĩnque cædönānimpä. Īninqe nāna gæncaya nāna gæncaya nāni monguënëñö ante Baa ante guĩñēñadāmai inte cædinque wacä ingä wacä

ingä godö wīwa cædönänimpa.
 25 Wængonguī nāwangä
 pōni nānō apænegaīnō
 ante tōmēnāni Baa āninqe
 mā pōnēninqe nāni babæ
 apænegaīnonque ante Ao
 ānōnänimpa. Mānōmaī
 cædönāni inte tōmēnāni
 wæætē Wængonguī nānō
 nē badongaincoo weca
 ædæ wææninqe, Mōnitō
 wængonguī impa, ante
 cædinque nē Badongaingä
 ingante edæ emō cæte
 wadæ gogadänimpa. Incæte
 tōmengä nē Badongaingä
 iñongante mōnō waocabo
 inguipoga mōnō quēwēnedē
 ayæ ate miinguipe bayonte
 wantæpiyæ mōnō quēwēnedē
 Wængonguī ingante, Bitō
 tōmēmi toquinque pōnō waa
 cæbi æmōnipa, ante mōnō
 apænecæimpa. Mānōmaī
 impa, ante Amēē, amopa.

26 Mānōmaī cæyōnānite
 Wængonguī, Minitō guīñēñadama
 mīni toīnente wædonque
 gobæwedāni, ante da
 godongä gogadänimpa.
 Īninqe onquiyænāni incæ,
 Nē onquiyæmo inōmo inte
 botō onguīñængä tōnō
 monguēnēmo imopa, ante
 ānāmaī ināni inte godō
 wacä onquiyængä tōnō
 towente mōwēnōnänimpa.
 27 Ayæ onguīñænāni incæ
 adobaī cædinque, Botō
 onguīñæmo inōmo inte on-
 quiyængä tōnō monguēnēmo
 imopa, ānāmaī ināni inte
 godō wacä onguīñængä
 tōnō mōīnente gonga
 bæco baī toīnente wædāni
 bagadänimpa. Īninqe cōwē

nāni waa quēwenguēnēnō
 ante Baa āninqe nāni
 onguīñæncabo inōnāni inte
 wīwa cædönänimpa. Mānōmaī
 cæyōnānite Wængonguī
 eyepæ pōni godō pangä
 wædinque tōmēnāni wīwa nāni
 cædō beyænque nāmā baonga
 caate wæwengadänimpa.

28 Wængonguī ingante
 mōnō pōnente eñengæimpa,
 ante tōmēnāni, Ōnonquedō
 ante impa, ante tedeyōnānite
 Wængonguī wæætē, Ocaidē
 wentamō encadōmīni inte
 edæ waomīni mīni wīi
 cæquēnēnō incæ ee abo
 cæbæwedāni, ante da
 godongä gogadänimpa.

29 Tōmēnāni iñōmō nō
 cæquīnāmaī ināni inte do wīwa
 cædānique badinque iīmaī
 cædānipa. Wacä ingä godō
 towēninqe tōmēnāni wadāni
 inānite nē wēnæ wēnæ
 cædānique inānipa. Māincoo
 ante æīnente wæwēnāni inte
 tōmēnāni, Wacä gomonga
 ængä ingante godō pīinte
 adānipa. Ayæ edæ, Mōnō
 godō wænongæimpa, ante
 cædinque do cædānipa.
 Guēadō guēa pīinte cædānipa.
 Wacä oda cæcæcäimpa, ante
 ancaa cædinque tōmēnāni
 godō babæ cædānipa.
 Ayæ nē wīwa pōnēwēnāni
 inte tōmēnāni, Wadāni
 wæcædänimpa, ante godō
 pīinte cædānipa. Godō wæntaa
 godō wæntaa tedewēnāni
 inānipa. 30 Ayæ wadāni
 inānite pīininqe iīnāni iñōmō
 godō babæ ante tedewēnāni
 inānipa. Wængonguī ingante
 pīinte cædāni inānipa. Ayæ,
 Tōmēmoque wæmō imopa,

ante nämä ængö cæte bai
cædinque wadāni inānite
wææntodonte bai āninque,
Ōnonquedö cæcantedö abii,
ante godö pīinte todāni
inānipa. Edæ, Æbānō
godömenque wēnæ wēnæ
cæte toquimoo, ante edæ
pönēē cōninque edæ nanguī
cædānipa. Mæmpocā tōnō
badā, Cæedāni, āñōnate
tömēnāni ēñēnāmaī cædānipa.
31 Mīmō ömædēnāni inte
tömēnāni ocai ömæcadāni
bagadānipa. Cæcæboimpa,
āninque edæ iinque cædāmaī
inōnānipa. Wacā caate
wæcā adinque godö waad-
edāmaī inōnāni inte tömēnāni
edæ godömenque pīināni inte
cædōnānipa.

32 Mānōmaī cædāni iñōmō
nāni wænguinque cædānipa,
ante Wængonguī nō pōnī
nānō angainō ante tömēnāni
önōmoncaque nē ēñēnāni inte
tömēnāni nāni wēnæ wēnæ
cæinēnonque ante cædānipa.
Ayæ tömēnāni wīwa nāni
cædō bai wadāni adobaī
cædāni adinque tömēnāni,
Waa cæminīpa, āninque nē
cædāni inānite waa adānipa.

2

*Nöingä ante Wængonguī
apænte angampa, ante*

1 Tömēnāni mǎnōmaī
cædānipa. Incæte bitö adobaī
wīwa cædōmi inte tömēmi
pante wæquinque tömēnāni
inānite apænte āmīpa. Iinque
bitö wacā ingante, Bitö pante
wæquinque wīwa cæbīpa,
ante apænte āmi inte bitö
iñæmpa adobaī wīwa cædōmi
inte edæ æbānō cæte nämä

ante wææ anguimii. 2 Wīwa
cædāni inānite apænte āninque
Wængonguī cōwē nöingä ante
apænte angampa, ante edæ
do ēñēmōmpa. 3 Iinque
waobi önōmique inōmi inte
bitö iñæmpa tömēnāni inānite
apænte āmi incæte tömēnāni
nāni cædō bai adobaī
cædōmi inte edæ, Wængonguī
botö imote pānāmaī inte
ata cæpocæcāimpa, ante
pönēmitawo. 4 Bitö wīwa
cæbi inte Ca ca wæquēnēmi
iñōmite Wængonguī wæætē ee
pānāmaī inte nanguī waadete
pönō cæyongante bitö wæætē
edæ pīininque Baa āmitawo.
Iñæmpa tömengä, Bitö,
Æmæwo wēnæ wēnæ
cætabopa, ante wædinque botö
gāmænō poncæbiimpa, ante
Wængonguī pönō waadete
cæcampa, ante pönēmiyaa.

5 Incæte bitö mīmō
ömædēmi inte ancaa Baa
āninque edæ wēnæ wēnæ bitö
cædō ante ñimpo cædāmaī
iñōmite Wængonguī nānō
ænguī baquiönæ iinque bay-
onte tömengä ænguī pōnī
badinque godömenque pangä
wæcæbiimpa. Tömengä æbānō
nō apænte angää, ante
māniñedē ate edæ edonque
acæimpa. 6 Edæ, Tömāmō
mönō cægāi ganca ante
Wængonguī eyepæ pōnī pædæ
pönongä æncæmōimpa, ante
dodāni nāni yewæmongainō
bai edæ iinque bacæimpa.

7 Iinque, Mönō ñāō
bai entawengæimpa, ante
cædinque ayæ, Wængonguī
mönō imonte waa ad-
inque pönō cæcā ate

mönö wæwocadāmaī
 ēwocacæimpa, ante cædinque
 mönö wæntædāmaī inte
 ee waa cæte quēwēmō
 ininque Wængonguī pönō
 cæcā ate mönō cōwē
 wænāmaī quēwēmaīmompā.

8 Wæætē, Wængonguī
 nāwangā nānō apænedō
 ante Baa āninque, Tömēmo
 beyænque quēwencæboimpa,
 ante nē ānāni inānite
 ayæ wadāni wīwa nāni
 cæquīnonque ante nē tee
 empote godāni inānite
 Wængonguī ænguī badinque
 godō pīinte cæcæcāimpa.

9 Edæ mönō waocabo
 wænæ wænæ cæmō ad-
 inque Wængonguī oodeomōni
 iñmōnite tāno pāninque ood-
 eomīni ināmaī imīni imīnite
 adobaī pāñongā nē wænæ
 wænæ cæmō tōmāmō iñmō
 edæ caate wæwencæmōimpa.

10 Wæætē waa cæmō ad-
 inque Wængonguī ood-
 eomōni imōnite tāno pönō
 waadete cædinque oodeomīni
 ināmaī imīni imīnite adobaī
 pönō waadete cæyongā nē
 waa cæmō wæætē gānē
 entawēninque ñāō apāite
 baī entawēñōmonte edæ
 Wængonguī tōmāmō imonte
 waa acæcāimpa.

11 Edæ mōnitō oodeomōni
 imōni incæ mūnitō oodeomīni
 ināmaī imīni incæ Wængonguī
 tōmāmō imonte adoyōmō pōnī
 adinque wadō wadō ate
 pōnente cædāmaī ingampa.

12 Mōitee wodi, iīmaī cædāni,
 ante nānō wææ angainō
 ante omæmoncadāni inte wīwa
 cædāni ininque tōmengā nānō
 wææ angainō dæ ante baī
 mānīnāni wæncædānimpa.

Wæætē Mōitee wodi nānō
 wææ angainō ante do ēñente
 emoncadīnāni incæte wīwa
 cædāni adinque Wængonguī
 mānīne ante ēñēnāmaī cædāni
 beyænque apænte āninque
 pangā wæcædānimpa. ¹³ Edæ
 Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ante onōmoncaque
 ēñēnāni inte tōmēnāni
 nāni onōmoncaque ēñēnō
 beyænque Wængonguī ayongā
 dicæ nō cædāni badāniyaa.

Wæætē edæ mānīne
 ante ēñente cædāni inānite
 guiquēnē Wængonguī pönō
 angā ate tōmēnāni iñmō nō
 cædāni bacædānimpa. ¹⁴ Edæ
 Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ante omæmoncadāni
 inte oodeoidi ināmaī ināni
 incæ pancadāniya tōmēnāni
 dodāni nāni wææ an-
 gainonque ante Ao ante
 cædinque Wængonguī nānō
 wææ angainō baī edæ do
 cædānipa. Mānōmaī ēñente
 baī cædinque tōmēnāni mīmō
 entawēnāni inte mānīne
 ante omæmoncadāni ināni
 incæte nāmā nāni wææ
 ānonque ēñente cædānipa.
¹⁵ Edæ, Tōmēnāni dodāni
 nāni wææ angainō ēñēninque
 waa cædāni inte tōmēnāni
 Wængonguī nānō wææ an-
 gainō baī do entawēnānipa,
 ante edonque acæimpa.
 Mīmō entawēnāni inte
 tōmēnāni nāni caboque
 godongāmæ pōnēninque
 wænæ wænæ nāni cædōnō
 ante nāemæ apænte wææ
 ānānipa. Ayæ wæætē waa
 cædāni ate tōmēnāni nāemæ
 apænte ñimpo cædānipa.

¹⁶ Codito ingantedō ante
 watapæ ēñengaīmo inte
 botō iīmaī ante apænebopa.

Wængonguī angā ēñente cædinque Itota Codito wæætē waomō mōnō awēmō entawēnō ante edonque pōnī adinque apænte ancæcāimpa. Tōmengā nānō apænte anguīōnæ iinque bayedē edæ mānīnō ante botō yewæmonte apænedō bai edæ iinque bacæimpa.

Mōitee nānō wææ angainta adinque oodeoidi wī ēñēnāni

17 Bitō iñōmō edæ, Ood-eobo inōmo imopa, ante āmipa. Ayæ, Mōitee wodi nānō wææ angainta nē ēñēmo inte botō Wængonguī ayongante waa quēwēmo imopa, ante edæ nāmā ængō cædinque āmipa. 18 Wængonguī æbānō angāā, ante do ēñēmipa. Ayæ tōmengā nānō wææ angainō ante do ēñēmi inte bitō, Quīnō waa ī, ante do ēñēninque Ao ante æmipa. 19 Bitō, Wadāni babetamō bai ēwocayōnānite botō tōō æmænte māobo godānipa. Wēmō iñōmō quēwente bai adāmaī iñōnānite botō iñōmō, Acæminimpa, ante tica ēnente bai odōmonte apænebopa, ante edæ, Nāwangā āmopa, ante bitō apænebitawo. 20 Ayæ adobaī, Mōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque mōnō ēñenguēnēnō ante entawēninque mōnō nō cæquēnēnō ante adobaī tōmānō ante entawengæimpa, ante bitō pōnēmitawo. Ayæ mānōmainō ante bitō pōnēnō beyæ bitō, Nē oda cædāni inānite botō nē tōingā odōmōmo imopa, ante

pōnēmitawo. Wēñænāni bai wædænque ēñēnāni iñōnānite botō nē odōmonte apænebo imopa, ante pōnēmitawo.

21 Iñæmpa mānōmaī inōmi inte bitō edæ dicæ nāmā odōmonte apænete ēñēmitawogaa. Wadāni inānite odōmonte apænedinque, Awēmō ænāmaī iedāni, ante odōmonte apænedōmi inte tōmēmi awēmō æmitawo. 22 Bitō wadāni inānite odōmonte apænedinque, Nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnāmaī iē, ante nē wææ āmi inte bitō adobaī wacā tōnō guēa mōmitawoo. Ayæ, Wængonguī ingampa, ante nāni badōinca ante nē pīimi inte bitō edæ tōmēnāni nāni apæneincōnē go gu- idinque edæ ō æmitawoo. 23 Iñæmpa bitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante botō ēñente cæbo imopa, ante tededinque nāmā ængō cædōmi inte edæ mānīne ante ēñēnāmaī cæbi adinque wadāni wæætē Wængonguī ingante waa adāmaī inānipa tōō. 24 Edæ, “Mīnitō cædinō beyæ oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī ēmōwo ante godō babæ ante wēnæ wēnæ ānewēnānipa,” ante tōmengā beyæ dodāni nāni yewæmongainō bai do batimpa.

25 Edæ Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cæbi iinque bitō, Nāwā oodeobo imopa, ante nē ēō togæīmi badinque waa imaimpa. Wæætē edæ ēñēnāmaī cæbi iinque oodeo ināmaī ingā bagāacā ingā bai

bitō iñōmō edæ do babaimipa.
 26 Oodeoidi ināmaī ināni
 guiquēnē bagāadāni ināni
 incæte tōmēnāni Wængonguī
 nānō wææ angainō ante
 ēñente cædāni ininque
 Wængonguī ayongā tōmēnāni
 do ēō togæināni bai inōnāni
 inte oodeoidi bai inānipa.
 27 Bitō iñōmō Mōitee wodi
 nānō wææ yewæmongainta
 mānīmi inte nē ēō togæimi
 imitawo. Bitō mānōmaī imi
 incæte ēñēnāmaī cæbi iñōmi
 wacā wæætē bagāacā inongā
 inte ēñente cæcā ininque
 tōmengā ēñente nānō cædō
 beyænque Wængonguī wæætē
 bitō imite apænte āninque
 pancæcāimpa.

28 Iñæmpa oodeo ēñagaingā
 inte baō beyænque oodeocā
 ingā incæte tōmengā wīi
 mānōmaī ingā beyænque
 nāwā oodeocā ingampa.
 Adobaī nē ēō togæingā
 iñōmō baonque nānō ēō
 togæinō beyænque tōmengā
 Wængonguī ayongā ædæmō
 ēō togæingā bai wīi
 ingampa. 29 Wængonguī
 Ōnōwoca ingante nē ēwocacā
 guiquēnē tōmengā iñōmō
 edæ nāwā oodeo bai bad-
 inque Wængonguī wēñængā
 ingampa. Edæ Mōitee wodi
 nānō wææ yewæmongainō
 ante ēñente ēō togæninque
 waocā tōmengā wentamō
 nānō entawēnō dicæ wido
 cæquingā. Wængonguī
 Ōnōwoca guiquēnē pōnō
 wido cæcā beyænque
 waocā wæætē waēmō
 entawengampa. Mānōmaī
 entawengā ingante wadāni

waa adāmaī ināni incæte
 Wængonguī wæætē, Bitō
 waa entawēmi abopa,
 āninque tōmengā ingante waa
 apænecampa.

3

1 Ininque oodeocā iñōmō
 edæ, Oodeobo imopa, ante
 toquēnengā ingantawo. Ayæ
 adobaī, Botō ēō togæimo
 imopa, ante toquēnengā in-
 gantawo. 2 Ao āmopa. Nē ood-
 eoidi inōnāni inte tōmēnāni
 cōwē nanguī toquēnēnāni
 inānipa. Edæ Wængonguī
 apænecā ēñengaināni inte
 edæ oodeoidi tōmengā nānō
 apænedō ante nē man-
 gaināni inte nē toquēnēnāni
 inānipa. 3 Mānōmaī i incæte
 pancadāniya iñōmō edæ
 wede pōnēnāmaī inānipa.
 Ininque mōnō æbānō anguīi.
 Tōmēnāni nāni pōnēnāmaī
 inō beyænque Wængonguī
 tōmēnāni inānite dicæ
 űimpo cædinque ædæmō
 aadāmaī ingantawogaa.
 4 Ædō cæte mānōmaī inguīi.
 Mōnō waocabo tōmāmō nē
 babæ apænemō iñōmonte
 Wængonguī iñōmō nō pōni
 cæcā ingainō anguēnē. Edæ
 tōmengā beyæ iīmaī ante
 yewæmongatimpa.
 “Wængonguī bitō æbānō
 apænebiī, ante
 apænte ancæ cædāni
 incæte tōmēnāni,
 Wængonguī nō pōni
 ante apænecampa,
 ante edonque acædānimpa.
 Bitō nē tæi emōmi inte
 edæ bitō imite nē
 apænte ancæ cædāni
 inānite nāēmæ edæ

wææntodonte bai
cædinque edæ gänä
cæcæbiimpa.”

Ante nāni yewæmongainō
bai edæ bacæimpa.

⁵ Waodāni mā pönēninque
iīmaī ante tedewēnānipa.
Mōnitō wīwa cæyōmōnite
Wængonguī nō cæcā adinque
wadāni, Wængonguinque
nē nō cædongā ingampa,
ante godōmenque edonque
acædānipa. Īninque wīwa
cæyōmōnite Wængonguī
quīnante pīinte pangāā, ante
tedewēnānipa. Mānōmaī

tedewēnāni adinque mōnō
wæætē æbānō anguēnēmō
imōō. Īñæmpa waodānique
nāni ānewēnō bai dicæ
anguēnēmō imongaa. ⁶ Ædō cæte
mānōmaī ānewenguī. Mānīnō
nāni tedewēnō nāwangā ī bai
ingui-poga quēwēmō imonte
Wængonguī apænte ānāmaī
inguēnengā.

⁷ Wadāni guiquēnē
iīmaī ante tedewēnānipa.
Wængonguī cōwē nāwangā
ante apæneyongante botō
babæ apænebo adinque
wadāni, Wængonguinque
nāwangā ante apænecampa,
ante tōmengā ingante
godōmenque waa acædānipa.
Īninque babæ botō apænedō
beyænque Wængonguī
godōmenque ñāō apāite bai
ēmongā ingampa. Īninque,
Bitō nē wēnæ wēnæ cæbi
imipa, ante Wængonguī
quīnante botō imote apænte
angāā, ante tedewēnānipa.

⁸ Tōmēnāni, Wængonguī
ingante godōmenque waa
acædānipa, ante mōnō

godōmenque wēnæ wēnæ
cæcæimpa, ante tedewēnānipa.
Tōmēnāni nāni tedewēnō
nāwangā ī bai mōnitō
adobai ante ancædōmōnipa.
Edæ, Tōmēnāni nāni
tedewēnō bai edæ Pabodoidi
adobai ante apænedānipa,
ante pancadāniya pōnō
wēnæ wēnæ ante babæ
apænedānipa. Mānōmaī ante
nē apænewēnāni ĩnānite
pāninque Wængonguī nō cæte
pangampa.

*Tōmāmō mōnō pante
wæquinque wentamō mongæmompā*

⁹ Īninque æbānō ante
anguī. Mīnitō oodeoidi
īnāmaī ōnōmīnique iñōmīnite
mōnitō mōni oodeocabo
dicæ godōmenque waa pōni
imōniyaa. Īñæmpa mōnitō
oodeomōni incæ mīnitō
oodeomīni īnāmaī imīni incæ
tōmāmō nē wēnæ wēnæ
cædōmō imompā, ante do
odōmonte yewæmōmōni
abaīmīnipa. ¹⁰ Edæ iīmaī

ante Wængonguī beyæ
ante āmotamīni ante bai
yewæmongatimpa.

“Nē nō cædongā iñōmō edæ
dæ angampa.
Adocanque incæ edæ dæ
angampa.

¹¹ Nē ēñente pōnengā iñōmō
edæ dæ angampa.

Wængonguī ingante ante nē
diqui diqui mīnongā
iñōmō edæ dæ
angampa.

¹² Tōmānāni edæ oda cæte
wapiticæ godinque,
nāni waa cædāmaī incaboque
badānitapa.

Nē waa cædongā iñōmō edæ
dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ
angampa.

13 Waodäni inänite wænoncæte
ante ææ ænete bai
ëmencandinque,

tömänäni babæ ante en-
guënëwate tedewënanipa.

Edæ tæntæ tömëmæ ënete bai,
Wængongæimpa, ante
ënedänipa.

14 Tömënanäni pïinte nänäni
tedewënö beyænque
moncapæ ti nã bai
enguënëwadänipa.

15 Tömënanäni wængonguïwaque
pogodo goquïwaque
ëwadänipa.

16 Tömënanäni në godö
wænönänäni inte
mäincoo wido cæte
wodii godäni ate edæ
müi quëwënanäni ponte
adinque caate bai
wæwënanäni.

17 Në pïinte cædönänäni inte
tömënanäni Wængonguï
taadö tömengä gänë
entawente nänö
godönö ante adämaï
inte cædänipa.

18 Tömënanäni, Wængonguï
ingante mönö guïñente
ëñengæimpa, ante
pönënamäi inänipa.”

Ante dodäni nänäni yewæmongainö
bai impa.

19 Æcänö Möitee wodi
nänö wææ angainö ante
në ëñente quëwenguënëna
inaa tömengä beyænque ante
wææ yewæmongatimpa.
Mänömaï i beyæ, Botö
eyepæ cæbo imopa, ante
mönö ædö cæte anguïi.
Edæ guïñënete mönö pæ
wëenecæimpa. Ayæ ingui-
poga tömäo quëwëmö tömäo

Wængonguï në apænte angä
weca ongöinque edæ, Æbänö
cætaboo, ante Wængonguï
ingante mönö edonque
apænequënëmö imompa.
Mänömainö ante edæ do
ëñëmompa. 20 Mänömaï beyæ
Wængonguï, Möitee wodi
nänö wææ angainö ædämö
ëñente cæbi beyæ bitö botö
ayömo në nö cæbi babipa,
ante adocanque ingante edæ
änämaï incæcäimpa. Wæætë
mänine nänö wææ angainö
ëñente beyæ mönö, Në wënæ
wënæ cæmö imompa, ante
edonque amompa.

*Mönö wede pönëno
beyænque nö cæte quëwëmompa,
ante*

21 Wüi Möitee wodi
nänö wææ angainö ante
ëñëmini beyæ wæætë
edæ Wængonguï incæ
pönö badongä beyænque
mönö tömengä ayongä nö
cæmö bamompa, ante
ñöwo pönä odömongatimpa.
Dodäni Möitee wodi tönö
Wængonguï beyæ në
apænëgainänäni inömo, Inçayæ
ate mänömaï bacæimpa,
ante do yewæmongadänimpa.

22 Wængonguï pönö badongä
ate mönö në wede pönëmö
inömo Itota Codito ingante
mönö wede pönëno beyænque
edæ tömäo tömengä ayongä
nö cæmö bamompa. Edæ
mönö adoyömo ingaimö inte
önömonque imompa. 23 Inique
mönö tömäo wënæ wënæ
cæmö inte Wængonguï nänö
ñäo bai quëwëñömö gui-
icæte ante cædinque wüi

eyepæ cæmō inte wīi gui-
imompa. ²⁴ Incæte Itota
Codito ængā beyænque abæ
tawænte gote bai quēwēmō
iñōmonte Wængongui ōnonque
ānāmaī inte waadete
pōnō badongā ate mōnō
tōmengā ayongā nō cæmō
bamompa. ²⁵ Wængongui
iñōmō Itota Codito ingante
da pōnōninque, Tōmengā
mīnitō wēnæ wēnæ cædō
ante teēmente wængā
beyænque botō wæætē
piyænē cædinque mīnitō
imīnite pānāmaī incæboimpa,
ante cægacāimpa. Īninque
tōmengā, Mānōmaī pōnō
cæbo ate mīnitō, Itota wepæ
mōnō beyæ pe tæ pe tæ
wæænimpa, ante wede
pōnēninque wede mīni pōnēnō
beyænque quēwencæmīnimpa,
ante pōnō cægacāimpa.

Mānōmaī cædinque Wængongui
wēenēnedē mōnō wao-
cabo mōnō wēnæ wēnæ
cægainō ante ee adinque
nē pānāmaī ingaingā incæte
edæ, Botō cōwē nōingā
ante apænte ānōmo imopa,
ante ēñencæmīnimpa, ante
odōmongacāimpa. ²⁶ Īninque,
Wængongui nē nō cæcā
inongā ingampa, ante mōnō
acæimpa. Ayæ adobai,
Itota ingante nē pōnēmō
iñōmonte Wængongui nē
panguēnengā ingā incæ mōnō
imonte ata cæpodinque pōnō
badongā ate mōnō wæætē
tōmengā ayongā edæ nē
nō cæmō bamompa, ante
mōnō acæimpa. Īninque
tōmengā mānōmaī cædinque
tōmengā nō nānō cædō

ante odōmoncæte ante ñōwo
cægacāimpa.

²⁷ Īninque mōnō wao-
cabo iñōmō nāmā ængō
cæte bai cædinque mōnō,
Nāmā cædinque nō cæmō
bamompa, ante ædō cæte
anguimō. Īñæmpa mānōmaī
āninque cædāmaī ingæimpa.
Quinante nāmā wīi ængō
cæquī, ante wæmīnitawo.
Mōitee wodi nānō wææ
angainō ædæmō ēñente cæmō
inte bai mōnō, Tōmēmō
cætamompa, ancædōmōimpa.
Incæte ædæmō ēñente dicæ
cæmongaa. Wæætē tōmengā
ingante wede mōnō pōnēnō
beyænque tōmengā ayongā
nō cædōmō bamompa, ante
adinque mōnō, Tōmēmō
cætamompa, ante ædō cæte
anguī. ²⁸ Īñæmpa waocā
Wængongui nānō wææ an-
gainō ante ēñente cæcā incæ
wīi tōmengā nānō ēñente cædō
beyæ nē nō cæcā bacampa.
Wæætē wede nānō pōnēnō
beyænque Wængongui ayongā
edæ nē nō cæcā bacampa,
ante do edæ apænebo
ēñēmaimīnīpa.

²⁹ Oodeomōni iñōmōnite
Wængongui mōnitō Wængongui
inongā ingampa. Oodeomīni
ināmaī imīni guiquēnē, Wīi
mōnitō Wængongui ingampa,
ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa
oodeomīni ināmaī iñōmīnite
adocā Wængongui mīnitō
Wængongui ingampa. ³⁰ Edæ
adocanque Wængongui
inongā ingampa. Īninque nē ēō
togæimōni imōni mōni wede
pōnēnō beyænque tōmengā
pōnō badongā ate tōmengā

ayongä edæ nõ cæmōni bamōnipa. Adobaï bagäamini mīni wede pōnēnō beyænque Wængonguī adocanque inongä inte pōnō badongä ate mīnitō adobaï tōmengä ayongä nõ cæmīni bamīnipa. ³¹ Mōnō pōnēnō beyænque impa, ante apænedinque mōnitō Wængonguī nānō wææ angainō ante dicæ wëä godonte bai cæmōniyaa. Wīi mǎnōmaï cæmōnipa. Wæætē mǎnōmainō ante apænedinque tōmengä nānō wææ angainō ante Ao äninque mōnitō, Eñēedāni, ante odōmonte apænemōnipa.

4

Abadäo wodi æbānō cægacäi, ante pōnengæimpa

¹ Mǎninō ante mōnitō mæmæ Abadäo wodi inōmō æbānō ante eñengacäi, ante mōnō ñowo pōnente apænecæimpa. ² Abadäo wodi nē eñente cæcä ingaingä incæte tōmengä nānō eñente cædō beyænque dicæ nõ pōni entawengä bacantawogaa. Mǎnōmaï cædinque nõ cæcä bagacäimpa, ante nāwangä i bai tōmengä waodāni eñēñōnānite, Waa cæbo imopa, ante do ancægacäimpa. Incæte tōmengä Wængonguī eñēñongante mǎninō ante cōwē änāmaï inguēnengä ingacäimpa. ³ Wængonguī æbānō ante apænecä eñente yewæmongadāni, ante amīnii. Edæ iīmaï ante apænecä eñente yewæmongadānimpa. “Wængonguī nōingä ante apænecampa,

ante Abadäo wede pōnengacäimpa. Inique tōmengä wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī wæætē edæ, Botō ayōmo Abadäo nē nõ entawengä ingä abopa, angacäimpa,” ante yewæmongadānimpa.

⁴ Edæ wadāni beyæ waocä nanguī cæcä ate tōmēnāni debe badināni inte edæ, Önonque pōnōmōni æe, ante ædō cæte anguinānii. Inæmpa wīi önonque godonte impa. Wæætē tōmengä nānō nanguī cædinō beyænque paga ante nē godonguēnēnāni inte awēnēidi, Bitō nanguī cæbitapa, ante godōnāni ængampa. ⁵ Wængonguī guiquēnē önonque pōnō cæcä æmōimpa. Waocä wīwa cæcä incæ wede pōnengä adinque Wængonguī pōnō badongä ate tōmengä Wængonguī ayongante wæætē nõ cæcä bacampa. Inique waocä waa cædāmaï incæ edæ wede pōnengä adinque Wængonguī wæætē tōmengä ingante pōnō badōninque, Nō pōni bitō entawenguinque bitō wede pōnēmi abopa, angampa. ⁶ Waocä waa cædāmaï inongante Wængonguī pōnō badongä ate tōmengä Wængonguī ayongä nõ pōni entawengä inique tōmengä watapæ quēwencæcäimpa, ante apænedinque Dabii wodi adobaï ämotamini ante bai yewæmongacäimpa.

⁷ Adocä yewæmōninque, “Waodāni eñēnāmaï cædāni inānite Wængonguī pōnō ñimpo cæcä ate

tömēnāni wæætē watapæ
quēwencædanimpa.

Edæ tömēnāni ēñēnāmaī nāni
cædō ante ō ænte
māo tee moncate bai
cæcā adinque nanguī
tocædanimpa.

⁸ Æcānō ingante Wængonguī,
Bitō pante wæquinque
wēnæ wēnæ cæbipa,
ante cōwē piinte ānāmaī
ingā ĩninqe māningā
waocā wæætē nanguī
tocæcāimpa.”

⁹ Ante Awēnē Dabii
wodi, Eō togæninānique
tocædanimpa, ante dicæ
yewæmongantawogaa.

Bagādāni adobaī tocædanimpa,
ante ancæte ante yewæmongacā
Abadāo wodi Wængonguī
ingante wede nānō pōnēnō
beyænque Wængonguī, Botō
ayōmo Abadāo nē nō
entawengā ingā abopa,
angacāimpa. Mānōmaīnō ante
edæ botō do yewæmōmo
abaīmīnīpa.

¹⁰ Abadāo
wodi æbānō engæñongante
Wængonguī mānōmaī an-
gacāi. Dicæ eō togæningā
ĩñongante angantawogaa.
Wæætē bagāacā ĩñongante
angacāimpa.

¹¹ ĩninqe,
Abadāo bagāacā inte wede
pōnengā beyænque botō pōnō
badōmo ate nō cæcā ba-
campa, ante ēñencædanimpa,
ante cædinque Wængonguī
angā eō togænte bagacāimpa.

Mānōmaī cæcā beyæ
mīnitō bagāamīni inte wede
pōnēmīni ĩñōmīni Abadāo
wodi mīnitō wæmængā bai
bagacāimpa. Abadāo wodi
pæimīni bai wede pōnēmīni

adinque Wængonguī adobaī,
Nō entawēmīni bamīni
acæboimpa, ante pōnō badon-
gacāimpa. ¹² Mōnitō wæmæ
Abadāo wodi doyedē bagāacā
ingāñedē incæ wede pōnengā
ingacāimpa. Mōni idægocabo
ĩñōmō nē eō togæimōni
inte edæ tōmengā wede
pōnente nānō cægongainō
adodō tee empote gomōnīpa.
ĩninqe mānīnōnō mōni wede
pōnente godōnō gomōni
beyænque mōni eō togæncabo
wæmængā adocā Abadāo
wodi ingacāimpa.

*Mōnō wede pōnēnō
beyænque Wængonguī nānō
ingāñēnō ante cæcampa, ante*

¹³ Wængonguī, Ingui-
poga incæ bitō nē ænguīmi
incæbiimpa, āninqe Abadāo
wodi tōnō tōmengā nānōmoidi
ĩnānite pōnō angā ængadānīpa.
Mānōmaīnō āninqe Wængonguī
dicæ, Botō wææ angāinō
ante ēñente cædanīque
æncædanīpa, ante anganta-
wogaa. Wæætē edæ wede
pōnente tōmengā ayongā nō
entawēnāni badāni beyænque
Wængonguī, Inguipoga
incæ pōnōmo æncæmīnīpa,
ante apænegacāimpa.

¹⁴ Wængonguī dicæ, Botō
wææ angāinō ēñente nē
cædanīque nē ænguīnāni
ĩnānīpa, ante angantawogaa.
Edæ mānōmaīnō angā bai
mōnō wede pōnēnō ante
ōnonque pōnencædōmōimpa.
Tōmengā nānō angāinō incæ
wo ēwente bai bacædōnīpa.
¹⁵ Edæ mānīnō tōmengā nānō
wææ angāinō ante ēñēnāmaī

cædāni beyænque Wængonguī ænguī badinque pangampa. Wæætē wææ ānāmaī inte baī Wængonguī, Botō wææ angainō ante ēñēnāmaī cæbipa, ante ædō cæte anguingāā. Edæ dæ ancædōnimpa.

¹⁶Mänōmaī beyæ Wængonguī, Botō waadete pōnō cædō beyænque æminipa, ante edonque acæimpa, ante cædinque Abadäo wodi wede nānō pōnēnō beyænque ante, Pōnōmo æncæminimpa, angacäimpa. Mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante nē ēñēmōni iñōmōnite wīi adomōnique imōnite angacäimpa. Wæætē Abadäo wodi nānō wede pōnengāi baī adobaī wede pōnēmō iñōmonte mōnō tōmāmō imonte Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncæminimpa, angacäimpa. Edæ mōnō wede pōnencabo iñōmonte Abadäo wodi tōmāmō wæmængā baī ingacäimpa. ¹⁷Wængonguī edæ do wængaināni inānite pōnō cæcā ate tōmēnāni iñōmō ñāni omæmonte edæ miināni quēwēnānipa. Dæ angaincoo incæ tōmengā do badongā ate edæ a ongoncoopa.

Wængonguī mänōmaī nē badongā iñongante Abadäo wodi tōmengā ingante nē wede pōnengā ingacäimpa. Īninqe Wængonguī, “Abadäo ēñēmi. Botō pōnō badōmo ate bitō pæināni yebæninque wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni iñōnānite edæ bitō adobique tōmēnāni wæmæmi incæbiimpa.”

Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. Īninqe Wængonguī ayongante mōnō wede pōnēmō iñōmonte Abadäo wodi mōnō wæmængā bagacäimpa.

¹⁸Tōmengā ingante, “Bitō pæināni edæ mānimpodāni bacædānimpa,” ante Wængonguī do angacäimpa. Mänōmainō angā ēñēninque, Ædō cæte baquīi, ante wædongā incæ Abadäo wodi, Wængonguī cōwē cæcā beyæ watapæ bacæimpa, ante wede pōnengā ingacäimpa. Īninqe tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque “wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni bayōnānite tōmēnāni wæmængā” Abadäo bagacäimpa.

¹⁹Tōmengā, Botō picængadebo wodo tiēē wadepo quēwengāimo inte edæ botō baō wænte baī ēñābo inte edæ ædō cæte wēñæ tapæiquimoo, ante ēñengacäimpa. Ayæ, Tada adobaī wēñæ cōwē mänāmaī ingaingā inte picængadecā badinque ædō cæte wēñæ manguingāā, ante pōnengacäimpa. Incæte māninō nānō wædō beyænque guiñēñadāmaī inte Abadäo wodi Wængonguī nānō āninō ante godōmenque pōnengacäimpa. ²⁰Tōmengā, Wængonguī wabānō cæbaingāā, ante wædāmaī inte wæætē Wængonguī nānō, Cōwē pōnō cæcæboimpa, āninō ante wede pōnengacäimpa. Ayæ, Wængonguī bitō ñāō entawēmi inte tæi ēmonte waa cæcæbiimpa, ante godōmenque tæi piñante

entawēninque Abadäo
 wodi wede pönengacäimpa.
²¹ Edä, Wængonguī nē
 tæi piñænongä inte, Cōwē
 cæcæboimpa, ante nē an-
 gaingä inte edä cōwē
 cæcæcäimpa, ante Abadäo
 do ēñēninque edä wede
 pönengacäimpa. ²² Tömengä
 mänömaī wede pönengä
 beyænque Wængonguī,
 Abadäo bitö nö entawēmi imi
 abopa, angacäimpa.

²³ Mänine, Bitö nö cæbi imi
 abopa, ante nänö angaine
 iñömö wii tömengä beyænque
 yewæmongatimpa. ²⁴ Wæætē
 mönō beyæ adobai yewæmongatimpa
 Edä, Mönö Awēnē Itota
 ingante Wængonguī angä
 ñāni ömæmongacäimpa,
 ante nē angaingä ingante
 wede pönēmö iñömönte
 Wængonguī, Botö ayömo
 mīnitö nö cæmīni imīni abopa,
 ante badongampa. ²⁵ Wēnæ
 wēnæ mönō cædō beyænque
 mönō Awēnē Itota ingante
 Wængonguī pædæ godongä
 wængacäimpa. Ayæ mönō
 beyæ ante cædinque tömengä
 mönō Awēnē Itota ingante,
 Bitö nē nö cædömi inte
 ñāni ömæmömi beyænque
 tömēnāni botö ayömo nö
 entawēnāni bacædānimpa,
 ante cædinque angä ñāni
 ömæmongacäimpa.

5

*Wængonguī badongä ate
 mönō nö cæmō bamompa*

¹ Mönö wede pönēnō
 beyænque Wængonguī
 pönö badongä ate mönō
 tömengä ayongante edä nö

cæmō bamompa. İninque
 mönō Awēnē Itota Codito
 nänö cægainō beyænque
 Wængonguī piyænē cæcä
 ate mönō tömengä tönö
 godongämæ gänē entawente
 quēwēmompa. ² Mönö wede
 pönēnō beyæ adocä Codito
 mönō imonte pönö ænte
 mämongä ate Wængonguī
 waadete pönö cædinque
 mönō imonte ængampa. Ayæ
 Wængonguī nē ñāö emongä
 weca ongöñömö tömengä
 pönö badongä ate mönō
 godongämæ ñāö emonte
 mönō watapæ bacæimpa,
 ante wede pönēninque to-
 mompa.

³ Ayæ wii mäninque beyæ
 tomompa. İñæmpa, Waocä
 nänö wæntædāmaī inte ee
 cæquinque caate wæcampa,
 ante ēñēmö ininque mönō
 caate wæmō incæte caate
 mönō wædö beyæ adobai
 tomompa. ⁴ Ayæ nē
 wæntædāmaī inte ee cæmō
 adinque mönō Wængonguī
 ayongä nē waa cæmō edä
 bamompa. Mänömaī bamö
 ininque mönō, Watapæ
 bacæimpa, ante pönente
 tomompa. ⁵ Mänömainö
 ante nē pönente tomö iñömö
 edä mönō ænguēnēnō ante
 do æninque mönō guingo
 imonte wædāmaī imompa.
 Edä Wængonguī tömengä
 Tæiyæ Waemö Önöwoca in-
 gante da pönöninque tömengä
 nänö waadete pönēnō adobai
 do pönongä æninque mīmönē
 entawēmompa.

⁶ Edä iīmaī impa. Mönö
 aquīimö pönī iñömö inte,

Ædö cæte cæmöö, ante wæyömonte mönō Codito iñōmō eyepæ pōnī pōninque, Minitō Wængonguī ayongante wīwa cæmini imīnīpa, ante adinque wīwa mönō cædō ante teēmente wæætē wængacäimpa. ⁷ Waocä guiquēnē wacä nē nō cædongä ingä adinque tömengä beyæ wæætē dicæ wænguingäa. Incæte, Nē waa cædongä wæætē quēwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabänō Ao ante tömengä beyæ wæætē wæmäinänīpa. ⁸ Incæte, Wængonguī mīnitō imīnite nangū waadete pōnengampa, ante odōmoncæte ante cædinque mönō Codito iñōmō nē wænæ wænæ cæmō iñōmonte mönō beyænque wæætē wængacäimpa. ⁹ Codito wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönō Wængonguī ayongante nō entawēmō do batamompa. Codito mönō beyæ mänōmai wængaingä inte cōwē godōmenque cæcæcäimpa.

Ämo ēñēedäni. Wængonguī nē piinte panguēnengä iñongante adocä Codito gä pe æmpote ængä beyænque Wængonguī wæætē mönō imonte edæ ata cæpocä quēwencæmōimpa. ¹⁰ Mönō edæ Wængonguī tönō mönō godongämæ piincabo iñōmonte tömengä Wengä mönō beyæ wæætē wængä beyænque mönō Wængonguī tönō godongämæ

piyænē cæmō bagamōimpa. Mönō Wængonguī tönō godongämæ piyænē cæmō ininque tömengä Wengä iñōmō cōwē godōmenque cæcæcäimpa. Ämo ēñēedäni. Tömengä adocä do wængaingä inte nāni ömæmonte mīngä quēwēninque mönō imonte ængä beyænque mönō wænāmai inte cōwē quēwencæmōimpa. ¹¹ Ayæ mönō godōmenque iīmainō ante ēñengæimpa. Mönō Awēnē Itota Codito ængä beyænque Wængonguī piyænē cæcä ininque mönō nōwo Wængonguī nempo quēwēninque edæ Itota Codito beyæ ante watapæ tomompa.

*Tānocä Adäö wodi bai
Codito adobai Tānocä
ingampa*

¹² Docä mæmæ adocanque tānocä incæ ēñēnāmai cæcä ininque mönō wænæ wænæ cæpāmo inguipoga do pongatimpa. Ayæ tömengä nānō ēñēnāmai cægainō beyænque nē wæwocacä bagacäimpa. Tömengä wænæ wænæ cæcä ingaingä bai mönō tömāmō adobai nē wænæ wænæ cæmō imō ininque edæ mönō wacabo tömāmō nē wæwocamō edæ do bagamōimpa. ¹³ Edæ wēēñēdē Mōitee wodi nānō wææ änāmai iñedē incæ woadäni do wænæ wænæ cædäni ingadänīpa. Wænæ wænæ cædäni incæte Wængonguī, Botō wææ änō ante ēñēnāmai cæmīnīpa, ante ædō cæte apænte angingäa. Iñæmpa māñēdē ayæ wææ änāmai ingacäimpa.

14 Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Tānocä nānō ingai bai docä Adäo wodi adobai tānocä ingacäimpa. Incæte Adäo wodi Wængongui nānō wææ änō ante eññēnāmai cædinque wēnæ wēnæ cægacäimpa. Wæætē Wængongui edæ Möitee wodi nānō quēwenganca wææ änāmai iñongante Adäo wodi pæināni guiquēnē wēnæ wēnæ cædāni incæte tōmengä nānō eññēnāmai cægai bai wii adobai eññēnāmai cægadānimpa. Incæte tōmēnāni nē wæwocadāni inte wægadānimpa.

15 Incæte Wængongui nānō wææ angainō ante adocanque nānō eññēnāmai cægai bai Wængongui nānō pōnongai iñömö wii adobai impa. Edæ adocanque nānō eññēnāmai cægai beyænque nangui ināni inte wægadānimpa. Incæte Wængongui guiquēnē nangui pōni waadete pōnō cædinque Itota Codito ingante da pōnongä pōninque tōmengä adocanque inongä waadete eyepæ pōni pōnō cæcä ate mōnō nangui pōni imō inte quēwēmompā. ¹⁶ Onguiñængä adocanque wēnæ wēnæ nānō cægai beyæ nē wæwocadāni bagadānimpa. Wængongui nānō pōnongai iñömö edæ wii adobai impa. Adocanque nānō adopoque eññēnāmai cægainō ante adinque Wængongui tōmengä ingante apænte äninque edæ, Bitō tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætē Wængongui

nānō wææ angainō ante eññēnāmai wæætē wæætē cæmō incæte tōmengä, Botō ayōmo mīni nō entawen- guinque impa, ante önonque pōnongä ænte entawēmompā.

17 Waocä adocanque incæ Wængongui nānō wææ angainō ante eññēnāmai cæcä ininque tōmengä adocanque nānō eññēnāmai cægai beyænque mōnō wæwocamō do bagamōimpa. Wængongui guiquēnē godōmenque eyepæ pōni waadete pōnō badongä ate tōmengä ayongä mōnō nō entawēmō bagamōimpa. Ininque Itota Codito adobai Adocanque iñongante mōnō tōmengä nempo wæwocadāmai inte quēwēninque awēnēidi bai badinque quēwēmompā.

18 Mänōmai beyæ adocanque adopoque eññēnāmai cæcä beyænque Wængongui mōnō tōmāmō imonte apænte äninque, Mīni wænguinque wēnæ wēnæ cæminipa, angampa. Ayæ adobai Adocanque adopoque nānō nō cægainō beyænque mōnō Wængongui ayongä nō cæmō bamō ininque Wængongui apænte äninque mōnō tōmāmō imonte, Mīni quēwēnguinque mīnitō botō ayōmo nō entawēmīni bamīnipa, angampa. ¹⁹ Edæ adocanque nānō adopoque eññēnāmai cægai beyænque mōnō nangui imō incæ edæ nē wēnæ wēnæ cæmō bagamōimpa. Adobai Adocanque nānō adopoque eññente cægai beyænque mōnō nangui imō incæ edæ

Wængonguī ayongā nō cæmō bagamōimpa.

²⁰ Mōnō waocabo wēnæ wēnæ cæyōmonte Wængonguī, Botō wææ änō ēñēnāmaī inte cæminīpa, ante edonque acæminīpa, ante wææ angacāimpa. Wææ angā ate edonque adinque mōnō waocabo wæætē, Nanguī ēñēnāmaī inte cæte awædō, ante wæyōmonte Adocā incæ godōmenque nanguī waadete pōnō cæcā æmōmpa. ²¹ Īnīnque mōnō ēñēnāmaī cægāi beyæ mōnō nē wæwocamō bagamōimpa. Wæætē mōnō Awēñē Itota Codito waadete pōnō nō cæte badongā ate mōnō cōwē wænāmaī quēwēnguinque Wængonguī ayongā nō entawēmō bagamōimpa.

6

Codito nempo quēwēnīnque mōnō nē wīwa cædongā nempo wīi quēwēmōmpa

¹ Īnīnque mōnō æbānō anguī. Pancadāniya īmaī ānewēnānīpa. Wængonguī godōmenque waadete pōnō cæcæcāimpa, ante cædinque mōnō godōmenque wēnæ wēnæ cæcæīpa, ante tedewēnānīpa. Mōnō īñōmō dicæ mānōmaīnō ante tedewēngūēnēmō īmongaa. ² Īñæmpa ædō cæte mānōmaīnō ante tedewēngūī. Wēnæ wēnæ mōnō cæte quēwēmāmo pædæ godōmo ænīnque Codito teēmē mongæñīnque wæñongante mōnō tōmengā tōnō godongāmæ wænte

baī īnōmo inte ædō cæte godōmenque wēnæ wēnæ cæte quēwēngūī. ³ Mōnō Itota Codito nempo quēwēngæīmpa, ante æpæñē guīdinque mōnō tōmengā tōnō godongāmæ wængāimō baī batamōmpa, ante mīnitō īñōmō ēñēnāmaī īmīnitawo. ⁴ Tōmengā wænte ōñōñongante Mæmpo Wængonguī nē ñāō entawēnongā inte tæī ēmōnongā inte, Ñāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāimpa. Īnīnque mōnō īñōmō edæ, Codito tōnō ñāni ōmæmonte baī mōnō mīimō quēwēngæīmpa, ante cædinque æpæñē guīdinque tōmengā wodido godongāmæ guīte baī wænte baī ōñontamōmpa.

⁵ Edæ tōmengā wængā ate godongāmæ wænte baī bagāimō īnīnque mōnō tōmengā ñāni ōmæmongā ate tōmengā tōnō āawocaque baī ēwocate ñāni ōmæmonte baī quēwēmāimōmpa. ⁶ Waocā nānō nē ō ænīnāni inte tōmengā beyænque cæte nē quēwēnāni baī mōnō adobaī wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque wægāmōimpa. Mānōmaī inte wæyōmonte mōnō Codito īñōmō, Aamō cæte gocæminīpa, ante cædinque wēnæ wēnæ cæte mōnō wentamō mongæñō ō ænte teēmē mongængantapa. Ee mongæñongante tōmengā ingante awāa timpodāni wængā adinque baonque ante mōnō wēnæ wēnæ cæpāmo īñōmō ēwente baī ba īnīnque mōnō do aamō cæte baī mānīnō ante ēmō cæte gomōmpa. ⁷ Waocā æmæwo

wængaingä inte edæ ædö cæte wënæ wënæ cæqingä. Edæ tömengä nänö wënæ wënæ cægainö ante emö cæte aamö cæte bai gogaingä ingampa.

⁸ Mönö Codito tönö äawoaque bai ewocadinque adopoque wængaimö inte mönö tömengä tönö godongämæ quëwengæimpa, ante wede pönëmompä. ⁹ Edæ do wænte ñäni ömæmonte miingä quëwëngä inte Codito wæætë mempoga wænguingä inämaï ingampa. Tömengä ñöwo wæwocadämaï iñongante tömengä ingante, Wæmäwe, ante ædö cæte anguii. Iñæmpa, wænämaï incæcäimpa, ante do ëñëmompä. ¹⁰ Tömengä adopoque wæningue mönö wënæ wënæ cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante teëmë mongænte wængacäimpa. Wæætë ñäni ömæmonte miingä quëwëningue tömengä, Wængongui beyænque cæte quëwencæboimpa, ante quëwengampa. ¹¹ Minitö adobai Codito nempo quëwënömini inte wiwa mini cægainö ante æmæwo wido cæcæte ante cædinqe, Itota Codito tönö adopoque wængaimö imompä, ante wæætë, Mönö Wængongui beyænque cæte quëwengæimpa, ante pönëningue quëwëedäni.

¹² Mänömaï beyæ minitö, Baonga mönö ñömænguiñö quëwëningue mönö wënæ wënæ cæinënö ante mönö ëñente cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aad-

inque edæ wënæ wënæ mini cæinëwënö ante edæ ëñënamäi inte quëwëedäni. ¹³ Ayæ minitö, Bado, ante edæ, Botö baonca wiwa cæcæimpa, ante edæ minitö baö quiömë i incæ wënæ wënæ cæquinque ante edæ godö cædämaï iedäni. Wæætë do wæwocagaimini inte ñäni ömæmonte miimini quëwëningue minitö wæætë Wængongui ingante nämä godömini æncæcäimpa. Edæ, Botö baö ini edæ tömäo Wængongui qui impa, ante pædæ godöningue miimini quëwëñöminite tömengä wæætë minitö tönö godongämæ cædinqe nö pönï cæcæcäimpa. ¹⁴ Edæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñëmini incæte wii mäninö beyænque quëwëminipa. Wæætë Wængongui waadete pönö cæcä beyænque quëwëmini inte minitö wënæ wënæ mini cæinëwënö ante ëñente cædämaï inte quëwencæminipa.

Wiwa mönö cæinëwënö ante mönö ëñënamäi ingæimpa

¹⁵ Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente beyænque wii quëwëmö inte mönö Wængongui waadete pönö cæcä beyænque quëwëmompä. Näwangä impa. Inique mönö æbänö cæqui. Wadäni iñömö idiquibæ ante pönëningue, Wængongui pönö cæcä beyænque në quëwënömö inte mönö wæætë wënæ wënæ cæcæimpa, ante tedewënanipa. Mönö iñömö

ædō cæte mǎnōmǎinō ante
cæquimōō.

16 Wacā ingante nē cæte
quēwēmīni bacæte ante
cædinque mīnitō, Bado, bitō
botō awēnē badinque edæ
āmi ēñente nē cæbo baboe,
āmīni īninque edæ māningā
mīnitō īmīnite ō ængā ate
tōmengā beyænque cæte
quēwēmaimīnipa. Mǎninō
ante pōnēmīniyaa. Ayæ
adobaī mīnitō wēnæ wēnæ
cæinente mīni wædō ante
Ao ante cæmīni īninque mīni
wænguinque edæ mǎninō
beyænque cæte nē quēwēmīni
inte wæbaimīnipa. Wæætē
Wængonguī ingante, Bado,
bitō botō Awēnē īnōmi inte
edæ āmi ēñente nē cæbo
baboe, āninque mīnitō nō
cæte mīni quēwenguinque
tōmengā beyænque nē cæmīni
babaīmīnipa. 17 Mīnitō
doyedē mīni wēnæ wēnæ
cæinēwēnonque ante cædinque
mīnitō awēnē beyænque
cæte nē quēwēmīni baī
ingamīnimpa. Nōwo guiquēnē
Wængonguī nō nǎnō ānō ante
odōmōmōni ēñēninque mīnitō
īnonque ante edæ nē ēñente
cæmīni bamīnitapa. Mǎnōmaī
bamīnipa, ante adinque botō
Wængonguī ingante waa
ate pōnēninque apænebopa.
18 Ayæ wēnæ wēnæ mīni
cædō beyænque cæte nē
quēwēmīni inte wæyōmīnite
Wængonguī ñimpo cæcā ate
mīnitō abæ tawænte ee gote
baī quēwēmīnipa. Nōwo
wæætē tōmengā nǎnō nō
cædonque ante ēñente cæmīni
īninque mīnitō edæ nē nō

cædongā nempo quēwēninque
tōmengā beyænque cæte nē
quēwēmīni bamīnipa.

19 Mīnitō ōnōmīnique inte
æiquedō ædæmō ēñenguimīni,
ante wædinque botō, Waocā
nǎnō cæi baī impa, ante
tededinque odōmōmo
aedāni. Wēenēñedē wēnæ
wēnæ cædinque godōmenque
quingāmē baī quēwencæte
ante mīnitō, Bado, ante
quiomē incæ mīni baonga
wīwa cæquinque pædæ
godō cæmīnitapa. Mǎnōmaī
beyænque ēñēnāmaī mīni
cæinēwēnō ante ēñente
cædinque edæ mīnitō
mǎninonque ante nē cæte
quēwēmīni ingamīnimpa.
Nōwo guiquēnē tæiyæ waēmō
mīni ēwocate quēwenguinque
ante mīnitō baō īni edæ,
Wængonguī quī impa, ante
tōmāo pædæ godōedāni. Ayæ
mīni nō cæquinque ante
edæ tōmengā beyænque nē
cæmīni inte quēwēedāni.
20 Wēenēñedē īñōmō mīnitō
wēnæ wēnæ mīni cæinēnō
beyænque cæte nē quēwēmīni
baī inte wægamīnimpa.
Mǎniñedē mīnitō nē nō
cædongā nempo quēwēnāmaī
ingaimīni inte tōmengā nǎnō
angainō ante edæ ēñēnāmaī
ingamīnimpa. 21 Mǎniñedē
quingāmē baī mīni cægainō
ante pōnente wædinque mīnitō
ñōwo īñōmō guingo imonte
bamīnipa. Edæ mǎninō
mīni wīwa cægainō beyæ
ante dicæ watapæ tote
bamīniyaa. Īñæmpa edæ
mīni wænguinque mǎnōmaī
cægamīnimpa.

22 Ñowo guiquënë, Wënæ wënæ mini cæinewënö ante idæwaa eñencæminimpa, ante cædinque Wængongui gä pe æmpote ængä ate minitö abæ tawænte bai Wængongui nempo wæætë ee pongaminimpa. Ìninqe nê gä pe æmpocä nempo quëwëninque minitö tömengä ingante cæte nê quëwëmini inte mini cöwë wænämaï quëwenguinque tæiyæ waëmö ewocamini baminipa. 23 Mönö waocabo mönö wënæ wënæ cædö beyæ ante paga cæte bai cædinque Wængongui mönö imonte pönö pangä wængüenëmö imompa. Wæætë, Wantæpiyæ quëwencæminimpa, ante adocä incæ mönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ cædinque mönö imonte önonque pönö ængä beyænque mönö cöwë wænämaï quëwëmompa.

7

Eñente cæquënëmö inte ñä cæyænte bai ingamöimpa

1 Ìñänäni eñeedäni. Möitee wodi nänö wææ ante yewæmongainö ante do adimäni imini incæte minitö iïmaï ante eñëminiyaa. Edæ, Eñente cæedäni, ante tömengä mïinäni quëwënanique inänite wææ ante yewæmongacäimpa. Ìninqe waocä do wæningä iñongante, Cæe, añömö tömengä mïingä ingampa diyæ cæquingää. Edæ dobæ wængäimpa.

2 Ìimaïnö ante pönëedäni. Onquiyængä ingante

ñänönäni mongä ate tömengä nänöogængä mïingä nänö quëwenganca onquiyængä iñömö tömengä nänöogængä ingante eñente quëwencæcäimpa, ante wææ ante yewæmongatimpa. Wæætë edæ tömengä nänöogængä wængä ate onquiyængä owæmpoingä inte adocanque quëwëñongante mänömaïnö ante edæ ædö cæte wææ anguii. 3 Ìninqe nänöogængä ayæ mïingä quëwëñongante onquiyængä wacä ingante godö guëa mongä adinque, Bitö nänöogængä mïingä iñongante bitö wacä ingante guëa godö mömipa töö, ante piinänipa. Incæte tömengä nänöogængä wængä ate abæ tawænte gote bai tömengä adocanque quëwëñongante, Wacä ingante mönämaï incæbiimpa, ante ædö cæte wææ angüinänii. Do owæmpodingä inte wacä ingante mongä adinque tänocä quëwengampa diyæ wææ angüinänii. Edæ owæmpodingä inte tömengä do mongampa.

4 Mänömaï beyæ botö tönïñamäni, Mönö adobai imompa, ante ämo eñëedäni. Ñänönäni nê möningä iñömö eñente cæquënegä ingä bai minitö wëenëedë adobai Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente cæquënëmini inte ñä cæyænte bai ingaminimpa. Mänömaï inte wæyöminite Codito iñömö, Minitö botö nempo quëwëninque waincate bai cæmini badinque Wængongui

beyænque ante eñente
 cæcæminimpa, ante pönö
 cægacäimpa. Tömengä
 baonga ponte eñadinque
 mönö beyæ wæninque
 ñäni ömæmongacäimpa.
 Ìninqe mönö tömengä tönö
 adobaï wænte baï ingaimö
 inte mönö wëeneñedë
 mönö eñenguëngainö ante
 edæ ædö cæte wæætë
 eñenguënemö inguimö.
 Wæætë edæ në ñäni
 ömæmongaingä nempo
 quëwënömo inte mönö
 tömengä quimö inömö imompa.

5 Doyedë inömö mönö
 në wæwocamö inömö inte
 baonque ante pönente mönö
 quëwëñedë Möitee wodi nänö
 wææ angainö ante eñente
 wædinque godömenque wiwa
 cæinewente wæmö bata-
 mompä. Ìninqe mönö baaca
 incate baï cædinque mönö
 wænguinque wënæ wënæ
 cætämompä. 6 Wëeneñedë
 wææ änäni ate mönö, Ædö
 cæte eñente cæquï, ante
 ñä cæyænte baï wægaimö
 inte mönö edæ Codito tönö
 adopoque wænte baï ñi
 cæyænte baï bagamöimpa.
 Ñöwo guiquënë adopoque
 wængaimö inte mönö Möitee
 wodi pedæne ante nänö
 wææ ante yewæmongainö
 ante wii eñente cæquëñemö
 inte abæ tawænte baï go-
 mompä. Wæætë edæ
 Wængongui Tæiyæ Waëmö
 Önöwoca beyæ quëwëmö
 inömö inte mönö tömengä
 miine nänö änonque ante
 eñente cæmö imompa.

Wënæ wënæ botö cædö

beyæ ante wæbopa, ante

7 Ìninqe æbänö ante
 anguimoo. Möitee wodi,
 Wënæ wënæ cæquï, ante
 yewæmongacäimpa, ante
 botö dicæ antawogaa. Ædö
 cæte edæ mänömaï an-
 guï. Ìñæmpa tömengä wææ
 änämaï ingä baï botö, Quinö
 wënæ wënæ cæte i, ante
 eñëñämaï incædömoimpa.
 Botö edæ, Wacä quï æinente
 wæbo incæte botö ænämaï
 inte ee abo inte waa cæbopa,
 ante pönengaboimpa. Möitee
 wæætë, “Wacä quï ante
 æinente wædämaï ie,” ante
 wææ angä beyænque botö,
 Æ æinente botö wædö incæ
 wënæ wënæ impa, ante
 tæcæ eñentabopa. Mäninö
 ante änämaï ingä baï botö,
 Wënæ wënæ impa, ante
 eñëñämaï incædömoimpa.
 8 Ìninqe në wënæ wënæ
 cædömo inte botö Möitee
 nänö wææ angainö ante
 önömoncaque eñente ate
 botö quingämë baï tömancoo
 ante godömenque æinente
 wætabopa. Edæ tömengä
 wææ änämaï ingä baï mönö
 wënæ wënæ cædö inömö
 edonque inämaï inte edæ dæ
 ante baï incædönimpa.

9 Möitee wodi wææ
 ante nänö yewæmongainö
 ante botö adämaï imoyedë
 botö önonque wædämaï
 quëwengaboimpa. Wæætë,
 Ìimaï wææ ante yewæmonte
 ongompa, ante adinque
 botö, Æ, wënæ wënæ cæbo
 imopa, ante tæcæ eñëninque,
 10 edæ nänne wænte baï
 botö, Wæwocabo imopa,
 ante wætabopa. Edæ, Ìimaï

cædinque quëwencæminimpa,
 ante wææ ante nänö
 yewæmongainta adinque
 botö edæ, Botö wænguinque
 wii ëñente cæbopa, ante
 tæcæ ëñëninque wætäbopa.
 11 Edæ Möitee wodi wææ
 ante nänö yewæmongainta
 do adimo inte mäninö
 ante ëñënamai cædinque
 botö pante wænguinque
 wënæ wënæ cætäbopa.
 Edæ, Önonque wënæ wënæ
 cæte tocæi, ante wapiticæ
 pönente cæyömote tömengä
 nänö wææ angainö ante
 odömönäni ëñëmo beyænque
 botö, Æ, botö wænguinque
 wënæ wënæ cæbopa, ante
 wægaboimpa.

12 Wængongui nänö wææ
 angainö inömö tæiyæ waëmö
 inepa. Ayæ Möitee wodi
 adobai mänine tæiyæ waëmö
 inedö ante apænedinque,
 imai cæedäni, ante wææ
 äninque, Mini waa cæte
 quëwenguinque ëñente
 cæcæminimpa, ante nöingä
 pönö angacäimpa.

13 Ìninque tömengä, Mini
 waa quëwenguinque impa,
 ante nänö wææ angainö
 incæ botö imote ædö cæte
 wænonguii. Wængongui
 wæætë, Quinö wënæ wënæ
 cæte i, ante edonque
 acæminimpa, ante pönö
 waa cædinque, Minitö
 ëñënamai imini beyænque
 mini wænguinque impa, ante
 wææ angacäimpa. Ìninque
 Wængongui nänö wææ an-
 gainö beyænque botö inömö,
 Wënæ wënæ cægaboimpa,
 ante edonque atäbopa.

14 Minitö tæiyæ waëmö
 ëwocacæminimpa, ante
 Wængongui mönö önöwoca
 beyænque ante wææ an-
 gacäimpa, ante do ëñëmopa.
 Incæte botö wiwa cædönö
 beyænque cæte në quëwëmo
 inte botö edæ ömæwocate bai
 inte wæbopa. 15 Edæ botö waa
 cæinente wædö ante cædämai
 inte botö wæætë edæ, Wii
 cæinente awædö, ante botö
 piinte adö incæ edæ do cæte
 wæbopa. Ìninque botö, Æbänö
 cæboo, ante ëñënamai imopa.
 16 Wængongui nänö wææ
 angainö ante ëñënamai cæbo
 incæte botö ëñënamai botö
 cædö ante wii cæinëmopa.
 Mänömai botö, wii cæinënö
 beyænque botö, Wængongui
 waa cædinque wææ an-
 gacäimpa, ante bai cædinque
 tömengä nänö wææ an-
 gainö ante edæ Ao ante
 bai cæbopa. 17 Incæte botö
 wodi wii tömëmo änö ante
 cæbopa. Wæætë edæ botö
 wiwa entawënö beyæ wii
 cæinente botö wædö ante
 do ëñente cædinque wæbopa.
 18 Edæ ancaa waa cæinente
 wæbo incæte botö dicæ waa
 cæbogaa. Mänömai beyæ botö,
 Botö baonga quëwëninque
 botö waa cæquinö inömö edæ
 dæ ampa, ante do ëñëmopa.
 19 Waa pönö botö cæinënö
 incæ cædämai inte wæbopa.
 Wæætë edæ wënæ wënæ
 cæte botö wii cæinente wædö
 ante ancaa cæte wæbopa.
 20 Ìninque botö wii cæinëmo
 inte do cæbo Ìninque wii
 tömëmo cæbopa. Wæætë wiwa
 cæquinque botö entawënö
 beyænque edæ wënæ wënæ

cæte wæbopa.

²¹ Waa cæinente wæbo incæte botō wēnæ wēnæ cæquinō edæ do entawente wæbopa. ¹ Inique botō ñā cæyænte bai imopa, ante do abopa. ²² Edæ botō Wængonguī nānō wææ angainō ante mīmōnē pōnēninque watapæ tobopa. ²³ Incæte, Wængonguī nānō wææ angainō ante botō pōnēnō incæ ēñēnāmaī ingæimpa, ante botō edæ wade wææ ante entawente bai inte wæbopa. ¹ Inique nāmā wææ ante bai mīmōnē botō pōnēnō tōnō wade, ¹ Ēñēnāmaī ingæimpa, ante wææ ante botō entawēnō tōnō nāēmæ guēadō guēa cæ bai inte wæbopa. Edæ mānīne beyæ wīwa botō cæquinō entawēninque botō yæguincamenca ñā cæyænte bai inte wæwēmopa.

²⁴ Edæ cætawente wænguī wæ. Botō wīwa cæquinō entawente beyæ botō wænguīñō ēñate wæyōmote æcānō edæ æna beyænque quēwēmaīmoo, ante wæbopa. ²⁵ Edæ, Itota Codito beyænque quēwænguīmo imopa, ante botō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænebopa. ¹ Inique Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñēninque botō tōmēmo mīmōno tōmengā beyænque cæte nē quēwēmo inōmo imopa. Incæte botō ēñayō beyæ botō wīwa cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmo inte wæbopa.

Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocate quēwængæimpa

¹ Īninque mōnō Itota Codito nempo quēwēninque mōnō wīwa cæinente wæwēnō ante cædāmaī inōmō inte wæætē tōmengā Ōnōwoca pōnō angā ēñēninque cæte quēwēmō adinque Wængonguī iñōmō, Mīni wænguinque, ante apænte ānāmaī ingampa. ² Edæ wīwa cæinente mōnō wæwēnō ante mōnō wænguinque ēñente cæyōmonte Itota Codito iñōmō pōnō gā peyæmpote bai ō ængā beyænque mōnō abæ tawænte ee gote bai quēwēmopa. Ayæ tōmengā Ōnōwoca nē quēwēnongā nānō wææ ānō ante wæætē mōnō ēñente cæinente quēwēmopa.

³ Edæ Mōitee wodi, Īmaī cæedāni, ante wææ āñongā mōnō iñōmō wīwa cæinente mōnō wæwēnō beyænque aquīi piñænāmaī ēñadōmō inte, Mōnō ædō cæte ēñente cæquīi, ante wægāmōimpa. Mōnō waocabo mānōmaī wēnæ wēnæ cædōmō inte wæyōmō Wængonguī wæætē, Waocā bacæcāimpa, ante tōmengā Wengā ingante da pōnongā pōninque mōnō wīwa cæinentai bai adotai bai ēñate pægacāimpa. ¹ Ēñate pædinque tōmengā nāmā baō nānō ēñayō ante edæ, Wængonguī quīimpa, ante pædæ godonte bai cædinque wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque ante wægacāimpa. Mānōmaī cædinque Wængonguī mōnitō ĩmōnite apænedinque, Mīni wænguinque mīnitō baonga ēñadinque wēnæ wēnæ

cæmini awædō, ante apænte angacäimpa. ⁴ Mänömaï pönō cædinque tōmengä, Wiwa cæinente mini wæwënō ante eñente cædämaï inte minitō ñowo wæætē botō Öñowoca ingante ewocadinque tōmengä beyænque quëwëminipa. Ìinque nō pōni botō wææ angainō ante tōmänō ante eñëninque nō cæte quëwencæminimpa, ante cægacäimpa.

⁵ Adopoque eñadinque baonque nē eñadāni guiquënë wiwa cæinente nāni wæwënō ante pönente cædānipa. Mempoga eñadinque Wængongui Öñowoca ingante nē ewocadāni guiquënë tōmengä nānō ānonque ante pönente cædānipa. ⁶ Wiwa cæinente nāni wæwënō ante cæcæte ante nē pönëwënāni guiquënë tōmënāni nāni wænguinque mäninō ante pönëwënānipa. Wæætē Wængongui Öñowoca angä eñente nē pönënāni guiquënë tōmënāni nāni gänē entawente quëwenguinque edæ mänömaï pönënānipa. ⁷ Waodāni wiwa nāni cæinente wæwënō ante cæcæte ante nē pönëwënāni iñömō edæ Wængongui ingante piinte cædānipa. Wængongui nānō wææ änō ante tōmënāni öñomoncaque eñënāni inte edæ wii eñente cædānipa. Ìñäempa tōmengä Öñowoca ingante ewocadānipa diyæ eñente cæquināni. ⁸ Wiwa cæinente nāni wæwënō ante cæcæte ante nē cædāni iñömō, Wængongui waa acæcäimpa, ante ancaa cædāni incæte

Wængongui wæætē edæ waa todāmaï incæcäimpa.

⁹ Minitō guiquënë Wængongui Öñowoca ingante ewocamini ìinque edæ wiwa cæinente mini wæwëninō ante cædämaï inte quëwëmini ìmaïminipa. Wæætē edæ tōmengä Öñowoca angä eñente cæte quëwëmaïminipa. Incæte waocä æcämenque incæ Codito Öñowoca ingante ewocadāmaï ingä ìinque tōmengä wæætē Codito nempo quëwënāmaï ìmaingampa. ¹⁰ Minitō guiquënë Codito ingante entawëmini ìinque wënæ wënæ mini cægainō beyænque minitō baö incæ tōmengä tönō adopoque wænte bai eñamīnipa. Incæte Codito nānō nō cædönō entawëmini inte minitō öñowoca mempoga eñate bai müiwoca ewocaminipa. ¹¹ Itota ingante Wæmpocä, Nāni ömæmōe, angä eñëninque ñāni ömæmongacäimpa. Ayæ mini baö ñömæintai eñayöminite tōmengä Öñowoca pō guidinque quëwengä ìinque Wæmpocä wæætē minitō ìminite, Nāni ömæmōe, ante adobai angä ñāni ömæmoncæminipa. Edæ tōmengä Öñowoca mini nē ewocadongä tönō tōmengä pönō cæcä ate minitō baö incæ ñömænāmaï intai bacäimpa.

¹² Ìinque botō tönīñamini eñëedāni. Wængongui Öñowoca angä ate mönō eñente cæquënëmö ìmoppa.

Wæætē wīwa cæinente mōnō
wæwēnō ante wīī ēñente
cæte quēwenguēnēmō inōmō
imompa. ¹³ Iñæmpa wīwa
cæinente mīni wæwēnō
ante ēñente cæmīni īninque
mīni æmæwo wænguinque
cæbaimīnipa. Wæætē
Wængonguī Ōnōwoca ingante
ēwocadinque mīnitō wīwa mīni
cædinō ante wido cæmīni
īninque mīni quēwenguinque
imaimpa.

¹⁴ Ædānidō īnānite Wængonguī
Ōnōwoca tōō æmænte
angā ate ēñente goda
īñōmō tōmēnāni īñōmō
edæ Wængonguī wēnāni
īnānipa. ¹⁵ Mīnitō guīñente
mīni wægāinō beyænque ñā
cæyænte bai nē quēwengaimīni
inte ñōwo wæætē Wængonguī
Ōnōwoca ingante æninque
wīī adobaī guīñente wæmīni
īmīnipa. Wæætē Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque
mīnitō nāwā wēmīni
bamīnipa. Ayæ tōmēngā
Ōnōwoca pōnō cæcā ænte
ēwocadinque mōnō guīñēnedāmaī
inte edæ, Mæmpo, botō
Wæmpo, ante apænemompa.
¹⁶ Edæ mōnō mīmōnē ponte
apænedinque Wængonguī
Ōnōwoca incæ, Bitō Wængonguī
nāwā wēmi īnōmi īmipa, ante
apænecampa. ¹⁷ Īninque
mōnō Wængonguī wēmō
īnōmō inte tōmēngā nānō
pōnonguincoo nē ænguilmō
imompa. Edæ Codito tōnō
āanque bai caate wæmō
īninque mōnō tōmēngā ñāō
bai nānō emō bai ñāō adobaī
ēmōninque tōmēngā tōnō
edæ godongāmæ ænguilmō

imaimompa.

*Ñāō bai mōnō entawen-
guimāmo*

¹⁸ Botō īmaī ante pōnēmopa.
Ñōwo caate mōnō wæpāmo
īñōmō pōnōmenque īñonte
īincayæ ate ñāō bai mōnō
ēmonguimāmo guiquēnē wīī
adobaī wædænque inte
godōmenque nangūī pōnī
ingæimpa. ¹⁹ Æyedēnō
Wængonguī wēnāni tæī
ēmōnte badinque edonque
a ongonguināni, ante acæte
ante edæ Wængonguī nānō
badongaincoo incæ nangūī
aīnente wædinque wānō conte
bai ongoncoopa. ²⁰ Edæ
wēnæ wēnæ cædāmaī in-
coo īñonte mōnō waocabo
mōnō ēñēnāmaī cægāinō
beyæ Wængonguī nānō
badongaincoo ōnoncooque
bai bagatimpa. Wīī
nāmā ānō beyæ mānōmaī
bagatimpa. Wæætē
Wængonguī nē, Īincayæ
ate watapæ bacæimpa,
ante angaingā inte adocā
angā beyænque ōnoncooque
bai bagatimpa. ²¹ Edæ
Wængonguī nānō badongain-
coo ñōmænguincooque inte
yæguincamenca ñā cæyænte
bai wæyoncoote Wængonguī
gā pe æmpote bai godō
cæcā beyænque ñōmænāmaī
inguincooque bacæcoimpa.
Mōnō Wængonguī wēñæmō
īñōmonte tōmēngā pōnō ñimpo
cæcā ate mōnō abæ tawænte
bai tæī emōnte bamō bai
tōmēngā nānō badongain-
coo adobaī abæ tawænte
bai mīincooque bacæcoimpa.
²² Wēñæ nantate, Æiquedō

ēñauingää, ante nāni wæ
baī Wængonguī nānō badon-
gaincoo incæ ñōwo ganca
godongāmæ nantate baī,
Æiquedō waa baquīi, ante ö
ö wæconcoopa.

²³ Ayæ Wængonguī mōnō
imonte mā pōnōninque
tōmengä Önōwoca ingante
pōnongä ænte do ewocamō
inōmō inte mōnō adobai,
Mōnō baō müññō ēñauinque
æiquedō Wængonguī wēñæmō
ædæmō baquīi, ante nanguī
æinente wānō conte ö ö
wæmompā. ²⁴ Edæ Codito,
Botō iincayæ ate badōmo ate
watapæ bacæimpa, ante
pōnēdāni, āninque mōnō
imonte edæ ængä beyænque
quēwēmompā. Īninque mäninō
edæ, Watapæ bacæimpa,
ante nānō angainō iñōmō
iinke ba acæte ante mōnō
ayæ wānō cōmompā. Mäninō
watapæ do ba amō baī
mōnō, Ayæ ate watapæ
ba acæimpa, ante ānāmaī
incädōmōimpa. Waocä
do æningä inte, Æinente
wæbopa, ante quīnante an-
guingää. Īñæmpā edæ
dobæ ængantapā. ²⁵ Īninque
mōnō æinente wædō ante
mōnō cōwē ængæimpa, ante
wede pōnēmō iinke mōnō
wæntædāmaī inte ee wānō
cōmompā.

²⁶ Ayæ adobai mōnō
aquīimō pōni iñōmonte
Wængonguī Önōwoca mōnō
beyæ cæcampa. Æbānō
cæte Wængonguī ingante
apænequīi, ante ēñēnāmaī
inte wæyōmonte tōmengä
wīi waomō tededō ante

apænedinque tōmengä
önōwēnenque mōnō beyæ
apænecampa. Mäninō
tōmengä nānō tededōnō
ante mōnō guiquēnēnō inte
önōneca ædō cæte tede-
quīi. ²⁷ Mōnō Wængonguī
quimō tæiyæ waēmō ewocamō
iñōmonte Wængonguī Önōwoca
iñōmō mōnō beyæ apænedinque,
Mæmpo Wængonguī nānō
angainō baī bacæimpa, ante
pōnēninque apænecampa.
Īninque mōnō mīmōno
do adongä inte Mæmpo
Wængonguī iñōmō edæ,
Botō Önōwoca æbānō
pōnēninque apænecää, ante
do ēñengampa.

*Nē tæi emōninque mōnō
gänä cæmō imompā, ante*

²⁸ Wængonguī, Botō ānō
baī iinke bacæimpa ante
cæcæminimpa, ante mōnō
imonte aa pegacæimpa.
Īninque tōmengä nānō ānō
baī nē cæmō inte mōnō
tōmengä ingante waadete
pōnēmō iñōmonte Wængonguī
wæætē mōnō beyænque
cōwē waa pōnō cæcä ate
mōnō edæ, Inguipoga æbāmē
ba incæte mōnō waa pōni
quēwenguinque impā, ante
edæ do ēñēmompā. ²⁹ Doyedē
badōninque Wængonguī
iñōmō, Botō Wengä Ba-
moncadengä iñongante
iñāni tōmengä biwīidi bad-
inque nanguī iñāni yebænte
bacædānimpā, angacæimpa.
Īninque tōmengä mänōmaī
cæcæte ante cædinque, Do
botō nē agāināni iñōmō
tōmēnāninque botō Wengä

nänö entawönö bai adobai entawencædänimpa, ante badongacäimpa. ³⁰ Ayæ, Botö Wengä nänö entawönö bai entawencæminimpa, ante nänö nē angaināni iññonānite do aa pegacäimpa. Ayæ tömengä nänö aa pegaināni adodāni inānite, Botö ayömo mīnitö nō cæmini bacæminimpa, ante badongacäimpa. Tömengä ayongä nō cædāni nē bagaināni inānite tömengä, Mīnitö tæi emonte badinque ñäö bai emonte bacæminimpa, ante do badongacäimpa.

³¹ Iññongante æbänö ante anguimoo. Edæ Wængongui mönō tönō godongāmæ cæcä iññongante æcänö mönō imonte bæ taquiringää. Edæ dæ angampa. ³² Tömengä Wengä adocanque iññongante Wængongui pæ gompodāmai inte da pönongä pöninque tömengä wæætē mönō tömämö beyæ teēmente wæætē wængacäimpa. Māningä ingante da pönöninque Wængongui tömengä nänö èagaincoo ante ædö cæte pönönāmai inguingää. Edæ, Botö Wengä tönō godongāmæ entawencæminimpa, ante Wængongui tömancoo do pönongä æmompä. ³³ Wængongui mönō imonte apænte ængä ongöñomonte æcänö, Wiwa cæbipa töö, ante apænte anguingää. Iññampa Wængongui incæ, Botö ayömo mīnitö edæ nō cæmini imīnipä, ante badongä bamöimpa. ³⁴ Itota Codito nē wængaingä inte godömenque

ñāni ömæmongaingä inte Wængongui tömëmæ inö do tæ contate a ongongampa. Ayæ mönō beyæ Wængongui ingante cöwē apænecampa. Tömengä mänömai cæcä adinque mönō imonte æcänö, Bitö wænguinque, ante apænte anguingää. Iññampa wii eyepæ inānipä.

³⁵ Codito mönō imonte waadete pönente aayongä æcänö gä pe æmpote ö ænguingää. Edæ, Ædö cæte cæquimö, ante wæmö incæ caate wæwëmö incæ mönō imonte togænte pänāni wæmö incæ mänömai wæyömonte mönō Codito dicæ mǎniñedē edæ waadedāmai inguingää. Mönō wænguinque gue ænente wæmö incæ weocoo ömaamö inte wæmö incæ tömengä mönō imonte dicæ waadedāmai inguingää. Quiëmē beyæ, Mīni wænguinque, ante wææ änāni wæyömonte yaëmenca tacadāni wæyömonte Codito mǎniñedē dicæ waadedāmai inguingää. ³⁶ Edæ Wængongui ingante ämotamīni ante bai yewæmongatimpa.

“Bitö beyænque wænönāni wængui wæ, ante mōnitö tömää itædē wæmönipä. Obegaidi inānite, Wænongæimpa, ante änāni bai, mōnitö imönite adobai, Wænongæimpa, ante pīināni wæmönipä,” ante yewæmonte ongö aedāni.

³⁷ Edæ mǎnimāmo mönō wæpāmo tömāmāmo pö ate wædömö incæte mönō

imonte nē waadete pōnengā nempo ongōninque mōnō tæi emonte godōmenque gānā cæte ongōmōmpa. ³⁸ Botō do ēñente pōnēmōpa. Mōnō nē waadete pōnengā nempo ongōñōmōnte mōnō wænguimāmo incæ mōnō quēwenguimāmo incæ anquedoidi incæ wēnæidi incæ ñōwopāmo incæ iincayæ ponguimāmo incæ tæi nāni piñæmāmo incæ mānimāmo tōmāmāmo ædō cæte mōnō imonte gā pe æmpote o ænguī. ³⁹ Ayæ edæ æibæ mōnō æite wæquimāmo incæ guibæ mōnō wæænte wæquimāmo incæ quiēmē Wængongui nānō badongaimāmo incæ mānimāmo tōmāmāmo iñōmō mōnō Codito nempo ongōñōmōnte ædō cæte gā pe æmpote o ænguī. Edæ Wængongui nānō waadete pōnēnō entawēninque mōnō Awēnē Itota Codito iñōmō mōnō imonte waadete pōnēninque pæ gompoyongante mānimāmo tōmāmāmo incæ gā pe æmpote o ænāmaī ingæimpa. Åmo ēñēmaimīnīpa.

9

Idægoidi inānite Wængongui apænte angacāimpa, ante

¹ Botō iñōmō edæ mīmō entawēmo inte nāmā apænte pōnēñōmote Wængongui Tæiyæ Waēmō Önōwoca adoyōmō ante apænecā ininque botō ædō cæte babæ wapiticæ anguimoo. Edæ Codito nempo quēwēnōmo inte botō nō pōni apænedinque iīmaī āmōpa.

² Mīmōno cōwē cæwēnente wæwēmo inte botō iīmaī ante pōnēninque nanguī wæbōpa.

³ Botō guidēnāni botō tōnō adodāni inōnāni iñōnānite Wængongui ængā beyænque quēwencædānimpa, ante botō nanguī āninque wæbōpa. Ininque Wængongui tōmēnāni inānite, Quēwencæminimpa, ante æninque wæætē botō Codito nempo quēwēñōmote botō imote piīninque tatodonte wido cæcā bai botō Ao ante piyænē cæcædōmoimpa.

⁴ Tōmēnāni iñōmō idægoidi inānīpa. Wængongui pæpogacā pædāni ininque tōmēnānique tōmengā wēnāni ingadānimpa. Tōmēnāni inānite Wængongui ñāo entawente nānō tæi emōnō ante odōmongā adinque tōmēnānique nē agāināni inānīpa. Tōmēnāni inānite apænedinque Wængongui, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ininque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante cægacāimpa. Iīmaī cæedāni, ante tōmengā tōmēnāni inānite tāno wææ angā ēñente māninō nānō wææ angāinō ante tōmēnānique nē mangāināni inānīpa. Wængongui oncōnē ñænæncōnē wadāni guīdāmaī iñōnānite idægoidique guīte tōmengā ingante waa ate ædæ wæænte apænedānīpa. Tōmēnānique inānite Wængongui, Cōwē waa cæcæboimpa, ante mā apænegacāimpa. ⁵ Mōnitō, Mæmæidi, ante mōni nē angāināni incæ idægoidi mæmæidi adodāni inānīpa. Ininque tōmēnāni Pæingā

badinque mönō Codito
 inguipoga eñagacäimpa.
 Tömengä iñömō tömämō
 Wængonguī inongä ingampa,
 ante adinque mönō tömengä
 ingante apænedinque,
 Tömëmi toquinque pönō
 waa cæbi æmönipa, ante
 mönō cōwē ñimpo cædämaī
 apænecæimpa. Mänömaī
 impa, ante botō, Amëë,
 ämopa.

⁶ Idægoidi quëwencædänimpa,
 ante nänō angainō bai
 Wængonguī cædämaī in-
 gacäimpa, ante botō dicæ
 ämogaa. Wæætē edæ iīmaī
 impa. Nāwä idægoidi nāni
 wede pönënō bai pan-
 cadäniya pönënamāi ināni
 iñönänite botō tömënanī
 inänite, Nāwä idægoidi
 inänipa, ante apænedämaī
 imopa.

⁷ Edæ Abadäo
 wodi pæināni incæ pan-
 cadäniya iñömō, Abadäo
 wodi wënāni, mönō änönāni
 wīi inänipa. Wæætē, “Botō
 ayōmo Itæca wënānique bitō
 pæināni inguināni inänipa,”
 ante mæmæ Abadäo in-
 gante Wængonguī angampa,
 ante yewæmongatimpa.

⁸ Mänömaī i ñinque Abadäo
 tapæicä nē eñate pædāni
 inänite Wængonguī, Abadäo
 wënāni, ante anganta-
 wogaa. Wæætē Abadäo
 wodi ingante apænedinque,
 Bitō wënāni bacædänimpa,
 ante Wængonguī nänō
 nē angaināni guiquënë
 tömënanīnique tömengä wënāni
 inänipa.

⁹ Edæ, “Iñedē
 impa, ante botō änöñedē
 botō adodō pōmo ate

mäniñedē ate edæ Tada incæ
 wëñængä onguñængä in-
 gante mancæcäimpa,” äninque
 Wængonguī, Mäninō botō
 änō bai cōwē cæcæboimpa,
 angacäimpa.

¹⁰ Wīi mäninque impa, ante
 eñengæimpa. Godömenque
 iīmaī ante mönō pönengæimpa.
 Wæmpocä adocanque
 tapæicä ate Adebeca
 wodi wëna äancadënaque
 eñagadäimpa. Mänina

wæmpocä iñömō mönō
 wæmæ Itæca wodi in-
 gacäimpa.

¹¹ Tömënä wëna
 ayæ eñadämaī iñedē ædō
 cæte wënæ wënæ cæquīnaa,
 ædō cæte waa cæquīnaa.

Incæte edæ Wængonguī, ñingä
 ingante apænte æncæboimpa,
 ante nänō angainō ante cōwē
 bacæimpa, ante cædinque,
¹² tömëna ayæ cædämaī

iñönate Wængonguī nē aa
 pedongä inte, “Bamonca-
 dengä incæ ayæmengä in-
 gante nē cæcä incæcäimpa,”
 ante Adebeca wodi in-
 gante apænegacäimpa.

¹³ Adobainō ante Wængonguī
 beyæ yewæmongadänimpa.
 “Aacobo ingante waadete
 pönengaboimpa. Eta-
 woo ingante guiquënë

püinte agaboimpa,” ante
 yewæmongatimpa.

¹⁴ Ñinque mönō æbänō
 anguīi. Wængonguī dicæ
 nō cædämaī ingantawogaa.

¹⁵ Wæætē Möitee wodi
 ingante apænedinque
 Wængonguī iīmaī angacäimpa.
 “Waocä adocanque ingante
 botō, Wīi päinëwædō, äninque
 tömengä ingante do godō

ñimpo cædinque pänämaï incæboimpa. Adocanque ingante nē waadete cæinēmo inte botō tōmengä ingante do godō waadete waa cæcæboimpa,” angacäimpa, ante yewæmongatimpa.

16 Ìninqe waocä nanguï cæinengä incæte waocä nanguï cæcä incæte Wængonguï wii waocä nänö cædö beyænque apænte ængampa. Wæætē nāmā nänö waadete waa cæinēnō beyænque Wængonguï waocä ingante godō apænte ængampa.

17 Edæ awēnē Padaönö wodi ingante apænedinque Wængonguï, “Botō iïmaï ante cæcæte ante bitō ìmite ængö cætabopa. Edæ bitō ìmite ængö cædinque tæï piñænte pönö cæbo adinque waodäni, Wængonguï tæï piñængä inte mänömaï cæcampa, ante botō emöwo ante inguipoga tōmäo apænedäni do eñencædänimpa, ante cætabopa.”

Wængonguï mänömainö ante Padaönö ingante apænecantapa, ante yewæmongatimpa. 18 Ìninqe Wængonguï, Adocanque ingante godō waadete ñimpo cæcæboimpa, äninque tōmengä ingante do godō waadete ñimpo cæcampa. Wæætē wacä ingante guiquēnē, Godō cæbo ate mīmō ömædengä bacæcäimpa, äninque Wængonguï tōmengä ingante do cæcä ate edæ mīmō ömædengä bate wæcampa.

19 Mänömainö ante yewæmömo adinque bitō wabänö iïmaï anguïmi,

ante awædö. “Ìñæmpa mönitö Wængonguï nänö änö ante Baa änämaï iñömönite tōmengä, Minitö beyænque impa, ante quinante piïnte angää.”

Mänömainö ante ämitawoo. 20 Bitö iñæmpa önömique inömi inte Wængonguï ingante wæætedö wæætē ämii. Nē badongä ingante tōmengä nänö nē badöninca incæ dicæ, “Botō imote quinante mänömaï badöwēmii,” ante dicæ anguïi. 21 Nē bædongä iñömö daibo pancaiya æninque waa pönï wamonde bædinque ado daibo pancaiya æninque önönque ewenguincade bæyongante æcänö nē bædingä ingante Baa anguingää. Nē bædongä iñömö nē änongä inte bæcampa. Edæ Baa anguïmii.

22 Wængonguï nänö nē piñnāni iñömö tōmēnāni nāni ömæe ewente wæquinque wiwa cæyönänite tōmengä piyænē cædinque wantæpiyæ pänämaï inte ee ongongantawo.

Ìñæmpa tōmengä nänö piimāmo ante adinque do wæcædänimpa, ante cædinque ayæ tōmengä nänö tæï piñæmämo ante edonque acædänimpa, ante cædinque Wængonguï mänömaï ee ongongä apa anewēe. 23 Ayæ wæætē, Botö waadete godō waa cæbo ænāni inte edæ tōmēnāni iñömö botö ñäo bai botö emönö ante acædänimpa, ante cædinque Wængonguï mänömaï pänämaï inte edæ ee cæcampa. Wæætē, Tömēnāni ñäo iñömö

quēwencädänimpa, ante
tömengä godö badongä ate
tömänäni ñäo bai emönänipa.
24 Edæ möni oodeocabo
iñömönite mīnitō ood-
eomīni ināmaī iñōmīnite
Wængonguī mōnō tōmāmō
imonte mänōmaī cæcæte ante
aa pegacäimpa. 25 Wængonguī
iīmaī angampa, ante Ootea
wodi yewæmongacäimpa.

“Botō guidēnāni ināmaī
iñōnānite botō wæætē,
Botō guidēmīni, ante
apænecæboimpa.

Onquiyängä botō nē waad-
edāmaī ingainga
iñongante botō wæætē,
Botō nē waadebi imipa,
ancæboimpa.

26 Ayæ, ‘Botō guidēmīni
ināmaī imīnīpa,’ ante
botō ongonte añmōmō
adoyōmō ongōninque

botō wæætē edæ, ‘Botō
Wængonguīmo nē
Quēwēmo wēmīni
imīnīpa,’ ancæboimpa.”

Ante adocä Wængonguī nänō
änō ante yewæmongacäimpa.

27 Idægoidi inānitedō ante
yedæ äninque Itaiya wodi
iīmaī apænecäimpa.

“Gäwapæ wedeca emōnaicoo
nanguī pōni oñō bai idægoidi
adopodāni nanguī pōni
ināni incæte pancadāniya
guiyā wææntodōni bai
mānimpodānique quēwencädänimpa.”

28 Edæ Wængonguī, Ingui-
poga quēwēnāni inānite
apænte äninque botō angainō
bai do edæ cæcæboimpa,
ante nē apænecäingä inte
tömengä adocä, Idæwaa, ante
quingæ pōni edæ iñque
cæcæcäimpa,” ante Itaiya

wodi yewæmongacäimpa.
29 Adocä Itaiya wēenē iīmainō
ante nänō apænecäingō bai
impa.

“Mönō Awēnē nē Tæiyæ
Awēnē tæi piñæmongä
inte dodāni inānite,
Mīnitō pæināni
yebænte nanguī ināni
bacädänimpa, ante
cædinque pancadāniya
inānite ata cæpocä
quēwengadänimpa.
Mänōmaī ante cædāmaī
ingä bai,

mönō wæætē Todōmä
quēwengaināni bai dæ
badinque Gömoda nāni
quēwēñmō dæ ba
bai mōnō adobai edæ
dæ bacædomōimpa,”
ante nänō angainō bai
impa.

*Idægoidi adobai pönēninque
quēwenguēnēnāni inānīpa*

30 Ininque æbänō ante
anguī. Oodeo ināmaī ināni
guiquēnē, Nō entawēmōni
bacæmōnīpa, ante änāmaī
ingadänimpa. Incæte

Wængonguī godō cæcä
beyænque tömēnāni wede
pönēninque wede nāni pönēnō
beyænque Wængonguī ayongä
nō entawēnāni do badänipa.

31 Idægoidi guiquēnē, Nō
cædāni, ante möni wææ
angainō beyænque nō
entawēmōni bacæmīnīpa,
ante nē angaināni inte
eyepæ cædāmaī inānīpa.

32 Quīnante eyepæ cædāmaī
inānī. Tömēnāni wede
pönēnāmaī ināni inte wæætē
edæ, Mönō nanguī cædinque
nō cæmōni bacæmōnīpa,

äninque oda cæte nāni
pönēnō beyænque dicaboga
tee tēwate bai cædinque
eyepæ cædāmaī ingadānimpa.
33 Edæ do Wængonguī beyæ
yewæmongatimpa.

“Aquēnē quēwēnānii. Botō
Codito ingante Tiōno
nāni quēwēñōmō dica
bai gō cæbo gongængä
adinque edæ

waodāni dicaboga tee
tēwate bai pönēnāmaī
ināni inte tæ go
wææncædānimpa.

Tömengä adocä ingante nē
pönengä guiquēnē
cōwē edæ guingo
imönāmaī inte quēwencæcäimpa
ante yewæmongatimpa.

10

1 Botō tōniñamīni ēñēdāni.
Idægoidi quēwencædānimpa,
ante botō mimönē nanguī
ainente wædinque Wængonguī
ingante apænedinque
botō, Bitō æmi beyænque
quēwencædānimpa, ante cōwē
apænebopa. 2 Wængonguī
beyæ nō cæcäimpa, ante
cæinente wædānipa, ante
nāwangä impa. Incæte
tömēnāni, Wængonguī beyæ
nō cæcæte ante æbānō cæquīi,
ante ēñēnāmaī ināni inte
ōnonque cæte wædānipa. Botō,
Mänōmaī impa, ante nē
apænebo inōmo imopa. 3 Edæ
Wængonguī pönō badongä
ate mönō tömengä ayongä
nō entawēmō bamompa,
ante ēñēnāmaī ināni inte
idægoidi iñōmō, Nāmā mönō
cædō beyænque nō cæmō
bacæimpa, ante cædinque

edæ oda cægadānimpa.
Mänōmaī cædinque tömēnāni
Wængonguī nānō nō cægainō
ante edæ Baa angadānimpa.

4 Nō cæmō bacæte ante
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante ēñente cæquēnēmō
inte mönō tömāmō wīi
eyepæ inte wægāmōimpa.
Mänōmaī inte wæyōmonte
Codito iñōmō, Mini pönencabo
Wængonguī ayongä nō
entawēmīni bacæmīnimpa,
ante cædinque mäninō
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante tömānō ante
iñque cægacäimpa. Iñque
tömengä mänōmaī iñque cæcä
adinque Wængonguī mönō
imonte wæætē wææ änāmaī
ingampa.

5 Iīmaī cæedāni, ante
botō wææ angainō ēñente
cædinque nō cædāni badānipa,
ante Möitee wodi iīmaī
ante yewæmongacäimpa.
“Nē ēñente cæcä iñōmō
tömengä nānō ēñente cædō
beyænque quēwencæcäimpa,”
ante yewæmongacäimpa.
6 Wæætē, Mönō wede
pönencabo æbānō cæte
Wængonguī ayongä nō
entawēmō imōo, ante iīmaī
ante adocä yewæmongacäimpa.
“Bitō, ‘Æcānō öönædē æi
āñete wæænguingää,’ ante
nāmāneque änāmaī iē.”
Mänōmaī ante tömengä,
Codito ingante æi āñete
wææncæte ante mönō
pönēnāmaī ingäimpa, ante
ancæte ante yewæmongacäimpa.
Iñæmpa Codito pönāmaī
ingampa diyæ æite māwæmi
wæænguingää. Dobæ edæ
inguipoga pongacäimpa.

7 “Ayæ, ‘Æcänö tadömengadæ wæi añete ænguingää,’ ante änämaï ie.” Iñæmpa Codito ayæ õñongampa diyæ wæite mæmi æænguingää. Edæ Codito dobæ ñäni ömæmonte quëwengampa.

8 Ìninqe, Mönö wede pönencabo æbänö nö cæmö bamöö, ante æbänö ante yewæmongacäi. Edæ, Wede pönengæimpa, ante mönitö apænemöni mini ëñënine ante adode ante iïmaï ante yewæmongacäimpa. “Wængongui nänö nö änöne iñömö edæ bitö weca eyequei pöni ënepa. Edæ bitö önöne tedeyömi bitö mimöno pönëñömi tömengä nänö nö änöne edæ adoyömö pöni ënepa.”

9 Æbänö cæte quëwenguï, ante iïmaï ante ënepa. Itota Codito Tæiyæ Awënë inongä ingampa, ante bitö önöneca apænedinque, Itota Codito wænte õñõñongante Wængongui angä ñäni ömæmongacäimpa, ante bitö mimöno pönëmi adinque tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa, ante adode incæ ënepa. 10 Mimöno edæ wede pönëninque mönö Wængongui ayongä nö entawëmö bamompa. Mänömainö ante wede pönëmopa, ante önöneca apæneyömonte tömengä ængä beyænque mönö quëwëmompa.

11 Codito ingantedö ante apænedinque, “Tömengä ingante në wede pönengä iñömö tömengä edæ guingo

imönämaï incæcäimpa,” ante Wængongui angä ëñente yewæmongadänimpa. 12 Edæ mönitö oodeomöni iñömönite mönitö wæætë oodeomöni inämaï iñöminite mönö tömämö imonte adinque mönö Awënë iñömö edæ, Adoyömö pöni iminipa, ante acampa. Ìninqe tömengä adocä tömämö Awënë inongä ingampa. Ayæ tömengä ingante aa pemö ëñëninque tömengä iñömö edæ tömämö imonte nanguï pöni pönö cæcä æmompä.

13 Iïmaï ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Mönö Awënë ëmowo ante apænedinque aa pedäni ëñëninque mönö Awënë iñömö edæ tömënäni tömänäni inänite ængä beyænque quëwencädänimpa.”

14 Ìninqe tömengä ingante në pönënämaï inäni iñömö ædö cæte tömengä ingante aa pequïnänii. Ayæ tömengä ëmowo ante ëñënämaï inäni iñömö tömengä ingante ædö cæte pönenguïnänii. Ayæ tömengä ëmowo ante wadäni gote apænedämaï iñönäni tömënäni ædö cæte ëñenguïnänii. 15 Ayæ edæ wadäni da godönämaï iñönäni në apænequënänäni wæætë ædö cæte gote apænequïnänii. Iïmainö ante edæ Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Tömengä waa pöni nänö cægäinö ante në wat-apæ apænedäni iñömö tömënäni nani apænecæ gote cægöniwa iñömö edæ waa pöni ëwadänipa,” ante nani

yewæmonte angainö bai
impa. Edæ nē apænece
godāni inānite Wængongui
waa acampa.

16 Mönö Awenē ingantedö
ante watapæ apænedāni
ēñēnique idægoidi pan-
cadāniya Ao angadānimpā.
Pancadāniya guiquēnē Baa
angadānimpā. Tömēnāni
mānōmāinö nāni cædinö
ante Itaiya wodi iimaī
ante yewæmongacāimpā.
“Awenē Wængongui ēñēmi.
Mönitö apænemōni tömēnāni
nāni ēñēnö ante edæ
æcānö ēñente pönengāā.
Īñæmpa nē pönengā Īñömö
edæ dæ angā awædö,”
ante yewæmongacāimpā.

17 Īninqe gode ānāni ate nē
ēñēnānique wede pönēnāni
badānipa. Ayæ Codito
nānö ānönö ante gode ante
apænedāni beyænque nē
ēñēnāni badānipa. 18 Īninqe
botö, Māninö ante idægoidi
gobæ ongönānipa diyæ
ēñēnāmaī inguinānii, āmopa.
Do ēñēnānitapa, ante edæ
iimaī ante Wængongui beyæ
yewæmongatimpā.

“Nē apænedāni inguipoga
tömāo gote tededāni
ēñēnānipa.

Waadāni inguipoga nāni
quēwenganca quēwēñönānite
māninö tömēnāni
nāni apænedö ante
do ēñēnānipa,” ante
yewæmongatimpā.

19 Ayæ wæætē, Idægoidi
önömonca ēñēninqe ömæcadāni
inānipa diyæ ēñēnāmaī in-
guinānii. Do ēñēnānitapa. Edæ

Möitee wodi incæ iimaī ante
yewæmongacāimpā.

“Wadāni önönānique Īñönānite
botö godö waa cæbo
adinque

mīni idægocabo wæætē,
Mönitö imönite wīi
pönö cæbii, ante pīinte
wæcæmīnimpā.

Ayæ wadāni ocāi ömæcadāni
Īñönānite

botö godö waa cæbo adinque
mīnitö wæætē nē pīinte
amīni bacæmīnimpā,”

Ante cæcæte ante Wængongui
pönö cægacāimpā. 20 Itaiya
wodi guiquēnē Wængongui
beyæ ante guiñēnāmaī inte
apænegacāimpā.

“Wadāni Īñömö botö imote
ante diqui diqui
mīnāmaī ināni incæte
do adānitapa.

Ayæ, Wængongui ingante
ainēmōnipa, ante
ānāmaī Īñönānite, Botö
imote aedāni, ante botö
odömömo adānitapa.”

21 Äninqe Itaiya wodi
idægoidi inānitedö ante
apænedinque, “Īñēnāmaī
inte Baa ānönāni Īñönānite
botö, Pöedāni, ante tömāā
itædē önompo compo compo
cæbo incæte pönāmaī
inānitapa.”

11

*Idægoidi pancadāniya
inānite Wængongui apcente cengā*

1 Īninqe botö iimaī ante
apænebopa. Tömengā
quināni Īñönānite Wængongui
dicæ idægoidi inānite Baa
angantawogaa. Īñæmpa
botö adobo nāwā idægobo

imopa. Abadäo wodi pæimo inömo inte botö edæ Been-caminö wodi pæimo inömo inte tömengä pæinäni tönö adocabobo tömëmo inömo imopa. ² Idægoidi botö quinäni incädänimpa, äninque Wængongui wëenëñedë pönï mönitö imönite adinque do apænte ængacäimpa. Ininque mönitö tömengä nänö në agaimöni iñömönite tömengä cöwë Baa änämaï ingacäimpa. Idægoidi inänite piinte äninque Ediya wodi Wængongui ingante apænegacäimpa, ante æbänö yewæmonte ongompa, ante mïnitö adämaï imïnitawo.

³ “Awënë ëñëmi. Bitö beyæ në apænedäni inänite wænöninque idægoidi godömenque cædinque, Wængongui qui, ante nani iya tainca bæ tadinque edæ wido cädänitapa. Ayæ botö adoboque inte edæ ayæ quëwëñömote botö imote wænoncæte ante cädäni wæbo abi.”

⁴ Äñongante Wængongui, “Iñæmpa botö tiæte müido ganca mänimpodäni inänite, Botö quinäni inänipa, ante wææ gompobo quëwëñäni apa quëwëe. Wadäni nani, Mönitö wængongui Baado ingampa, nani änogä weca botö quinäni iñömö edæ da guicapodämaï inänipa cæbii,” angacäimpa, ante nani yewæmongainta adämaï imïnitawoo.

⁵ Nöwo iñömö edæ adobaï impa. Idægomöni möni cabo incæ mäa pönï imöni inte Wængongui ingante

Baa änämaï iñömönite tömengä mönitö imönite waadete pönö cædinque, Botö quimïni iminipa, ante apænte ængampa. ⁶ Ininque, Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængampa, ante adinque tömëmonque waa cæmö beyæ ædö cæte Wængongui apænte ænguëngäa.

Iñæmpa tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui mönö imonte apænte ængä bai, Wængongui waadete pönö cæcampa, ante ædö cæte anguëñë i. Wæætë edæ tömëmonque waa cæmö beyæ Wængongui apænte ængä bai tömengä adocä ædö cæte nänö waadete pönö cædö beyænque mönö imonte apænte ænguëngäa. Iñæmpa Wængongui waadete pönö cædinque apænte ængä ininque, Tömëmonque waa cæmompa, ante ædö cæte anguii.

⁷ Mänömaï i ininque æbänö ante anguii. Edæ idægoidi tömëñäni nani nangui æinënö ante diqui diqui minte ænämaï iñönäni mönö iñömö Wængongui nänö në apænte ængaimö imö iñömö edæ do æntamompa. Në ænämaï inäni inänite Wængongui ee ayongante mïmö ömædëñäni bagadänimpa.

⁸ Iïmaï ante Wængongui beyæ nani yewæmongainö bai ingatimpa. “Tömëñäni inänite Wængongui godö cæcä ate möwo möinente bai wädäni inte tömëñäni awinca ëmönäni incæ nöwo ganca adämaï inte

wædänipa. Önömonca
 ëmoncadäni incæ edæ
 ëñënamai inte wædänipa,”
 ante yewæmongatimpa.
 9 Ayæ awënë odeye Dabii
 wodi Wængongui ingante
 apænedinque iimainö ante
 apænegacäimpa.

“Wængongui ëñëmi. Waodäni
 nani wænguinque
 gote ææmæ bedäni
 bai cædinque iinani
 iñömö edæ wapiticæ
 nani towënönö ante
 gote towënanipa.
 Incæte bitö godö
 cæbi ate tömënanäni
 nani towënö beyæ
 edæ wæncædänimpa,
 ämopa.

Tömënanäni tee tewater bai
 oda cæte wæyönäni
 bitö godö pämi
 wæcædänimpa, ämopa.

10 Bitö godö cæbi ate
 tömënanäni awinca edæ
 mæ mämönte bai
 bamöningue adamai
 incædänimpa.

Ayæ teemë mongæningue
 bocæ ñongænte cöwë
 wæcædänimpa, ämopa,”
 ante awënë Dabii wodi
 Wængongui ingante apænegacäimpa.

*Idægoidi inamai inäni
 quëwënanäni, ante*

11 Ñowo wæatë iimai
 ämopa. Do oda cædäni
 incæ idægoidi iñömö dicæ
 æmæwo tæ go wæænguinäni
 inänitawogaa. Iñæmpa ayæ
 ate ængæ gantidique
 tömënanäni në quëwënguänäni
 inänipa. Incæte Wængongui,
 Tömënanäni ëñënamai cædäni
 beyæ wadäni quëwënanäni
 adinque idægoidi wæatë,

Mönö quëwengade impa, ante
 piinte wæcædänimpa, ante
 godö cæcä ate idægoidi edæ
 oda cægadänimpa. 12 Iinque
 idægoidi ëñënamai cædinque
 ænamai inäni beyæ mönö
 inguipoga tömämæ mönö
 quëwencabo wæatë edæ
 nangui pöni æmompä.
 Tömënanäni ænamai inte
 ömæpodäni wædäni beyænque
 minitö idægomini inamai
 imini wæatë nangui pöni
 æminipa. Iinque idægoidi
 nani quëwënguimämo iincayæ
 ate eyepæ pöni ænani ate edæ
 æbänö baquii. Edæ idægoidi
 iincayæ ate eyepæ pöni
 ænte entawënanäni beyænque
 mönö waocabo tömämö
 godömenque nangui pöni
 ænte entawengæimpa.

13 Idægomini inamai
 imini iminite apænebo
 ëñëedäni. Botö imote
 Codito, Idægoidi inamai
 inäni inänite apænecæbiimpa,
 ante da godongä gotabopa.
 Iinque botö, Minitö iminite
 në apænebo inte tobopa,
 ante nangui tedebo.

14 Edæ, Idægoidi inamai
 inäni incæ do quëwënanäni,
 ante botö tedebo ëñente
 wædinque botö guidënanäni
 idægoidi wæatë, Mönitö
 adobai quëwencæmönimpa,
 ante piinte wæcædänimpa,
 ante tedebo. Ayæ
 adodäni pancadäniya
 godömenque pönëningue
 quëwencædänimpa, ante
 cædinque botö edæ nangui
 tedebo.

15 Idægoidi inänite Baa ante
 wido cædinque Wængongui

wæætē inguipoga tōmāmæ
quēwēmō iñōmonte piyænē
cædinque edæ waadete pōnō
cægacāimpa. Ìinque tōmengä
iincayæ ate idægoidi inänite
Ao ante ængä ate edæ æbänō
baquū. Māniñedē ate edæ
mōnō wænte oñonte bai
iñōmō inte edæ mōnō ñāni
ōmæmonte quēwengæimpa.
16 Ìimaī ante pōnengæimpa.
Päo pancaboga pancæte bai
wædænque ināni inte tāno
nāni pōnente quēwencabo
iñōmō tæiyæ waēmō ināni
iinque iincayæ nāni pōnente
quēwencabo guiquēnē päo
babo bai adobai ināni
inte tōmēnāni adobai
tæiyæ waēmō inānipa,
ante pōnengæimpa. Tāno
pōnengaināni guiquēnē
tæcæguinto bai inōnāni
inte tæiyæ waēmō ināni
iinque edæ iincayæ pōnēnāni
guiquēnē yæpænto bai
inōnāni inte adobai tæiyæ
waēmō inānipa.

17 Odibowæ önonque pæwæ
incæ wainca incacæimpa,
ante cædinque waocä tōmengä
nānō mingaiwæ waa pōni
incawæ adinque yæpængö
nāmænte godö önonque pæwæ
yæpæntoga mine timongä
aminipa. Idægoidi iñōmō
waocä nānō minte pæwæ
bai iñōnānite Wængongui
pancadāniya inänite yæpængö
wæi ñæmænte bai wido
cæcä wædānipa. Tōmēnāni
mānōmaī wæyönāni bitö
guiquēnē önonque pæwæ
yæpængö bai imitapa. Incæte
Wængongui, Odibowæ
yæpængoncoo bai tæcæguinto

beyænque odæ yate bai
pæte incacæimpa, ante
odibowäa yæpæntoga godö
mīni tinte bai cædinque bitö
imite waadete pōnō cæcä ate
bitö idægoidi beyænque mīmi
inte ongömipa. 18 Mānōmaī
i iinque bitö wæætē edæ,
Wængongui botö imote pōnō
cæcæte ante tōmēnāni inänite
wido cæcampa, ante bitö
nāmä ængö cæcæte ante
cædinque idægoidi inänite
ante wīi piinte ancæbiimpa.
Ìñæmpa tæcæguinto ewa
bai ināni inte idægoidi
iñōmō edæ bitö beyæ dicæ
quēwēnāniyaa. Wæætē edæ
tæcæguinto ewa bai ināni
beyænque bitö quēwēmipa,
ante apænebo eñēinque bitö
pīmi iinque, Mānōmaī impa,
ante tāno pōnēe.

19 Ìinque bitö, “Odæ
yacæimpa, ante cædinque
godö mine timōnāni bai
Wængongui botö imote
pōnō cæcæte ante cædinque
idægoidi inänite wæætē wido
cæcampa,” ante pōnēmitawoo.
20 Bitö pōnēnō edæ nāwangä
impa. Incæte edæ tōmēnāni
nāni pōnēnāmaī inō beyænque
Wængongui tōmēnāni inänite
wido cægacāimpa. Bitö
guiquēnē wede bitö pōnēnō
beyænque mīmi inte
ongömipa. Ìinque bitö
guñente wædinque edæ
nāmä ængö cædāmaī inte
edæ, Botö waēmō imo beyæ
cæcantapa, ante pōnēnāmaī
imāwe. 21 Ìñæmpa nāwä
yæpængö bai ināni inänite
Wængongui tapodāmaī inongä

inte bitö önömique iñömite
dicæ ata cæpoquingää.

22 Ìninque, Wængonguï nê
waadete cædongä incæ cöwê
nê apænte pangä ingampa,
ante pönêe. Tömengä
iñömö nê oda cædäni inänite
pangampa. Wæætê bitö nê
waadete cædongä nempo
quëwëmi Ìninque tömengä bitö
ïmite waadete cæbaingampa.
Incæte tömengä nempo wïi
quëwëmi Ìninque tömengä
wæætê bitö ïmite edæ
wæi ñæmænte bai wido
cæbaingampa. 23 Idægoidi

guiquënë, Idæwaa pönênämaï
inte awædö, ante ocæ ëmænte
pönäni adinque Wængonguï
nê tæi piñængongä inte
tömênäni inänite wæætê ado
awæ yæpæntoga godö mini
timonte bai pönö cæcä ate
mïinäni edæ ongömainänipa.

24 Waodäni waa incawæ
yæpængö nämænte önonque
pæwæ yæpæntoga godö
näni mine timönö bai
Wængonguï wïi adobai
cæcampa. Wæætê edæ bitö
önonque pædiwæ yæpængö
bai iñömite tömengä waadete
pönö nämænte bai cædinque,
Näwä idægobi babipa, ante
waa pæwæ yæpæntoga godö
mini timonte bai cæcampa.
Bitö ïmite mänömaï waa
cæcä inongä inte tömengä
idægoidi inänite æbänö
godömenque waa cæbaingää.
Tömênäni iñömö waa pönï
pæwæ yæpængoncoo tömengä
nänö wæi ñæmæncoo bai
inte wæyönänite adowænê
yæpæntoga godö mine
timonte bai cædinque tömengä
tömênäni inänite, Näwä

idægomïni inte mïnitö wæætê
mïimïni ongoncæmïnimpa,
ante do cæcæcäimpa.

*Idægoidi ïnque bayonte
quëwencædänimpa, ante*

25 Ìñänäni ëñëedäni.
Mïnitö nämä ængö cædämaï
incæmïnimpa, ante cædinque
botö wëenëñedê mïni
ëñënämaï ingainö ante
edæ wææ ämopa. Mïnitö
idægomïni inämaï imïni
mïni pönencabo eyepæ
pönï mïni yebænganca
idægoidi iñömö ñöwo mïmö
ömædênäni inte wædönäni
inte edæ mäninganca cöwê
mïmö ömædênäni inte
wæcædänimpa. 26 Ìncayæ ate
guiquënë idægoidi tömänäni
quëwenguinäni inänipa. Edæ
ïmaï ante yewæmonte on-
gompä.

“Mönö ñä cæyænte bai
tee mönete bai
wæwëñömonte nê
Ñimpo Cæcä iñömö
Tiöno iñömö quëwente
poncæcäimpa.

Aacobo wodi pæinäni
Wængonguï ingante
ëñënämaï cæte
quëwênäni adinque
nê Ñimpo Cæcä
iñömö tömênäni nani
ëñënämaï entawënö
wadæ cæcä ate
tömênäni wæætê
ëñente cæte quëwencædänimpa

27 Ìninque wënæ wënæ nani
cægainö ante wadæ
cæte wido cædinque
Wængonguï tömênäni
inänite ïmaï angampa.

Botö pönö cæbo ate mïnitö
Ao ämïni Ìninque edæ
mönö godongämæ waa

cæte quēwengæimpa,
ante Wængonguī
angampa,” ante
yewæmongadānimpā.

28 Codito ingantedō ante
watapæ ēñente pōnēnīnque
mīnitō idægomīni ināmaī
īmīni do quēwēmīni beyæ
idægoidi wæætē Wængonguī
ingante pūinte adānīpa.
Incæte tōmēnāni mæmæidi
inānite nē apænte ængaingā
inte Wængonguī wæætē
mæmæidi beyænque ante
pōnēnīnque ñōwodāni inānite
waadete pōnengampa.

29 Edæ waomō imonte quin-
coomē pōnongā æñōmonte
Wængonguī adodō ō ænāmaī
ingampa. Ayæ adobaī
waomō imonte aa pedinque
tōmengā wadō ante anāmaī
inte edæ adodō ante edæ
cōwē aa pecampa. 30 Mīnitō
wēēnēñedē ēñēnāmaī cæmīni
incæte Wængonguī inōmō
idægoidi ēñēnāmaī cædāni
beyæ mīnitō imīnite wæætē
waadete cædinque pōnō
ata cæpocā quēwēmīnīpa.

31 Ayæ adobaī mīnitō
imīnite pōnō waadete ata
cæpocā quēwēmīni beyæ
idægoidi ēñēnāmaī cædāni
inōnānite Wængonguī ñōwo
tōmēnāni inānite adobaī
waadete cædinque godō
ata cæpocā quēwēnānīpa.

32 Īnīnque tōmengā, Mīni
waocabo tōmāmīni imīnite
botō waadete cædinque pōnō
ata cæpocæboimpā, ante
cædinque, Mīni ēñēnāmaī
cæcabo inōmīni inte mīnitō
nāmā ēō toyænte aamō
cædāmaī incæmīnīmpā, ante
tōmāmō imonte ñā cæyænte

baī cæcā wæcongāmōimpā.

33 Īnīnque Wængonguī
nanguī pōnī waadete
entawēnongā inōngante
tōmengā nānō pōnō cædōnō
ante mōnō ædō cæte tee
mante aquīi. Tōmengā
tōmancoo do adongā inte
nanguī pōnī ēñēnongā
inte cæcā ingānō anguēnē.
Tōmengā edæ, Æbānō ī,
ante do againgā inte edæ,
Æbānō cæquīi, ante do
apænte añōngante mōnō
waocabo wæætē tōmengā
nānō cædō ante ædō cæte
ēñenguīi. Tōmengā ædōnō
ponte ædōnō gocāā, ante
pōnente wædinque mōnō
tōmengā ōnōwa amompā diyæ
taadō aquīi. 34 Edæ Īmaī
ante nāni yewæmongainō baī
impā. “Mōnō Awēnē æbānō
pōnengāā, ante pōnente
wædinque æcānō ēñengāā.
Ayæ, Īmaī cæquī impā,
ante mōnō tōmengā ingante
edæ ædō cæte odōmonte
apænequīi. 35 Wængonguī in-
gante æcānō do godongā inte
wæætē, Bitō debe imīpa, ante
anguingāā. Īñæmpā tōmengā
ingante godōmompā diyæ
debe inguingāā,” ante Itaiya
wodi nānō yewæmongainō
baī impā. 36 Edæ tōmengā
nānō pōnongaincooque inte
edæ tōmancoo ongompā.
Mōnō waocabo inōmō
tōmengā badongā beyænque
tōmengā quīmō baquinque
ongōmompā. Ayæ adobaī edæ
tōmengā badongā beyænque
tōmancoo tōmengā quin-
cooque edæ baquinque on-
goncoopa. Edæ tōmengā ado-

canque pōni ñāō entawente
edæ cōwē tæi ēmoncæcāimpa.
Mānōmaī impa, ante mōnō,
Amēē, ante apænecæimpa.

12

*Wængonguī quīmō imompa,
ante cæte quēwengæimpa*

¹ Botō tōniñamīni ēñēdāni.
Wængonguī waadete pōnō
waa cæcā ængaimīni inte
mīnitō iīmaī cæedāni,
ante botō nanguī āmopa.
Wængonguī qui, ante baō
pædæ godōnāni waa ængā
baī mīnitō adobaī edæ,
Wængonguī quīmōni imōnipa,
ante mūmīni inte edæ
tōmengā ingante nāmā
pædæ godōmīni ængæedāni.
Mānōmaī cædinque mīnitō
tōmengā ōnōwa inō mīni ædæ
wæænte nanguī cæquēnēnō
ante edæ do cæmīni
incæmīnimpa. Mānōmaī
godōmīni æninque tōmengā
wæætē edæ, Botō ayōmo
tæiyæ waēmō pōnōmīni
æmopa, ante tocæcāimpa.

² Inguipogaque ante pōnente
mīni cægāinō ante ñōwo ñimpo
cædinque mīnitō mūmīni mīni
quēwenguinque ante edæ ocai
mīinque encate baī nōingā
ante pōñēdāni. Mānōmaī
cædinque mīnitō, Wængonguī
waa pōni nānō ānōnō ante,
Æbānō i, ante ædæmō
ēñēninque, Tōmengā nānō
ānō iñōmō eyepæ pōni impa,
ante ēñencæmīnimpa. Mānō
ante ēñente cæte quēwēmō
inte mōnō tōmengā tōnō
godongāmæ waa tocæimpa.

³ Wængonguī waadete
pōnō cæcā ate botō nē

apænebo badīmo inte iīmaī
ante apænebopa. Mīnitō
nāmā pōnēninque, Ñænæmo
imopa, ante pōnēnāmaī iedāni.
Wængonguī pōnō badongā
ate mīnitō wede pōnēmīni
badīmīni inte mīni wede
pōnenganca māningancaque
pōnēninque iīmaīnō ante
pōñēdāni. Botō ōnōmoque
baī inōmo imopa, ante ocai
encamīni inte tōō pōni
pōñēdāni. ⁴ Mōnō baō
adoyonque pōni ēñamō
incæte wīi adodonce mōnō
cæquēnēnō ante ēñamompa.
Īninque mōnō aquinō ante
awinca ēmōninque mōnō dao
dao goquinō ante ōnōwa
ēwamompa. Ayæ wadō mōnō
cæquinō ante wayō ēñadinque
mōnō wæætē wadō mōnō
cæquinō ante wayō ēñadinque
wayō wayō mōnō ēñacoo
ēñamompa. ⁵ Īninque wayō
wayō ēñamō incæ mōnō baō
pæ pagænguincoo adoyonque
i baī mōnō adobaī Codito
nempo mōnō quēwencabo
nanguī pōni imō incæte
adocabomō inōmō imompa.

⁶ Īninque mōnō ado-
cabomō iñōmonte Wængonguī
waadete pōnō cædinque
mōnō imonte wadō wadō
mōnō cæquinō ante tōmānō
pōnongā æmompa. Īninque
mōnō tōmengā da pōnongā
mōnō ænganca edæ ado-
ganca wadō wadō cæmompa.
Mānōmaī ænte cædōmō
iñōmonte pancamīniya imīnite
Wængonguī pōnō apæncā
ēñēninque mīnitō tōmengā
beyæ nē apænemīni do bad-
inque wede mīni pōnenganca

apæneedäni. ⁷ Wæætē wamīni imīnite Wængonguī pönō cæcā æninque mīnitō wadāni inānite nē cæmīni do badinque wadāni beyæ cæcæmīnimpa. Wæætē wamīni imīnite tōmengā pönō cædinque odōmonte apænecā ēñēninque mīnitō nē odōmonte apænemīni do badinque odōmonte apænecæmīnimpa. ⁸ Ayæ wæætē wamīni imīnite Wængonguī pönō waadete apænecā ēñēninque nē waadete apænemīni badinque mīnitō inōmō wæntæye inte wædāni inānite ædæmō apænemīni ēñēninque tōmēnāni wæætē edæ wampo pönēninque tæi pīñænte cæcædānimpa. Wamīni imīnite Wængonguī pönongā æninque nē nēnempomīni badinque mīnitō, Tōmēmōni quī, ante wædāmaī inte wæætē wadāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ godōmīni æncædānimpa. Wamīni imīnite Wængonguī pönō angā ēñēninque mīnitō wæætē awēnēidi bai nē amīni badinque wadāni inānite nōingā cæte awēnēidi bai ancæmīnimpa. Wamīni imīnite Wængonguī ædæmō waadete pönō waa cæcā æninque mīnitō wæætē ædæmō waadete cæmīni do badinque wadāni inānite ædæmō waadete godō waa cædinque edæ wædāmaī inte tocæmīnimpa.

Codito nempo quēwēninque iūmaī cæcæimpa, ante

⁹ Botō waadete pönēmopa, ante tedemīni īninque mīnitō nōinō cæte waadete

pönencæmīnimpa. Wiwa mīni cædōnō ante pūinque wido cædāni. Wæætē, Quinō waa cæquī, ante adinque māninō ante ænte mīnitō mīmōnē ædæmō entawēninque cōwē waa cæte quēwēdāni. ¹⁰ Mōnō waadete pönencabo imōmpa, ante pönēninque wacā ingā wacā ingā waadete pönente cædāni. Wadāni ñænænāni inānipa, ante mīnitō tōmēnāni inānite ængō cæte bai cædinque wæætē, Botō wædāmo imopa, ante nāmā ængō cædāmaī iedāni.

¹¹ Tæi pīñænte ewocadinque mōnō Awēnē beyæ ante wæntædāmaī inte cædāni.

¹² Watapæ bacæimpa, ante pönēninque tocæmīnimpa. Caate wæwēmīni incæte wæntæye badāmaī inte ee cædāni. Ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē apæneedāni.

¹³ Wængonguī quīnāni ænguēnēnāni inte wædāni adinque mīnitō māincoo wæætē nēnempomīni æncædānimpa. Ayæ, Botō oncōnē pō guīte cænte mōedāni, ante wadāni inānite waadete cædāni.

¹⁴ Mīnitō imīnite nē pūinte cædāni inōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waadete godō apæneedāni. Edæ tōmēnāni inānite waadete apænedinque, Wængonguī mīnitō imīnite waa cæcæcāimpa, ante apænedinque wæætē pūinte ānāmaī iedāni.

¹⁵ Nē watapæ todāni tōnō godongāmæ watapæ toedāni.

Në Ca wædäni tönö mīnitō godongāmæ Ca ca wæedäni.

¹⁶ Mönö pönencabo imompa, ante adoyömō pönente quëwëedäni. Önönänique nāni nē änönāni tönō godongāmæ cædinque, Botō ñænæmo imopa, ante pönenämaï iedäni. Mīnitō, Wadäni pönömenque ocai encayönāni botō godömenque nanguï pönī encabo imopa, ante nāmā ante pönenämaï iedäni.

¹⁷ Wadäni mīnitō imīnite pönō wënæ wënæ cædäni adinque mīnitō wæætē godō wënæ wënæ cædāmaï iedäni. Ayæ, Quinō waa cæquï, ante tōmänāni nāni waa adönō ante adinque mīnitō mäninonque ante cædäni.

¹⁸ Eyepæ imīni inte mīnitō cæganca cædinque tōmänāni tönō godongāmæ piyænē cæte quëwëedäni.

¹⁹ Botō nē waademīni ëñeedäni. Mönö Awënë beyæ iïmaï ante yewæmongatimpa. “Wënæ wënæ cædäni adinque botō wënæ wënæ nāni cædinō beyæ ante nē apænte panguënemo inte tōmëmo eyepæ wæætē godō cæbo wæcædänimpa, ante Awënë angampa,” ante yewæmonte ongompa cæmīni. Mīnitō imīnite pönō wënæ wënæ cædäni wæmīni ininque edæ wæætē godō cædāmaï ee aedäni. Edæ nē äingä bate pänongä inte Wængonguï incæ pancæcäimpa.

²⁰ Wæætē, “Bitō imite nē pīinte cædongä incæ gæwænte wæcä adinque godömi cængæe. Gue ænente wæcä adinque godömi becæe. Edæ

mänömaï waa cædinque edæ tōmengä guingo imonte nänō wæwenguinque bitō tōmengä ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongō apa cæbii. ²¹ Tömënāni wënæ wënæ nāni cædō beyæ oda cædāmaï inte wæætē mäninō ante wido cæte bai cædinque bitō waa cædinque edæ tæï emonte gänä cæe.

13

¹ Gobiedōno awënë nempo waodäni ëñente cæte quëwencædänimpa, ante Wængonguï incæ godō gö cæcä beyænque gobiedōno awënëidi badänipa. Edæ Wængonguï mänömaï ante gö cædāmaï ingä bai quingänō awënë inguënengäa. Edæ

dæ ancædönimpa. Ininque gobiedōno awënëidi inänite mönō tōmämō Ao äinque ëñente cæcæimpa. ² Ininque awënë ingante æcänō Baa änaa tōmengä nänō apænte pante wæquinque Wængonguï nänō goncægainō ante ëñenämaï inte edæ Baa angampa. ³ Nē waa cædäni guiquënë awënëidi inänite waa ate todinque guïñenämaï inänipa. Wæætē wënæ

wënæ cædäni guiquënë awënëidi inänite guïñente wädänipa. Gobiedōno awënë ingante guïñenämaï inte quëwencæboimpa, ante bitō ämitawoo. Ininque bitō guïñenämaï inte quëwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tōmengä, Bitō waa cæbi abopa, ante

pönö waa cæcä ininque bitö
guiññämaï imaimipa.

4 Botö imote nē cædongä
inte mīnitö beyæ waa
cæcæcäimpa, ante Wængongui
gobiedöno awënë ingante
godö gö cæcä ongongampa.
Edæ Wængongui ingante nē
cæcä inongä inte tömengä nē
wënæ wënæ cæcä ingante
nö cæte nē panguënegä
ingampa. Ininque awënë

yaëmē nē næængä inte wīī
önonque næængampa cæbii.
Wënæ wënæ cæbi ininque
edæ guiññente wæcæbiimpa.

5 Ininque mönö, Pangä
wæcæ wæ, äninque awënë
ingante ëñente cæcæimpa.
Ayæ pangä wæmö incæ
wīī pangä wæmö incæ
mönö mīmö nē entawente
nämä apænte änömö inte
mönö awënë ingante Ao
ante ëñente edæ nöingä
cæcæimpa.

6 Wængongui
beyæ nē cædönäni inte
awënëidi iñömö tömënäni
nempo quëwënäni inänite
cöwë aadinque mäninque
cæte quëwënänipa. Mänömaï
i ininque mīnitö, Awënëidi
eyepæ æninque mönitö beyæ
cæcædänimpa, ante tömënäni
näni äinta pædæ godömini
æñänipa.

7 Æcämenque ingante
cæquëñëmini imini inte
mīnitö tömänäni inänite mini
cæquëñenganca do godö
cæmini æncædänimpa. Awënë
nempo quëwëñömönte
tömengä eyepæ æninque
mönö beyæ cæcæcäimpa,
ante mīnitö awënë nänö
äinta godonguëñëmini inte do

godömini ængædäni. Waocä
ingante mīnitö guiññente
ëñenguëñëmini imini ininque
tömengä ingante guiññente
ëñëedäni. Waocä ingante
mīnitö waa aquëñëmini imini
ininque edæ tömengä ingante
waa aedäni.

8 Wacä ingante mini
cæquëñëno ante edæ ee
ongönämaï inte godö cæmini
ængä ate abæ tawænte
gocæbiimpa. Wæætë wacä
ingä wacä ingä waadete
mini pönenguëñëno ante edæ
godongämæ cöwë waadete
pönenguëñëmini iminipa.
Wadäni inänite nē waadete
pönengä iñömö tömengä
iñömö Wængongui nänö, İmaï
cædäni, ante nänö wææ
angainö ante do ëñente cæcä
ingampa. ⁹Tömëmi nämä bitö
waadete pönëno ganca wacä
ingante adoganca waadete
pönencæbiimpa, ante Möitee
wodi yewæmongacäimpa.
Mänine adodeque ante ëñente
cædinque waocä Wængongui
nänö wææ angainö ante
tömänö do inque cæcampa.
Edæ, “Bitö nänöogængä
inämaï iñongante godö guëa
mönämaï ie. Wacä ingante
godö wænönämaï ie. Wacä
nänö ëadincoo adinque godö
æñämaï ie. Wacä wënæ wënæ
cæcä atabopa, ante godö
babæ wapiticæ apænedämaï
ie. Wacä qui ante æinente
wædämaï ie.” Mäninecoo
Wængongui nänö wææ an-
gaincoo ante bitö waadete
pönëmi beyænque tömäne
do inque cætimpä. Ayæ
quïnemë godömenque wææ

ante i mänine adobaï bitö waadete pönemi beyænque tõmäne do iinque cætimpa. ¹⁰ Nē waadete pönengä iñömö edæ wacä ingante cōwē wīwa cædāmaï ingampa. Mänömaï beyæ nē ædæmō waadete pönēnānique Wængonguï nänö wææ angainö ante iinque cædānipa.

¹¹ Iinque, Nöwoyedē æbänö oo baquïi, ante do eñēninque mīnitö waadete pönente quēwēedāni. Edæ wēēnēñedē mā mönō wede pönēñedē mīnguipo mönō quēwenguïmāmo iñömö edæ māniñedē edæ oo bacæ cædāmaï ingatimpa. Nöwo guiquēnē, Oo pönī bacæimpa, ante pönente wædinque mīnitö möwoçodē öñömīni inte edæ ñāni ömæmōninque mīmīni quēwēedāni. ¹² Wēmō iñömö mönō wæwēmāmo idæwaa edæ bapa. Mīnguipoga ñäö baï baquinque edæ oque pönente impa cæmöö. Wēmō iñonte mönō wēnæ wēnæ cædö æmæwo wido cædinque, mönō wæætē ñäö iñömö quēwēninque edæ wææ cæquincoo wēñate baï cædinque nāmā wææ gompotawengæimpa. ¹³ Mänömaï cædinque mönō itædē quēwēnömö inte nö pönī cæcæimpa. Baonque ante mönō cæinēwēnō ante towēnāmaï inte mönō ti nāmæ nangui bete quidi quidi dowænāmaï ingæimpa. Mönō wacä tönö godö guëa mönāmaï, cænguï eyepæ cæninque godömenque nangui cænāmaï ingæimpa. Wæætedö wæætē püinte

cædāmaï inte mönō, Wacä baï bacæboimpa, ante püinte adāmaï ingæimpa. ¹⁴ Wæætē wææ cæquincoo entawente baï cædinque mīnitö nāmā wææ gompotawencæte ante cædinque mönō Awēnē Itota Codito ingante entawente quēwēedāni. Ayæ baonque ante mīni cæinēwēnō ante wido cædinque, Æbänö cæte wēnæ wēnæ cæquimoo, ante cæcæte ante wædāmaï iedāni.

14

Mīnitö tönīñadāni inānite püinte änāmaï iedāni, ante

¹ Wacä wīi ædæmō pönengä incæte mīnitö, Mönō pönencabo imompa, ante pönēninque tõmengä adocabocä nänö baquinque ämīni pongæedāni. Tõmengä nänö pönēnō ante wæætedö wæætē änāmaï iedāni. ² Pancadāniya wede pönēnāni inte cænguï adinque, Nāwä cænguï impa, ante guīñēnāmaï inte quīēmē cænguï incæ edæ dobæ ade cænānipa. Wadāni guiquēnē æmæ pönente beyæ, Tömää baö baacä impa, ante awente baï cædinque quingāmenque baö incæ cænāmaï inte onguipoiya pæcooque edæ cænānipa. ³ Incæte tõmää cænguï nē cænongä iñömö onguipoiya pæcooque nē cænongä ingante püinte adāmaï incæcæimpa. Wacä ingante, Bitö önömique baï inömi inte edæ awente cænāmaï imipa, ante änāmaï incæcæimpa. Ayæ wæætē onguipoiya pæcooque nē cænongä guiquēnē baö nē

cænongå ingante, Baacä apa cæwëe, ante apænte ante piināmaī incæcäimpa. Edæ nē cænongå ingante Wængonguī Ao äninque, Botō quīmi imipa, ante do ængampa. ⁴ Iñæmpa tōmengä wacä awënë ingante nē cæcä iñongante bitō ædō cæte apænte ämii. Edæ tōmengä awënë incæ, Waa cæbipa, angä wædinque edæ tōmengä adiyæ tæi ongōmaingampa. Wæætē adocä tōmengä awënë, Wënæ wënæ cæbipa, angä wædinque edæ tæ go wææmaingampa. Incæte edæ tōmengä mōnō Awënë ingante nē cæcä iñongante mōnō Awënë adocä incæ tæi piñænongå inte eyepæ cædinque edæ æænō gö cæcä tæi ongoncæcäimpa.

⁵ Ayæ wacä guiquënë, Pancaōnaa godōmenque waa ëönæpa, ante cæcæimpa, ante pōnëñongante wacä guiquënë, Tōmäa itædë önönæque impa, ante pōnengampa. İninque mōnō pōnencabo wacä wadō wacä wadō pōnëmō incæte mōnō tōmämō iñōmō edæ, Nämä botō pōnënonque ante botō nō pōnente cæcæboimpa, ante edæ mäninonque ante cæcæcäimpa. ⁶ Edæ, Pancaōnaa godōmenque waa ëönæpa, ante nē pōnengä guiquënë tōmengä mōnō Awënë ingante waa adinque mänōmainō ante cæcampa. Pancaōnaa wii godōmenque waa ëönæpa, ante nē pōnengä guiquënë tōmengä adobai mōnō

Awënë ingante waa adinque mänōmainō ante cæcampa. Baō nē cænongå guiquënë Wængonguī ingante, Waa pōnōmi cæmopa, ante adobai mōnō Awënë ingante waa adinque cængampa. Baō ate nē awente cænāmaī inongä guiquënë tōmengä adobai Wængonguī ingante, Waa pōnōmi cæmopa, ante onguipoiya pæcooque cæninque mōnō Awënë ingante waa adinque baō cænāmaī ingampa.

⁷ Mōnō pōnencabo iñōmonte æcämenque incæ nämä beyænque dicæ quëwengäa. Dicæ nämä beyænque wængäa. ⁸ Wæætē edæ quëwëmō İninque mōnō Awënë beyænque quëwëmoppa. Wæætē edæ wämō İninque mōnō Awënë beyænque wëmoppa. İninque quëwëmō incæ wämō incæ mōnō Awënë quimō inōmō inte quëwëninque tōmengä quimō inte edæ wëmoppa. ⁹ Edæ do wængaināni beyæ ante miiimō quëwëmō beyæ ante Codito tōmämō Awënë nānō baquinque edæ wænte nāni ömæmongacäimpa.

¹⁰ Bitō guiquënë bitō tōniñacä ingante ædō cæte apænte ämii. Ayæ bitō tōniñacä ingante, Önōmique bai imipa, ante quinante ämii. Edæ Wængonguī nānō apænte anguimpaa gäänë ongōñōmonte tōmengä tōmämō imonte apænte ancæcäimpa cæbii. ¹¹ Edæ

Wængongui beyæ ante iïmai
ante yewæmonte ongompa.

“Mönö Awënë incæ, ‘Në
Quëwëmo inömö inte
edæ ämo ëñëedäni,
angampa.

Ayæ, ‘Minitö tömämïni botö
önöwa inö da guicapod-
inque,

Bitö Wængongui inömi
ïmipa, ante adoyömö
apænecæminimpa,
angampa.”

12 Ante nãni yewæmongainö
baï iïnque cædinque mönö
tömämö Wængongui weca
ponte ongönnique mönö
pönengainö ante mönö
apænegaïnö ante mönö
cægainö ante tömengä
ingante edonque pöni
apænecæimpa.

*Wacä oda cæcæcäimpa,
ante cædämaï incæbiimpa, ante*

13 Mänömaï beyæ mönö
wacä ingante apænte änämaï
ingæimpa. Wæætë mïnitö,
Waa cæcæboimpa, ante nämä
wææ cædinque, Botö tönïñacä
taadö nänö goquinö ante ee
acæboimpa, ante pönëedäni.
Tömengä tee tëwate baï
oda cædämaï incæcäimpa,
ante nöingä cæquinque ante
pönencæminimpa. 14 Botö

inömö Itota Codito nempo
quëwëmo inte edæ nöingä
pönëninque, Tömää cængui
nämä incæ näwäaquiringä
impa, ante do ëñëmopa.
Incæte wacä, Pancaa cængui
baacä impa, ante në pönengä
inte tömengä beyæ baacä
iïonte tömengä nänö, Baacä
impa, änö cænämaï in-
guëngä ingampa.

15 Bitö quingämë cæmi
adinque bitö tönïñacä, Baacä
apa cæwëe, ante wæwente
bacä iïnque bitö waadedämaï
inte godömenque cæmaïmipa.
Edæ bitö tönïñacä beyæ
Codito wængacäï apa quëwëe.
Bitö tönïñacä nänö pönënaï
bate wænguinque baö
cæmipa, ante wædinque bitö
tömengä ingante näwangä
waadete pönëmi inte tömengä
beyænque ante cöwë baö
cænämaï incæbiimpa. 16 Botö
mänömaï cædinque waa
pöni cæbopa, ante pönëmi
incæte wadäni bitö waa
cædö ante, Wiwa cæbipa,
ante pönö babæ ante
tedewënäni ate wædinque
bitö wæætë waadete
pönëninque wææ ämi
tedewënämaï incædänimpa.
17 Wïi cænguinque ante wïi
bequinque ante Wængongui
nempo quëwëmompä.
Wæætë Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca nempo
quëwëñömönte tömengä pönö
cæcä ænnique mönö nö
entawenguinque impa. Ayæ
mönö gänë pönenguinque
ante mönö watapæ tote
quëwenguinque ante tömengä
nempo quëwëmompä. 18 Edæ
Codito nempo quëwënnique
waocä mänömaï cæcä ad-
inque Wængongui tömengä
ingante waa ate tocampa.
Waodäni adobaï, Waa cæbipa,
ante waa adänipa.

19 Mänömaï impa, ante
adinque, Mönö pönencabo
godongämæ piyænë cæte
quëwengæimpa, ante, Ayæ
mönö godongämæ wede

pönëninque tæi mænonte bai ongonçæimpa, ante mönö nangui cæcæimpa. ²⁰ Ìninque cængui cæinente beyænque bitö Wængongui nänö nê badongainäni inänite bæ tadämaï incæbiimpa. Tömää cængui edæ nãwãauringã impa. Incæte bitö cæninö beyænque wacã ëñënamã inte tee tewater bai oda cæbaingampa, ante do ëñëmi inte bitö godömenque cæmi ìninque wiwa cæbaimipa töö. ²¹ Waa cæcæte ante bitö ïmaï cæcæbiimpa. Bitö baö cæmi beyæ, biinömæ nãni wædænque ti nãmæ bebi beyæ, quiëmë cæbi beyæ bitö tönïñacã oda cæte wæcantawo. Ìninque bitö ïñömö, Botö tönïñacã oda cædãmaï incæcãimpa, ante wææ cædinque ee cædãmaï ïmi ìninque waa ïmaimpa.

²² Mäninö, Æbänö cæte waa inguiï, ante bitö pönënö beyænque wadäni inänite apænte änãmaï inte bitö adobique inte Wængongui ayongante cæcæbiimpa. Waa cæqui impa, ante mimöno bitö pönënonque ante mäninonque cædinque bitö tente wæquinque cædãmaï inte waa tobaimipa. ²³ Wæætë nê æmæ pönengã guiquënë, Cæmo beyæ Wængongui pangã wæcæ wæ, ante wædingã inte tömengã nãmã nänö apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcänö wede pönënamã inte cæda tömengã nänö cædönö tömänö edæ wiwa cætimpa. Ìninque bitö

cædö tömänö wede pönente cæcæbiimpa.

15

Wadäni incæ watapæ quëwencædänimpa, ante cæe, ante

¹ Mönö nê wede pönëmö ïñömö tæi piñante entawëmö ïnömö inte nãmanque ante mönö cæinënö ante edæ wædãmaï ingæimpa. Wæætë edæ nê æmæ pönënanï guiquënë tömënanï aquï pönï inäni inte, Ædö cæte cæquimoo, ante wædäni adinque mönö tömënanï wædö ante ænte mongænte bai cædinque tömënanï tönö ïñacabo cæcæimpa.

² Godongãmæ godö cæmö æninque waa toдинque tömënanï wæætë wede pönëninque oncö tæi mænonte bai tæi ongoncædänimpa, ante mönö ædæmö cæcæimpa. ³ Edæ mönö Codito incæ nãmanque ante nänö cæinënö ante cæcæte ante edæ wædãmaï inte piyænë cægacãimpa. Wængongui ingante do nãni apænegainö bai tömengã wadäni beyænque ante cægacãimpa. “Wængongui ëñëmi. Wadäni bitö ïmite piïnte badete tocæte ante cædinque botö ïmote wæætë piïnte badete todänipa,” ante apænete bai Codito ee cægacãimpa. ⁴ Edæ mönö ïmonte odömonte apænecæte ante Wængongui angã ëñëninque dodäni tömantaa yewæmongadänimpa. Ìninque mäninta ædæmö adinque wampo pönëninque wæntædãmaï

inte ee cæmō ïninqe edæ
mönō, Watapæ bacæimpa,
ante pönente tocæimpa.

5 ïninqe Codito Itota
miñæ tee empote goyömōte
Wængonguï ïñömō edæ,
Minitō wampo pönëninque
wæntædāmaï inte ee
cæcæminimpa, ante nē
ædæmō cæcā ingampa.
Tömengä mänōmaï pönō
cæcā ate mīnitō ïñömō
adoyömō ante mīni pönencabo
bacæminimpa, ämopa.

6 Mänōmaï bamīni ïninqe
mīnitō äanque bai adodō
ante pönëninque ïmaï
ante Wængonguï ingante
apænecæminimpa. Mönitō
Awënë Itota Codito Mæmpobi
inōmi inte bitō tömengä
Wængonguï adobi ïmi
ïñömō bitō tæï emōmi
inte ñäo apäite bai ïmi
amönipa, ante adoyömō
ante apænecæminimpa,
ante botō mänōmainō ante
yewæmömopa.

*Oodeoidi ināmaï ināni
ēñencædänimpa, ante*

7 Codito mīnitō ïmīnite Ao
ante ængacäimpa. ïninqe
tömengä mīnitō ïmīnite nänō
ængaï bai mīnitō adobaï
wacä ingä wacä ingä
godongämæ Ao ante ædäni.
Mänōmaï cæmīni adinqe
wadäni Wængonguï ingante
apænedinqe, Bitō waa pönī
cæbi amönipa, ante wat-
apæ pönī apænecædänimpa.

8 Edæ apænebo ēñeedäni.
Mönitō mæmæidi inānite
Wængonguï, Minitō beyæ
pönō waa cæcæboimpa, an-
gacäimpa. ïninqe, Wængonguï

tömengä nänō angainō ante
cōwē cæcæcäimpa, ante
oodeoidi ēñencædänimpa,
ante cædinque mönō Codito
tömēnāni beyæ nē cæcā
bagacäimpa.

9 Tömengä
ïñömō, Idægoidi ināmaï ināni
incæ Wængonguï ingante,
Bitō ñäo bai emōmi inte pönō
waadete waa cæbi æmönipa,
ante apænecædänimpa, ante
mänōmaï cægacäimpa. ïmaï
ante Wængonguï beyæ nāni
yewæmongainō bai impa.

“Botō mänōmaï beyæ, Bitō
æbänō nē waa cæbi
ïmī, ante idægo
ināmaï ināni weca gote
apænecæboimpa.

Bitō emōwo ante ämotamīni
watapæ pönī ancæboimpa,”
ante nāni yewæmongainō
bai Codito cægacäimpa.

10 Ayæ wataa ïñömō ïmaï
ante yewæmongatimpa.

“Idægoidi ināmaï ïmīni incæ
mīnitō Wængonguï
quīnāni tönō godongämæ
watapæ toedäni.”

11 Ayæ wæætē,

“Idægoidi ināmaï ïmīni
mönō Awënë in-
gante apænedinqe,
Bitō waa pönī cæbi
amönipa, ante watapæ
pönī apæneedäni.

Wamīni mīni cabo mīni cabo
tömāmīni ämotamīni
ante bai apænedinqe,
Waa pönī cæbi
amönipa, ante watapæ
pönī apæneedäni.”

12 Itaiya wodi adobainō ante
yewæmongacäimpa.

“Inguipoga quēwēnāni
tōmānāni Awēnē
baquinque

Awænguinto tā bocate bai
cædinque Yæte Pæingā
iñōmō ængæ gan-
ticæcāimpa.

Tōmengā cæcā beyænque wat-
apæ bacæimpa, ante
idægoidi ināmaī ināni
incæpōnencædānimpa,”
ante Itaiya wodi
yewæmongacāimpa.

¹³ Wængonguī iñōmō, Wat-
apæ bacæimpa, ante nē
badongaingā inongā inte
iīmaī cæcæcāimpa, āmopa.
Tōmengā Tæiyæ Waēmō
Önōwoca tæi pīñante cæcā ate
mīnitō, Watapæ bacæimpa,
ante godōmenque wede
pōnencæmīnimpa. Mānōmaī
cæcæte ante cædinque
Wængonguī pōnō apænecā
ēñēninque mīnitō tōmengā in-
gante wede pōnēninque edæ
gānē entawēninque watapæ
tocæmīnimpa, āmopa.

¹⁴ Botō tōniñamīni ēñēdāni.
Botō tōmēmo ayōmote mīnitō
nē waa cæmīni iīmīni abopa.
Ayæ, Æbānō waa cæquīi, ante
do ēñēmīni iīmīnīpa. Ayæ
adobaī mīnitō eyepæ iīmīni
inte wacā ingā wacā ingā
do odōmonte apænemīni
iīmīnīpa, ante pōnēmopa.

¹⁵ Iñinque botō, Mīnitō
ēñēnīnō ante mīnitō ocai
encadōmīni inte edæ adodō
ante pōnencæmīnīpa, ante
bai cædinque pancadea
ante yewæmontabopa.
Botō iñōmō Wængonguī
waadete pōnō cæcā ænte nē
entawēmo inte mānōmaīnō

ante yewæmōninque edæ
guīñēnāmaī inte nanguī
ante yewæmōmopa. ¹⁶ Edæ
tōmengā waadete pōnō
cæcā ænte entawēninque
botō Itota Codito beyænque
ante idægoidi ināmaī ināni
inānite nē cæbo badinque
Wængonguī ingantedō ante
watapæ apænebo ēñēnānīpa.
Mānōmaīnō ante apænebo
ēñēñōmīnite Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Önōwoca pōnō
badongā ate idægoidi ināmaī
ināni incæ tæiyæ waēmō
ēwocate quēwēnāni badānīpa.
Mānōmaī bayōnānite botō
iñōmō, Wængonguī quī,
ante pædæ godōnāni bai
cædinque tōmēnāni inānite
ante edæ, Wængonguī quīmīni
bacæmīnīpa, ante pædæ
godōmo æninque Wængonguī
wæætē waa tocampa.

¹⁷ Mānōmaī beyæ botō Itota
Codito nempo quēwēninque
Wængonguī beyæ cædinque
edæ nanguī tobopa. ¹⁸ Codito
botō tōnō guēa cæcā
beyænque botō nanguī
apænēdinque nanguī cæbo
ate tōmengā iñōmō tōō
æmængā pōninque edæ
idægoidi ināmaī ināni incæ
edæ Wængonguī ingante
ēñēnte cædāni badānitapa.
Botō Codito mānōmaī botō
tōnō nānō cædinō ante
apænēdinque edæ māninque
ante apænēdinque guīñēnete
wædinque godōmenque
apænēdāmaī incæboimpa.
¹⁹ Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Önōwoca tæi pīñængā inte
botō tōnō godongāmæ cæcā

ate botō, Æñencædānimpa,
ante bamōnengæ cæbo ate
nē pōnēnāni badānitapa.
Mānōmaī Eedotadēē iñōmō
mā cæte godinque Ididiabæ
ganca tōmāo godāmæ god-
inque botō Codito ingantedō
ante watapæ apænedinque
adodō adodō ante tōmānō
ante apænebo ēñēnānitapa.

²⁰ Botō, Codito ēmōwo ante
wadāni nāni apænedāmaī
iñōmō gote tōmengā in-
gantedō ante watapæ
apænebo ēñencædānimpa,
ante cōwē goīnente wætabopa.
Wacā onguitanca nānō
tænōnincōnē æmonga
mænōnāmaī incæboimpa,
ante baī cædinque botō,
Wacā do nānō apænediñōmō
botō wæætē apænedāmaī
incæboimpa, ante cætabopa.
²¹ Wæætē iīmaī ante Itaiya
wodi nānō yewæmongainō
baī cætabopa.

“Tōmengā ingante ante
ēñēnāmaī iñināni
incæ edæ do ate baī
ēwocacædānimpa.

Önōmonca ēñēnāmaī iñināni
incæ edæ, ‘Æbānō i,
ante do ēñencædānimpa.”
Ante nānō yewæmongainō
baī botō, Æñencædānimpa,
ante cætabopa.

*Odömā iñōmō pōinēmopa,
Pabodo angampa*

²² Mānōmaī beyæ botō
mīnitō weca poncæ cæyōmote
edæ, Wææ cæte i, ate
wædinque pōnāmaī intabopa.
²³ Iñōmō omæ idæwaa cæbo
inte botō æpomē wadepo
iñonte mīnitō iñinīte aīnente
wædōmopa. ²⁴ Iñinque botō,

Iñincayæ ate Epāñabæ gocæ
cædinque wodo tebæ god-
inque mīnitō weca ēñate
aboque gocæboimpa, amopa.
Edæ botō wantæpiyæ ēñate
tote quēwente ate godōmenque
Epāñabæ gote cæyōmo mīnitō
botō beyæ cædinque da
godōmīni gocæboimpa.

²⁵ Nōwo guiquēnē botō tāno
Eedotadēē iñōmō Wængonguī
quīnāni beyæ godō cæcæte
ante gobopa. ²⁶ Wængonguī
quīnāni incæ Eedotadēē
quēwēnāni pancadāniya
ōmæpodāni inte wædānīpa,
ante pōnente wædinque
wabæca Māatedōniabæ
quēwēnāni tōnō Acayabæ
quēwēnāni tōnō, Mōnō da
godō da godō cæcæimpa,
ante pōnēninque watapæ tod-
inque tōmēnāni, Wængonguī
quīnāni quī, ante do
godōnānitapa. ²⁷ Mānōmainō
ante watapæ pōnente cædāni
incæte tōmēnāni Eedotadēē
iñōmō quēwēnāni inānite
nē godonguēnēnāni inte
da godōnānimpa. Edæ
Wængonguī Önōwoca nānō
pōnongaincoo ante idægoidi
pōnō apænedāni ēñente
ænte ēwocadināni inte
wabæca quēwēnāni iñōmō
tōmēnāni nāni ēadincoo incæ
idægoidi beyæ ante wæætē
godonguēnēnāni badīnāni
inānīpa. ²⁸ Iñinque botō
iñōmō mānincoo tōmēnāni
nāni da godōnincoo idægoidi
weca ænte gocæboimpa.
Godinque botō cōwā ad-
inque, Nē omæpodāni inte
nē wædānique æncædānimpa,
ante wææ cæcæboimpa.

Ædæmō cæbo ænāni ate
 botō māniñedē ate Epāñabæ
 gocæte ante cædinque mīnitō
 ōmæ wodo tebæ god-
 inque mīnitō weca ēñacæ
 poncæboimpa. ²⁹ Codito pōnō
 waa cædinque da pōnongā
 pōninque botō cōwē tōmengā
 tōnō waa pōni botō cæquinque
 mīnitō weca poncæboimpa,
 ante do ēñēmopa.

³⁰ Botō tōniñamīni ēñēedāni.
 Botō pæ pagænte bai
 nanguī cæyōmote mīnitō
 iñacabo cædinque botō beyæ
 Wængonguī ingante nan-
 guī apæneedāni, ante botō
 mōnō Awēnē Itota Codito
 beyænque āninque ayæ
 Wængonguī Ōnōwoca nē
 waadete pōnengā beyænque
 āninque mīnitō imīnite nan-
 guī āmopa. ³¹ Oodeabæ
 pōnēnāmaī ināni iñōmō Pa-
 bodo ingante wēnæ wēnæ
 cædāmaī incædānimpa, ante
 botō beyæ ante apæneedāni.
 Ayæ, Eedotadēē iñōmō
 botō gote cæbo adinque
 Wængonguī quināni incæ botō
 cædō ate Ao ancædānimpa,
 ante apæneedāni. ³² Mānōmaī
 i adinque botō, Awēnē
 Wængonguī angā ate botō
 watapæ todinque mīnitō
 weca pōmo ate mōnō
 godongāmæ guēmāninque
 wampo pōnengæimpa,
 āmopa. ³³ Wængonguī
 nē gānē pōnengā inte
 mīnitō tōnō godongāmæ
 ongōninque pōnō cæcā ate
 gānē pōnencæmīnimpa, āmopa.
 Mānōmaī impa diyæ, ante
 botō, Amēē, āmopa.

16

Waa quēwencæmīnimpa,
 ante

¹ Botō iīmaī āmopa. Mōnō
 tōniñacā tōmengā ēmōwo
 Pebe mīnitō weca ñōwo
 poncæ cæcampa. Ten-
 codea iñōmō Codito ingante
 nāni godongāmæ pōnencabo
 iñōnānite tōmēnāni beyæ
 nē waa cæcā inte iingā
 onquiyængā iñōmō waingā
 pōni ingampa. ² Tōmengā
 nanguī ināni beyæ wææ
 gompodinque waa cædongā
 inte botō beyæ adobaī nan-
 guī cæcantapa. Iñinque edæ
 botō mīnitō imīnite iīmaī
 āmopa. Wængonguī quimō
 inōmō inte mōnō Awēnē
 nempo quēwēñōmonte Pebe
 adocā inte adobaī ingampa,
 ante adinque mīnitō tōmengā
 ingante waa adinque Ao ante
 æedāni. Ayæ tōmengā quiēmē
 æinente wæcā iñongante
 mīnitō wæætē edæ godō
 cæedāni āmopa.

³ Ayæ wada Piditida
 tōnō Aquidæ nāna gæncaya
 iñōmō Itota Codito nempo
 quēwēninque edæ botō tōnō
 godongāmæ cæda inapa.
 Iñinque mīnitō tōmēna inate,
 Waa quēwencæmīnaimpa,
 ante botō beyæ ante
 apænemīni ēñēcædaimpa.
⁴ Wadāni botō imote
 wænoncæ cædāni wæyōmote
 tōmēna nāna wodo wænguinque
 edæ botō imote wææ
 cædatapa. Mānōmaī cædapa,
 ante botō tōmēna inate waa
 ate pōnente apænebopa.
 Ayæ idægoidi ināmaī ināni
 Codito ingante nāni wayōmō

pönencabo wayömö nāni
 pönencabo adobai tōmānāni
 Aquidæda nāna cædinō ante
 ēñēninque tōmēna inate waa
 ate pōnēninque apænedānīpa.

⁵ Ayæ Itota Codito in-
 gante nē pōnēnāni Aquidæda
 oncōnē godongāmæ pō
 guidāni inānite, Waa
 quēwēedāni, ante apænemini
 ēñencædānīmpa. Botō

æmigo Epēneto botō nē
 waadecā iñongante mīnitō
 botō beyæ apænedinque,
 Waa quēwencæbiimpa, ante
 apæneedāni. Atiabæ iñōmō
 Codito ingante wadāni
 pōnēnāmai iñōnāni tōmengā
 iñōmō tāno pōnengantapa.

⁶ Ayæ Māadiya mīnitō beyæ
 nanguī cædingā iñongante
 mīnitō wæætē tōmengā in-
 gante Waa quēwencæbiimpa,
 ante apæneedāni. ⁷ Botō

guidēna Antodōnico tōnō
 Nōniato iñōmō botō tōnō
 godongāmæ tee mōnete
 wædīna inapa. Tōmēna iñōmō
 botō pōnēnāmai iñōmote
 wēēnēñedē Itota Codito
 nempo quēwēna iñōnate
 Codito incæ tōmēna inate da
 godongacāimpa. Inique, Itota
 Codito nānō nē da godon-
 gaina tānoda ina adinque
 mīnitō botō beyæ ante tōmēna
 inate waa apæneedāni.

⁸ Ayæ wacā mōnō Awēnē
 nempo quēwēninque Am-
 pidiato ingante waadete
 pōnēmo inte edæ botō, Waa
 quēwencæbiimpa, āmopa.

⁹ Ayæ adobai Odōmāno
 mōnitō tōnō godongāmæ
 Codito nempo quēwente
 nē cæcā iñongante, Waa

quēwencæbiimpa, ante botō
 beyæ ante apæneedāni. Botō
 nē waadecā Etaquito ingante
 adobai ante apæneedāni.
¹⁰ Ayæ Apede iñōmō Codito
 nempo quēwēñongante
 tōmengā æbānō cæcāā, ante
 adinque Codito tōmengā
 ingante wæætē, Waa
 cæbi abopa, angampa.
 Tōmengā ingante botō beyæ
 ante waa apæneedāni.
 Ayæ Aditobodo nāni
 quēwencabo inānite adobai
 waa apæneedāni. ¹¹ Botō
 guidengā Edodiyaōnō in-
 gante waa apæneedāni. Ayæ
 Nādotito guidēnāni incæ
 æcānō mōnō Awēnē nempo
 quēwēna tōmēnāni inānite
 adobai, Waa quēwencæmīnīmpa,
 æedāni.

¹² Ayæ wada mōnō Awēnē
 nempo quēwēna onquiyæna
 Tidipīna tōnō Tidipota
 iñōmō nē nanguī cæda
 inapa. Tōmēna inate botō
 beyæ ante waa apæneedāni.
 Ayæ wacā onquiyængā
 mōnō nē waadecā Pede-
 tida iñōmō tōmengā mōnō
 Awēnē nempo quēwēninque
 nanguī cæcantapa. Tōmengā
 ingante adobai, Waa
 quēwencæbiimpa, æedāni.

¹³ Ayæ mōnō Awēnē nānō
 nē apænte ængaingā Odopo
 ingante waa apæneedāni.
 Tōmengā badā incæ adobai
 botō badā bai iñōnante
 tōmēnā inante botō beyæ ante
 waa apæneedāni. ¹⁴ Ayæ
 adobai Atincodito, Pede-
 gonte, Edēme, Patodobato,
 Edēma tōmēnāni nāni
 pönencabo tōmānāni inānite,

Waa quëwencæminimpa, ante apæneedäni. ¹⁵ Ayæ wadäni Pidodogo tönö Oodia, Nèedeo tömengä mängä tönö, Odimpa tönö Wængonguï quinäni tömänäni inänite, Waa quëwencæminimpa, ante apæneedäni.

¹⁶ Edæ, Waa quëwencæminimpa, ante mïnicabo incæ tömämini godongämæ waa waadete apænecæminimpa. Codito ingante wayömö nani pönencabo wayömö nani pönencabo tömänäni mïnitö imïnite wæætë, Waa quëwencæminimpa, ante änänipa.

¹⁷ Botö tönïñamïni ëñëedäni. Mïnitö adocabomïni iñöminite wadäni æmæmoncadö æmæmonca pä cädäni inänite cöwä adinque edæ Baa äedäni. Doyedë mïnitö ëñënö ante ëñënämaï inäni inte tömënäni, Mïnitö tee tëwate bai oda cæcæminimpa, ante cædinque wadö ante edæ odömönänipa cæminii. Tömënäni inänite gomö aquënë cæminii. ¹⁸ Mänömaï cädäni iñömö mönö Awënë Codito ingante cädämaï inte nämä nani cæinënönque ante cädänipa. Tömënäni ante, Mïnitö imïnite waa amönipa, ante waa tedete bai tededäni ëñëinque pancadäniya guiquënë, Babæ wapiticæ impa, ante cöwä adämaï inäni inte, Nö impa, ante do pönänänipa. ¹⁹ Mïnitö cöwë ëñente cæmïni imïnipa, ante tömänäni do ëñänänipa. Mänömaï beyæ botö iñömö nangui tobopa. Incæte, Quinö waa cæquïi, ante mïnitö

ædæmö ëñencæminimpa, ante ainëmopa. Quinö wënæ wënæ cæquïi, ante edæ ædæmö ëñënämaï inte edæ gomö acæminimpa, ante ainëmopa. ²⁰ Wængonguï, Gänë pönente quëwencæminimpa, ante në pönö cæcä iñömö edæ Tatäna ingante mïnitö önöwa gäänë Wææntodongä ate mïnitö wæætë do pinä gäwate bai cæcæminimpa. Nöwo iñömö mönö Awënë Codito nänö waadete pönö cädö incæ entawencæminimpa, ämopa.

²¹ Botö tönö guëa cædongä Timoteo iñömö mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Ayæ botö guidänäni Dotio tönö Yatönö adobai Totipatedo adobai mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, änänipa.

²² Nöwo botö Tedetiyobo iñömö Pabodo önöneque tedecä ëñëinque ii cadota ante në yewæmönimo inte botö adobai, Waa quëwencæminimpa, ämopa.

²³ Gayo adobai mïnitö imïnite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Tömengä oncönë Codito ingante nani pönencabo cöwë godongämæ ponte apænedänipa. Ayæ tömengä botö imote adobai, Pöe, angä ëñëinque edæ botö ñöwo tömengä oncönë owobopa. Ayæ iñömö quëwänäni awënë nänö äinta æninqe adocanque Edaato nani änongä iñömö tömengä, Tömänäni beyæ æbänö cæquïi, ante në angä iñömö tömengä tönö mönö

töniñacä Coadoto adobai,
Waa quëwëedäni, änapa.

impa diyæ, ante botö, Amëë,
ämopa.

²⁴ Mönö Awënë Itota Codito
minitö iminite pönö waadete
cæcæcäimpa. Mänömaï impa,
ante botö, Amëë, ante ämopa.

*Wængonguï ingante waa
ate apænecæïmpa, ante*

²⁵ Nöwo iñömö Wængonguï
ingantedö ante watapæ
botö apænedö ante ayæ
Itota Codito ingantedö ante
mönö apænedö ante në
pönëmini inte minitö tæi
piñænte ongoncæminimpa.
Wængonguï eyepæ inte
mänömaï pönö cæcæcäimpa.
Tömengä mäninö ante ñöwo
tæcæ nänö odömönö ante
wëenëñedë pedæmämo
iñonte cöwë wantæpiyæ wë
wodonte bai cægacäimpa.

²⁶ Nöwo guiquënë, Codito
æbänö cægacäi, ante ingui-
poga tömämaë quëwënäni
ëñente wede pönëninque botö
imote ëñente cæcædänimpa,
ante cædinque Wængonguï
cöwë në Quëwëongä inte
do odömongä acæïmpa.
Tömengä angä ëñëninque
tömengä beyæ në apænëgainäni
wæætë edonque pönï
yewæmönäni acæïmpa.

²⁷ Ìninqe Wængonguï
nö pönï ëñëongä inte
adocanque Wængonguï
ingampa, ante adinque
mönö, Bitö adobique ñäö bai
ëmömi inte edæ waa cæbi
amönipa, ante mönö Itota
Codito ëmöwo apænedinque
Wængonguï ingante edæ cöwë
apænecæïmpa. Mänömaï

1 Coodintoidi inānite Pabodo cadota ante tā^{nota} nānō yewæmongainta

Coodinto iñōmō Codito ingante nāni pōnencabo

1 Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote aa pedinque da godongā godōmo inte botō Pabodobo yewæmōmopa. Mōnō tōniñacā Totēnē tōnō guēa apænete ate yewæmōmo aedāni. ²Coodinto iñōmō mīnitō Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo inōmīni inte ēñēedāni. Wængonguī, Botō quīmīni badinque mīnitō Itota Codito nempo quēwēninque tæiyæ waēmō ēwocate quēwencæmīnimpa, ante cædinque añecā pōnimīni inte mīnitō acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. Ayæ adobaī, Mōnō Awēnē Itota Codito ēmōwo ante nē aa pedāni tōmāmæ quēwēnāni incæ acædānimpa, ante yewæmōmopa. Itota Codito iñōmō mōnō Awēnē ingā incæ tōmēnāni Awēnē adocā ingampa. ³Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito godongāmæ waadete pōnō cæda ate mīnitō gānē pōnente quēwencæmīnimpa, ante botō Totēnē tōnō amōnapa.

Codito nānō entawēnō bai nanguī entawēmopa, ante

⁴Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito Itota nempo quēwēninque tōmengā nānō entawēnō bai nanguī entawēmīnīpa, ante adinque botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante waa ate pōnēninque cōwē apænebopa.

⁵Edæ Codito nempo quēwēñōmīnite tōmengā nānō ate ēñengainō ante pōnō apænecā ēñēninque mīnitō do entawēmīnīpa. Inique māninō nānō ate ēñengainō ante eyepæ entawēmīni inique mīnitō nō apænemīni bamīnīpa. ⁶Edæ mōnitō, Itota iñōmō adocā mōnō Codito inongā ingampa, ante apænemōni ēñēninque mīnitō Ao āninque, Nāwangā impa, ante wede pōnēninque waa cæte quēwēmīni acæimpa.

⁷Māninō beyæ, Mōnō Awēnē Itota Codito æyedēnō pōninque edonque pōni a ongonguingā, ante wānō cōninque mīnitō wæntæye badāmaī incæmīnimpa, ante cædinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēninque mīnitō eyepæ inte waa cæquīmīni imīnīpa.

⁸Mīnitō cōwē inique baganca tæi ongonde oda cædāmaī incæmīnimpa, ante Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō Awēnē Itota Codito pōñedē māniñedē ate mīnitō wentamō ædō cæte entawenguīmīni. Edæ dæ ampa. ⁹Wængonguī,

Botō Wengā Itota Codito iñōmō mīnitō Awēnē inongā ingampa. Inique mīnitō tōmengā nempo quēwēninque

tömengä tönö godongämæ
cæte quëwencæminimpa,
ante mīnitō imīnite añete aa
pecantapa. Mānōmaī ante
nē aa pecā iñōmō tōmengä
nānō angainō bai edæ cōwē
nē ædæmō cæcā ingampa
cæminii.

*Wæætē godō wæætē godō
cædāmaī iedāni, ante*

10 Botō tōniñamīni, botō
mōnō Awēnē Itota Codito
ëmōwo apænedinque iīmaī
ante ämo ëñëmaimīnipa. Mōnō
pōnencabo imompa, ante
adodō pōnëninque mīnitō
tōmāmīni godongämæ Ao
ante adodonque cædinque
nāwæ godāmaī iedāni.
11 Botō tōniñamīni apænebo
ëñëedāni. Codoeidi mīnitō
imīnitedō ante apænedinque,
Coodintoidi nāni pōnencabo
incæ wæætē godō wæætē
godō tedewënānipa. 12 Ante
apænedāni ëñëninque botō,
iīmaī impa, ante apænebo
ëñëedāni. Pancamīniya,
“Mōnitō Pabodo nānō nē
ëmīñæmōni imōnipa,” ante
cæminipa. Pancamīniya
guiquënë, “Apodo nānō nē
ëmīñæmōni imōnipa,” ante
cæminipa. Pancamīniya
guiquënë, “Pegodo nānō nē
ëmīñæmōni imōnipa,” ante
cæminipa. Ayæ wæætē pan-
camīniya guiquënë, “Codito
nānō nē ëmīñæmōni imōnipa,”
ante cæminipa. Mānōmaīnō
ante mīnitō wadō wadō ante
tedewëmīni awædō.

13 Iñæmpa Codito nāmā
incæ ante dicæ wadō wadō
ante apænecantawogaa.
Incæte Codito nempo

quëwëmīni inte mīnitō, Pa-
bodo ëmīñæmōni imōnipa,
ämīni. Apodo ëmīñæmōni
imōnipa, ämīni. Pegodo
ëmīñæmōni imōnipa, ämīni.
Ayæ botō Pabodobo iñōmote
wadāni awæ ñænquedimæ
gōnōninque mīnitō beyæ
wænōnāni dicæ wæntawogaa.
Ayæ botō Pabodobo ëmōwo
apænedinque mīnitō dicæ
æpænē guimīnitawogaa.
14 Botō mīnicabo weca
quëwëninque Codipo tönō
Gayo inate māñinaque inate
æpænē guidōmo guidatapa,
ante pōnëninque waa tobopa.
15 Mānōmaī i adinque mīnitō,
Pabodo ëmōwo apænedinque
æpænē guitamōnipa, ante
ædō cæte anguimīnii, ante
tobopa.

16 Æ, tæcæ pōnëmopa.
Etepanāidi inānite adobaī
guidōmo guidānitapa.
Wadāni inānite wabānō
guidōmoī, ante wīi pōnëmopa.
17 Edæ Codito, Bitō æpænē
guidōmi guicædānimpa,
ante botō imote änāmaī
ingacāimpa. Wæætē, Tæi
piñængā inte Codito
mōnō wædō ante teëmē
mongænte ñænquedimæ
wængä beyænque mōnō
quëwengæimpa, ante
apænebi ëñencædānimpa.
Ayæ, Māñine ante wadāni,
Önonque impa, ante änāmaī
incædānimpa, ante wææ
cædinque bitō waodānique
nāni nanguī ëñente apænedō
ante apænedāmaī incæbiimpa.
Wæætē, Codito ingantedō
ante watapæ apænebi
ëñencædānimpa, äninque

Codito botö imote da godongä gobo imopa.

Codito Wængonguï nänö eññö entawëninque tæi nänö piñcëno entawengampa

18 Itota ingante nani tim-pogaiwæ ante apænemöni adinque nê wænguinäni guiquënë, Mäniwæ ante apænete wædanitedö abi, ante badete todänipa. Codito ængä beyænque nê quëwëmöni guiquënë, Codito mäniwäa wængä beyænque Wængonguï tæi piñante pönö cæcampa, ante wede pönente apænemönipa. 19 Edæ Wængonguï, Iimaï cæcæboimpa, angampa, ante yewæmonte ongompa.

“Nê adäni önonquedö ante eññänipa, ante botö nanguï nani eññö ante wido cæcæboimpa. Nê nämä mä pönente eññäni guiquënë önonque eññänipa, ante botö nämä nani eññö ante Baa ancæboimpa,”

ante Wængonguï cæcampa, ante yewæmongatimpa.

20 Mänömaï cædinque Wængonguï, Inguipogaque quëwënäni nani nanguï eññö incæ önonque impa, ante eñnguënë quëwëmini, ante do odömongampa. Iinque adocanque ingante, Nanguï eñëmipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Dodäni nani wææ angainö ante nê nö odömömi imipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Nämä mä pönëninque nê nö apænebi imipa, ante

Wængonguï dicæ anguingäa. Edæ dæ ampa. 21 Edæ, Inguipogaque quëwënäni ocaidë nanguï eññäni incæ önonque nani eññö beyænque botö imote ædö cæte ate bai pönenguinänii, ante Wængonguï nê nö eññongä inte cæcampa. Codito nänö cægäinö ante apænemöni adinque iinäni iñömö, Önonque tedewënanitedö abi, ante badete todänipa. Iñampa Codito nänö cægäinö ante badete nani todö beyænque minitö wæætë nê wede pönëmini inte quëwencæminimpa, ante Wængonguï nöingä pönëninque pönö cæcampa.

22 Oodeoidi, Öönædë nani mä cæi bai bamönengæ cæmini ate eññemäimönipa, ante anewënänipa. Guidiegoidi guiquënë, Nämä mä pönëninque eññemäimönipa, ante cædänipa. 23 Mönitö guiquënë, Codito ingante awænëmæ timpote wænönäni wængacäimpa, ante mäninonque ante apænemöni eñëmipä. Mänömaïnö ante apænemöni eññëninque oodeoidi guiquënë Baa ante tee tëwate bai oda cædänipa. Guidiegoidi guiquënë mänine ante eññëninque badete todänipa. 24 Mönitö ood-eomöni iñömönite minitö guidiegomini iñömönite ædänimë inänite Wængonguï apænte ængä ingaimö inte mönö iñömö edæ iimaï ante pönëmompa. Wængonguï nänö nö eññö incæ Codito

encacampa, Wængonguī nānō tæi piñænō incæ Codito entawengampa, ante do edæ eñente pönēmompā.

25 Wængonguī ōnonque ante cæcampa, ante pönēwēmīnitawoo. Mönō waocabo nanguī eñēmō imompā, ante pönēmīnitawoo. Iñæmpā, Nanguī eñēmō, ante tedewēmō incæ ōnonque wædāmō inte cæmompā. Wæætē Wængonguī guiquēnē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga nanguī eñengā inte cæcampa. Ayæ, Wængonguī aquīingā inte cæcampa, ante pönēmīnitawoo. Iñæmpā mönō waocabo tæi piñæmō imompā, ante tedewēmō incæ mönō ōnonque aquīmō inte cæmompā. Wæætē Wængonguī guiquēnē nē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga tæi piñæmongā inte cæcampa.

26 Iñānāni, æbānō iñōmīnite Wængonguī aa pecantapa, ante pönēedāni. Tömāmīni dicæ nanguī eñēmīni ingamīniyaa. Inguipogaque quēwēnāni nanguī nāni encadō bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai nanguī encamīni ingamīniyaa. Tömāmīni dicæ nanguī tæi piñæmīni ingamīniyaa. Awēnēidi pæingā nānō awēnē baquinque eñacā bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai awēnē baquinque eñamīniyaa. Mānōmaī iñōmīnite Wængonguī dicæ aa pecantawogaa. Incæte adocanque adocanque mānōmaī

iñōmīnite Wængonguī aa pegacāimpa.

27 Wæætē, Nē nanguī eñēnāni incæ guīñente wæcædānimpā, ante cædinque Wængonguī iīmaī cægacāimpa. Inguipoga quēwēnāni inānite cōwā adinque nē ōnonque cæi bai cædāni inānite apænte ængacāimpa. Ayæ, Nē tæi piñænāni incæ guīñente wæcædānimpā, ante cædinque Wængonguī inguipoga nē wæntæte cædāni inānite apænte ængacāimpa. Iñinque tōmengā mānōmaī cæcā ate waa cædānimpā, ante adinque nē tæi piñænāni wæætē guīñente wædānimpā.

28 Wængonguī inguipoga quēwēnāni nāni waa pōni māincoo ewente bai bacæimpā, ante cædinque, Inguipoga pancacooga wiwa incoo impā, ante adinque mānincooque æninque waa cægacāimpa. Ayæ, Ōnoncooque impā, ante mönō ānoncoo adinque tōmengā ingante do æninque nō cægacāimpa. Ayæ, Dæ ampa, mönō ānoncoo incæ do adinque Wængonguī mānincoo æninque nanguī cægacāimpa.

29 Iñinque Wængonguī weca ongōninque waocā adocanque incæ, Waēmō imopā, ante ædō cæte anguingā.

30 Wængonguī pönō ængā beyænque mīnitō Codito Itota nempo quēwēmīnimpā. Wængonguī Codito Itota ingante da pönongā æninque mönō Codito nānō eñēnō bai ænte entawēmompā. Tōmengā nempo quēwēninque

mönö tömengä nänö nö cæte quëwëno bai adobai ænte entawëmompä. Ayæ tömengä tæiyæ waëmö nänö ëwocadö adobai pönongä æninque tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmompä. Ayæ Codito ængä beyænque mönö abæ tawænte gote bai quëwëmompä. ³¹ Ìninque Wængonguï beyæ nãni yewæmongainö bai iïmai ante bacæimpa. “Wacä, botö nanguï waëmö pönï imopa, ante nämä waa ate apæneinente wædongä iïnömö tömengä wæætë, Mönö Awënë adocanque waëmö pönï ingampa, ante apænecä ïninque waa cæbaingampa.”

2

Itota Codito ingante awäa timpodäni wængacäimpa, ante

¹ Ìñänäni botö minitö weca apænecæte ante mä pöninque nè nanguï ëñënäni nãni waa ëñëno bai ëñënamäi imo inte bai pontabopa. Waodäni nãni waa tede bai tededämäi imo incæ pontabopa. Wæætë, Wængonguï näwangä waa pönï cægacäimpa, ante mäninonque ante apænecæte ante pontabopa. ² Itota Codito ingante do adimo inte botö, Tömenganque nänö cægäinonque ante ëñente bai cædinque botö coodintoidi weca gote apænebote, ante godämäi iñedë do änömoimpa. Ìninque, Wadö nãni nanguï ëñëno ante ëñënamäi inte bai cædinque botö, Itota Codito ingante awäa timpodäni wængacäimpa, ante

mäninonque ante ëñente bai gote apænebote, ante pönëninque minitö weca pontabopa. ³ Ayæ botö aquïimo pönï inömo inte minitö weca pöninque, Ædö cæte apænequimoo, ante guiñënete wædinque nanguï do do wäate pömo aminitapa. ⁴ Pöninque botö, Mänömäi impa, ante dicæ tömëmo nanguï ëñëno ante tedetabogaa. Wængonguï beyæ apænebo ëñëedäni, ante änimo incæ botö dicæ waa pönï tedete bai apænetabogaa. Wæætë Wængonguï Önöwoca tönö äawocaque bai ëwocadinque botö tömengä nänö tæi piñænö beyænque apænebo aminitapa. ⁵ Mänömäi cædinque botö, Waomö mönö nanguï ëñëno beyænque ante wïi pönencæminimpa. Wæætë Wængonguï nänö tæi piñænö beyænque wede pönëmini bacæminimpa, ante cæcæte ante mänömäi ponte apænetabopa.

Wængonguï cëbänö ëmongäa, ante tömengä Önöwoca odömongä ëñëmompä, ante

⁶ Wæætë ædæmö pönënäni æmæwo pæte bai iñönänite mönitö tömënäni weca ongöninque möni nanguï ëñëninö ante apænemönipa. Incæte ñöwodäni nämä nãni ëñëno ante apænedämäi imönipa. Ayæ imæca awënëidi nãni dæ goquincabo tömënäni nãni ëñëno ante apænedämäi imönipa.

⁷ Wæætë Wængonguï awëmö iñonte nänö ëñengainö ante apænemönipa. Tömengä

iñömö, Botö nangui eñenömo
 inte pönö cæbo beyænque
 botö nē apænte ænānique ñäö
 apāite bai entawencædānimpa,
 ante inguipoga dæ āñedē
 wēēñedē pōni incæ
 mōnō imonte ante pōnō
 cægacāimpa. Incæte, Mānōmaī
 cæcæboimpa, ante tōmengā
 nānō eñenō ante wadāni
 eñenāmaī incædānimpa,
 ante wææ cædinque wē
 wodonte bai cædinque
 tōmengā nānō eñengainō
 ante ñōwo ganca awēmō
 iñömö entawēnongāimpa.

Ñōwo iñömö tōmengā awēmō
 nānō eñengainō ante tæcæ
 apænecā eñenimōni inte
 mōnitō wæætē māninō
 ante ñōwo apænemōnipa.

⁸ Inguipoga awēñedi
 guiquēnē Wængongui nānō
 wē wodonte eñengainō ante
 dicæ eñenāniyaa. Edæ
 māninō ante eñente bai
 tōmēnāni mōnō Awēnē ñäö
 bai entawēnongā iñongante
 awāa timpote wænōnāmaī
 incædōnānimpa. ⁹ Wæætē
 iīmaī ante yewæmongatimpa.

“Botö imote nē waadete
 pōnēnāni iñömö wat-
 apæ quēwencædānimpa,
 ante Wængongui do pōnō
 badongacāimpa.

Māninō nānō pōnō cægainō
 ante waocā dicæ acāa.
 Māninō ante dicæ
 eñengāa.

Edæ waocā nāmanque mā
 pōnēninque dicæ
 eñengāa,”

ante nāni yewæmongai
 bai iñque bacæimpa, ante
 mōnitō apænemōnipa.

¹⁰ Wængongui Ōnōwoca

guiquēnē tōmāa cōwā ad-
 inque Wængongui awēmō
 nānō pōnō badongainō
 ante edonque adinque do
 eñengampa. Iñique mōnonga
 pō guuidinque tōmengā mōnō
 imonte edonque odōmongā
 eñēmompā.

¹¹ Edæ mōnō wao-
 cabo incæ, Adocanque
 ōnōwēnenque pōnēē cōñongante
 wacā, Æbānō ante pōnēē
 congāā, ante ædō cæte
 eñenguingāā. Edæ nē
 pōnēē congā guiquēnē,
 Botö æbānō ante pōnēē

cōmoo, ante tōmengā ado-
 canque ōnōwēnenque pōnente
 eñengampa. Wængongui
 adobai ingampa. Wængongui
 æbānō ante awēmō pōnēē

congāā, ante waocā ædō cæte
 eñenguingāā. Wængongui
 æbānō ante pōnēē con-
 gāā, ante tōmengā Ōnōwoca

adocanque eñēñongā
 wadāni eñenāmaī inānipa.

¹² Wængongui iñömö, Botö
 æbānō pōnōmo æmīnii, ante
 edonque acæmīnimpa, ante
 cædinque tōmengā Ōnōwoca
 ingante da pōnongā ænte
 ewocate amompā. Iñique
 inguipogaque quēwēnāni
 nāni pōnēnō bai entawēnāmaī
 iñömö inte mōnō Wængongui
 tōmengā Ōnōwoca tōnō
 āawocaque bai ewocamō inte
 do eñēmompā.

¹³ Mōnitō iñömö, Wængongui
 mānōmaī pōnō cæcampa,
 ante odōmoncæte ante
 mā pōnente mōni eñenō
 ante apænedāmaī imōnipa.
 Wæætē Wængongui Ōnōwoca

pönö odömonte apænecä
 eñente ewocadinque tömengä
 nänö odömönö möni eñenö
 ante apænemönipa. Edæ
 Wængongui Önöwoca nänö
 pönönö ante eñencæte ante
 Wængongui Önöwocaque nänö
 apæne de ante apænete
 eñente ewocacæimpa, ante
 pönëninque mönitö mänineque
 ante apænemönipa.

¹⁴ Edæ, Wængongui
 Önöwoca nänö pönönö
 æbänö i, ante tömengä
 Önöwoca tönö ääwocaque bai
 nē ewocadänique pönente
 eñenänipa. Ìninqe nē
 ömæwocacä bai ingä
 guiquënë tömengä ædö cæte
 edonque eñenguingää. Edæ
 oda cæcampa. Mäninö
 ante apænemöni eñëninque
 tömengä, Önonquedö ante
 apænete wæcantedö abi, ante
 badete todinque edæ, Baa
 angampa. ¹⁵ Wængongui
 Önöwoca tönö ääwocaque bai
 nē ewocacä guiquënë, Tömää
 æbänö i, ante cöwä adinque
 edonque pönï eñengampa.
 Wæætē edæ, Tömengä æbänö
 ewocacää, ante wadäni cöwä
 adäni incæte ædö cæte
 apænte anguinänii. ¹⁶ Ayæ,
 “Wængongui Awënë æbänö
 nangui eñente pönengää,
 ante æcänö eñenguingää.
 Edæ Wængongui ingante
 godömenque odömönänipa
 diyæ eñente baquingää,” ante
 yewæmongatimpa. Mönö
 guiquënë Codito eñente nänö
 pönönö ante entawëmompä.

3

*Wængongui ingante nē
 cæmō mönō godongämæ
 cæcabo*

¹ Ìñänäni eñeedäni.
 Codito Önöwoca tönö nē
 ædæmō ewocadäni inänite
 botö Wængongui Önöwoca
 nänö apænedö ante do
 apænebopa. Minitö guiquënë
 mempoga eñamini inte Codito
 nempo quëwëmini incæ
 tæcæ eñadäni bai pædämaï
 inömini inte minitö ingui-
 pogaque ante pönëmini
 awædö. Mänömaï beyæ botö
 adobainö ante ædö cæte
 minitö iminite apænequimoo.
² Edæ tæcæ eñadäni inömo
 tæëmö mönö cængui capo
 capo cænämaï inänipa.
 Minitö inömo tömënäni bai
 adobai imini inte Wængongui
 Önöwoca nänö apænedö
 ante ædö cæte eñenguimini.
 Ìninqe tæcæ eñadingä in-
 gante goömæ di godönete
 bai cædinque botö minitö
 iminite apænedinque ado-
 deque adodeque apænebo
 eñëminitapa. Ìñæmpa nïwo
 ganca tæcæ eñadäni bai
 inömini inte minitö æiquedö
 eñenguimini. ³ Edæ cöwë
 inguipogaque ante pönëmini
 inte pancaminiya, Wacä
 gomonga cæcampa, ante
 piinte wëminipa. Pan-
 caminiya guiquënë wæætē
 godö wæætē godö piinte
 anewëminipa. Mänömaï
 cæte quëwëninque minitö
 ömæwocadäni bai imini inte
 inguipogaque ante pönente
 quëwëmini abopa. ⁴ Edæ
 iïmaï ante tedewëminipa.
 Adocanque, “Botö Pabodo

nänö nē ēmiñæmo ïmopa,” ante cæcampa. Wacā, “Botō guiquēnē Apodo nänö nē ēmiñæmo ïmopa,” ante cæcampa. Mänömainö ante mīnitō ömæwocamīni inte bai cæmīni awædö.

5 Ìñæmpa, Apodo æcänö ingää, ante pönēmīni. Pabodo æcänö ingää, ante pönēmīni. Edæ botō mönō Awēnē nänö pönö anganca tömengä ingante nē cæbo bagaboïmpa. Apodo adobai mönō Awēnē nänö pönö anganca Awēnē ingante nē cæcä bagacäïmpa. Ìninqe tömengä beyæ nē cæmönaque ïmöna inte mönatō mīnitō ïmīnite apænemöna ēñente pönēmīnitapa.

6 Tömēmö minte bai cædinque botō mä apænebo ate mīnitō tæcæ ēñēmīnitapa. Apodo guiquēnē, Cōñe bate pæcæïmpa, ante æpæ gao caadāni bai cædinque mīnitō ïmīnite godömenque nanguï odömönte apænecä ēñēmīnitapa. Incæte mönatō apænemöna beyænque ædö cæte tä bocate bai pæwocaquimīnii. Wængonguï adocanque nē apænecä beyænque mīnitō tä bocate bai pæwocate ewocamīnipa.

7 Ìninqe minte bai nē apænebo inte botō tönö Apodo æpæ gao cæte bai nē odömönte apænecä tönö mönatō ïñömö önomönaque ïmönapa. Wængonguï tömenganque, Pæe, ante nē äongä ingampa. Tömengä adocanque angä beyænque pæmīnitapa.

8 Botō nē apænebo tönö Apodo nē odömönte apænecä tönö mönatō, Pæcæïmpa, ante äanque bai Wængonguï beyænque cæmönapa. Ìninqe botō nē apænebo ïñömöte tömengä nē odömönte apænecä ïñongante Wængonguï ïñömö, Mīnatō apænegainö beyæ æeda, ante eyepæ pönī pönongä æncæmönaïmpa. 9 Mönatō ïñömö Wængonguï tönö godongämæ cæmöni inte möni nē cæcabo ïmönipa. Mīnitō guiquēnē Wængonguï quimīni ïnomīni inte tömengä gönea bai pæwocamīni ïmīnipa.

Ayæ adobai tömengä nänö mænöincö bai ïmīnipa. 10 Nē ēñente mænongä ïñömö, Wænömænæca ïnö mænongæïmpa, ante cædinque dicacoo cö cö cæcampa. Botō ïñömö Wængonguï waadete pönö cæcä ate nē ēñente mænongä bai adobai bagaimo inte botō mīnitō weca mä ponte apænebo ēñēmīnitapa. Nöwo guiquēnē botō mänömai cö cæte bai mä apænebo ēñēmīni ate wadāni ponte botō cö cædincaa wænömænæca mænonte bai cædinque godömenque odömönte apænedāni ēñēmīnipa. Ìninqe edæ æcänö mänincaa mænonte bai odömöna tömengä töingä mænonte bai nö ēñente odömönte apænequēnengä ingampa. 11 Waodāni, Dica adocaa wænömænæca ïnö mænongæïmpa, ante täno nāni cö cædinca bai Itota Codito adocanque Tānocä

ingampa. Īninqe, Wacā tănocā ingampa, ante bai cædinque mīnitō ædō cæte wacā mīñæ gomīni. Īñæmpa, Dica wacaa wænōmēnæca inō mænonte bai babaimpa.

12 Ayæ tănoca nāni gö cædinca bai Itota Codito Tănocā ĩñongante mōnitō, Māninca adocaa wænōmēnæca mænongæimpa, ante bai cædinque odōmonte apænemōnipa. Nē mænōnāni ĩñōmō oodo æninque padata æninque dica nāni waa pōnī adinca æninque, Quincamē ēwēnāmaī inguinca, ante æninque tōmēnāni nāni mænōnō bai cædinque pancamōniya nō pōnī odōmonte apænemōni ate mōnitō apænedō wido cædāmaī ingæimpa. Wadāni guiquēnē awæ æninque gaguimæ amimō ĩ æninque ayawāa amiwæ æninque quincōmē ēwenguincoo æninque godō mænōnāni bai cædinque tōmēnāni ōnonque odōmonte bai apænedānipa. 13 Edæ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ ĩnque ba ate gonga nāni angā nanguī bæcocæimpa. Māniñedē ate edæ, Mōnitō æbānō ñōwo odōmonte apænemōnīi, ante ñāō gongæ edonque acæimpa. Wængonguī māniñedē mōnitō apænedō apænte ancæte ante cædinque nē tante bai cæcā ate pancadea æmæwo montæ göne ate pancadea ongō æncæcæimpa.

14 Īninqe, Æcānō mænongaincāpænemīni awædō. Nē montæ gōnāmaī ĩ, ante

adinque Wængonguī eyepæ pōnongā æninque nē mænongaingā wæætē watapæ quēwencæcæimpa. 15 Wacā guiquēnē tōmengā nānō mænongaincō do montæ gö adinque Wængonguī mānincō nē mænongaingā ingante pōnōnāmaī incæcæimpa. Incæte māningā waocā gonga bæcōyōmō wodii tao wīnongā bai ōmæpocā wæyongante Wængonguī ængā beyænque tōmenganque quēwencæcæimpa.

16 Mīnitō ĩñōmō, Wængonguī Ōnōwoca ingante do æninque tōmengā ingante ēwocamōmpa, ante ēñēnāmaī ĩmīnitawo. Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai mōnō baō ēñamōmpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. 17 Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō ĩ ĩñonte waocā bæ tate wido cæcā adinque Wængonguī nāēmæ tōmengā ingante edæ ōmæe ēwencæcæimpa. Ayæ adobai Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai baō ēñayōmīnite waocā wapiticæ odōmonte apænecā beyæ mīni godongāmæ apænedincabo incæ oda cæte nāwæ gomīni adinque nē wapiticæ apænecā ingante Wængonguī adobai wido cæcæcæimpa.

18 Mīnitō, Ñōwodāni nāni ēñēnō ante do nanguī ēñēmōnipa, ante pōnēmīnitawoo. Īñæmpa mānōmaīnō ante mīnitō nāmā babæ pōnēwēninque Nē nō ēñēmīni bacæte ante

mīnitō ñōwodāni nāni nanguī
ēñwēnō ante wido cædinque
ōmæcamīni badinque nē
ēñēmīni bacæmīnimpa.
19 Inguipogaque quēwēnāni
nanguī ēñēnāni incæte
Wængonguī, Ōnonquedō ante
ēñēmīni awædō, angampa.
Edæ Wængonguī beyæ
apænedinque iīmaī ante
yewæmongadānimpa. “Ōmē
nāmā nānō ñōnōmē incæ
waocā nāēmæ wīni wīni
dawacā bai nē nanguī
ēñēnāni adobai nāmā nāni
ēñēnō beyænque nāēmæ
oda cædānipa, ante cæbopa,”
Wængonguī angampa. 20 Ayæ
adobai, “Nē ēñēnāni iñōmō
tōmēnāni nāni nanguī ēñente
pōnēnō incæ idiquibæ
impa, ante edæ mōnō
Awēnē do ēñengampa,” ante
yewæmonte ongompa.

21 Iñinque, Botō waocā ado-
canque nānō nē ēmiñæmo
inte tobopa, ante ānāmaī
incæmīnimpa. Iñæmpa mōnitō
waomīni inte tōmāmōni
mīnitō beyæ ante cæte
quēwēmōnipa. 22 Botō Pa-
bodobo iñōmo incæ Apodo
ingā incæ Pegodo ingā
incæ mīnitō beyæ ante
cæte tōmāmōni quēwēmōnipa.
Inguipo incæ inguipoga
ongoncoo incæ mīnitō beyæ
ongompa. Mōnō quēwēmāmo
incæ mōnō wænguīmāmo
incæ mīnitō beyæ ongompa.
Ñōwopāmo incæ mīīmāmo
iīncayæ ponguīmāmo incæ
quincoomē incæ edæ
mīnitō beyæ tōmancoo on-
gompa. 23 Ayæ mīnitō
wæætē Codito beyænque

quēwēmīni iīmīnipa. Codito
wæætē Wængonguī beyænque
quēwengā ingampa, ante āmo
ēñēmaīmīnipa.

4

*Itota nānō nē da godon-
gaimōni inte iīmaī cæmōnipa*

1 Iñinque mōnatō Pabodobo
tōnō Apodo iñōmōnate mīnitō
iīmaī ante ēñenguēnēmīni
iīmīnipa. Codito tōnō
godongāmæ cædinque
tōmengā beyæ ante Pa-
bodo tōnō Apodo nē cæda
īnapa. Ayæ godōmenque,
Wængonguī tōmengā nānō
awēmō ēñengainō ante
pōnō apænecā ēñēna
inte tōmēna mānīnō ante
nē apæneda īnapa, ante
ēñenguēnēmīni iīmīnipa.

2 Iñinque Awēnē Wængonguī
iīmaī angampa. Botō waocā
ingante quiēmē pōnō cæbo
æninque tōmengā botō
pōnōnonque entawēnīnque nō
pōnente ædæmō aaquēnengā
ingampa, ante Wængonguī
cōwā adinque, Æbānō botō
beyæ wææ aabii, ante
apænte angampa. 3 Iñinque
mīnitō, Pabodo æbānō cæcāā,
ante apænte ancæte ante
cōwā amīni incæte botō
wædāmaī iīmaīmopa. Nē
apænte nāni ānoncabo incæ
botō imote adobai cōwā ad-
inque apænte ānāni ēñēnīnque
botō wædāmaī iīmaīmopa.
Tōmēmo incæ, Æbānō botō
cōwē wede pōnente cæbo
īmo, ante ædō cæte nāmā an-
guīmoo. 4 Botō, Tōmēmo wēnæ
wēnæ cædāmaī iñōmo īmopa,

ante pönēmopa. Incæte, Wentamō mongænāmaī imopa, ante ædō cæte botō nāmā anguimoo. Mönō Awënë adocanque botō imote nē apænte angā ingampa.

⁵ Mäninō beyæ mīnitō, Īnque bayedē tōmāā apænte angæimpa, ante mōnō Awënë ponganca ee adinque apænte änāmaī iedāni. Tömengā ĩñōmō waomō mōnō awēmō cægainō ante, Edonque pōnī acæimpa, ante ñāō ĩñōmō māo odōmoncæcāimpa. Ayæ, Æbānō cæcæboimpa, ante mōnō ōnōwēnenque pōnengainō incæ edonque odōmongā gongæ nāwæ acæimpa. Ayæ, Adocanque æbānō waa cægacāi, ante, Wacā æbānō waa cægacāi, ante watapæ apænedinque tōmāmō mōnō cægainō ante Wængonguī pōnō apænecā ēñente mōnō tocæimpa.

⁶ Īñānāni ēñeedāni. Waocā adocanque ingante, Waingā ingampa, ānīnque wacā ingante wīi piincæminīmpa, ante yewæmongatīmpa. Īnīnque botō mīnitō beyæ ante, Mōnatō æbānō cæmōna, ante yewæmontabopa. Mīnitō, Apodo tōnō Pabodo æbānō cæda inaa, ante pōnēnīnque Wængonguī beyæ nāni yewæmongainonque ante mānīnonque ēñente cædinque godōmenque cædāmaī incæminīmpa, ante cætabopa. ⁷ Īñæmpa tōmāmō ōnōmonque ĩñōmonte Wængonguī, Bitō gomonga waēmōmi pōnī imīpa, ante dicæ apænte anganta-

wogaa. Bitō entawēnō ĩñōmō tōmēmi ocaidē mā bitō pōnēnō beyænque dicæ entawēmitawogaa. Mönō Codito adocanque edæ pōnō apænecā ēñente nē ænte entawēmi ĩnōmi inte bitō, Tōmēmoque nāmā beyænque entawēmopa, ante ædō cæte ānewēmīi.

⁸ Mīnitō, Eyepæ pōnī do entawēmōnīpa, ante baī cæmīni awædō. Mīnitō waa quēwengūnque ante do eyepæ ænte baī cæmīni awædō. Edæ Pabodoidi mōnitō beyæ cædāmaī ĩñōnānite tōmēmōni nāmā beyænque awënë odeyemōni bamōnīpa, ante cæte baī cæmīni awædō. Īñæmpa mīnitō nāwangā awënë odeyemīni bamīni baī mōnitō adobaī awënë odeyemōni badīnque nanguī tocædōmōnīmpa. ⁹ Wæætē Itota nānō nē da godongaincabo ĩñōmōnite Wængonguī incæ, Yæmīñæ pōnī gote nāni wængūnque godānitedō amīni, ante badete tote baī odōmongā awædō. Mānōmaī cæcā adinque woadāni incæ anquedoidi incæ Wængonguī nānō nē badongaināni tōmānāni mōnitō imōnite adinque badete todānīpa, ante awædō.

¹⁰ Edæ mīnitō adobaī cædinque ĩmaī piīmīni wæmōnīpa. Mōnitō Codito beyæ cæyōmōnite mīnitō, Ocai ōmæcamīni inte cæmīnīpa, ante pōnēmīnitawoo. Wæætē nāmanque ante pōnēnīnque, Codito nempo quēwēnīnque mōnitō ocai encamōni inte nanguī ēñēmōnīpa, ante tedewēmīni

awædö. Ayæ, Pabodoidi aquüi pöni iñönänite mönitö wæætë tæëmö piñämöni imönipa, ante pönëmini awædö. Wadäni adobai minitö iminite ante apænedinque, Waïmini pöni iminipa, äninque mönitö imönite ante wæætë, Önöminique iminipa, ante piñänipa.

11 Ayæ mönitö ñöwo ganca cænguï cænämaï inte gue ænente awædö. Tepæ bedämaï inte gæwænte awædö. Weocoo wää tæincoo mongænte awædö. Ayæ tæi tæi pänäni caate wæmönipa. Ayæ oncö ömaamöni inte ¹² mönitö önompoca nanguï cædinque ænte quëwëmönipa. Wënæ wënæ iminipa, ante piñäni wædinque mönitö wæætë, Minitö iminite Wængonguï pönö waadete cæcæcäimpa, ante cæmönipa. Ayæ togænte pänäni ate wædinque mönitö wæætë piñämaï piyænë cæmönipa. ¹³ Mönitö imönite ante apænedinque, Wiwa cædänipa töö, ante babæ änäni ëñente wædinque mönitö wæætë waadete apænemönipa. Edæ, Ewëmöimæ gadonguimæ bai iminipa. Ömæpocoo wido cæquincoo bai iminipa töö, ante piñinque inguipogaque quëwënäni iñömö mönitö imönite ñöwo ganca cöwë wido cædäni wædömöni imönipa.

14 Mönitö beyæ cædinque Pabodoidi wæwente quëwënäni ante adinque minitö wæætë guingo imonte

wæcæminimpa, ante botö dicæ mänömainö ante yewæmömogaa. Wæætë botö wëmini bai iñöminite botö, Mänömaï cædinque mïni wæquinque impa, ante wææ yewæmömopa. ¹⁵ Minitö iminite në aadäni iñömö diete miido ganca mänimpodäni iñönänite mönitö minitö mæmpoidi bai imöni guiquënë mëmöniya pöni imönipa. Edæ, Itota Codito nempo quëwëninque botö, Itota Codito pönö cæcä beyænque mönö watapæ quëwengæimpa, ante apænebo ëñëminitapa. Mänömainö ante apænebo ëñëninque minitö mempoga ëñamini ate botö minitö mæmpo bai bagaboimpa. ¹⁶ Mänömaï beyæ botö minitö iminite waadete apænedinque, Botö mæmpobo cædö bai minitö adobai cæcæminimpa, ante nanguï ämpa.

17 Botö tömämæ godinque wayömö Codito ingante nani godongämæ pönencabo weca wayömö nani pönencabo weca go guidinque iïmaï ante apænebopa. Mönö Itota nempo quëwëninque nö ëñëninque waa cæte quëwengæimpa, ante odömönte apænebopa. Mänömainö ante botö odömönte apænedö bai botö tömëmo adodö ëñente quëwëmo abaimpa. Ininque minitö, Pabodo mänömaï quëwengampa, ante ëñencæminimpa, ante botö në waadecä Timoteo ingante da godömo minitö weca ponte apænecæcäimpa

Tömengä iñömö botö wengä bai inongä inte Codito nempo quëwëninque cöwë nö pönente cæcä ingampa. Tömengä minitö weca ponte apænedinque, Pabodo nänö odömonte apænedö bai tömengä nämä adodonque ante cöwë ëñente quëwengampa, ante apænecä ëñëninque adodö ante pönencæminimpa.

18 Pancaminiya, Pabodo wii pongä awædö, ante, Tömëmönique wæætë në ämöni incæmönimpa, ante botö imote piinte tedewëminipa. 19 Incæte mönö Awënë Ao angä ate botö oo poncæboimpa. Ponte adinque botö, Tömëmönique në ämöni incæmönimpa, ante në tedewëmini æbänö tedewëminii, ante änämaï incæboimpa. Wæætë adomini mini tæi piñænö ante cöwä adinque apænte ancæboimpa. 20 Wængongui Awënë Odeye nempo në quëwëmö iñömö wii önonque mönö tedequinö beyænque quëwëmompä. Wæætë edæ tæi piñænte mönö quëwenguinö ante mönö tömengä nempo quëwëmompä. 21 Minitö æbänö cæmini ate minitö weca ponguimo. Edæ mini cædinö adinque botö pangüenëmo inguimo, äminitawo. Wæætë waadete pönëninque ædæmö cæquënëmo inguimo, äminitawo.

5

Në wiwa towengä ingante apænte angæimpa, ante

1 Edæ, Në wiwa towengä incæ coodintoidi nani pönencabo tönö godongämæ ongongampa, ante tededäni ëñentamönipa. Minitö weca ongongä adocanque tömengä wæmpo nänöogængä incæ manguiwengampa töö. Iñæmpa Wængongui ingante në ëñënämaï inäni incæ mänömaï wënæ wënæ cædämaï iñönäni minitö weca ongonganque do cæcä apa cæminii. 2 Në wiwa towengä tönö godongämæ ongömini incæte minitö, Tömëmönique waa cæmöni imönipa, ante tedewëmini awædö. Incæte Ca ca wæmini bai waa incædönimpa. Në wiwa cæcä ingante, Mönitö weca ongönämaï gobäwe, ante da godömini gocä bai waa incædönimpa. 3 Botö guiquënë nänënë quëwëmo incæte minitö weca owote bai önöwënenque pönëmo imopa. Inique minitö weca owote bai botö në wiwa cæcä ingante do apænte ämopa. 4 Minitö Awënë Itota ëmöwo apænedinque godongämæ pönömömini botö nänënë quëwëmo incæte adoyömö owote bai pönencæboimpa. Ayæ Awënë Itota tæi piñængä inte minitö tönö adoyömö ongoncæcäimpa. Inique minitö iïmaï cæedäni. 5 Awënë nänö ponguionæ iñedë në wiwa cædongä tömengä önöwoca quëwencæcäimpa, ante iïmaï cæedäni. Tömengä nänö wiwa ëñayö ewente bacæimpa, ante cædinque minitö tömengä

ingante Tatāna nempo pædæ godömīni æncæcäimpa.

6 Mīnitō, Waa ĩmōni ĩmōnipa, ante teded-
inque wīwa tedewēmīnipa
tōō. Edæ dodāni nāni
yewæmongainō ante adāmaī
inte baī tedewēmīnipa. “Pāō
tōmāo yedæ æmpoquinque
wædænque da wēnāni” baī
mīnitō adobaī adocanque
wīwa cæcā ingante mīni
oda cæquinque ee amīni on-
gongampa. 7 Mīni pōnencabo
waēmō pōnī mīni entawen-
guinque pāō yedæ æmpoquī
wido cæte baī cædinque
nē wīwa cædongā ingante
da tadōmīni gocæcäimpa.
Edæ mōnō Codito ĩñōmō
wīwa mōnō cædinō ante
ñā mēnongacæte ante nāmā
wepæ godongacäimpa. Edæ
dodāni, Nē wænonguēngā
wænōnāmaī inte wodo
pænta gocæcäimpa, ante,
Patowa, ante codotedo
nāni nē wænongaingā baī
mōnō Codito ĩñōmō adobaī
ĩnongā inte wængacäimpa.
8 ĩnque mōnō pāō yedæ
æmpoquī ōmæmō ĩ cænte baī
cædinque wīwa mōnō cædō
ante wido cædinque mōnō
piinte cædāmaī inte waa cæte
quēwengæimpa. Ayæ ææmæ
watapæ bete baī cædinque,
Quinō nāwangā pōnī ĩ, ante
Ao ante æninqe mōnō nō
pōnente quēwengæimpa.

9 Nē wīwa towēnāni
tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni, ante botō cadota
ante do yewæmōmo
amīnitawo. 10 Mānōmaīnō
ante yewæmōninque botō,
Inguipogaque quēwēnāni

tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni, ante dicæ antabo-
gaa. ĩñæmpa wīwa
towēnānique, wacā quī
nē æīnente wædānique,
wacā quī nē ō ænānique
inguipoga quēwēnānipa.
Ayæ, Wængonguī impa,
ante badōninque nē ædæ
wæænte quēwēnānique
mānimpodānique inguipoga
quēwēnānipa. ĩnque ædō
cæte tōmēnāni weca cædāmaī
inguī. Edæ inguipo emō
cæte gote baī tōmēnāni weca
ongōnāmaī inguī.

11 Wæætē mānīnō ante
yewæmōninque botō, Mīni
pōnencabo incæ adocanque
wīwa cæcā adinque mīnitō
tōmengā tōnō godongāmæ
cædāmaī iedāni, ante wææ
āmopa. Edæ, Nē pōnengā
incæ wīwa towengantawo.
Nē pōnengā incæ wacā
quī æīnente wæcantawo.
Wængonguī impa, ante
badonte nē pōnengā ædæ
wæængantawo. Wacā ingante,
Wēnæ wēnæ ĩmipa, ante
angantawo. Tī nāmæ bete
nē pōnengā incæ quidi quidi
dowængantawo. Wacā quī
æncæte ante babæ cædinque
ō ængantawo. ĩnque tōmengā,
Nē pōnēmo ĩmopa, ānongā
incæ mānōmaī wīwa cæcā
adinque mīnitō tōmengā tōnō
godongāmæ cædāmaī inte
godōmenque tōmengā tōnō
godongāmæ contate cænāmaī
iedāni, ante botō wææ ancæte
ante āmopa.

12 Mīnitō Codito nempo
mīni quēwencabo incæ nāēmæ
apænte ānāmaī ĩmīni inte oda

cæminipa. Wadāni inānite Codito nempo quēwēnāmaī iñōnānite botō, Tōmēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānii, ante ædō cæte apænte anguimoo. ¹³ Wængonguinque tōmēnāni inānite apænte ancæcāimpa. Incæte mini cabo incæ adocanque wiwa cæcā adinque mīnitō tōmēmīni, Mōnitō weca ongōnāmaī gobāwe, ante da tadōmīni tao gocæcāimpa.

6

Nē pōnēnāmaī ingā apænte ancæcāimpa, ante ānāmaī īe

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Inique bitō, Tōmengā ingante apænte ancædānimpa, ante cædinque ēñēnāmaī ināni weca ædō cæte ænte gobii. Wæætē Wængonguī quīnāni inānite angā ēñēnīnque tōmēnāni wæætē, Tōmengā æbānō wēnæ wēnæ cæcāā, ante apænte adinque nō ancædānimpa. ² Edæ mōnō Wængonguī quīmō iñōmō edæ, Inguipoga tōmāmæ quēwēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānii, ante nē apænte anguimō imompa. Incæte mīnitō, Mānōmaī cæcæmōnimpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. Tōmāmæ quēwēnāni inānite nē apænte anguimīni inte mīnitō ñowo wædænque mīni apænte anguēnēnō incæ quīnante ānāmaī imīnii. ³ Mōnō iñōmō Wængonguī anquedoidi inānite nē apænte anguimō inōmōimpa, ante

ēñēnāmaī imīnitawo. Mānīnāni inānite nē apænte anguimō inōmō inte mōnō pōnencabo ñowo mōnō wædō ante mōnō godōmenque apænte angæimpa, ante pōnēmīniyaa.

⁴ Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo incæ mīni wædō ante apænte ancædānimpa, ante mīnitō ædānidō inānite āmīni apænte ānānii. Iñæmpa, Ōnōnānique inānipa, ante mīni ānōnāni incæ mānīnō ante nē apænte ānāni badānitawo.

⁵ Mīnitō guingo imonte mīni wæquinque cæminipa, āmo ēñēmaimīnipa. Nāna pōnencaya incæ nāēmæ wæætēdō wæætē āna wædinque mīnitō, Mōnō pōnencabo incæ æcānō nē nō ēñēnongā inte apænte anguingāā, ante adinque tōmengā ingante anguēnēmīni imīnipa. Iñæmpa mīnitō weca nē nō ēñēngā adocanque dæ angantawogaa. ⁶ Wæætē nāna pōnencaya incæ nāēmæ pīinīnque adocanque, Botō beyæ apænte ānīnque iingā ingante pancædānimpa, angampa. Ayæ godōmenque wēnæ wēnæ cædinque tōmengā nānō tōniñacā ingante nē pōnēnāmaī ināni weca ænte godinque, Apænte ānīnque pancæmīnimpa, angā pānānipa.

⁷ Iñæmpa mīni pōnencabo incæ nāēmæ pīinīnque, Apænte ante pangæimpa, ante dobæ oda cæminipa tōō. Edæ wacā wiwa cæcā ate wædinque bitō wæætē piyænē cæbi waa imaimpa.

Tömengä babæ wapiticæ äninque ö ængä wædinque bitö piyænë cæbi waa imaimpa. ⁸Incæte piyænë cæquënëmini incæ minitö wæatë babæ cædinque ö æmini awædö. Wacä ingante wīwa cæmini awædö. Mänömaī cædinque minitö mini pönencabo incæ wæatë godö wæatë godö wīwa cæminipa töö.

⁹ Wīi ëñente cædäni iñömö Wængongui Awënë Odeye nempo cöwë guidämaī inguinäni inänipa, ante minitö iñömö ëñënamäi inte bai cæminipa töö. Mänömainö ante pönëninque mini oda cæquinque i apa cæmini. Ñöwo godömenque ämo ëñëedäni. Pancadäniya towente cædänipa. Pancadäniya guiquënë, Wængongui impa, ante näni badöniñömö gäänë ædæ wæænänipa. Pancadäniya guiquënë nänöogæ inämaī iñongante godö guëa möwënanipa. Pancadäniya guiquënë näna onguinæncaya incæ näna gæncaya inte bai cædinque guëa monte quëwënapa. ¹⁰ Pancadäniya guiquënë awëmö ænänipa. Pancadäniya guiquënë wacä maincoo ante æinente wædänipa. Pancadäniya guiquënë ti nämæ bete quidi quidi dowænänipa. Pancadäniya guiquënë wacä ingante, Bitö wënæ wënæ imipa töö, ante piiniquë babæ änänipa. Pancadäniya guiquënë babæ apænedinque ö ænänipa. Mänömaī wīwa cædönäni inte tömënäni Wængongui

Awënë Odeye nempo cöwë guidämaī inguinäni inänipa, ämo ëñëmaimänipa. ¹¹ Mini pönencabo incæ pancaminiya mänömaī ingaimini inte ñöwo iñömö æbänö iminii. Edæ mönö Awënë Itota Codito ëmöwo beyænque Wængongui Öñöwoca pönö ñä mënongacä ate minitö tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmini adinque Wængongui, Botö ayömo minitö waa cæmini iminipa, angampa.

Baonga quëwëninque mönö tæiyæ waëmö entawente quëwengæimpa

¹² “Botö cæinënonque ante cæbo incæ Wængongui wææ änämaī ingampa,” ante apænedänipa. Incæte botö cæinënonque ante quëwëmo bai wīi botö waa quëwënginque incædömoimpa. Botö cæinënonque ante cæbo incæ Wængongui wææ änämaī ingampa, ante näni änö iñömö edæ näwangä impa. Incæte botö cæinënonque ante cæbo bai botö ñä cæyænte bai wæwënguënëmo inte awædö. ¹³ Ayæ cængui iñömö. “Mönö cæncadë guiquinque cængui æmompä. Ayæ adobai mönö cæncadë cæi cængui beyænque ënëmompä,” äminitawo. Iñæmpa cængui incæ cæinca incæ, Idæwaa impa, ante Wængongui wo ëwencæcäimpa. Ayæ adobai mönö baö iñömö wīi townëguinque beyæ ëñamompä. Wæatë mönö Awënë beyænque mönö baö ëñate quëwëmompä. Ayæ mönö

baö beyæ ante mönō Awēnē pō guicā ate tōmengā tōnō āawocaque bai ēwocamompa. 14 Īninqwe edæ mönō Awēnē ingante Wængonguī tæēmō piñæninque angā ñāni ōmæmongā bai mönō imonte adobai tæēmō piñæninque angā ñāni ōmæmonguimō imompa.

15 Edæ, Codito qui, ante mönō baö incæ godōmō ængā ate mönō tōmengā baö bai ēñamompa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Īninqwe Codito baö bai ēñabo inte botō iñōmō edæ onquiyængā māincoo beyæ ante nē towente quēwengā tōnō edæ ædō cæte godō monguimoo. 16 Edæ, Æcānō mǎnōmaī godō mōna tōmengā nē tote quēwengā tōnō adocanque bai bacampa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Edæ, “Mēnaa iñina incæ tōmēna wæætē nāna gæncaya mōninque adocanque bai bacædaimpa,” ante apænete yewæmonte ongompa. 17 Ayæ mönō Awēnē nempo quēwengā tōmengā iñōmō mönō Awēnē tōnō āawocaque bai ēwocacampa cæminii.

18 Æcānō godō towēna tōmengā nāmā baö cædingā inte nāmā baö nānō wæwenguinque wēnæ wēnæ cæcampa. Wæætē yabæque mönō wēnæ wēnæ cædō beyæ mönō baö ædō cæte wæwenguī. Mǎnōmaī iñinque mīnitō iñōmō wodii winonte towēnāmaī quēwēdāni. 19 Edæ Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante mīnitonga da pōnongā

pō guite owocampa. Īninqwe mīnitō, Botō baö tōmēmo qui ēñabopa, ante ædō cæte āminii. Īñampa Wængonguī Ōnōwoca tæiyæ waēmō oncō bai ēñate apa ānewēmīnii. 20 Wængonguī nanguī pōni godonte ængā beyænque mīnitō baö tōmengā qui ēñapa. Mǎnōmaī beyæ mīnitō, Tōmānāni Wængonguī ingante waa ate ēñencædānimpa, ante cædinque mīnitō baonga quēwēninque edæ waa cædāni.

7

Nāna gæncaya inōna inte iīmaī cæbainapa

1 Nōwo iñōmō mīni wædō ante yewæmōmīni ænte adinque botō iīmaī āmopa. Onguīñængā iñōmō onquiyængā ingante mōnāmaī ingā waa tobaimpa. 2 Incæte, Wīi towēinente wæcæcāimpa, ante cædinque onguīñænāni tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mōnāni waa imaimpa. Ayæ onquiyænāni adobai tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mōnāni waa imaimpa. 3 Onguīñængā iñōmō tōmengā nānōogængā āñongante, Botō nānōogæmi imipa, ante Ao āninqwe āāodenque moncæcāimpa. Ayæ onquiyængā adobai, Botō nānōogæmi imipa, ante āninqwe tōmengā nānōogængā āñongante āāodenque moncæcāimpa. 4 Monte ate nānōogængā tōnō adocanque bai ba adinque onquiyængā wæætē,

Onguĩñængä qui, ante eñadinque, Tömëmo baonque eñabopa, ante ædö cæte anguingää. Ayæ adobaĩ onguĩñængä wæætë, Onquiyængä qui, ante eñadinque, Tömëmo baonque eñabopa, ante ædö cæte anguingää. ⁵ Nänöogængä angä eñente edæ Baa änämaĩ, Pancaguënëa Wængonguĩ ingante nanguĩ apæneçæte ante guëa Ao äninque nänëneto nänënë wantæ iñö möninqe idæwaa. Edæ, Tatäna angä wacä ingante towëinente wæcæ wæ, ante wææ cædinque adodë iñömö wæætë moncædaimpa.

⁶ Incæte mänömaĩ äninque botö, Minitö botö änö baĩ cöwë cæcæminimpa, ante wææ änämaĩ imopa. Wæætë, Minitö mänömaĩ cæmini waa imaimpa, ante mäninonque ante apænebopa. ⁷ Onguĩñænäni tömänäni botö baĩ wëmö cædäni quëwënäni baĩ waa incædönimpa, ante pönëmopa. Incæte Wængonguĩ pancadäniya inänite pönö apænedinque, Bitö mönämaĩ inte adobique wëmö cæte botö beyæ cæcæbiimpa, äninque wadäni inänite, Bitö mömi ate mīna gæncaya botö beyæ cæcæminaimpa, angampa.

⁸ Botö, edëningä ingante apænedinque ayæ owæpoingä ingante apænedinque, Botö baĩ wëmö cæbi waa imaimpa, ämopa. ⁹ Incæte adocanque, Onquiyængä ingante cöwë moncæboimpa, ante

wæcä adinque botö, Bitö cöwë moncæbiimpa, ämopa. Edæ tömengä towëinente wædämaĩ incæcäimpa, ante wææ äninque botö, Tömengä godömenque waa quëwencæcäimpa, ante ee abo moncæcäimpa.

¹⁰ Do möningä ingante edæ botö iimaĩ ämopa. Æ, wadö ämopa. Wii botö ämopa. Mönö Awënë incæ iimaĩ angampa. Onquiyængä incæ tömengä nänöogængä ingante emö cæte godämaĩ incæcäimpa, angampa. ¹¹ Incæte emö cæte gocä ininque wæætë adodö pöninque adocä ingante mongä waa imaimpa. Wæætë adodö pönämaĩ ingä ininque tömengä ee quëwëninque wacä ingante cöwë mönämaĩ incæcäimpa. Ayæ onguĩñængä incæ nänöogængä ingante pämente godämaĩ incæcäimpa, ante mönö Awënë angampa.

¹² Wamini iminite guiquënë mönö Awënë änämaĩ iñongä botö wæætë iimaĩ ämopa. Onguĩñenganque nē pönengä inte, Botö nänöogængä pönänämaĩ ingä incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämäñämaĩ incæcäimpa. ¹³ Onquiyenganque nē pönengä inte, Botö nänöogængä pönänämaĩ incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämäñämaĩ incæcäimpa. ¹⁴ Onquiyenganque nē pönengä iñongante tömengä adocanque nänö pönëno

beyænque Wængongui, Mīna gæncaya botō quīmīna imīnapa, ante onguiñængā ingante edæ do ængampa. Ayæ adobaī onguiñænganque nē pōnengā iñongante tōmengā nānō pōnēnō beyænque Wængongui, Mīna gæncaya botō quīmīna imīnapa, ante onquiyængā ingante adobaī do ængampa. Wængongui mǎnōmaī cæcā beyænque minatō wēnāni nāni waa quēwenguinque Wængongui quīnāni badānīpa. Wængongui wīī mǎnōmaī cæcā baī minatō wēnāni iñōmō Wængongui quīnāni ināmaī inte nōwadāni baī nānēnē pæcædōnānīmpa.

15 Bitō adobique nē pōnēmi iñōmite bitō nānōogængā pāmænte gocā wædinque ee abi gocæ. Mǎnōmaī emō cæte gocā adinque bitō tōmengā ingante ñānōnāmaī inte baī badinque ee quēwencæbiimpa. Edæ, Piyænē cæte quēwēdāni, ante Wængongui tōmāmō imonte aa pegacāimpa. 16 Bitō onquiyæmi tōmēmi waa cæbi adinque bitō nānōogængā wabānō waa pōnente quēwēmaingā, ante ædō cæte eñēmī. Edæ onguiñæmi adobaī tōmēmi waa cæbi adinque bitō nānōogængā wabānō waa pōnente quēwēmaingā, ante ædō cæte eñēmī.

17 Incæte mōnō Awēnē, ĩmaī cæe, angā ate eñente wædinque bitō tōmengā nānō ānōnonque ante cæte quēwencæbiimpa. Ayæ, Æbānō botō nānōogængā

ēayōmo mōnō Awēnē aa pecantapa, ante pōnēninque bitō mǎniñedē bitō nānōogængā ēagaī baī adobi inte quēwencæbiimpa. Botō iñōmō Codito ingante nāni pōnencabo wayōmō nāni godongāmæ poncabo wayōmō nāni godongāmæ poncabo weca gote apænedinque, Mǎnōmaī cæedāni, ante tōmānāni inānite ante apænebopa.

18 Onguiñæmi imi do eō togænīmi iñōmite Wængongui aa pecantawo. ĩnīnque bitō, Bagācā baī babote, ante cædāmaī incæbiimpa. Eō togæmi inte ee quēwēe. Wæætē eō togænāmaī iñōmite Wængongui aa pecantawo. ĩnīnque bagāabi inte ee quēwēe. 19 Edæ eō togæmō incæ bagāmō incæ waomō onōmonque imōmpa. Wīī mǎninō beyænque waa quēwēmō imōmpa. Wæætē Wængongui nānō wææ angainō eñente beyænque waa quēwēmōmpa. 20 ĩnīnque, Æbānō engæñōmo Wængongui aa pecantawo, ante pōnēninque bitō adobi inte cōwē quēwēe. 21 Bitō wacā beyænque cæte nē quēwēmi iñōmite Wængongui bitō imite aa pecantawo. ĩnīnque bitō nē cæbi inte piyænē cæte wædāmaī incæbiimpa. Incæte bitō imite ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angā eñēninque ee goe.

22 Waocā beyænque cæte nē quēwēmi iñōmite mōnō

Awënë aa pecantawo. Īnque mōnō Awënë incæ pōnō ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ēñēnque ee gote bai ēwocabipa. Wæætē bitō waocā beyænque nē cæbi ĩnāmaī ĩñōmite mōnō Awënë aa pecantawo. Īnque Codito nē aa pete ængä beyænque bitō cæte nē quēwēmi babipa. ²³ Edæ Wængonguī tōmengä nänō Tæiyæ Waēmō Wengä ingante godongä beyænque mōnō wæætē tōmengä quimō bagamōimpa, ante pōnēnque mīnitō wæætē waocā beyænque nē cæte quēwēmīni badāmaī ĩedāni. ²⁴ Īñānāni ĩmaī ante cæedāni. Botō Wængonguī Awënë nempo quēwēnque tōmengä nänō ānonque ēñente cæcæboimpa, ante cædinque mīnitō Wængonguī nänō aa peyedē mīni ēagai bai adomīni inte quēwēedāni.

²⁵ Ayæ, Mōnāmaī ĩnāni æbānō quēwenguēñēnāni ĩnāni, ante mōnō Awënë angampa diyæ ēñenguimoo. Incæte Wængonguī waadete pōnō apæncä ēñēnque botō nē ēñēnōmo bagaimo inte mā pōnēnque āmo ēñēmaīmīnīpa. ²⁶ Mōnō wæwenguimāmo oo pōnī impa, ante pōnēnque bitō, Ñōwo botō nänōogængä ingante æbānō ēate quēwēmoo, ante pōnēnque ñōwo bitō ēadō bai adobi inte cōwē quēwenguēñēmi ĩmīpa, ante pōnēmopa. ²⁷ Onguñæmi ēñēmi, Bitō nänōogængä ingante do mōmitawo. Īnque, Pāmæncæboimpa, ante ānāmaī

ie. Wæætē wacā ingante āmopa. Bitō wēmō cæbitawo. Īnque, Botō nänōogængä, ante diqui diqui mīnāmaī ĩmi waa ĩmaimpa. ²⁸ Incæte ñōwo mōmi incæ wēnæ wēnæ cædāmaī inte mōmīpa. Ayæ baquēcā adobai do mongä incæ wēnæ wēnæ cædāmaī inte mongampa. Incæte æcānō mōna tōmengä inguipoga quēwente nänō caate wæquinque mongampa. Mānōmaīnō ante yewæmōnque botō, Mīnitō caate wædāmaī incæmīnīpa, ante wææ āmopa.

²⁹ Īñānāni, Ñōwopāmo wīi wantæpiyæ ingæimpa, ante wædinque āmopa. Edēningä nänō pōnēnō bai nē mangūiwengä incæ adobai pōnengä bai waa ĩmaimpa. ³⁰ Æcānō Ca ca wæda tōmengä ĩñōmō wīi wæcā bai bacā ĩnque waa ĩmaimpa. Æcānō Ca ca toda tōmengä wīi tocā bai bacā ĩnque waa ĩmaimpa. Æcānō godonte æna tōmengä ōmæpocā bai bacā ĩnque waa ĩmaimpa. ³¹ Inguipoga mōnō cædō ante æcānō cæda tōmengä mānīnō ante ānāmaī inte bai cæcā ĩnque waa ĩmaimpa. Edæ inguipoga quēwēnque mōnō cædō oo pōnī ewente baquīnō anguēnē.

³² Edæ mīnitō, Æbānō cæquimoo, ante wædāmaī incæmīnīpa, ante botō ĩmaī ante wææ āmopa. Nē wēmō cæcā guiquēnē, Æbānō cæbo ate mōnō Awënë waa toquingä, ante pōnēnque tōmengä mōnō Awënë beyænque ante quēwengampa.

33 Do möingä guiquënë in-
guipoga nänö quëwenguinö
ante pönëninque, Æbänö cæbo
ate botö nänöogængä waa
toqingä, ante wæcampa.

34 Ìninqe tæcæ tæcæ pönente
cæcampa.

Onquiyængä
guiquënë owæmpoingä ingä
incæ baquēcä ingä incæ
mönö Awënë beyæ ante
pönëninque, Æbänö botö baö
tæiyæ waëmö ëñaquimoo,
ayæ, Æbänö botö önöwoca
tæiyæ waëmö ëwocaquimoo,
ante cæcampa. Do möingä
guiquënë, Æbänö cæbo ate
botö nänöogængä waa to-
qingä, ante inguipogaque
nänö quëwenguinö ante
wæcampa.

35 Mäninö ante botö
wii minitö iminite wææ
cæcæte ante ämopa. Wæætë
minitö mïni watapæ
quëwenguinque ante botö,
Mönö Awënë ingante æmæ
pönënamäi inte nöingä cæte
quëwencæminimpa, ante
ämopa.

36 Onguiñængä ado-
canque guiquënë, Botö
wengä baquēcä do picængä
bacampa, ante adinque
botö tömengä ingante
godonguënëmo imopa, angä
ininqe tömengä nänö änö
baï cædinque ee godongä
moncæcäimpa. Edæ mänömaï
godöninque tömengä wii
wënæ wënæ cæcä ingampa.

37 Wacä guiquënë mimöno
ædæmö nö pönëninque, Botö
wengä baquēcä picængä
bacä incæte botö piyænë
cæte godönämaï incæboimpa,
angampa. Ìninqe wadäni

tömengä ingante wææ
änämaï iñönäni tömengä,
Tömëmoque botö äninö
baï cæcæboimpa, ante në
ëñente pönëninque godönämaï
ingampa. Tömengä adobaï
waa cæcampa.

38 Ìninqe
tömengä wengä baquēcä
iñongante edæ, Moncæcäimpa,
ante në godongä guiquënë
waa cæcampa. Wæætë
wacä, Mönämaï incæcäimpa,
ante wii godongä guiquënë
tömengä godömenque waa
cæcampa.

39 Nänöogængä ayæ mïingä
quëwëñongante onquiyængä
iñömö tömengä tönö cöwë
quëwenguënëngä ingampa.
Wæætë nänöogængä wængä
owæmpote ate tömengä
abæ tawænte baï ado-
canque quëwengampa. Do
owæmpoingä inte, Wacä
ingante möinëmopa, angä
ëñëninque minitö, Tömëna
mönö Awënë nempo nana
quëwencaya inapa, ante
adinque möinente nänö
wædö ante ee godömini
moncædaimpa.

40 Incæte
botö, Owæmpoingä ee wëmö
cædinque godömenque wat-
apæ quëwëmaingampa, ante
pönëmopa. Edæ Pabodo imo
Wængongui Önöwoca tönö
ääwocaque baï ëwocabo inte
mänömainö ante pönëmopa.

8

*Mönitö wængongui cængui,
ante wadäni nani cönöni ante*

¹Wadäni, Mönitö wængongui
cængui impa, ante nani
cönönincoo ante adinque
minitö, Önönque cængui impa,

ante abaimpa, äminitawo. Nāwangä tōmāmō mīni ānō bai do ēñēmompā. Incæte, Tōmēmoque do ēñēmopa, ante nē angä iñōmō tōmengä nāmā ængō cæte bai cædinque wadāni inānite piinte bai cæcampa. Wæætē nē waadecā guiquēnē wadāni inānite ængō cæte bai cædinque tōmēnāni inānite waadete cæcampa. ² Waocā, Tōmēmo do ēñēmopa, ante nē ānewengä guiquēnē tōmengä nō nānō ēñenguēnēnō ante ayæ ēñēnāmaī inte cæcampa. ³ Wæætē Wængonguī ingante nē waadedāni inānite do againgä inte tōmengä tōmēnāni inānite pōnengampa.

⁴ Inique, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante wadāni nāni cōnōnincoo ante ñōwo apænebo ēñēedāni. Tōmēnāni nāni, Mōnitō wængonguī impa, ante nāni cōnōninca ōnoncaque impa, ante mōnō do ēñēmompā. Ayæ adobai, Nāwā Wængonguī adocanque pōni ingampa, ante do ēñēmompā. ⁵ Wængonguīdi nāni ānōnāni incæ awēnēidi nāni ānōnāni incæ nanguī pōni inānipa. Nāwangä impa. Incæte tōmēnāni, Wængonguīdi inānipa, ante nāni ānōnāni inguipoga incæ ōönædē incæ ongōnāni incæte, ⁶ Wængonguī mōnō Wæmpocā iñōmō adocanque pōni ingampa. Ōönæ incæ inguipo incæ ōönædē ongoncoo incæ inguipoga ongoncoo incæ tōmancoo incæ tōmengä adocanque badonte aacā beyænque edæ ongoncoopā.

Ayæ adobai mōnō tōmengä nempoque quēwēmompā. Ayæ Itota Codito mōnō Awēnē adocanque pōni ingampa. Tōmengä tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tōmancoo badongacāimpā. Adocā Codito tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō quēwēmompā.

⁷ Māninō ante pancamonga guiquēnē ēñēmompā. Pancadāniya guiquēnē nē pōnēnāni incæ māninō ante ēñēnāmaī inānipa. Ināni Codito ingante tæcæ pōnēnāni iñōmō tōmēnāni wēēnēñedē, Mōnitō wængonguī impa, ante badonte cōnonte ædæ wæænte cægāināni inānipa. Ñōwo iñōmō tōmēnāni Codito ingante tæcæ pōnente ate, Wadāni wængonguī cænguī incæ cæninque wentamō mongænte wæcæ wæ, ante guiñente wædāni incæte do edæ cænānipa. Mānōmaī Codito ingante æmæ pōnēnāni inte tōmēnāni wadāni nāni wængonguī cænguī cæninque nāmanque nāni æmæ pōnēnō beyænque nāmā apænte do wentamō entawēnāni inānipa. ⁸ Incæte cænguī ōnonque iñonte mōnō cænāmaī imō beyænque ædō cæte wīwa entawenguī. Wæætē mōnō cæmō beyænque ædō cæte waa entawenguī. Edæ mōnō imonte cænguī beyænque Wængonguī dicæ waa aquingāa.

⁹ Wængonguī wææ ānāmaī

ingä adinque mīnitō do cæmīnitawoo.

Īñæmpa mǎnōmaī cæmīni adinque wadāni nē æmæ pōnēnāni adobaī cænāni ĩninqe tōmēnāni tee tēwate baī oda cæbainānipa. Mǎnōmaī impa, ante pōnēninque mīnitō, Oda cædāmaī incædānipa, ante cædinque ee cænāmaī ĩmæwedāni āmopa. ¹⁰ Edæ, Mōnitō wængonguīdi oncō impa, ante tōmēnāni nāni ānincōnē bitō nē ēñēmi inte go guīdinque cængōmitawo. Īñæmpa bitō mǎnōmaī go guī cængōmi adinque wacā nē æmæ pōnengā guiquēnē bitō cæbaī adobaī do cædinque nāmā apænte ānāmaī inte tōmengā nānō oda cæquinque do go guīite cæmaingampa. ¹¹ Codito tōmāmō beyæ wæninque nē æmæ pōnengā beyæ adobaī wængacāimpa cæbii. Bitō tōmēnāni nāni wængonguī oncō ante, Ōnonconque impa, ante nē ēñēmi inte do guīite cæmi beyænque bitō tōniñacā nē æmæ pōnengā ĩñongante wapiticæ māobi oda cæte wæwente bacampa tōō.

¹² Mǎnōmaī cædinque mīnitō tōniñadāni ĩnānite mīnitō wadedāmaī inte wēnæ wēnæ cæmīnipa. Tōmēnāni nāni nāmā apænte æmæ pōnēnō ante wido cæte baī cædinque mīnitō mōnō Codito ingante do wīwa cæmīni ĩmīnipa. ¹³ ĩninqe botō cæmo beyænque botō tōniñacā oda cæcā adinque botō, Tōmengā oda cædāmaī incæcāimpa, ante cædinque baō incæ cōwē

cænāmaī incæboimpa.

9

Codito nānō da godongaināni ĩmaī cæquēnēnāni ĩnānipa

¹ Botō Pabodobo æbānō ĩmoo, ante mīnitō æbānō ante pōnēmīni. Edæ, Botō Itota nānō nē da godongaīmo ĩmopa. Tōmengā botō ĩmote pōnō ñimpo cæcā beyænque quēwēmopa. Mōnō Awēnē Itota ingante do agaīmo ĩmopa. Mīnitō guiquēnē, Pabodo mǎnōmaī ingampa, ante pōnēmīniyaa. Ayæ mōnō Awēnē nempo quēwēninque botō Pabodobo tōmengā beyæ apænebo ēñēmīni inte mīnitō wæætē, Pabodo apænecā beyænque mōnitō nē pōnēmōni ĩmōnipa, ante pōnēmīniyaa. ² Wadāni guiquēnē, Pabodo ingante Awēnē Itota da godōnāmaī ingacāimpa, ānānitawo. Tōmēnāni mǎnōmainō ante tedewēnāni incæte mīnitō guiquēnē, Pabodo ingante mōnō Awēnē Itota nāwangā da godongacāimpa, ante apænequēnēmīni ĩmīnipa. Edæ botō pōnō apænebo beyænque mīnitō wede pōnēninque mōnō Awēnē nempo quēwēmīnipa, ante edonque abaimpa.

³ Pancamīniya botō ĩmote apænte ancæte ante cæyōmīni botō nāmā wææ cæcæte ante ĩmaī āmopa. ⁴ Mōnatō apænemōna ēñēmīni incæte mīnitō ĩñōmō, Mīnatō eyepæ cæmīnapa diyæ cænguī tōnō bequī ænguīmīnaa, ante wææ

ante bai tedemini awædö.
⁵ Wadäni monö Awënë Itota
 nanö në da godongainäni
 iñömö nana gæncaya nana
 gæncaya godänipa. Mönö
 Awënë toniñadäni adobai
 Pegodo adobai tömënäni
 nana gæncaya nana gæncaya
 godänipa. Mönatö imönate
 guiquënë minitö, Minatö
 godinque nanöogængä
 ænämaï inte goeda, ante
 wææ ante bai tedemini
 awædö. ⁶ Wadäni önompoca
 cædämaï inte quëwëñönäni
 botö tonö Bedënabee
 adomönaque önompoca
 möna cædö beyænque ænte
 quëwenguënëmöna imönatawo.

⁷ Tontadoidi guiquënë dicæ
 tömënäni nämä nani godonte
 æinta beyæ quëwënäniyaa.
 Ayæ æcänö yowementacoo
 mingä pæ inca ate në mïningä
 iñömö ædö cæte yowepæ
 ænte bedämaï inguingää.
 Edæ dobæ ade becampa.
 Cæninäni në aacä guiquënë
 dicæ goömæ yopænte ænämaï
 inguingää. Edæ do yopænte
 ænte becä apa änewëminii.

⁸ Mänömainö ante apænedinque
 botö waodänique nani änönö
 ante wii ämopa. Wæætë
 Wængongui nanö wææ
 angainö ante mäninonque
 ante ämopa. ⁹ "Wagada
 onguiñængä në cæcä inte
 tömentapo æ yacæimpa,
 ante ämi pinä pinä gäwate
 cægöñongä bitö tömengä
 önöne wææ wodönedämaï
 inte ee abi cæncæcäimpa,"
 ante Möitee wodi wææ
 yewæmongacäimpa. Ìninqe
 Wængongui dicæ wagada
 beyænque ante pönëninque

mänömainö ante an-
 gantawogaa. ¹⁰ Wæætë
 mönö beyænque ante
 Wængongui angampa, ante
 pönengæimpa. Nawangä
 mönö beyænque yewæmongatimpa
 Waocä dicæ, Wadänique
 cæncædänimpa, ante onguipoi
 mangæ mangæ tænogäa.
 Wæætë, Mönitö godongämæ
 cæncæmönimpa, ante mangæ
 mangæ tænogampa. Ayæ
 tömëmö në æ yeyacä
 guiquënë dicæ, Wadänique
 cæncædänimpa, ante æ yey-
 acäa. Wæætë edæ, Mönitö
 godongämæ cæncæmönimpa,
 ante pönengä inte æ
 yeyacampa. ¹¹ Ìninqe,
 Minitö mïmöno cænte bai
 ewocacæminimpa, ante
 cædinque mönatö tömëmö
 minte pæ bai pönö apænëmöna
 do eñente ewocaminitapa.
 Incæte mönatö imönate
 wæætë mäincooque pönömïni
 wënæ wënæ ænguënëmöna
 äminitawo. ¹² Ìñæmpa wadäni
 inänite mäincoo ee godömïni
 ænäniipa. Mönatö iñömö
 godömenque apænedinque
 godömenque ænguënëmöna
 iñömönate minitö Baa
 äminitawoo.

Mönatö në ænguënëmöna
 incæte cöwë ænämaï imönapa.
 Edæ, Mönö Codito ingantedö
 ante watapæ apænedinque
 mönatö mäincoo æmöna
 bai wadäni, Pabodoidi
 mäincoo æncæte ante
 apænedapa, ante püininqe
 wææ ancædönänimpa.
 Ìninqe, Wææ änämaï
 incædänimpa, ante cædinque
 mönatö, Cöwë ænämaï
 incæmönainpa, ante piyænë

cæte ee apænemōnapa.
 13 Nāwā Wængonguī cænguī,
 ante ænte māmō cōnōnāni
 ongō adinque Wængonguī
 oncōnē ñænæncōnē nē
 cædāni incæ pancaā ænte ade
 cænte quēwēnānīpa. Ayæ,
 Wængonguī quī, ante baō
 nāni iya tāimpaa nē cædāni
 adobaī iya tāimpaa nāni
 cōnōningā incæ pancacāa
 ænte cænte quēwēnānīpa,
 ante pōnēmīniyaa. 14 Mōnō
 Awēnē adobaī, Botō imotedō
 ante watapæ apænedāni
 ate nē ēñēnāni wæætē
 nē apænedāni inānite
 cænguī pædæ godōnāni ænte
 cænte quēwencædānimpa,
 angampa. 15 Botō guiquēnē
 nē ænguēnēmo incæte cænguī
 ante ānāmaī inte cōwē
 apænebo inōmoimpa. Nōwo
 mīnitō imīnite yewæmōninque
 botō dicæ, Pōnōmīni
 æncæboimpa, ante yewæmōmogaa
 Cænguī ante ānāmaī inte
 botō Wængonguī beyænque
 apænebo ēñēmīnīpa, ante
 pōnēninque mānīnō beyænque
 tobopa. Mānōmainō ante
 todōmo inte botō, Gæwænte
 wædinque nāñe wæmo incæ
 wacā māincoo edæ ænāmaī
 incæboimpa.

16 Itota Codito in-
 gantedō ante apænebi
 ēñencædānimpa, angā
 ēñente botō nē apænebo
 bagaimo inte edæ ædō cæte
 wadō cæquīmo. Inique
 botō mānōmainō ante nē
 apænedōmo inte edæ,
 Tōmēmo waa cædinque
 apænebopa, ante ædō cæte
 tedequīmo. Edæ botō
 Itota ingantedō ante mōni

watapæ apænedō ante wīī
 apænebo bai edæ botō
 wæquinque incædōnimpa.
 17 Edæ Itota Codito, Apænebi
 ēñencædānimpa, angā
 ēñēninque botō Ao ante
 watapæ todinque apænebo
 adinque tōmengā, Waa cæbi
 imīpa, ante eyepæ pōnongā
 æmaīmopa. Wæætē, Wīī
 apæneinente wæbo incæte
 botō cōwē apænebo inique
 edæ tōmengā nānō an-
 gāinonque cæte apænebopa.
 Edæ botō nē apænequēnēmo
 inte ædō cæte apænedāmaī
 inguīmo. 18 Inique botō
 ēñente cæbo beyænque
 quīnō ænguīmo. Botō Itota
 Codito ingantedō ante wat-
 apæ apænebo beyænque
 Wængonguī iīmaī pōnō cæcā
 æninque tocæboimpa. Botō
 apænebo beyæ mīnitō
 æ pōnonguēnēmīni incæte
 pōnōnāmaī imīni inique
 botō wæætē ænāmaī inte
 tocæboimpa.

19 Ayæ waodāni wīī botō
 awēnēidi inānīpa. Ayæ
 botō wacā ingante nē cæbo
 ināmaī inte abæ tawænte
 bai quēwēmopa. Incæte
 botō, Waodāni godōmenque
 nanguī ināni Codito gāmænō
 poncædānimpa, ante cædinque
 tōmānāni inānite nē cæte
 quēwēmo bai botō baquinque
 nāmā pædæ godonte bai
 quēwēmopa. 20 Godongāmæ
 cæbo ate oodeoidi incæ
 Itota gāmænō poncædānimpa,
 ante cædinque botō oodeoidi
 nāni pōnēnō bai pōnēninque
 tōmēnāni nāni quēwēnō bai
 quēwēmopa. Pancadāniya,

Möitee wodi nänö wææ angainö eñemö beyænque mönö quëwengæimpa, ante pönëninque mäninonque ante eñente cædänipa. Botö guiquënë, Wii Möitee wodi nänö wææ angainö eñemö beyænque mönö quëwengæimpa, ante pönëmopa. Incæte, Godongämæ cæbo ate mäninonque ante nē eñente cædäni adobai Itota Codito gämænö poncædänimpa, ante cædinque botö tömënäni eñenö bai adobai eñente bai cæbopa.

21 Wadäni guiquënë Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainta adämaï inänipa. Botö guiquënë, Wængongui, Iimaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante cöwë eñenguënëmo inte botö mönö Awënë Codito nempo quëwëninque tömengä nänö angainö ante cöwë eñente quëwëmopa. Incæte godongämæ cæbo ate nē adämaï inäni adobai Itota Codito gämænö poncædänimpa, ante cædinque botö wadö pönëmo incæ tömënäni adämaï inte nänö quëwënö bai adobai inte bai quëwëmopa. 22 Ayæ, Godongämæ cæbo ate æmæ pönënäni adobai Codito gämænö poncædänimpa, ante cædinque botö tömënäni æmæ pönente quëwënäni bai æmæ pönëmo inte bai quëwëmopa. Ininque, Godongämæ cæbo ate pancadäniya Codito gämænö ponte quëwencædänimpa, ante cæcæte ante botö æbänö cæquimoo, ante wædinque

iimaï cæbopa. Wadäni nänö quëwënö bai wadäni nänö quëwënö bai wadäni nänö quëwënö bai adobai cædinque botö tömënäni nänö quëwënö bai adodö ante pönëmo inte bai quëwëmopa. 23 Edæ, Itota Codito watapæ pönö cæcä beyænque tömämö tömengä nempo quëwëninque godongämæ watapæ tocæimpa, ante cædinque mäninö wadäni nänö quëwënö bai wadäni nänö quëwënö adodö ante pönëmo inte bai quëwëmopa.

24 Edæ nē quingæ pogodo godäni iñömö tömënäni nänö pogodo goïmancadë tömënäni pogodo godänipa. Incæte adocanque quingæ pogodo gocä inte täno gote næ gongængä adinque edæ, Bitö adobique quingæ pogodo gote gänä cæbipa, ante pædæ pönönäni ængampa, aminitawoo. Minitö guiquënë quingæ pogodo gote bai gänä cæte æncæte ante tæï piñænte cædäni. 25 Gänä cæcæimpa, ante cædinque tömënäni wadö nänö cæinënö ante cædämaï inte wæntæye inämaï inte mäninonque ante cædänipa. Tömënäni guiquënë gänä cædinque poganta aquï guinë wænguiñabo nänö que cædintaque ænte wencacæte ante mänömaï cædänipa. Mönö guiquënë poganta guinë wænämaï inta mönö cöwë encaquinta æncæte ante mänömaï cæmompä. 26 Mänömaï impa, ante pönëninque edæ wiñatæ wiñatæ guiddämaï

inte pogodo godäni bai botö töingä gobopa. Ayæ, Æcänö gänä cæcää, ante tiyæmää tamonte guëa cæda bai cædinque botö, Gänä cæcæboimpa, ante tæimö piñænte nö cæbopa. ²⁷ Æninqe godömenque godömenque apænebo eñenäni ate tömëmo oda cædämaï incæboimpa, ante cædinque botö, Tæi piñænte quingæ gobæwe, ante bai cædinque botö nämä incæ da godö da godö godoncæte ante nämä tæi tæi pante bai cæbopa.

10

Wængonguï impa, ante nani cönöninca

¹ Botö töninhamini iïmaï ante apænebo eñeedäni. Mönö wæmæidi wodi tömänäni boguimä gänëñömö quëwente cægongadänimpa. Ayæ tömänäni gäwapæntibädë tæcæguedëmæ ti wææ tao gogadänimpa. ² Æninqe æpænë guite bai cædinque tömënäni Möitee wodi nempo tömänäni nani quëwenguinque edæ boguimämodë godinque gäwapæntibæ tæcæguidëmæ gogadänimpa. ³ Ayæ cænguï Wængonguï öönädë da pönongä wææ nani cæ bai tömengä Önöwoca nänö apænedö adobai eñente ewocate quëwengadänimpa. ⁴ Wængonguï Önöwoca apænecä eñëninque tömänäni godongämæ bete bai ewocate quëwengadänimpa. Edæ dicabo tæëmonca iñonte Möitee wodi ongonto tæi tæi äayongä æpæ ompade ba

begadänimpa. Æncayæ Ponguingä mönö Codito adobai tæi piñænongä inte tömënäni tönö godongämæ godinque tömengä Önöwoca ingante pönongä æninqe tömënäni ompade bete bai ääwocaque bai ewocagadänimpa. ⁵ Incæte wodo tömänäni eñenämaï cædäni adinque Wængonguï wii togacäimpa. Edæ piïninque wænöninque önömæca yabæque wido cæcä ñömængadänimpa.

⁶ Æninqe, Tömënäni wënæ wënæ cæcæte ante nani töinente wädö bai minitö wii adobai töinente wæcæminimpa, ante mönö imonte wææ odömoncæte ante Wængonguï tömënäni nani töinönö beyæ ante pangä wængadänimpa, ante abaimpa. ⁷ Pancadäniya nani badonte cönöninca weca ædæ wæænte, Wængonguï impa, ante babæ apænete towengadänimpa. Edæ, “Cæncæte ante becæte ante tæ contadinque tömënäni Yæ yæ owempocæte ante ængæ gantidänitapa,” ante yewæmongatimpa cæminii. Minitö iñömö edæ, Wængonguï impa, ante nani babæ towengai bai wii adobai cædäni. ⁸ Pancadäniya guiquënë nänöogængä inämaï iñongante wiwa towengadänimpa. Edæ bæintitodee müido ganca inäni mänimpodäni edæ mänömaï towënäni inte adoönæque iñonte näñe wængadänimpa, ante adinque pönente wædinque mönö wæætë towënämaï ingæimpa.

9 Pancadäniya guiquënë, Quiëmë cæmō iñomonte Awënë dicæ pangäa, ante ancaa wënæ wënæ cædäni adinque Wængongui tæntæ angä pocæ wængadänimpa. Ìinque tømënäni nāni wënæ wënæ cægainō ante mōnō Baa ante wënæ wënæ cædāmaï ingäimpa. 10 Pancadäniya guiquënë Wængongui nānō pōnōnincoo adinque, Wængongui wii waëmō pōnongä awædō, ante piinte tededäni ate Wængongui anquedo nē wido cædongä inongä inte tømënäni inānite wænonte edæ wido cægacäimpa. Mänōmaï cæcä ante adinque mīnitō, Pangä wæncæ wæ, ante wædinque tømënäni nāni piinte tedewengai bai adobai piinte tededāmaï imæwedäni.

11 Ìinque, Wamini mini adobai panguinque cæminipa, ante wææ odōmoncæte ante pancadäniya inānite Wængongui mänōmaï pangacäimpa. Ayæ iimāmo wodo iinque bayonte quëwëmō iñomonte dodäni mōnō imonte wææ ancæte ante yewæmōninque, Wënæ wënæ cædäni ate Wængongui æbānō pangacäi, ante aedäni, ante wææ yewæmongadänimpa. 12 Mänōmaï impa, ante adimīni incæte mīnitō, Mōnitō nāmā ongonte cōwë oda cædāmaï incæmōnimpā, ante pōnëmīnitawo. Edæ mini ædocæ tæ go wæænguinque mänōmaï anewëminipa tōō. 13 Mīnitō wënæ wënæ cæinente wæmīnitawo. Edæ

wii mīnitō adomīnique mänōmaï wënæ wënæ cæinente wæminipa. Mōnō waocabo mōnō wënæ wënæ cæinente wæcabo tømāmō imompa. Incæte mīnitō mini oda cæquinque wënæ wënæ cæinente wæmini adinque Wængongui mōnō imonte cōwë nē pōnengä inongä inte, Oda cædāmaï incæminimpā, ante wææ äninque edæ, Idæwaa, angampa. Ayæ wënæ wënæ cæinente wæmini incæte tømengä tōō æmænte ængä beyænque mīnitō eyepæ inte ate adiyæ næ gongæninque oda cædāmaï inguimīni iminipa.

14 Mäninō beyænque botō nē waademini, ämo ëñëedäni. Wængongui impa, ante nāni babæ ante gōnōninca gomō adinque ocæmæ wodii winōedäni ämopa. 15 Mīnitō ocai encadōmīni iminipa, ante adinque botō mänōmainō ante yewæmōmopa. Ìinque botō änō ante, Nō intawo, babæ intawo, ante mīnitō nē encadōmīni inte apænte ante bai ëñencæminimpā. 16 Mōnō pōnencabo owæta æninque Wængongui ingante waa ate pōnente apænedinque, Mōnō Codito wepæ tømāmō beyæ godonte impa, ante pōnëninque mōnō pōnencabo iñōmō godongämæ bemompa. Ayæ pāō mōnō pā ænō æninque, Mōnō Codito tōnō godongämæ caate wængaimō bai imompa, ante pōnëninque mōnō godongämæ cæmompa. 17 Mōnō pāō adocaque

æninque pã ænte godongãmæ
cæninque mōnō, Pão ado-
caque i bai mōnō tæiyæmō
pōni imō incæte adocabomō
imompa, ante pōnengæimpa.

18 Idægoidi eñagaināni
iñmō, Wængonguī qui,
ante baō ænte māmō
ñōnōninque iya tñānīpa.
Mānīi baō tōmēnāni nāni iya
tāimpaa ñōnōningā pancacāa
æninque tōmēnāni, Baō
Wængonguī qui i bai mōnō
adobaī Wængonguī quimō
imompa, ante bai cædinque
godongãmæ cænānīpa, ante
do eñēmīnīpa. 19 Mānōmaī
āninque botō æbānō āmoo,
ante pōnēmīni. Nē eñēnāmaī
ināni nāni babæ cōnōninca
iñmō edæ nāwā Wængonguī
ingampa diyæ tōmēnāni
tōmengā quīnāni ināniyaa.
Ayæ, Wængonguī cænguī
impa, ante babæ nāni ānongā
iñmō nāwā Wængonguī
cænguī impa diyæ tōmēnāni
Wængonguī tōnō godongãmæ
cænāniyaa. Botō iñmō edæ
mānōmaīnō ante dicæ āmogaa.

20 Mānōmaī ānāmaī imo
inte botō iīmaī āmopa.
Tōmēnāni, Wængonguī qui,
ante babæ cōnōninque dicæ
nāwā Wængonguī ingante
godōnāniyaa. Iñæmpa
wēnæidi inānite godōnānīpa
cæmīnīi. Wēnæ tōnō
cædāni awædō, ante mīnitō
gomō adinque godongãmæ
cænāmaī imæwedāni, āmopa.
21 Edæ mōnō Awēnē bepæ
godongãmæ bemīni inte
mīnitō wēnæidi bepæ ædō
cæte godongãmæ bequīmīnīi.
Mōnō Awēnē cæimpaa tæ

contate godongãmæ cæmīni
inte mīnitō wēnæidi cæimpaa
ædō cæte godongãmæ tæ
contate cænguīmīnīi.

22 Æmæ pōnente bai
wēnæidi nāni bepæ bemō
adinque mōnō Awēnē pīinte
badinque pāmaingampa, ante
eñēnīmō inte mōnō ædō cæte
wēnæidi bepæ bequīmōō.
Tæi pīñænte wææ cæmompa
mōnō Awēnē pānāmaī ingu-
ingāa.

*Ñi cæyænte gote bai
quēwente waadete pōnengæimpa*

23 Mīnitō iīmaī apænedinque,
“Mōnō quiēmē bai cæinēmo
incæ Wængonguī wææ
ānāmaī ingampa,” āmīnitawo.
Iñæmpa mōnō cæinēnonque
cæte quēwēmō bai wīi
mōnō waa quēwenguinque
incædōnīmpa. Ayæ adobaī,
“Mōnō cæinonque cæmō incæ
Wængonguī wææ ānāmaī
ingampa,” āmīnitawo. Iñæmpa
mōnō cæinēnonque cæte
quēwēmō bai wacā, Botō
adobaī cæbote, ante oda
cæcædongæimpa cæmōō.
Oda cædāmaī incæcæimpa,
ante wææ cædinque mōnō
Wængonguī nānō ānōnonque
ante eñente cæcæimpa.
24 Edæ, Mōnō æbānō
cæte eyepæ æninque
quēwenguīmōō, ante nāmā
beyænque wædāmaī inte
wæætē wadāni beyæ
ante pōnēninque, Tōmēnāni
nōingā ante eñente waa
quēwencædānīmpa, ante
mōnō nanguī cæcæimpa.

25 Īninque baō godonte
æncæte ante nē mānāni

nāni æī pancadē gote æninqe mīnitō mīmō entawēmīni incæte, Baacā bai intawo, nāwāaquinḡā intawo, ante apænte ānāmaī inte guīñenedāmaī ade cæedāni. ²⁶ Edæ, Inguipo Wængonguī quī impa. Īninqe ingui-poga ongoncoo tōmancoo adobaī Wængonguī quī inte nāwāaquincoo impa, ante yewæmongatīī apa guīñewēmīni.

²⁷ Ayæ nē pōnēnāmaī ingā mīnitō imīnite, Pō cæedāni, angā ēñēninqe mīnitō goinēmīni inte godinque tæ contayōmīni cænguī pædæ pōnongā adinque ee ō ænte cæedāni. Baacā intawo, Nāwāaquinḡā intawo, ante nāmanque apænte ānāmaī inte ade cæedāni. ²⁸ Wæætē wacā tōmengā nānō mīmō pōnēnō beyænque ante wææ āninqe, “Wadāni tōmēnāni, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante do nāni godōnī impa īñæmpa cæmīnīi,” angantawo. Mānōmaīnō wææ angā ēñente wædinque mīnitō nē wææ āningā beyæ ante ayæ tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyæ ante edæ cænāmaī iedāni. Īñæmpa inguipo incæ inguipoga ongoncoo tōmancoo incæ mōnō Awēnē quī impa cæmīnīi. ²⁹ Wīī tōmēmīni mīmō entawēnō beyæ ante nāmā apænte āninqe wæætē nē wææ āningā beyæ ante tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ante mīnitō cænāmaī incæmīnimpā.

Incæte bitō wabi īmaī ante wæbitawo. “Mōitee wodi nānō wææ angainō beyæ ñā cæyænte wægaimo bai inte botō ñōwo ñī cæyænte gote bai imo adinque wacā tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ædō cæte botō imote apænte anguingāā,” ante wæbitawoo. ³⁰ Ayæ, “Wængonguī ōnonque pōnongā æninqe botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænedinque ade cæmo adinque wadāni īñōmō edæ, Baacā incæ īñæmpa cæmīi, ante quīnante pōnō babæ ante tedewēnānīi,” ante bitō wæbitawoo. ³¹ Incæte mīnitō cæmīni incæ bemīni incæ quīēmē bai cæmīni incæ mīnitō cædinō adinque wadāni, Wængonguī ñāō apāite bai ēmōnongā ingampa, ante acædānimpā, ante cædinque waa cæedāni. ³² Edæ mīnitō īñōmō, Waa cæmōni adinque wadāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Codito ingante nē godongāmæ pōnēināni incæ tōmānāni tee tēwadāmaī inte oda cædāmaī incædānimpā, ante pōnēninqe edæ waa cæedāni. ³³ Botō adobaī, Botō tōmēmo ænguīnō ante wædāmaī imopa. Wæætē, Botō waa cæbo adinque wadāni Itota ḡāmænō pōninqe tōmengā ængā beyænque quēwencædānimpā, ante pōnēninqe botō quīēmē cæbo incæ cōwē waa cæbopa.

11

1 Mōnō Codito tōmengā nānō cæī bai botō adobaī

cæbo adinque mīnitō botō cæi
baī adobaī cæbaīmīnīpa.

*Īmaī cæte Wængonguī in-
gante apæneccæīmpa*

² Mīnitō botō īmote cōwē
pōnēmīnī adinque botō
mīnitō īmīnīte waa ad-
inque apænebopa. Ayæ
do pōnengainānī nānī
apæneganō ante botō adodō
ante apænebo ēñēnīnque
mīnitō, Nāwangā īmpa, ante
ēñēnte cæmīnīpa, ante ad-
inque botō mīnitō īmīnīte waa
ate pōnēnīnque apænebopa.

³ Nōwo īñōmō īmaī āmo
ēñēdānī. Mōnō Codito
ñænængā īnongā īnte
onguīñængā īngante nē
angā īngampa. Waoada
nāna gæncaya adinque
onguīñængā ñænængā baī
īnongā īnte onquiyængā
īngante nē angā īngampa.
Mæmpo Wængonguī guiquēnē
ñænængā pōnī īnongā
īnte mōnō Codito īn-
gante nē angā īngampa.

⁴ Īnīnque onguīñængā
īñōmō Wængonguī īn-
gante apænedīnque ayæ,
Wængonguī æbānō angāā,
ante apænedīnque wen-
cadāmaī apænecæcāīmpa.
Edæ bee ocadīnque tōmengā
nāmā ocabo ante guīñēncate
baī apænebaīngampa.

⁵ Onquiyængā guiquēnē
bee ocadīnque Wængonguī
beyæ apænecæcāīmpa.
Bee ocadīnque tōmengā,
Wængonguī æbānō angāā,
ante apænecæcāīmpa. Edæ
bee ocadāmaī īnte nāmā
ocamō ante guīñēncate baī
onquiyængā apænebaīngampa.

Mānōmaī cædīnque tōmengā
nē ēñēnāmaī cædīngā īngante
nānī ēō tocadīngā baī īnongā
īnte encabaīngampa. ⁶ Edæ
onquiyængā bee ocadāmaī
īngā īnte godōmenque ēō
tocacā baī waa īncædōnīmpa.
Wæætē, Ēō tocate wæcæ
wæ, ante wæcā īnīnque
tōmengā īñōmō edæ bee
ocabaīngampa. ⁷ Edæ
onguīñængā īngante badōnīnque
Wængonguī tōmengā nānō
ēmōnō baī adobaī badongā
ēmongacāīmpa. Īnīnque

Wængonguī nānō ñāō apāīdō
baī adobaī ēmōnongā īnte
onguīñængā bee ocadāmaī
īncæcāīmpa. Onquiyængā
guiquēnē onguīñængā nānō
ēmōnō mānīnque ēmōnongā
īngampa. ⁸ Onguīñængā
īngante tāno badōnīnque
Wængonguī ayæ onquiyængā
īngante badoncæte ante
onguīñængā iyapa ænte
badongacāīmpa. ⁹ Edæ

wīī onquiyængā beyæ
ante onguīñængā īngante
Wængonguī badongacāīmpa.
Wæætē, Bitō onguīñængā
beyæ quēwencæbiīmpa,
ante onquiyængā īn-
gante badongacāīmpa.

¹⁰ Īnīnque onquiyængā īñōmō,
Botō nānōogængā beyæ
Wængonguī botō īmote badon-
gacāīmpa, ante pōnēnte
wædīnque bee ocacæcāīmpa.
Ayæ, Bee ocabo adīnque
Wængonguī anquedoidī
īncæ, Botō nānōogængā
nē angā īngampa, ante
ēñēncædānīmpa, ante
cædīnque onquiyængā waa

cædinque bee ocacæcäimpa.

11 Incæte mōnō Awēnē nempo quēwēninque onguīñængä

dæ angä bai onquiyængä önonganque baquēnengainō anguēnē. Wæætē on-

quiyængä dæ angä bai onguīñængä wæætē önonganque baquēnengainō anguēnē.

12 Edæ onquiyængä ayæ dæ añongante tömengä ingante badoncæte ante Wængonguī onguīñængä iyapa æninque badongacäimpa. Wæætē

wēñængä onguīñængä ingante onquiyængä mangä beyænque ēñacampa. Incæte Wængonguī beyænque tömämō quēwēmompa.

13 Onquiyængä bee ocadämaī inte Wængonguī ingante apæneca īninque waa intawoo, ante mīnitō tömēmīni godongämæ pönēē cōninque ædäni. 14 Edæ

dodäni nāni cægai bai cæquēnēmō inte mōnō iīmaī ante pōnengæimpa. Onguīñængä doyænguī encadinque guīñencate wæquēnengä ingampa, ante edonque ate pōnēmaimpa.

15 Onquiyængä guiquēnē tömengä doyænguī pæ īninque edæ waa impa. Edæ,

Doyænguī bee ocacæbiimpa, ante onquiyængä ingante Wængonguī badongä enca-

campa. 16 Botō mänömaīnō ante apænebo ēñēninque mīnitō pancamīniya wæætedō wæætē äinēmīnitawo. Iñæmpa botō äninō bai mōnitō cōwē cæmōnipa. Ayæ Codito

ingante godongämæ nāni pōnencabo adobai Wængonguī

quīnāni īnōnāni inte edæ cōwē mänömaī cædānipa cæmīni.

Awēnē ææmæ ante bedinque pancamīniya wīwa cæmīni

17 Mīnitō mīni waa quēwenguinque ante godongämæ ponguēnēmīni incæte

mīni godōmenque wīwa quēwenguinque godongämæ pōmīni awædō. Īninque botō, Waa cæmīnipa, ante ædō cæte anguīmoo. 18 Īmaīnō

ante ñōwo tāno apænebo ēñēdäni. Codito ingante mīni pōnencabo godongämæ

pōninque mīnitō iñömō mīni caipæ incæ wæætē godō wæætē godō tedewēninque

wacabo nānēnē wacabo nānēnē bamīnipa. Ante apænedäni ēñēninque

botō, Wabānō nōingä ante apænedānipa, ante pōnēmopa. 19 Nāwangä impa, ante

pōnēmopa. Edæ, Ædānidō īnānite Wængonguī waa acää, ante edonque acæimpa, ante

tömengä angä ate mīnitō mīni cabo wadō ante mīni cabo wadō ante tedemīnipa, ante awædō.

20 Īninque, Awēnē ææmæ impa, ante godongämæ pōninque mīnitō wīi mōnō

Awēnē ææmæ bete bai cæmīni awædō. 21 Edæ mīni godongämæ cæñedē incæ mīnitō, Wadāni

adobai cæncædānimpa, ante ee ongōnāmaī imīni inte tömāmīni cænguī ade

cæmīnipa. Pancadāniya ayæ gæwænte ongōñōnāni edæ pancamīniya do tömo

bete dowænte wæmīni

awædö. ²² Ìnæmpa oncö ömaamini bai inte minitö tömëmini oncönë cænte wii bemini. Edæ Codito ingante mönö godongämæ pönencabo Wængongui quimö imö incæte minitö näemæ piinte cæmini awædö. Ömæpodäni incæ tömënäni näni guingo imonte wæquinque ante minitö pæ gompote ade cæminipa töö. Mänömaï cæmini adinque botö dicæ, Waa cæminipa, ämogaa.

Mönö Awënë æcæmæ

(*Mäateo 26.26-29; Mäadoco 14.22-25; Odoco 22.14-20*)

²³ Edæ mönö Awënë botö imote pönö apænecä eñëninque botö wæætë iïmaï ante minitö iminite pönö apænetabopa. Mönö Awënë Itota ingante Codaa nänö odömönte godongaiönæ woyowotæ iñonte Itota päö æninque, ²⁴ Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque päö pä æninque angacäimpa. “Ii päö botö baö bai impa. Botö, Minitö quëwencæminimpa, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pä ænte pædæ pönömo bai minitö adobai iincayæ ate botö imote ante pönëninque godongämæ cæedäni,” angan-tapa.

²⁵ Mänömaï angä iinque cænäni ate owæta adobai æninque tömengä, “Botö wepæ iïmæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæte

quëwengæimpa, angacäimpa. Nöwo adobai müine äninque apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante æmini inte mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa.

Ìninque minitö wantæ wantæ iñö bedinque botö imote ante pönente becæminimpa.” Ante Itota angä begadänimpa. ²⁶ Ìninque Itota nänö ponguiönæ ganca minitö mänömaï päö wæætë wæætë cæninque mänimæ bai wæætë wæætë bedinque, Mönö Awënë tömämö beyæ wængacäimpa, ante odömönte bai cæmini adinque wadäni eñencädänimpa.

Nöingä ante pönëninque mönö Awënë æcæmæ becæimpa

²⁷ Mänömaï i iinque waocä pönënamäi inte mönö Awënë päö önonque cæninque Awënë nänö be-quimæ önonque bedinque tömengä nänö wentamö mongænguinque mönö Awënë baö ante, Önonque impa, ante piinte bai cædinque tömengä wepæ önonque wido cæte bai cæcampa. ²⁸ Ìninque, Æbänö entawëmöö, ante minitö nämä näëmænte cöwä adinque nöingä ante pönëninque päö cæninque mänimæ bequënëmini iminipa. ²⁹ Edæ, Mönö Awënë baö bai impa, ante æcänö pönënamäi inte cænte beda iñömö tömengä nämä nänö apænte pante wæquinque mänömaï cænte becampa. ³⁰ Edæ mänömaï cæmini beyænque

pancamīniya aquīimīni bad-
inque wæntæye bamīnīpa.
Pancamīniya wīi pōnente
wæmīnīpa. Ayæ wadāni
æpodānimē mānīnō beyænque
do æmæwo wænānīpa.

³¹ Incæte mōnō cōwā
adinque nāmanque apænte
ānīnque nōingā cæmō īnīnque
mōnō Awēnē wæætē mōnō
īmonte apænte ante pīināmaī
īmaingampa. ³² Mōnō

Awēnē mīnitō īmīnite apænte
ante pīingantawo. Edæ
mōnō Awēnē, Inguipogaque
quēwēnāni īnānite apænte
ānīnque botō pāñedē mīnitō
wīi adobaī pante wæquīmīni,
ante wææ cædinque ñōwo
īñōmō edæ, Eñenguēnē
quēwēedāni, ante wædænque
pangā wæmōmpa.

³³ Botō tōniñamīni eñēedāni.
Mānōmaī ī, ante pōnēnīnque
mīnitō cæncæte ante
pōnīnque ee ongōñōmīni
tōmānāni adoyōmō pōnāni
ate godongāmæ cæedāni.

³⁴ Godongāmæ pōnīnque
mōnō wīi apænte pan-
guēnēmō bacæīmpa, ante
wææ cædinque mīnitō
nē gæwænte wæcā in-
gante āmīni oncōnē tāno
cæncæcāīmpa. Ñōwo
mānīnque ante yewæmōnīnque
botō mīnitō weca īncayæ ate
pōnīnque wadō mīni ānīnō
ante godōmenque apænebo
eñencæmīnīpa.

12

*Wængonguī Ōnōwoca pōnō
cæcā ænīnque cæcæīmpa*

¹ Īñānāni eñēedāni.
Wængonguī Ōnōwoca mōnō

īmonte pōnō cæcā ate tōmengā
nānō pōnōnoncoo eyepæ ænte
ēwocadinque mōnō æbānō
cæquīi, ante eñēnīnque mīnitō
oda cædāmaī incæmīnīpa,
ante ñōwo yewæmōmo
aedāni.

² Doyedē īñōmō mīnitō
eñēnāmaī īñōmīnite wadāni,
Mōnitō mīñæ pōedāni,
ante æbāmē cæte ænte
māodāni gogamīnīpa.
Tōmēnāni mīñæ mānōmaī
go go cædinque mīnitō do
oda cædinque babetade
nāni badōnīnca weca
ædæ wæænīnque, Mōnitō
wængonguī īmpa, ante
cædinque quēwengamīnīpa.

³ Īnīnque mīnitō īmīnite botō
ñōwo, Eñenguēnē quēwēmīni,
ante īīmaī ante apænebopa.
Æcānō Wængonguī Ōnōwoca
tōnō āāwocaque baī ēwocacā
guīquēnē tōmengā, Itota nānō
panguīnque nē wentamō
mongængā ingampa, ante
ædō cæte tedewengūngāā.
Ayæ wæætē Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō
ēwocadāmaī ingā guīquēnē
tōmengā, Itota Tæiyæ Awēnē
ingampa, ante ædō cæte
apænequīngāā.

⁴ Adocanque ingante wadō
pōnō cædinque Wængonguī
Ōnōwoca wacā ingante wadō
pōnō cædinque tōmengā nānō
pōnōnīncoo nēnempote baī
cæcā ænīnque mōnō wadō
wadō nē cæmō īmōmpa.
Wængonguī Ōnōwoca ado-
canque pōnī īnongā incæ
mānōmaī wadō wadō pōnō
cæcampa. ⁵ Ayæ mōnō Awēnē
adocanque pōnī īnongā inte

waocä adocanque ingante, İimaï cæe, äninque wacä ingante, Wadö bai cæe, angä eñëninque mönö tömämö wadö wadö nê cæmö İmompä.
 6 Ayæ Wængonguï adobaï adocanque pönï incæ tæï piñængä İnongä inte waocä adocanque ingante pönö cæcä æninque tömengä tæï piñængä badinque inte wadö cæcampa. Wacä ingante wadö pönö cæcä æninque tömengä tæï piñængä badinque wadö wadö cæcampa. İninque Wængonguï mänömaï wadö wadö pönö cæcä æninque mönö tömämö eyepæ badinque cæmompä.

7 Wængonguï Önöwoca, Tömänäni waa quëwencædänimpä, ante cæedäni, ante tömämö İmonte wadö wadö pönö odömonte apænedäni eñëninque tömämö mönö waa quëwenguinque ante godongämæ cæmompä.

8 İninque Wængonguï Önöwoca pancadäniya İnänite, Wængonguï nö nänö eñënö ante apænedäni eñëninque tömënäni nê nö ante apænedäni badänipa. Ayæ adocä Önöwoca İñömö Wængonguï nänö cædö ante edonque odömongä adinque pancadäniya nê adinäni badinque, Wængonguï mänömaï cæcampa, ante nö apænedänipa. 9 Adocä Wængonguï Önöwoca apænedäni eñëninque pancadäniya, Wængonguï eyepæ pönö cæcampa, ante wede pönënäni inte tömënäni wede nänï pönënö beyænque

nanguï cædänipa. Ayæ Wængonguï Önöwoca adocanque İnongä inte pönö cæcä æninque pancadäniya wënæ wënæ İnänï İnänite gampote apænedäni ate waa badänipa. 10 Pancadäniya İnänite guiquënë Wængonguï Önöwoca godö cæcä æninque tömënäni tæï piñænäni badinque nanguï pönï cædänipa. Wængonguï

Önöwoca apænedäni eñëninque wadäni Wængonguï beyæ nê apænedäni İnänipa. Ayæ wacä yewænte bai tedecä adinque, Wængonguï Önöwoca tedecantawo, wënæ tedecantawo, ante wæyönäni Wængonguï Önöwoca pancadäniya İnänite edonque odömongä adinque tömënäni, Æcänö önöwoca nê tedecä, ante do eñënanipa. Pancadäniya guiquënë Wængonguï Önöwoca tönö apænedinque wadäni nänï tede bai nê tededäni İnänipa. Ayæ İnänï wadäni nänï tede bai tededäni eñëninque pancadäniya Wængonguï Önöwoca apænedäni eñëninque, Nê tededäni æbänö ante tededänii, ante do eñënanï inte wadäni İnänite edonque pönï apænedäni eñënanipa.

11 İninque adocä Önöwoca adocanque İnongä inte tömengä nänö nö angäi bai cædinque mönö İmonte apænte æninque, Pancaminiya İimaï cæcæminimpa, wamini İimaï cæcæminimpa, ante pönö cæcä æninque adocanque nänö cæquënënö ante wacä

nänö cæquēnēnō ante edæ
tömāmō mōnō cæquēnēnō
ante cæmompā.

Adocabomō bai imompā

¹² Mōnō baō adoyonque
pōnī ēñamō incæ mōnō
wīī adodonque cæquīnō
ante ēñamō inte mōnō pæ
pagænguīcoo watai watai
ēñamompā. Edæ wadō mōnō
cæquīnō ante watai ēñadinque
mōnō wæætē wadō cæquīnō
ante watai watai ēñamompā.
Īnīnque watai watai nangūī
mōnō ēñacoo īñōmō adoy-
onque pōnī impā. Ayæ
Codito nempo quēwēnīnque
mōnō adobai adocabomō
imompā. ¹³ Mōnō adocabomō
mōnō tömāmō baquinque
Wængonguī Ōnōwoca mōnonga
pō guiite owocampā. Īnīnque
oodeocā incæ guidiegocā
incæ wacā ingante nē cæcā
incæ abæ tawænte ee gote
bai nāmā beyænque nē cæcā
incæ mōnō tömāmō adotaca
bete bai Wængonguī Ōnōwoca
tōnō āawocaque bai tömāmō
ēwocampā.

¹⁴ Mōnō baō adoyonque
pōnī ēñamō incæ mōnō
wīī adodonque cæquīnō
ante ēñamō inte mōnō
ēñacoo watai watai nan-
guī ēñamompā. ¹⁵ Īnīnque
mōnō ōnōwa incæ, “Ōnompō
ōmæpobo inte botō waocā
baō ōmaabo imopā,” ante ædō
cæte anguingāā. Īñæmpā
mānōmai wæte tedecā incæ
ōnōwa cōwē waocā baō ēñate
ēwacampā. ¹⁶ Ayæ mōnō
ōnōmonca incæ, “Awinca
ōmæmōmo inte botō waocā
baō ōmaabo imopā,” ante ædō

cæte anguingāā. Īñæmpā
mānōmai ante tedecā incæ
ōnōmonca cōwē waocā baō
ēñate ēmoncacampā. ¹⁷ Īñæmpā
mōnō baō tömāñō awincaque
ēmōmō bai edæ quīmoncadō
ēñenguēnēī. Ēñēnāmāī
incædōmōimpā. Ayæ mōnō
baō tömāñō ōnōmoncaque
ēmoncamō bai quīncadodō
ongoncadoquēnēī.

¹⁸ Incæte Wængonguī
īñōmō edæ Waomīni
mīni cæquēnēnō ante
eyepæ cæcæmīnīmpā, ante
badoncæboimpā, ante
Wængonguī angacāimpā.
Īnīnque tömengā nāmā nänō
angainō bai badōnīnque
mōnō pæ pagænguīcoo
adoyonque baquinque ante
wadō cæquīnō ante wadō
cæquīnō ante tömāñō badon-
gacāimpā. ¹⁹ Edæ adodonque
pōnī mōnō cæquēnēnō ante
Wængonguī badongā bai
mōnō wadō mōnō cæquēnēnō
ante quīdō pæ pagænte
cæquēnēī. ²⁰ Wængonguī nänō
nē badongaimō inōmō inte
wadō mōnō cæquīnō ante
watai wadō mōnō cæquīnō
ante watai nangūī mōnō
ēñacoo ēñamō incæ mōnō baō
adoyonque pōnī ēñamompā.

²¹ Mānōmai ēñamō
īñōmonte edæ mōnō aw-
īnca incæ ōnompō inte
apænedīnque, “Bitō dæ āmi
bai botō tömēmo eyepæ
cæcædōmoimpā,” ante ædō
cæte angūī. Ayæ wæætē
mōnō ocamō incæ ōnōwa
inte apænedīnque, “Bitō
dæ āmi bai botō tömēmo
eyepæ cæcædōmoimpā,” ante
ædō cæte angūī. ²² Wæætē

mönö baö pancayonga pæ pagænāmaī i incæte māniñö ante mönö godömenque waa adinque, Mönö quëwenguñö impa, ante angæimpa. ²³ Wayö guiquënë, Wii waëmongä awædö, ante mönö añö ante, Waa acædänimpa, ante cædinque waëmoncoo pönö dadi ompogate māniñö beyæ godömenque waa ate bai cæmompā. Wayö guiquënë mönö guiñëñate wædö ante, Wii edonque acæimpa, ante pönö bee ogate cædinque mönö guiñëñayö beyæ godömenque waa cæmompā. ²⁴ Waëmö mönö ayö guiquënë, Edonque acæimpa, ante bee ogadāmaī cæmompā.

Incæte, Adoyonque bacæimpa, ante mönö baö wayö wayö badöninque Wængongui, Wii waëmongä, ante mönö wæyö ante pönëninque, Māniñö botö godömenque waa abopa, ante badongacæimpa. ²⁵ İnıneque, Minitö baoncoo nāemæ piñāmaī incæminimpa, ante cædinque Wængongui mönö baö adoyonque badongacæimpa. Wæætë minitö nāmā baoncoo incæ nāemæ waadete waa cæcæminimpa, ānıneque Wængongui tōmāñö waa acampa. ²⁶ İnıneque mönö baö adoyömonque nantate wæyömö tōmāo wootæ wootæ nantate wæmompā. Ayæ wæætë adoyömonque adinque, Waëmö impa, ānāni ëñente wædinque tōmāo watapæ tomompā.

²⁷ Minitö iñömö, Wayö

wayö ëñamö incæ adoyonque ëñamompā, ante do pönëninque, Mönö adobai nānënë nānënë ingaimö inte ñowo wæætë Codito nempo quëwëninque adocabomö imompā, ante pönencæminimpa. ²⁸ İnıneque Codito ingante godongāmæ mönö pönencabo imö adinque Wængongui angä ëñëninque iīmaī cæmompā. Yæcadomöni imöni iñömö Codito nānö da godongaīmöni imönipa. Gao wæi ināni iñömö Wængongui beyæ nē apænedāni inānipā. Ayæ tæcæguedënanı ināni iñömö nē odömonte apænedāni inānipā. Wæænömenque ināni iñömö tæi piñante entawente nē nangui cædāni inānipā. Yæmiñæ gao æidinque ināni iñömö Wængongui Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque iīmaī cædānipā. Pancadāniya, Wënæ wënæ ināni waa bacædānipā, ante nē waa cædāni inānipā. Pancadāniya wadāni beyæ nē waa cædāni inānipā. Pancadāniya nē ānāni inönāni inte awëñëidi inānipā. Ayæ yæmiñæ pönı ināni iñömö wadāni nāni tede bai nē tededāni inānipā.

²⁹ Mänömaī imö incæte edæ Codito nānö nē da godongaimö dicæ tōmāmö imongaa. Ayæ Wængongui beyæ nē apæneimö dicæ tōmāmö imongaa. Nē odömönömö dicæ tōmāmö imongaa. Nē tæi piñante entawente nangui cædömö dicæ tōmāmö imongaa. ³⁰ Ayæ Wængongui

Awënë pönö cæcä incæte wënæ wënæ inäni nāni waa baquinque ante dicæ tōmāmō nē waa cæmongaa. Edæ wadāni nāni tede bai dicæ tōmāmō tedemongaa. Wacā mǎnōmaī wadāni nāni tede bai tedecā ēñēninque tōmāmō dicæ mōnō tededō adodō edonque apænemongaa. ³¹ Incæte mīnitō Wængonguī ingante, Bitō Önōwoca pönö cæcä ate mōnitō eyepæ inte ate yæcado ongōnāni nāni cæi bai adobai cæcæte ante nanguī wæmōnīpa, ante apænedinque nanguī cæedāni.

Mōnō waadete pōnente cæcæimpa, ante

Nōwo iñōmō botō, Æbānō godōmenque waa pōni cæquī, ante yewæmonte odōmōmo aedāni.

13

¹ Botō waodāni nāni tede bai tedebopa, āmīnitawo. Wængonguī anquedoidi nāni tede bai tedebopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte tedemō ininque ampoincade ōnonque ampoi bai imaimpa. Waadedāmaī inte tedemō ininque adoyōmō pönō wo pönō wo pönō wæcainta bai mōnō adobai ōnonque tedewēmō imaimpompa.

² Wængonguī Önōwoca pōnongā æninque botō tōmengā beyæ nē apænebo imopa, ante tomīnitawo. Waodāni nāni wē wodonte ēñēngainō tōmānō ante edonque pōni ate ēñēmopa,

ante tomīnitawo. Waodāni nāni nanguī ēñēnō ante adinque tōmānō ante ēñēmopa, ante tomīnitawo. Edæ nē wede pōnēmīni inte mīnitō ānanquidi incæ āmīni ēñente cabænte gotawo. Iñæmpa mǎninō tōmānō waa pōni cæmō incæ mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte cæmō ininque wæætē ōnōmonque edæ mōnō babaimpa.

³ Ōmæpodāni inānite botō māincoo tōmāā nēnempote godōmopa, ante tomīnitawo. Wængonguī beyæ ante cæyōmote wadāni botō baō botō ēñayō incæ iya tancæ cædāni ate wædinque botō piyænē cæbaimopa, ante mīnitō, Waa cæbopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mǎnī tōmāā waa cædinque mōnō waadedāmaī inte cæmō ininque mōnō waa cædō beyæ ænāmaī imaimpompa.

⁴ Nē waadete pōnengā iñōmō tōmengā piñnāmaī inte edæ piyænē cædinque godō waadete cæcampa. Wadāni gomonga cædinque godōmenque nanguī ænāni adinque nē waadecā wæætē waadete pōnēninque piinte wædāmaī inte piyænē cæcampa. Nāmā nānō cædinō ante pōnēninque nē waadete pōnengā iñōmō, Botō gomonga cæbopa, ante tededāmaī ingampa. Tōmēmoque waēmō imopa, ante nāmā waa adāmaī ingampa. ⁵ Wacā tæcæ cæyongante nē waadete pōnengā iñōmō, Tāno cæbote, ante wææ cædāmaī ingampa.

Nämä nänö æinënö ante cædāmaī inte tōmengā wadāni beyænque cæcampa. Wæætē wīī iñontobæ ænguī bacampa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædinque tōmengā nē waadecā inongā inte wæætē piyænē cæcampa.

6 Īnīnque, Wacā wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque nē waadete pōnengā iñōmō māninō ante todāmaī ingampa. Wæætē, Wacā nōingā cæcampa, ante tededāni ēñēnīnque tōmengā watapæ pōnī tocampa. 7 Æbāmē cædāni incæ nē waadete pōnengā iñōmō piyænē cædinque tōmānāni inānite wææ gompocampa. Wæætē, Waa cædānīpa, ānāni ēñēnīnque tōmengā, Nāwangā impa, ante do ēñengampa. Æbāmē ba incæte tōmengā, Ayæ ate watapæ bacæimpa, ante cōwē pōnēnīnque wæntædāmaī inte ēē cæcampa.

8 Mōnō waadete pōnēmāmo iñōmō cōwē dæ badāmaī ingæimpa. Wæætē Wængonguī iincayæ ate, Idæwaa, angā īnīnque ingui-poga tōmengā beyæ mōnō apænedō guiquēnē edæ dæ angæimpa. Wadāni nāni tede baī mōnō tededō incæ pæ wēēnecæimpa. Ingui-poga nanguī adīnque mōnō ēñēnō ante Wængonguī, Idæwaa, ancæcāimpa. 9 Nōwo mōnō ēñēnō iñōmō pancaā ēñēnīnque pancaā wæætē oda cæmompā. Wængonguī beyæ mōnō apænedō iñōmō pancaā apænedīnque mānīnque

apænemompā. 10 Īnīnque bayedē guiquēnē Wængonguī nänō apænedō ædæmō ēñēnīnque mōnō nōingā pōnī odōmonte apænecæmōimpa. Oda cæte mōnō ēñēnō ante, Idæwaa, ānīnque Wængonguī mānīñedē edæ mōnō wīī eyepæ apænete wædō ante, Idæwaa, ancæcāimpa.

11 Botō iñōmō wēñæmoyedē wēñængā nänō tede baī tededīnque wēñængā nänō ocai ēñēnō baī ēñengāimo inte wēñængā, Īmaī impa, ante nänō pōnēnō baī botō mānīñedē adobāī pōnengaboimpa. Nōwo guiquēnē picæmo badīnque wēñæmoyedē botō cægāinō ante ĩmpo cæbopa. 12 Awocawænta wēmō ate baī cædinque mōnō nōwo Wængonguī Ōnōwoca nänō odōmōnō ante edæ wīī edonque amompā. Ayæ ate guiquēnē mōnō awīncadō awīnca edonque pōnī acæimpa. Botō nōwo pancaā adīnque oda cæte ēñēmo īmpa. Ayæ ate guiquēnē Wængonguī pōnō odōmongā adīnque tōmengā botō īmote edonque pōnī acā baī botō adobāī tōmāā eyepæ pōnī acæboimpa.

13 Īnīnque mōnō entawēnoncoo ante adīnque mēnonque go adodonque mānīmpodonque ayæ ongompā. Mōnō wede pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Mōnō waadete pōnēnō ante

ædæmō entawengæimpa.
 Ìinque mánimpodouque
 ayæ ongö incæte mōnō
 waadete pōnēnō ìñōmō edæ
 ñænænō pōni ì Ìinque mōnō
 máninō ante tāno ædæmō
 entawengæimpa.

14

*Wadāni nāni tede bai
 æbānō tedequī, ante*

1 Ìinque mīnitō, Nē
 waadete pōnēmō bacæimpa,
 ante máninonque ante pogodo
 gote bai nangui cæedāni.
 Ayæ adobai, Wængongui
 Ònōwoca mōnō ìmonte nānō
 pōnōnō bai mōnō eyepæ
 ēwocadinque cæcæimpa, ante
 nangui æinente wæedāni.
 Máninō Wængongui Ònōwoca
 nānō pōnōnoncoo ate adinque
 mīnitō, Wængongui beyæ
 nē apænemō mōnō tāno
 adodonque ante bacæimpa,
 ante godōmenque æinente
 wæadinque cæedāni. ² Edæ
 wadāni nāni tede bai æcānō
 tededā tōmengā wīi waodāni
 ìnānite apænecampa.
 Wængonguinque ingante
 apænecampa. Edæ
 tōmengā ònōwocaque tededā
 ìinque tōmengā ingante
 Wængongui æbānō awēmō
 apænecāā, ante ædō cæte
 ēñenguīnāni. ³ Wængongui
 beyæ nē apænecā guiquēnē
 waodāni ìnānite waadete
 pōnēninque ìmai cæcæte
 ante apænecā ēñēnānipa.
 Mīnitō tæi piñæmīni mīni
 entawenguinque wede
 pōnencæmīnimpa, ante
 apænecampa. Ayæ,
 Wæwente quēwēmīni incæ

mīnitō wampo bawēnente tæi
 piñænte cōwē cæcæmīnimpa,
 ante tōmengā Wængongui
 beyæ ante pōnō apænecampa.
⁴ Wadāni nāni tede bai
 nē tededā guiquēnē,
 Tōmēmo tæi piñæmo botō
 entawenguinque ante nan-
 gui ēñencæboimpa, ante
 nāmā beyænque ante tede-
 campā. Wængongui beyæ nē
 apænecā guiquēnē Codito
 ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo beyæ ante
 apænedinque, Mīnitō tæi
 piñænte mīni entawen-
 guinque ēñencæmīnimpa,
 ante apænecampa.

⁵ Ìinque mīnitō tōmāmīni
 wadāni nāni tede bai
 apænemīni adinque botō
 wædænque tobaïmopa.
 Wæætē tōmāmīni Wængongui
 beyæ apænemīni adinque
 botō godōmenque watapæ
 tobaïmopa. Wængongui beyæ
 nē apænecā ìñōmō ñænængā
 ìñongā wacā tededō nē tededā
 guiquēnē wædangā ingampa.
 Incæte, Codito ingante mīni
 godongāmæ pōnencabo tæi
 piñænte entawencæmīnimpa,
 ante cæadinque tōmengā
 wacā tededō tedete ate,
 Ìimai ante tedetabopa, ante
 mīnitō tededō adodō ante
 edonque apænecā ìinque
 tōmengā adobai ñænængā
 ìnongā ìmaingampa. ⁶ Ìñānāni
 ēñēedāni. Wængongui
 nānō wē wodōnō incæ
 tōmengā nānō nō ēñēnō incæ
 tōmengā nānō nō odōmōnō
 incæ ante botō mīnitō
 weca pōninque odōmonte
 apænebo ēñēninque mīnitō

godömenque pönëmaïminipa. Wængonguï iïmaï cæcæäimpa, ante apænebo eñëninque mïnitö guiñente wædinque waa cæbaïminipa. Wæætë mïnitö weca pöninque botö wadäni nani tedebaï tedete apænebo baï mïnitö ædö cæte godömenque në pönëmini baquënëminii.

7 Edæ gobæ ongonte aa pedinque önonque ante pedäni eñëninque mönö wæætë, Ædemë ante pedänipa, ante ædö cæte eñenguï. Në ampoinca ampodäni adobaï ämotamini inämaï önonquedö ante ampodäni eñëninque mönö, Ædemë ante ampodänipa, ante ædö cæte eñenguï.

8 Ayæ tontado adobaï, Wæætedö wæætë cæcæimpa, ante todompeta nani ancadeca we ööninque idiquibæ we öongä ininque wadäni, Æbämë cæcæte ante we öongää, ante wædinque oda cæte ee ongonte wæætedö wæætë cædämaï imainänipa. 9 Ayæ mïni cabo adobaï wïi edonque apænëmini eñëninque wadäni, Æbämë ante tedecää, ante wædinque oda cæte wæbaïnänipa. Woboyæ mämoque iñæmpa tedewëmaïminipa.

10 Wadäni inguipoga tömäö quëwëninque nanguï nani tededoncoo tededänipa. Näwangä impa. Incæte wadäni nani tededö wadäni nani tededö tömäö tedequinö i ininque adodeque incæ önonque tedete inämaï impa.

11 Ininque wacä apænecä

eñëninque botö, Æbänö ante tedecää, ante eñënamäi imo adinque tömengä wæætë, Wabi inte wïi eñëmipa, ancædongäimpa. Tömengä ingante botö adobaï, Wabi inte botö tededö wïi tedebipa, ante ancædömoimpa. 12 Ininque mïnitö, Wængonguï Önöwoca pönö cæcä æninque mönö eyepæ ewocadinque cæcæimpa, ämïnitawo. Mänömaïnö äninque mïnitö, Wængonguï Önöwoca pönö cæcä ænte ewocadinque cædömö inte mönö Codito ingante mönö godongämæ pönencabo godömenque tæi piñænte entawengæimpa, ante pönëninque mïnitö, Mäninonque ante botö ewocate cæquinö ante pönongä æncæboimpa, ante täno æinente cæedäni.

13 Mänömaï beyæ wadäni nani tede baï në tedemini inömö mïnitö tönifadäni adobaï eñencædänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante iïmaï ante æedäni. Wængonguï eñëmi. Wadäni nani tede baï do tededinque botö æbänö ante tedetawoo, ante bitö odömönte apænëbi eñëmoe. Mänömaïnö ante apænëbi eñëninque botö wæætë mönitö tededö adodö ante edonque apænebo eñëninque mïnitö Wængonguï ingante apænëte cæedäni. 14 Wadäni nani tede baï tededinque Wængonguï ingante apænebo inte botö önöwocaque pönente apænëdinque ocäi ömædæcabo baï inte apænëbaïmopa.

15 Mänömaï impa, ante

adinque æbänö cæquimoo.
 Edæ önöwoca pönente
 apænedinque botö ocai
 adobai eñente pönëninque
 Wængongui ingante apæne**cæboimpa**
 Ayæ Wængongui ingante
 waa pöni apæne**cæte**
 ante önöwoca pönente
 ämotamini äninque adobai
 ocai eñente pönëninque
 ämotamini ancæboimpa.
 16 Bitö, Wængongui ingante
 waa pöni cæcampa, ante
 önöwocaque pönëninque
 apænebitawoo. Iñæmpa
 Wængongui ingante waa
 ate pönëninque önöwocaque
 pönente apænebi eñëninque
 wacä nê önonganque ingä
 guiquënë, Bitö æbänö
 apænebii, ante eñënamai
 inte, Ædö cæte Ao an-
 guimoo, ante wæbaingampa.
 17 Bitö waa ate pönëninque
 önöwocaque waa apænebi
 eñëninque tömengä wæætë,
 Bitö æbänö ancæte ante
 tede**bi**, ante eñënamai
 inte ædö cæte godömenque
 tæi piñante entawengu-
 ingää. 18 Botö iñömö,
 Minitö wadäni nani tede
 bai wædænque tedeyömini
 botö godömenque nangui
 tede**bopa**, ante Wængongui
 ingante waa ate pönëninque
 apænebopa. 19 Incæte Codito
 ingante mönö pönencabo
 tönö godongämæ pöninque
 botö wadäni nani tede bai
 tæne tinco müido ganca
 tedequi incæ wii tede-
 inque wæætë, Wadäni
 eñencædänimpa, ante mänea
 pöni edonque apænedinque
 waa tobaïmopa.

20 Iñänäni eñëedäni.
 Tæcæ eñädäni iñömö wænæ
 wænæ mönö cæpämö ante
 eñënamai inänipa. Minitö
 adobai mäninö wænæ
 wænæ mönö cæpämö
 ante eñënamai inte bai
 pönëedäni. Wæætë ocai mönö
 pönënö guiquënë minitö
 mäninö ante wænænänique
 wædænque nani encadö
 bai wii pönëninque wæætë
 picænäni nani nangui
 encadö bai adobai nan-
 guï encate pönëedäni.
 21 Dodäni mönö Awënë beyæ
 ante wææ äninque iïmai
 ante yewæmongadänimpa.
 “Wadäni nani tede bai
 nê tededäni inänite botö
 ämö eñëninque tömënanäni
 wæætë botö quinäni inänite
 apæne**cædänimpa**. Incæte
 iñänäni guiquënë botö
 imote cöwë eñënamai in-
 guinäni awædö, ante mönö
 Awënë angampa,” ante
 yewæmongatimpa.

22 Iñinque, Wadäni nani tede
 bai tedemini eñëninque nê
 pönënanäni wædämai iñönäni
 nê pönënamai inäni guiquënë
 mänömai tedemini eñëninque
 guïñente wæcædänimpa,
 ante cædinque Wængongui
 Önöwoca pönö cægacäimpa.
 Wæætë Wængongui beyæ
 ante edonque apænemini
 eñëninque nê pönënamai
 inäni wædämai iñönäni
 nê pönënanäni guiquënë
 do eñencædänimpa, ante
 cædinque Wængongui Önöwoca
 pönö cægacäimpa. 23 Codito
 ingante mini pönencabo
 godongämæ pöninque
 tömämini wadäni nani tede

baï wadäni näni tede baï
tedemini adinque ayæ pönäni
guiquënë nē ēñēnāmaï inäni
incæ nē pönēnāmaï inäni
incæ æbänö anguinānii.
Mänömaïnonque tedemini
ēñēninque tōmēnāni wæætē,
Minitō ömædæcamini inte
önonque tedewēmīnīpa, ante
wæbainānīpa.

²⁴ Tömämīni wæætē
Wængonguï beyæ edonque
apæneyöminī nē pönēnāmaï
ingä incæ nē ēñēnāmaï
ingä incæ ponte ēñēninque
tömämīni mīni apænedö
beyæ tōmengä, Botö
wēnæ wēnæ cætabopa,
ante wæbaingampa. Ayæ
Wængonguï beyæ ämīni
ēñente wædinque tōmengä,
Botö näwangä wēnæ wēnæ
cædōmo inte wentamö
mongænte awædö, ante
nämä apænte ämaingampa.

²⁵ Ayæ tōmengä mīmōno nänö
wentamö wē wodōnincoo
da tadonte ate baï edonque
ate wædinque tōmengä
ædæ wæænte guidömēmæ
ñongæninque Wængonguï
ingante, Bitö adobique nē
waa cæbi imīpa, ante waa
apænebaingampa. Ayæ
mīnitö imīnite, Näwangä
Wængonguï Önöwoca tönö
ääwocaque baï ewocamīnīpa,
ante apænebaingampa.

*Quiēmē cæmīni incæ nöingä
pönente ædcæmō cæedäni*

²⁶ Mänömaï i inique
iñänāni, mönö æbänö cæquīi.
Wængonguï Önöwoca pönö
cæcä æninque eyepæ inte
mīnitö tömämīni godongämæ
pöninque iïmaï cæmīni

incæmīnimpa. Adocanque
ämotamīni adodeque angä
ingampa. Wacä odömoncæte
ante adodeque apænecä
ingampa. Wacä in-
gante Wængonguï edonque
odömonte apænecä ēñēningä
inte tōmengä adodö ante
adodeque ante odömonte
apænecä ingampa. Wacä
guiquënë wadäni näni
tede baï adodeque tedecä
ingampa. Tōmengä æbänö
ante tedecä, ante wacä
do ēñēninque mīnitö tededö
wæætē edonque apænecä
ingampa. Mänömaï wade
wade ante nē apænemīni
inte mīnitö tömämīni,
Godongämæ tæi piñante
entawengæimpa, ante
iïmaï cæte tedecæmīnimpa.
²⁷ Wadäni näni tede baï
tedeyongä wacä adotedæ
wææ tededämaï incæcäimpa.
Mäningä iinque tedecä ate
wacä tedecæcäimpa. Ayæ
wæætē wacä, Tedecæboimpa,
angä Ao ämīni tedecä ate
idæwaa. Mänimpodänique
tedete ñīne cædäni adinque
wacä ēñēninque, Æbänö
ante tededänii, ante mīnitö
tededö edonque apænecä
ēñencæmīnimpa. ²⁸ Codito
ingante mīni pönencabo
weca nē ēñente adodö
apænequēnengä dæ angä
iinque edæ wadäni näni
tede baï nē tedeinente
wæcä iñömö wæætē ee
adinque tededämaï inte pæ
wēenecæcäimpa. Tōmengä
nämä incæ önöwēnenque
tedete Wængonguï ingante
tedecæcäimpa.

29 Wængonguī beyæ nē apænedāni adobaī mengāa pōni apænedāni ate idæwaa. Mānimpodānique apænedāni ēñēninque mīnitō, Nō ante apænedāni, idiquibæ ante apænedāni, ante apænte ante ēñencæminimpa. 30 Ayæ adocanque tæcæ apænee gōñongā wacā nē ēñēē congā ingante Wængonguī Ōnōwoca iñontobæ apænecā ēñēninque tōmengā, Botō apænecæboimpa, angā ēñēninque nē apænedingā wæætē apocænē edæ ēamonca ēñēē concæcāimpa. 31 Edæ Wængonguī beyæ apænedinque adocanque tāno apænete ñine cæcā ate wæætē wacā wæætē wacā apænete ñine cæcæcāimpa. Mānōmaī cædinque mīnitō godongāmæ ēñente badinque wampo bawēnente ongoncæminimpa. 32 Wængonguī beyæ nē apænedāni iñōmō tōmēnāni nāmā Ōnōwoca wææ āninque ōnōwēnenque wædāmaī inte ocai pōnente apænedānipa. 33 Edæ Wængonguī incæ nē gānē pōnēnongā inte Yæ yæ wapiticæ godō tededāmaī ingampa cæminii.

Wængonguī quīnāni Codito ingante nāni pōnencabo tōmānāni wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo godongāmæ pōninque nāni cæi baī cædinque, 34 mīnitō adobaī Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyænāni iñānite āmīni tededāmaī incædānipa. Edæ, Apocænē

ēñēmæwedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angāi baī cædinque onquiyænāni wæætēdō wæætē ānāmaī inte onguīñænāni nāni ānonque ēñēninque edæ ēñēē concædānipa. 35 Æbānō ante apænedāni, ante ēñencæte ante wædinque onquiyængā oncōnē gote ate angā ēñēninque tōmengā nānōogængā wæætē adodō apænecā ēñencæcāimpa. Edæ Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyængā iñōmō, Guīñēnete awædō, āninque ee tededāmaī incæcāimpa.

36 Iñæmpa, Wængonguī nānō angāinō ante mīnitō adomīnique dicæ mā pōnēninque odōmōmīnitawogaa. Wadāni ēñēnāmaī iñōnānite mīnitō dicæ adomīnique Wængonguī nānō apænedō ante ēñēmīnitawogaa. 37 Bitō, Wængonguī beyæ nē apænebo imopa, āmitawo. Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā æninque botō eyepæ ēwocadinque nē nanguī cæbo imopa, āmitawo. Mānōmaī ēwocabi inte do ēñēmi iñinque bitō, Mōnō Awēnē nānō wææ angāinō ante Pabodo māñinonque ante yewæmongampa, ante, Nāwangā impa, ante apænebaīmipa. 38 Wæætē māñinō ante æcānō ēñēnāmaī ina tōmengā ingante wæætē mōnō ēñēnāmaī ingæimpa.

39 Iñānāni, Mānōmaī impa, ante pōnēninque mīnitō, Wængonguī beyæ apænecæimpa, ante cæcæte

ante cōwē nangūi cædāni. Ayæ, Pancadāniya wadāni nāni tede bai apænedānipa, ante adinque mīnitō Baa ānāmaī iedāni. ⁴⁰ Incæte quīēmē cæmīni incæ mīni pōnencabo mīni godongāmæ watapæ quēwenguinque ante nōingā pōnente ædæmō cæedāni.

15

Codito ñāni ōmæmongacāimpa
ante

¹ Ñōwo botō tōniñamīni ēñēdāni. Codito ingant-edō ante botō do watapæ apænebo ēñēninque mīnitō mānīneque ante Ao ante wede pōnēninque edæ tæi ongōmīnitapa. Ñōwo guiquēnē mīnitō, Mānīne ante æbānō intawoo, ante oda cædāmaī incæmīnimpa, ante botō adodō ante ædæmō odōmonte yewæmōmoi aedāni. ² Mānīne ante watapæ apænebo ēñēninque edæ mīnitō adode ante wede pōnēninque tæi ongōmīni inte edæ mānīne beyænque quēwēmaīmīnīpa. Wæætē mānīne botō watapæ apænedō ante æmæ pōnēmīni īninque mīni pōnēnimāmo incæ ōnōmāmoque pōni babaimpa.

³ Edæ mōnō Codito tōmengā nānō pōnō cægāinō ante botō ēñēnō ante botō doyedē, Mānīne ante mōnō tāno pōnengæimpa, ante pōnō apænebo ēñēmīnitapa. Ñōwo wæætē, Ēñencæmīnimpa, ante botō adode ante yewæmōmo acæmīnimpa. Wængongūi angā ēñēnte nāni yewæmongāinō bai īinque

cædinque mōnō Codito iññōmō wēnæ wēnæ mōnō cægāinō ante teēmē mongænte wæætē wængacāimpa, ante impa.

⁴ Ayæ, Wængā ate tōmengā baō iñi ō ænte māo daga wengadānimpa. Ayæ Wængongūi angā ēñēnte nāni yewæmongāinō bai cædinque Codito mēōnaa go adoōnæque iññonte do ñāni ōmæmonte mīingā quēwengacāimpa, ante mānīne ante impa. ⁵ Ayæ

ñāni ōmæmonte quēwēnongā inte tōmengā dobæ Pegodo weca ponte a ongongā acantapa. Ayæ ate tōmengā nānō nē ēmīñængāināni, Dote, nāni ānōnāni weca dobæ ponte a ongongā adānitapa. ⁶ Ayæ ate mōnō tōniñadāni quīniento ganca ayæ godōmenque nangūiñāni godongāmæ ongōñōnāni tōmengā tōmēnāni weca do ponte edæ a ongongā adotedæ agadānimpa. Īñāni iññōmō pancadāniya ñōwo do wængadānimpa. Pancadāniya nangūiñāni nē agāināni incæ ayæ mīñāni quēwēnānīpa. ⁷ Mānīnāni adāni ate Itota wæætē Tantiago weca a ongongā agacāimpa. Ayæ ate tōmengā nānō nē da godongāināni weca adocā Itota ponte a ongongā agadānimpa. Itota mānōmaī cægacāimpa, ante botō, Mānīne tāno pōnengæimpa, ante yewæmōmopa.

⁸ Botō guiquēnē nē wæmpodingā bai inte wæyōmote tōmengā ñōwo pōni botō weca a ongongā atabopa. ⁹ Edæ Codito

tömengä nänö nē da godon-
gaïmo ïmo incæ botō wadāni
tömengä nänö nē da godon-
gaināni bai wīi adobai
ïmopa. Edæ Itota ingante
godongāmæ nāni pōnencabo
inānite nē togænte pangaimo
inte botō wædāmo pōni
ïmopa. ¹⁰ Edæ æbāmē ïmo
incæte Wængonguī waadete
pōnō cæcā beyænque botō
mānōmaï ïmopa. Edæ tömengä
nänö pōnō cædō ante botō
wīi ōnonque cæcæte ante
æmoïmpa. Wæætē wadāni
wædænque cæyōnāni tömengä
waadete pōnō cæcā æninque
botō godōmenque nanguī
cætabopa. Incæte botō
dicæ tömēmoque adoboque
cæbogaa. Wæætē Wængonguī
nänö waadete pōnō cædō
æniimo inte botō tömengä tōnō
cædinque nanguī cæbo ïmopa.
¹¹ Ìnïnque botō apænebo
incæ tömēnāni apænedāni
incæ mōnō Codito tömengä
nänö pōnō cægainonque ante
tōmāmōni apænemōnipa.
Mānïneque ante apænemōni
ēñēninque mīnitō mānïneque
ante pōnēmīnitapa.

*Do wængaināni incæ ñāni
ōmæmoncædānimpa, ante*

¹² Ìnïnque, Codito do
ñāni ōmæmongacāïmpa,
ante apænemōni ēñēmīni
incæte pancamīniya, Nē
wængaināni dicæ ñāni
ōmæmōnāniyaa, ante ædō
cæte ānewēmīni. ¹³ Ìñæmpa,
Cōwē ñāni ōmæmōnāmaï
ināni bai mōnō Codito incæ
adobai ñāni ōmæmōnāmaï
incædongāïmpa. ¹⁴ Ayæ

Codito ñāni ōmæmōnāmaï
ingā bai tömengä waa pōni
nänö pōnō cægainō ante
quīnante apænequēnēmōni.
Edæ ōnonque pōni bacædōnimpa.
Ayæ ōnonquedō ante
apænemōni bai mīnitō
mānïne ante pōnēmīni incæ
ædō cæte quēwenguēnēmīni.
¹⁵ Mōnitō godōmenque
Wængonguī ingante ante
apænedinque, Codito in-
gante Wængonguī incæ angā
ñāni ōmæmongacāïmpa, ante
apænetamōnipa. Ìnïnque,
Nē wængaināni cōwē ñāni
ōmæmōnāmaï inānipa,
ante mīni ānewēnō ïñōmō
nāwangā i bai mōnitō
Wængonguī nänö cægainō
ante babæ wapiticæ ante
edæ apænecædōmōnimpa.
Edæ, Cōwē ñāni ōmæmōnāmaï
inānipa, ante mīni ānewēnō
nāwangā i bai Wængonguī,
Ñāni ōmæmōe, ante ædō cæte
anguēnengā.

¹⁶ Ìñæmpa, Ñāni ōmæmōnāmaï
inānipa, ante mīni ānewēnō
nāwangā i bai Codito incæ
adobai ñāni ōmæmōnāmaï
incægacāïmpa. ¹⁷ Ayæ Codito
ñāni ōmæmōnāmaï ingā bai
mīnitō mīni wede pōnēnō
incæ ōnonque pōni pōnente
incædōnimpa. Ìnïnque wen-
tamō mīni mongænō ædō
cæte ñā mēnongaquēnēmīni.
Mīni wēnæ wēnæ cædinō
beyæ wentamō mongænte
wæcædōmīnimpa. ¹⁸ Mānïnō
ante mīni ānewēnō nāwangā
i bai Codito nempo
quēwēninque do wængaināni
incæ do mempoga wæninque
ædō cæte quēwenguēnēnāni.

Quëwënämaï incädönänimpa.
 19 Codito pönö ængä beyænque mönö adopoque wæninque wæætë wænämaï quëwengæimpa, ante mönö inguipogaque pönëninque wæmo bai wadäni wædænque wæwëñönäni mönö godömenque nanguï wæwenguënë incädönänimpa.

20 Incæte Codito dobæ ñäni ömæmongacäi apa änewëminii. Edæ waodäni tänomö amiñayonte tä pedäni bai cædinque Wængonguï adobaï, Do wængainäni inänite ämo ñäni ömæmoncädänimpa, ante cæcæte ante cædinque Codito Tänocä ingante do angä ëñëninque ñäni ömæmongacäimpa. Näwangä impa, ante ämo ëñëmaïminipa.

21 Edæ waocä incæ adocanque ëñënämaï cæcä beyænque mönö wænguïmämo pongatimpa. Ayæ në wænguënëmö inte wæyömönte Ñöwocä Waocä ëñagaingä inte wæninque ñäni ömæmongä beyænque mönö ñäni ömæmönte quëwenguïmämo adobaï pongatimpa. 22 Edæ mæmæ Adäö wodi tömengä tönö tömämö godongämæ në wænguënëmö bagaimö inte mönö tömämö adobaï Codito tönö godongämæ në ñäni ömæmonguïmö bagamöimpa. 23 Incæte

to amiñayedë tänomö näni tä pedömö bai inongä inte mönö Codito adobaï Tänocä inongä inte edæ täno ñäni ömæmongacäimpa. Codito nempo në quëwënömö guiquënë mönö ayæmö

inömö inte edæ tömengä nänö ponguïönæ iinque ba ate mönö mäniñedë ate në ñäni ömæmonguïmö imompa.

24 Mäniñedë ate inguipoga awënë odeyeidi nempo ongoncoo incæ Codito tömancoo ö ænte ömæe ewencæcäimpa.

Ñænänäni näni änömämö adobaï tömämö ömæe ewencæcäimpa. Tæi piñænäni näni nanguï cædoncoo incæ Codito adocä incæ tömancoo wido cæcæcäimpa. Ayæ adocä në Awënë Odeye inongä inte tömengä nempo ongoncoo wæætë edæ Mæmpo Wængonguï nempo edæ pædæ godongä æninque Mæmpo Wængonguï nempo tömenganque adocanque Awënë Odeye inongä incæcäimpa. Mäniñedë ate edæ ñöwo mönö quëwëmämö inömö edæ iinque baquïnö anguënë. 25 Incæte Wængonguï Codito ingante, Bitö imite në piinte cægainäni tömänäni inänite mö gongæncæbiimpa, ante cædinque tömengä önöwa gäänë nänö wææntodonganca edæ adocä Codito incæ mäniñö nänö iinque cæganca në Awënë inongä ingampa.

26 Ayæ tömengä ingante në piinte cædäni inänite æmæwo bæ tacä adinque adoque pönï mönö wænguïmämo incæ ayæ ongö adinque Wængonguï, Mänimämö dæ bacæimpa, ante mäo ömæe ewencæcäimpa. 27 Tömengä nempo Wængonguï tömancoo pædæ godongä æninque tömengä në Awënë bacæcäimpa, ante do yewæmongatimpa.

Mänömainö ante yewæmonte ongö incæte Wængongui nē pædæ godönongä inte ædö cæte, Nämä pædæ godömopa, anguingää, ante edonque acæimpa. ²⁸ Ayæ ate Wængongui Wengä incæ, Mæmpo Wængongui botö nempo tömancoo nē pædæ pönongä inte tömengä adocanque pöni Tæiyæ Awënë badinque tömenganque tömancoo enempocæcäimpa, ante cæcæcäimpa. Mänömai cæte ate tömengä adobai Mæmpo Wængongui nempo quëwëninque Mæmpo nänö änonque ante ëñente cæcæcäimpa.

²⁹ Pancadäniya edæ, Do wængainäni beyænque cæmönipa, ante cædinque tömënäni beyæ æpænë guidänipa. Ìninqe, Näni ömæmönämai ingæimpa, ante mini änewënö näwangä i bai tömënäni æbänö cæquënënäni inänii. Edæ, Näni ömæmönämai ingæimpa, ante näwangä i bai edæ tömënäni nē wængainäni beyæ quïnante æpænë guiquënënänii. ³⁰ Ayæ mini änewënö näwangä i bai mönitö iñömö quïnante möni wantæ iñö wantæ iñö wodo wænguinö ante wæquënëmönii. ³¹ Botö iimö iñö iimö iñö do wæwocabo inömo imopa, ante näwangä ämopa. Botö mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëninque minitö iminite ante pönëninque watapæ tobopa, ante näwangä antawoo. Edæ botö töninamini

iñöminite botö mäninö ante näwangä änimö inte, Wæwocabo imopa, ante adobai, Näwangä impa, ante ämo ëñëmaimnipa. ³² Waomö mönö æinënö æncæte ante botö epetoidi babæidi bai inäni tönö guëa wæætedö wæætë cæbo bai önonque cæte incädönimpa. Edæ, Do wængainäni nänii ömæmönämai incädänimpa, ante näwangä i bai botö, “iimö ate mönö æmæwo wænguinque ante cænte bete tocæimpa,” ante nänii änewënö bai ante ee quëwencædömoimpa.

³³ Iñæmpa mänömainö ante tedewënäni ëñëninque minitö wæætë oda cædämai imæwedäni. Edæ do yewæmöninque, “Wiwa cædäni tönö guëa cædinque bitö adobai wapiticæ quëwenguinque godongämæ cæbipa.” ³⁴ Ante wææ änäni ëñëdäni. Edæ, minitö wënæ wënæ cæmini adinque Wængongui ingante ante ëñënamai inäni iñömö oda cæbainänipa. Mänömai beyæ minitö guingo imonte wæquënëmini inömini inte nö cæte quëwëninque edæ wënæ wënæ cædämai iedäni.

Do wængainäni iimäi nänii ömæmoncædänimpa, ante

³⁵ Bitö, Do wængainäni æbänö cæte nänii ömæmonguinänii, ante ämitawo. Ayæ, Näni ömæmöninque mönö baö quinö bai ëñate ponguimö, ante ëñencæte ante wæbitawo. ³⁶ Iñæmpa önonquedö ante wæbi awædö. Edæ waocä tömëmö quiyacä ate yabæque

ñömäate ate tä bocate pædimö
 bai mönö baö adobai inte
 ñömængæimpa. ³⁷ Ìñæmpa
 todigo incæ wawæ incæ bitö,
 Tä bocate pæcæimpa, ante
 cædinque do pædiwæ tömewæ
 ænämaï inte tömemonque
 ænte godö quiyabi ate tä bo-
 cate pæpa. ³⁸ Incæte, Tömewæ
 æbänö iwæ pæquiwæ, ante
 nämä nänö angainö bai
 cædinque Wængonguinque
 pönö badongä ate tä bocate
 pæpa. Wamö tä bocate
 pædinque æbänö incaquiï,
 wamö æbänö incaquiï,
 ante do eñengaingä inte
 Wængongui pönö badongä ate
 wainca wainca incapa.

³⁹ Tömännö baö wii
 adoyö bai eñompa. Mönö
 waomö baö wayö eñamompa.
 Ööingäidi baö wayö eñadänipa.
 Ayamöidi baö wayö eñadänipa.
 Gäyæidi baö wayö eñadänipa.
⁴⁰ Ayæ öönæde quëwënnäni
 wayö mongæñönäni in-
 guipoga quëwëmö ìñömö
 wayö eñamompa. Ìnque
 öönæde quëwënnäni waa näni
 eñadö wayö ìñonte inguipoga
 quëwëmö waa pönï mönö
 eñayö guiquënë wii adobai
 eñamö ìmompä. ⁴¹ Woyowotæ
 apäicä ìñömö itæde nænque
 nänö apäi bai wii apäicampa.
 Pönömenque pönï apäicampa.
 Nëmöidi guiquënë wadö bai
 apäidänipa. Edæ nëmöidi
 incæ pancadäniya ñämöinäni
 inte wædænque apäiyönäni
 pancadäniya waa pönï
 emönäni inte guinæ nanguï
 apäidänipa.

⁴² Mänii quiyadimö

yabæque ñömäate ate tä
 bocate pædimö bai mönö
 adopoque wæmö ate mönö
 baö adobai aquinö inte
 ñömæmpa. Wæætë ìncayæ
 ate mönö baö ñömäadamäi
 inguinque wæætë ñäni
 ömæmonguimö ìmöimpa.
⁴³ Ayæ mönö guinëñate
 wægaiñö wido cæte ate mönö
 waa pönï eñäquinque ñäni
 ömæmongæimpa. Edæ mönö
 aquinö wido cædinque mönö
 tæi piñæñö baaquinque ñäni
 ömæmongæimpa. ⁴⁴ Edæ
 inguipogaque quëwëninque
 mönö eñayö wido cæte ate
 mönö öönæde pönïwoca eñate
 ewocadinque mönö waiñö pönï
 eñate ñäni ömæmongæimpa.

⁴⁵ “Adäo wodi tänocä
 ìnongä inte nê ewocacä
 badinque quëwengacäimpa,”
 ante yewæmongatimpa.
 Ayæ adobai Adäo wodi bai
 Nöwocä mönö Codito incæ
 nê ewocacä inte quëwëninque
 mönö ìmote pönongä æninque
 ewocate quëwëmompä.
⁴⁶ Inguipogaque nê quëwengä
 guiquënë täno pongacäimpa.
 Mempoga nê Quëwënongä
 guiquënë ñöwoque ayæ
 pönongä inte nê Quëwengä
 ingampa. ⁴⁷ Tännocä in-
 gante badoncæte ante
 Wængongui onguipoi gui-
 idimöi æninque badon-
 gacäimpa. Nöwocä guiquënë
 öönæde quëwengaingä inte
 pongacäimpa. ⁴⁸ Inguipogaque
 ante quëwënnäni guiquënë
 inguipoga täno quëwengaingä
 bai adobai inänipa. Öönæde
 mönö goquincabo guiquënë
 öönæde quëwente Pongaingä

baï adobaï imompa.

49 Inguipogaque quëwengä nänö eñayö baï mönö adobaï ñowo eñamompa. İncayæ ate guiquënë öönæde quëwente nê Pongaingä nänö eñayö baï mönö adobaï eñaquimö imompa.

50 Botö töninamini apænebo eñeedäni. Adopoque eñagaingä inte Wængongui Awënë Odeye nempo ædö cæte guite quëwengüingää. Nê aquinö ñömænguinnö eñadongä incæ tömengä mempoga eñadamaï inte ædö cæte baö ñömäadamaï inö eñaquingää. 51 Mönö waocabo wëenënedë mönö eñenamaï ingainö ante botö tæcæ eñenimo inte ñowo edonque apænebo eñeedäni.

Wii tömämö wænguimö imompa. Incæte tömämö inontobæ wayonque eñaquimö imompa. 52 Edæ todompeta mönö ancadeca æmæwo pöni nanguï öönäni ate mönö awinca adopoque bomö cæyömonte inontobæ bacæimpa. Edæ todompeta tæcæ we öönönäni do wængainäni incæ ñömænämaï nani inguinque ñäni ömæmoncædanimpa. Mäniñedë edæ wayonque pöni mönö tömämö eñacæmöimpa. 53 Edæ mönö baö mönö aquii ñömænguinnonque wido cæte ate mönö ñömænämaï inguinonque eñaquinque impa. Ayæ mönö aquii wænguinnö ewente ate waiñonque mönö wænämaï inguinö eñacæimpa. 54 Mönö

ñömænguinnö eñamö adinque Codito waiñö pönongä ænte eñadinque mönö baö ñömænämaï ingæimpa. Ayæ mönö wænguinnö eñamö adinque tömengä mönö wænämaï inguinö ante waiñö pöni pönongä eñacæimpa. Mänömaï cæcä ate dodäni nani yewæmonte angainö tömää inque cæte ingæimpa. Edæ iimaï ante yewæmongadanimpa. "Mönö Codito nê tæi piñænongä inte mönö wænguimämo godö ömæe ewëninque gänä cæcæcäimpa. 55 İninqe önonque bagai inte mönö wænguimämo inömö dicæ tæi piñænte cæpa æmæwo wænguimöö. Mönö wænguimämo incæ dicæ daapa emiñæmpa gui wænguimöö."

56 Mönö wënæ wënæ cægainö beyænque mönö daapa guite baï pante wæquinque nê wængüenëmö ingamöimpa. Ayæ eñenämaï cæyömonte Wængongui wææ angä beyænque mönö nê pante wæquinque nê wængüenëmö bagamöimpa. 57 Wæætë mönö Awënë Itota Codito gänä cædinque mönö wængüenëmämo ante godö ömæe ewengä beyænque Wængongui mönö imonte pönö cæcä ate gänä cæmöimpa. İninqe, Mänömaï waa pöni cæcampa, ante pönëninque mönö Wængongui ingante waa ate pönëninque apænecæimpa.

58 Mänömaï beyæ botö nê waadete töninamini eñeedäni.

Minitö, Mönö imonte bæ tadamaï incædänimpa, ante adiyæ tæi ongonte wææ cæedäni. Edæ, Mönö Awënë nempo quëwëninque nangui cæmō ininque mōnō cædinō iñomō edæ cōwē ēwēnāmaï ingæimpa, ante pōnēninque minitō mōnō Awënë beyæ ante cōwē godōmenque gomonga cæcæminimpa, ämopa.

16

Wængongui quinäni beyæ iïmaï cæte godongæimpa, ante

¹ Nōwo iñomō minitō godonte æinta ante, Wængongui quinäni beyæ impa, ante mīni godonguēnēnō ante apænebo ēñēdāni. Gadatiabæ iñomō Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite do ānimo inte botō minitō imīnite adobaï ante iïmaï ämo cæedāni. ² Minitō tōmāmīni, Botō ænincoo æpodō i, ante adinque, Pancaa Wængongui quinäni qui baquimpa, ante cædinque Wængongui itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque wacā Wængongui itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque ee mæedāni. Ininque wæætē wæætē cō cæte eyepæ māmīni adinque botō minitō weca ponte adinque, Godōmenque cōo cæedāni, ante ānāmaï inguēnēmo imopa. ³ Edæ botō minitō weca ponte añōmo minitō, Iināni nō cædōnāni inte mōnitō godōnincoo ænte māo godoncædänimpa, ante odōmōmīni adinque

botō wæætē tōmēnāni beyæ cadota ante yewæmoncæboimpa. Ayæ cadota tōnō minitō pōnōnoncoo tōnō botō iināni inānite pædæ godōninque da godōmo ænte māo Eedotadēē gote nēnempocædänimpa. ⁴ Ayæ Wængongui Ao angā ate botō tōmēnāni bai adobaï gobo adinque tōmēnāni botō tōnō godongāmæ edæ gobaïnānipa.

Iïmaï gocæboimpa, ante

⁵ Cōwē Mäatedōniabæ wodo pænta gocæboimpa. Ininque mānimæ tāno wodo pænta gote ate botō ayæ wæætē minitō weca poncæboimpa. ⁶ Ayæ minitō weca pōninque wabānō wantæ iñō quëwente goquimo. Æbāmē cæcæboimpa. Edæ, Quëwente ate ædōmē gomonga gocæ cæyōmo minitō botō tōnō godongāmæ waa cæmīni ate waa gocæboimpa, ante pōnēninque botō wabānō godōmenque quëwëninque tōmāā mōnō yoguiintedæ incæ minitō weca quëwencæboimpa. ⁷ Edæ, Botō wodo pænta gocæ cædinque minitō weca nōwo pōmo bai wantæ iñō ēñaquinque incædōnimpā, ante pōnente wædinque botō wii nōwo pōinēmo imopa. Wæætē, Wængongui Ao angā ate botō iincayæ ate minitō weca ponte wantæpiyæ quëwëninque tocæboimpa, ante pōnēmpopa. ⁸ Wæætē mōni oodeocabo ææmæ Pen-tecotee mōni ānōmæ iinque beganca botō Epeto adoyōmō quëwencæboimpa. ⁹ Edæ

Epeto iñömö quëwënäni wede pönente bacädänimpa, ante botö guiite apænequinque odemö bai wi ænete bai ongö abopa. Ayæ adobai, Nê piinte cädäni nanguï inäni mä ongönänipa, ante adinque botö adoyömö quëwëninque nanguï wææ apæneceboimpa.

10 Timoteo minitö weca wabänö ponguingä. Pongä ininque minitö wæætë, Mönitö weca guiñenämäi inte quëwencæbiimpa, äninque tömengä ingante waa cæedäni. Edæ botö nê cæbo imo bai tömengä adobai Wængonguï beyænque nê cæcä ingampa. 11 Ininque, Timoteo önonque cæcampa, ante tedewënämäi inte minitö tömengä ingante Baa änämäi incæminimpa. Wæætë waadete cædinque da pönömini ate tömengä piyænë cæte botö weca adodö poncæcäimpa, ämopa. Edæ, Mönö töninädäni tönö Timoteo godongämæ poncæcäimpa, ante pönëninque botö wänö cömpa.

12 Botö mönö töninacä Apodo ingante guiquënë, Mönö töninädäni tönö bitö coodintoidi weca ëñate pöe, ante ancaa ämo incæte tömengä wæætë, Nöwo wii goquimo, ante Baa angantapa. Incæte Wængonguï Ao angä ate tömengä iincayæ ate minitö weca cöwë poncæcäimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante

13 Minitö guiquënë cöwä ate nämä wææ aedäni. Wede pönëmini inte tæi gongænte

ongöedäni.

Æmæwo pægaimini inte tæi piñante entawëninque guiñenämäi inte ee cæedäni. 14 Ayæ tömää quïemë cæmini inte waadete pönëninque cæedäni ämopa.

15 Botö töninamini minitö iimäi ante do ëñëminipa. Acayabæ iñömö täno pönengainäni inte Etepänä nani quëwencabo iñömö, Wængonguï quinäni inänite nê cæmöni bacæmönimpa, ante nöwo cädänipa cæminii. 16 Ininque minitö Wængonguï quinäni beyæ nê cædinäni inänite Ao äninque piyænë cædinque tömënäni nani änö bai do ëñente cæedäni. Ayæ, Wadäni adobai, Mönö tönö godongämæ nanguï cädänipa, ante adinque minitö tömënäni nani änö bai do ëñente cæedäni.

17 Etepänä tönö Podotönato ayæ Acaico botö weca pöninque minitö botö beyæ mini cæinënö ante do cædäni ate nanguï totabopa. 18 Edæ tömënäni pönö apænedäni ëñëninque minitö wampo pönente tæi piñante ëwocaminitawo. Ayæ adobai pönö apænedäni ëñëninque mönitö wampo pönente tæi piñante ëwocamönipa. Mänömäi nê pönö cædinäni inänite minitö wæætë waa ate pönëninque cæquëñëmini iminipa.

19 Atiabæ iñömö Codito ingante godongämæ nani pönencabo nani cabo nani cabo tömänäni minitö iminite ante pönëninque, Waa quëwencæminimpa, ante apænedänipa. Aquidæ

tönö Pidica näna gæncaya
 adobaï ayæ tömëna oncönë
 Codito ingante pönente
 godongämæ pöningue näni
 pönencabo adobaï mīnitō
 imīnite waadete pönëningue,
 Mönö Awënë nempo waa
 quëwencæmīnimpa, änānipa.
²⁰ Mönö tōniñadāni tōmānāni,
 Waa quëwencæmīnimpa,
 ante apænedānipa. Mīnitō
 guiquënë mīni cabo godongämæ
 pō bee tēningue waadete
 pönente waa apæneedāni,
 āmopa.

²¹ Botō Pabodobo iñōmō
 tæcæ tömëmo ònompoca
 yewæmōningue, Waa
 quëwencæmīnimpa, ante
 tömëmo yewæmōmopa.

²² Æcānō mönō Awënë
 ingante waadete pönēnāmaï
 ina iñōmō tömengā nānō
 wænguingue mānōmaï
 cæcampa tōō. Botō iñōmō
 wæætë, Mönitō Awënë imi
 pōe, ante wæbopa.

²³ Mönö Awënë Itota
 waadete pönō cæcā æningue
 mīnitō tömengā nānō waadete
 pönō cædō entawëningue
 waa quëwencæmīnimpa.

²⁴ Codito Itota nempo mönō
 quëwencabo imompa, ante
 pönëningue botō mīnitō
 imīnite waadete pönēmopa.
 Māningue ante yewæmōmopa.

2 Coodintoidi inānite Pabodo cadota ante ayēnta nānō yewæmongainta

*Waa quēwencæminimpa,
ante*

¹ Wængonguī pōnō angā beyæ Itota Codito botō Pabodobo imote da godongā godongaimo inte botō mōnō tōniñacā Timoteo tōnō guēa apænemōna ate botō iīmaī ante yewæmōmopa. Coodinto iñōmō quēwēmīni inte mīnitō iñōmō Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo incæ acæminimpa, ante yewæmōmopa. Ayæ Acayabæ tōmāo iñōmō quēwente Wængonguī quīnāni inte tōmēnāni adobaī adota acædānimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnō Awēnē Itota Codito tōnō Mæmpo Wængonguī tōnō guēa waadete pōnō cæda adinque mīnitō gānē pōnente waa quēwencæminimpa, amōnāpa, ante yewæmōmopa.

*Codito iīmaī waadete pōnō
cæcampa, ante*

³ Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante Itota iñōmō adocā ingante, Botō Wængonguī inongā ingampa. Ayæ Itota Wængonguī adocā inongā inte tōmengā mōnō wæwēnō ante adinque godongāmæ wæte baī pōnō waadete apænecā ēñēninque mōnō wampo pōnēmō imopma. Mānōmaī beyæ, Itota

Mæmpo Wængonguī cōwē waa cæcampa, ante mōnō watapæ apænecæimpa. ⁴ Adocā Wængonguī mōnō imonte āninque, Wēnæ wēnæ wæwēmīni adinque botō waadete pōnō apænebo ēñēninque mīnitō wampo pōnēmīnitapa. Ininque wadāni wēnæ wēnæ wæwēnāni adinque mīnitō botō apænedō ante waadete godō apænemīni ēñēninque tōmēnāni wæætē wampo pōnencædānimpa, ante botō mīnitō imīnite pōnō cætabopa, Wængonguī angampa.

⁵ Edæ iīmaī beyæ mānōmaī angampa. Codito nē nantate wægaingā beyæ nantate wæwēninque mōnō tōmengā tōnō āanque baī nantate wæwēmopma. Ayæ adobaī nantate wæwēmō adinque adocā Codito waadete pōnō apænecā ēñēninque mōnō tōmengā tōnō āanque baī ēwocadinque wampo pōnēmopma. ⁶ Mōnitō nantate wæwēmōni amīnitawo. Edæ mōnitō nantate wæwente apænemōni beyæ Wængonguī mīnitō imīnite wæætē pōnō waadete apænecampa. Apænecā ēñēninque mīnitō wæætē wampo pōnēninque wænāmaī quēwencæminimpa, ante Wængonguī cæcampa. Ayæ mōnitō wæwēñōmōnite tōmengā pōnō waadete apænecā ēñente wampo pōnēmōni amīnitawo. Edæ mīnitō nantate wæwēmīni inte wampo pōnencæminimpa, ante Wængonguī mānōmaī cæcampa. Ayæ wampo pōnēmīni badinque mīnitō

ĩncayæ ate mōnitō nantate wæwēnō bai adobaĩ nantate wæwēmīni incæte piyænē cæte ee cæte quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguĩ pōnō cæcampa. ⁷ Ayæ mōnitō tōnō āanque bai mīnitō nantate wæwēmīnitawo. Edæ tōmengā waadete pōnō apænecā ēñēmīni ate mīnitō adobaĩ mōnitō tōnō āanque bai wampo pōnenguĩmīni ĩmīnīpa. Ante do ēñēnīnque mōnitō, Nāwangā mīnitō watapæ quēwencæmīnīmpa, ante do pōnēmōnīpa.

⁸ ĩñānāni, mōnitō Atiabæ quēwēnīnque æbānō wēnæ wēnæ bate wætāmōnīi, ante ñowo yewæmōmo aedāni. Tæi piñæmōni ĩnāmaĩ inte mōnitō godōmenque teēmē mongænte bai nanguĩ wēnæ wēnæ bate wædinque, Nangæ bate wænguĩ wæ, ante wætāmōnīpa. ⁹ Wængonguĩ do angā wænguēnēmōni ĩmōnīpa, ante nāmāneque pōnente wætāmōnīpa. Incæte mōnitō, Tōmēmōni nāmā tæi piñænō beyænque quēwencæmōnīmpa, ante pōnēnāmaĩ incæmōnīmpa, ante odōmoncæte ante Wængonguĩ pōnō cæcā wætāmōnīpa. Wæætē tōmengā, Do wængaināni quēwencædānīmpa, ante botō nē āmo ĩñōmote mīnitō wæætē botō ĩmote wede pōnente quēwencæmīnīmpa, ante cæcæte ante Wængonguĩ mānōmaĩ pōnō cæcā wætāmōnīpa. ¹⁰ Mōnitō mānīnō mōni oo wænguīnque ante wæyōmōnīte tōmengā do bæi ongonte ængā

beyænque quēwentāmōnīpa. Ayæ ate wæyōmōnīte tōmengā ængā beyænque quēwencæmōnīmpa. Ayæ, Adocā wæætē wæætē ængā beyænque quēwencæmōnīmpa, ante pōnēnīnque mōnitō tōmengā ingante wede pōnente tomōnīpa. ¹¹ ĩnīnque mīnitō ĩñacabo gongænte bai mōnitō beyæ Wængonguĩ ingante apænēmīni ēñēnīnque tōmengā cōwē bæi ongonte ængā beyænque quēwencæmōnīmpa. Mānōmaĩ cæcā adīnque nanguĩ ĩnāni wæætē Wængonguĩ ingante waa ate pōnente ĩmaĩ ante apænecædānīmpa. Wængonguĩ ēñēmi. Nanguĩ ĩnāni apænedāni ēñēnīnque bitō Pabodoidi beyæ pōnō waa cæbi amōnīpa, ante apænequīnāni ĩnānīpa.

Coodinto ĩñōmō quīnante pōnāmaĩ ĩmoĩ, Pabodo angampa

¹² Mōnitō ĩmaĩ ante nāmā waa ate pōnēnīnque apænēmōnīpa. Wængonguĩ quīmōni ĩnōmōni inte mōnitō tōmengā, Tæiyæ waēmō ēwocacæmīnīmpa, ante ænte entawēmōnīpa. Mānōmaĩ beyæ Wængonguĩ nō cæcā bai mōnitō adobaĩ ĩnguīpoga quēwēnīnque nō cæte quēwēmōnīpa. Ayæ mīnitō weca pōnīnque mōnitō godōmenque waa cætāmōnīpa. Mānōmaĩ cædinque mōnitō ĩnguīpoga quēwēnānīnque nāni ēñēnō beyænque dicæ cætāmōnīyaa. Wæætē mīmō entawēmōni inte nāmā apænte ānīnque mōnitō

Wængonguī waadete pönö apænecā ēñēninque eyepæ cætamönipa, ante tomönipa. 13 Minitö acæminimpa, ante yewæmöninque mönitö dicæ idiquibæ ante yewæmömöniyaa. Wæætē, Edonque adinque do ēñencæminimpa, ante edonque yewæmömöni abaīminipa. Ayæ botö, Minitö näwangä godömenque ēñencæminimpa, ante iīmaī ante pönēmopa. 14 Mönitö æbänö imönii, ante mīnitö pancaa ante do ēñēmīnipa. Ayæ, Mönö Awēnē Itota tōmengä nänö ponguionæ iinque bayonte mönitö mīnitö imīnite adinque, Minitö nē wede pönengaīmīni imīnipa, ante adinque tocæmönimpa, ante do ēñēmīnitawo. Ayæ māniönæ bayonte mönitö imönite adinque mīnitö adobaī, Waa nē cægāīmīni imīnipa, ante tocæminimpa, ante āmo ēñēmaīmīnipa.

15 Mänömaī impa, ante pönēninque botö, Iīmaī cæcæboimpa, ante pönentabopa. Wayömö ayæ godāmaī inte botö täno mīnitö weca ponte waadete apænecæboimpa. Apænēbo ēñēninque mīnitö wæætē mempoga tocæminimpa, ante iīmaī cædīmo intabopa. 16 Minitö weca täno ponte ēñadinque godömenque godinque botö Mäatedöniabæ gote pöninque wæætē mīnitö weca adodö ocæ emænte poncæ cædīmo intabopa. Ayæ pömo ate mīnitö botö imote godongāmæ cædinque da godöminī godömenque

Oodeabæ gocæ cædīmo intabopa. 17 Incæte botö, Mänömaī cæquīmo imopa, ante pönēninque dicæ önonque ante pönentawogaa. Mänömaī pönēmö inte botö ñimpo cæte pönāmaī imo adinque mīnitö, Pabodo æmæ pönente, Wīi pöinente wabänö wīi pongä, ante pönēmīnitawo. Iñæmpa inguipogaque quēwēnāni mänömainö ante nāni æmæ pönēnö bai botö iñömö edæ dicæ adobaī pönentawogaa.

18 Wængonguī näwangä mönö imonte cōwē pönēninque nē aacā ingampa, ante nö pönī impa. Mänömainö ante nö pönī i bai mīnitö imīnite mönitö apænedö iñömö adobaī nö pönī impa. Iinque mönitö ædö cæte wadö ante apænēquīmönii. 19 Tidibänö tönö Timoteo botö tönö mīnitö weca pöninque, Wængonguī Wengä Itota Codito ingampa, ante nö impa, ante apænēmöni ēñēmīnitawo. Iinque mönitö Itota Codito nempo quēwēninque nē Ao āmönī inte ædö cæte æmæ pönente bai wadö ante apænēquīmönii. 20 Iīmaī impa. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante æpogamē wæætē wæætē angacāimpa. Wæætē wæætē angä incæte Codito iñömö edæ cōwē Ao āninque, Wængonguī nänö angainö tōmänö iinque cæcæimpa, ante cæcampa. Iinque mönitö tōmengä tönö cædinque, Wængonguī ñāö apāite bai emöñongante tōmänāni tōmengä ingante waa acædānimpa, ante

cædinque, Ao, mänömaï
 impa, ante, Amëë, ante
 watapæ apænemönipa.
 21 Wængongui incæ mönitö
 imönite apænte æninque
 ayæ minitö iminite apænte
 æninque, Minitö Codito
 nempo quëwëninque nê tæi
 piñæmïni bacæminimpa, ante
 mönö tömämö imonte pönö
 öni pæte bai cædinque iïmaï
 cæcampa. 22 Tömengä emöwo
 yewæmante bai cædinque,
 Botö quimïni iminipa, ante
 pönö cæcampa. Ayæ, Iincayæ
 ate mïni godömenque nan-
 guï ænguinque minitö ñowo
 botö Önöwoca ingante ænte
 ewocædäni, ante tömengä
 Önöwoca ingante ñowo da
 pönongä ænte ewocaminipa.

23 Iinque Coodinto iñömö
 botö quinante wæætë
 pönämaï ingaboï. Edæ
 wënæ wënæ cæmïni ad-
 inque minitö iminite nê
 panguënëmo incæ botö, Wïi
 päinente awædö, ante wïi
 pontabopa. Wængongui
 ayongante botö, Mänömaï
 impa, ante nö apænebo
 ëñëmaïminipa. 24 Iïmaï ante
 wede pönencæminimpa, ante
 mönitö dicæ nê wææ ämöni
 imöniyaa. Wæætë edæ,
 Minitö mïni wede pönënö
 beyænque tæi ongöninque
 edæ nanguï cæminipa, ante
 adinque mönitö wæætë,
 Minitö watapæ tocæminimpa,
 ante cædinque minitö tönö
 godongämæ cæmönipa.

2

1 Botö wëenëñedë minitö
 weca ëñacæ pöninque nanguï

ämo wæmïnitapa. Iinque, Wïi
 wæætë ämo wæcæminimpa,
 ante ñowo ëñacæ pönämaï
 incæboimpa, ante nämäneque
 pönëninque antabopa.
 2 Edæ pïimo wæwëmïni bai
 æcänö wæætë, Tocæbiimpa,
 ante botö imote waadete
 pönente apænequëngä.
 Iñæmpa botö pïimo beyæ
 nê wæwënimïnique ongömïni
 bai botö imote nê waadete
 pönente apænequëngä
 iñömö edæ dæ ancædongäimpa.
 3 Botö quïëmë beyæ tobo
 adinque minitö godongämæ
 watapæ toquënëmïni iminipa,
 ante pönentabopa. Minitö
 botö beyæ äninque, Pabodo
 mönö weca pongä adinque
 mönö cæmö tocæcäimpa,
 ante nê cæquënëmïni iminipa,
 ante awædö. Iinque,
 Minitö weca pöninque
 botö minitö wæwënö ante
 wædämaï incæboimpa, ante
 cædinque botö, Botö cadota
 ante yewæmömo adinque
 minitö ëñente cæcæminimpa,
 ante wæbopa. 4 Botö
 nanguï caate wædömo
 inte mïmönoque pönente
 wæwëninque yabæque adobaï
 Ca ca nanguï pönente
 wædinque mänömainö ante
 wæbopa. Incæte botö,
 Minitö wæwencæminimpa,
 ante dicæ ämogaa. Wæætë,
 Botö æbänö minitö iminite
 nanguï waadete pönëmopa,
 ante ëñencæminimpa,
 ante odömoncæte ante
 yewæmömopa.

*Në wïwa cæcä ingante
 æbänö godö waadete ñimpo
 cæquï*

5 Adocanque wīwa cæcā adinque botō tōmengā nānō wīwa cædō beyæ wæwēmo incæte mīnitō tōmāmīni wædænque incæ nanguī incæ wæwēmīni adobaī imīnīpa. Botō, Tōmengā ingante pīināmaī incæboimpa, ante pōnēninque, Wædænque wæwēmīnīpa, ante apænebopa. 6 Nē ēñēnāmaī cædingā ingante mīnitō pancamīniya wodo tōmāmīni do pāmīnitapa. Īnīnque botō, Idæwaa pāmīnīpa, āmopa. 7 Tōmengā, Ancaa pāmīni awædō, ante godōmenque wæwente bacantawo. Īnīnque mīnitō pōnō ñimpo cædinque tōmengā ingante, Idæwaa pāmōni wæbīpa, ante ædæmō waadete apænemīni ēñēninque tōmengā ĩnque wædinque wampo pōnencæcāimpa. 8 Mīnitō wæætē, Bitō imīte nāwangā waadete pōnēmōnīpa, ante adodō apænemīni ēñencæcāimpa, ante botō mīnitō imīnite nanguī āmopa. 9 Botō ānō ante æbānō tōmānō ante ēñente cæmīnīi, ante ēñencæte ante botō wēēñēdē yewæmontabopa. Eyepæ cæmīni ate wædinque botō, Eyepæ cæmīnīpa, āmopa. 10 Nē ēñēnāmaī cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocantawo. Mānōmaī cæmīni ĩnīnque botō ñōwo adobaī ñimpo cæbopa. Waocā æcāmenque ēñēnāmaī cæcā adinque godō pōnō ñimpo cæbo ĩnīnque botō Codito ayongante mīnitō beyænque

ante mānōmaī godō ñimpo cæbo intabopa. 11 Īñæmpa Tatāna incæ angā ēñente beyænque mōnō oda cæte wæquinque edæ godōmenque pīīmaīmompa, ante aquēnē quēwēedāni. Tatāna æbānō, Oda cæte wæcædānimpa, ante cæcampa, ante edæ do ēñēmompa.

Tito beyæ ante Pabodo wæcampa

12 Botō Todoa nāni quēwēñōmō tāno pōninque, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante cæyōmo mōnō Awēnē, Botō beyæ guiite apænee, ante odemō wi ænete baī do cæcā atabopa. 13 Incæte botō tōññacā Tito dæ angā wædinque botō, Ædō cæte ĩñōmō a ongonte apænequīmoo, ante tōmēnāni ĩnānite, Gobopa, ante Māatedōniabæ gocæte ante wadæ gotabopa.

Codito nempo quēwēninque tæī emōmōnīpa, ante

14 Nē tæī emongā inte mōnō Codito ĩñōmō nē pīinte cædāni ĩnānite gānā cæcampa. Īnīnque mōnitō Codito nempo quēwēñōmōnīte Wængonguī, Nē tæī emongā ingante waa acædānimpa, ante cædinque mōnitō imōnīte nē tæī emongā mīñæ ænte māocā dao dao godinque mōnitō tōmengā nānō emōnō baī adobaī tæī emōmōnīpa. Ayæ oguī wa woboyæ wodo wodo cædinque tōmāo māo oguī wa baī Wængonguī adobaī cædinque mōnitō imōnīte angā ēñēninque mōnitō wæætē,

Mönö Codito æbänö ingää, ante wayömö wayömö mao apænemöni eññänipa. Wængongui mänömai cæcä beyæ mönö Wængongui ingante waa ate pönëninque apænecæimpa.

15 İimai edæ impa. Codito ængä beyænque nê quëwenguinäni weca quëwëmöni incæ nê wænguinäni weca quëwëmöni incæ mönitö Codito nempo quëwëninque tömengä nänö ogui wamönedö bai mönitö adobai, Wængongui wë ongonte bai tocæcäimpa, ante ogui wamönete bai apænemönipa. 16 Mönitö öö wa wamönete bai cædinque nê wænguinäni inänite tömënäni nani wænguimämo ante apænemöni eññëninque tömënäni nani wænguinque wë ongonte ocado cæte bai eññänipa. Wæætë ogui wamönete bai mönitö nê quëwenguinäni inänite guiquënë tömënäni nani quëwenguimämo ante apænemöni eññëninque tömënäni wæætë nani quëwënguinqe wë ongonte ocado cæte bai eññänipa.

İninque mäninö mönitö cæquënëno ante æcänö eyepæ cæquingää. 17 Edæ nangui inäni nämä beyænque ante æncæte ante cædinque Wængongui nänö apænedö ante apænewënäni bai mönitö wii adobai wënæ wënæ cæcæte ante apænemöni imönipa. Wæætë Wængongui mönitö imönite da godongä godinque mao nê apænemöni

inte mönitö Wængongui ayongä mönö Codito nempo quëwëninque nö pönente apænemönipa.

3

Wængongui müne pönö angä beyænque quëwëmompä

1 Mönitö imönitedö ante pönëninque minitö, Pabodoidi, Waa cæmöni aedäni, ante tedewënanipa, ante wëenëñedë äminitawo. Ayæ, Nöwo wæætë adodö ante tedewënanipa, ante pïiminitawo. Mönitö inæmpa namanque ante, Waa cæmöni aedäni, ante dicæ ämöniyaa. Wadäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque pancadäniya guiquënë minitö iminite äninque, Cadota ante pönö yewæmöedäni, änäni eññëninque yewæmömïni ate tömënäni ænte mao odömönäni adänipa. Ayæ wadäni inänite adobai, Cadota, änäni eññente yewæmönäni æninque minitö iminite odömönänipa. Mönitö guiquënë, Cadota ante pönö yewæmöedäni, ante dicæ ämöniyaa. 2 Wæætë minitö guiquënë waa quëwëmïni adinque wadäni, Pabodoidi tömënäni inänite apænedäni beyænque coodintoidi wede pönënäni inte waa quëwënäni amönipa, ante pönëninque cadota ate bai do eññänipa. Mänömai pönö cæmïni æninque mönitö cadota næænte odömönte bai cædinque, Coodintoidi æbänö waa cädänii, ante tömänäni inänite odömömöni adinque eññänipa. 3 İninque,

Pabodoidi apænedāni beyænque waa cædānipa, ante edonque acædānimpā, ante cædinque Codito iñōmō Wængonguī nē Quëwengā Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ëwocāmīnīpā. Mānōmaī cædinque Codito cadota ante yewæmonte bai pōnō cædinque wīi tōmengonca yewæmongampa. Wīi dicaboga yewæmōninque tōmengā Ōnōwoca ingante mīnitō baonga da pōnongā ænte ëwocāmīnīpā.

4 Codito godongāmæ cæcā beyænque mōnitō Wængonguī ayongā nōingā ante apænemōnīpā, ante pōnēninque mōnitō guīñēnedāmaī inte do edæ apænemōnīpā.

5 Mōnitō nāmanque ante, Æbānō waa cæmōnīi, ante eyepæ imōnīpā diyæ apænte anguīmōnīi. Wæætē Wængonguinque pōnō godongāmæ cæcā ate mōnitō eyepæ badinque cæmōnīpā.

6 Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīnī iñinque mōnō godongāmæ waa cæte quëwengæimpā, ante cōwē angampa. Tōmengā doyedē iñōmō, Botō wææ angainō ante ëñente cædinque quëwencæmīnīpā, ante nānō wææ angaine ante ñōwo wæætē ānāmaī ingampa. Mānīne ante ñōwo ganca wææ angā bai mōnō wænguinque incædōnīpā. Ñōwo guiquēnē Wængonguī wæætē, Botō Ōnōwoca ingante ænte ëwocadinque quëwencæmīnīpā, ante

mīine ante apænecā ëñēninque mōnō quëwenguinque Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte ëwocamōmpā edæ. Mōnitō iñōmō tōmengā Ōnōwoca ingante nē ëwocāmōnī inte eyepæ badinque mīine Wængonguī ñōwo nānō pōnō apænede ante nē apænemōnī imōnīpā.

7 Wængonguī, Īimaī cædāni, ante dicaboga wææ yewæmongā ate mōnō ëñēnāmaī imō beyænque mānīne tōmengā nānō wææ yewæmongaine beyænque mōnō wænguimāmo bagatimpā. Incæte mānīne beyæ edæ ñāō nanguī apāigatimpā. Īinque mānīne ænte godōmenque wææ āninque Mōitee wodi awinca ñāō apāite bai ëmongacāimpā. Mānīi ñāō wodēmæmō ëmongā incæte idægoidi tōmengā awinca adinque, Ædō cæte Mōitee awinca cōwā aquīmōnīi, ante wægadānīpā.

8 Mōnitō guiquēnē, Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte mōnō quëwengæimpā, ante mōnī apænēdō beyænque quiēmē bai godōmenque nanguī apāite bai apāicæimpā. 9 Mōnō apænte tente wænguinque edæ mānīne pedæne ante ëñēnāmaī cægāmōimpā. Incæte mānīne ante nānō wææ angainō beyænque Mōitee wodi awinca ñāō apāite bai ëmongacāimpā. Īinque ñōwo iñōmō, Mōnō nō cæte quëwenguinque ante Wængonguī Ōnōwoca

ingante ængæimpa, ante
 möni apænedö guiquenē
 ñäo quiēmē bai godömenque
 nangui näwante bai ēnēpa.
 10 Wængongui Tæiyæ Waēmö
 Önöwoca ingante ante
 möni apænedö iñömö
 godömenque ñäo nänö apäidö
 beyænque Möitee wodi nänö
 wææ angainö guiquenē
 pönömenque apäidique
 edæ wodemäa badinque
 edæ dæ bapa. 11 Edæ
 mänine mönö wodemäa
 baquēnemämo incæ ñäo
 apäite bai iñonte Möitee
 wodi ænte apænegacäimpa.
 Wængongui ñöwo nänö pönö
 äne guiquenē cöwē wodemäa
 badämaï ēne inte godömenque
 nangui guinæ näwante bai
 ēnēpa.

12 Ìniquē, Wængongui
 Tæiyæ Waēmö Önöwoca pönö
 cæcä beyænque mönö nö cæte
 watapæ quēwengæimpa,
 ante pönente quēwēmöni inte
 mönitö guiñenedämaï inte
 do apænemönipa. 13 Möitee
 wodi guiquenē, Ñäo apäi bai
 botö emönö incæ wodemäa
 bamöñömote idægoidi adämaï
 incädänimpa, ante cædique
 weocoo ñäne cæmongacäimpa.
 Mönitö guiquenē Möitee
 wodi nänö ñäne cæmongai
 bai cädämaï imöni inte
 edonque apænemönipa.
 14 Mäninta, Botö wææ an-
 gainö ante ēñente cædique
 quēwencæminimpa, ante
 Wængongui nänö pedænta
 ante adinque idægoidi do
 nani ñäne cæmongaincoo ñöwo
 ganca edæ ñäne cæmonte

bai emönänipa. Ìniquē
 tömənäni ocai omæcadäni
 bai bagadänimpa. Edæ
 Codito nempo quēwänanique
 mänincoo wi cæmonte bai
 emönäni inte tömənanique
 edonque adäni inänipa.
 Ìniquē idægoidi wæætē
 Codito nempo quēwänamaï
 inäni inte ayæ edæ wi
 cæmönämaï inte wädänipa.
 15 Ìniquē idægoidi ñöwo
 ganca mimmö bee otawente bai
 inönäni inte Möitee wodi nänö
 yewæmongainta adinque
 eññänamaï inänipa.

16 Incæte Awënë gämänö
 æcänö pöna tömengä Möitee
 wodi nänö wi cæmönö bai
 badinque do wi cætawente
 bai bacampa. 17 Mönö
 Awënë incæ Wængongui
 Önöwoca ingampa. Ayæ
 waocä mönö Awënë Önöwoca
 ingante ewocacä Ìniquē
 tömengä wi cætawente bai
 entawente quēwänongä inte
 wii tee mönete wæcä bai
 ingampa. 18 Mönö tömämö
 iñömö awinca wi cæmonte
 bai emönömö inte mönö
 awocawænta bai bamompa.
 Ìniquē wadäni mönö imonte
 adinque, Mönö Awënë æbänö
 ñäo apäite bai emongäa,
 ante awocawænta ate bai
 edonque acädänimpa. Ayæ
 godömenque ayæ godömenque
 mönö ñäo apäidö mönö
 ewocaquinque mönö Awënë
 nänö ewocadö bai mönö ayæ
 godömenque ayæ godömenque
 ewocamö imompa. Mönö
 Awënë incæ Wængongui
 Önöwoca inongä inte mänömaï
 pönö cæcä entawēmompa.

4

¹ Wængonguī, Botō pōnō cægainō ante mīnitō nē apænemīni incæmīnīmpa, ante waadete pōnō angā beyænque mōnitō mānīnō ante nē apænemōni bagaimōni inte ñōwo wæ guemōnāmaī inte cōwē apænemōnīpa. ² Wadāni guiquēnē tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque awēmō cædānīpa. Mōnitō iñōmō tōmēnāni nāni cæwēnō bai cædāmaī incæmōnīmpa, ante do ānimōni inte babæ cædāmaī imōnīpa. Wængonguī nānō apænedō ante idiquibæ apænedāmaī imōnīpa. Wæætē Wængonguī ayongā mōnitō tōmengā nō nānō apænegaīnō ante edonque pōnī odōmonte apænemōni ēñēnīnque tōmānāni mīmō entawēnāni īnīnque edæ, Pabodoidi nō ante cædānīpa, ante apænebainānīpa. ³ Incæte mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō iñōmō ñāne cædete bai intawo. Iñæmpa ñāne cædete bai ī īnīnque nē wē womonte wænguīnāni beyænque ñāne cædete bai impa. ⁴ Wængonguī nānō emōnō nē emōnongā inte mōnō Codito iñōmō mōnō beyæ ñāo apāite bai cæcampa, ante watapæ mōnō ēñente pōnēnō ante apænemōnīpa. Nōwoguīpogaque quēwēnāni beyæ guiquēnē tōmēnāni awēnē wængonguī bai Tatāna nē cæcā ingampa. Tōmengā iñōmō mānīne watapæ mōni apænedō ante pīīnīnque, Nē pōnēnāmaī īnāni adāmaī

incædānīmpa, ante tōmēnāni awīnca ñāne cæmonte bai wææ cæcampa.

⁵ Mōnitō iñōmō, Nāmā incæ waa cæmōnīpa, ante tededāmaī imōnīpa. Wæætē, Itota Codito incæ mōnō Awēnē ingampa, ante mōnitō, Tōmengā beyænque mōnitō mīnitō imīnite nē cæmōni imōnīpa, ante mānīnque ante apænemōnīpa. ⁶ Wēmō

iñōmō ñāo apāicæīmpa, ante Wængonguī incæ badongacāīmpa. Adocā ñāo ante nē angaingā inte ñōwo wæætē mōnitō mīmōno tīca ēnente bai cædīnque īīmaī ante odōmongā amōnīpa. Tōmengā iñōmō, Botō æbānō guīnæ nāwante bai emōmoo, ante mīnitō Codito awīnca adīnque edonque pōnī acæmīnīmpa, ante pōnō tīca ēnente bai odōmongā amōnīpa.

Itota ingante mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmō

⁷ Nanguī ñāo apāite bai ewocamōni incæ ōnoncadedē mante bai edæ ewocamōnīpa. Edæ daīgænē cængæmoncadenque bai mōnitō baō mongæñōmōnīte Wængonguī, Wīī mīnitō nāmā tæī pīñænō beyænque ewocamīnīpa, wæætē botō tæī pīñænō beyænque ewocamīnīpa, ante acædānīmpa, ante badongampa. īnīnque tōmengā tæī pīñænte pōnō badongā ænīnque mōnitō ñāo apāidō mōni mānō iñōmō ōnoncadedē mante bai ewocamōnīpa. ⁸ Mōnitō imōnīte tōmānō māmō mō ongonte bai cædāni wæmōni incæ gueogæ godāmaī imōnīpa. Æbānō cæte quēwēmō

imöö, ante wæmōni incæ
mōnitō guñente wædāmaī
imōnipa. ⁹ Ancaa togænte
pānāni wæyōmōni Wængonguī
mōnitō imōnite cōwē ēmō
cæte godāmaī ingampa. Ayæ
wænoncæte ante bæ tadāni
incæte æmæwo wænāmaī
imōnipa.

¹⁰ Itota tōmengā nānō
quēwēnō pōnongā æmōni
beyænque mōnitō, Baō
ayæ mongænte quēwēmōni
acædānimpa, ante cæmōnipa.
Tōmengā nānō wængainō
baī mōnitō adobaī wæætē
wæætē wænte baī baō
mongæmōnipa. ¹¹ Mōnitō
nē quēwēmōni iñōmōnite
wadāni wæætē mōnitō
imōnite bæi ongonte
æninque, Itota beyænque
wæncæmīnimpa, ante nanguī
cædānipa. Īninque mōnitō baō
ñōmænguīñō ēñayōmōnite
wadāni, Itota tōmengā nānō
quēwēnō ēñate beyænque
ayæ quēwēnānipa, ante
edonque acædānimpa, ante
mōnitō wæncæ cæte baī
ēñate wæmōnipa. ¹² Īninque
mōnitō mōni wænguīmāmo
beyæ ante wæyōmōni mīnitō
wæætē mīni quēwenguīmāmo
ēñate quēwēmīnipa.

¹³ Docā do apænedinque,
Botō nē wede pōnēmo
inte apænetabopa, ante
yewæmongacāimpa. Tōmengā
wede nānō pōnengainō baī
adobaī ēwocadinque mōnitō nē
wede pōnēmōni inte adobaī
apænemōnipa. ¹⁴ Īimainō ante
ēñēninque wede pōnēmōni
inte mōnitō apænemōnipa.
Itota ingante, Nāni ōmæmōe,

ante nē cægaingā adocā
mōnitō imōnite angā ate
mōnitō Itota tōnō godongāmæ
ñāni ōmæmoncæmōnimpa,
ante do ēñēmōnipa. Ayæ
mīnitō tōnō mōnitō tōmāmō
iñōmonte Wængonguī ænte
māmō gōnongā ate mōnō
tōmengā weca godongāmæ
gongænguīmō imompa.
Mānōmainō ante do ēñēmōni
inte mōnitō nē wede
pōnēmōni inte apænemōni
imōnipa. ¹⁵ Wængonguī
godōmenque nanguī ināni
inānite waadete pōnō
cæcā ate tōmēnāni wæætē
Wængonguī ingante waa ate
pōnēninque apænecædānimpa.
Ayæ mānōmaī pōnō cæcā ad-
inque, Wængonguī ñāō apāite
baī ēmōnongā inte mānōmaī
cæcampa, ante mōnō tōmāmō
watapæ apænecæimpa.
Īninque, Mānōmaī bacæimpa,
ante mīnitō beyæ ante mōnitō
tōmāā edæ cæmōnipa.

¹⁶ Mānōmaī beyæ mōnitō,
Æbānō cæquīmōnii, ante
wædāmaī imōnipa. Edæ
īimō iñō īimō iñō mōnō baō
godōmenque wænguīñō baī
mongæñōmō mōnō ōnōwoca
wæætē īimō iñō godōmenque
īimō iñō godōmenque mīiwoca
badonte baī ēwocamompa.
¹⁷ Īñæmpa wēnæ wēnæ mōnō
wæwēnō incæ wantæ iñō
wodēmāā pōni badinque
wodæi baī bapa. Incæte
mānīi mōnō wæwēnō beyæ
mōnō godōmenque ñāō apāite
baī ēwocacæimpa. Īninque
mōnō wæwēnō wodæi pōni
inte dæ bayō mōnō ñāō
apāidō mōnō ēwocadō wæætē

cōwē wodēmāa badāmaī ingæimpa. Wæætē mōnō watapæ quēwenguinque godōmenque nanguī apāite baī bacæimpa. ¹⁸Inguipogaque mōnō quēwēnō guiquēnē wantæ iñō dæ gocoopa. Öönædē ñōwo mōnō adāmaī incoo guiquēnē cōwē dæ badāmaī inte ongongæimpa. Īnque inguipogaque mōnō quēwēnō ante mōnō adāmaī inte baī pōnengæimpa. Wæætē öönædē mōnō adāmaī incoo ante mōnō cōwē ate baī pōnengæimpa.

5

1 Oncontai wido cæquintai baī mōnō æmontai mongæante quēwēmompa. Īnque mānintai wido cæmō incæte Wængonguī wæætē, Öönædē mīintai mīni cōwē owoquintai, ante do mænongacäimpa. Mānintai iñōmō waocä öonompoca mænönāmaī intai iñonte mōnō öönædē æite owoquimō imompa, ante do eñēmompa. ² Ñōwo iñōmō mōnō wido cæquintai mongæninque ö ö ante nantate wæwēmompa. Mänömaī beyæ mōnō öönædē æidique mōnō owoquintai eñacæte ante wæmompā. ³ Edæ, Baö ömaamō inte wæcæ wæ, ante guñēwocate wædinque mōnō, Mīintai eñacæimpa, ante wæmompā. ⁴ Mōnō iintaique eñadinque, Baö ömaamō inte wædāmaī incæmönimpa, ante guñēwocate wæmompā. Mōnō wænguintai mongæante nantate wæmō inte ö ö ante wæmompā. Wængonguī, Mīnitō eñate quēwenguintaique,

ante yabæque wīni caate baī pōnongä eñayōmō mōnō wænguēnēñō edæ dæ bacæimpa, ante æncæte ante wæmompā.

⁵ Ñōwo ämo eñēedāni. Wængonguī incæ edæ, Mīni mīintai wēñate mongænguinque, ante mōnō imonte badongacäimpa. Ayæ, Mīnitō mīintai cōwē pōnōmo æncæmīnimpa, ante, Nāwangä impa, ante odōmoncæte ante Wængonguī tōmengä Öönōwoca ingante ñōwo da pōnongä æmompā. Īnque tōmengä Öönōwoca ingante ænte ewocadinque mōnō, Mīintai eñate mongænguinque ewocamompā, ante do eñēmompā.

⁶ Mänömaī beyæ mōnitō cōwē, Wængonguī cæcæcäimpa, ante wede pōnente tomönipa. Oncönē owote baī iintaidē mōnō quēwenganca mōnō Awēnē oncönē owodāmaī imompa, ante do eñente wædinque, ⁷ mōnitō māninō ante ayæ adāmaī emömōni inte wīi mōni adinō beyæ quēwēmönipa. Wæætē mōni wede pōnēnō beyænque quēwēmönipa. ⁸ Īnque edæ, Wængonguī cōwē cæcæcäimpa, ante wede pōnēmōni inte mōnitō, Īintaidē owodāmaī inte wæætē mōnō Awēnē oncönē gote owote waa tobaimpa, ante pōnēmönipa. ⁹ Īnque oncönē owote baī tomōni incæ oncönē owodāmaī inte baī wæmōni incæ mōnitō, Mōnō Awēnē waa tocæcäimpa, ante cædinque cōwē nō cæte quēwēmönipa. ¹⁰ Codito

tömengä nänö apænte an-
guimpaa gäänē mōnō
tömāmō ponte edæ a on-
gonguēnēmō imōmpa. Mōnō
edæ inguipoga iintai ēñate
quēwēninqe mōnō cædō ante
do againgä inte tömengä
iñōmō apænte ancæcäimpa.
Edæ waa cægaimō imō
adinque tömengä mōnō
imonte edæ eyepæ pōni
pædæ pōnongä ænguimō
imaimōmpa. Wæætē edæ
wēnæ wēnæ cægaimō imō ad-
inque tömengä wæætē eyepæ
pōni pangä wæbaimōmpa.

*Wængonguī piyæñē
cædinque, Pōedāni, angampa*

11 Ìninqe mōnō Awēnē
ingante guñente wæmōni
inte mōnitō waodāni inānite
godō waadete apænemōnipa.
Codito gāmænō pōninqe
watapæ quēwengæimpa,
ante pōnencædānimpa, ante
mōnitō godō waadete
apænemōnipa. Edæ, Mōnitō
æbänō ewocamōnii, ante
Wængonguī do edonque
acampa. Ayæ adobai
mīnitō mīmō entawēmīni
inte mōnitō ewocadō ante
edonque amīni Ìninqe botō
waa tobaīmopa. 12 Mänōmaīnō
ante apænedinque mōnitō,
Waēmō pōni imōnipa,
ante nāmā ante dicæ
ämōniyaa. Wæætē iīmai ante
apænemōnipa. Pancadāniya
iñōmō mōnitō awincaque
adinque, Pabodoidi æbänō
ewocadānii, ante adāmai
ināni inte tömēnāni nāni
adōnonque ante pōnēninqe
nāmā ængō cæte bai todānipa.
Mīnitō guiquēnē, Mōnitō

æbänō ewocamōnii, ante
do amīnitapa. Ìninqe
tömēnāni mōnitō imōnite
ante pūinte anāni ēñēninqe
mīnitō wæætē edæ, Pa-
bodoidi nō ewocadāni inte
waa cædāni amōnipa, ante
wææ apænecæmīnimpa,
ante cæbopa. 13 Edæ
ōmæcamōni bai cæmōni
incæte Wængonguī beyænque
ante mänōmai cæmōnipa.
Wæætē nō pōnente cæmōni
incæ mīnitō beyæ ante
cæmōnipa.

14 Ìimainō ante pōnente
wædinque edæ mänōmai
cæmōnipa. Tömāmō beyæ
adocanque wængacäimpa,
ante adinque mōnitō, Mōnō
tömāmō do wængamōimpa,
ante edonque ēñēmōnipa.
Ìninqe, Mōnō Codito
nanguī waadete pōnengä
inte pōnō cæcampa, ante
pōnēninqe mōnitō ædō
cæte wapiticæ cæquimōnii.
15 Mōnō Codito iñōmō
tömāmō beyæ wæninque,
Mīnitō idæwaa nāmā
beyænque quēwēmīnipa, ante
wængacäimpa. Ayæ, Botō nē
wænte ñāni omæmongaimo
iñōmote mīnitō botō beyæ
ante quēwencæmīnimpa,
ante cædinque tömengä
tömāmō beyæ wængacäimpa.
16 Mänōmai impa, ante
pōnēninqe mōnitō ñōwo
iñcayæ ate waodāni inānite
adinque, Inguipogaque
ēñate quēwēnānipa, ante
pōnēnāmai imōnipa. Edæ
mōnō Codito incæ ingui-
poga ēñate quēwēñongante
mōnitō mänōmaīnō ante

pönengaimöni incæte mönitö
 ñowo wæætē mänömainö
 ante wii pönemönipa.
 17 Ìninqe Codito nempo
 æcänö quëwënaa tömengä
 ingante Wængongui müngä
 badongä ate müngä bate
 quëwengampa. Tömengä
 nänö inguipogaque nänö
 quëwënimämo edæ dæ
 gotimpa. Ñowo wæætē edæ
 mümämöque ëwocacampa.

18 Mäninö botö änö ante
 tömänö nē pönö badongä
 iñömö edæ Wængongui ado-
 canque ingampa. Tömengä
 iñömö, Minitö ëñënamäi
 cæmini incæte Codito pönö
 cæcä beyænque botö piyænē
 cæcæboimpa, angampa.
 Ìninqe botö piyænē cæbo
 adinqe minitö botö
 gämænö pödäni, angampa.
 Ayæ mönitö imönite pönö
 angä ëñëninqe mönitö
 wæætē edæ wadäni inänite,
 Wængongui piyænē cædinque,
 Pödäni, angampa, ante
 nē cæmöni batamönipa.

19 Ìninqe iimäi ante
 apænemönipa. Codito
 tönö godongämæ cædinque
 Wængongui iñömö piyænē
 cædinque, Inguipoga quëwëmini
 tömämöni botö gämænö
 pödäni, angampa. Pömöni
 adinqe botö, Æpogadö wënæ
 wënæ cæminitawo, ante tee
 mante adämäi inte piinämai
 incæboimpa, angampa.

Tömengä mänömai angä
 ëñëninqe mönitö wæætē
 mänine ante nē waadete
 apænemöni badinqe edæ,
 Wængongui piyænē cæcä
 adinqe pödäni, ante

apænemönipa. 20 Ìninqe
 Wængongui mönitö imönite
 äninqe, Minitö wæætē botö
 beyæ wadäni inänite waadete
 apænemöni ëñëninqe
 poncädänimpa, angä
 ëñëninqe mönitö wæætē
 Codito beyænque nē
 waadete apænemöni
 bamönipa. Ìninqe minitö
 imönite waadete pönö
 apænedinque mönitö,
 Wængongui gämænö pödäni,
 ante Codito beyænque ante
 apænemönipa. 21 Wængongui,
 Minitö Codito nö nänö
 ëwocadö ænte ëwocacæminimpa,
 ante pönö cædinque Codito
 ingante angä ëñëninqe
 tömengä iñömö edæ wënæ
 wënæ ëwocadämäi inte
 wæætē edæ mönö beyæ
 ante nē wënæ wënæ
 cæcä bai badinqe mönö
 wentamö ëwocadö incæ
 mongængacäimpa. Ìninqe
 mönitö tömengä nempo
 quëwëninqe nö pönö tömengä
 nänö ëwocadö wæætē ænte
 ëwocamöpa.

6

1 Tömengä tönö godongämæ
 nē cæmöni inte mönitö
 minitö imönite iimäi ante
 waadete apænemönipa.
 Wængongui waadete pönö
 cæcä æmöni inte minitö wii
 önonque oda cæcæte ante
 æncæminimpa, ante nanguü
 ämöni ëñëmäimöni. 2 Edæ
 Wængongui do angacäimpa,

“Minitö imönite botö waadete
 pönö cæyedē mäniñedē
 minitö apænemöni
 ëñëntabopa.

Ayæ, Mini quëwenguïönæ
 impa, ante Codito
 nänö bæi ongonte
 æñedë botö mäniñedë
 mïnitö beyæ pönö
 cægaboimpa.”

Ante yewæmongatimpa.
 Ìninqe botö ïmaï ämo
 ëñeedäni. Wængonguï
 tömengä nänö waadete pönö
 cæyedë do ba apa quëwëminii.
 Codito edæ ængä beyænque
 mïni quëwenguïönæ ïñömö
 edæ do batimpa cæminii.

³ Mönö quëwenguïnö ante
 adocanque incæ Wængonguï
 beyæ möni apænedö ante
 pïñämaï incæcäimpa, ante
 wææ cædinque mönitö ïñömö
 idiquibæ cädämaï ïmönipa.

⁴ Wæætë mïnitö, Pabodoidi
 Wængonguï beyæ në cädäni
 ïnänipa, ante acæminimpa,
 ante odömoncæte ante mönitö
 cöwë ïmaï cæmönipa. Cöwë
 nantate wæmöni incæ wënæ
 wënæ cädäni wæmöni incæ
 mö ongonte wææ cädäni
 wæmöni incæ æbämenque
 wæmöni incæte mönitö
 cöwë wæntæye badämaï inte
 ee cæmönipa. Ædö cæte
 quëwenguï, ante wæmöni
 incæ Wængonguï beyæ
 në cæmöni inte mönitö
 godömenque cæmöni aedäni.

⁵ Ayæ tæi tæi pänäni wæmöni
 incæ tee mönedäni wæmöni
 incæ Yæ yæ ante mönitö
 ïmönite wido cädäni incæte
 mönitö wæætë Wængonguï
 ingante në cæmöni inte edæ
 nanguï cæmönipa. Ayæ
 woyowotæ nanguï cædinque
 mönitö möwo mönämaï
 inte cæmöni incæ cænguï
 cænämaï inte gæwænte

wædinque cæmöni incæ
 mönitö godömenque cæmöni
 aedäni.

⁶ Mänömaï cædinque mönitö
 wentamö mongænämaï inte
 cæmönipa. Ayæ wadäni
 æbämenque cädäni incæ
 mönitö nö ëñëmöni inte edæ
 piyænë cæte piinte änämaï
 ïmönipa. Wæætë waadete
 cæmönipa. Edæ Wængonguï
 Tæiyæ Waëmö Önöwoca
 nempo quëwëninque näwangä
 waadete pönëmönipa.

⁷ Wængonguï nänö tæi
 piñænö ëwocadinque mönitö
 Wængonguï nö nänö angainö
 ante apænemönipa. Ayæ
 tontadoidi guädö guëa
 wænoncæte ante tipæmäa
 næænäni bai cædinque
 mönitö nö pönï cæcæte ante
 Wængonguï nänö tæi piñænö
 ante eyepæ næænte bai
 cæmönipa.

⁸ Mönitö ïmönite waa
 adäni incæ wiwa adäni
 incæte mönitö Wængonguï
 beyænque ante cæmönipa. Pa-
 bodoidi waa pönï cädänipa,
 ante nö apænedäni incæ
 wæætë, Pabodoidi wënæ
 wënæ cädänipa, ante
 tedewënäni incæ mönitö
 cöwë godömenque cæmönipa.
 Pabodoidi babæ cädänipa,
 ante pïñäni incæte mönitö
 nöngä pönente Wængonguï
 beyænque ante cæmöni
 aedäni. ⁹ Edæ tömänäni
 mönitö ïmönite do edonque
 pönï adäni incæ adämaï inte
 bai cædinque, Önömïnique
 ïminipa, ante tededänipa.
 Wæncæ cæmöni incæte
 ee quëwëmönipa. Pänäni
 wæmöni incæte mönitö

imönite wænönämaï inänipa.
 10 Wæwëmöni incæte mönitö
 cöwë mimöno watapæ
 towocamönipa. Mönitö
 mäincoo ömæpomöni incæ
 wadäni inänite godö cæmöni
 æninqwe tömënäni mäincoo
 nanguï pöni ænte bai eyepæ
 pöni entawënänipa. Edæ
 nê ömæpomöni inte wæmöni
 incæte mönitö tömancoo pöni
 entawëmöni inte Wængonguï
 ingante nê cæmöni imöni
 aedäni.

11 Coodintoidi eñeedäni.
 Minitö iminite mönitö
 edonque pöni apænetamönipa.
 Minitö iminite nanguï
 pöni waadete pönëmönipa.
 12 Mönitö dicæ pæ gom-
 pote minitö iminite waad-
 edämaï imöniyaa. Wæætë
 edæ tömëmini pæ gompod-
 inque edæ mönitö imönite
 waadedämaï imini inte
 wæwëmönipa. 13 Ininqwe botö
 wëñæmïni bai iñöminite
 iïmaï ämopa. Minitö iminite
 waadete pönëmöni adinqwe
 minitö näëmæ waadete
 pönëedäni.

*Wængonguï nê Quëwengä
 nänö owocö bai imopa, ante*

14 Guëa mangæ mangæ
 woquïna, ante wagada
 tönö bodo guëa goti
 wëmencadämaï iedäni, ante
 do yewæmongatimpa
 cæmïni. Pönënämaï inäni tönö
 godongämæ cædämaï iedäni.
 Iñæmpa nê nö cæcä tönö guëa
 äantawente bai nê eñënämaï
 cæcä guiquënë dicæ adobai
 entawengä. Ayæ ñäö
 entawengä tönö guëa gocæte
 ante cædinque nê wëmö
 entawengä iñömö mimö ñäö

entawengampa diyæ guëa
 goquingää. 15 Codito nänö
 pönënö ante edæ wënæ
 awënë Bediado iñömö edæ
 adodö ante pönengampa diyæ
 guëa cæquingää. Nê wede
 pönengä nänö pönënö ante
 nê pönënämaï ingä iñömö
 edæ adobai pönengampa
 diyæ adobai quëwengingää.
 16 Ayæ, Wængonguï impa,
 ante waodäni nani badönicca
 æninqwe edæ näwä Wængonguï
 tæiyæ waëmö oncönë ædö
 cæte mangui cö cæquïl. Mönö
 guiquënë Wængonguï nê
 Quëwengä nänö tæiyæ waëmö
 owoquincö bai iñömonte
 tömengä Önöwoca mönonga
 pö guïte owocampa. Ininqwe
 tömënäni tönö mönö ædö
 cæte godongämæ cæquïl.
 Wængonguï incæ, Mänömaï
 impa, ante ancæte ante iïmaï
 angacäimpa.

“Waodäni weca owod-
 inque botö tömënäni
 tönö godongämæ
 cægoncæboimpa.

Botö tömënäni Wængonguï
 iñömete
 tömënäni wæætë botö
 quïnäni incædänimpa,”
 angacäimpa.

17 Mänömainö ante apænedinque
 mönö Awënë adobai
 ante,

“Wadäni inänite taayænte
 pöninque nänënë ponte
 quëwëedäni, angampa.

Wentamö i adinqwe gam-
 podämaï iedäni.

Mänömaï cæmïni adinqwe
 botö minitö iminite,
 Pöedäni, ante ee
 æncæboimpa.

18 Æninqwe, Minitö Wæmpobo
 inömo inte botö,
 onguĩñæmini incæ on-
 quiyæmini incæ, Botö
 wëmini iminipa, ante
 æncæboimpa,
 ante nê Tæi Piñænongä inte
 Awënê Wængonguĩ
 angampa.”
 Ante Wængonguĩ beyæ
 yewæmongatimpa.

7

1 Ìinque botö nê waademini
 ëñeedäni. Mönö iñömö,
 Wængonguĩ, Cöwê cæcæboimpa,
 ante nänö angainö ante
 do ëñengamöimpa. Ìinque
 baonga wentamö mönö
 ëñadö tönö mimö mönö
 wentamö entawënö adobai
 ñä mënongate bai cædinque
 edæ mönö tæiyæ waëmö
 ewocate quëwengæimpa.
 Ayæ, Wængonguĩ ingampa,
 ante guĩñente wædinque
 mönö, Cöwê nö cæte waa
 quëwengæimpa, ante nanguĩ
 cæcæimpa.

Coodintoidi Codito
gämænö pönäni

2 Mönitö dicæ wacä
 ingante wënæ wënæ
 cæmöniyaa. Wacä wen-
 tamö nänö mongænguinque
 mönitö dicæ wënæ wënæ
 cæmöniyaa. Dicæ wapiticæ
 apænedinque wacä qui ö
 æmöniyaa. Ìinque, Pabodoidi
 mänömai cædämai inäni,
 ante adinque minitö wæætë
 mönitö imönite waadete
 pönëninque ëñeedäni, ämopa.
 3 Mänömainö ante ämo
 incæte botö, Mini pante
 wæquinque, ante dicæ apænte
 ämogaa. Edæ botö do

antabopa. Minitö tönö möni
 quëwenguinque incæ minitö
 tönö möni wænguinque incæ
 mönitö minitö tönö äanque
 bai entawente minitö imönite
 cöwê waadete pönëmönipa,
 antabopa. 4 Edæ, Minitö
 nö pönente cæmini iminipa,
 ante pönëmopa. Mönitö
 apænemöni ëñëninque
 minitö nê waa cæmini
 baminitapa, ante adinque
 botö mönitö apænedö ante
 nanguĩ tobopa. Minitö
 mänömai cæmini iminipa,
 ante ëñente wædinque botö
 gancæ pönëmopa. Ìinque
 mönitö wënæ wënæ inte
 wæwëmöni incæte botö
 wæætë godömenque watapæ
 tobopa.

5 Ìimai edæ Mäatedöniabæ
 pöninque cætamönipa.
 Æmætæ æmætæ gote
 apænecæte ante cæyömönite
 wadäni bæ ta bæ ta cædäni
 wædinque mönitö ædö cæte
 guëmanguimönii. Edæ nan-
 guĩ piinte cædäni wædinque
 mönitö baonga nantate
 wædinque önöwoca adobai
 guĩñente wæwocatamönipa.
 6 Incæte mönitö wæwëñömönite,
 Nê wæwënäni gancæ
 bacædänimpa, ante nê pönö
 cæcä inongä Wængonguĩ
 iñömö Tito ingante da
 pönongä pongä adinque
 mönitö wæætë gancæ
 pönentamönipa. 7 Tömengä
 ponte a ongongä beyæ gancæ
 pönëñömönite tömengä, Cood-
 intoidi botö imote waa cædäni
 adinque botö wæætë gancæ
 pönentabopa, ante apænecä
 ëñente mönitö godömenque
 totamönipa. Ayæ botö imote

ante apænedinque tōmengä, Bitō ïmite ante nanguï äinente wædinque coodintoidi Ca ca wædänipa. Tömēnäni iñömō, Mönō ñōwo Pabodo beyæ ante nanguï cæcæimpa, ante wædänipa, ante Tito tedecä ēñēninque botō godōmenque nanguï totabopa.

⁸ Botō doyedē cadota ante yewæmōninque da godōmo æninque mīnitō wæwente bamīnitawo. Nāwangä botō cadota beyæ wæwente bamīnitapa, ante wædinque botō, Quīnante mänōmaï yewæmōmoï, ante wætabopa. Incæte ayæ ate, Coodintoidi wantæ iñō wæwēninque ñōwo iñömō edæ wæwēnämaï inänipa, ante adinque botō ñōwo edæ, Nō cædinque yewæmōmoïmpa, ante piyænē cæbopa. ⁹ Edæ mīnitō wæwēmīni beyæ todāmaï inīmo inte botō wæætē, Mīni wēnæ wēnæ cædinō ñimpo cædinque mīnitō Codito gāmænō mīni ponguinque wæwente bamīnitapa, ante adinque mänōmaï beyænque totabopa. Edæ Wængonguï nänō änönō mīni ēñēnguinque wæwente bamīni ininque mōnitō cædō beyæ dicæ wæmīniyaa.

¹⁰ Edæ Wængonguï nänō änönō ante wæwēmō bai mōnō ocæ emænte ponte quēwenguinque impa. Ininque, Quīnante mänōmaï wæwēmōi, ante wædāmaï imompa. Wæætē ingui-poga mōnō quēwenguimāmo ante wæwēmō bai mōnō wænguinque impa. ¹¹ Edæ Wængonguï nänō änönō ante

do wæwēnīmīni inte mīnitō ñōwo, Mäninō mōni wæwēnō beyæ æbänō entawēmōnii, ante nāmā aedāni. Edæ mänōmaï wæwēmīni inte mīnitō, Mönō ee ongōnämaï inte cæcæimpa, ante do cæmīnitapa. Cædinque, Mönō pōnencabo wentamō mongænāmaï ingæimpa, ante nanguï cædinque mīnitō nē wēnæ wēnæ cædingä ingante edæ do pūimīnitapa. Ayæ, Pabodo æbänō anguingäa, ante guñente wæmīni incæte botō imote ante äinente wæmīnitapa. Ayæ, Nē wēnæ wēnæ cædingä ingante mōnō nō ante pangæimpa, ante do cæmīnitapa. Mänōmaï eyepæ cædimīni inte mīnitō wentamō mongænāmaï imīnipa, ante edonque abaimpa.

¹² Ininque mīnitō imīnite yewæmōninque botō nē wēnæ wēnæ cædingä beyæ ante wīi yewæmontabopa. Tōmengä wēnæ wēnæ cæcä wædingä beyæ ante adobai yewæmōnämaï intabopa. Wæætē mīnitō Wængonguï ayongä nāmā adinque, Mōnitō Pabodoidi inänite waadete amōnipa, ante, Nāwangä impa, ante edonque acæmīnimpa, ante botō mīnitō beyænque ante yewæmontabopa. ¹³ Mīnitō mänōmaï cæmīni adinque mōnitō wēenēñedē nē wæwēmōni inte ñōwo iñömō gancæ pōnēmōnipa.

Mīnitō waa cæmīni beyæ wēenēñedē wæwēningä inte Tito adobai gancæ pōnente ñōwo watapæ pōnengampa, ante adinque mōnitō do

gancaē pōnēmōni inte ñōwo godōmenque nanguī tomōni imōnipa. ¹⁴ Botō do inōñedē Tito ingante apænedinque, Coodintoidi waa cædāni abopa, antabopa. Ñōwo mīnitō waa cæmīni adinque botō, Tito ingante botō apænedinō nō impa, ante adinque botō guingo imōnāmaī imopa. Edæ botō mīnitō imīnite nōinō ante apænetawo. Edæ mīnitō imīnite nōinō ante apænebo baī botō Tito ingante, Coodintoidi waa cædānipa, ante apænedinque adobaī nōinō ante apænetabopa. ¹⁵ Ayæ Tito iñōmō, Coodintoidi tomānāni botō imote waa adinque guīñente wædānitapa. Ayæ, Pōe, āninque tōmēnāni botō apænebo eñēninque Ao ante eñente cædānitapa, ante pōnēninque tōmengā mīnitō imīnite godōmenque waadete pōnengampa. ¹⁶ Ayæ, Mīnitō cōwē waa cæmīni imīnipa, ante pōnēninque edæ botō adobaī watapæ tobopa.

8

Mōnō godōmenque nanguī godongcæimpa, ante

¹ Ñōwo botō tōniñadāni apænebo eñēedāni. Māatedōniabæ iñōmō Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo ongōñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā eñēninque tōmēnāni wæætē waadete cædinque iīmaī cædānipa. ² Nanguī wēnæ wēnæ nantate wæwēnāni incæ tōmēnāni

cōwē piyænē cæte watapæ todānipa. Ininque ōmæpodāni incæte tōmēnāni nanguī mānāni baī cædinque, Wængonguī quīnāni quī, ante godōmenque todinque nanguī gomonga godōnānitapa. ³ Tōmēnāni edæ nāni godonguēnēnō ganca do godōninque ayæ godōmenque nanguī godōnāni adimo inte botō, Nāwangā impa, ante apænebopa. Ayæ edæ tōmēnāni nāni nāmā pōnēnō baī cædinque, ⁴ Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mōnitō wadāni tōnō godongāmæ godoncæmōnimpa, ante tōmēnāni mōnitō imōnite nanguī āninque ancaa ānānitapa. ⁵ Mōnitō guiquēnē, Māatedōniabæ quēwēnāni tōmēnāni nāni godonte æintaque godonguīnāni inānipa, ante edæ pōnentamōnipa. Incæte tōmēnāni, Wængonguī quīmōni imōnipa, ante edæ Wængonguī ingante nāmā godōninque ayæ, Mīnitō imīnite nē cæmōni bacæmōnimpa, āninque mōnitō imōnite edæ adobaī nāmā pōnōnānitapa. Ayæ mōnitō pōnēnō ganca adobaī godōninque tōmēnāni nāni godonte æinta ayæ godōmenque godōnānitapa.

⁶ Māatedōniabæ quēwēnāni mānōmaī cædāni adinque mōnitō Tito ingante iīmaī antamōnipa. Bitō doyedē āmi eñēninque coodintoidi waadete pōnēninque tæcæ godoncæ cædānitapa cæbii. Ñōwo wæætē āmi

ēñēninque tōmēnāni nē
 waadete godōnāni badinque
 eyepæ godoncædānimpa,
 ante mōnitō Tito ingante
 nanguī antamōnipa. ⁷ Mīnitō
 iñōmō wede pōnēmīni inte
 edæ nē waa pōni apænemīni
 imīnipa. Ayæ godōmenque
 gomonga ēñēmīni inte mīnitō,
 Mōnō cōwē cæcæimpa, ante
 nanguī cædōmīni imīnipa.
 Ayæ mōnitō imōnite nē
 waadete pōnēmīni imīnipa.
 Mānōmaī tōmānō ante do
 cædōmīni inte mīnitō ñōwo
 adobaī, Wængonguī quī, ante
 mōnō nē waadete godōmō
 bacæimpa, ante edæ nanguī
 cæedāni, āmopa.

⁸ Mānōmaīnō āninque botō,
 Cæedāni, ante wææ ānāmaī
 imopa. Wæætē, Mīnitō
 æbānō cæmīnii, ante ēñencæte
 ante cædinque botō wadāni
 nāni nanguī cædinō ante
 apænetabopa. Mānōmaīnō
 ante apænedinque botō,
 Mīnitō adobaī tōmēnāni
 nāni cæbaī nanguī waadete
 pōnente cæmīnitawo, ante
 acæte ante cædinque, Nē
 godōmīni baedāni, antabopa.

⁹ Mīnitō do ēñēmīnipa.
 Mōnō Awēnē Itota Codito
 oōnæde quēwēninque nan-
 guī gomonga ēnem-pogaingā
 inte mōnō imonte waadete
 pōnēninque iīmaī ante
 pōnō cægacāimpa. Botō
 ōmæpobo babo beyænque
 mīnitō nanguī wæætē
 entawencæmīnimpa, ante
 cædinque tōmengā edæ mīnitō
 beyænque ante inguipoga
 pōninque edæ ōmæpocā
 bagacāimpa.

¹⁰ Ayæ, Mānīnō mīni

godonguīnō ante æbānō
 cæquēnēmīni imīnii, ante
 botō nāmā pōnēninque iīmaī
 āmopa. Wadepo inōñedē
 wadāni godōnāmaī iñōnāni
 mīnitō iñōmō edæ do
 tāno godōmīnitawo. Mōnō
 godongæimpa, ante edæ
 mīnitō cōwē tāno cæinēmīni
 imīnitawo. ¹¹ Ininque,

Mōnō godongæimpa, ante
 quingæ ānimīni inte ñōwo
 edæ inque cæedāni. Mīni
 ēadincoo adinque mīnitō,
 Eyepæ inte botō pan-
 cacooga godoncæboimpa,
 ante mīni ānincoo edæ
 godōmīni adinque, Eyepæ
 godōmīnipa, ante acæimpa.
¹² Edæ æcānō godōinengā
 tōmengā nānō godonte æinta
 tōmanta adinque, Æpotadō
 botō godonguēnēmo imoo,
 ante adinque mānimpotaque
 godōninque idæwaa. Godōmenque
 nanguī mangampa diyæ
 nanguī godonguingā.

¹³ Mānōmaī āninque
 botō, Wadāni pōnōmenque
 godōninque guēmāñōnāni
 mīnitō wæætē mīni eyepote
 wæquinque godōmenque nan-
 guī godoncæmīnimpa, ante
 dicæ āmogaa. ¹⁴ Wæætē,

Cōwē eyepæ bacæimpa,
 ante āmopa. Edæ māincoo
 ñōwo eyepæ māninque mīnitō
 nē ænguēnente wædāni
 inānite godōmīni ænānipa.
 Ininque iincayæ ate mīnitō
 wæætē nē ænguēnēmīni
 bamīni ate tōmēnāni wæætē
 eyepæ mante ate mīnitō
 imīnite pōnōnāni æñōmīni
 adopo adopo edæ eyepæ
 babaimpa. Mānōmaīnō

ancæte ante ämopa. ¹⁵ Edæ do yewæmongatimpa. “Cænguï gomonga wææmpo æningä incæ tömengä nänö ænguënganca ænte bai mäninque godömenque mänämaï ingantapa. Wæætë edæ wædænque wææmpo æningä guiquënë tömengä nänö ænguënganca eyepæ ænte bai eyepæ mangantapa.” Ante nani yewæmongainö bai iinque bacæimpa, ante minitö iminite ämopa.

Minitö weca Titoidi poncædänimpa, ante

¹⁶ Botö cöwë, Coodintoidi beyæ cæcæimpa, ante minitö iminite waadete pönëmopa. Ayæ, Wængonguï pönö apænecä ëñëninque Tito iñömö botö pönëmo bai adobaï pönente cæcampa, ante adinque botö wæætë Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænëbopa. ¹⁷ Edæ mönitö, Coodintoidi weca goe, ämöni ëñëninque edæ Tito do Ao ante pongä aedäni. Incæte wii mönitö äninö beyænque pongampa. Wæætë nämanque pöinente wædinque tömengä nanguï todinque minitö weca pongampa.

¹⁸ Ayæ Tito tönö wacä mönö tönïñacä ingante da pönömöni pongampa. Ìngä Tito tönö në pongä iñömö tömengä Codito ingantedö ante watapæ möni apænëdö ante në apænecä ingampa. Ìninque Codito ingante godongämæ nani pönencabo wayömö nani cabo wayömö nani cabo

tömänäni tömengä ingante waa ate waa apænëdänipa. ¹⁹ Codito ingante nani pönencabo incæ adocä ingante apænte æninque, Pabodoidi tönö gocæbiimpa, ante da godönäni ate tömengä mönitö tönö godongämæ goquingä ingampa. Edæ mönitö, Mönö Awënë ñäö apäite bai ëmongä ingampa, ante acædänimpa, ante cædinque ayæ, Mönitö wadäni beyæ cæinëmönipa, ante acædänimpa, ante cædinque minitö da godonguincoo ænte goquimöni imönipa. Mänömaï cæcæte ante goyömöni, Tömengä godongämæ gote cæcæcäimpa, ante da godönäni gocæcäimpa. ²⁰ Edæ wadäni, Pabodoidi babæ cædänipa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque mönitö nö pönï cædinque nanguï pönï minitö godonguincoo ænte godinque pædæ godoncæmönimpa. ²¹ Edæ, Mönitö Wængonguï ayongä nö cæmöni inte waodäni ayönäni adobaï edonque pönï cædinque nö pönï cæcæimpa, ante cæmönipa.

²² Ayæ wacä mönö tönïñacä iñongante mönitö æpogamë cöwä ayömöni tömengä cöwë tömää nö cæcä inongampa. Ayæ ñöwo tömengä, Coodintoidi nö cædänipa, ante pönengä inte godömenque waa cædongä ingampa. Mänömaï ingampa, ante adinque mönitö ñöwo tömengä ingante da godömöni godinque tömengä iñäna tönö

mīnitō weca poncæcāimpa.
 23 Tito iñōmō botō tōnō
 godongāmæ cōwē cæcampa.
 Īnīnque mīnitō beyæ guēa
 nē cæmōna ĩmōnāpa. Codito
 ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo incæ mōnitō
 tōniñada Tito tōnō wada
 ĩnate da godōnāni godinque
 tōmēnāni, Mōnō Codito
 ingante waa acædānimpa,
 ante nanguī cæda ĩnāpa.
 24 Īnāni ĩnānite apænedinque
 mōnitō, Coodintoidi nē waa
 cædāni ĩnānīpa, ante do
 apænetamōnīpa. Īnīnque
 mīnitō eyepæ godōmīni ad-
 ĩnque tōmēnāni, Nāwangā
 ĩmpa, ante edonque
 acædānimpa. Ayæ adobaī,
 Mīnitō waadete pōnō cæmīni
 adinque Pabodoidi wæætē
 mīnitō ĩmīnite waa adānīpa,
 ante acædānimpa, ante
 cædāni. Mānōmaī cæmīni
 adinque Codito ingante
 godongāmæ nāni pōnencabo
 wayōmō nāni cabo wayōmō
 nāni cabo tōmānāni adobaīnō
 ante edonque acædānimpa.

9

*Mōnō wædāmaī eyepæ pōni
 godongæimpa, ante*

1 Nōwo mānīnō, Wængonguī
 quīnāni beyæ mīnitō
 godoncæmīnimpa, ante
 botō idæwaa yewæmōmopa.

2 Edæ, Mīnitō wædāmaī
 ĩnte do cæmīnīpa, ante
 ēñēnīnque botō Māatedōniabæ
 quēwēnāni ĩnānite apænedinque,
 Acayabæ quēwēnāni iñōmō
 wadepo ĩnōñedē do godoncæte
 ante cædōnānimpa, ante do
 apænetabōpa. Apænebo

ēñēnīnque tōmēnāni wodo
 tōmānāni, Æ Acayabæ
 quēwēnāni nāni quingæ cæbaī
 mōnō adobaī cæcæimpa,
 ante cædānīpa.

3 Incæte botō nōwo
 mōnō tōniñadāni ĩnānite da
 godōmo pōnīnque tōmēnāni
 mīnitō ĩmīnite apænedāni
 ēñēnīnque mīnitō wæætē
 eyepæ godoncæmīnimpa.
 Mānōmaī cæmīni ate botō
 babæ apænedāmaī ĩmoī,
 ante edonque ēñengæimpa.

4 Īñæmpa Māatedōniabæ
 quēwēnāni botō tōnō
 godongāmæ ponte ayōnāni
 mīnitō wīī eyepæ cæmīni
 adinque tōmēnāni wæætē,
 Mīnitō dicæ cæmīniyaa, ante
 badete tobāinānīpa. Ayæ
 mōnitō guiquēnē, Coodin-
 toidi ĩnīnque cæcædānimpa,
 ante nē ānīmōni ĩnte
 odadete guingo ĩmonte
 wæbaīmōnīpa. Mīnitō adobaī,
 Mōni cæquēnēnō cædāmaī
 ĩmōnīpa, ante guingo ĩmonte
 wæbaīmīnīpa.

5 Īnīnque
 mīnitō, Godoncæmōnimpa,
 ante mīni ānīnō baī eyepæ
 godoncæmīnimpa. Ante
 cædinque botō mōnō
 tōniñadāni ĩnānite ānīnque,
 Mīnitō gote apænemīni
 ēñēnīnque coodintoidi
 ædæmō pōnente cæcædānimpa,
 ante da pōnōmo pōnāni
 aedāni. Īnīnque mīnitō tōnō
 godongāmæ cædāni ate
 mīnitō ædæmō pōnēnīnque,
 Botō wææ gompodāmaī ĩnte
 waa todinque godōmopa, ante
 godoncæmīnimpa.

6 Īmaī ante pōnēedāni.
 Wædænque quiyadingā

iñomō amiñaimō wædænque
pete æncæcäimpa. Nan-
guī quiyadingā guiquēnē
amiñaimō nanguī pete
æncæcäimpa. ⁷ Wadāni
quī, ante æcānō wat-
apæ todinque godōnaa,
ante adinque Wængonguī
tömengā ingante waadete
pönengampa. Īninqe wadāni
wææ ānāmaī iñōnāni mīnitō,
Botō æpotadō godonguīmoo,
ante pōnēninque tōmāmīni
wædāmaī inte mīni ānimpota
adopota godōninque do
godonguēnēmīni imīnīpa.
⁸ Ayæ, Eyepæ pōnī ēamīni inte
mīnitō quiēmē cæmīni incæ
tōmānāni beyæ ante cōwē
godō waa cæcæmīnīpa, ante
Wængonguī cæcampa. Īninqe,
Mīnitō eyepæ ænte ēadinque
mānōmaī cæcæmīnīpa, ante
tömengā nanguī cædongā inte
cōwē eyede tate baī waadete
pōnō cæcā ingampa. ⁹ Edæ
docā ingante ante iīmaī ante
yewæmongatīpa.

“Yepanca quiyacā baī
īnongā inte tōmengā,
Ōmæpodāni quī, ante
wayōmō wayōmō
godongantapa.

Īninqe tōmengā nō nānō
cædinō iñomō edæ
cōwē ēwēnāmaī on-
gongæīpa.”

¹⁰ Ante yewæmongatīpa.
Nē quiyacā ingante Wængonguī,
Tōmēmō quiyaquīmō, ante
eyepæ pōnōninque adobai,
Cænguī, ante tōmāmō
īmonte eyepæ pōnongā ænte
cæmōmpa. Mīnitō iñomō
eyepæ ēamīni inte wacā

ingā wacā ingā quiyate baī
nēnempocæmīnīpa, ante
cædinque Wængonguī mīni
godonganca da pōnōninque
godōmenque gomonga da
pōnongā æncæmīnīpa.
Mānōmaī eyepæ da pōnongā
æninque mīnitō wæætē nō
cædinque wadāni nanguī
īnāni īnānite nēnempomīni
æninque tōmēnāni wæætē
amiñaimō tā pete baī wat-
apæ quēwencædānīpa.
¹¹ Mīnitō pæ gompodāmaī
inte wadāni īnānite cōwē
pædæ godoncæmīnīpa,
ante cædinque mīnitō imīnite
Wængonguī nanguī pōnī
pōnongā æncæmīnīpa.
Æninque mīnitō pæ gom-
podāmaī inte pædæ godō
pædæ godō cæmīni adinque
mōnitō wæætē, Coodin-
toidi mānōmaī cædānīpa,
ante tedemōni ēñēninque
wadāni wæætē Wængonguī
ingante waa ate pōnēninque
apænecædānīpa.

¹² Wadāni quī, ante
do godōmīni æninque
Wængonguī quīnāni tōmēnāni
nāni ænguēnēnō ante eyepæ
pōnī æncædānīpa. Ayæ mīni
godōnō æninque tōmēnāni
mīmōno eyede tate baī
Wængonguī ingante waa
ate pōnēninque nanguī
apænecædānīpa. ¹³ Mōnō
Codito ingantedō ante wat-
apæ ēñēninque mīnitō Ao
ante do pōnēmīnitapa. Īninqe
Wængonguī nānō ānōnō ante
do ēñente cædinque mīnitō,
Ōmæpodāni quī, ante pædæ
godōmīni æninque nē ænāni
wæætē Wængonguī ingante,

Bitō ñāō bai nō pōni cæbi
ate coodintoidi bitō ānōnō
ante eñente cædānipa, ante
watapæ apæneccædānimpa.
Ayæ nē ænināni inte adodāni
godōmenque apænedinque,
Nē ōmæpodāni tōmānāni
inānite da godōninque cood-
intoidi iñōmō mōnitō imōnite
adobai eyepæ pōnōnāni
æmōnipa, ante Wængonguī
ingante godōmenque waa
ate apæneccædānimpa.
14 Ayæ, Coodintoidi inānite
Wængonguī godōmenque
nanguī waadete pōnō
cæcā beyænque tōmēnāni
waa cædāni inānipa, ante
pōnēninque nē ænināni iñōmō
edæ mīnitō imīnite waadete
pōnēninque mīnitō beyæ
ante Wængonguī ingante
apæneccædānimpa.

15 Wængonguī iñōmō
godōmenque waa cædinque
mōnō Codito ingante da
pōnongā ængamōimpa. Inique
mōnō, Wængonguī, bitō
waa pōni pōnō cægabiimpa,
ante mōnitō ædō cæte
eyepæ inte waa ate
pōnente apænequimōnii, ante
mōnō Wængonguī ingante
apæneccæimpa.

10

*Pabodo, Itota nānō nē da
godōnimo imopa, angampa*

1 Mīnitō, Wayōmonque
quēwēninque Pabodo nan-
guī piinte angampa, ante
pōnēmīnitawo. Wæætē
mōnitō weca pōninque aw-
incadō awinca adinque
tōmengā guiñēnete wædinque
pæ wēenecampa, ante

pōnēmīnitawo. Iñæmpa mīni
ānōmo mānimotō inte iīmaī
āmopa. Codito iñōmō edæ
gānē pōnengā inongā inte
pōnō piyænē cæcantawo.
Botō adobai ñōwo piyænē
cædinque mīnitō imīnite
pōnō waadete apænebopa.
2 Pabodoidi iñōmō in-
guipogaque ante pōnente
cædānipa, ante pancadāniya
odadete ānewēnānipa.
Tōmēnāni inānite botō
guiñēnedāmaī inte nanguī
ancæboimpa. Mīnitō guiquēnē
adobai odadete āmīni inique
botō mīnitō weca pōninque
piinte anguēnēmo imāimopa.
Inique, Wīi piinte anguīmo
bacæboimpa, ante wææ
cæcæte ante botō ñōwo
mīnitō imīnite, Ee aquēnē
quēwēmīnii, ante waadete
pōnente yewæmōmopa.

3 Edæ inguipoga quēwēmōni
incæte mōnitō Wængonguī
beyæ ante wæætedō wæætē
cæcæte ante cædinque in-
guipogaque quēwēnāni nāni
wæætedō wæætē cæi bai
cædāmaī imōnipa. 4 Wæætē
edæ mōnitō Wængonguī
beyæ ante wæætedō wæætē
cæcæte ante cædinque in-
guipogaque quēwēnāni
nāni wænoncaquincoo
næænāmaī inte cæmōnipa.
Wæætē Wængonguī tōmengā
nānō tæi piñæmāmo ænte
mīmōno entawēninque eyepæ
næænte bai badinque mōnitō
tōmēnāni nāni tæi mænōincō
bæ tate bai cædinque
wæætedō wæætē nāni godō
ānewēnō ante wido cæte bai
cæmōnipa. 5 Wængonguī in-
gante pōnēnāmaī ingæimpa,

ante nē pōnēwēnāni inte ængæ gantidique tōmēnāni iñōmō, Wadāni tōmānāni adobaī Wængonguī ingante pōnēnāmaī incædānimpā, ante cædinqe babæ wapiticæ cædānimpā. Mānīi babæ wapiticæ nāni cædōnō ante mōnitō wæætē bæ tate wido cæmōnimpā. Edæ, Codito ingante mōnō ēñgæimpā, ante nō apænemōni ēñēninqe wadāni idiquibæ pōnēwēnāni iñōnāni mōnitō wæætē mānīnō nāni pōnēwēnō tōmānō ō ænte baī wido cæmōnimpā. ⁶ Ayæ mīnitō ædæmō nē ēñente cæmīni bamīni ate adocanque incæ ēñēnāmaī cæcā adinqe mōnitō wæætē tōmengā ingante do panguimōni imōnimpā.

⁷ Æbānō i, ante edonque ongō abaimīnimpā. Pancamīniya, Botō nāwangā Codito nempo quēwēmo imopā, ante pōnēmīnitawo. Mīnitō mānōmaī pōnēmīni inte godōmenque iīmaī ante pōnenguēnēmīni imīnimpā. Botō Codito nempo quēwēmo imo baī Pabodoidi adobaī Codito nempo quēwēnāni inānimpā, ante nāwangā impā, ante pōnenguēnēmīni imīnimpā.

⁸ Iñæmpā Wængonguī mōnitō imōnite āninqe, Mīnitō nē āmīni badinqe coodintoidi inānite bæ tate wido cædāmaī incæmīnimpā. Wæætē ædæmō āmīni ēñēninqe coodintoidi wæætē oncō tæī mænonte baī gongæncædānimpā, ante cæedāni, ante Wængonguī pōnō angā ēñēninqe mōnitō

nē āmōni batamōnimpā. Iñinqe botō, Nē āmo inte nāmā tocæboimpā, ante tedebo incæte guiñēnedāmaī tedecæboimpā.

⁹ Botō, Cadota ante botō yewæmōinta adinqe mīnitō guiñente wæcæmīnimpā, ante dicæ āmogaa. ¹⁰ Pancamīniya, Pabodo tæī piñængā baī inte cadota ante yewæmōninqe nanguī angā awædō, ante wæmīnimpā. Wæætē edæ adocā incæ mōnitō wecā ponte ongōninqe edæ aquiī ingā amōnimpā. Tōmengā nānō tedepāmo ōnōmāmoque baī impā, ante pōnēmīni awædō. ¹¹ Iñæmpā, Tæī piñæmōni inte cadota ante nē yewæmōmōni incæ mōnitō adomōni inte mīnitō wecā ponte ongōninqe adobaī tæī piñænte cæcæmōnimpā, āmo ēñēmaimīnimpā.

¹² Pancadāniya nāmā incæ, Wæmō pōni imopā, ante tededāni incæte tōmēnāni nāmā nāni tede baī mōnitō ædō cæte adobainō ante tedequimōnīi. Tōmēnāni iñōmō, Ægancadō waa cæbo eyepæ inguīi, ante nāmā nāni cægancaque ante adinqe edæ, Eyepæ cætabopā, ante pōnēwēnānimpā. Tōmēnāni nāni cædō ante, Waa cætawo, ante tee mancæte ante, Do botō cædinō baī adobaī cæbopā, ante adinqe, Eyepæ impā, ante pōnēwēnānimpā. Mānōmaī nāmā nāni pōnēwēnonque ante cædinqe tōmēnāni ēñēnāmaī inte oda cæte cædānimpā.

13 Mönitö guiquënë, Ìngancaque goedäni, ante Wængongui nänö angancaque cöwë gomönipa. Ìninqe tömengä, Coodintoidi ganca godinque apæneedäni, angä eñëninque mönitö do gote apænedinque, Mäningancaque waa cæmönipa, ante nämä waa ate tedemönipa. Godömenque ante tededämaï imönipa.

14 Minitö ganca pönämaï inte bai mönitö, Coodintoidi weca gote do cætamönipa, ante tedemöni bai babæ wapiticæ incædönimpa. Incæte minitö ganca do pöninque Codito ingantedö ante mönitö watapæ möni eñënö ante apænetamönipa. Ìninqe edæ, Mäninganca cætamönipa, ante mäninque ante tedemönipa.

15 Ayæ wadäni nani cædinö ante adinque mönitö, Tömëmöni cædinö impa, ante änämaï imönipa. Wæætë minitö godömenque godömenque wede pönëñömini mönitö wæætë adodö minitö weca ponte quëwëninque godömenque gomonga cæyömöni mönö watapæ bacæimpa, ante pönëmönipa.

16 Ayæ minitö weca ìninqe cædinque mönitö godömenque gomonga godinque mönö Codito ingantedö ante watapæ möni eñënö ante apænecæmönimpa, ante pönëmönipa. Mänömaï cædinque mönitö wacä nänö cædiñömö ante, Mönitö mänïñömö cætamönipa, ante tededämaï incæmönimpa.

17 Æcänö, Botö waëmö pönï inömo inte waa cæbopa, ante toïnëna tömengä wæætë, Mönö Awënë waëmö pönï inongä inte pönö waa cæcampa, ante toquënergä ingampa.

18 Edæ, Waëmö inömo imopa, ante nämä änogä ingante Wængongui waa adämaï ingampa. Wæætë, Ìngä waëmö inongä ingampa, ante mönö Awënë nänö änogä ingante ante Wængongui wæætë waa acampa.

11

Wængongui beycë, ante pancadäniya babæ apænedänipa

1 Nöwo botö adod-eque önonque tedete bai yewæmömo adinque minitö ee amini ìninqe botö waa tobaïmopa. Wadö ämo, Minitö ee ayömini edæ botö önonque tedete bai do yewæmömopa. Ìninqe ìimaï ante odömoncæte ante yewæmömoï aedäni.

2 Wængongui wææ gompocä bai botö adobai minitö beyæ ante wææ gompote ämopa. Minitö baquécä mönämaingä bai ìñöminite Codito ængä beyænque mini pönencabo tömengä nempo nö cæte quëwencæminimpa, ante pædæ godoncæte ante cædinque botö tömengä adocanque ingante, Bitö quinäni ìnänite æe, antabopa.

3 Minitö nöngä cædinque wacä miñæ godämaï inte Codito ingante waadete pönëmini incæte botö, Minitö oda cæmini wæcæ wæ, ante guñente

wæbopa. Eba wodi ingante Tæntæbo nanguī ēñengā inte babæ cædinque apænecā ēñēninque tōmengā nānō oda cægāi bai mīnitō wīi adobaī oda cæcæmīnīmpa, ante botō wææ ante apænēbopa.

⁴ Mōnitō, Itota ingante pōnengæīmpa, ante do apænemōni ēñēmīnitapa. Incæte wacā mīnitō weca pōninque nāwā Itota ingante apænēdāmaī inte, Wacā Itota ingante pōnēedāni, ante babæ apænēyongante mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. Adobaī Wængonguī Ōnōwoca do ængālmīni iñōmīnite wacā ōnōwoca pō guiyongante mīnitō ee æmīni guicā awædō. Ayæ wadāni mōnō Codito ingante ante apænēdāmaī ināni inte, Wacā ængā beyæ quēwengæīmpa, ante babæ apænēyōnāni mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. ⁵ Mānōmaīnō ante nē tededāni iñōmō nāmā ante pōnēninque, Nē gode āmōni inte mōnitō ñænæmōni pōni imōnīpa, ante edæ babæ ānewēnānīpa. Tōmēnāni nāwangā ñænænāni ināni bai botō dicæ wædāmo inguēnēmogaa, ante pōnēmopa.

⁶ Botō æbānō tedeboo, ante ēñēninque mīnitō iñōmō, Ōnōnepāmoque tedecampa, ante pīlmīnitawo. Incæte botō ædæmō adīmo inte nē ēñēnīmo inte apænēbopa. Pabodo mānōmaī inongā inte apænecampa, ante acæmīnīmpa, ante mōnitō cōwē mīnitō imīnite edonque odōmōmōni amīnitapa.

⁷ Mīnitō imīnite ængō

cæte bai cæcæte ante botō Wængonguī ingantedō ante watapæ apænēbo beyæ ænāmaī intabopa. Mānōmaī ænāmaī inte botō nāmā edæ pīinte bai cædinque dicæ wīwa cætabogaa. ⁸ Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo da pōnōnāni ō æninque botō mānīntaque godonte ænte quēwēninque mīnitō beyæ cætabopa. ⁹ Ayæ mīnitō weca ongōninque botō quiēmē æinente wæbo incæ edæ waa atabopa. Wadāni edæ mōnō tōniñadāni incæ Māatedōniabæ quēwente pōninque tōmēnāni botō ænguēnēnō ante eyepæ pōnōnāni æntabopa. Inīnque coodintoidi botō ānō beyæ wædāmaī incædānīmpa, ante wææ cædinque botō iñōmō edæ, Pōnōmīni æmoedāni, ante cōwē ānāmaī intabopa. Ayæ iīncayæ ate cōwē ānāmaī incæboīmpa. ¹⁰ Mōnō Codito nō nānō apænēdō ante ēñente entawēmo inte āmopa. Botō, Mānōmaī cædinque waa cæbopa, ante cōwē edæ tedeyōmote mīnitō Acayabæ quēwēmīni inte edæ wææ cædāmaī incæmīnīmpa. ¹¹ Quīnante mānōmaī ante tedeboī. Mīnitō imīnite waadedāmaī inte mānōmaī ante tedeboī. Iñæmpa botō æbānō mīnitō imīnite waadete pōnēmoo, ante do againgā inte Wængonguī tōmengā ancæcāīmpa.

¹² Wadāni guiquēnē, Mōnitō Codito nānō nē godongāimōni imōnīpa, ante nē

änäni guiquenē, Æbänō cæte odömömōni adinque wadāni Pabodoidi inānite waa adō bai mōnitō imōnite adobaī waa acædānimpa, ante wædānipa. Ininque botō iñōmō, Ināni mǎnōmainō ante odömōnāmaī incædānimpa, ante mǎnōmaī tedete wææ cæbo inte edæ cōwē godōmenque wææ cæcæboimpa. ¹³ Tömēnāni iñōmō edæ, Wadāni oda cæcædānimpa, ante awēmō cædāni inānipa. Mōnō Codito tōmēnāni inānite da godōnāmaī ingā incæte tōmēnāni iñōmō edæ, Codito nānō da godongaimōni imōnipa, ante babæ apænedānipa. Ayæ edæ mōnitō Codito nānō da godongaimōni mōni emōnō bai onōmoque emōninque babæ cædānipa. ¹⁴ Minitō, Tömēnāni quīnante wacā bai emōnāni, ante wæmīnitawo. Ināmpa tōmēnāni awēnē Tatāna incæ babæ cædinque Wængonguī anquedoidi ñāo nāni emōnō bai ñāo emonte bai emongampa. ¹⁵ Ininque Tatāna beyæ nē cædāni iñōmō tōmēnāni awēnē Tatāna nānō babæ cædō bai adobaī babæ cædinque, Nē nō Cædongā ingante nē cæmōni imōnipa, ante onōmoque emōnānipa. Ininque tōmēnāni nē onōmoque emōnāni inte ononque ewente baquinānidō anguēnē.

Æbänō caate wæboo, ante Pabodo yewæmongampa

¹⁶ Botō ñōwo adodō ante yewæmōmopa. Minitō, Pabodo ocai omædæcacā inongā inte ononque tedecampa,

ämīnitawo. Mǎnōmainō ante änāmaī imæwedāni. Incæte wacā ocai omædæcacā tedeyongante mīnitō ee amīni tedecā bai botō adobaī ocai omædæcabo inte bai, Nāmā waa cæbo imopa, ante adodeque tedebō ininque ee amīni tedebodāni. ¹⁷ Botō ñōwo mǎnōmaī nāmā waa ate bai tedete yewæmōninque mōnō Awēnē nānō āmaī wīi yewæmōmopa. Wæætē ocai omædæcacā mā nānō pōnente tede bai adobaī ononque tedete bai yewæmōmopa. ¹⁸ Pancadāniya nanguī ināni incæ, Mōnitō nāmā waa cæmōnipa, ante edæ inguipogaque quēwēnāni tededāni bai adobaī tededānipa. Tömēnāni mǎnōmaī tededāni ininque botō adobaī, Nāmā waa cæbopa, ante tedecæboimpa. ¹⁹ Nē eñēmōni imōnipa, ante nē amīni inte mīnitō iñōmō ocai omædæcadāni ononque tedeyōnānite ee eñē cōmīnipa tōō. ²⁰ Wacā edæ mīnitō imīnite bæi ongongā wædinque mīnitō tōmengā ingante ee nē cæmīni bawēmīni awædō. Wacā babæ wapiticæ cædinque mīnitō quī inguēnē incæ o ængā incæte mīnitō edæ ee amīnipa. Wacā mīnitō awēnē bai nāmā ængō cæte angā incæ ee eñēmīnipa. Wacā mīnitō imīnite pōnō tamongā incæte mīnitō ee ate wæmīni awædō. ²¹ Botō wæætē aquīmo inte, Tömēnāni nāni nanguī cædō bai ædō cæte cæquīmo, ante botō guingo imonguinque ononque tedebopa tōō.

Tömēnāni nāmanque waa adinque edæ guiñēnāmaī inte tededānitawo. Botō adobaī nāmanque waa adinque edæ guiñēnāmaī inte tedecæboimpa. Incæte mănōmaī tededinque botō ōnonque badete tote baī tedebopa. ²² Tömēnāni guiquēnē ebedeoidi inānitawo, ante pōnēmīni. Botō iñōmō edæ tōmēnāni nāni īmaī adobo īmopa. Tömēnāni idægoidi inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni īmaī adobo īmopa. Tömēnāni Abadāō wodi pæīnāni inānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni inō baī adobo Abadāō wodi pæīmo īmopa. ²³ Mōnō Codito beyæ nē cædōnāni inānīpa, ante pōnēmīni. Botō edæ tōmēnāni nāni īmaī inte edæ gomonga īmopa. Incæte mănōmaīnō ante tededinque botō ocai ōmædæcacaī baī inte ōnonque tedebopa. Tömēnāni inānite adopoque adopoque wædænque cæyōnāni botō godōmenque nangui cægaboimpa. Tömēnāni inānite wædænque tee mōnedāni wæyōnāni botō īmote godōmenque wæætē wæætē tee mōnedāni wægaboimpa. Tömēnāni inānite wædænque tæi pānāni wæyōnāni botō īmote godōmenque nangui tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ botō wæætē wæætē wodo wægaboimpa.

²⁴ Oodeoidi æmontaimenca wodo coadenta ganca adoyedē nāni cōwē tæi pāimpoga botō īmote adoyedē mānimpoga tæi tæi pāninque

ōnonpo æmæmpogoncaque wæætē adopoga adopoga tæi tæi pānāni wægaboimpa. ²⁵ Ayæ cantaca mempoga go adopoque botō īmote tæi tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ adopoque botō īmote dicaca tacadāni wangæ wægaboimpa. Ayæ wipodē wogaa godinque mempoga go adopoque wipo tente tobæmpo wægaboimpa. Edæ wīi eyepæ gote botō tōmāā itædē tōmāā woyowotæ tæcæpæno pōnī wæwogaboimpa. ²⁶ Wayōmō wayōmō botō ancaa godinque wætabopa. Ōnō æpæmpo wodo bete wæntabopa. Nē ō ænāni incæ botō guidēnāni incæ wadāni incæ wodo wænōnāni wæmo adinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēninque, Ōnōmæca quēwēninque, gāwapæno owodinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ wadāni incæ, Mōnō pōnencabo īmopa, ante babæ ānāni adinque botō iñōmō edæ, Babæ cædāni wæncæ wæ, ante wægaboī aedāni. ²⁷ Botō pancaōnaa tōmāā woyowotæ mīlmo inte nangui cædinque wægaboimpa. Tepæ pancaōnaa gæwænte wægaboimpa. Pancaōnaa cængui dæ ä ate gue ænente wægaboimpa. Edæ æpogamē pōnī cænāmaī inte wægaboimpa. Pancayedēna botō weocoo ōmaabo inte yoguite wægaboimpa.

inte botō, Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabodāniya nāni wædō ante æbānō cæquimoo, ante wædinque iimō iñō iimō iñō nanguī cæbopa. ²⁹ Edæ wacā aquīngā inte wæcā iinque botō adobaī aquīmo inte baī wæbopa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæe, ānāni ēñēninque adocanque oda cæcā ēñente wædinque botō ædō cæte wæwēnāmaī inguimoo.

³⁰ Iinque, Nāmā tæēmō inte cæbopa, ante tededāmaī incæboimpa. Wæætē, Æbānō aquīmo inte cæbopa, ante acædānimpā, ante botō māninonque ante tedecæboimpa. ³¹ Wængonguī iñōmō mōnō Awēnē Itota Wæmpocā Inongā inte edæ tōmengā adocā iñōmō Itota Wængonguī ingampa. Tōmengā waēmō pōni inongā inte cōwē waa pōni cæcampa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē apænecæimpā. Tōmengā iñōmō edæ, Pabodo nō angampa, ante do ēñengampa. ³² Ayæ iīmaī cædāni wægaboimpa. Adeto Tidiabæ awēnē nānō inōñedē māniñedē botō imote bæi ongoncæte ante cædinque tōmengā nānō ēmiñængā wædænque awēnē iñōmō iīmaī cæcantapa. Tōmengā wadāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē Daāmaco iñōmō tōmēnāni nāni wīni wææ cæincō boyæ yabædemō gāānē wānō cōñōnāni, ³³ botō tōnō cædāni guiquēnē Daāmaco nāni wīni wææ cæincō boyæ

cæimpiticæ inō otodē ñā cædete botō imote pædæ wæænōnāni ti wææ aamō cæte wodii wīnongaboimpa.

12

Pabodo, Iīmaī wīimonte baī atabopa, angampa

¹ Ōnonque tedebo incæte botō, Waa cætabopa, ante cōwē tedequēnēmo iimopa. Iinque botō ñōwo edæ, Wīimonte baī ayōmo mōnō awēnē mā pōni odōmongā atabopa, ante yewæmoncæboimpa. Ayæ tōmengā, Æbānō i, ante edonque pōni nānō odōmōnōnō ante godōmenque yewæmoncæ cæbopa. ² Codito nempo nē quēwēmo iñōmote Wængonguī do catodote wadepo iñonte botō imote ōnædē wænōmēnæcāōnæ mæicā æigaboimpa. Incæte wacā æicā ate baī nāmā incæ agaboimpa. Wabānō ōnōwocaque inte æigaboī. Iīntai ēñate wabānō inque inte æigaboī, ante botō adāmaī iimopa. Wængonguinque nē ænte mæigaingā inte tōmenganque ēñengampa. ³ Edæ baō ēñate æibo incæ baō ōmaabo inte æibo incæ Wængonguinque ēñēñongā botō, Iīmaī ingatimpā, ante māninque ēñēmopa. ⁴ Waēmōnædē tōmengā ōmæ iñōmō Wængonguī ænte mæicā æigaboimpa. Māniñōmō waa pōni apænedāni ēñēmo incæte tōmengā, Iñōmō mōni apænedō ante mīni waocabo

apænedāmaī incæminimpa,
ante wææ angā ēñēninque
botō waobo inte ædō cæte
apænequīmoo.

⁵ Īninque wacā mǎnōmaī
ōönædē æite ēñengā Īninque
botō, Tōmengā waa pōnī
cæcampa, ante do apænebaīmopa.
Wæætē nāmā botō waa
cædōnō ante apænedāmaī
incæboimpa. Incæte, Tōmēmo
aquīmo inte ōnonque
cætabopa, ante mānīnonque
ante botō nāmā waa ate
baī apænecæboimpa. ⁶ Waa
cægaboimpa, ante tedebo
īninque botō wīī ocāi
ōmæcabo inte edæ tede-
baīmopa. Īñæmpa nāwangā
waa cægāimo ĩnōmo inte botō
nō ante edæ tedebaīmopa.
Incæte botō wædænque
apænete pōnōmenque
cæyōmote æcāmenque incæ,
Pabodo godōmenque waa
pōnī cæcampa, ante ānāmaī
incæcāimpa, ante wææ
cædinque botō waa cægāinō
ante tededāmaī inte edæ pæ
wēēnebopa.

⁷ Wængonguī mā nānō
odōmongāinō æbānō waa pōnī
ingateī, ante wadāni adāmaī
īñōnāni botō adoboque
atabopa. Īninque, Pabodo,
Botō adoboque nē agāimo
īmopa, ante nāmā waa adāmaī
incæcāimpa, ante wææ
cædinque Wængonguī angā
ate Tatāna botō ĩmote pōnō
da boo codongate ocæ ocæ
coingā baī cæcā wætabopa.
⁸ Mǎnōmaī cæcā wædinque
botō mempoga go adopoque
Wængonguī Awēnē ingante
apænedinque, Botō daa

cogate baī wæyōmote o
tongaate baī cæbi quēwēmoē,
ante nanguī ante wætabopa.
⁹ Ca wæyōmote mōnō Awēnē
wæætē, “Nē aquīī pōnī ĩnāni
īñōnānite botō tæī piñæmāmo
eyepæ pōnī pōnōmo æninque
tōmēnānique wæætē tæī
piñænte entawencædānimpā.
Īninque bitō nē aquīīmi ĩmi
beyænque botō waadete pōnō
cædō ĩñōmō edæ eyepæ pōnī
impā.”

Īninque mōnō Codito
nānō tæī piñænte cæpāmo
ænte entawencæte ante
cædinque botō ĩñōmō edæ,
Nāmā aquīīmo inte botō
wædinō beyæ ante botō
nāmā waa ate tobopa, ante
tededinque godōmenque
tocæboimpa. ¹⁰ Æyedēnō
aquīīmo ĩmoī māniñedē edæ
tæī ēwocaboimpa. Mǎnōmaī
beyæ aquīīmo inte botō
Codito beyænque nanguī
tobopa. Badete tote piinte
cædāni wæbo incæte botō
piyænē cædinque tobopa. An-
caa nanguī caate wædinque
nangæ babo incæ, togænte
pānāni wæbo incæ, Ædō cæte
quēwenguīmoo, ante wæbo
incæ mānīnō tōmāā beyæ
wædōmo inte botō Codito
beyænque ante piyænē cæte
nanguī tobopa.

*Coodintoidi æbāmē
cædānii, ante wæbopa, Pabodo
angā*

¹¹ Ocāi ōmædæcacā ingā
baī Pabodo ōnonque tedete
yewæmongampa, ante
pōnēmīnitawo. Īñæmpa
tōmēmīni botō beyæ
wææ apænedāmaī ĩmīni

beyænque botō tōmēmo
nāmā wææ cæcæte ante
cædinque mǎnōmaī tedete
yewæmōmopa. Wadāni nē
gode ānāni guiquēnē nāmā
nāni waa acabo inānipa.
Incæte tōmēnāni nāwangā
ñænænāni ināni ininque botō
iñōmō dicæ wædāmo imogaa.
Īninque mīnitō tōmēmīni,
Pabodo waa cæcā ingampa,
ante tedequēnēmīni imīnipa
tōō.

¹² Wacā mīnitō weca
pōninque æbānō cæcā ate
mīnitō, Īngā iñōmō mōnō
Codito nānō nē da godon-
gaingā ingampa, ante
ēñēmīni. Īmaī impa.
Tōmengā, Ēñencæmīnimpā,
ante mā pōnī cæcā ate
do ēñēmīnipa. Tōmengā
bamōnengæ nanguī odōmongā
ate ēñēmīnipa. Wadāni
cædāmaī iñōnāni tōmengā tæī
piñænte cæcā ate wædinque
mīnitō wæætē edæ, Codito
nānō nē da godongaingā
ingampa, ante do ēñēmīnipa.
Īninque botō mīnitō weca
quēwēninque edæ Codito
nānō nē da godongaingā
mā cæte nāni odōmōnī
baī adobaī odōmōninque
edæ wæntædāmaī inte ee
cæbo abaīmīnipa. ¹³ Īninque
wadāni Codito ingante
nāni godongāmæ pōnencabo
inānite waa cædinque
botō mīnitō imīnite dicæ
pōnōmenque cætabogaa.
Wabānō mīnitō imīnite,
Pōnōmīni æmoedāni, ante
ānāmaī inte botō mīnitō
imīnite wīwa cæbopææ.

¹⁴ Botō do mīnitō weca
mempoga pōnīmo inte ñōwo

wæætē poncæ cæbopa.
Pōninque botō mīnitō mǎincoo
ante ānāmaī incæboimpā.
Wæætē, Mīnitō botō
wēmīni bacæmīnimpā, ante
cæbopa. Wēñænāni tōmēnāni
mæmpoidi beyæ ante dicæ
godonguēnēnāni ināniyaa.
Wæætē edæ mæmpoidi
iñōmō wēñænāni beyæ
ante nē godonguēnēnāni
inānipa. ¹⁵ Īninque, Mīnitō
quēwencæmīnimpā, ante botō
mǎincoo tōmancoo godōninque
waa tocæboimpā. Ayæ,
Mīnitō quēwencæmīnimpā,
ante cæte wæmo ininque
waa tobaīmopa. Botō
mǎnōmaī mīnitō imīnite
gomonga waadete pōnēmo
ininque mīnitō wæætē botō
imote pōnōmenque waadete
pōnēmīni imīnitawo.

¹⁶ Incæte edæ idæwaa
āmopa. Mīnitō mǎincoo ante
botō ānāmaī intabopa. Incæte
mīnitō, Pabodo nē wēnæ
wēnæ pōnengā inte awēmō
æncæte ante babæ cæcampa,
ante pōnēwēmīni awædō.
¹⁷ Wadāni inānite mīnitō weca
da godōninque botō awēmō
æntawo, ante pōnēmīnitawo.
¹⁸ Tito ingante, Coodintoidi
weca ate pōe, nanguī āninque
botō wacā mōnō tōññacā
tōnō tōmengā tōnō da godōmo
guēa godatapa. Īninque
Tito mīnitō weca pōninque
dicæ wīwa cædinque mǎincoo
ō ængantawogaa. Īñæmpa
tōmengā tōnō botō guēa
āawocaque baī ēwocamōna
inte mōnatō guēa cægōmōna
adinque mīnitō adāmaī inte
baī tedewēmīni awædō.

19 Mīnitō, Pabodoidi nāmā wææ cæcæte ante apænedānīpa, ante pōnēmīni awædō. Iñāmpa mōnō Codito nempo quēwēnōmo inte mōnitō Wængonguī ayongante apænetamōnīpa. Edæ, Botō nē waademīni imīni inte mīnitō tæi piñænte bacæmīnīmpa, ante cædinque mōnitō mǎnōmǎinō ante apænetamōnīpa.

20 Botō iñōmō edæ mīnitō waa cæmīni acæte ante ponte ayōmo mīnitō wadō cæmīni bai botō nanguī wæcædōmoīmpa, ante guiñente wæbopa. Ayæ mīnitō wæætē, Pabodo waa cæcæte ante pongampa, ante pōnēñōmīni botō wadō cæbo bai mīnitō nanguī wæcædōmīnīmpa, ante pōnente wædinque botō, Mōnō mǎnōmǎi wædāmǎi ingæīmpa, ante wææ cæcæte ante cæbopa. Edæ mīnitō wæætedō wæætē piinte amīnitawo. Wacā ingante waa cædāni wædinque mīnitō godō piinte amīnitawo. Iñontobæ ænguī bamīnitawo. Nāmanque pōnente cæmīnitawo. Wacā ingante piīnīnque godō babæ ante tedewēmīnitawo. Godō wæntaa wæntaa amīnitawo. Nāmā waa adīnque cæmīnitawo. Wīi ēñente cædinque mīnitō Yæ yæ tedemīnitawo. Mǎnīnō tōmǎnō wabānō cæmīnīi, ante guiñente wædinque botō mǎnōmǎinō ante edæ yewæmontabopa.

21 Iñīnque botō ponte ayōmo pancamīniya wēēnēñedē mīni cægai bai ñōwo adobai cæmīni adīnque botō guingo

imonte wæconguēnēmo ante awædō. Edæ pancamīniya wēēnēñedē wentamō mīni mongæñō ee mongæmīni adīnque botō Ca ca wæbaimopa. Wēēnēñedē mīni godō towengainō ayæ towēmīni intawo. Wēēnēñedē ēñēnāmāi inte mīni wiwa cædinō ayæ cæmīni intawo. Edæ wentamō mongæmīni inte guingo imōnāmāi imīni inte pancamīniya Wængonguī gāmænō ocæ ēmænte pōnāmāi imīnīpa, ante guiñente wæbopa.

13

Idæwaa mǎnīnque yewæmōmopa, ante

¹ Botō mīnitō weca mem-poga do pongaimo inte ñōwo wæætē poncæ cæbopa. Iīmāi ante do yewæmongatīmpa. Nō nō æbānō cætīmpa, ante ēñencæte ante waoda mēnaa incæ mengāa go adocanque incæ nē adīnāni inte adodō ante apænedāni ēñēnīnque do apænte angæīmpa, ante nāni yewæmongainō ante ēñēnīnque cæcæboīmpa.

² Wēēnēñedē wēnæ wēnæ cædināni tōnō wadāni tōmǎnāni inānite botō mīnitō weca doyedē pōnīnque, Åmo ēñēdāni, ante wææ ānīnque ñōwo wæætē wayōmō ongōnīnque adodō ante wææ ante yewæmōmopa. Ayæ ate wæætē mīnitō weca ponte ongōnīnque tōmanga apænte ānīnque adodāni inānite ata cæpodāmāi incæboīmpa.

³ Pabodo wabānō mōnō Codito tōnō godongāmæ cæte apænecāa, ante wæmīnitawo. Mǎnīnō ante mīni wædō ante edæ, Nāwangā impa,

ante odömoncæte ante
botö mänömaï apænte
ancæboimpa. Mönö Codito
incæ botö tönö godongamæ
në cædongä iñömö tömengä
iñömö aquïngä inämaï inte
minitö iminite apænte angä
abaïminipa. Tömengä iñömö
nanguï tæï piñænongä
inte minitö weca cæcä apa
änewëminii. ⁴ Nawangä

impa. Mönö Codito adocä
incæ aquïngä bai inte
cæyongante waodäni wæætë
ñænquedimæ cæte mäo
timpodäni wængacäimpa.
Incæte Wængonguï nänö
tæï piñænö beyænque
adocä ñäni ömæmonte
quëwengampa. Mönitö
adobai tömengä nempo
quëwëninque aquïmöni inte
edæ Wængonguï nänö tæï
piñænö beyænque mönö
Codito tönö godongamæ
quëwëninque minitö beyæ
ante cæquïmöni imönipa.

⁵ Minitö tömëmïni iñömö,
Æbänö wede pönëmo imoo,
ante nämä waa aedäni. Mïni
cædinö adinque, Æbänö
nöingä cæbo imoo, ante
aedäni. Iñæmpa, Itota Codito
ingante entawëmompa,
ante ëñënämaï iminitawo.
Wabänö minitö pancamïniya
nämä adinque, Botö nöingä
cædämaïmo inte edæ
wede pönënämaïmo inte
awædö, ante ëñencæte ante
aquënëmïni imïnipa. ⁶ Ayæ

nämä mïni a bai mönitö
imönite adobai apænte ad-
inque minitö, Pabodoidi
guïquënë nöingä cædönäni
inte në wede pönënäni
inänipa, ante edonque amïni

waa tobaïmopa. ⁷ Minitö
beyæ ante mönitö Wængonguï
ingante apænedinque, Cood-
intoidi cöwë wënæ wënæ
cædämaï incædänimpa, ante
apænemönipa.

Incæte
mönitö, Minitö wënæ wënæ
cædämaï imïni ate wadäni,
Pabodoidi ædæmö cædäni
beyænque impa, ante mönitö
imönite waa acædänimpa,
ante wïi cæmönipa. Wæætë
wadäni, Pabodoidi wïi
eyepæ cædänipa, ante piinte
änäni incæte minitö wæætë
nöingä cæcæmïnimpa, ante
mönitö mänïnonque ante cöwë
cæmönipa.

⁸ Edæ Wængonguï nöingä
nänö änö ante në cæmönï inte
mönitö adode ante ædö cæte
wido cæquïmönii. ⁹ Iñinque
mönitö æyedëmë aquïmöni
iñömöni minitö wæætë tæï
piñænte cæmïni adinque
mönitö nanguï tomönipa.
Minitö beyæ edæ Wængonguï
ingante apænedinque
mönitö, Coodintoidi eyepæ
entawëninque picænäni
bai nö cæcædänimpa, ante
apænemönipa. ¹⁰ Botö imote
apænedinque Wængonguï,
Bitö wadäni inänite bæ
tadämaï inte tæï mænonte
bai pönö cæcæbiimpa, ante
pönö cæcä ate botö tæï
piñæmo badinque në ämo
batabopa. Në ämo imo
incæte botö minitö weca
ponte ayömo wïwa cæmïni
adinque piinte panguënëmo
inämaï incæboimpa, ante
wææ cædinque botö ñöwo
wayömö quëwëninque, Nämä
apænte äedäni, ante wææ
yewæmömopa.

11 Iñānāni, māninqe ante ñōwo yewæmōmopa. Minitō eyepæ entawēninqe, Mönō picænāni bai badinqe nō cæcæimpa, ante nanguī cæedāni, āmopa. Wæntædāmaī inte tæi piñænte cæedāni. Mini cabo incæ adoyōmō pönēninqe gānē pōnente quēwēedāni. Wængonguī incæ nē Waadecā inte nē gānē entawengā inte minitō tōnō cōwē quēwencæcāimpa, āmopa.

12 Mini cabo incæ godongāmæ pō bee tēninqe waadete pōnente waa apæneedāni.

13 Wængonguī quīnāni eyequeī quēwēnāni iñōmō, Minitō waa quēwencæminimpa, ante apænedāni ēñente yewæmōmopa.

14 Minitō tōmāmīni mōnō Awēnē Itota Codito waadete nānō pōnō cægāinō ante entawencæminimpa, āmopa. Mæmpo Wængonguī tōmengā nānō waadete pōnēnō ante entawencæminimpa, āmopa. Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque tōmāmīni godongāmæ waa quēwencæminimpa, ante botō Pabodobo māninqe ante yewæmōmopa.

Gadataidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

*Gadataidi inänite Pabodo,
Waa quëwëedäni, angampa*

¹ Botö Pabodobo inömo inte, Minitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Mæmpo Wængongui incæ Itota Codito ingante, Nāni ömæmöe, angä nāni ömæmongacäimpa. Mæmpocä iñömö Itota Codito tönö guëa cædinque botö imote da godonga gotabopa. İnque botö dicæ waodänique änāni eñente gotabogaa. Botö imote edæ dicæ waocunque da godongä gotabogaa. ² Minitö Gadatiabæ wayömö wacabo wayömö wacabo quëwëmini inte Codito ingante mini godongamæ pönencabo inömini inte edæ eñencæminimpa, ante mönitö möni pönencabo tömämöni iimāi ante apænemönipa.

³ Wængongui mönö Mæmpo tönö mönö Awënë Itota Codito godongamæ pönö waadete cæda ate minitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönipa.

⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængongui iñömö, Minitö pedænguipogaque wiwa cæte mini wawëñömö edæ abæ tawænte ponte bai botö gämænö ponte quëwëedäni, angampa. İnque, Wængongui nänö angainö bai cæcæminimpa,

ante cædinque mönö Awënë Itota Codito mönö imonte ö æncæte ante cægacäimpa. Mini wænæ wænæ cæpāmo mongæncæboimpa, ante tömengä nāmā wepæ pædæ godonte bai cædinque pönö ængä beyænque mönö wæætë quëwëmompā. ⁵ Edæ pedænguipoga iñonte miinguipoga bayonte edæ, Mänömaï bacäimpa, ante nē angaingä inongä inte mönö Mæmpo Wængongui iñömö edæ cöwë nāö apāite bai waëmö pönï emönongä ingänö anguënë. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ämopa.

*Codito ingantedö ante
watapæ eñengäimpa*

⁶ Minitö iñömö æbämë pönï cæmini awædö. Mönö Codito waadete pönö cæcä beyænque minitö Wængongui äñecä pöminitawo. Nöwo guiquënë nē äñecä iñongante quimæ panguimæ gomīni. Wadäni, Quëwengui taadö wadö inompā, ante tededäni eñëninque minitö do Ao änewëmini awædö. ⁷ İñæmpa wadö incæ wi quëwenguinö inompā. Wæætë edæ, Minitö oda cæcæminimpa, ante cædinque wadäni pancadäniya, Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante edæ, Idiquibæ bacäimpa, ante cædäni apa eñëwëminii.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante watapæ apænemöni eñëmīnitapa. Incæte mönitö adömöni incæ wadö ante apænemöni bai Wængongui wæætë pönö piinte apænte

angä wæquimönidö anguënë. Ayæ adobai Wængongui anquedo incæ öönädë owodinique wææ pöningue wadö ante apænecä bai Wængongui tömengä ingante wæætë godö pünte apænte angä wæquingänö anguënë. ⁹ Edæ doyedë möni äninö bai botö ñowo wæætë adodö ante ämopa. Codito ingantedö ante wat-apæ apænemöni ëñëningue mïnitö Ao ämïnitawo. Ìningue mäninö ante æcämenque pönënamai inte wadö ante apænecä ëñëningue Wængongui tömengä ingante wæætë godö pünte apænte angä wæquingänö anguënë.

¹⁰ Botö dicæ, Mïnitö waomïnique botö imote Ao ancæmïnimpa, ante apænebogaa. Wængonguinque, Ao ancæcäimpa, ante apænebo aedäni. Ayæ, Waomïnique tocæmïnimpa, ante dicæ cæbogaa. Waomïnique tocæmïnimpa, ante cæbo inte bai edæ Codito ingante në cædömo inämai incædömoimpa.

Pabodo Wængonguinque da godongä gotabopa, angampa

¹¹ Botö tönïñamïni ëñëedäni. Codito ingantedö ante wat-apæ botö apænedö ïñömö edæ wïi waodänique nani mä pönengainö impa, ante ämo ëñëedäni. ¹² Mäninö ante waocanque dicæ pönö apænecä ëñente æntabogaa. Waocanque dicæ odömonte apænecä ëñëningue apænetabogaa. Wæætë Itota Codito edonque odömonte

apænecä ëñëningue botö në æmo inte adodö ante apænebopa.

¹³ Oodeobo ïñömö inte botö ïñömö edæ möni oodeocabo pönengainö ante wëenëñedë mäninonque ante ëñëningue quëwengaboï aedäni. Botö mänïñedë edæ Codito ingante nani godongämæ pönencabo inänite wido cæcæte ante cædinique ancaa togænte edæ nanguï pönï pämo wægadänimpa, ante do ëñëmïnipa. ¹⁴ Ayæ botö tönö guëa pægäinani incæ nanguï inäni guiquënë möni oodeocabo möni ëñengainö ante wædænque ëñente cæyönäni botö ïñömö godömenque nanguï pönï ëñente cægaboimpa. Edæ mönitö mæmæidi nani odömonte angainö ante botö, Mönö Ao ante adodö ëñente cæte quëwengæimpa, ante nanguï cæbo ingaboimpa.

¹⁵ Incæte botö badä cæncadë ongöñömote Wængongui, Botö beyæ cæcæbiimpa, äningue edæ mänïñedë botö imote apænte ængaingä inte ñowo botö imote pönö waadedinique äñecantapa. Ayæ ñowo pönï tömengä nämä nanö pönënö ante cæte toduque edæ, ¹⁶ botö imote pönö angantapa. Bitö oodeoidi inämai inäni inänite apænebi ëñëningue tömënäni botö Wengä ingante edonque ate bai ëwocacædänimpa, ante täno botö imote edonque odömongä adinique botö tömengä Wengä ingante do ëwocabo inte apænebo ëñënanitapa. Ìningue botö

waocä ingante, Æbänö cæquimoo, ante edæ änämaï intabopa. ¹⁷ Botö imote da godongä ate botö Codito täno nänö nē da godongainäni inänite apænecæte ante Eedotadēē iñömö æidämaï intabopa. Wæætē edæ wadæ godingue botö wayömö Adabiabæ do godingue ayæ ate Daämaco iñömö ocæ emænte gotabopa.

¹⁸ Ayæ wadepo mēnepoga go adodepoque iinque go ate botö Pegodo weca mä ēñacæte ante Eedotadēē æidinqwe mēa Wængonguï itædē tömengä weca quēwentabopa. ¹⁹ Ayæ wadäni Itota nänö nē da godongainäni iñönänite botö adocanque ingante mönö Awēnē Itota biwï Tantiago ingante adinqwe wadäni inänite adämaï intabopa. ²⁰ Mänömainö ante botö Wængonguï ayongä habæ änämaï inte näwangä ante yewæmömo aedäni.

²¹ Mänïi gote ēñate ate botö Tidiabæ godingue godömenque Tiditiabæ gotabopa. ²² İinque Oodeabæ quēwente Codito ingante nänï godongämæ pönencabo mönö Codito nempo nē quēwēnänï iñömö botö awinca cōwē adämaï inänï inte önöwēnenque pönengadänimpa. ²³ Tömēnänï iñömö iïmainö ante önömoncaque ēñengadänimpa. “Wēēnēñedē mönö imonte nē togænte pangaingä iñömö mönö pönente quēwenguïne ante, Mänïne ante wido cæcæimpa,

angantawo. Nöwo guiquēnē tömengä, Wido cæquïne, ante nänö angäine incæ adode ante edæ watapæ apænecä ēñēnänipa,” ante tededäni ēñengadänimpa. ²⁴ İinque, Pabodo nöwo waa cæcampa, ante adinqwe tömēnänï Wængonguï ingante apænedinqwe, Bitö waēmö pönï emönömi inte nē waa cæbi imipa, ante watapæ apænengadänimpa.

2

Itota nänö nē da godongainäni Pabodo ingante Ao änäni

¹ Ayæ mänïi pö godingue iincayæ ate catodote wadepo go ate botö Bedēnabee tönö Eedotadēē iñömö adodö æidinqwe Tito ingante mäomöna gocantapa. ² Wængonguï do botö imote apænete bai edonque odömongä adinqwe botö Eedotadēē iñömö æidinqwe iïmaï ante apænetabopa. Botö iñömö oodeoidi inämaï inänï weca godingue, Codito ingantedö ante cōwē watapæ apænebopa, ante botö nænænänique inänite awēmö apænebo ēñēnänitapa. Mänömaï cædinqwe botö, Æbänö cæboï, ante adodö adodö ante apænebo ēñēninque tömēnänï püinämaï incädänimpa, ante cætabopa.

³ Ayæ, Botö tönö guëa pöningä Tito ingante adinqwe pancadäniya, İingä iñömö Guidiego inongä iñongante ämïni eö togæncädänimpa, ante

pīinte ānāni incæte nē ānāni
 guiquēnē, Eō togædāni,
 ante ānāmaī inānitapa. ⁴ Eō
 togængæimpa, ante nē pīinte
 ānāni nāni wææ angainō
 ante mōnitō iñōmō Codito
 Itota gā pe æmpote æængā
 beyænque abæ tawænte
 ee gote bai quēwēmōnipa.
 Mānōmaī iñōmonte pan-
 cadāniya, Æbānō quēwēnānii,
 ante edæ awēmō acæte
 ante cædinque edæ, Mōnō
 caipæ imōmpa, ante bai
 babæ cædinque mōnitō weca
 pōnāni wætāmōnipa. Ayæ
 edæ mōnitō tōmēnāni nāni
 wææ ānō beyænque nē cæte
 quēwēmōni bacēmōnimpa,
 ante cædinque tōmēnāni
 godōmenque, Cæedāni
 cæedāni, ante wææ ānewēnāni
 wætāmōnipa. ⁵ Incæte
 edæ, Mōnō Codito ingant-
 edō ante watapæ mōni
 apænedō nāwangā ante impa,
 ante mīnitō oda cædāmaī
 incæmīnimpa, ante wææ
 cædinque mōnitō wantæ iñō
 incæ nē wææ ānewēnāni
 inānite eñente cædāmaī in-
 tamōnipa.

⁶ Ñænænāni inānipa,
 ante wadāni nāni nē waa
 adōnāni iñōmō æbāmē
 emōnānii, ante botō iñōmō
 edæ wædāmaī imōpa. Edæ
 Wængonguī incæ waocā
 ingante apænte acæte ante
 cædinque adāmaī ingampa.
 Mīmōnoque acampa. Inique
 botō idæwaa apænebo
 ate iñāni incæ ædō cæte
 godōmenque apænequināni.
⁷ Iñæmpa iñāni incæ edæ do
 eñēnānitapa. Pegodo ingante
 mōnō Awēnē incæ pōnō angā

ate tōmengā oodeoidi inānite
 mōnō Awēnē ingantedō
 ante nē watapæ apænecā
 ingampa. Botō imote adobaī
 mōnō Awēnē incæ pōnō
 angā ate botō wæætē ood-
 eoidi ināmaī ināni inānite nē
 apænebo imōpa. Inique botō
 mānōmaīnō ante apænebo
 ate nē ānāni iñōmō, Pegodo
 cæcā bai Pabodo adobaī
 cæcampa, ante do eñēnānitapa.
⁸ Pegodo oodeoidi weca
 gote cæyongante Wængonguī
 tōmengā tōnō godongāmæ
 cæcā bai botō guiquēnē
 oodeoidi ināmaī ināni weca
 edæ gote cæyōmote adocā
 incæ botō tōnō adobaī edæ
 godongāmæ cæcampa, ante
 do eñēnānitapa.

⁹ Tantiago, Pegodo, Wāō
 iñōmō nē tæi emōnāni
 inānipa, ante adinque wadāni,
 Gōnōniwæ onguitanca bai
 inānipa, ante apænedānipa.
 Inique botō apænebo
 eñēninque mānīnāni, On-
 guitancaidi, nāni ānāni
 iñōmō edæ, Pabodo ingante
 Wængonguī mānōmaī pōnō
 waadete cæcampa, ante
 adinque botō imote ayæ
 Bedēnabee ingante, Mōnitō
 tōniñamīna imīnāpa, ante
 tōmēmæ inō pædæ pompote
 bæi ongompodānitapa. Ayæ,
 Mōnitō oodeoidi weca gote
 apæneyōmōni mīnitō wæætē
 oodeoidi ināmaī ināni weca
 gote apænecāmīnimpa, ante
 godongāmæ Ao ānānitapa.
¹⁰ Ayæ, Mīnitō nē omaadāni
 inte wædāni inānite ante
 cōwē pōnēninque waa
 cæcāmīnimpa, āninque
 māninque ante wææ

änänitapa. Mäninö nāni äninö incæ botō cōwē pōnēninque edæ nanguī cæinente wæbo intabopa.

Pegodo ingante Pabodo angā wæcampa

¹¹ Ayæ Pegodo Antioquiya iñmō pōninque wīi nō cæcā adinque botō tōmengā awinca waa adinque, Bitō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbi imipa, ämo wæcantapa. ¹² Iimaī edæ Pegodo cæcā inongäimpa. Tæcæ Antioquiya pōninque tōmengā oodeoidi ināmaī ināni weca wæætē wæætē pō guī pō guī ongōninque godongāmæ cænongäimpa. Incæte Tantiago nānō da pōnōnināni pōnāni ate Pegodo iñmō edæ, Mōnō eō togængäimpa, ante nē änōnāni pīināni wæcæ wæ, ante guīñēnongā inte edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñowo cænāmaī inte edæ gomonga gote cænongäimpa. ¹³ Mänōmaī wadonque cædingā inte ñowo wadonque cæyongante tōmengā tōnō oodeoidi tōmānāni wadonque cædināni inte edæ ñowo wæætē wadonque cædānipa, ante adinque Bedēnabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴ Iinque edæ Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēnō nō pōni i incæte tōmēnāni nō cædāmaī inte wapiticæ cædānipa, ante adinque botō tōmānāni ayōnāni edæ Pegodo ingante iimaī ante ämo wæcantapa. “Bitō iñmō oodeobi inōmi inte edæ oodeo ināmaī ināni bai ñimpo cæte quēwēninque edæ

wīi oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwēmipa. Incæte bitō, Oodeo ināmaī ināni incæ oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwencædānimpa, ante quimæ wææ ānewēmii,” ämo wæcantapa.

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō tōmāmō quēwēmompā

¹⁵ Oodeoidi ināmaī ināni nāni eñēnāmaī quēwencabo bai ināmaī imōni inte mōnitō iñmō edæ oodeomōni nē eñagaimōni imōnipa. ¹⁶ Incæte edæ iimaī ante do eñēmōnipa. Iimaī cædāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante eñente cæcā beyænque waocā dicæ Wængonguī ayongā edæ nō cæcā baquingāā. Wæætē Itota Codito ingante wede nānō pōnēnō beyænque waocā nō cæcā bacampa, ante mōnitō do eñēmōnipa. Iinque, Waocā æcāmenque incæ mäninō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante tōmengā nānō eñente cædō beyænque edæ nō cæcā badāmaī incæcäimpa, ante do eñēmōni inte mōnitō adobaī, Ædō cæte mäninō beyænque nō cæmōni baquimōnii, ante eñēmōnipa. Wæætē, Codito ingante mōni wede pōnēnō beyænque nō cæmōni bacæte ante mōnitō adobaī tōmengā ingante wede pōnēmōnipa.

¹⁷ Iinque mōnitō oodeoidi imōni iñmō, Mōnō Codito nempo quēwēninque Wængonguī ayongā mōnō nō cæmō bacäimpa, ante cæmōnipa. Mänōmaīnō ante cædinque mōnitō nē

wënæ wënæ cæmōni inte wæmōni incæte dicæ Codito angā beyæ wënæ wënæ cætamōniyaa. ¹⁸ Mānīnō

Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæte quëwengæimpa, ante botō pönengainō ante do wido cægaboimpa. Mānōmainō

ante botō pönengainō ante nē wido cægaimo inte botō ædō cæte wæætē adodō ænte bai cædinque, Mānīnō ante ēñente mōnō quëwengæimpa, ante an-guimoo. Mānōmainō ante āmo inte bai botō Wængonguī nānō wææ angainō ante edæ nē ēñēnāmai īmo bacædōmoimpa.

¹⁹ Edæ, Wængonguī nānō wææ angainō ante ædō cæte tōmānō ante ēñente cæquimoo, ante botō wædō beyænque nē wæwocaimo bagaboimpa.

Īninqe botō nē wæwocagaimo inōmo inte mānīne ante ēñente cæcæte ante quīnante wæquimoo. Wæætē edæ Wængonguī beyænque ante botō quëwenguinque īmopa.

²⁰ Mōnō Codito ingante awāa timpodāni wæñongante botō tōmengā tōnō godongāmæ wænte bai bagaboimpa. Īninqe botō baonga ēñate quëwēmo incæte botō wīi tōmēmo quëwenguīmāmo ēwocate quëwēmopa. Wæætē

Codito nānō quëwenguīmāmo ēwocate quëwēmopa. Īninqe adocā Codito Wængonguī Wengā botō īmote waadete pönēninqe nāmā tōmengā wepæ ante, Wængonguī quī, ante botō beyæ pædæ

godongā adinqe botō baō ēñate quëwēninqe tōmengā ingante wede pönēninqe quëwēmopa.

²¹ Īninqe, Īmai cædāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque mānōmainō cæmō beyænque ñā mēnongate nō entawēmō bamō bai mōnō Codito ōnonque pōnī wæncægacāimpa. Mānōmai beyæ Wængonguī nānō pōnō waadete cægainō ante botō Ao ante ō æninqe cōwē wido cædāmai īmopa.

3

Mōnō pönēnō beyænque mōnō quëwengæimpa, ante

¹ Gadataidi ōnonque pōnī mīni cæcabo inōmīni inte ēñēdāni. Æcānō wadō ante apænecā ēñēninqe mīnitō dowænte bai ōnonque tedewēmīnipa. Īñæmpa botō doyedē, Itota ingante æbānō awāa timpodāni wængacāi, ante botō edonque pōnī odōmonte apænebo ēñēninqe mīnitō ōnōwēnenque ante bai do pönēmīnitapa. ² Adodeque āmo ate apænemīni ēñēmoedāni.

Mīnitō Wængonguī Ōnōwoca ingante æbānō cæte æmīnīi. Mōitee wodi wææ nānō angainō ante ēñente mīni cædō beyæ mīnitō tōmengā ingante æmīnitawogaa. Wæætē edæ mōnitō apænemōni ēñēninqe wede pönēmīni inte æmīnitawo.

³ Īñæmpa mīmō ōmædē īmīni inte ēñēnāmai incædō. Mīnitō wēēnēñedē mā pōnī

pönëninque Wængongui
 Önöwoca tönö nē cægaimini
 inte ñöwo wæætē edæ
 ömæwocamini inte bai
 edæ baonga eñadinque
 nämanque cædinque iinque
 cæminii. ⁴ Wængongui nan-
 gui pönī pönö cæcä caate
 wædinque mīnitö önonque
 beyæ caate wæmīnitawo.
 Tömengä dicæ önonquedö
 ante cæcæte ante pönö cæcä
 wæmīniyaa. ⁵ Wængongui
 tömengä Önöwoca ingante
 da pönöninque mīnitö weca
 bamönengæ pönī cæcampa.
 Quinante mänömai cæcää.
 Edæ, Möitee wodi nänö wææ
 angainö ante eñente mini
 cædö beyæ ante dicæ cæcä.
 Wæætē mönitö apænemöni
 mini eñente pönënö beyæ
 Wængongui tömengä Önöwoca
 ingante da pönöninque mīnitö
 weca bamönengæ pönī pönö
 cæcä æmīnīpa.

⁶ Wængongui apænecä
 eñëninque Abadäo wodi,
 Nöingä ante apænecampa,
 ante wede pönengacäimpa.
 Iinque tömengä wede
 nänö pönënö beyænque
 Wængongui, Botö ayömo
 Abadäo iñömö nē nö cæte
 quëwënongä ingampa, an-
 gacäimpa, ante yewæmongatimpä.
⁷ Mänömainö ante adinque
 mīnitö iīmai ante eñëedäni.
 Mönö nē wede pönëmö iñömö
 Abadäo wodi pæimö bai
 adomö imompa, ante eñente
 pönëedäni. ⁸ Wængongui,
 Oodeoidi ināmai ināni incæ
 wede nāni pönënö beyænque
 botö ayömo edæ nē nö cæte
 quëwënāni bacædänimpa,

ante badoncæcäimpa,
 ante dodäni edonque ad-
 inque Wængongui beyæ
 yewæmongadänimpa. Ayæ
 Abadäo wodi ingante
 apænedinque tömengä,
 “Botö bitö imite pönö waa
 pönī cæbo æmi iinque
 bitö beyænque wadāni nāni
 cabo wadāni nāni cabo
 tömancabodāniya edæ wat-
 apæ quëwenguinānidö an-
 guënē,” ante apænegacäimpa.
 Mänömai impa, ante
 yewæmöninque dodäni
 wëenënedē pönī Wængongui
 waa pönī nänö cæquinö
 ante yewæmongadänimpa.
⁹ Abadäo wodi cöwë ædæmö
 cæte pönengaingä iñongante
 Wængongui pönö waa pönī
 cægacäimpa. Mönö nē
 wede pönëmö iñömönte
 tömengä adobai pönö waa
 pönī cæcä æninque mönö
 iñömö edæ Abadäo wodi
 tönö godongämæ watapæ
 quëwëmö imönö anguënē.

¹⁰ Wæætē edæ, “Wææ
 ante botö yewæmongainta
 adinque æcänö tömänö
 ante dicæ cæcää tömengä
 iñömö Wængongui pīinte
 angä wæwocaingä ingänö
 anguënē,” ante Möitee wodi
 incæ do yewæmongacäimpa.
 Iinque Wængongui edæ
 nänö wææ angainö ante
 waodāni, Botö eñente cædö
 beyænque quëwencæboimpa,
 ante nē anewënāni incæ
 wīī eyepæ eñente cædāni
 iñönāni inte tömënāni
 tömänāni inānite Wængongui
 pīinte angä wæwocaināni
 inānidö anguënē. ¹¹ Ayæ

wacä Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në nö cæte quëwëngä incæ tömengä nänö wede pönëno beyænque quëwencæcäimpa,” angacäimpa. Ìninqe ìimäi ante mönö edonque ëñengæimpa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte beyænque waocä dicæ Wængongui ayongä në nö cæcä badinque quëwenguingä. ¹²Wængongui nänö wææ angainö ante ëñente quëwengæimpa, ante në cædonäni ìñömö tömënanäni dicæ nänö wede pönëno beyæ quëwënanüyaa. Wæætë, “Mäninö ante në ëñente cæcä ìñömö tömengä nänö ëñente cædo beyænque quëwencæcäimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmonte angainö bai impa.

¹³ Ayæ adobai, “Æcänö ingante awäa wodoncædäni a ongöna tömengä ingante Wængongui piingä wæwocaingä ingänö angüenë,” ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængongui nänö wææ angainö ante wii eyepæ ëñente cæmö beyæ mönö wæwocaimö inte wæyömonte mönö Codito ìñömö, Abæ tawænte gote bai quëwencæminimpa, ante cædinque mönö beyæ wæætë wæwocaingä badinque edæ awäa wæninqe a ongongacäimpa. ¹⁴ Abadäo wodi ingante Wængongui waa pönö pönö cægacäimpa. Ayæ, minitö oodeoidi inämai

ìñömönte Itota Codito pönö cæcä beyænque Abadäo tönö godongämæ watapæ quëwencæminimpa, ante Wængongui adobai pönö waa cæcampa. Mänömai bacäimpa, ante cædinque Codito tömämö imonte, Minitö wede pönëninque botö Önöwoca ingante ænte ëwocacæminimpa, ante cædinque mönö imonte æncæte ante nämä wepæ godonte ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui täno, Cæquimo, aninque ayæ ate wææ angacäimpa

¹⁵ Botö töniñamini ëñeedäni. Botö, Waomö mönö cæi bai Wængongui mönö beyæ wodo adobai cæcampa, ante odömoncæte ante ìimäi ante yewæmömö aedäni. Waoda, Möna guëa cæcaya imönapa, ante Ao äna ate adocanque inte ædö cæte wadö ante cæquëngä. Ayæ, Mönö godömenque cæcäimpa, ante waocä adocanque inte ædö cæte edæ ante cæquëngä. Nöwo edæ ämo ëñeedäni. Wængongui, Mönö godongämæ cæcabo bacäimpa, ante botö pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö Ao ante cæquënenö ìñömö edæ wodo adobai impa. ¹⁶ Mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque Wængongui, Bitö Pæingä ingante botö cöwë pönö waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänömai äninque tömengä Abadäo wodi ingante, “Bitö pæinäni,”

ante änāmaī ingacāimpa. Wæætē, “Bitō Pæingā ingante pönō cæcæboimpa,” äninque Abadäo wodi Pæingā adocanque Codito ingante ante pönëninque angacāimpa.

17 Mänömaīnō ante apænedinque botō iimainō ante odömoncæte ante apænetabopa. Abadäo wodi ingante Wængonguī, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao ämīni iinque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante wëenëñedē cægacāimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento todëinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocā, iimaī cæedāni, ante pönō wææ ängongäimpa. Iinque Wængonguī wantæpiyæ ate wææ äninque do nänō angaine ante wëä godönāmaī ingacāimpa. Edæ, Cöwë pönō cæcæboimpa, ante doyedë nē angaingä inte tömengä ñowo wææ äninque mänine ante dicæ wëä godongantawogaa.

18 Möitee wodi nänō wææ angainō ëñente cæmō beyænque mōnō ænguënencoo do æmō bai Wængonguī, Cöwë pönō cæcæboimpa, ante önonque ancægacāimpa. Incæte Wængonguī pönō waadete cædinque mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque, Cöwë pönömo æncæminimpa, ante nänō angainō bai cædinque do cægacāimpa.

19 Iinque, Cöwë pönömo æedāni, ante nē angaingä inte Wængonguī quīnante ñowo wæætë, iimaī cæedāni, ante wææ angacāi. Iñæmpa

tömengä, Mīnitō botō änō ante ëñenāmaī cædinque wënæ wënæ mīni cædinō edonque bacæimpa, ante odömoncæte ante wææ angacāimpa. Mänömaī cædinque tömengä, Abadäo wodi Pæingā botō nē angaingä incæ tömengä nänō ponganca mīnitō ëñente cædinque quëwencæminimpa, ante wææ angacāimpa. Mänine nänō wææ angaine ëñente cæcædänimpa, ante Wængonguī tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömënäni Möitee wodi ingante mämō odömönäni agacāimpa. Tömengä iñömō tæcæguedë ongonte bai nē anguingä badinque Wængonguī nänō angaine ante idægoidi inänite wæætë angä ëñengadänimpa. 20 Ñowo apænebo ëñeedāni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tömengä beyæ ancæte ante wacä tæcæguedë ongönāmaī iimaingampa. Wængonguī iñömō, Cöwë pönō cæcæboimpa, nē angaingä inte adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

Iimaī cæedāni, ante quīnante angacāi, ante

21 Iinque Wængonguī, Cöwë pönō cæcæboimpa, ante nē angaingä inte wantæpiyæ ate, iimaī cæedāni, ante wææ äninque tömengä doyedë nänō angaine dicæ wëä godongantawogaa. Edæ tömengä mōnō imonte apænedinque, Botō wææ angainō beyæ quëwencæminimpa, ante mänine pönongä ænte

quëwëmö bai mänine
 beyænque edæ në nö
 quëwëmö bacædömöimpa.
 Wæætë edæ wii mänömaï
 impa. Wængongui, Cöwë pönö
 cæcæboimpa, angä ëñëninque
 mönö quëwenguinque edæ
 në nö cæmö bamompa.
 22 Ìninque Wængongui, Cöwë
 pönömo æncædänimpa, ante
 në angaingä inte iïmaï ante
 cæcampa. Botö angain-
 coo ante Itota Codito in-
 gante në pönënanï inänite
 da pönömo ate tömënanï
 wede nänï pönënö beyænque
 ænte ëwocacædänimpa, ante
 iïmaï cæcampa. Tömengä
 mönö inguipoga tömäo
 quëwëmö mönö wënæ wënæ
 cædimämo adinque mönö
 imonte pönö tee mönete bai
 cæcä ongömompa. Mänömaï
 pönö cæcä ongongaimö
 iñömonte Wængongui mönö
 wede pönencabo adomonque
 iñömonte tömengä nänö an-
 gaincoo ante pönongä ænte
 ëwocamompa. Wængongui,
 Mänömaï cæbopa, ante
 apænecä ëñëninque yewæmong

23 Doyedë iñömö mönö,
 Möitee wodi nänö wææ
 angainö tömänö ante mönö
 ædö cæte eyepæ cæquii, ante
 tee mönete bai wægämöimpa.
 Edæ Itota Codito mönö në
 wede pönënongå edonque
 pönï nänö ponte a on-
 gonganca mönö tee mönete
 bai wægämöimpa. 24 Ìninque,
 Minitö Codito ingante wede
 pönëninque në nö cæmini
 bacæminimpa, ante cædinque
 Wængongui Codito gämænö
 töö æmænte bai cædinque

wææ angacäimpa. Mänömaï
 i ìninque tömengä nänö wææ
 angainö beyænque mönö
 wapiticæ godämaï inte Codito
 gämænö pongamöimpa.
 25 Ayæ ñowo iñömö, Mönö
 në wede pönënongå do
 pongäimpa, ante adinque
 Wængongui ñowo wæætë
 wææ änämaï ingampa.

26 Minitö Itota Codito
 ingante wede pönëmini
 inte tömämini Wængongui
 wëñæmini iminipa. 27 Edæ
 tömämini mönö Codito
 tönö godongämæ guite
 bai æpænë guidinque
 tömengä nänö ëwocadö adodö
 ëwocadinque tömengä nempo
 quëwëminipa. 28 Tömengä
 nempo adocabomö inömö
 inte mönö adocanque in-
 gantedö ante apænëdinque,
 Oodeocä ingampa, ante
 änämaï ingæimpa. Ayæ
 wacä ingantedö ante adobai,
 Guidiego ingampa, ante
 änämaï ingæimpa. Ayæ,
 Waocä nänö në ö æningä
 inte awënë beyænque cæte
 he quëwengä ingampa, ante
 mönö änämaï ingæimpa.
 Wacä ingantedö ante, Abæ
 tawænte gocä ingampa, ante
 mönö änämaï ingæimpa.
 Ayæ adocanque ingantedö
 ante, Onguiñængä ingampa,
 ante mönö änämaï inte
 wacä ingantedö ante adobai
 edæ, Onquiyængä ingampa,
 ante änämaï ingæimpa.
 Ìñæmpa Codito Itota nempo
 quëwëninque adocabomö
 imompa. 29 Ayæ minitö iñömö
 Codito nempo quëwëmini
 inte mæmæ Abadäo wodi

pæimīni bai īminīpa. Īnīnque Wængonguī nānō, Cōwē pōnōmo æncæminīpa, ante nānō angaincoo ante mīnitō nē ænguīmīni īminīpa.

4

¹ Mānīnō ante yewæmōnīnque botō, Waodāni æbānō cādānīi, ante odōmōnīnque īīmāi ante apænecæte ante yewæmōmopa. Wæmpocā wængā ate tōmēngā wēngā īñōmō wæmpocā nānō ēadīncoo nē ænguingā ingampa. Īnīnque wæmpocā ayæ mīngā quēwēngāñedē mānīncoo tōmancoo do ænte bai tōmēngā wēngā nē ēacā ingampa. Incæte tōmēngā wēngā tōmancoo nē ēacā incæ edæ tōmēngā wēñængāñedē guiquēnē wæmpocā beyænque cæte nē quēwēngā bai īnongā ingampa. ² Īnīnque wæmpocā do ānīnque, Īñōnæ īinque bayonte botō wēngā do picængā badīnque nāmā nē angā bacæcāīmpa, ante nānō angaiñōnæ īinque baganca nē aadāni īnānīte wæmpocā angā ēñēnīnque tōmēnāni wæætē wēñængā ingante wææ aadānīpa. Ayæ, Wēñængā nānō manguīncoo ante æbānō cæquīi, ante nē aadānīque ānāni ēñente wēñængā incæ cæcampa.

³ Mōnō īñōmō doyedē mānīngā wēñængā bai adobaī picæmō īnāmāi mōnō ingaiñedē inguiḡogaque nāni wææ angaiñonque ante ēñente cægamōīmpa. Waocā beyænque cæte nē quēwēngā

bai mōnō adobaī inguiḡogaque nāni wææ angaiñonque ante ēñencæte ante cædinque mānīnō beyænque cæte nē quēwēwē mō bai inte wægamōīmpa.

⁴ Incæte Mæmpo Wængonguī īñōmō, Īñōnæ da pōnōmo poncæcāīmpa, ante doyedē nānō angaiñōnæ īinque bayonte tōmēngā Wēngā ingante da pōnongā pongacāīmpa. Īngā Wēñængā ingante onquiyængā mangā ēñadīnque tōmēngā Wængonguī nānō wææ angaiñō ante nē ēñente cæquēnēngā nānō baquinque pægacāīmpa.

⁵ Īnīnque mōnō Mōītee wodi nānō wææ angaiñō beyæ tee mōnete bai wæyōmonte adocā Wængonguī Wēngā incæ, Mīnitō abæ tawænte bai picæmīni badīnque nāwā wēmīni bate quēwēncæmīnīmpa, ante mōnō īmonte ængā beyænque mōnō abæ tawænte bai quēwēwē mōmpa.

⁶ Mæmpo Wængonguī īñōmō, Mīnitō nāwā wēmīni īmīni beyæ, ante tōmēngā Wēngā Ōñōwoca ingante mōnonga da pōnongantapa. Īnīnque tōmēngā Ōñōwoca īñōmō, “Mæmpo, botō Wæmpo,” ante nē apænecā īnongā inte mōnō mīmōnē owodīnque adodō ante mōnō beyæ apænecampa. ⁷ Īnīnque bitō īñōmō bitō īmite nē wææ angaiñōnæ beyænque idæwā cæte quēwēngāīmīi inte ñōwo abæ tawænte bai æmæwo pædīmīi inte nāwā wēmī īñōmīi. Ayæ nāwā wēmī

iñömite Wængongui pönö cæcä ate bitö tömengä nänö ägaincoo ante nē ænguimi babipa.

Nē pönēmīni æbāmē cæte quēwēmīni, ante wæcampa

⁸ Wængonguīdi ināmaī iñönānite wadāni iñömō, Wængonguīdi inānipa, ante babæ apænedānipa. Mīnitō wēēnēñedē Wængongui ingante mīni adāmaī iñedē, Wængonguīdi, ante tōmēnāni babæ ante nāni nē ānōnāni beyænque cæte nē quēwēmīni inte ñæ cæyænte baī wægāmīnipa. ⁹ Ñōwo iñömō mīnitō Wængongui ingante ate baī nē pönēmīni imīni inte ædō cæte wapiticæ ante ēñēmīni. Æ wadō ante godōmenque ämo. Wængongui incæ mīnitō imīnite do ate pönengaingä ingä incæte mīnitō ædō cæte ingui-pogaque quēwēnāni nāni önonquedō ante wææ angainō ante ēñente quēwēmīni. Iñæmpa, Mānine nāni wææ angainō ante wæætē ēñengæimpa, ānīnque mīni ñā cæpote wæquinque ämīni awædō. ¹⁰ Edæ Wængongui änāmaī iñongante mīnitō mā pönēnīnque, Wængongui beyæ, ante mönō iñōnæ cædāmaī inte ongōnīnque ææmæ cæte becæimpa, ānewēmīnipa. Ayæ, Ii apāicā iñonte adobaī, iintedæ iñonte adobaī, iinpo iñonte adobaī, Wængongui beyæ, ante mönō cædāmaī inte ææmæ cæte becæimpa, ante önonque pōni ante cæmīnipa tōö. ¹¹ Iñīnque, Mīnitō ēñēnāmaī inte mīni

wæquinque cæmīnipa, ante adīnque botō mīnitō beyæ ante guñente wæbopa. Botō pönō nangui cæbo incæte edæ önonque wabänō cægaboimpa, ante wæbopa.

¹² Botō tōniñamīni ēñēdāni. Botō wēēnēñedē mīnitō baī Mōitee wodi nänō wææ angainō nē cæbo baī inte wæbo amīnitawo. Wæætē botō nē wææ angaingä ingante idæwaa ēñente cædinque abæ tawænte gobo baī mīnitō adobaī cæmīni waa tobaīmopa. Mīnitō dicæ botō imote wēnæ wēnæ cæmīnitawogaa.

¹³ Wēēnēñedē wēnæ wēnæ mānimo inte botō mānōmaī beyæ mīnitō weca pōnīnque mönō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque mā apænebo ēñēmīnitapa.

¹⁴ Iñīnque mānōmaī wēnæ wēnæ bate pōmo ate wædimīni incæte mīnitō guñēñate wædāmaī inte towæ tånongadāmaī imīnitapa. Wæætē edæ botō imote adīnque mīnitō, Wængongui anquedo ingampa, ante pōnente baī cædinque watapæ todīnque, Pōe, ämīnitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnente baī cædinque, Pōe, ämīnitapa. ¹⁵ Mīnitō māniñedē watapæ mīni todīnō baī ñōwo guiquēnē quīmæ todāmaī imīni. Mīnitō māniñedē edæ eyepæ inte baī nāmā awinca o togæmōnīnque botō imo pönō mīne tīmoncædōmīnipa, ante pönēnīnque apænebopa.

¹⁶ Iñæmpa mīnitō imīnite nāwangä apænebo beyænque

mīnitō ñōwo wæætē botō
imote piinte bamīnitawo.
17 Wadāni iñōmō, Mōnitō
gāmænō ponte eñēedāni, ante
nanguī cædāni iñōmō mīnitō
imīnite wēnæ wēnæ cæcæte
ante ānewēnānipa. Tōmēnāni
iñōmō, Pabodoidi inānite
eñēnāmaī inte mīnitō wæætē
mōnitō tōnō godongāmæ
cædinque mōnitō cæinēnonque
ante āmōni eñēnīnque
cæcæmīnīmpa, ante babæ
cædānipa.

18 Wacā nānō cæinēnō
ante godongāmæ cæmīni
cōwē waa imaimpa. Nāwangā
impa. Incæte tōmengā
nānō waa cæquēnēnonque
ante cæcā adīnque mīnitō,
Mānīnonque edæ cæcæimpā,
ante nanguī cæquēnēmīni
imīnipa. Ayæ edæ botō
mīnitō weca quēwēmoyedē
cæmīni baī mīnitō botō dæ
āmo iñedē cōwē adobaī
cæmīni waa imaimpa. 19 Botō
wēmīni eñēedāni. Yædēmadā
inte nantate wædā baī
botō iñōmō wæætē nan-
tate wædinque edæ, Mīnitō
mīmōnē Codito ingante
ædæmō entawencæmīnīmpa,
ante nanguī pōnī cædinque
wæbopa. 20 Edæ, Mīnitō
æbāmē cæmīnī, ante
eñēnāmaī imo inte botō
mīnitō weca pōnīnque wīi
gobæ tedete botō ānō baī
tededinque wæætē wadō
baī tedecæte ante pōinente
nanguī wæbopa.

*Tada wodi tōnō tōmēnā
inante nē cægaingā Agada*

21 Mīnitō, Mōitee wodi nānō
wææ angainō ante mōnō
eñēngæimpā, ante nē āmīni
inte apænēmīni eñēmoedāni.

Mīnitō wææ ante tōmengā
nānō yewæmongainta
incæ adāmaī inte eñēnāmaī
imīnitawo. 22 Iīmaī ante
yewæmongatimpā. Abadāo
wodi iñōmō wēñæna
onguīñæna mēnaa inate
tapæigacāimpā. Adocanque
guiquēnē nānōogængā
beyænque nē cæte quēwængā
wēñængā iñongā wacā
guiquēnē nāwā nānōogængā
wēñængā ingacāimpā.
23 Nē cæte quēwængā
wēñængā guiquēnē cōwē
mōnō eñadō baī adobaī
ōnonque eñagacāimpā. Nāwā
nānōogængā wēñængā
guiquēnē Wængonguī, Cōwē
pōnōmo æncæbiimpā, ante
nānō ānīnō beyænque
eñagacāimpā.

24 Wængonguī iñōmō, Botō
pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni
īnīnque mōnō godongāmæ
waa cæcæimpā, ante
mempoga apænegacāimpā.
īnīnque, Wængonguī mēnea
nānō apænegaīnō æbānō
īnei, ante eñencæte ante
mōnō mānīna onquiyæna
inate adīnque pōnēngæimpā.
Wængonguī iñōmō adopoque
apænecæte ante Tinaiquidi
wæænte ongōnīnque wææ
angacāimpā. Mānīneque
tōmengā nānō wææ an-
gaīneque ante nē eñente
cædāni iñōmō Agada wodi
wēnāni mānīne beyænque
nē cæte quēwēnāni baī
nāni baquinque eñadānipa.
25 Māningā Agada tōmengā
nāni wencabo iñōmō wacā
ingante nē cædōnāni inte
cæningā ñā cæyænte baī inte

wægadānipa. Īninqe Adabi-
abæ ongonquidi Tinaiquidi
ongōninque Wængonguī wææ
angā ate mōnō ĩñōmō Agada
baī wacā ingante nē cæmō
bagamōimpa. Edæ Agada
wodi nāni wencabo wacā
beyænque nē cæte quēwēnāni
inte nāni wægāinō baī
ñōwo Eedotadēē quēwēnāni
adobaī wacā beyænque nē
cæte quēwēnāni baī ĩñōnāni
inte wæwente quēwēnānipa.

²⁶ Eedotadēē inguipoga
ongōñōmō baī mōnō oōnædē
æite Eedotadēē baī ĩñōmō
ongongæimpa. Māniñōmō
Eedotadēē nāni āñōmō mōnō
badā Tada wodi baī impa.
Tada ĩñōmō wīi wacā ingante
nē cæcā baī ĩñōnante mōnō
tōmēnā wēmō baī ĩmōmpa.

²⁷ Edæ ĩīmaī ante Wængonguī
beyæ yewæmongatimpa,

“Bitō owæntabi ēñēmi. Wēñæ
mānāmaī ĩnīmi inte
bitō, ĩncayæ ate
mancæboimpa, ante
watapæ tocæbiimpa.

Bitō wēñæ nantadāmaī ĩnīmi
inte, Botō ĩncayæ ate
toquinque impa, ante
yedæ ancæbiimpa.

Edæ nānōogængā ēmō cæte
gocā ate adocanque
inte wēñæ mānāmaī
ĩñongante,

Wængonguī, Botō pōnōmo
æncæbiimpa, angā
ēñengā inte owæmpocā
ĩñōmō godōmenque
nanguī wēñænāni
ĩnānite māñongā
nānōogængā ēcā
guiquēnē wēñænāni
wædænque mancæcāimpa,”¹ Mōnō ĩīne Mōitee wodi
ante yewæmongatimpa.

²⁸ Botō tōniñamīni,
ēñēdāni. Wængonguī, Bitō
wēñængā cōwē pōnōmo
æncæbiimpa, ante nānō an-
gāinō beyænque Itæca wodi
ēñagacāimpa. Wængonguī,
Cōwē cæcæboimpa, ante
mīnitō ĩmīnite adobaī angā
beyænque mīnitō mempoga
ēñadinque tōmengā wēmīni
bagamīnipa. ²⁹ Māniñedē
ĩñōmō Wængonguī Ōnōwoca
beyænque ēñacā ĩñongante
Itæca ingante ōnonque
nē ēñagaingā Itīmædo
guiquēnē piinte cægacāimpa.
Mānōmaī nānō piinte
cægāi baī inguipogaque
quēwēnāni Wængonguī
wēnāni ĩnānite ñōwo adobaī
cædānipa.

³⁰ ĩninqe
Wængonguī æbānō angā
ēñente yewæmongadāni.
ĩīmaī impa.

“Nāwā
nānōogængā wēñængā
mæmpocā ēadincoo æñongā
nānōogængā beyænque cæte
nē quēwengā wēñængā
wæætē ænāmaī incæcāimpa.
Īninqe nē cæte quēwengā
nāna wencaya ĩnate mōnō
wido cæcæimpa.” Ante

yewæmongatimpa. ³¹ ĩninqe
botō tōniñamīni ēñēdāni.
Mōnō ĩñōmō nāwā nānōogængā
wēñæmō baī ĩñōmō inte
mōnō nānōogængā beyænque
nē cæte quēwengā wēñæmō
baī wīi ĩñōmō ĩmōmpa, ante
āmo ēñēdāni.

5

*Abæ tawænte baī mōnō
quēwēnō ante*

ante yewæmongatimpa.”¹ Mōnō ĩīne Mōitee wodi
nānō wææ angāinō ante

ēñente nē cæmō inte ñā cæyænte bai wæyōmonte Codito, Abæ tawænte bai inte quēwencæminipa, ante pōnō ō ænte ñimpo cæcā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai ee quēwēmō imompa. Ìinque mīnitō iñōmō nē abæ tawænte gogaīmīni inte tæi ongōinque edæ wæætē mānīne beyænque ñā cæyænte bai badāmaī iedāni.

2 Ìñānāni, botō Pa-bodobo apænebo ēñenguēnē quēwēmīni. Mīnitō, Mōnō eō togæimō inte quēwengæimpa, ante cæmīni ìinque ædō cæte Codito ængā beyænque quēwenguēnēmīni. Ìñæmpa mānōmaī cæmīni ìinque Codito mīnitō beyæ ædō cæte pōnō cæquingāā.

3 Bitō, Botō eō togæimo inte quēwencæboimpa, ante cæbitawo. Edæ botō bitō ìimite ìīmaī ante apænebo ēñēe. Bitō quēwencæte ante cædinque eō togæimi

babi ìinque Mōitee wodi nānō wææ angainō tōmānō ante bitō ēñente cæte quēwenguēnēmi babaiimipa tōō. 4 Pancamīniya, Nō cæmō mōnō baquinque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcæimpa, ante āmīnitawo. Ìñæmpa mānōmaī ante nē āmīni inte mīnitō mōnō Codito ingante do pango cæte bai cæmīnipa tōō. Edæ pango cæte nānēnē goyōmīnīte tōmengā ædō cæte pōnō waadete cæquingāā. 5 Mōnitō guiquēnē, Wængonguī ayongā mōnō nē nō entawēmō

bacæmōimpa, ante nan-guī pōni æinente wānō cōñōmōnīte Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēnīque mōnitō, Mōnō nē nō entawēmō badinque wat-apæ bacæimpa, ante wede pōnēmōnīpa. 6 Edæ Codito Itota nempo quēwēnīque eō togæimō imō incæ bagæmō imō incæ tōmāmō adobaī ōnōmonque ìnōmō imompa. Wæætē edæ Codito ingante wede pōnēnīque nē waadete pōnēmō iñōmō mānīnō mōnō pōnēnō beyænque waa pōni entawēmompa.

7 Mīnitō guiquēnē wēēnēñedē godongāmæ pogodo gote bai nanguī cædinque waa cæmīnitapa. Edæ ñōwo guiquēnē mīnitō waa pōni pogodo gote bai cæyōmīni æcāmē wææ āna ēñēnīmīni inte wæætē Wængonguī nō ante nānō apænegainō ante ēñēnāmaī cæmīnitawo.

8 Wængonguī mīnitō imīnīte nē aa pegaingā inte tōmengā iñōmō edæ, Ìñēnāmaī cæedāni, ante dicæ wææ angantawogaa. 9 Edæ,

“Yedæ æmpocæimpa, ante cædinque guiyā pōni da wente ate pāō cæquīmo tōmāo guipæñō pāō yedæ æmpopa,” ante pōnēnīque ìīmaī ante ēñengæimpa. Adocanque wapiticæ wææ angā ēñēnīque nanguī ìnāni wæætē oda cæte wæcædānīpa. 10 Mōnō

Awēnē nempo mōnō quēwencabo imompa, ante pōnēnīque botō, Mīnitō botō pōnēnō bai pōnēmīni inte wīi

wapiticæ ante pönenguimīni iminipa, ante pönēmopa. Wæætē edæ æcāmenque mīnitō imīnite wapiticæ ante wææ angāā, ante adinque Wængonguī nē apænte angā ingante cōwē godō pangā wæcæcāimpa.

¹¹ Botō tōniñamīni ēñēdāni. Botō Itota awāa wængacāimpa, ante apænebo ēñēninque, Eō togæimīni baedāni, ante nē ānāni iñōmō botō imote cōwē piīninque pānāni wæbo aedāni. Incæte botō tōmēnāni nāni ānō bai, Eō togæimīni baedāni, ante āmo bai tōmēnāni botō imote wīi bæi ongōninque pancædōnānimpa. Edæ mǎnōmāinō āmo bai tōmēnāni wæætē piīnāmāi ināni inte, Pabodo Itota nānō wængaiwæ ante apænecā awædō, ante tee tēwate bai oda cædāmāi incædōnānimpa.

¹² Mīnitō imīnite nē wapiticæ ante wææ ānāni iñōmō nāmā wido togænte bai cædinque nāmā ta ñænte Codito ingante nē pōnēmīni weca pōnāmāi ināni inte waa imaimpa, ante awædō.

¹³ Mīnitō botō tōniñamīni abæ tawænte gote quēwencæmīnimpa. Ante mōnō Awēnē mīnitō imīnite apænte aa pegacāimpa. Incæte mīnitō, Abæ tawænte godimōni inte inguipogaque mōni cæinēnō ante godōmenque cæcæmīnimpa, ante cædāmāi iedāni. Wæætē edæ wadāni inānite godō waadete pōnēninque tōmēnāni beyæ ante cæedāni. ¹⁴ Edæ Itota, “Nāmā bitō waadete pōnēnō bai pōnēninque bitō wacā ingante adobai edæ waadete

pōnencæbiimpa,” angacāimpa. Iñe adodeque ēñente cæmō ininque Wængonguī nānō wææ angāinō incæ tōmānō ante do nē cæmō edæ babaīmompā. ¹⁵ Edæ babæidi bai nāēmæ pocænte bai cædinque nāēmæ gāwæi cænte bai cæmīni bai mīnitō nāēmæ wido cædinque wantæ biquēnēmīnidō anguēnē, ante apa quēwēmīni.

Mōnō Wængonguī Ōnōwoca nempo quēwengæimpa, ante

¹⁶ Nōwo āmo ēñēdāni. Wængonguī Ōnōwoca ewocadinque quēwēedāni. Mǎnōmāi quēwēninque mīnitō inguipogaque mīni cæinēwēnō ante wīi ēñēninque nāmā beyænque ante cædāmāi inguimīni iminipa. ¹⁷ Edæ inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante adinque Wængonguī Ōnōwoca iñōmō edæ Baa angampa. Ayæ wæætē æcānō inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante cæte quēwēna tōmengā Wængonguī Ōnōwoca ingante nāēmæ Baa angampa. Ininque mōnō inguipogaque cæinēwēnō ante wæyōmō Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē, Wadō cæedāni, angampa. Mǎnōmāi beyæ mīnitō mīmōnē wæætedō wæætē ante bai entawēmīni inte mīnitō nāmā mīni ānō ante ædō cæte cæquimīni. ¹⁸ Incæte mīnitō imīnite Wængonguī Ōnōwoca nōinō tōō æmænte māocā gomīni inte mīnitō Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante do abæ tawænte gomīni iminipa.

19 Inguipogaque mönō cæinewēnō ante eñēninquē nē cædāni iñōmō æbānō cædānii, ante edonque abaimpa. Edæ iīmaī impa. Tömēnāni nānōogængā ināmaī iñongante do godō guēa towēnānipa. Wentamō pōnēwēninquē cædānipa. Ōnonque guiñēñadāmaī inte nāmā baonque pōnēwēninquē towēnānipa. 20 Wængonguīdi inānipa, ante badōninquē ædæ wæænte waa adānipa. Idō bai yewæninque ōnonque tedewēnānipa. Piinte quēwēnānipa. Tiyænō tiyæ tedewēnānipa. Wacā godōmenque ængā ate wædinque piinte awēnānipa. Ænguī bawēnānipa. Nāmā waa tobote, ante ānewēnānipa. Wæætedō wæætē āninque nāwæ godānipa. Wadō ante nāni cabo wadō ante nāni cabo badinque wæætedō wæætē cædānipa. 21 Wacā gomonga ængā ingante godō piinte adānipa. Tī nāmæ nanguī bedinque dowænte badānipa. Ayæ nanguī pōni godōmenque bedinque nanguī pōni cæninque guiñēñadāmaī inte towēnānipa. Ayæ godōmenque quiēmē bai nē cæināni inānipa. Mānōmaī cæte quēwēnāni iñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo ædō cæte edæ guiquinānii, ante do botō āninō bai ñōwo wæætē āmo eñēedāni.

22 Wængonguī Ōnōwoca ingante eñente nē cæmō guiquēnē mönō waincawæ incate bai iīmaī cæmompā.

Waadete pōnēmompā. Wat-apæ tomompā. Gānē entawente pōnēmompā. Ee cæte piināmaī imompā. Waadete cæmompā. Wadāni beyæ ante waa pōni cæmompā. Wæntædāmaī inte cōwē cæmompā. 23 Gānē pōnēninquē ædæmō cæmompā. Nāmā wææ āninque nō cæmō imompā. Wængonguī Ōnōwoca ingante eñēninquē mānōmaī cæmō adinque Wængonguī mönō cædōnō ante wææ ānāmaī ingampa. 24 Mōnō Codito quimō inōmō inte mönō baō tōmengā tōnō awænēmæ timpote bai wængaimō ininque inguipogaque mönō cæinewengainō adobai awæ timpote bai iñonte mönō abæ tawænte bai godimo inte baonque ante mönō cæinewēnō ante eñēnāmaī inte cæmompā. 25 Edæ Wængonguī Ōnōwoca ængā beyænque quēwēmō inte mönō tōmengā Ōnōwoca tōnō guēa godongāmæ cægonte bai quēwengæimpa. 26 Mānōmaī quēwēninquē mönō nāmā waa adāmaī ingæimpa. Edæ wacā tōnō guēa wæætedō wæætē ānāmaī ingæimpa. Wacā gomonga ængā ingante mönō godō piinte adāmaī ingæimpa.

6

Mōnō wacā ingā wacā ingā iñacabo cæccēimpa, ante

¹ Botō tōniñamini eñēedāni. Wacā eñēnāmaī cædinque oda cæte wæcantawo. Ininque mīnitō Wængonguī Ōnōwoca

ingante mīni ēwocacabo
 iñōmō, Māningā nē oda
 cædingā inte Wængonguī
 taadonque adodō pō
 gocæcāimpa, ante cædinque
 tōmengā ingante ædæmō
 cæedāni. Mānōmaī cædinque
 nē apænecā guiquēnē, Botō
 adobaī ēñēnāmaī cæinente
 wīī bacæboimpa, ante pōnente
 wædinque nāmā wææ
 cæedāni. ² Wacā teēmente
 mongænte baī entawengā
 ate wædinque mīnitō mōnō
 Codito nānō, Īīmaī cæedāni,
 angaiñō ēñente cædinque
 tōmengā nānō mongæncōo
 iñacabo mongænte baī
 cædinque waa cæedāni.

³ Æcānō ōnonganque ĩna inte,
 Botō ñænæmo ĩnōmo ĩmopa,
 ante pōnēna, tōmengā iñōmō
 nāmā babæ apænete baī oda
 cæte pōnengampa. ⁴ Īinque
 adocanque nāmā nānō cæinō
 cōwā adinque adocanque
 nāmā nānō cæinō cōwā
 adinque tōmāmīni, Tōmēmo
 æbānō cæboo, ante nāmā
 apænte anguēnēmīni ĩmīnīpa.
 Mānōmaī cædinque wacā nānō
 cæinō adāmaī inte waocā
 nāmā nānō cæinonque cōwā
 adinque apænte āinque,
 Tōmēmo nō cæbo ĩmopa,
 ante adinque tobaingampa.
⁵ Edæ adocanque nāmā nānō
 cæquēnēnō ante teēmente
 mongænte baī cædinque
 adocanque nāmā nānō
 cæquēnēnō ante teēmente
 mongænte baī cædinque
 tōmāmīni eyepæ cæbaīmīnīpa.

⁶ Ayæ Wængonguī nānō
 apænedō ante wacā apænecā
 ēñēninque nē ēñengā iñōmō

tōmengā māincoo pancacooga
 waincooga æninque nē
 apænecā ingante eyepæ
 pædæ godongā æncæcāimpa.

⁷ Tōmēmō tā bocate
 pæte incayō waocā wāānā
 adomō baī tā pete ængampa.
 Mānōmaī ingæimpa, ante nē
 angaingā inte Wængonguī
 iñæmpa oda cæcampa diyæ
 waocā wamō ænguingāā.
 Īinque, Waocā æbānō cæcāā,
 ante adinque Wængonguī
 pōnō cæcā ate waocā
 nānō cægāī baī adobaī
 ænte wæcæcāimpa. Āmo
 ēñēninque mīnitō wīī wacā
 wapiticæ nānō apænedō
 beyæ oda cæquēnēmīnidō
 anguēnē. ⁸ Edæ minte
 pædīmō baī tā pete ængā baī
 cædinque ĩmæcaque ante nāmā
 pōnente nē cæcā guiquēnē
 adobaī ĩmæcaque nānō
 ñōmænguinque æncæcāimpa.
 Wæætē Wængonguī Ōnōwocaque
 ante pōnēninque nē cæcā
 guiquēnē Wængonguī
 Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque
 tōmengā nānō cōwē wænāmaī
 quēwenguinque æncæcāimpa.
⁹ Īinque mōnō wæntæye
 badāmaī inte wadāni beyæ
 godōmenque waa cæcæimpa.
 Nīmpo cædāmaī ĩmō ĩnque
 edæ Wængonguī, Īīñedē
 æncæmīnīmpa, ante nānō
 angāñedē ĩinque bay-
 onte māññedē mōnō edæ
 tā pete baī eyepæ pōnī
 æmaīmompā. ¹⁰ Mānōmaī
 beyæ mōnō eyepæ ĩmō ĩñedē
 tōmānāni ĩnānite mōnō waa
 cæcæimpa. Ayæ wadāni
 nē wede pōnēnāni iñōnānite

mönö, Adomö imompa, ante pönëninque tömënäni inänite godömenque nangui cædinque waa cæcæimpa.

Waa *quëwencæminimpa*,
ante

¹¹ Botö önompoca yewæmöninque tömëmo ñænæmomo yewæmömol aedäni. ¹² Codito mönö beyæ awäa wængacæimpa, ante në pönënäni incæ pancadäniya, Mänine ante ëñëninque oodeoidi pünäni wæcæ wæ, ante nämä wææ cæcæte ante cædänipa. Ininque tömënäni, Eö togænte cæmöni ininque oodeoidi wæætë mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque minitö iminite, Eö togæimäni bacæminimpa, änänipa. ¹³ Në eö togæinäni incæ edæ Wængongui nänö wææ angainö ante dicæ ëñente cædäniyaa. Incæte tömënäni, Mönitö änö bai minitö do eö togæimäni bamäni ate wadäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque minitö iminite, Eö togæimäni baedäni, ante cædänipa.

¹⁴ Botö guiquënë quiëmenque ante, Waa aedäni, ante dicæ ämogaa. Inæmpa imæcaque ante botö cæinëmämo ante botö, Codito nänö wængaiwäa tente bai wæinëmämo impa, ante bai cædinque edæ mänimämo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tömëmo adobai Codito tönö äanque bai awäa wænte bai ingaimo inte edæ imæcaque botö cæinënö ante cædämai inömo imopa. Ininque, Mönö Awënë Itota Codito awäa wæninque

mönö beyæ waa pönä pönö cægacæimpa, ante pönente wædinque botö mäniwænque tömengä nänö wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cöwë waa ate tededamai incæboimpa, ämopa. ¹⁵ Ininque eö togæimö incæ bagæamö incæ önonque pönä edæ impa. Edæ Itota Codito badongä beyænque mönö mümö quëwëmompä. ¹⁶ Mänömainö ante pönente cæmïni inönimite Wængongui pönö waadete piyænë cæcä adinque minitö gänë pönente waa cæcæminimpa. Idægoidi iminipa, ante Wængongui në nänö angaimini incæ minitö mänömai cæte quëwencæminimpa.

¹⁷ Botö Itota beyæ ante cæyömö wadäni pänäni wædimö inte botö do baonga ämogate ee ëñabo inöomote ñöwo inçayæ ate minitö tömämäni edæ ee amini quëwëmoedäni. ¹⁸ Botö töninçamäni waa quëwencæminimpa, ämopa. Mönö Awënë Itota Codito pönö waadete apæncä ëñëninque minitö mimönë adobai waadete entawencæminimpä. Mäninque ante yewæmömopa, ante Amëë ämopa.

Epetoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa,
ante

¹ Wængonguī angā
ēñēninque Itota Codito botō
imote da godongā gogaīmo
inte botō Pabodobo inōmō
inte yewæmōmopa. Epeto
iñōmō quēwēmini incæ
minitō Wængonguī quimīni
inte Itota Codito nempo
quēwēninque nē ædæmō
cæte pōnēmini iñōminite
botō, Minitō acæminimpa,
ante yewæmōmopa. ² Mōnō
Mæmpo Wængonguī tōnō
mōnō Awēnē Itota Codito
piyænē cæte waadete
pōnō cæda ate minitō
gānē pōnēninque waa
quēwencæminimpa, ante
yewæmōmopa.

*Codito nempo quēwēninque
mōnō eyepæ ēwocamompa*

³ Mōnō Awēnē Itota
Codito Wæmpocā iñongante
Itota iñōmō adocā ingant-
edō ante, Botō Wængonguī
iñongā ingampa, ante
apænecæimpa. Inique
mōnō iñōmō Codito tōnō do
ōonædē æite bai tōmengā
nempo quēwēñōmonte
adocā Itota Wængonguī
incæ tæiyæ waëmoncoo
nē ēwocagaingā inte pōnō
cæcā æninque mōnō
tōmengā nānō ēwocadoncoo
tōmancoo bai adobai eyepæ

pōnī ænte ēwocamompa.
Mānōmaī cæcā adinque
mōnō tōmengā ingante
apænedinque, Bitō waa pōnī
cæbi æmōnipa, ante watapæ
apænecæimpa. ⁴ Tōmengā
iñōmō edæ, Codito nempo
quēwēninque minitō botō
ayōmo edæ tæiyæ waëmō
ēwocamīni inte edæ wentamō
mongænāmaī incæminimpa,
ante tōmengā inguipoga
nānō badōnāmaī iñedē incæ
mōnō imonte pōnō apænte
ængacæimpa. Ayæ mōnō
imonte waadete pōnēninque
tōmengā, ⁵ Botō pæpogate
bai æmo beyænque minitō
iñōmō Itota Codito nempo
quēwēninque botō wēmini
baquimīni incæminimpa,
ante cædinque tocæboimpa,
angacæimpa. Inique tōmengā
doyedē nānō angainō bai
cædinque pōnō angā ate
mōnō Wængonguī wēmō cōwē
baquēnēmō ingamōimpa.

⁶ Edæ nanguī waadete
pōnō cædinque tōmengā
nānō nē Waadecā ingante
da pōnongā æmompā.
Mānōmaī beyæ mōnō iñōmō
tōmengā ingante, Bitō ñāō
apāite bai emōnōmi inte
mānōmaī waadete pōnō
cæbi æmōnipa, ante wat-
apæ apænecæimpa. ⁷ Edæ
tōmengā nānō nē Waadecā
iñōmō mōnō imonte æncæte
ante nāmā wepæ godonte
ængā beyænque mōnō abæ
tawænte quēwēmompā. Ayæ
adobai tōmengā wepæ inte
ñā mēnongacā beyænque
ēñēnāmaī mōnō cædō
ante Wængonguī nanguī

waadete pönö cædinque
 ñimpo cæcā quëwëmöimpa.
 8 Tömengä iñömö edæ,
 Æbänö i, ante tömänö ante
 nē ēñēnongä inte, Æbänö
 cæquī, ante edæ nöingä
 ēñēninque mönö beyæ ante
 godömenque nanguī pönö
 cæcā æmöimpa. 9 Ayæ edæ,
 Codito tönö guëa cædinque
 nämä botö änö bai cæte
 tocæboimpa, ante Wængonguī
 angacäimpa. Tömengä
 mänömainö ante nänö wëmö
 iñömö angainö ante mönitö
 imönite ñöwo edonque
 pönī odömonte apænecä
 ēñēmönipa. 10 Tömengä, Iñedē
 cæcæboimpa, äninque tömengä
 nänö angaiñedē iinque ba ate
 tömengä nänö angainö bai
 edæ iinque cæcæcäimpa. Edæ
 öönædē ongoncoo tönö in-
 guipoga ongoncoo tömancoo
 tē gæte mämö adocanque
 nempo Codito Awënë nempo
 godömo æncæcäimpa, ante
 cæcampa.

11 Nämä pönente nänö
 angainö bai tömänö ante
 adobai pönī nē cædongä
 inte Wængonguī, Iñai
 cæcæboimpa, ante pönente
 ate cöwē cæcampa. Iinque
 tömengä, Codito nempo
 quëwënäni inänite æncæboimpa,
 ante nänö pönente an-
 gainö bai cædinque, Minitö
 Codito nempo quëwenguimīni
 incæminipa, ante pönëninque
 mönitö imönite apænte
 ængacäimpa. 12 Mönitö, Codito
 beyæ watapæ bacæimpa,
 ante täno pönëmöni iñömönite
 tömengä, Botö ñäö emönö
 ante watapæ apænemīni

bacæminipa, ante mönitö
 imönite pönö apænte
 ængacäimpa.

13 Ayæ, Codito pönö
 ængä beyænque minitö
 quëwencæminipa, ante
 Wængonguī watapæ nänö
 apænegainö ante ēñente
 pönëninque minitö epe-
 teomīni adobai Codito
 nempo quëwëmīni iminipa.
 Wede pönëmīni adinque
 Wængonguī, Botö wëmīni
 iminipa, ante edonque
 acæimpa, ante odömoncæte
 ante tömengä emöwo ante
 minitonga yewæmonte
 bai cædinque tömengä
 Tæiyæ Waëmö Önöwoca
 ingante da pönongä ænte
 ewocaminipa. 14 Edæ
 Wængonguī, Botö quimīni
 inöminī inte minitö abæ
 tawænte mīni goyedē minitö
 ænguincoo mäññedē ate
 eyepæ pönī æncæminipa,
 angampa. Äninque tömengä,
 Nö pönī impa, ante
 ēñencæminipa, ante
 cædinque tömengä Önöwoca in-
 gante ñöwo da pönongä ænte
 ewocamompa. Iinque panca-
 cooga do ænte bai ewocamö
 inte mönö, Iñcayæ ate mönö
 tömancoo ænguinque impa,
 ante edonque ēñengæimpa.
 Tömengä mänömai cæcä ad-
 inque mönö, Wængonguī bitö
 godömenque ñäö apæite bai
 bitö emonguinque mänömai
 cæbipa, ante watapæ
 apænecæimpa.

*Nö ēñënäni baccädänimpa,
 ante Pabodo apænecampa*

15 Botō iñōmō, Epeteoidi mōnō Awēnē Itota ingante wede pōnēnāni inānīpa, ante tededāni ēñentabopa. Ayæ adobai, Wængonguī quīnāni tōmānāni inānīte epeteoidi iñōmō waadete pōnēnāni inānīpa, ante ēñēnīmo inte, 16 botō ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēnīnque apænebopa. Ayæ mīnitō beyæ ante cōwē apænebopa. 17 Itota Codito mōnō Awēnē iñongante Wængonguī iñōmō adocā Codito Wængonguī inongā ingampa. Ayæ nē Mæmpocā inongā inte tōmengā ñāō ēmōnongā ingampa. Tōmengā ingante apænedīnque botō, Bitō Ōnōwoca ingante da pōnōmi ænīnque epeteoidi iñōmō nē ēñēnāni bacædānīmpa, ante apænebopa. Ayæ, Bitō Ōnōwoca pōnō odōmongā adīnque epeteoidi wæætē Itota Codito ingante do ate bai ædæmō pōnencædānīmpa, ante botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante cōwē apænebopa.

18 Wængonguī pōnō cæcā beyænque watapæ bacæīmpa, ante mīnitō pōnente tocæmīnīmpa, ante cædīnque Wængonguī mīnitō imīnīte aa pegacāīmpa. Ayæ adobai, Mōnō tōmengā quīmō inte tæiyæ waēmō bayōmonte tōmengā nānō godōmenque ñāō ēmonguīnque mōnō imonte ængacāīmpa. Mānīne mēnea edæ nāwangā inepa, ante mīnitō ēñencæmīnīmpa,

ante botō, Wængonguī bitō tōmēnāni mīmōnē tīca ēnente bai odōmonte apænebi ate do ēñencædānīmpa, ante Wængonguī ingante apænebopa. 19 Mōnō nē pōnēmō iñōmonte Wængonguī nānō pōnō cæquīnō ante tōmengā nānō tæī piñæmāmo æpodō ī, ante mōnō ædō cæte tee mante aquīī. Incæte mīnitō, Mānīmāmo ante æpodō ī, ante epeteoidi ēñencædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Edæ, Tōmengā nānō tæī piñæmāmo iñōmō æbānō ī, ante ēñencæte ante mōnō, Tōmengā gomonga tæī piñænongā inte iīmaī cægacāīmpa, ante ēñengæīmpa.

20 Nē tæī piñænongā inte Wængonguī angā ate mōnō Codito iñōmō do wæningā inte edæ do ñāni ōmæmongacāīmpa. Ayæ godōmenque tæī piñænīnque Codito ingante oōnædē ænte mæīdīnque Wængonguī tōmēmæ inō angā Codito tæ contagacāīmpa. 21 Edæ æcāmenque pedænguīpoga iñonte mīnguīpoga iñonte ñænanēngā inte nē angā inaa, æcāmenque nē awēnē inaa, æcāmenque tæī piñænte ongongā inaa, æcāmenque ingante, Awēnē ingampa, ante godō pemōnānī mānīnāni tōmānāni ōnōnānīque incædānīmpa. Mōnō Codito adocānque ingante ogæ æænonte bai cædīnque Wængonguī angā ate tōmengā wæætē Tæiyæ Awēnē bacā acæīmpa. 22 Ayæ

Wængonguī tōmāo iñōmō
 ongoncoo Codito önōwaca
 inō pōnō wææntodōninque
 edæ, Bitō edæ Tæiyæ Awënë
 inōmi inte edæ æmonga
 pōni ongoncæbiimpa, an-
 gacäimpa. Ayæ, Bitō imite
 godongāmæ nē pōnēnāni
 tōmēnāni Ocamō bai iñōmite,
²³ tōmēnāni wæætē bitō
 baō bai adoyonque bai
 incädänimpa. Codito in-
 gante mänōmainō ante
 apænedinque Wængonguī,
 Bitō nē Awënë inōmi inte
 tōmāo iñōmō ongoncoo
 tōmancoo bitō nempo on-
 goncooque bacäimpa. Ayæ
 bitō imite nē pōnēnāni
 iñōmō bacoo ināni yebænāni
 ininque bitō enempodō
 eyede pōni bacäimpa, ante
 Wængonguī Codito ingante
 pōnō cægacäimpa.

2

*Wængonguī nānō waadete
 pōnēnō beyæneque quēwēmō*

¹ Minitō guiquēnē wēēnēñedē
 ēñēnāmai cæte quēwēmīni
 inte wēnæ wēnæ mīni
 cædō beyæ dobæ edæ
 wæwocaimīni ingamīnimpa.
² Nē inguipogaque ante
 pōnēnāni taadō adodō
 cægonte bai mīnitō māniñedē
 edæ wēnæ wēnæ cæte
 quēwengamīnimpa. Ayæ
 wēnæidi tæi piñænte nāni
 owocabo awēmō iñōmō
 nāni cægōnō adodō gote
 bai mīnitō tōmēnāni awënë
 miñæ tee empote godinque
 wēnæ wēnæ cægamīnimpa.
 Nōwo incæ Wængonguī
 nānō änō ante nē ēñēnāmai
 cæte quēwēnāni guiquēnē

adocā wēnæ awënë nānō
 pōnēwēnō ante ēñente
 ēwocadinque cädänipa.
³ Wēēnēñedē tōmēnāni tōnō
 godongāmæ quēwēninque
 mōnō tōmāmō adobai
 imæcaque ante pōnēninque
 mōnō towēmāmoque ante
 quēwengamōimpa. Quiēmenque
 ante towencæte ante
 mōnō cæinēwēnō ante
 cædinque mōnō ocaidē
 ædēmenque pōnēninque
 mōnō cæinēwēnonque
 cæte quēwengamōimpa.
 Ininque wadāni nāni tente
 wæquēnēnō bai mōnō
 adobai imæcaque ante
 pōnente nē cæmō inōmō
 inte edæ Wængonguī nānō
 piinte panguēnēmāmo ante
 edæ do tente wæquēnēmō
 ingamōimpa.

⁴ Mänōmai ingaimō
 iñōmonte Wængonguī mōnō
 imonte nangui waadete
 pōnēninque iīmai nan-
 gui waadedongā inte
 pōnō waa cægacäimpa.
⁵ Mōnō ēñēnāmai cægainō
 beyæ ante wæwocate
 wæyōmonte tōmengā pōnō
 cæcā beyænque mōnō
 Codito tōnō godongāmæ
 quēwēmōmpa. Mīnitō
 edæ Wængonguī nānō
 waadete pōnō cægainō
 beyænque quēwēmīni imīnipa.
⁶ Wængonguī angā Codito
 ñāni omæmōñongā mōnō
 tōmengā tōnō godongāmæ
 ñāni omæmonte bai mīimō
 badinque quēwengamōimpa.
 Ayæ mōnō tōmengā nempo
 quēwēmō iñōmonte Wængonguī
 iñōmō Itota Codito ingante
 ææntodōninque mōnō imonte

öönædē ææntodonte Itota
 tönō pönō gōnongā tæ
 contate bai ongomompa.
 7 Mänömaï Itota Codito
 nempo quēwēñōmonte
 Wængonguï iñömō, Botō
 pönō waadete cædinque
 godōmenque gomonga
 cæbo acædānimpa, ante
 cægacäimpa. Ayæ, Miinguipo
 badōmo ate botō māniñedē
 ate odōmōmo adinque
 tōmānāni, Wængonguï nānō
 waadete pönō cæganca
 wadāni dicæ adoganca
 cædāniyaa, ante wæcædānimpa,
 ante cæcæte ante mänömaï
 cægacäimpa.

8 Edæ Wængonguï nānō
 waadete pönō cægainō
 beyænque mīnitō mīni
 quēwenguinque wede pönēmīni
 bamīnitapa. Incæte mīnitō
 dicæ nāmā mīni cæinō
 beyænque nē wede pönēmīni
 bamīnitawogaa. Wæætē edæ
 Wængonguï pōnongā æninque
 mīnitō nē wede pönēmīni
 bamīnitapa.

9 Ìnīnque,
 Nāmanque cæte quēwēmo
 aedāni, ante mōnō edæ
 änāmaï ingæimpa. Ìñæmpa
 wīi mōnō cædō beyæ
 quēwēmompa.

10 Edæ
 Wængonguï nānō nē badon-
 gaimō inōmō imompa.
 Ayæ, Codito nempo nē
 quēwēnāni iīmaï cædinque
 waa cæcædānimpa, ante
 tōmengā wēēnēñedē mōnō
 cæquēnēnō ante eyepæ
 badongacäimpa. Ìnīnque
 mōnō imonte badōninque
 tōmengā, Codito Itota nempo
 quēwēninque mīnitō mīni waa
 cæquēnēnō ante edæ cæte

quēwencæmīnimpa, ante pönō
 badongā bagamōimpa.

*Codito beyænque ganccæ
 pönēmompa, ante*

11 Mänömaï beyæ mīnitō,
 Doyedē iīmaï ingatimpa, ante
 pönēedāni. Oodeoidi iñömō
 ònompoca æmontaique eö
 togæināni inte nāmanque
 ante edæ, “Nē eö togæimōni
 imōnipa,” ante pemonte
 bai apænedānipa. Wæætē
 mīnitō oodeomīni ināmaï
 nē ēñagaimīni iñōmīnite,
 “Bagāamīni imīnipææ,”
 ante mānināni pīlwēnāni
 wægāmīnimpa.

Ìnīnque
 mīnitō māniñedē æbānō
 ingaimīni inōmīni, ante
 yewæmōmo ate pönēedāni.

12 Māniñedē edæ mōnō
 Codito nempo quēwēnāmaï
 ingaimīni inte mīnitō mōni
 idægocabo nempo adobai
 edæ quēwēnāmaï inte
 nānēnē quēwengāmīnimpa.
 Ìnīnque Wængonguï, iīmaï
 cōwē pönō cæcæboimpa,
 ante nānō angainō ante
 mōnitō godongāmæ Ao
 ante ēñente quēwēñōmōnite
 mīnitō wæætē gobæ nānēnē
 quēwēninque Wængonguï
 nānō angainō ante edæ
 ænāmaï ingāmīnimpa. Wat-
 apæ bacæimpa, ante mōnitō
 pönēnō ante mīnitō iñömō
 nānēnē quēwente ædō cæte
 watapæ pōnente toquīmīni.
 Gobæ quēwēninque mīnitō
 Wængonguï nempo edæ
 quēwēnāmaï ingāmīnimpa.
 13 Incæte mīnitō gobæ nē
 quēwēnōmīni iñōmīnite Itota
 Codito nāmā wepæ godonte

æninque mīnitō īmīnite
ænte māmōngā eyequeī
pōnī pōninque mīnitō ñōwo
tōmēngā nempo quēwēmīnīpa.

14 Wēēñēdē mōnitō tōnō
mīnitō guēadō guēa cādōmō
ingāimō inte mōnō, Nānēnē
incāmīnīmpa, ante wææ
cæ impa tæcæguedē wææ
gōnonte baī cægāmōmpa.
Codito īñōmō nē piyānē
cādōngā inte, Wææ cæ
impa, mōnō ānōmpa bæ
tate wido cæte baī cædinque
mōnō īmonte āññōmonque
badōngā bamōmpa. Īnīnque
tōmēngā mīmōnē nē piyānē
cæte entawēnōngā ingā
beyānque mōnō adobaī
gānē pōnēmōmpa. 15 Edæ
Wængōngūī, Īmaī cæedāni,
ante wade wade ante nānō
wææ angāinō ante ēñēnīnque
dodāni godōmenque wææ
angadānīmpa. Mōnō Codito
īñōmō inguīpoga pōninque
mānīne ante tōmānō ante
ēñente cæte quēwēngacāīmpa.
Ayæ, Idæwaa wææ ante impa,
ante baī cædinque tōmēngā
mānīne ante nāmā baonga
mōngænte wænīnque tee
moncate baī cægacāīmpa.

Mānōmaī cædinque tōmēngā,
Mīnitō mencaboga inte
nānēnē quēwēmīnī incæte
ñōwo piyānē cæte botō
nempo godōngāmæ quēwēncāmīnīmpa
ante cædinque mōnō īmonte
ænte wempo cægacāīmpa.
Īnīnque mōnō edæ piyānē
cæte quēwēngūinque edæ
āññōmonque bagāmōmpa.
16 Itota Codito ingante awāa
tīmpodāni wængā Īnīnque
tōmēngā mōnō guēadō guēa

pīinte cægāimāmo ante ænte
mōngænte wido cæte baī
wængā beyānque mōnō
piyānē cāmō bagāmōmpa.
Ayæ ado tōmēngā awāa
nānō wængāinō beyānque
mōnō tōmāmō adocabomō
bamō adīnque Wængōngūī
wæætē piyānē cædinque
mōnō īmonte Ao ānīnque
ægacāīmpa. 17 Mīnitō

guīquēnē gobæ nānēnē
quēwēñōmīnīte mōnitō
guīquēnē Wængōngūī weca
eyequeī quēwēñōmōnīte
Codito īñōmō inguīpoga
pōninque mōnō tōmāmō
īmonte apænēdinque,
Piyānē cæte gānē pōnente
quēwēedāni, ante pōnō
apænecā ēñentamōmpa.
18 Tōmēngā nānō pōnō
cægāinō beyānque mōnī
oodeocabo adobaī mīnitō
wāmīnī adobaī mōnō tōmāmō
Wængōngūī Ōnōwoca ad-
owocaque ingante ēwocamō
inte mōnō Wæmpocā weca
tōmāmō do pōmōmpa.

19 Īnīnque mōnitō Wængōngūī
quīmōnī do bagāimōnī
inte Wængōngūī nempo
quēwēmōnī ingāimōnī baī
Codito nānō pōnō cægāinō
beyānque mīnitō adobaī
mōnitō tōnō adocabomīnī do
badīnque edæ Wængōngūī
nempo quēwēmīnī īmīnīpa.
Īnīnque mīnitō ñōwo idæwaa
wāmīnī ingāmīnīmpa. Wīī
wabæca quēwēnte baī
edæ tōmēmīnī oncōnē
ponte owote baī mīnitō
ñōwo Wængōngūī nempo
quēwēmīnīpa. 20 Waodānī
dīca tāno gōnōnīnque tānocā

wænömænæca mænönäni
 bai Wængongui adobai
 cædinque Itota Codito ingante
 tano gönongä ongöñongante
 tömengäa godö mænonte
 bai cædinque mönö imonte
 iimäi cædinque pönö gönongä
 gongæmompä. Codito
 nänö nē da godongaimöni
 tönö tömengä beyæ nē
 apænemöni tönö iñömönite
 Wængongui mönitö imönite
 æninque wænömænæca
 gönongä gongæñömönite
 wadäni inänite gä æænö
 tæi mænonte bai gönongä
 gongænanipa. ²¹ Codito
 nempo quëwëñömönite
 Wængongui mönitö imönite
 adocooga gö cæte bai pönö
 tæi mængä ate mönitö
 æicö bai bacö bai bamönipa.
 Edæ Wængongui Tæiyæ
 Waëmö Önöwoca ingante
 äanque bai ewocadinque
 mönitö godongämæ Awënë
 tæiyæ waëmö oncö bai
 bamönimpa. ²² Bayömönite
 minitö adobai tömengä
 nempo ongöñöminite
 Wængongui minitö imönite
 æninque mönitö tönö
 godongämæ mämö ado-
 cooga gö cæte tæi mænonte
 bai cædinque, Minitö botö
 Önöwoca tönö äawocaque bai
 ewocadinque botö owoquincö
 bai bamönipa, ante pönö
 badongacäimpa.

3

*Oodeoidi inämaï inäni
 inänite apænecæ gotabopa,
 ante*

¹ Mäninö beyæ iimäi ante
 apænebopa. Botö Pabodobo

iñömö Codito beyæ ante ood-
 eomini inämaï imini imönite
 apænecæte ante cæyömote
 botö imote edæ tee mönedäni
 wædömo inte yewæmömopa.

² Minitö oodeomini
 inämaï imini iñömö iimäi
 ante wabänö eñëminitawo.
 Wængongui pönö angä
 eñëninque botö minitö beyæ
 tömengä nänö waadete
 cædönö ante nē apænequënëmo
 batäbopa. ³ Mäninö ante

botö, Wængongui awëmö
 nänö cægäinö ante botö
 imote edonque odömongä
 atäbopa, ante do wædænque
 yewæmömo aminitawo.
 Edæ adodö ante ñöwo
 yewæmömopa. ⁴ Ininque

mänömaïnö ante botö do
 yewæmöninta adinque
 minitö, Mönö Codito awëmö
 nänö cægäinö ante Pabodo
 do ate bai eñengampa, ante
 eñëmaïminipa. ⁵ Mönitö

wæmæidi nani quëwëñedë
 nē quëwengäinäni iñömö,
 Mönö Codito iincayæ ate
 pöninque æbänö awëmö
 cæquiringäa, ante eñënämaï
 inte wægädänimpa. Ñöwo
 guiquënë Codito beyæ nē
 apænedäni tönö mönitö
 tömengä nänö nē da
 godönimöni tæiyæ waëmö
 bamöni iñömönite Wængongui
 Önöwoca mäninö ante
 edonque odömonte apænecä
 eñëmönipa.

⁶ Iimäi ante impä.
 Mönitö Wængongui nänö
 pönonguincoo nē ænguimöni
 iñömönite minitö oodeoidi
 inämaï imini inte mönitö tönö
 adocabomini badinque edæ
 mönitö tönö godongämæ nē

ænguimīni adobaī bamīnīpa. Ayæ, Itota Codito tōnō pōnō cædinque Wængonguī nānō, Cōwē cæcæboīmpa, ante angainō do cægacāīmpa, ante watapæ pōnēnīnque mīnitō mōnitō tōnō edæ godongāmæ quēwencæmīnīmpa.

7 Wængonguī nē tæī piñænongā inte waadete pōnō nangūī cæcā adīnque edæ tōmengā beyæ nē cæbo badīnque botō Codito ingantedō ante nē watapæ apænebo batabopa.

8 Mōnō tōmāmō Wængonguī quīmō iñōmonte botō iñōmō wamīni baī wīī īmopa. Botō adoboque wædāmō pōnī īmo incæte Wængonguī waadete cædinque pōnō angā ēñēmo inte botō mīnitō īmīnite nē apænebo batabopa. Codito nānō pōnō cægāīnō ante æpodō ī, ante mōnō ædō cæte tee mante ēñenguī. Incæte Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque botō iñōmō Codito waa pōnī nānō pōnō cægāīnō ante edæ oodeo īnāmāī īmīni īmīnite nē apænequēnēmo batabopa.

9 Ayæ Wængonguī tōmancoo nē badongāingā inte wēēnēñedē nāmanque entawēnīnque awēmō nānō wē wodongāīnō ante botō īmote odōmonte apænecantapa. Ayæ, Pabodo mānīnō ante edonque odōmonte apænequēnengā ingampa, ante tōmānāni ēñencædānīmpa, ante pōnō apænecā æntabopa.

10 Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte tōmengā wadō

wadō ante tōmānō ante nē ēñengāingā inte mōnō tōnō godongāmæ cæcampa. Mōnō tōnō mānōmaī cædinque tōmengā, Botō wadō wadō ante tōmānō ante botō ēñengāīnō ante adīnque oōnædē quēwēnāni awēnēidi tōnō mānīñōmō nē ānāni tōnō wæcædānīmpa, ante cægacāīmpa. 11 Wēēnēñedē pedæmāmō iñōntē Wængonguī, Cæbo ate awēnēidi incæ wæcædānīmpa, ante cōwē pōnengacāīmpa. Nōwo iñōmō tōmengā mānīnō ante nānō pōnengāīnō ante tōmengā mōnō Awēnē Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque do cægacāīmpa. 12 Codito nempo nē quēwēmō inte mōnō tōmengā ingante wede mōnō pōnēnō beyænque guīñēnāmāī inte Wængonguī weca do pōnīnque apænemompa. 13 Mānōmaī īmpa, ante edæ mīnitō do ēñēmīnīpa. Īnīnque botō mīnitō beyæ ante cædinque botō caate wædō ante pōnēnīnque mīnitō wæætē wædāmāī īedāni. Wæætē, Mōnitō godōmenque nāō baī ēmoncæmōnīmpa, ante Pabodo caate wæcampa, ante pōnēnīnque mīnitō wædāmāī incæmīnīmpa āmopa.

Codito nānō pōnēnō ante

14 Mānīnō beyæ mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante botō tōmengā ōnōwaca īnō da guicapodīnque apænebopa. 15 Tōmengā iñōmō edæ adocanque nāwā Wæmpocā ingampa. Īnīnque īnguīpoga quēwēmō incæ

öönædē quēwēnāni incæ
tömengā ingante, Mæmpo,
ante nē tedemō iñōmō
mönō tömengā tönō mönō
wæmpocabo bai imopca.

16 İninqe mönō Wæmpocā
ingante apænedinqe botō
mīnitō beyæ ante iīmaī ante
apænebopa. Wængonguī
bitō nē ñāō bai entawēmi
inōmi inte bitō Tæiyæ
Waēmō Önōwoca ingante
epeteoidi inānite da pönōmi
æninque tömēnāni wæætē
edæ mīmō tæī piñante
entawencædānimpa, ante
apænebopa.

17 Ayæ, Mönō Codito adobai mīnitō
weca pōñongante mīnitō
mīmōnē wede pönēninque
tömengā ingante ædæmō
entawencæmīnimpa, ante
mönō Wæmpocā ingante
apænebopa. Ayæ, Awæ
ædæmō guiwa inte tömēmæ
äwāate pæwæ bai cædinque
mīnitō iñōmō adobai tömengā
nānō waadete pönēmāmo
entawēninque edæ mīmōnē
tæī ongōmīni bacæmīnimpa.

18 Ayæ mönitō Wængonguī
quīmōni tönō mīnitō ado-
cabomīni inte tæī piñæmīni
badinqe, Itota Codito
nānō waadete pönēnō
ante ægancadō owoo, ante
ēñencædānimpa, ämopa. Ayæ,
Tömengā nānō waadete
pönēnō iñōmō edæ yepanca
pōni owopa, oopānō pōni
owopa, æibæ pōni owopa,
wīncamō pōni owopa,
ante ēñencædānimpa, ante
apænebopa. 19 Ayæ edæ,
Mönō Codito waadete nānō
pönēnō æbānō gomonga

pōni owoo, ante mönō ædō
cæte ēñenguī, ante mönō
wædō incæte mīnitō mäninō
ante ēñencæmīnimpa. Ayæ
edæ, Mäninō ante ēñēmīni
inte mīnitō Wængonguī nānō
nanguī entawēnō edæ eyepæ
pōni entawencæmīnimpa,
ante botō mönō Wæmpocā
ingante apænebopa.

20 Mönō änō ante ayæ
mönō pönēnō ante eyepæ
cædongā inte Wængonguī
iñōmō mönō imonte tæī
piñante nānō cæpāmo ganca
cædinque nanguī gomonga
cæcā ingampa. İninqe ñōwo
iñōmō mönō Wængonguī
ingante waa ate pönente
apænecæimpa. 21 Edæ do
wænte æigaināni tönō ayæ
ate ēñate quēwenguīnāni tönō
mönō tömāmō Codito ingante
godongāmæ mönō pönencabo
inōmō inte Itota Codito
ingante ewocadinque mönō
godongāmæ apænecæimpa.
Mæmpo Wængonguī ēñēmi.
Bitō adobique ñāō emongāimi
inōmi imipa, ante mönō ñimpo
cædāmaī inte cōwē waa ate
apænecæimpa. Mänōmaī
impa, ante botō, Amēē,
ämopa.

4

*Codito nempo quēwēninque
adocabomō imopca*

1 Waa cæte quēwencæmīnimpa,
ante Wængonguī aa pecan-
tapa, ante ēñēmīni inte
mīnitō tömengā nānō änonque
ante ēñente cædinque
quēwencæmīnimpa. Botō
mönō Awēnē beyæ tee
mōnete wæcōmo incæ ämo

ēñeedāni. ² Minitō nāmā ængō cādāmaī inte, Ōnōmoque baī īmopa, ante pōnēninque wadāni īnānite edæ ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquīnāni, ante wādāmaī inte edæ piyænē cæte quēwēedāni. Ayæ wadāni mīnitō īmīnite wēnæ wēnæ cædāni wædinque tōmēnāni īnānite wæætē pīnāmaī inte ædæmō waadete cæedāni. ³ Minitō, Mōnō pōnencabo piyænē cædinque cōwē adodō ante pōnente edæ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āanque baī ee ēwocacæimpa, ante nanguī cædinque wacā ingā wacā ingā edæ waa cæedāni.

⁴ Mōnō Awēnē pōnō cæcā ate watapæ bacæimpa, ante mīnitō adodeque ante pōnente tocæmīnimpa, ante Wængonguī mīnitō īmīnite edæ adodeque ante aa pegacæimpa. Īnīnque mānīne, Watapæ bacæimpa, ante mīni pōnēne adodeque ī baī Wængonguī Ōnōwoca edæ adobaī adowocaque inte quēwengampa. Tōmengā adowocaque nempo quēwēnōmō inte mōnō adobaī edæ adocabomonque īnōmō īmopa. ⁵ Mōnō Awēnē edæ adocanque pōnī īnongā īñongante tōmengā ingante mōnō wede pōnēnō adobaī adodeque pōnī īnepa. Ayæ adodō ante pōnēninque æpænē guīdinque mōnō adopænenque guīte baī guītamompa. ⁶ Wængonguī adocanque pōnī īnongā inte tōmengā tōmāmō Wæmpocā adocanque

ingampa. Tōmengā īñōmō edæ Tæiyæ Awēnē pōnī īnongā inte tōmāmō īmonte nē aacā ingampa. Tōmengā adocanque pōnī nempo quēwēñōmonte tōmengā wæætē mōnō tōmāmō mīmōnē quēwengampa.

⁷ Incæte mōnō Codito, Mīmōnē bitō entawenganca ænte cæe, ante tee mante baī cædinque adocanque ingante waadete pōnō cædinque wacā ingante waadete pōnō cædinque edæ tōmāmō īmonte tōmengā nānō pōnō cæcoo eyepæ pōnongā ænīnque entawēmompa. ⁸ Codito

mānōmaī cæcæcæimpa, ante pōnēninque awēnē Dabii wodi īīmaī ante yewæmongacæimpa. “Tōmengā æibæ æicæ cædinque wadāni īnānite bæi ongonte ñā cæyænte tōmengā mīñæ ænte mæicā æigadānimpa.

Ayæ æidinque tōmengā mōnō waocabo īñōmonte, Mīnitō entawengūinō, ante eyepæ pædæ pōnongā ænte entawengamōimpa,” ante Dabii nānō yewæmonte angainō baī impa.

⁹ Mānīne, “Æigacæimpa,” ante nāni angainē īñōmō quīnante yewæmongatīī. Edæ, Tōmengā inguipoga tadōmengadæ do wææningā inte æigacæimpa, ante odōmoncæte ante yewæmongatimpa. ¹⁰ Nē wæængaingā īnongā īñōmō adocā do oōnædē gōmonga æidinque inguipoga tōmāo

öönædē tōmāo tōmāo iñōmō
 edæ godōmenque æibæ pōni
 quēwengā inongā ingampa.
 11 Tōmengā tōmancoo nē
 ēnempocā inongā inte adocā
 mōnō waomō imonte pōnō
 angā ænte entawēninqwe
 mōnō iīmaī cæmō bamōimpa.
 Pancamōniya imōnite tōmengā
 angā ēñēninqwe tōmengā
 nānō nē da godongaīmōni
 batamōnipa. Pancamōniya
 guiquēnē Wængonguī waa
 pōni nānō pōnō cægainō ante
 nē apænemōni batamōnipa.
 Pancamōniya guiquēnē
 Wængonguī beyæ nē
 apænemōni batamōnipa.
 Pancadāniya guiquēnē nē
 aadāni badānitapa. Ayæ
 pancadāniya guiquēnē
 nē odōmonte apænedāni
 badānitapa. 12 Mānōmaī
 pōnō cædinque mōnō Codito
 mōnō ocamō bai inongā
 inte, Botō baō bai adoy-
 onque bai ināni iñōmō
 ñancæ äate bai tæi piñænāni
 ēwocacædānimpa, ante pōnō
 cægacāimpa. Mōnō imonte
 tōmengā, Minitō Wængonguī
 quīmīni inōmīni inte tōmānāni
 inānite nē cæmīni inte godō
 cæcæmīnimpa, ante pōnō
 cægacāimpa.

13 Mīni wede pōnēnō ante
 mīnitō tōmāmīni adoyōmō
 ante pōnencæmīnimpa,
 ante mōnō Codito pōnō
 cægacāimpa. Ayæ, Botō
 Wængonguī Wēmo iñōmote
 mīnitō botō imote ate
 bai pōnencæmīnimpa, ante
 tōmengā pōnō cæcampa.
 Ayæ æmæwo pæmīni bai
 mīni baquinque mīnitō

botō entawēnō ædæmō
 entawencæmīnimpa, ante
 Codito edæ da pōnongā
 eyepæ æmōmpa. 14 Ininqwe
 æmæwo pædimō inte
 wēñæmō ināmaī imō ininqwe
 mōnō edæ oda cædāmaī
 ingæimpa. Wadāni guiquēnē
 mā pōnēninqwe, Æbānō cæmō
 ate oda cæquināni, ante edæ
 nāmāneque tedewēnānipa.
 Tōmēnāni iñōmō edæ babæ
 cæcæte ante cædinque waa
 cæte bai cædāni ataque-
 edāni. Woboyæ ædæ go
 ædæ go pæmænte bai
 cædinque tōmēnāni wadō
 ante odōmonte tedewēnānipa.
 Mānōmaī wido piñænte bai
 cædāni incæte mōnō iñōmō
 Codito nānō entawēnoncoo
 ænte entawēninqwe āā
 mænāmaī ingæimpa.

15 Wæætē Wængonguī,
 Nāwangā pōni impa, ante
 nānō apænegaīnō ante mōnō
 tōmānāni inānite waadete
 pōnēninqwe apænecæimpa.
 Mānōmaī cædinque mōnō
 Codito baō bai iñōmonte
 tōmengā nē Ocamō bai inte
 pōnō angā beyænque mōnō
 ñancæ āadinque godōmenque
 picæmō bamōmpa. 16 Mōnō
 baonga wepæ eyepæ
 ēñadinque ñancæ āadinque tæi
 piñænte pæte quēwēmōmpa.
 Adobai mōnō Codito baō
 tōnō adoyonque bai inōmō
 inte mōnō tōmengā nānō
 apænedō ante ēñēnōmo
 inte ñancæ äate pæte bai
 quēwēmōmpa. Ayæ wæætē
 ocai encamō inte mōnō
 pæ pagænguinque wangō
 tēnāmaī oguincai bamē impa.
 Ayæ adobai mōnō Codito

nänö waadete pönönö ante
mimönē entawēmō inte mōnō
wacā ingā wacā ingā godō
aamō inte mōnō pōnencabo
incæ edæ tæi piñante
entawēmompa.

*Codito nempo mōnō iūmaī
quēwēmompa, ante*

17 Īninqe mōnō Awēnē
nempo quēwēnōmo inte
botō nō āmo ēñēdāni.
Wadāni nē ēñēnāmaī
īnāni ōnonquedō ante
pōnēninqe quēwēnānipa.
Minitō guiquēnē adobaī
quēwengaimīni inte ñōwo
wæætē ñimpo cædinque
mānōmaī cædāmaī inguēnē
quēwēmīni. 18 Tōmēnāni
guiquēnē mimō ēnēnānipa
diyæ Wængonguī weca
ponguinānii. Mimō ōmædēnāni
inte tōmēnāni ocai ēñēnāmaī
badāni beyænque Wængonguī
weca pōnāmaī īnānipa. Edæ
wentamō mongæninque
tōmēnāni ocai wēmō en-
cadāni inte idiquibæ ante
pōnēnānipa. 19 Īnāni iñōmō
tōmēnāni nāni cæquēnēnō
ante ñimpo cædinque ñōwo
wæætē guñēnāmaī inte baō
nāni towēinēnō ante cæcæte
ante nāmā pædæ godonte baī
edæ cædānipa. Edæ, Quiēmē
wīwa cæquī, ante māñinonque
cæcæte ante godōmenque
cæinente wædānipa.

20 Wæætē minitō guiquēnē,
Mōnō Codito æbānō ingāā,
ante pōnēninqe edæ wīi
tōmēnāni nāni cæinēwēnō
baī mini cæquinque edæ
pōnēmīnitapa. 21 Tōmengā
apænecā edæ wīi ēñēmīnitawo.
Īñæmpa, Wængonguī nō

pōni nänö apænegaīnō
ēñēninqe Itota iñōmō
mimönē entawengampa,
ante minitō tōmengā nempo
quēwēñōmīnite tōmengā
mānōmaīnō ante adodō
ante edæ do odōmonte
apænecā ēñēmīnitapa.
22 Minitō wēēnēñedē mīni
cæte quēwengainō ante
tōmengā iūmaī ante odōmonte
apænegacāimpa. Babæ
pōnente mīni cæinente
wæwēnō beyæ minitō
mimönē wentamō mongænte
wæwēmīni inte do mīni
entawengainō ante edæ
wido cædāni, ante odōmonte
apænegacāimpa. 23 Edæ
mempoga ēñagaīmīni inte
minitō ēñēnō do mīi pōni
encamīni inte mīinonque
ante pōnencæmīnimpa,
ante odōmonte apænecā
ēñēmīnitapa. 24 Ayæ, Botō
pōnō badōmo ate minitō
botō baī tæiyæ waēmō
ēwocadinque nō pōni cæte
quēwencæmīnimpa, ante
Wængonguī pōnō badongā ate
minitō mīimīni bagamīnimpa.
Īninqe tōmengā, Māñinō
Wængonguī nō pōni nänö
entawēnō æninque minitō
ædæmō entawencæmīnimpa,
ante odōmonte apænecā do
ēñēmīnitapa.

25 Mānōmaī beyæ minitō
tōmāmīni, Mōnō adocabomō
imompa, ante adinque babæ
mīni tedewēninō ante ñimpo
cædinque wacā ingante
wacā ingante nāwangā ante
apænēdāni.

26 Ænguī bamīni incæte
minitō piyænē cædinque wacā

ingante wēnæ wēnæ cædāmaī
 ee aedāni. Edæ gāwadecæ
 ganca nanguī pūinque edæ
 mīni wæquinque īmaimpa.
²⁷ Mānōmaī cædinque mīnitō,
 Wēnæ incæ pōnō cæcā ate
 botō ænguī batābopa, ante
 pōnente wædinque ņōwo
 wæætē, Wēnæ botō weca
 pōnāmaī incæcāimpa, ante
 nāmā wææ cæedāni.

²⁸ Nē awēmō æningā
 īñōmō ņōwo edæ ee
 cædinque awēmō ænāmaī
 incæcāimpa. Wæætē, Botō
 ōnompoca nanguī cædinque
 ænte quēwēninque nē
 ænguēnēnāni inānite adobaī
 godōmo æncædānimpā, ante
 cæcæcāimpa.

²⁹ Mīnitō nāmā ōnōne
 wææ aadinque wīwa
 ante tededāmaī īedāni.
 Wæætē edæ, Wadāni
 æbānō ante ēñenguēnēnāni
 inānii, ante pōnēninque
 mīnitō, Tōmēnāni tæī
 pīñænte entawencædānimpā,
 ante cædinque nē ēñēnāni
 beyænque ante waadete
 godō cædinque apæneedāni.
³⁰ Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca īñōmō mīnitonga
 pō guidinque, Botō æmo
 beyænque mīnitō īincayæ
 ate æmæwo abæ tawænte
 gote bai quēwencæmīnimpā,
 ante odōmoncæte ante
 yewæmonte bai cægacāimpa.
 Īinque mīnitō, Wēnæ
 wēnæ mōni cædō beyæ
 ante Wængonguī Ōnōwoca
 wæwente badāmaī incæcāimpa,
 ante wææ cædinque edæ
 ēñente cæedāni.

³¹ Ayæ, Wīī waēmō awædō,
 ante mīni pīwēnīnō ante edæ

ñimpo cæedāni. Āimō ante
 mīni pōnēwēmāmo adobaī
 ñimpo cædinque ænguī pōnī
 mīni badīmāmo edæ ñimpo
 cæedāni. Yæ ante mīni
 pīinte ogæ tedewēmāmo,
 wacā ingante ante mīni
 pīinte tedewēmāmo edæ
 ñimpo cæedāni. Ayæ
 pīinte cæquinque ante mīni
 entawēnīnō ante tōmānō edæ
 wido cæedāni. ³² Wæætē
 godongāmæ waadete
 cædinque wacā caate wæcā
 adinque mīnitō godongāmæ
 Ca ca wæcæmīnimpā. Ayæ
 Codito ængā beyænque
 Wængonguī mīnitō imīnite
 pōnō ñimpo cæcampa
 cæmīnii. Tōmengā ñimpo
 cæcā quēwēmīni bai mīnitō
 adobaī cædinque wadāni
 wēnæ wēnæ cæyōnānite wacā
 ingā wacā ingā ñimpo cæmīni
 quēwēnānii.

5

*Wængonguī wēmīni, īmaī
 cæte quēwēedāni, ante*

¹ Īinque Wængonguī wēmīni
 īñōmō mīnitō tōmengā nānō
 nē waademīni inōmīni inte
 Wæmpocā nānō cæī bai
 ante cōwā adinque adobaī
 cæedāni. ² Baō, Wængonguī
 quī, ante godōninque,
 Oguī wacæimpa, ante
 iya tānāni bai cædinque
 Codito mōnō imonte waadete
 pōnēninque edæ adobaī
 cægacāimpa. Tōmengā īñōmō,
 Botō Wængonguī quīmo
 imopa, ante nāmā wepæ
 pædæ godōninque mōnō
 imonte wæætē ængacāimpa.
 Īinque tōmengā nānō

waadete pönönö bai minitö adobaï waadete pönëninque quëwëedäni.

³ Wæætë edæ mini pönencabo iñöminite waocä adocanque incæ nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönāmaï iedäni. Wentamö mongæ wæcæ wæ, ante edæ wiwa cædāmaï iedäni. Nanguï mäincoo ante æinente wædāmaï iedäni. Mäninö tömänö cædāmaï imini inte mäninö ante edæ adopoque incæ tededāmaï imäewedäni. Edæ Wængonguï quimini tæiyæ waëmö entawëmini inte minitö mäninö tömänö cædāmaï incæminimpa. ⁴ Wentamö ante nāni pönëwönö bai minitö wæætë adobainö ante pönënamāï iedäni. Önonque ante nāni tedewönö bai minitö wæætë adobaï tededāmaï iedäni. Wënæ wënæ ante pönente nāni badete towönö bai minitö wæætë adobaï badete todāmaï iedäni. Iñæmpa Wængonguï quimini inömini inte minitö mäninö ante wii pönenguënëmini iminipa. Wæætë Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænequënëmini iminipa.

⁵ Awënë Odeye Wængonguï nempo ayæ Awënë Odeye Codito nempo edæ ædänidö në guiite ænguïnāni ināni. Nänöogængä ināmaï iñongante në towënāni tönö wentamö pönente në cædāni iñömö tömënāni edæ dicæ guiite ænguïnāniyaa. Ayæ mäincoo ante wacä qui në æinente wæwënāni iñömö edæ, Mäincoo incæ mönitö wængonguï impa, ante bai cædāni inönāni inte

tömënāni adobaï edæ guiite ænāmaï incædänimpa. Ante ämo ëñëedäni. ⁶ Wadāni, Minitö oda cæcæminimpa, ante önonquedö ante tedete cæyönānite minitö wæætë tömënāni nāni tededö ante edæ ëñënāmaï iedäni. Edæ tömënāni ëñënāmaï inte nāni wënæ wënæ cædö beyæ Wængonguï ænguï badinque tömënāni inānite pancæcäimpa. ⁷ Iñinque minitö gooque gomö adinque tömënāni tönö godongāmæ cædāmaï iedäni.

⁸ Minitö iñömö wëenëñedë wentamö mongæmini ingaimini inte ñowo wæætë edæ mönö Awënë nempo quëwëninque edæ ñäö bai entawëminipa. Iñinque Mæmpo nänö ñäö emönö bai entawëmini inte minitö ñäö iñömö cægonte bai edæ waa quëwëedäni. ⁹ Edæ waiwæ waincate bai cædinque mönö wadāni inānite godö waa cæquinque mönö edæ ñäö iñömö quëwëmompā. Ayæ nö pönï mönö cæquinque nāwangä pönï ante mönö apænequinque edæ ñäö iñömö quëwëmompā. ¹⁰ Ayæ, Æbänö cæmö ate mönö Awënë, Waa cæmini abopa, ante apænequingä, ante ëñencæte ante cædinque do ëñëniimi inte tömengä nänö waa adonque cædäni. ¹¹ Wadāni wëmo iñömö önonque nāni cædö ante adinque minitö iñömö edæ gooque gomö aedäni. Ayæ tica ënente bai cædinque, Tömënāni nāni cædö wënæ wënæ impa, ante edonque

odömömini acædänimpa.
 12 Awëmö nani cædö beyæ
 guingo imonte wæquënenäni
 iñönäni mönö iñömö
 edæ guiñenete wædinque
 mäninö ante edæ tededämaï
 ingæimpa. 13 Wæætë edæ,
 Awëmö iñömö æbänö cædäni,
 ante tömänö ante edæ tica
 ënente edonque acæimpa.
 14 Ñäö beyænque edæ
 edonque amompa. Mänömaï
 i beyæ iïmaï ante ämotamini
 ante bai apænedänipa.
 “Bitö wangæ möimi inte
 ñäni ömæmonte ængæ
 gantie.

Edæ ængæ gantiyömite
 Codito incæ pönö tica ënente
 bai cæcä ate ñäö
 entawencæbiimpa,”
 ante apænedänipa.

15 Mänömaï beyæ minitö
 ocäi ömæcamini inämaï
 inömini inte wæætë ocäi
 në encamini inte cædinque,
 Æbänö waa cæte quëwenguïmo,
 ante nämä waa ate waa
 cædäni. 16 Wadäni ñöwo
 incæ godömenque wiwa
 cædänipa cæmini. Eyepæ
 iñonte mini cæquënenonque
 ante edæ do cædäni.
 17 Edæ wëñænäni owem-
 pote cædäni bai minitö
 adobai cædämaï iedäni.
 Wæætë, Wængongui æbänö
 angantawo, ante ëñëninque
 mäninonque ante ëñente
 cædäni. 18 Waodäni biïnömæ
 nani ämæ bedinque dowænte
 badinque godömenque
 pönënämaï cædinque tömënäni
 nani ëwente wæwenguinque
 bewënanipa. Iinque
 minitö iñömö bete dowænte
 badämaï iedäni. Wæætë
 Wængongui Önöwoca ingante

ædæmö ëwocate quëwëedäni.
 19 Ämotamini ante bai
 godongämæ watapæ ante
 tedeedäni. Awënë Dabii
 wodi nänö ämotamini an-
 gaintaa adinque edæ adodö
 äedäni. Ayæ minitö nämä mä
 pönëninque, iïmaï Wængongui
 beyæ mönö ämotamini
 angæimpa, ante adodö
 äedäni. Wængongui Önöwoca
 angä ëñente ëwocadinque
 tömengä ämotamini nänö
 änönö ante adodö äedäni.
 Mimöno ämotamini ante bai
 pönëninque minitö mönö
 Awënë ingante watapæ
 pönente äedäni. 20 Æbämë
 bayonte minitö tömänö
 beyæ ante edæ Mæmpo
 Wængongui ingante cöwë
 waa ate pönëninque mönö
 Awënë Codito ëmöwo ante
 apæneedäni.

*Mæmpoidi nani wencabo
 iïmaï quëwencædänimpa*

21 Mönö Codito ingante
 guiñente wædinque minitö wii
 nämä mini pönënonque bai
 cædinque wæætë edæ, Në
 änäni æbänö änänii, ante Ao
 ate nöinö ante cædäni.

22 Onquiyæmini ëñëedäni.
 Minitö, Mönö Awënë nänö
 angainö bai mönö ëñente
 cæcæimpa, ante tömëmini
 nänöögænäni inänite Ao ante
 ëñente cædäni. 23 Edæ Codito
 ingante mönö godongämæ
 pönencabo iñömonte mönö
 Codito adocä iñömö,
 Quëwencæminimpa, ante në
 Ængängä inongä ingampa.
 Tömengä tönö mönö adoy-
 onque bai iñömonte tömengä
 iñömö mönö Ocamö bai

inongä ingampa. Ayæ on-
quiyængä tönö onguĩñængä
adobaĩ adoyonque baĩ
ĩñönte onguĩñængä ĩñömö
në ocamö baĩ inongä
ingampa. ²⁴ ĩnque Codito
ingante mönö godongämæ
pönencabo incæ tömengä
ingante Ao ante eñente cæmö
baĩ onquiyænäni adobaĩ
tömënanı nänöogænäni
inänite cöwë edæ Ao ante
eñente cæquenënanı inänıpa.

²⁵ Wæætë onguĩñæmini
eñeedäni. Minitö Codito nänö
waadete pönënö baĩ tömëmini
nänöogænäni inänite adobaĩ
waadete pönëedäni. Tömengä
ingante mönö godongämæ
pönencabo ĩñömonte tömengä
ĩñömö mönö imonte waadete
pönëninque mönö imonte
æncæte ante pönö cædinque
nämä wepæ godongacäimpa.

²⁶ Ayæ, Wængonguĩ nänö
apænedö waëmömæ imæ baĩ
ĩñönte minitö ĩñömö mäninö
ante eñëninque tæiyæ waëmö
ëwocate quëwencæminımpa,
ante mönö Codito adocä
mönö imonte edæ ñä
mëningate baĩ cægacäimpa.

²⁷ Mänömaĩ tæiyæ waëmö
badınque mönö wentamö
mongænämaĩ inte Codito
ingante mönö pönencabo ado-
cabomö ĩñömonte tömengä
ĩñömö edæ nänöogængä
ænte baĩ cædinque mönö
pönencabo imonte, Bitö, ante
apænegacäimpa. Ayæ mönö
cabo ĩñömonte tömengä,
Bitö idiquibæ entawënämaĩ
ĩñömite ædö cæte bitö imite
piınte anguüı, ante pönö
cægacäimpa. Ayæ wæætë
edæ, Ñä mëningate baĩ tæiyæ

waëmö ëmömi ĩnıne mönö
edæ guëa ñäö apäite baĩ
ëmongæımpa, ante Codito
nänöogængä ænte baĩ mönö
imonte pönö ængacäımpa.

²⁸ Onguĩñænäni ĩñömö
adobaĩ tömënanı, Botö
baö, ante näni pönë baĩ
tömënanı nänöogænäni
inänite adobaĩ waadete
edæ pönenguënënanı inänıpa.
Æcänö tömengä nänöogængä
ingante waadete pönëna
ĩñömö tömengä nämä baö
ante waadete pönente baĩ
edæ cæcampa. ²⁹ ĩñæmpa
waocä nämä baö cöwë
piınämaĩ ingampa. Wæætë,
Botö baö, ante edæ pæ
gompodınque pönö aa-
campa. Ayæ adobaĩ Codito
ingante mönö godongämæ
pönencabo ĩñömonte edæ
tömengä adobaĩ, Botö baö,
ante baĩ cædinque mönö
imonte wææ gompodınque
pönö aacampa. ³⁰ Edæ
mönö Codito në Ocamö baĩ
inongä inte në angä ĩñongante
mönö wæætë tömengä tönö
adoyonque baĩ inte eñente
quëwëmpa. ³¹ “Mänömaĩ
beyæ onguĩñængä mämpo
tönö badä inate ëmö cæte
godınque onquiyængä in-
gante, Botö nänöogængä,
ante æmæwo monte
quëwencæcäımpa. Mënaa
inına incæ tömëna wæætë
näna gæncaya badınque
adocanque baĩ bacædaımpa,”
ante yewæmongatımpa.

³² Mänömainö ante näni
yewæmongainö ante edæ
wë wodonte baĩ i ĩñönte
wiı tömänö ante eñëmpa.
Incæte, Codito ingante

mönö godongämæ pönencabo
 iñomonte mönö tömengä tönö
 adocanque bai imöimpa,
 ante minitö eñencæminimpa,
 ante botö apænetabopa.
 33 Incæte onguiñæmi nämä
 bitö waadete pönënganca
 tömëmi nänöogængä ingante
 edæ adoganca waadete
 pönencæbiimpa. Onquiyæmi
 adobai, Botö nänöogængä
 ingampa, ante adinque edæ
 eñente cæcæbiimpa.

6

1 Wëñæmïni guiquënë
 eñeedäni. Minitö mönö
 Awënë nempo quëwënömini
 inte tömëmïni mæmpoidi
 inänite edæ ædæmö eñente
 cæedäni. Æcänö edæ
 mänömai cædaa tömengä
 edæ nö pönï cæcampa.
 2 “Wæmpocä ingante wäänä
 inante waa adinque tömëna
 inate godö waadete cæe,”
 ante Wængongui incæ wææ
 angacäimpa. Tömengä
 wade nänö wææ an-
 gainö äninque, Mini waa
 quëwenguinque cæcæminimpa,
 ante apænedämai in-
 gaingä inte ñöwo iine ante
 wææ äninque, Mini waa
 quëwenguinque cæcæminimpa,
 ante mä apænegacäimpa.
 3 Edæ iine ante wææ
 äninque tömengä, “Mänömai
 cæmïni ininque minitö wat-
 apæ quëwëninque iimæca
 wantæpiyæ quëwencæminimpa,”
 ante mä apænegacäimpa.

4 Wæmpomïni guiquënë
 eñeedäni. Minitö wënäni
 wii äinäni bacædänimpa,
 ante wææ cædinque minitö
 tömënäni inänite pïinte

cædämai iedäni. Wæætë,
 Mönö Awënë wææ aad-
 inque mönö imonte päninque
 odömonte apænecampa, ante
 adinque minitö tömengä nänö
 cæi bai adobai cædinque
 wëñænäni inänite ædæmö
 wææ aadinque mönö
 Awënë nänö apænedö ante
 odömonte apænemini ate
 tömënäni waa pæcædänimpa.

5 Waodäni minitö iminute
 ö ænäni inte tömënäni
 beyænque cæte nê quëwëmïni
 iñöminite apænebo eñeedäni.
 Iimæca minitö awënëidi
 inänite minitö waa ad-
 inque guïñente wædinque
 tömënäni nänï änö ante eñente
 cæedäni. Minitö Codito angä
 eñente mïmönë nö pönente
 cæminitawo. Ininque edæ
 iimæca awënë angä eñente
 edæ adobai mïmönë nö
 pönente cæedäni. 6 Minitö
 edæ, Awënë botö imote waa
 acæcäimpa, ante tömengä ay-
 ongante eñente cæminitawo.
 Iñæmpa awënë dæ goyon-
 gante adobai cöwë eñente
 cæedäni. Codito botö imote
 nê godonte Ængaingä ingante
 nê cæte quëwëmö imompa,
 ante pönëninque minitö edæ
 Wængongui nänö änonö ante
 mïmönöque pönente cæedäni.

7 Minitö mïmönö piyænë
 cædinque iïmai ante pönente
 cæedäni. Iimæca awënë
 ingante cædinque botö
 wii waocä beyænque ante
 cæbopa. Wæætë Wængongui
 Awënë beyænque ante
 botö iimæca awënë ingante
 cæbopa, ante pönëninque pæ
 piñænte bai cæedäni. 8 Minitö
 iïmai ante edæ do eñëmïnpa.

Minitö wacä nänö ö ænimini inte tömengä beyænque nē cæte quëwëmini incæ abæ tawænte ee gote bai nämä beyænque cæte quëwëmini incæ minitö iminite mönö Awënë iñömö, Bitö ægancadö waa cæbii, ante adinque wæætë eyepæ pöni pædæ pönongä ænguimini iminipa.

⁹ Waocä ingante nē ö æmini guiquënë eñëedäni. Mini nē ö ængalnäni inänite adobai waa cæedäni. Tömëmini Awënë incæ tömënanäni Awënë adocä inongä inte öönædë owocampa cæminii. Tömengä iñömö wacä ingante wadö wacä ingante wadö ate pönente cædämaï ingampa. Mänömainö ante do eñëmini inte minitö beyænque cæte nē quëwënäni inänite edæ pünte äninque edæ pæmënänämaï iedäni.

Tæinta wëñate bai mönö tæi piñænte ewocacæimpa

¹⁰ Ñöwo iïmaï yewæmöninque botö idæwaa yewæmömopa. Minitö mönö Awënë nempo nē quëwënömini iñöminite tömengä nänö tæi piñænö pædæ pönongä æninque tæi piñænte entawente quëwëedäni. ¹¹ Minitö wææ caaquincoo, ante Wængongui eyepæ pöni nänö da pönönincoo tömancoo æninque wëñate bai cædinque tæi ongöedäni. Edæ mänincoo tömancoo wëñate ongöñömini wënæ awënë, Oda cæcæminimpa, ante nangui eñente cæcä incæte minitö wæætë oda cædämaï inte edæ tæi ongoncæminimpa.

¹² Edæ wüi waodäni inänite mönö guëadö guëa cæcæimpa. Wæætë wënæidi awënëidi tönö wënæidi inänite nē änäni iñönänite mönö tömënanäni inänite wæætë guëadö guëa cæcæimpa. Inguipoga wëmö iñömö tæi piñænte enempodäni tönö öönædë iñömö wënæcoo nē wiwa ewocate cædäni tönö mänimpodäni mämö ti gotodoncæ cæyönänite mönö wæætë guëadö guëa cæcæimpa.

¹³ İninque tömënanäni pünte mämö nänäni wiwa cæönæ iinque bayonte mönö wodii winönämaï inte tömënanäni inänite wæætë da godongæimpa. Ante ayæ, Tömää edæ eyepæ cæte ate mönö edæ tæ go wæänämaï inte adiyæ ongongæimpa, ante cædinque minitö Wængongui nänö, Wææ caaquincoo, ante tæinta bai nänö da pönönincoo edæ do eyepæ æninque tömancoo edæ da wëñæedäni.

¹⁴ Wëñadinque edæ wodii winönämaï inte edæ næ gongænte tæi ongöedäni. Edæ, Tæi wææ caaquincoo, ante pönö tæi pacadeyænte bai cædinque minitö Wængongui nänö nö pönënö entawëninque adobai nö entawente quëwëedäni. Tæcætawë inö tæineta mini wææ wodontawëinta ante wëñate bai cædinque Wængongui tæiyæ waëmö nänö cædö ante edæ entawente tæi cæte ongöedäni. ¹⁵ Mönö Codito pönö cæcä beyænque mönö godongämæ piyænë cæcæimpa, ante watapæ

mönö eñenö beyæ pogodo
gote apæ necæte ante
cædinqe mīnitō awæncata
tæi wææ cæwainta wēwate
baī cædinqe gānē pōnente
cæedāni.

16 Yabæque pōni wææ
cæquinta tæinta baī næænte
baī cædinqe mīni wede
pōnēnō ædæmō entawēninqe
quēwēedāni. Īninqe nē wīwa
cædongā ponte gonga encado
baī to piyæncate baī cædinqe,
Mīnitō oda cæcæmīnimpā,
ante cæcā ate mīnitō mīni
wede pōnēnō beyænque
tōmengā wīwa nānō ānō ante
edæ eñenāmaī incæmīnimpā.

17 Ayæ, Ocamō incainta
tæinta baī impā, ante wææ
wencate baī cædinqe mīnitō
Codito pōnō ængā beyænque
mīni quēwenguīnō ante
ænte entawencæmīnimpā.
Mīnitō yaēmē wææ næænte
baī cædinqe Wængonguī
Önōwoca apæ necā eñeninqe
nāni yewæmongainta ate
ædæmō eñeninqe edæ cōwē
entawēedāni.

18 Ayæ Wængonguī Önōwoca
ingante ēwocadinqe mīnitō
tōmengā ingante, Wængonguī
bitō cōwē cæcæbiimpā,
ante godōmenque nanguī
apænedinqe ñine cædāmaī
iedāni. Mänōmaī cæcæte ante
mīnitō mīlmīni ongōninqe
wæntæte badāmaī inte
Wængonguī quīnāni tōmānāni
beyæ ante cōwē apæneedāni.

19 Ayæ botō beyæ ante
adobaī apænemīni eñeninqe
Wængonguī pōnō cæcā ate
botō edonque tedecæboimpā,
āmopa. Edæ Codito in-

gantedō ante wēenēnedē
mönö eñenāmaī ingaine
ante botō ñōwo watapæ
eñeninqe guīñenedāmaī inte
apænebo eñencædānimpā,
āmopa. Mänōmainō ante
mīnitō Wængonguī in-
gante apæneedāni, āmopa.
20 Mänīne ante botō wadāni
weca nē gote apænebo
beyænque ñōwo gæguīncamē
encaipobo inte wæbopa.
Īninqe, Mänīne ante nē
apænequēnengā inte Pabodo
cōwē guīñenedāmaī inte
apænecæcāimpā, ante mīnitō
botō beyæ ante apæneedāni.

*Waa quēwencæmīnimpā,
ante*

21 Botō Pabodo iñōmō
æbānō quēwēmoo, ante,
Quīnō baī cæboo, ante
eñencæte ante wæmīnitawo.
Edæ Tiquico mönō tōññacā
mönö nē waadecā inongā
inte tōmengā ñōwo pōninqe
mīnitō imīnite mänīnō
tōmānō ante apæ necā
eñencæmīnimpā. Tōmengā
iñōmō mönō Awēnē nempo
quēwēninqe tōmengā beyæ
nē cædongā inte cōwē nē
pōnengā inte ædæmō cæcā
acæimpā. 22 Īninqe, Pa-
bodoidi æbānō quēwēnānīi,
ante tōmengā pōnō apæ necā
eñeninqe mīnitō wampo
pōnēninqe tæi piñænte
entawencæmīnimpā. Ante
cædinqe botō, Ædæmō
apænebi eñencædānimpā,
ante tōmengā ingante mīnitō
weca da godōmo pongā
aedāni.

23 Mæmpo Wængonguī
tōnō mönō Awēnē Itota

Codito mīnitō īmīnite
 waadete pōnō cæda ate
 mīnitō mīni caipæ incæ
 gānē entawēninque wede
 pōnēninque godongāmæ edæ
 waadete pōnencæmīnimpa,
 ämopa. ²⁴ Æcänō mönō
 Awēnē Itota Codito ingante
 cōwē waadete pōnente ñimpo
 cædāmaī ina īñömō tōmengā
 ingante Wængonguī pōnō
 waadete cæcæcāimpa, ante
 botō Wængonguī ingante
 apænebopa. Māninque ante
 yewæmōmopa.

Pidipenteidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwëedäni, ante

1 Itota Codito ingante në cämöna inte botö tönö Timoteo guëa apænemöna ininque botö Pabodobo adoboque yewæmömopa. Minitö Pidipoto inömö quëwëninque Wængongui quimäni inömäni inte Itota Codito nempo në quëwëminä inömänite botö, Acämänimpa, ante yewæmömopa. Mäni pönencabo beyænque ante pancamäniya në aamäni inömänite pancamäniya guiquënë në cämäni inömänite pancamäniya guiquënë önömäni nique inömänite botö edæ, Tömämäni edæ acämänimpa, ante yewæmömopa. 2 Mönö Mæmpo Wængongui mönö Awënë Itota Codito tönö waadete pönö cæda ate gänë pönëninque waa quëwëedäni, ämopa.

*Në pönëmäni beyæ
Wængongui ingante apænebopa,
ante*

3 Æyedëmë minitö imänite ante pönëmo inte botö Wængongui ingante waa ate pönëninque apænebopa. 4 Ininque minitö beyæ ante Wængongui ingante wantæ inö wantæ inö apænedinque botö, Waa quëwëminä, ante watapæ todinque

apænebopa. 5 Edæ, Botö täno goyedë minitö godongämæ cämänitapa. Ayæ, Mönö Codito ingantedö ante minitö ñöwo ganca godömenque watapæ apænemänipa, ante pönëninque botö, Wængongui bitö pönö cæbi ate pidipenteidi waa cädänipa, ante apænebopa. 6 Minitö botö ayömo täiyæ waëmö entawencämänimpa, ante në mä badongaingä inongä inte Wængongui ñöwo Itota Codito nänö ponguinganca godömenque pönö badöninque cöwë inque badongä ate minitö ædæmö päimäni bacämänimpa. Mänömäi impa, ante botö, Näwangä impa, ante do ëñëmopa.

7 Mönö Codito ingantedö ante watapæ möni ëñëninö ante botö wææ äninque, Näwangä impa, ante apænebopa. Mänine botö apænede beyænque pancayedëña botö imote tee mönedäni wæbopa. Incæte tee mönedäni wæbo incæ, Näwangä impa, ante wææ ämo incæ Wængongui nänö waadete pönö cægäinö ante ænte entawëñömo minitö adobai mäninö ante æninque botö tönö godongämæ entawëmänipa. Ininque, Mönö mäninö ante äanique bai entawëmö imopa, ante minitö imänite waadete pönëninque botö, Minitö ædæmö päimäni bacämänimpa, ante nöingä cæte pönëmopa. 8 Itota Codito mönö imonte nangui waadete pönengantawo.

Edæ tōmengä waadete nänö pönēnō ante entawēninque botō mīnitō imīnite waadete pönēmopa, ante adinque Wængonguī incæ, Pabodo nāwangä mīnitō imīnite nan-guī waadete pönengampa, ante apænebaingampa.

⁹ İninque mīnitō beyæ ante botō Wængonguī ingante iīmaī ante apænebopa. Mīni waadete pönencabo iñōmīnite Wængonguī pönō cæcä ate godōmenque waadete pönencæmīnimpa. Ayæ waadete pönēmīni inte mīnitō, Quinō wēnæ wēnæ i, Quinō waa i, ante edonque adinque nō apænte ämīni bacæmīnimpa. ¹⁰ Mönō æbänō cæte waa quēwenguī, ante edonque adinque mīnitō Ao ante waa quēwēninque Itota Codito nänö ponguinganca wentamō mongænāmaī inte tee tēwadāmaī imīni incæmīnimpa. ¹¹ Ayæ Itota Codito pönō cæcä ate mīnitō nō cædinque waa quēwēmīni adinque wadāni Wængonguī ingante waa ate pönēninque apænecædānimpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Ayæ mīnitō mänōmaī inte waa cæmīni adinque tōmänāni wæætē Wængonguī ingante apænedinque Wængonguī eñēmi. Bitō ñäö bai emönōmi inte waa pōni cæbipa, ante apænecædānimpa, ante cædinque botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænebopa.

Pabodo, Codito beyænque quēwēmopa, angampa

¹² İñänāni apænebo eñēdāni. Mänōmaī cædāni botō wædō incæ wīi önonque cætimpa. Wæætē, Codito beyænque Pabodo caate wæcampa, ante adinque wadāni godōmenque nan-guī ināni Codito ingantedō ante watapæ möni apænedō eñēninque wede pönēnāni badānipa. ¹³ Edæ, Codito emōwo apænecä beyænque Pabodo ingante tee mönedānipa, ante ted-edāni eñēninque odömāno tæiyæ awēnē oncō wææ wänönāni incæ wadāni wayömō quēwēnāni incæ tōmänāni do eñēnānipa. ¹⁴ Mönō Awēnē nempo quēwēnāni incæ, Pabodo tee mönete wæcampa, ante wædinque wodo tōmänāni godōmenque wede pönente badānipa. İninque wede pönēninque tæi piñænte entawēninque tōmēnāni guīñēnāmaī inte Wængonguī nänö apænedō ante godōmenque apænedānipa.

¹⁵ Pancadāniya, Pabodo miñæ godōmenque nanguī ināni godānipa, ante pönō piinte adinque Codito emōwo ante apænedāni incæte botō imote guēadō guēa piincæte ante apænedānipa. Mänōmaī i incæte wadāni guiquēnē, Pabodo tönō mönō godongāmæ cæcæimpa, ante gänē pönēninque Codito emōwo ante apænedānipa. ¹⁶ Nē gänē pönente apænedāni guiquēnē, Codito ingantedō ante watapæ mīni eñēnīnō ante Pabodo wææ ancæcäimpa, ante

botō ïmote godō gō cæcampa, ante do eñēnānīpa. Ìnīnque tōmēnānī botō ïmote waadete pōnēnīnque apænedānīpa. ¹⁷ Nē wæætedō wæætē tededānī guīquēnē, Pabodo tee mōnete wæyongante mōnō apænete tomō wæcā tocæī, ante cædānīpa. Tōmēnānī nāmā beyænque ante cædānī incæte waa cæte baī cædinque Codito emōwo ante apænedānīpa. ¹⁸ Incæte pancadānīya nāmā beyænque ante apænedānī incæ pancadānīya nō pōnente apænedānī incæ mānīnānī tōmānānī Codito nānō cægāinō ante nāwangā ante do edæ apænedānīpa. Mānōmaī impa, ante pōnēnīnque botō watapæ tobopa.

Ayæ ïmaī ante pōnēnīnque cōwē godōmenque nanguī tocæboimpa. ¹⁹ Mīnitō Wængonguī ingante botō beyæ nanguī apænemīnī eñēnīnque Itota Codito Ōnōwoca pōnō cæcæcāimpa, ante eñente tobopa. Ìnīnque ñōwo botō caate wædō ante edæ ïncayæ ate ñimpo cædānī ate edæ botō abæ tawænte gote quēwenguīnque edæ impa, ante do eñēnīnque tobopa. ²⁰ Botō wēēñēdē botō cæbo baī ñōwo adobaī cæinēmo ïmopa. Ìntai eñate mīimō quēwēmo incæ baonque wænōnānī wæmo incæ, Mōnō Codito ingante waa acædānīpa, ante cædinque botō cōwē guīñēnāmaī inte tæī ongōnīnque nanguī cædinque watapæ edæ

bacæboimpa, ante pōnēmpopa. ²¹ Edæ inguīpoga quēwēmo incæ botō Codito ingante entawēnīnque tōmengā beyænque ante quēwēmpopa. Wæætē wæmo incæ tōmengā beyæ botō godōmenque nanguī entawenguīmo ïmopa.

²² Incæte, Waiwæ nanguī incate baī botō cæquinque inguīpoga ayæ quēwenguēnēmo ïmopa, ante pōnēnīnque botō, Æbānō anguīmoo, ante eñencæte ante wæbopa. Edæ, Wæncæboimpa, ante anguēnēmo ïmoo. Wæætē, Ayæ quēwencæboimpa, ante anguēnēmo ïmoo. Edæ, Æbānō anguēnēmo ïmoo, ante botō edæ eñēnāmaī ïmopa. ²³ Edæ wada bæi ongonte æmataæ tōō æmataæ tōō godōna wæcā baī wædōmo inte botō, Ædōnō gāmēnō goquīmoo, ante wæbopa. Codito weca godōmenque waēmō pōnī quēwencæboimpa, ante botō wadæ goinēmo ïmopa. ²⁴ Incæte inguīpoga quēwēnīnque mīnitō beyænque ante cæquēnēmo inte botō ædō cæte wayōmō goquīmoo. ²⁵ Ante pōnente wædinque botō, Mīnitō mōnō pōnēnō ante godōmenque wede pōnēnīnque watapæ tote quēwencæmīnīmpa, ante cæquīmo ïmopa, ante eñēmopa. Ayæ, Ñōwo wænāmaī inte botō mīnitō weca quēwenguīmo ïmopa, ante do eñēmopa. ²⁶ Ìnīnque botō mīimo inte mīnitō weca pōmo adinque mīnitō Itota Codito ingante waa adīnque botō beyænque nanguī

tocæminimpa.

²⁷ Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēnīnō beyæ ante mōnō waa cæquēnēmō imōmpa, ante eñēmīni inte mīnitō edæ waa cæte quēwēedāni. Mānōmaī cæmīni īnīnque botō ōnōmoncaque eñēmo incæ mīnitō weca ponte abo incæ, Pidipenteidi adoyōmō pōnēnīnque tæī ongōnānīpa, ante tededāni eñēnīnque tobaīmōpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēnīnō ante wadāni eñēncædānīmpa, ante pidipenteidi īñacabo cædīnque nanguī cædānīpa, ante botō edæ eñēnte tobaīmōpa. ²⁸ Ayæ piīnte cædāni incæte mīnitō wæætē guīñēnāmaī inte tæī ongōmīnīpa, ante adīnque botō tobaīmōpa. Mīnitō mānōmaī guīñēnāmaī inte tæī ongōmīni ate wædīnque nē piīnte ānāni wæætē, Mōnitō wænguīnque impa, ante wæcædānīmpa. Nē pōnēmīni mīni quēwenguīnque impa, ante adīnque tōmēnāni godōmenque wæcædānīmpa. Edæ Wængonguī ængā beyænque quēwēncæmīnīmpa.

²⁹ Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito ingante wede pōnēmīnitawo. Edæ adocā pōnō cæcā ate mīnitō Codito beyænque cædīnque cōwē caate wæquīmīni imīnīpa. ³⁰ Pabodobo doyedē Codito beyæ ante wææ ancæte ante caate wætabōpa, ante amīnitawo. Nōwo godōmenque wææ cædīnque caate wæbōpa, ante ōnōmoncaque

eñēmīnitawo. Īnīnque botō wææ ānīnque caate wæbo baī mīnitō adobaī botō tōnō godongāmæ wææ ānīnque caate wæmīni imīnīpa.

2

Codito ōnonganque bayongante Wængonguī da cæānongā

¹ Mōnō Codito nempo quēwēnīnque mīnitō wampo pōnēmīnitawo. Tōmengā waadete pōnēngā beyænque gancaē pōnēmīnitawo. Mōnō Codito Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocadīnque godongāmæ watapæ quēwēmīnitawo. Nē wæcā ingante godō waadete pōnēmīnitawo. Adocanque wæwēngā adīnque mīnitō āanque baī wæwēnīnque tōmengā beyæ cæmīnitawo. ² Mānōmaī ī īnīnque adodōnque pōnēnīnque mīnitō waa waademīni adīnque botō watapæ pōnī tobaīmōpa. Tōmāmīni āanque baī ēwocadīnque, Mōnō adoyōmō cæcæīmpa, ante godongāmæ cæmīni adīnque botō godōmenque nanguī watapæ tobaīmōpa. ³ Īnīnque mīnitō nāmanque ante pōnēnīnque, Botō imote waa acædānīmpa, ante cædāmaī iedāni. Yæcado ongoncæboīmpa, ante cædāmaī iedāni. Wæætē, Botō ōnōmoque baī īñōmote wadāni wæætē waa pōnī inānīpa, ante pōnēnīnque wadānīque inānite ængō cæedāni. ⁴ Nāmā mīni cæīnēnō ante cædīnque mīnitō wīī mānīnonque ante cædīnque wæætē edæ wadāni

nāni cæinēnō adobaī ante cæedāni.

⁵ Mānōmaī cædinque mīnitō Itota Codito nānō pōnengainō baī adodō ante pōnēedāni.

⁶ Tōmengā iñōmō cōwē nāwā Wængonguī inongā ingampa. Incæte, Botō nāwā Wængonguīmo ingaīmo inte

Mæmpo Wængonguī ganca botō ingainō ante ñimpo cædāmaī incæboimpa, ante tōmengā ānāmaī ingacāimpa.

⁷ Wæætē edæ, Māninō botō ingainō incæ botō edæ ñimpo cæcæboimpa, āninqe wææ,

ōnonganque baī bagacāimpa.

Ayæ, Wængonguī ingante nē cædōmo edæ bacæboimpa, ante badinque wææ,

tōmengā waomō mōnō emōnō baī nānō emonguinque waocā eñagacāimpa.

⁸ Mānōmaī eñate pæte wææ tōmengā ōnonganque inte baī cæyongā Wæmpocā,

Bitō wænguinō taadō gocæbiimpa, angā eñēninqe edæ Ao ante goyongante wææ,

tōmengā nānō guñēñāquinque awæ ñænquedimæ cæte māo timpodāni wææ tiwadāni ate tōmengā caate wægōninqe wææ bacaa edæ wængacāimpa.

⁹ Mānōmaī cæcā adinque Wængonguī wæætē tōmengā ingante

æmonga pōni da æængacāimpa.

Ayæ wadāni emōwo ōnōwoque emōnāni baī tōmengā Tæiyæ Awēnē inongā inte wīi adobaī ōnōwoque baī emoncæcāimpa, ante cædinque Wængonguī edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnō pemongacāimpa.

¹⁰ Edæ ōönæde quēwēnāni incæ inguipoga quēwēnāni incæ guimonga quēwēnāni incæ

tōmānāni edæ Itota emōwo eñente waa adinque da guicapocædānimpa, ante Wængonguī tōmengā ingante pōnō pemongacāimpa.

¹¹ Ayæ, Itota Codito ingante adinque tōmānāni,

Mōnō Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante edæ Ao ancædānimpa, ante Wæmpocā cægacāimpa.

Mānōmaī cæcā adinque, Mæmpo Wængonguī waa pōni cæcampa, ante mōnō edæ watapæ apænecæimpa.

Nēmoncoo āo āo cædote baī nōinō cæte quēwēdāni

¹² Mānōmaī beyæ botō nē waademini iñōmīnite botō apænebo eñēedāni. Mīnitō weca botō quēwēñedē mīnitō do eñente cædimini inte ñōwo botō wayōmō quēwēmo incæ godōmenque eñente cæmīni abopa. Īninqe cōwē mīni eñente cædinō baī adobaī cædinque ñōwo mōnō watapæ quēwenguinō taadonque gocæte ante cædinque, Oda

cæte wæcæ wæ, ante cōwā aquēnē quēwēmīnīi.
 13 Wīi cæinente awædō, ante wæmīnitawo. Edæ Wængonguinque apænecā ēñente entawēninque mīnitō tōmengā waa pōnī nānō ānō ante nē ēñente cæinēmīni bamīnīpa. Oda cæte awædō, ante wæmīnitawo. Adocā Wængonguinque mongæncadæ mongæncadæ cæcā ate tæī piñæmīni bate ate eyepæ cæmīnīpa.

14 Īnīnque, Wīi cæinente awædō, ante ānāmaī inte mīnitō piyænē cæte mīni cæquēnēnō ante do cædāni.
 15 Edæ mǎnōmaī cæmīni adīnque wadāni, Wentamō mongænāmaī īmīnīpa, ante abāinānīpa. Ayæ inguipogaque quēwēnāni ēñēnāmaī inte idiquībæ pōnente cæyōnāni mīnitō wæætē Wængonguī wēñæmīni īnōmīni inte tōmēnāni weca quēwēninque nēmoncoo āo āo cædote baī nōingā cæte quēwencæmīnīpa.
 16 Edæ, Codito pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæīmpa, ante edonque apænēmīni ēñencædānīpa. Īnīnque, Doyedē botō apænedō ante mīnitō nē ēñente cæmīnīpa, ante adīnque botō nanguī todīnque īmaī ante pōnēmopa. Mīnitō beyæ pæ pagænte cædōmo incæte botō wīi ōnonque cæboīmpa. Wæætē mōnō Codito nānō ponguīōnæ īñonte botō, Mīnitō nō apænēmīnitapa, ante adīnque botō tocæboīmpa.
 17 Ayæ, Wængonguī quī, ante

baō godōninque waodāni baonga tepæ gao caadānīpa. Mīnitō īñōmō wede pōnēmīni inte, Wængonguī quī, ante nāmā godō cæyōmīni botō quēwenguīmāmo incæ mīni godōnincooga gao caate baī ba edæ waa tobaīmopa. Mīnitō tōnō godongāmæ edæ tobaimpa. 18 Mīnitō adobaī, Pabodo mōnō beyæ cæcampa, ante tocæmīnīpa. Edæ mōnō edæ godongāmæ tocæīmpa.

Timoteo tōnō Epapododito

19 Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante ēñēninque Timoteo wæætē apænecā ēñente tocæboīmpa, ante cædīnque botō, Itota Codito Ao angā ate Timoteo ingante oo da pōnōmo mīnitō weca poncæcāīmpa, ante pōnēmopa.
 20 Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante wæyōmo tōmengā adocanque mīnitō beyæ ante botō tōnō guēa wæcampa. Wadāni guiquēnē mīnitō beyæ ante wædāmaī īnānīpa.
 21 Tōmānāni edæ nāmā beyænque ante cæinente wædīnque Itota Codito nānō ānōnō ante wīi cæinēnāni īnānīpa.
 22 Cōwā ayōmīni, Timoteo īñōmō cōwē waa cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Ayæ mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque Timoteo tōnō mōna wencaya baī guēa cæmōnāpa, ante do ēñēmīnitapa.
 23 Īnīnque, Botō īmote awēnēidi æbānō apænte anguīnānīi, ante ēñente ate botō Timoteo ingante māñīnedē ate mīnitō weca do da pōnōmo poncæcāīmpa, ante pōnēmopa.
 24 Ayæ mōnō

Tæiyæ Awënë Ao angä ate tömömo do pömaïmopa.

²⁵ Ayæ Epapododito mönö tönïñacä incæ botö tönö guëa cæmöna imönapa. Wadäni piïnte cædäni adinque mönatö guëa wææ cæmönapa. Tömengä ingante mïnitö, Pabodo beyæ ante godö cæcæbiïmpa, ante do da pönömïni ponte cæcä æntabopa. Tömengä ingante ñowo wæætë adodö mïnitö weca edæ da pönömo ponguëngä ingampa, ante pönëmopa.

²⁶ Adocä Epapododito iñömö mïnitö pidipenteidi imïnite acæte ante edæ nanguï wæcampa. Ayæ, Epapododito daicawo gawængampa, ante apænedäni ëñëninque pidipenteidi do wædänipa, ante ëñente wædinque tömengä wæætë mïnitö beyæ ante nanguï wæwente bacampa. ²⁷ Näwangä impa edæ. Tömengä daicawo gawænte wodo wængantapa. Incæte Wængonguï tömengä ingante waadete pönö gampocä waa bacantapa. Mänömaï cædinque Wængonguï botö beyæ adobaï ante pönëninque, Pabodo wïi godömenque wæcæcäïmpa, ante pönengä inte edæ Epapododito ingante gampocä waa bacantapa.

²⁸ Mänömaï beyæ, Epapododito wæætë pongä adinque tocæmïnimpa, ante cædinque ayæ, Mïnitö tomïni adinque botö wæwënämaï bacæboïmpa, ante cædinque botö tömengä ingante ñowo

da godoncæboïmpa, ämopa. ²⁹ Pongä ate mïnitö, Mönö Awënë nempo quëwënömi inte pöe, äninque Epapododito ingante waa adinque godongämæ watapæ tote cædäni. Ayæ wadäni tömengä baï adobaï waa cædänipa, ante adinque tömënäni inänite waa adinque waa cædäni. ³⁰ Mïnitö, Pabodo beyæ ædö cæte cæquïmöni, ante, Gobæ awædö, ante wæyömïnite Epapododito iñömö edæ, Wæmo incæ cöwë cæcæboïmpa, ante mïnitö cæquënenö ante cæcantapa. Codito beyæ ante cæcæte ante edæ tömengä wodo wængantapa cæmïni. Tömengä ingante edæ waa cædäni, ämopa.

3

Tæi piñænte cæccæïmpa, ante

¹ Ñowo iñömö botö tönïñamïni ëñëedäni. Mönö Awënë nempo quëwëninque mïni watapæ toquinque imïnipa. Mïnitö oda cædämaï incæmïnimpa, ante botö adodö adodö ante ancaa yewæmömo incæte wædämaï imopa.

² Iïmaï ämopa. Wadäni iñömö, Mönö ëö togænte quëwengæïmpa, ante në änewënäni inte guintaidi baï wënæ wënæ cædinque nämä baö ëö ëö towënänipa. Ante adinque mïnitö tömënäni inänite gomö adinque wææ cædäni.

³ Edæ tömënäni inänite

ee adinque Wængongui
mönö imonte wæætē pönö
ëö togænte bai cædinque
mönö wentamö mongænö
do wido cægacäimpa.

Wængongui Önöwoca ingante
ænte ewocamö inömo inte
mönönque edæ, Wængongui
ingampa, ante tömengä
beyæ cæmompä.

Itota Codito nempo quëwëmö inte
mönönque wii inguipoga
beyænque quëwëmö imompä,
ante mönö tömengä ingante
waa ate apænemompä.

⁴ Tömënanï guiquënë ingui-
pogaque ante pönëninque,
Mönitö cædö beyænque
quëwencæmönimpä, ante
pönëwënanïpä.

Tömënanï
nänï pönëwënö bai adobai
pönente bai botö, Tömënanï
wædænque cæyönänï botö
godömenque nanguï cædömo
imopä, ante pönëwencædömoimpä.
Edæ, Nanguï botö cædö
beyænque quëwencæboimpä,
ante pönëwencædömoimpä.

⁵ Edæ tömënanï në
ëö togæinänï inänitawö.
Botö inömo adobai imopä.
Tæcæ ëñayömotë önonpö
æmæmpoque go mëönaa go
adoönæque mänimpöönæ
inönte botö imote do ëö
togænänï wægaboimpä.
Tömënanï idægoidi inänitawö.
Botö inömo idægo wodi
pæimo inömo inte tömengä
nänömocä Beencaminö wodi
pæimo inömo imopä. Tömënanï
ebedeoidi inänitawö. Botö
inömo ebedeobo ëñagaimö
inte näwä ebedeobo inömo
imopä. Tömënanï Padi-
teoidi inänitawogaa. Edæ
botö Paditeobo inömo inte

Möitee wodi nänö wææ
angainö ante möni Padi-
teocabo wædö ante tömäa
ëñente cædömo imoi aedäni.

⁶ Ayæ tömënanï, Wængongui
beyæ nanguï cæcäimpä,
ante apænëdänitawö. Edæ,
Wængongui beyæ cæbote,
ante edæ botö inömo
doyedë Codito ingante nänï
pönëngaincabo inänite an-
caa togænte pancæte ante
cægaboï aedäni. Ayæ ood-
eoidi guiquënë, Mönitö wææ
angainö ante në ëñente
cædänique në nö cædäni
inänipä, ante änänitawö. Botö
inömo edæ mäninönque ante
cöwë cædömo inte wentamö
mongænämäl inömo imopä.

⁷ Doyedë inömo botö
mänömaï godömenque waa
cædimö inte, Botö toquinque
waa pönï cægaboimpä, ante
pönëwentabopä.

Nöwö
guiquënë botö waa cægainö
ante, Önonquedö ante
cægaboï, ante do ëñëmopä.

⁸ Ayæ wææ, Itota Codito
botö Awënë ingante adimo
inte botö tömengä in-
gante pönëninque tömengä
tönö godömenque waa
pönï quëwencæboimpä,
ante botö, Wëenëñedë
botö entawëngaincoo botö
waa againcoo incæ edæ
ëwënguincöoque impä, ante
pönëmopä. Edæ Codito beyæ
ante cæyömo botö wëenë
mänincoo tömancoo edæ
dæ ba wëtabopä. Ininque,
Codito ingante godömenque
ëwocacæboimpä, ante nanguï
cædinque botö, Wëenë botö
entawëngainö ompotacoo

baī impa, ante wido cæbopa.

⁹ Edæ, Īmaī cæedāni, ante nāni wææ angainō ante eñente cæbo incæte Wængongui ayongante botō ædō cæte mǎnīnō beyænque nō entawēmo baquimoo. Wæætē Codito mōnō nē nō cædongā ingante wede pōnēmo inte tōmengā nempo quēwēñomote Wængongui pōnō badongā ate nō cæbo bacæboimpa, ante nanguī cæbopa. ¹⁰ Mōnō Codito ingante ate baī pōnencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ tōmengā adocā nanguī tæi piñænique ñāni òmæmongacāimpa, ante wede pōnēnique botō mǎnīnō tōmengā nē ñāni òmæmongaingā nānō tæi piñænō baī adobaī entawencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ adobaī, Tōmengā caate nānō wængaī baī botō tōmengā beyæ wæncæboimpa, ante pōnēnique botō tōmengā tōnō godongāmæ caate wænte baī tōmengā nānō ewocadō baī ewocacæboimpa, ante cæbopa. ¹¹ Mǎnōmaī cædinque botō, Tōmengā wænte ate ñāni òmæmonte nānō quēwengāī baī botō adobaī wænte ate ñāni òmæmoncæboimpa, ante nanguī cæbopa.

Mǎnōmaī bacæboimpa, ante nanguī cæbopa, ante

¹² Mǎnōmaīnō, ante apænedinque botō, Codito nānō entawēnō baī do entawēmopa, ante dicæ apænebogaa. Picænāni baī do badinque nō cædinque

oda cædāmaī ĩmopa, ante dicæ apænebogaa. Incæte Itota Codito incæ edæ, Botō ewocadō baī adobaī ewocacæboimpa, ante botō ĩmote do bæi ongongacāimpa. Īnīnque botō wæætē, Tōmengā waa pōni nānō ewocadō baī adobaī ewocacæboimpa, ante bæi ongoncæte ante nanguī cæbopa. ¹³ Īñānāni eñēedāni. Botō Codito nānō ewocadō ante dicæ eyepæ æmogaa, ante wæbopa. Incæte, Eyepæ ænāmaī ĩmopa, ante adinque wæwēnāmaī ĩmopa. Wæætē, Īncayæ ate Codito nānō ewocadō baī ædæmō ewocacæboimpa, ante cædinque botō mǎnīnonque ante pōnēnique pogodo gote baī cōwē cæbopa. ¹⁴ Wængongui do, Bitō Itota Codito nempo quēwēnōmi inte eyepæ cædinque æmonga ponte æe, ante botō ĩmote aa pegacāimpa. Īnīnque tōmengā, Pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angaincoo ante ænte ewocacæte ante botō gānā cæcæte ante pogodo gote baī edæ nanguī cæbopa.

¹⁵ Mōnō æmæwo picæmō badōmō ĩñōmō tōmāmō adobaīnō ante pōnenguēnēmō ĩmopa. Pancamīniya guiquēnē mǎnōmaīnō ante wīī pōnēmīni adinque Wængongui, Mīnitō æbānō nō pōnenguēnēmīni ĩmīni, ante pōnō odōmongā ate eñencæmīnīmpa. ¹⁶ Mōnō do eñente quēwenganca māninganca mōnō cōwē nō cæte quēwengæimpa.

¹⁷ Īñānāni eñēedāni. Botō

Pabodobo æbänö cæboo, ante adinque mīnitō botō cædō bai adobai godongāmæ cædāni. Ayæ, Mōnitō cæmōni bai mīnitō adobai cædāni, ante odōmōmōni bai pancadāniya adobai cædāni adinque mīnitō iñōmō, Adobai cæcæimpa, ante tōmēnāni inānite cōwā aedāni. ¹⁸ Mīnitō imīnite wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō apænedimo inte botō ñowo Ca ca wædinque adodō ante iūmaī ante godōmenque apænebopa. Mōnō Codito awāa wængä incæte nanguī ināni tōmengä ingante Baa ānīnque tōmengä nānō wængäiwæ ante piinte bai cædānipa, ante awædō. ¹⁹ Tōmēnāni nāni omæe ewente wæquinque mänōmaī cædānipa. Cænguī beyænque ante pōnente quēwēnānipa. Wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni incæ tōmēnāni wæætē guīñēñadāmaī inte edæ, Waa pōni cæmōnipa, ante nāmā incæ waa adānipa. Edæ inguipoga beyænque ante cæinente wædānipa.

²⁰ Mōnō iñōmō mem-poga eñagaimō inte mōnō oōnædē omæ do eamō edæ imōmpa. Ininque mōnō Awēnē Itota Codito, Quēwencæmīnīmpa, ante nē Ængaingä ingante nanguī aīnente wædinque mōnō, Tōmengä æyedēnō oōnædē edæ wææ ponguingāā, ante wānō cōmōmpa. ²¹ Tōmengä iñōmō tæi piñænongä inte tōmancoo edæ bæ tadinque o ænīnque Tæiyæ Awēnē

incæcæimpa. Ininque, Mōnō quēwenguīnāmaī aquīiñō eñamōmpa, ante adinque tōmengä tæi piñænongä inte, Botō baō bai tæiñō mongæncæmīnīmpa, ante badongä eñaquīmō imōmpa.

4

Mōnō Awēnē nempo quēwēninque watapæ toccēimpa

¹ Wængonguī botō imote poganta pōnō wencate bai cædinque, Bitō waa apænebi eñente beyænque pidipenteidi eñente waa cædāni abopa, angä eñēnīnque botō mīnitō beyæ ante watapæ tobopa. Mīnitō imīnite ædæmō waadedinque botō, Æyedēnō bee tenguimoo, ante wæbopa. Ininque botō nē waademīni amo eñēdāni. Mānīnō botō ānīnō eñente cædinque mīnitō mōnō Awēnē nempo quēwēninque tæi ongōedāni.

² Ñowo Eodia, Tintique, mīna onquiyæncaya imīnate amo eñēda. Mōnō Awēnē nempo quēwēninque minatō piyænē cæte adodongue ante cæbæweda, āmōpa. ³ Botō mōnō Awēnē ingantedō ante watapæ apænecæte ante nanguī cæyōmote Codēmente tōnō wadāni botō tōnō iñacabo cædānitapa. Wængonguī, Nāni quēwenguīnta, ante tōmengä nānō yewæmongaintaa tōmēnāni emōwo dobæ yewæmōnte mæ oñōmpa. Tōmēnāni botō tōnō cæyōnāni iina onquiyæna Eodia tōnō Tintique iñōmō botō tōnō adobai iñacabo nanguī cæda

inatapa. Ìninqe bitö cöwë botö tönö guëa cædömi ïñömite bitö ïmite ämopa. Ìina inate bitö waadete apænebi ëñëninque piyænë cæte quëwencædaimpa.

4 Ayæ tömämini iminite, Mönö Awënë nempo quëwëninque watapæ tote quëwëedäni, ämopa. Edæ, Watapæ pöni tote quëwëedäni, ante adodö ante ämo ëñëedäni. 5 Mönö Awënë edæ oo pöni poncæcäimpa cæminii. Ee ædæmö cæte quëwëñömini tömänäni waadete mini cædönö ante edonque acædänimpa.

6 Ayæ, Quiëmë bacæ wæ, ante mini wädö ante guñente wädämaï iedäni. Wængonguinque ingante apæneedäni. Apænedinque, Wængongui, bitö pönö cæbi ate eyepæ inte quëwencæmönimpa, ante quiëmë mini æncæ wädö incæ ante apænecæminimpa. Ayæ tömengä pönö cæcä adinque minitö, Bitö pönö cæbi waa æmönipa, ante Wængongui ingante wæætë waa ate pönente apæneedäni. 7 Ayæ, Wængongui piyænë cædinque pönö aacä beyæ minitö Itota Codito nempo quëwëninque piyænë cædinque mimönë wädämaï inte nö pönëninque quëwencæminimpa. Edæ mönö, Æbämë cæte Wængongui pönö piyænë cæte aacä, ante mönö waocabo ëñënämaï imö incæte tömengä cöwë godömenque aacä ate wädämaï inte quëwëmompä.

Quinö waa i, ante mäninonque ante pönëë cöedäni, ante

8 Ìñänäni ëñëedäni. Minitö æbänö ante pönëë conguënemini iminipa, ante yewæmöninque botö ñowo æmæwo pöni yewæmömöi aedäni. Näwangä näni apænedö ante pönëë cöedäni. Æbänö waa cæquiï, æbänö nö cæquiï, ante pönëë cöedäni. Quiënö nö i, ante mäninö ante pönëë cöedäni. Mönö æbänö waadete pönenguï, ante pönëninque mönö waa adoncoo ante adobaï pönëë cöedäni. Wadäni waa näni cædinö ante pönëë cöedäni. Mänömaï cædäni ate wadäni waa adänitawo. Ìninqe tömënäni näni waa adinö ante minitö mäninö ante pönëë cöedäni. Ìninqe, Quiëmë waa pöni i, ante adinque mäninonque ante pönëë cöedäni.

9 Botö odömonte apænebo ëñëminitawo. Ìninqe botö pönö apænebo ëñëninque mini ëñëninö bai tömänö ante edæ cæedäni. Botö pædæ pönömo æminitawo. Ìninqe botö pædæ pönömo mini æninö incæ ee mäedäni. Botö entawënö ante, Æbänö entawëmoo, ante edonque aminitawo. Ìninqe botö entawënö mini adinö bai minitö adobaï entawëninque edæ waa cæedäni. Mänömaï cæmini adinque Wængongui në gänë pönëngä inte minitö tönö godongämæ quëwëninque pönö cæcä ate minitö wæætë gänë pönëmini bacæminimpa.

*Pidipenteidi mīni pōnōni
waa æntabopa, Pabodo
angampa*

¹⁰ Botō wædō ante mīnitō doyedē pōnō cædimīni inte ñowo wæætē tæcæ pōnente wædinque wæætē pōnō cæmīni ænīnque botō, Mōnō Awēnē beyænque pōnō cæmīnīpa, ante adīnque nangui waa tobopa. Edæ botō wædō ante cōwē waadete pōnēmīni incæte mīnitō da pōnoncæ cæyōmīnite wææ cæte ī æiquedō da pōnonguīmīnī. ¹¹ Incæte mǎnōmaī apænedīnque botō wīī ænguēnēmo inte apænetabopa. Edæ wædænque ēabo incæ nangui ēabo incæ quīēmē ēabo incæ botō, Æbānō quēwenguīī, ante do ēñēmō inte edæ piyænē cæte wædāmaī cōwē quēwēmopa. ¹² Ōmæpobo wædīmo inte botō, Ōmaadāni æbānō quēwēnānī, ante do ēñēmopa. Adobaī nangui ēate quēwēnīmo inte botō, Nanguī ēadāni æbānō quēwēnānī, ante do ēñēmopa. Edæ tōmo cæmo incæ, gæwænte wæbo incæ, nangui ēabo incæ, ōmæpobo incæ mǎnīnō tōmānō ante wægāimo inte botō mǎnōmaī ingāimo beyænque ēñente batabopa. Īnīnque æyōmōmē quēwēmo incæ quīēmē baī quēwēmo incæ piyænē cæte wædāmaī quēwēmopa. ¹³ Edæ quīēmē beyæ wæbo incæ mōnō Codito pōnō cæcā ate botō wæætē edæ eyepæ entawēnīnque tōmāā edæ cæbopa.

¹⁴ Incæte botō ōmæpobo inte wæyōmote mīnitō pōnō cæmīni waa æntabopa. ¹⁵ Ayæ adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante tæcæ ēñēmīni ate botō Māatedōniabæ īnque apænedīnque wadæ goyōmote wadāni Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo pōnōnāmaī īñōnānite mīnitō adomīnīque da pōnōmīni æntabopa, ante mīnitō pidipenteidi do ēñēmīnīpa. ¹⁶ Edæ, Tetadōnica nāni quēwēñōmō quēwēnīnque Pabodo ōmæpocā bacampa, ante tededāni ēñente wædinque mīnitō wīī adopoque wæætē wæætē da pōnōmīni æntabopa.

¹⁷ Botō dicæ botō æncæ wædō ante apænetabopa. Wæætē, Pidipenteidi wadāni īnānite nē godōnāni īnānīpa, ante adīnque Wængongui wæætē mīnitō īmīnite godōmenque pōnongā æncæmīnīmpa, ante apænetabopa. ¹⁸ Īnīnque botō īñōmō idæwaa æntabopa. Botō ænguēnēnō ænīnque godōmenque nangui ænte ēabopa. Edæ, Pabodo quī, ante mīni da pōnōnīncoo Epapododito wæætē botō īmote pædæ pōnongā ænīnque botō eyepæ pōni ēate quēwēmopa. Mīnitō, Wængongui quī, ante ogui waqui baī pōnō iya tante baī cædinque, Pabodo quī, ante da pōnōmīni adīnque, Waa pōni pōnōmīnīpa, ante Wængongui incæ waa acampa. ¹⁹ Botō Wængongui ñāo baī entawēnīnque tæī

ëmongä inongä inte tömengä
 nänö eadoncoo iñömö edæ
 bacoo pöni ongompa. İninque,
 Minitö ænguënëmini iminipa,
 ante adinque tömengä Itota
 Codito beyænque cædinque
 eyepæ pöni edæ da pönongä
 æncæminimpa.

²⁰ Mönö Wængongui mönö
 Mæmpo iñongante, Bitö
 waëmö pöni inömi imipa,
 ante mönö cöwë wat-
 apæ apæncæimpa. Edæ
 ñowopämo incæ mülmämo
 incæ mönö cöwë mänömaï
 apæncæimpa. Mänömaï
 impa, äninque botö, Amëë,
 ämopa.

*Mäninque ante yewæmömopa,
 ante*

²¹ Wængongui quinäni Itota
 Codito nempo quëwënönäni
 iñönänite minitö, Waa
 quëwencæminimpa, ante
 botö beyæ ancæminimpa.
 Ayæ botö tönö godongämæ
 ongönäni incæ, Minitö
 æbänö quëwëminii, ante
 wædänipa. ²² Edæ Tæiyæ
 Awënë Tetædo oncönë
 quëwënäni tönö wädäni
 Odömä iñömö wayömö
 quëwënäni tönö Wængongui
 quinäni incæ tömänäni
 adobaï minitö iminite, Waa
 quëwencæminimpa, änänipa.

²³ Mönö Awënë Itota
 Codito minitö iminite waadete
 pönö cæcæcäimpa, ämopa.
 Mäninque ante yewæmömopa.

Codotenteidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa *quëwencæminimpa*,
ante

¹ Wængonguī angä
ëñëninque Itota Codito botö
imote da godongä gogaimo
inte botö Pabodobo inömo
inte yewæmömopa. Mönö
tönñacä Timoteo tönö guëa
tedete ate botö, Acæminimpa,
ante yewæmömopa. ² Mönitö
tönñamini ëñëedäni. Codota
inömo *quëwëninque* Wængonguī
quimini inte minitö mönö
Codito nempo *quëwëninque*
ædæmö cæte pönëmini
inöminite botö iimäi ante
yewæmömopa. Mönö Mæmpo
Wængonguī tönö mönö Awënë
Itota Codito waadete pönö
cæda ænte entawëninque
minitö gänë pönëninque
watapæ *quëwencæminimpa*,
ämopa.

*Në pönëñäni beyæ Pabodo
Wængonguī ingante apæñecä*

³ Mönö Awënë Itota
Codito Wæmpocä inongante
mönitö minitö beyæ ante
apænedinque Wængonguī
ingante waa ate pönente
apænemönipa. ⁴ Edæ, Minitö
Itota Codito ingante wede
pönëmini iminipa, ante do
ëñëmönipa. Ayæ, Wængonguī
quinäni inänite tömänäni
inänite minitö waadete
pönëminipa, ante mönitö
do ëñëmönipa. ⁵ Edæ,
Öönædë æidinque minitö

watapæ *quëwenguinque*
impa, ante edæ Codito do
badongampa. Mänömainö
ante, Nawangä impa,
ante watapæ mini ëñënö
ante minitö godömenque
wede pönëmini badinque
godongämæ waadete
pönëmini iminipa. Ininque,
Minitö mänömaï iminipa,
ante adinque mönitö wæætë
Wængonguī ingante waa ate
pönëninque apænemönipa.

⁶ Doyedë minitö weca
ponte apænedinque mönitö,
Mönö Codito ingantedö
ante watapæ apænemöni
ëñëninque minitö, Wængonguī
nawangä waadete pönö
cæcampa, ante do ëñëmënitapa.
Mänömainö ante mini
ëñëñionæ incæ minitö
waincawæ nanguī incawæ
baï tæcæ badinque ñowo
ganca nanguī apænëmini
ëñëninque wadäni minitö
weca në pönëñäni tæiyænäni
badänipa. Ayæ tæiyænäni
badäni baï mönö pönencabo
adobaï tömämæca tæiyæmö
pöni bamompa. ⁷ Epapada
möni në waadedongä incæ,
Codito waa pöni nänö pönö
cægäinö ante do odömonte
apæñecä ëñëmënitapa.
Tömengä inömo Itota Codito
beyæ në cæcä inongä inte
mönö imönite pönëninque
ædæmö cæcä ingampa. ⁸ Ayæ
mönitö imönite apænedinque
tömengä, Codotenteidi inömo
Wængonguī Önöwoca nempo
quëwëninque në waadete
pönëñäni inänipa, ante do
apæñecä ëñëntamönipa.

⁹ Mänömaï beyæ mönitö,

Minitö æbänö iminii, ante tæcæ eñëninque minitö beyæ ante Wængongui ingante apænedinque ñimpo cædämaï inte cöwë apænemönipa. Edæ, Wængongui æbänö angää, ante minitö eñente ewocacæminimpa, ante mönitö, Wængongui eñëmi. Bitö eñënö ante apænebi eñente ewocadinque Codotenteidi wæætë, Æbänö waa cæte quëwenguï, ante eñencædänimpa, ante apænemönipa. ¹⁰ Wængongui apænecä eñëninque minitö, Mönö Awënë tocæcäimpa, ante cædinque tömengä nänö waa cædö bai minitö adobai waa pönï cæcæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ Wængongui ingante minitö doyedë æmæ ate bai æmæ pönënimini inte ñöwo wæætë ædæmö ate bai ædæmö pönencæminimpa. Ayæ waa incawæ bai minitö adobai bate cædinque nö mini waa cæquënënonque cæcæminimpa, ante apænemönipa.

¹¹ Wængongui ñäö emöninque tæ piñænogä inte pönö cæcä ate minitö edæ tömengä nänö tæi piñænö bai adobai tæi piñæmini ewocacæminimpa, ante apænemönipa. Ayæ, Tömengä mänömaï pönö cæcä ænte ewocamini inte minitö wæntæye badämaï inte ee cædinque piyænë cæte ee cæcæminimpa, ante ämönipa. Ayæ watapæ todinque, ¹² minitö mönö Mæmpo ingante waa ate pönëninque apænecæminimpa, ante mönitö Wængongui ingante apænemönipa.

Edæ Wængongui quimöni imöni bai tömengä minitö iminite pönö badongä ate minitö tömengä quimini do baminipa. Inique minitö tömengä ñäö emömämodë mönitö tönö godongämæ pönömönite tömengä nanguï pönï pönongä æninque minitö mönitö tönö godongämæ në eamini incæminimpa. ¹³ Edæ në wëmö enempodongä nempo wæwëñömonte Wængongui wæætë mönö imonte gä pe æmpote ö æninque, Botö Wengä botö në Waadedongä iñömö në Awënë Odeye iñongante minitö tömengä nempo quëwencæminimpa, ante mämongä pongamöimpa. ¹⁴ Tömengä Wengä nämä wepæ petæ petæ wææ beyænque mönö wænæ wænæ cægainö ante Wængongui pönö ñimpo cæcä æninque mönö abæ tawænte bai quëwëmompä.

Codito wængä beyænque Wængongui piyænë cæcampa

¹⁵ Mönö adämaï ingaingä Wængongui æbänö emongää, ante adämaï iñömonte Wængongui Wengä iñömö Mæmpocä bai në emongä inte mönö weca pöninque, Mæmpocä æbänö emongää, ante do odömongacäimpa. Wëenëñedë Wængongui nänö badönämaï ingäñedë adocä incæ Bamoncadengä bai inongä inte do quëwengacäimpa. ¹⁶ Inique Mæmpocä pönö angä eñëninque tömengä Wengä

incæ tōmancoo edæ badongacäimpa. Mönö nē adincoo incæ mönō adāmaī incoo awēmō ongoncoo incæ adocä tōmancoo badongacäimpa. Awēnēidi incæ nē ānāni incæ, awēnēidi nāni ēnempodō incæ nē tæi piñænāni incæ, öönædē owodönāni incæ inguipoga quēwēnönāni incæ mänināni edæ tōmänāni inānite Mæmpocä pönō angä ēñēninque Wængongui Wengä iñömō badongacäimpa. Badöñongante Wæmpocä, Bitō qui bacäimpa, angä Ao ante badongacäimpa. 17 Adocä Wængongui Wengä incæ Tānocä quēwengaingä ingampa. Tömengä pönō angä beyænque tömengä nänō badongaincoo iñömō adoyömō pönente bai cædinque tömengä nempo godongämæ gongænte cægompa.

18 Ayæ tömengä nē Önoncamō bai nē angä iñongante mönō tömengä ingante mönō godongämæ pönencabo wæætē tömengä tönō adoyonque bai inömō imompa. Adocä tömengä nänō Tæiyæ Awēnē baquinque nē badongaingä inongä inte tānocä pönī ingacäimpa. Ayæ æmonga pönī nänō ongonquinque tömengä wænte ate tānocä nē ñāni ömæmongaingä inongä ingampa. 19 Edæ, Botō entawēnō incæ botō Wengä tōmänō entawencæcäimpa, ante pönō cædinque Mæmpocä iñömō nanguī togacäimpa. 20 Ayæ tömengä Wengä wepæ awāa gowete wædinque

wængä beyænque Wængongui mönō tōmāmō beyæ pönō cædinque piyænē cægacäimpa. Tömengä Wengä tönō mänōmaī pönō cæcä beyænque mönō inguipoga tōmäo quēwēmō tönō öönædē tōmäo quēwēnāni tönō tömengä ingante Ao äninque tömengä tönō godongämæ piyænē cæte quēwēmō adinque Wængongui iñömō nanguī togacäimpa.

21 Ayæ mīnitō guiquēnē Wængongui ingante nāwæ pämänte gogaīmīni inte wiwa cædimīni inte ocaidē nē piinte bagaīmīni iñöminite, 22 Wængongui wæætē, Adocä Codito tömengä baö ewēnente wængä beyænque mīnitō botō quimīni badinque botō ayōmo tæiyæ waēmō entawencæmīnimpā, ante cæcampa. İninque tömengä ñā mēnongacä ate mīnitō tömengä ayongä wentamō mongænāmaī imīni adinque, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante ædō cæte piinte anguii. 23 Edæ mīnitō tæi mænonte bai ongöninque do mīni wede pönēnonque ante cōwē godömenque pönēmīni ininque tömengä weca ponte ongōmaīmīnīpa. Mönitō mönō Codito ingantedō ante mönō pönēnō beyæ mönō watapæ bacäimpa, ante apænemōni ēñēmīnitawo. Mänīne ante ñimpo cædāmaī imīni inte mīnitō tömengä weca cōwē ongōmaīmīnīpa. Mänīne mīni ēñēnīne ante mönitō ñōwo inguipoga tōmäo quēwēnāni inānite

apænemöni eññänänpa.
Mänine beyænque ante botö
Pabodobo në cæbo batabopa.

*Mönö pönencabo beyæ botö
në cæbo batabopa, ante*

²⁴ Minitö beyæ nanguï
cædinque nantate wæðimo
incæte botö nanguï tobopa.
Ayæ Codito beyæ ante
godömenque wæquënemö
inte botö tömengä tönö guëa
baonque nantate wæbopa.
Codito mönö Önoncamö bai në
angä iñongante mönö tömengä
ingante mönö godongämæ
pönencabo iñömö tömengä
tönö adoyonque bai imopa.
Botö iñömö edæ mönö cabo
beyænque caate wæbopa.

²⁵ Ayæ, Codito ingante në
pönänäni beyæ bitö në
cæbi badinque botö angäine
ante adodö adodö ante
tömänö ante edonque pöni
apænebi eññæcädänimpa,
ante Wængonguï angä
eññenique botö minitö
beyæ në cæquënemo do
bagaboimpa.

²⁶ Mänine Wængonguï nänö
angäine ante wantæpiyæ
wë wodonte bai iñonte
mönö mæmæidi cöwë
eññänämai ingadänimpa.
Ñowo guiquënë Wængonguï
tömengä quimö iñömonte
mänine ante edonque
pöni odömonte apænecä
eññemopa.

²⁷ İninqe
mönitö imönite äninque, Waa
pöni botö angäine ante
mini waocabo wëenëñedë
mini eññänämai ingäine
ante minitö ñowo tæcæ
eññemini inte oodeoidi inämai
inäni inänite odömonte

apænemini eññæcädänimpa,
ante Wængonguï cæcampa.
Mänömai beyæ mänine ante
apænemöni eññenique mini
waa pöni ñäö bai entawen-
guinque eññæminimpa.
Edæ, Minitö mönö Codito
ingante ewocadinque mini
ñäö emämodë æiyömïni wat-
apæ bacæimpa, ante mönö
pönënö ante mänineque impa.

²⁸ Mönö Codito tömengä
nänö eññenö ante entawëninque
mönitö adocä ingante
mönö Codito ingante ante
apænemönipa. Tömengä
nempo quëwëninque minitö
picänäni bai në eññemini
bayöminite Wængonguï minitö
iminite waa acæcäimpa,
ante mönitö tömänäni
inänite waadete odömonte
apænemönipa.

Ayæ,
Eññenguënë quëwëedäni,
ante tömänäni inänite
wææ ante apænemönipa.
²⁹ Mönö Codito nänö tæi
piñænö pönongä ænte
entawëninque botö, Në
eññemini bacæminimpa, ante
cædinque tæi pæ pagænte
cöwë nanguï cæbo imopa.

2

¹ Botö minitö beyæ nanguï
cædinque Daoditea iñömö
quëwënäni beyæ adobai
nanguï cæbo aedäni. Ayæ
wadäni botö awinca adämai
inäni beyæ adobai tæi pæ
pagænte cædinque nanguï
cæbopa, ante apænebo
eññeedäni. ² Botö, Tömänäni
wæwënämai inte wampo
pönëninque godongämæ
waadete pönëninque ado-
cabodäni bai bacædänimpa,

ante ædæmō cæbopa. Edæ, Mänōmaī badinque tōmēnāni Codito nānō ēñēnō ædæmō pōnī nāni entawenguinque impa, ante pōnēninque cæbopa. Ayæ, Mänōmaī badinque tōmēnāni Wængonguī nānō nē wē wodongaingā ingante Codito ingante edonque acædānimpā, ante botō mänōmaī beyæ ante ædæmō pōnī odōmonte apænebopa. ³ Edæ, Æbānō ī, ante, Æbānō waa cæquīī, ante Wængonguinque nānō nō pōnēnō incæ mōnō Codito māninō tōmānō ante ēñēninque waēmō pōnī incoo bai wē wodonte mante bai entawengampa. ⁴ Mänōmaīnō ante apænedinqueante botō, Mīnitō oda cædāmaī incæmīnimpā, ante yewæmonte apænebopa. Edæ wadāni waa pōnī tededāni incæ babæ wapiticæ odōmoncæte ante tededāni ināni adinque ēñēnāmaī īedāni, ante wææ āmopa. ⁵ Edæ wayōmō quēwēmo incæ mīnitō weca owote bai botō önōwoca pōnēmopa. Ininque botō ayōmo mīnitō mōnō Codito ingante wede pōnente tæī piñænte ongōninque īñacabo cædinque tōingā pōnī cæmīnīpa, ante pōnēmopa. Mänōmaī īmīnīpa, ante ate bai adinque botō nanguī tobopa.

Codito nempo quēwēninque mūmō quēwēmōmpa, ante

⁶ Mänōmaī beyæ botō īmaī āmopa. Mīnitō Itota Codito ingante mōnō Awēnē ingante Ao ante do æmīnitawo. Ininque tōmengā ingante

do Ao ante ænīmīni inte mīnitō ñōwo adobaī tōmengā ingante cōwē Ao ante tōmengā nempo quēwēedāni. ⁷ Mīnitō waomīni incæ awæ tæīmōwæ ædæmō guiwate pæwæ bai Codito nempo quēwēninque cōwē godōmenque picæmīni bacæmīnīmpa. Ayæ mōnitō odōmonte apænemōni mīni ēñēnō bai cædinque godōmenque wede pōnēninque tæī piñænte ongōedāni. Ayæ Wængonguī ingante waa ate pōnēninque watapæ apæneedāni.

⁸ Wadāni mā pōnente önonquedō ante apænedāni ēñente wædinque mīnitō, Mōnō īmonte ö æncæte ante babæ apænedānīpa, āninque wææ cæedāni. Edæ tōmēnāni dicæ Codito nānō odōmonte apænegainō ante apænedāniyaa. Wæætē waodānique nāni odōmonte apænegainonque ante Ao āninque tōmēnāni ingui-pogaque ante nē pōnēnāni nāni pōnēnō bainonque ante cædānīpa tōō.

⁹ Edæ Wængonguī tōmengā nānō entawēnoncoo incæ mōnō Codito Waocā nē ēñagaingā inongā inte mānincoo tōmancoo entawēninque nāmā baonga ēñacampa. ¹⁰ Öönædē awēnēidi incæ ingui-poga awēnēidi incæ nanguī ināni īñōnāni mōnō Codito adocanique Ñænængā pōnī inongā inte Tæiyæ Awēnē inongā ingampa. Incæte tōmengā nempo quēwēmīni inte mīnitō tōmengā nānō entawēnō incæ ædæmō entawēmīnīpa. ¹¹ Ininque

tömengä nempo quëwëninque minitö wao önompoca ëö togænämaï imïni incæte mönö Codito iñömö ëö togænte bai cædinque minitö baonque ante mini wiwa cægainö ante wido cæcä ate minitö tæiyæ waëmö entawente quëwëminipa. ¹² Wængongui nê tæi piñængä inte Itota ingante angä ñäni ömæmongacäimpa, ante wede pönëmini inte minitö, Itota tönö godongämæ nãñe wænte bai imompa, ante æpænë guiminitapa. Ayæ adobai adocä nê tæi piñængä ingante wede pönëninque minitö æpænë guidinque Itota tönö ñäni ömæmonte godongämæ tao gongænte quëwëminipa.

¹³ Doyedë ëñënämaï cædinque do wængüenëmini ingaimïni inte minitö inguipogaque ante mini cæinëwënö ante ee mongæñömïante Wængongui angä ate minitö Itota tönö ñäni ömæmonte quëwengaminipa. Edæ wënæ wënæ mini cægainö ante adinque Wængongui pönö ñimpo cæcä quëwëminipa. ¹⁴ Minitö pante wæquinque ëñënämaï cæminipa, ante Wængongui wade wade ante wææ angä ëñëninque dodäni adodö adodö ante yewæmönäni ate wægamoïmpa. Mänömaï mönö imonte ancaa wææ änäni wæmö adinque Codito iñömö mäninecoo mönö wægäinecoo ante wëä godonte bai cæcä ate dæ batimpa. Edæ awæ timpodäni wæninque

Itota Codito mäninö ante do teëmente mongæ mäo wido cægacäimpa. ¹⁵ Ayæ mäniwäa wæninque adocä tæi ëmongä inte wënæidi awënëidi tönö nê änäni nãni wænonguënencacoo gä pe æmpote ö æninque tömengä, Wænoncaincoo nææminipa wænonguimïni, ante bai wadäni ayönänite badete tote bai cægacäimpa.

Öönædë mönö entawënö ante æncæte ante cæedäni, ante

¹⁶ Mönö ee aquënënö incæ bitö quimæ cæmii, Quimæ bebi, ante pönö apænte püinte änänitawo. Wængongui beyæ ante ææmæ cæcäimpa, ante apænte ancæ püinänitawo. Wacä mämö i ate becäimpa, ante wææ änänitawo. Guëmanguïönæ incæ quimæ cæbii, ante minitö imïnite apænte pancæ cædänitawo. Edæ æcämenque mänömainö ante apænte ancæ cæyönänite minitö wæætë, Tömënäni nãni wææ äninö ante Codito wëä godonte bai cægacäimpa, ante pönëninque guïñente wädämaï incæminipa. ¹⁷ Cængui cænte bai bequi bete bai mönö önöwoca beyæ Codito incæ mönö guëmanguimämo bai inongä ingampa. Ìninque Codito ingante ænte entawëninque mönö æbänö cænte bai guëmante bai quëwenguil, ante odömoncæte ante cædinque dodäni iñömö öwocodenganque odömonte bai cædinque wææ angadänimpa. Mänömaï beyænque tömënäni, Ìimaï cæedäni, Ìimaï beedäni,

Īimaī guēmāedāni, ante wææ angadānimpa.

18 Pancadāniya mā pönēninque, Önömonque bai inömö inte mönō anquedoidi inānite waa adinque waa cæcæimpa, ante babæ ante wææ anewēnānipa. Ayæ mōnitō ānō bai cædāmaī ĩninqe edæ mīnitō ænte entawēnō ænāmaī inte wæbaīmīnīpa, ante anewēñōnāni mīnitō wæætē guñente wædāmaī ĩedāni. Edæ, Mōnitō ate bai do adīmōni inte āmōni ēñēedāni, ante tōmēnāni Codito Önōwoca ingante ēwoçadāmaī ināni inte mā pönēninque anewēnānīpa. Edæ, Nāmāneque ante pönēninque tōmēnāni, Mōnitō adomōnique waa cæmōni ĩmōnīpa, ante nāmā waa adānīpa. 19 Mōnō ocai encamō inte cænguī cæninque mönō baonga wepæmē tōmāo gogadinque pæmōmpa. Ayæ adobai mönō ocai encadinque oguēmē tönō baō beyæ cōñe pō cōñe pō cæmōmpa. Mōnō pōnencabo adobai Codito tönō adoyonque bai ĩñōmonte tōmengä Önoncamō bai ĩnongä inte nē angä ingampa. Mōnō mänōmaī ĩmō ĩncæte tōmēnāni wæætē nē Önoncamō bai ĩnongä ingante Baa āninque nāmā wido tote wææĩñō bai edæ wadæ godānīpa. ĩninqe wææĩñō bai ĩnāni incæ mīnitō ĩmīnite wææ ānāni apa quēwēmīnīi.

20 Wēenēñedē inguipogaque ante nāni wææ angainō ante nē ēñengāimīni incæte ñōwo wæætē Codito

tönō godongāmæ wænīmīni inte mīnitō wænte bai ĩmīni inte māñine ante ædō cæte ēñenguīmīnīi. Inguipogaque quēwēmīni ĩmīnīpa diyæ māñine ante ēñente cæquēnēmīni ĩnguīmīnīi. 21 “Gampodāmaī, Yædæ bedāmaī, Bæi ongōnāmaī,” ante tōmēnāni nāni wææ anewēnō ante quīnante ēñente cæmīnīi. 22 ĩñæmpa waodānique edæ, Gampodāmaī, ante nāni ānoncoo ĩñōmō tæcæ ænte cæyōmīni edæ dobæ wote ba apa ēñewēmīnīi. Inguipogaque quēwēnāni nāni anewengāinō ante ēñēninque tōmēnāni wææ ānānīpa. Dodāni nāni odōmonte apænegainō ante ēñēninque wææ ānānīpa. 23 Tōmēnāni, Önömonque bai inömö inte mönō anquedoidi inānite waa adinque waa cæcæimpa, ante wææ anewēnānīpa. Ayæ mā pönēninque, Cædāmaī, Cædāmaī, ante nāmā baō incæ pānānīpa. ĩnāni ocai encadōnāni inte wææ ānānīpa, ante pönēninque wadāni edæ wæætē oda cædānīpa. ĩñæmpa, Cædāmaī, Cædāmaī, ante nāni wææ anewēnō wīī eyepæ ĩ ĩninqe nē ēñēnāni inguipogaque nāni cæinēwēnō ante godōmenque wīwa cædānīpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa.

3

1 ĩninqe mönō Codito nē ñāni ömæmongaingä tönō nē ñāni ömæmongāimīni inte mīnitō æmonga ongoncoo

edæ æinente pönëedäni.
 Codito ñowo Mæmpo
 Wængongui tömëmængä inö
 æi tæ contate ongongampa,
 ante pönëninque edæ minitö,
 Æmonga pöni në quëwengä
 tömengä nänö entawënö bai
 adobai entawengæimpa,
 ante æinente wædinque
 quëwëedäni. ² Inguipogaque
 mönö quëwëmämo ante
 edæ wädämaï inte wæætë
 æmonga mönö quëwenguinö
 ante cöwë pönente quëwëedäni.
³ Edæ do wænte bai ingaimini
 inte minitö ñowo Codito
 tönö Wængongui nempo
 awëmö quëwëñöminite
 minitö quëwenguinö ante wii
 edonque acæimpa. ⁴ Mönö
 Codito minitö quëwenguinö
 ante në pönongaingä inte
 ponte a ongöñongä mäniñedë
 tömengä ñäö entawëninque
 nänö tæi emömämodë minitö
 adobai tömengä tönö a
 ongömini acæimpa.

*Inguipogaque ante
 wægaimö inte mönö mümö
 quëwëmö*

⁵ Mänömaï impa, ante
 wædinque minitö in-
 guipogaque ante mini
 cæinëwënö ante wænonte
 bai æmæwo wido cæedäni.
 Nänöogængä inämaï iñongante
 godö mönämaï ee aedäni.
 Wiwa mini pönëwënö ante
 æmæwo wido cæedäni. Wacä
 ingante mini toinente wædö
 ante æmæwo wido cæedäni.
 Wiwa mini cæinëwënö ante
 æmæwo wido cædinque
 ee ate quëwëedäni. Mini
 mäincooque ante æinëwënö
 ante æmæwo wido cæte
 ñimpo cæedäni. Edæ mäincoo

ante æinente në wæcä iñömö
 tömengä, Mäincoo incæ botö
 wængongui impa, ante bai
 wæcä apa cæminii. ⁶ Në
 ëñënämaï cædäni ingui-
 pogaque näni cæinëwënonque
 ante cæyönänite Wængongui
 nänö piinguimämo oo
 ponguinö angüenë. ⁷ Minitö
 incæ doyedë inguipogaque
 ante quëwëninque adobai
 mini cæinëwënonque ante
 cægaimini iminipa. ⁸ Ñowo
 guiquenë ængui badämaï
 iedäni. Äimini badämaï
 iedäni. Piinte cædämaï
 iedäni. Babæ godö wënæ
 wënæ anewënämaï iedäni.
 Wiwa apænedämaï iedäni.
 Wæætë, Idæwaa wënæ wënæ
 cæte awædö, ante mäninö
 tömänö ñimpo cæte ee aedäni.
⁹ Wëenëñedë mini entawen-
 gaimämo ante wido cædinque
 mäniñedë mini cægainö ante
 adobai në wido cædimini inte
 ñowo iñömö edæ wacä ingä
 wacä ingä babæ wapiticæ
 apænedämaï iedäni.

¹⁰ Wæætë mümini edæ
 quëwencæminimpa, ante
 Wængongui do pönö badongä
 entawëminipa. Ayæ mäninö
 ante në Badongaingä
 iñömö cöwë pönö odömonte
 apænecä ëñëninque minitö
 mümini quëwëmini inte
 tömengä nänö entawënö bai
 godömenque godömenque
 adobai entawëmini baminipa.
¹¹ Mönö Codito nempo
 adoyömö pöni inömö inte
 mönö guidiegoidi incæ ood-
 eoidi incæ adomö inömö
 imompa. Në ëö togæinäni
 incæ bagäadäni incæ adomö
 inömö imompa. Waodäni incæ

cowodēidi incæ adomō inōmō imōmpa. Wacā beyænque nē cæte quēwēnāni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque nē cæmōni incæ mōnō tōmāmō adomō pōni inōmō imōmpa. Edæ mōnō tōmāmō Codito adocanque nempo quēwēninque tōmengā adocanque ingante nē ēwocamō imōmpa.

12 Wængonguī, Mīnitō botō quīmīni badinque tæiyæ waēmō bacæmīnīmpa, ante mīnitō imīnite waadete pōnēninque do apænte ængacāimpa. Īninque tōmengā nānō nē apænte ængaimīni inte mīnitō wadāni ĩnānite waadete pōnente godō waa cæedāni. Nāmā ōnōmoque bai imōpa, ante pōnēdāni. Wadāni ĩnānite ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquīnānīi, ante wædāmaī inte piyænē cæte quēwēdāni.

13 Ayæ wacā nānō cæinēnō ante cæcā adinque mīnitō pīnāmaī ee amīni cæcæedāni. Wacā adobaī mīnitō imīnite wīwa cæcā ate wædinque mīnitō godō ñimpo cæmīni quēwencæcāimpa. Edæ

mōnō imōnte mōnō Awēnē nānō ñimpo cægai bai mīnitō adobaī pīnāmaī inte godō ñimpo cæedāni.

14 Ayæ, Adocabomō mōnō baquinque mōnō waadete pōnengæīmpa, ante pōnēninque mīnitō tāno wadāni ĩnānite waadete pōnēninque ayæ tōmēnāni ĩnānite mīni godōmenque cæquēnēnō ante cæedāni. 15 Mīnitō adocabomīni badinque piyænē cæte quēwencæmīnīmpa, ante

Wængonguī mīnitō imīnite aa pegacāimpa cæmīnīi. Mōnō Awēnē Codito nānō piyænē cædō pōnongā æninque mīnitō piyænē cæte quēwēdāni. Ayæ Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnente quēwēdāni.

16 Mōnō Codito nānō apæneganō ante ēñēninque mīnitō ædæmō entawēninque nanguī ēñente baedāni. Īninque nanguī ēñēmīni badinque mīni cabo incæ wacā ingā wacā ingā godongāmæ odōmonte apæneedāni. Ayæ nanguī ēñēmīni inte mīnitō wacā ingā wacā ingā waadete pōnēninque, Īmaī cæcæīmpa, ante apæneedāni. Ayæ dodāni Wængonguī ingante waa adinque āmotamīni ante nāni yewæmongainta adinque mīnitō wæætē adodō tee empote ædāni. Ayæ Itota Codito nānō cægainō ante pōnēninque āmotamīni ædāni. Ayæ adobaī Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñente ēwocadinque mīnitō āmotamīni ante adodō tee empote ædāni. Mānōmaī āmotamīni āninque Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēninque ædāni. 17 Ayæ æbāmenque ante apænēmīni incæ æbāmenque cæmīni incæ mīnitō, Mōnō Awēnē Itota ēmōwo beyæ impa, ante tōmāā cæedāni. Ayæ tōmengā pōnō cæcā beyænque mīnitō eyepæ inte Mæmpo Wængonguī weca pōninque tōmengā ingante waa ate pōnēninque apæneedāni.

*Mönö godongämæ
quëwencabo ümai cæte
quëwengcæimpa*

18 Onquiyæmîni eñeedäni. Mönö Awënë nempo quëwëninque mönö eñente cæcæimpa, ante wædinque mînitö nänöogænäni inänite Ao ante eñente cæedäni. 19 Onguiñæmîni eñeedäni. Mînitö nänöogænäni inänite ædæmö waadete pönëninque tömënanî inänite pîinte cædämaî ïedäni.

20 Wëñæmîni eñeedäni. Mînitö mæmpoidi inänite ædæmö eñente cæedäni. Edæ mänömaî cæmîni adinque mönö Awënë, Waa pönî cæbi abopa, ancæcæimpa.

21 Wæmpomîni eñeedäni. Mînitö, Ancaa ämo bai botö wëñængä ænguî badinque guingo imonte wæquëngä, ante pönente wædinque wæætë wëñænäni inänite nanguî änämaî inte waadete pönö cæedäni.

22 Wacä nänö në ö ænimîni inte tömengä beyænque në cæte quëwëmîni iñömö eñeedäni. Mînitö imînite në ö ængaingä ingante në cæmîni inte mînitö tömengä nänö ä bai tömää eñente cæedäni. Edæ, Awënë Wængonguî incæ botö imote cöwë acampa diyæ, ante guiñente wædinque mînitö imînite në ö ængaingä nänö ayedë incæ tömengä nänö adämaî iñedë incæ cöwë eñente cæedäni. Waodänique botö imote waa acædänimpa, ante pönënamäi inte mînitö nö pönëninque cöwë eñente cæedäni. 23 Æbämenque cædinque mînitö, Wîi waocä

beyænque ante cædinque botö Wængonguî Awënë beyænque ante cæcæboimpa, ante pönëninque tæi ëwocadinque ee cæedäni. 24 Mönö Awënë iñömö tömengä do nänö angainö bai cædinque mînitö cægainö beyæ ante eyepæ pönî pönongä æncæmînimpa. Mänömainö ante pönente cæedäni. Edæ, Mönö Awënë Codito ingante adocanque ingante në cæmîni imînipa, ante ämo eñëmaîmînipa. 25 Në wënæ wënæ cæcä guiquënë tömengä nänö wënæ wënæ cægainganca eyepæ æncæcæimpa. Edæ Wængonguî iñömö wacä ingante wadö wacä ingante wadö ate pönënamäi inte tömämö imonte apænte äninque pönö nö pönî paga cæcæcæimpa.

4

1 Awënëidi eñeedäni. Mînitö waocä ingante në ö ænimîni inte eñeedäni ämopa. Edæ mînitö Awënëidi imîni bai mînitö imînite në Ængaingä incæ adobaî mînitö Awënë inongä inte öönædë quëwengampa cæmîni. Mînitö beyænque cæte në quëwënanî inänite mînitö nöingä cædinque tömënanî nänî ænguënenö ante adinque eyepæ pædæ godömîni æncædänimpa.

2 Wængonguî ingante cöwë apænedinque, Tömengä æbänö cæcää, ante cöwä adinque tömengä ingante waa ate pönëninque apæneedäni. 3 Codito æbänö cæcää, ante

dodāni nāni ēñēnāmaī ingaine incæ botō māñine ante do ēñēñimo inte apænebo beyænque botō imote tee mönedāni wæbopa. Incæte mönitō māñine ante apæneyōmōni mīnitō wæætē mönitō beyæ ante Wængonguī ingante apænedinque iīmaī ante apæneedāni āmopa. Wængonguī ēñēmi. Bitō wi ænete bai cæbi ate Pabodoidi nāni apænete wadāni mīmōnē guicæimpa, ante apæneedāni. ⁴ Codito æbānō cæcāā, ante botō edonque apænequēnēmo iīmopa. Iīnque mīnitō botō beyæ ante apænedinque, Pabodo edonque apæneccæāimpa, ante Wængonguī ingante apæneedāni āmopa. ⁵ Wadāni inānite bee tēninque mīnitō ocai encamīni inte ēñente cæedāni. Pönēnāmaī ināni do ēñencædānimpa, ante waa apænete cæedāni. ⁶ Ayæ Wængonguī waadete pönō apæneccā ēñēninque mīnitō adobaī wadāni inānite waadete pönō apænedinque waa pōñi apæneedāni. Wadāni, Æbānō iī, ante ēñencæte ante wæyōnānite mīnitō wæætē nō pōñi ēñēmīni inte nōingā apænemīni ēñencædānimpa.

Waa quēwencæmīnimpa, ānānipa

⁷ Botō Pabodobo æbānō quēwēmoo, ante nē ēñēningā inte Tiquico ñōwo mīnitō weca pōninque māñinō ante apæneccā ēñencæmīnimpa. Tömengā mönō tōñiñacā bai iīngante mönitō tömengā ingante waa waadete

pönēmōnipa. Tömengā mönō Awēnē nempo quēwēninque mönitō tönō godongāmæ cæcā inongā inte mönō pönencabo tömāmō imonte pönēninque mönō beyæ cōwē ædæmō cæcā ingampa. ⁸ Mīnitō, Pabodoidi æbānō quēwēnāñii, ante ēñencæte ante wæmīnitawo. Edæ, Tiquico māñinō ante apænedinque mīnitō imīnite ædæmō apæneccā ēñēninque mīnitō wampo pönencæmīnimpa, ante cædinque botō ñōwo tömengā ingante mīnitō weca da godōmo pongā aedāni. ⁹ Tiquico goyongā tömengā tönō Önetimo mīni cabo nē inongā incæ guëa gocæcāimpa. Önetimo cōwē ædæmō cæte nē pönengā ingampa, ante adinque mönitō tömengā ingante waadete pönēmōnipa. Iīnque tömēna iñōmō, Pabodoidi weca æbānō cædāñii, ante tömānō ante apæneda ēñencæmīnimpa.

¹⁰ Botō tönō guëa tee mönete ongongā Aditadoco iñōmō tömengā mīnitō imīnite, Waa quēwēedāni, angampa. Ayæ Bedēnabee nānō wænquicā Mäadoco adobaī, Waa quēwencæmīnimpa, angampa. Tömengā ingante æbānō waa cæquīi, ante do āmo ēñēmīnitapa. Iīnque tömengā pongā adinque waa cæedāni. ¹¹ Ayæ wacā Itota Yoto nāni ānongā adobaī, Waa quēwencæmīnimpa, angampa. Botō Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwēnāni beyæ cæyōmo oodeoidi incæ

wadāni cædāmaī iññōnānite mānīnānique botō tōnō godongāmæ cædinque pōnō ædæmō cædāni æninque botō wampo pōnentabopa.

12 Ayæ mīni cabo iñongā inte Epapada iññōmō tōmengā Itota Codito ingante nē cædongā inte adobaī, Waa quēwēedāni, angampa. Tōmengā Wængonguī ingante nanguī apænedinque, Codotenteidi iññānite bitō godō cæbi ate tōmēnāni picænāni baī bacædānimpa. Ayæ bitō angainō tōmānō ante ēñente cædāni inte tōmēnāni tæī piññante ēwocacædānimpa, ante tōmengā mīnitō beyæ ante cōwē apænecampa.

13 Mīnitō beyæ tōmengā nanguī cæcampa. Daoditea iññōmō nāni pōnencabo beyæ adobaī Yedapodi iññōmō nāni pōnencabo beyæ adobaī tōmengā nanguī cæcampa, ante botō nāwangā apænebo ēñēedāni.

14 Ayæ, Waa bacædānimpa, ante mōnō nē cædongā tōmengā emōwo Odoca tōmengā iññōmō mōnō nē waadecā ingampa. Tōmengā tōnō Deēma, Waa quēwencæmīnimpa, ante adobaī ānapa.

15 Ayæ botō Pabodobo beyæ ante wæætē Daoditea iññōmō mōnō tōññadāni iññānite mīnitō, Waa quēwēedāni, ædāni. Diimpa iññante, Waa quēwēedā, ædāni. Ayæ Codito ingante nāni pōnencabo tōmēnā oncōnē godongāmæ ponte apæneyōnānite mīnitō wæætē botō beyæ

apænedinque, Pabodo, Waa quēwēedāni, angampa, ædāni.

16 Ayæ iñnta botō cadota ante yewæmōinta iññque adinque mīnitō, Daoditea iññōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo adobaī acædānimpa, ante cædinque da godōmīni ænte acædānimpa. Ayæ daoditeaidi iññānite botō cadota ante yewæmōninta adobaī āmīni da pōñōnāni æninque aedāni.

17 Ayæ Adoquipo ingante apænedinque, Bitō mōnō Awēnē pōnō angā ēñēñimi inte bitō cæquēnēnō ante tōmāā ædæmō cæ, ædāni. 18 Botō Pabodobo tōmēmo ōnompoca yewæmōninque, Waa quēwēedāni, ante tōmēmo emōwo ante yewæmōmopa. Botō æbānō yæguincamē encapote wæboī, ante pōñēninque mīnitō Wængonguī ingante apæneedāni āmopa. Wængonguī waadete nānō pōnō cædō ænte entawencæmīnimpa, ante māninque ante yewæmōmopa.

1 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

*Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apæ necäimpa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö tönināda Tidibänö tönö Timoteo tönö godongāmæ apænete ate yewæmömo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëningue minitö Tetadönica inömö quëwëningue Codito ingante godongāmæ mini pönencabo ëñëedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcā ate minitö gänë entawencæminimpa, ante yewæmömönipa.

Tetadönitenteidi nāni wede pönönö

² Mönitö möni apæneyedë minitö tömāmīni beyæ ante Wængongui ingante cōwë waa ate pönëningue apænemönipa. ³ Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmīni iminipa, ante ayæ tömengā ingante waadete pönëningue æbänö cæmīni iminipa, ante cōwë apænemönipa. Ayæ minitö wæwëmīni incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongā ate watapæ bacæimpa, ante pönëningue æbänö wæntæye ināmaī ee cæmīni iminipa, ante adingue mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedinque cōwë

māninö ante pönëningue apænemönipa. ⁴ Mönitö tönināmīni, minitö Wængongui nänö në waademīni inömini inte ëñëedäni. Tömengā minitö iminīte apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. ⁵ Edæ Itota ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante wīi önonquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængongui nāmā tæi piñænte në angā beyænque mönitö minitö iminīte apænedinque Awënë inte bai apænetamönipa. Wængongui Önöwoca mönitö tönö godongāmæ cæcā beyænque mönitö māninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëningue apænetamönipa. Mänömaī apænemöni ëñëmīni adingue mönitö, Wængongui minitö iminīte apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. Ayæ minitö weca quëwëningue mönitö æbänö minitö beyæ ante quëwentamönii, ante do ëñëmīnīpa.

⁶ Wængongui Önöwoca watapæ nänö topāmo ante pönongā ænimīni inte minitö nanguī caate wæmīni incæte Wængongui nänö angainö ante ëñëningue Ao ante æmīnitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adingue Awënë Itota Codito æbänö cæcāā, ante adingue minitö adobaī möni cæbaī cæmīni bamīnitapa. ⁷ Ininque Mäatedöniabæ quëwënāni tönö Acayabæ quëwënāni inömö Itota Codito ingante

nē pōnēnāni īnōnāni inte
tōmēnāni tōmānāni mīni
cædī adinque mīni cæbaī
adobaī cædānitapa. ⁸ Mīnitō
wede pōnēnīnque apænemīni
beyænque Wængonguī nānō
angainō ante Māatedōniabæ
quēwēnāni tōnō Acayabæ
quēwēnāni ēñēnāni incæte
wīī mānīī mēñōmogaque
īñōmō quēwēnāni ēñēnānīpa.
Wæætē ædōmē quēwēnāni
īñōnānite wadāni mīnitō
Wængonguī ingante mīni
wede pōnēmāmo ante ted-
edāni do ēñēnānīpa.

Īnīnque mōnitō mānīī
beyæ quīnante godōmenque
apænequīī. ⁹ Edæ, Mōnitō
mīnitō weca ēñacæ pōnīnque
apænemōni ēñēnīnque mīnitō
æbānō watapæ ēñēmīnitapa,
ante mānīnāni nē pōnēnāni
incæ apænedāni ēñēmōnīpa.
Ayæ adodāni mīnitō īmīnitedō
ante īīmaī ante apænedānīpa.
Mīnitō, Mōnitō wængonguīdi
īmpa, ante mīni cōnōnīncacoo
incæ ēmō cæte wadæ
pōnīnque mōnō Wængonguī
gāmænō pōmīnitapa, ante
apænedāni ēñēmōnīpa.
Ayæ, Nāwā Wængonguī
nē Quēwēnongā ingante
ēñēnte cæcæmōnīmpa, ante
pōmīnitapa, ante apænedāni
ēñēmōnīpa. ¹⁰ Ayæ
tōmengā Wengā oōnædē
nē quēwēnongā inte ocæ
ēmænte poncæcāīmpa, ante
mīnitō wānō cōmīni īmīnīpa,
ante apænedāni ēñēmōnīpa.
Tōmengā do wængaingā
īñongante Wængonguī, Ñāni
ōmæmōe, angā nē ñāni
ōmæmongaingā ingampa.

Īnīnque Wængonguī mōnō
īmonte nānō pīnte pan-
guīmāmo ante wæyōmonte
tōmengā Wengā īñōmō ængā
beyænque quēwēnguīmō
īmōmpa.

2

*Pabodo Tetadōnica īñōmō
nānō cædō*

¹ Mōnitō tōnīñāmīni
ēñēedāni. Mōnitō mīnitō weca
mōni ēñacæ pōñedē mōni
cædīnō wīī ōnonque īmpa,
ante mīnitō do ēñēmīnīmpa.
² Mōnitō do mīni ēñēnīnō baī
mōnitō wēēnēñedē Pidipoto
īñōmō quēwēñōmōnite
mānīñōmō quēwēnāni
mōnitō īmōnite wēnæ
wēnæ cædāni beyænque
wæwente īntamōnīpa.
Adodāni mōnitō īmōnite,
Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni
īmīnīpa, ante tedewēnāni
ēñēnīnque wætāmōnīpa, ante
mīnitō adobaī ēñēmīnīpa.
Ayæ mīnitō weca ponte
quēwēñōmōnite waodāni
tæiyænāni mōnitō īmōnite
Baa ante, Mīnitō apænedāmaī
īncæmīnīmpa, ante wææ
ānāni incæte Wængonguī
mōnitō tōnō godongāmæ
cæcā beyænque tōmengā
īngantedō ante watapæ mōni
apænedō ante mīnitō īmīnite
guīñēnāmaī apænetāmōnīpa.

³ Edæ mōnitō, Wængonguī
īngante pōnēmīni īnīnque waa
īmāīmpa, ante mīnitō īmīnite
nanguī apænemōni inte wīī
babæ wapiticæ pōnēnīnque
apænemōnīpa. Wīī wen-
tamō entawēnīnque pōnēnte
apænemōnīpa cæmīnīi.
Ayæ adobaī, Mīnitō oda

cæcæminimpa, ante cædāmaī
 inte mōnitō wīi wapiticæ
 apænemōnipa. ⁴ Wæætē
 Wængonguī mōnitō imōnite
 apænedinque, Waa cæmini
 abopa, āninqe, Mīnitō
 Itota ingantedō ante botō
 watapæ apænedō ante nē
 apænemīni ēñencædānimpa,
 ante angā ēñēninqe mōnitō
 nē apænemōni imōnipa.
 Mōnitō, Waodāni mōnitō
 imōnite waa acædānimpa,
 ante cædāmaī inte wæætē,
 Wængonguinque mōnitō
 imōnite waa acæcāimpa, ante
 cædinque apænemōnipa. Edæ
 tōmengā, Æbānō entawēmīni,
 ante mōnō entawēñōmō ante
 nē acā ingampa. ⁵ Wadāni
 nāmā beyænque ante,
 Waa tedemōni ēñēninqe
 mōnitō imōnite wæætē
 pōnō cæcædānimpa, ante
 babæ cædāni baī mōnitō
 iñōmō dicæ mānōmaīnō
 ante mīnitō imīnite babæ
 cætamōniyaa. Mānōmaīnō
 ante do ēñēmīnipa. Ayæ,
 Mōnitō wīi mīnitō godonte
 æinta ante beyæ apænetamōnipa
 ante do ēñēmīnipa. Æbānō
 cætamōnipa, ante Wængonguī
 nē acā ingampa. ⁶ Waodāni
 mōnitō imōnite waa acædānimpa,
 ante mōnitō dicæ amōnitawogaa.

Ayæ, Mīnitō incæ wadāni
 incæ mōnitō imōnite waa
 acædānimpa, ante dicæ
 amōnitawogaa. ⁷ Edæ, Itota
 Codito nānō da godon-
 gaīmōni inōmōni inte mōnitō
 mīnitō imīnite, Pōnōmīni
 æninqe quēwencæmōnimpa,
 amōni baī waa incædōnimpa.
 Wæætē mīnitō weca
 quēwēninqe mōnitō wānā

nānō wēñænāni guiyānāni
 inānite ædæmō cædā baī
 adobaī mīnitō imīnite
 cætamōnipa. ⁸ Mīnitō
 imīnite nanguī pōni waadete
 pōnēmōni inte mōnitō, Itota
 ingantedō ante Wængonguī
 nānō watapæ apænedō ante
 mīnitō imīnite apænedinque
 watapæ totamōnipa. Ayæ
 mīnitō nō mōni nē waademīni
 iñōmīnite mōnitō mīnitō
 beyæ quēwentamōnipa.
 Ayæ mīnitō beyæ wæmōni
 incæ adobaī watapæ to-
 baīmōnipa. ⁹ Mōnitō
 tōniñamīni ēñēedāni. Nan-
 guī pōni mōni cædinō ante
 mīnitō do ēñēmīnipa. Itota
 ingantedō ante Wængonguī
 nānō watapæ apænedō
 ante mōnitō mīnitō weca
 quēwente apænedinque,
 Mōni quēwengæimpa, ante
 wīi eyepæ godō wædō
 ante dicæ antamōniyaa.
 Wæætē edæ, Mīnitō wædāmaī
 incæminimpa, ante mōnitō
 itædē incæ woyowotæ incæ
 tōmēmōni nanguī cædinque
 ante quēwentamōnipa.

¹⁰ Mīnitō nē wede pōnēmīni
 weca quēwēninqe mōnitō
 tæiyæ waēmō ewocamōni
 inte nō cæte quēwēñōmōnite
 mīnitō, Wēnæ wēnæ
 cæminipa, ante ædō cæte
 anguimīni. Wæætē mōnitō
 cædinō adinque mīnitō,
 Mōnitō æbānō quēwēmōni
 imōni, ante do amīni inte
 nē apænemīni imīnipa.
 Wængonguī adobaī ante
 do acā ingampa. ¹¹ Edæ
 waocā mæmpocā tōmengā
 wēñænāni iñōnānite tōmengā,
 Mīnitō ēñenguimīni, ante

odömongä bai mönitö adobai
 mīnitö tömāmīni iñöminite
 adocanque adocanque in-
 gante, Bitö eñenguimi, ante
 odömonte apænetamönipa.
 Mänömai cætamönipa, ante
 mīnitö do eñemīnipa. ¹² Mīni
 quëwënö adinque Wængonguī
 tocæcäimpa, ante cædinque
 mīnitö tæiyæ waemö
 quëwencæmīnimpā, ante
 mönitö nanguī apænetamönipa.
 Ayæ, mīnitö mänömai cæte
 quëwencæmīnimpā, ante
 waadete apænetamönipa.
 Ayæ adobai mönitö wæætē
 wæætē apænedinque mīnitö
 imīnite adodö ante ancaa
 apænetamönipa. Wængonguī
 iñömö, Botö Awënë Od-
 eye nempo quëwëninque
 mīnitö botö ñäö emöñömö
 botö tönö godongämæ
 quëwencæmīnimpā, ante
 tömengä mīnitö imīnite aa
 pedinque apænte ængampa.

¹³ Ayæ adobai mönitö
 Wængonguī nänö an-
 gainö ante mīnitö imīnite
 apænemöni eñëninque mīnitö
 ö ænte do pönemīnitapa.
 Näwangä Wængonguī nänö
 angainö impā, ante adinque
 mīnitö, Wīī waodänique
 nāni angainö impā, ante
 pönëninque wæætē, Näwangä
 Wængonguī nänö angainö
 impā, ante pönëninque ö
 æmīnitapa. İninque mīnitö
 nē wede pönemīni inte
 Wængonguī nänö angainö
 entawemīni beyænque nan-
 guī cæmīni imīnipa, ante
 eñëninque mönitö Wængonguī
 ingante cöwë waa ate pönente
 apænemönipa. ¹⁴ Oodeabæ

iñömö Wængonguī ingante
 godongämæ nāni pönencabo
 iñömö tömengä nempo
 quëwëñönānite oodeoidi
 tömënāni inānite togænte
 pänāni wädāni bai mīnitö
 mönitö tönīñāmīni iñöminī
 mīnitö ömæ iñömö nē
 quëwënāni incæ mīnitö
 imīnite adobai cædāni
 wæmīnitapa. Mänömai cædāni
 wædinque mīnitö Oodeabæ
 iñömö Wængonguī ingante
 godongämæ nāni pönencabo
 wädāni bai adobai wæmīni
 bamīnitapa.

¹⁵ Oodeoidi iñömö
 Wængonguī beyæ nē
 apænegaināni inānite
 wænönāni wængadānimpā.
 Ayæ ate tömënāni pæināni
 iñömö Itota Codito ingante
 wænönāni wængacäimpa.
 Ayæ ñöwodāni adocabodāni
 incæ mönitö imönite adobai
 togænte wido cædānitapa.
 Mänināni nāni cædinö ad-
 inque Wængonguī tömënāni
 inānite ædö cæte waa
 aquingää. Adodāni incæ
 waodāni tömänāni inānite
 piinte quëwënönānimpā
 töö. ¹⁶ Edæ oodeoidi
 ināmai ināni inānite, Codito
 ængä beyænque mīnitö
 quëwencæmīnimpā, ante
 apænedāmai incæmīnimpā,
 ante cæcæte ante mänināni
 oodeoidi incæ mönitö imönite
 Baa äninque wææ cædānipa
 töö. Mänömai cöwë wënæ
 wënæ cædinque tömënāni
 wæætē wæætē nāni wënæ
 wënæ cædincoo idæwaa
 cædānipa. Idæwaa i ininque
 Wængonguī nänö ænguī bate
 pīimāmo tömënāniya do pon-
 gatimpā.

Tetadönitenteidi weca Pabodo eñacæ pöinente wæcampa

¹⁷ Incæte mōnitō tōññamīni eñēdāni. Tōmēnāni ānāni beyæ mōnitō mīnitō imīnite emō cæte godinque wīi wantæpiyæ ante gotamōnipa. Godinque mīnitō imīnite adāmaī imōni incæte mōnitō mīnitō beyæ ante cōwē pōnentamōnipa. Mīnitō imīnite nanguī ainente wæmōni inte mōnitō, Æbānō cæte goquimōnii, ante pōnēninque nanguī cætāmōnipa. ¹⁸ Edæ mīnitō weca pōinente wætāmōnipa. Botō Pabodobo inōmo inte wæætē wæætē nō pōinēmo intabopa. Mōnitō pōinēmōni incæte Tatāna wæætē mōnitō imōnite wææ cæcā wætāmōnipa. ¹⁹ Mōnō Itota Codito nānō ponguionæ tōmengā weca ongōninque mōnitō æbānō ante beyæ watapæ bacæimpa, ante pōnēmōni imōnii. Wīi mīnitō beyænque toquimōnii. Edæ nē pōnēmīni inōmīni inte mīnitō do mōni nē watapæ todōmīni imīnitapa. Ayæ waodāni tæi emonte gānā cædinque poganta ænte todāni bai mīnitō beyænque ante mōnitō nē toquimōni imōnipa. ²⁰ Nāwangā impa. Waa pōni cæmīni inīnque mīnitō mōni nē waa amīni inōmīni inte mōni nē watapæ todōmīni imīnipa.

3

¹ Mānōmaī beyæ mōnitō, Mīnitō imīnite adāmaī inte awædō, āninque, Ædō cæte godōmenque wānō cōmōni inguimōnii, ante pōnēninque mōnatō adomōnaque Atēna iñōmō ongonguēnēmōna

imōnapa, ante pōnente wætāmōnapa. ² Ayæ Timoteo nē mōnō tōññacā ingante mīnitō weca ante da pōnōmōna pongantapa. Tōmengā iñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cædongā iñongante Itota mōnō Codito ingantedō ante mōnō watapæ apænedō ante eñencædānimpa, ante odōmonte apænedongā ingampa. Tōmengā mīnitō imīnite, Mīni wede pōnēnō ante tæi ongonte quēwēdāni, ante ayæ, Wampo pōnēninque tæi piñænte cæedāni, ante ædæmō apæneccæcāimpa, ante mōnatō tōmengā ingante da pōnōmōna pongantapa. ³ Wadāni mīnitō imīnite quiēmē cædāni caate wæmīni incæte tōmāmīni wadō pōnēnāmaī inte ñimpo cædāmaī incæmīnimpa, ante cædinque Timoteo ingante da pōnōmōna pongantapa. Mōnō imonte cōwē mānōmaī cædāni caate wæquēnēmō imōmpa, ante mīnitō do edonque pōni eñēmīnipa. ⁴ Ayæ mīnitō weca mōni quēwēñedē mōnitō mīnitō imīnite apænedinque,

Mōnō imonte quiēmē bai togænte panguinānidō anguēnē, ante wæætē wæætē apænetāmōnipa. Edæ mīnitō eñēnō bai mānīnō do batimpa. ⁵ Mānōmaī beyæ botō, Ædō cæte godōmenque wānō cōmo inguimoo, ante, Mīni wede pōnēnō æbānō impa, ante botō eñencæboimpa, ante Timoteo ingante da pōnōmo

pongantapa. Wēnæ awēnē, Oda cæe, ante nē ānewēnongā iñōmō mīnitō imīnite, Oda cæedāni, angā ēñēninque mīnitō wabānō ēñēmīnimpa, ante botō ancai guñente wætabopa. Mānōmaī ēñente cæmīni inique mōnitō cædinō wo ēwente babaimpa, ante pōnentabopa.

⁶ Incæte Tīmoteo mīnitō weca quēwēninque ñōwoque mōnitō weca ocæ ēmænte pongantapa. Mīni wede pōnēnō ante apænedinque tōmengā, Wede pōnēnānipa, angantapa. Ayæ, Nē waadete pōnēnāni inānipa, ante apænecā ēñentamōnapa. Mīnitō mōnatō beyæ cōwē waa pōnēmīni imīnipa, ante tōmengā apænecā ēñentamōnapa. Ayæ mōnatō mīnitō imīnite aīnēmōna inte wæmōna bai mīnitō adobai mōnatō imōnate aīnēmīni inte wæmīni imīnipa, angantapa.

⁷ Mānōmaī beyæ mōnitō tōñīfamīni ēñēdāni. Quiēmē beyæ wæmōna incæ ayæ mōnatō imōnate togænte pānāni wæwēmōna incæte mōnatō mīni wede pōnēnō beyænque wæætē wampo pōnente batamōnapa. ⁸ Mīnitō mōnō Awēnē ingante ñimpo cædāmaī pōnēmīni beyænque mōnatō ñōwo wampo pōnente bai quēwēmōna imōnapa. ⁹ Mōnatō mōnō Mæmpo Wængonguī weca ongōninque mīnitō beyæ nangui watapæ tomōna inte wæætē apænemōnapa. Incæte mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante ædō cæte waa ate pōnente eyepæ

apænequīmōnaa. ¹⁰ Mīnitō mīni wede pōnēnō ante æbānō ayæ wīi eyepæ pōnēmīni, ante wæmōnipa. Inique, Mīnitō imīnite wæætē adinque mōnitō odōmonte apænemōni ēñēninque mīnitō eyepæ pōnencæmīnimpa, ante cædinque mōnitō woyowotæ itæde Wængonguī ingante nō nangui pōni apænemōni imōnipa.

¹¹ Wængonguī mōnō Mæmpo incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō mōni goquinō ante tōinō pinonte bai cæda ate mīnitō weca gocæmōnimpa. ¹² Mōnitō mīnitō imīnite godōmenque waadete pōnēmōni bai mōnō Awēnē Itota pōnō cæcā ate mīnitō adobai mīnitō weca wacā ingā wacā ingā godōmenque godōmenque waadete pōnencæmīnimpa, amōnipa. Ayæ waodāni tōmānāni inānite godōmenque waadete pōnencæmīnimpa, amōnipa. ¹³ Tōmengā pōnō cæcā beyænque mīnitō tæimō entawente incæmīnimpa, amōnipa. Edæ mōnō Awēnē Itota quīnāni nē tæiyæ waēmō ēwocadāni tōmānāni tōmengā tōnō godongāmæ poncædānimpa. Tōmēnāni nāni pōñedē mīnitō iñōmō Wængonguī mōnō Mæmpo weca pōmīni adinque tōmengā ædō cæte, Wēnæ wēnæ cæmīni imīnipa, ante anguingāā. Mīnitō tæiyæ waēmō ēwocamīni incæmīnimpa, amōnipa.

Wængonguī waa acæcäimpa, ante mönō quēwēnō ante

1 Mönitō tōniñamīni ēñēedāni. Adodeque ayæ apænequīmōni imōnipa. Mīni quēwēnō ante Wængonguī waa acæcäimpa, ante mönitō, ĩmaī quēwēedāni, ante do wææ odōmonte apænemōni ēñēmīnitawo. ĩnque mīnitō Ao ante quēwēnōmīni imīnipa. Nōwo ĩñōmō mönitō Awēnē Itota emōwo ante apænedinque mīnitō imīnite, Mānīnonque ante gomonga cæte quēwencæmīnimpa, ante ancaa apænemōnipa.

2 Awēnē Itota nānō änō ante ēñente cædinque mönitō mīnitō imīnite wææ äninque, ĩmaī cæedāni, antamōnipa. Mānīnō möni wææ ante odōmonte apænedō ante mīnitō do ēñēnimīnipa.

3 Wængonguī nānō änō ĩñōmō ĩmaī impa. Mīnitō ĩñōmō tæiyæ waēmō ewocate quēwenguēnēmīni imīnipa. Wacā nānōogæ ingante godō towente cædāmaī inte edæ ononque mīni nānōogænque quēwenguēnēmīni imīnipa.

4 Onguīñæmīni tōmāmīni ĩñōmō, Botō moncæboimpa, ante cædinque mīnitō, Æbānō cæte nānōogæ æmo ate Wængonguī tōnō waodāni waa aquīnānīi, ante ēñenguēnēmīni imīnipa. Mīnitō, Tæiyæ waēmō ewocadinque ængæimpa, ante ēñenguēnēmīni imīnipa. 5 Wīi wadāni baī, Wængonguī ingante æbānō ingaingā ingāā, ante ēñēnāmaī ināni baī onquiyænque ante nāni

towēnonque ante pōnēnāmaī quēwencæmīnimpa. 6 Mānīnō ante nē pōnengā ĩñōmō, Botō tōniñacā nānōogængā ingampa, ante pōnēninque tōmengā nānōogæ ingante towente cædāmaī ĩnque tōmengā ingante wēnæ wēnæ cædāmaī incæcäimpa.

ĩmaī wēnæ wēnæ cædāni inānite Awēnē Itota pancæcäimpa. Wēēñēdē mānīnō ante mīnitō imīnite apænedinque do wææ angamōnimpa. 7 Edæ Wængonguī mönō imonte wīi, Towencæmīnimpa, ante apænte ængacäimpa. Wæætē, Mīnitō tæiyæ waēmō ewocate quēwencæmīnimpa, ante tōmengā mönō imonte apænte ængacäimpa. 8 Mānōmaī beyæ æcānō mānīnō ante Pabodo nānō, ĩmaī cæedāni, ante nānō wææ odōmonte apænedō ēñēninque Baa āna ĩñōmō tōmengā wīi waodānique inānite ēñēnāmaī inte Baa angā ingampa. Wæætē Wængonguī mīnitō imīnite nānō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nē pōnongā ingante ēñēnāmaī inte Baa angā apa quēwēmīni.

9 Mīni pōnencabo mīni tōniñadāni ĩñōnānite mīni waadete pōnēnō ante mönitō quīnante yewæmonguīmōnīi. Edæ mīnitō tōmēmīni imīnite, Wacā ingā wacā ingā waadete pōnencæmīnimpa, ante Wængonguī odōmonte apænecā ēñēmīnitapa tōō. 10 Nō impa. Mātedōniabæ tōmāmæ ĩñōmō mönō pōnencabo mönō tōniñadāni

tömänäni inänite do waadete pönemini iminipa. Incæte möni töninamini, Minitö mäninö ante gomonga cæte quëwencæminimpa, ante ancaa apænemönipa. 11 Minitö piyænë cæte quëwencæminimpa. Wadäni, Æbänö cæquënenäni inänii, ante cöwë änämaï incæminimpa. Ayæ, Wæntæye inämaï inte mini önopoca cæte quëwencæminimpa. Mäninö do möni apænedö bai minitö, Cæinëmönipa, ante cæcæminimpa, ämönipa. 12 Mänömaï cæmini bai iimö inö iimö inö mini quëwënö adinque wadäni nê pönënamäi inäni wæætë minitö iminite waa acädänimpa. Ayæ adobai minitö waodäni inänite, Pönömïni æncæmönimpa, ante änewënämaï quëwencæminimpa.

Mönö Awënë Itota nänö occä emænte ponguionæ

13 Mönitö töninamini eñnedäni. Nê æmæwo wængainäni inö mö äbänö baquinäni, ante minitö eñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö ñäni ömæmongæimpa, ante pönënamäi inäni inte wæwënäni bai minitö wii adobai wæwëmini incæminimpa, ante yewæmömönipa. 14 Itota æmæwo wæningä incæ ñäni ömæmonte inongäimpa, ante pönëmö imompa. Itota ingante pönente nê wængainäni inönänite Wængongui inö mö mäninäni inänite Itota tönö tömengä weca ænte mämongä poncädänimpa, ante adobai pönëmompa.

15 Wængongui nänö apænedö bai mönitö iimaï ante minitö iminite apænemönipa. Awënë Itota nänö ponguionæ mönö nê miimö quëwëmö inte ayæ ongömö inö mö mönö wii täno tömengä weca gocæmönipa. Wæætë tömengä ingante pönëninque nê æmæwo wængainäni inte mäninäni inö mö täno goquinänidö anguënë. 16 Edæ mönö Awënë Wængongui nänö wææ änonque ante yedæ äñongä Wængongui anquedoidi tæiyæ awënë aa pecæcäimpa. Wængongui todompeta nani ancadeca adocanque we we öoncæ cæyongä mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, pö wææñongä tömengä ingante nê pönente wængainäni tömënäni täno ñäni ömæmoncädäni. 17 Ayæ ate Wængongui cæcä beyænque mönö nê miimö quëwëmö inte ayæ ongömö inö mö mönö tömënäni tönö godongämæ boguimancodë æicæmönipa. Boguimancodë æidique mönö Awënë öönædë inö wææ pöñongante mönö tömengä ingante bee tencæmönipa. Inique cöwë Awënë weca quëwencæmönipa. 18 Mänömaï beyæ, Mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, ante pönëninque wampo pönencädänimpa, ante cædinque minitö wacä ingä wacä ingä ædæmö apæneedäni.

5

¹ Nōwo mōnitō tōniñamini ēñēedāni. Æōnædō māniī baquī, ante mīnitō imīnite ædō cæte yewæmonguimōnii.

² Edæ mōnō Awēnē Itota nānō ponguionæ iñōmō nē awēmō ængā woyowotæ iñontobæ pō guicā bai iñontobæ baquīnō anguēnē, ante mīnitō tōmēmini waa ēñēmīnīpa edæ.

³ Woadāni, Mōnō piyænē cæte guīñēnāmaī quēwēmōmpa, ante nāni tedeyedē ēnengā iñontobæ wēñæ nantate wæcā bai tōmēnāni adobai iñontobæ nāni ōmāe ēwenguīnō baquīnō anguēnē. Īnīnque ædō cæte wodii wīnonguīnānii.

⁴ Incæte mīnitō mōnitō tōniñamini ēñēedāni. Māniōnæ nāni wæwente ēōnæ nē awēmō ænongā pō guicā bai iñontobæ īnque bayonte mīnitō wīi wēmō iñōmō quēwēmīni inte guīñēnāmaī incēmīnīmpa.

⁵ Mīnitō Wængonguī wēñæmīni imīni īnīnque ñāō iñōmō tōmāmīni quēwēmīni imīnīpa. Mōnō cōwē wentamō iñōmō cædōnāni bai wīi imōīmpa.

⁶ Mānōmaī beyæ mōnō wīi wadāni mō ñōnāni bai mongæīmpa. Wæætē mōnō ñāni ōmæmōnīnque nāmā wææ ante quēwēmō ingæīmpa.

⁷ Edæ tōmēnāni nē mōnāni iñōmō woyowotæ mōnāni īnānīpa. Ayæ wadāni tī nāmæ bedīnque nē quīdī quīdī dowænte īnāni iñōmō woyowotæ bete badānīpa.

⁸ Incæte mōnō ñāō iñōmō cægōmō inte nāmā wææ ante quēwēmō ingæīmpa. Tæīneta wææ wēñate bai cædīnque

Itota ingante mōnō wede pōnēnō ante mōnō waadete pōnēnō ante mōnō entawente quēwengæīmpa. Tæīneta ocabogata wææ encate

bai cædīnque mōnō edæ, Wængonguī ængā beyænque quēwencæmōīmpa, ante pōnēnō ante mōnō ēwocate quēwengæīmpa.

⁹ Edæ Wængonguī nānō ænguī bate pīnguīmāmo ante tōmengā, Wīi wæwencæmīnīmpa, ante mōnō imonte apænte ængacāīmpa.

Wæætē mōnō Awēnē Itota beyæ tōmengā mōnō imonte ængā beyænque quēwencæmōīmpa.

¹⁰ Tōmengā, Botō tōnō quēwencæmīnīmpa, ante mōnō beyæ wængacāīmpa. Īnīnque mīi imō incæ wænte imō incæ mōnō cōwē tōmengā weca quēwencæmōīmpa.

¹¹ Mānōmaī beyæ mīnitō iñōmō do cæmīni bai gomonga cæedāni. Wampo pōnencædānīmpa, ante cædīnque mīnitō wacā ingā wacā ingā ædæmō apænedīnque, Æmæwo pægāimīni inte tæī pīñante cæedāni, ante odōmōnte apæneedāni.

Mōnō tōniñadāni īnānīte Pa-bodo nānō ānō

¹² Nōwo mōnitō tōniñamini ēñēedāni. Mīnitō imīnite īīmaī apænemōnīpa. Mīnitō weca nē nangūi odōmōnte apænedāni iñōnānīte mīnitō tōmēnāni īnānīte waa acæmīnīmpa, āmōnīpa. Edæ Awēnē Itota apænte nānō ænīnāni inte tōmēnāni, Mīnitō īīmaī waa quēwēedāni, ante

mīnitō īmīnite nē aadāni
inānīpa. ¹³ Tōmēnāni nāni
cædō beyænque mīnitō
tōmēnāni inānite godōmenque
nanguī waa amīni inte
waadete pōnēedāni. Mīnitō
wacā ingā wacā ingā piyænē
cæte quēwēedāni.

¹⁴ Mōnitō tōniñamīni
ēñēedāni. Mīnitō īmīnite
iimāi ante ancaa amōnīpa.
Wæntæye ināni inānite
wææ ante apæneedāni.
Guñente ināni wampo
pōnencædānimpa, ante
tōmēnāni inānite ædæmō
apæneedāni. Æmæ pōnēnāni
tōnō godongāmæ cæedāni.
Wadāni tōmānāni inānite
mīnitō waadete ee cæedāni
amōnīpa.

¹⁵ Æcāmenque ingante
wadāni wēnæ wēnæ cædāni
adinque mīnitō Baa amīni
beyænque mānīnāni wæætedō
wæætē nāēmæ wēnæ wēnæ
cædāmaī incædānimpa.
Wæætē wacā ingā wacā ingā
cōwē waa cæcæmōnimpa,
ante pōnēninque cæedāni.
Ayæ wadāni tōmānāni inānite
adobaī cæedāni.

¹⁶ Mīnitō cōwē watapæ tote
quēwēedāni. ¹⁷ Wængonguī
ingante woyowotæ itædē
apænete quēwēedāni. ¹⁸ Mīni
quēwenganca quīēmē baī
ba incæte mīnitō cōwē
Wængonguī ingante waa
ate pōnēninque apæneedāni.
Edæ Itota Codito nempo nē
quēwēmīni inte mānīnō ante
mīnitō beyæ ante Wængonguī
nānō anō impa.

¹⁹ Wængonguī Ōnōwoca
nānō cæinō adinque mīnitō
tōmengā ingante ædō cæte,

Cædāmaī iē, ante wææ
anguīmīni. ²⁰ Wængonguī
beyæ nē apænedāni nāni
apænedō ēñēninque mīnitō
badete todāmaī quēwēedāni.
²¹ Wæætē waodāni nāni
apænedō tōmānō ante
ēñēninque, Æbānō i, ante
edonque ēñengæimpa,
ante cædinque mīnitō, Nō
nāni anō i, Babæ nāni
anō i, ante pōnēninque do
ēñencæmīnimpa. Waa anō
impa, ante ēñēninque mīnitō
mānīnō ante ō ænte baī
quēwēedāni. ²² Quīēmē wēnæ
wēnæ cæquīi, ante adinque
mīnitō Baa ante gomō aedāni.

²³ Wængonguī incæ nē
piyænē cædongā inte pōnō
cæcā beyænque ædæmō
tæiyæ waēmō entawēmīni
incæmīnimpa. Awēnē Itota
mōnō Codito tōmengā nānō
ponginganca mīnitō iñōmō
Wængonguī pōnō cæcā ate
mīnitō mīmō incæ ōnōwoca
incæ baonga incæ wēnæ
wēnæ cædāmaī incæmīnimpa.
²⁴ Wængonguī nānō nē
apænte ænīmīni iñōmīnite
tōmengā mīnitō īmīnite cōwē
pōnēninque tōmengā nānō anō
baī ædæmō cæcæcāimpa.

*Pabodo, Waa quēwencæmīnimpa,
angampa*

²⁵ Mōnitō tōniñamīni iñōmō
ēñēedāni. Mīnitō mōnitō
beyæ ante Wængonguī
ingante apæneedāni.
²⁶ Mīnitō pōnencabo iñōmīnite
mōnitō tōmāmīni waa
quēwencæmīnimpa, ante
waadete pōnēninque amōnīpa.
²⁷ Edæ Awēnē Itota ēñēñongā
botō mīnitō īmīnite wææ

ante, İi yewæmöinta ad-
inque mīnitō mīni pōnencabo
īñōmīnite adocanque ingante
āmīni tōmānāni ēñēñōnāni
tōmengā adotaa adinque
apænecā ēñencædānimpa,
āmopa. ²⁸ Awēnē Itota mōnō
Codito mīnitō īmīnite waadete
pōnō cæcæcāimpa, ante botō
māninque ante yewæmōmopa.

2 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante ayänta nänö yewæmongainta

*Pabodo, Waa quëwëedäni,
ante apænecampa*

1 Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Tetadönica inömo quëwëmini inte Codito ingante godongämæ mïni pönencabo inömini inte ëñëedäni. Minitö mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëmini iminipa. 2 Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæminipa, ante yewæmömönipa.

*Itota Codito pongä
ate Wængongui apænte
pancæcäimpa*

3 Mönitö töninamini ëñëedäni. Mïni wede pönënö godömenque pæte bai impa, ante ayæ tömämïni wacä ingä wacä ingä mïni waadete pönënö waa pönï pæte bai iminipa. Mänömaï beyæ mönitö minitö beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænequënëmöni imönipa. 4 Wadäni minitö iminite quiëmë togæwëninque wënæ wënæ cædäni caate wæmïni incæ quiëmë beyæ wæwëmini

incæ minitö wëntæye inämaï inte ee cæminipa. Mänömaï beyæ Wængongui ingante godongämæ nänï pönencabo wayömö wayömö quëwëñönänite mönitö incæ mïni cæinö ante waa adinque cöwë apænemönipa. Ayæ mïni wede pönënö ante cöwë apænemönipa. 5 Mäninö ante beyæ Wængongui apænte nänö panguinö ante, Tömengä cöwë nö panguingänö angüënë, ante do ëñëmompä. Mänömaï beyæ minitö Wængongui Awënë Odeye nempo guicæte ante eyepæ waa pönï bacæminimipa. Minitö do mäninö Wængongui nempo mïni öönædë quëwënguïnö beyæ wæwente quëwëminipa.

6 Wængongui në nö cædongä ingampa. Edæ wadäni minitö iminite wënæ wënæ cædäni ate wæwëmini inömini tömengä wæætë tömënäni inänite wënæ wënæ cæcä ate wæwencædänimipa. 7 Ayæ minitö në wæwëmini inöminite pönö cædinque tömengä mönitö imönite adobai pönö cæcä ate tömämö mönö wæwënämaï baquimö imopa.

Mönö Awënë Itota tönö tömengä anquedoidi në tæi piñænte cædäni tönö öönædë ongonte pö gonga bæcote bai godongämæ wææñönäni tömämö ayömö mänömaï bacæimpa. 8 Mönö Awënë Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante në ëñënämaï cædäni inömo, Wængongui æbänö in-

gainingä ingää, ante eññenāmaī ināni iññonānite tōmengā mānināni inānite pante cæcæcāimpa. ⁹ Wængonguī adodāni inānite pāninqwe æmæwo wo ewencæcāimpa. Tōmēnāni iññōmō Awēnē Itota weca tōmengā nānō tæī piññēmāmo waēmō pōni nānō emōññōmō māniññōmō pō guiidāmaī incædānimpa, ante Wængonguī wææ cæcæcāimpa. ¹⁰ Awēnē Itota nānō ponguīōnæ Wængonguī mānōmaī cæcæcāimpa. Māniōnæ Itota quīnāni iññōmō nē tæiyæ waēmō ewocate quēwēnāni inte tōmengā ingante waa acædānimpa, ante poncæcāimpa. Ayæ tōmengā nē pōnēnāni weca pōññongante tōmēnāni tōmānāni, Tōmengā waa pōni cæcā amōnipa, ante watapæ ancædānimpa, ante cæcæte ante poncæcāimpa. Ayæ mīnitō adobaī mōnitō apænedō ante eññēninqwe pōnēmīni inte tōmengā quīmīni iññōmō mōnitō tōnō adobaī cæcæmīnimpa, ante cæcæte ante poncæcāimpa.

¹¹ Mānōmaī beyæ mōnitō mīnitō beyæ ante woyowotæ itædē Wængonguī ingante apænemōnipa. Wængonguī, Mīni quēwenguīnō ante quēwencæmīnimpa, ante mīnitō imīnite apænte ængā ininqwe mōnitō, Mīnitō eyepæ waa pōni bacæmīnimpa, ante mōnō Mæmpo Wængonguī ingante apænemōnipa. Mīnitō, Mōnitō waa cæcæmōnimpa, ante mīni ānō baī tōmānō ante Wængonguī nānō tæī piññēmāmo inte inque

cæcæcāimpa, ante apænemōnipa. Ayæ mīni wede pōnēnō beyæ mīnitō cæquīnō tōmānō ante tōmengā adobaī inque cæcæcāimpa. ¹² Mōnō Awēnē Itota pōnō cæcā beyænque mīnitō waa pōni cæmīni adinqwe wadāni tōmengā emōwo ante waa ate apænecædānimpa. Ayæ tōmengā mānōmaī cæcā beyænque wadāni, Mīnitō waa quēwēmīni imīnipa, ante mīnitō imīnite waa acædānimpa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæda baī mānōmaī bacæimpa, ante mōnitō māniññō ante Wængonguī ingante apænemōnipa.

2

Mōnō Awēnē Itota nānō ponguīōnæ æbānō baquīi, ante

¹ Mōnitō tōniññamīni eññēdāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ponguīnō ante amōnipa. Ayæ tōmengā æbānō, Botō weca pōedāni, ante gæcā goquīmō imōmpa, ante apænedinqwe mīnitō imīnite iūmaī amōnipa. ² Mīnitō weca quēwēnāni pancadāniya iññōmō, Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ do batimpa, ante ānāni eññēninqwe mīnitō idiquibæ pōnēnāmaī bacæmīnimpa, amōnipa. Edæ mōnitō Wængonguī beyæ nē apænemōni inte mōni apæneyedē incæ mōni odōmonte apæneyedē incæ mōni yewæmōintaa yewæmōññedē incæ æyedēmē incæ apænemōnipa, ante

mäninäni iñömö mōnitō imōnitedō ante apænedinque, Pabodoidi mäninō ante apænedäni inänipa, ante tededäni eñëninque mīnitō guiñente wædāmaï iedäni ämōnipa. ³Æcāmenque angä æbāmē nānō änō eñëninque mīnitō oda cæte godāmaï iedäni.

Edæ waodäni tæiyænäni Wængonguï ingante Baa ante wadæ godäni ate wacä nē wiwa cæcä inte pongä acæimpa. Ayæ tömengä pongä ate mōnō Awënë nānō ponguïönæ bacæimpa. Mäningä nē wiwa cædongä iñömö Wængonguï æmæwo nānō nē wo ewengungä ingampa. ⁴Æcāmenque ingante, Wængonguï ingampa, ante waodäni waa adinque ædæ wææninque apænedäni incæ ayæ quiēmē adinque, Wængonguï impa, ante waa adinque apænedäni incæ mäningä nē wiwa cædongä iñömö wængonguïidi nāni nē änönäni tömänäni inänite Baa äninque nāmä ængö cæte bai cæcä inongampa. Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönē adocä pō guiite tæ contadinque, Botō tömēmo wængonguïmo inōmo imopa, angä ingampa.

⁵ Botō mīnitō weca quëwëñedē mäninō ante mīnitō imīnite apænetabopa. Wii eñëmīnitawo. ⁶ Adocä nē wiwa cædongä iñömö Wængonguï nānō äönæ mänionæque edonque pongä acædänimpa. Ìninque quīnō beyæ ante mäningä ayæ

pönāmaï ingää, ante mīnitō ñowo do eñëminipa. ⁷ Adocä awëmö nānō wiwa cæpāmo incæ do eñente cædäni inte waodäni tæiyænäni quiēmē wiwa i, ante do cædänipa. Incæte tömënäni inänite, Wiwa cædāmaï iedäni, ante nē wææ cædongä iñömö adodō ante godōmenque wææ cæcä ingampa. Nē wææ cæcä ingante guiquënë wacä wæætē, Mäninganca idæwaa, äninque ö ængä wadæ gocæcäimpa. ⁸ Mäniñedē nē wiwa cædongä iñömö edonque pongä acædänimpa. Incæte Awënë Itota pōninque tömengä nānō öö guëmāmāmo inte mäningä ingante wænungä wængungä ingampa. Tömengä ñäö apäite emōnungä inte pongä adinque nē wiwa cædongä guiquënë æmæwo wo ewente bacæcäimpa. ⁹ Wiwa cædongä ingante Tatāna nānō tæi piñæmāmo inte da pōnungä ponguingä ingampa. Tömengä nānō mä cæ bai quiēmē bamōnengæ cæcä adinque waodäni, Æbänö cæcää, ante oda cæte gocædänimpa. ¹⁰ Ayæ quiēmē wënæ wënæ nānō cæpāmo beyæ nē æmæwo wo ewente baquinäni iñömö oda cæte godänipa. Edæ Wængonguï nāwangä nānō angainō ante waadete pōnënāmaï iñönänite Wængonguï tömënäni inänite, Quëwencæminimpa, ante ædö cæte ængungää. Mänömaï beyæ tömënäni æmæwo wo ewente bacædänimpa.

¹¹ Mänömaï beyæ, Tömënäni nē wiwa cædongä wapiticæ

nänö angainö ante pönencædänipa.
 ante cædinqwe Wængonguï
 tæi piñænte cæcä beyænque
 tömënanï babæ ante pönente
 oda cædänipa. 12 Edæ
 Wængonguï nâwangä nänö
 angainö ante nê pönënamai
 ininänï inte wæætë, Mönö
 wentamö mongæmâmo incæ
 waa impa, ante watapæ
 todinänï iñönänite Wængonguï
 mäninänï tömänänï inänite
 apænte ante pancæte ante
 mänömai cæcampa.

*Wængonguï, Quëwencæminimpa,
 ante nê apænte æninänï*

13 Mönitö tönïñamini mïnitö
 mönö Awënë Itota nänö nê
 waademini inte eñëedäni.
 Inguipoga badönämai iñedë
 Wængonguï mïnitö iminite
 do, Quëwencæminimpa,
 ante apænte ængacäimpa,
 ante mönitö mïnitö beyæ
 ante tömengä ingante
 waa ate pönëninque cöwë
 apænequënëmöni imönipa.
 Tömengä iñömö, Botö
 Önöwoca pönö cæcä ate
 tæiyæ waëmö ewocamini
 inte mïnitö nâwangä botö
 angainö ante pönëmïni beyæ
 quëwencæminimpa, ante
 mïnitö iminite ængacäimpa.
 14 Itota ingantedö ante
 mönitö watapæ apænedö
 beyæ Wængonguï, Quëwencæminimpa,
 ante mïnitö iminite apænte
 ængacäimpa. Tömengä, Awënë
 Itota Codito ñäö nänö emönö
 bai mïnitö adobai ñäö bai
 entawencæminimpa, ante
 cædinqwe mïnitö iminite
 apænte ængacäimpa.

15 Mönitö tönïñamini
 eñëedäni. Mänömai beyæ tæi

ongonte quëwëedäni. Edæ
 mönitö önöne inte tedemöni
 eñënimini incæ yewæmointa
 yewæmömöni adinqwe
 eñënimini incæ mïnitö mönitö
 odömönte apænedinö ante
 ñimpo cædämai quëwëedäni.
 16 Mönö Mæmpo Wængonguï
 mönö imönte nê waadecä
 inte pönö ædæmö cæcä
 ate mönö, Tömengä weca
 cöwë quëwenguïmö imömpa,
 ante pönëninque wampo
 pönëmö inte quëwëmömpa.
 Ayæ, Waa bacæimpa,
 ante mönö pönëmömpa.
 Ininqwe tömengä tönö mönö
 Awënë Itota Codito, Iïmai
 cæcædaïmpa, ante amönipa.
 17 Tömëna ædæmö apæneda
 beyænque mïnitö wampo
 pönëninque tæi ongonte
 quëwencæminimpa. Ayæ
 tömëna cæda beyænque
 mïnitö æmæwo pægaimini
 inte tömäa mïni waa cædö
 ante mïni waa änö ante tæi
 piñænte cæcæminimpa.

3

*Mïnitö mönitö beyæ
 ante Wængonguï ingante
 apæneedäni*

1 Adodeque ante iinqwe
 yewæmömönipa. Mönitö
 tönïñamini eñëedäni. Mïnitö
 mönitö beyæ ante Wængonguï
 ingante iïmai apæneedäni.
 Mönitö wayömö wayömö
 gote möni apæneyömö
 mönö Awënë nänö an-
 gainö ante nangui inänï
 quingæ eñencædänimpa,
 ante apæneedäni. Ayæ,
 Mïnitö bai wadäni adobai
 iï änö ante Wængonguï in-
 gante waa ate pönëninque

æncædänimpa, ante mäninö ante Wængongui ingante apæneedäni. ² Wadäni nē wēnæ wēnæ cædäni inte wiwa cædäni iñömö tömēnāni mōnitō imōnite wēnæ wēnæ cædāmai, ante mänii beyæ ante mīnitō adobai Wængongui ingante apæneedäni. Edæ wii waodäni tömānāni pōnēnāni inānipa.

³ Incæte mōnō Awēnē cōwē ædæmō aacā inongā ingampa. Tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æmæwo pægāimīni inte tæi piñænte cæcæmīnimpa. Ayæ, Tatāna mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cædāmai incæcāimpa, ante Wængongui adobai aacā incæcāimpa. ⁴ Mīnitō imīnite mōni wææ änō ante eñēnīnque do cæmīni incæ godōmenque adodō cæcæmīnimpa, ante Wængongui pōnō cæcæcāimpa, ante mōnitō do pōnēmōnipa. ⁵ Wængongui nānō waadete pōnēnō ante eñencæmīnimpa, ante mōnō Awēnē taadō eñente odōmonte bai pōnō odōmongā ate mīnitō mīmōnē eñencæmīnimpa. Itota Codito pōnō cæcā beyænque mīnitō wæntæye ināmai inte ee cæcæmīnimpa.

Cæcæte ante mōnō cæquēnēnō

⁶ Mōnitō tōniñamīni eñēdäni. Mōnitō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo ante mīnitō imīnite wææ ämōnipa. Mōnō tōniñadāni pancadāniya wæntæye ināni adinque ayæ mōni odōmonte apænedō mīni eñente ænīnō

bai quēwēnāmai ināni adinque mīnitō iñömō mänināni tömānāni inānite gomō aedäni.

⁷ Mōnitō cægāi bai mīnitō æbānō adobai cæquēnēmīni imīnipa, ante edæ tömēmīni do eñēmīnipa. Mōnitō mīnitō weca quēwēñedē wæntæye ināmai quēwentamōnipa. ⁸ Ayæ adobai æcāmenque cængui ante nāni pōnōni ænīnque mōnitō önonque ænāmai inte wæætē paga cæte cæntamōnipa. Ayæ, Mīnitō cænguinque ante pōnēnīnque wædāmai incæmīnimpa, ante mōnitō, Tömēmōni cængui cæncæmōnimpa, ante woyowotæ itädē nangui cædinque quēwentamōnipa. ⁹ Mōnitō mīnitō imīnite, Mōni quēwengæimpa, ante, Cængui tōnō mōnitō owoquincō pōnōmīni æncæmōnimpa, ante änāmai intamōnipa. Mōnitō mänōmai ante bai waa incædōnimpa. Wæætē æbānō mōnitō cætāmōnii, ante adinque mīnitō adobai cæcæmīnimpa, ante cætāmōnipa. ¹⁰ Edæ mōni mīnitō weca quēwēñedē incæ mōnitō mīnitō imīnite, İimai cædäni, ante wææ antāmōnipa. Adocanque nē mōnō cæquēnēnō ante, Wii cæinēmo, angā iñongante mīnitō tömengā ingante cængui godōnāmai in-
guēnēmīni imīnipa.

¹¹ Mīnitō weca pancadāniya önonque cædāmai a ongonde quēwēnāni inānipa, ante änāni eñēmōnipa. Adodāni nē Baa äninque cædāmai

ināni inte wæætē, Wadāni æbānō quēwēnānii, ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānipa. ¹² Mōnitō mǎnīnāni inānite mōnō Awēnē Itota Codito ēmōwo āninqwe, Mīnitō iimō iinō iimō iinō nangui cæte quēwēedāni, ante wææ āmōnipa. Tōmēmīni cæte beyænque mīnitō cængui ænte cæncæmīnimpa, ante ancaa apænemōni imōnipa.

¹³ Mōnitō tōniñamīni mīnitō guiquēnē, Quiēmē waa impa, ante wæntædāmaī inte cōwē cæedāni. ¹⁴ Mōnitō mīnitō imīnite iī yewæmōintaa mōni yewæmongainō ate adocanque ēñēnāmaī cæcā ininqwe, Tōmengā æcānō ingāā, ante aedāni. Ayæ tōmengā guingo imonte wæcæcāimpa, ante tōmengā ingante gomō aedāni. ¹⁵ Mīnitō adocā ingante, Wīi wacā ingampa, ante pōnēninqwe wæætē tōmēmīni biwīidi inānite ante bai tōmengā ingante wææ āmīni ēñencæcāimpa.

*Waa quēwencæmīnimpa,
ante Pabodo angampa*

¹⁶ Mōnō Awēnē Itota nē piyænē cædongā incæ tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æbāmenque bamīni incæ cōwē piyænē cæte quēwencæmīnimpa. Mōnō Awēnē mīnitō tōmāmīni weca a ongoncæcāimpa, āmopa. ¹⁷ Botō Pabodobo ñōwo tōmēmo ōnompoca yewæmōninqwe, Mīnitō imīnite waa pōnēmopa, ante yewæmōmo aedāni. Pabodo nānō yewæmōinta

impa, ante ēñencæmīnimpa, ante cædinque botō tōmanta yewæmōninqwe mǎnōmaī bai yewæmōmopa. ¹⁸ Mōnō Awēnē Itota Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæcæcāimpa, ante botō mǎninqwe ante yewæmōmopa.

1 Tımoteo ingante Pabodo cadota ante tãnota nãno yewæmongainta

*Tımoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Itota Codito nãno nẽ da godongaımo imopa. Itota Codito waa pönĩ nãno inö bai mönö adobaĩ bacæmõimpa, ante pönemompa. İnıneque Itota Codito mönö nẽ pönëngã tönö Wængonguĩ mönö imonte nẽ Ængaingã tönö botö imote äna eñeñomote da godöna godımo imopa. ² Tımoteo eñemi, Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmõmopa. Edæ mönö wede pönëno ante apænebo nẽ eñenimi inte bitö Itota Codito quımi badıneque nãwã botö wemi bai inömi imipa. İnıneque botö, Mæmpo Wængonguĩ tönö Awënë Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gãnẽ entawencæbiimpa, ämopa.

*Wadãni wapiticæ nãni
odõmonte apænedõ*

³ Botö Mäatedõniabæ inömo pönıneque bitö imite, Epeto inömo ee ongöe, nanguĩ antabopa. Mãnıñomö wadãni babæ wapiticæ nãni odõmonte apænedõ ante nẽ odõmonte apænedõnãni inãnite bitö, Minitö godõmenque mãnınö

ante odõmonte apænedãmaĩ iedãni, ante ämi eñencædãnimpa. Mãnõmainö ante do botö äninö bai ñowo adodö ante bitö imite ämopa. ⁴ Ayæ, Dodãni õnonque ante nãni tedegainö ante pönënamã queweedãni, ante bitö ancæbiimpa. Ayæ adobaĩ tõmenãni wæmæidi tæiyænãni ante pönëninque, Æmönãnidö ingainãni, ante ancaa aneweñõnãni bitö tõmenãni inãnite, Minitö mãnınö ante pönënamã iedãni, ancæbiimpa. Edæ mãnınö nãni tedewënö beyæ tõmenãni, Æbãnö i, ante nanguĩ wæatedö wæetë anewënanipa töö. Wæetë edæ, Wængonguĩ nãno cædö ante wede pönëninque mönö cæquënëno guiquënë tõmenãni nãni tedewënö beyæ pönõmenque cætımpa.

⁵ Mãnõmainö ante äninque botö, Tõmenãni mımö iımaĩ entawëninque waadete pönencædãnimpa, ante ämopa. Edæ mımö waemö pönĩ entawëninque tõmenãni Wængonguĩ ingante wede nãni pönëno beyæ waadete pönencædãnimpa. Ayæ adobaĩ nãmã apænte adıneque wentamö mongænãmaĩ entawënanĩ inte tõmenãni waadete pönencædãnimpa.

⁶ İñæmpa pancadãniya mãnınö ante eñëninque Baa ante ñımpo cæte wadæ godıneque õnonque ante quewënanipa. ⁷ Mõıtee wodi nãno wææ yewæmongainö ante odõmonte apæneinëmõnıpa, ante nẽ änanĩ incæ tõmenãni nãni odõmonte apæneyedë

quĩnõ apænedānii, ante
ēñēnāmaĩ inānipa tōõ. Adobaĩ
quiēmē ante apænedinque
tõmēnāni, ĩmaĩ impa, ĩmaĩ
impa, ante apænedāni
incæte ēñēnāmaĩ ināni inte
apænedānipa.

⁸ Mõitee wodi nānõ wææ
yewæmongainõ ante ad-
inque nõingā cæmõ ĩninqe
māninõ tõmengā nānõ
wææ angainõ ĩñõmõ waa
ante ĩmaĩmpa, ante do
ēñēmõmpa. ⁹ Mõitee wodi
nānõ wææ yewæmongainõ
ante Wængonguĩ wĩĩ nē nõ
cædāni beyæ pönõ wææ
angacāĩmpa. Wæætē nē
ēñēnāmaĩ cædāni tönõ wadāni
māninõ ante ēñēnāni incæ
nē godõmenque wēnæ wēnæ
cædāni tönõ tõmēnāni beyæ
pönõ wææ angacāĩmpa,
ante do ēñēmõmpa. Ayæ
adobaĩ Wængonguĩ ingante
Baa ante nē quēwēnāni tönõ
wēnæ wēnæ cædāni beyæ
wææ angatĩmpa. Nē tæiyæ
waēmõ entawēnāmaĩ ĩnõnāni
beyæ ayæ adobaĩ Wængonguĩ
ingante nē badete todõnāni
beyæ wææ angatĩmpa.
Mæmpocā ingante wāānā
ĩnante nē wænõnāni beyæ
ayæ adobaĩ waocā in-
gante nē piĩnte wænõnāni
beyæ wææ angatĩmpa.
¹⁰ Nānõogængā ĩnāmaĩ
ĩñongante nē towēnāni beyæ
ayæ adobaĩ onguĩñænāni
nāna onguĩñæncaya guēa
towēnāni beyæ wææ an-
gatĩmpa. Nē cæte quēwengā
bacæcāĩmpa, ante waocā
ingante nē godonte ænāni
beyæ ayæ adobaĩ nē babæ

ānāni beyæ wææ angatĩmpa.
Wadāni ĩnānite, Nõ ämõnipa
ēñēdāni, ante nē babæ
ānewēnāni beyæ ayæ adobaĩ
nõ odõmonte apænedõ incæ
nē wadõ ante cædāni beyæ
wææ angatĩmpa. Mānināni
tõmānāni ēñencædānĩmpa,
ante Wængonguĩ māninõ ante
pönõ wææ angacāĩmpa, ante
ēñēmõmpa.

¹¹ Edæ Wængonguĩ ñāõ
apāite emongampa, ante
odõmonte apænecæbiĩmpa,
ante tõmengā nē waa ĩnongā
inte edæ tõmengā watapæ
nānõ apænedõ ante pönongā
æntabopa. Ayæ nõ nānõ
odõmonte apænedõ ante
Wængonguĩ nānõ pönõ an-
gainõ ante adodõ ānõ impa.

*Wængonguĩ waadete nānõ
pönõ cædõ ante*

¹² Itota Codito mõnõ
Awēnē pönõ cæcā beyænque
botõ tæĩ ewocabo batabopa.
Tõmengā ĩñõmõ botõ ĩmote
waa adinque, Bitõ nē pönēmi
inte cõwē ædæmõ cæbi
ĩmpa. ĩninqe bitõ botõ
beyæ wadāni ĩnānite nē
cæbi bacæbiĩmpa, ante pönõ
cægacāĩmpa. Mānõmaĩ beyæ
botõ tõmengā ingante waa ate
põnente apænebopa. ¹³ Botõ
wēenēñedē Itota Codito in-
gante nē godõ babæ ante
ānewengāĩmo ĩmopa. Tõmengā
ingante nē pönēnāni ĩnānite
wēnæ wēnæ cæquĩmo, ante
nē togænõmo inte botõ nē
piĩnte quēwengāĩmo ĩmopa.
Incæte botõ nē pönēnāmaĩ
ĩnõmo inte, Quĩnõ cæquĩĩ, ante
ēñēnāmaĩ inte cæbo adinque
Wængonguĩ, Quēwencæbiĩmpa,

ante pönö waadete waa cægacäimpa. ¹⁴ Mönö Awënë botö imo nangui waadete pönö cæcä adinque botö Itota Codito nempo quëwëninque nê wede pönëmo badinque nê waadete pönëmo bagaboimpa.

¹⁵ Iïmai ante nö pönï nãni änö näwangä ante impa, ante ämo ëñëmaïminipa. Itota Codito iñömö, Wënæ wënæ cæmini iminite æmo beyænque quëwenguïmini, ante inguipoga wææ pongacäimpa. Tömengä mänömaï cæcä incæte wadäni wënæ wënæ cædäni iñönäni botö tömëmoque godömenque wënæ wënæ nê cægäimo imopa. ¹⁶ Mänömaï beyænque tömëmoque godömenque wënæ wënæ cægäimo iñömote Itota Codito pönö waadete angä beyænque quëwengaboimpa. Wëenëñedë botö bai nê wënæ wënæ cægäinäni inänite adinque Itota Codito, Botö weca cöwë wantæpiyæ nãni quëwenguinque pancadäniya botö imote pönenguïnäni inänipa, ante do ëñengacäimpa. Iñinque tömengä, Botö nê waadete cædinque ee abo imopa, ante tömënäni inänite odömoncæte ante cædinque tömengä botö Pabodobo imote mänömaï pönö waadete waa cægacäimpa.

¹⁷ Mönö Wængongui iñömö cöwë wænämaï nê quëwengaingä inongä inte tömengä iincayæ ate adobai cöwë wænämaï inte Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä awëmö

iñömö quëwënongå iñongante mönö waocabo tömengä ingante ædö cæte aquï. Tömengä wæætë tömäa nê ëñengaingä inongä ingampa. Iñinque tömengä adocanque Wængongui inongä iñongante mönö tömengä ingante cöwë waa aquïmö anguënë. Tömengä ingante, Bitö nãö bai ëmömi inömi imipa, ante apænedinque mönö ñine cædämaï inte cöwë watapæ angæimpa. Cöwë iïmai babaiimpa, ante Amëë, ämopa.

¹⁸ Timoteo, botö wëmi ëñëmi. Nê pönënäni wëenëñedë Wængongui beyæ apænedinque bitö imitedö ante nãni angainö bai adobainö ante apænedinque botö iïmai ämopa. Edæ tömënäni nãni angainö ante ëñente cædinque bitö tontadoidi nãni cæbai adobai bitö cæquënënö ante guïñënämaï inte wæætë tæi ewocate nanguï cæcæbiimpa. ¹⁹ Wængongui ingante cöwë wede pönente incæbiimpa. Adobai mimö entawëmi inte nämä apænte pönëninque wentamö mongænämaï inte bitö cöwë quëwencæbiimpa. Edæ mini pönencabo iñöminite pancadäniya nämä apænte änämaï inäni inte Codito ingante nãni pönëninö ante dobæ ñimpo cæte wadæ godänimpa. ²⁰ Iïmëneo tönö Adecantodo adobai Wængongui ingante ñimpo cædinque wadæ godatapa. Iñinque, Tömëna, Wængongui ingante mönö wënæ wënæ ante babæ änämaï ingæimpa,

ante eñencædaimpa, ante cædinque tømëna inate Tatäna nempo pædæ godontabopa.

2

Wængonguï ingante mönö iïmaï apæneccæimpa

¹ Mini pönencabo iñömïnite botö tåno iïmaï ämopa. Wængonguï ingante mini apæneyedë quiëmë mini æinënö ante apæneccæmïnimpa. Tömengä ingante waa ate pönente apænedinque waodäni tømånäni beyæ ante apæneccæmïnimpa ämopa. ² Awënë odeyeidi incæ pönömenque awënëidi tømånäni incæ mönö imonte waa aayönäni mönö piyænë cæte quëwengæimpa, ante cædinque mïnitö tømënäni beyæ ante Wængonguï ingante apæneccæmïnimpa. Edæ Wængonguï ingante mönö cæquënënö ante ayæ waodäni inänite mönö cæquënënö ante mönö waa cæte quëwencæmöimpa, ante Wængonguï ingante awënëidi beyæ ante apæneccæmïnimpa. ³ Mänömainö ante mönö apænedö iñömö waa impa. Wængonguï mönö imonte në Ængäingä inongä inte mäninö mönö apænedö ante waa acampa. ⁴ Waodäni tømånäni näwangä botö angainö ante eñencædänimpa, ante Wængonguï pönö ængä beyænque quëwencædänimpa, ante në waa cæinënongä ingampa.

⁵ Edæ adocanque Wængonguï inongä ingacäimpa. Tömengä waodäni inänite adinque,

Wadäni bai inänipa, ante nänënë quëwengacäimpa. Iinque Itota Codito në Waocä eñagaingä inte tæcæguedë adocanque në pongä inte, Waodäni Wængonguï guidënäni badinque adoyömö bee tente godongämæ quëwencædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ⁶ Tömengä iñömö mönö imonte ante godonte æncæte ante cædinque nämä wepæ incæ godoncæte ante në pongä ingacäimpa. Wængonguï, Iïönæ, ante nänö angaiönæ incæ iinque bayonte mäninö Codito nänö cægainö ante, Nö impa, ante tømånäni inänite në odömongä ingacäimpa. ⁷ Mäninö ante bitö në apænebi bacæbiimpa, ante Wængonguï botö imote angä eñëninque botö tömengä nänö në da godömo batabopa, ante näwangä ämopa. Edæ babæ änämaï imopa. Ayæ näwangä mönö pönënö ante Wængonguï, Wadäni oodeoidi inämaï inäni adobaï pönencædänimpa, ante cædinque botö imote angä eñëninque botö tömengä nänö në odömonte apænedömo imopa.

⁸ Wayömö wayömö godongämæ mini pönencabo ongonte mïnitö onguïñæmïni iñömö në püinämaï imini inte Wængonguï ingante apænemïni adinque botö waa tobaïmopa. Wadäni inänite në püinte wæætedö wææte änämaï inte wææte tæiyæ waëmö entawëmïni inte Wængonguï ingante pædæ æmpote apæneccæmïnimpa,

ante aïnēmopa.

⁹ Ayæ onquiyæmîni iñômö waëmö weocoo mongæmîni incæte mînitö, Botö waëmö weocoo mongæmo adinque wadani botö imote waa acædänimpa, ante änämaï inte nämä baö ante guiñëñate pönëninque weocoo ædæmö wëñate mongæncæmînimpa. Mînitö ocagui que que cæmîni incæte oodo badöi tönö pededamö nani ämö wente cædämaï incæmînimpa. Waëmoncoo nani nangui godonte ænincoo nani waa acoo ante mînitö mongænämaï incæmînimpa. ¹⁰ Wæætë edæ Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö angüënë, ante nê watapæ apænemîni imîni ininque mînitö mîni apænei bai cædinque mîni waa cæquënönö ante pönencæmînimpa. Mänömainö ante pönente quëwencæmînimpa, ante adobaï aïnēmopa. ¹¹ Wadani apæneyönäni mînitö onquiyæmîni tededämaï inte ëamonca ongonte ëñencæmînimpa. Ayæ nê ämöni möni änö ante ëñëninque wadö pönënämaï inte do ëñente cæcæmînimpa, ämopa.

¹² Godongämæ mîni pönencabo weca ongonte mînitö onquiyæmîni iñômö odömönte apænedämaï incæmînimpa, ante botö wææ ämopa. Ayæ adobaï onguiñæmîni imînite onquiyæmîni iñômö, Iïmaï cæedäni, ante änämaï

incæmînimpa, ante wææ ämopa. Wæætë tededämaï ëñencæmînimpa. ¹³ Wængongui edæ onguiñængä Adäo ingante täno badöninque ayæ onquiyængä Eba ingante badongacäimpa. ¹⁴ Ayæ Tatäna wii Adäo ingante wapiticæ mäocä oda cægacäi. Wæætë Eba ingante æpiticæmë mäocä oda cædinque do wënæ wënæ cæcä bagacäimpa. ¹⁵ Incæte onquiyænäni Wængongui ingante godömenque pönëninque cöwë waadete pönënäni inönäni inte nê nö pönente tæiyæ waëmö entawënäni ininque tömënäni wëñænäni inänite mäñönänite Wængongui wææ aacä beyænque quëwencædänimpa, ämopa.

3

Godongämæ mönö pönencabo iñömönte nê aadäni

¹ Iïmaï ante nani änö nö pöni ante impa. Godongämæ mönö pönencabo iñömönte, Aacæboimpa, ante nê angä iñômö tömengä waa cæquïnö ante pönö cæinengä ingampa. ² Incæte wadani, Wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante cædinque nê aacä wæætë waa quëwenguëngä ingampa. Edæ tömengä nänöögænä adodanque nê manguiwengä incæcäimpa. Tömengä töö pönente nö quëwengä incæcäimpa. Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante nê cæcä incæcäimpa. Waodani botö imote waa

acædānimpa, ante cædinque waa quëwencæcāimpa. Waodāni inānite, Botō oncōnē pō cædāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāimpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāimpa. ³ Nē aacā tī nāmæ bete beyæ quidi quidi dowænāmaī quëwenguëngā ingampa. Wacā ingā do piinte cædāmaī inongā inte wæætē ædæmō cæcā inte quëwencæcāimpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāimpa. Tōmengā godonte nāni æinta ante waadete pōnente wædāmaī incæcāimpa āmopa.

⁴ Nē aacā tōnō godongāmæ quëwēnāni inānite tōmengā waa aaquëngā ingampa. Tōmengā wēñænāni inānite ædæmō aacā beyæ tōmēnāni wæætē tōmengā ingante waa adinque tōmengā nānō ānō ante eñente cæte quëwencædānimpa. ⁵ Edæ nē aacā tōnō godongāmæ quëwēnāni inānite tōmengā wīi waa aacā ininque Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte ædō cæte waa aacā inguīgāā.

⁶ Itota Codito ingante ñōwo tæcæ pōnëngā wīi nē aacā baquëngā ingampa. Edæ mănōmaī inongā iñongante mīnitō, Nē aabi imipa, āmīni ininque tōmengā nāmā incæ, Adoboque waa cæbo imopa, ante pōngēngā imaingampa. Wēnæ awēnē mănōmaī pōngēngā beyænque Wængonguī tōmengā ingante apænte nānō panguīnō baī nē aacā ingante adobaī

apænte pāmaingampa. ⁷ Ayæ adobaī Itota Codito ingante nē pōnēnāmaī ināni nē aacā ingante adinque, Tōmengā nē waa cæcā ingampa, ante acædānimpa, ante cædinque tōmengā waa quëwenguëngā ingampa. Tōmengā waa cædāmaī ingā adinque tōmēnāni wæætē, Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante pīmaīnānīpa. Tōmengā waa cædāmaī ingā pīnāni ininque wēnæ awēnē iñōmō, Tōmengā oda cæcæcāimpa, ante godō cæcā ate tōmengā do wēnæ wēnæ cæcā babaingampa.

Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni

⁸ Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni iñōmō adobaī, Mōnō eyepæ cæte quëwēmō ininque wadāni mōnō imonte waa acædānimpa, ante cædinque waa quëwenguëñēnāni inānīpa. Nē cædāni nāmā nāni ānō baī ante nō cæcædānimpa. Tōmēnāni yowepæ wædænque tī nāmæ biñōmæ nāni āmæ wīi nan-guī becædānimpa. Babæ cæmōni incæte godonte nāni æinta cōwē godōmenque æncæmōnimpa, ante wadāni nāni pōnēwēnonque ante iīnāni wæætē mănīnō ante pōnēnāmaī incædānimpa. ⁹ Edæ nāmā apænte pōnëninque wentamō mongænāmaī entawēnāni inte tōmēnāni Wængonguī nānō wē wodonte an-gainō ante tæcæ eñëninque tōmēnāni, Nō pōni mōnō

pönönö impa, ante cöwë wede pönenguënänäni inänipa. 10 Ayæ mäninäni inänite minitö, Quinö cæmini iminii, ante eñencæte ante cöwä acæminimpa. Ayömini tömönäni cöwë waa cæte quëwänäni adinque minitö wæætë tömönäni inänite, Minitö mönö pönencabo tönö godongämæ nê cæmini bacæminimpa, ante ämini bacædänimpa.

11 Tömönäni nänöogæidi inänite wadäni waa acædänimpa, ante cædinque adobaï eyepæ cæte waa quëwenguënänäni inänipa. Mäninäni inönö wadäni inänitedö ante babæ änämaï incædänimpa. Wæætë adodäni cöwë töö pönente nö quëwänäni incædänimpa. Tömönäni cöwë pönëninque, İmaï cæcæmönimpa, ante nani äninö baï ædæmö cæcædänimpa. 12 Mönö pönencabo tönö godongämæ nê cæcä inönö tömengä nänöogænä adodanque nê mangüiwengä incæcäimpa. Tömengä wëñænäni inänite ayæ tömengä tönö godongämæ quëwänäni inänite tömengä nê waa aaquënegä ingampa. 13 Mönö pönencabo tönö godongämæ nê cædäni inönö, Nê waa cædinäni inänipa, ante adinque mönö tömönäni inänite waa ämompä. Ayæ mänömaï waa cædinäni inte mäninäni, Itota Codito ingante pönëdäni, ante güñänämaï apænecædänimpa.

Wë wodonte nani angainö edonque pönï batimpa, ante

14 Quingæ bitö weca acæ poncæboimpa, ante pönëmo incæte botö, İmaï cæe, ante bitö imite yewæmömopa. 15 Botö wæætë wii quingæ pömo ininque bitö, Mönö Wængongüi tönö godongämæ quëwencabo inönö inte mönö æbänö cæquii, ante bitö eñencæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ Wængongüi nê Quëwengaingä quimö inönö inte mönö Codito ingante godongämæ mönö pönencabo inönö mönö cobacadewæ tæi ongö baï tömengä nö nänö angainö ante ñimpo cædämaï inte wæætë wææ cæmö imompä. 16 İmaï ante nö pönï impä. Wængongüi ayongä mönö æbänö waa cæte quëwengüi, ante Wængongüi wë wodonte nö nänö angainö incæ ñöwoyedë edonque pönï mönö eñenö inönö waa pönï impä. İmaï impä.

Wængongüi inguipoga inönö
ponte eñadinque
Waocä bacä agadänimpa.

Tömengä ingantedö ante
Wængongüi Önöwoca,
Mäningä waëmö
quëwëngä ingampa,
angacäimpa.

Tömengä ingante Wængongüi
anquedoidi do
agadänimpa.

Wabæca wabæca nani
quëwencabo inänite
Itota nänö cægainö
ante apænecatimpa.

Tömämæ quëwänäni pan-
cadäniya tömengä

ingante pönente
 bagadänimpa.
 Ayæ tömengä nãö bai
 emöninque oönædë
 iñömö ocæ emænte
 gogacäimpa.
 Mänömainö ante nãni
 ämotamini änö bai impa.

4

*Në pönänäni pancadäniya
 wadæ goquinäni inänipa, ante*

¹ Wængongui Önöwoca
 iimaï ante edonque pöni
 apænecampa. Inque
 iñonæidi bayonte Codito
 ingante në pönänäni incæ
 pancadäniya ñimpo cæte
 tömengä ingante pönänämaï
 bacädänimpa. Inque
 önöwocaidi incæ në, Wapiticæ
 oda cæcädänimpa, ante në
 wænæ wænæ cædönäni miñæ
 tee empo gocädänimpa.
 Goyönäni wænæidi nãni
 odömönte apænewönö
 eñente cæquinäni inänipa.
² Në babæ änäni në wadö
 tedete wadö cædäni iñömö
 tömönäni mäninö wænæidi
 nãni odömönte apænewönö
 ante në odömönte apænedäni
 inänipa. Inäni guiquenë
 tömönäni nämä nãni apænte
 pönönö ante ömætawänäni
 inte wænæ wænæ nãni cædinö
 ante wædämaï quëwänäni.

³ Mäninäni iñömö waodäni
 inänite wææ äninque, Minitö,
 Botö nänöogængä, ante on-
 quiyængä ingante mönämäi
 iedäni, änänipa. Ayæ adobai
 mönö waa cængui adinque
 pancaa ante, Cænämäi iedäni,
 ante wææ änänipa. Inæmpa
 Wængongui edæ tömäa

cængui badongacäimpa.
 Tömengä, Botö imote waa
 ate pönente apænedinque
 në pönänäni iñömö botö nö
 angainö ante eñenönäni inte
 cængui ænte cæncädänimpa,
 angampa.

⁴ Edæ Wængongui nänö
 badongaincoo tömancoo
 waa pöni i iñönte mönö
 Wængongui ingante waa ate
 pönente apænedinque tömäa
 cængui æmö ininque pancaa
 ante ædö cæte Baa ante
 ænämaï inguii. ⁵ Inæmpa
 Wængongui nänö angainö
 beyænque ayæ tömengä
 ingante waa ate pönente
 apænemö beyænque tömäa
 cængui iñömö tæiyæ waëmö
 cængui bapa.

*Itota Codito ingante në
 waa cæcä*

⁶ Bitö godongämæ mini
 pönencabo iñöminite bitö
 mäninö botö änö eñeninque
 bitö töninädäni inänite
 wæætë odömömi ininque
 Itota Codito beyæ në waa
 cæquimi incæbiimpa. Ayæ
 Wængongui nänö angainö
 ante mönö pönönö ante
 eñente quëwäninque bitö waa
 mönö odömönte apænedö
 ante në eñente cædimi inte
 edæ tömo cænte bai në nö
 cæbi incæbiimpa.

⁷ Babæidi bai në tedewänäni
 inänite eñenämäi inte bitö
 onquiyänäni picänäni
 incæ önonquedö ante
 nãni tedewäninö ante
 eñenämäi incæbiimpa.
 Wæætë, Wængongui ay-
 ongä mönö waa cæte
 quëwencæte ante cædinque
 bitö iñömö tæi ewocabo

badinque cæcæboimpa, ante godömenque godömenque cæcæbiimpa. ⁸ Mönö baö tææmö bacæimpa, ante cædinque mönö ñimpo cædämaï inte adodö adodö cæmoppa. Mäninonque ante mönö cædö guiquënë wædænque waa impa. Wæætë Wængongui ayongä mönö waa cæte quëwëmö ininque mönö ñöwoyedë waa quëwëninque adobaï ñincayæ ate waa quëwenguimö incæmöimpa. Ñinque mäninö ante mönö cæquinö ññömö tömäa beyæ nö waa pönï i ininque, Mönö tæï ewocaquimö, ante cædinque mönö ñimpo cædämaï inte adodö adodö cæcæimpa.

⁹ Mänömainö ante nö pönï nani änö näwangä ante impa, ante ämo ëñëmaïminipa. ¹⁰ Mänömaï beyæ tæï piñæninque nangui cæmö imoppa. Edæ, Wængongui në Quëwengaingä beyænque mönö watapæ quëwengæimpa, ante pönengaimö imoppa. Tömengä ññömö mönö waocabo tömämö imonte, Quëwenguimini, ante në Ængaingä incæ tömengä ingante në pönëmö ññömonte nö ængä beyænque mönö quëwengæimpa.

¹¹ Mäninö botö änö ante bitö tömënäni inänite, Ñimaï cæedäni, ante odömonte apænecæbiimpa, ämoppa. ¹² Bitö wii picæmi incæte æcämenque ññongante bitö, Botö imote piinte adämaï incæcäimpa, ante pönente

quëwencæbiimpa. Wæætë edæ bitö Wængongui ingante në pönënäni beyæ ante, Botö cæbaï tömënäni adobaï cæcædänimpa, ante ñimaï cæcæbiimpa. Apænëbi incæ waa cæte quëwëmi incæ waadete pönëmi incæ wede pönëmi ñimi incæ nö pönente waa cæbi incæ bitö, Botö baï bacædänimpa, ante cædinque bitö cædö ante odömömi adinque tömënäni adobaï cæcædänimpa. ¹³ Botö pönämaï inguiganca bitö ongöñömö ññömö Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö adinque adodö ante ædæmö apænëbi ëñencædänimpa. Ayæ Wængongui ingantedö ante apænëbi inte odömonte apænëbi ëñencædänimpa. Mäninonque cæte ongoncæbiimpa. ¹⁴ Mïni pönencabo ññöminite në aadäni nani Picæncabo ññömö bitonga gampo cædinque Wængongui beyæ apænedinque bitö imite, Bitö në aabi badinque në odömonte apænëbi bacæbiimpa, ante pönö apænedänitapa. Ñinque bitö do në aabi badinque në odömonte apænëbi bagaïmi inte godömenque godömenque cæcæbiimpa.

¹⁵ Edæ waodäni tömänäni bitö æbänö godömenque waa cæbi ñimi adinque ëñencædänimpa, ante cædinque bitö mäninonque ante pönëninque godömenque godömenque cæcæbiimpa. ¹⁶ Bitö quëwënö ante, Æbänö

quēwēmo, ante nāmā wææ aacæbiimpa. Ayæ bitō odōmonte apænedō ante, Botō nō pōnēnīnque odōmonte apæncæboimpa, ante wææ cæcæbiimpa. Edæ mænōmaī cæte wæntædāmaī inte cōwē cæcæbiimpa. Bitō mænōmaī cæbi īnīnque tōmēmi nāmā incæ wantæpiyæ quēwencæbiimpa. Bitō odōmonte apæneyōmi nē ēñēnāni īñōmō adobaī bitō cædō beyænque wantæpiyæ quēwencædānīmpa.

5

Nē pōnēnāni īnānite æbānō cæcæbiimpa, ante

1 Onguīñængā picængā wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante piinte ānāmaī incæbiimpa. Wæætē tōmēmi mæmpocā ingante ante baī tōmengā ingante waadete āmi ēñencæcāimpa. Edēnīnāni īñōmō tōmēmi biwīdi īnānite ante baī tōmēnāni īnānite waadete āmi ēñencædānīmpa.

2 Onquiyænāni picænāni īñōmō tōmēmi wānā inante ante baī bitō tōmēnāni īnānite adobaī waadete āmi ēñencædānīmpa. Ayæ baquedāni īñōmō tōmēmi biwinqueidi īnānite ante baī tōmēnāni īnānite waēmō mīmōnē waadete ancæbiimpa.

3 Owæmpoīnāni nē nāwangā ōmæpodāni inte quēwēnānīpa, ante tōmēnāni īnānite waa adīnque pōnō cæcæbiimpa.

4 Incæte owæmpoingā wēñænāni næængā īnīnque nānōmoidi næængā īnīnque mænīnāni wæætē tōmengā beyæ cæquēnēnānīpa. Edæ

mænīnāni tāno tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni īnānite waa adīnque nāēmæ nāni cæquēnēnō ante, Æbānō cæquīī, ante ēñente cæcædānīmpa. Mænōmaī

cædīnque tōmēnāni mæmpoidi tōnō mæmæidi tōmēnāni īnānite waadete nāni cædi baī īnāni adobaī mæmpoidi tōnō mæmæidi īnānite nāēmæ waadete cæcædānīmpa.

Edæ mænōmaī cædāni adīnque Wængonguī waa acæcāimpa. ⁵ Nē nō ōmæpocā

īnongā inte adodanque quēwengā īnīnque tōmengā nē owæmpoingā īnongā

inte Wængonguī beyænque watapæ quēwengæimpa, ante pōnengā ingampa.

Itædē incæ woyowotæ incæ tōmengā ñīmpo cædāmaī inte, Botō beyæ cæquīmi, ante Wængonguī ingante apænete quēwengampa.

⁶ Wæætē owæmpoingā tote quēwengæimpa, ante nāmanque pōnente nē quēwēnongā guiquēnē tōmengā mīī quēwengā incæte do wænte baī ingampa tōō.

7 Tōmēnāni īnānitedō ante wēnæ wēnæ ānāmaī incædānīmpa, ante wææ cædīnque bitō mænīnō botō ānō ante adodō ante āmi ēñencædānīmpa. ⁸ Æcānō

guidēnāni īnānite pōnō cædāmaī īnaa ayæ tōmengā nāni wencabo īnānite pōnō cædāmaī īnaa tōmengā īñōmō Wængonguī nānō angainō mōnō pōnēnō ante do Baa ānīnque wīī ēñente cæcampa. Ayæ nē pōnēnāmaī ingā wēnæ wēnæ cæcā īñongante

māningā iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō.

⁹ Owæmpoinā do tetenta wadepo ganca godōmenque nē picænā inōnā inte tōmēnā nānōogængā wodi ingante nē mōninanque quēwēnā ingadāimpa, ante adinque bitō, Wængonguī quī, ante mōnō godonte æninta māninā owæmpoinā nē ænguīnā incædāimpa, ante tōmēnā emōwo ante yewæmoncæbiimpa. ¹⁰ Edæ tōmēnā wēñænāni inānite waa cædā pædāni inānitawo. Wadāni inānite tōmēnā, Botō oncōnē pō beedāni, ante waa apænedā inantawo. Wængonguī quīnāni iñōnānite tōmēnā nāmā pōnēnāmāi inte waa cædantawo. Nē wæwēnāni inānite adinque tōmēnā tōmēnāni tōnō godongāmæ cædantawo. Ayæ, Quiēmē waa cæcæiimpa, ante māninonque ante pōnēninque cæte quēwēnantawo. Mānōmāi quēwēnā adinque waodāni, Māninā nōinā waa cædā inōnampa, ante do ēñēnāni inānitawo, ante adinque bitō wæætē tōmēnā emōwo ante yewæmoncæbiimpa. Ayæ wadāni māninā bāi iñōnānite bitō, Wængonguī quī, ante mōnō godonte æninta mānimpodānique nē ænguīnāni incædānimpa, ante tōmēnāni emōwo ante yewæmoncæbiimpa.

¹¹ Wæætē edæ owæmpoināni wīi picænāni iñōnānite bitō tōmēnāni emōwo ante yewæmōnāmāi inte Baa ancæbiimpa. Ayæ toīnente

wæwēninque Codito ingante ñimpo cæte wadæ godinque wæætē, Wacā nānōogængā ingante mōinēmopa, ante quēwēnānipa. ¹² Edæ tōmēnāni Codito ingante, Botō bitō beyænque cæcæboimpa, ante tāno nāni angainō ante ñimpo cædāni beyæ Wængonguī apænte pangā wæcædānimpa. ¹³ Ayæ godōmenque iīmaī cædānipa. Tōmēnāni cædāmāi inte wæntæye badinque adobāi wacōnē wacōnē acæte ante ōnonque godāni inānipa tōō. Ayæ wīi ōnonque wæntæyedānique badinque tōmēnāni, Wadāni æbānō cædāni, ante gote adinque wadāni nāni cædōnō ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānipa. Edæ wīi nāni anguēnēnō ante do ānewēnānipa. ¹⁴ Mānōmāi beyæ botō owæmpoināni wīi picænāni inānite iīmaī āmopa. Mīnitō wæætē mōninque wēñænāni māedāni. Ayæ oncōnē mīni cæquēnēnō ante cædāni. Wadāni edæ mōnō imontedō ante wēnæ wēnæ nāni tedewēnō ante tededāmāi incædānimpa, ante mīnitō mānōmāi cæte waa quēwēdāni, āmopa. ¹⁵ Iñæmpa owæmpoināni pancadāniya do Itota Codito ingante emō cæte godinque Tatāna mīñæ tee empocæ godānitapa tōō.

¹⁶ Onquiyængā nē pōnengā iñōmō tōmengā guidēnāni owæmpoināni næængā iñinque tōmengā tōmēnāni beyæ cæcæcāimpa. Codito ingante godongāmæ mīni

pönencabo iñöminite tömengä, Botö guidänäni inänite godömini æncädänimpa, ante änämaï incæcäimpa. Mänömaï cædinque Codito ingante mini godongämæ pönencabo wæætë, Owæmpoinäni näwangä ömæpodäni inänipa, ante adinque tömënäni inänite godömini æncädänimpa, ämopa.

17 Wængonguï ingante godongämæ mini pönencabo iñöminite nê aadäni nani Picæncabo iñömö nö waa aadäni iñönänite minitö tömënäni inänite waa aquënëmini iminipa. Mäninäni Wængonguï nänö angainö ante nê apænedäni inte ayæ nê odömonte apænedäni iñönänite minitö godömenque nanguï waa acæminimpa. 18 Edæ Wængonguï iïmainö ante apæneçä eñëninque yewæmongadänimpa. “Wagada onguïñængä nê cæcä inte tömentapo æ yacæimpa, ante ämi pinä pinä gäwate cægöñongä bitö tömengä önöne wææ wodönedämaï inte ee abi cæncæcäimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ godömenque iïmaï ante impa. “Nê cæcä iñömö tömengä nänö cædinö beyæ ante nê ænguënengä ingampa.” Mänömaï yewæmongadänimpa.

19 Godongämæ mini pönencabo iñömini waocä adocanque iñömö bitö imite apænedinque, Mäningä nê aacä Picængä iñömö wënæ wënæ cæcantapa töö, ante añongante bitö eñënämaï

incæbiimpa. Wæætë waoda mënaa nê babæ wapiticæ änämaï ina inte bitö imite apænedinque, Tömengä nê wënæ wënæ cæcantapa, ante adodö apænedä eñëninque bitö nê äna inate eñencæbiimpa. Ayæ waodäni mengäa go adocanque adobäi adodö apænedäni eñëninque bitö nê änäni inänite eñencæbiimpa.

20 Nê wënæ wënæ cædönäni incæ ñimpo cædämaï inänipa, ante adinque bitö wæætë godongämæ ongönäni eñëñönäni mäninäni inänite nanguï ancæbiimpa. Godongämæ ongönäni eñëñönäni bitö mänömaï ämi ininque tömënäni wæætë guïñëninque, Wënæ wënæ mönö cæquïnö ante cædämaï incæmöimpa, ante pönencädänimpa.

21 Mönö Wængonguï ayongä Itota Codito ayongä Wængonguï nänö apænte æninäni anquedoidi ayönäni botö iïmaï ämopa. Mäninö botö äninö ante eñente cædinque bitö, Adoyömö pönï inänipa, ante tömänäni inänite adoyömö godö cæbi incæbiimpa. Wïi adocanque ingante, Botö nê waa adïmi imipa, ante tömengä ingante wadö cædämaï incæbiimpa. 22 Æcämenque ingante, Mönö pönencabo beyæ bitö nê cæbi baquïmi, ante pönëmi inte bitö tömengäa quingæ gampo cædämaï ie. Edæ quingæ gampo cæbi nê cæcä badinque edæ tömengä wënæ wënæ cæcä ininque bitö adobäi tömengä tönö wënæ

wënæ cæbi baquënëmi ïmipa. Bitö tømëmique godömenque wënæ wënæ nãni cæpãmo ante tømãnö ante Baa ante waa cæte quëwëe.

²³ Bitö cæinca cædente wæbitawo. Ayæ wantæ wantæ ïñö wantæ wantæ ïñö wënæ wënæ inte wæbitawo. Ìninqe wï æpænque bee ämopa. Wæætë biinömæ wædænque bete quëwencæbiimpa.

²⁴ Wængongui nãnö apænte anguïönæ badãmai ïñedë incæ waodãni pancadãniya wënæ wënæ nãni cægainö do edonque pönï impa. Wadãni guiquënë wënæ wënæ nãni cægainö wë wodonte ï incæ mãnïñedë edonque pönï baquïnö anguënë. ²⁵ Ayæ adobai waodãni waa nãni cægainö do edonque pönï impa. Ayæ ñöwoyedë pancaaa waa nãni cægainö wï edonque pönï ï incæte wï cöwë wë wodonte ingæimpa. Wæætë edonque pönï aquinö anguënë.

6

¹ Waodãni awënëidi nãni në ö æninãni inte awënëidi beyænque cæte ñã cæyænte bai në quëwënãni ïñömö tømënãni tømãnãni awënëidi ïnãnite waa ëñente cæcædãnimpa. Ìñæmpa tømënãni në pönënãni inte wï waa ëñente cædãni bai wadãni wæætë Wængongui ëmowo ante wënæ wënæ ante babæ anguënënãnimpa. Adobai mönö odömönte apænedinö ante, Wënæ wënæ impa, ante anguënënãnimpa. ² Tømënãni

awënëidi ïñömö në pönënãni ïnãni beyænque në cædãni ïñömö, Botö tönïñacanque ïnongã inte botö awënë ïñömö önonganque ingã awædö, ante pïinãmai incædãnimpa. Wæætë edæ në cædãni ïñömö, Botö cæbo në ængã ïñömö në pönengã ïnongã inte Wængongui nãnö në waadecã ingampa, ante adinque tømënãni awënëidi ïnãnite godömenque waa ëñente cæcædãnimpa.

Nãwã mãincoo ante

Ìninqe Timoteo ëñëmi. Mãnïñö ante tømënãni ïnãnite odömönte apænedinque bitö adodö adodö ante ancaa ancæbiimpa, ämopa. ³ Pancadãniya wadö ante odömönte apænedinque mönö Awënë Itota Codito nö pönï nãnö angainö ante Baa änãnipa. Ayæ mönö odömönte apænedö ante tømënãni Wængongui ayongã mönö waa cæte quëwenguënënö ante Baa änãnipa. Ìninqe æcãnö mãnömã Baa äna ïñömö ⁴ tømengã nãmã incæ, Botö gomonga waa ëñëmopa, ante në pönëngã ingã incæte tømãã ëñënãmaingã ingampa. Tømengã nãmanque nãnö pönëwënö ante wæatedö wæætë tededinque, Ædedö ï, ante wacã tönö guëadö guëa äinëwente wæcampa. Tømengã mãnömã tedecã beyænque wadãni në gomonga ëñengã ingante godö pïinte adãnipa. Godongãmæ wadodö wadö pïinte tedewënãnipa. Wacã ingã wacã ingã, Bitö wënæ

wënæ cæbi ïmipa, ante
 anewënänipa. Nämä nāni
 wënæ wënæ pönēnonque
 ante, Wadāni wënæ wënæ
 cædānipa, ante pönēwënänipa.
 5 Ayæ ocaidē pönente wen-
 tamō encadāni inte tōmēnāni
 Wængonguī nāwangā nānō
 angainō incæ ēñēnāmaī
 badānipa. Ìninqe nāni
 cabo incæ wacā ingā wacā
 ingā guēadō guēa apænete
 nāni pīincabo inānipa. Ayæ
 mänināni adobaī, Wængonguī
 ayongā waa cæte quēwēmō
 beyænque nanguī ēate
 baquīmō, ante pönēwënänipa.

6 Ìñæmpa māincoo quin-
 coomē ēacā incæte, Māninqe
 ēabopa, ante piyænē cæte
 quēwēnongā ïñōmō tōmengā
 Wængonguī ayongā waa
 cæte quēwengā beyænque
 watapæ quēwēnongā inte
 nō nanguī ēacā ingampa.
 7 Edæ mōnō ïi inguipoga
 ïñōmō ōmaamō pontamompa.
 Adobaī ōmaamō inte tao
 goquīmō ïmompā. 8 Incæte
 mōnō cænguī tōnō weocoo
 ēamō inte māninqe beyæ
 mōnō watapæ quēwenguinqe
 ïmompā. 9 Wadāni guiquēnē,
 Māincoo nanguī ēainēmōnipa,
 ante quēwēnāni inte tōmēnāni
 wënæ wënæ nāni cæinēmāmo
 badinqe oda cæte go-
 quīnānidō anguēnē. Mānōmaī
 cædinque tōmēnāni, Quīnō
 ōnonque ïmpa, ante æinente
 badānipa. Ayæ wënæ
 wënæ nāni baquinque edæ
 æinēwēnāni inte quiēmē incæ
 tōmēnāni æmæwo ōmāe nāni
 ēwenguīnonque gocædānimpā.
 10 Wadāni nāni godonte

æinta waadete pönente nāni
 wædō beyæ wadō wadō nāni
 wënæ wënæ cæpāmo pompa.
 Edæ pancadāniya, Mōnō
 godonte ænguīnta ængæïmpa,
 ante pönēninqe tōmēnāni
 nāni wede pönenguēnēnō
 ñimpo cæte wadæ godinqe
 nāmā nāni cædō beyænque
 nanguī wæwente badānitapā.

*Mōnō wede pönēnō ante
 mōnō tæi ēwocate cæcæïmpa*

11 Bitō guiquēnē Wængonguinque
 ingante nē cædōmi inte
 mäninō tōmānō ante
 ñimpo cæte wodii gote bai
 quēwencæbiimpā, āmopa.
 Wæætē mōnō nō cæquēnēnō
 ante cæte quēwencæbiimpā.
 Wængonguī ayongā mōnō
 waa cæte quēwengæïmpā,
 ante cæcæbiimpā. Mōnō wede
 pönēmāmo, ante godōmenque
 pönente quēwencæbiimpā.
 Wadāni ïnānite godōmenque
 waadete pönencæte ante
 cæcæbiimpā. Ayæ tæi
 piñænte entawēninqe
 wæntæye badāmaī inte ee
 cæcæbiimpā. Cōwē ædæmō
 cæte quēwencæbiimpā.
 12 Wængonguī ingante mōnō
 wede pönēnō ante mōnō
 cæquēnēnō ante bitō tæi
 ēwocate cæcæbiimpā. Mōnō
 wænāmaī quēwenguīnō
 goquīmō, ante pönente
 ñimpo cædāmaī incæbiimpā.
 Edæ wadāni tæiyænāni
 ēñēñōnāni, bitō, Wængonguī
 ingante wede pönente
 babopa, ante āñōmi
 Wængonguī edæ, Mäninō
 quēwenguīnō gocæbiimpā,
 ante bitō ïmite apænte aa

pecantapa. ¹³ Wængongui pönö cæcä beyænque quingämenque incæ tömänäni quëwënäni inänipa. Itota Codito iñömö Pontio Pidato ingante apænedinque, Quinö nö impa, ante edonque pöni apænegaingä ingampa. Edæ Wængongui tönö Itota Codito mänömainö ingaina iñöna botö tömöna ayöna bitö imite, İmaï cæe, ämopa. ¹⁴ Mönö Awënë Itota Codito nänö ocæ emænte ponguinganca bitö mäninö botö wææ änö tömänö ante waa eñente cæcæbiimpa, ämopa. Bitö eñente cædö adinque wadäni ædö cæte, Wënæ wënæ impa, ante anguinänii, ante pönente cöwë waa pöni cæcæbiimpa. Mänömaï ante ämopa.

¹⁵ Wængongui nänö äinenguïönæ bayonte Itota ocæ emænte poncæcäimpa. Mönö Awënë Wængongui iñömö tömengä adocanque Wængonguinque ingaingä inte nê waa pöni inongä ingampa. Tömënäni awënë odeyeyidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Ayæ tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa. ¹⁶ Tömengä adocanque nê wantæpiyæ wænämaï inongä inte nê Quëwengä ingaingä ingampa. Tömengä tömäa ñäö iñömö quëwënongä iñongante waodäni ædö cæte tömengä weca goquïnänii. Tömengä mönö waocabo mönö nê adämaï ingaingä ingampa. Edæ tömengä ingante mönö ædö cæte aquïi. Tömenganque ingante waodäni tömänäni

waa aquïnänidö anguënë. Tömenganque cöwë nê tæi piñænongä inte quingämenque quëwënäni iñönänite tömengä tömänäni Awënë ingu-ingänö anguënë. Mänömaï babaimpa, ante, Amëe, ämopa.

¹⁷ Inguipogaque mäincoo nê nanguï eädäni inänite bitö iïmaï ancæbiimpa. Nanguï eämöni inte mönitö godömenque waa pöni imönipa, ante pönenämaï iedäni. İñæmpa mäincoo mönö eädincoo iñömö quingæ dæ ä apa quëwënänii. İninqe mini mäincooque ante wii mänincooque ante pönëedäni. Wæætë, Wængonguinque beyænque watapæ quëwengæimpa, ante pönëedäni, ancæbiimpa, ämopa. Edæ, Mönö qui quinö dæ ä, ante wæmö adinque tömengä mönö imonte, Mini watapæ quëwenguinque, ante tömäa nê pönongä ænguimö imompä. ¹⁸ Mäninäni nê nanguï eädäni inänite bitö, Minitö quinö waa cæquïi, ante mäninonque cæcæminimpa, ancæbiimpa. Waa mini cæquinö ante minitö nanguï cæte quëwencæminimpa. Ayæ do Ao ante minitö mäincoo mini eädincoo pancacooga pædæ godömini æncædänie, ancæbiimpa, ämopa. ¹⁹ Mäninö bai nê cædönänique, Mönö nämä beyæ eäquincoo, ante öönæde iñömö do cö cæte bai cædänipa. Mänömaï cædinque tömënäni, Nö pöni mönö quëwenguinque impa, ante iñcayæ ate æncædänimpa.

*Tímoteo ingante, Pabodo
iinqe wææ angampa*

²⁰Tímoteo eñēmi. Wængonguī,
Wææ aacæbiimpa, ante bitō
imate quīnō pōnongā bitō
ō æninō ante wææ ae.
Tæiyæ waēmō ewocadāmaī
inte wadāni ōnonquedō ante
nāni ānōnō ante eñēnāmaī
ie. Adobaī wadāni, Mōnitō
eñēnte ate nanguī encaīmōni
imōnipa, ante nē babæ ānāni
iñōnānite bitō wadodō wadō
nāni ānewēnō ante eñēnāmaī
ie. ²¹Tōmēnāni nāni ānewēnō
ante pōnēninqe waodāni
pancadāniya Wængonguī
ingante nāni pōnēninō ante
do ñimpo cædinque wadæ
godināni inānipa.

Wængonguī bitō imite
waadete pōnō cæcæcāimpa,
ante botō māninqe ante
yewæmōmopa.

2 Tímoteo ingante Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

*Tímoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui nänö äno bai Itota Codito nänö nē da godongaïmo imopa. Itota Codito nempo quēwēnönāni iñönānite Wængongui, Minitö wantæpiyæ mīni quēwenguinö ante pönömo ængüimīni imīnīpa, angacäimpa. Mänömaï beyæ tömengä botö imo, Mäninö ante apænebi eñencädänimpa, angä eñēninque botö tömengä nänö nē da godongaïmo imopa.

² Tímoteo eñēmi. Bitö botö wēmi bai inömi inte botö nē waadebi inömi imipa. Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awēnē Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gänē entawencæbiimpa, ämopa.

*Itota Codito waa pönī nänö
ingainö ante*

³ Wēenēñedē botö wæmæidi nāni cægai bai botö adobai nāmā apænte pönente adinque wentamö mongænāmaï entawēmo inte Wængongui beyæ nē cæbo imopa. Botö itädē incæ woyowotæ incæ bitö beyæ ante mäningä Wængongui

ingante botö apæneyedē adocä ingante cōwē waa ate pönente apænebopa. ⁴ Botö bitö æbänö wēñapæ tamömitapa, ante pönēninque, Botö watapæ tocæboimpa, ante bitö imite äinente imopa. ⁵ Bitö Wængongui ingante nö wede pönēmi imipa, ante adimo inte botö adodö ante wæætē pönēmopa. Edæ bitö ñæñæ Doida bitö wäänä Eönita tönö tömēna tano Wængongui ingante nö wede pönente nāna ingai bai bitö iñömö ñöwo adobai imipa, ante do eñēmopa.

⁶ Mänömaï beyæ bitö imite iïmaï ämopa. Wængongui nänö cædonö ante bitö cæcæbiimpa, ante botö bitonga gampo cæyömo Wængongui pönö cæcä æninque ewocabi imipa. Inique mäninö bitö ewocadö beyænque bitö godömenque godömenque cæcæbiimpa.

⁷ Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante mönö imonte pönongä æmö inique mönö wii tömengä beyæ guiñente ewocamompa. Wæætē mäniwoca beyæ tæi ewocamö imompa. Ayæ adowoca ingante ewocadinque waodäni inänite waadete pönēmö imompa. Adowoca beyæ mönö, Nöinö cæcæimpa, ante pönēninque nāmā wææ ante cæmö imompa.

⁸ Mönö Awēnē Itota Codito nänö angainö bitö eñēninö ante bitö guingo imönāmaï inte apænecæbiimpa. Botö adobai, Tömengä nänö angainö botö eñēninö

ante botō apænebo beyæ botō imote tee mōnedāni wæyōmote bitō mǎnīnō ad-
 inque guingo imōnāmaī inte
 apænecæbiimpa. Wæætē
 botō tōnō Itota ingant-
 edō ante mōna watapæ
 apænedō ante apænedinque
 bitō Wængonguī nānō tæī
 piñæmāmo ante ēwocadinque
 botō tōnō adobaī guēa caate
 wæcæbiimpa. ⁹ Wængonguī,
 Quēwencæminimpa, ante
 mōnō imonte æninque, Mīnitō
 tæiyæ waēmō entawente
 quēwencæminimpa, ante
 mōnō imonte aa pegacāimpa.
 Mānōmaī cædinque tōmengā
 wīī mōnō waa cædinō
 beyænque wæætē tōmengā
 nānō ainēnō ante cægacāimpa.
 Ayæ wēēnēñedē inguipoga
 badōnāmaī iñedē tōmengā,
 Itota Codito beyænque, ante
 pōnēninque mōnō imonte
 waadete pōnō cægacāimpa.
 Mānīnō nānō waadete pōnō
 cægainō beyænque tōmengā
 mōnō imonte æninque aa pe-
 gacāimpa. ¹⁰ Incæte ñōwoyedē
 mōnō imonte, Quēwenguīmīni,
 ante nē Ængaingā Itota
 Codito pongā īninque
 tōmengā waadete nānō
 pōnō cægainō ante edonque
 odōmongantapa. Ayæ Itota
 ingantedō ante mōnō wat-
 apæ apænedō beyæ tōmengā,
 Mīnitō mempoga wænāmaī
 incæminimpa, ante cædinque
 wantæpiyæ wænāmaī
 mōnō quēwenguīmāmo ante
 edonque odōmongacāimpa.

¹¹ Wængonguī botō imote
 apænedinque, Itota in-
 gantedō ante watapæ botō

apænedō ante bitō apænebi
 ēñencædānimpa, angantapa.
 Angā ēñēninque botō adobaī
 tōmengā nānō nē da godōmo
 imo inte ayæ nē odōmonte
 apænebo imopa. ¹² Mānīī
 beyæ botō mǎnōmaī wæwente
 quēwēmopa. Incæte, Æcānō
 ingante nē wede pōnēmo
 imopa, ante do ēñēmo inte
 botō guingo imōnāmaī imopa.
 Edæ botō quīnō tōmengā in-
 gante godōnīmo incæ tōmengā
 mǎnīnō æninque nanguī tæī
 ēwocacā inongā inte tōmengā
 nānō apænte anguīōnæ ganca
 wææ cæcæcāimpa. Mānīnō
 ante botō ædæmō ēñēmopa.

¹³ Botō bitō imite odōmonte
 apænebo bitō ēñēnīnō ante
 bitō ñimpo cædāmaī ee
 nææncæbiimpa. Wæætē,
 Mānīnō nō ante mōnō
 adodō adodō ante odōmonte
 apænedō impa, ante bitō
 adobaī adodō ante odōmonte
 apænecæbiimpa. Mōnō Itota
 Codito nempo quēwēmi
 inte wede pōnēninque
 waadete pōnente odōmonte
 apænecæbiimpa. ¹⁴ Wængonguī,
 Wææ aacæbiimpa, ante
 bitō imite pōnongā æñīmi
 inte bitō tōmengā waa pōnī
 nānō pōnongainō ante wææ
 aacæbiimpa. Edæ mōnō
 Wængonguī Ōnōwoca tōnō
 ēwocate quēwēmompā. Īninque
 bitō tōmengā tōnō cædinque
 wææ aacæbiimpa.

¹⁵ Atiabæ quēwēnāni iñōmō
 tōmānāni botō imote emō
 cæte godānitapa, ante bitō do
 ēñēmipa. Edæ Pignedo tōnō
 Edōmogæñæ incæ tōmēnāni
 tōnō botō imote emō cæte

godatapa. ¹⁶ Önetipodo
 guiquënë botö wæwëmo
 adinque tömengä wæætë
 wæætë pönö cæcä beyænque
 botö wampo pönentabopa.
 Ayæ adobaï botö imote
 yæguincamë inte ñä cæyænte
 tee mönedäni wæyömate
 tömengä guingo imönämaï
 ingacäimpa. Ìninqe tömengä
 tönö godongämæ quëwënäni
 inänite mönö Awënë Itota
 Codito waadete pönö waa
 cæcæcäimpa, ämopa. ¹⁷ Edæ
 Odömä nani quëwëñömö
 iñömö pöninge Önetipodo
 botö imo ante nanguï diqui
 diqui mīninge ate ate ïinque
 mingacäimpa. ¹⁸ Botö Epeto
 nani quëwëñömö mänñömö
 quëwëñömote tömengä æbänö
 botö beyæ pönö nanguï
 cæcantapa, ante bitö do
 ædæmö eñëmipa. Mänömaï
 beyæ botö ïinque baquiönæ
 iñonte Wængonguï tömengä
 ingante pönö waadete waa
 cæcæcäimpa, ämopa.

2

*Itota Codito beyæ waa ton-
 tado bai cæcæimpa*

¹ Ayæ bitö botö wëmi
 bai inömi inte eñëmi. Itota
 Codito nempo quëwëñömite
 tömengä waadete pönö cæcä
 beyænque bitö tæï ewocabi
 incæbiimpa, ämopa. ² Waodäni
 tæiyænäni eñëñönäni botö
 æbänö ante apænebo bitö
 eñëninö ante bitö wæætë
 wadäni nē pönänäni inte cöwë
 ædæmö cædäni iñönänite
 adodö ante odömonte
 apænebi eñencædänimpa.
 Eñëninge tömënäni nē

nö cædönäni inte adobaï
 wadäni inänite odömonte
 apænequinäni inänipa,
 ante tömënäni inänite ämi
 gocædänimpa.

³ Bitö Itota Codito beyæ
 waa tontado bai inömi
 inte bitö wæwëmi incæ
 ee ongonte godömenque
 cæcæbiimpa, ämopa. ⁴ Waocä
 tontado badinque nänö
 cæyedë tömengä, Botö awënë
 botö imote waa acæcäimpa,
 ante tömengä nänö änonque
 ante eñente cæcæboimpa,
 äninque wadäni tontado
 inämaï inäni nani cæbaï
 cædämaï inongä ingampa.

⁵ Gänä cæcæte ante nē owem-
 pocä iñömö, Cöwë nani cægäï
 bai owempoedäni, ante nani
 wææ angainö ante eñente
 cæcä ïinque tömenganque
 godömenque waa owempod-
 inque gänä cædinque poganta
 æmaingampa. ⁶ Amñña

bayedë pancamonga pan-
 camonga æññönäni gönea
 ante nē nanguï cæcä iñömö
 tömengä täno ænguëngä
 ingampa. ⁷ Mänñö imæca
 quëwënäni nani cæ bai
 ante mënea go adodeque
 botö äninö ante pönëñömi
 mönö Awënë edæ bitö ïmite
 odömongä eñëninge bitö
 edonque pönï eñencæbiimpa.

⁸ Itota Codito awënë Dabij
 wodi nänö pæingä inongä
 inte do wæninge nē ñäni
 ömæmongaingä ingante ante
 pönencæbiimpa. Mänñö
 ante watapæ botö apænedö
 impa. ⁹ Mänine beyænque
 botö caate wæwëmo imopa.
 Edæ nē wënæ wënæ cæcä
 ingante tee mönecönë ñä

cæyænāni bai botō imote adobai mānīne botō apænedō beyænque ñā cædāni wæbopa. Incæte Wængonguī nānō angainō ædō cæte ñā cæyænte inguī. ¹⁰ Mānōmaī beyæ Wængonguī nānō apænte ænināni beyænque ante cæyōmote wadāni ancaa wænæ wænæ cædāni wæbo incæte botō ñimpo cædāmaī inte godōmenque cæbopa. Edæ Wængonguī nānō ñāō apāiyōmō nāni cōwē quēwenguīne mānīnāni Itota Codito ængā beyænque tōmengā nempo quēwencædānimpa, ante cædinque botō wæwēmo incæte godōmenque cæbopa.

¹¹ Iīmaī ante nāni ānō nāwangā ante impa.

Mōnō Itota Codito tōnō godongāmæ wængaimō inte adobai tōmengā tōnō cōwē wænāmaī quēwencæmōimpa.

¹² Mōnō tōmengā tōnō ñimpo cædāmaī inte ee cæte wæwēmō inte adobai tōmengā tōnō nē awēnēidi badinque godongāmæ aacæmōimpa.

Mōnō, Tōmengā ingā dicæ abogaa, āmō ñinque tōmengā adobai nāēmæ mōnō imonte, Dicæ abogaa, āmaingampa.

¹³ Mōnō wede pōnēnō ante ædæmō cædāmaī imō incæte tōmengā guiquēnē mōnō imonte cōwē pōnēninque cōwē ædæmō cædongā ingampa.

Iñæmpa tōmengā iñōmō nāmā nānō ingainō ante ñimpo cædāmaī inongā inte tōmengā wadō ante pōnēnāmaī ingampa.

Wængonguī bitō imi, Waa cæbi abopa, anguingā, ante

¹⁴ Waodāni inānite apænedinque bitō, Mānīnō ante pōnēdāni, ante wæætē wæætē ancæbiimpa. Mōnō Wængonguī ayongā iīmaī ante wææ ante nanguī apænebi eñencædānimpa. Mīnitō, Ædedō i, ante wadodō wadō ante piinte tededāmaī incæmīnimpā.

Iñæmpa mānōmaī bai ānīnque mōnō ānō iñōmō ōnonque ante impa. Ayæ mānōmaī ante tedemō eñēninque nē eñēnāni iñōmō æmæ pōnente babainānipa, ante bitō wææ ancæbiimpa, āmopa. ¹⁵ Bitō Wængonguī ayongā, Botō nē waa cæbo incæboimpa, ante nanguī cæcæbiimpa. Nē cæbo inte guingo imōnāmaī incæboimpa, ante cædinque Wængonguī nō nānō angainō ante tōmēmi nē ædæmō eñente entawēninque mānīnonque ante tōinō ante wadāni inānite waa odōmonte apænecæbiimpa. ¹⁶ Tæiyæ waēmō ewocadāmaī inte wadāni ōnonquedō ante tedeyōnāni bitō tōmēnāni inānite eñēnāmaī inte nānēnē wadæ goe. Edæ mānīnāni Wængonguī ingante emō cædinque cōwē godōmenque wīwa nāni cæquinque wadæ godānipa. ¹⁷ Baō ñōmæiñōmō aca podinque nanguī

godömenque baayö bai
mäninäni näni odömonte
apænewënö adobai wodo
wodo go inique wadäni
täiyænäni ëñëninque oda
cæcæðänimpa.

Mäninäni näni tedewen-
cabo iñönäni iimëneo tönö
Pideto adodaque inapa.
18 Tömëna Wængongui
näwangä nänö angainö
ante ñimpo cæte wadæ
godina inapa. Ayæ, Mönö
ñäni ömæmönö iñömö
inque bagatimpa, ante
tedewëna ëñëninque wadäni
pancadäniya näni wede
pönënö incæ wido cæte
bai quëwënänipa. 19 Incæte
Wængongui näwangä nänö an-
gainö mönöpönënö iñömö tæi
gönonte bai cöwë ongompa.
Mäninö ante mënea ante iimäi
yewæmonte bai ongompa.
Edæ Wængongui Awënë
tömengä quinäni æðänidö
inänii, ante do ëñengampa.
Ayæ tömengä ëmöwo ante,
Botö Awënë inongä ingampa,
ante në änäni iñömö
tömënäni tömänäni, Mönö
wiwa cæðimämo ante wæte
wæðinque wadæ goquënënäni
inänipa.

20 Në ëacä oncönë
ñænæncönë tömengä nänö
waa waa cö cæincade iñömö
oodo inte padata inte
näni badöincade mæ on-
gompa. Adobai wacade
awæmpaincade daicade in-
cade mæ ongompa. Panca-
cadea iñömö waëmoncooque
da wëincade incadepa. Wa-
cade guiquënë ömæpocooque
da wëincade incadepa.

21 Waocä wënæ wënæ
nänö entawënö ante ñimpo

cæðinque nämä ñä mënongate
bai quëwengä inique tömengä
iñömö waëmoncooque da
wëincade bai inongä inte
Wængongui beyæ waa cæcä
imaingampa. Tömengä täiyæ
waëmö ewocate quëwengä
babaingampa. Inique
tömengä Awënë nänö änö ante
do cæcä imaingampa. Ayæ,
Quinö waa cæquinö i, ante
tömengä do cæcä imaingampa.

22 Edëninäni wiwa näni
cæinënö ante bitö ñimpo
cæte wodii gote bai
quëwencæbiimpa. Wæætë
waodäni mimö ñä mënongate
entawënäni inte Wængongui
ingante në apænedäni tönö
bitö nö cæquënënö ante cæte
quëwencæbiimpa. Mönö wede
pönënö ante godömenque
pönente quëwencæbiimpa.
Waodäni inänite godömenque
waadete pönencæte ante
cæcæbiimpa. Ayæ mönö
piyænë cæte quëwenguimämo
ante pönëninque cæcæbiimpa.

23 Önonquedö ante apænedinque
në, Ædedö i, ante wacä
tönö guëadö guëa tedewengä
mänömaï tedecä beyænque
wadodö wadö piinte
tedewënänipa, ante do
ëñëmipa. Inique tömënäni
në pönënamäi inäni inte
önonquedö ante apæneyönäni
bitö tömënäni tönö godongämæ
apænedämäi incæbiimpa.

24 Mönö Awënë ingante në
cæcä iñömö tömengä wadäni
tönö wadodö wadö piinte ted-
edämäi incæcäimpa. Wæætë
tömänäni inänite æðämö
cæcæcäimpa. Ayæ wadäni
tömengä ingante wënæ wënæ

cædāni adinque tōmengā wæætē pīnāmaī inte piyænē cæcæcāimpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāimpa. ²⁵ Tōmengā apænecā ēñēninque nē ēñēnāni iñōmō Baa ante wadō ānāni inānite tōmengā ædæmō cæte, Īmaī impa, ante odōmonte apænecā ēñencædānimpa. Edæ Wængonguī pōnō cæcā ate tōmēnāni nāmā incæ, Wēnæ wēnæ cæmō awædō, ante wædinque tōmengā nāwangā nānō angainō ante ēñencædānimpa, ante pōnente cæcæcāimpa. ²⁶ Ayæ tōmēnāni ēñēnāmaī encadāni incæ nē ēñinguināni wæætē bacædānimpa, ante pōnente cæcæcāimpa. Wēnæ iñōmō tōmēnāni inānite bæi ongōninque tōmengā, Botō ānō ēñente quēwencæmīnimpa, ante godō cæcā ate tōmengā nānō nē bæi ongōnāni wæætē aamō cæte wodii gocædānimpa, ante adobaī pōnente cæcæcāimpa.

3

Īnque bayedē waodāni æbānō quēwenguināni, ante

¹ Timoteo ēñēmī. Īnque ēōnæ bacæ cæyedē wēnæ wēnæ ba wæquinō anguēnē. ² Māniñedē edæ waodāni nāmanque waadete pōnenguināni inānipa. Tōmēnāni nāni godonte æninta waadete pōnente nāni wædō ante quēwenguināni inānipa. Tōmēnāni nāmanque, Botō gomonga waa cæbo ĩmopa, ante pōnenguināni

inānipa. Wængonguī ingante godō wēnæ wēnæ ante babæ anguināni inānipa. Wadāni inānite badete toquināni inānipa. Wēñænāni incæ wæmpoda inate ēñēnāmaī cæquināni inānipa. Wadāni pōnō waa cædāni incæte tōmēnāni nē waa cædāni inānite wæætē waa cædāmaī inguināni inānipa. Ayæ tæiyæ waēmō entawēnāmaī inguinānimpa. ³ Adobaī waadete pōnēnāmaī quēwenguināni inānipa. Mānināni inānite wēnæ wēnæ cædāni adinque tōmēnāni wæætē pīnquinque ĩimpo cædāmaī inte wēnæ wēnæ cæquināni inānipa. Wadāni inānitedō ante babæ ante ānewenguināni inānipa. Tōmēnāni nāni cæinewēnō ante nāmā wææ ānāmaī inte do cæquināni inānipa. Ayæ wadāni inānite ædæmō cædāmaī inte piinte cæquināni inānipa. Wadāni, Quinō waa impa, ante piinguināni inānipa. ⁴ Tōmēnāni nāni guidēnāni incæ, Wēnæ wēnæ bate wæcædānimpa, ante godō odōmonguināni inānipa. Tōmēnāni pōnēnāmaī inte do wēnæ wēnæ cæquināni inānipa. Tōmēnāni nāmā incæ, Botō gomonga waa ēñēmopa, ante pōnēwenguināni inānipa. Wængonguī ingante waadete pōnēnāmaī inguināni inte wæætē tote quēwengæimpa, ante nāmanque waadete pōnenguināni inānipa. ⁵ Tōmēnāni Wængonguī ayongā waa cæte quēwēnāni bai adobaī cædāni incæte Wængonguī nānō tæi

piñæmāmo piwēninque
nāmanque cæte quēwēnānipa
tōö.

Īninqe bitō mānināni
īnānite gomō ae. ⁶ Mānōmaī
baī cædāni īñōmō waa
apænedinque waodāni
oncōnē wāānē guidānipa.
Onquiyænāni wīl tæīmō
entawēnāni inte tōmēnāni
nāni wēnæ wēnæ cædi
teēmēmō mongænte baī
īnāni īñōnānite oncōnē nē
guidāni īñōmō, Onquiyænāni
mōnitō apænedō ante
ēñente cæcædānimpa, ante
cædāni ate onquiyænāni
wæætē oda cæte godānipa.
Mānināni onquiyænāni
īñōmō, Quiēmē nāni wēnæ
wēnæ cæinēmāmo, ante
wadō gote wadō gote oda
cædānipa. ⁷ Tōmēnāni cōwē
ēñencæte ante cædāni incæte
wapiti wapiti cædāni īninqe
Wængonguī nāwangā nānō
angainō ante cōwē ēñente
badāmaī īnānipa. ⁸ Wēēñedē
Mōitee wodi Equitobæ tæiyæ
awēnē ingante apæneyongā
Aānee tōnō Aāmodee nē idōna
inte Mōitee ingante piininqe,
Ōnonque angampa, āna in-
gadaimpa. Īninqe bayedē
nē wēnæ wēnæ cædāni
guiquēnē īina inōna nāna
cægā baī adobaī cædinque
Wængonguī nāwangā nānō
angainō ante Baa ante wadō
ānāni īnānipa. Tōmēnāni
ocaidē pōnente wentamō
encadāni inte oda cæte
godānipa. Īninqe Wængonguī
ingante mōnō pōnēmāmo
incæ dicæ pōnēnāniyaa.
Wængonguī tōmēnāni īnānite
Baa ancæcāimpa. ⁹ Īñæmpa

ædō cæte godōmenque
cæquināni. Mānina nē
idōna nāna ōnonque cægāinō
ante edonque agadāni baī
tōmēnāni nāni ōnonque cædinō
ante waodāni tōmānāni
adobaī edonque pōni
acædānimpa.

*Tímoteo ingante Pabodo
īninqe wææ angampa*

¹⁰ Bitō īñōmō, Æbānō botō
odōmonte apæneboo, ante,
Æbānō waa quēwēmoo, ante,
Æbānō pōnente ante, Īmaī
cæcæboimpa, ante cæboo, ante
bitō tōmānō ante do ēñēmipa.
Ayæ Wængonguī ingante botō
pōnēmāmo ante waodāni
īnānite botō ee cæpāmo ante
botō waadete pōnēmāmo
ante botō wæntædāmaī inte
cæpāmo ante bitō adobaī
do ēñēmipa. ¹¹ Ayæ botō
īmote togænte pānāni botō
wæpāmo ante ayæ botō
wæwēmāmo ante bitō do
ēñēmipa. Wadāni quiēmē
wēnæ wēnæ cæcæte ante
botō īmote togænte pānāni
wæbo incæ botō wæntæye
īnāmaī intabopa. Antioquiya
īñōmō Icōnio īñōmō adobaī
Ditada nāni quēwēñōmō
māniñōmō wēnæ wēnæ
cædāni wæbo incæte mōnō
Awēnē ō ængā beyænque
ayæ quēwēmo īmopa. ¹² Nō
ante impa. Æcānō, Botō
Itota Codito nempo quēwēmo
inte Wængonguī ayongā
waa cæte quēwencæboimpa,
ante āna tōmengā in-
gante togæwēninque wēnæ
wēnæ cædāni wæquingā
ingampa. ¹³ Waodāni
wēnæ wēnæ cædāni tōnō,

Oda cæcædänimpa, ante nē cædāni iñōmō tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædināni inte godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānīpa. Edæ mānīnāni inānite wapiticæ māodāni oda cæte cædināni inte tōmēnāni wæætē wadāni inānite adodō, Æpiticæmē oda cæquīnānidō, ante cæcædänimpa.

14 Bitō guiquēnē æbānō ēñēnīmi inte, Nō impa, ante pōnēnīnque cōwē ñimpo cædāmaī incæbiimpa. Edæ bitō imi ædānidō odōmonte apænedānīi, ante do ēñēmīpa. 15 Wængonguī angā ēñēnte tæiyæ waēmō nāni yewæmongainō ante bitō wēñæmiyedē mā ēñēnīnque ñōwo ganca do ēñēmitawo. Mānīnō ante nāni yewæmongainta ate ēñēnīnque bitō Itota Codito ingante pōnēñōmi tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa.

16 Wængonguī pōnō apænecā ēñēnīnque waodāni tōmēnāni nāni ēñēnonque ante Wængonguī beyæ yewæmongadänimpa. Tōmēnāni Wængonguī nānō odōmonte apænegainō ante nāni yewæmongainta adinque mōnō, Æbānō waa impa, ante ēñēnīnque mōnō odōmonte apænecæimpa. Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainta adinque, Quīnō mōnō wēnæ wēnæ cædinō īi, ante mōnō do ēñēnīnque nē wēnæ wēnæ cæcā ingante mōnō wææ angæimpa. Ayæ Wængonguī angā ēñēnte nāni

yewæmongainta adinque nē oda cæte wæcā ingante, Mōnō nōinō cæquēnēnō īimaī impa, ante mōnō odōmonte apænecæimpa. Nō cæte quēwencæmīnīmpa, ante odōmonte apænete ongō ate mōnō ēñēnō ante mōnō waodāni inānite odōmonte apænecæimpa. 17 Edæ Wængonguī beyæ nē odōmonte apænecā iñōmō eyepæ ēñēngā inte tōmengā nānō waa cæquīmāmo tōmāmāmo ante cæcæcāimpa, ante odōmonte apænecæte ante yewæmongadänimpa.

4

1 Waodāni mūināni quēwēnāni incæ do wængaināni incæ tōmānāni inānite mōnō Itota Codito nē apænte anguingā inte tōmengā Awēnē Odeye badinque ponte a ongongā acæimpa. Tōmengā ayongā ayæ mōnō Mæmpo Wængonguī ayongā botō bitō imite, īimaī cæe, āmopa. 2 Wængonguī nānō angainō ante apænebi ēñēncædänimpa. Waodāni Ao ante, Eñēinēmōni ante ānāni incæ Baa ante ēñēnāmaī ināni incæ bitō cōwē apænebi ēñēnānie. Wængonguī nānō angainō ante oda cæte wædāni adinque bitō, Mōnō nōinō cæquēnēnō ante cæcæmīnīmpa, ancæbiimpa. Wēnæ wēnæ cædāni inānite, Ædō cæte mānōmaī cæmīnīi, ante nangūi ancæbiimpa. Ayæ adobaī, Wampo pōnencædänimpa, ante ædæmō apænebi ēñēncædänimpa. Mānīnō

tömänö cædinque nan-
guī waadete ee cædinque
adodö adodö ante odömonte
apænebi eñencæðänimpa.

³ Ìncayæ ate nö odömonte
mönö apænedö ante waodäni
Baa anguinäni inänipa.
Mäninö ante eñenämäi
incæmönimpa, ante änäni
inte tömënäni wæætë,
Mönö eñeinënonque ante
odömonte apæneedäni, ante
në odömonte apænedönäni
nanguī inäni inänite diqui
diqui minte acæðänimpa.
Mäninuedö ante eñencæmönimpa,

ante anguinäni inänipa.
⁴ Mäninäni näwangä angainö
ante eñenämäi inte wadæ
godinque wæætë önonquedö
ante dodäni näni angainö
ante eñente cæquinäni
inänipa. ⁵ Bitö guiquënë
tömëmi quëwenganca æbämë
baquī incæ godömenque
cæcæbiimpa. Caate wæbi
incæte bitö ñimpo cæðämäi
inte godömenque cæcæbiimpa.
Wængonguī waa pönī nänö
apænedö ante apænebi
eñencæðänimpa. Bitö
cæquënënö tömää ñinque
cæcæbiimpa.

⁶ Wængonguī quī, ante
näni godönö bai botö adobai
ññömote wantæ ññonte
wænönäni wæncæboimpa.
Edæ botö wænguionæ oo pönī
impa. ⁷ Botö tæi ewocabo
inte Awënë Itota beyæ botö
cæquënënö waa pönī ñinque
cætabopa. Gänä cæcæte
ante në pogodo godäni næ
gongænämäi näni ñinque
gonganca godäni bai botö
adobai tömëmo quëwenganca

wæntæye inämaī inte ñinque
cætabopa. Mönö wede pönënö
ante botö ñimpo cæðämäi inte
cöwë pönentabopa. ⁸ Mönö
Awënë në nö apænte angu-
ingä ññömö tömengä nänö
apænte anguionæ ññonte
tömengä, Bitö nö pönente waa
cæðimi inte bitö waa cæðinta
ante poganta æncæbiimpa,
ante botö imote pönongä
æncæboimpa. Wīi botö
adoboque ññömote pönongä
æncæboimpa. Wadäni adobai
tömengä nänö pongä aquionæ
ante nanguī ainente në wänö
cönäni inäni adinque tömengä,
Minitö nö cæte quëwënimini
inte minitö waa cæðinta ante
poganta æncæminimpa, ante
tömënäni tömänäni inänite
pönongä æncæðänimpa.

*Tímoteo quinö cæcæcäimpa,
ante*

⁹ Bitö eyepæ inte botö
weca quingæ pöe, ämopa.
¹⁰ Deëma ññömö ingui-
pogaque ante botö imote
ëmö cæte Tetadönica näni
quëwëñömö gocantapa. Ayæ
Quedetente ññömö Gada-
tiabæ ññömö gocantapa.
Adobai Tito Dadämatiabæ
ññömö gocantapa. ¹¹ Odoca
adocanque botö weca on-
gongampa. Mäadoco ingante
adinque tömengä ingante
botö weca ænte mämömi
pongäi. Edæ botö cæquënënö
ante cæyömote tömengä
botö tönö guëa nanguī
cæcä ingampa. ¹² Ayæ
Tiquico ingante botö Epeto
ññömö da godömo gocantapa.
¹³ Botö yacoo ocoi ä weocoo
Todoa ññömö Cadopo oncönë

botō emō cæte pōnincoo
bitō ponte ate ænte pōe.
Adobaī botō dibodocoo
ænte māmōmi æmoe. Botō
tæinetacoo yewæmōintacoo,
ante godōmenque wæbopa.
Māninta cōwē māmōmi
æncæboimpa, āmopa.

¹⁴ Adecantodo tæineta
nē badongā inongā iñōmō
botō imote nanguī wēnæ
wēnæ cæcā wætabopa.
Mānōmaī cæcā adinque
Wængonguī edæ tōmengā
nānō wēnæ wēnæ cædinganca
māninganca tōmengā in-
gante wæætē pancæcāimpa,
āmopa. ¹⁵ Māningā bitō imite
adobaī wēnæ wēnæ cædāmaī
incæcāimpa, ante bitō adobaī
wææ cæcæbiimpa. Edæ mōnō
odōmonte apænedō ante
tōmengā cōwē Baa ante wadō
ante quēwēnongā ingampa.

¹⁶ Botō imote nē apænte
ānongā weca ænte māodāni
gote ongōninque botō nāmā
incæ wææ ancæte ante
mā apæneyōmo æcānō
botō tōnō godongāmæ āna
edæ dæ ānāni wætabopa.
Tōmānāni edæ botō imote
emō cæte wadæ godānitapa.
Mānōmaī nāni cædinō beyæ
Wængonguī tōmēnāni inānite
pīnāmaī incæcāimpa, āmopa.

¹⁷ Incæte, Wadāni wīī
oodeoidi ināni tōmāmæ
quēwēnāni Wængonguī
waa pōnī nānō apænedō
ante ēñencædānimpa, ante
cædinque mōnō Awēnē iñōmō
botō gāānē ongōninque botō
tōnō godongāmæ cæcā
beyænque tæī ewocabo inte
apænetabopa. Īimæca
awēnē nempo wæwente

quēwēñōmote mōnō Awēnē
wæætē gā pe æmpote ō
ængā beyænque quēwēmopa.
¹⁸ Mānōmaī baī cædinque
botō imote quiēmē wēnæ
wēnæ cædāni wæbo incæ
mōnō Awēnē Odeye botō
imote ænguingā beyænque
quēwencæboimpa. Adobaī
tōmengā ōōnædē nānō
aayōmō botō imote adīmongā
ænte mæicā æite goquīmo
imopa. Wængonguī nāō apāite
baī emōnongā ingante mōnō
cōwē waa acæimpa, āmopa.
Mānōmaī babaimpa, ante
Amēē, ante āmopa.

*Timoteo ingante Pa-
bodo, Waa quēwencæbiimpa,
angampa*

¹⁹ Pidica tōnō Aquidæ nāna
gæncaya waa quēwencædaimpa,
āmopa. Bitō tōmēna inate
adodō apænebi ēñēnae.
Adobaī Ōnetipodo tōnō
godongāmæ quēwēnāni waa
quēwencædānimpa, āmopa.
Bitō tōmēnāni inānite adodō
apænebi ēñēnānie. ²⁰ Edaato
Coodinto iñōmō ayæ a on-
gongantapa. Ayæ Todopīmo
nē wēnæ wēnæ iñongā botō
tōmengā ingante Mīideto
iñōmō emō cæte gotabopa.
²¹ Bitō eyepæ inte cōōnædepo
badāmaī iñedē botō weca
quingæ pōe, āmopa. Eo-
bodo iñōmō tōmengā, Bitō
waa quēwencæbiimpa, angā
ēñēninque botō bitō imite
adodō āmo ēñēe. Podænta
tōnō Diino ayæ Codao-
dia tōnō mōni pōnencabo
tōmāmōni bitō imite, Waa
quēwencæbiimpa, āmōnipa.

22 Mönö Awënë Itota
Codito bitö tönö ongonte
incäcäimpa, ämopa. Ayæ
Wængongui bitö imite
waadete pönö cæcäcäimpa,
ante mäniñque ante yewæmömopa.

Tito ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

*Tito ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui ingante nē cæbo iñömote Itota Codito, Bitö Wængongui nänö nē apænte æninäni inänite apænebi eñencädänimpa, ante da godongä ate botö tömengä nänö nē da godongaimo imopa. Tömengä, Tömänäni botö imote nani wede pönönö ante godömenque wede pönencädänimpa, ante cæcæbiimpa, ante da godongä gotabopa. Ayæ, Wængongui näwangä nänö angainö ante eñente entawëninque tömänäni tömengä ayongä waa cæte quëwencädänimpa, ante cædinque Itota Codito botö imote da godongä godimo imopa. ² Edæ, Incayæ ate mönö wänämaï quëwenguinö gocæmöimpa, ante eñëninque pönencädänimpa, ante Wængongui nē babæ änämaï inongä inte wëneñedë inguipoga badönämaï iñedë iïmaï angacäimpa. Mini wänämaï quëwenguimämo ante pönömo æninque minitö wæætë wantæpiyæ cöwë quëwencæminimpa, ante cægacäimpa. ³ Mänömaï cædinque tömengä, Iñnedë

cæcæboimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayedë tömengä nänö angainö ante edonque pöni odömonte apænegacäimpa. Edæ, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte nē Ængaingä inte Wængongui mäninö nänö angainö ante, Bitö odömonte apænebi eñencädänimpa, ante botö imote angä eñëñömote da godongä godimo imopa.

⁴ Tito eñëmi. Bitö acæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ godongämæ mönö wede pönönö ante apænebo nē eñëmi inte bitö Itota Codito quïmi badinque botö näwä wëmi bai inömi imipa. Iinque botö, Mæmpo Wængongui tönö Itota Codito mönö imonte nē Ængaingä tönö waadete pönö cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

*Cædeta nani änöwæne
iñömö Tito nänö cædö ante*

⁵ Cædeta nani änöwæne iñömö botö cæquënenö ante wii eyepæ cæbo adinque botö, Bitö godömenque quëwëninque tömänö iinque cæcæbiimpa, ante botö bitö imite emö cæte gotabopa. Adobai wayömö wayömö nani quëwëñömö godinque bitö botö äninö bai cædinque, Mini pönencabo iñöminite iïnäni nē aadäni Picænäni bacädänimpa, ante cæcæbiimpa, ante cædinque botö bitö imite mäniñömö emö cæte gotabopa. ⁶ Wadäni, Nē aacä Picængä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cædinque nē aacä Picængä

wæætē waa quēwenguēnengā ingampa. Edæ tōmengā nānōogænā adodanque nē manguiwengā incæcāimpa. Tōmengā wēñænāni Itota Codito ingante nē pōnēnāni incædānimpā. Ayæ tōmēnāni inānite adinque, Babæidi bai quēwēnāni inānīpa, ante ayæ, Eñēnāmaī cæte quēwēnānīpa, ante wadāni ānāmaī incædānimpā, ante nē aacā Picængā iñōmō wææ aacæcāimpa.

⁷ Mōnō pōnencabo iñōmonte nē aacā ingante Wængongui, Botō cædō ante cæcæbiimpā, ante pōnō angā eñēnīnque tōmengā Wængongui beyæ ante nē cæcā ingampa. Inīnque waodāni, Nē aacā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānimpā, ante wææ cædinque nē aacā wæætē cōwē waa quēwenguēnengā ingampa. Wadāni tōmengā ingante apænedāni incæ tōmengā wæætē, Botō ædō cæte eñenguimoo, ante ānāmaī incæcāimpa. Tōmengā wii quingæ piinte bacæcāimpa. Tōmengā ti nāmæ nē nangui bewengā ināmaī incæcāimpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāimpa. Babæ cæbo incæte godonte nāni æinta cōwē godōmenque æncæboimpā, ante wadāni nāni pōnēwēnonque ante nē aacā iñōmō mānīnō ante pōnēnāmaī incæcāimpa.

⁸ Wadāni inānite, Botō oncōnē pō cædāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāimpa. Ayæ, Quinō

waa impā, ante mānīnonque cæinengā incæcāimpa. Nōinō cæcæimpā, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæcā incæcāimpa. Wængongui nānō cædō ante cōwē cædongā inte nē aacā wæætē nāmā wææ ānīnque nāmā nānō cæinēwēnō ante cædāmaī incæcāimpa.

⁹ Ayæ adobai Wængongui nō pōni nānō angainō ante mōni odōmonte apænegainō bai adobai entawēnīnque tōmengā ñimpō cædāmaī quēwenguēnengā ingampa. Edæ mōnō pōnencabo iñōmonte tōmengā ædæmō apænedīnque nō pōni mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænecæcāimpa. Tōmengā odōmonte apænecā eñēnīnque pancadāniya, Baa ante wadō ānāni incæ tōmengā wæætē tōmēnāni inānite, Mānīnō ante mīni odōmonte apænedīnō wapiticæ i apa quēwēmīni, ante nē aacā inongā inte wææ ancæcāimpa, āmopa.

¹⁰ Edæ nē odōmonte apænedāni inānite, Mōnitō eñēnāmaī cæinēmōnīpa, ante nē ānāni tæiyænāni inānīpa. Tōmēnāni iñōmō ōnonquedō ante tedewēnōnāni inte, Wadāni oda cæcædānimpā, ante nē cædōnāni inānīpa tōō. Pancadāniya, Mōnō eō togænte quēwengæimpā, ante nē pōnēnāni nāni cæcabo iñōmō godōmenque nangui pōni mānōmaī babæ cæte quēwēnānīpa.

¹¹ Tōmēnāni, Babæ cæmōni incæte mōnitō odōmonte apænedō beyænque godonte nāni æinta

cōwē æncæmōnimpa, ante pōnente cædānīpa. Mōnō odōmonte apænedāmaī inguēnēnō ante odōmonte apænedāni ēñēnīnque nē ēñēnāni pancadāniya tōmēnāni nāni godongāmæ quēwencabo tōnō oda cæte wædānīpa cæbii. Edæ mānīnō tōmēnāni babæ cæte nāni odōmonte apænewēnō ante odōmonte apænedāmaī incædānīmpa, ante bitō, Apocænē inguēnē quēwēedāni, ante wææ ante cæquēnēmi īmpa.

12 Edæ Cædetabæ īñōmō nāni quēwencabo incæ adocanque tōmēnāni wængonguīdi beyæ nē apænegacāmpa. “Cædetabæ quēwēnāni īñōmō cōwē babæ ante quēwēnāni inte babæidi baī wīwa cædānīpa. Tōmēnāni wæntæye īnāni incæ cæowæodāni inte cænānīpa tōō.” 13 Mānīnō ante tōmengā nānō angaiñō nāwangā ante impa. Īnīnque Itota ingante nē pōnēnāni incæ oda cæte wædāni adīnque bitō, Nō pōnēnāni incædānīmpa, ante tōmēnāni īnānite nanguī ancæbiimpa. 14 Ayæ, Oodeoidi dodāni nāni ōnonquedō ante angaiñō ante pōnēnāmaī incædānīmpa, ante bitō tōmēnāni īnānite nanguī ancæbiimpa. Ayæ wadāni Wængonguī nāwangā nānō angaiñō ante Baa ante ēñēnāmaī īnōnāni incæ wadō ante wææ ānewēñōnāni bitō wæætē nē pōnēnāni īnānite, Mānīnō tōmēnāni nāni wææ ānewēnō ante mīnitō ēñente cædāmaī īedāni, ante nanguī

ancæbiimpa, āmopa.

15 Edæ nē waēmō entawente quēwēnāni īnīnque edæ tōmēnāni ayōnāni quīncoomē ī incæ tōmancoo edæ waēmoncoo īmaimpa. Wadāni guīquēnē nē wentamō entawente quēwēnāni inte Itota ingante pōnēnāmaī īnāni īnīnque edæ tōmēnāni ayōnāni quīncoomē ī incæ tōmāancoo edæ wīī waēmoncoo īmaimpa. Īñæmpa adodāni nāmā nāni apænte pōnēnō incæ wentamō entawente quēwēnāni inte tōmēnāni nāni ocaidē pōnēnō adobaī wentamō encadāni īnānīpa tōō. 16 Īnāni īñōmō Wængonguī ingante, ate baī pōnēmōni īmōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni cædō beyænque, Īnāni Wængonguī ingante nē Baa ānāni īnānīpa, ante edonque pōnī bapa. Mānīnāni Wængonguī ingante ēñēnāmaī cædōnāni inte edæ mōnō waa cæquēnēnō ante ædō cæte cæquīnānīi. Īnīnque tōmēnāni mōnō nē baacā baī īnōnāni īnānīpa.

2

Nō pōnī mōnō odōmonte apænedō

1 Bitō wæætē nō pōnī mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænegæbiimpa. 2 Onguīñænāni picænāni īnānite īmaī ante odōmonte apænebi ēñencædānīmpa. Tōmēnāni tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte badāmaī incædānīmpa. Wadāni mōnitō īmōnite waa acædānīmpa, ante

onguīñænāni picænāni
 iñōmō nē eyepæ cæte
 quēwenguēnēnānimpa. Nōinō
 cæcæimpa, ante pōnēninque
 nāmā wææ ante cæte
 quēwencædānimpa. Itota
 ingante mōnō pōnēnō
 ante waodāni inānite
 mōnō waadete pōnēnō
 ante tōmēnāni nōingā
 cædinque quēwencædānimpa.
 Wæntædāmaī inte ee
 mōnō cædō ante tōmēnāni
 adobaī nōingā cædinque
 quēwēnāni incædānimpa,
 ante bitō odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa, āmopa.

3 Ayæ onquiyænāni
 picænāni inānite adobaī iīmaī
 ante odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa. Tōmēnāni,
 Wængonguī nānō angainō
 baī mōnō tæiyæ waēmō
 entawengæimpa, ante
 quēwencædānimpa. Wadāni
 inānitedō ante babæ ānāmaī
 incædānimpa. Wadāni nanguī
 yowepæ wædænque tī nāmæ
 biinōmæ nāni āmæ ante,
 Beboe beboe, ante nē bedāni
 baī iīnāni iñōmō adobaī cæte
 quēwēnāmaī incædānimpa.
 Adodāni, Quinō waa impa,
 ante māninō ante odōmonte
 apænecædānimpa, ante
 bitō onquiyænāni picænāni
 inānite odōmonte apænebi
 ēñencædānimpa, āmopa.

4 Mānōmaī cæte quēwēnāni
 inte tōmēnāni wæætē on-
 quiyænāni wīi picænāni
 inānite, iīmaī cædāni,
 ante āninque, Minitō
 nānōogæidi inānite waadete
 pōnēninque mīnitō wēñænāni
 inānite adobaī waadete
 pōnente quēwēdāni, ante

odōmonte apænedāni
 ēñencædānimpa. 5 Ayæ
 adobaī onquiyænāni wīi
 picænāni inānite odōmonte
 apænedinque, Nōinō
 cæcæimpa, ante pōnēninque
 mīnitō nāmā wææ ante cæte
 quēwencæmīnimpa. Mīnitō
 oncōnē mīni cæquēnēnō cōwē
 cædinque wadāni inānite
 ædæmō cæte quēwencæmīnimpa.
 Ayæ, Mīnitō nānōogæidi
 nāni ānō ante ēñente
 cædāni, āmi ēñente odōmonte
 apænecædānimpa. Edæ
 onquiyænāni picænāni
 mānōmāinō ante odōmonte
 apænedāni ēñēninque on-
 quiyænāni wīi picænāni
 wæætē waa cæte quēwēnāni
 adinque wadāni Wængonguī
 nānō angainō ante ædō cæte,
 Wēnæ wēnæ impa, ante
 babæ anguīnāni.

6 Onguīñænāni wīi
 picænāni ināni iñōmō adobaī
 tōmēnāni, Nōinō cæcæimpa,
 ante pōnēninque nāmā wææ
 ante cæte quēwencædānimpa,
 ante ædæmō apænebi
 ēñencædānimpa. 7 Bitō
 tōmēnāni beyæ ante, Botō
 cæbaī tōmēnāni adobaī
 cæcædānimpa, ante bitō
 quiēmē cæbi incæ cōwē waa
 cæe. Ayæ bitō odōmonte
 apænedō incæ nōingā ante
 odōmonte apænedinque bitō
 ōnōneque ānāmaī incæbiimpa.
 8 Ayæ bitō imite nē Baa ante
 wadō ānāni wæætē mōnō
 imonte ante apænedinque,
 Mōnitō ædō cæte wēnæ
 wēnæ anguīmōnii, ante
 wædinque edæ guingo
 imonte wæcædānimpa, ante
 cædinque bitō tōmēnāni

inānite nōingā ante odōmonte apænegæbiimpa. Edæ mænōmaī nōinō odōmonte apænebi eñēninqe nē eñēnāni wæætē, Wēnæ wēnæ odōmonte apænedinō impa, ante ānāmaī incædānimpa.

⁹ Waodāni inānite ō ænāni ate awēnēidi beyænque cæte nē quēwēnāni bate wæyōnānite bitō tōmēnāni inānite iīmaī ante odōmonte apænebi eñencædānimpa. Edæ tōmēnāni awēnēidi nāni ānō ante tōmānō eñente cæcædānimpa. Adobaī tōmēnāni, Mōnitō imōnite adinqe awēnēidi tocædānimpa, ante cæcædānimpa. Ayæ tōmēnāni awēnēidi ānāni eñēninqe wæætēdō wæætē ānāmaī incædānimpa. ¹⁰ Adodāni iñōmō awēmō ænāmaī quēwēnāni inte wæætē, Mōnitō cōwē nō eñente cæmōni imōnipa, ante adinqe mōnitō awēnēidi wæætē, Waa cæmīni imīnipa, ante pōnencædānipa, ante nē cædāni iñōmō waa cæcædānimpa. Tōmēnāni quīēmē cædāni incæ cōwē waa cædāni adinqe wadāni Wængonguī mōnō imonte nē Ængaingā ingante nāni odōmonte apænegainō waa impa, ante pōnencædānimpa, ante bitō nē cædāni inānite mænōmainō ante odōmonte apænegæbiimpa, āmopa.

¹¹ Edæ waodāni quīnānidō ināni incæte mōnō Mæmpo Wængonguī tōmānāni inānite waadete pōnō cædinque, Botō æmo beyænque quēwēnguīmini, ante odōmongā ininqe edonque pōni ba agadānimpa. ¹² Tōmengā

nānō waadete pōnō cædōnō ante edonque pōni adinqe mōnō iīmaī ante eñēmō imompā. Wængonguī ingante wapiticæ pōnēninqe mōnō cædō ante mōnō Baa ante ñimpo cæte quēwēngæimpa. Inguipoga ante nāni wēnæ wēnæ cæinēwēnō ante mōnō Baa ante ñimpo cæte quēwēngæimpa. Nōwoyedē mōnō, Nōinō cæcæimpa, ante pōnēninqe nāmā wææ ante cæte quēwēngæimpa. Wængonguī ayongā waa cæte quēwēninqe ¹³ mōnō Itota Codito nānō pōōnæ watapæ mōnō toquīōnæ ante wānō cōmō imompā. Edæ Itota Codito adocā mōnō Wængonguī mōnō nē tæi piñængōngā inongā inte mōnō imonte nē Ængaingā ingacæimpa. Tōmengā iñōmō nē ñāō apāite bai ēmōngōngā inte poncæcæimpa, ante wānō cōmompā. ¹⁴ Mōnō wīwa cægainō tōmānō adinqe tōmengā iñōmō, Botō æmo beyænque quēwēnguīmini, ante nāmā wepæ godōninqe wængacæimpa. Ayæ tōmengā, Botō tōmēmo beyæ ante mīnitō imīnite ñā mēnongate bai cæyōmote mīnitō botō quīmini badinqe, Quīnō waa impa, ante cæinente bacæmīnimpa, ante cægacæimpa.

¹⁵ Ayæ mænīnonque ante odōmonte apænedinque bitō waodāni inānite, ædæmō apænebi eñencædānimpa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni iñōnānite tōmēnāni inānite, Ædō cæte mænōmaī cæmīni, ante nanguī āninqe

awënē bai inte apænebi
ēñencæðanimpa. Bitō imite,
Ædō cæte awënē bai cæbii,
ante piinte anguinānii, ante
pönente quëwencæbiimpa.

3

*Në pönemō, Quinō waa
impa, ante mōnō cæquënēnō*

¹ Bitō weca nē pönēnāni
iñōnānite do mōnitō angainō
nāni ēñēnīnō incæ bitō
tōmēnāni inānite adodō ante
apænebi ēñencæðanimpa.
Në aadāni tōnō gobiedōno
beyæ nē ānāni inānite
ēñēnīnque mīnitō tōmēnāni
nāni ānō ante ēñente
cæcæmīnimpa, ante apænebi
ēñencæðanimpa. Ayæ, Quinō
waa i, ante mānīnō do
cæcæmīnimpa, ante apænebi
ēñencæðanimpa. ² Ayæ
æcāmenque ingante wēnæ
wēnæ ante babæ ānāmaī
incæmīnimpa. Piyænē
cæte quëwēnīnque mīnitō
wadāni tōnō wadodō
wadō tedete piināmaī
incæmīnimpa. Waodāni
tōmānāni inānite mīnitō
ædæmō cæte quëwencæmīnimpa,
ante bitō mānōmaīnō ante
apænebi ēñencæðanimpa.

³ Edæ wēēnēñedē mōnō
adobai ocāi ōmædæca in-
gaimō inte ēñēnāmaī cæte
quëwengamōimpa. Mōnō
wapiticæ pōnēnīnque oda
cæte quëwengamōimpa.
Quiēmē mōnō wēnæ
wēnæ cæinēnō ante cæte
quëwengamōimpa. Quiēmē
nāmanque pönente, Waa
tote quëwengæimpa, ante
cædinque mōnō cōwē ñimpo
cædāmaī inte quëwengamōimpa.
Waodāni inānite cōwē wiwa

pönente quëwengamōimpa.
Wadāni godōmenque eadāni
adinque godō piinte agamōimpa.
Wadāni mōnō imonte
piinōnāni mōnō wacā
ingā wacā ingā piinte
quëwengamōimpa. ⁴ Incæte
mōnō Wængonguī mōnō
imonte, Quëwenguīmīni,
ante nē Ængaingā pōnīnque
tōmengā nānō waadete
pōnēmāmo ante ayæ tōmengā
nānō ædæmō cædōmāmo
ante do odōmongacāimpa. ⁵
Tōmengā wīi mōnō
nō cægainō beyænque,
Quëwenguīmīni, ante mōnō
imonte ængacāimpa. Wæætē
tōmengā nānō waadete pōnō
waa cæinēnō beyænque
mōnō imonte, Quëwenguīmīni,
ante ængacāimpa. Mīnitō
mempoga ēñacæmīnimpa,
ante Wængonguī mōnō mīmō
mēnongacā entawēmompā.
Ayæ Wængonguī mōnō
imonte æñongā tōmengā
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
pōnō cæcā beyænque
mōnō mīmō entawente
quëwēmompā. ⁶ Itota Codito
mōnō imonte, Quëwenguīmīni,
ante nē Ængaingā beyænque
Wængonguī iñōmō mōnō
imonte eyepæ pōnī pōnō
cædinque tōmengā Ōnōwoca
ingante angā pō guicā ate
entawente quëwēmompā.
⁷ Inīnque Wængonguī waadete
pōnō cæcā ate mōnō
tōmengā ayongā nō cæte
quëwengaimō imompā. Ayæ
tōmengā nānō waadete
pōnō cægainō beyænque
nē ænguīmō inte mōnō,
Wænāmaī quëwengæimpa,

ante ee pönente quëwëmompa.

⁸ Mänömainö ante nö ante impa. Edæ Wængonguï ingante do pönënanï iñömö, Quinö waa i, ante nani pönënonque cöwë cæcädänimpa, ante bitö mäninö ante wæætë wæætë adodö ante apænebi ëñencädänimpa, ämopa. Mäninö ante waa pönï i ïinque tömänani beyæ adodö ante waa ingæimpa.

⁹ Wæætë, Æbänö i, ante nanguï wæætedö wæætë önonquedö ante tedewënani bai bitö iñömö tömënani bai tededamai incæbiimpa. Dodäni, Æmönänidö ingainanii, ante ancaa nani anewënö ante pönënamai incæbiimpa. Ayæ wæætë godö wæætë godö tedewënani ëñëninque bitö wæætë tededamai incæbiimpa. Ayæ idægoidi nani wææ angainö ante godongämæ wadodö wadö piinte tedewëñönani bitö iñömö iïnani tönö tededamai incæbiimpa. Edæ mänömai nani tededö iñömö önonque tedete i ïinque edæ æcämenque beyæ waa impa, ante dæ ampa cæbii.

¹⁰ Mini pönencabo incæ adocanque mänömai tedewengä beyænque wadäni nänëneto nänënë godinque wacabo wacabo badäni adinque bitö wæætë në tedewëngä ingante adopoque wææ ämi ëñencæcäimpa. Adopoque wææ ämi ate tömengä ëñënamai inte gomonga adobai cæte tedewengä adinque bitö tömengä ingante wæætë wææ ämi

wæcæcäimpa. Mänömai mem-poga wææ ämi ëñëninque tömengä ñimpo cädämai inte gomonga tedewengä ate wædinque bitö tömengä ingante Baa äninque gomö ae. ¹¹ Edæ mänömai cædongä iñömö tömengä idiquibæ pönëngä inte në wënæ wënæ cæcä ingampa. Tömengä nämä nänö apænte panguinque mänömai cæcampa, ante do ëñëmpa.

Tito quinö cæccæcäimpa, ante

¹² Botö cöönædepo iñonte Nincopodi nani quëwëñömö quëwencæboimpa, ante pönentabopa. ïinque Adotëma incæ Tiquico incæ æcänö bitö weca goquïnaa, ante pönëninque botö adocanque ingante ämo go pöñongä bitö eyepæ inte botö weca quingæ pöe, ämopa. ¹³ Abogado inte në cæcä Teëna tönö Apodo gocæ cæyönate tömëna nana goquinö ante nana ænguënönö wii eyepæ ëada adinque bitö pædæ godömi ænte godæ. ¹⁴ Mönö tönö godongämæ në pönënanï iñömö wii önonque cæte quëwencädänimpa. Wæætë edæ wadäni wii eyepæ ëadäni adinque tömënani pædæ godönani æncädänimpa, ante cædinque bitö apænebi ëñëninque tömënani wæætë, Quinö waa i, ante adinque mäninonque ante cæte quëwencädänimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante Pabodoyewæmongampa

15 Botö tönö nē ongönāni
 tōmānāni bitō ĩmite, Waa
 quēwencæbiimpa, ante
 apænedānipa, ante botö,
 Bitö acæbiimpa, ante
 yewæmömopa. Mönitö
 ĩmönite nē waadete pönēnāni
 ĩnānite bitö, Waa quēwencæmīnimpa,
 ante mönitö beyæ ante
 apænebi ēñencædānipa.
 Wængonguī mīnitö tōmāmīni
 ĩmīnite waadete pönö
 cæcæcāimpa, ante mānīnque
 ante botö yewæmömopa.

Pidemöö ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

*Pidemöö ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo inte Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo imopa. Mönö tönĩñacä Timoteo tönö yewæmömönapa. Pidemöö möna nē waadebi inömi inte mönatö tönö godongämæ cædömi inömite mönatö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömönapa. ² Bitö oncönē inömo Itota Codito ingante mini pönencabo godongämæ pönömĩnite mönatö mĩnitö imĩnite adobaï yewæmömöna acæmĩnimpa. Ayæ mönö mängä Apia tönö Adoquipo mönitö tönö godongämæ nē ton-tado baï cædongä tönö tömēna acædaimpa, ante yewæmömönapa. ³ Mönö Mæmpo Wængonguï tönö Awēnē Itota Codito tönö godongämæ waadete pönö cæda ate mĩnitö gänē entawencæmĩnimpa, ämönapa.

*Pidemöö nē waadete
pönengä inte wede pönengä
ingä*

⁴⁻⁵ Bitö Awēnē Itota ingante wede pönēmi imipa, ante tömengä quĩnāni inönāni inānite waadete pönēmi imipa, ante bitö imitedö ante änāni ēñēnimo inte botö bitö beyæ

ante Wængonguï ingante botö apæneyedē adocä ingante cöwē waa ate pönente apænebopa. ⁶ Mäninö Itota Codito ingante bitö wede pönēnö ante wadāni inānite cöwē apænebi ēñēninqe tömēnāni, Mönö tömengä waa pönĩ nänö entawēnoncoo incæ quincodö entawēmö imöö, ante ædæmō ēñente bacædānimpa, ante nanguï cæcæbiimpa, ante botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante apænebopa. ⁷ Botö tönĩñabi ēñēmi. Itota Codito quĩnāni inönāni inānite bitö waadete pönente cæbi ate tömēnāni gançæ entawente todānitapa, ante apænedāni ēñēninqe botö nanguï watapæ todinqe wampo pönentabopa.

*Pabodo Önetimo beyæ ante
Pidemöö ingante angampa*

⁸ Mänömaï beyæ mönö Awēnē Codito botö imote angä ēñēninqe botö awēnē baï äninqe bitö cæquēnēnö ante, İimaï cæe, ante guĩñēnāmaï inte bitö imite wææ ämo baï waa incædönimpa. ⁹ Incæte botö wææ änāmaï inte wæætē mönö waadete pönēmāmo beyænque ædæmō apænebopa. Botö Pabodobo inömo inte nē picæmo imopa. Ayæ nōwo botö Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedāni tee mönegaïmo inte ämopa. ¹⁰ İninqe botö wengä onguĩñængä Önetimo beyæ ante bitö imite ædæmō apænebopa.

Edæ tee mõnecõnē botō quēwēñedē Ōnetimo ingante apænebo ēñēninque tōmengā nē pōnengā badinque botō wengā bai bacā æntabopa cæbii.

11 Wēenēñedē tōmengā bitō beyæ waa cædāmai inte ōnonque quēwengacāimpa. Incæte tōmengā ñowo iñōmō bitō beyæ incæ botō beyæ incæ nē waa cæcā bacāimpa.

12 Tōmengā botō nē waadecā ingā incæte tōmengā ingante botō bitō weca ocæ ēmænte da godōmo poncæcāimpa.

13 Itota ingantedō ante mõnō watapæ apænedō beyænque botō imote tee mõnedāni ongōninque botō, Pidemöö dæ añonte Ōnetimo iñōmō tōmengā beyæ botō weca ongōninque botō tōnō guēa cæcæcāimpa, ante pōnēninque ainentabopa.

14 Incæte æbāmenque pōnō waa cæbi incæ wii botō wææ ānō beyænque cæcæbiimpa. Wæætē tōmēmique pōnente cæcæbiimpa, ante cætabopa. Bitō ēñēnāmai inte Ao ānāmai iñōmite botō ædō cæte Ōnetimo ingante, Bitō botō weca ongoncæbiimpa, ante anguimoo.

15 Ōnetimo bitō imite wantæyō wodii godingā inte ñowo adodō pōñongante bitō tōmengā ingante wæætē æñōmi tōmengā cōwē bitō tōnō quēwencæcāimpa. Wabānō mǎnii ante beyænque wantæyō wodii gocantawo.

16 Tōmengā ingante bitō godonte ænte mǎmi ate tōmengā bitō beyænque cæte

nē quēwēningā ingā incæte tōmengā ñowo wii nē cæte quēwēnānique bai inongā ingampa. Wæætē edæ

Itota Codito ingante pōnengā badinque tōmengā ñowo godōmenque bitō tōniñacā inongā inte bitō nē waadecā ingampa. Edæ tōmengā botō nē nangui waadecā ingampa. Ayæ wii bitō nē cædonganque inongā inte tōmengā wæætē mõnō Awēnē quingā ingampa. Mǎnōmai beyæ tōmengā godōmenque bitō nē waadecā inongā ingampa.

17 Īninque bitō, Pabodo tōnō guēa cæmōna imōnapa, ante pōnēmi ĩninque bitō botō imote æmi bai Ōnetimo ingante adobai æmaimipa.

18 Bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Bitō imi quīēmē ante æninque wæætē pōnōnāmai ingantawo.

Īninque tōmengā nānō pōnōnāmai ĩninō ante bitō botō imote wæætē, Pōnōmi æmoe, āmi ēñēninque botō pædæ pōnōmo æmaimipa.

19 Botō Pabodobo inōmo inte tōmēmo ōnompoca inte imāinō ante yewæmōmopa. Tōmengā quīnō nānō pōnōnāmai ĩninō ante botō wæætē tōmānō pōnōmo æncæbiimpa. Botō edæ bitō imite wii Itota Codito ingantedō ante odōmonte apænebo bai bitō ayæ pōnēnāmai inte quēwencædōmiimpa. Īninque botō apænedō beyæ bitō botō imote wæætē pōnōnāmai ingā bai ĩnōmi imipa. Incæte botō mǎnōmai beyæ bitō

ĩmite wĩi ancæboimpa. ²⁰ Botö
 tönĩñabi ěñemi. Mönö
 Awënë beyænque bitö
 botö beyæ pönö cædinque
 Önetimo ingante waadete
 pönencæbiimpa, ante wæbopa.
 Edæ mönö Codito nempo
 quëwëmöna ĩninqe bitö
 waadete pönente cæbi ate
 botö gancæ entawente
 tocæboimpa, ämopa.

²¹ Bitö cöwë ěñente cæquĩmi
 ĩmipa, ante do ěñenimo inte
 botö, Bitö acæbiimpa, ante
 yewæmömopa. Edæ botö
 änö ěñente cædinque bitö
 godömenque cæquĩmi ĩmipa,
 ante ěñemopa. ²² ĩninqe ado-
 deque ayæ äinëmopa. Minitö
 botö beyæ ante Wængongui
 ingante mini apænedö beyæ
 botö ĩmote ñimpo cædäni ate
 bitö weca acæ poncæboimpa,
 ante pönëmopa. ĩninqe
 bitö oncönë adocönë botö
 owoquincö ante tömäa
 ædæmö cö cæquĩmi, ämopa.

*Pidemöö ingante Pabodo,
 Waa quëwencæbiimpa, angä*

²³ Epapada botö bai adobai
 Itota Codito beyænque nani
 në tee mönegaingä ĩñömö
 tömengä botö ĩmote, Pidemöö
 waa quëwencæcäimpa, ante
 angä ěñeninqe botö bitö ĩmite
 yewæmömopa. ²⁴ Mäadoco
 tönö Aditadoco ayæ Deëma
 tönö Odoca botö tönö
 godongämæ cædäni ĩñömö
 adobai botö ĩmote, Pidemöö
 waa quëwencæcäimpa, ante
 änäni ěñeninqe botö bitö
 ĩmite yewæmömopa.

²⁵ Mönö Awënë Itota Codito
 bitö ĩmite waadete pönö

cæcæcäimpa. Mäninque ante
 botö yewæmömopa.

Ebedeoidi inānite cadota ante nāni yewæmongainta

*Wængonguī beyæ tōmengā
Wengā pōnō apænegacāimpa*

¹ Wængonguī wēēnēñedē wantæ wantæ iñō apænedinque wantæ iñō wadō bai cædinque wantæ iñō wadō bai cædinque tōmengā beyæ nē apænedāni inānite tæmpo pōnō apænegā ēñengadānimpa. Eñēninqe tōmēnāni wæætē adodō ante mōnō mæmæidi inānite tæmpo apænegadānimpa.

² Nōwo guiquēnē mānīnō ante Wængonguī dodāni inānite nānō apænegaiōnæ idæwaa bayonte tōmengā apænegā ēñēninqe tōmengā Wengā wæætē mōnō imonte pōnō apænegacāimpa. Wēēnē pōnī inguipoga dæ ii ēmōnæ dæ añonte Wæmpocā tōmengā Wengā ingante, Badōe, angā ēñente cæyongā tōmengā nānō cædō beyæ Wæmpocā tōmancoo badongacāimpa. Mānōmaī beyæ nē badongā iñongante Mæmpo Wængonguī wæætē, Tōmancoo nē ænguingā iñōmō botō Wengā adocanque nē ænguingā ingampa amopa, angacāimpa. ³ Mæmpocā nē tæi ēmōnongā inte nāō ēmongā iñongā tōmengā Wengā iñōmō adobai nē tæi ēmōnongā inte nāō ēmongā ingampa. Iñinque, Wængonguī Wengā nō pōnī entawēninqe nānō

quēwengāinō bai Mæmpocā iñōmō edæ adobai pōnī entawēnongā inte edæ nōingā cæte quēwengā ingampa, ante mōnō edonque ēñengæimpa. Iñinguipo incæ ii ēmōnæ incæ a ongoncoo incæ awēmō iñōmō ongoncoo incæ tōmengā Wengā adocā tæi piñante nānō angāinō beyænque tōmancoo edæ nōwo ganca cōwē ongoncoo incoopa. Ayæ nāmā wepæ godonte wæninqe adocā iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante nā mēnongagacāimpa. Mānōmaī nē nā mēnongaingā iñongā inte tōmengā do æidinque Wængonguī nē tæi ēmongā tōmēmængā iñō tæ contadinque ongongampa.

*Tōmengā ñæncængā iñongā
anquedoidi pōnōmenque ināni*

⁴ Mānōmaī æi contadinque tōmengā nē ñæncængā iñongante Wængonguī iñōmō, Bitō ēmōwo bitō cōwē ænguēnengāiwo, ante pemongacāimpa. Wængonguī anquedoidi guiquēnē wii adobai ñæncænāni iñōnānite Wængonguī tōmēnāni inānite adobai ante pemōnāmaī ingacāimpa. ⁵ Edæ anquedoidi iñōnānite æcāmenque ingante Wængonguī dicæ,

“Botō Wēmi inōmi imipa.

Nōwoōnæ bitō Mæmpobo
babopa,”

Ante angantawogaa. Ayæ adobai,

“Botō tōmengā Mæmpobo
incæboimpa.

Īninqe tōmengā botō Wengā
incæcāimpa,” ante an-
quedo ingante ānāmaī
ingacāimpa.

6 Wæætē tōmengā Wengā
Tānocā ĩŋongante inguipoga
da pōnōninqe Wængonguī,

“Botō anquedoidi tōmānāni
ĭngā ōnōwa ĩnō ædæ
wææninque, Bitō
Wængonguī Wēmi ĩmidō
anguēnē, ante watapæ
apæ necædānimpa,”
ante apænegacāimpa.

7 Ayæ wæætē anquedoidi
ĭnānitedō ante apænedinque,
“Tōmengā godō cæcā ate
tōmengā anquedoidi
ĭñōmō woboyæ nanguī
pæmæ baī quingæ
pōnī cæcædānimpa.

Ayæ tōmengā godō cæcā ate
tōmengā beyæ nē waa
cædāni ĭñōmō gonga
bæcoguēnēwate baī
nanguī cæcædānimpa.”

8 Ante apænedinque tōmengā
Wengā ingante guiquēnē
Wængonguī incæ ĭlmaī an-
gacāimpa.

“Bitō nē Wængonguī ĩnōmi
inte ēñēmi. Awēnē Od-
eye badinque Awēnē
contaimpaa tæ conta-
gāimi inte bitō ñimpo
cædāmaī inte cōwē
Awēnē Odeyebi ĩnōmi
inte ongoncæbiimpa.

Īninqe Awēnē Odeyebi
ĭnōmi inte bitō nempo
quēwēnāni ĭnānite nō
pōnī cæte aadinque
yaēmē tōēmē pōnī
næænte baī nē āmi
incæbiimpa.

9 Nē Wængonguīmo ĭnōmo inte
botō ĭñōmō bitō Awēnē
Wængonguīmo ĭmopa.
Īninqe botō, Nō cæte
mōnō quēwenguīnō
ante nē waadebi ĭnōmi
inte bitō ēñēnāmaī nāni
cæinō ante edæ wīi
ainēmi ĭmipa.

Mānōmaī ĭmi ante adinque
botō ĭlmaī pōnō cæbopa.
Bitō tōnō godongāmæ
ongōnāni Awēnē bad-
inque bitō watapæ
tocæbiimpa, ante
cædinque botō,
oguinguipæ pōnō gao
caate baī nanguī
cægaboimpa.”

10 Ante Mæmpo Wængonguī
angacāimpa. Ayæ adobaī
tōmengā Wengā ingante
apænedinque,

“Bitō Tæiyæ Awēnē ĩnōmi
inte wēēnēñedē pōnī
inguipo mā cō cæte
baī cædinque tōmēmi
badongabiimpa, an-
gacāimpa.

Ayæ ōōnædē ongoncoo
adobaī tōmēmi bitō
ōnompoca badongain-
coo inte ongoncoopa.

11 Mānincōo guiquēnē ĭncayæ
ate wido cæte baī bay-
onte

Bitō guiquēnē cōwē on-
gonguīmi ĭmipa.

Mānincōo guiquēnē mōnō
weocoo pedæncōo
woincōo baī bayonte,

12 waocā yacooque æninque
topo cæcā baī
cædinque bitō wæætē
bitō badongaincōo
ænte topo cæte baī
cæcæbiimpa.

Wæætē mīncoo wēñacā bai
cædinqe bitō wæætē
tōmancoo mīncoo
badōmi ongongæimpa.

Bitō iñōmō do bitō ingai bai
adobaī cōwē inguīmi
īmpa.

Bitō quēwenguīmāmo cōwē in-
guinō anguēnē.”

13 Äninqe Wængonguī
tōmengā Wengā ingante iīmaī
angacäimpa.

“Botō tōmēmæ inō tæ contate
ongōñōmite,

botō bitō īmite nē pīinte
cædāni inānite bæ
tabo tæ wæænāni ate
bitō tæi emōmi inte
pīnā gāwate bai godō
cæbi wæcædānimpa,”
angacäimpa.

Tōmengā Wengā ingante
mānōmaīnō ante nē angaingā
inte Wængonguī dicæ anque-
doidi inānite adobaī anganta-
wogaa. 14 Iñæmpa Wængonguī
anquedoidi iñōmō baō
ōmaadāni inte Wængonguī
beyæ nē waa cædāni inānipa.
Mānōmaī iñōnānite tōmengā,
Botō æmo beyænque nē
quēwēnāni beyæ mīnitō
godō cæcæmīnimpa, ante da
pōnongā pōninqe tōmēnāni
mōnō beyæ pōnō waa
cædānipa.

2

*Wængonguī ængā beyænque
quēwēmōmpa, ante*

1 Mānōmaī beyæ mōnō
Awēnē apænecā ēñēninqe
mōnō ēñengainō ante
mōnō ñimpo cædāmaī in-
guinqe ante mōnō wede
pōnente ædæmō ēñente

cæcæimpa. 2 Edæ anque-
doidi incæ Wængonguī beyæ
apæneyōnāni tōmēnāni nāni
änō ante dodāni wæætē
nē ēñente cæquēnēnāni
ingadānimpa. İninqe

æcānō wīi ēñēninqe wapiti
cæda tōmengā nē tente
wæquēnengā iñongante
dodāni nō cædinqe pan-
gadānimpa.

3 Iñānāni ēñēdāni.
Wængonguī nānō, Quēwencæmīnimpa
ante angainō ante æcānō
mōnō imonte tāno apænecantawo,
ante pōnēdāni. Wængonguī
Awēnē inongā incæ tānocā
apænegaingā inte, Botō
tōmēmo æmo beyænque
quēwencæmīnimpa, ante
apænecacäimpa. Ayæ
Wængonguī nānō apænegaīnō
ēñente Ao äninqe wadāni
godōmenque mōnō imonte,
Nāwangā impa, ante
apænēdāni ēñēnimō inte
mōnō ædæmō ēñengæimpa.
Edæ ēñēnāmaī inte bai ñimpo
cæmō ininqe Wængonguī
dicæ pānāmaī inte ata
cæpocampa quēwenguīmō.

4 İninqe, Quēwencæmīnimpa,
ante nāwangā botō änō
ante ēñencædānimpa, ante
cædinqe Wængonguī godōmenque
cægacäimpa. Tōmengā,
Æcānō tōnō cæquīmoo,
ante, Æyōmōnō cæquīmoo,
ante, Æyedēnō cæquīmoo,
ante nāmā nānō angainō
bai cædinqe iīmaī pōnō
cægacäimpa. Tōmengā,
Botō mā cæbo ate waodāni
ēñencædānimpa, ante nangui
cægacäimpa. Ayæ, Æbānō
cæcāā, ante wæcædānimpa,

ante tæi piñæningue wadō
 wadō cædinque bamōnengæ
 edæ nangui cægacāimpa.
 Tōmengā Ōnōwoca ingante da
 pōnongā pōningue tōmengā
 wæætē Wængongui nānō
 angaināni inānite pōnō cæcā
 æningue tōmēnāni tōmānāni
 Wængongui Ōnōwoca nānō
 pōnongā ænganca cægadānimpa.
 Īningue Wængongui mǎnōmaī
 pōnō cæcā adimō incæ mōnō
 ēñēnāmaī cæmō bai tōmengā
 wæætē mōnō imonte ædō
 cæte ata cæpoquēnengāā.

*Itota Codito tōmengā
 tōniñadāni bai adobai
 bagacāimpa*

⁵ Ayæ mīnguipoga Awēnē
 nempo mōnō quēwenguimāmo
 ante apænemōnipa. Īningue
 mīnguipoga mōni ānonguipoga
 Wængongui, Æcāmenque in-
 gante āmo awēnē baquingā,
 ante cædinque, Anquedoidi
 incæ awēnēidi bacædānimpa,
 ante dicæ angantawogaa.
⁶ Wacā wataa yewæmōningue
 ĩmaī ante Wængongui in-
 gante āmotamīni ante bai
 yewæmongacāimpa.

“Wængongui ēñēmi. Waomōni
 ōnōmōnique ĩñōmōnite
 bitō ædō cæte waadete
 cæbii.

Wao wēmōni ēñagaīmōni
 ĩñōmōnite bitō ædō
 cæte pōnō waadete
 cæbii.

⁷ Anquedoidi inānite æmōnga
 ææntodōningue bitō
 waocā ingante gao
 wænō gō cæbi ate
 tōmengā wantæ ĩñō
 pōnōmenque on-
 gongantapa.

Ayæ, Waocā nē tæi
 ēmōnongā inte ñāō
 ēmōñongante wadāni
 tōmengā ingante waa
 acædānimpa, ante pōnō
 badongabiimpa.

⁸ Edæ bitō badongain-
 coo tōmancoo waocā
 nempo pōnōmi
 æningue

waocā tæi ēmongā inte nē
 angā bagacāimpa.”

Ante nānō yewæmōngaine
 bai cædinque Wængongui
 tōmengā nānō badon-
 gaincoo tōmancoo Waocā
 nempo pōnongā æningue
 Waocā nē angā bay-
 ongā wacoo wayōmō on-
 goncoo edæ dæ ampa.
 Incæte, Tōmengā nempo
 tōmancoo do ongompa, ante
 mōnō ñōwo ganca ayæ
 adāmaī imōmpa. ⁹ Doyedē
 mōnō waocabo ĩñōmōnte
 Wængongui waadete pōnō
 cædinque Itota ingante
 angā ēñēningue tōmengā
 wæætē mōnō tōmāmō
 wænguimāmo beyæ ante
 cōwē wæwocate wæquingā
 bagacāimpa.

Mānōmaī
 cædinque Wængongui an-
 quedoidi inānite æmōnga
 ææntodōningue, Itota wæætē
 caate wæncæcāimpa, ante
 cædinque tōmengā ingante
 gao wænō ĩñōmō gōnongā
 ongongacāimpa. Incæte

Itota caate wængā beyæ
 Wængongui poganta tæiyæ
 waēmō da wencate bai
 cædinque, Itota nē tæi
 ēmōnongā inte ñāō ēmongā
 adingue wadāni tōmengā in-
 gante waa acædānimpa, ante

pönö cægacäimpa. İninque İtota Tæiyæ Awënë wencate ongongä ingante do amompa.

¹⁰ Tömancoo nē badongaingä inongä inte Wængongui tömancoo nē enempodongä inte iimaï angacäimpa. Botö Wëmi eñëmi. Wadäni incæ botö wënäni nanguï inäni quëwencädänimpa, ante nē badömi bitö baquinque caate wæcæbiimpa. Mänömaï caate bitö wædö beyænque ædæmö picæmi bate nē eñëniimi inte bitö botö wënäni inänite ñäö inömö ænte mämömi poncädänimpa. Pöninque tömënäni botö ñäö emömo bai adobai ñäö emoncädänimpa, ante Wængongui nö pönï cægacäimpa. ¹¹ İtota mönö imonte, Tæiyæ waëmö ewocate quëwencæminimpa, ante nē badongä inongä mönö tömengä tönö adomö mönö cabo imompa. Mänömaï imö beyæ tömengä mönö imonte ante apænedinque, Botö tönïñamini iminipa, ante guiñenedämaï tedecampa.

¹² İimaï ante apænecampa.

“Wængongui eñëmi. Bitö emöwo ante botö tönïñadäni inänite apænebo eñencädänimpa

Tömënäni godongämæ ongonte eñëñönäni botö, Wængongui inömö Tæiyæ Waëmö inongä inte waa pönï cæcä abopa, ante ämotamini ante bai ancæboimpa.”

¹³ Ayæ adobai apænedinque, “Wængongui ingante botö wede pönente quëwencæboadänimpa angacäimpa.

Ayæ wæætë adobai apænedinque, “Wængongui botö imote apænedinque, Bitö wënäni, ante pönongä ænömo inte botö, Möni wencabo mæ ongömöni aedäni, ämopa.”

İtota incæ Wængongui beyæ nänï yewæmongainö bai adobai apænecampa.

¹⁴ Mönö wænguimämo ante wënæ awënë incæ nē angä inongante İtota, Botö nänï wæninque tömengä ingante edæ ömæe ewencæboimpa, ante iimaï cægacäimpa. Mönö İtota wënæmö inömö inte mönö baö tönö wepæ ñömænguiñö eñamö bai tömengä nänö wænguinque adobai ñömænguiñö eñagacäimpa.

İninque tömengä nämä nänö wænö beyænque wënæ awënë ingante bæ tacä ate tömengä wæætë piñænämaï aquïi bate nē angä inämaï ingampa. ¹⁵ Ayæ wënæ awënë nempo ñä cæyænte bai quëwëninque mönö wænguimämo ante guiñente wæyömonte İtota mönö beyæ ante wæætë wæninque mönö imonte gä pæ æmpote ö ængä beyænque quëwëmompa.

¹⁶ Edæ wii anquedoidi inänite ænte pæ mancæte ante cædinque tömengä wæætë Abadäo wodi pæimö inömonte mönö imonte pönö æninque pæ mangampa. ¹⁷ Mäninö beyæ Wængongui, Bitö tönïñadäni bai adobai adänimpa bitö, Wængongui quï, ante nē nö Pönömi

Ñænæmi pōni incæbiimpa. Ayæ bitō tōniñadāni inānite cōwē pōnēnique waadete pōnō waa cædinque ædæmō aacæbiimpa, ante tōmengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Ayæ adobaï, Bitō tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ nāmā wepæ godoncæbiimpa, ante cædinque Wængonguï Itota ingante da pōnongā pōnīnique tōmengā mōnō ēñamō bai adobaï ēñadinque waomō mōnō inōmō bai adobaï badinque Waocā inongā ingacāimpa. ¹⁸ Mōnō inguipoga quēwēninque wēnæ wēnæ mōnō cæinēnō beyæ wæwēmōmpa. Wēnæ awēnē, Itota oda cædinque Wængonguï ingante ēñēnāmaï cæcæcāimpa, ante cæyongā Itota iñōmō mōnō wæwēnō bai adobaï wæwengā incæte oda cædāmaï ingacāimpa. Īninque wēnæ wēnæ cæinente wæwēñōmonte tōmengā adobaï do wægaingā inte, Mīnitō tæï piñante ongōninque oda cædāmaï incæmīnimpa, ante pōnō tōō æmænte cæcampa.

3

Itota Ñæncængā iñongā Mōitee wodi wædangā ingacāimpa

¹ Mōnitō imōnite aa pedinque Wængonguï mīnitō imīnite adobaï aa pedinque, Tæiyæ waēmō entawencæmīnimpa, ante badongacāimpa. Īninque botō tōniñamīni ēñēdāni. Itota iñōmō Wængonguï

nānō nē da pōnongaingā ingacāimpa, ante mōnō pōnēnō ante mōnō, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Ayæ, Wængonguï quī, ante nē Godongā Ñænængā pōni iñōmō Itota adocā ingampa, ante mōnō pōnēnō ante, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Īninque mīnitō guiquēnē, Itota æbānō ingacāimpa, ante onōwēnenque pōnente quēwenguēnēmīni imīnipa. ² Wængonguï angā ēñēninque Mōitee wodi guiquēnē tōmengā ingante cōwē pōnente cædinque Wængonguï tōnō nāni godongāmæ quēwencabo inānite ædæmō cæte aagacāimpa. Tōmengā nō cæte nānō aagai bai adobaï cædinque Itota iñōmō Wængonguï angā ēñēninque tōmengā ingante cōwē pōnente cædinque tōmengā tōnō mōnō godongāmæ quēwencabo imonte ædæmō cæte aacantapa.

³ Edæ, Oncō waa ongōmpa, ante waa amō incæ mōnō oncō nē badōningā ingante godōmenque waa ate apænecæimpa. Adobaï, Mōitee wodi nē waa aacā ingacāimpa, ante tōmengā ingante waa amō incæ mōnō edæ Itota nē badongaingā ingante godōmenque nanguï waa ate apænecæimpa. ⁴ Waocā oncō guiquēnē wīi tōmenque ongōmpa. Edæ waocā mænongā ate oncō edæ ongō amīnipa. Inguipo incæ adobaï oōnædē ongoncoo adobaï wīi tōmenque

ongoncoopa. Mānincoo
tōmancoo Wængonguī nānō
badongaincooque ongoncoo
acæimpa. ⁵ Mōitee wodi
guiquēnē Awēnē Wængonguī
ingante nē cæcā inongā
inte tōmengā tōnō nāni
godongāmæ quēwencabo
inānite cōwē pōnēnīnque
ædæmō cæte aagacāimpa.
Mānōmaī cædinque tōmengā,
Wængonguī æbānō iincayæ
ate apænequingāā, ante
odōmōnīnque, Nāwangā impa,
ante apænegacāimpa. ⁶ Mōnō
Codito guiquēnē Wæmpocā
Wengā Onguīñængā inongā
inte Wæmpocā tōnō nāni
godongāmæ quēwencabo
inānite cōwē pōnente
nōingā pōnī cæte pōnō
aacampa. Edæ mōnō
guiquēnē, Codito waa
pōnī pōnō cæcā beyænque
watapæ bacæimpa, ante
mōnō pōnēnō ante wadāni
ēñēñōnāni waa tote apænemompa.
Īnīnque mōnō guīñēnāmaī inte
mānīnō mōnō pōnēnō ante
ædæmō entawēnīnque ĩnque
baganca ñimpo cædāmaī ĩmō
īnīnque tōmengā tōnō mōnō
godongāmæ quēwencabo
īmaīmompa.

*Wængonguī quīnāni nāni
guēmanguīmāmo ante*

⁷ Mānōmaī beyæ Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nānō
angainō ante mōnō ēñente
cæcæimpa. Tōmengā nānō
apænegainō ante ĩmaīnō
ante yewæmongatimpa.

“Ñōwoōnæ incæ tōmengā
apænecā ēñēnīnque,

⁸ mīnitō, Mīmō ōmædē
bawēnāmaī incæmōnīmpa,
ante cædinque Baa
ānāmaī ĩedāni.

Dodāni ĩñōmō, Wido
cæcæimpa, ante nāni
ōnōmæca quēwente
cæyedē, Wængonguī
ingampa diyæ pangu-
ingāā, ante pōnēnīnque
wiwa cægadānīmpa.
Mānōmaī cædinque
tōmēnāni Baa ante
mīmō ōmædēnāni nāni
bawengāi baī mīnitō
adobaī bawēnāmaī
ĩedāni.

⁹ Mīnitō mæmæidi māniñōmō
quēwēnīnque botō
īmote wiwa cædāni
wægaboimpa.

Incæte botō māniñedē coad-
enta wadepo ĩñonte
waa cæbo agadānīmpa.

¹⁰ Māniñedē quēwēnāni
mānōmaī cædāni
beyæ botō tōmēnāni
inānite pīīnīnque ĩmaī
angaboimpa.

‘Botō taadō goquēnēnāni
incæ taadō cōwē
adāmaī ĩnāni inte
tōmēnāni ancaa oda cædinque
mīmō ōmædēnāni inte
baī wadō godānīpa.’

¹¹ Ānīnque botō ænguī
badīnque, Botō nē
Quēwēmo ingāimo inte
nōingā āmopa, ānīnque,
Guēmædāni, ante botō an-
gaiñōmō tōmēnāni
cōwē guiite guēmānāmaī
incædānīmpa, angaboimpa.”
Ante Wængonguī nānō an-
gainō ante yewæmongadānīmpa.

¹² Īñānāni ēñēdāni. Mīni
pōnencabo ĩñōmīnīte mīnitō
wacā ingā wacā ingā waa

adinque adocanque incæ
 mīmō ömædengä badämaï
 incæcäimpa, ante wææ
 aaedäni. Ayæ adocanque
 incæ wënæ wënæ entawengä
 badinque wiya æmænte
 Wængonguï nē Quëwengä
 ingante ëmō cæte godämaï
 incæcäimpa, ante wææ
 aaedäni. ¹³ Nöwoönæ, ante nē
 angä nänö angaiönæ iñömō
 ayæ ñowo ganca eönæpa.
 Ìinque mīnitō ñowoönæ
 incæ wacä ingä wacä
 ingä ædæmō apænedinque,
 Æcämenque incæ wīwa nāni
 cædō beyænque oda cæte
 wædinque mīmō ömædengä
 badämaï incæcäimpa, ante
 cædinque iimō iñō iimō iñō
 godongämæ iñacabo cædinque
 tæï ongödäni. ¹⁴ Edæ
 mönō wëenëñedë wede
 pönengamöimpa. Nöwo adobaï
 pönëninque iinque baganca
 wede pönëmō iinque mönō
 Codito nempo godongämæ
 quëwëmaïmompä.

¹⁵ Ìinque adode ante
 pönente cæcæimpa.

“Nöwoönæ incæ tömengä
 apænecä ëñëninque
 mīnitō, Mönitō
 mīmō ömædëmōni
 bawënämaï incæmönimpä
 ante wææ cædinque
 Baa änämaï iedäni.

Edæ dodäni, Wido cæcæimpa,
 ante cædinque edæ
 Baa ante mīmō
 ömædënäni nāni
 bawengäï baï mīnitō
 adobaï bawënämaï
 iedäni.”

¹⁶ Wængonguï angä önömoncaque
 ëñëninque, Wido cæcæimpa,
 ante ædänidö cægädäni. Edæ

Möitee wodi Equitobæ nänö
 nē ænte gogainäni adodäni
 incæ, Wido cæcæimpa,
 ante cægädänimpa. ¹⁷ Ayæ
 adobaï Wængonguï coadenta
 wadepo iñonte ædänidö
 inänite piinque ænguï
 bagacäi. Edæ nē ëñënämaï
 inte wënæ wënæ cædäni
 inänite Wængonguï piinte
 ænguï bacä ate tömënäni
 baö ingäi önömæca yabæque
 wæænte öñongatimpa. ¹⁸ Ayæ,
 Pö guite guëmæedäni, ante
 botö angaiñömō cöwë guite
 guëmänämaï incædänimpa,
 ante Wængonguï, Botö nē
 Quëwëmo inömo inte nöingä
 angaboimpa, angacäimpa.
 Edæ ædänidö inänite mänömaï
 angacäi. Edæ nē ëñënämaï
 cædäni inänite mänömaï
 angacäimpa. ¹⁹ Ìinque
 nē pönënämaï inäni inte
 tömënäni nāni pönënämaï
 inö beyænque guidämaï
 ingädänimpa.

4

¹ Botö nempo guid-
 inque guëmancæmīnimpä,
 ante wëenëñedë nänö an-
 gainö ante Wængonguï ñowo
 incæ adodö ante cöwë
 angampa. Mänömaï beyæ
 pönencabo tömämīni
 tömengä nempo guid-
 inque guëmanguënëmīni
 iñömīnite adocanque incæ
 oda cædämaï incæcäimpa,
 ante cædinque mönō
 godongämæ waa adinque
 wææ aacæimpa. ² Edæ
 dodäni inänite Wængonguï

ingantedö ante wat-
 apæ nāni apænegaïnö
 baï mönō imonte adobaï

ante watapæ apænedāni
 ēñēmompā. Incæte dodāni
 guiquēnē önömoncaque
 ēñēninque wede pönēnāni
 beyænque guēmānāmai inte
 wægadānimpa. ³ Mönö
 nē wede pönēmö imö
 guiquēnē Wængongui
 nempo guiddinque mimönē
 do guēmāmompā. Edæ
 Wængongui nempo mönö
 guēmanguēnēnō ante botö
 äninta adotaa iimainö ante
 yewæmonte ongö bai
 batimpa.

“Botö ængui badinque, Botö
 nē Quēwēmo ingaimo
 inte ämopa, äninque,

Pö guiite guēmæedāni, ante
 botö angaiñömö
 tömēnāni cōwē gui-
 idāmai incædānimpa,
 angaboimpa.”

Ante Wængongui beyæ
 ante yewæmongadānimpa.
 Incæte doyedē ingui-
 poga ii emönæ badöninque
 Wængongui tömengä nänö
 cæquēnēnō ante iinque
 badöninque, Idæwaa, an-
 gacäimpa. ⁴ Wængongui
 önompo æmæmpoque go
 adoönæque iñonte iinque
 cædinque iimö wæiyö nänö
 guēmangaiönæ ingatimpa,
 ante iimai ante wataa
 yewæmonte ongompā.

“Önompo æmæmpoque go
 adoönæque iñonte
 iinque cædinque
 iimö wæiyö ñimpo
 cædinque Wængongui
 guēmangacäimpa.”

⁵ Ayæ botö äninta adotaa iimai
 ante yewæmonte ongompā.

“Pö guiite guēmæedāni,
 ante botö añömö
 tömēnāni cōwē gui-
 idāmai incædānimpa,”
 angampa, ante
 yewæmongatimpa.

⁶ Iinque Wængongui nänö
 pönö cædö ante watapæ
 ante apæ necä ēñēninque
 dodāni iñömö önömoncaque
 ēñēnāni inte tömēnāni nāni
 ēñēnāmai cægainö beyæ gui-
 idāmai ingadānimpa. Iinque,
 Wængongui tömengä nänö
 angainö iinque cæcæimpa,
 ante cædinque iincayæ
 quēwēnāni pancadāniya cōwē
 guiquēnēnāni inönānimpa.

⁷ Mänömai beyæ, Æönædö
 ēñenguēnēmīni imīni, ante
 odömoncæte ante cædinque
 Wængongui, “Ñöwoönæ,”
 ante awēnē Dabii ingante
 wantæpiyæ ate apæ necä
 ēñengacäimpa. Iinque
 mäninö botö do ante
 yewæmomo mini adinö bai
 ante Dabii wodi iimainö ante
 yewæmongacäimpa.

“Ñöwoönæ incæ tömengä
 apæ necä ēñēninque
 mīnitö, Mīmö ömædēmōni
 bawēnāmai incæmönimpa,
 ante cædinque Baa
 änāmai iedāni,” ante
 yewæmongacäimpa.

⁸ Edæ docä Ootowee wodi
 tömēnāni inänite doyedē man-
 guicä guiddinque Cänäämæ
 quēwengadānimpa. Incæte
 tömēnāni māniömæ do
 guiddināni inte nāwangä
 guēmānāni bai Wængongui
 iincayæ ate, Ñöwoönæ
 guëmancæminimpa, ante
 wæætē änāmai incædongäimpa.

9 Īninqe mōnō Wængonguī cæinēnō ante do edonque ba quimō iñomō edæ guēmanguīōnā adinqe adode incæ apænte guēmante bai mōnō tōmengā bai ampa. ¹³ Wængonguī nē apænte ānongā iñongante guēmāninqe cætawente mōnō nāmā incæ, Æbānō wædāmaī ingæimpa. ¹⁰ Wængonguī cægāmōnii, ante tōmengā in- iinqe badōninqe tōmengā gante tōingā apænequēnēmō nānō cæquēnēnō tōmāā imompa. Edæ, Wængonguī cædinque ñimpo cædinque ayongā tōmengā nānō badon- guēmangacāimpa. Tōmengā gaincoo tōmancoo edæ gā nānō ñimpo cæte guēmangāi ængate ōmægacoo bai inte bai waocā iñomō Wængonguī wodōnāmaī ongompa. nempo guidinque nē guēmangā iñomō adobai tōmengā nānō cæquēnēnō ante, Tōmānō do cætimpā, ante adinqe ñimpo cædinque guēmangampa. ¹¹ Dodāni nāni ēñēnāmaī cægāi bai ñōwodāni adobai cædāni iinqe tōmēnāni nāni tæ go wæænguinque cæbainānīpa. Mānōmaī i iinqe, Ado- canque incæ mānōmaī cæte tæ go wæænāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmānō, Wængonguī nempo guiite mimōnē guēmangæimpa, ante nanguī cæcæimpa.

¹² Wængonguī nānō ānō iñomō miine quēwēne inte tæi piyænē ēnēpa. Edæ yaēmē yægāmē tipængaa engāmē bamencaa guuibæ watii co bai Wængonguī nānō ānō iñomō adobai cædinque mōnō ōnōwoca incæ do cote bai guiipa. Ayæ bamē tadōmengadæmē tæi guīñænte bamii edonque a bai Wængonguī nānō ānō iñomō adobai mōnō mimō incæ tadōmengadæ tæi guīñænte bai cædinque mōnō pōnēnō ante mōnō

*Wængonguī ingante nē
Godongā Ñænægā Itota
ingampa*

¹⁴ Mōnō beyæ, Wængonguī quī, ante nē Godongā Ñænægā pōnī iñomō Wængonguī Wengā Itota ingampa. Tōmengā iñomō nāmā wepæ godonte do wængaingā inte ñāni ōmæmōninqe ōōnædē æite ongongampa. Īninqe mōnō, Tōmengā ingante wede pōnēmōnīpa, ante nē apænēmō inte mōnō wede pōnēnō ante ædæmō pæ mangæimpa. ¹⁵ Wængonguī quī, ante mōnō beyæ nē Godongā Ñænægā pōnī inongā iñomō wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāimpa. Incæte aquīi imō inte wæmō ad- inque tōmengā wæætē, Botō Waobo ēñadinqe aquīi bate wægāimo inte, Aquīi mini wædō æbānō i, ante do edæ ēñēmopa, angampa. Edæ wēnæ awēnē tōmengā in- gante, Wēnæ wēnæ cæe, angā do wægaingā inte tōmengā mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō, Æbānō i, ante do ēñengampa. ¹⁶ Īninqe mōnō Awēnē

iñomō nanguī waadete pönengä inte Awënë containmpaa ongongampa cæmöö. Mönō wënæ wënæ cædinō ante tōmengä pönō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque mönō tōmengä weca ponte apænecæimpa. Mönō caate wæyedē tōmengä pönō tōö æmænte cæcæcäimpa, ante mönō tōmengä weca ponte apænecæimpa. Mänōmaī Awënë ongompaa gäänē pöninque mönō guññēnāmaī inte apænemō ēññēninque tōmengä waadete pönō waa cæcä ængæimpa.

5

¹ Wængonguī quī, ante bitō botō imote nē pönōmi ñænæmi pönī bacæbiimpa, ante æcänō ingante Wængonguī angä bacää.

Edæ waocä adocanque ingante apænte æninque Wængonguī angä ate tōmengä iñomō nē waocä inongä inte waodäni beyæ Wængonguī weca cæcampa. Ìninqwe waodäni iingä weca pöninque, Wængonguī quī, ante pædæ pönönäni æninque tōmengä wæætē Wængonguī ingante godongampa. Ayæ, Wënæ wënæ cæmōni incæte Wængonguī waadete pönō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque waodäni, Wængonguī quī, ante cæningä ænte pöninque pædæ pönönäni ængampa. Æninque nē godongä ñænængä iñomō nē waocä inongä incæte cæningä ingante ænte wænöninque nē ænte pönäni

näni wënæ wënæ cædinō beyæ ante baö iya tangampa. ² Ìninqwe wadäni, Æbämē impa, ante ēññēnāmaī näni wædō ante nē godongä ñænængä iñomō nē waocä inongä inte adobaī pancaa ēññēnāmaī inte wæcampa. Ayæ oda cæte näni wædō ante tōmengä adobaī oda cæte wæcampa. Ìninqwe wadäni baī aquīngä inongä inte tōmengä gänē pönēninque wadäni inänite ædæmō cæte odōmongä adänipa. ³ Mänōmaī inongä inte tōmengä wadäni wënæ wënæ näni cædinō beyæ ante, Wængonguī quī, ante iya täninque adobaī, Botō nämä wënæ wënæ cædinō beyæ godōmopa, ante iya tante Wængonguī ingante godongampa.

⁴ Waocä nämä incæ, Botō, Wængonguī quī, ante nē godōmo ñænæmo bayōmote wadäni botō imote waa acædänimpa, ante ædō cæte anguingää. Ìñæmpa Wængonguī angä beyænque Aadöo wodi nē godongä ñænængä bacä baī wadäni adobaī Wængonguī angä beyænque nē godönäni ñænænäni badänipa. ⁵ Codito incæ, Nē godōmo ñænæmo badinque nē tæi emōmo inte ñäo emōmo acædänimpa, ante nämä ante wii angacäimpa. Wængonguī incæ tōmengä ingante,

“Bitō botō Wēmi inōmi imipa.

Ñöwoönæ bitō Wæmpobo babopa.”

⁶ Angacäimpa. Ayæ godōmenque Wængonguī

nänö angainö ante wataa
yewæmongatimpa.

“Wængongui qui, ante nē
pönongä Mēequitedeco
nänö cōwē ingai bai,

bitō adobai ñimpo cædāmaï
inte nē Pönömi cōwē
incæbiimpa,” ante
Codito ingante an-
gacäimpa.

7 Codito iñömö Waocä
ēñate quēwēninque Ca ca
wædinque Yæ yæ äninque
Wængongui ingante nangui
apænegacäimpa. Wængongui
bitō adobique eyepæ imi
inte wææ ämi ñinque botō
wænāmaï imaimopa, an-
gacäimpa. Incæte, Bitō, Wæe,
ämi ate botō wæncæboimpa,
ante nänö Ao äninö beyænque
Wængongui tömengä ingante
do ēñengacäimpa. 8 Wæmpocä
Wēñængä ñongä incæte
Itota nänö caate wæwemāmo
beyænque Wængongui
nänö änö ante ædæmō
ēñente cædinque picængä
bagacäimpa. 9 Tömengä
nänö änö ante nē ēñente
cædömō iñömonte tömengä
ædæmō ēñēninque picængä
bagaingä inte edæ mönö
imonte ængä beyænque
mönö cōwē wænāmaï inte
quēwēmompä. 10 Tömengä

ingante Wængongui apænte
æninque, Mēequitedeco nē
pönongä ñænængä pönï nänö
ingai bai bitō adobai botō
imote nē Pönömi Ñænæmi
pönï inömi imipa, angacäimpa.

*Mönö wede pönönö ante
Baa änāmaï ingæimpa, ante*

11 Mäninö ante botō
minitō iminite godömenque

nangui apænequēnēmo
imopa. Incæte, Æiquedö
ēñenguimīni, ante pönente
wædinque botō, Æbänö
cæte apænebo ēñenguimīni,
ante wæbopa. 12 Iñæmpa
minitō doyedē mīni ēñengainö
ante ñöwo nē odömömini
baquēnēmini iminipa. Incæte
wacä wæætē mīnitō iminite
Wængongui nänö angainö
ante adodeque adodeque
ante odömönte apænecä
ēñenguēnēmini adodö bamini
awædö. Edæ wēñænāni nē
goömæ gänāni bai wæætē
bamini iñöminite botō ædö
cæte tæëmö cængui godonte
bai apænebo ēñenguimīni.
13 Goömæ nē gangä bai ingä
iñömö tömengä wēñængä
bai iñongante mönitö, Æbänö
nö cæqui, ante odömönte
apænemöni incæte tömengä
iñömö cōwē ēñēnāmaï
ingampa. 14 Wæætē æcänö
cōwē waa cæda ina iñömö
tömengä, Quinö waa ii,
ante, Quinö wænæ wænæ ii,
ante wæætē wæætē ante
cædinque do ēñente bad-
inque picængä bai bacampa.
Ñinque ædæmō picænāni nē
badāni beyænque möni nö
odömönte apænedö iñömö
cængui tæëmö bai ongompä.

6

1 Mönö Codito ingui-
poga quēwēninque æbänö
cægacäi, ante do ēñēmompä.
Mönö wænguino goquinque
wænæ wænæ cæmompä,
ante wædinque, Idæwaa
wænæ wænæ cætabopa, ante
mönö Wængongui gämænö
æbänö cæte ocæ emænte

ponguüi, ante do eñemompa. Tömengä ingante æbänö cæte pönenguüi, ante do eñemompa. Ìninqe mäninö tömänö ante do eñenimö inte mönö mäninö ante idæwaa tede-tamompa. Wæætë, Æbänö cæte godömenque picæmö bai eñente baquüi, ante mönö ñowo apæne-cæimpa.

² Adobai, Æpænë quinqe guiquüi, ante, Önompoca quinqe godö gampoquüi, ante do eñemö inte mönö mäninö ante godömenque tededämaï ingæimpa. Ayæ, Wænte ate ñäni mönö ömæmongæimpa, ante do eñemö ìninqe, Wængongüi cöwë apænte ancæcæimpa, ante do eñemö ìninqe mönö mäninö ante ñowo godömenque tededämaï ingæimpa.

³ Ìninqe Wængongüi Ao angä ate botö mäninö minitö do eñeninö ante tededämaï incæboimpa. Minitö eñenämaï ìninö ante wæætë nanguï apænebo eñencæminimpa.

⁴ Wængongüi mönö mimönë pönö tica ènente bai cædinque edonque odömonte apæne-cæ eñeninqe mönö ñäö bai entawëmompa. Tömengä öönæde waa pönï nänö da pönongaincoo do ænte quëwëmompa. Ayæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æninqe mönö tömengä tönö äanque bai ewocamompa. Mänömaï ewocamö incæte pancadäniya wadæ godäni inte edæ ædö cæte, Wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte ponguinäni.

⁵ Tömënanï

ïñömö, Wængongüi nänö änö waa pönï impa, ante do eñeninäni inte ayæ, Wængongüi münguipo nänö badöñedë mäniñedë mümämoque ba ate tæi piñænte cæcæimpa, ante do eñenänipa. ⁶ Incæte mäninö nänï wede pönëninö ante Baa ante wadæ godäni bai tömënanï edæ ædö cæte ìncayæ ate, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte ponguinäni. Ìñæmpa dodäni Wængongüi Wengä ingante awæ timpote wænönäni bai cædinque ìnänï wæætë tömengä ingante adodö wænonte bai cædänipa. Ayæ tömënanï nänï æmæwo ewente wæquinque tömänäni ayönäni Wængongüi Wengä ingante badete tote bai cædänipa.

⁷ Edæ cöönæ wantæ wantæ cæ ate waodäni cöñe ingui-poga tömëmö quiyadäni wææ pæte incapa. Incate amimö ba ate në quiyadinäni nanguï tä pete eyepæ ænänï ìninqe Wængongüi wæætë onguipo tömenguipo waa pæ ate ad-inque, Waa pæguipo abopa, angampa. Adobai tömengä nänö änö ante wantæ wantæ iñö apænedäni eñeninqe waodäni gänë pönënanï badinqe wadäni inänite waadete cædäni ate Wængongüi mäninäni inänite, Minitö waa eñente cæmini abopa, ante pönö waa cæcampa. ⁸ Ömentacooque pæguipo daacamenque pæguipo guiquënë nänö æmæwo tante ewenguinque önonguipoque impa. Mäninguipo

iya tangui bai waocā adobai
Wængongui nānō ānō ante
nē Baa angā iñōmō tōmengā
nānō æmæwo ewenguinque
Baa angampa.

*Watapæ bacæimpa, ante
pōnēninque tæi ongōmompā*

⁹ Iñānāni eñēedāni. Wadāni
mānōmaī inānīpa, ante
yewæmōmōni incæte mōnitō
ayōmōni mīnitō wīi tōmēnāni
baī imīni amōnīpa. Wæætē
Codito ængā beyænque nē
quēwenguimīni inōmīni inte
mīnitō cōwē waa cæmīni imīni
amōnīpa. ¹⁰ Edæ mīnitō cōwē
waa cædinque Wængongui
ingante waadete pōnēninque
tōmengā quīnāni beyæ godō
waa cægaimīni inte nōwo
godōmenque cæmīnīpa, ante
adingā inte Wængongui dicæ
mīni cædō ante pōnēnāmaī
inguingāā. Wæætē nē nō
cædongā inte tōmengā mīni
cædō ante cōwē pōnengampa.
¹¹ Codito beyænque watapæ
bacæimpa, ante mīnitō wede
pōnēmīnīpa. Inīnque mīnitō
mānīnō mīni wede pōnēnō
ante iīnque baganca wede
pōnencæte ante cædinque mīni
waadete pōnō cægāinō baī
adobai iīnque baganca cōwē
cæedāni, amōnīpa. ¹² Edæ
nē wede pōnēnāni wæntæye
ināmaī ināni iñōmō edæ
Wængongui, Pōnōmo æedāni,
ante nānō angaincoo cōwē
æncædānīpa. Mīnitō iñōmō,
Tōmēnāni æbānō cædānī,
ante adīnque tōmēnāni
nāni cædō baī adobai
cædinque wæntæye ināmaī

inte Wængongui nānō angain-
coo adobai æncæmīnīpa,
āmōnīpa.

¹³ Wængongui, Botō ānō
baī cōwē cæcæboīpa, ante
Abadāo wodi ingante an-
gacæīpa. Mānōmaīnō ante
nāwangā impa, ante Abadāo
eñencæcæīpa, ante cædinque
tōmengā, Wacā emōwo
godōmenque tæi piñængā
emōwo ante apænebo
eñēninque do eñencæcæīpa,
ante cæyongante wacā nē
tæi piñængā guiquēnē edæ
dæ angacæīpa. Inīnque
Wængongui iñōmō nāmā
emōwo ante apænedīnque,
Wængonguīmo nē Quēwēmo
inte nōingā ante āmo eñēe,
ānīnque iīmaī angacæīpa.
¹⁴ “Botō bitō imite pōnō
waa cæbo ate bitō pæināni
nanguī yebæninque ba-
coo bacædānīpa. Botō
Wængonguīmo nē Quēwēmo
inte āmopa.” ¹⁵ Ante do angā
eñengāingā inte Abadāo wodi
wantæpiyæ ænāmaī inte
wānō cōñongante Wængongui
tōmengā nānō angāinō baī
pōnō cæcā ængacæīpa.

¹⁶ Waodāni guiquēnē,
Nāwangā āmopa, ante
eñencædānīpa, ante
cædinque wacā emōwo
godōmenque tæi piñængā
emōwo apænedīnque
ānānīpa. Mānōmaī cædinque
waocā, Botō godōmenque nē
tæi piñængā tōnō guēa cæte
baī ānīmo inte ædō cæte babæ
ante wadō cæquīmo, ante
baī apæneyongante wacā Ao
angā ate tōmēna nāna guēa
cæcāyā badapa.

17 Wængonguī iñömö, Botö wadö bai añāmaī inömo inte mänii botö angainö bai cöwē cæcæboimpa, angacäimpa. Ayæ, Mänömaī impa, ante botö angaincoo nē ænguīnāni ædæmō ēñencædanimpa, ante cædinque Wængonguī nāmā emöwo apænedinque, Botö Wængonguīmo nē Quëwënömo inte nāwangā ämopa, angacäimpa. 18 Tömengä, Botö pönö cæbo beyænque watapæ bacæimpa, ante nänö angainö ante æncæte ante mönö Wængonguī gämænö do wodii winonte pömöimpa. Ìninqe tömengä weca do pönimö iñömonte tömengä wæætē, Mënea beyæ mönö watapæ bacæimpa, angampa. Ayæ, Minitö wampo pönëninque edæ botö tönö edæ godömenque cæcæminimpa, ante tömengä ædæmō apænecampa. Mënea ante apænebo ēñeedāni. Botö Wængonguīmo inömo inte nāmā Wængonguī emöwo apænebo beyæ nē ēñëmini inte minitö mänine beyæ pönencæminimpa. Ayæ godömenque wade ante, Wængonguī incæ ædö cæte babæ wapiticæ anguingää, ante pönencæminimpa. Mänömaī Wængonguī mënea ante cægacäimpa.

19 Ìninqe wipo gæguincamē inte tæi ñāñoncadodāni ate wāi wocæ bai mönö iñömö edæ, Mänine mënea beyæ watapæ bacæimpa, ante mönö wede pönënö beyæ tæi ongömö inte mönö ædö cæte wadæ goquī. Mönö

wede pönënö beyænque edæ Wængonguī oncönē weocoo wææ owoyömo tadömengadæncönē guī öönædē ñā cæte bai ì ininqe mönö önöwoca iñömö edæ tæi ongonte bai ewocamompa. 20 Itota iñömö täno beyænte öönædē æidinque mönö beyæ ante mänincönē do wäänē guigacäimpa. Ìninqe Mëequitedeco nē godongä ñænængä nänö ingai bai badinque Itota, Wængonguī quī, ante nāmā wepæ nē Godongä Ñænængä pönī inongä inte edæ cöwē ongongampa.

7

Mëequitedeco bai Itota nē Godongä Ñænængä ingampa

1 Mëequitedeco guiquënë Tadëe nāni añömö quëwënāni awënë odeye inongä inte tömengä, Wængonguī Æibæ pönī nē Quëwengä quī, ante nē godongä ingacäimpa. Ìñongante Abadäo wodi wadāni awënë odeyeidi inānite wænonte pönongante Mëequitedeco eyepæ pö bee tëninque, Abadäo ēñëmi, angantapa. Bitö ìmite Wængonguī pönö waa cæcæcäimpa. 2 Ante pönö waa apæneyongante Abadäo iñömö awënëidi wodi nāni mangaincoo tömengä nänö ö ænincoo baco pönī incoo adinque onompo tipæmpoga mänimpocato cabo tí gæte cö cædinque, Wængonguī quī, äninque Mëequitedeco ingante adocatoque pædæ godongä ængacäimpa.

Mēequitedeco nē awēnē odeye iñongante tōmengā ěmōwo pemonte bai cædinque wadāni, “Awēnē iñongā inte tōmengā nē nō cæcā ingampa,” ante angadānimpa. Ayæ, Tadēē “Gānē pōnēñōmō” nāni angaiñōmō quēwēnāni awēnē odeye ingampa, ante pōnēninque tōmēnāni, “Awēnē odeye iñongā inte tōmengā nē gānē pōnengā ingampa,” ante wawo pemongadānimpa. ³ Tōmengā badā ōmaacā ingā bai, tōmengā wæmpocā ōmaacā ingā bai, tōmengā nānō ěñagaiōnæ ōmaacā ingā bai, tōmengā nānō wængaiōnæ ōmaacā ingā bai ante dodāni tōmengā ingantedō ante yewæmongadānimpa. Mānōmaī ī iñinque mōnō, Wængonguī Wengā nānō cōwē ingai bai Mēequitedeco adobai, Wængonguī quī, ante nē cōwē godongā ingampa, ante pōnengæimpa.

⁴ Tōmengā ñænængā pōni ingacāimpa, ante botō iīmaī ante apænebo pōnēdāni. Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni Mēequitedeco ingampa, ante pōnēninque mōnō wæmæ Abadāo wodi incæ tōmengā nānō ō ænincoo ōnompō tipæmpoga mānimpocato ongō adinque adocatoque æninque Mēequitedeco ñænængā ingante pædæ godongā ængacāimpa. ⁵ Mōnō Abadāo wodi pæimō iñōmō tōmancabomō inōmō incæte adocabodāniya

mōnō tōniñadāni Debi-idi pancadāniya guiquēnē, Wængonguī quī, ante nē godōnāni bagadānimpa. Bayōnānite Mōitee wodi tōmēnāni inānite iīmaī angacāimpa. Mīnitō tōniñadāni inānite āmīni ěñēninque tōmēnāni wæætē tōmēnāni nāni ænincoo ōnompō tipæmpoga mānimpocato ongō adinque adocatoque pædæ pōnōnāni æncæmīnimpa, ante wææ angā ěñēninque tōmēnānique, Wængonguī quī bacæimpa, ante nē ænāni inānipa. ⁶ Mēequitedeco guiquēnē Debiī wodi pæingā ināmaī ingaingā incæte adocatoque angā ěñēninque Abadāo wodi pædæ godongā ængacāimpa. Do iñōmō Wængonguī incæ Abadāo ingante apænedinque, Bitō quī, ante botō cōwē pōnōmo æncæbiimpa, angacāimpa. Incæte wantæpiyæ ate Wængonguī nānō nē angaingā iñongante Abadāo ingante apænedinque Mēequitedeco iñōmō, Wængonguī bitō imite pōnō waa cæcæcāimpa, ante pōnō waa apænegacāimpa.

⁷ Mōnō ayōmō guiquēnē, Ñænænāni inōnāni iñōmō tōmēnānique ōnōnānique inānite nē godō waa apænedāni inānipa, ante do ěñēnimo inte mōnō wadō ante ædō cæte pōnenguī. Ininque, Abadāo wodi ōnonganque iñongante Mēequitedeco nē ñænængā iñongā inte edæ mānōmaī waa apænegacāimpa, ante mōnō edonque

ēñēmompa. ⁸ Mānīnāni Debiidi guiquēnē nē ñōmāintai ēñadāni inānīpa. Incæte tōmēnāni inānite wadāni, Wængonguī quī bacæimpa, ante adocatoque cōwē pōnōnāni ænānīpa. Īngā Mēequitedeco guiquēnē ñōmāintai ēñadāmaī baī ingaingā inte nē quēwengā ingampa, ante yewæmongatimpa. Tōmengā mānōmaī nē quēwengā baī ĩñongante Abadāo wodi tōmengā ingante, Wængonguī quī, ante adocatoque godongā ængacāimpa.

⁹ Mānōmaī impa, ante pōnēninque botō, Ēñencæmīnīmpa, ante ñōwo godōmenque yewæmōmo aedāni. Tōmēnāni nāni ænīnō ōnompō tipæmpoga ganca mānīmpocato ongō adinque, Wængonguī quī, ante adocatoque pædæ godōñōnāni Debii nāni pæincabo incæ nē ænāni ĩnōnānīpa. Incæte Debii wodi wæmpocoo ingaingā ĩnongā inte Abadāo wodi adocatoque do godongā ĩnīnque tōmengā pæingā ingūingā Debii ĩñōmō wæmpocoo tōnō āanque baī adocatoque do godonte baī ayæ ate ēñate quēwengacāimpa.

¹⁰ Edæ Abadāo wodi nānō pæināni Debiidi inānīpa. Īnīnque Debii ayæ ēñadāmaī ĩñongante tōmengā wæmpocoo Abadāo wodi ingante Mēequitedeco pō bee tente adocatoque ænīnque Debii nānō ænguēnencoo incæ pancacooga adobaī ængacāimpa.

¹¹ Wængonguī doyedē

angā ēñēninque Debiidi pancadāniya, Wængonguī quī, ante nē godōnāni bagadānīmpa. Ayæ Wængonguī, Īmaī cædāni, ante angā ēñente yewæmōninque Debiidi wæætē wadāni inānite odōmonte apænedāni ēñengadānīmpa. Incæte

Debiidi, Wængonguī quī, ante nāni godōnō beyænque mōnō Wængonguī ayongā mōnō ædæmō pædāni baī edæ dicæ entawente bamongaa. Īñæmpa mānīnāni nāni godōnō beyænque nē picænāni baī bamō baī ñōwo wacā nē Godongā

ingante Wængonguī da pōnōnāmaī incædongāimpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē Pōnongā incæcāimpa, ante Codito ingante da pōnōninque Wængonguī, Debii wodi pæingā Aadōo nānō pōnongā baī Codito adobaī pōnoncæcāimpa, ante ānāmaī inte wæætē, Mēequitedeco nānō pōnongā baī cædinque Codito pōnongā beyænque waodāni botō ayōmō nē nō cædāni bacædānīmpa, angacāimpa. ¹² Ayæ, Wængonguī

quī, ante nāni godoncabo ĩñōnānite Wængonguī, Idæwaa cæmīnīpa, ānīnque wacā ingante, Bitō wæætē botō ĩmote nē Pōnōmi bacæbiimpa, angacāimpa. Ayæ wacā mānōmaī nē Godongā bacā

beyæ Wængonguī, Īmaī cædāni, ante nānō wææ angāinō ante wēā godonte baī cædinque wade ānīnque wææ angā ingacāimpa.

¹³ Īnīnque Wængonguī ñōwo,

Nē Pönömi bacæbiimpa,
 ante nänö nē angaingä
 iñömö Debiidi nāni cabo
 ināmaī inte wæætē wa-
 cabocä inongä ingampa.
 Incæte ñöwocä Codito gui-
 idēnāni iñömö, Wængonguī
 quī, ante nāni iya täimpaa
 cōwē godōnāmaī inönānimpa.
 14 Edæ, Wængonguī quī,
 ante oodaaidi nāni cabo
 nē godōnāni incædānimpa,
 ante Möitee wodi dicæ an-
 gacäiñaa. Incæte, Mönö
 Awēnē iñömö Oodaa wodi
 pæingä ingacäimpa, ante
 edonque acæimpa. 15 Īninqwe
 Mēequitedeco nänö ingai bai
 wacä wæætē, Wængonguī
 quī, ante nē Godongä bacä
 adimö inte mönö godōmenque
 edonque eñengæimpa.
 16 Edæ Ñöwocä tömengä
 mæmæidi wīi nē godōnāni
 ingadānimpa. Īninqwe, Bitö
 mæmæidi nāni godongai
 bai bitö adobai godonte
 eñēe, ante ædö cæte anguū.
 Wīi tömengä mæmæidi nāni
 cægai bai cædinque tömengä
 nē Godongä bagacäimpa.
 Wæætē cōwē nē wænāmaī
 Quēwungingä inte tömengä
 nāmā nänö tæi piñænö
 beyænque nē Godongä
 bagacäimpa. 17 Edæ tömengä
 ingante apænedinque
 Wængonguī,

“Mēequitedeco, Wængonguī
 quī, ante nē pönongä
 cōwē nänö ingai bai,

bitö adobai ñimpo cædāmaī
 inte nē Pönömi cōwē
 incæbiimpa,” ante
 apænegacäimpa.

18 Īninqwe, Īimaī cæedāni,

ante Möitee wodi wēenēnedē
 nänö wææ angaine incæ
 aquīine inte önöneque bai
 iñonte wēä godonte bai
 bagatimpa. 19 Edæ Möitee
 wodi, Īimaī cæedāni, ante
 nänö wææ angainö eñente
 beyænque mönö Wængonguī
 ayongä ædæmö pædāni bai
 dicæ entawente baquimö.
 Wængonguī wæætē, Codito
 pönö cæcä beyænque wat-
 apæ quēwencæminiipa, ante
 ñöwo pönö apænegacäimpa.
 Īninqwe, Mänömaī impa, ante
 pönéninque mönö Wængonguī
 weca pömompa.

20 Wængonguī wīi önönque
 angacäimpa. Wæætē tömengä
 nāmā emöwo apænedinque,
 Botö Wængonguimo nē
 Quēwönömo inte näwangä
 ämopa, äninqwe Codito in-
 gante angä ate tömengä
 wæætē, Wængonguī quī, ante
 nē Godongä bagacäimpa.
 Wæætē wadāni inānite
 guiquēnē tömengä wīi
 nāmā emöwo apænedinque,
 Näwangä ämopa, ante änāmaī
 ingä incæte tömēnāni
 önönque, Wængonguī quī, ante
 nē godōnāni bagadānimpa.
 21 Codito ingante guiquēnē
 Wængonguī Īimaī ante
 apænegacäimpa.

“Bitö ñimpo cædāmaī inte,
 Wængonguī quī, ante
 nē Pönömi cōwē
 incæbiimpa.

Ante botö nē Tæiyæ Awēnē
 inömo inte nöingä
 äninqwe

īincayæ ate wadö ante cōwē
 änāmaī incæboimpa.”

22 Wængonguī, Itota botō imote nē Pōnongā inongā inte mīnitō beyæ cæcā ate mīnitō Ao āmīni īinque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, āinque Wængonguī mōnō imonte ñōwo godōmenque waa pōnī apænegacāimpa. Īinque Wængonguī mǎnōmaī nāmā emōwo apænedinque, Nāwangā āmopa, āinque Itota nānō nē angāingā īīngante mōnō Itota ingante pōnēinque, Wængonguī nānō angainō bai cōwē cæcæcāimpa, ante do ēñēmompā. 23 Mǎnīnāni guiquēnē nē ñōmæintai ēñagāināni inte ædō cæte ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante nē godōnāni cōwē inguīnānii. Īinque wīi adocanque nē godongā ingacāimpa. Wacā wacā nē godōnāni bagadānimpā. 24 Itota īñōmō nē wænāmaī quēwēnongā inte tōmengā, Wængonguī quī, ante nē Godongā inongā inte cōwē quēwengampā. 25 Edæ tōmengā nē wænāmaī Quēwēnongā inte Wængonguī ingante mōnō beyæ ante cōwē apænedinque, Botō bitō gāmænō nē māmōmo pōnāni inānite bitō pōnō waa cæcæbiimpā, ante ñimpo cædāmaī inte cōwē apænecampā. Wængonguī ingante cōwē apænecā inongā inte tōmengā cōwē quēwēinque ædæmō pōnō ængā beyænque mōnō wæætē cōwē wænāmaī quēwenguīmō imompā.

26 Wadāni nāni ēñēnāmaī cæcabo bai wīi inongā inte Itota īñōmō tæiyæ waēmō inongā ingampā. Wēntamō mongænāmaī inongā īīngante tōmengā ingante ædō cæte piinte apænte anguīnānii. Mǎnōmaī ingā adinque Wængonguī tōmengā ingante oōnædē æmonga pōnī ængō cæcā ongongampā. Īinque tōmengā adocanque pōnī, Wængonguī quī, ante nē nō Godongā Ñænængā pōnī inongā inte mōnō wædō ante eyepæ pōnī pōnō cæcampā. 27 Wadāni nē godōnāni ñænænāni pōnī ināni guiquēnē tōmēnāni tāno godōninque nāmā nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ ante, Wængonguī botō imote waa acæcāimpa, ante cæningā wepæ īimō īñō īimō īñō godōnānipā. Ayæ ate wadāni nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ adobai godōnānipā. Itota guiquēnē wēnæ wēnæ nāni cædō bai cædāmaī inongā inte nāmā beyænque godōnāmaī ingacāimpa. Ayæ wamō mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ wæætē wæætē godōnāmaī inte tōmengā eyepæ inongā inte adopoque pōnī godongacāimpa. Īinque tōmengā nāmā wepæ godōninque eyepæ pōnī godongā adinque Wængonguī wæætē mōnō imonte waa acampā.

28 Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque waodāni aquīi ināni nāni cabo īñōnānite pancadāniya inānite ānāni Wængonguī ingante nē godōnāni ñænænāni

do badänipa. Wængongui
 guiquënë iincayæ ate nämä
 emöwo apænedinque, Botö
 Wengä ædæmö Picængä nē
 eñngä bagaingä ingante
 ämo ate tömengä nē Pönongä
 Ñænængä bacæcäimpa. Botö
 Wængonguimo nē Quëwënömo
 inte näwangä ämopa, an-
 gacäimpa.

8

*Wængongui ñöwo nänö an-
 gainö ante Itota iinque cæcä*

¹ Mänömaïnö ante quinate
 yewæmömöni. Edæ,
 Mönö wädö beyæ ante,
 Wængongui qui, ante
 nē Godongä Ñænængä
 pönī inte ongongampa,
 ante, Näwangä impa, ante
 edonque eñncæminimpa,
 ante yewæmömönipa.
 Tömengä iñömö öönæde
 æidinque Awënë Wængongui
 tömëmængä inö tæ con-
 tadinque Tæiyæ Awënë
 inte ongongampa, ante
 yewæmömöni adinque
 eñncæminimpa. ² Mänömaï
 inongä inte tömengä wïi
 waocä nänö mænongaincönē
 cæcampa. Wæætē Wængongui,
 Owocæboimpa, ante tæiyæ
 waëmö nänö mænongaincönē
 Itota iñömö mönö beyæ ante,
 Wængongui qui, ante nē
 Godongä Ñænængä pönī inte
 cæcampa.

³ Inguipoga quëwënäni
 guiquënë adocanque in-
 gante, Wængongui qui, ante
 bitö nē godömi ñænæmi
 pönī bacæbiimpa, änäni bad-
 inque tömengä nē tä nē

tä cædinque mäincoo cöwē
 godonguëngä ingampa.
 Iinque mäningä Itota
 guiquënë adobaï nē Godongä
 Ñænængä pönī inongä inte
 adobaï godonguëngä
 ingampa. ⁴ Edæ, Iincooque
 godoncæminimpa, ante
 Möitee wodi wææ angä
 eñnte cædinque inguipoga
 nē godönäni guiquënë
 do eyepæ pönī godönäni
 inänipa. Iinque tömënäni
 nänī godö bai Itota iñömö
 ædö cæte godonguëngä
 inguingä. Inguipogaque
 quëwengä inte bai tömengä
 iñömö edæ Wængongui in-
 gante nē godongä inämaï
 incædongäimpa.

⁵ Tömënäni guiquënë,
 Wængongui öönæde nänö
 owocö cöwē ongö bai in-
 guipoga adobaï mænonte
 mänincö öwocodenganque bai
 iñonte acæimpa, ante adobaï
 pönī mænongadänipa.
 Mänömaï mænöninque
 tömënäni mänincöenque,
 Wængongui qui, ante nē
 godönäni inte cædänipa.
 Iinque Wængongui, Adobaï
 pönī mænöincö ongongæimpa,
 ante cædinque Möitee wodi
 nē mænonguingä in-
 gante doyedē angacäimpa.
 "Möitee eñemi. Bitö,
 Æbänö mænonguï, ante,
 Æbänö badonguï, ante
 botö onquiyabo iñömö bee
 tente odömömo adinque
 badoncæbiimpa. Bitö cöwä
 adinque botö odömönö bai
 iincö adobaï mænöninque
 iincönē ongoncoo tömancoo

adobaï pōni badoncæbiimpa,"
 angacæimpa. ⁶ Wængonguï,
 Botō Mōitee tōnō wææ
 āninquē, Iīmaï cæedāni,
 āmo ate Ao āmīni īninquē
 mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa, ante
 wēēnēñedē nānō angainō
 wædænque waa ingatimpa.
 Nōwo guiquēnē tōmengā, Itota
 ængā beyænque quēwēmini
 inte Ao āmīni īninquē mīnitō
 botō tōnō godongāmæ waa
 cæte quēwencæmīnimpā, ante
 nānō ānō iñōmō godōmenque
 waa pōni impā. Edæ
 Wængonguï nānō ānō iinquē
 bacæimpa, ante Itota incæ
 nō cægacæimpa. Ayæ adobaï
 mānīnō nē godōnāni nāni
 cædō guiquēnē wædænque
 waa iñonte Itota nānō nō
 cædō guiquēnē godōmenque
 waa pōni impā.

⁷ Mānīne edæ, Mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa, ante
 Wængonguï wēēnēñedē
 nānō angaine iñōmō mōnō
 quēwenguīnō ante eyepæ i
 baï Wængonguï nōwo wade
 ante ānāmaï incædongāimpa.
⁸ Incæte waodāni wen-
 tamō mongænāni ad-
 inque Wængonguï doyedē
 apænedinque,

"Botō pōnō cæbo ate mīnitō
 Ao āmīni īninquē mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa,

Ante botō nē Awēnē
 inōmo inte idægoidi
 inānite oodaaidi
 inānite iīncayæ ate
 mīine ante mā pōni
 apænecæboimpa.

⁹ Mæmæidi doyedē Equi-
 tobæ quēwēñōnānite
 botō tōō æmænte
 ænte poncæte ante
 cædinque,
 tōmēnāni inānite, Mōnō
 godongāmæ waa
 cæcæimpa, āñōmote
 tōmēnāni wæætē
 pango cæte gogadānimpa.
 Pango cæte godāni ate
 botō wæætē dadi
 emæmonte tōmēnāni
 inānite adāmaï ingaboimpa.
 Mānōmaï beyæ botō
 wēēnēñedē botō an-
 gainō baï
 nōwo wæætē adobaïnō ante
 ānāmaï incæboimpa,
 ante botō nē Awēnēmo
 inōmo inte āmopa.

¹⁰ Mānīñedē ate edæ idægoidi
 inānite botō,

Iīmaï pōnō cæbo ate mīnitō Ao
 āmīni īninquē
 mōnō godongāmæ waa
 cæte quēwengæimpa,
 āninquē edæ iīmaï
 cæcæboimpa.

Iīmaï cæedāni, ante botō
 wææ ānō ante godō
 apænebo ēñēninque
 mānīne ante mīmōnē
 yewæmonte baï
 entawēninque

tōmēnāni nē wede pōnēnāni
 incædānimpa.

Tōmēmo tōmēnāni Wængonguīmo
 iñōmote tōmēnāni
 wæætē botō quīnāni
 incædānimpa.

¹¹ Mānīñedē botō angaiñedē
 ba ate edæ waocā
 tōmengā guīdengā
 ingante
 ayæ wacā ingante odōmonte
 apænedinque,

Bitō Wængonguī ingante ate
baī pōnencæbiimpa,
ante quīnante angu-
ingāā.

Īñæmpa māniñedē ate gui-
iyanga pōni īnongā
incæ ñænængā pōni
īnongā incæ

tōmēnāni tōmānāni botō
īmote do adinque
pōnencædānimpa.

12 Edæ tōmēnāni ēñēnāmaī
nāni cædō ante
botō pānāmaī inte
waadete godō ñimpo
cæcæboimpa.

Ayæ tōmēnāni wēnæ wēnæ
nāni cægāinō ante
adāmaī inte baī
botō pōnēnāmaī
incæboimpa,” ante
Wængonguī apænægacāimpa.

13 Āninqe ñōwo, Āmo
beyænque quēwēmīni inte
mīnitō Ao āmīni īninqe
mōnō godongāmæ waa cæte
quēwengæimpa, ante mā
pōni āninqe Wængonguī
wēēnēñedē, Īmaī cæedāni,
ante nānō wææ angāine
ante, Woīne inte eyepæ
īnāmaī ingāine ēnepa, ante baī
cæcampa. Woīne īñōmō oo dæ
baquīne ēnepa.

9

*Wængonguī Tæiyæ Waēmō
oncō bai æmontaicō impa*

1 Wængonguī wēēnēñedē
dodāni īnānite, Botō pōnō
cæbo ate mīnitō Ao āmīni
īninqe mōnō godongāmæ
waa cæte quēwengæimpa,
angacāimpa. Īninqe
tōmengā nānō wææ an-
gāinō baī cædinque tōmēnāni,

Wængonguī ingampa, ante
tōmengā beyæ cæquēnēnāni
ingadānimpa. Ayæ inguipoga
tōmengā owoquincō tæiyæ
waēmō oncō mænōninqe
tōmengā weca pōninqe
cæquēnēnāni ingadānimpa.
2 Angā ēñēninqe dodāni,
Wængonguī nānō owoquincō,
ante æmontaicō badōninqe
weocoo odemontai wodōnedinque
mencōnea badongadānimpa.
Yabæcōnē, Tæiyæ Waēmō
Oncō impa, ante nāni
ancōnē īñōmō māniñōmō
gongapæncade doyæncade
tæiyæ tī wodōnoquī en-
cadocade ongongatimpa.
Ayæ awæmpaa badōninqe
tōmēnāni, Wængonguī
beyæ tæiyæ waēmō pāo
ōñongatimpa, ante cædinque
mānimpaa pāo ñō cædāni
ōñongatimpa.

3 Weocoo wacoo nāni
guiimongademō wodōiñōmō
guiimongacō īñōmō Tæiyæ
Waēmōncō Pōni nāni an-
gāincō ingatimpa. 4 Mānincōnē
ogūi wacæimpa, ante
cædinque, Ogūi waquī
iya tangæimpa, ante
awæmpa oodo nāni pōnō
tee bæimpa badonte cō
cædāni ongongatimpa. Ayæ,
Mōnō godongāmæ waa
cæcæimpa, ante wææ
āninqe Wængonguī nānō
yewæmongainca Tæiyæ
Waēmōncōnē Pōni on-
gongæimpa, ante cædinque
awæmpa badōninqe oodo
yabæpa tee baadinque
cæncadempa adobāi tee
baate nāni cōnōimpa on-
gongatimpa. Ayæ oodo

æninque aca podonte wa-
moncade bai bædinque
tömēnāni ōnōmæca nāni
cængaimō Mānāā nāni
angaimō æninque oodo
nāni bædincadedē da
wēninque mānincade wæætē
oodo ēmompaa cæncadē
inō da wente cō cæte
mangadānimpa. Ayæ
adobai Aadō wodi nānō
ongonto tā bocagainto
æninque ado oodo ēmompaa
cæncadē inō da wente
ñō cædāni ōñongatimpa.
Ayæ Wængonguī dicaboga
nānō, Īimai cædāni, ante
yewæmongaine adoyōmō
ongongæimpa, ante cædinque
mānincā æninque ado oodo
ēmompaa cæncadē inō da
wēninque cō cædāni on-
gongatimpa.

⁵ Mānimpaa yædopaa
waomīni mīni wēnæ wēnæ
cædō beyæ wepæ godonte
impa, ante Wængonguī,
Botō pōnō waadeimpa im-
papa, angacāimpa. Ayæ
Wængonguī nē ñāō ēmongā
weca nē owoda ĩñōmō
adobai ñāō bai ēmōna ĩñōnate
tömēna nāna ēmōnō bai
dodāni adobai badonte
oodo ēmompaa æmataæ
æmataæ tæi goncædāni on-
gongatimpa. Ayæ tömēna
ōōmā tiyæmāa pōmæna
gānē ĩñōmō Wængonguī,
Botō pōnō waadeimpa, ante
nānō angaimpa ōñongatimpa.
Mānimpacoo æbānō im-
paa, ante māninque ñōwo
yewæmōmōnipa.

⁶ Tōmancoo mānōmai
cōo cædāni ongōñonte,
Wængonguī quī, ante nē
godōnāninque ĩimō ĩñō

ĩimō ĩñō yabæcōnē pō
guiidinque, Wængonguī
ingampa, ante cægadānimpa.
⁷ Guiimongacōnē guiquēnē
nē godongā ñænængā ĩñōmō
wadepo ĩñō adopoque
wadepo ĩñō adopoque pō
guiidinque tömengā ado-
canque guidongāimpa.
Incæte tömengā nē godongā
ñænængā pōni ĩnongā incæ
wepæ næænāmai inte ædō
cæte guiiquingā. Edæ
wepæ cōwē ænte guid-
inque tömengā nāmā beyæ
godō pipo pipo cædinque,
Wadāni ēñēnāmai inte nāni
wēnæ wēnæ cægainō incæ
ñā mēnongacæimpa, ante
tömēnāni beyæ adobai godō
pipo pipo cædongāimpa.
⁸ Mānincō æmontaicō
ayæ ongōñedē Tæiyæ
Waëmoncōnē Pōni wīi
ōnonque guiigadānimpa.
Wængonguī nānō owodō
æidō māniñedē adobai wīi
edonque ingatimpa, ante
odōmoncæte ante Wængonguī
Tæiyæ Waëmō Ōnōwoca angā
guidāmai ingadānimpa.

⁹ Mānōmainō ante odōmōninque
tömengā mōnō ñōwomō
imonte wæætē, Īimai
ante ēñencæminimpa, ante
cægacāimpa. Waocā, Wen-
tamō mongænte awædō,
ante nē wædongā inte
waëmō ĩñōmō pōninque,
Wængonguī quī, ante baō iya
tanguī tōnō bequī cænguī
godongampa. Mānōmai an-
caa godongā incæte tömengā
mīmō nāmā nānō apænte
entawēnō ñā mēnongadāmai
inte wentamō ayæ mongænte

entawënongåïmpa, ¹⁰Mänömaï
cænguinqe bequinque
ante wææ äninque, Æbänö
cæte godonguiï, ante ayæ,
Æpænenque æbänö cæte
mënongaquïï, ante dodäni
mänincooque ante nãni
wææ angainö ante ëñente
cægadänimpa. Ìninqe,
Waguipo ïinque bayonte
önöwoca ædæmö mënongate
quëwengæïmpa, ante
mïnguipo ïinque bagancaque
tömënanï mänincooque ante
cædönänimpa.

¹¹ Wapämo mïni waa
quëwenguinqe pömämo,
ante badoncæte ante mönö
Codito ïñömö, Wængongui
quï, ante në Godongä
Ñænængä pönï ïnongä inte
do pongacäïmpa. Pöninque
tömengä waodäni önompoca
nãni mænongaincönë gui-
idämaï inte Wængongui nänö
badongainguipoga cædämaï
ingacäïmpa. Wæætë adodö
go æidinque tömengä öönædë
Wængongui nänö owocönë
ñænæncönë guidinque
näwä owocönë cægacäïmpa.
¹² Caboda wepæ næænte
guidämaï inte wagada wë
wepæ næænte guiidämaï
inte mönö Codito ïñömö
edæ nämä wepæ godöninque
öönædë Tæiyæ Waëmoncönë
Pönï æmæwo guigacäïmpa.
Ìninqe tömengä ængä
beyænque mönö æmæwo
pönï abæ tawænte bai cöwë
quëwëmompä.

¹³ Ñömæï incæ gam-
podinque, do wæningä
baö incæ gampodinque

waocä näate bai wædongä
inte edæ Wængongui weca
ædö cæte ponguingää.
Wæætë, Tömengä waiñacä
bate poncæcäïmpa, ante
cædinque, Wængongui quï,
ante në godönäni ïñömö
caboda wepæ tönö wagada
onguiñængä wepæ æninque
në näadingä baonga pipo
pipo cædänipa. Ayæ wagada
baquecä ingante wænonte
në täninque gönaique adobai
æninque tömengä baonga
pipo pipo cædinque, Bitö në
näadimi inte waiñabi babipa,
ante cægadänimpa.

¹⁴ Mönö Codito guiquënë
Tæiyæ Waëmö ïnongä inte në
cöwë Quëwengä Önöwoca tönö
guëa cædinque Wængongui
ingante, Bitö quïmo ïmopa,
ante nämä wepæ godon-
gacäïmpa. Tömengä wepæ
ïñömö wïi cæningä wepæ
bai inte godömenque eyepæ
pönï wepæ ïmæmpa. Ìninqe
mönö wænguinque wënæ
wënæ cæyömonte tömengä,
Minitö mïmö entawëmini
inte ñä mënongate entawente
nämä apænte pönente
quëwencæminimpa, ante
nämä wepæ do godon-
gacäïmpa. Ayæ mönö wënæ
wënæ cægainö ante wadæ
cædinque godömenque pönö
cæcä ate mönö Wængongui në
Quëwengä ingante në cæmö
badinque cæmompä.

¹⁵ Wængongui mïine
ante apænedinque, Mönö
godongämæ waa cæte
quëwengæïmpa, añongante
mönö waocabo wæætë
ëñënamäi inte wënæ wënæ

cæmō adinque Codito
 iñōmō mōnō wēnæ wēnæ
 cægainō beyæ ante wæætē
 wængā beyænque mōnō abæ
 tawænte bai quēwēmōmpa.
 Nōwo iñōmō Wængonguī
 miine ante apænedinque,
 Botō pōnō cæbo ate
 mīnitō Ao ämīni iinque
 mīni ænguincōo æmæwo
 æninque mīnitō cōwē mante
 quēwencæmīnimpā, ante
 aa pecā pongamōnimpā.
 Iinque mōnō Codito wæætē,
 Wængonguī nānō angain-
 coo æncæmīnimpā, ante
 cædinque iinque cæcā ate
 mōnō nē pōnimō inte do ænte
 quēwēmōmpa.

16 Waocā, Nāñe wæmo
 adinque botō māincoo iñi
 iñānique æncædānimpā, ante
 emōwo emōwo yewæmongā
 adinque wadāni wæætē,
 Nāwangā æmæwo wængāimpā,
 ante eñente ate, Nē
 wængaingā nānō ante
 yewæmongainō bai bacæimpā,
 ante iinque cædānipā.

17 Iñæmpā, Iñāni quī
 bacæimpā, ante yewæmongā
 incæte nē yewæmōningā
 mīingā quēwēñongante
 tōmengā māincoo ædō cæte
 tōmēnāni quī baquīi. Wæætē
 tōmengā æmæwo wængā
 ate māniñedē ate tōmengā
 nānō yewæmongāi bai iinque
 cædānipā.

18 Mānōmaī beyæ wēenēñedē
 Wængonguī, Mōnō godongāmæ
 waa cæcæimpā, ante
 yewæmongā ate dodāni
 cæningā wænonte ate wepæ
 gowete ate godongāmæ Ao
 äninque iinque cægadānimpā.

19 Wængonguī, Iñmaī cæedāni,
 nānō wææ angainō tōmanta
 adinque Mōitee wodi iñōmō
 tōmānāni iñānite apænecā
 eñēnāni ate wepæ gowete ate
 cægacāimpā. Wagada wēnāni
 wepæ tōnō caboda wepæ
 æninque æpæ tōnō ænte
 wempo cædēninque iitopowæ
 nāni äwæ yæpængō æninque
 obega ocaguī opatawæmæ
 nāni guipæninguī ænte pæ
 dacadinque wepæ nāni
 wempo cædēnimæñē bee
 podonte Mōitee iñōmō,
 Māninta adinque eñengæimpā,
 ante cædinque mānintaa
 wepæ pipo pipo cægacāimpā.
 Ayæ nē eñēnāni tōmānāni
 baonga wepæ pipo pipo
 cædinque tōmengā Iñmaī an-
 gacāimpā. 20 “Wængonguī,
 Botō pōnō ämo eñēninque
 mīnitō Ao ante eñente cæmīni
 iinque mōnō godongāmæ
 waa cæcæimpā, ante nānō
 wææ angainō beyænque
 iī wepæ impā. Iinque
 iī wepæ emontaa adinque
 mōnō Ao ante māñine ante
 eñente cæcæimpā,” ante
 Mōitee wodi apænegacāimpā.
 21 Ayæ æmontaiconga wepæ
 pipo pipo cædinque tōmengā
 mānincōnē Wængonguī beyæ
 nāni cæincooga wepæ pipo
 pipo cægacāimpā. 22 Ayæ
 wodo tōmancooga ante
 Wængonguī, Wepæ tōnō ñā
 mēnongacæimpā, äninque
 wææ angā cægadānimpā.

Iñæmpā wepæ gowedāmaī
 iñonte mōnō wēnæ wēnæ
 cæmō adinque Wængonguī nē
 panguēnengā inte ædō cæte
 pōnō ata cæpoquingā.

*Codito wepæ beyænque
mönö mimö mēnongacäimpa*

23 Öönädē ongoncoo
baī inguipoga nāni adobaī
badongaincoo incæ cæningä
wænonte ate wepæ tönö
ñä mēnongaquēnēnāni in-
gadānimpā. Wæætē nāwä
öönädē Wængonguī weca
gote mönö ongonguinque
mönö adocanque nē waēmö
pönī inongä wepæ beyænque
ñä mēnongaquēnēmö imompā.

24 Edæ öönädē Wængonguī
nānō owocönē baī ante
waodāni önompoca nāni tæiyæ
waēmö pönī badongaincönē
mönö Codito guidāmaī in-
gacäimpā. Wæætē öönädē
incæ æidinqwe tömengä mönö
beyæ ante Wængonguī weca
guiddinqwe a ongongampā.

25 Wængonguī quī, ante
inguipoga nē godongä
ñænængä pönī inongä
guiquēnē wīī nāmā wepæ
ænte pöninqwe cæningä
wepæ incæ ænte pöninqwe
wadepo iñö adopoque
wadepo iñö adopoque Tæiyæ
Waëmoncönē Pönī guicampā.
Mönö Codito guiquēnē in-
guipoga nē quēwengä baī
wīī adobaī inongä inte wīī
wæætē wæætē godoncæte
ante öönädē æi guigacäimpā.
Wæætē öönädē adopoque
æi guiddinqwe tömengä nāmā
wepæ adopoque godon-
gacäimpā.

26 Edæ ingui-
poga nē quēwēnāni nāni
cæi baī cæcä baī tömengä
Wængonguī inguipoga nānō
badōñedē mā caate wædinque
wantæ wantæ iñö cædinque
ñöwo ganca tæmpo caate

wæcædongäimpā. Wæætē
mönö waocabo tömämö
pedænguipoga mönö quēwēnō
wodo iinqwe bayonte tömengä
ñöwo pönī adopoque pönī
pöninqwe wēnæ wēnæ mönö
cædö ante æmæwo wido
cæcæte ante nāmā wepæ
godongacäimpā.

27 Mönö waocabo guiquēnē
nē wænguīmö inömo
inte adopoque wænte
ate Wængonguī weca pö
gongæñömonte tömengä
apænte ancæcäimpā. 28 Mönö
waocabo nanguī imö
iñömonte mönö Codito
iñömö wēnæ wēnæ mönö
cædö ante mongæninque
adopoque nāmā godöninque
wængacäimpā.

Ayæ
wæætē pöninqwe tömengä
wīī mönö wēnæ wēnæ
cædö mongæncæte ante
poncæcäimpā. Wæætē
tömengä nānō ponguīnō ante
nē wänö cömö iñömonte
tömengä, Quēwencæminimpā,
ante mönö imonte æncæte
ante poncæcäimpā.

10

1 Iincayæ ate nē Pongu-
ingä iñömö, Wængonguī
quī, ante nāmā wepæ
eyepæ godoncæcäimpā,
ante odömoncæte ante
cædinque Wængonguī, Iīmaī
cæte cæningä wepæ
pönöedāni, ante do wææ
angacäimpā. Incæte mänīī
wepæ Wængonguī nānō
wææ angaimæ iñömö wīī
eyepæ godonguī ænguī
impā. Iinque mänimæ
tömengä nānō wææ angaimæ
beyænque waocä ædö cæte

ædæmō ēñente picængä
 bai baquiringä. Inæmpa
 idægoidi inōmō wadepo
 inō wadepo inō wepæ an-
 caa godōninque Wængonguī
 weca pō ædæ wææninqe,
 Bitō Tæiyæ Waēmō imidō
 anguēnē, ante apænecæte
 ante pōnāni incæte tōmēnāni
 tōmengä nānō wææ angainō
 beyænque picænāni bai
 dicæ badāniyaa. ² Tōmengä
 nānō wææ angainō eyepæ
 i bai tōmēnāni adopoque
 godōninque idæwaa godoncædōnānimpa
 Edæ, Wængonguī ingampa,
 ante nē cædāni inōmō
 mäninqe godōninque
 ædæmō ñā mēnongate
 bacædōnānimpa. Ayæ iincayæ
 ate tōmēnāni, Wentamō
 entawente wænguī wæ,
 ante nāmā apænte wædāmaī
 incædōnānimpa.

³ Edæ wīī mænōmaī
 impa. Wæætē, Botō
 wēnæ wēnæ cæte awædō,
 ante wæætē wæætē nāni
 pōnente wæquinque tōmēnāni
 wadepo inō wadepo inō
 godōnōnānimpa. ⁴ Edæ,
 Mōni wēnæ wēnæ cægāinō
 ante mēnongacæimpa,
 ante godōñōnāni wagada
 onguīñæ wepæ tōnō caboda
 wepæ eyepæ imæmpa diyæ
 mēnongaquī.

⁵ Cæningä wepæ wīī eyepæ
 impa, ante wædinque Codito
 inguipoga pōninque iīmaī ante
 apænegacæimpa.

“Wængonguī ēñēmi. Cæningä
 baō nāni wænonte
 pōnōnō tōnō cænguī
 bequī nāni, Wængonguī
 quī, ante pōnōnō ad-

inque bitō edæ wīī
 æinēmi ingabiimpa.

Wæætē botō Waobo
 baquinque bitō botō
 baō ante badongabi-
 impa.

⁶ Waodāni, Wængonguī
 quī, ante iya tāmōni
 ate Wængonguī waa
 acæcæimpa, ante
 tāñōnāni bitō wīī
 tobi ingabiimpa.
 Tōmēnāni, Wēnæ
 wēnæ mōni cædō ante
 Wængonguī pōnō wido
 cæcæcæimpa, ante
 pōnōñōnānite bitō Baa
 angabiimpa.

⁷ Ante adinque botō,
 ‘Wængonguī ēñēmi.
 Dodāni botō imotedō
 ante yewæmōninque,
 Tōmengä ingui-
 poga pōninque iīmaī
 cæcæcæimpa,
 ante nāni yewæmongainō
 bai cædinque botō bitō
 änō ēñente cæcæte ante
 pōninque a ongōmoī ae,
 antabopa,”

⁸ Mōitee wodi guiquēnē,
 Cænināni inānite wænōninque
 mīnitō, Wængonguī quī, ante
 pædæ godōninque cænguī
 tōnō bequī godoncæmīnimpa,
 ante wææ angacæimpa.
 Incæte mōnō Codito
 Mæmpocā ingante tāno
 apænedinque, Waodāni
 cæningä nāni wænonte
 pōnōnō tōnō cænguī be-
 quī nāni, Wængonguī quī,
 ante pōnōnō adinque bitō
 wīī æinēmi ingabiimpa.
 Wængonguī quī, ante iya
 tāmōni ate Wængonguī
 waa acæcæimpa, ante ayæ,

Wēnæ wēnæ mōni cædō
 ante Wængonguī pōnō wido
 cæcæcāimpa, ante pōnō
 tāñōnāni bitō Baa ante
 wīi tobi ingabiimpa, ante
 Codito apænegacāimpa.
 9 Ayæ, “Bitō ānō cæcæte
 ante pōninqe a ongōmoī
 ae,” angacāimpa. Āninqe
 tōmengā, Īne botō angainō
 īñōmō ædæmō ēñenguīne bate
 ongongæimpa, ante cædinque
 Mōitee wodi wēēnēñedē nānō
 angaine ante da godonte
 bai cægacāimpa. 10 Ayæ
 Wængonguī nānō ānō ante
 nē ēñente cæcā inte Itota
 Codito, Wængonguī quī, ante
 baonga ēñadinque adopoque
 wæninque nāmā wepæ
 eyepæ godongā beyænque
 mōnō wæætē Wængonguī ay-
 ongā tæiyæ waēmō ewocamō
 bate quēwēmompā.

11 Wængonguī quī, ante nē
 godōnāni guiquēnē tōmānāni
 ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō adiyæ
 gongæante Wængonguī beyæ
 ante cædānīpā. Mānōmaī
 wæætē wæætē godōninqe
 ado ado godōnāni beyænque
 tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni
 cædō ante ædō cæte wido
 cæte baquī. 12 Māningā
 mōnō beyæ nē nō Godon-
 gaingā guiquēnē adopoque
 godōninqe ĩninqe baganca
 eyepæ pōnī godōninqe
 Wængonguī tōmēmængā ĩnō
 æi tæi contate ongongampa.
 13 Mānōmaī ongōninqe, Botō
 ĩmote pīinte cædāni ĩnānite
 Wængonguī æyedēnō botō
 nempo pōnongā æninqe
 botō tæi emōmō inte nē
 āmo baquīmoo, ante Codito
 ñōwo ganca wānō con-

gampa. 14 Edæ tōmengā pōnō
 badongā ate mōnō tæiyæ
 waēmō ewocate quēwēmō
 bayōmonte tōmengā adoque
 pōnī nānō godongainō
 beyænque, Ædæmō picæmīni
 bacæmīnīmpā, ante do badon-
 gacāimpa. 15 Mānīnō ante
 Wængonguī Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca mōnō ĩmonte adobaī
 apænecampa. Tōmengā tāno
 apænegacāimpa.

16 “Mōnō Awēnē ĩmaī an-
 gacāimpa. Mānīñedē
 ate ĩncayæ ate,

botō pōnō cæbo ate Ao
 ānāni ĩninqe mōnō
 godongāmæ waa cæte
 quēwengæimpa,

ante ĩninqe cæcæte ante
 ĩmaī cæcæboimpa,
 angacāimpa.

Botō pōnō apænebo
 ēñēninqe tōmēnāni,
 ĩmaī cædāni, ante
 botō wææ an-
 gainō incæ mīmōnē
 entawencædānīmpā.

Botō pōnō apænebo
 ēñēninqe mānīne
 ante ocai encate
 ēñencædānīmpā.

17 Ayæ, Wēnæ wēnæ
 nāni cædō ante
 ñimpo cædinque
 botō pōnēnāmaī
 incæboimpa. Ēñēnāmaī
 nāni cædō ante
 botō wæætē wæætē
 ānāmaī incæboimpa,”
 angampa.

18 ĩninqe tōmengā pōnō
 ñimpo cæcā ate mōnō edæ,
 Wēnæ wēnæ mōnō cædō
 beyæ pānāmaī incæcāimpa,
 ante quīnante godōmenque

godonguī. Īñæmpa tōmengä
dobæ ñimpo cægacäimpa.

*Mönö Wængonguī weca
pongæimpa, ante*

¹⁹ Īñänäni eññedäni. Tæiyæ
Waēmō Pōñi Oncōnē pō
guiite bai mönō Itota wepæ
beyænque guiññämäi inte
Wængonguī weca do gui-
iquenēmō imompa. ²⁰ Weocoo
mänincōnē nāni wææ
cægaincoo wægo tē bai
Itota baō adobaī wangō
cote ingatimpa. Mänōmai
beyæ odemō mūnemō wi
ænete bai i adinque mönō
quëwenguīnemō guīdinque
Wængonguī weca edæ do
guiimompa. ²¹ Wængonguī
nānō godongāmæ owocabo
īñōmonte, Wængonguī qui,
ante nē Godongä Nænængä
pōñi inongä īñōmō adocā Itota
īñōmō mönō imonte nē aacā
inongä ingampa. ²² Mänōmai
beyæ mönō Wængonguī weca
pō guicæimpa. Wēēñēdē
wentamō mönō entawēnō
ante Itota nāmā wepæ inte
ñā mēnongacā ate mönō nāmā
apænte nō cæinēmō inte
guicæimpa. Ayæ mönō baō
waēmōmæ äate bai emōmō
īnque mönō, Wængonguī
tōmengä nānō änō bai cōwē
ædæmō cæcæcäimpa, ante
wede pōñenique mönō
guiññämäi inte tōmengä
weca do guicæimpa. ²³ Botō
cōwē pōnō cæcæboimpa,
ante nē angaingä īñōmō
nē ædæmō cæcä ingampa,
ante adinque mönō, Tōmengä
nānō änō bai cæcä beyænque
watapæ bacæimpa, ante
mönō pōñenō ante cōwē

wido cædāmai inte mönō
pōnengæimpa.

²⁴ Ayæ, Mönö pōnencabo
tōmāmō waadete pōñenique
waa cæte quëwengæimpa,
ante cæcæte ante pōñente ad-
inque mönō wacā ingä wacā
ingä īmai godō cæcæimpa. ²⁵ Pancadāniya Wængonguī in-
gante godongāmæ apænecæte
ante pōñämäi inte wadæ
godāni incæte tōmēnāni
nāni cæi bai mönō adobaī
cædāmai ingæimpa. Wæætē,
Codito nānō ponguīōnæ
oo pōñi impa, ate pōñente
wædinque mönō pōnencabo
īñōmonte mönō wacā ingä
wacā ingä edæ waadete
apænedinque, Wængonguī
gāmænō pōñinque watapæ
quëwēmīni incæminimpa, ante
apænecæimpa.

²⁶ Wængonguī nō nānō
änō ante do eññēmō inte
mönō, Wīi eññēñewädō,
äninque godōmenque wēnæ
wēnæ cæmō īnque edæ
wēnæ wēnæ mönō cædō ante
mēnongaquīmæ ante edæ
wepæ dæ ä bai babaimpa. ²⁷ Wæætē mänōmai ancaa
eññänämäi cæmō īnque mönō
Wængonguī nānō apænte
ante panguīmāmoque ante
guīñente wæcōmaimompa.
Edæ mönō Baa ante
godōmenque wēnæ wēnæ
cæmō īnque Wængonguī
ingante nē pīināni nāni
gonte wænguīmāmoque
ante, Mönö adobaī gonte
wæncæ wæ, ante guīñente
wæcōmaimompa. ²⁸ Möitee
wodi nānō wææ angainō
ante, Wīi eññēñewädō,
ante adocanque nē angä

iñongante Waoda mēnaa ina incæ waodāni mengāa go adocanque ināni incæ, Mānōmainō ante apæ necā eñentamōnipa, ante apæ nedāni eñēninque nē āningā ingante waadedāmai inte godō wængadānimpa.

29 Īninqe adocanque Wængonguī Wengā ingante pīnā gāwate bai cædinque Baa angā adinque tōmengā ingante Wængonguī ædō cæte pānāmai inguingāa. Wængonguī, Botō pōnō æmo ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ĩnque bacæimpa, ante cædinque Itota nāmā wepæ inte mōnō ĩmonte ñā mēnongacā beyæ tōmengā ayongā tæiyæ waēmō ewocamō bagamōimpa. Incæte adocanque Itota nānō nē ñā mēnongadingā ĩnongā inte, Itota wepæ wīi waēmō ĩ awædō, ante pīngā adinque Wængonguī ædō cæte apænte ante pānāmai inguingāa. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca nē waadete pōnō cædongā iñongante adocanque badete tocā adinque Wængonguī tōmengā ingante ædō cæte pānāmai inguingāa. Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Baa ānāni ĩnānite wædænque pāninqe Wængonguī ĩnāni ĩnānite godōmenque nanguī pōnī pancæcāimpa, ante pōnēmīniyaa.

30 Wængonguī, “Botō tōmēmo nē panguīmo

ĩmopa. Wiwa nāni cædinō beyæ eyepæ pōnī godō pāmo wæcædānimpa,” angacāimpa. Ayæ, “Botō nē Awēnē ĩnōmo inte botō quīnāni ĩnānite apænte ancæboimpa,” angacāimpa. Mōnō iñōmō, Mānōmainō ante nē apænte pancæ angaingā ingante æbānō ingāa, ante do eñēmompā. 31 Edæ Wængonguī nē Quēwengā ĩnongā inte edæ ænguī badinque bæi ongonte pangā wæcæwæ, ante mōnō nanguī guīñēñate wæcæimpa.

32 Wēēnēñedē Wængonguī apæ necā eñēmīni inte mīnitō tæcæ ñāō bai entawēmīni ate wadāni pō pīinte guēadō guēa cæyōnāni mīnitō mīni caate wæquinque tæī ongōninqe godōmenque cæmīnitapa. Mānōmai mīni cædinō ante ñōwo pōnēdāni. 33 Pancayedēña iñōmō nē pīinte cædāni tōmānāni ayōnāni mīnitō ĩmīnite badete todinque pānānitapa. Pancayedēña guiquēnē mīnitō tōñīñadāni adobai caate wæyōnānite mīnitō, Adocabomōni ĩmōnipa, ante bai cædinque nē caate wædāni tōnō godongāmæ ongōmīnitapa. 34 Wadāni ĩnānite tee mōnedāni adinque mīnitō tōmēnāni tee mōnete nāni wædō ante pōnēninque tōmēnāni tōnō godongāmæ wæmīnitapa. Ayæ, Mōnō māincoo oōnædē godōmenque waa pōnī ongoncoo inte cōwē ongongæimpa, ante eñēmīni iñōmīnite wadāni inguipoga mīnitō ēadincoo ō ænāni adinque mīnitō wædāmai inte

watapæ tomīnitapa. ³⁵ Īninque,
 Mōnō wede pōnēnō beyænque
 eyepæ pōnī ænguīmō īmōmpa,
 ante ēñēninque mānīnō mīni
 wede pōnēnō ante wido
 cādāmaī iedāni. ³⁶ Ayæ,
 Wængonguī nānō ānō ante
 ēñēnte cāmōni ate tōmengā,
 Pōnōmo æncāmīnīmpa, ante
 nānō angaincoo ante cōwē
 pōnongā æncāmōnīmpa, ante
 cædīnque mīnitō wæntædāmaī
 inte ee cæquēnēmīni īmīnīpa.
³⁷ Edæ Wængonguī beyæ ante
 do yewæmongatīmpa.

“Wantæ wantæ ate nē
 Ponguingā mōnō
 ānongā īñōmō do
 poncæcāīmpa.

Edæ tōmengā nānō angaiōnæ
 īinque bayonte

tōmengā eyepæ pōnī
 poncæcāīmpa.

³⁸ Nē nō cæte quēwēnongā
 incæ tōmengā nānō
 wede pōnēnō beyænque
 quēwencæcāīmpa.

Adocā wæætē guīñēnte
 wædīnque wodii
 wīnongā adīnque,

botō tōmengā ingante ad-
 īnque wīi tobaiōmpa,”
 ante Wængonguī beyæ
 yewæmongatīmpa.

³⁹ Mōnō guīquēnē tōmēnāni
 nāni cæī bai cādāmaī īñōmō
 inte wīi guīñēnte wædōmō
 inte wodii wīnōnāmaī īmōmpa.
 Edæ wodii wīnōnte bai mōnō
 æmæwo ēwēnte baquēnēmō
 īmōmpa. Wæætē edæ tōmengā
 ængā beyænque mōnō
 quēwenguīnque tōmengā in-
 gante wede pōnēmō īmōmpa.

11

Mōnō wede pōnēnō ante

¹ Wængonguī pōnō cæcā
 ate watapæ bacæīmpa,
 ante mōnō pōnēnō ante
 mōnō, Wængonguī ayæ
 cādāmaī ingā incæte cōwē
 cæquīngā īngāmpa, ante
 wede pōnēmōmpa. Awinca
 adāmaī ēmōmō incæ mōnō
 mīmōno wede pōnēnīnque
 awinca do ate ēmonte
 bai ēwocamō inte mōnō,
 Nāwangā bacæīmpa, ante
 do ēñēmō īmōmpa. ² Dodāni
 wede pōnēnāni īñōnānite
 Wængonguī, Mīni wede
 pōnēnō beyænque botō mīnitō
 īmīnīte waa abopa, ante
 apænegacāīmpa.

³ Wængonguī īnguīpo tōnō
 īmōnæ tōmāo badoncæte
 ante cæyongā quīēmē
 īmpa ænte badonguingāā.
 Īñæmpa dæ angatīmpa.
 Īninque mōnō nē acoo dæ
 āñōnte mānīncoo ænāmaī
 inte tōmengā wæætē mā
 pōnēnīnque angā beyænque
 mōnō nē acoo do bagatīmpa.
 Mānōmaī īngatīmpa, ante
 wede pōnēnīnque mōnō Ao
 āmōmpa.

*Dodāni nāni wede
 pōnengaiō*

Abedo wodi

⁴ Abedo wodi īñōmō
 Wængonguī nānō angaiō
 ante wede pōnēnīnque,
 Wængonguī quī, ante nō
 cæte godōnīnque Cāinō wodi
 wæætē ōnōmonque nānō
 godōnō bai wīi godon-
 gacāīmpa. Tōmengā mānōmaī
 wede pōnēnte cæcā adīnque
 Wængonguī, Abedo bitō

nō cæte pönömi æmopa,
ante apænegacäimpa.
Inique do wænte gogaingä
inongä incæte Abedo
wodi, Botö wede pönente
cægai bai adobai wede
pönente cæedäni, ante ñowo
ganca ayæ apænete bai
apænecampa.

Ënoco wodi

⁵ Ënoco wodi guiquënë
në wede pönengä iñongante
Wængongui, Ënoco ëñëmi.
Bitö botö në waa adömi
inte bitö wængüenëmämo
ante wädämaï inte pöe,
äninque inque iñongante
ö ænte wo ææntodongä
ægacäimpa. Æite gocä ate
wadäni ancaa diqui diqui
minique Wængongui nänö
në wo æntodongä ingante
adämaï ingadänimpa. Edæ
tömengä ingante Wængongui
ayæ ææntodönämaï iñongante
wadäni, Ënoco wede
pönengä ingante Wængongui
waa acampa, ante do
ëñënonänimpa. ⁶ Edæ
Wængongui weca poncæte
ante cædinque waocä,
Wængongui në Quëwengä
ingampa, ante wede
pönenguëngä ingampa.
Ayæ adobai, Wængongui
ingante në diqui diqui
mimö iñömonte tömengä,
Pöe, äninque pönö waa
cæcampa, ante wede
pönëninque në poncæ
cæcä pongampa. Mänömaï
ante në wede pönënanique
Wængongui weca pönänipa.
Mäninö ante në wede
pönënämaï ingä guiquënë
tömengä ingante

Wængongui ædö cæte waa
aquiringä. Edæ waa adämaï
ingampa.

Docä Nöwee wodi

⁷ Nöwee wodi Docä nani
änongä guiquënë, Æbänö
baquii, ante adämaï iñongante
Wængongui, Nöwee ëñëmi.
Bitö adämaï imämo oo
pongäimpa cæbii. Angä
ëñente guñente wædinque
në wede pönengä inte tömengä
nani wencabo nani guite
quëwenguinque wipo
ñænængade impo incæ
ñænæ oncö bai badongä
ate guite quëwengadänimpa.
Në wede pönënanique nani
nö entawënö bai adobai
nö nänö entawenguinque
Nöwee wodi wede pönente
cægacäimpa. Inique tömengä
adocanque wede pönëninque
mänömaï cædingä iñongante
wadäni guiquënë nani
apænte wænguinque Baa
angadänimpa.

Abadäo wodi

⁸ Abadäo wodi guiquënë
tömengä wede pönengä
iñongante Wængongui,
Abadäo ëñëmi. Botö
pönömo bitö ænguimæ ante
botö odömömo goe. Angä
ëñëninque, Æbæmë impa,
ante adämaï inongä inte
Abadäo wede pönëninque
ëñente cædinque do gogacäimpa.
⁹ Mänömaï wede pönëninque
wadäni nëmæ gote wacä
inongä inte wantæ iñö
quëwengä bai inte æmontaicönë
owogacäimpa. Ayæ
Wængongui nänö angaimæ në
ænguina inöna inte tömengä
wengä Itæca wodi adobai

tömengä wengä Aacobo wodi adobaï wantæ iñö quëwente bai æmontaicönenque owote quëwengadaimpa. 10 Wængongui doyedë pöni, Waodäni nani öönädë quëwenguïñömö ante botö iïmaï badoncæboimpa, ante nämä nänö pönënö bai tæi gönonte mænongacäimpa. Abadäo iñömö, Botö mänüi iñömö owocæboimpa, ante nê wædongä inte wede pönëninque piyænë cædinque æmontaicönenque owote inguipoga quëwengacäimpa.

11 Mönö imonte pönëninque nê ædæmö aacä inongä inte Wængongui iñömö tömengä nänö äninö bai cöwë cæcæcäimpa, ante nê wede pönënä iñömö Tada wodi ingadäimpa. Mänömaï beyæ tömënä owæntadä iñönante Wængongui pönö cæcä æninque tömënä picængadedä inönä inte tæi piñæninque yædëmadä bate wëñængä mangadäimpa. 12 Abadäo wodi wede pönëninque tæi piñænte tapæicä ate wëñængä ëñagacäimpa. Ìninque adocanque picængadecä inte nê wænte bai inongä inte wede pönengä beyænque mönö tömengä nänö pæimö yebæninque nemoncoo öönädë owocoo nanguï pönï i bai mönö iñömö adobaï nanguï pönï imompa. Æmönaicoo gäwapæ yæwedeca öñoncoo nanguï pönï i bai mönö tömengä pæimö imö adobaï nanguï pönï iñömönte mönö, Mänimpomö imompa, ante ædö

cæte anguii.

13 Mäninäni tömänäni wede pönente quëwënönäni inte wængadänimpa. Wængongui nänö, Pönö cæcæboimpa, angaincoo ayæ ænämaï inäni inte tömënäni gobæ ongoncoo gomö ate bai, Cöwë æncæmönimpa, ante wede pönente piyænë cæte quëwengadänimpa. Wadäni nëmæ wabæca quëwente bai quëwëninque tömënäni, Wüi mönitö ömæ iñönte mönitö wamöni inte quëwëmönipa, ante inguipoga owogadänimpa. 14 Mänömainö ante nê änäni iñömö, Tömëmöni ömæ ante diqui diqui mëmöni imönipa, ante quëwënanipa. 15 Dodäni iñömö do nani ëmö cæte pongaimæ ante pönente wædäni inte bai tömënäni do adodö gocædönänimpa. 16 Wæætë adodö mänïömæ nani quëwengaimæ wüi goinëninque tömënäni, Mönö öönädë godömenque waëmömæ pönï gote quëwengæimpa, ante goinente wægadänimpa. Ìninque wadäni Wængongui ingante, Bitö nê waëmömæ goinente wædäni tömënäni Wængonguimi imipa cæbii, ante änäni incæ tömengä wæætë, Ìñæmpa nê wædönäni tömënäni quëwenguïñömö nani wædö ante botö do eyepæ mænongaboimpa, æninque guiñënëmaï inte nanguï tocampa.

Abadäo tönö Itæca

17 Wængongui, Abadäo æbänö botö imote ëñente cæquingää, ante acæte ante angä ëñëninque Abadäo

wodi nē wede pōnēnongā
 inte tōmengā wengā Itæca
 ingante, Wængonguī quī,
 ante godongacāimpa. Edæ
 Abadāo ingante doyedē
 apænedinque Wængonguī,
 Bitō pæināni nanguī ināni inte
 iimæ æncædānimpa, ante do
 angā ēñengacāimpa. Incæte
 Wængonguī mānōmainō angā
 ante nē ēñēningā incæ
 tōmengā wengā adocanque
 pōni inongā inte Abadāo,
 Wængonguī quingā ingampa,
 ante godoncæ cægacāimpa.
 18 Adocā tōmengā wengā
 ingantedō ante Wængonguī
 doyedē Abadāo ingante
 apænedinque, Bitō wengā
 Itæca pæinānique inānitedō
 ante botō, Abadāo pæināni
 inānipa, angacāimpa. 19 Incæte
 Itæca wodi adocanque pōni
 iñongante Abadāo wodi,
 Botō wengā do wængā
 incæte Wængonguī, Nāni
 òmæmōe, angā inique do
 nāni òmæmōmaingampa, ante
 wede pōnēninque godoncæ
 cægacāimpa. Wængonguī
 guiquēnē, Ee ae, ante wææ
 angā beyænque tōmengā
 wengā ingante wænōnāmai
 ingacāimpa. Inique Itæca
 wodi do wæningā inte bai
 nāni òmæmonte bai ayæ
 quēwengacāimpa.

Itæca, Aacobo, Ootee

20 Itæca wodi adobai,
 Wængonguī æbānō cæquiringā,
 ante wede nānō pōnēnō
 beyænque ēñēningā inte
 edæ picængadecā badinque
 Aacobo wodi tōnō Etawoo
 wodi inate apænedinque,

Wængonguī mīnatō iiminate
 iimai pōnō waa cæcæcāimpa,
 ante waa apænegacāimpa.

21 Aacobo wodi iñōmō,
 Wængonguī æbānō cæquiringā,
 ante wede nānō pōnēnō
 beyænque do ēñēningā inte
 wæncæ cæte òñōninque
 tōmengā nānōmoda Ootee
 wodi wēna inate, Mīnatō
 iiminate Wængonguī pōnō
 waa cæcæcāimpa, ante
 waa apænegacāimpa. Ayæ
 ongontoca da cæte on-
 gonte ædæ wææninque,
 Wængonguī bitō waēmō
 pōni inōmi inte cæquimido
 anguēnē, ante watapæ
 apænegacāimpa.

22 Ootee wodi guiquēnē,
 Wantæ iñō wæncæboimpa,
 āninque, Mōnō idægocabo
 mōnō pæināni incæ Equi-
 tobæ wantæpiyæ quēwēnāni
 ate Wængonguī ænte māocā
 wadæ gocædānimpa, ante
 tōmengā nānō wede pōnēnō
 beyænque ēñēninque iimai
 angacāimpa. Godinque
 botō bayetoca ingai ee
 ænte næænte godinque da
 wencæminimpa, angacāimpa.

Mōitee wodi

23 Mōitee wodi mæmpoda
 guiquēnē wēñængā ēñacā
 ate, Wīi ònonganque ingampa.
 Waēmō wēñængā awædō,
 ante adinque iimai cægadai-
 mpanpa. Māniñedē Equitobæ
 awēnē odeye iñōmō, Onguiñængā
 ēñacā adinque do wænongæ-
 impa, angā incæte tōmēna
 guīñēnāmai inte tōmēna
 wede nāna pōnēnō
 beyænque wēñængā Mōitee
 ingante apāicā mengāa
 go adocanque

māmonque wē wodonte man-gadaimpa.

²⁴ Mōitee wodi guiquēnē picængā bayongante wadāni, Awēnē Padaönō wengā wææ Mōitee badā ingampa, ante Mōitee ingante waa ayönāni tōmengā wæætē Wængonguī ingante nē wede pönēnongā inte edæ Baa angacāimpa.

²⁵ Wæætē edæ, Botō caate wæquinque botō Wængonguī quinäni tönō godongāmæ cæcæboimpa, ante cædinque Mōitee wodi, Equitoidi nāni wiwa cæte tōinō adinque botō wantæ iñō incæ wīi toinente awædō, ante wido cægacāimpa.

²⁶ Wængonguī iincayæ ate eyepæ pōni pönongā æncæboimpa, ante wede pönēninque tōmengā mäninō ante mimōno gomō ate bai pönengacāimpa. Ayæ Equitobæ quēwēnāni waēmoncoo pōni nāni mǎincoo ante adinque, Önoncooque ēwenguincooque i awædō, ante Mōitee edæ Baa angacāimpa. Wæætē edæ piinte badete todāni wæcā incæte tōmengā, Codito beyænque impa, ante pönēninque godōmenque waa pōni togacāimpa.

²⁷ Tōmengā iñōmō, Awēnē odeye Padaönō ænguī badinque piingā wæcæ wæ, ante guñente wædāmaī inte wæætē wede pönēninque Equitobæ emō cæte gogacāimpa. Ayæ Wængonguī nē Quēwengā mōnō awinca adāmaī inongā ingante Mōitee wodi iñōmō nē awinca gomō acā bai emongā inte wæntæye badāmaī inte godōmenque

cægacāimpa. ²⁸ Ayæ, Bamoncadē ēñadāni inānite nē ewēnongā incæ godō wænoncæcāimpa, ante Wængonguī angā ēñēninque Mōitee wodi wæætē, Nē ewēnongā nānō wodo pænta goquī ingæimpa, ante wede pönēninque cægacāimpa. Tōmengā wadāni idægoidi tönō Patowa ææmæ mōnō cæmæ bai mā cængacāimpa. Ayæ, Nē ewēnongā incæ mōnō idægocabo bamoncadē ēñadāni inānite wænönāmaī incæcāimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque Mōitee nē wede pönēnongā inte wadāni tönō godongāmæ odemompaa wepæ öni paa-gacāimpa.

²⁹ Idægoidi guiquēnē wede pönēninque gāwapæ Opatawæmæ nāni amæ goyæ go næ gongæmæ ate tæcæguedemæ pōni tao gogadānimpa. Equitoidi guiquēnē, Taadō bapa, mōnō taocæimpa, ante cæyönānite æpæmpo becadote wængadānimpa.

Adacaba wodi

³⁰ Idægoidi nāni wede pönēnō beyænque Eedicoo nāni quēwēñōmō yabæque nāni wææ cægainca incæ nāwæ cabænte wæængatimpa. Edæ idægoidi önonmpo æmæmpoque go mēönaa mänimpoönæ iñonte yabæque godongāmæ cægonte godāni ate cabænte wæængatimpa. ³¹ Onquiyængā Adacaba iñōmō mǎincoo beyæ ante nē towente nē quēwengā inongā incæte tōmengā wede

nänö pönönö beyænque iïmaï cæte müingä quëwengacäïmpa. Idægoda mënaa, Eedicoo iïnomö æbänö quëwënanii, ante acæte ante awëmö pö guiida adinque Adacaba wodi, Ee pöeda, angä beyænque idægoidi wæætë ëñënamäi inäni inänite wænöninque tömengä ingante ata cæpodäni quëwengacäïmpa.

Wadäni näni wede pönëgainö

³² Quinante godömenque ante apænequïmoo. Iïnäni në wede pönënanäni nänii cægäinö ante botö æiquedö apænequïmoo. Guedeönö wodi tönö Badaco wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Tantö wodi tönö Yepetee wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Awënë Dabii wodi tönö Tämoedo wodi ingadäimpa. Mäninäni tönö Wængongui beyæ në apænegäinänii wodi tömänäni wede nänii pönönö beyænque iïmaï cædinque nangui cægadäimpa.

³³ Në wede pönënanäni iïnomö tæi emonte badinque wabæca awënë odayeidi nempo quëwënanäni inänite bæ tadinque wido cægadäimpa. Pancadäniya wede pönëninque wadäni beyæ wææ äninque nö cægadäimpa. Wacä, Cæcæboimpa, äninque do cæquënegä incæ wii cæcä ininque në pönënanäni pancadäniya, Bitö änö cæcæbiimpa, änäni ëñëninque do cægacäimpa. Pancadäniya nänii wede pönönö beyænque

mëñeidi incæ ecadämaï inäni bagadäimpa. ³⁴ Gongangangi wo bæco adinque pancadäniya wede nänii pönönö beyænque mönä emongatimpa. Wadäni yaëmenca tamencacæ cädäni wædinque në pönënanäni pancadäniya aamö cædinque müinäni quëwengadäimpa. Aquii pönii ininäni inte në wede pönënanäni pancadäniya tæi piñante bagadäimpa. Wabæca tontadoidi wænönca pönäni adinque në pönënanäni pancadäniya wæætë tæi piñëninque wido cädäni gogadäimpa. ³⁵ Tömënanäni guidënanäni näñe wænänii ate onquiyänäni wede nänii pönönö beyænque do wæninäni quëwënanäni ate ængadäimpa.

Näni caate wægäinö

Ayæ adobai në pönënanäni inänite wiwa cädäni caate wæyönänite wacä, Ata cæpobo goquimi, angä incæte në caate wædönäni pancadäniya wæætë, Ee abi caate wæwëmoe, änanitapa. Tömënanäni, Botö iincayæ ate nänii ömæmöninque caate botö wædö beyænque godömenque waa quëwencæboimpa, ante wææ äninque Ao änamäi ingadäimpa. ³⁶ Tömënanäni nänii wede pönönö beyæ pancadäniya inänite wadäni badete togadäimpa. Wadäni inänite wæætë tæi tæi pangadäimpa. Wadäni inänite wæætë yaëmengö nänii cæyëninque tee mönedäni

wægadānimpa. ³⁷ Pancadāniya inānite dicaca tacadāni wængadānimpa. Pancadāniya inānite ta wiyænāni wængadānimpa. Pancadāniya inānite yaēmenca yedāni wængadānimpa. Pancadāniya obega æmontai tönö caboda æmontai badōninque māninque wēñate mongæninque ömæpodāni inte wæyönānite wadāni togænte pāninque wiwa cægadānimpa. ³⁸ Tömēnāni nē wede pönēnāni inte waa pōni ināni iñōnānite ingui-pogaque quēwēnāni wæætē wii tōmēnāni bai ināni inte wēnæ wēnæ cægadānimpa. Nē pönēnāni iñōmō pancadāniya, Æyōmōmē gote quēwenguimoo, ante pönente wædinque wodii winonte önömæca wayōmō godinque ānanquidi wayōmō godinque oncontatodē guidinque pancadāniya wē womōñōnāni pancadāniya onguipodē ææ wote wē womongadānimpa.

³⁹ Inique Wængongui tōmēnāni inānite, Wede mini pönēnō adinque botō waa tobopa, ante apænegacāimpa. Incæte tōmengā nānō, Pönō waa cæcæboimpa, angainō ante tōmēnāni māniñedē ayæ ænāmai ingadānimpa. ⁴⁰ Edæ tōmēnāni adodānique wii æncædānimpa, angacāimpa. Wæætē Codito godōmenque pönongā æninque mōnō watapæ quēwēñōmonte tōmēnāni mōnō tönō godongāmæ æninque ædæmō picænāni bai bacædānimpa, ante Wængongui mōnō imonte waa

cædinque tōmēnāni beyæ adobai waa cægacāimpa.

12

Itota ingante mōnō cōwē adinque quēwengæimpa, ante

¹ Inique boguimā bacoo owo bai māniñāni iñōmō, Wængongui cōwē pönō cæcæcāimpa, ante nē wede pönengaināni iñōmō adobai bacoo ongōnānipa. Edæ, Mōnitō wede pönente mōni cægai bai mīnitō adobai wede pönēninque iīmai cædāni, ante a ongonte bai apænedānipa cæmōō. Tömēnāni quingæ pogodo gocæte ante cædāni teemencoo gā āadāni bai cædinque mōnō adobai oda caate mōnō wædoncoo ante ñimpo cæcæimpa. Wēnæ wēnæ mōnō cægaincoo ante, Ancaa cæte awædō, āninque mōnō wido cæcæimpa. Ayæ taadō ante Itota nānō odōmongainonque ante mōnō edæ wæntædāmai inte tæi piñæninque pogodo gocæimpa. ² Mōnō wede pönente æite godō taadō ante tōmengā iñōmō nē tāno beyænte gogaingā ingampa. Tōmengā adocā incæ mōnō wede pönēnō ante, Cōwē mōnōmai bacæimpa, ante ædæmō badongaingā ingampa. Tōmengā iñōmō wadāni tōmengā ingante awæ timpodāni wæyongante badete todāni adinque tōmengā, Mānōmai cædāni botō caate wædō beyænque botō iincayæ ate watapæ tocæboimpa, ante nē eñēningā

inte piyænē cædinque caate
wædinque wængacäimpa.
Tömengä ñowo iñömö ñäni
ömæmonte æite godinque
Awënë Wængongui nänö
contaimpaa tömëmängä
inö tæ contate Awënë bate
ongöñongä mönö adocä
Itota ingante æmö ate bai
pönëninque edæ tömengä
miñæ tee empote pogodo
gocæimpa.

³ Tömengä iñömö në
wiwa cædäni nanguï pïinte
cædäni wæcä incæte piyænē
cægacäimpa. Ìninqe mïnitö
iñömö, Wæntædämaï inte
mïmö nangæ batawënämaï
ingæimpa, ante cædinque,
Tömengä æbänö cægacäi,
ante pönëedäni.

⁴ Nöwo
ganca mïnitö wënæ wënæ
mïni cæinente wædö ante
wido cæcæte ante mïnitö
wængui beyæ wepæ dicæ
gowete cæmïniyaa. ⁵ Ayæ
Wængongui mönö wampo
pönencæmöimpa, ante
mönö imonte, Botö wëmïni
godömenque cæcæmïnimpa,
ante æbänö pönö angacäi,
ante mïnitö dicæ pönëmïniyaa.
Ïimaï angacäimpa, ante
yewæmongatimpa.

“Botö wëmi ëñëmi. Mönö
Awënë bitö ïmite,
Ëñente cæcæbiimpa,
ante pangä wædinque,
bitö wæætë badete todämaï
incæbiimpa.

Bitö ïmite, Ëñenguënë
quëwëe, angä ëñente
wædinque wæwënämaï
incæbiimpa.

⁶ Ìñæmpa tömengä nänö në
waadete pönënanique

inänite päninque
mönö Awënë iñömö,
Ëñencæmïnimpa, ante
cæcampa.

Botö wëmïni, ante nänö në
ængainänique inänite
tömengä pangampa.”

⁷ Ante yewæmongatimpa
cæmïni. Mïnitö caate
wëmïni imïnitawo. Ìñæmpa
wëñænäni inänite wæmpoidi
dicæ pänämaï inguinäniyaa.
Mæmpo Wængongui iñömö
adobaï, Botö wëmïni imïnipa,
ante edonque acæimpa,
ante nanguï äninque pangä
caate wëmïnipa. Ìninqe
tömengä pangä wædinque
mïnitö wæætë, Mönö ëñente
quëwenguinque ante Mæmpo
Wængongui pangampa,
ante piyænē cæte ee amïni
pancæcäimpa. ⁸ Tömengä
wëñæmö iñömönte tömengä
tömämö imonte edæ nanguï
pante angampa. Incæte
mïnitö pancamïniya imïnite
tömengä pante änämaï in-
gantawo. Ìninqe mïnitö, Wï
Wængongui wëmöni imönipa.
Wacä wëmöni imönipa, ante
wæquënëmïni imïnipa.

⁹ Mönö mæmpoidi waodänique
inönäni inte nanguï äninque
pänäni adinque mönö,
Mæmpocä inongä inte
tömengä nänö cæquënënonque
cædinque mönö imonte waa
cæte pangantapa, ante
tömënäni inänite waa ata-
mompä. Mönö Mæmpo
Wængongui adobaï mönö
imonte nanguï äninque
pangä adinque mönö
quëwenguinque mönö tömengä
ingante godömenque Ao

ante eñente cæcæimpa.
 10 Mönö mæmpoidi guiquënë,
 Æbänö pönö waa cæquimoo,
 ante pönente ate mönö
 imonte edæ, Eñencæminimpa,
 ante wantæ iñö nanguï
 änäni eñente cætamompa.
 Wængonguï iñömö edæ,
 Tæiyæ waëmö botö ewocabo
 bai minitö adobai tæiyæ
 waëmö ewocadinque wat-
 apæ quëwencæminimpa,
 ante cædinque mönö waa
 quëwenguinque ante pönö
 pangampa. 11 Æcämenque
 mönö imonte nanguï äninque
 päna incæ tömengä pangä
 ate mönö caate wædinque
 dicæ quingæ watapæ tomon-
 gaa. Iñæmpa, Caate awædö,
 ante cöwë ämompä. Wæætë
 iincayæ ate edæ doyedë näni
 pänö beyænque mönö nē
 eñente badömo ate mönö nō
 cæmō badinque gänē pönente
 entawëmompa.

*Mönö wæquinque Wængonguï
 apænecä eñänämaï imompä*

12 Iñinque minitö guepænte
 wædimini inte edæ tæï
 piñæninque wæntædämaï
 inte nanguï cæedäni.
 Önoncapo nanguï guecapote
 wædimini inte edæ gue-
 capodämaï inte ængæ gan-
 tite pogodo gote bai nan-
 guï cæedäni. 13 Mönö
 cægonguinö, ante minitö
 taadö ante enga womini
 mæmō ba ate nē podä
 cædinäni incæ podä cædämaï
 inte tömënäni näni waa
 baquinque mäninönö töinö
 gote waa cægoncædänimpa,
 ante godö waadete cæedäni.

14 Mönö godongämæ
 piyænē cæte quëwengæimpa,
 ante minitö nanguï tæï
 piñæninque waodäni
 tömänäni inänite gänē pönente
 cæedäni. Ayæ, Æcänö
 tæiyæ waëmö ewocadämaï
 ingää tömengä iñömö mönö
 Awënë ingante cöwë adämaï
 incæcäimpa, ante pönente
 wædinque minitö, Mönö
 tömämö Wængonguï ay-
 ongä tæiyæ waëmö ewocate
 quëwengæimpa, ante nanguï
 cæedäni. 15 Wængonguï
 pönö waadete nänö cædö
 ante mönö tömämö ænte
 entawengæimpa, ante
 cædinque minitö cöwä
 adinque, Adocanque
 incæ ömætauwengä inämaï
 incæcäimpa, ante wææ
 cæedäni. Adocanque
 wæwente nänö quëwënö
 beyæ piinte bate tedecä
 eñëninque minitö, Wadäni
 näni wentamö mongænguinque
 adobai piinte badämaï
 incædänimpa, ante wææ
 cædinque nē piingä in-
 gante godö wææ æedäni.
 16 Ayæ mini cabo incæ,
 Nänöogængä inämaï iñongante
 adocanque incæ godö
 mönämaï incæcäimpa, ante
 cöwä adinque wææ cæedäni.

Etawoo wodi iñömö
 tömengä bamoncadengä
 inongä inte nänö nanguï
 ænguënencoo ante piinte bai
 cædinque cænguinque æncæte
 ante tömancoo godonte beyæ
 adopoque ænte cængacäimpa.
 Minitö guiquënë, Ingui-
 pogaque ante ænte to wædö,
 ante Etawoo wodi nänö

pönēwente cægainō bai adocanque incæ cædāmaī incæcāimpa, ante edæ wææ cæedāni. ¹⁷ Bamoncadengā inte nānō ænguēnencoo ante do pīnte bai godōningā inte Etawoo wodi īncayæ ate, Pönōmi æmoe, āñongante mæmpocā wæætē Baa an-gacāimpa, ante do ēñēmīnīpa. Edæ Ca ca wædinque tōmengā, Æbānō cæte ænguīmoo, ante ancaa angā incæte mæmpocā do Baa āningā inte ñōwo wæætē wadō ante ædō cæte anguingāā.

¹⁸ Onquiyabo Wængonguī nānō gonga tānongā bæcobo ñænoque dodāni ponte godongāmæ ongonte cægōnāni bai mīnitō wīi onquiyabo ñænoque pōmīnīpa. Tōmēnāni wēmō mæ māmōnte bai īñōmō wīni cai pæmæmāmo īñōmō nāni ponte wægāñōmō bai mīnitō wīi pōmīnīpa. ¹⁹ Todompeta nāni ancadeca nanguī we oōmāmo dodāni nāni ēñente wægāimāmo bai mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Wængonguī wææ ante nānō tedepāmo tōmēnāni nāni ēñente wægāimāmo bai mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Mānimāmo ēñente guñente wædinque tōmēnāni, Idæwaa āmīpa. Ædō cæte godōmenque ēñenguīmōnīi, ante wægādānimpa. ²⁰ Edæ “Cæningā incæ onquiyaboga ponte cæggōngā adinque mīnitō tæi tacamīni wæncæcāimpa, ante wææ āñongante tōmēnāni ancai guñente wædinque, Wængonguī

nānō wææ angainō ante mōnitō ædō cæte ædæmō ēñente cæquīmōnīi, ante wægādānimpa. ²¹ Onquiyaboga nāni ate guñēmāmo adinque Mōitee wodi incæ, “Ancai guñente botō do do wāate bai wæbopa,” angacāimpa.

²² Mīnitō guiquēnē Tiōnoquidi nāni ānonquidi do ponte bai ēwocamīnīpa. Edæ Wængonguī nē Quēwengā oōnædē Eedotadēē bai nānō wæmō pōnī owoyōmō mīnitō māniñōmō do ponte bai ēwocamīnīpa. Wængonguī anquedoidi æpodō mīido ganca īnōnāni inte nanguī pōnī īnāni godongāmæ pō bee tente tōmēnāni nāni watapæ ongōñōmō mīnitō māniñōmō do ponte bai ēwocamīnīpa.

²³ Mōnō Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo īñōmō bamoncadēnāni nē ænguīmō bayōmōnte mōnō emōwo ante oōnædē yewæmōintaa do yewæmōnte ongōmpa. Īnīnque mīnitō adocabomīni badinque Wængonguī weca mōnō waocabo tōmāmō īmōnte nē apænte anguingā weca do pōmīni imīnīpa. Nē nō cæte quēwengaināni wænte goyōnānite Wængonguī īnīnque badongā ate do ædæmō picænāni bai badānīpa. Tōmēnāni onōwoca weca mīnitō do ponte bai ēwocamīnīpa. ²⁴ Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō āmīni īnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ante Itota, Īnīnque

bacæimpa, ante ædæmō badongacæimpa. Minitō iñōmō nē badongaingā weca do pōmīni imīnīpa. Abedo wodi wepæ onguipoiya gowecā adinque Wængonguī wæætē nē wænōningā ingante, Botō weca ongōnāmaī gobāwe, angacæimpa. Itota wepæ wīi Abedo wodi wepæ bai imæ adinque Wængonguī wæætē, Itota wepæ petæ petæ gowedimæ beyænque botō weca pōedāni, ante cægacæimpa. Mānimæ Itota wepæ nānō petæ petæ gowegaiñōmō minitō do ponte bai ewocamīnīpa.

²⁵ Mānōmaī waēmō pōnī iñōmō do pōmīni inte minitō nē apænecā ingante Baa ānāmaī iedāni. Onquiyabo godongāmæ ongōnāni guiquēnē inguipoga wææ angaingā ingante Baa ānīnāni iñōnānite tōmengā ata cæpodāmaī inte pangacæimpa cæmīnī. Ōönædē ongonte nē wææ angaingā ingante eñēnāmaī inte dadi emænte wadæ gomō bai mōnō godōmenque pante wæquēnēmō iñōmonte tōmengā cōwē ata cæpodāmaī incæcæimpa.

²⁶ Māniñedē tōmengā nānō tedepāmo beyænque inguipo wancæ wancæ cægatīmpa. Nōwo iñōmō tōmengā, “Botō iincayæ ate inguipo adopoque pōnī wancæ wancæ cædinque ōönædē adobai wancæ wancæ edæ cæcæboīmpa,” angacæimpa. ²⁷ Tōmengā, “Iincayæ ate adopoque pōnī cæcæboīmpa,” angacæimpa,

ante pōnēninque mōnō iīmaī ante eñengæīmpa. Tōmengā adopoque wancæ wancæ cæcā ate tōmengā nānō badongaincoo oo pōnī ongoncoo iñōmō tōmancoo adoyedē ewente bacæīmpa. Quincodō oo ongōnāmaī tæi ongoncoo i mānīncooque ayæ a ongongæīmpa, ²⁸ Iinque mōnō Awēnē Odeye nempo quēwēmō iñōmō wancæ wancæ cædāmaī inte tæi ongonguīmō imōmpa, ante pōnēninque mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænecæīmpa. Mānōmaī cædinque Wængonguī nāo bai nānō tæi emōmāmo ate guīñente wædinque tōmengā beyæ cæcæīmpa. ²⁹ Edæ mōnō Wængonguī iñōmō edæ gonga wo bæcoquī bai ingānō anguēnē, ante āmo eñēmaimīnīpa.

13

Iīmaī cæmō adinque Wængonguī waa tocæcæīmpa, ante

¹ Minitō iñōmō, Mōnō caipæ imōmpa, ante mīni waadete pōnēnō bai cædinque cōwē godongāmæ waadete pōnente cæedāni. ² Tōmānāni inānite edæ, Pōedāni, ante waadete cæedāni. Mānōmaī cædinque pancadāniya, Botō weca ædānidō eñacæ pōnānī, ante eñēnāmaī ināni incæte do waa cædāni ate edæ, Æ, Wængonguī nānō da pōnōnāni anquedoidi incæ botō weca pōnānitapa, ante tæcæ abopa, ante todānīpa.

3 Tee mönete ongönäni tönö botö godongämæ tee mönete wæcömo bai imopa, ante pönëninque minitö tömënanï inänite ante cöwë pönëedäni. Pancadäniya inänite wadäni wiwa godö cädäni ate caate wæwëñönäni minitö adobaï pönëninque, Mönö baö adobaï ëñamö inte tömënanï tönö godongämæ caate wämö bai imompa, ante tömënanï inänite cöwë pönëedäni.

4 Nänöogængä inämaï iñongante waocä në godö guëa mongä tönö në godö wiwa towënäni iñönänite Wængonguï mäninäni tömänäni inänite do apænte ante pancæcäimpa cæminii. Mina gæncaya adomïnaque guëa moncæminaimpa. Ayæ ñänönäni möninque nana gæncaya quëwëna ate, Waa impa, ante mönö waa acæimpa.

5 Wængonguï incæ, "Minitö iminite cöwë ëmö cæte godämaï inte botö cöwë aacæboimpa," angacäimpa. Mänömaï beyæ minitö godonte æinta ante æinente wædämaï inte mini éadincooque éadinque piyænë cæte quëwëedäni. 6 Ìninqwe Wængonguï beyæ iïmaï ante nani yewæmongainö bai ante mönö wede pönente apænemompa.

"Mönö Awënë botö tönö godongämæ cæcä adinque botö, Waocä ædö cæte botö imote wënæ wënæ cæquingää, ante ëñëmo inte guïñënamäi incæboimpa."

7 Në aadäni iñömö minitö iminite Wængonguï nänö änö ante në apænedäni inänite ante pönëninque minitö, Tömënanï iñömö waa cædinque edæ watapæ quëwënanipa, ante pönëedäni. Ayæ tömënanï nani wede pönënö bai adobaï wede pönëedäni.

8 Itota Codito iñömö wëenëñedë nänö ingaï bai ingä ñöwoönæ adobaï ingä inte tömengä adocä iincayæ ate cöwë adobaï incæcäimpa.

9 Wadäni, Wacä taadö odömonte apænebo ëñëe, äñönänite tömënanï miñæ godämaï iedäni. Iñæmpa tömënanï cænguinque ante, Æbänö waa pönï cö cæquïi, ante wææ änäni incæte mänii cænguincoo beyæ tömënanï wiï godömenque watapæ quëwënanipa. Ìninqwe mänincoo cænte beyæ mönö mimö ædö cæte tæï piñænte entawenguii. Wæætë edæ Wængonguï nänö waadete pönö cædö beyænque mönö tæï piñænte entawengæimpa. 10 Æmontaicönë cædinque, Wængonguï qui, ante në godönäni iñömö tömënanï nani iya täimpaa godöninque pancaa cænguï ænte në cænguënënanï inönäni incæte tömënanï mönö Codito mönö beyæ nämä nänö wepæ godongainö guiquënë ædö cæte ænguïnanii.

11 Cæninäni inänite wænönäni ate në godongä ñænængä pönï inongä iñömö wepænque æninque, Wënæ wënæ möni cædinö ante Wængonguï pönö ñä

mēnongacæcāimpa, ante
 cædinque Tæiyæ Waēmō
 Pōni Oncōnē wāānē gui-
 idinque godongampa.
 Godongā ate baonque, Wen-
 tamō mongænte awædō,
 ante æninque tōmēnāni
 nāni quēwēñōmō yabæque
 mǎo iya tangadānimpa.
 12 Itota adobaī, Botō wepæ
 pōnō mēnongabo ate botō
 quīmīni iñōmō tæiyæ waēmō
 ēwocate quēwencæmīnimpa,
 ante cædinque wentamō
 mōnō entawēnō ænte
 teēmē mongænte godinque
 tōmēnāni quēwēñōmō wææ
 cædinemō tao godinque
 yabæque pōni guiñēñate
 wædinque caate wængacāimpa
 cæmōō. 13 Tōmengā yabæque
 pōni guiñēñate wædinque
 nānō tao gogaī baī mōnō
 adoyōmō tōmengā weca
 tao gote ado guiñēñate
 wæcæimpa. 14 Iñæmpa ingui-
 poga mōnō quēwēñōmō tæī
 ongompa diyæ wantæpiyæ
 quēwenguī. Wæætē oōnædē
 iincayæ ate edæ mōnō cōwē
 quēwenguīñōmō ante æinente
 wædinque wānō cōmopa.

15 Iinque, Wængonguī
 quī, ante cænguī godōnāni
 baī cædinque mōnō iñōmō
 edæ, Itota ēmōwo beyænque
 quēwēmōnipa, ante nē
 apænemō inte tōmengā
 ēmōwo ante Wængonguī in-
 gante apænedinque, Bitō tæī
 ēmōmi inte waa pōni cæbipa,
 ante watapæ apænecæimpa.
 16 Ayæ ñimpo cædāmaī inte
 mīnitō wadāni inānite cōwē
 waa cædāni. Ayæ wadāni
 inānite mīni mānincoo godō

nēnempomīni æncædānimpa.
 Mīnitō mānōmaī, Wængonguī
 quī, ante godonte baī
 cædinque nēnempomīni ad-
 inque Wængonguī mīni
 godōnō ante waa acampa.
 17 Mīnitō, Mōnō imonte
 nē ānāni inānite mōnō Ao
 ante ēñengæimpa, ante
 pōnēninque nē aadāni
 inānite cōwē ēñente cædāni.
 Tōmēnāni, Æbānō cæboo,
 ante adinque Wængonguī
 apænte ancæcāimpa, ante
 ēñēninque guiñente wædāni
 inte nō cædinque aadānipa
 cæmīni. Tōmēnāni mānōmaī
 aadinque watapæ tote
 quēwencædānimpa, ante
 mīnitō wæætē tōmēnāni nāni
 ānōnō ante ēñente cædāni.
 Mīnitō wæætē ēñēnāmaī
 imīni adinque tōmēnāni
 wæætē edæ, Ædō cæte
 aaquīmōnii, ante wæwente
 badāni iinque mīnitō adobaī
 todāmaī imāimīnipa.

18 Mōnitō beyæ ante
 Wængonguī ingante apæneedāni.
 Mōnitō mīmō entawēmōni
 inte wentamō entawēnāmaī
 imōnipa, ante nāmā apænte
 pōnēmōnipa. Edæ, Quiēmē
 cæmō incæ mōnō cōwē nō
 cæte quēwengæimpa, ante
 cæmōnipa. 19 Botō mīnitō
 weca ocæ ēmænte pōinēmopa.
 Iinque mīnitō Wængonguī
 ingante apænedinque,
 Wængonguī, bitō pōnō
 cæbi ate Pabodo mōnitō
 weca poncæcāimpa, ante
 apæneedāni, ante nanguī
 āmopa.

*Mīnitō imīnite Wængonguī
 waa cæcæcāimpa, ante*

20 Wængonguī inguipoga nānō badōnāmaī iñedē wēēñēdē pōnī āninqe edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante tōmengā nānō angainō bai cōwē nē badongāingā inte iīmaī pōnō cægacāimpa. Edæ mōnō obegaidi bai iñōmonte Awēnē Itota iñōmō mōnō imonte nē Aacā ñænængā inongā inte tōmengā wepæ gowegaimæ eyepæ pōnī godongā ate Wængonguī tōmengā ingante, Eyepæ ī, āninqe, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāimpa. Mānōmaī gānē pōnente nē cægaingā inte Wængonguī iñōmō, ²¹ waa pōnī pōnongā ænte eyepæ entawēninqe mīnitō iñōmō tōmengā nānō ānō bai cæcæmīnīmpa. Tōmengā Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque pōnō cæcā æninqe mōnō tōmengā nānō waa adoncooque entawengæimpa, āmopa. Itota Codito iñōmō ñōwopāmo incæ iīncayæmāmo incæ cōwē nē tæī ēmōnongā inte ñāō ēmongā amōnīpa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē watapæ apænecæimpa. Mānōmaī ingæimpa, ante botō, Amēē, āmopa.

22 Iñānāni ēñēdāni. Botō mānīnō tōmānō ante apænecæte ante wædænque pōnī yewæmōmopa. Īninqe mānīnō botō ædæmō apænedīnō ante mīnitō piyæñē cædinque ēñēdāni, āmopa. ²³ Mōnō tōñīñacā Tīmoteo tee mōnete wæyongante ñōwo ñimpo cædāni gocan-

tapa, ante apænebo ēñēdāni. Tōmengā botō weca quingæ pongā ĩninqe botō tōmengā tōnō guēa mīnitō weca ēñacæ pōmāimōnāpa. ²⁴ Mōnitō beyæ apænedinqe mīnitō ĩmīnite nē aadāni ĩnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante apæneedāni. Ayæ adobai Wængonguī quīnāni tōmānāni ĩnānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante mōnitō beyæ ædāni. Ayæ, Mīnitō ĩmīnite ante apænedinqe Itadiabæ quēwēnāni adobai, Mīnitō waa quēwencæmīnīmpa, ante apænedānīpa, ante āmo ēñēdāni. ²⁵ Mīnitō tōmāmīni ĩmīnite Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa. Māninqe ante yewæmōmopa.

Tantiago cadota ante nänö yewæmongainta

Tantiago iūmai yewæmongacāmpa.

1 Botö Tantiagobo iñömö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito inate nē cædōmo imopa. Idægoidi mīni cabo tipæmpoga go mencabomīniya inte wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo weca pangocæte godimīni iñöminite botö waa pönēmo inte iī yewæmöintaa yewæmömopa.

Wængongui nänö eñēmāmo ante mönö ængæimpa, ante

2 Botö tönīñamīni eñēedāni. Quiēmē beyæ wæwente bamīni incæ mīnitö æyedēmē mänōmaī bamīni iñinque edæ māniñedē incæ cōwē, Mönö watapæ toquinque impa, ante pönēedāni. 3 Mīni wede pönēnō æbānō i, ante edonque acæimpa, ante cædāni ate caate wæmīni incæte mīnitö, Mönö caate wædö beyænque mönö godōmenque pædinque wæntæye ināmaī inte ee cæquimō imopa, ante do eñēmīnīpa. 4 Iñinque, Mönö æmæwo pæcæimpa, ante cædinque mīnitö wæntæye ināmaī inte ee cæedāni. Mänōmaī cæte pæmīni iñinque, Mīni cædimāmo æbānō cæmīni imīnīi, ante adinque edæ, Tömānō waēmō cæmīni imīnīpa, ante abaimpa.

5 Mīnitö weca æcānō nänö eñēmāmo wīi eyepæ ina adinque tōmengā, Pönōmi eñēmoe, ante Wængongui ingante apænequēnengampa. Apæneyongā Wængongui wæætē pönö cæcā æncæcāimpa.

Edæ Wængongui iñömö nē, Pönōmi æmoe, ante änongā ingante wæætē piinte änāmaī inte godōnongā ingampa. Ayæ tōmānāni inānite pönö cædinque tōmāā godōnongā ingampa. 6 Iñæmpa nē angā iñömö wede pönenguēnengā inte wīi æmæ pönēnīnque apænecæcāimpa. Edæ nē æmæ pönengā iñömö gāwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mæ conta mæ conta gopæ ocæmæ pö cæpæ nänö cægāimæ bai tōmengā adobaī gocā ingampa. 7 Māningā iñömö Wængongui pönongā æncæboimpa, ante ædö cæte iūmai ante pönenguingāā. Wængongui edæ tōmengā ingante tōmāā godōnāmaī incæcāimpa. 8 Tōmengā mēnongā pönente quēwengā ingampa. Æbānō cæcāā, ante eñēnāmaī inongā inte ædö cæte waa cæquingāā.

9 Adocanque mönö tönīñacā incæ imæca quēwēnāni nāni eādincoo nē wīi eyepæ ēacā incæte tōmengā Wængongui pönö cæcā beyænque, Æbānō ēaboo, ante pönēnīnque watapæ toquēnengā ingampa. 10 Wacā mönö tönīñacā guiquēnē imæca quēwēnāni nāni eādincoo nē ēacā incæte tōmengā wæætē, Botö önōmoque imopa, ante

pönëninque watapæ to-
quënergä ingampa. Edæ
ongai õnonque pododinke
guinë wæmpa bai tõmengä
adobai wæncæcäimpa. ¹¹ Edæ
nænque tamö ti näwãñonte
awæ guingo icate to aminte
æmæwo wæmpa. Ongai
yædoi gueo odote wæninque
nänö waëmö ënodï wo ëwente
bapa bai në êacã iñömö
adobai ingampa. Tõmengä
godonte æ godonte æ tæcæ
cædinque quingæ wænique
edæ dæ anguingä.

Mönö caate wæpämö

¹² Wængonguï ingante
në waadedäni inänite
tõmengä wæætë, Mini
cöwë quëwenguinta, ante
poganta bai minitö iminite
pönömo æncæminimpa,
ante angacäimpa. Mäninta
Wængonguï weca cöwë
mönö quëwenguinö impa.
Ininque waocã caate wæcã
incæte tõmengä wæntæye
badämaï ingä iñömö tõmengä
nänö toquinque. Wæntæye
inämaï inte ee cæcã ad-
inque Wængonguï, Mini
cöwë quëwenguinta, ante
tõmengä nänö angainö bai
mäningä ingante pönongä
æncæcäimpa. ¹³ Waocã
nänö cæinëwente wædö
beyæ, Wënæ wënæ cæboe,
ante cædinque tõmengä,
Wængonguï botö imote,
Wënæ wënæ cæcæbiimpa,
ante ingampa, ante wïi
anguënergä ingampa. Edæ
Wængonguï ingante, Wënæ
wënæ cæcæbiimpa, ante
waocã ædö cæte angu-
ingää. Wængonguï wæætë

wadäni inänite, Wënæ wënæ
cæcæminimpa, ante änämaï
inongä ingampa cæminii.
¹⁴ Æcämenque incæ, Wënæ
wënæ botö cæinente wædö
incæ ante waëmö impa,
ante pönëninque tõmengä do
wënæ wënæ mönö cæinente
wædö beyænque wënæ
wënæ cæinengä ingampa.
¹⁵ Yædëmadä wëñængä pæcã
adinque ëñaqingä bai mönö
cæinëwente wæpämö adobai
entawente pætawëmö ininque
mönö do wënæ wënæ
cæmompä. Ayæ wënæ wënæ
mönö cæpämö beyæ mönö
æmæwo wænguinque impa.

¹⁶ Botö në waadete
tönïñamini ëñëedäni. Minitö
nämaï incæ oda cædämaï
incæminimpa. ¹⁷ Õnonque
mönö ænö ante mönö
waëmö ñäö ëmönoncoo
tömancoo incæ mönö Mæmpo
Wængonguï öönædë owote
në pönönongä ingampa.
Mæmpo Wængonguï öönædë
owodinke apäidäni inäni
badongacäimpa. Adocã
nænque wëmö cæbai
wayömö wayömö go bai
entawënämaingä ingampa.
Tõmengä wæætë adodonque
ingaingä ingampa. ¹⁸ Botö
cæinëmopa, ante në angaingä
inte Wængonguï, Näwangä
botö angainö beyænque
minitö botö wëñæmini
bacæminimpa, ante wäänä
mangä bai cædinque mönö
imonte pönö badongacäimpa.
Tõmengä nänö badongaincoo
tömancoo iñonte mönö tãnomö
inömö imoppa.

*Wængonguï ingante mönö
nö ëñente cædö*

19 Botō nē waadete tōniñamini eñeedāni. Wacā añongā mīnitō tōmāmini quingæ eñnguēnēmīni imīnīpa. Mīnitō wæætē quingæ apænedāmai inte adobai quingæ pīinte ināmai inguēnēmīni imīnīpa. 20 Wængonguī, Nō cæte quēwēedāni, ante waa nānō cæinēmāmo ante waocā nānō pīimāmo beyæ wīi edæ cæcampa. 21 Mānōmai beyæ mīnitō wentamō entawēnīnque mīni wīwa cædō tōmāā ñimpo cæedāni. Adobai quīēmē mīni wēnæ wēnæ cæpāmo tōmāmāmo ñimpo cæte iedāni. Ayæ Wængonguī nānō angainō ante mīnitō mīmōnē nānō mingainō ante Ao ante gānē pōnente æncæmīnīmpa. Edæ īi angainō beyænque mīnitō quēwencæmīnīmpa.

22 Mīnitō, Nāmā incæ oda cædāmai ingæimpa, ante cædinque Wængonguī nānō angainō ante wīi ōnonque eñēmīnīque inte wæætē, Æbānō ante ī, ante eñente cæedāni. 23-24 Waocā nāmā awīnca awocawæntaa adīnque nāmā ate ate wadæ godīnque, Quīnō bai intawo, ante nānō adīnca do oda cæte wæcampa. Mānōmai oda cæte wæcā bai Wængonguī nānō angainō ante nē eñenganque wīi eñente cæcā īñōmō tōmengā adobai oda cæte wæcā ingampa. 25 Wængonguī nōingā nānō wææ angainō ante nāni yewæmongainō ante nē ædæmō cōwē acā guīquēnē tōmengā īñōmō nānō eñēnīnō

ante wīi pōnente badāmai inte wæætē cōwē eñente cæcā īnīnque tōmengā mānōmai cædinque nānō toquinque cæcampa. Wængonguī nōingā nānō wææ angainō beyænque waocā ñimpo cæte quēwengā ingampa.

26 Wængonguī ingante botō nē eñente cæbo imopa, ante pōnengā incæte tōmengā ōnonguēnēwa ñā cæguēnēwate bai cædāmai inte wæætē wīwa tedecā īnīnque tōmengā nāmā incæ oda cæte gobāingampa. Ayæ Wængonguī ingante botō eñente cæbo imopa, ante tōmengā nānō ānō ante ōnonque angā īmaingampa. 27 Nōwadāni

tōnō owæmpōināni nāni wæwēñedē mōnō tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcæimpa. Ayæ adobai īmæcaque ante quēwēnāni nāni wēnæ wēnæ cædimāmo bai mōnō, Wentamō badāmai ingæimpa, ante wææ cæcæimpa. Mānōmai cæmō īnīnque mōnō Mæmpo Wængonguī ayongante mōnō wapitīcæ cædāmai inte wæætē nō eñente cæmō imōmpa.

2

Wacā ingante wadō wadō ate pōnente cædāmai ingæimpa

1 Botō tōniñamini eñeedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito ñāō ēmonte nē apāigaingā ingante nē pōnēmīni inte waodāni īnānite wadō wadō ate pōnente cædāmai iedāni. 2 Īīmai nāni cæbai ante ōnōwēnenque pōnēedāni. Edæ ōnguīñængā nē ēacā īñōmō tōmengā nānō

ōnongompo timpoi oodo badōi wempocā ininque waēmoncoo mongængä inte mīni a ongōñōmō guī pongampa. Ayæ onguīñængä nē wīi eyepæ ēacā iñōmō pedæncōo mongængä inte mīni a ongōñōmō adobaī pongampa. ³ Adinque mīnitō waēmoncoo mongængä ingante, “Bitō iñōmō waa tæ contaimpaa tæ contae,” ante apænemīni imīnitawo. Wæætē wīi eyepæ ēacā ingante, “Bitō māniñōmō adiyæ ongōe. Botō ōnōwa iñōmō tepataa tæ contae,” ante apænemīni imīnitawo. ⁴ Mānōmaī apænedinque mīnitō weca wīi godongāmæ wadō wadō ate pōnente cæbaimīnitawo. Ayæ wænæ wænæ pōneninque apænte āmīni babaīmīnitawo.

⁵ Botō nē waadete tōniñamīni ēñēedāni. Wængonguī Awēnē Odeye ingante nē waadedāni inānite tōmengä, Botō pōnō cæbo ate mīnitō botō nempo cōwē quēwencæmīnimpa, angacāimpa. Īmæca quēwēnāni weca māincoo wīi eyepæ ēadāni iñōnānite tōmengä, Mīni wede pōnēnō nangui ēwocadinque mīnitō botō angainō bai botō nempo quēwencæmīnimpa, ante tōmēnāni inānite wīi apænte ængantawo. ⁶ Mīnitō wæætē wīi eyepæ ēacā ingante pīinte tedemīni ate tōmengä guingo imonte badingä ingampa. Īñæmpa nē ēadāni guiquēnē mīnitō imīnite nāni wænæ wænæ cædinō beyænque wīi

wæmīnitawo. Ayæ adodāni mīnitō imīnite apænte anguināni weca godoncæte ante wīi ænte godānitawo. ⁷ Ayæ mīnitō, Coditoidi imōnipa, ante Codito waa pōni ēmōwo ante ēmōmīni iñōmīnite tōmēnāni adodāni incæ māniwo ante babæ āninque nē wænæ wænæ ānāni wīi inānitawo.

⁸ Wængonguī angä ēñēninque nāni yewæmongainō ante adinque mīnitō waa pōni Awēnē nānō wææ angainō ante nō ēñente cæmīni ininque waa cæbaimīni imīnipa. Īmaī ante yewæmonte impa. “Bitō nāmā ante pōnente, Nāmā waadebo imopa, ante nāmā bitō waadete pōnenganca wadāni inānite adoganca waadete pōnēe.” ⁹ Mānōmaī cædinque mīnitō māincoo ēacā ingante waa cæmīni incæte wīi eyepæ ēacā ingante wadō wadō ate pōnēmīni inte wīwa āmīni ininque wænæ wænæ cæmīni imāimīnipa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte mīnitō wentamō mongæmīni imāimīnipa. ¹⁰ Wængonguī beyæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante tōmānō ante æcāmenque nē ēñente cæcā incæte māniñō adodonque pōni incæ ēñēnāmaī cæcā inte tōmengä māniñō tōmānō ante ōnonque wido cæte bai cædingä inte wentamō mongængä ingampa. ¹¹ Edæ Wængonguī, “Nānōogæ ināmaī iñongante godō guēa mōnāmaī iedāni,” ante nē angaingä inte

tömengä adocä godömenque
 iimaï angacäimpa, “Wacä
 ingä wænönämaï iedäni.”
 Minitö wacä nänöogæ
 iñongante godö guëa mönämäi
 imini incæte wacä ingante
 wænömïni ininque minitö
 Wængongui nänö wææ an-
 gainö önonque wido cæte
 bai cædimini inte wentamö
 mongæmini imaiminipa.

¹² Wængongui nänö apænte
 anguiönæ mönö imonte
 tömengä nänö wææ an-
 gainö bai cæcæcäimpa.
 Mäninö nänö wææ an-
 gainö beyænque waocä
 ñimpo cæte quëwengä
 ingampa. Ininque minitö
 tedemini incæ cæmini incæ,
 Cöwë mänömaï impa, ante
 pönëninque tedecæminipa.
 Adobai ante cæcæminipa.

¹³ Wadäni wæwënäni
 iñönänite æcämenque wii
 waadete godö waa cædingä
 ingäa, ante Wængongui
 wæætë tömengä ingante godö
 waadete waa cædämaï inte
 apænte äninque pancæcäimpa.
 Wadäni wæwënäni inänite
 æcämenque guiquënë nê
 godö waadete waa cædingä
 iñongante Wængongui wæætë
 tömengä ingante nänö apænte
 anguiönæ godö waadete waa
 cæcæcäimpa.

*Wængongui ingante
 pönëninque mönö cæquënë*

¹⁴ Botö tönïñamini ëñëedäni.
 Waocä, Botö Wængongui
 ingante wede pönëmo imopa,
 angä incæte tömengä nänö
 waa cædinö wæætë dæ ä
 ininque tömengä mäninö,
 Wede pönëmopa, ante nänö

änö beyænque ædö cæte
 wænämaï quëwengingäa.
¹⁵ Iimaï nani cæbai ante
 önöwënenque pönëedäni.
 Wængongui ingante wede
 pönengä iñömö onguiñængä
 incæ onquiyængä incæ
 æcämenque incæ tömengä
 weocoo tönö cængui ömacä
 ingampa, ¹⁶ adinque minitö
 weca adocanque tömengä
 ingante, “Waa goe, ämopa.
 Bitö, Yoguidämaï, ante weo-
 coo wëñae, cængui eyepæ
 æninque cæe,” ante angä
 incæte nê ömacä nänö
 ænguënëno ante edæ tömengä
 ingante godönämaï ininque
 tömengä waa cæcantawogaa.
¹⁷ Adobai iimaï impa. Mönö
 waa cædinö dæ ä ininque
 Wængongui ingante mönö
 wede pönëno incæ önonque
 bapa.

¹⁸ Incæte wacä iimaï an-
 guingä. “Bitö Wængongui
 ingante tömëmi wede pönëno
 ëabi imipa. Botö guiquënë
 tömëmo waa cædinö ëabo
 imopa,” ante äñongä botö
 wæætë, Bitö nê cædämaï
 inömi inte Wængongui in-
 gante bitö wede pönëno
 ante botö imote odömömi
 aboe, ämopa. Odömömi
 adinque botö guiquënë
 botö cædinö ante odömömo
 adinque bitö wæætë botö
 wede pönëno edonque pönï
 abaimipa. ¹⁹ Wængongui

näwangä adocanque ingaingä
 ingampa. Bitö mänömainö
 ante pönëmi inte waa pönï
 pönëmi imipa. Wënæidi
 diyæ adodö ante pönënanipa
 töö. Incæte ancai guïñente

do do wäate wädänipa.
 20 Bitö mänömainö ante nē
 önonque tede bi imi ēñēe.
 Botö, Mönö waa cädämaï
 imö inique Wængongui in-
 gante mönö wede pönēnō
 incæ önonque imaimpa,
 ante odömömo ate bitö
 edæ Ao ante ēñenguimiyaa.
 21 Edæ mönö docä Abadäo
 wodi Wængongui nänö
 ämaï cædinque tömengä
 wengä onguinängä Itæca
 ingante æninque iya täimoga
 cönöninque wænoncæ
 cæyongante Wængongui ad-
 inque, Bitö nō cæte entawēmi
 ämopa, ante apænegacäimpa.
 Abadäo wodi nänö cædinö
 beyænque Wængongui
 mänömaï angacäimpa. 22 Bitö
 ēñēnāmaï imitawo. Abadäo
 wodi edæ Wængongui ingante
 wede pönēninque ēñente
 cægacäimpa. Wii ēñente
 cægaingä inte bai tömengä
 Wængongui ingante nänö
 wede pönengainö önonque
 pönēmaingä incægacäimpa.
 Ayæ waa nänö cægainö
 beyæ Abadäo wodi nänö
 wede pönengainö eyepæ pöni
 bagatimpa. 23 Wængongui
 angä ēñente nāni yewæmongainö
 bai iinque batimpa. Iimaï
 ante impa. “Abadäo iñömö
 Wængongui, Botö iimaï pönö
 cæcæboimpa, ante nänö an-
 gainö ante pönengacäimpa.
 Inique Wængongui, Mänömaï
 pönēmi beyæ bitö botö ayömo
 nō cæte entawēmi imipa,” ante
 tömengä ingante wæætē pönö
 angacäimpa. Ayæ Abadäo,
 Wængongui æmigo ingampa,
 ante angadänimpa.

24 Bitö ēñēnāmaï imitawo.
 Waocä Wængongui ingante
 wii nänö wede pönēnō
 beyænque wæætē, Tömengä
 æbänö waa cæcää, ante ad-
 inque Wængongui tömengä in-
 gante, Bitö nō cæte entawēmi
 abopa, ante cæcä ingampa.
 25 Idægoidi, Ömæ awēmö
 ate pöeda, ante mēnaa inate
 da godönāni gote pönōnate
 Adacaba wodi nē towente
 quēwengä incæ, Botö oncönē
 guieda, ante tömēna inate
 wē wodongacäimpa. Ayæ,
 Wadäni tömēna inate bæi
 ongönāmaï incädänimpa,
 ante, Wadö taadö goeda, ante
 da godongä gogadäimpa.
 Mänömaï cæcä adinque
 Wængongui, Bitö cædinö
 beyænque bitö botö ayömo
 nō cæte entawēmi imipa, ante
 Adacaba ingante adobainö
 ante pönö angacäimpa.
 26 Mönö baö ömæwocacä inte
 do wænte i bai Wængongui
 ingante mönö waa cädämaï
 wede pönēnō adobai do
 wæningä bai inte edæ
 önonque impa.

3

Mönö önonquēnēwa

1 Botö tönināmini ēñēedāni.
 Minitö weca wii tæiyænāni,
 Nē odömönte apænemöni
 bacæmönimpa, ante bainente
 wæquēnēnāni incädänimpa.
 Edæ wadäni inānite pönömenque
 apænte äninque Wængongui
 wæætē mönö nē odömönte
 apænemö iñömönte, Æbänö
 odömönte apænemini, ante
 mönö imönte godömenque
 apænte äninque pancæcäimpa.

Minitō do ēñēmīnīpa. ² Mōnō tōmāmō nanguī ægodawate tæi go wæninque bai oda cæmō īmōmpa. Nē tedecā īñōmō tōmengā, Æbānō ante tedebōo, ante tōmengā ōnonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengā wēnæ wēnæ ānāmaī īnīnque nōingā cæbaingā ingāmpa. Ayæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæboīmpa, ante nāmā baonga tōmāo wææ aate quēwēnongā ingāmpa.

³ Cabayo mōnō īmonte ēñente cæcæcāīmpa, ante tæīnta badōīnta ōnōne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñō incæ īñāīmæ īñāīmæ gocæcāīmpa, ante cæmō īnīnque cabayo do ēñente gocāmpa. ⁴ Īīmāīnō ante ñænængade wīpo ante adobāī ante pōnēedāni. Ñænængade pōnī wīpo incæ woboyæ nanguī pæmænte gopa incæte wīpo nē dadongā nānō cæīnēnō bai, Ædōnō dadiīmæ ædōnō dadiīmæ wiyate goquī, ante guiyā awæmpa īnte wiyate cæcā gopa. ⁵ Ayæ adobāī mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō ōnonguēnēwa guiyā enguēnēwamō īmōmpa. Incæte mōnō ōnonguēnēwa īnte tededīnque, Mōnō nanguī cæmōmpa, ante tedewēmōmpa. Ñænængade pōnī ōmædē incæ amīmō bayedē guiyā gonga beyæ ōmædē tōmāo gonga bæcodote bapa. ⁶ Ayæ mōnō ōnonguēnēwa adobāī gonga bæcodote bai tedepa. Mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō ōnonguēnēwa tōmāo mōnō

wīwa tedewengūinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō īmōmpa. Waomō incæ māninguēnēwa beyænque mōnō baō tōmāo īnte ēñēnāmaī cæmōmpa. Ayæ gonga wacæ tænōmonte bæcododāni bai ado ōnonguēnēwa beyæ mōnō quēwenganca tōmanganca wo ēwente īmōmpa. Edæ īi gonga tadōmengadænguīpodē ōñonte ō ænte wacæ tænōmonte bæcodote bai cædinque wēnæ incæ mōnō īmonte cæcā beyænque mōnō wīwa tedewēmō īmōmpa.

⁷ Babæīdi incæ ōōmā ēadāni incæ tæntæīdi incæ æpænē quēwēnāni incæ quingānōīdi incæ tōmānāni īnānite waocā, Botō pæpogate cæñīnāni bacæmīnīmpa, ante cæcā ingāmpa. Waocā doyedē nānō cægāī beyænque cæñīnāni bate quēwengadānīmpa. ⁸ Īñæmpa æcānō, Mōnō ōnonguēnēwa pæpogate bai bacæīmpa, ante cædaa edæ dæ angāmpa. Edæ, Babæīdi cōwē incæmōnīmpa, ante cæñīnāni badāmaī īnāni bai mōnō ōnonguēnēwa adobāī wēnæ wēnæ ī īnīnque ædō cæte waa tedemōō. Wæætē mōnō ōnonguēnēwa nanguī wænguīmæ enguēnēwamō bai īmōmpa.

⁹ Māninguēnēwa īnte mōnō Mæmpo Wængonguī īngante, Bitō tæiyæ waēmō īmidō anguēnē, ante waa apænemōmpa. Wæætē waodāni Wængonguī tōmengā nānō īngāī bai nānō nē badongāīnāni īñōnānite tōmēnāni īnānite ante mōnō

adoguënëwa inte wënæ wënæ apænemompa. ¹⁰ Ado önöne incæ wade wade ante mënea ante apænemompa. Adod-eque ante waa impa. Adod-eque ante wënæ wënæ impa. Botö tönĩnamini ëñëedäni. Mäninö bai mönö edæ wii cæquënëmö ingæimpa. ¹¹ Æpæ tayömö ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ. ¹² Botö tönĩnamini ëñëedäni. Iigowæ nani äwæ incayö odibomö nani änömö ædö cæte incaquii. Yowewæ incayö iigo mæñeca ædö cæte incaquii. Adobai ado tayömö ædö cæte waëmömæ wentamömæ äänömonque ta goquimææ.

Mönö nö ëñëmämo

¹³ Minitö weca æcänö nö ëñengä ingantawo. Tömengä iñömö, Nö ëñëmo imopa, ante wadäni ëñencädänimpa, ante cædinque tömengä nänö waa quëwënö inte odömoncæcäimpa. Ayæ tömengä nö ëñengä incæ, Botö önömoque imopa, ante pönëninque tömengä nänö cædinö beyæ odömongä acädänimpa. ¹⁴ Minitö guiquënë wacä quincöo adinque püinte entawëmini ayæ nämanque ante, Mönö ñænæmö badinque waa quëwengæimpa, ante pönente entawëmini ininque minitö nö ëñëmini incæ, Mönö waa cæmompa, ante ædö cæte anguimĩni. Ayæ mänömai bai godömenque entawëmini ininque näwangä mĩni anguënönö ante edæ Baa änämai

iëdäni. ¹⁵ Mäninö ëñëmämo wii Wængongui nänö nö ëñëmämo i. Wæætë ii in-guipogaque ante quëwengä inte waocä mä pönëninque wënæ nänö ëñëmämo ante entawengä ingampa. ¹⁶ Edæ waocä æyedëmë wacä quincöo adinque püinte entawengä ayæ nämanque ante, Botö ñænæmö badinque waa quëwencæboimpa, ante pönente entawengä iñömö tömengä ædö cæte töingä pönente cæcää. Iñæmpa quiemë nani wënæ wënæ cæpämö ante cæcampa.

¹⁷ Waocä Wængongui nänö nö ëñëmämo ante në entawengä guiquënë waëmö entawengä ingampa. Ayæ wacä ingante cöwë piyænë cæte quëwëngä ingampa. Tömengä në waadete pönengä inte wacä ingante waa ëñëngä ingampa. Wacä ingante ëñente cædongä ingampa. Tömengä, Wæwënamai incæbiimpa, ante wacä ingante godö waadete waa cædongä ingampa. Ayæ, Quinö waa inguii, ante mäninö ante cædongä ingampa. Në waodäni inänite wadö wadö ate pönente cædämai inte tömengä nö pönente quëwëngä ingampa. ¹⁸ Wadäni inänite, Botö piyænë cæcæboimpa, ante në cæcä iñömö tömengä nänö piyænë cædinö beyæ tömëmö në minongä bai ingampa. Tömengä nänö piyænë cædinö beyæ waodäni wæætë, Quinö nö cæte impa, ante

cædāni ĭninq̄ue tōmengā edæ
amiñayedē tōmēmō tā pete
ængā bai incæcāimpa.

4

*Inguipoga nāni quincoo
ante pōnēnāmaī incæmōimpa*

¹ Mīni cabo quīnō beyæ
ante guēa wæætedō wæætē
pīninq̄ue wæætē godō
wæætē godō ānewēmīnitawo.
Mīnitō nāmā wadō wadō mīni
cæinēnō ante entawente guēa
cæte quēwēmīni beyænque
cōwē godongāmæ mīni pīnte
quēwenguinque ĭmīnipa tōō.

² Mīnitō æinente wæmīni
incæte ænāmaī ĭmīnipa.
ĭninq̄ue nē ēacā ingante
wænōmīni incæ tōmengā
nānō quincoo ante æinēmīni
incæte mīni æinēnō, ante
ænāmaī ĭmīnipa. Mānōmaī
beyæ mīnitō wæætē godō
wæætē godō ānewēninq̄ue
guēa wæætedō wæætē
pīninq̄ue guēadō guēa cæte
quēwēmīni ĭmīnipa. Mīni ānō
ante mīnitō, Pōnōmi æmōnie,
ante mīnitō Wængonguī in-
gante apænedāmaī ĭmīni inte
mīni ænāmaī quēwenguinque
impa. ³ Mīnitō Wængonguī
ingante mīni ānō ante
apænemīni incæte wēnæ
wēnæ ante pōnēninq̄ue
apænemīni beyæ ænāmaī
ĭmīnipa. Edæ Wængonguī
nānō pōnōni æninq̄ue mōnō
edæ nāmanque pōnente tote
quēwengæimpa, ante æinente
wæmīni inte ænāmaī ĭmīnipa
tōō.

⁴ Waocā nānōogæ ingante
wido cæcā bai mīnitō adobai
Wængonguī ingante wido

cæmīni ĭmīnipa. Mīnitō
ēñēnāmaī ĭmīnitawo. In-
guipoga nāni quincoo ante
mōnō pōnēnō beyæ mōnō
Wængonguī ingante pīnte
ĭmōmpa. Incæte, Ingui-
poga nāni quincoo ante
nē pōnencæboimpa, ante
æcānō angā Wængonguī
ingante pīnte bacæcāimpa.
⁵ Wængonguī angā ēñēninq̄ue
nāni yewæmongainō ĭmaī
ante ōnonquedō ante inta-
wogaa. “Wængonguī

cæcā beyænque mōnō
tōmengā Ōnōwoca in-
gante ēwocate quēwēmō
ĭmōmpa. ĭninq̄ue māniwoca
mōnō ĭmonte waadete
pōnēninq̄ue, Botō ĭmote
waadete pōnenguēnēmīni
ĭmīnipa, ante wæætē edæ
godō pīnte acā ingampa.”

⁶ Incæte tōmengā mōnō
ĭmonte godōmenque waadete
pōnō cædinque mōnō
tōnō godongāmæ cædongā
ingampa. Mānōmaī beyæ
Wængonguī angā ēñente
nāni yewæmongainō ĭmaī
ante impa. “Nāmanque
ante, Mōnitō gomonga waa
cæmōni ĭmōnipa, ante nē
pōnēnāni ĭnānite Wængonguī
Baa angampa. Wæætē
edæ, Mōnitō ōnōmōnique
bai ĭmōnipa, ante nē ānāni
ĭnānite tōmengā pōnō waadete
cæcampa.”

⁷ Mānōmaī beyæ mīnitō
Wængonguī ingante ēñente
cædāni. Wēnæ ingante Baa
ante quēwēedāni. Baa āmīni
ĭninq̄ue tōmengā nānēnē wodii
winōmaingampa. ⁸ Wængonguī
gāmænō pōedāni. Pōmīni

ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāimpa. Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni inōmīni inte ōnompō mempote bai waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmopa, ante amīni incæ adobai inguipoga nāni quincōo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni imīnipa. Inique edæ mīmō ñā mēnongate bai cædinque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹ Mīni nāmā wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēninque mīnitō, Ancaa wæwente awædō, ante wæedāni. Mīnitō Ca ca tote quēwēnō ñimpo cædinque Ca ca wædinque edæ wæwente quēwēedāni. ¹⁰ Mīnitō incæ, Wēnæ wēnæ cæmōnipa, ante ōnōmōnique imōnipa, ante Wængonguī ingante añōmīni tōmengā wæætē, Wadāni mīnitō imīnite waa acædānimpa, ante mīnitō imīnite ængō cæte bai cæquingānō anguēnē.

Mōnō tōniñacā ingante apænte anāmaī incæmōimpa

¹¹ Botō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wēnæ wēnæ ante apænedāmaī iedāni. Æcānō tōmengā tōniñacā ingantedō ante wēnæ wēnæ āna ayæ tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæbipa, ante æcānō apænte āna ina māningā Wængonguī nānō wææ angainō incæ wēnæ wēnæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ante wēnæ wēnæ impa, ante apænte angampa.

Wīi tōmengā nānō eñente cæquinque Wængonguī nānō wææ angainō ante apænte angampa. Wæætē edæ, Māninō ante nē apænte āmo imopa, ante bai cæcampa. ¹² Wængonguī tōmenganque nānō wææ angainō ante nē angaingā ingampa. Mānōmaī beyæ tōmengā adocanque nē apænte anguingā inongāimpa. Adocā pōnō cæcā beyænque, Botō æmo beyænque quēwenguīnāni, ante cædongā ingampa. Adobai tōmengā apænte angā beyænque, Wadāni wo ewente bacædānimpa, ante cædongā ingampa. Bitō guiquēnē nē angaimi imipa diyæ wacā ingante apænte anguēnēmi imii.

Baānæ ate æbānō baquīi, ante Wængonguinque eñengā

¹³ Mīnitō ñōwo botō imote eñēedāni. Mīnitō nē iīmaī ante tedemīni imīnipa. “Ñōwoōnæ incæ baānæ ate incæ mōnitō iī wadāni quēwēñōmō goquīmōni imōnipa, ante māniñōmō godinque adoque wadepo iñonte mōnitō godonte ænguinta æncæte ante cæquīmōni imōnipa,” ante amīni imīnipa. ¹⁴ Inæmpa, Baānæ ate æbānō bacæimpa, ante tōmāā eñēnāmaī imīnipa. Cōwē quēwenguīmōmpa diyæ eñenguīmōō. Awænæcaque owo boguimā nænque tamōninque quingæ dæ ba bai mōnō quēwēnō adobai do dæ bacæimpa. ¹⁵ Mīnitō guiquēnē iīmaī ante anguēnēmīni imīnipa. “Wængonguī Ao angā inique

mönitō quēwenguīmōni
 imōnipa. Ayæ Ao angä
 ininque mōnitō iī waa cæqui
 cæcæmōnimpa.”¹⁶ Iñæmpa
 mīnitō, Tömēmōnique
 äninque cæcæmōnimpa,
 ante pōnēninque tedete
 quēwēnōmīni imīnipa. Mānīnō
 ante tōmānō wēnæ wēnæ
 impa.¹⁷ Waocä, Æbānō waa
 impa, ante ēñengä incæte
 cædāmaī ingä inte māningä
 wēnæ wēnæ cæcä ingampa.

5

*Mäincoo nē ēadāni nāni
 pōnenguēnēnō*

¹ Mīnitō mäincoo nē
 ēamīni iñōmō ñōwo ēñēedāni.
 Mīnitō nanguī Ca ca
 wæedāni. Edæ, Mōnō
 caate wæquinque nanguī
 ingæimpa, ante tedecōninque
 Ca ca wæcæmīnimpā.² Mīnitō
 mäincoo ēadincoo do wote
 batimpa. Ayæ mīnitō
 waēmoncoo tōmancoo cayæ
 ade cænimpā.³ Mīnitō
 oodo tōnō padata tæinta
 to tamōninque baī batimpa.
 Mānīi to tamōni beyæ mīni
 wēnæ wēnæ cædinō edonque
 pōni odōmonte ingæimpa.
 Ayæ quincoomē gonga
 bæcodōñōmō concædinque
 æmæwo gonte ba baī mīnitō
 iī to tamōni beyæ mīni baō
 incæ adobaī æmæwo gonte
 ba baī bacæimpa. Iñæmpa
 iīmæca wodo iinque bayedē
 incæ tōmēmīni mäincoo
 ēadincoo do wote baquincoo
 gæte da wente cæmīnipææ.

⁴ Aedāni. Wadāni edæ
 tōmēmīni quēwencodencoo
 cædināni iñōnānite mīnitō,
 Paga, ante mīni godonguēnenta

pæ gompodinque godōnāmaī
 imīnitapa. Iñinque ænāmaī
 ināni mīnitō imīnitedō
 ante piinte wædinque,
 Nē ēadāni iñōmō, Mōnitō
 cædinō beyæ ante dicæ
 pōnōnāni æntamōniyaa,
 ante wædōnānimpā. Mōnō
 Awēnē nē adocanque
 Tōmāā Cægaingä iñōmō nē
 cædināni nāni wædinō do
 ēñeningä ingampa.⁵ Iīmæca
 quēwēñedē mīnitō quin-
 coo waēmoncoo tōmancoo
 mante quēwēmīni inte mīnitō
 cōwē, Nāmā mōni watapæ
 tote quēwengæimpa, ante
 quēwēnīmīni imīnipa. Waocä
 nānō wængongä wænguiōnæ
 iñonte cæningä nānō
 wænguinque oguīmo pōni
 ba baī mīnitō cæningä baī
 adobaī oguīmo pōni bamīni
 imīnitapa tōō. Māniōnæ edæ
 do batimpa.⁶ Wadāni nō
 cæte quēwēnāni mīnitō imīnite
 Baa ānāmaī iñōnānite mīnitō
 iñōmō, Mīni pante wæquinque
 wēnæ wēnæ cædānipa, ante
 wapiticæ apænte amīni inte
 tōmēnāni inānite wæñōmīni
 wæñānitapa.

*Mōnō ee cæpāmo ayæ
 Wængonguī ingante mōnō
 apænedō*

⁷ Mānōmaī beyæ botō
 tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō
 mōnō Awēnē nānō ponguin-
 ganca ante wæntædāmaī inte
 ee cæte wānō cōñōedāni.
 Aedāni, Nē quiyacä tōmēmō
 wæænte ate onguipo cōñe
 ba ate, Tā bocate pæqui,
 ante cōönæ tedænque ee
 ongongampa. Cōönæ
 tedæ iinque baganca amīña

bayedē waēmō pōnī nānō
tōmēmoncoo tā pete gæcæte
ante wīī ee ongongantawo.

⁸ Mōnō Awēnē nānō
ponguīōnæ oo pōnī impa,
ante mīnitō adobaī ee cæte
wānō cōnōedāni.

⁹ Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Mīnitō wacā ingā wacā ingā
wæætēdō wæætē, Wīwa
cæcampa, ante godō ānāmaī
iedāni. Mīnitō mānōmaī
cæmīni īnīnque Wængonguī
wæætē mīnitō īmīnite apænte
ante pāmaingampa. Edæ

mōnō Apænte Anguingā
oo poncæcāimpa cæmīni.

¹⁰ Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Wēēñēdē Wængonguī

beyæ nē apænegaināni
īñōmō tōmengā ěmōwo
apænedīnque wæwēnāni
incæte wæntædāmaī inte

ee cæte quēwengadānīmpa,
ante pōnēnīnque mīnitō
tōmēnāni nāni cægāī baī
adobaī cæedāni.

¹¹ Wadāni wæwēnāni
incæte wæntæye īnāmaī
inte ee cædāni īnīnque
nāni toquinque impa, ante
mōnō pōnēnō ante do
ēñēmīnīpa. Docā Cōba

wodi īñōmō tōmengā nan-
guī pōnī wæwengā incæte
wæntædāmaī inte pīnāmaī
ingacāimpa. Mānīnō ante do
ēñēmīnīni inte ayæ tōmengā
nānō wæwēñēdē īnīnque ba
ate Wængonguī æbānō tōmengā
ingante nangūī godongā
ængaingā ingacāimpa, ante
adobaī ēñēmīnitawo. Edæ
waodāni wæwēnāni īñōnānite
mōnō Awēnē Wængonguī
ædæmō waadete waa
cædongā ingampa.

¹² Botō tōnīñamīni ēñēedāni.
Wadō mīni pōnēnō ante

pōnōmenque pōnēnīnque
mīnitō īīmaī ante godōmenque
pōnēedāni. Mīnitō ānō

nāwangā impa, ante wadāni
pōnencædānīmpa, ante

cædīnque, Botō ānō nōingā
baquīnō anguēnē, ante
ānāmaī iedāni. Edæ,

Öōnæ beyænque īmæca
beyænque quīēmē beyænque
mōnō apænemōnō nāwangā

baquīnō anguēnē, ante
tōmānō ante edæ apænedāmaī
iedāni. Mīnitō wæætē Ao

ānēmīni inte “Ao” ante
mānīnque æedāni. Ayæ

mīnitō Baa ānēmīni inte
“Baa” ante mānīnque æedāni.

Edæ wīī mānōmaī cæmīni
īnīnque Wængonguī wæætē
mīnitō īmīnite apænte ante
pāmaingampa.

¹³ Mīnitō wæwēmīni
īnīnque Wængonguī ingante
apænequēnēmīni īmīnīpa.

Mīnitō watapæ tomīni
īnīnque Wængonguī ingante,
Bitō tæiyæ waēmō imidō
anguēnē, ante āmotamīni

ancæmīnīmpa. ¹⁴ Æcānō
mīnitō weca wēnæ wēnæ
īna īñōmō tōmengā Codito

ingante mīni godongāmæ
pōnencabo īñōmīnite nē
aadāni nāni Picæncabo mīni

ānāni īnānite, Pōedāni, ante
aa pequēnengā ingampa. Aa

pecā pōnāni ate tōmēnāni
Awēnē Itota ěmōwo ante
apænedīnque wædænque

oguī wapæ ænīnque nē
wēnæ wēnæ īnongā in-
gante oo paacædānīmpa.

Ayæ adoyedē wēnæ
wēnæ īnongā ingante
nāni oo paayedē tōmengā

beyæ ante Wængonguī in-

gante apænecædânimpa.
¹⁵ Ayæ, Wængongui ingante
 apæneyömonte tömengä
 ëñgampa, ante wede
 pönëninque apænemö
 beyænque waocä nê wënæ
 wënæ ïningä incæ edæ gancaæ
 bacæcäimpa. Wængongui
 tömengä ingante pönö
 cæcä ate waa ba ñäni
 ömæmoncæcäimpa. Ayæ
 adocä nänö wënæ wënæ
 cædinö beyæ wënæ wënæ
 ingä ïninque Wængongui
 tömengä nänö wënæ wënæ
 cædinö adinque ñimpo
 cæcä quëwëmaingampa.
¹⁶ Mänömaï beyæ minitö
 wacä ingante wacä ingante
 apænedinque, Botö wiwa
 cædimö inte wæbopa, ante
 ædäni. Mänömaï cædinque
 minitö, Gancæ bacæmönimpa,
 ante wacä beyæ ante wacä
 beyæ ante Wængongui in-
 gante apæneedäni. Waocä
 nê nö cæte quëwëngongä
 ïñömö Wængongui ingante
 apænedinque edæ tæï
 piñænte apænecä ingampa.
 Mäningä nänö apænedö
 beyænque Wængongui
 cæcæcäimpa. ¹⁷ Ediya
 wodi mönö waomö imö
 bai tömengä adobai in-
 gacäimpa. Incæte tömengä
 Wængongui ingante, Cöönæ
 ämi cædämaï ingæimpa, ante
 ædæmö apænecä ate mæa go
 adoque tæcæ wadepo ganca
 edæ cöönæ cædämaï in-
 gatimpa. ¹⁸ Ayæ ate tömengä,
 Cöönæ ämi cæcæimpa, ante
 Wængongui ingante wæætë
 apænægacäimpa. Apænecä
 ate öönædë ïnö wææ cöönæ

cægatimpa. Cöönæ wææ cæ
 ate onguipoga tömëmö do tä
 bocate pægatimpa.

¹⁹ Botö tönïñamini ëñëedäni.
 Minitö weca æcämenque
 nö taadö oda cæte gocä
 adinque wacä tömengä in-
 gante ocæ ëmænte mämongä
 ponguëngä ingampa.

²⁰ Ìimaï pönëedäni. Nê wënæ
 wënæ cæcä wapiticæ taadö
 gocä adinque æcämenque
 tömengä ingante nö taadö
 ïnö ocæ ëmænte nê mämongä
 ingää tömengä mämongä
 beyænque nê wapiticæ
 gocä ïñömö æmæwo nänö
 wænguënenö ñimpo cæte edæ
 quëwencæcäimpa. Ayæ nan-
 gui pönï nänö wënæ wënæ
 cædinö incæ wadæ cæte
 ingæimpa, ämopa. Mäninque
 ante yewæmömopa.

1 Pegodo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

*Waa quëwencæminimpa,
ante*

¹ Botö Pegodobo Itota Codito nänö nē da godongaimo inōmo inte nē yewæmōmo imopa. Minitö iñōmō tōmēmīni ömæ quëwēnāmaī imīni inte nāwæ godinque wadāni nēmæ ponte quëwēmīni inte pancamīniya Pontobæ quëwēñōmīni wamīni guiquēnē Gadatiabæ quëwēmīnipa. Wamīni Capadotiabæ quëwēñōmīni wamīni guiquēnē Atiabæ quëwēmīnipa. Wamīni guiquēnē Bitīniabæ quëwēmīnipa⁴ Mänōmaī wayōmō wayōmō quëwēmīni iñōmīnite botö, Acæminimpa, ante yewæmōmopa.

² Mæmpo Wængonguī iñōmō mīnitō imīnite wēenēñedē pōnī do adinque, Mīnitō Itota Codito ingante nē ēñente cæmīni bacæminimpa, ante apænte ængacāimpa. Ayæ, Botö ayōmo mīnitō tæiyæ waēmō ewocamīni bacæminimpa, ante cædinque Wængonguī Önōwoca incæ Itota wepæ inte pōnō ñā mēnongacāimpa. Mänōmaī cæcā bagaimīni iñōmīnite botö ñōwo iñōmō edæ, Wængonguī nanguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō nē gänē pōnēmīni bacæminimpa, ante yewæmōmopa.

*Watapæ baccæimpa, ante
pönēninque quëwēmompā, ante*

³ Itota Codito Wæmpocā iñongante Itota incæ, Botö Wængonguīmi inōmi imipa, ante Wængonguī ingante waa apænecampa. Adocā iñōmō mōnō Awēnē Itota Codito wænte öñöñongante, Ñāni ömæmōe, angā ñāni ömæmongacāimpa. Tōmengā ñāni ömæmongā beyænque Wængonguī mōnō imonte adobai pōnō cæcā ate mōnō mempoga ēñate bai inōmō inte edæ, Mōnō mīlmō quëwēninque watapæ quëwengæimpa, ante pōnente quëwēmompā. İninque mōnō iñōmō Wængonguī ingante apænedinque, Bitö tæi emōnōmi inte waa pōnī cæbi æmōnipa, ante edæ watapæ apænecæimpa.

Ayæ Wængonguī, İncayæ ate mīni ænguincoo, ante öönædē do edæ cō cæte mangampa. Mänincoo iñōmō ñōmāadāmaī incoo İninque cōwē wentamō badāmaī incoo inte edæ wodāmaī inguincoo ingæimpa. ⁵ İnguipo pedænguipo İinque bayedē edæ Wængonguī pōnō ængā beyænque mōnō cōwē quëwenguīnō ante edonque pōnī acæimpa. İninque mīnitō wede pōnēmīni beyænque mīnitō quëwenguīmāmo İinque baquinganca Wængonguī nē tæi piñænongā inte edæ mīnitō imīnite wææ gom-pocampa.

⁶ Mīnitō ñōwo wantæ iñö incæ quiēmē beyænque wēnæ wēnæ bate wæmīni incæte

Wængonguī pönö wææ gom-
pocä beyænque edæ watapæ
tomīni imīnīpa. ⁷ Oodo
waëmö bamongæimpa, ante
waodāni gongapamö godö
aca podönāni ate oodoque
badinque waëmonca pönī on-
gongcapa. Incæte oodo iñömö
iñcayæ ate ömæe ewente ate
edæ dæ bacæimpa. Oodo
mīni æinēnonca waëmonca
i iñonte mīni wede pönēnō
iñömö edæ godömenque
waëmö pönī impa. İnīnque
mīni wede pönēnō iñömö
wīi wido cæquī impa. Cöwē
edæ ongongæimpa. Wæætē,
Mīni wentamö entawēnīnō
edæ dæ go ate mīni wede
pönēnonque edæ waëmö
pönī entawencæmīnīmpa,
ante cædinque Wængonguī
pönö angä ate mīnitö gonga
gonte caate bai wæmīnīpa.
Mänömaī mīni caate wædö
beyænque edæ godömenque
wede pönēmīni bamīnīpa.
İnīnque Itota Codito mönō
weca ponte a ongöñongante
mīnitö cöwē wede pönēmīni
inte tömengä önöwa gäänē
ædæ wæænte apænedinque,
Nē tæi emönömi inte bitö
waa pönī cæbi æmönīpa, ante
watapæ apæncæmīnīmpa,
ante Wængonguī cæcampa.

⁸ Itota Codito ingante
mīnitö awīnca adāmaī imīmīni
incæte tömengä ingante cöwē
waadete pönēmīnīpa. Edæ
ñöwo ganca adāmaī imīmīni
inte mīnitö tömengä ingante
wede pönēninque mīni ñäö
bai entawenguīnque watapæ
todinque æbämē ante tomīni
imīnīpa. ⁹ Önöwoca mīni

ewocate quëwenguīnō ante
æncæte ante wede pönēmīni
inte mīnitö ñöwo iñömö edæ
do æmīni imīnīpa.

¹⁰ Wængonguī beyæ nē
apænegaīnāni iñömö, İncayæ
ate quëwenguīnāni inānite
Wængonguī pönö cæcä
beyænque quëwencædānīmpa,
ante ñöwomīni imīnītedö
ante apænegadānīmpa.
Mänömaīnō ante apænedāni
incæte tömēnāni, Ædānidö
inānite ante Wængonguī
apænecää, ante eñēnāmaī
inte eñencæte ante nanguī
cægadānīmpa. ¹¹ Codito
Önöwoca tömēnāni önöwoca
quëwēninque pönö apænedinque,
İncayæ ate Codito nan-
guī caate wæcæcäimpa,
angacäimpa. Ayæ, Caate
wædingä inte tömengä
wæætē ñäö bai entawengä
inte tæi emongä edæ
bacæcäimpa, ante pönö
apænecä eñēninque tömēnāni
wæætē adodö ante apænegadānīmpa.
Incæte tömēnāni, Æyedēnō
Codito mänömaī cæquīngää,
ante eñencæte ante wægadānīmpa.
Æbänö ba ate mänömaī
cæquīngää, ante eñencæte
ante edæ nanguī cægadānīmpa.

¹² Nöwo iñömö Wængonguī
öönæde quëwēninque tömengä
Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante mönitonga da
pönongä pönīnque apænecä
eñēninque mönitö wæætē
Codito ingantedö ante mīnitö
imīnīte watapæ apænemöni
eñēmīnītapa. Mänīne adode
ante Wængonguī beyæ nē
apænegaīnāni iñömö, Codito
waa cæcæcäimpa, ante

apænegadänimpa. Incæte Wængonguï tømënanï inänite apænedinque, Wïi tømëmini beyæ ante apænemïnipa, angacäimpa. Ìncayæ ate quëwënäni beyæ ante apænemïnipa, ante tømënanï inänite angacäimpa. Mäninö ante Wængonguï beyæ ante æbänö apænedänii, ante ëñënamäi inäni inte Wængonguï anquedoidi incæ, Waodäni beyæ Wængonguï æbämë waa pönï cæcää, ante ëñëinente wædänipa.

Wængonguï, Tæiyæ waëmö ëwocædäni, angampa

13 Mänömaï beyæ mïnitö, Mönö nanguï cæcäimpa, ante edæ täno pönente ate cæedäni. Nämä wææ gompotawente bai ëñente cæedäni. Itota Codito ponte a ongöinque mönö ïmonte waadete pönö cæcä ate watapæ bacäimpa, ante edæ mäninonque ante cöwë pönente cæedäni.

14 Wëñænäni wæmpoidi inänite näni ëñente cæbai edæ mïnitö adobai ëñente cæedäni. Mïnitö ëñënamäi ïnedë mïni cæinëwënö ante do cægamïnipa. Nöwo ïñömö në ëñëmïni badinque mïni ëñënamäi ïnedë mïni cæinëwënö ante edæ cædämaï iedäni.

15 Mïnitö ïmïnite në apænte aa pegaingä ïñömö edæ tæiyæ waëmö ëwocadongä ingampa cæmïni. Quiëmë cædinque edæ tömengä bai adobai tæiyæ waëmö ëwocadinque edæ tömää cæedäni. 16 Wængonguï incæ, “Botö tæiyæ waëmö ëwocabo ïmopa cæmïni.

Botö ëwocabo bai mïnitö adobai edæ tæiyæ waëmö ëwocacæmïnipa,” angampa, ante yewæmongatimpa.

17 Tömämö ïmonte adoyömö pönï cædinque mönö Mæmpo ïñömö mönö cædinö ante cöwä adinque nöingä pönï ante apænte angampa. Ìnque, Botö Wæmpo, ante në apænemïni inöminï inte mïnitö ïñömö edæ në nöingä ante apænte angä ingante edæ guïñente wædinque quëwëedäni.

Inguipoga quëwëinque mïnitö, Wabæca bai ongonte awædö, äinque, Wængonguï weca edæ mönö ömæ ingäimpa, ante pönente quëwëedäni. 18 Edæ, Dodäni näni quëwengai bai adobai quëwengäimpa, ante änäni ëñëinque mïnitö Ao ante önonque pönï cæte quëwengamïnipa. Mänömaï quëwëñöminite Codito wæætë, Mïnitö abæ tawænte bai quëwencæmïnipa, ante cædinque edæ, Quïnö godongantawo, ante mïnitö do ëñëmïnipa. Ìñæmpa oodo incæ padata incæ mönö, Woquincoo, ancoo ïñonte tömengä dicæ mänincooque godongantawogaa.

19 Wæætë quipi wë, Codotedo, näni äongä ïñömö quenta mongænämäi wentamö ëñädämaï ïmäi Codito adobai ïongä inte edæ tömengä nämä wepæ tæiyæ waëmö wepæ godonte ængä beyænque quëwëmïnipa. 20 Inguipoga badoncæte ante cædinque Wængonguï ayæ gö cædämaï ingäñedë

wëenëñedë pönï incæ Codito ingante edæ, Mänömaï cæcæbiimpa, ante do apænte ængacäimpa. Codito mïnitö beyæ ante edæ ñöwo pönï incæ inguipoga pöninque ongongantapa. ²¹ Inguipoga pöninque tömengä do wænte öñöñongante Wængonguï, Ñäni ömæmoe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Ayæ tömengä ingante godömenque godö ææntodongä ate tömengä ñäö entawënogä inte tömengä nänö tæï ëmonguinque edæ æite gogacäimpa. Wængonguï mänömaï në cægaingä iñongante Codito mïnitö iminite pönö cæcä beyænque mïnitö wæætë Wængonguï ingante pönëmïnitapa. Mänömaï beyæ mïnitö, Wængonguï pönö cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante pönëninque tömengä ingante wede pönëmïni bamïnitapa.

²² Wængonguï nö nänö änö ante ëñente cædinque mïnitö mimö ñä mënongate bai badinque mïnitö tönïñadäni inänite në waadete pönëmïni bagamïnimpa. Ñöwo iñömö mïmöno nö pönëninque mïnitö godongämæ ædæmö waadete pönëninque wacä ingä wacä ingä godö waa cædäni. ²³ Edæ waomö mönö yate pönïwoca wæwocaqui iñonte wïi mäninö beyænque mem-poga ëñagamïnipa. Wæætë Wængonguï nänö änönö müi quëwenguinö iñömö edæ wodämaï inte cöwë ongongæimpa. Mäninö

Wængonguï nänö änönö beyænque mïnitö mem-poga ëñagamïnipa. ²⁴ Edæ,

“Waomö gaguimænque bai iñömonte gaguimæ do to aminca bai mönö adobai aquii pönï inömö inte wæwocamompa.

Waëmö pönï mönö ëmönö iñömö edæ ongai waëmö ængado bai iñonte ongai edæ do guïñë wæno bai mönö ëmönö adobai bacæimpa.

²⁵ Incæte Wængonguï nänö änö iñömö edæ cöwë wodämaï ongongæimpa.”

Ante edæ ämotamini ante bai Wængonguï beyæ nani yewæmongainö bai impa. Mäninö Wængonguï nänö änönö ante mïnitö iminite do watapæ apænemöni ëñëmïnitapa.

2

¹ Mäninö beyæ mïnitö pïinte müni pönëwënö edæ ñimpo cædäni. Wacä adämaï iñongante babæ müni cædö ante edæ cædämaï ñimpo cædäni. Mïnitö wadö apænete wadö müni cædö ante ñimpo cædäni. Mänömaï cæte müni quëwëninö ante edæ æmæwo ñimpo cædäni. Wacä gomonga ængä ingante godö pïinte adämaï iedäni. Wacä ingantedö ante babæ ante müni pïinte änewënö ante edæ ñimpo cædäni. ² Wëñænäni tæcæ ëñadinäni inte goömæ gäinente wædäni bai mïnitö adobai Wængonguï nänö apænedonque ante

ēñencæte ante wæedāni. Edæ tōmengā ængā beyænque mīnitō nē quēwēmīni inte mīnitō ōnōwoca ædæmō picæmīni mīni pæquinque edæ tōmengā nānō apænedō ante edæ goōmæ waēmōmæ beīnente bai ēñencæte ante wæedāni. ³ Waēmepæ impa, ante adinque wēñængā goōmæ wæætē wæætē beca bai mīnitō adobaī, Mōnō Awēnē waingā pōnī ingampa, ante do adīmīni inte tōmengā weca wæætē wæætē ponte bete bai edæ ēñēedāni.

Nē quēwengā īnongā inte Codito wainca bai ingampa, ante

⁴ Oncō dicaca mænoncæte ante cædinque waodāni, Wiwa inca awædō, ante pancacaa wido cædāni bai waodāni pancadāniya mōnō Awēnē ingante adobaī wido cædānīpa. Wængonguī guiquēnē mōnō Awēnē nē quēwengā ingante waa adinque, Botō owocō mænonguinca wainca pōnī bai tōmengā ingampa, ante tōmengā ingante apænte æninque ee mangampa. Īnīnque mīnitō īñōmō tōmengā weca pōñōmīnite tōmengā, ⁵ Mīnitō mīīmīni quēwēñōmīni Wængonguī mīnitō īmīnite ænte cabo tingæte adoconque mænonte bai cædinque edæ, Botō Ōnōwoca owoquincō, ante badongā quēwēmīnīpa. Quēwēñōmīnite godōmenque tæiyæ waēmō badongā badīmīni inte edæ mīnitō īñōmō edæ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque, Wængonguī

quī, ante nē godōmīni bamīnīpa. Īnīnque mīnitō Itota Codito ēmōwo ante apænedinque, Wængonguī quī, ante godōmīni ate tōmengā edæ waa ængampa. ⁶ Edæ Wængonguī apænecā ēñēnīnque īmaī ante do yewæmongadānīpa.

“Tiōnoquidi dæguīmonga mænoncæte ante cædinque dica tānoca gō cæte bai cædinque,

Botō nē waa adongā ingante ænte pōnō Tānocā pōnī gōnōmo gongæncæcāimpā.

Tōmengā ingante nē wede pōnengā ingante wadāni ædō cæte bæ taquīnāni guingo īmonte wæquingāā,” angacāimpā.

⁷ Mīni pōnencabo īñōmō, Tānocā nē ongongā īñōmō waingā pōnī ingampa, ante adinque tōmengā ingante ænīnque ee māmīnīpa. Wīī pōnēnāni guiquēnē tōmengā ingante Baa ānānīpa.

“Nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ ñænænca pōnī gōnōnīnca bate tānoca inte tæī gongæncapā,”

ante Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai cædānīpa. ⁸ Ayæ adobaī,

“Dīcaa nē tao tencawa tæ go wæængā bai īnāni inte tōmēnāni nē Tānocā ingante piinte adinque tæ go wæænte bai oda cædānīpa.”

Ante yewæmongatimpā. Tōmengā nānō angainō ante ēñēnāmaī nāni cædō beyæ

oda cædinque tæ edæ go wæænānīpa. Tömēnāni edæ mānīnonque cædinque nē tæ go wæænguēnēnāni cōwē ingadānīpa.

⁹ Wængonguī nānō nē apænte ængaimīni guiquēnē wēmō iñōmō quēwēñōmīnite tōmengā aa pedinque, Botō weca botō waēmō pōnī ñāō ēmōñōmō pōedāni, ante cægacāīpa. Mānōmaīnō cægāingā iñongante mīnitō, Bitō Wængonguī Waēmō pōnī ēmōnōmi inte waa pōnī cæbi edæ æmōnīpa, ante anguēnēmīni imīnīpa. Mānōmaīnō ante watapæ ancæmīnīpa, ante cædinque tōmengā mīnitō imīnite do apænte ængacāīpa. Īnīnque mīnitō Awēnē wēmīni inōmīni inte, Wængonguī quī, ante mīnicabo nē godōmīni baī bamīnīpa. Wængonguī, Botō quīmīni imīnīpa, ānīnque tæiyæ waēmō badongā bagaimīni inte mīnitō Wængonguī nempo nē quēwēmīni imīnīpa. ¹⁰ Mīnitō wēēnēñedē adocabomīni ināmaī ingamīnīpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī tōnō godongāmæ quēwēmīni inte edæ adocabomīni imīnīpa. Wēēnēñedē guiquēnē tōmengā mīnitō imīnite pōnō waadete cædāmaī ingacāīpa. Nōwo guiquēnē tōmengā pōnō waadete waa cæcā ate quēwēmīnīpa.

Wængonguī ingante nē cæmō imōmpa, ante quēwēedāni

¹¹ Botō nē waademīni edæ ēñēedāni. Mīnitō inguipoga quēwēmīni incæte

inguipo wīi tōmēmīni ōmæ baī impa. Wæætē wabæca quēwente baī quēwēmīni inte mīnitō ōnōwoca wentamō mongænāmaī ingæīmpa, ante edæ wææ cædinque mīnitō baonque ante mīni cæinēwēnō ante ñīmpo cædinque edæ cædāmaī iedāni āmopa. ¹² Nē ēñēnāmaī ināni weca quēwēnīnque mīnitō wæætē waa cæte quēwēedāni. Tömēnāni guiquēnē mīnitō imīnite pīīnīnque, Wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante babæ ānānitawo. Incæte mīnitō waa cæmīni ĩnīnque tōmēnāni, Waa cæcampa, ante do abainānīpa. Īnīnque Wængonguī Awēnē nānō apænte āñedē tōmēnāni do agāināni inte Wængonguī ingante, Bitō ñāō baī ēmōmi inte cæbi ate bitō wēnāni waa cædāni amōnīpa, āmaīnānīpa. Īnīnque tōmēnāni waa adīnque waa apænecædānīpa, ante cædinque mīnitō ñōwo incæ waa cæte quēwēedāni.

¹³ Waodāni inānite wadāni edæ, Awēnēidi inānīpa, ante godō gōnōnāni ongōnānīpa. Æcāmē ingante ānāni bayōnānite mīnitō wæætē Wængonguī Awēnē beyænque ante cædinque tōmēnāni inānite edæ ēñente Ao ante cæedāni. Adocanque ingante, Awēnē Odeye, ānīnque godō gōnōnāni ate mīnitō iñōmō, Tōmengā tæiyæ awēnē inte nē angā inongā ingampa, ante adīnque tōmengā ingante ēñente cæedāni. ¹⁴ Ayæ pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi mīni ānōnāni inānite godō gōnōnīnque

awënë odeye wæætë iīmaī angampa. Minitō wënæ wënæ cædāni inānite edæ godō pædāni. Ayæ waa cædāni adinque mīnitō, Waa cæmīni iīmīnīpa, ānīnque edæ godō waa cædāni, ante gobedōnadodoidi inānite godō gōnongā ongōnānīpa cæmīnīi. Minitō tōmēnāni inānite adobai ēñente cædāni. ¹⁵ Eñēnāmaī ināni wīwa tedeyōnānite mīnitō waa cæmīni ate wædinque tōmēnāni ædō cæte godōmenque wīwa tedequīnānīi. Inīnque, Tōmēnāni pæ wēenedinque tededāmaī incædānīmpa, ante cædinque mīnitō iñōmō edæ waa cæte quēwēedāni, ante edæ Wængonguī angampa cæmīnīi.

¹⁶ Tōmengā ñimpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō, Wacā wææ ānāmaī iñongante botō æbānō cæte waa quēwenguīmoo, ante adinque nāmā wææ ante cædāni. Incæte mīnitō wacā wææ ānāmaī ingā beyænque awēmō wënæ wënæ cæmīnitawo. Edæ cædāmaī iedāni. Wæætë Wængonguī ñimpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō tōmengā ingante nē cæmīni inte edæ ēñente cæte quēwēedāni. ¹⁷ Tōmānāni inānite mīnitō, Waodāni inānīpa, ante edæ waa aedāni. Mīni pōnencabo iñōmīnīte edæ godongāmæ waadete pōnēedāni. Wængonguī ingante, Wængonguī ingampa, ante guīñente wæedāni. Awënë odeye ingante, Tæiyæ awënë ingampa, ante edæ

waa aedāni.

Codito æbānō caate wægacāi, ante pōnēedāni, ante

¹⁸ Pancamīniya iīmīnīte wadāni ō ænāni wædīmīni inte mīnitō tōmēnāni beyænque cæmīni bamīnīpa. Inīnque nē ō ænāni iñōmō pōnō waa cædāni incæ pōnō piinte cædāni incæ mīnitō wæætë, Botō awënë ingampa, ante piyænē cædinque tōmēnāni nāni anganque edæ ēñente cædāni. ¹⁹ Edæ waocā wënæ wënæ cædāmaī inongā inte quiēmē beyænque wæwente caate wæcā incæte tōmengā, Wængonguī acampa, ante pōnēnīnque nangæ batawēnāmaī ingā inīnque edæ waa imaimpa.

²⁰ Wæætë mīnitō wënæ wënæ cæmīni beyæ pānāni ate mīnitō piyænē cæmīni inīnque Wængonguī mānīnō beyænque dicæ waa aquingāa. Waa adāmaī imaingampa. Wæætë waa cæmīni beyænque pānāni caate wædinque mīnitō piyænē cæte ee cæmīni adinque Wængonguī edæ, Waa cæbīpa, āmaingampa. ²¹ Botō caate wædōnō adodō taadō tee empote pōedāni, ānīnque mīnitō beyæ Codito caate wægacāimpa cæmīnīi. Botō caate cægongainō adodonque cægonte wæcæmīnīmpa, ante mīnitō iīmīnīte do aa pecā pongamīnīmpa. ²² Tōmengā iñōmō edæ cōwē wënæ wënæ cædāmaī ingacāimpa. Ayæ cōwā ayōnāni tōmengā dicæ babæ ante cæcā

agadāniyaa. ²³ Tömengä ingante piinte badete toyönāni tömengä wæætedö wææte piinämaï ingacäimpa. Caate wædinque tömengä wææte piinte änāmaï ingacäimpa. Wææte, Nē nō apænte änongä Wængongui incæ botö beyæ cæcæcäimpa, ante pönēninque piyænē edæ cægacäimpa. ²⁴ Minitö wænæ wænæ mini cægaincoo ante Baa āninque mongæñāmaï inte nō pōni cæte quēwencæminimpa, ante cædinque tömengä nāmā baonga teēmē mongæñongante tömengä ingante awāa timpodāni edæ wængacäimpa. Ininque tömengä mongænte nānō wægainō beyæ mōnō wææte mäninō wænæ wænæ mōnō cægainō ante wænte bai inōmō inte nō pōni cæcæte ante quēwēmō inguēnēmō imōmpa. Tömengä ingante tæi pānāni nānō āmogate wægainō beyænque mīnitō wææte gancæ bamīnipa. ²⁵ Edæ obegaidi pāmænte godāni bai ingaimini inte mīnitō ñōwo, nē aacā weca adodō ocæ emænte pōmīni adinque tömengä iñōmō edæ mīnitō önōwoca beyæ ante wææ aacā ewocāmīnipa.

3

Mina gæncaya iūmaï quēwencæminaimpa, ante

¹ Onquiyæmīni eñēedāni. Minitö nānōgænāni nāni ānonque ante Ao ante eñente cæedāni. Mīni nānōgænāni pancadāniya Wængongui nānō ānō

ante pönēnāmaï inānitawo. Mānōmaï i ininque mīnitō iñōmō, Wīi mōnitō tededō beyæ pōnāni inte tömēnāni wææte eñente mōni cædinō ante adinque Wængongui gāmænō poncædānimpa, ante cædinque piyænē cæte edæ tömēnāni inānite eñente cæedāni. ² Minitö Wængongui ingante guñente wædinque waēmō entawēmīni inte eñente cæte waa quēwēmīni adinque tömēnāni wææte Wængongui ingante Ao ante pōmainānipa. ³ Minitö, Waēmō pōni bacæboimpa, ante cædinque ocagui waa pōni wao wincate oodo mongænte wamoncoo mongænte weocoo waëmoncoo wēñate mongæmīnitawo. Iñæmpa mānōmaï cæmīni beyænque mīnitō dicæ waimīni bamīniyaa. ⁴ Wææte tömēmīni waa entawēnō beyænque waimīni pōni baquēnēmīni imīnipa. Minitö önōwoca gānē pönēninque ædæmō cæmīni beyæ mīni waa entawēnō edæ wodāmaï inte godōmenque waēmō pōni ongongæimpa. Māninō mīni waēmō entawēnō bai ante æncæte ante edæ quīēmē impa diyæ godonte ænguī. Incæte Wængongui māninō ante adinque, Waēmō pōni entawēmi abopa, ante nanguī tocampa.

⁵ Dodāni pōni mōnō wængānāidi iñōmō, Wængongui pōnō cæcā beyænque waa bacæimpa, ante wede pönēninque tæiyæ waēmō entawengadānimpa. Tömēnāni waēmō pōni bacæte

ante tōmēnāni ōnōwoca gānē
pōnēninque ædæmō waadete
cægadānimpa. Tōmēnāni
nānōogæidi nāni ānonque
ante ēñēninque Ao ante
cægadānimpa. ⁶ Dodā
ñæñænā Tada wodi iñōmō
Abadāo wodi ingante ēñente
cædinque tōmengā ingante, Nē
āmi imipa, angacāimpa. Minitō
iñōmō tōmēnā nānā cægai bai
waa cædinque mīni guiñente
wæpāmo æbāmē ba incæte
guiñente wædāmaī imīni
ininque nāwangā nō tōmēnā
nānōmomīni babaīmīnīpa.

⁷ Onguiñæmīni guiquēnē
ēñēedāni. Minitō gænāni
tōnō quēwēninque tōmēnāni
beyæ ante cōwē pōnēninque
waa cæedāni. Botō gængā
onquiyængā inongā inte
aquīngā ingā incæte mōna
guēa cæcaya imōnāpa, ante
ēñente wædinque mīnitō
gænāni inānite edæ cōwē
waa aedāni. Ayæ, Mōna
gæncaya Wængongui in-
gante apæneyōmōna tōmengā
do ēñencæcāimpa, ante
cædinque iīmaī pōnente
cæedāni. Wængongui
iñōmō, Mīna quēwenguīmāmo,
ante waadete pōnō cæcā
beyænque mōna guēa
ænguincaya imōnāpa, ante edæ
ēñente cæedāni.

*Mīni waa cædō beyænque
caate wæquīmīni, ante*

⁸ Tōmāmīni guiquēnē
ēñēedāni. Minitō adoyōmō
pōnēninque Ao ante cæedāni.
Nē Ca ca wæcā tōnō edæ
adoyōmō Ca ca pōnente
wæedāni. Mōnō pōnencabo
imōmpa, ante cædinque

godongāmæ waadete
pōnēedāni. Wacā caate wæcā
adinque mīnitō tōmengā tōnō
guēa wæte bai pōnēedāni.
Nāmā ængō cædāmaī imīni
inte mīnitō wæetē edæ,
Ōnōmonque bai inōmō
imōmpa, ante piyænē cæte
quēwēedāni. ⁹ Wēnæ wēnæ
cædāni wæmīni incæte, Botō
wæetē wēnæ wēnæ cæbo
wæcā tocæi, ante cædāmaī
iedāni. Wiwa ānāni wæmīni
inte, Botō wæetē wiwa āmo
wæcā tocæi, ante cædāmaī
iedāni. Wæetē edæ, Tōmēnāni
waa quēwencædānimpa, ante
cædinque mīnitō tōmēnāni
inānite waa apænedinque
godō waa cæedāni. Mānōmaī
cæcæmīnimpa, ante Wængongui
mīnitō imīnite waa cædinque
pōnō aa pegacāimpa
cæmīnī. ¹⁰ Edæ iīmaī
ante Wængongui beyæ ante
yewæmongatimpa,

“Wacā tōmengā nānō
quēwenguīmāmo ante
nanguī æīnente
wædinque,

Tæōnæ waa quēwente tocæi,
ante nē angā iñōmō
tōmengā iñōmō wēnæ wēnæ
tededāmaī inte babæ
wapiticæ ānāmaī
inte tæōnæ quēwente
tocæcāimpa.

¹¹ Tæōnæ quēwencæte ante
cædinque tōmengā
wēnæ wēnæ nānō
cæinō ante emō
cædinque dadi emæninque
waa edæ cæquēnengā
ingampa.

Ayæ tōmengā piyænē
cædinque, Mōnō
tōmāmō godongāmæ

gänë pönente quëwengæimpänitö Awënë pönö cæcä ante nanguï cæquënegä beyænque mönitö, Wat-apæ bacæimpa, ante wede

12 Mönö Awënë awinca ëmongä inte në nö cädäni gämænö adinque tömënäni inänite cöwë aacampa.

Ayæ, Botö imote æbänö ante apænedänii, ante tömengä ëamonca ongonte cöwë ëñengampa.

Wënæ wënæ cädäni inänite guiquënë tömengä pïinique awincaque acampa,”

ante yewæmongatimpa cæmïinii.

13 Minitö waa cæcæte ante edæ nanguï cæinëmïni bamïni adinque æcänö wæætë mïnitö imïnite wënæ wënæ cæquingää.

14 Incæte mïnitö nö pönï mïni cädö beyænque caate wæmïni inique edæ mïni waa quëwente toquinque imaimpa. Inique iïmaï ante näni yewæmongainö bai cæedäni. Tömënäni näni guïñente wæpämö beyæ ante mïnitö iñömö edæ guïñente wædämaï iedäni. Edæ guïñëñate wædämaï iedäni.

15 Wæætë, Tæiyæ Waëmö Awënë inongä ingampa, ante wede pönëninque edæ Codito ingante mïmöno entawëedäni. Ayæ, Wat-apæ bacæimpa, ante mïnitö quïnante pönëmïinii, ante ëñencæte ante wadäni äñönänite mïnitö wæætë a ongönämaï inte iïnonque ante edæ do apænemïni incæmïnimpa. Codito

pönëmönipa, ante mänïnonque ante do apænemïni edæ ëñencädänimpa. 16 Iïnäni iñömö ëñencæte ante änanipa, ante pönëninque mïnitö, Botö wentamö

entawënämaï incæboimpa, ante nämä apænte cædinque guïñente wædinque tömënäni inänite ædämö apænemïni ëñencädänimpa. Mänömaï cæyömïni wadäni guiquënë mïnitö Codito nempo

quëwëninque mïni waa cädönö ante pïinique babæ ante todänitawo. Inique mïnitö wentamö entawënämaï inte ædämö apænemïni adinque tömënäni wæætë, Mönitö babæ ante tedetamönipa, ante ëñëninque guïñënete wæcädänimpa.

17 Minitö wënæ wënæ cæmïni beyæ caate wæmïni inique önonque imaimpa. Wæætë, Wængonguï, Caate wæcæmïnimpa, angä inique mïnitö waa pönï mïni cädö beyænque caate wæmïni inique edæ godömenque waa imaimpa. 18 Minitö nö cædämaï iñömïnite Codito iñömö mönö në nö cædongä inte mïnitö imïnite Wængonguï weca ænte poncæte ante cædinque wënæ wënæ mïni cädö beyænque adopoque caate wængacäimpa. Tömengä baö ëñayongante tömengä ingante wænönäni wængä ate Wængonguï Önöwoca angä ate näni ömæmonte edæ mïingä quëwengampa. 19 Ayæ

adobaī Wængonguī Ōnōwoca
 tōmengā ingante ænte māocā
 godinque tōmengā nē wænte
 gogaināni ōnōwocacoō tee
 mōnete ongoncoo weca gote
 apæneca ēñengadānimpa.
 20 Mānīnāni nē tee mōnete
 ongōnāni inānite Nōwee wodi
 Docā nāni ānongā doyedē an-
 caa apæneca incæte tōmēnāni
 ēñēnāmaī inte cægadānimpa.
 Mānīnāni nē ēñēnāmaī
 cægaināni iñōnānite Codito
 ñōwo tōmēnāni weca gote
 apænegacāimpa. Wængonguī
 iñōmō, Wipo ñænængade
 pōni impo incæ oncō baī
 mænoncæbiimpa, ante Nōwee
 ingante do angaingā inte,
 ĩnque mænoncæcāimpa,
 ante ee wānō congacāimpa.
 Incæte mānīnāni ēñēnāmaī
 cæyōnāni ocho ganca ināni
 mānimpodānique æpæno
 yædopāa wogaa gote
 quēwengadānimpa.

21 Mānīmæno edæ wogaa
 godinque tōmēnāni nāni
 quēwengāī baī mīnitō
 adobaī æpænē guidinque
 quēwēmīnīpa. Incæte wīī
 baonque mēnongate beyæ
 quēwēmīnīpa. Wæætē
 mīnitō, Wængonguī ayongā
 botō mīmō ñā mēnongate
 entawēmo inte quēwēmopa,
 ante nāmā apænte pōnēnīnque
 æpænē guīmīnīpa. Edæ
 guidinque mīni ængæ
 gantidō baī Itota Codito
 ñāni ōmæmonte quēwengā
 beyænque mīnitō adobaī ñāni
 ōmæmonte quēwēmīnīpa.
 22 Tōmengā iñōmō do ōōnædē
 æite Awēnē badinque
 Wængonguī tōmēmængā inō

edæ tæ contayongante an-
 quedoidi incæ nē ānāni
 incæ nē tæī piñænte cædāni
 incæ tōmēnāni tōmānāni edæ
 tōmengā nānō ānō ante ēñente
 cædānīpa cæmīnī.

4

*Wængonguī nānō pōnō
 cæganca mōnō cæcæīmpa*

1 Nē caate wædingā
 iñōmō, Botō idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante
 tōmengā wīwa nānō cædīnō
 ante do wido cæcampa.
 ĩnīnque mīnitō, Codito
 incæ baonga quēwēnīnque
 caate wægacāimpa, ante
 pōnēnīnque, Botō baonga
 caate wædīnque ēñente
 badinque botō wēnæ
 wēnæ cædīnō ante wido
 cæcæboimpa, ante piyænē
 cæte tæī ongōedāni. 2 Edæ
 nē caate wædingā iñōmō,
 Mōnō waocabo baonque
 ante mōnō cæinēwēnō
 ante botō iñōmō cædāmaī
 incæboimpa, ante pōnēnīnque
 edæ ñimpo cædīnque in-
 guipoga tōmengā nānō
 quēwenguīganca Wængonguī
 nānō ānōnonque ante ēñente
 quēwengampa. 3 Ēñēnāmaī
 ināni cæinente wæwente nāni
 ānōnō ante ēñente mīnitō
 wēēnēñedē adobaī quingāmē
 baī cæte quēwengamīnīpa.
 Edæ baonque ante mīni
 toīnente wæwēnonque ante
 do cædīnque mīnitō tōmēnāni
 nāni cæī baī cædīnque
 edæ tī nāmæ bete quidi
 quidi dowænīnque beowæo
 inte cæowæo inte Yæ yæ
 angamīnīpa. Ayæ mīnitō

tömëmini badöinca incæ adinque, Mönitö wængongui ingampa, ante ædæ wænte tedewengamïnimpa. Nöwo iñomö minitö mänömaï cæte idæwaa cæmini awædö.

⁴ Tömënäni iñomö baonque ante nani godö toinewëno ante cæcæte ante pogodo gote bai cædinque minitö iminite, Ponguënë quëwënanii, ante ancaa änänipa. Minitö gomö adinque tömënäni tönö godongämæ godämaï imini adinque tömënäni wæætë, Quimæ awincaque gomö awëminii, ante edæ pïnte änewënanipa. ⁵ Incæte mönö waocabo mümö quëwëmö incæ do wænte gogainäni incæ tömämö imonte nê oo apænte anguingä iñomö edæ Wængongui inongä ingampa. Inique tömengä, Æbänö cægaminii, ante angä ëñente wædinque mänömaï cægainäni wæætë aamö cædämaï inte tömënäni nani cægainö ante edæ do apænequinäni inänipa. ⁶ Mänömaï beyæ do wængainäni inänite mönö Codito ingantedö ante watapæ apænegatimpa. Tömënäni baö ëñate quëwëñönänite waodäni apænte äninque pänäni incæte Wængongui wæætë, Tömënäni önöwoca ewocadinque quëwencædänimpa, ante tömengä waa pöni nänö cægainö beyænque nani quëwenguinö ante godö apænecä ëñengadänimpa.

⁷ Nöwo iñomö tömancoo edæ oo iinque baquinö anguënë. Mänömaï impa, ante ëñente wæmini inte minitö, Mönö

töingä pönente Wængongui ingante apænecæimpa, ante cædinque nämä wææ aadinque ocai encate pönëedäni. ⁸ Wënæ wënæ cæmö incæte waadete pönëmö inique mönö waadete cædö beyænque wadäni piyænë cæte piinämäi inänipa. Mänömaï impa, ante pönëninque minitö nê wede pönëmïni inömini inte cöwë waadete pönente cædäni. ⁹ Edæ wadäni inänite, Pöedäni, äninque wacä ingä wacä ingä pædæ godöninque edæ, Tömëmo qui impa, ante wædämaï iedäni.

¹⁰ Wængongui, Botö pönö waadete cæbo ate minitö ado botö waadete cædonö ante ænte ewocadinque godö waadete cædäni, ante adocanque ingante wadö wacä ingante wadö pönö waadete cæcä ænte ewocaminipa. Inique minitö tömämïni mïni ænte ewocaganca cædinque mïni pönencabo beyæ godongämæ waa cæquënemïni iminipa.

¹¹ Wængongui pönö cæcä æninque æcänö nänö apænequinganca ewocacä tömengä Wængongui nänö apænedonque ante apænequëngeng ingampa. Æcänö wadäni beyæ ante nänö nê cæquinganca ewocacä tömengä Wængongui nänö tæi piñænnonque entawëninque waa cæquëngä ingampa. Mänömaï cædinque minitö waa cæmini adinque mönö tömämö Itota Codito ëmowo apænedinque Wængongui ingante, Bitö wæmö pöni

inōmi inte waa cæbipa, ante apænecæimpa. Tömengä inōmō nē tæi emōnongä inte nāō emōninque nē nangui cædongä ingampa, ante monō pedænguipoga quēwēmō incæ lincayæ ponte mīnguipoga quēwēmō incæ cōwē watapæ pōni apænecæimpa. Mānōmaī baquinō anguēnē, ante botō, Amēē, amopa.

Codito nempo quēwēninque caate wæccæminipa, ante

12 Botō nē waademini ēñēedāni. Minitō nōwo incæ gonga gonte caate bai wæmini incæte, Quiēmē beyæ mānōmaī caate wæboi, ante guñente wædāmaī iedāni. Edæ wīi ononque caate wæminipa. 13 Wæætē, Codito nānō caate wægānonque godongāmæ nōwo caate wæmōnipa, ante pōnēninque watapæ toedāni. Mānōmaī caate wædinque tomīni inique Codito nāō apāite bai nānō pōñedē godōmenque gomonga watapæ toquimīni imaiminipa. 14 Minitō iminite wadāni piinte āninque, Codito emōwo ononquedō waa adinque wæcantedō abi, ante badete todāni inique Wængongui wæætē, Watapæ quēwencæminipa, ante pōnongä æninque mīnitō tömengä Onōwoca nē nāō emōnongä ingante ewocamīni beyæ toquēnēmīni iminipa. 15 Wacā ingante nē godō wænongä ingante do pānāni wæcampa. Wacā qui nē awēmō ængä ingante nē wēnæ wēnæ cæcā ingante

adobaī pānāni wæcampa. Adocanque nē cæquēnengä inte ānāmaī inongante wacā inontobæ godō ononque cæcā ate nē ononque cæcā ingante pānāni wæcampa. Minitō wæætē nāmā wææ aadinque tömēnāni nāni cædō bai cædāmaī imīni inique caate wæmīni incæte ædō cæte mīni wīwa cædō beyæ pānāni caate wæquēnēmīni. Edæ dæ anguēnē.

16 Wæætē wadāni mīnitō iminite, Wææ, Codito emīñæmi imipææ, ante piinte cædāni caate wæmīni incæte mīnitō guingo imonte wædāmaī iedāni. Wæætē edæ Wængongui ingante apænedinque edæ, Bitō nāō emōmi inte pōnō pemonte bai cæbi æninque mōnitō Codito emōwo emonte bai adobaī emōmōnipa, ante waa apæneedāni.

17 Edæ iūmaī impa. Wængongui tōnō mōnō godongāmæ owocabo inōmonte tömengä oo apænte ancæcæimpa. Inique mōnō imonte tāno apænte angä inique tömengä wadāni inānite guiquēnē æbānō cæquingā. Tömengä ingantedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænte āninque Wængongui quingāmē bai nangui pangä wæquināni. 18 Ayæ Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai impa. Nē nō cæcā wodo wænguēnengä inongante Wængongui tingæ ængä beyænque quēwēnongä Wængongui ingante ēñēnāmaī ingä guiquēnē tömengä ædō

cæte quēwengingää. Nē wēnæ wēnæ cæcā adobaī edæ ædō cæte quēwengingää. ¹⁹ Minitō iñōmō Wængonguī nānō ānīnō beyænque caate wæmīnitawo. Īnīnque mǎnōmaī beyænque mīnitō, Mōnō imonte nē badongaingā cōwē pōnēnīnque ædæmō aaqingā ingampa, ante pōnēnīnque nāmā mīnitō ōnōwoca tōmengā nempo godōnīnque piyænē cæte godōmenque waa cæquēnēmīni ĩmīnīpa.

5

Mini pōnencabo æbānō cæte quēwengæīmpa, ante

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite pancamīniya nē aamīni Picæmīni mōnō āmīni ĩmīnīpa. Botō iñōmō adobaī nē aabo Picæmo ĩnōmo inte, Mōnō nē Picæncabo, ante mīnitō ĩmīnite ædæmō apænedīnque āmopa. Codito caate wæcā nē agaīmo inte botō edæ waadete āmopa. Ayæ Codito ñāō baī nānō ēmōnō edonque pōnī nānō odōmonguīnō ante botō tōmengā tōnō ñāō baī entawēmo ĩnōmo inte edæ, Eñencæmīnīmpa, ante nanguī āmopa. ² Codito ingante nē pōnēnāni iñōmō mīnitō nempo cænīnāni baī ongōñōnānite mīnitō tōmēnāni ĩnānite nē aamīni ĩmīnīpa. Wængonguī, Nē pōnēnāni ĩnānite aacæmīnīmpa, angā eñēnīnque mīnitō wæætē Baa āmōni ĩnīnque Wængonguī pangā wæcæ wæ, ante guīñente wæmīnitawo. Īñæmpa wīī guīñente

beyænque aacæmīnīmpa. Wæætē Wængonguī, Mīnitō do Ao ante aacæmīnīmpa, ante tōmengā nānō ānōnonque ante edæ eñente cæte edæ tōmēnāni ĩnānite ædæmō aadāni. Ayæ edæ godonte æīnta ante æīnente wæmīnitawo. Īñæmpa wīī æncæte ante wædīnque mīnitō edæ, Nē pōnēnāni beyænque nanguī cæīnente wædīnque cæcæboīmpa, ante piyænē cæte aadāni. ³ Waodāni nē cænīnāni baī mīnitō nempo ongōñōnānite mīnitō wæætē ĩmæca awēnēidi nāni pīinte āmaī wīī adobaī pīinte ædāni. Wæætē edæ, Mōnō waa cæte quēwēmō adīnque tōmēnāni mōnō baī adobaī waa cæte quēwencædānīmpa, ante cædīnque edæ waa cæedāni.

⁴ Mǎnōmaī cæmīni ĩnīnque mōnō nē Aadongā Ñænængā pōnī ĩnongā iñōmō ĩncayæ ponte a ongōnīnque poganta ñāō ēmonta cōwē wodāmaī ĩnta pædæ pōnonte baī cædīnque mīnitō ĩmīnite, Mīnitō nē aamīni inte botō ñāō ēmonte ongōñōmō ponte quēwencæmīnīmpa, ancæcāīmpa.

⁵ Tæcæ æmæwo pæīmīni guīquēnē eñēedāni. Godōmenque picænāni nāni ānīnō eñēnīnque edæ Ao ante cæedāni. Ayæ gānē entawente pōnēnīnque, Ōnōmōnīque baī mōnītō ĩmōnīpa, ante pōnēnīnque wacā nānō ānīnō ante eñēnīnque Ao ante cæedāni. Edæ ĩmaī ante yewæmonte ongōmpa. “Nāmanque ante, Mōnītō

gomonga waa cæmōni
imōnipa, ante nē
pōnēnāni inānite
edæ Wængonguī Baa
angampa. Wæætē
edæ, Mōnitō ōnōmōnique
baī imōnipa, ante
nē ānāni inānite
tōmengā pōnō waadete
cæcampa.”

6 Ante yewæmongatimpa
cæmīni. Incayæ ate eyepæ
pōni bayonte Wængonguī
incæ mōnitō imōnite ængō
cæcā ongoncæmōnimpā, ante
cædinque mīnitō ñōwo iñōmō
nē tæi piñængā ōnōnempo
ongōnque nāmā ængō
cædāmaī iedāni. 7 Codito
mōnō imonte waadete
pōnente cæcampa, ante eñente
wædinque mīnitō guiñente
mīni wædō ante tōmengāa wo
cæmīni mongængā ate mīnitō
guiñēnāmāi inique wæætē
guēmancæmīnimpā.

8 Nāmā incæ edæ wææ
aædāni. Wænæidi awēnē
iñōmō edæ mēnebo nē
piinte angā baī inongā
inte, Æcānō ingante ecate
cænguimoo, ante nē piinte
cædongā inte awēmō diqui
diqui mingampa cæmīni.
Ee aedāni. 9 Mīnitō
caate wæmīni incæte,
Mōnō tōniñadāni inguipoga
tōmāmæ quēwēnque adobaī
edæ caate wædānipa, ante do
ēñēmīni inte Codito ingante
wede pōnēnque adiyæ
næ gongæninque wēnæ
awēnē ingante cōwē Baa
ædāni. 10 Mānōmaī cædinque
wantæ iñō caate wæmīni
ate Wængonguī nē waadete
pōnō cædongā inte mīnitō

imīnite pōnō cæcā ate edæ
gancæ bacæmīnimpā. Ayæ
godōmenque pōnō cædinque
tōmengā mīnitō imīnite pōnō
tæi gōnongā ate mīnitō
tæi piñante entawēnque
wæntædāmaī inte edæ
cōwē tæi ongoncæmīnimpā.
Tōmengā adocā iñōmō ñāō
baī cōwē emōnongā inte
mīnitō imīnite aa pedinque,
Mīnitō Codito nempo nē
quēwēnōmīni inte botō ñāō
emonte ongōñōmō pō guite
quēwēedāni, angacāimpā.
11 Tōmengā iñōmō cōwē
tæi emōnque nē nangui
cædongā ingampa, ante mōnō
pedænguipoga quēwēmō incæ
iñayæ ponte mīnguipoga
quēwēmō incæ cōwē wat-
apæ pōni apænecæimpā.
Mānōmaī baquinō anguēnē,
ante botō, Amēē, āmopa.

Waa quēwencæmīnimpā,
ante

12 Botō tōniñacā baī
inongā inte Tidibānō iñōmō
cōwē pōnēnque ædæmō
cæcā ingampa, ante ad-
inque botō tōmengā tōnō
godongāmæ cædinque, Mīnitō
acæmīnimpā, ante cadota
ante ocanta yewæmōmopa.
Iī cadota adinque mīnitō
gancæ pōnēnque nan-
guī cæcæmīnimpā, ante
cædinque botō Pegodobo
iñōmō, Wængonguī nāwangā
mānōmaī pōnō waadete
cæcampa, ante yewæmōmopa
cæmīni. Tōmengā nānō
waadete cædonque ante
entawēnque edæ mīnitō
adiyæ tæi gongænte
ongōedāni, āmopa.

13 Mīnitō īmīnite apænte
 ænīnque Codito īñōmō
 Babidōnia īñōmō tōmengā
 ingante nāni godongāmæ
 pōnencabo īnānite adobāi
 apænte ængacāimpa. Tōmēnāni
 īñōmō mīnitō īmīnite,
 Waa quēwencæmīnīmpa,
 ante apænedānīpa. Botō
 wengā bai īnongā inte
 Māadoco adobāi, Waa
 quēwencæmīnīmpa, angampa.
 14 Mīni pōnencabo adobāi
 godongāmæ waadete
 pōnēnīnque, Wængonguī
 bitō īmite waa cæcæcāimpa,
 ante wacā ingā wacā ingā
 apæneedāni.

Codito nempo quēwēmīni
 inte tōmāmīni gānē pōnente
 quēwencæmīnīmpa, ante botō
 Pegodobo īmo yewæmōmopa.

2 Pegodo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Wængonguī mīnitō imīnite
waa cæcæcāimpa, ante*

¹ Botō Timönō Pegodo inōmo inte Itota Codito ingante nē cædōmō iñōmote tōmengā botō imote da godongā godinque botō tōmengā beyæ nē apænebo bagaboimpa. Mönō Wængonguī inongā inte Itota Codito iñōmō mönō imonte, Quëwencæminimpa, ante nē Ængaingā ingampa. Tōmengā iñōmō mönitō imōnite pönō cædinque, Mini wede pönēnō ante waa pōnī entawencæminimpa, ante pōnongā ænimōni inte entawēmōnipa. Ayæ adobaī tōmengā nē nō pōnī cædongā inte mīnitō imīnite pōnongā æninque mīnitō mönitō entawēnō bai ado mīni wede pönēnō ante edæ waa pōnī entawēmīnipa. Ìninque mīnitō imīnite botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Mīnitō Wængonguī ingante pōnēninque Itota Codito mönō Awēnē ingante adobaī pōnēninque tōmēna inate edæ ate bai pōnencæminimpa, āmopa. Ayæ tōmēna godōmenque pönō cæda ate mīnitō tōmēna nāna gānē pönēnō ante edæ eyepæ pōnī entawencæminimpa, ante botō yewæmōmopa.

*Codito nänö nē emiñcēmō
inte mönō iūmaī entawēmompa*

³ Itota Codito iñōmō, Nē waa cæbo inte botō ñāō emōmo iñōmote pōedāni, ante mönō imonte do aa pecā pōmompā. Mänōmaī Itota Codito weca pōñōmote tōmengā Wængonguī nänō tæi piñæmāmo entawēnongā inte, Quëwēedāni, āninque eyepæ pönō cæcā ænte quëwēninque mönō tōmengā awinca ate bai pōnēninque tōmengā nänō waa cædō bai edæ adobaī mönō waa cæmō bamompā. ⁴ Tōmengā nē waa cædongā inte edæ ñāō bai emōninque, Botō godōmenque nanguī cædinque waa pōnī edæ pönō cæcæboimpa, ante edæ wæætē wæætē angacāimpa. Ìninque mīnitō iñōmō tōmengā nänō angāinō ante wede pōnēñōmīnite Wængonguī tōmengā nänō entawēnō pōnongā æninque mīnitō Wængonguī nänō entawēnō bai adobaī entawencæminimpa. Ayæ mānīne ante wede pōnēninque mīnitō inguipoga quëwēninque wēnæ wēnæ mönō cæinente wægāinō ante, Nōmænte bacæ wæ, ante wædinque Baa ante edæ aamō cæcæminimpa.

⁵ Codito mänōmaī pönō cæcā beyæ mīnitō wede pōnēmīni inte nē waa cæmīni bacæte ante cōwē edæ pæ pagænte cæedāni. Ayæ wææ nē waa cæmīni badinque Æbānō cæte nō cæquī, ante eñēmīni bacæte ante nanguī cæedāni. ⁶ Ayæ wææ mänōmainō ante mīnitō nē eñēmīni badinque godōmenque nanguī cædinque

nämä wææ aamini bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nämä wææ aamini badinque wæætë nê wæntædämaï inte ee cæmini bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nê wæntædämaï inte ee cæmini badinque minitö wæætë Wængongui nänö ante entawënö bai entawëninque tömengä nänö cædö cæte quëwencæte ante cæedäni. ⁷ Ayæ wææ Wængongui nänö cædö bai cæte quëwëmini badinque minitö ayæ, Mönö caipæ, ante godongämæ mini waa cæcabo bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ mini godongämæ waa cæcabo bamini inte minitö ayæ waodäni tömänäni inänite waadete pönëninque godö waa cæmini bacæte ante cæedäni.

⁸ Mänömaï wede pönëninque tæi ongöninque waadete pönëninque Wængongui nänö cædö ante godömenque godömenque entawente cæmini ininque minitö mönö Awënë Itota Codito ingante ate bai nê pönëmini inte edæ tömengä beyæ mini cæquënënö ante oda cæte wædämaï imaïminipa. Wæætë edæ awæ nanguï inça bai minitö adobaï mini cæquënënö ante do cæcæminimpa. ⁹ Wæætë mäninö tömänö ante entawënämaï ingä guiquënë tömengä möwoyata bai emönongä inte ingui-pogaque waa adinque öönædë inömö gobæ i ædö cæte aquingä. Tömengä nänö wënæ wënæ cægainö ñä do mënongate impa, ante

pönënämaï inte önonque quëwengampa. ¹⁰ Inänäni ëñëedäni. Wængongui minitö iminite do apænte æninque aa pegacäimpa cæminii. Minitö, Wængongui nänö änönonque ante ëñente entawëninque mönö cöwë tæi gongænte ongongæimpa, ante nanguï cæedäni. Edæ mänömaïnonque ante cæmini inte minitö oda cædämaï inte tæi ongoncæminimpa. ¹¹ Ayæ iincayæ ate nãne wæmini ate mönö Awënë Odeye Itota Codito inömö minitö iminite ææntodongä goyöminite tömengä, Pö guidäni, ante watapæ æmæwo manguicä guite cöwë quëwencæminimpa.

¹² Minitö mäninö ante do ëñëninque mini nö pönï ëñënö ante ædæmö entawente tæi ongömini incæte botö, Godömenque cöwë pönencæminimpa, ante cædinque adodö adodö ante apænebo ëñencæminimpa. ¹³ Edæ botö, Minitö oda cædämaï inte cöwë pönencæminimpa, ante cædinque botö baonga botö quëwenganca wæætë wæætë apænedinque nö cæte apænebopa, ante pönëmopa. ¹⁴ Edæ mönö Awënë Itota Codito botö imote edonque apænedinque, Bitö oo pönï wëninque botö weca ææ poncæbiimpa, angacäimpa. ¹⁵ Angä ëñengaïmo inte botö, Nöwo botö yewæmöninö ante adinque entawëmini inte minitö inömö botö gobo ate cöwë pönencæminimpa,

ante cædinqwe ñowo incæ
tæi piñæninqwe nangui
cæcæboimpa.

*Itota Codito Tæiyæ Awënë
nänö emönö atamönipa*

16 Mönö Awënë Itota Codito
iñömö tæi piñængä ingä
inte oo poncæcäimpa, ante
minitö iminite apænedinqwe
mönitö dicæ wadäni
näni mä apænewenö
ante apænetamöniyaa.
Wæætë edæ, Tömengä nē
Awënë inongä inte mönö
Tæiyæ Awënë nänö emönö
incæ emongampa, ante
nē agaimöni inte mönitö,
Nawangä agamönimpa, ante
apænemöni eñeminitapa.
17 Edæ Awënë nänö ñäö
apäite bai ongöñömö on-
gonte apænedinqwe Mæmpo
Wængongui incæ, “Iingä botö
Wengä inongä inte botö nē
waadecä ingampa. Tömengä
ingante adinqwe botö waa to-
bopa,” ante apænegacäimpa.
Ayæ Itota ingante waa
adinqwe tömengä nē ñäö
emongä ingante odömongä
agamönipa. 18 Änanquidi
tömengä tæiyæ waemö emonte
nänö ongöñömö godongamæ
ongöningwe mönitö mäninö
ante Wængongui öönædë
tedecä eñentamönipa.

19 Wængongui beyæ
nē apænegainäni näni
yewæmongainö bai mönitö
adobai edonque agaimöni
inte, Nawangä iñonte
yewæmongadänimpa, ante
apænemöni eñenguënemini
imnipa. Mäninö näni an-
gainö wemö iñömö ñäö

apäite tica enente bai i
apa quewemini. Oque
pönente iñonte, Wadaamö
æængæimpa, ante wänö
cönäni bai minitö adobai mini
ñäö entawenguingwe ante
Itota Codito nänö ponguiönæ
ante edæ wänö cöningwe
wede pönemini ininqwe
waa imaimpa. 20 Iñänäni
eñeedäni. Dodäni Wængongui
beyæ nē apænegainäni
incæ, Wængongui æbänö
ante apænegä eñente
yewæmonguimoo, ante
pönëningwe dicæ mä
pönëningwe adodeque
incæ yewæmongadäniyaa.
21 Wii nämanque pönëningwe
yewæmongadänimpa. Wæætë
Wængongui Tæiyæ Waemö
Önöwoca nempo quewëñönänite
tömengä pönö apænegä
eñëningwe Wængongui
nänö apænedonque ante
apænegadänimpa, ante ämo
eñëmaimnipa.

2

*Në babæ odömonte
apænedäni ümai cædänipa,
ante*

1 Doyedë pancadäniya,
Wængongui beyæ apænebopa,
äninqwe babæ apænegadänimpa.
Ñowo iñömö wadäni adobai
awemö cædinqwe, Mini
cabo oda cæte ewente
wæcæminimpa, ante cædinqwe
babæ ante odömonte
apænequinäni minitö weca
do ongönänipa. Mönö Tæiyæ
Awënë incæ tömënäni inänite
æncæte ante nämä wepæ
nē godongaingä iñongante
tömënäni wæætë näni
quingæ ömæe ewenguingwe

edæ Baa änänipa cæminii.
² Pancaminiya nanguï
 imini incæ mini guifente
 wæquinque tømënanï nani
 wentamö mongænte goquino
 incæ tee empote goquimini
 iminipa, ante awædö. Mäninö
 godinque mönö nöngä
 ëñënonö ante piinte cæyömini
 wadäni adobai manii
 taadö nöinö iñonte godö
 babæ äninque wënæ wënæ
 änäni baquinänimpa, ante
 awædö. ³ Nê babæ odömonte
 apænedäni iñömö minitö
 mäincoo ante ö æinewente
 wæwënäni inte nämäneque
 nani pönëwënö ante ted-
 edäni ëñëninque minitö do
 oda cæyöminite tømënanï
 wæætë ö æmainänipa, ante
 awædö. Mönö nê pangä
 önoncadopo do ongongainäni
 inänipa. Mönö nê pangä
 iñömö, Oo nani ëwenguinque
 mänömaï cædänipa, ante
 apænte ancæte ante piinque
 edæ möwo mönämaï miingä
 inte a ongongampa.

⁴ Anquedoidi incæ
 ëñënämaï cædäni ate
 Wængonguï ata cæpodämaï
 ingacäimpa. Wæætë,
 Tømënanï nani apænte tente
 wæquinganca ontatodë wëmö
 mæ mämönte bai iñömö guï
 tee mönete ongoncædänimpa,
 ante cædinque tømengä
 angä ëñente tømënanï nani
 owogaiñömö tadömengadæ
 pöni dobæ go guigadänimpa.
⁵ Ayæ doyedë tømengä
 nänö nê badongainäni in-
 guipoga quëwëñönänite
 Wængonguï tømënanï inänite
 ata cæpodämaï inte angä ate

nê ëñënämaï inäni iñömö edæ
 æpæmpo bete wængadänimpa.
 Wæætë Nöwee wodi Docä
 nani änongä guiquënë, Mönö
 nö cæte quëwengæimpa,
 ante nê apænegaingä
 iñongante Wængonguï tømengä
 tönö tiæte ganca inäni
 mänimpodänique inänite
 wææ aacä quëwengadänimpa.
⁶ Ayæ, Todömä tönö
 Gömoda iñömö quëwënäni
 inänite, Mini apænte wido
 cæquinque, ante tømënanï
 quëwëñömö iya täninque
 wido cæcä gönaiboque bate
 contagatimpa. Mänömaï
 cædinque Wængonguï, Botö
 imote ëñënämaï imini mini
 adobai tente wæquinque
 cæminipa, ante wadäni
 inänite odömoncæte ante
 cægacäimpa. ⁷ Ayæ ëñënämaï
 inte cædäni baonque
 towente quëwënäni adinque
 Dooto wodi iñömö nê nö
 cægäingä inte, Wentamö
 pöni mongænte quëwënäni
 awædö, ante wædongä inte
 adoyömö quëwëñongante
 Wængonguï tømengä in-
 gante töö æmænte ö ængä
 beyænque quëwengacäimpa.

⁸ Tømengä waa cæquinque
 nö entawënongä inte
 tømënanï weca quëwente
 ayongä iimö iñö iimö
 iñö ëñënämaï cædäni ad-
 inque tømengä, Ancaa
 ate awædö, Ancaa ëñente
 awædö, ante wæwëñongante
 Wængonguï tømengä in-
 gante do ö ængä beyænque
 quëwengacäimpa. ⁹ Mänömaï
 cædinque Wængonguï, Botö
 miñæ nê pönäni caate
 wædäni adinque botö do

ēñente cædinqwe æmo ate quēwēnānīpa. Wæætē wīwa cædāni inānite botō apænte anguīōnæ ganca mō on-gonte baī māninqwe ñōwo incæ wæætē wæætē pāmo wædānīpa, ante Wængonguī cæcampa. Īninqwe, Nō ēñente Wængonguī cæcampa, ante mōnō edonque ēñengæimpa. 10 Mānū babæ ante nē odōmonte apænewēnāni ĩñōmō tōmēnāni baonque ante towēinente nāni entawēmāmo ante nē cædāni ĩñōnāni inte edæ awēnēidi inānite, Wī ēñēinē wædō, ante pīnānīpa. Mānōmainō ante nē pīinte ānāni ĩnānite godōmenque pancæte ante Wængonguī mō ongonte baī mangampa. Tōmēnāni ĩñōmō nāmā ængō cædinqwe guīñenedāmaī inte edæ nē ñāō entawente tæī ēmōnāni ĩnānite godō wēnæ wēnæ apænedinqwe edæ babæ ante tedewēnānīpa. 11 Īñæmpa anquedoidi tæī pīñænāni inte godōmenque ñænænāni ĩñōnāni incæ Wængonguī ayongante guīñenete wædinqwe nē ñāō entawente tæī ēmōnāni ĩnānite pīinte apænte ānāmaī ĩnānīpa.

12 Nē babæ ante odōmōnāni guīquēnē tōmēnāni nāni nē adāmaī ĩñō ante mā pōnēninqwe wēnæ wēnæ apænedinqwe babæ ante tedewēnānīpa. Babæidi ōmæwocādāni inte nāni togænte ecate ēwenguinque ōnonque pōnī cægōnāni baī nē babæ odōmōnāni ĩñōmō edæ adobaī ēñēnāmaī ĩnāni inte tōmēnāni nāni

wænguinque babæ cædinqwe quingāmē baī quēwēnānīpa. 13 Tōmēnāni wadāni ĩnānite godō wīwa cædāni ĩninqwe ĩnāni wæætē nāēmæ godō cædāni wæcædānīmpa. Tōmēnāni ĩñōmō, Itædē incæ mōnō baonque pōnente towengæimpa, ante cædānīpa. Minitō waadete pōnēninqwe godongāmæ cæñōmīni tōmēnāni adoyōmō pōninqwe cæowæo incædō be-owæo incædō inte cæyōnāni wentamō nāni mongænō beyænque mīni cabo wæætē baate baī ēñāmīni badinqwe wentamō tæ enca tæ enca ēmonte bamīni awædō.

14 Wacā onquiyængā aw-inca adinqwe cōwē godō towēinente wædāni inte tōmēnāni ĩñōmō ñimpo cædāmaī cōwē wīwa cæinente wædānīpa. Wacā aquī pīñænāmaī ingā adinqwe tōmēnāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ponte wēnæ wēnæ cæcæcāimpa, ante cædinqwe godō waa cæte baī babæ cædānīpa. Botō quī botō quī, ante nē æinente wædāni ĩñōnānite Wængonguī ĩñōmō, Tōmēnāni nāni wæwocaincabo ĩnānīpa, ante pīinte angampa. 15 Taadō tōinō oda cædinqwe edæ docā Beodo wodi wengā Badāo wodi miñæ tōmēnāni tee empote godānīpa. Tōmengā Badāo ĩñōmō, Nō cædāmaī ĩmo incæte botō māincooque ænte to-bote, ante baī cægacāimpa. 16 Tōmengā Wængonguī beyæ nē apænecā incæ ocai ōmæcacā baī inte wapiticæ

ēñēnāmaī cæyongante ba-
betadecā iningā incæ bodo
incæ iñontobæ wao bai
tededinque Badāo ingante
wææ angacāimpa.

17 Mānīi ñōwodāni nē
babæ odōmōnāni iñōmō æpæ
taquēñēñōmō æpæ dæ ä
bai edæ önōnānique inte
odōmōnānipa. Boguimancoo
wīni cai mongænte önonque
ænte poncoo bai tōmēnāni
adobai ināni inte önonque
cædānipa. Mānōmaī cædāni
beyæ Wængonguī, Tōmēnāni
nāni ongonte wæquīñōmō,
ante mæ māmōnte bai iñōmō
badongacāimpa.

18 Edæ tōmēnāni ogæ teded-
inque, Botō godōmenque
waa pōnī cæbo aedāni,
ante önonquedō ante
tedewēnānipa. Wadāni
wapiticæ cæte quēwēnāni
nempo adocanque wodo
aamō cæyongante mānīnāni
nē babæ odōmōnāni
iñōmō, Bitō mōnitō miñæ
wæætē pōnīnque baonque
bitō cæinēwēnō ante
guīñēñadāmaī inte cæte
tocæbiimpa, ante waa cæte
bai godō babæ cædānipa.

19 Mini ædæmō aamō cæte
mōnedāmaī quēwenguinque
mōnitō miñæ pōedāni, ante
babæ ānewēnānipa. Incæte
nē babæ odōmōnāni incæ
tōmēnāni nāni wīwa cædonque
beyænque cæte quēwēnāni
beyænque nāēmæ ñā cæyænte
bai inte wædānipa. Edæ
quīēmenque ante waocā
ēñente cæcāā tōmengā mānīnō
nānō ēñente cædō beyænque
nē cæte quēwēnongā inte
nāēmæ ñāō cæyænte bai inte

wæcampa.

20 Inguipoga ñōmænguēñēmāmo
beyæ tee mōnete bai
quēwēnīnāni inte tōmēnāni
mōnō Awēñē Itota Codito
mōnō imonte nē Ængaingā
ingante do ate bai pōnēnīnque
edæ abæ tawænāni inānitapa.
Mānōmaī abæ tawænte
godīnāni inte tōmēnāni in-
guipoga ante nāni cæinente
wæpāmo beyænque wæætē
adodō go goyo cæte
ægōdawate tæ wææntodonte
bai wædāni inīnque tōmēnāni
godōmenque nāni wēnæ
wēnæ wæwenguinque
īmaimpa. 21 Nōinō taadō do
adīnāni inte tōmēnāni nāni
godōmenque wæwenguinque
ēmō cæte godānipa. Wængonguī
tæiyæ waēmō nānō wææ an-
gāinō ante odōmōnāni nāni do
ēñēñinō ante Baa ante wadæ
godāni iñōmō godōmenque
wēnæ wēnæ nāni wæquinque
impa. Inīnque mānīnō taadō
ante tōmēnāni cōwē adāmaī
ināni inte bai tōmēnāni
beyæ godōmenque waa
incædōnīmpa. 22 Tōmēnāni
nōinō taadō ēmō cæte
godīnāni nāni cædō bai
ante iīmāinō ante nāwangā
ante badete todānipa.
“Guinta awæ wēningā adodō
cængampa. Odæ wængānā
iñōmō æpæ pantate ate
onguipoipæ wēango wēango
nangampa.”

3

*Mōnō Awēñē wæætē adodō
poncæcāimpa, ante*

1 Botō nē waadedōmīni
ēñēdāni. Mīnitō mōwo
mōnāmaī inte nōingā ante

pönencæminimpa, ante botō, Mänömaï impa, ante mentaa yewæmöninque adodō adodō ante yewæmōmo aedāni. ² Tæiyæ waemō entawēnāni Wængonguï beyæ ante apænedinque nāni yewæmongainō ante nē adimīni inte mīnitō wæætē pönencæminimpa, ante cæbopa. Mönō Awēnē mönō imonte nē Ængaingā inte adobaï ante wææ angacäimpa. Tömengä nänō da godongaimōni iñōmō tömengä nänō wææ angainō ante apænemōni eñēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante pönencæminimpa, ante cædinque yewæmōmopa.

³ İmaï ante täno apænebo eñencæminimpa. Mönō waocabo inguipoga mönō quëwëmāmo wodo iinque bayonte nē badete todāni cōwē poncædänimpa. Pöninque tömēnāni badete todinque nāmā nāni wēnæ wēnæ cæinēnō ante edæ do cæquināni inānipa. ⁴ Tömēnāni iïmaï ante badete tocædänimpa. “Codito nänō ponguinque impa, ante wædänitedō abi. İñæmpa Wængonguï nänō badongañedē inguipo nänō cægāi bai mæmæidi wodi wænte godāni ate ñowo ganca adobaï inte cæ apa guñewēmīni,” ante badete toquināni inte poncædänimpa. Apænebo eñēedāni. ⁵ Wængonguï iñæmpa adodeque angā beyænque öönædē owocoo edæ do bagatimpa. Adodeque angā beyænque onguipo

æpæ tæcæpæno odæ yate ongōñonte tömengä æpæ tönō badongä ongompa. Mänömaï impa, ante edonque i incæte tömēnāni, Mönō Baa angæimpa, ante beyænque adāmaï inte bai pönēnāmaï inānipa. ⁶ Ado æpæ inguipoga mæ ä beyænque Nōwee wodi quëwengañedē mäninguipo nänō ingāi dæ badinque waguipo bai bagatimpa, ante edæ ñowodāni iñōmō adobaï pönēnāmaï inānipa. ⁷ Ayæ adobaï Wængonguï adodeque angā beyænque öönædē owocoo tönō iinguipo ñowo mīni cægonguipo edæ iya tanguinque ongompa. Tömengä, Botō imote nē Baa änāni inānite botō apænte pante wido cæquiönæ ganca mänīi öönæ tönō iinguipo ongompa, angampa.

⁸ Botō nē waademīni edæ eñēedāni. Mönō Awēnē ayongante adoönæque incæ edæ, Miido ganca wadepo bai impa, ante acampa. Miido ganca wadepo iñonte mönō Awēnē ayongante, Adoönæque bai impa, ante acampa. Mänömainō ante adodeque incæ mīnitō cōwē eñente pönēedāni, ämopa. ⁹ Mönō Awēnē, Cōwē pönō cæbo æncæminimpa, ante nänō angainō ante pancadāniya, Æiquedō mönō Awēnē cæqingää, ante wædänipa. Mönō Awēnē iñæmpa wīi wæntæye ingampa. Wæætē, Adocanque wænāmaï incæcäimpa. Wæætē tömānāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante

botō gāmænō poncædānimpa, ante cædinque tōmengā mānīnō beyænque ee cædāmaī ingampa. Īnīnque tōmengā, Mīnitō wæætē botō gāmænō æiquedō ponguīmīnī, ante wānō cōnīnque edæ ee pōnāmaī ingampa.

¹⁰ Incæte nē awēmō ö ængā ĩñontobæ nānō pōmaī mōnō Awēnē nānō poncæ cæōnæ ĩñōmō adobaī ĩñontobæ ponguīnō anguēnē. Nanguī tæi tæi tēnīnque öōnædē owocoo incæ ĩñontobæ dæ goquīnō anguēnē. Gongā nāni angā nanguī pōnī bæco ĩnīnque edæ Wængonguī nānō badongaincoo tōmancoo edæ aca podīnque edæ ēwente bacæimpa. Inguipoga tōmāo ongoncoo dæ ba ĩnīnque inguipo öñōmæca pōnī baquīnō anguēnē.

¹¹ Tōmancoo edæ mānōmaī ēwenguincooque impa, ante adīnque edæ mīnitō ĩñōmō, Æbānō quēwenguī, ante pōnēmīnī. Wængonguī nānō cædō baī cōwē cædinque tæiyæ waēmō quēwenguēnēmō ĩmōmpa.

¹² Wængonguī nānō ponguīōnæ ĩñōmō edæ æyedēnō ponguī, ante wānō cōnīnque, Quingæ pōnī pongæimpa, ante mōnō nanguī cæcæimpa. Mānīōnæ ĩñonte edæ öōnæ incæ gonga bæcote ēwente bayonte Wængonguī nānō badongaincoo incæ nanguī ocoi ānīnque tōmancoo aca podīnque ēwente baquīnō anguēnē.

¹³ Picæōnæ tōnō pedænguipo ömæe ēwēnīnque Wængonguī wæætē, Botō

mīīōnæque tōnō mīnguipoque pōnō badoncæboimpa, ante nānō angainō baī do badoncæcäimpa. Īnīnque mōnō ĩñōmō, Mīīōnæ tōnō mīnguipo ĩñōmō mōnō nō pōnī cæte quēwengæimpa, ante nanguī aīnente wæmōmpa.

¹⁴ Botō nē waadedōmīnī ēñēdāni. Mānōmaī bacæimpa, ante nē aīnente wæmīnī inte mīnitō ĩñōmō edæ, Mōnō māñīfēdē wentamō entawēnāmaī ĩmō adīnque Wængonguī piīnāmaī incæcäimpa, ante nanguī cædinque edæ nāmā wææ aadedāni. Ayæ tōmengā, Botō ayōmo waēmō ēwocamīnī ĩnīnque edæ mōnō godongāmæ piyænē cæte quēwengæimpa, ante pōnō cæcæcäimpa, ante edæ nanguī cæedāni.

¹⁵ Mōnō quēwenguīnque ante mōnō Awēnē edæ ee ongonte pōnāmaī ingampa, ante pōnēedāni. Wængonguī pōnō cæcā ate ocai nē encacā bate pōnēnīnque mōnō tōññacā Pabodo mōnō nē waadecā ĩnte adobainō ante mīnitō ĩmīnīte edæ, Acæmīnīmpa, ante yewæmongantapa.

¹⁶ Wængonguī mōnō quēwenguīnque ante ee pōnāmaī ingampa, ante cadota ante yewæmōnīnque Pabodo adobainō ante edæ cōwē yewæmongampa. Tōmengā nānō yewæmōnīnta pancataa wīī edonque ĩ adīnque nē ēñēnāmaī ĩnānī tōnō aquīī piñænāmaī ĩnānī ĩñōmō edæ oda cædinque wapiticæ odōmōnānīpa. Tōmēnānī edæ Wængonguī angā ēñēnte nānī yewæmongainta tōmantaa

adobaï adinque tōmēnāni
nāni æmæwo ēwenguinque
edæ wapiticæ odōmōnānipa.

¹⁷ Botō nē waademini
ēñēdāni. Mānōmaï impa,
ante do ēñēmīni iñōmīnite
Wængonguī nānō wææ an-
gainō ante ēñēnāmaï cædāni
ināni guiquēnē mīnitō imīnite
tōō æmænte wapiticæ ænte
gocæ cædāni ate wædinque
mīnitō wæætē tōmēnāni
miñæ godāmaï iedāni.

Wæætē edæ Tæiyæ Awēnē
nempo quēwēmīni inte, Tæi
gowæænāmaï incæboimpa,
ante nāmā wææ aaedāni.
¹⁸ Mōnō Tæiyæ Awēnē Itota
Codito ængā beyænque
mōnō quēwēmompa. Inique
tōmengā waadete pōnō
cæcā ate mīnitō tōmengā
ingante ate baï pōnēninque
wadāni inānite godōmenque
waadete godō cæmīni
baedāni. Tōmengā iñōmō edæ
ñōwopāmo iñonte wapāmo
mīlmāmo iñonte edæ cōwē tæi
ēmongā Inongā inte ñāō apāite
baï ēmongampa, ante adinque
mōnō ñimpo cædāmaï inte
tōmengā ingante cōwē waa
acæimpa. Mānōmaï baquinō
anguēnē, ante botō, Amēē,
āmopa.

1 Wäo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

*Mini quëwenguinö ante në
pönongä*

¹ Æcänö wëenëñedë
Wængonguï nänö badon-
gaiñedë do ingacäimpa, ante
mäninö ante apænemönipa.
Wængonguï nänö An-
gainö ante në ëmongaingä
iñömö Itota adocä, Mini
quëwenguinö ante në pönongä
ingacäimpa. Mönitö iñömö
mäningä apænecä ëñëninge
tömengä ingante awinca inte
në adimöni imönipa. Adocä
ingante cöwä adingue mönitö
tömengä ingante në gam-
podimöni imönipa. Æinque
möni në ëñëningä ingante
ante, awinca inte möni në
adingä ingante ante, möni
në cöwä adingä ingante ante,
möni në gampodingä in-
gantedö ante apænemönipa.

² Edæ Itota në quëwengaingä
iñömö edonque pönï a
ongongacäimpa. Mönitö
tömengä ingante në adimöni
imönipa. Mäningä ingante
ante, Näwangä quëwengaingä
ingampa, ante apænemöni
imönipa. Ayæ mönö Mæmpo
Wængonguï tönö guëa cöwë
quëwengaingä iñömö tömengä
mönö weca ponte a on-
gongä atamönipa. Æinque
mönitö iminite mäningä in-
gante ante apænemöni
ëñencæminimpa. ³ Ayæ mönö
Mæmpo Wængonguï tönö

tömengä Wengä onguïñængä
Itota Codito tönö mönitö
godongämæ cæmönï imönipa.
Æinque, Mönitö adobai
mönitö tönö godongämæ
cæcæminimpa, ante cædinque
mönitö möni në adingä
ingante ante, möni në
ëñëningä ingante ante
mönitö iminite apænemöni
ëñencæminimpa. ⁴ Mönö
eyepæ watapæ toquinque
ante mäninö ante mönitö
iminite yewæmömönipa.

*Wængonguï ñäö apäite bai
inongä ingampa*

⁵ Tömengä nänö angainö
möni ëñëninö æbänö i,
ante mönitö iïmai ante
mönitö iminite apænemöni
ëñencæminimpa. Wængonguï
ñäö apäite bai inongä
ingampa. Æinque tömengä
wentamö nänö entawönö
edæ dæ ampa. ⁶ Wentamö
iñömö në cægömö Æinque
mönö, Tömengä tönö
godongämæ cæmönipa, ante
ämö Æinque mönö edæ në
babæ ämö imaimompa töö.
Ayæ mänömai cæmö Æinque
mönö, Quinö nöingä impa,
ante cædämai imaimompa.
⁷ Wængonguï ñäö apäiyömö
mäniñömö ongongä bai
mönö adobai ñäö iñömö
cægömö Æinque mönö wacä
ingä wacä ingä godongämæ
cæbaimompa. Ayæ ñäö
iñömö cægömö Æinque mönö
wënæ wënæ cægainö tömää
adinge tömengä Wengä Itota
nämä wepæ inte mönö imonte
mëmongacä ate mënongate
imaimompa.

⁸ Mönö, Botö wënæ wënæ cæpāmo dæ ampa, ante ämō ininque mōnō nāmā incæ oda cæte wapiticæ go bai cæbaimompa. Ayæ mänōmaï äninque mōnō, Quinō nōingä i, ante ewocadāmaï quëwëmaïmompa töö. ⁹ Wæætē edæ Wængonguï mōnō imonte cōwē pōnēninque nē ædæmō cæcä inongä ingampa. Ayæ nē nō cæcä inongante mōnō tōmengä ingante, Botö nāmā wënæ wënæ cædimo inte awædō, ante ämō eñēninque tōmengä wæætē piināmaï inte mōnō imonte pōnō ñimpo cæcä quëwencæmōimpa. Ayæ wīwa mōnō cæte quëwënō tōmäa adinque tōmengä wæætē mōnō imonte mēnongacæcäimpa. ¹⁰ Mönö, Botö cōwē wënæ wënæ cædāmaï ingaimo imopa, ante ämō ininque Wængonguï ingantedō ante, Babæ änongä ingänō, ante ämaïmompa. Ayæ mänōmaï ämō ininque tōmengä nänō angainō ewocadāmaï quëwëmaïmompa töö.

2

Mönö Codito wææ angä beyænque mōnō quëwenguinque

¹ Botö wëñæmīni bai imīni eñēdāni. Minitō wënæ wënæ cædāmaï incæmīnimpa, ante iīmaï ante cædinque yewæmōmopa. Incæte adocanque wënæ wënæ cæcantawo. Tōmengä beyæ wacä, Mæmpo Wængonguï pänāmaï incæcäimpa, ante mōnō nē wææ änongä incæ mæ ongongampa. Mäningä inōmō nē Nō Cæcä inongä inte

Itota Codito inongä ingampa. ² Ayæ idægoidi, Mönö wënæ wënæ cægainō ante mōnō imō Wængonguï piināmaï incæcäimpa, ante cædinque cæningä wænōnāni nänō wængai bai mäninganque adobai mōnō wënæ wënæ cægai beyæ wængacäimpa. Ayæ wīi önonque mōnō wënæ wënæ cægainonque beyænque wæætē tōmāmæ quëwënāni nāni wënæ wënæ cægai beyæ adobai wængacäimpa.

³ Mönö Wængonguï ingaingä ingante ate bai pōnēmōö, ante æbänō cæte eñenguïi. Edæ, Iīmaï cæedāni, ante Wængonguï nänō wææ angainō ante eñente cæmō ininque mōnō edæ, Wængonguï ingante ate bai nē pōnēmō imompa, ante do ædæmō eñēmaïmompa.

⁴ Waocä inōmō, Wængonguï ingaingä ingante ate bai pōnēmō imopa, ante nē angä incæte tōmengä Wængonguï nänō, Iīmaï cæedāni, ante wææ nänō angainō ante eñēnāmaï cæcä ininque mäningä nē babæ änongä ingampa. Ayæ Wængonguï nōingä nänō angainō ante ewocadāmaï quëwengampa töö. ⁵ Wæætē, Wængonguï nänō angainō ante æcänō eñente cæda inōmō mäningä ingante Wængonguï pōnō cæcä beyænque tōmengä Wængonguï waadete nänō pōnēnō ante eyepæ entawente quëwengampa. Ininque Wængonguï nänō angainō ante eñente cæmō inte mōnō, Tōmengä nempō

quëwëmö imompa, ante ædæmö ëñëmompä. ⁶ Ìninqüe æcämenque, Botö tömengä nempo në quëwëmö imopa, ante në angä ìñömö tömengä Itota nänö quëwente cægöni bai adobai quëwente cægongüënë ingampa.

Itota, Ìimai cæedäni, ante ñowo nänö wææ änö

⁷ Botö në waademini ëñëedäni. Minitö iminite, Ìimai cæedäni, ante wii botö tömëmö wææ änö ante ñowo yewæmömopa. Wæætë Itota do nänö wææ angainö ante wëenëñedë mini ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. Ìi tömengä do nänö wææ angainö ìñömö minitö iminite möni apænedö mini ëñëninö impa. ⁸ Incæte minitö iminite Itota, Ìimai cæedäni, ante ñowo nänö wææ änö yewæmömopa. Tömengä tönö minitö quëwente cædinö beyænque, Mäninö nö pöni impa, ante edonque pöni acæimpa. Edæ mönö wëmö ìñömö wodëmaa tæcæ bacæ cæyö nö ñäö ìñömö tatodonte do apäite impa.

⁹ Botö ñäö ìñömö quëwëmö imopa, ante në angä incæte tömengä nänö töninacä ingante në piingä ingä ininqüe tömengä wëmö ìñömö ayæ quëwengampa. ¹⁰ Æcänö guiquënë nänö töninacä ingante në waadete pönengäa tömengä ñäö ìñömö në quëwengä ingampa. Tömengä ñäö ìñömö quëwëninque quiemë beyænque edæ tëwate goquingäa. Edæ dæ ampa.

¹¹ Wæætë æcänö nänö töninacä ingante në piingäa wëmö ìñömö quëwengampa. Tömengä wëmö ìñömö cægongä inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wëmö ìñömö quëwëninque babetamongä bagaingä inte tömengä ædönö gocäa, ante ëñënamai ingampa.

¹² Wëñæmïni ëñëedäni. Edæ Itota Codito ëmowo beyænque mini wënæ wënæ cægainö ante ñimpo cæte quëwëmïni iminipa, ante adinqüe botö minitö iminite yewæmömopa. ¹³ Mæmpomïni ëñëedäni. Minitö edæ, Wëenëñedë në ingaingä ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Onguñæmïni tæcæ pæmïni ëñëedäni. Minitö edæ godömenque tæi ëmömïni imini inte wënæ awënë ingante Baa ante gänä cæmïni beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Wëñæmïni ëñëedäni. Minitö edæ mönö Mæmpo Wængongui ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa.

¹⁴ Mæmpomïni ëñëedäni. Minitö edæ wëenëñedë në ingaingä ingante do ate bai pönengaimïni imini beyænque botö minitö iminite yewæmömopa. Onguñæmïni tæcæ pæmïni ëñëedäni. Minitö edæ tæi ëmömïni inte ayæ Wængongui nänö angainö cöwë ewocate quëwëmïni iminipa. Adobai minitö edæ wënæ ingante godömenque tæi ëmömïni inte

Baa ante gänä cæminipa. Mänömaï beyæ botö minitö iminite yewæmömopa.

¹⁵ Inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönënamäi iedäni. Inguipoga quëwënäni quïëmë wënæ wënæ nani cæpämo ante tömämämo ante adobaï waadete pönënamäi iedäni. Ayæ æcänö iï inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönente ina mäningä mönö Mæmpo Wængonguï nänö waadete pönëno ewocadämaï quëwengä ingampa.

¹⁶ Iï inguipoga iñömö æbänö i, ante acæimpa. Edæ wënæ wënæ cädäni quïëmë beyæ nani æinente wædö i, awinca inte adinque nani æinente wædö i, ante wii mönö Mæmpo Wængonguï pönö cæcä ate æinënänipa. Tömënäni,

Mäincoo nanguï ëamöni imöni aedäni, ante cädänipa. Ayæ, Nanguï cæmöni aedäni, ante cädänipa. Incæte tömää mänii nani æinënö wii mönö Mæmpo Wængonguï pönö cæcä ate æinente badänipa. Wæætë inguipoga iñömö nê mä cädäni inte quïëmë wënæ wënæ nani cæpämo ante adinque wadäni dobæ wënæ wënæ cæinënäni badänipa.

¹⁷ Inguipoga mönö quëwëñömö incæ mäninguipogaque ante quëwënäni nani cæinënö incæ oo pöni dæ baquïnö anguënë. Wæætë waocä, Wængonguï nänö angainö ante nê ëñente cæcä inte wantæpiyæ wænämäi quëwencæcäimpa.

Quïnö nöingä ante impa, quïnö babæ ante impa

¹⁸ Wëñæmïni ëñëedäni. Iñque baquïönæ mönö äönæ oo batimpa. Mäniönæ iñonte Codito ingante wacä nê püinte cæcä iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënongä ponguingä, ante ëñëmïnitapa. Edæ mäninö mïni ëñëninö bai ñöwoönæ incæ nanguï inäni Codito ingante nê püinte cädäni iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënonäni inte edæ do pönänitapa. Mänömaï i iñinque edæ, Iñque baquïönæ do bapa, ante mönö ëñengæimpa.

¹⁹ Mäninäni iñömö mönö imonte ëmö cæte godänitapa. Incæte tömënäni wii nö mönö pönencabo adocabo inämaï inänitapa. Edæ mönö pönencabo adocabodäni ininäni inte bai tömënäni edæ wadæ godämaï inte mönö tönö ayæ a ongoncædönänimpa. Wæætë do godäni adinque mönö, Mäninäni tömänäni mönö cabo inämaï inänitapa, ante edonque pöni acæimpa.

²⁰ Edæ oguï wapæ gadoncadäni encädäni bai mönö Tæiyæ Waëmö inongä iñömö edæ tömengä Önöwoca ingante mïnitonga angä pö guicä ate minitö tömämïni tömengä ingante entawëningue, Quïnö nö i, ante ëñëmïnipa. ²¹ Minitö iminite yewæmöningue botö dicæ, Minitö, Quïnö nö i, ante ëñënamäi imïnipa, ante yewæmömogaa. Wæætë edæ, Minitö, Quïnö nö i, ante ëñëmïnipa, ante adinque

botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. Ayæ babæ nāni āninö tönö Wængongui nōingā nānō angainö tönö ædö cæte guëa inguinaa, ante eñëmini adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. ²² Babæ ante nē ānewēnongā æcānō ingantawo. Edæ Itota incæ wii mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē angā iñömö tömengä nē babæ ānewēnongā ingampa. Māningā wæætë, Botö Codito inömo imopa, ante Codito ingante nē piinte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönō Mæmpo Wængongui tönö tömengä Wengä Itota Codito nāna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³ Ii Wengä onguiñægä ingante Baa āninque, Itota incæ wii mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē ānāni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængongui nempo quëwēnönāni inguināni. Wæætë tömengä Wengä ingante æcānō Ao āninque, Itota mönō Codito ingaingā ingampa, ante nē angā guiquënë tömengä Mæmpo Wængongui nempo nē quëwēnongā ingampa.

²⁴ Minitö guiquënë, Quinö angainö, ante wëenënedë mini eñengainö ante ñowo godömenque minitö mimönë entawente quëwëedäni. Māninö ante godömenque entawëmini inte minitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængongui nāna Mæmpocaya tömëna nempo cöwë quëwenguimini iminipa. ²⁵ Mönö imonte Wængongui,

Cöwë cæcæboimpa, ante cædinque iïmaï angacäimpa. Minitö wantæpiyæ cöwë wænāmaï quëwencæminimpa.

²⁶ Wadäni, Minitö incæ oda cæcæminimpa, ante nē cædäni iñönānite botö minitö iminite māninö ante yewæmömopa. ²⁷ Codito tömengä Önöwoca ingante do pönongä ewocaminipa. Tömengä ingante cöwë ewocamini iñöminite wacä ædö cæte minitö iminite odömonte apænequingä. Tömengä Önöwoca incæ tömānō ante odömonte apænecä eñencæminimpa. Ayæ tömengä nānō odömonte apænedö iñömö nō pōni i inique edæ wii babæ āninö impa. Inique minitö tömengä mänömaï nānō odömonte apænedinö bai cædinque godömenque mönō Itota Codito nempo quëwëedäni.

²⁸ Mänömaï beyæ botö wëñæmimi bai imini eñëedäni. Tömengä nempo godömenque quëwëedäni. Edæ, Tömengä pongä mönō aquionæ mönō guinēnāmaï ingæimpa, ante cædinque ayæ, Tömengä ponguionæ mönō tömengä weca ongöninque guingo imönāmaï ingæimpa, ante cædinque godömenque tömengä nempo quëwëedäni. ²⁹ Edæ minitö, Itota Codito nō nānō cæte ingainö ante eñëmini inique edæ minitö iïmaï ante adobai do eñëmaiminipa. Quinö waa impa, ante nē cædonāni tömānāni mempoga eñagaināni inte Wængongui wënāni inānipa.

3

Wængonguī wēnāni

1 Mönö Mæmpo Wængonguī incæ æbānō mönō imonte nangui pōni nē waadete pōnongā inte cægacāimpa, ante apænebo eñēedāni. Edæ mönō imonte, Botō wēmīni imīni āmopa, ante angacāimpa. Inique nāwangā mānimönō imompa. Inguipogaque quēwēnāni iñömō, Mönö Mæmpo Wængonguī ingante wīi adinque pōnēnāmaī inānitapa. Mānōmaī beyæ mönō imonte adobaī adāmaī ināni inte baī pōnēnāmaī inānipa. 2 Botō nē waademīni eñēedāni. Nōwoyedē Wængonguī wēmō inömō inte mönō ayæ ate æbānō baquimōō, ante ayæ wīi edonque amompa. Wæætē, tömengā nānō pōnæ mönō aquionæ tömengā nānō ingaī baī mönō adobaī bacæimpa, ante ædæmō eñēmompa. Edæ tömengā æbānō ingaingā ingāā, ante mönō edonque acæimpa. 3 Edæ, Tömengā beyænque mānōmaī bacæimpa, ante nē pōnente todāni tömānāni, Itota Codito tæiyæ waēmō nānō ingaī baī mönō adobaī tæiyæ waēmō bacæimpa, ante nāmā incæ cædānipa.

4 Nē wēnæ wēnæ cædāni tömānāni Wængonguī nānō, īimaī cædāni, ante nāni yewæmongainō ante Baa ante nē eñēnāmaī cædāni inānipa. Edæ wēnæ wēnæ nāni cægainō incæ Wængonguinque ingante Baa ante nāni angainō

impa. Māninō ante nō ante impa. 5 Minitō do eñēmīnipa. Tömengā edæ mönō wēnæ wēnæ cægainō ante mönō imonte, Nimpō cæbo quēwenguīmīni, ante cæcæte ante cædinque eñagacāimpa. Ayæ tömengā wēnæ wēnæ cædō entawēnāmaingā ingampa. 6 Ayæ edæ tömengā nempo nē quēwēnōnāni tömānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cædāni inānipa. Godōmenque nē wēnæ wēnæ cædōnāni guiquēnē tömengā ingante adāmaī inōnāni inte pōnēnāmaī inināni inānipa töō. 7 Wēñæmīni eñēedāni. Wacā mīnitō imīnite, Wapiticæ gote oda cæquīmīni, ante nē māocæ cæcā ingante gomō aedāni. Wæætē, Quinō waa impa, ante nē cæcā guiquēnē tömengā Itota Codito nō nānō cæte ingaī baī adobaī nō cædongā inongampa. 8 Nē wēnæ wēnæ cæcā guiquēnē wēnæ pæingā baī inte adocā nempo quēwengampa. Edæ wēēneñedē wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægāi baī cōwē wēnæ wēnæ cæcampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī Wengā iñömō wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægainō ante wo ēwencæte ante inguipoga ponte eñagacāimpa.

9 Wængonguī wēnāni tömānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni inānipa. Edæ tömēmō guīdīmō baī minte baī cædinque Wængonguī nānō quēwēnō ante da pōnongā ænīnque tömēnāni cōwē entawente quēwēnānipa. Tömēnāni

edæ Wængongui wënäni inte ædö cæte godömenque wënæ wënæ cæquinäni. ¹⁰ Æcänö, Quinö waa impa, ante nö cädämaï inaa tömengä wii Wængongui wengä ingampa. Ayæ æcänö tömengä nänö tönifnacä ingante nē waadete pönenämaï inaa tömengä adobaï wii Wængongui wengä ingampa. Wængongui wënäni ædänidö inänii, ante ayæ, Wënæ wënäni ædänidö inänii, ante mönö mänömaï beyænque edonque pöni eñemompa.

Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa, ante

¹¹ Minitö mä mini pönēnedē mini eñengainö iimaï ante impa. Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa. ¹² Minitö Cäinö wodi bai wii iedäni. Mäningä edæ wënæ nänö pæingä bai ingaingä inte tömengä nänö tönifnacä ingante näemæ wænongä wængacäimpa. Ayæ quinate tömengä ingante wænongacäi. Edæ tömengä nämä nänö cæinö wënæ wënæ cæinonque iñonte, Tömengä tönifnacä nänö cæinö wæætē nö cæinonque i, ante adinque mänömaï beyænque Cäinö wodi tömengä nänö tönifnacä ingante wænongacäimpa.

¹³ Botö tönifnamini eñeedäni. Inguipogaque quëwënäni minitö iminite ancaa pünäni adinque minitö wæætē, Quinate pünäni, ante wädämaï iedäni. ¹⁴ Mönö tönifnadäni inänite nē waadete

pönemö beyænque, Mönö nē wænguënemö inte mönö wæætē mii quëwëmö imompa, ante edonque eñemompa. Nē waadete pönenämaï ingä guiquënë tömengä iñömö mönö wænguënemämo cöwē emö cädämaï ingampa töö. ¹⁵ Æcänö tömengä tönifnacä ingante püna tömengä iñömö nē wænongä bai ingampa töö. Ayæ, Nē wænongä inongä inte tömengä nänö wantæpiyæ wänämaï quëwenguimämo ante ædö cæte entawente quëwenguingäa, ante do eñeminiipa. ¹⁶ Näwangä waadete pönëninque æbänö cæquii, ante mönö iimaï ante eñengæimpa. Edæ, Itota Codito nämä incæ mönö beyænque wængacäimpa, ante adinque mönö, Mänömaï waadete pönente cæquii impa, ante eñemompa. Inique mönö adobaï mönö tönifnadäni beyænque ante mönö nämä incæ Ao äninque wænguënemö imompa. ¹⁷ Mäincoo nē ëacä iñömö tömengä tönifnacä nänö quëwenguinö ante wii eyepæ ëacä acä incæte tömengä ingante waadete cädämaï ingantawo. Edæ nē ëacä incæ ædö cæte Wængongui nänö waadete pönëno entawengä ingantawogaa. ¹⁸ Wëñämimi eñeedäni. Mönö, Waodäni inänite botö waadete pönemo imopa, ante tedemö incæte wii mäninö önöne mönö tededö beyæ mönö nöingä cæte waadete pönemö imompa. Wæætē edæ waodäni beyæ

godö cædinque mönö nöingä waadete pönengæimpa.

Wængonguï weca ongonte mönö guiñenāmaï ingæimpa

¹⁹ Mänömaï cæmompā, ante adinque mönö, Wængonguï nöingä nänö angainö bai quëwëmö imompā, ante do ëñemompā. Ayæ adobaï, Tömengä weca mönö a ongöñedë nämā guiñenāmaï incæmöimpā, ante ëñemompā.

²⁰ Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopā, ante mïmönë nämā apænte ämö incæte iïmaï ante adobaï ëñemompā. Wængonguï edæ wïï mönö mïmönë ëñënö bai inongä inte tömengä godömenque në ëñëngongä ingampā. Ayæ tömengä tömää ëñngaingä ingampā.

²¹ Botö në waademini ëñëedäni. Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopā, ante mïmönë nämā apænte änāmaï imö ininque mönö Wængonguï weca ongöninque guiñenāmaï imaimompā. ²² Ayæ tömengä, iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cæmö ininque ayæ, Cæmö adinque tömengä tocæcäimpā, ante cæmö ininque tömengä ingante quiëmë beyæ ante ämö tömengä wæætë pönö cæcä æmaïmompā. ²³ Tömengä nänö wææ angainö iïmaï impā.

Botö Wengä Itota Codito ëmöwo ante pönëedäni. Ayæ tömengä mönö imonte, Botö wææ angainö bai wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ²⁴ Mänömainö ante Wængonguï nänö wææ

angainö ante në ëñente cædäni iñömö tömënäni tömengä nempo quëwënönäni inänipā. Ayæ adobaï tömënäni tömengä ingante entawënänipā. Wængonguï tömengä Önöwocā ingante pönongä ænimö inte mönö mäningä tömengä nänö pönongaiwocā beyæ, Wængonguï ingante entawëmö imompā, ante do ëñemompā.

4

Æcänö önöwocā ingante ëwocädäni, ante

¹ Botö në waademini ëñëedäni. Wädäni, Wængonguï Önöwocā incæ mönitonga pö guicä ininque ëwocamöni imönipā, ante në änäni incæte mïnitö wïï tömënäni nāni änö pönëedäni. Wæætë, Tömënäni önöwocā Wængonguï weca owodinque pöwocacantawo, ante ëñencæte ante apænte aedäni. Edæ Wængonguï beyænque në apænemönipā, ante në babæ anewënönäni nangui inäni imæca quëwënäni weca godänipā. ² Mïnitö edæ, Mäniwocā näwangä

Wængonguï Önöwocā ingantawoo, ante ëñencæte ante iïmaï ante edonque pönï ëñencæmïnimpā. Edæ, Itota Codito Wacä ëñate pongaingä ingacäimpā, ante änäni adinque mïnitö, Tömënäni tömänäni Wængonguï weca në pöwocacä ingante në ëwocädäni inänipā, ante ëñencæmïnimpā. ³ Wæætë Itota ingantedö ante adodö ante në änāmaï inäni guiquënë tömënäni tömänäni

edæ Wængonguï weca pöwocacä ingante ewocadämaï inänipa. Tömänäni näni nē ewocadongä iñömö tömengä, Itota Codito Waocä eñate pongaingä ingacäimpa, ante änämaï ingampa. Mäningä iñömö Codito ingante nē piinte cædongä iñömö tömengä poncæcäimpa, ante mïni nē eñëningä ingampa. Ñöwoönæ incæ tömengä do inguipoga mönö quëwëñömö iñömö pongä атақеedäni.

4 Wëñæmïni eñëedäni. Wadäni, Codito ingante nē piinte cædönäni iñönänite mïnitö Wængonguï quimïni imïni inte godömenque tæï emömïni imïnipa. Edæ Wængonguï Önöwoca mïni nē ewocadongä iñömö tömengä godömenque nanguï tæï emongä iñongante wënæ inguipogaque quëwënäni näni nē ewocadongä guiquënë wædænque tæï emongä ingampa. Inique mïnitö mäninäni nē babæ änewëñönäni inänite Baa ante cædinque godömenque tæï emömïni inte gänä cædimïni imïnipa.

5 Mäninäni inguipoga beyænque quëwënäni inte mänömaï beyæ inguipoga quëwënäni näni pönente änö bai tededäni iñönänite inguipogaque ante quëwënäni adodäni inte tömënanï inänite eñënanïpa töö. ⁶ Mönitö Wængonguï quimöni imöni iñömönite, Wængonguï ingante nē ate pönengä iñömö tömengä mönitö imönite eñengampa. Wæætë Wængonguï wengä inämaï

inongä guiquënë tömengä mönö imonte eñënanï ingampa. Mänömaï i inique edæ waocä adocanque önöwoca nöngä angä ingante ewocadongä incæ wacä önöwoca babæ angä ingante ewocadongä incæ mönö mäninö beyænque, Æwocadö ii, ante edonque pönï eñëmompä.

Wængonguï waadete pönengaingä inte

⁷ Botö nē waademïni eñëedäni. Mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönengäimpa. Edæ mönö waadete pönënö incæ Wængonguï nänö da pönongainö impa. Tömänäni, Nē waadete pönënanï iñömö Wængonguï wëñænäni näni mempoga eñagaincabo inönäni inte Wængonguï ingaingä ingante ate bai pönënanïpa. ⁸ Wæætë nē waadete pönënanï inäni guiquënë tömënanï Wængonguï ingante wii ate bai pönënanï inänipa. Edæ Wængonguï nē waadete pönengaingä ingampa.

⁹ Mönö imonte Wængonguï nänö waadete pönëmämo iïmaï cæte odömongacäimpa. Tömengä edæ, Botö Wengä beyænque quëwencæmïnimpa, ante cædinque tömengä Wengä adocanque ingante inguipoga mönö quëwëñömö da pönongä pongacäimpa. ¹⁰ Æbänö waadete pönenguïi, ante iïmaï impa. Mönö wii Wængonguï ingante waadete pönënimö imompä. Wæætë tömengä mönö imonte

waadete pönengä ingaingä ingampa. Ayæ, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö imonte Wængongui piinämaï incæcäimpa, ante idægoidi cæningä ingante wænönäni nänö wængai bai Wængongui adobai mönö wënæ wënæ cægainö beyænque tömengä Wengä ingante da pönongä pöninque mönö beyæ wæætë wængacäimpa.

11 Botö nē waademini ēñēdāni. Wængongui edæ mönö imonte mänömaï nē waadete pönengaingä ingampa, ante adinque mönö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönenguēnēmö imompa. 12 Mönö wao-cabo tömämö Wængongui ingante cōwē adāmaï imompa. Incæte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö ininque Wængongui ingante entawente quēwēmaïmompa. Ayæ adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönēmö ininque tömengä pönö cæcä beyænque mönö tömengä nänö waadete pönēnō ante eyepæ entawente quēwēmompa. 13 Mönö tömengä nempo quēwēmö inte tömengä ingante adobai mönö entawente quēwēmompa. Wængongui tömengä Önöwoca ingante mönö imonte pönongä ængamöimpa. Mänömaï beyæ mönö mäninö ante do ēñēmompa. 14 Mæmpo Wængongui tömengä Wengä ingante äninque, Ingui-poga quēwēnāni tömänāni inänite bitö æmi beyænque

quēwenguinäni, ante cæcæbiimpa, ante da pönongä pongan-tapa. Pongä adinque mönitö nē adimöni inte wadāni inänite mäninö ante apænemöni ēñencädänimpa. 15 Æcänö, Itota Codito Wængongui Wengä ingaingä ingampa, ante äna iñömö tömengä Wængongui ingante entawente quēwengampa. Tömengä adobai Wængongui nempo quēwengä ingampa.

16 Ayæ mänii beyæ Wængongui mönö imonte waadete pönengampa, ante mönö nē ēñēnömö inte edæ ædæmö pönēmö imompa. Wængongui iñömö nē waadete pönengaingä ingampa. Tömänāni nē waadete pönente quēwēnāni iñömö tömēnāni Wængongui nempo quēwēnānipa. Wængongui ingante adobai tömēnāni entawente quēwēnānipa. 17 Wængongui nänö waadete pönēnō ante ædæmö entawēmö ininque mönö godongämæ waadete pönēmö beyæ tömengä apænte anguiönæ iñonte guiñēnāmaï inguimö imompa. Edæ Mæmpo Wængongui nempo Itota nänö quēwengai bai mönö imæca quēwēninque adobai quēwēmö inte mäniñedē guiñēnāmaï inguimö imompa. 18 Nē waadete pönengä iñömö tömengä guiñēnāmaï ingampa. Wæætë edæ tömengä nänö waadete pönēnō æmæwo pæte bai eyepæ ba ininque tömengä nē waadete pönengä inongä inte ædö cæte guiñenguingää. Nē

guiñengä guiquënë tömengä nänö pante wæwenguinö incæ do pante bai wæwengä ingampa. Tömengä nänö waadete pönënö ante wii eyepæ ba ininque tömengä æmæwo pædāmaī bai ingampa.

¹⁹ Wængonguī edæ mönō imonte tāno waadete pönengacāimpa. Mänōmaī beyæ mönō wæætē waadete pönēmō imompa. ²⁰ Botō Wængonguī ingante nē waadete pönēmō imopa, ante nē angä iñömō tömengä wæætē tömengä tōniñacā ingante nē piinte ingä ininque tömengä babæ anewēnongä ingampa. Edæ mäningä nänö tōniñacā ingante nē adingä incæ tömengä ingante waadete pönēnāmaī ingä incæte adocā Wængonguī ingante nē adāmaī iningä incæ ædō cæte tömengä ingante waadete pönenguingää. ²¹ Ayæ, iīmaī cæedāni, ante Itota Codito mönō imonte iīmaī angacāimpa. Tömāmīni Wængonguī ingante nē waadete pönēmīni inte mīnitō tōniñadāni inānite adobaī waadete pönenguēnēmīni iīmīnipa.

5

Inguipogaque nāni quēwēnō ante mönō Baa angæimpa

¹ Tömānāni Itota ingant-edō ante, Mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē pönēnāni inte Wængonguī wēnāni nāni mempoga ēñagāincabo inānipa. Ayæ

tömānāni Mæmpocā ingante nē waadete pönēnāni iñömō tömēnāni adobaī tömengä Wengä ingante waadete pönēnānipa. ² Mönō Wængonguī wēnāni inānite waadete pönēmō imōö, ante ēñencæte ante iīmaī ante do ēñēmompa. Wængonguī ingante waadete pönēmō ininque ayæ tömengä, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante ēñente cæmō ininque mönō, Nē waadete pönēmō imompa, ante ēñēmaīmompa. ³ Wængonguī ingante mönō waadete pönënö iñömō iīmaī ante impa. Wængonguī, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante mönō ēñente cæcæimpa. Edæ mäninō ante, iīmaī cæedāni, ante nänö wææ angainō ante ēñente cædinque mönō wii teēmē mongænte bai baquinque cæmompa. ⁴ Edæ Wængonguī wēmō mempoga mönō ēñagāincabo iñömō mönō tömāmō inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa āninque godōmenque tæī emonte gānā cæmompa. Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante mönō godōmenque tæī emōmāmo iñömō iīmaī ante impa. Wængonguī ingante mönō wede pönënö beyænque mönō godōmenque tæī emōmō inte gānā cæmompa. ⁵ Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa ancæte ante æcānō godōmenque tæī emongä inte gānā cæcantawoo. Edæ Itota Wængonguī Wengä ingaingä ingampa, ante

nē pönenganque tōmengä godömenque tæi emönongä ingampa.

Wængongui Wengä ingantedö ante nö ante impa

⁶ Nē æpænē guuite pongaingä iñömö nämä wepæ petæ petæ wæænte nē gogaingä iñömö mäningä iñömö Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii æpænenque inte pongacäi wæætē æpænē inte ayæ nämä wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængongui Önöwoca incæ tōmenganque mäninö ante, Nö ante impa, ante nē apænedäi ingacäimpa. Edæ Wængongui Önöwoca nē nöingä inongä ingampa.

⁷ Edæ mäa go adoque inäni mänimpodäni, Nö impa, ante apænete bai nē änäni inänipa.

⁸ Edæ Wængongui Önöwoca incæ æpæ incæ wepæ incæ mäa go adoque mänimpodäni incæ, Nö impa, ante nē apænedäni mä öñompa. Mänimpodäni iñömö quiëmē äinique adodö ante nē apænedäni inänipa. ⁹ Quiëmē ante waocä incæ, Nö impa, ante nänö apænedinö ante do eñëmompa. Quiëmē ante, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö guiquenē godömenque waa pöni impa. Edæ Wængongui tōmenganque nänö apænegainö impa.

Edæ tōmengä Wengä ingantedö ante Wængongui, Nö pöni impa, ante nänö apænegainö impa töö.

¹⁰ Æcänö Wængongui Wengä onguiñængä ingante nē wede

pönëna iñömö tōmengä, Nö impa, ante Wængongui nänö apænegainö ante entawente quëwengampa. Wæætē

edæ æcänö Wængongui nänö apænegainö ante wii pönëna guiquenē tōmengä Wængongui ingantedö ante, Babæ änongå ingänö, ante nē angä ingampa. Edæ

Wængongui tōmengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nänö apænegainö ante mäningä iñömö pönënamäi ingampa töö. ¹¹ Ayæ mäninö

ante tōmengä, Nö impa, ante nänö apænegainö ante iimaï ante impa.

Mönö imonte Wængongui, Mini wantæpiyæ cōwē quëwenguinö, ante pönongä æntamompa. Mäninö mönö

quëwenguinö ante tōmengä Wengä nē quëwënongå

inte mönö imonte pönongä ænimö inte entawente quëwëmompa. ¹² Tömengä

Wengä nempo nē quëwëngä iñömö tōmengä wantæpiyæ

nänö quëwenguinö do entawente quëwengampa.

Wængongui Wengä nempo nē quëwënamäi ingä guiquenē tōmengä wæætē wantæpiyæ

nänö quëwenguinö ænämaï ingampa.

Wäo ünque nänö angainö

¹³ Minitö Wængongui Wengä emöwo ante nē pönëmini iñöminite botö mäninö ante yewämömo aedäni. Minitö edæ

wantæpiyæ cōwē mini quëwenguinö do entawente quëwëmini iñöminite botö,

Ēñencæminimpa, ante
yewæmōmopa.

14 Īimai beyænque Wængonguī
weca guiñēnāmaī pōmō
imopa. Mōnō quiēmē
æncæte ante tōmengā ingante
apænedinque tōmengā nānō
ānō bai ante apænemō
īnīnque tōmengā mōnō imonte
ēñēmaingampa. 15 Ayæ,
Mōnō imonte nē ēñēnongā
ingampa, ante ēñēmō
īnīnque mōnō, Quiēmē ante
apænemō ēñēnīnque tōmengā
mānīnō mōnō ānīnō ante do
pōnongā æmō imopa, ante
ēñēmaimopa.

16 Mīnitō mīni tōnīñacā
wēnæ wēnæ cæcā incæ
wīi tōmengā nānō æmæwo
wænguinque wēnæ wēnæ
cæcā amīnitawo. Mānōmaī
cæyongante nē adingā
īñōmō māningā beyæ
ante Wængonguī ingante
apænecæcāimpa. Apænecā
ēñēnīnque Wængonguī
tōmengā ingante wantæpiyæ
nānō quēwenguīnō pōnongā
æncæcāimpa. Edæ pan-
cadāniya wēnæ wēnæ
nāni cædincoo mongænāni
incæ wīi tōmēnāni nāni
æmæwo wænguinque wēnæ
wēnæ cædānīpa, ante botō
mānīnānīque īnānītedō ante
apænebopa. Wæætē edæ
waocā Wængonguī Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca ingante
ancaa Baa Baa ānīnque
tōmengā nānō æmæwo
wænguinque nē wēnæ wēnæ
cæcā ingampa. Īnīnque
botō, Mānōmaī Baa ānīnque
nē wēnæ wēnæ cædingā
beyæ ante Wængonguī in-

gante apænecæimpa, ante
ānāmaī imopa. 17 Quiēmē
wīwa cæmō mānīnō tōmānō
wēnæ wēnæ mōnō cædō
impa. Wæætē wēnæ wēnæ
cæmō incæte wīi tōmānō
mōnō wēnæ wēnæ cædō
beyæ mōnō nē wænguēnēmō
bamopa. Pancaa beyænque
nē wænguēnēmō bamopa.

18 Wængonguī wēnāni
nāni mempoga ēñagāincabo
īñōmō godōmenque wēnæ
wēnæ cædāmaī īnānīpa,
ante ēñēmopa. Edæ
Wængonguī Wengā ēñagāingā
inte tōmēnāni īnānīte wææ
cædongā ingampa. Ayæ
wēnæ incæ tōmēnāni
īnānīte gampodāmaī īnongā
ingampa. 19 Wængonguī
wēmō imō imopa, ante
ēñēmopa. Wæætē wadāni
edæ inguipogaque ante
nē quēwēnāni guiquēnē
tōmēnāni tōmānāni wēnæ
awēnē nempo quēwēnānīpa,
ante ēñēmopa. 20 Wængonguī
Wengā do pongā in-
gacāimpa. Ayæ Wængonguī
nē nōingā ingāingā ingante
ate bai pōnencæminimpa,
ante cædinque tōmengā
mōnō imō pōnō odōmongā
ate ēñēmopa. Tōmengā
mānōmaī cæcampa, ante
adobai ēñēmopa. Ayæ
tōmengā nē nōingā in-
gāingā īñongante mōnō
tōmengā Wengā Itota Codito
nempo quēwēmopa. Itota
Codito nō Wængonguī in-
gāingā ingampa. Ayæ
tōmengā wantæpiyæ cōwē
nē quēwengā ingāingā inte
pōnō cæcā beyænque mōnō
adobai wantæpiyæ quēwēmō

imompa. ²¹ Botö wēñæmīni
baī imīni ēñēedāni. Wadāni,
Mōnitō wængonguīdi impa,
ante nāni cōnōnincoo weca
godāmai iedāni, āmopa.
Māninqe ante yewæmōmopa.

2 Wäo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Nöinö mönö änö ante ayæ
mönö waadete pönönö ante*

¹ Minitö Wængonguï ingante mïni pönencabo iñöminite botö nê aabo Picæmo mïni änömo inte yewæmömopa. Minitö badä nani wencabo bai iñöminite tömengä mïnitö iminite apænte ængacäimpa. Botö mïnitö iminite nö waadete pönëmopa. Wïi

botonque waadete pönëmini inte wæætë mönö Codito nöingä nänö waa pönï angainö ante nê ëñëninäni adobai tömënanï tömänäni nani nê waadete pönëmini iñöminite yewæmömo aedäni.

² Edæ mönö nê Nöingä nänö waa pönï angainö ante entawente quëwëmö inte mönö cöwë ñimpo cædämaï entawencæmöimpa.

³ Nê Mæmpocä Wengä Itota Codito tönö Mæmpo Wængonguï tömëna godongämæ waadete pönö cædinque, Quëwencæmïnimpa

ante mönö imonte waadete waa cæda beyænque mönö gänë entawencæmöimpa. Ìnque mönö nê nö pönëmö inte mäninö ante cöwë entawente quëwënömö inte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö incæmöimpa.

⁴ Mæmpo Wængonguï mönö imonte nänö, Ìimaï cædäni, ante nänö wææ angainö

bai ëñente cædinque mïni pönencabo iñöminï botö, Pancadäniya nöinö cægonte bai quëwënanipa, ante ëñënimö inte nanguï tobopa. ⁵ Nöwo iñömö mïnitö iminite ämo ëñëedäni. Minitö Wængonguï ingante mïni pönencabo iñömö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni ämopa. Botö ñöwo mänömaï äninque wïi tömëmo wææ änö ante yewæmömopa. Wæætë

Awënë do wææ nänö angainö ante wëenëñedë mönö ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. ⁶ Nê pönënanï inänite mönö waadete pönënö Ìimaï impa. Mönö Codito, Ìimaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente cædinque mönö quëwengæimpa.

Minitö wëenëñedë do mïni ëñëninö bai wææ äninque tömengä, Minitö cöwë waadete pönente quëwëedäni, ængacäimpa.

*Waodäni oda cæcædänimpa,
ante nê cædäni*

⁷ Waodäni edæ oda cæcædänimpa, ante nê cædäni nanguï inäni imæca quëwënanï weca gote mæ ongönänimpa. Mäninäni

iñömö Itota Codito Waocä ëñate pongaingä ingampa, ante änämaï nê inäni inänipa. Æcänö tömënanï bai nê ingä, Waodäni edæ nani oda cæquinque, ante nê cæcä ingampa. Ayæ, Botö Codito imopa, ante Codito ingante pïinte cædongä ingampa. ⁸ Minitö iñömö

nämä wææ aedäni. Quëëmë cæcæte ante mïni cædinö ante mïnitö, Wë womönämaï

ingæimpa, ante cædinque wææ cæedäni. Wæætë mini cædinö beyæ Wængongui nänö pönonguicoo tömancoo eyepæ pönongä æncæte ante cæedäni.

⁹ Në pönengä Itota Codito nänö odömonte apænegainö ante në ëñëningä incæ wii godömenque ëñente cædinque wadö ante wadæ gocä iñömö tömengä ædö cæte Wængongui tönö godongämæ quëwenguingää. Wæætë Itota Codito nänö odömonte apænegainö ante godömenque në ëñente cædongä iñömö tömengä iñömö Mæmpocä tönö ayæ tömengä Wengä tönö godongämæ quëwengampa.

¹⁰ Wacä minitö weca pöninge mäninö Codito odömonte apænedinö ante odömonte apænedämaï ingampa, ante adinque minitö tömengä ingante, Botö oncönë pö guie, ante änämaï iedäni. Ayæ, Waa quëwente pömi, ante änämaï iedäni. ¹¹ Edæ adocä ingante æcänö, Waa quëwente pömi, ante äna tömengä mäningä wënæ wënæ cæyongante tömengä tönö guëa cæte bai cæcampa.

Wäö iinque nänö angainö

¹² Botö minitö iminite godömenque nanguï älnente wæbo incæte mincay-onta inte wentamömæ yewæmöimæ inte wii yewæmöinëmopa. Wæætë minitö weca ëñacæ pöinëmo imopa. Ayæ minitö tönö aw-incadö awinca adinque botö apæneinëmo imopa. Mänömaï

cædinque botö, Mönö godongämæ eyepæ pöni watapæ tocæmöimpa, ante cæbopa. ¹³ Mönitö tönifamini ëñëedäni. Wængongui ingante möni pönencabo tömengä nänö në ængaimöni inte mönitö iñömö mini pönencabo iñöminite, Waa quëwëedäni, ämönipa, ante yewæmömopa.

3 Wäo cadota ante nänö tömanta yewæmongainta

*Gayo ingante Wäo nänö
waa apænedö*

¹ Gayo botö nē waadebi ēñēmi. Bitö botö nē nō waadete pönēmi iñömite botö nē aabo Picæmo mini änömo inte, Acæbiimpa, ante yewæmömopa.

² Botö nē waadebi ēñēmi. Tömēmi önöwoca incæ waa ewocate quēwēmi bai bitö baonga adobai waa ēñabi quēwencæbiimpa, äninque ayæ, Bitö quēwenguinö ante bitö cōwē waa pōni quēwencæbiimpa, ämopa.

³ Mönö tönīñadani pancadaniya iñömö pōninque, Gayo iñömö Itota Codito nō pōni nänö angainö ante cōwē nō pönēninque cæcampa, ante apænedānitapa. Ayæ, Gayo ñöwo godömenque nōinö cægonte bai quēwengä ingampa, ante apænedāni ēñēninque nangui pōni totabopa. ⁴ Botö wēmīni bai imīni imīnitedö ante, Itota Codito nō pōni nänö angainö bai tömēnāni nōinö cægonte bai quēwēnāni inānipa, ante apænedāni ēñēninque botö godömenque watapæ toquinque impa.

⁵ Botö nē waadebi ēñēmi. Mönö tönīñadani incæ bitö nē tæcæ adināni ināni incæte bitö quīnö tömēnāni beyæ ante cædinque cōwē pönēninque ædæmō cæbi

imipa. ⁶ Codito ingante godongāmæ möni pönencabo iñömönite mänināni wæætē, Gayo nē waadete pönengä ingampa, ante mönitö imönite apænedāni ēñentamönipa. Tömēnāni Wængongui ingante nē cædāni inānipa cæbii. Bitö tömēnāni inānite godö cæbi æninque gomonga godāni ininque waa imaimpa. ⁷ Edæ tömēnāni iñömö Itota emöwo beyænque tao godānitapa. Mänömai goyönānite nē ēñēnāmai cædāni dicæ pönönāni æñānitawogaa.

⁸ Mänömai beyæ mönö Wængongui nöingä nänö angainö ante tömēnāni tönö godongāmæ cæcæimpa, ante cædinque mänināni bai ināni mönö oncö pönāni adinque mönö, Pö guiite cænte möedāni, anguēnemö imompa.

Diotedepeto tönö Deëmetedio

⁹ Codito ingante mini pönencabo iñöminite botö minitö iminite do yewæmontabopa. Incæte Diotedepeto iñömö, Botö nē awēnē imopa, ante nē cæinēnongä inte mönitö imönite Baa äninque nänēnē cæcä ingampa. ¹⁰ Minitö weca botö pōninque tömengä quīnö nänö cædö ante edonque pōni apænebo ēñencæminimpa. Edæ tömengä mönitö imönitedö ante ononquedö ante wēnæ wēnæ apænecampa. Ayæ mäninö ante wii eyepæ impa, ante pönente ingä ininque tömengä edæ mönö tönīñadani pönāni adinque, Pö guiite cænte möedāni,

änämaï ingampa töö. Wadäni guiquënë, Pö guite cænte möedäni, ancæte ante nē cæinēnāni inānite tōmengä adobaï, Cædāmaï iedäni, ante wææ angä ingampa. Ayæ mänōmaï cædäni adinque tōmengä, Mönitō Codito ingante möni godongāmæ pōnencabo iñōmōnite mīnitō gobæwedäni, angampa cæbii.

11 Botō nē waadebi eñēmi. Quinō wēnæ wēnæ i adinque bitō adodō cædāmaï iē. Wæætē quinō waa i adinque adodō cæe. Quinō waa impa, ante nē cædäni iñōmō Wængonguï wēnāni inānipa. Quinō wēnæ wēnæ impa, ante nē cædäni guiquënë Wængonguï ingante adāmaï inānipa.

12 Deëmetedio ingantedō ante tōmānāni waa apænedānipa. Wængonguï nōingä nānō quēwēnō bai Deëmetedio adobaï nōinō cæte quēwēnongä ingampa, ante acæimpa. Mönitō adobaï tōmengä ingante ante waa apænemōni imōnipa. Ayæ tōmengä ingantedō mönō äninō nō impa, ante do eñēmipa.

Wäo iinque nānō yewæmongaïnō

13 Mīnitō imīnite godōmenque nanguï äinente wæbo incæ yewæmōingō inte wēntamōmæ yewæmōimæ inte wū yewæmōinēmopa. 14 Wæætē bitō weca wantæ iñō pōninqe botō äinēmo imopa. Pōmo ate botō bitō tōnō awincadō awinca adinque apænecæmōnaimpa.

15 Bitō piyænē cæte quēwencæbiimpa, ämopa. Mönō æmigoidi iñōmō quēwēnāni bitō imite, Waa quēwencæbiimpa, ante apænedānipa. Mönō æmigoidi bitō weca quēwēnāni tōmānāni inānite wæætē bitō adocanque ingante adocanque ingante apænedinque, Waa quēwencæbiimpa, ante botō beyæ apænebi eñencædānipa, ämopa. Māninque ante yewæmōmopa.

Codaa cadota ante nänö yewæmongainta

*Waa quëwencæminimpa,
ante Codaa yewæmongampa*

¹ Botö Itota Codito ingante nē cædōmo inte Tantiago tōniñabo Codaabo inōmo imopa. Mæmpo Wængonguī mīnitō imīnite waadete pōnēninque aa pecā pōmīni ininque mīnitō Itota Codito nempo nē ongōmīni iñōmīnite botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Wængonguī waadete pōnō piyænē cæcā ininque mīnitō tōmengā nänō gānē entawēnō ædæmō entawēninque nanguī waadete pōnente waa cæte quëwencæminimpa, ante yewæmōmopa.

*Babæ ante nē odōmonte
apænedāni*

(2 Pegodo 2.1-7)

³ Botö nē waadedōmīni eñēedāni. Botō, Codito ængā beyænque mōnō quëwēmāmo æbānō i, ante quingæ yewæmoncæte ante cæyōmote wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædinque botō, Mīnitō wææ cæedāni, ante yewæmonguënēmo batabopa. Wængonguī quimō iñōmonte tōmengā iñōmō, Wede mīni pōnēnō ante pōnōmo æninque mīnitō cōwē wææ aedāni, ante æmæwo pōni pædæ pōnongā ænte entawēmompa. Ininque botō wæætē, Wede mīni pōnēnō ante wææ cæcæminimpa,

ante yewæmonguënēmo intabopa. ⁴ Wængonguī, Botō imote nē Baa änāni nāni pante wæquinque wentamō mongænānipa, ante tōmēnāni inānite apænte æninque piingampa, ante do yewæmongatimpa. Tōmēnāni iñōmō mīnitō weca do awēmō pōnānipa cæminii. Wængonguī pōnō waadete nänō cægainō ante tōmēnāni wapiticæ cædinque, Mīnitō baonque towenque mīni cæinēnō ante ōnonque cæcæminimpa, ante cædinque Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante babæ ante odōmonte apænedānipa. Ayæ Itota Codito adocanque mōnō Tæiyæ Awēnē iñongante tōmēnāni iñōmō tōmengā ingante Baa änānipa.

⁵ Mīnitō wæætē tōmānō ante eñēnimīni iñōmīnite botō, Do mīni eñēninō ante wæætē wæætē adodō ante pōnencæminimpa, ante cædinque adodō ante yewæmoncæ cæbo aedāni. Dodāni Equitobæ quëwēñōnānite mōnō Awēnē ænte māocā godāni ate tōmengā nē wede pōnēnāmai ināni inānite edæ, Ōmæ, ante capo wænongā wængadānimpa. ⁶ Ayæ anquedoidi nē awēnēidi inōnāni incæ pancadāniya tōmēnāni nāni aagainō incæ ñimpo cædinque tōmēnāni nāni quëwengaiñōmō emō cædinque wadæ gogadānimpa. Adinque Wængonguī, Botō apænte anguiōnæ inque bayonte tōmēnāni inānite

botö pancæboimpa, ante
 ñowo iñomö gæguincamenca
 wodamai inguimenca tæi
 goti wīnīnque tōmēnāni
 inānite wēmō iñomō man-
 gui tee mōnete wææ
 cæcampa. ⁷ Ayæ Todōmä
 iñomō quēwengaināni tōnō
 Gōmoda iñomō quēwengaināni
 eyequei godongāmæ nāni
 quēwengaincabo nāni quēwengaincabo
 tōnō adobai wēnæ wēnæ
 cædinque nānōogængä ināmai
 iñongante godō mōnīnque ayæ
 godōmenque quingāmē bai
 wiwa tote quēwengadānīmpa.
 Mānōmai cæte quēwēnāni
 ate Wængongui angä gonga
 wææ ti wocæno gonte
 æmæwo wængadānīmpa.
 Mānōmai godō pangä nāni
 wængai bai ante odōmōnīnque
 Wængongui, Nē wēnæ wēnæ
 cædāni adobai gonga cōwē
 yædæ yædæ bæcoyōmō caate
 wæquinānidō anguēnē, ante
 mōnō imonte odōmoncæte
 ante cægacāimpa.

⁸ Ayæ wīlmonete bai
 mā pōnente nē odōmonete
 apænedāni iñomō ñowo
 mīnitō weca pōnīnque dodāni
 nāni cægai bai adobai
 pōni cædānīpa. Wiwa
 cædinque tōmēnāni wen-
 tamō mongænte bai edæ
 baö ñōmængui eñadānīpa.
 Awēnēidi inānite edæ Baa
 ānānīpa. Ayæ anque-
 doidi oōnædē ñāō iñomō
 quēwēnāni inānite edæ babæ
 ānīnque wēnæ wēnæ ante
 tedewēnānīpa. ⁹ Incæte

anquedo awēnē Mīguedo
 incæ tōmēnāni piinte nāni
 tedewēnō bai adobai ted-
 edāmai ingacāimpa. Mōitee

wodi baö iñi adinque an-
 quedo Mīguedo tōnō wēnæ
 awēnē iñomō edæ, Æbānō
 cæqui, ante guēadō guēa an-
 gadāimpa. Āñōnate Mīguedo
 iñomō, Botö nē apænte
 anguēnēmo imopa diyæ an-
 guimoo, ante pōnēnīnque
 guiñente wædinque wēnæ
 awēnē ingante, Wēnæ wēnæ
 cæcāimpa tōō, ante piinte
 ānāmai ingacāimpa. Wæætē,
 “Wængongui incæ bitō imite
 Baa angä eñencæbiimpa,”
 angacāimpa. ¹⁰ Ñōwodāni
 iñomō tōmēnāni adāmai
 inte nāni eñēnāmai inōnō
 ante edæ piinīnque do wiwa
 tedewēnānīpa. Wæætē
 babæidi nāni eñēnonque
 ante eñēnīnque tōmēnāni
 mānīnonque ante nāni
 cædō beyæ wænte nāni
 ñōmænguinque godōmenque
 quingāmē bai cædānīpa.

¹¹ Tōmēnāni edæ nāni
 Ca ca wæquinque baquinō
 anguēnē. Cāinō wodi
 nānō gogainō incæ edæ
 do godānīpa. Ayæ Badāō
 wodi, Nangui æncæboimpa,
 ante cædinque tōmengä nānō
 oda cægainō incæ tōmēnāni
 iñomō adodō ante pogodo
 godinque, Godōmenque
 nangui æncæboimpa, ante
 oda cædānīpa. Ayæ Codee
 wodi, Awēnēidi inānite
 wido cæcæimpa, ante
 nānō cægainō bai cædinque
 ñōwodāni nāni wænguinque
 adobai cædānīpa.

¹² Mīnitō waadete pōnēnīnque
 godongāmæ ponte cæñōmīni
 iñāni iñomō guiñēnāmai inte
 adoyōmō ponte cænānīpa.

Minitö tönö godongämæ ongönäni beyænque mini cabo wentamö baate bai emömini awædö. Tömänäni, Nē aawēmōni imōnipa, ante babæ apænedinque nē cæninäni bai inäni inänite pædæ godönāmaī inäni inte tömēnānique ade cænte bai cædinque wii nōinö ante odömōnte apænedänipa töö. Ayæ waodäni, Cöönæ cæ tobaimpa, ante wæyönänite boguimancoo cöönæye emōñonte woboyæ pö wido cæ bai cædinque tömēnāni nāni, Pönömōni æncæminimpa, äninö ante pönönāmaī inte edæ babæ cædänipa. Ayæ awæ incayedē ömæcawæ i adinque do bæ wite mempoga wæniwæ bai inäni inte tömēnāni mempoga wænte bai inäni inte, Pönömōni cæncæminimpa, ante nē babæ änewēnāni inänipa. ¹³ Ayæ gäwapæno tadömengadæ ompota öñöñö mængonta mængonta cædinque ompota yabæ tayönöi edonque öñö ai bai tömēnāni wiwa cæyönäni wentamö nāni entawēnö adobai edonque pönö ongö acæimpa. Ayæ nēmö adodunque goquënë incæ oo tobæ wæænte wēmö ba bai tömēnāni adobai oda cæte wapiticæ godäni inte edæ tömēnāni nāni cōwē tadāmaī wæwenguinque mæ mämōnte bai inömö edæ godäni inänipa.

¹⁴ Ayæ Adäö wodi nänö mömōidi wææ nänö mömōidi wææ nänö mömōcä ingaingä inte Enoco inömö tömengä Wængongui beyæ

apænedinque dodäni babæ ante nē odömōnte apænedäni inänitedö ante iimainö ante apænegacäimpa. “Mönö Awënë pongä apa quëwēnāni. Ayæ tömengä quinäni tæiyæ waëmö inäni adobai müido ganca mänimpodäni pöñönänite adopo adopo edæ pö pö cædinque önompo tipæmpoga mänimpoga pönäni inte bacoo inäni mönö Awënë tönö godongämæ poncædänimpa. ¹⁵ Tömengä mänömaī pöninque edæ tömämö imonte apænte ancæcäimpa. Wængongui ingante nē Baa änäni inänite tömengä, Minitö mini wæwente baquinque botö imote Baa äninque edæ eñēnāmaī cæminipa töö, ancæcäimpa. Ayæ, Mini nē Baa änoncabo inömini inte minitö mini wæwente baquinque edæ botö imote piinte äninque wiwa äminipa. Ämo eñēmaimäminipa, ante edonque apænecæte ante mönö Awënë poncæcäimpa.” Mänömainö ante Enoco wodi wëenēnedē pönö angacäimpa. ¹⁶ Nöwodäni æbämē cædäni incæ nē babæ ante odömōnte apænedäni inömö, Quimæ quëwëe, ante piininque piyænē cædāmaī inänipa. Taadö ante tömēnāni nämä nāni cæinewēnonque ante tee empote godänipa. Botö godömenque waa pönö cæbo aedäni, ante nämä ængö cædinque tedewēnänipa. Ayæ, Wadäni mönitö wædö ante pönö cæcædänimpa, ante babæ cædinque tömēnāni wadäni inänite waa ate bai

tededinque waa pōni cæte bai
godō apænedānipa cæminii.

*Nē pōnēmīni iñōmō iūmai
cæcæminimpa, ante*

17 Minitō guiquēnē botō nē
waademīni eñēedāni. Mōnō
Awēnē Itota Codito nānō nē
da godongaināni incæ, Æbānō
baquī, ante nāni apænegaīnō
ante iūmainō ante pōnēedāni.

18 Tōmēnāni iñōmō mīnitō
imīnite apænedinque, “Wodo
iūmæca iinque bayonte edæ
wadāni nāmā nāni tōinēwente
godōnō ante goquīnāni incæ
Wængonguī ingante Baa ante
badete toquīnāni inōnāni
inte edæ do poncædānimpa,”
ante apænedāni eñēmīnitapa.

19 Iināni nē badete todāni
iñōmō Wængonguī Ōnōwoca
ingante ewocadāmai ināni
inte edæ nāmā nāni cæinēnō
ante eñente cædānipa. Minitō
adocabomīni iñōmīnite
tōmēnāni, Nānēneto nānēnē
gocæminimpa, ante cædinque
pā cæte bai cædāni inānipa.

20 Botō nē waadedōmīni
edæ iūmai cæedāni. Minitō
mōnō Tæiyæ Waēmō
pōni inongā ingante wede
pōnēmīni inte mānīnō mīni
wede pōnēnō incæ dica tæi
gō cæte ongonca bai impa.
Ante adinque mīnitō oncō
dicaboga mænonte bai edæ
tæi piñænīnque godōmenque
cæedāni. Ayæ Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante ewocadinque mīnitō,
Tōmengā æbānō angāā,
ante eñēnīnque mānīnonque
ante Wængonguī ingante
apæneedāni.

21 Minitō,
Mōnō Awēnē Itota Codito
pōnō waadete waa cæcā

beyænque mōnō wænāmai
inte cōwē wantæpiyæ
quēwengæimpa, ante æncæte
ante wānō cōmīnitawo.
Iinque Wængonguī nē
waadete pōnengā nempo
cōwē waadete pōnēnīnque
ongōedāni.

22 Pancadāniya guiquēnē,
Wabānō quēwenguīmoo, ante
guīñente wæyōnānite mīnitō
tōmēnāni inānite piinte adāmai
inte godō waadete waa
cæedāni.

23 Pancadāniya
guiquēnē gonga bæcōyōmō
oo goquīnāni iūmai impa,
ante adinque mīnitō wæætē,
Quēwencædānimpa, ante
odōmonte apænedinque
tōmēnāni inānite ō æmīni
beyænque quēwencædānimpa.
Wadāni guiquēnē wīwa
cædāni inte nāmā baō
wentamō mongænte bai
eñayōnānite mīnitō, Nāate
wæcæ wæ, ante guīñente
wædinque tōmēnāni weocoo
nāni nāadincoo incæ gam-
podāmai inte tōmēnāni beyæ
wæætē waadete godō waa
cæedāni.

*Wængonguī waēmō pōni
ēmōnongā ingampa, ante*

24 Minitō tæ go wæænte bai
oda cædāmai incæminimpa,
ante Wængonguinque eyepæ
pōni inongā inte tōō æmængā
ate mīnitō adiyæ ongonte bai
wede pōnencæminimpa. Ayæ
tōmengā adocanque eyepæ
pōni cædongā inte pōnō
badongā ate mīnitō waimīni
bamīni iinque mīnitō nanguī
pōni mīni watapæ toquinque
tōmengā nānō ñāō emōñōmō
ænte mæicā æicæminimpa.

25 Wængonguï adocanque
 pöni ïnongä inte mönö ïmonte,
 Quëwencæminimpa, ante nē
 Ængaingä ingampa. Ìnque
 Itota Codito mönö Awënë
 nänö cægainö beyænque
 eyepæ bate quëwëmö
 ïñömö mönö ïimainö ante
 apænecæimpa. Wængonguï
 ëñëmi. Bitö badongaincoo
 dæ añonte wëenë imämoque
 ïñonte ñowopämo ïñonte
 wapämo miimämo ïnque
 bayonte bitö adobique
 cöwë ñäö entawente tæi
 emöninque Awënë nē tæi
 piñæmi inömi inte tömäo
 ïñömö quëwënäni inänite
 nē Änömi imidö angüenë,
 ante mönö apænecæimpa.
 Mänömaï baquïnö angüenë,
 ante botö, Amëë, ämopa.

Wäo ingante Itota Codito Nänö Odömongainö

*Wäo wiimonte bai nänö adi,
ante yewæmongainö*

1 Wëenëñedë quinö wë wodonte bai ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongainö ante yewæmonte impa. Wængongui iñömö, Wantæ iñonte quinö bai baquii, ante, Itota tömengä ingante në cädäni inänite odömoncæcäimpa, ante cædinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayæ Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäo botö në cæcä weca godinque odömömi acæcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ² Botö Wäömo guiquënë, Quinö botö adinö tömänö incæ nö impa, ante yewæmömopa. Mäninö Wængongui nänö angainö ante Itota Codito incæ botö imote edonque odömongä adimo inte botö adobai wiimonte bai tömänö botö adinö ante, Nö impa, ante yewæmömopa.

3 Wængongui beyæ botö apænedö ante ii yewæmointaa yewæmömopa. Mänintaa adinque në apænedäni nani toquinque. Ayæ mäninta botö yewæmöninö ante eñente cädäni nani toquinque. Edæ iima

baquiönæ wantæ iñö oo baquinö angüenë.

*Godongämæ nani pönencabo
tiæte ganca inäni beyæ Wäo
yewæmongampa*

⁴ Botö Wäömo inömo imopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ mini pönencabo önopmo æmæmpoque go mencabominiya acæminimpa, ante botö yewæmömopa.

Mönö Mæmpo Wængongui wëenëñedë në quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa. Tömengä Önöwoca incæ önopmo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte Wængongui nänö aacæ tæ contayömö tæcætawë inö në ongongampa. Iinque Mæmpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæminimpa.

⁵ Ayæ adobai Itota Codito edæ Wængongui ingantedö ante cöwë ædæmö pönö apænedongä inte wængä ate täno ñäni ömæmongaingä ingampa. Tömengä tömämæ awënë odeyeidi nani Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä adobai mönö imonte në waadete pönëongä inte mönö wënæ wënæ cægäinö adinque tömengä wepæ inte mënongacäimpa. Tömengä adobai waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæminimpa. ⁶ Ayæ Itota, Botö

Awënë Odeyebo nempo quëwëninque minitö botö tönö godongämæ aamini bacæminimpa, ante pönö badongacäimpa. Ayæ, Botö Mæmpo Wængongui ingante cæcæminimpa, ante Itota pönö cæcä ate mönö Wængongui qui, ante nê godömö bagaimö imompa. Tömengä ñäö bai ëmöñongante mönö waocabo tömenganque ingante waa acæimpa. Tömenganque cöwë nê tæi piñænongä inte quingämenque quëwënanï inönänite tömengä tömänäni Awënë inongä ingampa, ante mönö cöwë angæimpa, ante Amëë, ante ämopa.

7 Eñeedäni, tömengä edæ boguimancodë wæëñongabotö tömänäni tömengä ingante acædänimpa.

Tömengä ingä nê tim-pogainäni incæ adobaï tömengä ingante acædänimpa.

Ayæ tömämæ quëwënanï tömänäni tömengä ingante adinque Ca ca wæcædänimpa.

Mänömaï baquinö angüënë, ante botö, Amëë, ämopa.

8 Wængongui Awënë adocanque Tömää nê Cægaingä inte iimaï angampa. “Botö Tånobo ingaimo inte Tömämo inguimo imopa.” Mänömainö ante nê angä inömmö tömengä wëëñedë do quëwengä ingä ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

Itota Codito nê ñäö bai ëmongaingä ingante Wäö nänö adö

9 Botö Wäömo inömo imopa. Minitö toniñabo inte botö minitö tönö Awënë Odeye Itota nempo quëwëninque mönö tömengä tönö godongämæ aamö inömmö imompa. Botö minitö tönö godongämæ wæwëmö imö incæte mönö wæntæye inämaï inte ee cæmompä. Wængongui nänö angainö ante apænedinque ayæ, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö impa, ante botö apænedö beyænque botö wää tæiwænë Patömoto inömmö tee mönete bai quëwentabopa.

10 Wængongui Awënë itædë inönte Wængongui Tæiyæ Wæmmö Önöwoca incæ botö imote bæi ongonde bai cæyongä botö önöñabæ inö adocanque tedepämo todompeta nani ancadeca we öonte bai yedæ tæ ëñentabopa.

11 Iimaï angantapa. “Bitö quinö wiimonte bai abii, ante yewæmointaa yewæmoe. Yewæmöninque wayömmö wayömmö incæ Codito ingante godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya inönänite tömënanï inänite da godöe,” ante angantapa. “Epeto quëwëñömmö quëwënanï Ätämidöna quëwëñömmö quëwënanï Pedegämo quëwëñömmö quëwënanï Tiatida quëwëñömmö quëwënanï Tadoditi quëwëñömmö quëwënanï Pidadedepia quëwëñömmö quëwënanï ayæ Daoditea quëwëñömmö quëwënanï Codito ingante godongämæ nani pönencabo

näni cabo näni cabo iñönänite bitö tömönäni inänite ii bitö yewæmöninta da godömi æncædänimpa.”

12 Äñongante botö, Æcänö äna ëñëmo, ante dadi ëmænte atabopa. Dadi ëmæñömote yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mæa ganca ongoncade atabopa.

13 Ayæ yædo concædi ti wodönoincade ongöñömö adoyömö tæcæguedë adocanque nê Waocä ëñagaingä bai inte ongongå atabopa. Tömengä doyæncoo önöwa ganca incoo mongæninque ayæ tæcæënemæ inö pacadeyænta oodo inte badöi ëënemængä ingantapa.

14 Tömengä ocabo tönö ocagui iñömö dayö näämænta pönï ëmö bai adobai encadinque yoguimö ñäö pönï ëmö bai adobai ñäö bai encacä ingantapa. Ayæ tömengä awinca incæ gonga wo bæcote bai ëmongä ingantapa. 15 Tömengä önöwa incæ yaëmenta bodonte näni änö gongapamö guii ocoi äñonte ñäö ëmö bai tömengä adobai ëwacä ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ mæ conta goyonte æpæ tē bai adobai tē ëñentabopa. 16 Tömengä önönempo tömempo incæ nëmöidi æmæmpoque go mæa ganca næængantapa. Ayæ tömengä önöne inö yaëmë tipængaa waingamë engamë ënedinque yædæ tadete ongongantapa. Ayæ tömengä awinca incæ nænque

nangui tamonte bai ñäö bai ëmongantapa.

17 Tömengä ingä adinque botö tömengä önöwa inö wænte bai tæ gowææntabopa. Tæ gowææñömo tömengä önompo tömempo inte botö imote gampodinque “Bitö guññënamai incæbiimpa,” ante äninque edæ, “Tömää badönämai iñedë botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömää iinque bayedë incæ botö Ayæ Pönï nê Quëwëmo incæboimpa,” ante angantapa. 18 Edæ “Botö nê

Quëwengaimo inömo inte nê wænimo incæ ñäni ömæmonte cöwë wantæpiyæ quëwëmo inömo imopa. Waodäni nê wænte godinäni näni wænte ongöñömö ongöñönänite botö, Cöwë wænämäi quëwencæminimpa, ante botö tæi piñæmämö inte nê æmo imopa.

19 “Mänömai beyæ bitö wiimonte bai bitö adinö ante quinö ñöwo i, ante quinö iincayæ ate baquii, ante yewæmöe ämopa. 20 Mänii nëmöidi önompo æmæmpoque go mæa ganca botö önönempo tömempo incæ mæ öñoncoo bitö adincoo ante, Æbänö i, ante bitö ëñënamai inönö ante botö edonque pönï apænebo ëñencæbiimpa. Botö imote godongämæ näni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömönäni inänite nê aadäni bai nëmöidi inänipa. Ayæ yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mæa ganca ongoncadecoo bitö ad-

incoo ante, Quinö bai inänii, ante botö adobaï bitö imite edonque pöni apænebo ate nê eñëmi bacæbiimpa. Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nâni pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñömö tömënâni yædo concædi ti wodönoincade bai adobaï inänipa,” ante Waocä nê eñagaingä iñömö botö imote apænecacäimpa.

2

Godongämæ nâni pönencabo tiæte ganca inâni inänite Itota nänö änö

Epeto iñömö quëwënâni inänite Itota nänö änö

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Epeto iñömö Wængongui ingante godongämæ nâni pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iïmai yewæmöe ämopa. ‘Botö edæ nêmöidi önompo æmæmpoque go mäa ganca botö önönempo tömempo nê nææmo imo inte botö adobaï yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mencadea incade ongöñömö adoyömö tæcæguedê nê cægömo imopa.

² “Minitö æbänö cæminii, ante do eñëmopa. Edæ nanguï pöni cædinque minitö wæntæye inämai inte ee cæminipa. Minitö wiwa cædâni inänite Baa ante quëwëminipa, ante do

eñëmopa. Ayæ Wængongui nänö nê da godongaimöni imönipa, ante nê änâni incæte inämai iñönänite minitö, Nâwangä inänii, ante eñencæte ante apænte adinque, Tömënâni babæ änänipa, ante eñente wæminitapa. ³ Minitö wæntæye inämai inte ee cæmini iminipa. Ayæ botö emöwo apænete beyænque wæwëmini incæte godömenque godömenque cædinque minitö mïmönê nangæ badämai iminipa, ante do eñëmopa.

⁴ “Incæte adoque pöni mini cædinö wiï waa abopa. Minitö edæ wiï wëenëñedê bai ædæmö waadete pönëmini iminipa, ante awædö. ⁵ Edæ minitö waa cædimini imini incæte ñowo wæætê wënæ wënæ cæmini bamini awædö. Mäninö ante pönëdâni. Mänii mini wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædinque minitö wëenëñedê mini waa cægai bai adobaï cæte quëwëedâni ämopa. Ämo eñëninque minitö mini wënæ wënæ cædinö ante wädämai imini adinque botö minitö weca pömaïmopa. Pöninque mini yædo concædi ti wodönoincade nänö ongöñömö ongöñonte botö ö ænguïmodö angüenê. ⁶ Incæte adoque mini cædinö guiquenê waa abopa. Minitö edæ Nincodaitaidi nâni änâni

näni cædö ante adinque piinte iminipa. Botö adobaï tömënäni näni cædö ante adinque piinte imopa.

7 “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinä angää, ante tömengä nänö änö ante nē ēamonca imini inte ēñēedäni. Wængongui waa gönea iñömö mäniñömö adowænque quēwenguïwæ pædiwæ iwæmpa. Tæi ēmonte nē gänä cædäni inänite botö iñömö, Mäniwæ inca cæncæminimpa, ante pædæ godoncæboimpa, ante mäniñque ämopa, ante Waocä nē ēñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Ætämidoña iñömö quēwënäni inänite Itota nänö änö

8 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Ætämidoña iñömö Wængongui ingante godongämæ näni pönencabo inänite nē aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. Tömää badönämaï iñedē botö Do Quēwengäimo imopa. Ayæ tömäa iñque bayedē incæ botö Ayæ Pöni nē Quēwëmo incæboimpa. Botö nē wænimo incæ ñöwo wæætē ñäni ömæmongäimo imopa.

9 “ ‘Minitö wæwëmini inte adobaï ömæpomini iminipa, ante botö do ēñēmopa. Incæte minitö nö ēamini iminipa. Oodeoidi pancadäniya, Mönitö Wængongui ingante möni pönencabo imönipa, ante nē

änäni incæte wii mänömaï inänipa. Tömënäni minitö iminite ancaa piinte babæ änewënäni inänipa, ante botö do ēñēmopa. Mäniñäni iñömö Tatäna ingante näni ēñencabo inte mänömaï cædänipa töö. 10 Minitö quinä beyæ wæwencæ cæmini imini incæte guññämaï iedäni. Tatäna incæ, Æbänö cæminii, ante acæte ante cæcä beyænque waodäni pancaminiya iminite tee mönecædänimpa. Önompo tipæmpoga eönæ iñonte wæwenguimini iminipa. Inique minitö mini wænguinque wæmini incæ cöwë pönëniñque ædæmö cæedäni. Mänömaï nē cæmini inique botö, Mini cöwë quēwenguinta, ante poganta bai minitö iminite pönömo æmaïminipa.

11 “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinä angää, ante tömengä nänö änö ante nē ēamonca imini inte ēñēedäni. Wadäni adopoque wæninqe näni mempoga wænguimämo bai tæi ēmonte nē gänä cædäni iñömö wæætē mempoga wænämaï incædänimpa, ante mäniñque ämopa, ante Waocä nē ēñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Pedegämo iñömö quēwënäni inänite Itota nänö änö

12 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Pedegämo iñömö Wængongui ingante

godongämæ nāni pönencabo
inānite nē aacā acæcäimpa,
ante botö änö ante iimaï
yewæmoe ämopa. 'Botö
edæ yaëmē tipængaa
waingamē engamē
näæmo imopa.

13 " 'Ædönö quëwëminii,
ante botö do ëñëmopa.
Tatāna containpa ongonte
nänö aayömö adoyömö
mīnitö quëwëminii imini
incæte botö imo edæ
ñimpo cædāmaï quëwëminii
iminipa. Mīni quëwëñömö
Tatāna adoyömö quëwengä
ininqe, Antipato edæ botö
änö ante cōwē pönëninque
ædæmō apænedongä
iñongante māniñömö
quëwënāni tōmengä ingante
wænönāni wængantapa.
Tōmengä wæñedē incæ
mīnitö botö imote edæ,
Dicæ pönëmogaa, änāmaï
iminipa.

14 " 'Incæte panca
mīni cædinö wīi waa
abopa. Edæ pan-
camīniya docä Badäo nänö
odömonte apænegaïnö
ante ëñëwëminii awædö.
Tōmengä iñömö, Badaco
godö cæcä beyænque
idægoidi tee tēwate bai
oda cæcædänimpa, ante
cædinque adocä Badaco
ingante odömonte apænecä
ëñente cægacäimpa.
Wadāni, Mōnitö wængonguï
cænguï impa, ante nāni
cönönï ante, Mīnitö
cæedāni, ante Badaco
iñömö idægoidi inānite
odömonte apænegacäimpa.
Ayæ onquiyænāni tönö
godö towente cæedāni, ante

odömonte apænegacäimpa.
15 Ayæ pancamīniya
adobaï Nincodaitaidi
nāni odömonte apænedö
ante ëñëwëminii awædö.
16 Mānōmaï beyæ mīni
wënæ wënæ cædinö
ante, Anca wæwente
awædö, ante pönente
ñimpo cæedāni. Mīnitö
mīni wënæ wënæ cædinö
ante wædāmaï imini ad-
inque botö wantæ iñonte
mīnitö weca pōmaïmopa.
Pöninque tōmënāni nāni
odömonte apænedö ante
nē ëñëwënāni iñönānite
botö önöne incæ yaëmē
ënedinque yædæ taded-
inque guëadö guëa
cæcæboimpa.

17 " 'Wayömö wayömö
incæ botö imote godongämæ
nāni pönencabo inānite
Wængonguï Önōwoca quïnö
angäa, ante tōmengä nänö
änö ante nē ëamonca imini
inte ëñëedāni. Tæï ëmonte
nē gänä cædāni inānite
cænguï mānāa nāni an-
gainö botö wē wodönï
cænguï iñonte godömo
ænte cæncædänimpa.
Adodāni inānite adobaï
dica näämæntaca godömo
æncædänimpa. Wa ëmōwo
ante pemōninque māninca
yewæmante ingäimpa. Nē
ænānique māniwo ëñënāni
inānipa,' ante māninque
ämopa," ante Waocä nē
ëñagaingä iñömö botö imote
apænegacäimpa.

*Tiatida iñömö quëwënāni
inānite Itota nänö änö*

18 Ayæ adocä godömenque
apænecantapa.

“Tiatida iñömö Wængongui ingante godongämæ nāni pönencabo inānite nē aacā acæcäimpa, ante botö änö ante iimai yewæmōe ämopa. ‘Botö edæ Wængongui Wëmo inömo imopa. Botö awinca incæ gonga wo bæcote bai nē emōmo imopa. Botö önöwa incæ yaëmenta bodonte nāni änö bai ñäö bai nē ewabo imopa.

19 “ ‘Minitö æbänö cæminii, ante mini waadete pönönö ante mini wede pönönö ante wadāni inānite mini waa cædö ante botö do eñëmopa. Minitö wæntæye ināmai inte ee cædinque godongämæ cæmini iminipa, ante ayæ, Wëenëñedë do waa cædimini inte ñöwo godömenque waa cæmini iminipa, ante adobai do eñëmopa. ²⁰ Incæte adoque pönī mini cædinö wii waa abopa. Onquiyængä Etabete nē emongä iñömö edæ, Wængongui beyæ nē apænebo, ante nämä incæ nē angä ingante wido cædāmai imini inte wæætë tömengä ingante ayæ godömenque Ao äminipa töö. Iñæmpa tömengä iñömö botö imote nē cædāni inānite nänö odömonte apænedö beyænque oda cæte gocædänimpa, ante cæcä beyæ tömënāni onquiyænāni tönö godö towente cædänipa. Wadāni, Mönitö wængongui cængui impa, ante nāni cönönī cænānipa töö. Mänömai cæcædänimpa, ante

mäningä onquiyængä odömonte apænecäimpa.

21 “ ‘Tömengä nänö towente cædimāmo ante, Botö wënæ wënæ cæbo inte ancaa wæwente awædö, ante pönente wabänö ñimpo cæquiringä, ante botö tömengä ingante ee pänāmai intabopa. Incæte tömengä nänö wënæ wënæ cædö ante wædāmai quëwengä ingampa. ²² Iñique botö, Tömengä ingante cæbo beyænque wënæ wënæ bate wæwencæcäimpa, ante cæcæboimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedinö bai nē eñente cædāni iñömö tömengä tönö nāni guëa godö möwëninö ante, Mönitö wënæ wënæ cæmöni inte ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædāmai ināni iñique tömënāni inānite adobai botö cæbo beyænque nangui wënæ wënæ bate wæwëmainānipa. ²³ Tömengä wënāni inānite wænömo wæncædänimpa. Iñique wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nāni pönencabo tömancabodāniya iñömö, Botö incæ tömënāni nāni mimöno tönö ocaidë, Æbänö pönënāni, ante nē eñëmo inömo imopa, ante eñencædänimpa. Ayæ minitö cædi bai ante adinque botö wæætë adobai minitö tömämīni iminite cæcæboimpa.

24 “ ‘Wamini pan-caminiya guiquënë Tiatida

iñömö quëwëmini inte mäningä onquiyängä nänö odömonte apænedö ante minitö në pönënamäi iminipa. Ayæ Tatäna wë wodonte nänö angainö ante ëñënamäi iminitapa. Ìnque botö minitö iminite iimaï ämopa. Minitö teëmë mongæncoo mongænte gote bai wädämaï incæminipa, ante wadö ante änämaï incæboimpa. ²⁵ Wæætë botö ocæ ëmænte wæenganca minitö edæ do mini pönëno ante ñimpo cædämaï iedäni. Mäningue ämopa.

²⁶ “ ‘Inguipoga ïnque baganca ædänidö botö äno në cædönäni inte tæi emonte në ganä cædäni inänite botö pönö cæbo ate tömënäni nämä tæi piñænäni badinque tömämæ quëwënäni inänite në änäni bacædänimpa. ²⁷ Botö Mæmpo botö imote pönö cæcä beyænque Awënë badinque nämä tæi piñænte inte në ämo bai botö adobai tömënäni inänite pönö cæbo beyænque awënëidi badinque aacædänimpa. Tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai tömengä iñömö tömämæ quëwënäni inänite, iimaï cædäni, ante aacæcäimpa. Dai inte bæte cængæmö tæi ænacä nancate bai cædinque tömengä adobai wabæca wabæca quëwënäni inänite nangui pante cæcæcäimpa.

²⁸ Mäninäni inänite botö adobai wadaamö ñäo bayonte apäimö incæ godömo æncædänimpa.

²⁹ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö äno ante në ëamonca imini inte ëñëedäni,’ ante mäningue ämopa,” ante Waocä në ëñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

3

Tadoditiidi inänite Itota nänö äno

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tadoditi iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite në aacä acæcäimpa, ante botö äno ante iimaï yewæmoe ämopa. ‘Wængongui Önöwoca incæ onompo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi ewocadongä ingampa. Botö iñömö tömengä ingante në ewocate quëwengaimo inte nëmöidi onompo æmæmpoque go mëa ganca inäni në næænte ingaimo imopa.

“ ‘Ïnque, Minitö æbänö cæminii, ante do ëñëmopa. Minitö müimini quëwëminipa, ante wadäni apænedäni incæte minitö wii waa cæte quëwëmini inte do wængainäni bai iminipa töö. ² Edæ, Botö Wængongui ayongä mini cædinö wii eyepæ cæminipa, ante adinque

botō, Nāni ōmæmōedāni, ante āmopa. Nāni ōmæmōninque mīnitō, Ayæ mīināni quēwēnāni incæ nē wæncæ cædāni bai badāni incæte tōmēnāni wænāmaī inte wæætē tæimō bacædānimpa, ante cæedāni. ³ Mānōmaī beyæ, Quiēmē do ænimini bai imīnii, quiēmē ante do ēñēmīnii, ante mānīnō ante wæætē adodō ante pōnēedāni. Pōnēninque mīnitō mānīnō ante ēñente cæedāni. Ayæ mīni wēnæ wēnæ cædinō ante, Anca wæwente awædō, ante pōnente ñimpo cæedāni. Wæætē mīnitō wīi ñāni ōmæmonte bai imīni ate wædinque botō incæ mīnitō weca awēmō nē ængā bai pōmaīmopa. Ayæ, Awēmō nē ængā æyedēnō ponguingāā, ante ēñēnāmaī ināni bai botō adobai mīnitō ēñēnāmaī iñōmīni mīnitō weca awēmō ponguimo apa quēwēmīnii.

⁴ “Incæte Tadoditi iñōmō mīni quēwencabo iñōmīnite pancadāniya tōmēnāni weocoo wentamō nāmōnāmaī bai inānāni inte nē waa cæte quēwēnānīpa. Mānīnāni waa cæte quēwēnāni beyæ eyepæ inōnāni inte weocoo nāāmæntacoo mongænte botō miñæ gocædānimpa. ⁵ Nē tæi emonte gānā cædāni iñōmō adobai weocoo nāāmæntacoo mongæncædānimpa. Ayæ, Quēwenguīta, ante Wængonguī nānō yewæmongaintaa mānīnāni emōwo do yewæmōi ininque

botō cōwē wadæ cædāmaī incæboimpa. Wæætē botō Mæmpo Wængonguī weca ayæ tōmengā anquedoidi weca botō, Iināni botō miñæ gogaināni inānīpa, ancæboimpa.

⁶ “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca imīni inte ēñēedāni,’ ante māninque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñōmō botō imote apænegacāimpa.

*Pidadedepiaidi inānite
Itota nānō ānō*

⁷ Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Pidadedepia iñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nē Tæiyæ Waēmō ingaīmo imopa. Nō ante cægaīmo inte botō docā Awēnē Dabii nānō wi ænequī nē næængaīmo imopa. Ininque quīnō odemō botō wi ænebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte tee mōnequingāā. Ayæ quīnō odemō botō tee mōnebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte wi ænequingāā.

⁸ “ ‘Mīnitō æbānō cæmīnii, ante do ēñēmopa. Mīnitō cæcæmīnimpa, ante botō odemō wi ænete bai cæbo aedāni. Æcānō mānīnemō wæætē tee mōnequingāā. Edæ dæ angampa. Mīnitō

wii tæi piñæmini imini incæte botö angainö ante eñente cæmini inte botö emowo ante, Dicæ eñemöniyaa, ante anamaï inimini iminipa. Botö do eñemopa. ⁹Möni oodeocabo imöni incæ pancadaniya, Mönitö Wængongui ingante möni eñencabo imönipa, anani incæte inamaï inänipa. Wæetë tömënäni iñömö babæ anewënäni inänipa. Tatana ingante nani eñencabo inänipa töö. Botö godö cæbo ate adodäni minitö weca ponte minitö önöwa gäänë ædæ wææncædänimpa. Ayæ, Botö minitö iminite nê waadete pönengaimo imopa, ante botö godö odömömo eñencædänimpa. ¹⁰Minitö iminite, Ee cædinque wæntæye inamaï iedäni, ante botö angainö ante eñente nê cædimini imini adinque botö wæetë minitö iminite wææ aacæboimpa. Ingui-poga quëwënäni tömänäni nani wæwenguimämo ancaa baquinö anguënë. Edæ Tatana, Æbänö quëwënänii, ante acæte ante cæcä ate nani wæwënedë botö iñömö, Minitö wæwënämaï incæminimpa, ante minitö iminite wææ aacæboimpa.

¹¹ “ ‘Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Wængongui poganta nänö godonguinta, ante minitö iminite godongä æncæminimpa. Mäninta mini ænguinta iñömö wacä ænämaï incæcäimpa, ante

minitö mini entawënö ante godömenque godömenque ñimpo cædämaï iedäni. ¹² Botö cæbo ate waodäni tæi emonte nê gänä cædäni iñömö tömëmö Wængongui tæiyæ waëmö oncönë wantæpiyæ quëwenguinänidö anguënë. Tömënäni Wængongui weca cöwë quëwente taodämaï incædänimpa. Tömënäniya botö Wængongui emowo yewæmoncæboimpa. Mii Eedotadëe nani añömö iñömö botö Wængongui nänö quëwëñömö iñonte mänii tömengä nänö quëwëñömö incæ öönædë inö da pönongä wæængæimpa. Mänii Wængongui nänö quëwëñömö emowo botö adobai tömënäniya yewæmoncæboimpa. Ayæ botö wawo botö ñowo pemongaiwo adobai tömënäniya yewæmoncæboimpa.

¹³ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante nê eamonca imini inte eñeedäni,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocä nê eñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Daoditeaidi inänite Itota nänö änö

¹⁴ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Daoditea iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö

ëmöwo Amëe, ante pe-
mongaimo inte botö
cöwë, Nawangä impa,
ante në cöwë ædæmö
apænegaïmo imopa.
Wëenënedë Wængongui
nänö badongäñedë
mänifedë botö tömengä
tönö godongämæ badon-
gaimo beyænque tömengä
nänö badongaincoo
tömancoo Awënë badinque
botö në ämo imopa.

15 “ ‘Minitö æbänö
cæminii, ante do ëñëmopa.
Yoguiþæ bai inämaï imini
incæte ocoi ämæ bai adobaï
inämaï iminipa töö. Inämpa
yoguiþæ bai iminipa diyæ
waa aquimoo. Edæ ocoi
ämæ bai iminipa diyæ waa
aquimoo. ¹⁶ Minitö yoguiþæ
bai inämaï imini incæte ocoi
ämæ bai inämaï imini inte
wæætë wii eyepæ cæmini
inte gänë ämæ bai iminipa
töö. Mänömaï beyæ botö
edæ tömëmo önönë towæ
tänonte bai minitö iminite
adobaï wido cæcæ cæbo
apa quëwëminii. ¹⁷ Minitö,
Mönitö nanguï ëamöni
imönipa, ante äminipa.
Edæ, Tömëmöni mäincoo
gæte da wëninque eyepæ
ëamönipa, ante äminipa.
Inämpa mäninö ante
wapiticæ pönente äminipa.
Minitö mini wæwënö incæ
ëñënamäï iminipa töö.
Minitö æbänö bate cæminii,
ante adinque wadäni,
Minitö wodi, ancädänimpa.
Ömæpodäni bai imini inte
minitö babetamönäni bai
imini inte ömaadäni bai imini
incæte, Mänömaï imönipa,

ante ëñëminiyaa.

18 “ ‘Mänömaï beyæ
botö, Iïmaï cæedäni, ante
waadete ämopa. Botö pönö
cæbo beyænque minitö
wæætë waa bate bai nan-
gui cæcæminimpa, ämopa.
Mäninö botö pönö cædö
inömö oodo gongapamö
aca podonte ate waëmö
oodo bate bai impa. Inique
minitö, Mönitö nanguï
ëamöni bacæmönimpa,
ante cædinque botö weca
ponte tömëmo oodo
ante godonte æedäni.
Ayæ, Ömaamöni inämaï
incæmönimpa, ante guingo
imönämaï incæmönimpa,
ante minitö botö weocoo
näamæntacoo godonte ænte
mongæedäni. Ayæ minitö,
Awinca waa acæimpa,
ante cædinque tömëmo aw-
inca cönömöimæ godonte
æninque cönömöedäni.

19 “ ‘Botö në waadete
pönënanäni inänite botö püinte
ämo inte adobaï pante cæbo
imopa cæminii. Minitö nan-
gui cædinque mini wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante
pönente ñimpo cæedäni.
²⁰ Ëamonca ëñëedäni. Botö
incæ odemö yabæ inö
ongonte bai waomini
mimöno a ongöninque, Wi
ænequï, ante aa peyömo
waocä æcämenque incæ
ëñëninque odemö wi ænete
botö imo, Pö guie, angä
ininque botö inömö edæ
tömengä mimönë pö gui-
icæboimpa. Tömengä mimö
botö oncö bai inönte botö

tömengä tönö cænte bai cöwë quëwencæboimpa. Ayæ tömengä wæætë botö tönö cænte bai cöwë quëwencæcäimpa. ²¹ Botö tæi ëmonte në gänä cægäimo inte botö Mæmpo nänö aacæ tæ contaimpaa tömengä tönö guëa tæ contagäimo bai në tæi ëmonte në gänä cædäni iñömö adobai botö tömëmo aacæ tæ contayömo botö tönö godongämæ tæ contacædänimpa, ante ämo adopaa tæ contaquinäni.

²² “Wayömo wayömo incæ botö imote godongämæ näni pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinä angää, ante tömengä nänö änö ante tömënäni në ëamonca imini inte ëñëedäni, ante mäninque ämopa,” ante Waocä në ëñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

4

Öönædë iñömö Wængongui ingante watapæ apænedäni

¹ Botö Wäömo inömo inte ayæ ate æmö ayömote öönædë inö odemö wi ænete atabopa. Todompeta näni ancadeca we öonte yedæ tæ bai tedepämo täno botö ëñëninö iñömö ñöwo wæætë adopämo botö imote iimaï äninque, “Iñömö pö æe. Æñömite botö, Ayæ ate quinä baquënë inguüi, ante bitö imite edonque odömömo acæbiimpa,” angantapa.

² Mäninö ante äñongä Wængongui Önöwoca incæ

botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö wüimonte bai adinque iimaï atabopa. Öönædë inö Awënë tæ contaimpa ayömo adocanque mäniñömö tæ contacä atabopa. ³ Mäningä adoyömo në tæ contadongä iñömö dica ñäö bai ëmonca bai adobai ëmongä ingantapa. Aatape näni äninca bai codönadina näni äninca bai mäninca mencaa ñäö bai inca bai tömengä adobai ëmongä ingantapa. Awënë tæ contaimpa iñömö daimë dica bai etëmedada näni äninca ëmonca bai inte æidämæ waimë pönï gongämënimpa. ⁴ Mänimpa Awënë nänö aacæ tæ contaimpa waimpacoo bæinticoatodo ganca mänimpopacoo mäniñömö godämæ a ongompapa. Adopacoo iñömö në aadäni në Picænäni bæinticoatodo ganca mänimpodäni tæ contadinque näämëntacoo mongæninque poganta oodo inte badöinta da wencate a ongönänitapa. ⁵ Awënë tæ contaimpa inö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tæ tëñonte yedæ pönï änimpa. Ayæ Awënë tæ contayömo tæcætawë inö ti wodönoincade öonmpo æmæmpoque go mencadea wocædöincadecoo a ongönimpa. Wængongui Önöwoca incæ öonmpo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte mänincadecoo bai ingampa.

⁶ Ayæ Awënë tæ containpaa tæcætawë inö adobai gäwapæntibæ bai iñonte

awocawænta bai inimpa. Ayæ Awënë tæ containpa iñömö münäni quëwënanäni mënaa go mënaa inäni godämæ a ongönänitapa. Mäninäni iñömö tæcætawë inö önöñabæ inö tömäo awinca ëmönäni atabopa. ⁷ Tānocä müingä quëwengä botö adingä iñömö neöo bai ëmongampa. Ayæ wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö wagada mëmpo bai ëmongampa. Wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö tömengä awinca waocä awinca bai ëmongampa. Ayæ tömangä müingä quëwengä botö adingä iñömö guingämöwæ pao pao gocä bai atabopa. ⁸ Mëa go mëa münäni quëwënanäni incæ adocanque adocanque onompo æmæmpoque go adoguënepænque ëmænte quëwënanäni inänipa. Ayæ adodäni inte tömënanäni baonga godämæ tömanga nangui pönä awinca ëmonte ænömengadænguënepæ incæ awinca adobai ëmönänipa. Mäninäni edæ itædë woyowotæ ñimpo cædämaï inte iïmaï ante ämotamini änanäpa.

“Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, ante ämönäpa.

Wængongui Awënë bitö adobique Tömää në Cæbi inte

wëenëñedë do në quëwengaimi imi ñowobi adobi inömi inte ayæ wantæpiyæ cöwë quëwencæbiimpa.”

Ante ämotamini ante cöwë änanäpa.

⁹ Awënë tæ containpaa në tæ contadongä inte në wantæpiyæ cöwë quëwengaingä ingante apænedinque mëa go mëa münäni quëwënanäni iñömö iïmaï ante apænedänäpa. Bitö ñäo ëmömi imäpa, ante apænedinque tömënanäni, Bitö imite waa amönäpa. Mönitö bitö imi waa ate pönente apænemönäpa, ante apænedänäpa. ¹⁰ Mänömaï ante apæneyönäni në aadäni në Picænäni iñömö bæinticoatodo ganca mänimpodäni Awënë tæ containpaa në tæ contadongä inte në wantæpiyæ cöwë quëwengaingä weca ædæ wææninque tömengä ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö angüënë, ante watapæ apænedinque tömënanäni poganta Gä æncadinque Awënë tæ containpa gäänë cö cædinque iïmaï ante ämotamini ante änanäpa.

¹¹ “Bitö iñömö mönitö Wængongui Awënë imidö, ämönäpa. Bitö badöinënö, ante pönente ingaimi inte öönædë ongönäni tönö inguipoga ongönäni tönö tömänäni inänite badongaimi imäpa.

Bitö wii badömi bai tömänäni badongainäni quëwënamäi dæ ancædönänäpa.

Mänömaï beyæ bitö eyepæ inömi iñömite, Bitö ñäo ëmomidö angüënë, ante mönitö bitö imite waa amönäpa.

Bitö nämä tæi piñænte nē
cæbi imidö, ante bitö
imite ämönipa,”
ante ämotamini ante änänipa.

5

*Wængongui Codotedo
yewæmointa wi æmpocampa*

¹ Ayæ Awënë nänö aacæ tæ
contaimpaa nē tæ contacä
iñömö tömengä önönempo
tömempo incæ yewæmointa
dadi ompointa næængä
atabopa. Mäninta tipäataa
yewæmointa impa. Adotaa
yæwedeta iñömö guiñenca
bai inte tee bædinta önompö
æmæmpoque go mentaa
inimpa. ² Ayæ Wængongui
anquedo adocanque nē tæi
ëmongaingä inte yedæ aa
pecä atabopa. “Mäninta
dadi ompointa wi æmpoqui,
ante æcänö nö waa pöni
inongä inte eyepæ inte tee
bædedinta waa waa ænete wi
æmpoquingä,” angantapa.

³ Ayæ öönædē incæ ingui-
poga incæ tadömengadænga
incæ cöwä ayönäni, Æcänö
mäninta wi æmpoquingä,
cæncadenta inö æcänö
aquiringä, ante edæ dæ
angantapa. ⁴ Æcänö nö
waa pöni inongä inte eyepæ
inte dadi ompointa wi
æmpoquingä iñömö edæ dæ
angampa. Cæncadenta inö
æcänö aquiringä ante dæ
angampa, ante adinque nan-
gui pöni Ca ca wætabopa. ⁵ Ca
ca wæbo adinque nē aadäni
nē Picænäni iñönäni ado-
canque nē Picængä incæ botö
imo, “Wædämaï ie. Wæætē

cöwä ae, angantapa. Ado-
canque onguiñængä iñömö
mäninta wi æmpoquingä a
ongongampa. Awënë Dabii
Pæingä incæ tömengä iñömö
docä Oodaa pæinäni näni
cabo iñonte nē nööö bai
tæi ëmönongä inte nē gänä
cæcä ingaingä ingampa.
Tömengä iñömö edæ eyepæ
inte tee bædedinta önompö
æmæmpoque go mentaa wi
æmpodinique dadi ompointa
wi æmpocæcäimpa,” angan-
tapa.

⁶ Ayæ Wængongui Codotedo
näni wænönäni nē wæningä
bai ingä atabopa. Tömengä
Awënë Wængongui nänö aacæ
tæ contayömö tæcæguedē
ongöñongä miñäni quëwënäni
mënaa go mënaa inäni tönö nē
aadäni nē Picænäni godämæ
a ongönäni atabopa. Tömengä
iñömö önömoncawæncoo
önompö æmæmpoque go
mëwäa ëmoncadinque aw-
inca önompö æmæmpoque
go mëmonga ëmongacäimpa.
Edæ Wængongui Önöwoca
incæ önompö æmæmpoque go
mëwoga önöwocaidi bai nänö
ëwocadö bai mänii awincacoo
inänipa. Adodäni önöwocaidi
inänite inguipoga da pönongä
pöninque tömënäni inguipoga
tömämæ gote cæwodäni
inänipa. ⁷ Ayæ Wængongui
Codotedo iñömö Awënë
tæ contayömö pöninque nē
tæ contadongä önönempo
tömempo inö dadi ompointa
nänö nææninta ö ængantapa.
⁸ Tömengä mäninta ö ængä
ate mëa go mëa miñäni
quëwënäni tönö nē aadäni nē

Picænäni bæinticoatodo ganca
 mänimpodäni Wængongui
 Codotedo weca ponte
 ædæ wæænänitapa. Iinäni
 tömänäni ampoqui adapa
 näni änö nææningue owæta
 oodo inte näni badöinta
 ogui waaqui eyede enga
 næænänitapa. Wængongui
 quinäni tömengä ingante näni
 apænedö iñömö mänii ogui
 waaqui bai impa. ⁹ Tömänäni
 mä äningue iimaï ante
 ämotamini ante änänitapa.

“Bitö imite wænönäni nē
 wænimi inte bitö nö
 waa pönï inömi imipa.

Iinque bitö eyepæ inte dadi
 ompointaa ænte tee
 bædedinta wäa wäa
 ænete wi æmpoquimi
 imipa.

Waadäni näni cabo waodäni
 näni cabo incæ wadö
 näni tedecabo wadö
 näni tedecabo incæ

wacä awënë näni cabo
 wacä awënë näni cabo
 incæ wabæca näni
 quëwencabo wabæca
 näni quëwencabo incæ
 waodäni inänite bitö,

Wængongui quimini bacæminimpa,
 ante cædinque nämä
 wepæ godonte
 ængabiimpa.

¹⁰ Bitö nempo quëwëningue
 tömänäni bitö tönö
 godongämæ aadäni
 bacædänimpa, ante
 badongabiimpa.

Mönö Wængongui ingante
 cæcædänimpa, ante
 bitö pönö cæbi ate
 tömänäni,

Mönö Awënë Odeye Wængongui
 badongainäni quï, ante nē
 godönäni bagainäni inänipa.

Mäninäni edæ awënëidi
 badingue inguipoga
 quëwënëni inänite
 aacædänimpa.”

ante ämotamini änänitapa.

¹¹ Ayæ ayömo Wængongui
 anquedoidi iñömö bacoo
 inäni inte ämotamini änäni
 eñëningue, Tömänäni æpodö
 miido ganca inänii, ante
 botö ædö cæte tee mam-
 pote eñguimoo. Edæ

miiinäni quëwënëni tönö nē
 aadäni nē Picænäni tönö
 Awënë tæ contaimpa gäänē
 tæcæguedē ongöñönänite
 Wængongui anquedoidi
 iñömö yabæque godämæ
 gongænte ongönänitapa.

¹² Mäniñömö godämæ
 ongöningue tömänäni yedæ
 äningue iimaï ante ämotamini
 änänitapa.

“Wængongui Codotedo in-
 gante wænönäni nē
 wæningä inte tömengä
 nö waa pönï inongä
 inte eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæi piñængä
 ingänö anguënë.

Tömengä quincodö incæ
 tömancoo nē ëacä inte
 tömänö ante eñënogä
 ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñænte inte
 tömää nänö cæinënö
 cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö imite
 waa amönipa. Bitö
 ñäö emömidö anguënë,
 ante bitö imite wat-
 apæ apænemönipa,”
 änänitapa.

¹³ Ayæ Wængongui nänö
 badongainäni öönæde
 quëwënëni incæ ingui-
 poga quëwënëni incæ

tadömengadæ quëwënäni
incæ gäwapæntibædë quëwënäni
incæ tömänäni adoyedë iimaï
ante ämotamïni ante änäni
ëñentabopa.

“Awënë tæ containpaa nē
tæ contadongä in-
gante ayæ Wængongui
Codotedo ingante
tömëna inate iimaï
ämönipa.

Minatö iminate watapæ
ämönipa. Minatö
iminate waa amönipa.

Minatö ñäö emöminadö an-
guënë. Minatö tæi
piñæmïna iminadö
anguënë.

Wantæpiyæ iñonte mäninö
ante cöwë ancæmönimpa,
ante änänitapa.

¹⁴ Ante äñönäni mäa go mäa
mïnnäni quëwënäni adobaï,
“Iimaï baquïnö anguënë,”
ante, “Amëë,” änänitapa. Ayæ
në aadäni nē Picænäni iñömö
ædæ wææninqwe watapæ
änänitapa.

6

*Tee bædinta önompo
æmæmpoque go mentaa*

¹ Ayæ Wængongui Codotedo
iñömö tee bædinta önompo
æmæmpoque go mentaa
incæ yewæmöinta dadi om-
pointa tee bædedinta tänota
wi æmpoyongä atabopa.
Ayæ mäa go mäa mïnnäni
quëwënäni incæ ado-
canque iñömö tömengä nänö
tedepämo detæbo tē bai inte
botö imote, “Pöe,” ante yedæ
angä ëñentabopa. ² Tæcæ
ayömo cabayo näämænta
ëñacä do a ongongä atabopa.

Cabayo inte nē tæ con-
tacä iñömö to piyæncaimpa
næængantapa. Tömengä

iñömö wadäni inänite guëadö
guëa cæte tæi emongä inte
gänä cædongä iñongante
Awënë poganta pönönäni
æninque tömengä wæætë
guëadö guëa cæcæte ante
cabayo mongænte gocan-
tapa.

³ Ayæ Wængongui Codotedo
wæætë tee bædedinta wataa
wi æmpoyongante mäa go
mäa mïnnäni quëwënäni incæ
wacä iñömö botö imote, “Pöe,”
angä ëñentabopa. ⁴ Ayæ
wacä cabayo opatawæ gonga
emö bai ëñacä pongantapa.
Waadäni incæ wacä ingä
wacä ingä wænoncædänimpa,
ante cædinque Wængongui
godö angä beyænque cabayo
inte nē tæ contacä iñömö,
Inguipoga quëwënäni piyænē
cædämaï incædänimpa,
ante nē cæcä bacantapa.
Ayæ, tömengä ingante
ñænæ yaëmë bai pönönäni
ængantapa.

⁵ Ayæ Wængongui Codotedo
wæætë tee bædedinta wataa
wi æmpoyongante mäa go
mäa mïnnäni quëwënäni
incæ ayængä iñömö botö
imote, “Pöe,” angä ëñentabopa.
Tæcæ ayömo cabayo wen-
tamö ëñacä do a ongongä
atabopa. Cabayo inte nē tæ
contacä iñömö tee mangui
önönempo næængä ingan-
tapa. ⁶ Ayæ mäa go mäa
mïnnäni quëwënäni weca
tedepämo bai ëñëñömo,
“Todigomö tönö tebadamö
näni cænguimö, ante nanguï

näni godonte æimö impa, ancæte ante iimaï angä eñentabopa. Tömää itæde cædäni ate näni cæganca beyæ todigomö mäa diboda pöni tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Adobaï tömäa itæde cædäni ate näni cæganca beyæ tebadamö önompo æmæmpoque go adoque diboda tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Ayæ oguinguipæ ante odibomö näni ämö eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni. Biinömæ ante yowe eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni."

⁷ Ayæ Wængongui Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa miinäni quëwänäni incæ tömangä iñömö botö imote, "Pöe," angä eñentabopa.

⁸ Tæcæ ayömö cabayo nämënäa eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte nê tæ contacä iñömö tömengä emöwo, Nê Wænöinengä, ante pemonte emongantapa. Waodäni näni wænte ongöñömö awënë tömengä miñæ tee empo pongantapa. Wængongui Codotedo pönö cæcä beyænque tömäna inguipoga quëwänäni inänite adinque mänaa go mänaa iñönänite adocanque ingante wænöinque ayæ wadäni mänaa go mänaa iñönänite adocanque ingante wænöinque nangui inäni inänite nê wænöna badatapa. Tömëna pancadäniya inänite yaëmenca nê wænöna badatapa. Ayæ

tömëna godö cæda beyænque waodäni pancadäniya gue ænente näni wænguimämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömäna godö cæda beyænque pancadäniya quingæ wodonte näni wænguimämo pö wæncædänimpa. Ayæ tömäna godö cæda beyænque pancadäniya babæidi wænönäni beyæ wæncædänimpa.

⁹ Ayæ Wængongui Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante botö, Wængongui qui, ante näni wëmonca iya täimoga ænömengadæ inö waodäni önowocaidi owodäni atabopa. Mäninäni Wængongui nänö angainö ante nê eñente cædäni inte, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö ante impa, ante apænedäni beyæ tömënäni inänite wænönäni wængainäni inänitapa.

¹⁰ Adodäni yedæ äninque iimaï änänitapa, "Awënë Wængongui bitö tömänäni inänite nê Aabi inömi imipa. Edæ tæiyæ waëmö inömi inte bitö nê nö ante apænebi imipa. Inique inguipoga quëwänäni mönitö imönite nê wænöninäni inänite æiquedö apænte anguimii. Ayæ mönitö wepæ möni gowepæ beyæ ante tömënäni inänite æiquedö panguimii ämönipa."

¹¹ Mäninäni tömänäni inänite tömengä doyæncoo näämæntacoo pönongä ænänitapa. Æñönänite, "Wædænque ayæ ee ongödäni," äninque tömengä, "Minitö imönite do wænönäni wämüni

baï wadäni mïni tönïñadäni ayæ müinäni quëwënäni inte mïnitö tönö Wængonguï ingante nê cædönäni ïnänite wænoncædänimpa. ïinäni ïnänite wænonguënënäni ïnänipa, ante Wængonguï nänö änö baï tömënäni ïnänite ïinque näni wænonganca ee ongödäni,” ämopa, ante angantapa.

12 Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongä atabopa. Mäniñedë tæïmö goinque ocæ ocæ gotimpa. Waodäni tömënäni guïdengä wængä ate wæwente beyænque wentamoncoo mongænäni baï nænque ïñontobæ adobaï wentamö pönï emö batimpa. Apäicä pæibo ïñedë incæ wepæ baï opatawæ emö batimpa.

13 Ayæ nëmoncoo öönædë ïnö owocoo ïñömö wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa wææ tæ inguipoga ïñömö tæ wææninqe ïgowæmö ayæ icadämaï ïñonte nangui woboyæ pæmæñonte woga woga cædinqe tæ wæænte baï adobaï tæ wæænänitapa.

14 Ayæ öönæ incæ mincayonta dadi ompote baï dæ ä batimpa. Ayæ tömanquidi tömää wää tæiwænë ïñontobæ wayömö gote dæ ä baï ïnimpa.

15 Ayæ awënë odeyeidi incæ ñænænäni inte nê cædönäni incæ tontadoidi awënëidi incæ nê nangui éadäni incæ tæï piñante cædäni incæ tömënäni guïñente badänitapa. Ayæ awënë nê godonte æningä beyænque nê cæte

quëwënäni incæ nãmanque cæte quëwënäni incæ tömënäni tömänäni guïñente badänitapa. Guïñente badinque tömënäni änanquidi æite ontatodë ïñömö wë womönänitapa. Ayæ onquiyaboga dicabocodë tæcæguedë go guite wë womönänitapa. ¹⁶ Ayæ waodäni ïnänite aa pete baï tömënäni, “Onquiyaboidi ëñëedäni, dicaboidi ëñëedäni, Awënë tæ contaimpaa nê tæ contadongä mönitö ïmönite adämaï incæcäimpa, ante cædinqe mïnitö mönitonga tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. Ayæ, “Wængonguï Codotedo ænguï badingue mönitö ïmönite pänämaï incæcäimpa, ante cædinqe tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. ¹⁷ “Edæ tömëna nãna nangui pönï ænguï baquïönæ do ba ïninqe æcänö ayæ quëwenguingä. Edæ dæ ä inguïnö anguënë,” ante wædänitapa.

7

Wængonguï anquedo nänö në yewæmöinäni

1 Ayæ ate Wængonguï anquedoidi mënaa go mënaa ongönäni atabopa. Adocanque yædæcapæ ïnö ongöñongante wacä yæwainö ongöñongante wacä ïmatæ betamonca ïnö ongöñongante tömangä æmataæ betamonca ïnö a ongongantapa. ïninqe, Woboyæ mëa go mëa ïñonte mönö a ongönö ïnö inguipoga go pæmænämaï, ante cædinqe cædänitapa.

Tömënanï ömaa iñömö incæ gäwapæntibæ iñömö incæ adobai tömäo awæncoo päyömö incæ woboyæ pämäñämaï ingæimpa, ante cædänitapa. ² Wacä anquedo nænque tamönö inö pongä atabopa. Tömengä Wængongui në Quëwengaingä nänö yewæmöingö næænte pongä atabopa. Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ewente cæcædänimpa, ante cædinque Wængongui godö cæcä beyænque tæi piñænäni badänitapa. Mäninäni inänite Wængongui anquedo ñowo pöningä yedæ aa pecantapa. ³ “Ee ongödäni. Edæ minitö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ewënamäi iñöminite mönitö Wængongui ingante në cædäni nänï önönemö inö tömengä nänö yewæmöi ante täno yewæmoncæmönimpa. Yewæmömöni ate minitö mäniñedë ate wo ewente cædäni.”

⁴ Ayæ yewæmöinäni æpodänidö badänitapa, ante apænecä ëñentabopa. Tömänäni yewæmöinäni inte tiento coadenta i coatodo müido ganca inänitapa. Idægoidi nänï cabo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite iimaï yewæmöinäni badänitapa.

⁵ Wëenëñedë Oodaa wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni iñömö tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Odobeë wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Gado wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁶ Ayæ Atedo wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Nempatadii wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Mänatee wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁷ Ayæ Timeönö wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Debiï wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Itacado wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁸ Ayæ Tabodöo wodi pæinäni nänï cabo iñönänite në yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Ootee wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite nē
yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa
mūido ganca inānitapa.

Ayæ adobaī Beencaminö
wodi pæināni nāni
cabo iñōnānite nē
yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa
mūido ganca inānitapa.

*Tæiyæñāni nāāmæntacoo
mongænte a ongōninque*

⁹ Ayæ ate wæætē ayōmō
tæiyæñāni ināni a ongōnāni
atabopa. Æpodānidō ināni,
ante æcānō tee mampote an-
guingāā. Mānīnāni wabæca
nāni quēwencabo wabæca nāni
quēwencabo inte tæiyæñāni
incæ waodāni nāni cabo
waodāni nāni cabo inte
tæiyæñāni incæ wacā awēnē
nāni cabo wacā awēnē
nāni cabo inte tæiyæñāni
incæ wadō nāni tedecabo
wadō nāni tedecabo inte
tæiyæñāni incæ mānōmaī
inōnāni inte ongōnānitapa.
Īināni iñōmō nāāmænta weo-
coo doyæncōo mongæñāni
inte yædēmæmāa onōnempo
nææninque Awēnē nānō
aacæ tæ contaimpa gāānē
ongōninque Wængonguī
Codotedo weca a ongōnānitapa.

¹⁰ Ayæ tōmēnāni yedæ āninque
Īimaī ānānitapa.

“Mōnō Wængonguī iñōmō
tōmēngā nānō aacæ
tæ contaimpaa nē tæ
contacā inongā inte
tōmēngā adocā mōnō imonte,
Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa.

Ayæ Wængonguī Codotedo
adobaī mōnō imonte,
Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa,” ānānitapa.

¹¹ Nē aadāni nē Picæñāni
tōnō mēa go mēa mūināni
quēwēnāni Awēnē tæ con-
taimpa gāānē ongōñōnānite
Wængonguī anquedoidi
tōmānāni iñōmō yabæ
inō godāmæ ongōnānitapa.
Wængonguī nānō aacæ
tæ contayōmō gāānē
guidōmēmæ ædæ wææninque
tōmēnāni Wængonguī ingante,
Bitō Wængonguī Awēnē
imidō anguēnē, ante watapæ
apænedānitapa. ¹² Ayæ
ānānitapa.

“Amēē. Mōnō Wængonguī
ingante watapæ
apænemōnipa.

Ayæ tōmēngā nāō ēmongānō
anguēnē. Tōmēngā
tōmānō ante ēñēnongā
ingānō anguēnē.

Tōmēngā ingante waa ad-
inque mōnitō tōmēngā
ingante waa ate
pōnente apænemōnipa.

Ayæ tōmēngā tæi piñængā
ingānō anguēnē.

Tōmēngā tæi piñængā inte
tōmāā nānō cæinēnō
cædongā ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cōwē
mānīnō ante ancæmōnimpa.

Mānōmaī baquīnō anguēnē,
ante, Amēē,” ānānitapa.

¹³ Ayæ nē aadāni nē
Picæñāni incæ adocanque
botō imo āninque, “Īināni
nāāmæntacoo doyæncōo
nē mongæñāni iñōmō
æmōnānidō inānitawo. Edæ

ædönö quëwëninäni inte pönänitawo," angantapa.

¹⁴ Æñongante botö tömengä ingante, "Awënë bitö tömëmi do ëñëmipa," antabopa. Æñömote tömengä wæætë, "Mäninäni nangui nani wæwengalmämo ñinque baganca incæ ayæ münnäni quëwënäni inänipa. Edæ tömënäni weocoo doyæncoo, Waëmö pönï bacæimpa, ante Wængongui Codotedo wepænë yamongainäni inänipa," ante në aacä në Picængä apænecantapa.

¹⁵ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

"Mänömaï beyæ Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänë a ongöninque tömënäni itædë incæ woyowotæ incæ Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë tömengä ingante cöwë cædänipa.

Ïnque oncontai bai tömënäni wænömënæca wo cæcä bai cædinque mänimpaa në tæ contadongä ññömö tömënäni inänite ante wææ aacæcäimpa.

¹⁶ Tömënäni cöwë gue ænënämaï tepæ gæwænämaï incædänimpaa.

Nænque tömënäniya ti nawanämaï ï ñinque tömënäni gönämaï incædänimpa.

Quiëmë ocoi ä beyænque tömënäni gonte inämaï inguinänidö angüënë.

¹⁷ Edæ Wængongui Codotedo Wængongui nänö aacæ

tæ contayömö gäänë në a ongongä ññömö

tömengä ññömö mäninäni näämæntacoo në mongænäni inänite në aacä incæcäimpa.

Tömengä edæ tömënäni inänite quëwenguimæ tapæññömö ññömö ænte mäocä goquinäni.

Ayæ Wængongui tömënäni wëñapæ nani tamonte wædi tömämæ wadæ cæmoncæcäimpa," angantapa.

8

Tee bædedinta tömanta wi æmpocampa

¹ Ayæ Wængongui Codotedo tee bædedinta tömanta wi æmpoyongante öönädë ññömö mëedia ooda ganca nöwæ ongonte batimpa. ² Ayæ anquedoidi önompo æmæmpoque go mëa ganca inäni Wængongui weca në a ongönäni inänite atabopa. Mäninäni inänite tömengä todompeta nani ancade önompo æmæmpoque go mencadea ganca pædæ godongä ænänitapa. ³ Ayæ wacä anquedo ññömö ogui waaqui iya täincade oodo inte nani badöincade næænique, Wængongui gui, ante nani iya täimpa gäänë ponte a ongongan-tapa. Mänimpa oodo inte nani badöimpa Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänë ongönimpa. Ayæ, Wængongui quinäni tömengä ingante apæneyönäni bitö ogui waaqui tancæbiimpa, ante cædinque adocä anquedo ingante wacä

pöningue nanguï ogui
waaquï godongä ængantapa.
4 Ænte önonpo næænte ogui
waaquï iya tangä iningue
tëemämamo Wængongui weca
æipämoyedë Wængongui
quïnäni tömengä ingante
näni apænepämo guëa
adoyömö æipämotimpa. 5 Ayæ
adocä anquedo iñömö ogui
waaquï iya täincade æningue
iya täimoga gonga ænte
eyede wëningue inguipoga
iñömö wææntodongantapa.
Wææntodongä ate detæbo tæi
tæi tē goyö yedæ pönï änimpa.
Yædæ yædæ näninimpa. Ayæ
goingue gotimpa.

Todompeta näni ancade

6 Ayæ Wængongui anque-
doidi önonpo æmæmpoque
go mä ganca inäni todom-
peta näni ancade önonpo
æmæmpoque go men-
cadea ganca nē nææinäni
inte todompeta önone gö
cædedingue we we öncæ
cædänitapa.

7 Wængongui anquedo
tänocä iñömö tömengä todom-
peta inte we we öngä ate
yoguica gonga tönö wepæ
adoyömö wempodente bai
inguipoga iñömö tæ tæ
wæænimpa. Tæ tæ wææ
ate inguipoga iñömö pan-
cabaa nanguï ömæ iñömö
gonte batimpa. Awæncoo
iñömö pancacooga incæ
adobai nanguï incoo gonte
wænimpa. Gaguimæncoo
iñömö tömancoo gonte
batimpa.

8 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä

todompeta inte we we öngä
ate ñænæ onquiyabo emö
bai gonga bæcodote bai iñonte
wææntodönäni gäwapæntibaa
tæi tæi guitimpa. Tæi tæi
guii ate gäwapæntibæ iñömö
pancatibaa incæ nanguï
pönï æpæ iñömö wepæ
batimpa. 9 Ayæ gäwapæntibæ
cæncadëmæ inö quëwënanäni
iñömö pancadäniya incæ nan-
gui inäni wænänitapa. Ayæ
ñænæ wipocoo pancacooga
incæ nanguï wo cæwodincoo
iñömö wo ewente guitimpa.

10 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we öngä
ate ñænæ nömö iñömö ca-
dentato tica wodönote bai
öönædë inö owodëmö incæ
tæ wææningue önoncooga
iñömö pancacooga incæ
nanguï æpænë iñömö tæi
tæi guitimpa. Æpæ tayömö
adobai cæncadëmæ inö tæi
tæi guitimpa 11 Mäninëmö
ëmowo iñömö, Ti Nänëmö,
ante näni änëmö impa. Nëmö
tæi guiyonte nanguï æpæ
iñömö moncapæ bai ti nämæ
batimpa. Waodäni tæiyænäni
iñömö imæ ti nämæ bagaimæ
bete wænänitapa.

12 Wængongui anquedo
ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we
öngä ate nænque pan-
cayömonga tente ba ate
apäicä adobai pancayömonga
tente ba adingue näna
apäidino iñömö pancaa wëmö
batimpa. Némoncoo iñömö
pancadäniya incæ nanguï
inäni wo ewente badäni ate
näni apäidino iñömö pan-
caa wëmö batimpa. Itædë

iñonte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñö mēa go mēa ooda ganca nænque ñäö apäidämaï inimpa. Ayæ woyowotæ iñonte tipæmpoga go mēa ooda ganca iñö mēa go mēa ooda ganca apäicä tönö nēmoncoo apäidämaï inänitapa.

13 Ayæ ayömote guingämöwæ öönædē gämænö pao pao godinque iïmaï ante aa pecä eñentabopa. "Inguipoga quëwënäni nāni wæquinque. Nāni wæquinque. Nāni wæquinque impa, angantapa. Edæ Wængonguï anquedoidi mēnaa go adocanque ināni inte tōmēnāni todompeta inte we we öoncæ cædāni beyænque inguipoga quëwënäni iñömö nanguï pōni wæwenguināni bacædānimpa," ante guingämöwæ angantapa.

9

1 Wængonguï anquedo ayængä iñömö tōmengä todompeta inte we we öongä ate wa nēmö öönædē inö owodinque inguipoga tæ wæængainēmö ongö atabopa. Mänii nēmö ingante tadōmengadænguipo ontatodē wi ænequï godonte inimpa.

2 Wi ænequï æninque ontatodē wi ænecä ate tēēmancoo ta æitimpa. Mänii tēēmancoo ñænæ gongapamö tēēmancoo bai inimpa. Inique ii tēēmancoo tadōmengadænguipo ontatodē ta æiyonte nænque tönö öönæ wentamö pōni badaimpa.

3 Tēēmancodē inö ñāwäi ta

pōninque inguipoga iñömö wææññōnānite wacä godö cæcä beyænque tōmēnāni tæimö badinque emēñe inguipoga quëwënäni bai tæ guidāni badānitapa.

4 Ayæ tōmēnāni inānite, Inguipoga gaguimæncoo incæ gæpæññabocoo incæ awæncoo incæ pæcoo wo ëwënāmaï iedāni. Wæætē waodānique öñönemö inö Wængonguï nänö yewæmōi inte nē yewæmönāmaï ingaināni inānite adinque mīnitö tōmēnāni inānite godö cæmīni beyænque nantate wæcædānimpa, ante wacä angantapa.

5 Ayæ ñāwäiidi inānite edæ, Wænöedāni, änāmaï ingä inte tōmengä, Mīnitö wæætē tōmēnāni inānite önompo æmæmpoque apäicä ganca cæmīni beyæ nanguï pōni wæwencædānimpa, angantapa. Inique emēñe tæ guï waocä nantate wæcä bai tōmēnāni nanguï pōni nantate wæwënäni inänitapa.

6 Mäniiñedē waodāni, Æbänö cæte wænguimoo, ante ancaa cædinque wænāmaï incædānimpa. Wæinēmönipa, ante änāni incæte ædö cæte wæmäinānii.

7 Ayæ ñāwäiidi iñömö tontadoidi cabayoidi guëadö guëa cæte nē godāni bai adobaï ëmönānitapa. Tōmēnāni ocaboga awënë poganta oodo inte badöninta bai wencadānitapa. Ayæ mänināni awinca iñömö waodāni awinca bai ëmönānitapa.

8 Tōmēnāni ocaguï iñömö onquiyængä ocaguï bai

encadique tömënäni baga-
coo iñömö neöo бага баи
engadänitapa. ⁹ Tömënäni

tæcætawë inö tæineta
inte badöinta baï wææ
mongænänitapa. Ayæ

tontadoidi guëadö guëa
wænoncæte ante cædique
änäni ate cabayoidi pogodo
gote awoto baï wëä
pönonte nanguï pönï ä
baï ñäwäiidi iñömö adobaï
önonguënepæ pao pao god-
inque ämæ godänitapa.

¹⁰ Tömënäni önömiñæ incæ
emëne önömiñæmpa baï
ëmiñænänitapa. Tömënäni
näni tæi piñæmämo önömiñæ
inö ëmiñænäni inte önompö
æmæmpoque apäicä ganca
godö cædäni beyæ waodäni
nanguï pönï wæwënänitapa.

¹¹ Mänii ñäwäiidi iñömö
awënë odeye ingante ëñente
quëwënänitapa. Mäningä
tömënäni awënë iñömö
tadömengadænguipo iñömö
quëwënäni inänite në aacä
anquedo inongä inte tömengä
ëmöwo ebedeo tededö,
Abadoö, näni äwo i ayæ, Në
Wo Èwengä, ante ëmongä
iinque guidiego tededö,
Apodiöo, ante pemönänipa.

¹² Täno näni wæquinque
do iinque batimpa. Incæte
godömenque mempoga ganca
nanguï pönï näni wæquinque
ayæ baquinö anguënë.

¹³ Wængonguï anquedo
ayængä iñömö tömengä
todompeta inte we we
öongä ate tedepämo tēñö
ëñentabopa. Oguï waquï
iya täimpa oodo inte
badöimpa Wængonguï weca
mæ ongompa. Mänimoga

önömoncawæ baï mëa go mëa
mæ ongöñömö mäniñömö
tedepämo tēñö ëñentabopa.

¹⁴ Wængonguï anquedo
ayængä todompeta në
näængä ingante iimaï an-
gantapa. “Ñænæ önonga

Eopadatedö näni änonga
iñömö anquedoidi mënaa
go mënaa inäni iñömö në
ñä cæyænänäni inänite bitö
ñimpo cæe,” angantapa.

¹⁵ Edæ mäninäni anquedoidi
mënaa go mënaa inäni iñömö
tömënäni mäninepo iinque
ba ate mänii apäicä iñonte
mäniönæ incæ mänii ooda
iñonte dobæ näni cæquinque
ante a ongöñönänite iimaï
angantapa.

Waodäni
tömänäni iñömö men-
cabodäniya go adoca-
bodänique quëwëñönäni ado-
cabodänique inänite minitö
wænoncæminimpa, angan-
tapa. Ayæ ñöwo tömënäni
inänite ñimpo cæcä ate
tömënäni wænoncæte ante
tao godänitapa. ¹⁶ Ayæ

tontadoidi iñömö cabayo
mongæinäni inäni æpodänidö
inänii, ante tee mampote doo-
tiento miñöo ganca inänitapa.
Mänimpodäni inänipa, ante
ëñentabopa.

¹⁷ Botö wiiimonte baï
ayömo cabayoidi tönö në
mongæinäni iñömö iimaï
ëmönäni atabopa. Cabayo
në mongæinäni iñömö
tæcætawë inö tæineta näni
wææ mongæntacoo pan-
cataa opatawæ gonga gonte
baï ëmontapa. Pancataa
wentamö ëmontapa. Pan-
cataa atopode näni ä baï
wiñadæ emö baï ëmontapa.

Cabayoidi ocabo iñömö neöo
 ocabo bai encadänitapa.
 Tömänäni önöne inö gonga
 tönö teemä tönö atopode
 näni öo waadö tadedänitapa.
 18 Mänii gonga tönö
 teemä tönö atopode iñömö
 memämoque go adöpämoque
 näni wänömämocoo ne
 tadedäni inte cabayoidi
 iñömö waodäni tömänäni
 mencabodäniya go ado-
 cabodänique quewëñönäni
 adocabodänique inänite
 wänönäni wänänitapa.
 19 Mäninäni cabayoidi
 tömənäni önöne inte tæi
 piñänte wänöninque adobai
 tömənäni önömiñæ inte
 tæi piñänte wänönänipa.
 Edæ tömənäni önömiñæ
 iñömö täentæ ocabo bai
 emiñænäni inte waodäni
 inänite pocænäni wänänitapa.

20 Mänimämo wodonte näni
 wængaimämocoo beyæ ayæ
 wänämaï quewänäni inte
 wæwänäni incæte tömənäni
 näni wënæ wënæ cægainö
 ante, Ancaa wæwente awædö,
 ante pönänämaï inäni inte
 ñimpo cädämaï inänitapa.
 Wæætë oodo inte padata
 inte bodonte inte dica
 inte awæmpa inte tömənäni
 näni badonte cönönincoo
 iñömö adämaï incoo incæte
 ëñänämaï incoo incæte
 dao dao godämaï incoo
 incæte tömənäni, Mönitö
 wængonguïdi inänipa, ante
 ædæ wæænte apænedinque
 ñimpo cädämaï inänitapa.
 Ayæ adobai wænæidi inänite
 ædæ wææninque, Minitö
 mönitö wængonguïdi iminidö
 angüenë, ante ñimpo cädämaï
 inte apænedänitapa. 21 Ayæ

mäninäni godömenque
 waodäni inänite piinte
 wänönäni inte tömənäni
 miï bete yewænäni inänipa.
 Nänöogængä inämaï iñongante
 towente cädönäni inte
 tömənäni awëmö ö ænäni
 inänipa. Mänömaï godömenque
 cædinque tömənäni näni
 wënæ wënæ cægainö ante,
 Ancaa wæwente awædö, ante
 pönänämaï inäni inte ñimpo
 cädämaï inänitapa.

10

*Wængonguï anquedo dadi
 ompointa guiyanta næængä*

1 Ayæ wacä anquedo ne
 tæi emongä inte öönædë
 inö wæængä atabopa.
 Tömengä weocoo mongænte
 bai boguimancodë pöninque
 tömengä ocaboga tæcædæca
 inö daimë godämæ owotapa.
 Tömengä awinca incæ
 nænque bai apäidinque
 tömengä önömënë incæ
 cobacadewæ gonga gonte
 emö bai emenengä ingan-
 tapa. 2 Tömengä önönem-
 po inö dadi ompointa ininta
 näni wi æmpodinta guiyanta
 næængä ingantapa. Tömengä
 önöwa tömëwa gäwapæntibaa
 cö cæwadinque tömengä
 dipæwa guiquenë ömaa cö
 cæwacantapa. 3 Mänömaï
 cö cæwadinque tömengä
 neöo ii pepa bai nan-
 guï pönï yedæ aa pecan-
 tapa. Aa peyongä detæbo
 önompo æmæmpoque go mä
 ganca wæætë tæi téninque
 tededänitapa. 4 Detæbo
 önompo æmæmpoque go
 mä ganca inäni iñömö

tededäni eñëninque botö yewæmoncæ cætabopa. Tæcæ yewæmoncæ cæyömo öönædë inö tedepämo iimaï ante tedecä eñentabopa. "Iñæmpa önompo æmæmpoque go mäa detæbo nani tededö æbänö ante tededäni, ante wii eñenguï i inique bitö yewæmönämaï ie," angantapa.

⁵ Wængonguï anquedo botö adingä iñömö gäwapæntibaa tönö ömaa nê a ongongä iñömö tömengä önompo tömempo öönædë inö pædæ æmpocantapa. ⁶ Tömengä tömempo pædæ æmpodique, Wængonguï eñëñongä botö änö ante nöingä baquïnö anguënê, ante iimaï angantapa. Edæ nê wantæpiyæ cöwê quëwengaingä inte öönædë tömäa inguipoga tömäa gäwapæntibæ tömäa badöninque tömengä adobaï öönædë owodäni tömänäni inguipoga quëwënäni tömänäni gäwapäa quingänö owodäni tömänäni inänite nê badongaingä inte tömengä emöwo apænedinque, Botö apænedö nöingä baquïnö anguënê, ante nê apænecä iñömö, "Mönö ee ongöñedë do iinque batimpa, angantapa. ⁷ Edæ Wængonguï anquedo tömangä pöni iñömö tömengä todompeta we we öoncæ cæyongante Wængonguï nänö cæinënö ante wê wodonte bai nänö angainö ante ñöwo iinque cæcæcäimpa. Wængonguï ingante nê cægainäni tömengä beyæ nê apænegainäni iñönänite

mäninö nänö cæinënö ante do apænegaingä inte Wængonguï mäninö bai ñöwo iinque cæcæcäimpa," angantapa.

⁸ Ayæ öönædë inö tedepämo adopämo do botö eñënö ñöwo wæætë botö imote iimaï angä eñentabopa. "Wængonguï anquedo nê gäwapæntibaa tönö ömaa iñömö a ongongä weca godinque bitö tömengä öönömpo dadi ompointa ininta nani wi æmpodinta nänö nææininta æe," angantapa. ⁹ Angä eñëninque Wængonguï anquedo weca godinque botö tömengä ingante, Dadi ompointa guiyanta pönömi æmoe, ante añömo tömengä wæætë botö imo, "Æe. Æninque cæe. Bitö önöne da wëneyömi guñëmæ bai waëme pöni ingæimpa. Incæte yo mongænte ate cæncadë guidinque ti nä bacæimpa. Iinque cædente wæcæbiimpa," angä eñentabopa.

¹⁰ Wængonguï anquedo öönömpo dadi ompointa guiyanta æninque botö ade cæntabopa. Önöne guñëmæ bai waëme pöni i incæte yo mongænte ate cæncadë guidinque ti nä badinque cædente wætabopa. ¹¹ Ayæ botö imote angantapa. "Wacä awënê nani cabo wacä awënê nani cabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca wabæca nani awënê odeye cabo iñönänite bitö, Mäninäni

inänite æbänö baquii, ante wæætē Wængongui beyæ apænecæbiimpa,” ante angantapa.

11

Wængongui æbänö cæcää, ante mënaa apænedapa

¹ Wacä botö imote, Tee manguimpa impa, ante cæwipa bai pædæ pönöningue ayæ botö imote, “Goe, angantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë godingue mänincö tönö, Wængongui qui, ante nani iya täimpa tee mäe. Ayæ waodäni adoyömö ædæ wæænningue Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö angüenë, ante watapæ apænedäni iñömö æpodänidö inänii, ante tee mampote cæe. ² Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë tee mäningue yacö boyäa iñömö tee mänämaï ie. Edæ mänincö boyäa wadäni ood-eoidi inämaï inäni inänite do godonte intapa. Mäninäni edæ coadenta i doo apäicä ganca mänimpoga iñonte Wængongui nänö tæiyæ waëmö quëwëñömö incæ wo ëwente cæcædänimpa. ³ Ayæ botö imotedö ante, Botö æbänö cæboo, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñönte botö godö cæquimo beyænque tömëna tæi piñænte badingue miido dootiento tetenta ëönæ mänimpoönæ iñonte botö beyæ apænecædäimpa. Waodäni wæwente beyænque gömæ ëmoncoo mongænäni

bai tömëna adobai gömæ ëmoncoo mongænningue apænecædäimpa,” ante apænecä ëñentabopa.

⁴ Wængongui æbänö cæcää, ante në, Nö ante impa, ante apæneda iñömö tömëna iñömö Wængongui inguipoga Awënë iñongante tömengä weca odibowæ nani äwæ mëwäa ongöwæ bai inapa. Ayæ tömengä weca yædo concædi ti wodönoincade mencadea ongoncade bai mänina iñömö adobai inöna inapa. ⁵ Wadäni, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmopa, ante cædäni iningue tömëna wæætë në piinte cædäni inänite gonga wo tadete bai cædingue wænöna wæncædänimpa. Edæ, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmönipa, ante në cædäni tömänäni mänömaï wæncædänimpa. ⁶ Wængongui godö cæcä beyænque tömëna tæi piñæna badingue, Wængongui beyæ möna apæneyedë cöönæ cædämaï ingæimpa, ante cædingue öönædë tee mönete bai cæcædäimpa. Ayæ tæi piñæna inöna inte tömëna æyedëmë cæinëna incæ wæætë wæætë cæyönte æpæncoo tömancoo wæpænque bacæimpa. Adobai inguipoga tömämæ quëwënäni inänite tömëna cæda ate quïëmë wænömämocoo incæ pö wënæ wënæ bacædänimpa. ⁷ Ayæ tömëna, Wængongui æbänö cæcää, ante iningue apæneda ate babæcä bai mönö guïñëngä inte tadömengadænguipo inö tad-ingue tömëna inate guëadö

guëa cædinque tæi emongä
 inte gänä cædinque wæningä
 wæncædaimpa. ⁸ Wæna ate
 tömëna baonque ñænængade
 nani quëwëñömö taadö
 iñömö öñoncædaimpa. Edæ
 Todömä iñömö quëwënäni
 wiwa cædäni bai ayæ Eq-
 uitobæ quëwënäni wënæ
 wënæ cædäni bai mänii
 ñænængade nani quëwëñömö
 nê quëwënäni iñömö adobaï
 wënæ wënæ cædänipa. Mänii
 quëwëñömö adoyömö tömëna
 Awënë ingante awäa timpote
 wænönäni wængacäimpa.
⁹ Mëönaa go adoönæque go
 tæcæ itædë iñonte tömëna
 baö ini acæte ante pöningue
 wacä awënë nani cabo
 wacä awënë nani cabo incæ
 waodäni nani cabo waodäni
 nani cabo incæ wadö nani
 tedecabo wadö nani tedecabo
 incæ wabæca wabæca nani
 quëwencabo incæ waodäni
 nanguï inäni ponte tömëna
 baö acædänimpa. Ayæ,
 Da wënämaï ingäimpa,
 ante wææ cæcædänimpa.
¹⁰ Tömëna iñömö Wængongui
 beyæ nê apænedina inöna
 inte ingui-poga quëwënäni
 inänite nanguï äna wædinäni
 inte tömënäni ñöwo wæætë
 watapæ tocædänimpa. Iinque
 tömëna mänömaï wænte
 öñöna ate tömënäni nan-
 guï Yæ yæ todinque wacä
 ingä wacä ingä, Önonque
 æe, ante pædæ godönäni
 æncædänimpa.

¹¹ Mëönaa go adoönæque
 go tæcæ itædë iinque
 go ate Wængongui edæ,
 Quëwencæmina, ante tömengä
 nänö guëmämämo quëwenguimämo

woo öongacä ate tömëna
 iñömö wæætë müina bad-
 inque ængæ ganticædaimpa.
 Ængæ gantiyöna nê adäni
 guiquënë ancai guiñente
 wæcædänimpa. ¹² Ancai
 guiñente ayönäni tömëna
 öönædë inö tedepämo
 yedæ ante ëñencædaimpa.
 “Iñömö pö æeda,” angä
 ëñëninque tömëna öönædë inö
 boguimancodë æiyöna tömëna
 inate nê piinte cædinäni
 edonque acædänimpa.
¹³ Tömëna æiyedë mäniiñedë
 goinque nanguï ocæ ocæ
 goquimpa. Tömënäni nani
 quëwëñömö onconcoo ba-
 coo iñonte pancaconga
 incæ nanguï onconcoo
 acapowate bogocæ tæ
 gowæænguimpa. Ado goinque
 goyedë waodäni tiæte müido
 ganca wæncædänimpa. Ayæ
 müinäni quëwënäni ancai
 guiñëninque, Wængongui
 öönædë nê quëwëmi imi inte
 bitö nö tæi piñente imidö
 anguënë, ante wæcædänimpa.

¹⁴ Ayæ mem-poga nani
 wæquinque do iinque
 batimpa. Incæte godömenque
 adopoque nanguï pönï
 nani wæquinque oo pönï
 bacæimpa.

Todompeta æmcëwoya

¹⁵ Wængongui anquedo
 tömangä iñömö tömengä
 todompeta we we öongä
 ate öönædë inö wadäni nani
 tedepämo yedæ tededinque
 iimaï änänitapa.

“Mönö Awënë Wængongui
 tömengä Codito tönö

ingui-poga Tæiyæ Awënë
Odeyeda badinque
wantæpiyæ cöwë aacædaimpa,”
änänitapa.

16 Nē aadāni nē Picænāni
iñōmō bæinticoatodo ganca
ināni mānimpodāni iñōmō
Wængonguī weca tōmēnāni
awënë tæ contaimpaa
nē tæ contadāni inte
ñōwo guidōmēmæ ædæ
wææninqe Wængonguī in-
gante, Bitō Awënë Wængonguī
imidō angüenē, ante watapæ
apænedānitapa. 17 Ayæ iīmaī
apænedinque,

“Awënë Wængonguī bitō
adobique Tōmāā nē
Cædōmi inte
wēēnēñedē do nē quēwengāimi
īmi ñōwobi inōmi īmipa.

Bitō nāmā tæi piñæmi inte
ñōwo ædæmō nē aabi
inōmi īmipa,
ante adinque bitō imite
waa ate pōnente
apænemōnipa.

18 Wabæca wabæca nāni
quēwencabo incæ
tōmānāni quēwēnāni
ænguī badānitapa.

Ayæ bitō ænguī babi īinque
nē wængaināni inānite bitō
apænte pangüionæ do
batimpa.

Ayæ bitō beyæ nē apænedōnāni
iñōmō bitō imite nē
cædōnāni iñōnānite
tōmēnāni inānite bitō, Minitō
cædi beyæ paga cæbo
æncæminimpa, ante
bitō godongüionæ
dobæ batimpa.

Ayæ bitō quīnāni iñōnānite
bitō emōwo ante
bitō imite nē ēñente
cædōnāni iñōnānite

awënë bai ināni incæ
ōnōnānique ināni incæ
tōmānāni inānite bitō,
Minitō cædi beyæ paga
cæbo æncæminimpa,
ante bitō godongüionæ
dobæ batimpa.

Ayæ ingui-poga quēwēnāni
inānite wadāni nē
wo ewente cædōnāni
iñōnānite bitō wo
ewente cæquionæ do
batimpa.”

19 Ayæ oönædē inō
Wængonguī tæiyæ waēmō
oncō odemō wibænetapa.
Wibæneyō Wængonguī,
Waadāni æbānō cæte botō
tōnō godongāmæ waa
cæte quēwencædānimpa,
ante odōmoncæte ante
nānō yewæmongainca nāni
da wencaincade iñōmō
mānincōnē mæ ongoncade
atabopa. Ayōmote yædæ
yædæ nāinimpa. Yedæ pōni
ānimpa. Detæbo tæi tæi tēñō
yedæ pōni ānimpa. Goinque
gotimpa. Ayæ yoguica cōönæ
bai nanguī cæte wæænimpa.

12

*Onquiyængä tönö dadagöö
nāni ānongä*

1 Wængonguī, Mā pōni
odōmōmo adinque ēñencædānimpa,
ante cædinque oönædē inō
waēmō pōni badongä a owo
atabopa. Edæ onquiyængä
iñōmō nænque inte weocoo
wēñate bai mongæñongä
apāicāmo incæ tōmengä
cæncadēwa ænōmengadæwa
inō impa. Tōmengä, Awënë
poganta, ante tipæmpoga go
mēa nēmōidi inte godāmæ
badōinta wencacantapa.

2 Mäningä onquiyängä yädëmadä ënengä iñongante wëñängä ëñacæ cæcä wæte wædinque wëñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

3 Iñinque Yæ yæ wæyongante öönædë inö mä pöni Wængongui nänö badöi wadö bai badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe bai dadagöö nani änogä opatawæ ëñacä inte tömengä ocabocoo öonmpo æmæmpoque go mencaa encacä inte mänii ocabocoo ga awënë pogantacoo öonmpo æmæmpoque go mentaa wencacä ingantapa. Tömengä önömoncawæ adobai öonmpo tipæmpoga ocabocoo ga encacä ingantapa.

4 Tömengä önoncaimiñænca picæ cæmiñæninque öönædë owodäni nëmöidi incæ pancadäniya incæ nangui inäni inänite wææntodongä ingui-poga tæ wæænänitapa. Onquiyängä oo pöni iñongante dadagöö, Wëñängä ëñacä ate cæncæboimpa, ante tömengä weca a ongongantapa.

5 Onquiyängä wëñängä onguiñängä ingante mangä iñinque tömengä iñömö nänö Awënë baquinque pæcantapa. Tömengä iñömö tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënëni inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënëni inänite, Iimaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Mäningä onquiyängä wëñängä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäniñömö ænte mäicä æcantapa.

6 Mäninö bayonte wäänä iñömö önomæca iñömö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyömö mäniñömö wodii gocantapa. Mäniñömö miido dootiento tetenta ëönæ mänimpoönæ iñonte tömengä quëwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäimpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyömö ante do badongantapa.

7 Mäniñedë edæ öönædë iñömö guëadö guëa cæte wænönänitapa. Wængongui anquedo Miiguedo nani angaingä iñömö tömengä wadäni anquedoidi awënë inongä ingampa. Tömengä tömënëni tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönäni dadagöö wæætë tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætë guëa cædäni incæte 8 tömënëni ædö cæte gänä cæquinänii. Edæ ædö cæte öönædë iñömö ayæ quëwenguinänii, ante tömënëni inänite wido cædänitapa. 9 Tömënëni iñömö ñænængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö iñömö wëenëñedë tæntæ ingaingä inte tömengä ëmöwo Wënæ Tatäna mëwoga ëmongä ingampa. Adocä, Inguipoga quëwënëni tömänäni oda cæcædänimpa, ante në wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi inänite ingui-poga iñömö wido cæte wææntodönänitapa.

10 Ayæ ate öönædë inö tedepämo yedæ ante iimaï ä

ëñentabopa.

“Ñowoönæ mönö Wængongui mönö imonte, Minitö botö æmæwo æmo beyænque quëwenguimini, ante tömengä nänö cæönæ batimpa.

Ayæ tömengä nänö tæi piñænö ñowoönæ ba ïinque

tömengä adobai Tæiyæ Awënë Odeye ñowoönæ bacäimpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito adobai nämä tæi piñængä inte nê angä bacäimpa.

Wænæ guiquënë mönö tönïñadäni inänitedö ante, Wænæ wænæ cædänidö anguënë, ante wapiticæ apænete änewëngä ingampa.

Woyowotæ incæ itæde incæ mönö Wængongui weca a ongöningue

tömengä mäninäni inänitedö ante nê wapiticæ änewëngä ïñongante tömengä ingante inguipoga ïñömö wææntodönäni wæængantapa

11 Wængongui Codotedo wepæ tömengä nänö wænte godongaïmæ beyænque tæi emönäni badingue

mönö tönïñadäni ïñömö wænæ ingante gänä cædänitapa.

Ayæ, Wængongui æbänö cæcää, ante tömënäni nani apænedö beyænque tömënäni tæi emönäni badingue wænæ ingante gänä cædänitapa.

Wadäni tömënäni inänite Wængongui beyæ wænoncæ cæyönäni tömënäni,

Mönitö guiñênämaï wæncæmönimpa ante nê änäni inänitapa.

12 Mänömaï beyæ minitö öönæde ïñömö nê quëwëmini inte watapæ tocæminimpa.

Wamini guiquënë inguipoga ïñömö æpæntibæde ïñömö nê quëwëmini inte mini wæquinque ingæimpa.

Edæ wænæ minitö weca wææ pö quëwengäimpa.

Tömengä nänö wo ëwenguinö oo pönï impa, ante ëñente beyænque äingä pönï bacampa.

Mänömaï beyæ minitö guiñenguimämo baquinque impa.”

Mänömaï ante yedæ angä ëñentabopa.

13 Ayæ dadagöö, Botö imote inguipoga ïñömö wido cæte wææntodönäni adi wædö, ante wædinqe onquiyängä ingante weñängä onguiñängä nê mäningä ingante bæi ongoncæte ante togængantapa.

14 Incæte Wængongui, Önömæca ïñömö bitö beyæ botö cæyömö pao pao gocæbiimpa, ante cædinqe ñænængade guingämöwæ önonguënepæ bai tipænguënpæa pönö badongä enguënepænte bai onquiyängä bacantapa.

Ïninqe onquiyängä, Tæntæ botö imote bæi ongönämaï incæcäimpa, ante Wængongui önömæca tömengä beyæ

nänö cæyömö pao pao gocantapa. Mëa go adoque tæcæ wadepo iñonte tömengä mäninömö quëwente beyæ nänö cængui eyepæ ænte cænguiñömö gocantapa. ¹⁵ Ayæ, Onquiyængä ingante æpæ quingæ mangui bai bæ ta tæi guicæcäimpa, ante cædinque dadagöö tömengä önöne inö önö bai æpæ towæ tadonte bai tao godecantapa. ¹⁶ Dadagöö towæ tadonte bai nänö tao godepæ quingæ pöñö onguipo incæ onquiyængä beyæ ante cædinque wi ænete cæyö ada guipæntapa. ¹⁷ Ada guipæ adinque dadagöö iñömö onquiyængä ingante godömenque ængui badinque wadæ godinque, Mäningä onquiyængä wënäni incæ wadäni inänite guëa cæte wænonguimo, ante gocantapa. Tömänäni Wængongui nänö, İmaï cæedäni, ante wææ angainö ante nē ēñente quëwënäni inte, Itota æbänö cæcää, ante nē apænete quëwënäni inönäni iñömö mäninäni mäningä onquiyængä wënäni iñönänite dadagöö, Wænoncæboimpa, ante gocantapa.

13

Mënaa mönö guiñëñöna

¹ Ayæ dadagöö æpæntibæ yæwedeca emönaiya iñömö ponte a ongongantapa.

Ayæ babæcä bai nē guiñëñongä iñömö æpæntibæde quëwente ta pöñongä atabopa. Mönö guiñëñongä tömengä ocabocoo önompo

æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawæ önompo tipæmpoga ocabocoo inö encacä ingantapa. Awënë pogantacoo tipæmpoga ganca tömengä önömoncawäa da da wencate encacantapa. Ayæ Wængongui emöwo incæ wiwa babæ wapiticæ ante äniwoi tömengä ocabocoo tömancooga inö yewæmonte encacä ingantapa. ² Mäningä mönö guiñëñongä botö nē adingä iñömö mēne bai emönongä incæte tömengä önöwa oto önöwa bai ewacä inte tömengä önöne nēö önöne bai enecä atabopa. Ayæ dadagöö nämä nänö tæi piñænö ante mönö guiñëñongä ingante pædæ godöninque tömengä nänö aacæ tæ contaimpa pædæ godongä ænte tæ contadinque mönö guiñëñongä nē awënë badinque, İmaï cæedäni, ante nangui angä bacantapa. ³ Ayæ mönö guiñëñongä adoque ocaboga ämocate wæncæ cæcä bai ingaingä incæte gämæ cæcate ingantapa.

Tömämæ quëwënäni mönö guiñëñongä ingante adinque ancai guiñëñinque tömänäni tömengä miñæ godänitapa. ⁴ Dadagöö

godö cæcä beyænque mönö guiñëñongä iñömö awënë badinque dadagöö bai nē angä do bacä impa, ante adinque tömänäni dadagöö ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüënë, ante apænedänitapa. Adobai mönö

guiññongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque iimaï äninque, “Æcänö mönö guiññongä bai ingä iñömö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædinque tæi emonte gänä cæqingä.”

5 Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiññongä iñömö nämanque pönente änewëngä badinque Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante änewëninque, Botö Wængongui bai imopa cæminii, änewëngantapa. Ayæ awënë badinque nê angä badingä inte mönö guiññongä iñömö coadenta i doo apäicäa mänimpoga iñonte, iimaï cædäni, ante aacantapa. 6 Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ ante änewëngä inte Wængongui emöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante änewëngantapa. Tömënanii öönædë nê quëwënanii inänitedö ante adobai babæ wapiticæ ante änewëngantapa. 7 Tömengä Wængongui quinäni inänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædinque dadagöö godö cæcä beyænque tömengä nämä tæi piñængä badinque tömënanii inänite tæi emongä inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiññongä iñömö woadäni nänii cabo

woadäni nänii cabo incæ wacä awënë nänii cabo wacä awënë nänii cabo incæ wadö nänii tedecabo wadö nänii tedecabo incæ wabæca nänii quëwencabo wabæca nänii quëwencabo iñönänite tömengä tömänänii awënë badinque tömënanii inänite, iimaï cædäni, ante nê angä bacantapa.

8 Mänömaï beyæ tömämaï quëwënanii iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa. Wængongui inguipoga nänö badöñedë, Botö Codotedo ingante do wænönänii wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. Iingä Codotedo, Nänii quëwenguinta, ante nänö yewæmongaintaa ædänidö emöwo yewæmönämaï inänii iñömö tömënanii quë mönö guiññongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa.

9 Nê ëamonca imini inte ëñëedäni.

10 “Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao bæi ongonte tee mönete bai cædäni, angä iinque tömengä ingante do bæi ongonte tee mönecædänimpa. Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao yaëmenca wænömöini wæncæcäimpa, angä iinque tömengä ingante do yaëmenca wænönänii wæncæcäimpa.” Mänömaï beyæ minitö Wængongui quimini iñömö

wæntæye inämaï inte ee cæcæminimpa. Edæ tömengä ingante godömenque wede pönencæminimpa.

11 Ayæ ate wacä babæcä bai në guiñenongä guiquenë onguipodë quëwente ta pöñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mēwāa nāni emoncadō bai tömengä adobaï encacä ingantapa. Incæte tömengä dadagöö bai tedecantapa. 12 Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque ayængä pöningä iñömö awënë badinque tänocä beyænque äninque, Ìimaï cæedäni, ante në aacä ingantapa. Tänocä pöningä mönö guiñenongä ämocate beyæ në wæncæ cæcä incæ wæætë gämæ cæcadingä iñongante ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inänite angä eñëninque tömänäni tänocä pöningä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüenë, ante apænedänitapa. 13 Mäningä mönö guiñenongä ayængä pöningä, Mä pöni cæbo adinque eñencædänimpa, ante cædinque badongampa. Ayæ godömenque mä pöni cæcä beyænque waodäni edonque pöni ayönäni öönædë inö incæ gonga inguipoga wææ adänitapa.

14 Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque tömengä weca mä cædinque ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inänite oda cæte nāni goquïnö ante mäocä godänitapa. Edæ

tömënäni inänite äninque, Mönö guiñenongä yaëmenca guiyömö wæætë gämæ cæcate në müngä quëwengä nänö emönö bai adobaï badöedäni, angä eñente badonte concædänitapa. 15 Mönö guiñenongä ayængä pöningä iñömö eyepæ cædinque mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö emönö bai nāni badöninca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate mäninca incæ oo guëmangantapa. Tömënäni nāni badöninca ante waodäni Baa äninque, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüenë, ante apænedämaï inäni inänite mäninca incæ ä beyænque wænönäni wænänitapa.

16 Ayæ awënëidi bai inäni incæ önönäni que incæ mäincoo ëadäni incæ mäincoo ömæpodäni incæ wacä godonte æningä beyænque në cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ mäninäni tömänäni inänite tömengä nänö änö beyænque önonpo tömempo inö yewæmöinäni badänitapa. Wæætë önonpo tömempo inö yewæmönämaï inäni inte tömënäni önönemö inö yewæmöinäni badänitapa. 17 Tömengä nänö yewæmöi yewæmönämaï inäni guiquenë tömënäni mäincoo ædö cæte godonte ænguïnäni. Ædö cæte godonte ænäni weca gote tömënäni mäincoo ini godonte ænguïnäni. Ayæ mäninö ante yewæmöi iñömö mönö guiñenongä tänocä pöningä emöwo

impa. Wii tömengä emöwo yewæmonte i bai tömengä emöwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸ Mäninö ante eñencæte ante nani eñenö ante eyepæ encadani inte eñencädanimpa. Ocai nē encacā ininque, Mönö guiñenongä tänocā pöningä nänö, Æpodö i, ante eñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitenta i tei impa.

14

144.000 ganca inäni nani ämotamini äinö

¹ Ayæ botö ayömote Wængongui Codotedo änanquidi iñömö Tiöno nani anquidi mäniñömö a on-gongä atabopa. Tömengä weca waodani tiento coad-enta i coatodo miido ganca inäni inte Wængongui Codotedo emöwo adobaï tömengä Mæmpo Wængongui emöwo nani önönemö inö nē yewæmoinäni inte a ongönäni atabopa. ² Ayæ botö eñeñömote öönæde inö tedepämo ante ñænæ teñabo ante bai detæbo eyequei tē bai eñenique adobaï waodani nani adapate nani ampoque inte tæiyænäni ampoyönäni ante bai tedepämo tē eñentabopa. ³ Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni iñömö mä äninque waa ämotamini ante änänitapa. Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänē ämotamini äñönäni

miinani quëwënäni mēa go mēa ganca inäni nē aadani nē Picænäni tönö eñenänitapa. Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni ingui-poga quëwënäni tönö adoyömö quëweñönäni, Godonte æmo beyænque quëwenguimini, ante Wængongui nänö nē æninänique ii ämotamini äinö ante eñente ancädanimpa. Wadani guiquënë ædö cæte eñente anguinäni.

⁴ Inäni iñömö Wængongui ingante ante waemö quëwencæmönimpa, ante cædinque, Onquiyängä, ante nē towënämai ingainäni inänipa. Ininque tömënäni Wængongui Codotedo ædönö gocä tömengä miñæ cöwë godänipa. Tömënäni waodani tönö adoyömö quëweñönäni Itota, Botö wepæ beyænque quëwenguimini, ante tömënäni inänite ængacäimpa. Täno amiña bayedē tā ped-inque minitö, Wængongui qui baquimpa, ante mini cönöni bai mäniñäni adobaï Wængongui quinäni badinque Wængongui Codotedo quinäni inänipa. ⁵ Adodäni cöwë babæ änämai inäni ininque wadani ædö cæte tömënäni inänitedö ante, Babæ änänipa, ante anguinäni. Tömënäni edæ cöwë wënæ wënæ cædämai inänipa töö.

Wængongui anquedoidi mēnaa go adocanque nani änö

⁶ Ayæ Wængongui anquedo wacä iñömö öönæde inö pö pao pao gocä atabopa. In-guipoga nē quëwënäni inänite wabæca nani quëwencabo

wabæca nāni quēwencabo incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ wacā awēnē nāni cabo wacā awēnē nāni cabo iñōnānite anquedo tōmānāni inānite Wængonguī wantæpiyæ cōwē nānō watapæ apænedō ante ēñencædānimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁷ Māningā Wængonguī anquedo iñōmō yedæ iīmaī āninqe, “Wængonguī apænte nānō anguiōnæ do iinqe bayonte māniōnæ tōmāmini mini cægāinō ante tōmengā apænte ancæcāimpa. Iinqe tōmengā ingante guiñēninqe ee aedāni. Adobaī tōmengā ingante waa aedāni. Tōmengā edæ oōnædē incæ inguipoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayōmō incæ tōmāā nē badongaingā ingante mīnitō, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguēnē, ante ædæ wææninque watapæ apæneedāni. Māninque āmopa,” angantapa.

⁸ Māningā Wængonguī anquedo gocā ate wacā Wængonguī anquedo ayængā pōninqe iīmaī angantapa. “Babidōnia nāni āñōmō do wo ēwente batimpa. Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō i incæte do wo ēwente ba aedāni. Māniñōmō nē quēwēnāni wēnæ wēnæ cædīnāni iñōmō onquiyængā nē towengā baī cædinque biinōmæ bete quidi quidi dowæninque towencædānimpa, ante tī nāmæ godonte baī cædānipa. Tōmēnāni māmōmaī godō

cædāni beyænque wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo wæætē wēnæ wēnæ cædānitapa. Māninque āmopa,” angantapa.

⁹⁻¹⁰ Ayæ māningā Wængonguī anquedo gocā ate wacā Wængonguī anquedo tōmengā pōninqe yedæ iīmaī angantapa. “Mōnō guiñēnongā tānocā pōningā ingante æcānō, Bitō Awēnē Wængonguī baī imidō anguēnē, ante apænecāā. Ayæ tōmengā nānō emōnō baī nāni badōninca gāānē ædæ wææninque æcānō apænecāā. Wængonguī tōmēnāni inānite nanguī piincæcāimpa. Tōmēnāni onompo incæ onōnemō incæ mōnō guiñēnongā nānō yewæmōi nē yewæmōināni adinque Wængonguī adobaī tōmēnāni inānite nanguī piincæcāimpa.” Āninqe Wængonguī anquedo godōmenque apænecantapa. “Māniñāni Wængonguī biinōmæ nānō piimæ becædānimpa. Mānimænque æninque tōmengā nānō piinte owætadē pe niñængantapa. Mānimænque nē bete baī ināni iñōmō nanguī pōni wæwencædānimpa. Wængonguī tæiyæ waēmō anquedoidi weca ayæ Wængonguī Codotedo weca gonga bæcoyōmō atopode nāni oō wadō gonga bæcoyōmō oō wayōmō māniñōmō iināni æmæwo gonte ba baī nanguī wæwencædānimpa,” angantapa.

¹¹ “Ayæ tōmēnāni gonga

bæcoyömö mäninömö
 wæwēñonāni nāni wæwēmāmo
 tēemā bai cōwē æicōompa.
 Woyowotæ incæ itædē incæ
 mänināni edæ guēmānāmaī
 incædānimpa. Tömēnāni
 iñömö, Mönö guññēnongā
 tānocā pōningā weca ædæ
 wææninque, Bitö Awēnē
 Wængonguī bai imidö an-
 guēnē, ante nē apænedāni
 inānipa. Ayæ tömengā
 nänö emönö nāni badōinca
 gäänē ædæ wææninque nē
 apænedāni adobai tömengā
 emōwo nänö yewæmōi nē
 yewæmōināni inte mänināni
 tömānāni wantæpiyæ
 mänōmaī guēmānāmaī inte
 wæwencædānimpa. Māninque
 āmopa,” angantapa.

12 Mänōmaī beyæ mīnitö
 Wængonguī quīmīni iñömö
 tömengā nänö, Īmaī cæedāni,
 ante nänö wææ angainö ante
 ēñente cædōmīni inte ayæ
 Itota ingante godōmenque
 wede pōnēmīni inte mīnitö
 wæntæye ināmaī inte ee
 cæcæmīnimpa.

13 Ayæ ate botö öönædē
 inö tedepāmo Īmaī ante
 ēñentabopa. “Bitö Īmaī
 yewæmōe,” angantapa.
 “Nōwo ganca ayæ ate Awēnē
 Itota ingante pōnente nē
 wænāni inte tömēnāni nāni
 toquinque.”

Ante añongā Wængonguī
 Tæiyæ Waēmö Öñowoca,
 “Ao āmopa, angampa.
 Nāni toquinque ingæimpa.
 Tömēnāni nāni nangui
 cægainö ñimpo cæte guēmāncædānimpa.
 Edæ tömēnāni nāni waa
 cægainö öönædē iñömö

edonque pōni acæimpa,”
 ante angantapa.

*Inguipoga quēwēnāni beyæ
 amiña bai bacæimpa*

14 Ayæ botö ayōmo
 nāāmænta boguimā mæ owo
 atabopa. Adocanque Waocā
 ēñagaingā ingā bai iñömö
 māni boguimā tæ contacā
 atabopa. Tömengā ocaboga
 awēnē poganta oodo inte
 badōinta encacā inte tömengā
 nänö önönempe yaēmē bai
 waingamē idāmæ engamē
 næængā atabopa. 15 Ayæ ate
 wacā anquedo Wængonguī
 oncö tæiyæ waēmö oncōnē
 ta pōninque boguimā nē tæ
 contacā ingante Īmaī yedæ
 ante aa pecantapa. “Ingui-
 poga quēwēnāni botö imote nē
 wede pōnente waa cædōnāni
 iñömö nē minte pæmō bai
 ināni inte tömēnāni nāni to
 amiña bayedē bai impa.
 Wadæ wadæ pīnōninque nāni
 ö æñedē bai do bayonte bitö
 yaēmē bai bitö nææi ænte
 gote mänināni inānite wadæ
 wadæ pīnonte bai cædinque
 ö æe.” 16 Angā ēñēninque
 boguimā nē tæ contacā gote
 inguipoga iñömö tömengā
 yaēmē bai nänö nææi inte
 wadæ wadæ pīnonte bai
 cædinque tömānāni nē minte
 pæmō bai ināni inānite ö
 ængantapa.

17 Ayæ öönædē iñömö
 Wængonguī oncö tæiyæ
 waēmö oncōnē ongonte ta
 pōninque wacā anquedo
 adobai yaēmē bai waingamē
 idāmæ engamē nææente
 pongantapa. 18 Tömengā

pongä ate Wængongui an-
quedo wacä pongantapa.
Wængongui oncö tæiyæ
waëmö oncönë, Wængongui
gui, ante iya tæe, ante në
änongä inte nani iya täimoga
gäänë ongöninque ta pöninque
yaëmë bai waingamë idämæ
në engamë næængä ingante
iimäi yedæ apænecantapa.
“Inguipoga tömäo në wënæ
wënæ cädäni iñömö yowecoo
bai inänipa. Mäninäni yowe
ite bayedë bai inäni adinque
bitö yaëmë bai bitö nææi
ænte gote yowecoo wangö
tadampote gæte bai cædinque
tömënanäni inänite cæe.”

¹⁹ Angä ëñëninque Wængongui
anquedo inguipoga iñömö
tömengä yaëmë bai nänö
näæi inte wangö tadampote
cædinque yowecoo gädäni
bai tömengä në wënæ
wënæ cädäni inänite adobai
cæcantapa. Ayæ yowepæ ante
ñænængade nani pinä pinä
gäwate cæincadedë yowecoo
wææntodonte bai cædinque
tömengä wënæ wënæ cädäni
inänite Wængongui piinte nänö
päiñömö wido cæcantapa.

²⁰ Mänii tömënanäni yowe-
coo ænte pinä pinä gäwate
cæincade iñömö tömënanäni
nani quëwëñömö yabæca
ongompa. Mäniiñömö
tömënanäni inänite pinä pinä
gäwate bai cädänitapa.
Cæyönäni tömënanäni wepæ
nangui pönii gotimpa.
Cabayo goto winediñömö
æi ganca tömënanäni wepæ
mäninganca æi godinque
todee tiento quidömetodo
ganca mäninganca nangui

pönii wepæ gotimpa.

15

*Ticete ganca nani wæwenguimämo
pompa*

¹ Ayæ botö ayömote
Wængongui ñowo wæætë
mä pönii odömömo ad-
inque ëñencädänimpa,
ante cædinque öönädë
inö bamönengæ pönii
badongä a owo atabopa.
Wængongui anquedoidi
önompo æmæmpoque go
mënaa inäni iñömö öönädë
ongöñönänite tömënanäni
inänite, Minitö cæmini
beyænque waodäni nani
wæwenguimämocoo önompo
æmæmpoque go mempoga
pongæimpa, angä ëñente
ænte pönänitapa. Mänii
wæwëmämocoo æmæwo ba
adinque Wængongui nänö
ængui panguimämo eyepæ
bapa.

² Ayæ æpæntibæ iñömö
awocawænta ëmö bai ad-
inque botö mänintibæ tönö
gonga guëa wempodente
bæco atabopa. Adotibæ
yæwedeca waodäni mä
ongönänipa. Mäninäni
iñömö mönö guiñëngä
ayæ pöningä ingante ante
ayæ tömengä nänö ëmönö
bai nani badöninca ante
Baa äninque tömënanäni tæi
ëmote gänä cädäni inänitapa.
Adodäni tömengä ëmöwo
ante, Æpodö i, ante Baa ante
yewæmönämäi inäni atabopa.
Wængongui tömënanäni inänite
adapate nani ampoqui
godongä ænte næænte a
ongönänipa. ³ Tömënanäni
a ongöninque Wængongui

ingante nē cægaingä Möitee
wodi ämotamini nänö an-
gainö ante ayæ Wængongui
Codotedo ämotamini nänö
againö ante iimaï ämotamini
änänipa.

“Awënë Wængongui bitö ado-
bique Tömää Cægaïmi
inte

bitö mä cædö iñömö waëmö
pöni inönö anguënë.

Bitö tömämæ quëwënäni
Tæiyæ Awënë Odeyebi
imidö anguënë.

Quiëmë cædinque bitö nē nō
cæbi imipa.

⁴ Awënë eñëmi, Æcämë bitö
imite guiñënämaï ingu-
ingää.

Ayæ bitö ëmowo ante pönente
æcämë waa adämaï in-
guingää.

Edæ bitö adobique tæiyæ
waëmö imipa.

Tömää bitö nō cædinö
edonque pöni ba ad-
inque

wabæca wabæca nāni
quëwencabo tömänäni
bitö weca ponte ædæ
wææninque

bitö imi, Bitö Awënë
Wængongui imidö an-
guënë, ante ancæðänimpa

⁵ Ayæ ate botö ayömote
öönæde iñömö Wængongui
tæiyæ waëmö oncö incæ
æmontaicö bai inte tömengä
nänö nänënë owocö iñömö
wi ænete bayö atabopa.

⁶ Wængongui anquedoidi
önompo æmæmpoque go
mënaa inäni mänincönë
ongonte ta pönänitapa.
Tömënäni cæðäni ate waodäni
nāni wæwenguimämo iñömö
önompo æmæmpoque go
mempoga pongæimpa.

Tömënäni weocoo waëmoncöo
nino nāni ancoo ñäö bai
ëmoncöo mongæñäni inänipa.
Tömënäni tæcætawë inö
pacadeyænta oodo inte nāni
badöinta mongæñemæināni
inänipa.

⁷ Ayæ miñäni quëwënäni
mënaa go mënaa iñönäni ado-
canque Wængongui anque-
doidi önompo æmæmpoque
go mënaa inäni iñönänite
owætacoo adotaque ado-
taque pædæ godongä
ænänitapa. Mänintacoo

önompo æmæmpoque go
mentacoo iñömö oodo
inte nāni badöintacoo inte
Wængongui nē wantæpiyæ
cöwë quëwengaingä ingä
nänö ængui pämämo eyede
ënentapa. ⁸ Wængongui

nänö ñäö apäidö beyæ ayæ
tömengä nänö tæi piñæmämo
beyæ tömengä tæiyæ waëmö
oncönë iñömö tæëmämämo
eyede mä ongompa. Ayæ
Wængongui anquedoidi
önompo æmæmpoque go
mënaa inäni cæðäni ate
waodäni nāni wæwenguimämo
ante önompo æmæmpoque go
mempoga nāni wæwenguinganca
inque baganca æcämenque
incæ Wængongui tæiyæ
waëmö oncönë guiddämaï
incæðänimpa.

16

*Wængongui nänö ængui
panguintacoo*

¹ Ayæ ate Wængongui tæiyæ
waëmö oncönë inö tedepämo
yedæ tē eñentabopa. Nē angä
iñömö Wængongui anque-
doidi önompo æmæmpoque go
mënaa inäni inänite, “Goedäni,

äninque, Wængongui owætacoo
nänö ængui panguintacoo
önompo æmæmpoque go
mëa ganca incoo næænte
gote inguipoga iñömö gao
cæädäni," angä eñentabopa.

² Wængongui anquedo
tänocä godinque tömengä
owætadë ënë incæ inguipoga
gao cæcantapa. Gao cæcä
ate mönö guññenongä ayæ
pöningä nänö yewæmöi
në yewæmöinäni inte
tömengä nänö ëmönö bai
näni badöninca gäänë ædæ
wææninque apænedäni
iñönänite tömënäni ayaa nan-
tai ñömæi tömäo baadinque
nantate wædänitapa.

³ Wængongui anquedo ayæ
në gocä tömengä owætadë ënë
incæ æpæntibæ cæncadëmæ
gao cæcä ate mänimæ iñömö
do wæninäni wepæ bai bay-
onte mänintibädë quëwënäni
tömänäni wænänitapa töö.

⁴ Wængongui anquedo
ayæ në gocä tömengä
owætadë ënë incæ æpænë
tömänonga gao cædinque
æpæ tayömö tömäñömö gao
cæcä ate mänimæ tömämæ
wepæ batimpa. ⁵ Ayæ ate
Wængongui anquedo æpæ
tömämæ beyæ në angä inte
iimaï apæncä eñentabopa.

"Mönö Tæiyæ Waëmö inömi
ëñëmi, bitö wëenëñedë
do në quëwengäimi imi
ñöwobi adobi inömi
imipa.

Mänömaï tömënäni inänite
apænte ante päninque
bitö nö cædinque
apænte päniimi imipa.

⁶ Edæ bitö quinäni tönö bitö
beyæ
në apænegaïnäni inänite
wænönäni ate
tömënäni në wænäni wepæ
näate bagadänimpa.
Bitö wæætë në wænonte
näate badäni näni
cægai beyæ
wepæ godömi begadänimpa,"
angantapa.

⁷ Ayæ Wængongui qui, ante
näni iya täimoga inö tedepämo
të eñentabopa. "Ao ämopa.
Awënë Wængongui bitö ado-
bique Tömää Cægäimi inte,
iimaï pancæboimpa, ante bitö
apænte angäinö bai cædinque
tömënäni inänite päninque bitö
cöwë nö cæte waa pämipa."

⁸ Wængongui anquedo ayæ
në gocä tömengä owætadë
ënë incæ nænque mä
owoyömö mänñömö gao
cæcantapa. Ayæ waodäni
æmontaiya montæ gongate
wæcädänimpa, ante cædinque
në godö angä beyænque
nænque nangui ti näwä
batimpa. ⁹ Mänii nangui
ti näwante beyæ waodäni
montæ gongate badäni
incæte tömënäni näni wënæ
wënæ cædinö ante, Ancaa
wæwente awædö, ante ayæ
pönënamäi inäni inte ñimpo
cädämaï inte Wængongui
ingante waa adämaï inänitapa.
Tömënäni, Wængongui
cæcä beyænque mönö
wæwëmämocoo pönimpa,
ante wædinque Wængongui
ingante püinque tömengä
ëmöwo ante wënæ wënæ
babæ ante tedewënänitapa.

¹⁰ Wængongui anquedo
ayæ në gocä tömengä

owætadē ēnē incæ mōnō
 guññēngā tānocā pōningā
 nänö aacæ tæ contaimpaa
 gao cæcā ate tōmengā awēnē
 odeye inongā inte nänö
 aayōmō mæ māmōnte bai
 batimpa. Waodāni nantate
 wædinque ōnonguēnēwa æo
 pocænguēnēwate wædānitapa.
 11 Mänōmaī wædāni incæte
 tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ
 cædinō ante, Ancaa wæwente
 awædō, ante godōmenque
 pōnēnāmaī ināni inte
 ñimpo cædāmaī inānitapa.
 Wæætē nantai baate nan-
 tate wædinque Wængonguī
 ōnædē quēwēngā ingante
 piinte badinque wēnæ wēnæ
 babæ ante tedewēnānitapa.

12 Wængonguī anquedo ayæ
 nē gocā tōmengā owætadē ēnē
 incæ ñænæ ōnonga Eopadat-
 edō nāni ānonga māñinonga
 gao cæcā ate awēnē odeyeidi
 nænque tamōnō quēwente
 nāni ponguīnō taadō ante ōnō
 tōmāo amīmō batimpa.

13 Ayæ wēnæidi wentamō
 nāni ēwocacabo mēnaa go
 adocanque ināni iñōmō
 weque bai ināni ta pōnāni
 atabopa. Dadagōō ōnōnē
 inō adocanque wēnæ ta pon-
 gantapa. Mōnō guññēngā
 tānocā pōningā ōnōnē inō
 wacā wēnæ ta pongan-
 tapa. Ayæ Wængonguī
 beyæ nē apænedōmo imopa,
 ante nē babæ apænedongā
 ōnōnē inō wacā wēnæ
 pongantapa. 14 Māñināni
 wēnæidi ōnōwocaidi ināni
 inte mā cædāni inānipa.
 Ināni iñōmō tōmāmæ awēnē
 odeyeidi weca añecæ god-
 inque tōmēnāni inānite

apænedinque, Awēnē
 Wængonguī adocanque
 Tōmāā nē Cægaingā inte nänö
 apænte anguñōnæ iñōnte
 mīnitō godongāmæ ponte
 guēadō guēa cæcæmīnipa,
 ante cædānipa.

15 “Mōnō Awēnē nāmā incæ
 iīmaī angantapa. Aedāni.
 Nē awēmō ængā iñōntobæ
 pongā bai botō adobai
 ānāmaī inte poncæboimpa.
 Aeyedēnō ponguingā, ante
 nē mōnāmāi ongongā iñōmō
 tōmengā wānō cōnongā bai
 inongā inte nänö toquinque.
 Edæ tōmengā, Ōmaabo
 ināmaī incæboimpa, ante
 ayæ, Guññēñate wædāmaī
 incæboimpa, ante tōmengā
 weocoo tōmē weca ee mangā
 inongā ingampa,” angantapa.

16 Māñi wēnæidi ōnōwocaidi
 tōmāmæ awēnē odeyeidi
 inānite añecæ gote ānāni
 ēñēninque awēnē odeyeidi
 iñōmō tōmēnāni tontadoidi
 tōnō Adāmāguedōō ebedeo
 tededō nāni añōmō adoyōmō
 godongāmæ pōnānitapa.

17 Ayæ Wængonguī an-
 quedo tōmangā nē gocā
 tōmengā owætadē ēnē
 incæ woboyæ owoyōmō
 māñiñōmō gao cæcā ate
 ōnædē inō Wængonguī tæiyæ
 wæmō oncōnē tōmengā
 nänö aacæ tæ contayōmō
 māñiñōmō tedepāmo yedæ
 tededinque, “Nōwo iinque
 batimpa,” angantapa.

18 Ayæ ate yædæ yædæ
 nāñimpa. Detæbo tæi tæi
 tē goyō yedæ pōñi ānipa.
 Ayæ goinque nanguī pōñi
 ocæ ocæ gotimpa. Waodāni

ingui-poga nāni quēwenganca tōmanganca mānii goinque bai wa goinque cōwē godāmai inimpa. ¹⁹ Goinque ocæ ocæ goyonte tōmēnāni nāni ñænæ quēwēñōmō incæ tænguimæ tænguimæ godinque mēñōmonga go adoyōmonque batimpa. Ayæ wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmāo nāni quēwēñōmō onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænimpa. Wængongui adobai, Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō quēwēnāni wēnæ wēnæ cædānipa, ante pōnente wædinque ænguī badinque, Mini wæwenguinque impa, ante owæta biinōmæ nānō pīimæ eyede ēnē godonte bai cædinque tōmēnāni inānite nangui pīinque pangantapa. ²⁰ Tōmāā wāā tēiwænē inōmō yogæ guitimpa. Ayæ onquiyabocoo adobai dæ bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ öönædē inō yoguica cōönæ bai waodāniya tæi tæi wæænimpa. Māninca tæi tæi wææninca adocaque incæ wodo tiēē diboda tee mā ganca enca impa. Yoguica wēnæ wēnæ incapa, ante adinque waodāni, Māninca mōnō wēnæ wēnæ wæwēmāmo impa, āninqe Wængongui ingante pīinte badinque wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

17

Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā

¹ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēa ganca ināni önompo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo nē næænāni inōnānite adocanque botō weca ponte, “Pōe, angantapa. Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā inōmō æpæncoo yædopāa nē tæ contacā apænte nānō panguinō ante botō odōmōmo acæbiimpa. ² Ingui-poga awēnē odeyeidi incæ tōmengā tōnō towengadānimpā. Waodāni ingui-poga quēwēnāni incæ adobai tōmengā towēinēnō beyæ tōmengā biinōmæ bete bai quidi quidi dowænte bai pōnēnāmai cægadānimpā,” ante apænecā ēñentabopa.

³ Wængongui Önōwoca incæ botonga pō guiiyongā botō wīimonte bai iimāi atabopa. Wængongui anquedo adocā inōmō botō imote ö ænte māo önōmæca inōmō cōnongā ongontabopa. Māniñōmō ongōninqe botō onquiyængā babæcā bai nē guñēnongāa mongænte a ongongā atabopa.

Māningā mōnō guñēnongā opatawæ ēñadongā inte emōwocoo tōmengā baonga godāmæ tōmangā yewæmōi ēñacā ingantapa. Māniwocoo Wængongui ingantedō ante wēnæ wēnæ babæ wapiticæ āniwocoo inōnimpā. Māningā mōnō guñēnongā nānō ocabocoo önompo æmæmpoque go mēa encacā inte tōmengā nānō önömoncawæncoo önompo

tipæmpoga ëmoncacä ingan-
tapa. ⁴ Onquiyængä iñömö
tömengä weocoo awënëidi
waëmoncoo nani mongæncoo
tönö opatawæ ëmoncoo
mongængantapa. Tömengä,
Botö waëmö incæboimpa,
ante oodo badöincoo tönö
dicamö nani nanguï godonte
ænincoo tönö pededamö nani
ämö mänimoncoo mongænte
ingantapa. Tömengä
önönempo owætadë oodo
inte badöintadë quimæmë
baapæ bai i eyede engapæ
næængantapa. Mäningä on-
quiyængä quiëmë nänö wënæ
wënæ cæpämö nänö towente
quëwënö bai mänintadë
næængantapa. ⁵ Adocä on-
quiyængä tömengä önönemö
inö ëmowo yewæmöi ëmongä
ingantapa. Mäniwo wë
wodonte bai i incæte iïmai
ante impa.

“Babidönia nani waëmö
quëwëñömö i incæte
onquiyængä në
towengä bai impa.

Waadäni në godö towënanï
wäänä bai mäningä on-
quiyængä ingampa.

Ayæ adobai inguipoga
quëwënäni wiwa nani
cæinënö ante në
cädäni wäänä bai
adocä onquiyængä
ingampa.”

Mänömai tömengä önönemö
inö yewæmonte ëmongantapa.

⁶ Wængonguï quïnani in-
gainäni tönö Itota ingante
ante apænedäni beyæ
në wængainäni tömënäni
wepæ bete bai mäningä
onquiyængä quidi quidi

dowænte bai ingä botö
atabopa. Tömengä ingante
adinque botö ancai guiñente
wætabopa.

⁷ Ancai guiñente wæyömote
Wængonguï anquedo botö
imote iïmai angantapa.
“Quïnante ancai guiñente
wæbii. Mönö guiñëñongä
iñömö tömengä ocabocoo
önompo æmæmpoque go
mencaa encacä inte tömengä
önömoncawæncoo önompo
tipæmpoga ëmoncacä inongä
inte onquiyængä ingante
në mongængä ingampa.
Onquiyængä ingante në
mongængä mönö guiñëñongä
tönö onquiyængä tömëna
näna wë wodonte inï æbänö
i, ante apænebo ëñëe.

⁸ Adocä mönö guiñëñongä
bitö adingä iñömö wëenëñedë
quëwengaingä inte ñowo
dæ angä incæte ayæ ate
tadömengadænguipodë inö
ææ ta poncæcäimpa. Ta
pöningue tömengä nänö
æmæwo ömäe ëwenguinque
ingæimpa. Wængonguï,
Quëwenguinta, ante ingui-
poga badönämai iñedë nänö
yewæmongaintaa inguipoga
quëwënäni tömënäni ëmowo
në yewæmönämai inäni
iñömö tömënäni iñömö mönö
guiñëñongä do quëwengaingä
ñowo dæ angä incæte ayæ
ate pongä adinque ancai
guiñente wæcädänimpa,”
ante Wængonguï anquedo
apænecantapa.

⁹ Ayæ tömengä wæætë
apænecantapa. “Mäninö
ante ëñencæte ante ocäi
ëñënö në encacä inte

eñencæcäimpa. Mönö
 guiñenongä tömengä önompo
 æmæmpoque go mäa
 ocabocoo iñömö önompo
 æmæmpoque go mäa
 änanquidi bai inänipa. Mänii
 änanquidiboga onquiyængä
 tæ contacä ingampa.
 Mänii ocabocoo adobai
 önompo æmæmpoque go mäa
 awënë odeyeidi bai inänipa.
 10 Mänimpodäni iñönänite
 önompo æmæmpoque awënë
 odeyeidi inänite wido
 cædänitapa. Adocanque
 awënë odeye iñömö ñowo
 aacä ingampa. Wacä
 awënë odeye ayæ pönämaï
 ingä incæte tömengä
 pöninque wantæ iñö ongonte
 aacæcäimpa. 11 Önompo
 æmæmpoque go mäa ganca
 awënë odeyeidi näni cabo
 iñönänite mönö guiñenongä
 adocä inongä incæte tömënäni
 beyæ ponguingä ingampa.
 Tömengä iñömö wëeneñedë
 në quëwengaingä incæ
 ñowo dæ angä inongä inte
 tömengä nänö æmæwo ömæe
 ëwenguinque poncæcäimpa,”
 ante Wængongui anquedo
 apænecantapa.

12 Ayæ tömengä wæætë
 apænecantapa. “Ayæ önompo
 tipæmpoga önömoncawæncoo
 bitö adimoncawæncoo iñömö
 önompo tipæmpoga awënë
 odeyeidi bai inäni incæte ayæ
 aadämaï inänipa. Incæte ayæ
 ate tömënäni inänite änäni ate
 awënë odeyeidi badinque
 tömënäni, İmaï cædäni,
 ante änäni bacædänimpa.
 Ayæ mönö guiñenongä tönö
 tömënäni adoque ooda ganca

godongämæ aacædänimpa.
 13 Tömënäni adodö ante
 pönënäni inte, Mönö tæi
 piñænö ante guiñenongä
 ingante godömö æncæcäimpa.
 Ayæ awënë odeyeidi inömö
 inte mönö, İmaï cædäni,
 ante në ämö imö bai mönö
 tömengä ingante ämö në angä
 bacæcäimpa.

14 “Mäninäni Wængongui
 Codotedo ingante guëadö
 guëa cæcædänimpa. Incæte
 tömengä iñömö awënëidi
 tömänäni Awënë inongä
 ingampa. Ayæ waodäni
 awënë odeyeidi iñönänite
 tömengä Tæiyæ Awënë Odeye
 inongä ingampa. İinque
 tömengä tæi ëmönongä
 inte tömënäni inänite gänä
 cæcæcäimpa. Tömengä, Botö
 miñæ tee empo goquimini,
 ante waodäni inänite aa
 pedinque apænte nänö në
 ængainäni inte tömengä
 miñæ cöwë ædæmö cæte
 tee empo godäni inänipa.
 Mäninäni adobai tömengä
 tönö godongämæ guëadö guëa
 cæte wænonguinäni inte tæi
 ëmonte gänä cæcædänimpa,”
 ante Wængongui anquedo
 apænecantapa.

15 Ayæ tömengä wæætë
 botö imote İmaï apænecantapa.
 “Onquiyængä maincoo beyæ
 towente quëwëngä inte
 æpæncoo yædöpäa tæ contacä
 abitapa. Mänii æpæncoo
 iñömö tæiyænäni waodäni
 bai inänipa. Wabæca näni
 quëwencabo wabæca näni
 quëwencabo incæ wadö
 näni tedecabo wadö näni
 tedecabo incæ waodäni

tæiyænāni inānipa. Mānināni tōmānāni māniī æpæncoo bai inānipa. ¹⁶ Ayæ önompo tipæmpoga önömoncawæncoo bai awënë odeyeidi tönö mönō guiñēnongā iñōmō tōmēnāni bitō nē adināni inōnāni inte onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā ingante piincädānimpa. Pīinque, Tömengā ingante æmæwo ömæ ewengæimpa, ante cæcädānimpa. Tömengā māincoo tōmancoo ö ænāni ate ömacā inte wæyongante tōmengā baö cæninque tōmengā ingante æmæwo iya tancädānimpa. ¹⁷ Wængongui, Botö angai bai iinque baganca tōmēnāni botö pönēnō ante cæcädānimpa, ante godö cæcā beyænque mānināni awënë odeyeidi nāni mīmönē adodö ante pönēnānipa. Pönēninque tōmēnāni godongāmæ Ao äninque, Mönō guiñēnongā aacæcāimpa, ante tōmengā ingante, Mönō tæi piñænō ante godömō ænguingā, ante godönāni ængantapa.

¹⁸ “Māningā onquiyængā bitō adingā bai Babidōnia nāni waemō quēwēñömō adobai impa. Māniñömō awēñēidi iñömō tōmāmæ awënë odeyeidi inānite nē aadāni inānipa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

18

Babidōnia nāni quēwēñömō do wo ewente batimpa

¹ Ayæ ate Wængongui anquedo wacā inte öönädē inō wææ pongā atabopa.

Tömengā tæi piñængā inte nangui angā ingā inte nāmā nänö ñäö apäite emönö inte inguipoga iñömō ñäö apäicā atabopa. ² Tömengā nänö tedepāmo inte iimaī yedæ aa pedinque,

“Babidōnia nāni añömō do wo ewente batimpa. Babidōnia nāni waemō quēwēñömō i incæte do wo ewente ba aedāni.

Badinque wēnæidi nāni owoyömō batimpa.

Wēnæidi wentamō ewocadāni tōmānāni māniñömō tee mönincōnē bai quēwēnānipa.

Ayamōidi baacāidi tōmānāni adobai māniñömō wææ cæte bai owodānipa.

³ Wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmānāni

babidōniaidi wiwa nāni towēinēnō beyæ

tōmēnāni biinōmæ bete quidi quidi dowænte bai wädānipa.

Inguipoga awënë odeyeidi incæ babidōniaidi tönö towēnānipa.

Babidōnia iñömō quēwēnāni nāmanque ante pönente tocæte ante māincoo nangui pōni ænte eadāni beyænque

inguipoga nē godonte ænāni iñömō māincoo nangui pōni eadāni badānipa,”

ante Wængongui anquedo aa pecantapa.

⁴ Ayæ öönädē inō wacā tedepāmo tedecā eñentabopa.

“Botö guiidëmini ëñeedäni.
Minitö tömënäni weca
quëwëmini incæte,

Tömënäni tönö godongämæ
wënæ wënæ cædämaï
incæmönimpa, ante
cædinque wadæ tao
pöedäni.

Ayæ, Wængonguï tömënäni
inänite päninque
mönitö imönite
pänämaï incæcäimpa,
ante pönente wædinque
wodii winonte pöedäni.

5 Tömënäni wënæ wënæ
cædimämo iñömö cabo
ti gæte cönöinque
bacoo pönï ongompa.

Incæte Wængonguï mäninäni
näni wiwa cædimämo
cöwë pönente wæcampa.

6 Tömënäni näni pönönï bai
minitö tömënäni inänite
adobai godoncæminimpa.

Tömënäni näni pönö cædinö
beyæ minitö wæætë
adopo godö cædinque
mempoga ganca
godömenque godö
cæmini wæcædänimpa.

Ti nämæ godönäni bete bai
wædanitawo. Minitö
wæætë tömënäni
owætadë ti nämæ
adopopæ pe ñiñænte
wempo cædëninque,

mempoga pe ñiñænte
wempo cædente bai
cædinque godömenque
ti nämæ godömini
bete wæcædänimpa,
angantapa.

7 Edæ tömënäni nämä
incæ, Mönö ñænæmö
imompa, ante pönente
nanguï waëmö
mäincoo ëate quëwënäni
iñönänite

minitö wæætë, Tömënäni
ægancadó waëmö
quëwënäni, ante ad-
inque

tömënäni inänite ado-
ganca piinte cæmini
nantate wædinque
tömënäni wæwente
quëwencædänimpa.

Mäninäni iñömö, ‘Awënë
odeye nänöogängä bai
contate ongömompa.
Edæ watapæ quëwëmö
imompa.

Wii owæmpoingä bai inömö
inte wæwënämaï cöwë
incæmönimpa,’ ante
önöwënenque pönente
änëwënänipa.

8 Mänömainö ante në
änäni inte adoque
itædë iñonte tömënäni
näni wæwëmämo
iñontobæ pö ate nanguï
wæcædänimpa.

Mänionæ tömënäni näni
wænguimämo näni
wæwænguimämo näni
gue ænænguimämo pö
wæcædänimpa töö.

Tömënäni onconcoo gonga
bæcodocæimpa.

Edæ Wængonguï Awënë
iñömö Babidönia
iñömö quëwënäni
inänite në apænte
ante pangä iñömö
edæ tömengä tömäa
cægaingä ingampa,”
ante apænecantapa.

9 Inguipoga awënë
odeyeidi incæ Babidönia
quëwënäni tönö towënäni
inte tömënäni adobai
Babidönia quëwënäni tönö
nanguï waëmö mäincoo
godongämæ ænte ëate

quëwënänpa. İnıne Babidönia nani quëwëñömö gonga bæcododıne tëemancoo baca baca æi adıne tömënanı wæwente Ca ca wæcædänıpa. ¹⁰ Babidönia iñömö quëwënäni nangui pöni nani wæwënö adıne awënë odeyedi ancaı guñëneıne, Mänınäni tönö godongämæ wæwënämaı incæmönıpa, ante gomonga a ongönıne wæcædänıpa.

“Babidönia mını waëmö quëwëñömö në quëwëmını mını wæquinıne ingæıpa.

Mäniñömö quëwëmını mäıncoo nangui ëate inımini inte mını wæquinıne.

Wënæ wënæ cæmini iñömınite adoque ooda iñonte Babidönia mını quëwëñömö do apænte pante wo ëwente batıpa.” ante wæcædänıpa.

¹¹ Inguıpoga mäıncoo ænte mante në godonte ænanı iñömö, Edæ æcänö mönö godongüenenco godonte ænguınaa. Ñöwo dæ ä, ante wæwente Ca ca wæcædänıpa. ¹² İncöo iñömö nani godongüenencoıpa. Oodo tönö padata, dica nani nangui godonte ænıncacoo tönö pededamö nani ämoncoo mæ ongoncoopa. Adobai waëmoncoo nıno nani ancoo tönö awëneıdi waëmoncoo nani mongæncoo ayæ teda nani ancoo tönö opatawæ incoo mæ ongoncoopa. Quıwæmë ogui wawænque

i mäniwæ mæ ongoncoopa. Edepante бага inte nani badönıncöo tönö awænque nani nangui godonte æniwæ inte nani badönıncöo mæ ongoncoopa. Yaëmenta bodonte nani äni inte nani badönıncöo tönö iædo nani äni inte nani badönıncöo tönö mänömodo nani anca inte nani badönıncöo iñömö mänıncöo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänıpa. ¹³ Cäneda nani antapo tönö ogui waa öni pæcaqui, ogui waqui nani iya täimö tönö ti nä öni pæqui ayæ ogui wapæ öni pæquımæ, biınömæ tönö oguinguıpæ, waëmö ædına tönö todıgomö mänıncöo mæ ongoncoopa. Cæningäıdi tönö obegaidı cabayoidı tönö cabayo inte ñä cæte nani wëä godö awotocoo mæ ongoncoopa. Mänıncöo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänıpa. Ayæ adobai, Woadani incæ në cæte quëwencædänıpa, ante cæningäıdi bai godongüenëmö intamöpa, ante wæcædänıpa.

¹⁴ Mänınäni Babidönia quëwënäni inänite iımaı ancædänıpa.

“Quıncamë ante beınente wæmini incæ mänıncä tömanca mınıtö weca ñöwo dæ ancäpa.

Mını ëadıncöo tönö quıno waëmö mını mäıncoo iñömö mänıncöo tömancoo ñöwo dæ ä inıne mınıtö

ömæpomını inte cöwë wæætë ænämaı incæmınıpa,” ante ancædänıpa.

¹⁵ Tömënanı mäniñömö quëwënäni inänite mäıncoo

näni godöincoo beyæ nē æninäni inte nē nangui äadinäni incæ Babidönia iñömö quëwëñänäni nänäni wæwënö adinque, Mäninäni tönö godongämæ wæwëñämäi incämönimpa, ante gomonga a ongöninque ancai guñencæädänimpa. Ayæ wæwente Ca ca wæcæädänimpa. 16 Ayæ iïmäi yedæ ancæädänimpa.

“Babidönia mïni waëmö quëwëñömö nē quëwëmïni incæ mïni wæquinque ingæimpa.

Edæ mänïñömö quëwëmïni tömëmïni weocoo waëmoncoo nïno nänäni ancoo tönö

awënëidi waëmoncoo nänäni mongæncoo tönö opatawæncoo mänincooque mongæmïni imïnitapa.

Mïnitö, Mönö waëmö incämöimpa, ante oodo inte badöincoo tönö dicamö nänäni nangui godonte ænincoo tönö pededamö nänäni ämö mänimoncoo mongæmïni imïnitapa.

17 Incæte adoque ooda iñonte mänincoo mïni äadincoo incæ edæ æmæwo ömæ ewente batimpa, ante nē ænte godönäni edæ wæcæädänimpa,” ante angantapa.

Æpæntibædo wipocoo nē töö töö cædönäni tönö, Wipodë nē godäni, wipodë nē cædönäni tönö, Wipo inte mänincoo godonte ængæimpa, ante nē mäo godäni tömänäni mäninäni gomonga a ongoncæädänimpa. 18 Babidönia nänäni quëwëñömö gonga bæcododique tëëmancoo baca

baca æi adinque iïmäi yedæ ancæädänimpa, “Ii Babidönia nänäni waëmö quëwëñömö bai wayömö nänäni waëmö quëwëñömö edæ dæ ampa, ante wæcæädänimpa,” ante angantapa. 19 Nē wæwëñänäni inte nänäni cæi bai onguipo guidimö ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadinque Ca ca wædinque iïmäi yedæ ancæädänimpa,

“Babidönia nänäni waëmö quëwëñömö nē quëwëñänäni nänäni wæquinque ingæimpa.

Mänïñömö æpæntibædo wipocoo nē äädäni inte

tömënäni nänäni godöincoo mänïñömö quëwëñänäni inänite godonte æninque tömänäni nangui äädäni badänitapa.

Ayæ adoque ooda iñonte Babidönia nänäni quëwëñömö tömäo æmæwo ömæ ewente batimpa, ante ancæädänimpa,” angantapa.

20 Mäninö ante änäni ate, Tömämïni öönædë iñömö quëwëmïni mänïñömö wo ewente i adinque watapæ tocæmïnimpa.

Wængongui quimïni adobai Itota nänö nē da godongaimïni tönö

Wængongui beyæ nē apænemïni tönö

mïnitö tömämïni mänïñömö wo ewente i adinque watapæ tocæmïnimpa.

Edæ, Mïnitö imïnite æbänö wënæ wënæ cædänii, ante adinque

Wængonguī tōmēnāni nāni
quēwēñōmō quēwēnāni
īnānite apænte āninqe
pangā ate tocæminimpa,
ante angantapa.

²¹ Ayæ Wængonguī an-
quedo nē tæi ēmongā
īñōmō dicabo nāni mō mō
equinca bai ñænængade
dicabo æninqe æpæntibæ
cæncadēmæ wo guitudōninque
īmaī angantapa.

“Mānınca æpæntibæ cæncadēmæ
tæi wo guitudōmo guī
bai

Babidōnia nāni waēmō
quēwēñōmō
wo ēwente dæ ba ate cōwē
adāmaī incædānimpa.

²² Īninqe, Adapate nāni
amogainō incæ
āmotamīni nāni an-
gainō incæ

ōōña bai nāni we we
ōongainō incæ todom-
peta nāni ancadeca
nāni we we ōongainō
incæ māniñōmō cōwē
ēñēnāmaī ingæimpa.

Quiēmē badōnāni incæ
nē badongaināni
māniñōmō cōwē dæ
ancædānimpa.

Tōmēnāni nāni dicabo mō
mō equinca inte
cæyōnāni dicabo dadi
dadi cæyedē ā bai
māniñōmō cōwē wī
ēñēnguīnānidō an-
guēnē.

²³ Do nāni tī wodōnoincade
māniñōmō cōwē tica
ēñēnāmaī ingæimpa.

Onquiyængā ingante nē
monguingā māniñōmō
cōwē dæ ā mōnāmaī
inguīnānidō anguēnē.

Māniñōmō māincoo ænte
mante nē godonte
ænāni īñōmō ingui-
poga ñænænāni inte
ongongadānimpa.

Ayæ idōidi yewænte bai
cædinque māniñōmō
quēwēnāni, Waēmō
māincoo, ante wapiticæ
ānewēnāni beyænque
wabæca nāni quēwencabo
wabæca nāni quēwencabo
incæ tōmānāni nāni
quēwencabo oda cæte
gogadānimpa,” angan-
tapa.

²⁴ Wængonguī beyæ
nē apænegaīnāni inānite
wænōninque māniñōmō
quēwēnāni incæ Wængonguī
quīnāni inānite godōmenque
wænōnāni wængadānimpa.
Edæ inguipoga wænōnāni
nē wængaināni tōmānāni
māniñōmō wænōnāni wænte
bai ingadānimpa.

19

¹ Babidōnia wo ēwente ba
ate ōönædē īñōmō waodāni
tæiyænāni adotedæ ogæ ted-
edāni bai ēñentabopa.

“Mōnō Awēnē ingante wat-
apæ apænecæimpa,
ante, Adedoya,
āninqe,

Mōnō Wængonguī mōnō
īmōnte, Quēwencæminimpa,
ante nē Ængā inongā
ingampa.

Tōmengā ñāō ēmongā inongā
ingampa. Ayæ
tōmengā tæi piñængā
inongā ingampa.

² Edæ, Wængonguī, Īmaī
pancæboimpa, ante
nānō apænte angainō

baï cædinque tömengä
cöwë nö cæte waa
pangampa.

Babidönia iñömö onquiyængä
mäincoo beyæ nē
towente quëwëngä
baï impa. Mäniñömö
quëwënäni nē wīwa
cædäni beyænque

inguipoga quëwënäni wæætē
nē wīwa cædäni badäni
adinque

Wængonguī mäniñömö
quëwënäni inänite
apænte ante panganta-
tapa.

Wængonguī ingante nē
cædinäni inänite
adodäni wænönäni
adinque tömengä
wæætē tömënäni
inänite wænongä
wænänitapa,” ante
änänitapa.

3 Ayæ wæætē ogæ teded-
inque,

“Adedoya,” änänipa.

“Mäniñömö tēemancoo cöwë
baca baca æicöompa,”
ante änänitapa.

4 Mäniñedē Wængonguī
nänö tæ contaimpaa tæ
contayongante nē aadäni nē
Picænäni bæinticoatodo ganca
inäni tönö mīlnäni quëwënäni
mënaa go mënaa inäni iñömö
ædæ wææninqe, Bitö
Wængonguī Awënë imidö
anguënë, äninque “Amëë,
Adedoya,” ante aa pedänitapa.

5 Wængonguī nänö tæ con-
taimpa inö tedepämo iimaï
tededinque,

“Wængonguī ingante nē
cæmīni inte

tömengä ingante nē guiñente
ëñente cæmīni iñömö

nē awënëidi imīni incæ
önömīnique incæ
mīnitö tömämīni,

Mönö Wængonguī ingante
watapæ apænecæimpa,
ante apæneedäni,”
angantapa.

*Wængonguī Codotedo
monguingä ææmæ*

6 Ayæ adobaï waodäni
tæiyænäni adotedæ ogæ
tededäni baï ëñentabopa.
Ñænæ tēñabo ä baï detæbo
eyequei tē baï ëñentabopa.

“Adedoya,

Mönö Wængonguī Awënë
Tömää nē Cægäimi inte
bitö nē Awënë badinque
aabipa.

7 Mönö watapæ pönī
entawëninque waa
tocæimpa.

Edæ tömengä ingante
apænedinque mönö,
Bitö ñäö ëmömi imipa,
ante angæimpa.

Edæ Wængonguī Codotedo
nänö monguinö oo
bacæ cæpa cæmīni.

Onquiyængä tömengä ingante
monguingä iñömö,
Botö nänöogængä ingu-
ingä oo poncæcäimpa,
ante nämä incæ eyepæ
cæte a ongongampa.

8 Tömengä ingante weo-
coo nīno nāni ancoo
waëmö näämæntacoo
nänö wëñaquincoo, ante
pönönäni ængä
ingampa.

Wængonguī quinäni nāni nö
cægaincoo incæ

nīno nāni ancoo waëmö
näämæntacoo baï
impa.”

⁹ Ayæ Wængongui anquedo botö imote angantapa. "Īmaī ante yewæmōe. 'Wængongui Codotedo monguingä ææmæ pö becædänimpa, ante wente ængä nē ponguināni nāni to-quinque.' " Tömengä ayæ godömenque äninque, "Mäninö Wængongui nänö nō angainö impa," ante angantapa.

¹⁰ Ante äñongä botö tömengä önöwa inö ædæ wææninqe tömengä ingante watapæ apæneçæte ante çæyömote tömengä wæætē, "Mänömaī cædämaī imäwe, angantapa. Botö önönque bitö bai Wængongui ingante nē çæbo imopa. Edæ bitö töninädäni Itota nänö apænegainö nē eñente cædäni bai botö adobai Wængongui ingante nē çæbo imopa çæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninqe, Bitö Wængongui Awënë imidö angüenē, ante apænee," ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque Wængongui beyæ nē apænedäni iñömö tömengä nänö apænegainö ante ewocadinque apænedänipa.

Näämænta cabayoga nē tæ contacä mongænte pongampa

¹¹ Botö ayæ ayömote öönæde wi ænete bai bayö cabayo näämænta eñacä a ongongä atabopa. Cabayo nē tæ contacä mongænte pongä iñongante, Tömengä cöwē pönëninque nē Ædæmö Cædongä inte, Näwangä impa, ante nē Apænegaingä ingampa, ante pemonte ingampa. Wænæ wænæ

cædäni inänite tömengä nō apænte ante pänongä ingampa. Ayæ guëadö guëa cædinque tömengä nē nō cædongä ingampa. ¹² Tömengä awinca gonga bæcodote bai emongä inte tömengä ocaboga pogantacoo encacä ingampa. Tömengä emöwo yewæmonte ii incæte mäniwo tömenganque nänö eñewo impa. Wadäni ædö çæte eñenguinänii. ¹³ Tömengä weocoo yacoo wepænē guipænente mongængampa. Tömengä emöwo iñömö, Wængongui nänö Angainö, ante pemonte ingampa.

¹⁴ Öönæde iñömö tontadoidi tömengä miñæ tee empote godänipa. Tömënäni nino nāni ancoo waemö näämæntacoo mongæninque cabayoidi näämænta eñadäni yabæ tæ contate mongænte godänipa. ¹⁵ Cabayoga nē tæ contacä iñömö wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo incæ waodäni inänite yaëmenca pancæte ante äninque tömengä önönē inö yaëmē tipængaa waingamē engamē enedinque yædæ tadete ongongan-tapa. Tömengä iñömö nē tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënäni inänite, Īmaī cædäni, ante aacæcäimpa. Yowepæ ante yowecoo nāni pinä pinä gäwate çæincadedé pinä pinä gäwate bai cædinque cabayoga nē tæ contacä Wængongui ængui nänö angainö beyænque iñömö tömënäni

inänite püinte pancæcäimpa. Wængongui adocanque Tömää në Cægaingä ingampa. 16 Cabayoga në tæ contacä iñömö weocoo yacooga adobai tömengä önontiya ii emöwo yewæmonte eñacampa. "Ayæ waodäni awënë odeyeidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa," ante pemonte ingampa.

17 Ayæ wacä Wængongui anquedo nænque cæncadëmö inö a ongongä atabopa. Tömengä öönæde gämænö në cæwodäni tömänäni inänite yedæ ante aa pedingue, "Adayömö godongämæ pöedäni. Edæ Wængongui tæiyæ ææmæ ante pö cæedäni. 18 Awënë odeyeidi incæ tontado capitäoidi incæ onguifænäni tæi piñænäni incæ cabayoidi incæ cabayocooga inte në tæ contate godäni incæ iinäni tömänäni wænäni ate tömënäni baö cæncæte ante pöedäni. Waodäni awënë beyænque në cæte quëwënäni incæ në nämä cæte quëwënäni incæ awënëidi incæ önönänique incæ tömänäni baö pö cæedäni," ante aa pecantapa.

19 Ayæ botö ayömö mönö guifænongä tönö inguipoga awënë odeyeidi tönö tömënäni tontadoidi tönö adayömö godongämæ pöningue, Cabayoga në tæ contacä ingante ayæ tömengä tontadoidi inänite mönö guëadö guëa cæcæimpa, ante

cædäni atabopa. 20 Incæte guëadö guëa cæyönänite tömënäni näëmæ mönö guifænongä ingante bæi ongöningue, Wængongui beyæ në apænebo, ante në babæ äningä ingante adobai bæi ongönänitapa. Në babæ änogä iñömö mönö guifænongä beyænque mä pöni cæcä inongäimpa. Inique mönö guifænongä tömengä nänö yewæmöi në yewæmöinäni iñömö tömengä nänö emönö bai näni badöinca gäänë ædæ wææningue në apænedäni inte tömënäni në babæ änogä nänö mä cædö adingue guifænte wædingue oda cædönänipa. Inique mönö guifænongä tönö në babæ änogä ayæ müna quëwëñönte atopode näni änantibæ gonga bai näni bæcodotibæ cæncadëmæ wido cædänitapa. 21 Tömëna miñæ pönäni inänite guiquënë cabayoga në tæ contacä tömengä önönë inö yaëmenca yædæ tadete ongöningue do wænogä wænänitapa. Inique në cæwodäni baö ade cænänique tömänäni në wæninäni baö tömo pöni cæwëñönäni inänitapa.

20

Miido wadepo iñonte æbänö baquü

1 Wængongui anquedo wacä iñömö tadömengadænguipo ontatodemö wi ænequü tönö ñänömencaimë ñænæmë önönempo næængä inte öönæde inö ta wæængä

atabopa. ² Ta wææninqwe tömengä dadagöö ingante bæi ongöningwe tömengä nänö müido wadepo ganca ñä cæyænte ongonguinque ante ñä cæyængantapa. Mäningä dadagöö wëenëñedë tæntæ nê ingaingä inte wënæ awënë Tatäna ingacäimpa. ³ Mäningä ingante ñä cæyæninque tadömengadænguipodë wido cædinque ontatodemö wi ænequï inte tee mönedinque tömengä dæca ontatodemö ædæmö tee moncacan-tapa. Waodäni wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä, Oda cæte gocædänimpa, ante müido wadepo ganca cædämaï incæcäimpa, ante Wængonguï anquedo dadagöö ingante wido cæcantapa. Mänimpodepo iinque ba ate tömengä ingante, Wantæ iñö ñimpo cæte goquingä, ante ñimpo cæcä gocæcäimpa.

⁴ Ayæ awënëidi tæ contaimpacoo botö atabopa. Wængonguï Awënë godö angä beyænque awënëidi badinque apænte ante nê änäni badinäni inte mänimpaa tæ contadäni inänitapa. Ayæ Itota ingante ante apænedinque Wængonguï nänö angainö ante apænedäni beyænque tömënäni inänite wangö tamencadäni wængadänimpa. Wangö tamencadäni wængainänäni nani önöwocaidi botö ñöwo atabopa. Mäninäni iñömö mönö guññenongä ayæ pöningä ingante adinque,

Bitö Wængonguï Awënë bai imidö angüenë, ante apænedämaï inte ayæ tömengä nänö emönö bai nani badöninca gäänë ædæ wæænte apænedämaï ingadänimpa. Ayæ tömënäni nani önönemö inö nani önompo inö mönö guññenongä ayæ pöningä nänö yewæmöi yewæmönämaï ingadänimpa. Adodäni ñäni ömæmöninque adoque müido wadepo ganca Itota Codito tönö godongämæ aadänitapa.

⁵ Mäninäni täno ñäni ömæmönäni incæte wadäni guiquenë nê wængainäni incæ müido wadepo iinque go ate ñäni ömæmoncædänimpa. ⁶ Täno ñäni ömæmönäni iñömö nê tæiyæ waemö inäni inte nani toquinque. Edæ wadäni nê wængainäni mempoga ganca nani wænguimämo iñonte mäninäni iñömö wænämaï incædänimpa. Wæætë, Wængonguï quï, ante nê godönäni bai tömënäni adobai, Wængonguï beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcædänimpa. Ayæ müido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacædänimpa.

Tatäna nänö æmæwo ömäe ewenguinö ante

⁷ Tadömengadænguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwënongå iñongante Tatäna ingante müido wadepo iinque go ate ñi cæyænäni ta gocæcäimpa. ⁸ Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ nani

ämæ ganca go Mäogobæ
 nāni ämæ ganca gocæcäimpa.
 Inguipoga tömäo godinque
 tömengä, Wabæca nāni
 quëwencabo ayæ wabæca nāni
 quëwencabo nāni oda cæte
 goquimāmo ante cædinque
 tömēnāni inānite, Mönö
 guëadö guëa cæquinque
 gocæimpa, ante, Adoyömö
 godongāmæ pödāni, ante
 ancæcäimpa. Æpodānidö
 inānii, ante tömēnāni æpæ
 wedeca emōnai bai tæiyænāni
 inguinānidö anguēnē.

⁹ Mānināni bogænæ
 tömäo godāni bai tömēnāni
 adobai inguipoga tömäo
 gocædānimpa. Wængongui
 nänö waadete quëwēñömö
 tömengä quīnāni quëwēñömö
 godāmæ gocædānimpa.
 Goyōnāni öönädē inö gonga
 bæcodote gao wææñonte
 gonte wæncædānimpa. ¹⁰ Ayæ
 wēnæ tömēnāni inānite, Oda
 cæte gocædānimpa, ante nē
 cægaingä ingante Wængongui
 bæi ongonte atopode nāni
 änontibæ gonga bai nāni
 bæcodotibæ cæncadēmæ wido
 cæcæcäimpa. Edæ mönö
 guiñēnongä tönö, Wængongui
 beyæ nē apænebo, ante
 nē babæ äningä tönö
 tömēna dobæ māniñömö
 wido cæte ingadaimpa.
 Īninqe mānināni itädē woy-
 owotæ māniñömö quëwente
 cōwē wantæpiyæ nāni
 wæwenguimāmo ingæimpa.

*Wængongui Awēnē tæ con-
 taimpa näämæntapa*

¹¹ Ayæ awēnē tæ con-
 taimpa ñænæmpa näämæntapa
 adinque botö mānimpaa nē tæ

contacä ingä adobai atabopa.
 Inguipoga tönö öönæ iñömö
 tömengä ingante ate bai
 cædinque wodii godinque
 nāna ongōñömö edæ ædömē
 gote dæ änimpa.

¹² Ayæ nē wængaināni
 tömānāni awēnēidi incæ
 önönānique incæ mānimpa
 gäänē a ongōnāni atabopa. A
 ongōñōnāni mincayontacoo
 wataa wataa wi æmpote
 ongoncoopa. Ayæ min-
 cayonta wataa Wængongui,
 Quëwenguinta, ante tömengä
 yewæmongaintaa wi æmpote
 acantapa. Māniī min-
 cayontacoo iñömö, Nē
 wængaināni tömānāni æbānö
 cægaināni inānii, ante
 Wængongui mānintacoo nänö
 yewæmongainö ante wataa
 wataa tömanta adinque
 nē wængaināni nāni cægai
 ganca, ante tömēnāni inānite
 adoganca apænte ante pan-
 gantapa. ¹³ Ayæ æpæntibæ
 cæncadēmæ do wængaināni
 wæætē ta pönānitapa.
 Æmæwo wængaināni incæ
 ta pönānitapa. Tömēnāni
 nāni wænte ongōñömö nē
 ongongaināni inte wadæ
 ta pönānitapa. Ta pönāni
 ate, Æbānö cægaināni inānii,
 ante adinque Wængongui
 adocanque adocanque nänö
 cægai ganca, ante tömengä
 ingante adoganca apænte
 ante pangantapa.

¹⁴ Māniñedē ganca
 ayæ baganca wænāmāi
 quëwencædānimpa, ante ayæ,
 Wængaināni nāni ongōñömö
 adobai dæ bacæimpa, ante
 cædinque mönö Awēnē

wængainäni æmæwo nāni
wængaimāmo tönö nāni
wænte ongöñömö æpæntibæ
gonga bai nāni bæcodotibæ
cæncadēmæ wido cæcantapa.
Mänintibæ mempoga ganca
æmæwo nāni wænguimāmo
bai impa. ¹⁵ Wængonguī,
Quëwenguinta, ante nänö
yewæmongaintaa adinque,
Æcänö emöwo mänintaa
yewæmönāmai i, ante ad-
inque nē yewæmönāmai
ingainäni inänite mänintibæ
cæncadēmæ wido cæcantapa.

21

*Inguipoga münguipo öönæ
müönæ*

¹ Ayæ öönæ müönæ in-
guipoga münguipo atabopa.
Edæ öönæ picæönæ ingui-
poga picænguipo dæ iinque
batimpa. Ayæ æpæntibæ
adobai dæ änimpa. ² Ayæ
godömenque botö ayömote
Wængonguī nänö tæiyæ
waëmö quëwëñömö müi Ee-
dotadë nāni äñömö öönædë
inö ta wææ atabopa. On-
quiyængä nē moncæ cæcä
iñömö, Botö nänöogængä
inguingä waa acæcäimpa,
ante waëmö weocoo nē
mongængä bai i quëwëñömö
adobai waëmö pönī emö inte
ta wææ atabopa.

³ Ayæ Awënë tæ con-
taimpa inö tedepāmo yedæ
ä ëñentabopa. “Nöwo
Wængonguī nänö owoquincö
waodāni weca ongö iinque
tömengä tömënāni tönö
quëwenguingä ingampa.
Tömënāni tömengä gui-
idënāni bacædänimpa. Ayæ

Wængonguī incæ, Botö
tömëmo munitö Wængonguimo
incæboimpa, ante tömënāni
weca ongoncæcäimpa.
⁴ Tömënāni wëñapæ tamonte
wædi tömämæ Wængonguī
wadæ cæmoncæcäimpa.
Mänñedë æmæwo mönö
wëñimāmo incæ mönö
wæwëñimāmo incæ Ca ca
mönö wædimāmo incæ
nantate mönö wædimāmo
incæ tömää mänimāmo
dæ angæimpa. Edæ
wëenëñedë inimāmo incæ
iinque batimpa,” angantapa.

⁵ Ayæ Awënë tæ con-
taimpaa nē tæ contacä
iimai angantapa. “Tömää
inimāmo botö ñöwo müi
cæcæboimpa,” angantapa.
Ayæ, “Mänömainö ante
botö äninö edæ nö pönī i
iinque mäninö ante wede
pönengæimpa. Mänömai
beyæ bitö iimai ante
yewæmöe,” angantapa.

⁶ Ayæ tömengä wæætë botö
imote iimai äninque, “Dobæ
iinque batimpa. Botö Tänobo
ingaimo inte Tömāmo inguimo
imopa. Wëenëñedë tömää
nē Badongaïmo inte tömää
nē iinque Cæbo incæboimpa.
Edæ nē gæwænāni, Æpæ
beinëmönipa, ante nē änāni
inänite botö æpæ tapæ
quëwenguimæ önonque
godömo becædänimpa. ⁷ Tæi
emonte nē gänä cædāni
inänite botö mänincoo botö
nē godonguincoo godömo
æncædänimpa. Ayæ botö
incæ tömënāni Wængonguimo
incæboimpa. Tömënāni
wæætë botö wëñænāni
bacædänimpa. ⁸ Wæætë

guiñente awædö, ante nē ānāni tönö nē pōnēnāmaī ināni guiquēnē, nē wīwa cædāni tönö wacā ingante nē wænōnāni guiquēnē, nē towente quēwēnāni tönö idōidi nē ināni guiquēnē, Wængonguī impa, ante nāni badōnīnca gāānē ædæ wææninque nē apænedāni tönö nē babæ ānāni tōmānāni guiquēnē, mānīnāni iñōnānite atopode nāni ānontibæ gonga baī nāni bæcodotibæ incæ tōmēnāni nāni wæcōñōmō bacæimpa. Mānīi nāni wænguīmāmo iñōmō mem-poga ganca nāni æmæwo wænguīmāmo impa,” angantapa.

Mīi Eedotadēē quēwēñōmō

⁹ Wængonguī anquedoidi ōnompo æmæmpoque go mēa ganca ināni ōnompo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo waodāni iinque nāni wæwænguīmāmocoo eyede engate intacoo nē næænāni iñōnānite adocanque botō weca pōninque, “Pōe,” angantapa. “Wængonguī Codotedo nānōogængā nē baquingā nē monguingā iñongante botō bitō imite odōmōmo acæbiimpa,” angantapa.

¹⁰ Ayæ Wængonguī Ōnōwoca incæ botō imote bæi ongonte baī cæyongante botō wīimonte baī iīmaī atabopa. Wængonguī anquedo botō imote ō ænte māo onquiyaboga tæcædæca pōnī cōnongā ongonte ayōmo Wængonguī tæiyæ waēmō nānō quēwēñōmō Eedotadēē nāni āñōmō ōōnædē inō ta

wææñonte tōmengā botō imote odōmongā atabopa.

¹¹ Mānīi quēwēñōmō Wængonguī nāō ēmōnongā baī apāitimpā. Ayæ dica aatapeca nāni anca ēmō baī awocawænta baī waēmonca inimpā. Waodāni nāni nangui godonte æninca baī nāō apāite baī Eedotadēē inimpā. ¹² Mānīi quēwēñōmō godāmæ tæimō wææ cædi ænōwæmō ongōnimpā. Ayæ wææ cædi odemoncoo iñōmō ōnompo tipæmpoga go mēnemonga wææ cædinemō inimpā. Ōnompo tipæmpoga go mēa ganca wææ cædinemō incæ wayōmō adodemonque Wængonguī anquedo adocanque a ongōñongā wayōmō adodemonque Wængonguī anquedo a ongōñongante anquedoidi ōnompo tipæmpoga go mēa ganca ongōnānitapa. Mānīnemō ōnompo tipæmpoga go mēnemonga odemoncooga idægoidi nāni cabo tipæmpoga go menca-bodāniya iñōnānite tōmēnāni ēmōwocoo yewæmante inimpā. Wayōmō odemonga adocaboque ēmōwo wayōmō odemonga adocaboque ēmōwo yewæmante inimpā. ¹³ Nænque tamōnō inō mēa go adoque odemō inimpā. Nænque wæidō inō mēa go adoque odemō inimpā. Betamonca inō mēa go adoque odemō inimpā. Adobāi æmataæ inō mēa go adoque odemō inimpā. ¹⁴ Mānīi quēwēñōmō wænōmēnæca mænonte wææ cæqui, ante nāni nōnōnīncacoo iñōmō

önompo tipæmpoga go men-
caa inimpa. Mänincacoo
önompo tipæmpoga go mencaa
incæ Wængongui Codotedo
nänö da godongainäni
önompo tipæmpoga go mēnaa
ināni tömēnāni emōwo incæ
adocanque emōwo wacaa
adocanque emōwo wacaa
yewæmonte eñacaimpa.

15 Wængongui anquedo
botö imote nē apænedingä
iñömö tee manguimpa odo
inte badöimpa nē næængä
atabopa. Mänii quēwēñömö
tee mancæte ante mänii wææ
cædinemoncoo adobai tee
mancæte ante mänii wææ
cædi adobai tee mancæte
ante tömengä tee manguimpa
næængantapa. 16 Mänii
quēwēñömö æmatæ ado-
ganca æmatæ adoganca
mænonte inimpa. Doyæ inö
betamonca inö adoganca
inimpa. Tömengä mänii
quēwēñömö tee manguimpa
inte tee mante doyæ inö
ænöwæmö inö doo miido
dootiento quidömetodo ganca
inimpa. Ayæ betamonca
iñömö adobai doo miido
dootiento quidömetodo ganca
i atabopa. 17 Wængongui
anquedo woadäni nāni tee
mänö bai tee mangä ayongä
mänii quēwēñömö wææ cædi
tæinebo inö tetenta i coatodo
mēetodo ganca inimpa.

18 Mänii wææ cædi aat-
apeca nāni anonca inte
mænöni impa. Mänii
quēwēñömö guiquenē odo
inte awocawænta bai waemö
inte mænöni impa. 19 Mänii
quēwēñömö wænömēnæca
mænonte wææ cæqui, ante

ñönöncacoo iñömö, Waemö
emongæimpa, ante tömēnāni
quincacoo nāni nangui
godonte ænincacoo ænte
mämö ñönöncacooga be-
wodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca
nāni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
tapidoca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
aagataca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
etemēnaotaca nāni
anca inimpa.

20 Waca ñönöninca guiquenē
oöninteca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
codönadīnaca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
coditooditoca nāni
anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
bedidoca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
topatioca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
coditopadataca nāni
anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquenē
aatintoca nāni anca
inimpa.

Waca tömanca guiquenē
amatitaca nāni anca
inimpa.

Mänimpoca inimpa.

21 Mänii wææ cædinemö
iñömö önompo tipæmpoga
go mēnemonga iñömö
pededamö nāni amö önompo
tipæmpoga go mēmonga

inte mænonte inimpa. Wææ cædinemö incæ wææ cædinemö incæ pededamö adomonque adomonque inte mænöninemö inimpa. Mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö oodo inte mænöwate taadö awocawænta bai waëmö inimpa.

²² Mönö Wængongui Awënë adocanque Tömää në Cægaingä tönö Wængongui Codotedo tönö mäniiñömö cöwë ongöna ininque godongämæ quëwënäni guiquënë, Mönö Wængongui oncönë guicæimpa, ante quinante anguinänii. Edæ Wængongui tæiyæ waëmö oncö mäniiñömö dæ ä atabopa. ²³ Wængongui në ñäö bai ëmönongä inte ñäö apäiquingä bai inongäimpa. Ayæ Wængongui Codotedo iñömö nani ti wodönoincade bai i ininque mänii quëwëñömö iñömö nænque incæ apäicä incæ quinante godömenque ñäö apäiquii. ²⁴ Wabæca

nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo inänite Wængongui ængä beyænque në quëwënäni inte mäninänique mänii ñäö apäiyömö cægoncædänimpa. Adobai inguipoga awënë odeyeyidi waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa.

²⁵ Mänii quëwëñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Ininque mäniiñömö wææ cædinemoncoo iimö iñö iimö iñö iñönte cöwë tee mönedämaï ingæimpa.

²⁶ Wabæca nani quëwencabo

ayæ wabæca nani quëwencabo incæ tömënäni waëmoncoo nani ëadincoo mäniiñömö ænte poncædänimpa. Mänii quëwëñömö waa quëwëñömö impa, ante waa ate apænecædänimpa. ²⁷ Quiëmë wënæ wënæ i mäniiñömö cöwë guidämaï ingæimpa. Në wiwa cædäni incæ në babæ änäni incæ mänii quëwëñömö guidämaï inguinänidö angüënë. Wæætë Wængongui Codotedo, Quëwenguintaa, ante nänö yewæmöintaa në yewæmönäni guiquënë tömënänique guicædänimpa.

22

¹ Ayæ Wængongui anquedo botö imote önö quëwenguimæ odömongä atabopa. Mänimæ awocawænta bai waëmömæ impa. Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa inö tapæmpa. ² Mäniiñömö tad-inque mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö tæcæguedë inö ta gopæmpa. Mäninö æmæ wedeca incæ imæ wedeca incæ awæ quëwenguwæ pæwæ atabopa. Mäniwæ iñömö tömenca wacä apäicä iñönte wacä apäicä iñönte incapa. Ininque adoque wadepo iñedë onompo tipæmpoga go mëa ganca mänimpoga mäniwæ incayedë impa. Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ mänimæca quëwënäni tömänäni mäniwæ öñabocoo beyæ gancæ bacædänimpa, ante ëñabocoo. ³ Wængongui

pante nänö angainö
 beyænque quincoomë
 wënæ wënæ bagatii
 mäninö mäninödë dæ
 angæimpa. Wængongui
 tönö Wængongui Codotedo
 nana aacæ tæ containpa
 mänii quëwëñömö mä on-
 goncæpaimpa. Tömengä
 ingante në cædönäni iñömö
 tömengä ingante watapæ
 apænedinque tömengä
 ingante cæcædänimpa.
 4 Tömengä awinca acædänimpa.
 Ayæ tömengä ëmowo tömënäni
 önönemö inö yewæmonte
 incædänimpa. 5 Mäniñömö
 woyowotæ inämaï ingæimpa.
 Edæ mäniñömö quëwënäni
 beyæ Wængongui Awënë
 në ñäö ëmönongä inte
 apäiquingä inongampa. İninqe
 nænque ñäö apäidö incæ tï
 wodönoincade ënënö incæ
 quinantæ ayæ apäiquii.
 Ayæ mäniñömö quëwënäni
 adodäni cöwë wantæpiyæ
 aacædänimpa.

Itota Codito oo poncæcäimpa

6 Ayæ Wængongui anquedo
 botö imote apænedinque,
 “Mäninö bitö ëñënö nö pöni
 i ininqe mäninö ante wede
 pönengæimpa. Wængongui
 beyæ në apænedönäni
 tömengä Önöwoca ingante
 ëwocadinque apænedänipa.
 Tömënäni nani në ëwocadongä
 Wængongui Awënë iñömö
 tömengä anquedo ingante
 apænedinque, Bitö botö
 imote në cædönäni weca
 godinque, Æbänö oo pöni
 baquimpa, ante odömömi
 acædänimpa, ante da pönongä

pongantapa,” ante botö imote
 apænecantapa.

7 Itota Codito, “Aedäni.
 Botö oo ocæ ëmænte
 ponguimo imopa. İi
 mincayontaa Wængongui
 beyæ apænedinque nani
 yewæmonte angainö ante
 në ëñente cædäni iñömö
 nani toquinque,” ante
 apænecantapa.

8 Botö Wäömo inömo
 imopa. Mäninö Wængongui
 anquedo nänö äninö ante
 në ëñënimo inte botö mänii
 tömengä nänö odömöninö
 ante në adimo inömo imopa.
 Wængongui anquedo angä
 ëñëninque ayæ odömongä
 adinque botö në odömöningä
 önöwa inö ædæ wæænte
 tömengä ingante watapæ
 apænecæte ante cætabopa.

9 Cæyömote tömengä wæætë,
 “Mänömaï cædämaï imäwe,
 angantapa. Botö önönque
 bitö bai Wængongui ingante
 në cæbo imopa. Ayæ bitö
 töninadäni Wængongui beyæ
 në apænedönäni tönö İi
 yewæmöintaa nani angainö
 ante në ëñente cædäni tönö
 botö tömënäni bai adobai
 Wængongui ingante në
 cæbo imopa cæbii. Edæ
 Wængonguinque ingante ædæ
 wææninqe, Bitö Wængongui
 Awënë adobique imidö an-
 guënë, ante apænee,” angan-
 tapa.

10 Wængongui anquedo
 godömenque botö imote
 İimaï angantapa. “Edæ
 mänömaï baquionæ oo
 pöni ingæimpa cæbii. İi
 yewæmöintaa Wængongui
 beyæ apænedinque nani

angainö ante bitö wë wodonämaï inte do apænee. 11 Në wënæ wënæ cædönäni inänite ee abi godömenque wënæ wënæ cæcædänimpa. Tömënäni nāni pönönö wentamö bai nē entawënäni inänite ee abi godömenque nāni pönönö wentamö bai entawencædänimpa. Nē nō cædāni inänite ee abi godömenque nō cæte quëwencædänimpa. Nē tæiyæ waëmö entawënäni inänite ee abi godömenque tæiyæ waëmö entawencædänimpa.”

12 Itota Codito, “Aedāni. Botö oo ocæ emænte ponguïmo ïmopa. Ocæ emænte pöninque botö tömëmo godömo nāni ænguincoo, ante næænte ponguïmo ïmopa. Tömānāni æbānō cædāni, ante adinque botö tömënāni nāni cægai ganca ante adoganca godömo æncædänimpa. 13 Botö Tānobo ingaïmo inte Tömāmo inguïmo ïmopa. Tömāā badönāmaï iñedē botö Do Quëwengaïmo ïmopa. Ayæ tömāā ïnque bayedē incæ botö Ayæ Pönī nē Quëwëmo incæboïmpa. Wëenēñedē tömāā nē Badongaïmo inte tömāā nē ïnque Cæbo incæboïmpa.”

14 Weocoo yamonte bai mīmönē nē mēnongate ināni iñömö tömënāni nāni toquinque edæ mānī quëwëñömö wææ cædinemö iñömö go guiquināni inānipa. Go guidinque tömënāni quëwenguïwæ quëwenguinca bequināni inānipa. 15 Wīwa cædāni guiquenē mānī quëwëñömö

yabæque iñömö ongonte wæquināni inānipa. Idöidi nē ināni, nē towente quëwënāni, wacā ingante nē wænönāni yabæque ongönānipa. Wængonguï impa, ante nāni badöninca gāänē ædæ wææninque nē apænedāni, nē babæ ānāni tönö, Babæ äinëmönipa, ante nē ānāni tönö tömënāni tömānāni mānī quëwëñömö yabæque iñömö quëwenguināni inānipa.

16 “Botö Itotabo ingaïmo ïmopa. Māninö botö angainö ante nō impa, ante botö ïmote godongāmæ nāni pönencabodāni tömānāni inänite apænecā eñencædänimpa, ante cædinque botö do botö anquedo ingante mīnitö weca da pönömo pongantapa. Botö docā Awënē Dabii nänö Wæmæncoo ingaïmo inte adobai nänö Pæïmo ïnömo ïmopa. Botö wadaamö bai ñāö bayö apāimö bai ïmopa.”

17 Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö Wængonguï Codotedo nänöogængā nāni ānongā, “Pöedāni,” ānapa. Añöna tömënāni tömēna ïnate nē eñenāni inte adobai, “Pöedāni,” ancædänimpa, ämopa. Nē gæwænte ināni tömānāni pö becædänimpa, ämopa. Nē beinēnāni iñönānite, Mīnitö quëwenguïmæ, ante önonque pönonguïmæ incæ pö ænte becæminimpa, ante ämopa.

18 Iiyewæmöintaa Wængonguï beyæ nē apænedāni nāni angainö ante nē eñenāni tömānāni inänite, Ee aedāni, botö wææ ämopa. Edæ

mäninö nāni angainö incæminimpa, ante ancæcäimpa.
ante godömenque wadö Mänii quëwenguïwæ ante
änāni inānite Wængongui mänii quëwëñömö ante ii
pancæcäimpa. Iiyewæmointaa yewæmointaa yewæmonte
quiemë nāni pante wæwenguincoo, impa.
ante yewæmonte ad-
inque Wængongui nē wadö ²⁰ Mäninö ante, Nö impa,
änāni inānite mänincoo bai ante nē apænecä inñömö
godömenque pancæcäimpa. tömengä inñömö, “Ao, botö
oo ocæ emænte ponguimo
¹⁹ Ayæ ii yewæmointaa imopa,” angantapa. Añongante
Wængongui beyæ nē botö,
apænedāni nāni angainö Mänömaï baquïnö anguënë,
incæ pancadea æninque ante, Amëë, äninque, Awënë
nē wëä godonte bai Itota pöe, ämopa.
cädāni inānite Wængongui
quëwenguïwæ quëwenguinca
godönāmaï incæcäimpa.
Tömengä adobai, Botö
tæiyæ waëmö quëwëñömö
mäniñömö guidāmaï ²¹ Awënë Itota Wængongui
nänö guidënāni inānite
waadete godö cæcæcäimpa.
Mänömaï baquïnö anguënë,
ante botö, Amëë, ante
mäninque ämopa.